

---

garuDapurANa

గరుడపురాణ

Document Information

Text title : garuDapuraNa

File name : garuDapurANa.itx

Category : purana, deities_misc

Location : doc_purana

Transliterated by : GRETEL

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

February 2, 2024

sanskritdocuments.org

గరుడపురాణ

శ్రీగణాధిపతయే నమః ।

సరస్వత్యైనమః ।

అథ శ్రీగరుడమహాపురాణం ప్రారభ్యతే ।

తత్రాదౌ కర్మకాణ్డాఖ్యః పూర్వఖణ్డః ప్రారభ్యతే ।

ఓం నారాయణం నమస్కృత్య నరం చైవ నరోత్తమమ్ ।

దేవీం సరస్వతీం చైవ తతో జయముదీరయేత్ ॥ మంగలాచరణమ్ .౧॥

ఓం అజమజరమనంతం జ్ఞానరూపం మహాంతం శివమమలమనాదిం భూతదేహాదిహీనమ్ ।

సకలకరణహీనం సర్వభూతస్థితం తం హరిమమలమమాయం సర్వగం వంద్యమ్ ॥

౧,౧.౧॥

నమస్యామి హరిం రుద్రం బ్రహ్మణం చ గణాధిపమ్ ।

దేవీం సరస్వతీం చైవ మనోవాక్కర్మభిః సదా ॥ ౧,౧.౨॥

సూతం పౌరాణికం శాస్త్రం సర్వశాస్త్రవిశారదమ్ ।

విష్ణుభక్తం మహాత్మానం నైమిశారణ్యమాగతమ్ ॥ ౧,౧.౩॥

తీర్థయాత్రాప్రసజ్గేన ఉపవిష్టం శుభాసనే ।

ధ్యాయంతం విష్ణుమనఘం తమభ్యర్చ్యస్తవస్కృత్విమ్ ॥ ౧,౧.౪॥

శౌనకాద్యా మహాభాగా నైమిషీయాస్తపోధనాః ।

మునయో రవిసంకాశాః శాస్త్రా యజ్ఞ పరాయణాః ॥ ౧,౧.౫॥

ఋషయః ఉచుః ।

సూత ! జ్ఞానాసి సర్వం త్వం పృచ్ఛామస్తామతో వయమ్ ।

దేవతానాం హి కో దేవ ఈశ్వరః పూజ్య ఏవ కః ॥ ౧,౧.౬॥

కో ధ్యేయః కో జగత్సృష్టా జగత్పాత్తి చ హన్తి కః ।

కస్మాత్పవర్తతే ధర్మో దుష్టహన్తా చ కః స్మృతః ॥ ౧,౧.౭॥

తస్య దేవస్య కిం రూపం జగత్సర్గః కథం మతః ।

కైరవ్యతైః స తు తుష్ఠః స్యాత్కేన యోగేన వాప్యతే || ౧,౧.౮ ||

అవతారాశ్చ కే తస్య కథం వంశాదిసమ్భవః |

వర్ణాశ్రమాదిధర్మాణాం కః పాతా కః ప్రవర్తకః || ౧,౧.౯ ||

ఏతత్సర్వం తథాన్యచ్చ బ్రూహి సూత ! మహామతే ! |

నారాయణకథాః సర్వాః కథయాస్మాకముత్తమాః || ౧,౧.౧౦ ||

సూత ఉవాచ |

పురాణం గారుడం వక్ష్యే సారం విష్ణుకథా శ్రయమ్ |

గరుడోక్తం కశ్యపాయ పురా వ్యాసాచ్ఛృతం మయా || ౧,౧.౧౧ ||

ఏకో నారాయణో దేవో దేవానామీశ్వరేశ్వరః |

పరమాత్మా పరం బ్రహ్మ జన్మాద్యస్య యతో భవేత్ || ౧,౧.౧౨ ||

జగతో రక్షణార్థాయ వాసుదేవోఽజరోఽమరః |

స కుమారాదిరూపేణ అవతారాన్కరోత్సజః || ౧,౧.౧౩ ||

హరిః స ప్రథమం దేవః కౌమారం సర్గమాస్థితః |

చచార దుశ్చరం బ్రహ్మన్బ్రహ్మచర్యమఖణ్డీతమ్ || ౧,౧.౧౪ ||

ద్వితీయం తు భవాయాస్య రసాతలగతాం మహీమ్ |

ఉద్ధరిష్యన్నుపాదతే యజ్ఞేశః సౌకరం వపుః || ౧,౧.౧౫ ||

తృతీయమృషిసర్గం తు దేవర్షిత్యముపేత్య సః |

తన్త్రం సాత్వతమావష్ఠే నైష్కర్మ్యం కర్మణాం యతః || ౧,౧.౧౬ ||

నరనారాయణో భూత్వా తుర్యే తేపే తపో హరిః |

ధర్మసం రక్షణార్థాయ పూజితః స సురాసురైః || ౧,౧.౧౭ ||

పఞ్చమః కపిలో నామ సిద్ధేశః కాలవిప్లుతమ్ |

ప్రోవాచ సూరయే సాఙ్ఖ్యం తత్త్వగ్రామవి నిర్ణయమ్ || ౧,౧.౧౮ ||

షష్ఠమత్రేరపత్యత్వం దత్తః ప్రాప్తోఽనసూయయా |

ఆన్వీక్షికిమలర్కాయ ప్రహ్లాదాదిభ్యః ఊచివాన్ || ౧,౧.౧౯ ||

తతః సప్త ఆకూత్యాం రుచేర్యజ్ఞోఽభ్యజాయత |

సుత్రామాద్యైః సురగణైర్యష్టా స్వాయముఖవాన్తరే || ౧,౧.౨౦ ||

అష్టమే మేరుదేవ్యాం తు నాభేర్ణాత ఉరుక్రమః |

దర్శయన్వర్త్య నారీణాం సర్వాశ్రమనమస్కృతమ్ || ౧,౧.౨౧ ||

ఋషిభిర్యాచితో భేజే నవమం పార్థివం వపుః ।
 దుగ్ధైర్మహౌషధైర్విప్రాస్తేన సంజీవితాః ప్రజాః ॥ ౧,౧.౨౨॥
 రూపం స జగృహే మాత్యం చాక్షుషాన్తరసమ్లవే ।
 నావ్యారోప్య మహీమయామపాద్వైవస్వతం మనుమ్ ॥ ౧,౧.౨౩॥
 సురాసురాణాముదధిం మథ్నతాం మన్దరాచలమ్ ।
 దధ్రే కమరరూపేణ పృష్ఠ ఏకాదశే విభుః ॥ ౧,౧.౨౪॥
 ధాన్యన్తరం ద్వాదశమం త్రయోదశమమేవ చ ।
 ఆప్యాయతుసూరానన్యాన్మోహిన్యా మోహయన్స్త్రీయా ॥ ౧,౧.౨౫॥
 చతుర్దశం నారసింహం చైత్య (వైర) దైత్యేన్ద్రమూర్జితమ్ ।
 దదార కరజైరుగ్రైరేరకాం కటకుద్యథా ॥ ౧,౧.౨౬॥
 పంచదశం వామనకో భూత్వాగాదధ్వరం బలేః ।
 పాద త్రయం యాచమానః ప్రత్యాదితుస్త్రివిష్టపమ్ ॥ ౧,౧.౨౭॥
 అవతారే షోడశమే పశ్యన్బ్రహ్మర్షుహో నృపాన్ ।
 త్రిః సప్తకృత్వః కుపితో నిః క్షత్రామకరోన్మహీమ్ ॥ ౧,౧.౨౮॥
 తతః సప్తదశే జాతః సత్యవత్సాం పరాశరాత్ ।
 చక్రే వేదతరోః శాఖాం దృష్ట్వా పుంసోఽల్పమేధసః ॥ ౧,౧.౨౯॥
 నరదేవత్వమాపన్నః సురకార్యచిక్ష్ీరయా ।
 సముద్రనిగ్రహాదీని చక్రే కార్యాణ్యతః పరమ్ ॥ ౧,౧.౩౦॥
 ఏకోనవింశే వింశతిమే వృష్టిషు ప్రాప్య జన్మనీ ।
 రామకృష్ణాచితి భువో భగవానహరద్భరమ్ ॥ ౧,౧.౩౧॥
 తతః కలేస్తు సన్ధ్యాన్తే సమోహాయ సురద్విషామ్ ।
 బుద్ధో నామ్రా జనసుతః కీకటేషు భవిష్యతి ॥ ౧,౧.౩౨॥
 అథ సోఽష్టమసన్ధ్యాయాం సప్తప్రాయేషు రాజ్ఞసు ।
 భవితా విష్ణుయశసో నామ్నా కల్కి జగత్పతిః ॥ ౧,౧.౩౩॥
 అవతారా హ్యసంఖ్యేయా హరేః సత్త్వనిధేర్ద్విజాః ।
 మనువేదవిదో హ్యోద్యాః సర్వే విష్ణుకలాః స్మృతాః ॥ ౧,౧.౩౪॥
 తస్మాత్సర్గాదయో జాతాః సమూజ్యాశ్చ వ్రతాదినా ।

పురాణం గారుడం వ్యాసః పురాసౌ మేఽబ్రవీదిదమ్ ॥ ౧,౧.౩౫॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే కర్మకాణ్డే
ఏతత్పురాణప్రవృత్తిహేతునిరూపణం నామ ప్రథమాఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨

ఋషయ ఉచుః ।

కథం వ్యాసేన కథితం పురాణం గారుడం తవ ।

ఏతత్సర్వం సమాఖ్యాహి పరం విష్ణుకథాశ్రయమ్ ॥ ౧,౨.౧॥

సూత ఉవాచ ।

అహం హి మునిభిః సార్థం గతో బదరికాశ్రమమ్ ।

తత్ర దృష్టో మయా వ్యాసో ధ్యాయమానః పరేశ్వరమ్ ॥ ౧,౨.౨॥

తం ప్రణమ్యోపవిష్టోఽహం పృష్టవాన్వి మునీశ్వరమ్ ।

సూత ఉవాచ ।

వ్యాస బ్రూహి హరే రూపం జగత్సర్గాదికం తతః ॥ ౧,౨.౩॥

మన్యే ధ్యాయసి తం యస్మాత్తస్మాజ్ఞానాసి తం విభుమ్ ।

ఏవం పృష్టో యథా ప్రాహ తథా విప్రోనిబోధత ॥ ౧,౨.౪॥

వ్యాస ఉవాచ ।

శృణు సూత ! ప్రవక్ష్యామి పురాణం గారుడం తవ ।

సహ నారదదక్షద్యౌరభ్రహ్మ మాముక్తవాన్యథా ॥ ౧,౨.౫॥

సూత ఉవాచ ।

దక్షనారదముఖ్యైస్తు యుక్తం త్వాం కథముక్తవాన్ ।

బ్రహ్మ శ్రీగారుడం పుణ్యం పురాణం సారవాచకమ్ ॥ ౧,౨.౬॥

వ్యాస ఉవాచ ।

అహం హి నారదో దక్షో భృగ్వాద్యాః ప్రణిపత్య తమ్ ।

సారం బ్రూహీతి పప్రచ్ఛరబ్రహ్మీణం బ్రహ్మలోకగమ్ ॥ ౧,౨.౭॥

బ్రహ్మోవాచ ।

పురాణం గారుడం సారం రుద్రం చ మాం యథా ।

సురైః సహాబ్రవీద్విష్ణుస్తథాహం వ్యాస వచ్చితే ॥ ౧,౨.౮॥

వ్యాస ఉవాచ ।

కథం రుద్రం సురైః సార్థమబ్రవీద్వై హరిః పురా ।
 పురాణం గారుడం సారం బ్రూహి బ్రహ్మాన్మహార్థకమ్ ॥ ౧,౨.౯ ॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 అహం గతోఽద్రిం కైలాసమిన్ద్రాద్వైరైవతైః సహ ।
 తత్ర దృష్టో మయా రుద్రో ధ్యాయమానః పరం పదమ్ ॥ ౧,౨.౧౦ ॥
 పృష్టో నమస్కృతః కిం త్వం దేవం ధ్యాయసి శఙ్కర? ।
 త్వత్తో నాన్యం పరం దేవం జానామి బ్రూహి మాం తతః ॥ ౧,౨.౧౧ ॥
 సారాత్సారతరం తత్త్వం శ్రోతుకామః సురైః సహ ।
 రుద్రోవాచ ।
 అహం ధ్యాయామి తం విష్ణుం పరమాత్మానమీశ్వరమ్ ॥ ౧,౨.౧౨ ॥
 సర్వదం సర్వగం సర్వం సర్వప్రాణిహృదిస్థితమ్ ।
 భస్మోద్ధూలితదేహస్తు జటామణ్డలమణ్డితః ॥ ౧,౨.౧౩ ॥
 విష్ణోరారాధనార్థం మే వ్రతచర్యా పితామహా ।
 తమేవ గత్వా పృచ్ఛామః సారం యం చిన్తయామ్యహమ్ ॥ ౧,౨.౧౪ ॥
 విష్ణుం జిష్ణుం పద్మనాభం హరిం దేహవివర్జితమ్ ।
 శుచిం శుచిషదం హంసం తత్పదం పరమేశ్వరమ్ ॥ ౧,౨.౧౫ ॥
 యుక్తా సర్వాత్మనాత్మానం తం దేవం చిన్తయామ్యహమ్ ।
 యస్మిన్విశ్వాని భూతాని తిష్ఠన్తి చ విశన్తి చ ॥ ౧,౨.౧౬ ॥
 గుణభూతాని భూతేశే సూత్రే మణిగణా ఇవ ।
 సహస్రాక్షం సహస్రాక్షిం సహస్రోరుం వరాననమ్ ॥ ౧,౨.౧౭ ॥
 అణీయసామణీయాంసం స్థవిష్ఠం చ స్థపీయసామ్ ।
 గరీయసాం గరిష్ఠం చ శ్రేష్ఠం చ శ్రేయసామపి ॥ ౧,౨.౧౮ ॥
 యం వాక్యేష్వనువాక్యేషు నిషత్సూపనిషత్సు చ ।
 గృణన్తి సత్యకర్మాణం సత్యం సత్యేషు సామసు ॥ ౧,౨.౧౯ ॥
 పురాణ పురుషః ప్రోక్తో బ్రహ్మ ప్రోక్తో ద్విజాతిషు ।
 క్షయే సఙ్కర్షణః ప్రోక్తస్తముపాస్యముపాస్మహే ॥ ౧,౨.౨౦ ॥
 యస్మిన్లోకాః స్ఫురన్తిమే జలే శకునయో యథా ।
 ఋతమేకాక్షరం బ్రహ్మ యత్రత్సదసతః పరమ్ ॥ ౧,౨.౨౧ ॥

అర్చయన్తి చ యం దేవా యక్షరాక్షసపన్నగాః ।
 యస్యాగ్నిరాస్యం ద్యౌర్మూర్ధా ఖం నాభిశ్చరణౌ ఊతిః ॥ ౧,౨.౨౨॥
 చన్ద్రాదిత్యౌ చ నయనే తం దేవం చిన్తయామ్యహమ్ ।
 యస్య త్రిలోకీ జఠరే మస్య కాష్ఠాశ్చ బాహవః ॥ ౧,౨.౨౩॥
 యస్యోచ్ఛ్వాసశ్చ పవనః తం దేవం చిన్తయామ్యహమ్ ।
 యస్య కేశేషు జిమూతా నద్యః సర్వాఙ్గసన్నిషు ॥ ౧,౨.౨౪॥
 కుక్షౌ సముద్రాశ్చత్వారస్తం దేవం చిన్తయామ్యహమ్ ।
 పరః కాలాత్పరో యజ్ఞాత్పరః సదసతశ్చయః ॥ ౧,౨.౨౫॥
 అనాదిరాదిర్విశ్వస్య తం దేవం చిన్తయామ్యహమ్ ।
 మనసశ్చన్ద్రమా యస్య చక్షుషోశ్చ దివాకరః ॥ ౧,౨.౨౬॥
 ముఖాదగ్నిశ్చ సంజజ్ఞే తం దేవం చిన్తయామ్యహమ్ ।
 పద్యాభిం యస్య ఊతిర్జాతా శ్రోత్రాభ్యాం చ తథా దిశః ॥ ౧,౨.౨౭॥
 మూర్ధభాగాద్దివం యస్య తం దేవం చిన్తయామ్యహమ్ ।
 సర్గశ్చ ప్రతినర్గశ్చ వంశో మన్వన్తరాణి చ ॥ ౧,౨.౨౮॥
 వంశానుచరితం యస్మాత్తం దేవం చిన్తయామ్యహమ్ ।
 యం ధ్యాయామ్యహమేతస్మాదూజామః సారపీక్షితుమ్ ॥ ౧,౨.౨౯॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 ఇత్యుక్తోఽహం పురా రుద్రః శ్వేతదీప్వపనివాసినమ్ ।
 స్తుత్వా ప్రణమ్య తం విష్ణుం శ్రోతుకామ స్థితః సురైః ॥ ౧,౨.౩౦॥
 అస్మాకం మధ్యతో రుద్ర ఉవాచ పరమేశ్వరమ్ ।
 సారాన్తారతరం విష్ణుం పృష్టవాంస్తం ప్రణమ్య వై ॥ ౧,౨.౩౧॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 యథా పప్రచ్ఛ మాం వ్యాస స్తథాసౌ భగవాన్భవః ।
 పప్రచ్ఛ విష్ణుం దేవాద్యైః శృణ్వతామమరైః సహ ॥ ౧,౨.౩౨॥
 రుద్ర ఉవాచ ।
 హరే కథయ దేవేశ ! దేవదేవః క ఈశ్వరః ।
 కో ధ్యేయః కశ్చ వై పూజ్యః కైరప్యతై స్తుష్యతే పరః ॥ ౧,౨.౩౩॥

కైర్లరైః కైశ్చ నియమైః కయా వా ధర్మపూజయా ।

కేనాచారేణ తుష్టః స్యాత్కిం తద్రూపం చ తస్య వై ॥ ౧,౨.౩౪॥

కస్మాద్దేవాజ్జగజ్జాతం జగత్పాలయతే చకః ।

కీద్దుతైరవతారైశ్చ కస్మిన్యాతి లయం జగత్ ॥ ౧,౨.౩౫॥

సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశో మన్వన్తరాణి చ ।

కస్మాద్దేవాత్ప్రవర్తనే కస్మిమన్నేతత్ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౧,౨.౩౬॥

ఏతత్సర్వం హరే ! బ్రాహి యచ్ఛాన్యదపి కిఞ్చన ।

పరమేశ్వరమాహాత్మ్యం యుక్తయోగాదికం తథా ॥ ౧,౨.౩౭॥

తథాష్టాదశ విద్యాశ్చ హరీ రుద్రం తతోఽబ్రవీత్ ।

హరిరువాచ ।

శ్శృణు రుద్ర ! ప్రవక్ష్యామి బ్రహ్మణా చ సురైః సహ ॥ ౧,౨.౩౮॥

అహం హి దేవో దేవానాం సర్వలోకేశ్వరేశ్వరః ।

అహం ధ్యేయశ్చ పూజ్యశ్చ స్తుత్యోహం స్తుతిభిః సురైః ॥ ౧,౨.౩౯॥

అహం హి పూజితో రుద్ర ! దదామి పరమాం గతిమ్ ।

నియమైశ్చ వ్రతైస్తుష్ట ఆచారేణ చ మానవైః ॥ ౧,౨.౪౦॥

జగత్ప్రతీరహం బీజం జగత్కర్తా త్వహం శివ ! ।

దుష్టనిగ్రహకర్తా హి ధర్మగోప్తా త్వహం హర ! ॥ ౧,౨.౪౧॥

అవతారైశ్చ మత్స్యద్వైః పాలయామ్యఖిలం జగత్ ।

అహం మన్త్రాశ్చ మన్తార్థః పూజాధ్యానపరో హ్యహమ్ ॥ ౧,౨.౪౨॥

స్వర్గాదీనాం చ కర్తాహం స్వర్గాదీన్యహమేవ చ ।

యోగీ యోగోహమేవాద్యః పురాణాన్యహమేవచ ॥ ౧,౨.౪౩॥

జ్ఞాతా శ్రోతా తథా మన్తా వక్తా వక్తవ్యమేవ చ ।

సర్వః సర్వాత్మకో దేవో భుక్తిముక్తికరః పరః ॥ ౧,౨.౪౪॥

ధ్యానం పూజోపహారోఽహం మణ్డలాన్యహమేవ చ ।

ఇతిహాసాన్యహం రుద్ర ! సర్వవేదా హ్యహం శివ ! ॥ ౧,౨.౪౫॥

సర్వజ్ఞానాన్యహం శమోభా ! బ్రహ్మోత్తాహమహం శివ ! ।

అహం బ్రహ్మ సర్వలోకః సర్వదేవాత్మకో హ్యహమ్ ॥ ౧,౨.౪౬॥

అహం సాక్షాత్సదాచారో ధర్మోఽహం వైష్ణవో హ్యహమ్ ।

వర్ణాశ్రమాస్తథా చాహం తద్ధర్మోఽహం పురాతనః ॥ ౧,౨.౪౭॥

యమోఽహం నియమో రుద్ర ! వ్రతాని వివిధాని చ ।

అహం సూర్యస్తథా చన్ద్రో మజ్జలాదీన్యహం తథా ॥ ౧,౨.౪౮॥

పురా మాం గరుడః పక్షీ తపసారాధయద్భువి ।

తుష్ట ఊచే వరం బ్రూహి మత్తో వవ్రే వరం స తు ॥ ౧,౨.౪౯॥

గరుడ ఉవాచ ।

మమ మాతా చ వినతా నాగైర్దాసీకృతా హరే ।

యథాహం దేవ తాఞ్జిత్యా చామృతం హ్యనయామి తత్ ॥ ౧,౨.౫౦॥

దాస్యాద్విమోక్షయిష్యామి యథాహం వాహనస్తవ ।

మహాబలో మహావీర్యః సర్వజ్ఞో నాగదారణః ॥ ౧,౨.౫౧॥

పురాణసంహితాకర్తా యథాహం స్యాం తథా కురుమ్ ।

విష్ణురువాచ ।

యథా త్వయోక్తం గరుడ తథా సర్వం భవిష్యతి ॥ ౧,౨.౫౨॥

నాగదాస్యాన్మాతరం త్వం వినతాం మోక్షయిష్యసి ।

దేవాదీన్సకలాఞ్జిత్యా చామృతం హ్యనయిష్యసి ॥ ౧,౨.౫౩॥

మహాబలో వాహనస్తవం భవిష్యసి విషార్దనః ।

పురాణం మత్ప్రసాదాచ్ఛ మమ మాహాత్మ్యవాచకమ్ ॥ ౧,౨.౫౪॥

యదుక్తం మత్స్వరూపం చ తవ చావిర్భవిష్యతి ।

గారుడం తవ నామ్నా తల్లోకే ఖ్యాతిం గమిష్యతి ॥ ౧,౨.౫౫॥

యథాహం దేవదేవానాం శ్రీః ఖ్యాతో వినతాసుత ।

తథా ఖ్యాతిం పురాణేషు గారుడం గారుడైష్యతి ॥ ౧,౨.౫౬॥

యథాహం కీర్తనీయోఽథ తథా త్వం గరుడాత్మనా ।

మాం ధ్యాత్వా పక్షిముఖ్యేదం పురాణం గద గారుడమ్ ॥ ౧,౨.౫౭॥

ఇత్యుక్తో గరుడో రుద్ర ! కశ్యపాయాహా పృచ్ఛతే ।

కశ్యపో గారుడం శ్రుత్వా వృక్షం దగ్ధమజీవయత్ ॥ ౧,౨.౫౮॥

స్వయం చాన్యమనా భూత్వా విద్యయాన్యాన్య జీవయత్ ।

యక్షి ఓంఉంస్వాహాజాపీ విద్యయం గారుడీ పరా ।

గరుడోక్తం గారుడం హి శృణు రుద్ర ! మదాత్మకమ్ ॥ ౧,౨.౫౯॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
శ్రీగరుడమహాపురాణోత్పత్తినిరూపణం నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- 3

సూత ఉవాచ ।

ఇతి రుద్రాబ్జజో విష్ణోః శుశ్రావ బ్రహ్మణో మునిః ।

వ్యాసో వ్యాసాదహం వక్ష్యేహం తే శౌనక వైమిషే ॥ ౧,3.౧॥

ముసీనాం శృణ్వంతాం మధ్యే సర్గాద్యం దేవపూజనమ్ ।

తీర్థం భువనకోశం చ మన్వన్తరమిహోచ్యతే ॥ ౧,3.౨॥

వర్ణాశ్రమాదిధర్మాశ్చ దానరాజాదిధర్మకాః ।

వ్యవహారో వ్రతం వంశా వైద్యకం సనిదానకమ్ ॥ ౧,3.3॥

అజ్ఞాని ప్రలయో ధర్మకార్మార్థజ్ఞానముత్తమమ్ ।

సప్రపణ్చం నిష్ప్రపణ్చం కృతం విష్ణోర్నిగద్యతే ॥ ౧,3.౪॥

పురాణే గారుడే సర్వం గరుడో భగవానథ ।

వాసుదేవప్రసాదేన సామర్థ్యాతిశయైర్యుతః ॥ ౧,3.౫॥

భుత్వా హరేర్వాహనం చ సర్గాదీనాం చ కారణమ్ ।

దేవాన్విజిత్య గరుడో హ్యమృతాహరణం తథా ॥ ౧,3.౬॥

చక్రే క్షుధా హృతం యస్య బ్రహ్మాణ్డముదరే హరేః ।

యం దృష్ట్వా స్మృతమాత్రేణ నాగాస్తీనాం చ సంక్షయః ॥ ౧,3.౭॥

కశ్యపో గారుడాద్వృక్షం దగ్ధం వాజీవయద్యతః ।

గరుడః స హరిస్తేన ప్రోక్తం శ్రీకశ్యపాయ చ ॥ ౧,3.౮॥

తచ్ఛ్రీమద్రారుడం పుణ్యం సర్వదం పఠతస్తవ ।

వక్ష్యే వ్యాసం నమస్కృత్య శృణు శౌనక తద్యథా ॥ ౧,3.౯॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

విషయనిరూపణం నామ తృతీయోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪

రుద్ర ఉవాచ ।

సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశో మన్వంతరాణి చ ।

వంశానుచరితం చైవ ఏతద్బ్రూహి జనార్దన ॥ ౧,౪.౧॥

హరిరువాచ ।

శృణు రుద్ర ప్రవక్ష్యామి సర్గాదీనాపనాశనామ్ ।

సర్గస్థితిలయాంతాం తాం విష్ణోః క్రీడాం పురాతనీమ్ ॥ ౧,౪.౨॥

నరనారాయణో దేవో వాసుదేవో నిరఙ్గానః ।

పరమాత్మా పరం బ్రహ్మ జగజ్జనిలయాదికృత్ ॥ ౧,౪.౩॥

తదేతత్సర్వమేవైతద్వ్యక్తావ్యక్తస్వరూపవత్ ।

తథా పురుషరూపేణ కాలరూపేణ చ స్థితమ్ ॥ ౧,౪.౪॥

వ్యక్తం విష్ణుస్తథావ్యక్తం పురుషః కాల ఏవ చ ।

క్రీడతో బాలకస్యేవ చేష్టాస్తస్య నిశామయ ॥ ౧,౪.౫॥

అనాదినిధనో ధాతా త్వనస్తః పురుషోత్తమః ।

తస్మాద్భవతి చావ్యక్తం తస్మాదాత్మాపి జాయతే ॥ ౧,౪.౬॥

తస్మాహుద్ధిర్మనస్తస్మాత్తతః ఖం పవన స్తతః ।

తస్మాత్తేజస్తత్స్వాపస్తతో భూమిస్తతోఽభవత్ ॥ ౧,౪.౭॥

అణ్ణో హిరణ్మయో రుద్ర తస్యాస్తః స్వయమేవ హి ।

శరీరగ్రహణం పూర్వం సృష్ట్యర్థం కురుతే ప్రభుః ॥ ౧,౪.౮॥

బ్రహ్మ చతుర్ముఖో భూత్వా రజోమాత్రాధికః సదా ।

శరీరగ్రహణం కృత్వాసృజదేతచ్ఛరాచరమ్ ॥ ౧,౪.౯॥

అణ్ణస్యాన్తర్జగత్సర్వం సదేవాసురమానుషమ్ ।

స్తష్టా సృజతి చాత్మానం విష్ణుః పాల్యం చ పాతి చ ॥ ౧,౪.౧౦॥

అపసంహ్రాయతే చాన్తే సంహర్తా చ స్వయం హర ।

బ్రహ్మ భూత్వాసృజద్విష్ణుర్జగత్పాతి హరిః స్వయమ్ ॥ ౧,౪.౧౧॥

రుద్రరూపి చ కల్పాన్తే జగత్సంహరతేఽఖిలమ్ ।

బ్రహ్మ తు సృష్టికాలేఽస్మిన్జమధ్యగతాం మహీమ్ ॥ ౧,౪.౧౨॥

దంష్ట్రాయోద్ధరతి జ్ఞాత్వా వారహీమాస్థితస్తనూమ్ ।

దేవాదిసర్గాన్వక్ష్యేఽహం సంక్షేపాచ్ఛృణు శక్యర ! ॥ ౧,౪.౧౩॥

- (౧) ప్రథమో మహతః సర్గో విరూపో బ్రహ్మణస్తు సః ।
 (౨) నన్మాత్రాణాం ద్వితీయస్తు భూతసర్గో హి స స్మృతః ॥ ౧,౪.౧౪॥
- (౩) వైకారికస్థతీయస్తు సర్గన్వైన్ద్రియకః స్మృతః ।
 ఇత్యేష ప్రాకృతః సర్గః సమూఘతో బుద్ధిపూర్వకః ॥ ౧,౪.౧౫॥
- (౪) ముఖ్యసర్గశ్చతుర్థస్తు ముఖ్యా వై స్థావరాః స్మృతాః ।
 (౫) తిర్యక్సోన్మితాస్తు యః ప్రోక్షస్తిర్యగ్యోన్యః స ఉచ్యతే ॥ ౧,౪.౧౬॥
- (౬) తదూర్ధ్వస్తోతసాం షష్ఠో దేవసర్గస్తు స స్మృతః ।
 (౭) తతోఽర్వాకోన్మితసాం సర్గః సప్తమః స తు మా నుషః ॥ ౧,౪.౧౭॥
- (౮) అష్టమోఽనుగ్రహః సర్గః సాత్త్వికస్తామసస్తు సః ।
 పఞ్చైచతే వైకృతాః సర్గాః ప్రాకృతాస్తు త్రయః స్మృతాః ॥ ౧,౪.౧౮॥
- ప్రాకృతో వైకృతశ్చాపి (౯) కౌమారో నవమః స్మృతః ।
 స్థావరాన్తాః సురాద్యాస్తు ప్రజా రుద్ర ! చతుర్విధాః ॥ ౧,౪.౧౯॥
- బ్రహ్మణః కుర్వతః సృష్టిం జజ్ఞిరే మానసాః సుతాః ।
 తతో దేవాసురపితృన్మానుషాంశ్చ చతుష్టయమ్ ॥ ౧,౪.౨౦॥
- సిస్సక్షురమాఘంస్యేతాని స్వమాత్మానమయూయుజత్ ।
 వ్యక్తాత్మనస్తమోమాత్రాదుద్రిక్తాస్తత్ప్రజాపతేః ॥ ౧,౪.౨౧॥
- సిస్సక్షేర్జఘనాత్పూర్వమసురా జజ్ఞిరే తతః ।
 ఉత్ససర్జ తతస్తాం తు తమోమాత్రాత్మికాం తనూమ్ ॥ ౧,౪.౨౨॥
- తమోమాత్రా తనుస్త్యక్తా శక్కురాభూద్విభావరీ ।
 యక్షోపక్షాంసి తద్దేహే ప్రీతిమాపుస్తతః సురాః ॥ ౧,౪.౨౩॥
- సత్త్వోద్రిక్తాస్తు ముఖతః సంభూతా బ్రహ్మణో హర ! ।
 సత్త్వప్రాయా తనుస్తేన సన్త్యక్తా సాప్యభూద్దినమ్ ॥ ౧,౪.౨౪॥
- తతో హి బలినో రాత్రావసురా దేవతా దివా ।
 సత్త్వమాత్రాం తనుం గృహ్యా పితరశ్చ తతోఽభవన్ ॥ ౧,౪.౨౫॥
- సా చోత్సృష్టాభవత్సన్ధ్యా దిననక్తాన్తరస్థితిః ।
 రజోమాత్రాం తనుం గృహ్యా మనుష్యాస్త్యభవంస్తతః ॥ ౧,౪.౨౬॥
- సా త్యక్తా చాభవజ్ఞ్యోత్సాన్ని ప్రాకృన్ధ్యా యాభిధీయతే ।

జ్యోత్స్నా రాత్ర్యహసీ సన్ధ్యా శరీరాణి తు తస్య వై ॥ ౧,౪.౨౭॥
 రజోమాత్రాం తను గృహ్యా క్షుదభూతోప ఏవ చ ।
 క్షుత్తుట్టామా అమృగృణ్ణా రాక్షసా రక్షణాచ్చ యే ॥ ౧,౪.౨౮॥
 యజ్ఞాఖ్యా జక్షణాజ్ఞేయాః సర్పా వై కేశసర్పణాత్ ।
 జాతాః కోపేన భూతాస్తే గన్ధర్వా జజ్ఞిరే తతః ॥ ౧,౪.౨౯॥
 గాయస్తో జజ్ఞిరే వాచం గన్ధర్వాప్సరసశ్చ యే ।
 స్వర్గం ద్యౌర్వక్షనశ్చక్రే సుఖతోఽజాః స ముష్టవాన్ ॥ ౧,౪.౩౦॥
 సృష్టవానుదరాద్రాశ్చ పార్వాభ్యాం చ ప్రజాపతిః ।
 పద్యాభిం చైవాన్త్యమాతజ్ఞాన్మహిషోష్ఠ్ఠావికాన్స్తథా ॥ ౧,౪.౩౧॥
 ఓపధ్యః ఫలమూలిన్యో రోమభ్యస్తస్య జజ్ఞిరే ।
 గౌరజః పురుషో మేధోః హ్యశ్వాశ్వతరగర్దభాః ॥ ౧,౪.౩౨॥
 ఏతాన్గ్రామ్యాన్వశూన్వాహురారణ్యాంశ్చ నిబోధ మే ।
 శ్వాపదం ద్విఖురం హస్తీవానరాః పక్షిపశ్చుమాః ॥ ౧,౪.౩౩॥
 ఔదకాః పశవః షష్ఠాః సప్తమాశ్చ సరీసృపాః ।
 పూర్వాదిభ్యో ముఖేభ్యస్తు ఋగ్వేదాద్యాః ప్రజజ్ఞిరే ॥ ౧,౪.౩౪॥
 ఆస్యాద్వై బ్రాహ్మణా జాతా బాహుభ్యాం క్షత్రియాః స్మృతాః ।
 ఊరుభ్యాం తు విశః సృష్టాః శూద్రః పద్యాభిమ జాయత ॥ ౧,౪.౩౫॥
 బ్రహ్మలోకో బ్రాహ్మణానాం శాక్రః క్షత్రియజన్మనామ్ ।
 మారుతం చ విశాం స్థానం గాన్ధర్వం శూద్రజన్మనామ్ ॥ ౧,౪.౩౬॥
 బ్రహ్మచారివ్రతస్థానాం బ్రహ్మలోకః ప్రజాయతే ।
 ప్రాజాపత్యం గృహస్థానాం యథావిహితకారిణామ్ ॥ ౧,౪.౩౭॥
 స్థానం సప్తఋషీణాం చ తథైవ వనవాసినామ్ ।
 యతీనామక్షయం స్థానం యదృచ్ఛాగ్మినాం సదా ॥ ౧,౪.౩౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 సృష్టివర్ణనం నామ చతుర్థోఽధ్యాయః

ఇరిరువాచ ।

కృత్యేహాముత్రసంస్థానం ప్రజాసర్గం తు మానసమ్ ।

అథామృజత్ప్రజాకర్తవ్యానాభినసాంస్తనయాన్పుభుః ॥ ౧,౫.౧॥

ధర్మం రుద్రం మనుం చైవ సనకం చ సనాతనమ్ ।

భృగుం సనత్కుమారం చ రుచిం శ్రద్ధాం తథైవ చ ॥ ౧,౫.౨॥

మరీచిమత్స్యజ్గిరసౌ పులస్త్యం పులహం క్రతుమ్ ।

వసిష్ఠం నారదం చైవ పితౄనాన్భర్తృషదస్తథా ॥ ౧,౫.౩॥

అగ్నిష్యాత్తాంశ్చ కవ్యాదానాజ్యపాంశ్చ సుకాలినః ।

ఉపహూతాంస్తథా దీప్యాం (ప్రా) స్త్రీంశ్చ మూర్తివివర్జితాన్ ॥ ౧,౫.౪॥

చతురో మూర్తియుక్తాంశ్చ అజ్ఞష్ఠాద్ధక్షమీశ్వరమ్ ।

వామాం గుష్ఠాత్తస్య భార్యామసృజత్పద్మసమ్భవః ॥ ౧,౫.౫॥

తస్యాం తు జనయామాస దక్షో దుహితరః శుభాః ।

దదౌ తా బ్రహ్మపుత్రేభ్యః సతీం రుద్రాయ దత్తవాన్ ॥ ౧,౫.౬॥

రుద్ర పుత్రా బభూవుర్హి అసంఖ్యాతా మహాబలాః ।

భృగవే చ దదౌ ఖ్యాతిం రూపేణాప్రతిమాం శుభామ్ ॥ ౧,౫.౭॥

భృగోర్ధాతావిధాతారౌ జనయామాస సా శుభా ।

శ్రియం చ జనయామాస పత్నీ నారాయణస్య యా ॥ ౧,౫.౮॥

తస్యాం వై జనయామాస బలోన్మాదౌ హరిః స్వయమ్ ।

ఆయతిర్నియతిశ్చైవ మనోః కన్యే మహాత్మనః ॥ ౧,౫.౯॥

ధాతావిధాత్రోస్తే భార్యే తయోర్జాతౌ సుతాపుభౌ ।

ప్రాణశ్చైవ మృకణ్ణుశ్చ మార్కణ్డేయో మృకణ్ణుతః ॥ ౧,౫.౧౦॥

పత్నీ మరీచేః సమ్భూతిః పౌర్ణమాసమసూయత ।

విరజాః సర్వగశ్చైవ తస్య పుత్రౌ మహాత్మనః ॥ ౧,౫.౧౧॥

స్మృతేశ్చాంజిరసః పుత్రాః ప్రసూతాః కన్యకాస్తథా ।

సినీవాలీ కుపూశ్చైవ రాకా చానుమతిస్తథా ॥ ౧,౫.౧౨॥

అనసూయా తథైవాత్తేర్ణజ్ఞే పుత్రానకల్మషాన్ ।

సోమం దుర్వాససం చైవ దత్తాత్రేయం చ యోగినమ్ ॥ ౧,౫.౧౩॥

ప్రీత్యాం పులస్త్యభార్యాయాం దత్తోలిస్తత్పుతోఽభవత్ ।

కర్మశ్చార్ధపీరశ్చ సహిష్ణుశ్చ సుతత్రయమ్ || ౧,౫.౧౪||

క్షమా తు సుషువే భార్యా పులహస్య ప్రజాపతేః |

క్రతోశ్చ సుమతిర్భార్యా బాలఖిల్యానసూయత || ౧,౫.౧౫||

షష్టిర్యాని సహస్రాణి ఋషీణామూర్ధరేతసామ్ |

అఙ్గుష్ఠపర్వమాత్రాణాం జ్వలదాభస్కరవర్చసామ్ || ౧,౫.౧౬||

ఊర్జాయాం తు వసిష్ఠస్య సప్తాజాయస్త వై సుతాః |

రజోగాత్రోర్ధబాహుశ్చ శరణశ్చానఘస్తథా || ౧,౫.౧౭||

సుతపాః శుక్ర ఇత్యేతే సర్వే సప్తర్షయోఽమలాః |

స్వాహం ప్రాదాత్స దక్షోఽపి శశరీరాయ వహ్నయే || ౧,౫.౧౮||

తస్మాత్స్వాహా సుతాంల్లేభే త్రినుదారౌజసో హర ! |

ఫావకం పవమానం చ శుచిం చాపి జలాశినః || ౧,౫.౧౯||

పితృభ్యశ్చ స్వధా జజ్ఞే మేనాం వైతరణీం తథా |

తే ఉభే బ్రహ్మవాదిన్యో మేనాయాం తు హిమాచలః || ౧,౫.౨౦||

మైనాకం జనయామాస గౌరీం పూర్వం తు యా సతీ |

తతో బ్రహ్మాత్మసమ్భూతం పూర్వం స్వాయంభువం ప్రభుః || ౧,౫.౨౧||

ఆత్మానమేవ కృతవాన్ప్రజాపాల్యం మనుం హర ! |

శతరూపాం చ తాం నారీం తపోనిహతకల్మషామ్ || ౧,౫.౨౨||

స్వాయమ్భువో మనుర్దేవః పత్నిత్వే జగృహే విభుః |

తస్మాచ్ఛ పురుషాద్దేవీ శతరూపా వ్యజాయత || ౧,౫.౨౩||

ప్రియవ్రతోత్తానపాదౌ ప్రసూత్యాకూతిసంజ్ఞేతే |

దేవహూతిం మనుస్తాసు ఆకూతిం రుచయే దదౌ || ౧,౫.౨౪||

ప్రసూతిం వైవ దక్షాయ దవహూతిం చ కర్దమే |

రుచేర్యజ్ఞో దక్షిణాభూద్దక్షిణాయాం చ యజ్ఞతః || ౧,౫.౨౫||

అభవన్ద్వాదశ సుతా యామా నామ మహాబలాః |

చతుర్వోశతికన్యాశ్చ సృష్టవాన్దక్ష ఉత్తమాః || ౧,౫.౨౬||

శ్రద్ధా చలా ధృతిస్తుప్తిః పుష్టిర్మేధా క్రియా తథా |

బుద్ధిర్లజ్ఞా వపుః శాన్తిర్పృథ్విః కీర్తిస్త్యయోదశీ || ౧,౫.౨౭||

పత్స్యర్థం ప్రతిజగ్రాహ ధర్మో దాక్షాయణీప్రభుః ।
 ఖ్యతిః సత్యధ సమ్భూతిః స్మృతిః ప్రీతిః క్షమా తథా ॥ ౧,౫.౨౮॥
 సన్నతిశ్చానసూయా చ ఊర్జా స్వాహా స్వధా తథా ।
 భృఘుర్భవో మరీచిశ్చ తథా చైవాగ్నిరా మునిః ॥ ౧,౫.౨౯॥
 పులస్త్యః పులహశ్చైవ క్రతుశ్చర్షివరస్తథా ।
 ఆత్మిర్వసిష్ఠో వహ్నిశ్చ పితరశ్చ యథాక్రమమ్ ॥ ౧,౫.౩౦॥
 ఖ్యాత్యాద్యా జగృహుః కన్యా మునయో మునిసత్తమాః ।
 శ్రద్ధా కామం చలా దర్పం నియమం ధృతిరాత్మజమ్ ॥ ౧,౫.౩౧॥
 సన్తోషం చ తథా తుష్టిర్లోభం పుష్టిరసూయత ।
 మేధా శ్రుతం క్రియా దణ్డం లయం వినయమేవ చ ॥ ౧,౫.౩౨॥
 బోధం బుద్ధిస్తథా లజ్జా వినయం వపురాత్మజమ్ ।
 వ్యవసాయం ప్రజజ్ఞే వై క్షేమం శాన్తిరసూయత ॥ ౧,౫.౩౩॥
 సుఖమృద్ధిర్మృగః కీర్తిరిత్యేతే ధర్మసూనవః ।
 కామస్య చ రతిర్భార్యా తత్పుత్రో హర్ష ఉచ్యతే ॥ ౧,౫.౩౪॥
 ఈజే కదాచిద్యజ్ఞేన హయమేధేన దక్షకః ।
 తస్య జామాతరః సర్వే యజ్ఞం జగ్ముర్నిమన్త్రితాః ॥ ౧,౫.౩౫॥
 భార్యభిః సహితాః సర్వే రుద్రం దేవీం సతీం వినా ।
 అనాహూతా సతీ ప్రాప్తా దక్షేణైవావమానితా ॥ ౧,౫.౩౬॥
 త్యక్తా దేహం పునరాతా మేనాయాం తు హిమాలయాత్ ।
 శంఖాంభార్యాభవద్రౌరీ తస్యాం జజ్ఞే వినాయకః ॥ ౧,౫.౩౭॥
 కుమారశ్చైవ భృగ్జీశః క్రుద్ధో రుద్రః ప్రతాపవాన్ ।
 విధ్వంస్య యజ్ఞం దక్షం తు తం శశాప పినాకధృక్ ।
 ద్రువస్యాన్వయసమ్భూతో మనుష్యస్త్యం భవిష్యసి ॥ ౧,౫.౩౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ప్రజాకర్త్రాదిసృష్టిర్నామ పంచమోఽధ్యాయః

ఉత్తానపాదాదభవత్సురుచ్యాముత్తమః సుతః ।
 సునీత్యాం తు ధ్రువః పుత్రః స లేభే స్థానముత్తమమ్ ॥ ౧,౬.౧॥
 మునిప్రసాదాదారాధ్య దేవదేవం జనార్దనమ్ ।
 ధ్రువస్య తనయః శ్లిష్టిర్మహాబలపరాక్రమః ॥ ౧,౬.౨॥
 తస్య ప్రాచీనవర్షిస్తు పుత్రస్తస్యాప్యదారథీః ।
 దివజ్ఞాయస్తస్య సుతస్తస్య పుత్రో రిపుః స్మృతః ॥ ౧,౬.౩॥
 రిపాః పుత్రస్తథా శ్రీమాంశ్చాక్షుషః కీర్తితో మనుః ।
 రురుస్తస్య సుతః శ్రీమానఙ్గస్తస్యాపి చాత్మజః ॥ ౧,౬.౪॥
 అఙ్గస్య వేణః పుత్రస్తు నాస్తికో ధర్మవరితః ।
 అధర్మకారీ వేణ(న) శ్చ మునిభిశ్చ కుశైర్లతః ॥ ౧,౬.౫॥
 ఊరుం మమన్థుః పుత్రార్థే తతోఽస్య తనయోఽభవత్ ।
 హ్రాస్వోఽతిమాత్రః కృష్ణాఙ్గో నిషీదేతి తతోఽబ్రువన్ ॥ ౧,౬.౬॥
 నిషాదస్తేన వై జాతో బిన్ధ్యశ్చైలనివాసకః ।
 తతోఽస్య దక్షిణం పాణిం మమన్థుః సహసా ద్విజాః ॥ ౧,౬.౭॥
 తస్మాత్తస్య సుతో జాతో విష్ణోర్మానసరూపధృక్ ।
 పుథురిత్యేవనామా స వేణపుత్రో దివం యయౌ ॥ ౧,౬.౮॥
 దుదోహా పృథివీం రాజా ప్రజానాం జీవనాయ హి ।
 అస్తర్ధానః పృథోః పుత్రో తహవిర్ధానస్తదాత్మజః ॥ ౧,౬.౯॥
 ప్రాచీనవహార్నేతువ్రతః పృథివ్యామేకరాడ్భభౌ ।
 ఉపయేమే సముద్రస్య లవణస్య స వై సుతామ్ ॥ ౧,౬.౧౦॥
 తస్మాత్సుషావ సాముద్రీ దశ ప్రాచీనబర్హిషః ।
 సర్వే ప్రాచేతసా నామ ధనుర్వేదస్య పారగాః ॥ ౧,౬.౧౧॥
 అపృథగధర్మచరణాస్తేఽతస్యస్త మహత్తపః ।
 దశవర్షసహస్రాణి సముద్రసలిలేశయాః ॥ ౧,౬.౧౨॥
 ప్రజాపతిత్వం సమ్ప్రాప్య భార్యా తేషాం చ మారిష ।
 అభవద్ధవశాపేన తస్యాం దక్షోఽభవత్తతః ॥ ౧,౬.౧౩॥
 అస్పృజన్మనసా దక్షః ప్రజాః పూర్వం చతురోవధాః ।

నావర్ధస్త చ తాస్తస్య అపధ్యాతా హరేణ తు || ౧,౬.౧౪||

మైథునేన తతః సృష్టిం కర్తుమైచ్ఛత్ప్రజాపతిః |

అసిక్రీమావహద్భార్యాం వీరణస్య ప్రజాపతేః || ౧,౬.౧౫||

తస్య పుత్రసహస్రం తు వైరణ్యాం సమపద్యత |

నారదోక్తా భువశ్చాస్తం గతా జ్ఞాతుం చ నాగతాః || ౧,౬.౧౬||

దక్షపుత్రసహస్రం చ తేషు నష్టేషు సృష్టవాన్ |

శవలాశ్వాస్తేఽపి గతా భ్రాతృణాం పదపీం హర ! || ౧,౬.౧౭||

దక్షః క్రుద్ధః శశాపాథ నారదం జన్మ చాప్స్యసి |

నారదో హ్యభవత్పుత్రః కశ్యపస్య మునేః పునః || ౧,౬.౧౮||

యజ్ఞే ధ్వస్తేఽథ దక్షోఽపి శశాప్రోగ్రం మహేశ్వరమ్ |

స్తుత్వాత్వాముచచరైశ్చ పూజయిష్యన్తి శక్జర || ౧,౬.౧౯||

జన్మాన్తరేఽపి వైరేణ తే వినశ్యన్తి శక్జర ! |

తస్మాద్వైరం న కర్తవ్యం కదాచిదపి కేనచిత్ |

అసిక్వాం (మహిష్యాం) జనయామాస దక్షో దుహితరో హ్యభ || ౧,౬.౨౦||

షష్ఠిం కన్యా రూపయుతా ద్వే చైవాఙ్గిరసే దదౌ |

ద్వే ప్రాదాత్స కృశాశ్వాయ దశ ధర్మాయ చాప్యథ || ౧,౬.౨౧||

చతుర్దశ కశ్యపాయ అష్టావింశతిమిన్దవే |

ప్రదదౌ బహుపుత్రాయ సుప్రభాం భామినీం తథా || ౧,౬.౨౨||

మనోరమాం భానుమతీం విశాలాం బహుదామథ |

దక్షః ప్రాదాన్మహాదేవ ! చతస్రోఽరిష్టనేమయే (నే) || ౧,౬.౨౩||

స కృశాశ్వాయ చ ప్రాదాత్సుప్రజాం చ తథా జయామ్ |

అరున్ధతీ వసుర్యార్(జా) మీ లమ్బా భానుర్మరుద్వతీ || ౧,౬.౨౪||

సక్కుల్పా చ ముహూర్తా చ సాధ్యా విశ్వా చ తా దశ |

ధర్మతత్స్యః సమాఖ్యాతాః కశ్యపస్య వదామ్యహమ్ || ౧,౬.౨౫||

అదిత్తిర్దిత్తిర్దనుః కాలా హ్యనాయుః సింహికా మునిః |

కద్రూః సాధ్యా హరా క్రోధా వినతా సురభిః ఖగా || ౧,౬.౨౬||

విశ్వేదేవాస్తు విశ్వాయాః సాధ్యా సాధ్యాన్వ్యజాయత |

మరుత్వత్యాం మరుత్వన్తో వసోస్తు వసవస్తథా || ౧,౬.౨౭||

భానోస్తు భానవో రుద్ర ! ముహూర్తాచ్చ ముహూర్తజాః ।
 లమ్బాయాశ్చైవ ఘోషోఽథ నాగవీధిస్తు యా (జా) మితః ॥ ౧,౬.౨౮ ॥
 పృథీవీవిషయం సర్వమరుత్వత్యాం వ్యజాయత ।
 సజ్కల్పాయాస్తు సర్వాత్మా జజ్ఞే సంకల్ప ఏవ హి ॥ ౧,౬.౨౯ ॥
 ఆపో ధ్రువశ్చ సోమశ్చ ధరశ్చైవానిలోఽనలః ।
 ప్రత్యూషశ్చ ప్రభాసశ్చ వసవో నామభిః స్మృతాః ॥ ౧,౬.౩౦ ॥
 ఆపస్య పుత్రో వేతుణ్ణిః (ణ్ణిః) శ్రమః శ్రాన్తో ధ్వనిస్తథా ।
 ధ్రువస్య పుత్రో భగవాన్కాలో లోకప్రకాలనః ॥ ౧,౬.౩౧ ॥
 సోమస్య భగవాన్స్వరాచ్చ వర్చస్వీ యేన జాయతే ।
 ధరస్య పుత్రో ద్రుహిణో హుతహవ్యవహస్తథా ॥ ౧,౬.౩౨ ॥
 మనోహరాయాం శిశిరః ప్రాణోఽథ రమణస్తథా ।
 అనిలస్య శివా భార్యా తస్యాః పుత్రః పులోమజః ॥ ౧,౬.౩౩ ॥
 అవిజ్ఞాతగతిశ్చైవ ద్వౌ పుత్రావనిలస్య తు ।
 అగ్నిపుత్రః కుమారస్తు శరస్తమ్భే వ్యజాయత్ ॥ ౧,౬.౩౪ ॥
 తస్య శాఖో విశాఖశ్చ నైగమేయశ్చ పృష్ఠజః ।
 అపత్యం కృత్తికానాం తు కార్తకేయ ఇతి స్మృతః ॥ ౧,౬.౩౫ ॥
 ప్రత్యూషస్య విదుః పుత్రమృషిం నామ్నా తు దేవలమ్ ।
 విశ్వకర్మా ప్రభాసస్య విఖ్యాతో దేవవర్ధకిః ॥ ౧,౬.౩౬ ॥
 అజైకపాదహిర్బుధ్న్యస్త్యష్టా రుద్రశ్చ వీర్యవాన్ ।
 త్వష్టశ్చాప్యోత్పజః పుత్రో విశ్వరూపో మహాతపాః ॥ ౧,౬.౩౭ ॥
 హరశ్చ బహురూపశ్చ త్ర్యమ్బకశ్చాపరాజితః ।
 వృషాకపిశ్చ శముభిశ్చ కపర్దే రైవతస్తథా ॥ ౧,౬.౩౮ ॥
 మృగవ్యాధశ్చ శరస్యశ్చ కపాలీ చ మహామునే ! ।
 ఏకాదశైతే కథితా రుద్రాస్త్రిభువనేశ్వరాః ॥ ౧,౬.౩౯ ॥
 అదిత్యాం కశ్యపాశ్చైవ సూర్యా ద్వాదశ జజ్ఞరే ।
 విష్ణుః శక్రోఽర్యమా ధాతా త్వష్టా పూషా తథైవ చ ॥ ౧,౬.౪౦ ॥
 వివస్వాన్నవితా చైవ మిత్రో వరుణ ఏవ చ ।

అశుమాంశ్చ భగశ్చైవ ఆదిత్యా ద్వాదశ స్మృతాః ॥ ౧,౬.౪౧॥

సప్తవింశతిః సోమస్య పత్నోస్య నక్షత్రసంజ్ఞితాః ।

హిరణ్యకశిప్రీత్యాం హిరణ్యాక్షోఽభవత్తదా ॥ ౧,౬.౪౨॥

సింహికా చాభవత్కన్యా విప్రచిత్తిపరిగ్రహా ।

హిరణ్యకశిపోః పుత్రాశ్చత్వారః పృథులౌజనః ॥ ౧,౬.౪౩॥

అనుహోదశ్చ హోదశ్చ ప్రహోదశ్చైవ వీర్యవాన్ ।

సంహోదశ్చావమస్తేషాం ప్రహోదో విష్ణుతత్పరః ॥ ౧,౬.౪౪॥

సంహోదపుత్ర ఆయుష్మాణ్శ్చబిర్వాష్కల ఏవ చ ।

విరోచనశ్చ ప్రాహోదిర్బలిర్జజ్ఞే విరోచనాత్ ॥ ౧,౬.౪౫॥

బలేః పుత్రశతం త్వాసిద్వాణజ్యేష్ఠం వృషధ్వజ ! ।

హిరణ్యాక్షనుతాశ్చాసన్నర్ష ఏవ మహాబలాః ॥ ౧,౬.౪౬॥

ఉత్కరః శకునిశ్చైవ భూతసంతాపసస్తథా ।

మహానాగో మహాబాహుః కాలనాభస్తథాపరః ॥ ౧,౬.౪౭॥

అభవన్దనుపుత్రాశ్చ ద్విమూర్ధా శక్కురస్తథా ।

అయోముఖః శక్కుశిరాః కపిలః శంభురస్తథా ॥ ౧,౬.౪౮॥

ఏకచక్రో మహాబాహుస్తారకశ్చ మహాబలః ।

స్వరాభానుర్వృషపర్వా చ పులోమా చ మహాసురః ॥ ౧,౬.౪౯॥

ఏతే దనోః సుతాః ఖ్యాతా విప్రచిత్తిశ్చ వీర్యవాన్ ।

స్వరాభానోః సుప్రభా కన్యా శర్మిష్ఠా వార్షపర్వణీ ॥ ౧,౬.౫౦॥

ఉపదానవీ హయశిరాః ప్రఖ్యాతా వరకన్యకాః ।

వైశ్వానరసుతే చోభే పులోమా కాలకా తథా ॥ ౧,౬.౫౧॥

ఉభే తే తు మహాభాగే మారీచేస్తు పరిగ్రహాః ।

తాభ్యాం పుత్రసహస్రాణి షష్టిర్దానవసత్తమాః ॥ ౧,౬.౫౨॥

పౌలోమాః కాలకణ్ణాశ్చ మారీచతనయాః స్మృతాః ।

సింహికాయాం సముత్పన్నా విప్రచిత్తిసుతాస్తథా ॥ ౧,౬.౫౩॥

వ్యంశః శల్యశ్చ బలవాన్నభశ్చైవ మహాబలః ।

వాతాపిర్నముచిశ్చైవ ఇల్వలః ఖస్యమాంస్తథా ॥ ౧,౬.౫౪॥

అజ్ఞా (న్రు కో నరకశ్చైవ కాల నాభస్తథైవ చ ।
 నివాతకవచా దైత్యాః ప్రహాదస్య కులేభవన్ ॥ ౧,౬.౫౫॥
 పట్సుతాశ్చ మహాసత్త్వాస్తామ్రాయాః పరికీర్తితాః ।
 శుకీ శ్యేనీ చ భాసీ చ సుగ్రీవీ శువిగృహ్రికే ॥ ౧,౬.౫౬॥
 శుకీ శుకానజనయదులూకీ ప్రత్యలూకాన్ ।
 శ్యేనీ శ్యేనాంస్తథా భాసీ భాసాన్సృథ్రాంశ్చ గృధ్ర్యపి ॥ ౧,౬.౫౭॥
 శుక్యాదకాన్పక్షిగణాన్సుగ్రీవీ తు వ్యజాయత ।
 (అశ్వానుష్ఠాన్గర్ధభాంశ్చ తామ్రావంశః ప్రకీర్తితః ॥ ౧,౬.౫౮ ॥)
 వినతాయాస్తు పుత్రౌ ద్వౌ విఖ్యాతౌ గరుడారుణౌ ।
 సురసాయాః సహస్రం తు సర్పాణామమితౌజసామ్ ॥ ౧,౬.౫౯॥
 కార్ద్రవేయాశ్చ ఫణినః సహస్రమమితౌజసః ।
 తేషా ప్రాధానా భూతేశ ! శేషవాసుకీతక్షకాః ॥ ౧,౬.౬౦॥
 శఙ్ఖః శ్యేతో మహాపద్మః (శఙ్ఖః) కమ్బలాశ్వతరౌ తథా ।
 ఏలాపత్రస్తథా నాగః కర్కోటకధనజ్ఞాయౌ ॥ ౧,౬.౬౧॥
 గణం క్రోధవశం విద్ధి తే చ సర్వే చ దంష్ట్రీణః ।
 క్రోధా తు జనయామాస పిశాచాంశ్చ మహాబలాన్ ॥ ౧,౬.౬౨॥
 గాస్తు వై జనయామాస సురభిర్మహిషాంస్తథా ।
 ఇరా వృక్షలతాబల్లిస్తృణజాతీశ్చ సర్వశః ॥ ౧,౬.౬౩॥
 ఖగా చ యక్షరక్షాంసి మునిరప్పరసస్తథా ।
 అరిష్టా తు మహాసత్త్వాన్గర్ధవాన్సమజీజనత్ ॥ ౧,౬.౬౪॥
 దేవా ఏకోనవఞ్చాశన్మరుతో హ్యభవన్నితి ।
 ఏకజ్యో తిశ్చ ద్విర్జ్యోతివతుర్జ్యోతిస్తథైవ చ ॥ ౧,౬.౬౫॥
 ఏకశుక్రో ద్విశుక్రశ్చ త్రిశుక్రశ్చ మహాబలః ।
 ఈదృక్సదృక్తథాన్యాదృక్తతః ప్రతిసదృక్తథా ॥ ౧,౬.౬౬॥
 మితశ్చ సమితశ్చైవ సమితశ్చ మహాబలః ।
 ఋతజిత్సత్యజిచ్యైవ సుషేణః సేనజిత్తథా ॥ ౧,౬.౬౭॥
 అతిమిత్రోఽప్యమిత్రశ్చ దూరమిత్రోఽజిత్తస్తథా ।
 ఋతశ్చ ఋతధర్మా చ విహర్తా వరుణో (చమసో) ధ్రువః ॥ ౧,౬.౬౮॥

విధారణశ్చ దుర్మేధా అయమేకగణః స్మృతః ।
 ఈదృశశ్చ సదృక్షశ్చ ఏతాదృక్షో మితాశనః ॥ ౧,౬.౬౯॥
 ఏతేనః ప్రసదృక్షశ్చ సురతశ్చ మహాతపాః ।
 హేతుమాన్ప్రసవస్తద్వత్సురభశ్చ మహాయశాః ॥ ౧,౬.౭౦॥
 నాదిరుగ్రో ధ్వనిర్భాసో బిముక్తో విక్షిపః సహః ।
 ద్యుతిర్వసురనాధృష్యో లాభ కామో జయీ విరాట్ ॥ ౧,౬.౭౧॥
 ఉద్వేషణో గణో నామ వాయుస్కన్ధే తు సప్తమే ।
 ఏతత్సర్వం హరే రూపం రాజానో దానవాః సురాః ॥ ౧,౬.౭౨॥
 సూర్యాది పరివారేణ మన్వాద్యా ఈజరే హరిమ్ ॥ ౧,౬.౭౩॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఉత్తానపాదవంశాదివర్ణనం నామ షష్ఠోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭

రుద్ర ఉవాచ ।
 సూర్యాదిపూజనం బ్రూహి కృతం స్వామ్యమ్భువాదిభిః ।
 భుక్తిముక్తిప్రదం సారం వ్యాస ! సంక్షేపతః పరమ్ ॥ ౧,౭.౧॥
 హరిరువాచ ।
 సూర్యాదిపూజాం వక్ష్యామి ధర్మకామాదికారికామ్ ॥ ౧,౭.౨॥
 ఓం సూర్యాసనాయ నమః ।
 ఓం నమః సూర్యమూర్తయే ।
 ఓం హ్రీం హ్రీం సః సూర్యాయ నమః ।
 ఓం సోమాయ నమః ।
 ఓం మజ్జలాయ నమః ।
 ఓం బుధాయ నమః ।
 ఓం బృహస్పతయే నమః ।
 ఓం శుక్రాయ నమః ।
 ఓం శనైశ్చరాయ నమః ।
 ఓం రాహవే నమః ।
 ఓం కేతవే నమః ।

ఓం తేజశ్చణ్డాయ నమః ॥ ౧.౭.౩॥

ఆననావాహనం పాద్యమర్ఘ్యమాచమనం తథా ।

స్నానం వస్త్రోపవీతశ్చ గంధపుష్పం చ ధూపకమ్ ॥ ౧.౭.౪॥

దీపకం చ నస్కారం ప్రదక్షిణవిసర్జనే ।

సూర్యాదీనాం సదా కుర్యాదితి మస్త్రైర్వృషధ్వజ ! ॥ ౧.౭.౫॥

ఓం హ్రోంశివాయ నమః ।

ఓం హ్రోం శివమూర్తయే శివాయ నమః ।

ఓం హ్రోం హృదయాయ నమః ।

ఓం హ్రీం శిరసే స్వాహా ।

ఓం హ్రూం శిఖాయై వషట్ ।

ఓం హ్రై కవచాయ హుం ।

ఓం హ్రౌం నేత్రయాయ వౌషట్ ।

ఓం హ్రాః ఆస్త్రాయ నమః ।

ఓం హ్రోం సద్యోజాతయ నమః ।

ఓం హ్రీం వామదేవాయ నమః ।

ఓం హ్రూం అఘోరాయ నమః ।

ఓం హ్రైం తత్పురుషాయ నమః ।

ఓం హ్రౌం ఈశానాయ నమః ।

ఓం హ్రీం గౌర్యై నమః ।

ఓం హ్రౌం గురుభ్యో నమః ।

ఓం హ్రౌం ఇంద్రాయ నమః ।

ఓం హ్రౌం చణ్డాయ నమః ।

ఓం హ్రోం అఘోరాయ నమః ।

ఓం వాసుదేవాసనాయ నమః ।

ఓం వాసుదేవమూర్తయే నమః ।

ఓం ఆం ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ నమః ।

ఓం ఆం ఓం నమో భగవతే సజ్కర్షణాయ నమః ।

ఓం ఆం ఓం నమో భగవతే ప్రద్యుమ్నాయ నమః ।

ఓం ఆః ఓం నమో భగవతే అనిరుద్ధాయ నమః ।

ఓం నారాయణాయ నమః ।

ఓం తత్సర్వభ్యోహ్యణే నమః ।

ఓం హ్రోం విష్ణవే నమః ।
 ఓం క్షౌం నమో భగవతే నరసింహాయ నమః ।
 ఓం భూః ఓం నమో భగవతే వరాహాయ నమః ।
 ఓం కం టం పం శం వైనతేయాయ నమః ।
 ఓం జం ఖం రం సుదర్శనాయ నమః ।
 ఓం ఖం తం ఫం షం గదైయౌ నమః ।
 ఓం వం లం మం క్షం పాశ్చజన్యాయ నమః ।
 ఓం ఘం ఢం భం హం శ్రియై నమః ।
 ఓం గం డం వం సం పుష్ట్యై నమః ।
 ఓం ధం షం వం సం వనమాలాయై నమః ।
 ఓం సం దం లం శ్రీవత్సాయ నమః ।
 ఓం తం చం భం యం కౌస్తుభాయ నమః ।
 ఓం గురుభ్యో నమః ।
 ఓం ఇన్ద్రాదిదిక్పాలేభ్యో నమః ।
 ఓం విష్వక్సేనాయ నమః ॥ ౧,౭.౬ ॥

ఆసనాదీన్హారేరత్తైర్మన్తైర్మన్తైర్ద్యాద్యుషధస్యజ ! ।
 విష్ణుశక్త్యాః సరస్వత్యాః పూజాం శృణు శుభప్రదామ్ ॥ ౧,౭.౭ ॥

ఓం హ్రీం సరస్వత్యై నమః ।
 ఓం హ్రోం హృదయాయ నమః ।
 ఓం హ్రీం శిరసే నమః ।
 ఓం హ్రూం శిఖాయై నమః ।
 ఓం హ్రైం కవచాయ నమః ।
 ఓం హ్రౌం నేత్రత్రయాయ నమః ।
 ఓం హ్రాః అస్త్రాయ నమః ॥ ౧,౭.౮ ॥

శ్రద్ధా ఋద్ధిః కలా మేధా తుష్టిః పుష్టిః ప్రభా మతిః ।
 ఓం హ్రీంకూరాద్యా నమోఽన్తాశ్చ సరస్వత్యాశ్చ శక్తయః ॥ ౧,౭.౯ ॥

క్షేత్రపాలాయ నమః ।
 ఓం గురుభ్యో నమః ।
 ఓం పరమగురుభ్యో నమః ॥ ౧,౭.౧౦ ॥

పద్మస్థాయాః సరస్వత్యా ఆసనాద్యం ప్రకల్పయేత్ ।

సూర్యాదీనాం స్వకైర్వృన్తైః పవిత్రారోహణం తథా ॥ ౧,౭.౧౧॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
సూర్యాదీనాం సరస్వత్యాశ్చ పూజనం నామ సప్తమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮

హరిరువాచ ।

భూమిష్ఠే మణ్డపే స్నాత్వా మణ్డలే విష్ణుమర్చయేత్ ।

పఞ్చార్గళికచూర్ణేన వజ్రనాభం తు మణ్డలమ్ ॥ ౧,౮.౧॥

షోడశైః కోష్ఠకైస్తత్ర సమ్మితం రుద్ర? కారయేత్ ।

చతుర్థపఞ్చకోణేషు సూత్రపాతం తు కారయేత్ ॥ ౧,౮.౨॥

కోణసూత్రాదుభయతః కోణా యే తత్ర సంస్థితాః ।

తేషు వైవ ప్రకుర్వీత సూత్రపాతం విచక్షణః ॥ ౧,౮.౩॥

తదనన్తరకోణేషు ఏవమేవ హి కారయేత్ ।

ప్రథమా నాభిరుద్ధిష్టా మధ్యే రేఖాప్రసంగమే ॥ ౧,౮.౪॥

అన్తరేషు చ సర్వేషు అష్టా చైవ తునాభయః ।

పూర్వమధ్యమనాభి భ్యామథం సూత్రం తు భ్రామయేత్ ॥ ౧,౮.౫॥

అన్తరా స ద్విజశ్లేష్ఠః పాదోనం భ్రామయేద్ధర ! ।

అనేన నాభిసూత్రస్య కర్ణికాం భ్రామయేచ్ఛివ ! ॥ ౧,౮.౬॥

కర్ణికాయా ద్విభాగేన కేసరాణి విచక్షణః ।

తదగ్రేణ సదా విద్వాన్దలాన్యేవ సమాలిఖేత్ ॥ ౧,౮.౭॥

సర్వేషు నాభిక్షేత్రషు మానేనానేన సువ్రత ! ।

పద్మాని తాని కుర్వీత దేశికః పర మార్థవిత్ ॥ ౧,౮.౮॥

ఆదిసూత్రవిభాగేన ద్వారాణి పరికల్పయేత్ ।

ద్వారశోభాం తథా తత్ర తదగ్రేన తు కల్పయేత్ ॥ ౧,౮.౯॥

కర్ణికాం పీతవర్ణేన సితరక్తాదికేసరైః ।

అన్తరం సీలవర్ణేన దలాని అసితేన చ ॥ ౧,౮.౧౦॥

కృష్ణవర్ణేన రజసా చతురశ్రం ప్రపూరయేత్ ।

ద్వారాణి శుక్లవర్ణేన రేఖాః పఞ్చ చ మణ్డలే ॥ ౧,౮.౧౧॥

సీతా రక్త తథా పీతా కృష్ణా చైవ యథాక్రమమ్ |
 కృత్వైవ మణ్డలఞ్చాదౌ న్యాసం కృత్వా ర్చయేద్ధరిమ్ || ౧,౮.౧౨ ||
 హృన్మధ్యే తు న్యనేద్విష్ణుం కణ్ఠే సజ్కర్షణం తథా |
 ప్రద్యుమ్నం శిరసి న్యస్య శిఖాయామనిరుద్ధకమ్ || ౧,౮.౧౩ ||
 బ్రహ్మణం సర్వగాత్రేషు కరయోః శ్రీధరం తథా |
 ఆహం విష్ణురితి ధ్యాత్వా కర్ణికాయాం న్యనేద్ధరిమ్ || ౧,౮.౧౪ ||
 న్యనేత్సజ్కర్షణం పూర్వే ప్రద్యుమ్నం చైవ దక్షిణే |
 అనిరుద్ధం పశ్చిమే చ బ్రహ్మణం చోత్తరే న్యనేత్ || ౧,౮.౧౫ ||
 శ్రీధరం రుద్రకోణేషు ఇన్ద్్రాదీన్దిక్షు విన్యనేత్ |
 తతోఽభ్యర్చ్య చ గన్ధాద్యైః ప్రాప్నుయాత్పరమం పదమ్ || ౧,౮.౧౬ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 విష్ణుపూజోపయోగివజ్రనాభమణ్డలనిరూపణం నామాష్టమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯

హరిరువాచ |
 సమయే (యా) దీక్షితః శిష్యో బద్ధనేత్రస్తు వాససా |
 అష్టాహుతిశతం తస్య మూలమస్త్రేణ హోమయేత్ || ౧,౯.౧ ||
 ద్విగుణం పుత్రకే హోమం త్రిగుణం సాధకే మతమ్ |
 నిర్వాణదేశికే రుద్ర ! చతుర్గుణముదాహృతమ్ || ౧,౯.౨ ||
 గురువిష్ణుద్విజ్ఞప్తీణాం హంతా బధ్యస్త్రశ్చ(శ్చ)దీక్షితైః |
 అథ దీక్షాం ప్రవక్ష్యామి ధర్మాధర్మక్షయఙ్కరీమ్ || ౧,౯.౩ ||
 ఉపవేశ్య బహిః శిష్యాన్ధారణం తేషు కారయేత్ |
 వాయవ్యా కలయా రుద్ర శోష్యమాణాన్విచిన్తయేత్ || ౧,౯.౪ ||
 ఆగ్రేయ్యా దహ్యామానాంశ్చ ప్లావితానమ్భసా పునః |
 తేజస్తేజాసి తం జీవమేకీకృత్య సమాక్షిపేత్ || ౧,౯.౫ ||
 ప్రాణవం చిన్తయేవ్యోమ్ని శరీరేఽన్యత్తు కారణమ్ |
 ఏకైకం యో జయేత్తత్ర క్షేత్రజ్ఞం దేహకారణాత్ || ౧,౯.౬ ||
 ఉత్పాద్య యోజయేత్పశ్చాదేకైకం వృషభధ్వజ |

మణ్డలాదిష్వశక్తస్తు కల్పయిత్వాఽర్చయేద్ధరిమ్ || ౧,౯.౭||
 చతుర్ధ్వారం భవేత్తచ్చ బ్రహ్మతీర్థాదనుక్రమాత్ |
 హస్తం పద్మం సమాఖ్యాతం పత్రాణ్యుజ్జలయః స్మృతాః || ౧,౯.౮||
 కరికా తలహస్తస్తు నఖాన్యస్య తు కేసరాః |
 తత్రార్చయేద్ధరిం ధ్యాత్వా సూర్యస్వగ్నయన్తరేవ చ || ౧,౯.౯||
 తం హస్తం పాతయేన్నూర్ధ్వి శిష్యస్య తు సమాహితః |
 హస్తే విష్ణుః స్థితో యస్మాద్విష్ణుహస్తస్తత్స్వయమ్ |
 నశ్యన్తి స్పర్శనాత్తస్య పాతకాన్యఖిలాని చ || ౧,౯.౧౦||
 గురుః శిష్యం సమభ్యర్చ్య నేత్రే బద్ధే తు వాససా |
 దేవస్య ప్రముఖం కృత్వా పుష్పమేవార్చయేత్తతః |
 పుష్పం నిపతితం యత్ర మూర్ధ్నో దేవస్య శార్థిణః || ౧,౯.౧౧||
 తన్నామ కారయేత్తస్య స్త్రీణాం నామాఙ్కీతం స్వయమ్ |
 శూద్రాణాం దాససంయుక్తం కారయేత్తు విచక్షణః || ౧,౯.౧౨||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 విష్ణుదీక్షానిద్య నామ నవమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦

హరిరువాచ |

౧ శ్యాదిపూజాం ప్రవర్ష్యామి స్థణ్డీలాదిషు సిద్ధయే |
 శ్రీం హ్రీం మహాలక్ష్మ్యై నమః |
 శ్రాం శ్రీం శ్రూం శ్రౌం శ్రౌం శ్రః క్రమాద్భృదయం చ శిరః శిఖామ్ |
 కవచం నేత్రమస్త్రం చ ఆసనం మూర్తిమర్చయేత్ || ౧,౧౦.౧||
 మణ్డలే పద్మగర్భే చ చతుర్ధ్వారి రజోఽన్వితే |
 చతుః షష్ట్యన్తమష్టాది ఖాక్షే ఖాక్ష్యాది మణ్డలమ్ || ౧,౧౦.౨||
 ఖాక్షీన్దుసూర్యగం సర్వం ఖాదివేదేన్దువర్తనాత్ |
 లక్ష్మీమక్గాని చైకస్మిన్కోణే దుర్గాం గణం గురుమ్ || ౧,౧౦.౩||
 క్షేత్రపాలమథాగ్న్యాదౌ హోమాజ్ఞుహోవ కామభాక్ |
 ఓం ఘం టం డం హం శ్రీమహాలక్ష్మ్యై నమః || ౧,౧౦.౪||

అనేన పూజయేల్లక్షీం పూర్వోక్తపరివారకైః ।

ఓం సైం సరస్వత్యై నమః ।

ఓం ప్రీం సైం సరస్వత్యై నమః ॥ ౧,౧౦.౫॥

ఓం ప్రీం వదవదవాగ్వాదీనిస్సాహా ఓం ప్రీం సరస్వత్యై నమః ॥ ౧,౧౦.౬॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
లక్ష్మ్యర్చననిరూపణం నామ దశమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧

హరిరువాచమ్ ।

నవపూజాహార్చనం వక్ష్యే యదుక్తం కశ్యపాయ హి ।

జీవమత్కిప్య మూర్ధన్యం నాభ్యాం వ్యోమ్ని నివేశయేత్ ॥ ౧,౧౧.౧॥

తతోరమితి బీజేన దహేద్బాహుతాత్మకం వపుః ।

యమిత్యనేన బీజేన తచ్చ సర్వ వినాశయేత్ ॥ ౧,౧౧.౨॥

లమిత్యనేన బీజేన ప్లావయేత్సచరాచరమ్ ।

వమిత్యనేన బీజేన చిన్తయేదమృతం తతః ॥ ౧,౧౧.౩॥

తతో బుద్ద్వదమధ్యే తు పీతవాసాశ్చతుర్భుజః ।

అహం మతస్తథాత్మానం ధ్యానేన పరిచిన్తయేత్ ॥ ౧,౧౧.౪॥

మన్తన్యాసం తతః కుర్యాత్ప్రవిధం కరదేహయోః ।

ద్వాదశాక్షరబీజేన ఉక్తబీజైరనన్తరమ్ ॥ ౧,౧౧.౫॥

షడక్షేన తతః కుర్యాత్సాక్షాద్యేన హరిర్భవేత్ ।

దక్షిణాంజుష్ఠమారభ్య మధ్యాంజుష్ఠస్తలే న్యసేత్ ॥ ౧,౧౧.౬॥

మధ్యే బీజద్వయం న్యస్య న్యసేదక్షే తతః పునః ।

హృచ్చిరసి శిఖావర్మవక్త్రాక్షుద్దహపృష్ఠతః ॥ ౧,౧౧.౭॥

బాహ్వోశ్చ కరయోర్జానోః పాదయోశ్చాపి విన్యసేత్ ।

పద్మాకారౌ కరౌ కృత్వా మధ్యేఽంజుష్ఠం నివేశయేత్ ॥ ౧,౧౧.౮॥

చిన్తయేత్తత్ర సర్వేశం పరం తత్త్వమనామయమ్ ।

క్రమావైతాని బీజాని తర్జన్యాదిషు విన్యసేత్ ॥ ౧,౧౧.౯॥

తతో మూర్ధాక్షివక్త్రేషు కణ్ఠే చ హృదయే తథా ।

నాభౌ గుహ్యే తథా జానోః పాదయోర్విన్యసేత్కృమాత్ || ౧,౧౧.౧౦||

పాణోః షడఙ్గబీజాని న్యస్య కాయే తతో న్యసేత్ |

అఙ్గుష్ఠాదికనిష్ఠాస్తం విన్యసేద్విజపఞ్చకమ్ || ౧,౧౧.౧౧||

కరమధ్యే నేత్రబీజమఙ్గాన్యసౌప్యయం క్రమః |

హృదయే హృదయం న్యస్య శిరః శిరసి విన్యసేత్ || ౧,౧౧.౧౨||

శిఖాయాం తు శిఖాం న్యస్య కవచం సర్వతస్తనౌ |

నేత్రం నేత్రే విధాతవ్యమస్త్రాఞ్చ కరయోర్ద్వయోః || ౧,౧౧.౧౩||

తేనైవ చ దిశో బద్ధా పూజా విధిమథాచరేత్ |

హృదయే చింతయేత్పూర్వం యోగపీఠం సమాహితః || ౧,౧౧.౧౪||

ధర్మ జ్ఞానం చ వైరాగ్యమైశ్వర్యం చ యథాక్రమమ్ |

ఆగ్నేయాదౌ చ పూర్వాదావధర్మాదీంశ్చ విన్యసేత్ || ౧,౧౧.౧౫||

ఏభిః పరిచ్ఛన్నతనుం పీఠభూతం తదాత్మకమ్ |

అనస్తం విన్నేత్పశ్చాత్పూర్వకాయోన్నతం స్థితమ్ || ౧,౧౧.౧౬||

తతో విద్యాత్సరోజాతం దలాష్టసమదిగ్దలమ్ |

సితాబ్జం శతపత్రాఢ్యం విప్రకీర్ణోర్ధకర్ణికమ్ || ౧,౧౧.౧౭||

ధ్యాత్వా వేదాదినా పశ్చాత్పూర్వసోమానలాత్మనామ్ |

మణ్డలని క్రమాదేవముపర్యుపరి చింతయేత్ || ౧,౧౧.౧౮||

తతః పూర్వాదిదిక్కుంస్థాః శక్తిః కేశవగోచరాః |

విమలాద్యా న్యసేదష్టౌ నవమీం కర్ణికాగతామ్ || ౧,౧౧.౧౯||

ఏవం ధ్యాత్వా సమభ్యర్చ్య యోగపీఠమనస్తరమ్ |

మనసావాహ్య తత్రేశం హరిం శార్ఙ్గం న్యసేత్పునః || ౧,౧౧.౨౦||

హృదయాదీని పూర్వాదివతుర్దిగ్దలయోగతః |

మధ్యే నేత్రం తు కోణేషు అస్తమస్తం న్యసేత్తతః || ౧,౧౧.౨౧||

సఙ్కర్షణాదిబీజాని పూర్వాదిక్రమయోగతః |

ద్వారి పూర్వే పరే బైవ వైనతేయం తు విన్యసేత్ || ౧,౧౧.౨౨||

సుదర్శనం సహస్రారం దక్షిణే ద్వారి విన్యసేత్ |

శ్రియం దక్షిణతో న్యస్య లక్ష్మీముత్తరతస్తథా || ౧,౧౧.౨౩||

ద్వాపర్యత్తరే గదాం న్యస్య శఙ్ఖం కోణేషు విన్యసేత్ |
 దేవదక్షిణతః శార్ఙ్గం వామే చైవ సుధీర్ఘసేత్ || ౧,౧౧.౨౪||
 తద్వత్తడం తథా చక్రం న్యసేత్పాపార్థ్యద్వయోర్ద్వయమ్ |
 తతోఽన్తర్లోకపాలాంశ్చ స్వదిగ్భేదేన విన్యసేత్ || ౧,౧౧.౨౫||
 వజ్రాదీన్యాయుధాన్యేవ తథైవ వినివేశయేత్ |
 ఊర్ధ్వం బ్రహ్మ తథానన్తమధశ్చ పరిచిన్తయేత్ || ౧,౧౧.౨౬ ||
 సర్వం ధ్యాత్యేతి సమ్పూజ్య ముద్రాః సన్దర్శయేత్తతః |
 అఙ్గాలిః ప్రథమా ముద్రా క్షిప్రం దేవప్రసాధనీ || ౧,౧౧.౨౭||
 వన్దనీ హృదయాసక్తాత్సార్థం దక్షిణతోన్నతా |
 ఊర్ధాఙ్గుణో వామముష్టిర్దక్షిణాఙ్గుణ్ణబన్దనః || ౧,౧౧.౨౮||
 సవ్యస్య తస్య చాఙ్గుష్టో యః స ఉద్ధః ప్రకీర్తితః |
 తిస్రః సాధారణా హ్యేతా మూర్తిభేదేన కల్పితాః || ౧,౧౧.౨౯||
 కనిష్ఠాదిప్రమోకేణ అష్టా ముద్రా యథాక్రమమ్ |
 అష్టానాం పూర్వబీజానాం క్రమశస్త్యవధారయేత్ || ౧,౧౧.౩౦||
 అఙ్గాష్ఠేన కనిష్ఠాన్తం నామయిత్వాఙ్గులిత్రయమ్ |
 ముద్రేయం నరసింహస్య స్యుబ్జం కృత్వా కరద్వయమ్ || ౧,౧౧.౩౧||
 సవ్యహస్తం తథోత్తానం కృత్వోర్ధ్వం భ్రామయేచ్ఛనైః |
 నవమీయం స్మృతా ముద్రా వరాహాభిమతా సదా || ౧,౧౧.౩౨||
 ముష్టిద్వయమథోత్తానమృజ్జైకైకేన మోచయేత్ |
 ఉత్కృశ్చాయేత్సర్వముక్తా అఙ్గుముద్రేయముచ్యతే || ౧,౧౧.౩౩||
 ముష్టిద్వయమథో బద్ధా ఏవమేవానుపూర్వశః |
 దశానాం లోకపాలానాం ముద్రాశ్చ క్రమయోగతః || ౧,౧౧.౩౪||
 సురమాద్యం ద్వితీయం చ ఉపాన్త్యశ్చాన్త్యమేవ చ |
 వాసుదేవో బలః కామో హ్యనిరుద్ధో యథాక్రమమ్ || ౧,౧౧.౩౫||
 ప్రణవస్తన్నదిత్యేతధుం క్షేం భూరితి మన్తకాః |
 నారాయణస్తథా బ్రహ్మో విష్ణుః సింహో వరాహరాట్ || ౧,౧౧.౩౬||
 సితారుణహరిద్రాభా నీలశ్యామల్లోహితాః |

మేఘాగ్నిమదుపిఙ్గాభా వర్ణతో నవనామకాః ॥ ౧,౧౧.౩౭॥
 కం టం పం శం గరుత్మాన్వ్యాజ్ఞం ఖం వం చ సుదర్శనమ్ ।
 షం చం ఫం షం గదాదేవీ వం లం మం క్షం చ శఙ్ఖకమ్ ॥ ౧,౧౧.౩౮॥
 ఘం ఢం భం హం భవేచ్చీశ్చ గం జం వం శం చ పుష్టికా ।
 ఘం వం చ వనమాలా స్యాచ్చీచ్ర వత్సం దం సం భవేత్ ॥ ౧,౧౧.౩౯॥
 ఛం డం పం యం కౌస్తుభః ప్రోక్షశ్చానన్తో హ్యహమేవ చ ।
 ఇత్యఙ్గానియథాయోగం దేవదేవస్య వై దశా ॥ ౧,౧౧.౪౦॥
 గరుడోఽమ్బుజసంకాశో గదా వైవాసితాకృతిః ।
 పుష్టిః శిరీషపుష్పాభా లక్ష్మీః కాఞ్చనసన్నిభా ॥ ౧,౧౧.౪౧॥
 పూర్ణచంద్రనిభః శఙ్ఖః కౌస్తుభస్త్వరుణద్యుతిః ।
 చక్రం సూర్యసహస్రాభం శ్రీవత్సః కున్దసన్నిభః ॥ ౧,౧౧.౪౨॥
 పఞ్చవర్ణనిభా మాలా హ్యనన్తో మేఘసన్నిభః ।
 విద్యుద్రూపాణి చాస్రాణి యాని నోక్తాని వర్ణతః ॥ ౧,౧౧.౪౩॥
 అర్ఘ్యపాద్యాది వై దద్యాత్పుణ్డరీకాక్షవిద్యయా ॥ ౧,౧౧.౪౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 నవపూర్వహార్యనం నామైకాదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨

హరిరువాచ ।
 పూజానుక్రమసిద్ధ్యర్థం పూజానుక్రమ ఉచ్యతే ।
 ఓం నమ ఇత్యాదౌ సంస్మృతిః పరమాత్మనః ॥ ౧,౧౨.౧॥
 యం రం వం లమితి కాయశుద్ధిః ।
 ఓం నమ ఇతి చతుర్భుజాత్మనిర్మాణమ్ ॥ ౧,౧౨.౨॥
 తత్సప్తవిధః కరకాయన్యాసః ।
 తతో త్ప్రదిస్థయోగపీఠపూజా ।
 ఓం అనన్తాయ నమః ।
 ఓం ధర్మాయ నమః ।
 ఓం జ్ఞానాయ నమః ।

- ఓం వైరాగ్యాయ నమః ।
 ఓం ఐశ్వర్యాయ నమః ।
 ఓం ఆధర్మాయ నమః ।
 ఓం అజ్ఞానాయ నమః ।
 ఓం అవైరాగ్యాయ నమః ।
 ఓం అనైశ్వర్యాయ నమః ।
 ఓం పద్మాయ నమః ।
 ఓం ఆదిత్యమణ్డలాయ నమః ।
 ఓం చంద్రమణ్డలాయ నమః ।
 ఓం వహ్నిమణ్డలాయ నమః ।
 ఓం విమలాయై నమః ।
 ఓం ఉత్కర్షిత్యై నమః ।
 ఓం జ్ఞానాయై నమః ।
 ఓం క్రియాయై నమః ।
 ఓం యోగాయై నమః ।
 ఓం ప్రహ్వై నమః ।
 ఓం సత్యాయై నమః ।
 ఓం ఈశానాయై నమః ।
 ఓం సర్వతోముఖ్యై నమః ।
 ఓం సంగోపాక్లాయ హరేరాసనాయ నమః ।
 తతః కర్ణికాయామ్-అం వాసుదేవాయ నమః ।
 ఆం హృదయాయ నమః ।
 ఈం శిరసే నమః ।
 ఊం శిఖాయై నమః ।
 ఐం కవచాయ నమః ।
 ఔం నేత్రత్రయాయ నమః ।
 ఆః ఫటస్త్రాయ నమః ।
 ఆం సజ్కర్షణాయ నమః ।
 అం ప్రద్యుమ్నాయ నమః ।
 ఆః అనిరుద్ధాయ నమః ।
 ఓం ఆః నారాయణాయ నమః ।
 ఓం తత్సబ్దహ్మణే నమః ।

ఓం హుం విష్ణవే నమః ।

క్షైం నరసింహాయ భూర్వరాహ్య కం వైనతేయాయ జం ఖం వం సుదర్శనాయ

ఖం చం ఫం షం గదాయై వం లం మం క్షం పాఞ్చజన్యాయ ఘం థం

భం హం శ్రియై గం డం వం శం పుష్ట్యై ధం వం

వనమాలాయై దం శం శ్రీవత్సాయ ఛం డం యం కౌస్తుభాయ శం శార్కాయ

ఇం ఇషుధిభ్యాయ చం చర్మణే ఖం ఖడ్గాయ ఇన్ద్రాయ సురాయ పర్తయే అగ్నయే

తేజోధిపతయేయమాయధర్మాధిపతయేక్షంనైర్వతాయరక్షోధిపతయే వరుణాయ

జలాధిపతయే యోం వాయవే ప్రాణాధిపతయే ధాం ధనదాయ ధనాధిపతయే

హం ఈశానాయ విద్యాధిపతయే ఓం వజ్రాయ శక్త్యై ఓం

దణ్డాయ ఖడ్గాయ ఓం పాశాయ ధ్వజాయ గదాయై త్రిశూలాయ లం అనంతాయ

పాతాలాధిపతయే ఖం బ్రహ్మణే సర్వలోకాధిపతయే ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

నమః ।

ఓం ఓం నమః ।

ఓం నం నమః ।

ఓం మోం నమః ।

ఓం ఓం భం నమః ।

ఓం గం నమః ।

ఓం వం నమః ।

ఓం తేం నమః ।

ఓం వాం నమః ।

ఓం సుం నమః ।

ఓం దేం నమః ।

ఓం వాం నమః ।

ఓం యం నమః ।

ఓం ఓం నమః ।

ఓం నం నమః ।

ఓం మోం నమః ।

ఓం నాం నమః ।

ఓం రాం నమః ।

ఓం ణాం నమః ।

ఓం యం నమః ।

ఓం నంనోం భగవతేం వాంసుందేవాయం ఓం నమో నారాయణాయ నమః ।

ఓం పురుషోత్తమాయ నమః ॥ ౧,౧౨.౩॥

నమస్తే పుణ్డరీకాక్ష నమస్తే విశ్వభావన ।

సుబ్రహ్మణ్య నమస్తేఽస్తు మహాపురుష పూర్వజ ॥ ౧,౧౨.౪॥

హోమకర్ణణి చైతేషాం స్వాహాస్తముపకల్పయేత్ ।

ఏవం జప్త్వా విధానేన శతమష్టోత్తరం తథా ॥ ౧,౧౨.౫॥

అర్ఘం దత్త్వా జితం తేన ప్రణామం చ పునః పునః ।

తతోఽగ్నావపి సమ్ప్రజ్యం తం యజేత యథావిధి ॥ ౧,౧౨.౬॥

దేవదేవం స్వబీజేన అఙ్గాదిభిరథాచ్యుతమ్ ।

పూర్వముల్లిఖ్య చాభ్యుక్త్య ప్రణవేన తు మన్తవిత్ ॥ ౧,౧౨.౭॥

భ్రామయిత్వానలం కుణ్ఠే పూజయేచ్ఛ శుభైః ఫలైః ।

పూర్వం తత్సకలం ధ్యాత్వా మణ్డలే మనసా న్యసేత్ ॥ ౧,౧౨.౮॥

వాసుదేవాఖ్యతత్త్వేన హుత్వా చాష్టోత్తరం శతమ్ ।

సంకర్షణాదిబీజేన యజేత్క్షత్కం తథైవ చ ॥ ౧,౧౨.౯॥

త్రయన్త్రయం తథాఙ్గానామేకైకాన్దికృతీంస్తథా ।

పూర్ణాహుతిం తథైవాస్తే దద్యాత్సమ్యగుపస్థితః ॥ ౧,౧౨.౧౦॥

వాగతీతే పరే తత్త్వే ఆత్మానం చ లయం నయేత్ ।

ఉపవిశ్య పునర్ముద్రాం దర్శయిత్వా నమేత్పునః ॥ ౧,౧౨.౧౧॥

నిత్యమేవంవిధం హోమం నైమిత్తే ద్విగుణం భవేత్ ।

గచ్ఛగచ్ఛ పరం స్థానం యత్ర దేవో నిరణ్జనః ॥ ౧,౧౨.౧౨॥

గచ్ఛన్తు దేవతాః సర్వాః స్వస్థానస్థితహేతవే ।

సుదర్శనః శ్రీహరిశ్చ అచ్యుతః స త్రివిక్రమః ॥ ౧,౧౨.౧౩॥

చతుర్భుజో వాసుదేవః షష్ఠః ప్రద్యుమ్న ఏవ చ ।

సంకర్షణః పూరుషోఽథ నవవ్యూహో దశాత్మకః ॥ ౧,౧౨.౧౪॥

అనిరుద్ధో ద్వాదశాత్మా అథ ఊర్ధమనన్తకః ।

ఏతే ఏకాదిభిశ్చక్రైర్విజ్ఞేయా లక్షితాః సురాః ॥ ౧,౧౨.౧౫॥

చక్రాఙ్కీతైః పూజితః స్వాస్థ్యహే రక్షేత్సదానరైః ।

ఓం చక్రాయ స్వాహా, ఓం విచక్రాయ స్వాహా, ఓం సుచక్రాయ స్వాహా, ఓం మహాచక్రాయ స్వాహా,

ఓం మహాచక్రాయ ఆసురాంతకృతుం ఫటోం హుం సహస్రార హుం ఫట్ ॥ ౧ ౧౨.౧౬ ॥

ద్వారకాచక్రపూజేయం గృహే రక్షకరీ శుభా ॥ ౧,౧౨.౧౭ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
పూజానుక్రమనిరూపణం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩

హరిరువాచ ।

ప్రవక్ష్యామ్యథునా హ్యేతద్వైష్ణవం పఞ్జరం శుభమ్ ।

నమోనమస్తే గోవింద చక్రం గృహ్య సుదర్శనమ్ ॥ ౧,౧౩.౧ ॥

ప్రాచ్యాం రక్షస్వ మాం విష్ణో ! త్వామహం శరణం గతః ।

గదాం కౌమోదకీం గృహ్లా పద్మనాభ నమోఽస్తు తే ॥ ౧,౧౩.౨ ॥

యామ్యాం రక్షస్వ మాం విష్ణో ! త్వామహం శరణం గతః ।

హలమాదాయ సౌనందే నమస్తే పురుషోత్తమ ॥ ౧,౧౩.౩ ॥

ప్రతీచ్యాం రక్ష మాం విష్ణో ! త్వామహం శరణం గతః ।

ముసలం శాతనం గృహ్య పుణ్డరీకాక్ష రక్ష మామ్ ॥ ౧,౧౩.౪ ॥

ఉత్తరస్యాం జగన్నాథ ! భవంతం శరణం గతః ।

ఖడ్గమాదాయ చర్మాథ అస్త్రశాస్త్రాదికం హరే ! ॥ ౧,౧౩.౫ ॥

నమస్తే రక్ష రక్షోఘ్న ! ఐశాన్యాం శరణం గతః ।

పాఞ్చుజన్యం మహాశఙ్ఖమనుఘోష్యం చ పఙ్కజమ్ ॥ ౧,౧౩.౬ ॥

ప్రగృహ్య రక్ష మాం విష్ణో ఆగ్నేయ్యాం రక్ష సూకర ।

చన్ద్రసూర్యం సమాగృహ్య ఖడ్గం చాన్ద్రమసం తథా ॥ ౧,౧౩.౭ ॥

వైరృత్యాం మాం చ రక్షస్వ దివ్యమూర్తే నృకేసరిన్ ।

వైజయన్తీం స్మప్రగృహ్య శ్రీవత్సం కణ్ఠభూషణమ్ ॥ ౧,౧౩.౮ ॥

వాయవ్యాం రక్ష మాం దేవ హయగ్రీవ నమోఽస్తు తే ।

వైసతేయం సమారుహ్య త్వన్తరిక్షే జనార్దన ! ॥ ౧,౧౩.౯ ॥

మాం రక్షస్వాజిత సదా నమస్తేఽస్తుపరాజిత ।

విశాలాక్షం సమారుహ్య రక్ష మాం త్వం రసాతలే ॥ ౧,౧౩.౧౦ ॥

అకూపార నమస్తుభ్యం మహామీన నమోఽస్తు మై ।

కరశీర్షాద్వ్యఙ్గులీషు సత్య త్వం బాహుపఞ్జరమ్ ॥ ౧,౧౩.౧౧ ॥
 కృత్వా రక్షస్వ మాం విష్ణో నమస్తే పురుషోత్తమ ।
 ఏతదుక్తం శక్యైరాయ వైష్ణవం పఞ్జరం మహత్ ॥ ౧,౧౩.౧౨ ॥
 పురా రక్షార్థమీశాన్యః కాత్యాయన్యా వృషధ్వజ ।
 నాశాయామాస సా యేన చామరాన్మహిషాసురమ్ ॥ ౧,౧౩.౧౩ ॥
 దానవం రక్షబీజం చ అన్యాంశ్చ సురకణ్ణకాన్ ।
 ఏతఞ్జపన్నరో భక్త్యా శత్రూన్విజయతే సదా ॥ ౧,౧౩.౧౪ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 విష్ణుపఞ్జరస్తోత్రం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪

హారిరువాచ ।
 అథ యోగం ప్రవక్ష్యామి భుక్తిముక్తికరం పరమ్ ।
 ధ్యాయించిః ప్రోచ్యతే ధ్యేయో ధ్యానేన హరిరీశ్వరః ॥ ౧,౧౪.౧ ॥
 తచ్చృణుష్య మహేశాన సర్వపాపవినాశనమ్ ।
 విష్ణుః సర్వేశ్వరోఽనన్తః షడ్భిర్భూపరివర్జితః ॥ ౧,౧౪.౨ ॥
 వాసుదేవో జగన్నాథో బ్రహ్మాత్మాస్యహమేవ హి ।
 దేహిదేహస్థితో నిత్యః సర్వదేహవివర్జితః ॥ ౧,౧౪.౩ ॥
 దేహధర్మవిహీనశ్చ క్షరాక్షరవివర్జితః ।
 షడ్విధేషు స్థితో ద్రష్టా శ్రోతా స్మూతా హ్యతీన్ద్రియః ॥ ౧,౧౪.౪ ॥
 తద్ధర్మరహితః స్రష్టా నామగోత్రవివర్జితః ।
 మన్తా మనః స్థితో దేవో మనసా పరివర్జితః ॥ ౧,౧౪.౫ ॥
 మనోధర్మవిహీనశ్చ విజ్ఞానం జ్ఞానమేవ చ ।
 బోధ్ధా బుద్ధిస్థితః సాక్షీ సర్వజ్ఞో బుద్ధివర్జితః ॥ ౧,౧౪.౬ ॥
 బుద్ధిధర్మవిహీనశ్చ సర్వః సర్వగతో మనః ।
 సర్వప్రాణివినిర్ముక్తః ప్రాణధర్మవివర్జితః ॥ ౧,౧౪.౭ ॥
 ప్రాణప్రాణో మహాశాన్తో భయేన పరివర్జితః ।
 అహంకారాదిహీనశ్చ తద్ధర్మపరివర్జితః ॥ ౧,౧౪.౮ ॥

తత్సాక్షీ తన్నియంతా చ పరమానందరూపకః ।
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిస్థస్తత్సాక్షీ తద్వివర్జితః ॥ ౧,౧౪.౯ ॥

తురీయః పరమో ధాతా దృగ్రూపో గుణవర్జితః ।
 ముక్తో బుద్ధోఽజరో వ్యాపీ సత్య ఆత్మాస్మ్యహం శివః ॥ ౧,౧౪.౧౦ ॥

ఏవం యే మానవా విజ్ఞా ధ్యాయస్తీశం పరం పదమ్ ।
 ప్రాప్నుయుస్తే చ తద్రూపం నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౪.౧౧ ॥

ఇతి ధ్యానం సమాఖ్యాతం తవ శఙ్కర సువ్రత ।
 పఠేద్య ఏతత్సతతం విష్ణులోకం స గచ్ఛతి ॥ ౧,౧౪.౧౨ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ధ్యానయోగో నామ చతుర్థశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫

రుద్ర ఉవాచ ।
 సంసారసాగరాద్ధోరాముచ్యతే కిం జపన్పుభో ।
 సరస్త్వే పరం జప్యం పథయ త్వం జనార్దన ॥ ౧,౧౫.౧ ॥

హరిరువాచ ।
 పఠేశ్వరం పరం బ్రహ్మ పరమాత్మానమవ్యయమ్ ।
 విష్ణుం నామసహస్రేణ స్తువన్ముక్తో భవేన్నరః ॥ ౧,౧౫.౨ ॥

యత్ప్ర విత్రం పరం జప్యం కథయామి వృషధ్వజ ! ।
 శృణుష్వావహితో భూత్వా సర్వపాపవినాశనమ్ ॥ ౧,౧౫.౩ ॥

ఓం వాసుదేవో మహావిష్ణుర్వామనో వాసవో వసుః ।
 బాలచన్ద్ర నిభో బాలో బలభద్రో బలాధిపః ॥ ౧,౧౫.౪ ॥

బలిబన్ధనకృద్వేధా (౧౧)వరేణో వేదవిత్కివిః ।
 వేదకర్తా వేదరూపో వేదో వేదపరిప్లవః ॥ ౧,౧౫.౫ ॥

వేదాఙ్గవేత్తా వేదేశో(౨౦) బలాధారో బలార్దనః ।
 అవికారో వరేశశ్చ వరుణో వరుణాధిపః ॥ ౧,౧౫.౬ ॥

వీరహా చ బృహదీరో వన్దితః పరమేశ్వరః (౩౦) ।

ఆత్మా చ పరమాత్మా చ ప్రత్యగ్మాత్మా వియత్పరః ॥ ౧,౧౫.౭॥
 పద్మనాభః పద్మనిధిః పద్మహస్తో గదాధరః ।
 పరమః (౪౦)పరభూతశ్చ పురుషోత్తమ ఈశ్వరః ॥ ౧,౧౫.౮॥
 పద్మజుః పుణ్డరీకః పద్మమాలాధరః ప్రియః ।
 పద్మాక్షః పద్మగర్భశ్చ పర్జన్యః (౫౦)పద్మసంస్థితః ॥ ౧,౧౫.౯॥
 ఆపారః పరమార్థశ్చ పరాణాం చ పరః ప్రభుః ।
 పణ్డతః పణ్డతేడ్యశ్చ పవిత్రః పాపమర్దకః ॥ ౧,౧౫.౧౦॥
 శుద్ధః (౬౦)ప్రకాశరూపశ్చ పవిత్రః పరిరక్షకః ।
 పిసాసావర్జితః పాద్యః పురుషః ప్రకృతిస్తథాః ॥ ౧,౧౫.౧౧॥
 ప్రధానం పృథివీపద్మం పద్మనాభః (౭౦)ప్రియప్రదః ।
 సర్వేశః సర్వగః సర్వః సర్వవిత్సర్వదః సురః ॥ ౧,౧౫.౧౨॥
 సర్వస్య జగతో ధామ సర్వదర్శో చ సర్వభృత్(౮౦) ।
 సర్వానుగ్రహకృద్దేవః సర్వభూతహృది స్థితః ॥ ౧,౧౫.౧౩॥
 సర్వపూజ్యశ్చ సర్వాద్యః సర్వదేవనమస్కృతః ।
 సర్వస్య జగతో మూలం సకలో నిష్కలోఽనలః (౯౦) ॥ ౧,౧౫.౧౪॥
 సర్వగోప్తా సర్వనిష్ఠః సర్వకారణకారణమ్ ।
 సర్వధేయః సర్వమిత్రః సర్వదేస్వవరూపధృక్ ॥ ౧,౧౫.౧౫॥
 సర్వాధ్యక్షః సురాధ్యక్ష సురాసురనమస్కృతః ।
 దుష్టానాం చ సురాణాం చ సర్వదా ఘాతకోఽన్తకః (౧౦౦) ॥ ౧,౧౫.౧౬॥
 సత్యపాలశ్చ సన్నాభః సిద్ధేశః సిద్ధవన్దితః ।
 సిద్ధసాధ్యః సిద్ధసిద్ధః సాధ్యసిద్ధో (సిద్ధిసిద్ధ) హృదీశ్వరః ॥ ౧,౧౫.౧౭॥
 శరణం జగత్తైవ (౧౧౦)శ్రేయః క్షేమస్తథైవ చ ।
 శుభకృచ్ఛోభనః సౌమ్యః సత్యః సత్యపరాక్రమః ॥ ౧,౧౫.౧౮॥
 సత్యస్థః సత్యసంకల్పః సత్యవితృత్య (త్వ) దస్తథా (౧౨౦) ।
 ధర్మో ధర్మో చ కర్మో చ సర్వకర్మవివర్జితః ॥ ౧,౧౫.౧౯॥
 కర్మకర్తా చ కర్మైవ క్రియా కార్యం తథైవ చ ।
 శ్రీపతిర్నృపతిః (౧౩౦)శ్రీమాన్సర్వస్య పతిరూర్జితః ॥ ౧,౧౫.౨౦॥

సదేవానాం పతిశ్చైవ వృష్ణీనాం పతిరీడితః ।
 పత్నిరణ్యగర్భస్య త్రిపురాస్తపతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౨౧॥
 పశూనాం చ పతిః ప్రాయో వసూనాం పతిరేవ చ (౧౪౦) ।
 పతిరాఖణ్ణలస్యైవ వరూణస్య పతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౨౨॥
 వనస్పతీనాం చ పతిరనిలస్య పతిస్తథా ।
 అనలస్య పతిశ్చైవ యమస్య పతిరేవ చ ॥ ౧,౧౫.౨౩॥
 కుబేరస్య పతిశ్చైవ నక్షత్రాణాం పతిస్తథా ।
 ఓషధీనాం పతిశ్చైవ వృక్షాణాం చ పతిస్తథా (౧౫౦) ॥ ౧,౧౫.౨౪॥
 నాగానాం పతిరర్కస్య దక్షస్య పతిరేవ చ ।
 సుహృదాం చ పతిశ్చైవ నృపాణాం చ పతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౨౫॥
 గన్ధర్వాణాం పతిశ్చైవ అసూనాం పతిరుత్తమః ।
 పర్వతానాం పతిశ్చైవ నిమ్నగానాం పతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౨౬॥
 సురాణాం చ పతిః శ్రేష్ఠః (౧౬౦) కపిలస్య పతిస్తథా ।
 లతానాం చ పతిశ్చైవ వీరుధాం చ పతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౨౭॥
 మునీనాం చ పతిశ్చైవ సూర్యస్య పతిరుత్తమః ।
 పతిశ్చన్ద్రమసః శ్రేష్ఠః సుక్రస్య పతిరేవ చ ॥ ౧,౧౫.౨౮॥
 గ్రహాణాం చ పతిశ్చైవ రాక్షసానాం పతిస్తథా ।
 కిన్నరాణాం పతిశ్చైవ (౧౭౦)ద్విజానాం పతిరుత్తమః ॥ ౧,౧౫.౨౯॥
 సరితాం చ పతిశ్చైవ సముద్రాణాం పతిస్తథా ।
 సరసాం చ పతిశ్చైవ భూతానాం చ పతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౩౦॥
 వేతాలానాం పతిశ్చైవ కూష్మాణ్డానాం పతిస్తథా ।
 పక్షిణాం చ పతిః శ్రేష్ఠః పశూనాం పతిరేవ చ ॥ ౧,౧౫.౩౧॥
 మహాత్మా (౧౮౦)మక్లలో మేయో మన్దరో మన్దరేశ్వరః ।
 మేరుర్మాతా ప్రమాణం చ మాధవో మలవర్జితః ॥ ౧,౧౫.౩౨॥
 మాలాధరో (౧౯౦)మహాదేవో మహాదేవేన పూజితః ।
 మహాశాన్తో మహాభాగో మధుసూదన ఏవ చ ॥ ౧,౧౫.౩౩॥
 మహావీర్యో మహాప్రాణో మార్కణ్డేయర్షివన్దితః(౨౦౦) ।
 మాయాత్మా మాయయా బద్ధో మాయయా తు వివర్జితః ॥ ౧,౧౫.౩౪॥

మునిస్తుతో మునిర్మైత్రో (౨౧౦) మహానా (రా) సో మహాహనుః ।
మహాబాహుర్మహాదాన్తో మరణేన వివర్జితః ॥ ౧,౧౫.౩౫॥

మహావత్కృచ్చో మహాత్మా చ మహాకాయో మహోదరః ।
మహాపాదో మహాగ్రీవో మహామానీ మహామనాః ॥ ౧,౧౫.౩౬॥

మహాగతిర్మంహాకీర్తిర్మహారూపో (౨౨౨) మహాసురః ।
మధుశ్చ మాధవశ్చైవ మహాదేవో మహేశ్వరః ॥ ౧,౧౫.౩౭॥

మఖేశ్యో మఖరూపీ చ మానసీయో (౨౩౦) మఖేశ్వరః ।
మహావాతో మహాభాగో మహేశోఽతీతమానుషః ॥ ౧,౧౫.౩౮॥

మానవశ్చ మనుశ్చైవ మానవానాం ప్రియజ్కరః ।
మృగశ్చ మృగపూజ్యశ్చ (౨౪౦) మృగాణాం చ పతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౩౯॥

బుధస్య చ పతిశ్చైవ పతిశ్చైవ బృహస్పతేః ।
పతిః శనైశ్చరస్యైవ రాహోః కేతోః పతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౪౦॥

లక్ష్మణో లక్షణశ్చైవ లమ్బాష్టో లలితస్తథా (౨౫౦) ।
నానాలక్ష్మారసంయుక్తో నానాచందనచర్మితః ॥ ౧,౧౫.౪౧॥

నానారసోజ్జ్వలద్యకోచ్చో నానాపుష్పోపశోభితః ।
రామో రమాపతిశ్చైవ సభార్యః పరమేశ్వరః ॥ ౧,౧౫.౪౨॥

రత్నదో రత్నహర్తా చ (౨౬౦) రూపీ రూపవివర్జితః ।
మహారూపోగ్రరూపశ్చ సౌమ్యరూపస్తథైవ చ ॥ ౧,౧౫.౪౩॥

నీలమేఘనిభః శుద్ధః సాలమేఘనిభస్తథా ।
ధూమవర్జః పతివర్ణో నానారూపో (౨౭౦) హ్యవర్జకః ॥ ౧,౧౫.౪౪॥

విరూపో రూపదశ్చైవ శుక్లవర్ణస్తథైవ చ ।
సర్వవర్ణో మహాయోగీ యజ్ఞో (యాజ్ఞో) యజ్ఞకృదేవ చ ॥ ౧,౧౫.౪౫॥

సువర్ణవర్ణవాంశ్చైవ సువర్ణాఖ్యస్తథైవ చ (౨౮౦) సువర్ణావయవశ్చైవ
సువర్ణః స్వర్ణమేఖలః ॥ ౧,౧౫.౪౬॥

సువర్ణస్య ప్రదాతా చ సువర్ణేశస్తథైవ చ ।
సువర్ణస్య ప్రియశ్చైవ (౨౯౦) సువర్ణాఢ్యస్తథైవ చ ॥ ౧,౧౫.౪౭॥

సుపర్ణో చ మహాపర్ణో సుపర్ణస్య చ కారణీ (౨౯౦) ।

వైనతేయస్తథాదిత్య ఆదిరాదికరః శివః ॥ ౧,౧౫.౪౮ ॥

కారణం మహతశ్చైవ ప్రధానస్య చ కారణమ్ ।

బుద్ధీనాం కారణం చైవ కారణం మనసస్తథా ॥ ౧,౧౫.౪౯ ॥

కారణం చైతనశ్చైవ(౩౦౦)అహఙ్కారస్య కారణమ్ ।

భూతానాం కారణం తద్వత్కారణం చ విభావసోః ॥ ౧,౧౫.౫౦ ॥

ఆకాశకారణం తద్వత్పుథీవ్యాః కారణం పరమ్ ।

అణ్ణస్య కారణం చైవ ప్రకృతేః కారణం తథా ॥ ౧,౧౫.౫౧ ॥

దేహస్య కారణం చైవ చక్షుషశ్చైవ కారణమ్ ।

శ్రోత్రస్య కారణం(౩౧౦) తద్వత్కారణం చ త్వచస్తథా ॥ ౧,౧౫.౫౨ ॥

జిహ్వాయాః కారణం చైవ ప్రాణస్యైవ చ కారణమ్ ।

హస్తయోః కారణం తద్వత్పాదయోః కారణం తథా ॥ ౧,౧౫.౫౩ ॥

వాచశ్చకారణం తద్వత్పాయోశ్చైవ తుకారణమ్ ।

ఇంద్రియ కారణం చైవ కుబేరస్య చ కారణమ్ ॥ ౧,౧౫.౫౪ ॥

యమస్య కారణం చైవ (౩౨౦)ఈశానస్య చ కారణమ్ ।

యజ్ఞాణాం కారణం చైవ రక్షసాం కారణం పరమ్ ॥ ౧,౧౫.౫౫ ॥

నృపాణాం కారణం శ్రేష్ఠం ధర్మస్యైవ తు కారణమ్ ।

జన్తూనాం కారణం చైవ వనూనాం కారణం పరమ్ ॥ ౧,౧౫.౫౬ ॥

మనూనాం కారణం చైవ పక్షిణాం కారణం పరమ్ ।

ముసీనాం కారణం శ్రేష్ఠ(౩౩౦)యోగీనాం కారణం పరమ్ ॥ ౧,౧౫.౫౭ ॥

సిద్ధానాం కారణం చైవ యజ్ఞాణాం కారణం పరమ్ ।

కారణం కిన్నరాణాం చ(౩౪౦) గన్ధర్వాణాం చ కారణమ్ ॥ ౧,౧౫.౫౮ ॥

నదానాం కారణం చైవ నదీనాం కారణం పరమ్ ।

కారణం చ సముద్రాణాం వృక్షాణాం కారణం తథా ॥ ౧,౧౫.౫౯ ॥

కారణం వీరుధాం చైవ లోకానాం కారణం తథా ।

పాతాల కారణం చైవ దేవానాం కారణం తథా ॥ ౧,౧౫.౬౦ ॥

సర్పాణాం కారణం చైవ(౩౫౦)శ్రేయసాం కారణం తథా ।

పూశనాం కారణం చైవ సర్వేషాం కారణం తథా ॥ ౧,౧౫.౬౧ ॥

దేహాత్మా చేన్ద్రియాత్మా చ ఆత్మా బుద్ధిస్తథైవ చ |
 మనసశ్చ తథైవాత్మా చాత్మాహజ్కారచేతసః || ౧,౧౫.౬౨||
 జాగ్రతః స్వపతశ్చాత్మా (౩౬౦)మహదాత్మా పరస్తథా |
 ప్రధానస్య పరాత్మా చ ఆకాశాత్మా హ్యపాం తథా || ౧,౧౫.౬౩||
 పృథివ్యాః పరమాత్మా చ రసస్యాత్మా తథైవ చ |
 గన్ధస్య పరమాత్మా చ రూపస్యాత్మా పరస్తథా || ౧,౧౫.౬౪||
 శబ్దాత్మా చైవ (౩౭౦)వాగాత్మా స్పర్శాత్మా పురుషస్తథా |
 శ్రోత్రాత్మా చ త్వగాత్మా చ జిహ్వాయాః పరమస్తథా || ౧,౧౫.౬౫||
 పూణాత్మా చైవ హస్తాత్మా పాదాత్మా పరమస్తథా(౩౮౦) |
 ఉపస్థస్య తథైవాత్మా పాయ్యాత్మా పరమస్తథా || ౧,౧౫.౬౬||
 ఇన్ద్రాత్మా చైవ బ్రహ్మాత్మా రుద్రా(శాన్తా)త్మా చ మనోస్తథా |
 దక్షప్రజాపతేరాత్మా సత్యా (స్రష్టా)త్మా పరమస్తథా || ౧,౧౫.౬౭||
 ఈశాత్మా(౩౯౦)పరమాత్మా చ రౌద్రాత్మా మోక్షవిద్యతిః |
 యత్నవాంశ్చ తథా యత్నశ్చర్మో ఖడ్గీ మురాస్తకః || ౧,౧౫.౬౮||
 ప్రీప్రవర్తనశీలశ్చ యతీనాం చ హితే రతః |
 యతిరూపీ చ (౪౦౦)యోగీ చ యోగిధ్యేయో హరిః శితిః || ౧,౧౫.౬౯||
 సంవినేయీధా చ కాలశ్చ ఊష్మా వర్షా మ(న) తిస్తథా(౪౧౦) |
 సంవత్సరో మోక్షకరో మోహప్రధ్వంసకస్తథా || ౧,౧౫.౭౦||
 మోహకర్తా చ దుష్టానాం మాణ్ణవోఽవడవాముఖః |
 సంవర్తః కాలకర్తా చ గౌతమో భృగురణ్ణిరాః (౪౨౦) || ౧,౧౫.౭౧||
 అత్నిర్వసిష్టః పులహః పులస్త్యః కుత్స ఏవ చ |
 యాజ్ఞవల్క్యో దేవలశ్చ వ్యాసశ్చైవ పరాశరః || ౧,౧౫.౭౨||
 శర్మదశ్చైవ(౪౩౦) గాఙ్గేయో హృషీకేశో బృహచ్చివాః |
 కేశవః క్లేశహన్తా చ సుకర్ణః కర్ణవర్జితః || ౧,౧౫.౭౩||
 నారాయణో మహాభాగః ప్రాణస్య పతిరేవ చ (౪౪౦) |
 అపానస్య పతిశ్చైవ వ్యానస్య పతిరేవ చ || ౧,౧౫.౭౪||
 ఉదానస్య పతిః శ్రేష్ఠః సమానస్య పతిస్తథా |
 శబ్దస్య చ పతిః శ్రేష్ఠః స్పర్శస్య పతిరేవ చ || ౧,౧౫.౭౫||

రూపాణాం చ పతిశ్చాద్యః ఖడ్గపాణిర్హలాయుధః(౪౫౦) |
 చక్రపాణిః కుణ్డలీ చ శ్రీవత్సాంకస్తథైవ చ || ౧,౧౫.౭౬ ||
 ప్రకృతిః కౌస్తుభగ్రీవః పీతామ్బరధరస్తథా |
 సుముఖో దుర్ముఖశ్చైవ మునఖేన తు వివర్జితః || ౧,౧౫.౭౭ ||
 అనన్తోఽనన్తరూపశ్చ(౪౬౧)సునఖః సురమన్దరః |
 సుకపోలో విభుర్జిష్ణురాభ్రజిష్ణుశ్చైషధీస్తథా || ౧,౧౫.౭౮ ||
 హిరణ్యకశిపోర్హస్తా హిరణ్యాక్షవిమర్దకః (౪౭౦) |
 నిహస్తా పూతనాయాశ్చ భాస్కరాన్తవినాశనః || ౧,౧౫.౭౯ ||
 కేశినో దలనశ్చైవ ముష్టికస్య విమర్దకః |
 కంసదానవభేత్తా చ చాణూరస్య ప్రమర్దకః || ౧,౧౫.౮౦ ||
 అరిష్టస్య నిహస్తా చ అక్రూరప్రియ ఏవ చ |
 అక్రూరః క్రూరరూపశ్చ(౪౮౦)అక్రూరప్రియవన్దితః || ౧,౧౫.౮౧ ||
 భగహా భగవాన్భానుస్తథా భాగవతః స్వగవతః స్వయమ్ |
 ఉద్ధవశ్చోద్ధవస్యేశో హ్యుద్ధేవన విచిన్దితః || ౧,౧౫.౮౨ ||
 చక్రధృక్చక్రశ్చలశ్చైవ(౪౯౦) చలాచలవివర్జితః |
 అహం కారోపమాశ్చిత్తం గగనం పృథివీ జలమ్ || ౧,౧౫.౮౩ ||
 వాయుశ్చక్షుస్తథా శ్రోత్రం(౫౦౦)జిహ్వో చ స్పృణమేవ చ |
 వాక్పాణిపాదజవనః పాయూపస్థస్తథైవ చ || ౧,౧౫.౮౪ ||
 శక్రశ్చైవ సర్వశ్చ జ్ఞాన్తిదః జ్ఞాన్తికృన్నరః (౫౧౦) |
 భక్తప్రియస్తతా భర్తా భక్తిమాన్భక్తివర్ధనః || ౧,౧౫.౮౫ ||
 భక్తస్తుతో భక్తపరః కీర్తిదః కీర్తివర్ధనః |
 కీర్తిర్దేప్తిః (౫౨౦) క్షమాకాన్తిర్భక్తశ్చైవ (౫౩౦) దయా పరా || ౧,౧౫.౮౬ ||
 దానం దాతా చ కర్తా చ దేవదేవప్రియః శుచిః |
 శుచిమా స్సుఖదో (౫౩౦)మోక్షః కామశ్చార్థః సహస్రపాత్ || ౧,౧౫.౮౭ ||
 సహస్రశిర్షా వైద్యశ్చ మోక్షద్వారం తథైవ చ |
 ప్రజాద్వారం సహస్రాక్షః సహస్రకర ఏవ చ(౫౪౦) || ౧,౧౫.౮౮ ||
 శుక్రశ్చ సుకీరీటీ చ సుగ్రీవః కౌస్తుభస్తథా |

ప్రద్యుమ్నశాచనిరుద్ధశ్చ హయగ్రీవశ్చ నూకరః || ౧,౧౫.౮౯ ||

మత్స్యః పరశురామశ్చ(౫౫౦)ప్రహ్లాదో బలిరేవచ |

శరణ్యుశ్చైవ నిత్యశ్చ బుద్ధో ముక్తః శరీరభృత్ || ౧,౧౫.౯౦ ||

ఖరదూషణహన్తా చ రావణస్య ప్రమర్దనః |

సీతాపతిశ్చ (౫౬౦)వర్ధిష్ణుర్భరతశ్చ తథైవ చ || ౧,౧౫.౯౧ ||

కుమేభన్యజిన్నిహన్తా చ కుమ్భకర్ణప్రమర్దనః |

నరాన్తకాన్తకశ్చైవ దేవాన్తకవినాశనః || ౧,౧౫.౯౨ ||

దుష్టాసురనిహన్తా చ శమ్భురారిస్తథైవ చ |

నరకస్య నిహన్తా చ త్రిశీర్షస్య వినాశనః (౫౭౦) || ౧,౧౫.౯౩ ||

యమలారణనభేత్తా చ తపోహితకరస్తథా |

వాటిత్రం చైవ వాద్యం చ బుద్ధశ్చైవ వరప్రదః || ౧,౧౫.౯౪ ||

సారః సారప్రియః సౌరః కాలహన్తునికృన్తనః(౫౮౦) |

అగస్త్యో దేవల్పశ్చైవ నారదో నారదప్రియః || ౧,౧౫.౯౫ ||

ప్రాణోఽపానస్తథా వ్యానో రజః సత్త్వం తమః (౫౯౦)శరత్ |

ఉదానశ్చ సమానశ్చ భేషజం చ భిషక్తథా || ౧,౧౫.౯౬ ||

కూటస్థః స్వచ్ఛరూపశ్చ సర్వదేహావివర్జితః |

చక్షురిన్ద్రియహీనశ్చ వాగిన్ద్రియవివర్జితః(౬౦౦) || ౧,౧౫.౯౭ ||

హస్తేన్ద్రియవిహీనశ్చ పాదాభ్యాం చ వివర్జితః |

పాయూపస్థవిహీనశ్చ మరుతాపవివర్జితః || ౧,౧౫.౯౮ ||

ప్రబోధేన విహీనశ్చ బుద్ధ్యా చైవ వివర్జితః |

చేతసా విగతశ్చైవ ప్రాణేన చ వివర్జితః || ౧,౧౫.౯౯ ||

అపానేన విహీనశ్చ వ్యానేన చ వివర్జితః(౬౧౦) |

ఉదానేన విహీనశ్చ సమానేన వివర్జితః || ౧,౧౫.౧౦౦ ||

ఆకాశేన విహీనశ్చ వాయునా పరివర్జితః |

అగ్నినా చ విహీనశ్చ ఉదకేన వివర్జితః || ౧,౧౫.౧౦౧ ||

పృథివ్యా చ విహీనశ్చ శబ్దేన చ వివర్జితః |

స్పర్శేన చ విహీనశ్చ సర్వరూపవివర్జితః(౬౨౦) || ౧,౧౫.౧౦౨ ||

రాగేణ విగతశ్చైవ అఘేన పరివర్జితః ।

శోకేన రహితశ్చైవ వచసా పరివర్జితః ॥ ౧,౧౫.౧౦౩॥

రజో వివర్జితశ్చైవ వికారైః షడ్భరేవ చ ।

కామేన వర్జితశ్చైవ క్రోధేన పరివర్జితః ॥ ౧,౧౫.౧౦౪॥

లోభేన విగతశ్చైవ దమ్భేన చ వివర్జితః ।

సూక్ష్మశ్చైవ (౬౩౦)సుసూక్ష్మశ్చ స్థూలాత్ఫూలతరస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౦౫॥

విశారదో బలాధ్యక్షః సర్వస్య షోభకస్తథా ।

ప్రకృతేః షోభకశ్చైవ మహతః షోభకస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౦౬॥

భూతానాం షోభకశ్చైవ బుద్ధేశ్చ షోమకస్తథా ।

ఇన్ద్రియాణాం షోభకశ్చ(౬౪౦)విషయషోభకస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౦౭॥

బ్రహ్మణః షోభకశ్చైవ రుద్రస్య షోభకస్తథా ।

అగమ్యశ్చక్షురాదేశ్చ శ్రోత్రాగమ్యస్తథైవ చ ॥ ౧,౧౫.౧౦౮॥

త్వచా న గమ్యః కూర్మశ్చ జిహ్వోగ్రాహ్యస్తథైవ చ ।

గ్రాణోన్ద్రియాగమ్య ఏవ వాచాగ్రాహ్యస్తథైవ చ (౬౫౦) ॥ ౧,౧౫.౧౦౯॥

అగమ్యశ్చైవ పాణిభ్యాం పదాగమ్యస్తథైవ చ ।

అగ్రాహ్యో మనసశ్చైవ బుద్ధ్యాగ్రాహ్యో హరిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౧౦॥

అహం బుద్ధ్యా తథా గ్రాహ్యశ్చేతసా గ్రాహ్యో ఏవ చ ।

శక్తిపాణిశ్చావ్యయశ్చ గదాపాణిస్తథైవ చ (౬౬౦) ॥ ౧,౧౫.౧౧౧॥

శార్కపాణిశ్చ కృష్ణశ్చ జ్ఞానమూర్తిః పరస్తపః ।

తపస్వీ జ్ఞానగమ్యో హి జ్ఞానీ జ్ఞానవిదేవ చ ॥ ౧,౧౫.౧౧౨॥

జ్ఞేయశ్చ జ్ఞేయహీనశ్చ (౬౭౦) జ్ఞప్తిశ్చైతన్యరూపకః ।

భావో భావ్యో భవకరో భావనో భవనాశనః ॥ ౧,౧౫.౧౧౩॥

గో విన్దో గోపతిర్గోపః(౬౮౦)సర్వగోపీసుఖప్రదః ।

గోపాలో గోగతిశ్చైవ గోమతిర్గోధరస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౧౪॥

ఉపేన్ద్రశ్చ నృసింహశ్చ శౌరిశ్చైవ జనార్దనః ।

ఆరణేయో(౬౯౦) బృహద్రానుర్బృహదీప్తిస్తథైవ చ ॥ ౧,౧౫.౧౧౫॥

దామోదరస్త్రికాలశ్చ కాలజ్ఞః కాలవర్జితః ।

త్రిసన్ధ్యో ద్వాపరం త్రేతా ప్రజాద్వారం(౧౦౦)త్రివిక్రమః || ౧,౧౫.౧౧౬ ||

విక్రమో దణ్ణ(౮) హస్తశ్చ హ్యేకదణ్ణీ త్రిదణ్ణధృక్ |

సామభేదస్తథోపాయః సామరూపీ చ సామగః || ౧,౧౫.౧౧౭ ||

సామవేదోః(౧౧౦)హ్యథర్వశ్చ సుకృతః సుతరూపణః |

అథర్వవేదవిచ్చైవ హ్యథర్వాచార్య ఏవ చ || ౧,౧౫.౧౧౮ ||

ఋగ్రూపీ చైవ ఋగ్వేద ఋగ్వేదేషు ప్రతిష్ఠితః |

యజుర్వేదో(౧౨౦)యజుర్వేదవిదేకపాత్ || ౧,౧౫.౧౧౯ ||

బహుపాచ్చ సుపాచ్చైవ తథైవ చ సహస్రపాత్ |

చతుష్పాచ్చ ద్విపాచ్చైవ స్పృతిర్షాయో యమో బలీ(౧౩౦) || ౧,౧౫.౧౨౦ ||

సన్న్యాసీ చై సన్నయాసశ్చతురాశ్రమ ఏవ చ |

బ్రహ్మచారీ గృహస్థశ్చ వానప్రస్థశ్చ భిక్షుకః || ౧,౧౫.౧౨౧ ||

బ్రాహ్మణః క్షత్రియో వైశ్యః (౧౪౦)శూద్రో వర్ణస్తథైవ చ |

శీలదః శీలసమ్మన్నో దుఃశీలపరివర్జితః || ౧,౧౫.౧౨౨ ||

మోక్షోఽధ్యాత్మసమావిష్టః స్తుతిః స్తోతా చ పూజకః |

పూజ్యో(౧౫౦)వాక్కురణం చైవ వాచ్యం చైవ తు వాచకః || ౧,౧౫.౧౨౩ ||

వేత్తా వ్యాకరణం చైవ వాక్యం చైవ చ వాక్యవిత్ |

వాక్యగమ్యస్తీర్థవాసీ(౧౬౦) తీర్థస్తీర్థో చ తీర్థవిత్ || ౧,౧౫.౧౨౪ ||

తీర్థాదిభూతః సాంఖ్యశ్చ నిరుక్తం త్వధిదైవతమ్ |

ప్రణవః ప్రణవేశశ్చ ప్రణవేన ప్రవన్దితః(౧౭౦) || ౧,౧౫.౧౨౫ ||

ప్రణవేన చ లక్ష్యో వై గాయత్రీ చ గదాధరః |

శాలగ్రామనివాసీ చ (౧౮౦)శాలగ్రామస్తథైవ చ || ౧,౧౫.౧౨౬ ||

జలశాయీ యోగశాయీ శేషశాయీ కుశేశయః |

మహీభర్తా చ (౧౯౦) కార్యం చ కారణం పృథివీధరః || ౧,౧౫.౧౨౭ ||

ప్రజాపతిః శాశ్వతశ్చ కామ్యః కామయితా విరాట్ |

సమ్రాట్పూషా(౨౦౦) తథా స్వర్గో రథస్థః సారథిర్బలమ్ || ౧,౧౫.౧౨౮ ||

ధనీ ధనప్రదో ధన్యో యాదవానాం హితే రతః |

అర్జునస్య ప్రియశ్చైవ హ్యర్జునో(౨౧౦)భీమ ఏవ చ || ౧,౧౫.౧౨౯ ||

పరాక్రమో దుర్విషహః సర్వశాస్త్రవిశారదః ।
 సారస్వతో మహాభీష్టుః పారిజాతహరస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౩౦ ॥
 అమృతస్య ప్రదాతా చ క్షీరోదః క్షీరమేవ చ (౮౨౦) ।
 ఇన్ద్రాత్మజస్తస్య గోష్ఠా గోవర్ధనధరస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౩౧ ॥
 కంసస్య నాశనస్తద్వద్ధస్తిపో హస్తినాశనః ।
 శివివిష్టః ప్రసన్నశ్చ సర్వలోకార్తినాశనః ॥ ౧,౧౫.౧౩౨ ॥
 ముద్రో(౮౩౦)ముద్రా కరశ్చైవ సర్వముద్రావివర్జితః ।
 దేహీ దేహస్థితశ్చైవ దేహస్య చ నియామకః ॥ ౧,౧౫.౧౩౩ ॥
 శ్రోత్రా శ్రోత్రనియంతా చ శ్రోతవ్యః శ్రవణం తథా ।
 త్వక్ష్మితశ్చ(౮౪౦)స్పర్శయిత్వా స్పృశ్యం చ స్పర్శనం తథా ॥ ౧,౧౫.౧౩౪ ॥
 రూపద్రష్టా చ చక్షుః స్థో నియంతా చక్షుషస్తథా ।
 దృశ్యం చైవతు జిహ్వోస్థో రసజ్ఞశ్చ నియామకః (౮౫౦) ॥ ౧,౧౫.౧౩౫ ॥
 పూణస్థో పూణకృద్ధ్యాతా పూణేన్ద్రియనియామకః ।
 వాక్స్థో వక్తా చ వక్తవ్యో వచనం వాఙ్మియామకః ॥ ౧,౧౫.౧౩౬ ॥
 ప్రాణిస్థః (౮౬౦)శిల్ప కృచ్ఛిలో హస్తయోశ్చ నియామకః ।
 పదవ్యశ్చైవ గంతా చ గస్తవ్యం గమనం తథా ॥ ౧,౧౫.౧౩౭ ॥
 నియంతా పాదయోశ్చైవ పాద్యభాకృ విసర్గకృత్(౮౭౦) ।
 విసర్గస్య నియంతా చ హ్యుపస్థస్థః సుఖం తథా ॥ ౧,౧౫.౧౩౮ ॥
 ఉపస్థస్య నియంతా చ తదానన్దకరశ్చ హా ।
 శత్రుఘ్నః కార్తవీర్యశ్చ దత్తాత్రేయస్తథైవ చ ॥ ౧,౧౫.౧౩౯ ॥
 అలర్కస్య హితశ్చైవ కార్తవీర్యనికృంతనః (౮౮౦) ।
 కాలనేమిర్మహానేమిర్మేఘా మేఘపత్నిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౪౦ ॥
 అన్నప్రదోఽన్నరూపీ చ హ్యన్నాదోఽన్నప్రవర్తకః ।
 ధూమకృద్ధూమరూపశ్చ(౮౯౦) దేవకీపుత్ర ఉత్తమః ॥ ౧,౧౫.౧౪౧ ॥
 దేవక్యానన్దనో నన్దో రోహిణ్యాః ప్రియ ఏవ చ ।
 వసుదేవప్రియశ్చైవ వసుదేవసుతస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౪౨ ॥
 దున్ధుభిర్హాసరూపశ్చ పుష్పహాసస్తథైవ చ (౯౦౦) ।

అట్టహాసప్రియశ్చైవ సర్వాధ్యక్షః క్షరోఽక్షరః ॥ ౧,౧౫.౧౪౩॥
 అచ్యుతశ్చైవ సత్యేశః సత్యాయాశ్చ ప్రియో వరః ।
 రుక్మిణ్యాశ్చ పతిశ్చైవ రుక్మిణ్యా వల్లభస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౪౪॥
 గోపినాం వల్లభశ్చైవ(౯౧౦)పుణ్యశ్లోకశ్చ విశ్రుతః ।
 వృషాకపిర్యమో గుహ్యో మకులశ్చ బుధస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౪౫॥
 రాహుః కేతుర్గ్రహో గ్రాహో(౯౨౦) గజేన్ద్రముఖమేలకః ।
 గ్రాహస్య వివిహంతా చ గ్రామీ రక్షకస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౪౬॥
 కిన్నరశ్చైవ సిద్ధశ్చ ఛందః స్వచ్ఛంద ఏవ చ ।
 విశ్వరూపో విశాలాక్షో(౯౩౦) దైత్యసూదన ఏవ చ ॥ ౧,౧౫.౧౪౭॥
 అనన్తరూపో భూతస్థో దేవదానవసంస్థితః ।
 సుషుప్తిస్థః సుషుప్తిశ్చ స్థానం స్థానాన్త ఏవ చ ॥ ౧,౧౫.౧౪౮॥
 జగత్కన్తిశ్చైవ జాగర్తా స్థానం జాగరితం తథా (౯౪౦) ।
 స్వప్రస్థః స్వప్రవిత్స్వప్నస్థానం స్వప్నస్తథైవ చ ॥ ౧,౧౫.౧౪౯॥
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తైశ్చ విహీనో వై చతుర్థకః ।
 విజ్ఞానం వేద్యరూపం చ జీవో జీవయితా తథా (౯౫౦) ॥ ౧,౧౫.౧౫౦॥
 భువనాధిపతిశ్చైవ భువనానాం నియామకః ।
 పాతాలవాసీ పాతాలం సర్వజ్జ్వరవినాశనః ॥ ౧,౧౫.౧౫౧॥
 పరమానందరూపీ చ ధర్మాణాం చ ప్రవర్తకః ।
 సులభో దుర్లభశ్చైవ ప్రాణాయామపరస్తథా(౯౬౦) ॥ ౧,౧౫.౧౫౨॥
 ప్రత్యాహారో ధారకశ్చ ప్రత్యాహారకరస్తథా ।
 ప్రభా కాన్తిస్తథా హ్యర్చిః శుద్ధస్ఫటికసన్నిభః ॥ ౧,౧౫.౧౫౩॥
 ఆగ్రాహశ్చైవ గౌరశ్చ సర్వః(౯౭౦)శుచిరభిష్టుతః ।
 వషట్కారో వషడ్వౌషట్స్వధా స్వాహా రతిస్తథా ॥ ౧,౧౫.౧౫౪॥
 పక్తా నన్దయితా(౯౮౦)భోక్తా బోధా భావయితా తథా ।
 జ్ఞానాత్మా చైవ దేహాత్మా భూ(ఉ) మా సర్వేశ్వరేశ్వరః ॥ ౧,౧౫.౧౫౫॥
 నదీ నస్తీ చ నస్తీశో(౯౯౦)భారతన్తరునాశనః ।
 చక్రపః శ్రీపతిశ్చైవ నృపాణాం చక్రవర్తినామ్ ॥ ౧,౧౫.౧౫౬॥

ఈశశ్చ సర్వదేవానాం ద్వాపరకాసంస్థితస్తథా ।
 పుష్కరః పుష్కరాధ్యక్షః పుష్కరదీప్తిప ఏవ చ (౧౦౦౦) ॥ ౧,౧౫.౧౫౭॥
 భరతో జనకో జన్యః సర్వాకారవి వర్జితః ।
 నిరాకారో నిర్నిమిత్తో నిరాతజ్కో నిరాశ్రయః (౧౦౦౮) ॥ ౧,౧౫.౧౫౮॥
 ఇతి నామసహస్రం తే వృషభధ్వజ కీర్తితమ్ ।
 దేవస్య విష్ణోరీశస్య సర్వపాపవినాశనమ్ ॥ ౧,౧౫.౧౫౯॥
 పఠన్విజశ్చ విష్ణుత్వం క్షత్రియో జయమాప్నుయాత్ ।
 వైశ్యో ధనం సుఖం శూద్రో విష్ణుభక్తిసమన్వితః ॥ ౧,౧౫.౧౬౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 శ్రీవిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రనిరూపణం నామ పంచదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬

రుద్ర ఉవాచ ।
 పునర్ధ్యానం సమాచక్ష్య శఙ్ఖచక్రగదాధర ।
 విష్ణోరీశస్య దేవస్య శుద్ధస్య పరమాత్మనః ॥ ౧,౧౬.౧॥
 హరిరువాచ ।
 శృణు రుద్ర ! హరేర్ధ్యానం సంసారతరునాశనమ్ ।
 దృశిరూపమనంతం చ సర్వవ్యాప్యజమవ్యయమ్ ॥ ౧,౧౬.౨॥
 ఆక్షరం సర్వగం నిత్యం మహాబ్రహ్మాస్తి కేవలమ్ ।
 సర్వస్య జగతో మూలం సర్వగం పరమేశవరమ్ ॥ ౧,౧౬.౩॥
 సర్వభూతహృదిస్థం వై సర్వభూతమహేశ్వరమ్ ।
 సర్వాధారం నిరాధారం సర్వకారణకారణమ్ ॥ ౧,౧౬.౪॥
 అలేపకం తథా ముక్తం ముక్తయోగివిచితితమ్ ।
 స్థూలదేహవిహీనం చ చక్షుషా పరివర్జితమ్ ॥ ౧,౧౬.౫॥
 వాగిన్ద్రియవిహీనం చ ప్రాణిధర్మవివర్జితమ్ ।
 పాదేన్ద్రియవిహీనం చ వాగ్ధర్మపరివర్జితమ్ ।
 పాయూసస్థవిహీనం చ సర్వైన్ద్రియ వివర్జితమ్ ॥ ౧,౧౬.౬॥
 మనోవిరహితం తద్వన్మనోధర్మవివర్జితమ్ ।

బుద్ధ్యా విహీనం దేవేశం చేతసా పరివర్జితమ్ || ౧,౧౬.౭||

అహంకారవిహీనం వై బుద్ధిధర్మవివర్జితమ్ |

ప్రాణేన రహితం చైవ హ్యాపానేన వివర్జితమ్ || ౧,౧౬.౮||

వ్యానాఖ్యవాయుహీనం వై ప్రాణధర్మవివర్జితమ్ |

హరిరువాచ |

పునః సూర్యర్చనం వక్ష్యే యదుక్తం భృగవే పురా || ౧,౧౬.౯||

ఓం ఖఖోల్కాయ నమః |

సూర్యస్య మూలమస్త్రోఽయం భుక్తిముక్తిప్రదాయకః || ౧,౧౬.౧౦||

ఓం ఖఖోల్కాయ త్రిదశాయ నమః |

ఓం విచి రథ శిరసే నమః |

ఓం జ్ఞానినే రథ శిఖాయై నమః |

ఓం సహస్రరశ్మయే రథ కవచాయ నమః || ౧,౧౬.౧౧||

ఓం సర్వతేజోఽధిపతయే రథ అస్త్రాయ నమః |

ఓం జ్వలజ్వల ప్రజ్వలప్రజ్వల రథ నమః || ౧,౧౬.౧౨||

అగ్నిప్రాకారమస్త్రోఽయం సూర్యస్యాఘవినాశనః |

ఓం ఆదిత్యాయ విద్మహే, విశ్వభా వాయ ధీమహి, తన్నుః సూర్య ప్రచోదయాత్ ||

౧,౧౬.౧౩||

సకలీకరణం కుర్యాద్రాయత్ర్యా భాస్కరస్య చ |

ధర్మాత్మనే చ పూర్వస్మిన్యమా యేతి చ దక్షిణే || ౧,౧౬.౧౪||

దణ్ణనాయకాయ తతో దైవతాయేతి చోత్తరే |

శ్యామపిఙ్గలమైశాన్యామాగ్నీయాం దీక్షితం యజేత్ || ౧,౧౬.౧౫||

వజ్రపాణిం చ వైరృత్యాం భూర్భువఃస్వశ్చ వాయవే |

ఓం చన్ద్రాయ నక్షత్రాధిపతయే నమః |

ఓం అఙ్గారకాయ క్షితిసుతాయ నమః |

ఓం బుధాయ సోమసుతాయ నమః |

ఓం వాగీశ్వరాయ సర్వవిద్యాధిపతయే నమః |

ఓం శుక్రాయ మహర్షయే భృగుసుతాయ నమః |

ఓం శనైశ్చరాయ సూర్యాత్మజాయ నమః |

ఓం రాహవే నమః |

ఓం కేతవే నమః ॥ ౧,౧౬.౧౬ ॥

పూర్వాదీశానపర్యంతా ఏతే పూజ్యా వృషధ్వజ ।

ఓం అనూకాయ నమః ।

ఓం ప్రథమనాథాయ నమః ।

ఓం బుద్ధాయ నమః ॥ ౧,౧౬.౧౭ ॥

ఓం భగవన్నపరిమితమయూఖమాలిన్! సకలజగత్పతే ! సప్తాశ్వవాహన !

చతుర్భుజ ! పరమసిద్ధిప్రద ! విస్ఫులింగపిఙ్గల !

తత ఏహ్యేహి ఇదమర్హ్యం మమ శిరసి గతం గృహ్లాగృహ్లా తేజోగ్రరూపమనగ్న !

జ్వలజ్వల తత నమః ॥ ౧,౧౬.౧౮ ॥

అనేనావాహ్య మస్త్రేణ తతః సూర్యం విసర్జయేత్ ।

ఓం నమో భగవతే ఆదిత్యాయ సహస్ర కిరణాయ గచ్ఛ సుఖం పునరాగమనాయేతి ॥

౧,౧౬.౧౯ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

హరిధ్యానసూర్యార్చనయోర్నిరూపణం నామ షోడశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭

హరిరువాచ ।

పునః సూర్యార్చనం వక్ష్యే యదుక్తం ధనదాయ హి ।

అష్టవత్సం లిఖేత్పద్మం శుచౌ దేశే సకర్ణికమ్ ॥ ౧,౧౭.౧ ॥

ఆవాహనీం తతో బద్ధా ముద్రామావాహయేద్రవిమ్ ।

ఖఖోల్కం స్థాప్య ముద్రాం తు స్థాపయేన్మన్తరూపిణీమ్ ॥ ౧,౧౭.౨ ॥

ఆగ్నేయ్యాం దిశి దేవస్య హృదయం స్థాపయేచ్చివ ! ।

ఐశాన్యాం తు శిరః స్థాప్యం వైరృత్యాం విన్యసేచ్చిఖామ్ ॥ ౧,౧౭.౩ ॥

పౌరన్దర్యాం న్యసేద్ధర్మమేకాగ్రస్థితమానసః ।

వాయవ్యాం చైవ నేత్రం తు వారుణ్యామస్త్రమేవ చ ॥ ౧,౧౭.౪ ॥

ఐశాన్యాం స్థాపయేత్సోమం పౌరన్దర్యాం తు లోహితమ్ ।

ఆగ్నేయ్యాం సోమతనయం యామ్యాం చైవ బృహస్పతిమ్ ॥ ౧,౧౭.౫ ॥

వైరృత్యాం దానవగురుం వారుణ్యాం తు శవైశ్చరమ్ ।

వాయవ్యాం చ తథా కేతుం కౌబేర్యాం రాహుమేవ చ ॥ ౧,౧౭.౬ ॥

ద్వివీతీయాయాం తు కక్షాయాం సూర్యాన్ద్వాదశ పూజయేత్ |
భగః సూర్యోఽర్యమా చైవ మిత్రో వై వరుణస్తథా ॥ ౧,౧౭.౭ ॥

సవితా చైవ ధాతా చ వివస్వాంశ్చ మహాబలః |
త్వష్టా పూషా తథా చేన్ద్రో ద్వాదశో విష్ణురుచ్యతే ॥ ౧,౧౭.౮ ॥

పూర్వాదావర్చయేద్దేవానిన్ద్రాదీఞ్చుద్ధయా నరః |
జయా చ విజయా చైవ జయన్తి చాపరాజితా |
శేషశ్చ వాసుకీశ్చైవ నాగానిత్యాది పూజయేత్ ॥ ౧,౧౭.౯ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
సూర్యార్చన విధిర్నామ సప్తదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮

సూత ఉవాచ |

గరుడోక్తం కశ్యపాయ వక్ష్యే మృత్యుజ్ఞాయార్చనమ్ |
ఉద్ధారపూర్వకం పుణ్యం సర్వదేవమయం మతమ్ ॥ ౧,౧౮.౧ ॥

ఓక్కారం పూర్వముద్ధృత్య జ(హు)క్కారం తదనన్తరమ్ |
సవిసర్గం తృతీయం స్యాన్మృత్యుదారిద్ర్యమర్ధనమ్ ॥ ౧,౧౮.౨ ॥

ఈశవిష్ణవర్కదేవ్యాదికవచం సర్వసాధకమ్ |
అమృతేశం మహామన్తస్త్రిక్షరం పూజనం సమమ్ |
జపనాన్మృత్యుహీనాః స్యుః సర్వపాపవివర్జితాః ॥ ౧,౧౮.౩ ॥

శతజప్యోద్వేదఫలం యజ్ఞశిర్ధఫలం లభేత్ |
అష్టోత్తరశతాజ్ఞాప్యోత్రిసన్ధ్యం మృత్యు శత్రుజిత ॥ ౧,౧౮.౪ ॥

ధ్యాయేచ్చ సితపద్మస్థం వరదం చాభయం కరే |
ద్వాభ్యాం చామృతకుమ్భం తు చిన్తయేదమృతేశ్వరమ్ ॥ ౧,౧౮.౫ ॥

తస్యైవాఙ్గతాం దేవీమమృతామృతభాషిణీ(విని) మ్ |
కలశం దక్షిణే హస్తే వామహస్తే సరోరుహమ్ ॥ ౧,౧౮.౬ ॥

జపేదష్టసహస్రం వై త్రిసన్ధ్యం మాసమేకతః |
జరామృత్యుమహావ్యాధిశత్రుచ్ఛివశాన్విదమ్ ॥ ౧,౧౮.౭ ॥

ఆహ్వానం స్థాపనం రోధం సన్నిధానం నివేశనమ్ |
 పాద్యమా చమనం స్నానమర్ఘ్యం స్రగనులేపనమ్ || ౧,౧౮.౮ ||
 దీపాంబరం భూషణం చ నైవద్యం పానవీజనమ్ |
 మాత్రాముద్రాజపధ్యానం దక్షిణా చాపఠిః స్తుతిః || ౧,౧౮.౯ ||
 వాద్యం గతిం చ నృత్యం చ న్యాసయోగం ప్రదక్షిణమ్ |
 ప్రణతిర్మస్త్రశయ్యా చ వస్తనం చ విసర్జనమ్ || ౧,౧౮.౧౦ ||
 షడఙ్గాదిప్రకారేణ పూజనం తు క్రమోదితమ్ |
 పరమేశముఖోద్రీతం యో జానాతి స పూజకః || ౧,౧౮.౧౧ ||
 అర్ఘ్యపాత్రార్చనం చాదావస్తేణైవ తు తాడనమ్ |
 శోధనం కవచేనైవ అమృతీకరణం తతః || ౧,౧౮.౧౨ ||
 పూజా చాధారశక్త్యాదేః ప్రాణాయామం తథాసనే |
 పీఠసుద్ధిం తతః కుర్యాచ్ఛాఖ్యైః పూజితైః స్మరేత్ || ౧,౧౮.౧౩ ||
 ఆత్మానం దేవరూపం చ కరాఙ్గాన్యాసకం చరేత్ |
 ఆత్మానం పూజయేత్పాఞ్చజ్యోతీరూపం హృదబ్జతః || ౧,౧౮.౧౪ ||
 మూర్తౌ వా స్థణ్ణిలే వాపి క్షిపేత్పుష్పం తు భాస్వరమ్ |
 ఆహ్వానద్వారపూజార్థం పూజా చాధారశక్తితః || ౧,౧౮.౧౫ ||
 సాన్నిధ్యకరణం దేవే పరివారస్య పూజనమ్ |
 అఙ్గషట్కూస్య పూజా వై కర్తవ్యా చ విపశ్చితైః || ౧,౧౮.౧౬ ||
 ధర్మాదయశ్చ శక్త్రాద్యాః సాయుధాః పరివారకాః |
 యుగవేదముహూర్తాశ్చ పూజేయం భుక్తిముక్తికృత్ || ౧,౧౮.౧౭ ||
 మాతృకాశ్చ గణాంశ్చాదౌ నన్దిగణ్ణే చ పూజయేత్ |
 మహాకాలం చ యమనాం దేహాల్యాం పూజయేత్పురా || ౧,౧౮.౧౮ ||
 ఓం అమృతేశ్వర ఓం ఖైరవాయ నమః |
 ఏవం ఓం జం హంసః సూర్యాయ నమః || ౧,౧౮.౧౯ ||
 ఏవం శివాయ కృష్ణాయ బ్రహ్మణే చ గణాయ చ |
 చణ్డికాయై సరస్వత్యై మహాలక్ష్మ్యాయై పూజయేత్ || ౧,౧౮.౨౦ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశావ్యే ఆచారకాణ్డే
 అమృతేశమృత్యుఙ్గాయపూజనం నామాష్టాదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯

సూత ఉవాచ ।

ప్రాణేశ్వరం గారుడం చ శివోక్తం ప్రవదామ్యహమ్ ।

స్థానాన్యాదౌ ప్రవక్ష్యామి నాగదష్టో న జీవతి ॥ ౧,౧౯.౧॥

చితావస్మీకశైలాదౌ కపే చ వివరే తరోః ।

దంశే రేఖాత్రయం యస్య ప్రచ్ఛన్నం స న జీవతి ॥ ౧,౧౯.౨॥

షష్ఠ్యాం చ కర్కటే మేషే మూలాశ్లేషామఘాదిషు ।

కక్షాశ్రోణిగలే సన్ధౌ శఙ్ఖకర్ణోదరాదిషు ॥ ౧,౧౯.౩॥

దణ్డీ శస్త్రధరో భిక్షుర్ను గ్నాదిః కాలదూతకః ।

బాహౌ చ వక్త్రే గ్రీవాయాం దష్టాయాం న హి జీవతి ॥ ౧,౧౯.౪॥

పూర్వం దినపతిర్భుజ్జ్యే అర్ధయామం తతోఽపరే ।

శేషా గ్రహాః ప్రతిదినం షట్సంఖ్యా పరివర్తనైః ॥ ౧,౧౯.౫॥

నాగభోగః క్రమాఙ్గాయో రాత్రౌ బాణవివర్తనైః ।

శేషోఽర్కః ఫణిపశ్చన్ద్రస్తక్షకో భౌమ ఈరితః ॥ ౧,౧౯.౬॥

కర్కోటో జ్ఞో గురుః పద్మో మహాపద్మశ్చ భార్గవః ।

శఙ్ఖః శనైశ్చరో రాహుః కులికశ్చాహయో గ్రహాః ॥ ౧,౧౯.౭॥

రాత్రౌ దివా సురగురోర్భాగే స్యాదమరాస్తకః ।

పఙ్గోః కాలే దివా రాహుః కులికేన సహ స్థితః ॥ ౧,౧౯.౮॥

యామూర్ధసస్థిసంస్థాం చ వేలాం కాలవతీం చరేత్ ।

బాణద్విషడ్వహ్నివాజియుగభూరేకభాగతః? ॥ ౧,౧౯.౯॥

దివా షడేదనేత్రాద్రిపఞ్చత్రిమానుషాంశక్తైః ।

పాదాఙ్గుష్ఠే పాదపృష్ఠే పాదపృష్ఠే గుత్ప జానుని లిఙ్గకే ॥ ౧,౧౯.౧౦॥

నాభౌ హృది స్తనతటి కణ్ఠే నాసాపుటేఽక్షిణి ।

కర్ణయోశ్చ భ్రువోః శఙ్ఖే మస్తకే ప్రతిపత్క్రమాత్ ॥ ౧,౧౯.౧౧॥

తిష్ఠచ్ఛన్ద్రశ్చ జీవేచ్ఛ పుంసో దక్షిణభాగకే ।

కాయస్య వామభాగే తు స్త్రియా వాయువహోత్కరాత్ ॥ ౧,౧౯.౧౨॥

అమృతస్తత్కృతో మోహో నివర్తత చ మర్దనాత్ |
ఆత్మనః పరమం బీజం హంసాఖ్యం స్ఫటికామలమ్ || ౧,౧౯.౧౩||

దాతవ్యం విషపాపఘ్నం బీజం తస్య చతుర్విధమ్ |
విన్దపశ్చాస్వరయుతమాద్యముక్తం ద్వితీయకమ్ |
షష్ఠారూఢం తృతీయం స్యాత్సవిసర్గం చతుర్థకమ్ |
ఓం కురు కులే స్వాహా || ౧,౧౯.౧౪||

విద్యా త్రైలోక్యరక్షార్థం గరుడేన ధృతా పురా |
వధేపున్నాగనాగానాం ముఖేఽథ ప్రణవం న్యసేత్ || ౧,౧౯.౧౫||

గలే కురు న్యసేద్ధీమాన్మలే చ గుల్ఫయోః స్మృతః |
స్వాహా పాదయుగే వైవ యుగహా న్యాస ఈరితః || ౧,౧౯.౧౬||

గృహే వివిఖితా యత్ర తన్నాగాః సంత్యజన్తి చ |
సహస్రమన్త్రం జప్త్వా తు కర్ణే సూత్రం ధృతం తథా || ౧,౧౯.౧౭||

యద్గృహే శర్కరా జప్తా క్షిప్తా నాగాస్త్వజన్తి తత్ |
సప్తలక్షస్య జప్త్యాద్ధి సిద్ధిః ప్రాప్తా సురాసురైః || ౧,౧౯.౧౮||

ఓం సువర్ణరేఖే కుక్కుటవిగ్రహరూపిణి స్వాహా |
ఏవశ్చాష్టదలే పద్మ దలే వర్ణయుగం లిఖేత్ || ౧,౧౯.౧౯||

నామైతద్వారిధారాభిః స్నాతో దష్టో విషం త్యజేత్ |
ఓం పక్షి స్వాహా || ౧,౧౯.౨౦||

అఙ్గుష్ఠాది కనిష్ఠాన్తం కరే న్యస్యాథ దేహకే |
కే (త్రై) వక్కే హృది లిఖే చ పాదయోర్గరుడస్య హి || ౧,౧౯.౨౧||

నాక్రామన్తి చ తచ్ఛాయాం స్వప్నేఽపి విషపన్నగాః |
యన్తు లక్షం జపేచ్ఛాస్యాః స దృష్ట్వా(ష్ట్యా) నాశయేద్విషమ్ || ౧,౧౯.౨౨||

ఓం హ్రీ హ్రౌ హ్రీం భి(భీ) రుణ్ణాయై స్వాహా |
కర్ణే జప్తా త్వియం విద్యా దష్టకస్య విషం హరేత్ || ౧,౧౯.౨౩||

అ ఆ న్యసేత్తు పాదాగ్రే ఇ ఈ గుల్ఫేఽథ జానుని |
ఉ ఊ ఏ ఐ కటితటే ఓ నాభౌ హృది ఔ న్యసేత్ || ౧,౧౯.౨౪||

వక్కే అముత్తమాణ్ణే అః న్యసేద్వై హంససంయుతాః |
హంసో విషాది చ హరేజ్జప్తో ధ్యాతోఽథ పూజితః || ౧,౧౯.౨౫||

గరుడోఽహమితి ధ్యాత్వా కుర్యాద్విషహరాం (రీం) క్రియామ్ |
 హమస్తం గాత్రవిన్యస్తం విషాదిహరమీరితమ్ || ౧,౧౯.౨౬ ||
 న్యస్య హంసం వామకరే నాసాముఖనిరోధకృత్ |
 మస్త్రో హరేద్దష్టకస్య త్వజ్జ్ఞాంసాదిగతం విషమ్ || ౧,౧౯.౨౭ ||
 స వాయునా సమాకృష్య దష్టానాం గరలం హరేత్ |
 తనౌ న్యనేద్దష్టకస్య నీలకణ్ణాది సంస్మరేత్ || ౧,౧౯.౨౮ ||
 పీతం ప్రత్యజ్జేరామూలం తణ్ణులద్భిర్విషాపహమ్ |
 పునర్నవాఫలిసీనాం మూలం వక్కృజమీదృశమ్ || ౧,౧౯.౨౯ ||
 మూలం శుక్లబృహత్స్యాస్తు కర్కోట్యాగైరికర్ణికమ్ |
 ఆద్భిర్ఘృష్టమృతోపేతలేపోఽయం విషమర్దనః || ౧,౧౯.౩౦ ||
 విషమృద్ధిం న ప్రజేచ్ఛ ఉష్ణం పిబతి యో ఘృతమ్ |
 పఞ్చాంశుం తు శిరీషస్య మూలం గృజ్జానజం తథా || ౧,౧౯.౩౧ ||
 సర్వాజ్జలేపతశచాపి పానాద్వా విషహృద్భవేత్ |
 హ్రీం గోసాదివిషహృత్ || ౧,౧౯.౩౨ ||
 హృల్లలాటవిసర్గాన్తం ధ్యాతం వశ్యా దిక్పద్భవేత్ |
 న్యస్తం యోనౌ వశేత్కన్యాం కుర్యాన్మదజలావలమ్ || ౧,౧౯.౩౩ ||
 జప్తాః సప్తాష్టసాహస్రం గరుత్మానివ సర్వగః |
 కవిః స్వాచ్ఛుతిధరీ చ వశ్యాః స్త్రీశ్చాయురాప్పుయాత్ |
 విషహృత్స్యాత్కథా తద్వన్మణిర్యాసః స్మృతో ధ్రువమ్ || ౧,౧౯.౩౪ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 సర్పవిషహరోపాయ(ప్రాణేశ్వరవిద్యా) నిరూపణం నామైకోనవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦

సూత ఉవాచ |

వక్ష్యే తత్పరమం గుహ్యం శివోక్తం మస్త్రవృన్దకమ్ |
 పాశం ధనుశ్చ చక్రం చ ముద్రరం శూలపట్టిశమ్ || ౧,౨౦.౧ ||

ఏతైరేవాయుధైర్యుద్ధే మన్తైః శత్రూజ్ఞాయేన్నృపః |

మన్రోద్ధారః పద్మపాత్రే ఆది పూర్వాదికే లిఖేత్ || ౧,౨౦.౨||

అష్టవర్గం చాష్టమం చ ఖ్యాతమీశానపత్రకే |

ఓం కారో బ్రహ్మ బీజం స్యాద్ధీక్కారో విష్ణురేవ చ || ౧,౨౦.౩||

ప్రీక్కారశ్చ శివః శూలే త్రిశాఖే తు క్రమాన్న్యసేత్ |

ఓం ప్రీం ప్రీం || ౧,౨౦.౪||

శూలం గృహీత్వా హస్తేనాభ్రామ్య చాకాశసముఖమ్ |

తద్దర్శనాన్గ్రహో నాగా దృష్ట్వా వా నాశమాప్ను యుః || ౧,౨౦.౫||

ధూమారక్తే కరం మధ్యే ధ్యాత్వా ఖే చిన్తయేన్నరః |

దుష్టా నాగా గ్రహో మేఘా వినశ్యన్తి చ రాక్షసాః || ౧,౨౦.౬||

త్రిలోకానక్షయేన్మన్త్రో మర్త్యలోకస్య కా కథా |

ఓం జూం సూం హూం ఫట్ || ౧,౨౦.౭||

ఖాదిరాస్కిలకానష్టా క్షేత్రే సమన్త్ర్య విన్యసేత్ |

న తత్ర వజ్రపాతస్య సూర్జధ్వాదేరుపద్రవః || ౧,౨౦.౮||

గరుడోక్తైర్మహామన్త్రైః కీలకానష్ట మన్త్రయేత్ |

ఏకవింశతివారాణి క్షేత్రే తు నిఖనేన్నిశి || ౧,౨౦.౯||

విద్యున్నూషకవజ్రాదిసముపద్రవ ఏవ చ |

హరక్షమలవరయూ బిన్దుయుక్తః సదాశివః || ౧,౨౦.౧౦||

ఓం హ్రోం సదాశివాయ నమః |

తర్జన్యా విన్యసేత్పిణ్డం (జ్ఞే) దాడిమీకుసుమప్రభమ్ || ౧,౨౦.౧౧||

తస్యైవ దర్శనాద్దుష్టా మేఘవిద్యుద్ధిపాదయః |

రాక్షసా భూతడాకిన్యః ప్రద్రవన్తి దిశో దశ || ౧,౨౦.౧౨||

ఓం ప్రీం గణేశాయ నమః |

(ఓం ప్రీం) స్తమ్భనాదిచక్రాయ నమః |

ఓం ఐం బ్రహ్మయైన్త్రై లోక్యడామరాయ నమః || ౧,౨౦.౧౩||

భైరవం పిణ్డమాఖ్యాతం విషపాపగ్రహోపహమ్ |

క్షేత్రస్య రక్షణం భూతరాక్షసాదేః ప్రమర్దనమ్ || ౧,౨౦.౧౪||

ఓం నమః |

ఇన్ద్రవజ్రం కరే ధ్యాత్వా దుష్టమేఘాదివారణమ్ |
విష శత్రుగణా భూతా నశ్యన్తే వజ్రముద్రయా || ౧, ౨౦. ౧౫ ||

ఓం క్షుం (క్ష) నమః |

స్మరేత్పాశం వామహస్తే విషభూతాది నశ్యతి |

ఓం హ్రోం (హ్రో) నమః |

హరేదుచ్చారణాన్మన్త్రో విషమేఘగ్రహాదికాన్ || ౧, ౨౦. ౧౬ ||

ధ్యాత్వా కృతాంతం చ దహేచ్ఛేదకాస్త్రేణ వై జగత్ |

ఓం క్షం (క్ష) నమః |

ధ్యాత్వా తు ఖైరవం కుర్యాన్ద్రహభూతవిషాపహమ్ || ౧, ౨౦. ౧౭ ||

ఓం లసద్దిజిహ్వోక్ష స్వాహా |

క్షేత్రాదౌ గ్రహభూతాదివిషపక్షినివారణమ్ || ౧, ౨౦. ౧౮ ||

ఓం క్ష్వ (క్షం) నమః |

రక్షేన పటహే లిఖ్య శబ్దాత్రేసుర్గ్రహోదయః |

ఓం మర మర మారయమారయ స్వాహా |

ఓం హుం ఫట్య్వాహా || ౧, ౨౦. ౧౯ ||

శూలం చాష్టశతైర్మన్త్య భ్రామణాచ్ఛత్రవృన్దహృత్ |

ఊర్ధ్వశక్తినిపాతేన అధః శక్తిం నికుశ్చాయేత్ || ౧, ౨౦. ౨౦ ||

పూరకే పూరితా మన్త్రాః కుమ్భకేన సుమన్త్రితాః |

ప్రణవేనాప్యాయితాస్తే మనవస్తదుదీరితాః |

ఏవమాప్యాయితా మన్త్రా భృత్యవతఫలదాయకాః || ౧, ౨౦. ౨౧ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
విషాదిహరమన్త్రవృన్దనిరూపణం నామ వింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧

సూత ఉవాచ |

పశ్చాచ్ఛక్తిర్చనం వక్ష్యే ప్రథ గ్యదుష్టక్తిముక్తిదమ్ |

ఓం భూర్విష్ణవే ఆదిభూతాయ సర్వాధారాయ మూర్తయే స్వాహా || ౧, ౨౧. ౧ ||

సద్యోజాతస్య చాహ్వనమనేన ప్రథమం చరేత్ |

ఓం హం సద్యోజాతాయైవ కలా హ్యష్టౌ ప్రకీర్తితాః || ౧, ౨౧. ౨ ||

సిద్ధిర్పద్ధిర్పత్తిర్లక్ష్మీరేమీధా కాన్తిః స్వధా స్థితిః (౧) ।

ఓం హీం వామదేవాయైవ కలాస్తస్య త్రయోదశ ॥ ౧,౨౧.౩॥

రజా రజా రతిః పాల్యా కాన్తి స్తుష్టా మతిః క్రియా ।

కామా బుద్ధిశ్చ రాత్రిశ్చ త్రాసనీ మోహినీ తథా (౧౩) ॥ ౧,౨౧.౪॥

మనోన్మనీ అఘోరా చ తథా మోహో క్షుధా కలాః ।

నిద్రా మృత్యుశ్చ మాయా చ (౧౪) అష్టసంఖ్యా భయఙ్కర ॥ ౧,౨౧.౫॥

ఓం హైం తత్పురుషాయైవ (షాయ) నివృత్తిశ్చ ప్రతిష్ఠా చ విద్యా శాన్తిర్న కేవలా ॥

౧,౨౧.౬॥

ఓం హౌం ఈశానాయ నమో నిశ్చలా చ నిరఙ్గానా ।

శశినీ చాఙ్గానా వైవ మరీచిర్వాళినీ తథా ॥ ౧,౨౧.౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

పంచువక్త్రపూజనం నామైకవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨

సూత ఉవాచ ।

శివార్చనం ప్రవక్ష్యామి బుక్తిముక్తికరం పరమ్ ।

శాన్తం సర్వగతం శూన్యం మాత్రాద్వాదశకే స్థితమ్ ॥ ౧,౨౨.౧॥

పంచు వక్త్రాణి ప్రాస్వాని దీర్ఘాణ్యణ్గాని బిన్దనా ।

సవిసర్గం వదేదస్త్రం శివ ఉర్ఘ్విం తథా పునః ॥ ౧,౨౨.౨॥

షష్ఠేనాథో మహామన్త్రో హౌమిత్యేవాఖిలార్థదః ।

హస్తాభ్యాం సంస్పృశేత్పాదాపూర్ఘ్విం పాదాన్మస్తకమ్ ॥ ౧,౨౨.౩॥

మహాముద్రా హి సర్వేషాం కరాఙ్గాన్యాసమాచరేత్ ।

తాలహస్తేన పృష్ఠం చ ఆస్త్రమస్త్రేణ శోధయేత్ ॥ ౧,౨౨.౪॥

కనిష్ఠామాదితః కృత్వా తర్జన్యణ్గాని విన్యసేత్ ।

పూజనం సమ్ప్రవక్ష్యామి కర్ణికాయాం త్పదమ్బుజే ॥ ౧,౨౨.౫॥

ధర్మం జ్ఞానం చ వైరాగ్యమైశ్వర్యాది త్పదార్చయేత్ ।

ఆవాహనం స్థాపనం చ పాద్యమర్ఘ్యం హృదార్చయేత్ ॥ ౧,౨౨.౬॥

ఆచామం స్నానం పూజామేకాధారణతుల్యకమ్? ।

అగ్నికార్యవిధిం వక్ష్యే అస్త్రేణోల్లేఖనం చరేత్ || ౧,౨౨.౭||
 వర్మణాభ్యుక్షణం కార్యం శక్తిన్యాసం హృదా చరేత్ |
 త్పది వా శక్తిగర్భే చ ప్రక్షిపేజ్జాతవేదసమ్ || ౧,౨౨.౮||
 గర్భాధానాదికం కృత్వా నిష్క్రూతిం చారస్య పశ్చిమామ్ |
 హృదా కృత్వా సర్వకర్మ శివం సాంగం తు హోమయేత్ || ౧,౨౨.౯||
 పూజయేన్మణ్డలే శముఖం పద్మగర్భే గరాజ్కీతమ్ |
 చతుః షష్ట్యస్తమష్టాది ఖాషీ ఖాద్యాదిమణ్డలమ్ || ౧,౨౨.౧౦||
 ఖాషీన్ద్రసూర్యగం సర్వఖాదివేదేస్తు (దేవేస్తు) వర్తనమ్ |
 ఆగ్నేయ్యాం కారయేత్కుణ్డమర్ధచన్ద్రనిభం శుభమ్ || ౧,౨౨.౧౧||
 అగ్నిశాస్త్ర పరాయుస్థో త్వదయాదిగణోచ్యతే |
 ఆస్త్రం దీశా సుపద్మస్య కర్ణికాయాం సదాశివః || ౧,౨౨.౧౨||
 దీక్షాం వక్ష్యే పఞ్చతత్త్వే స్థితాం భూమ్నాదికాం పరే |
 నివృత్తిర్భూప్రతిష్ఠాద్వైర్విద్యాగ్నిః శాన్తివన్నిజః || ౧,౨౨.౧౩||
 శాన్త్యతీతం భవేద్ద్యోమ తత్పరం శాన్తమవ్యయమ్ |
 ఏకైకస్య శతం హోమా హత్యేవం పఞ్చ హోమయేత్ || ౧,౨౨.౧౪||
 పశ్చాత్పూర్ణాహుతిం దత్త్వా ప్రా(ప్ర)సోదన శివం సృరేత్ |
 ప్రాయశ్చిత్తవిశుద్ధ్యర్థమేకైకాష్టాహుతిం క్రమాత్ || ౧,౨౨.౧౫||
 హోమయేదస్త్రబీజేన ఏవం దీక్షాం సమాపయేత్ |
 యజనవ్యతిరేకేణ గోప్యం సంస్కారముత్తమమ్ || ౧,౨౨.౧౬||
 ఏవం సంస్కారశుద్ధస్య శివత్వం జాయతే ధ్రువమ్ || ౧,౨౨.౧౭||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 శివార్చనప్రకారో నామ ద్వావింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩

సూత ఉవాచ |

శివార్చనం ప్రవక్ష్యామి ధర్మకామాదిసాధనమ్ |
 త్రిభిర్మస్త్రైరాచామేత్తు స్వాహానైః ప్రణవాదికైః || ౧,౨౩.౧||
 ఓం హం ఆత్మతత్త్వాయ విద్యాతత్త్వాయ హిం తథా |

ఓం హూం శివతత్త్వాయ స్వాహా హృదా స్యాచోచ్చ్రవస్థనమ్ || ౧,౨౩.౨||

భస్మస్నానం తర్పణం చ ఓం హం స్వాహా సర్వమన్తకాః |
సర్వే దేవాః సర్వమునిర్నమోఽన్తో వౌషడన్తకః || ౧,౨౩.౩||

స్వధాన్తాః సర్వపితరః స్వధాన్తాశ్చ పితామహాః |
ఓం హం ప్రపితామహేభ్యస్తథా మాతామహాదయః || ౧,౨౩.౪||

హం నమః సర్వమాతృభ్యస్తతః స్యాత్ప్రాణసంయమః |
ఆచామం మార్జ్జనం చాథో గాయత్రీం చ జపేత్తతః || ౧,౨౩.౫||

ఓం హం తన్మహేశాయ విద్మహే, వాగ్విశుద్ధాయ ధీమహి,
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ || ౧,౨౩.౬||

సూర్యోపస్థానకం కృత్వా సూర్యమన్తైః ప్రపూజయేత్ |
ఓం హం హీం హూం హైం హౌం హః శివసూర్యాయ నమః |

ఓం హం ఖఖోల్కాయ సూర్యమూర్తయే నమః |
ఓం హ్రం హ్రీం సః సూర్యాయ నమః || ౧,౨౩.౭||

దణ్డినే పిఙ్గలే త్వాతిభూతాని చ తతః స్మరేత్ |
అగ్నియాదౌ విమలేశానమారాధ్య పరమం సుఖమ్ || ౧,౨౩.౮||

యజేత్పద్మాం చ రాం దీప్తాం రీం సూక్ష్మాం రూం జయాం చ రేం |
భద్రాం చ రైం విభూతిం రోం విమలాం రౌమమోధి (రోధి) కామ్ || ౧,౨౩.౯||

రం విద్యుతాం చ పూర్వాదౌ రా (రం) మధ్యే సర్వతోముఖీమ్ |
అర్కాసనం సూర్యమూర్తేం హ్రం హ్రూం (హ్రీం) సః సూర్యమర్చయేత్ || ౧,౨౩.౧౦||

ఓం ఆం హృదర్కాయ చ శిరః శిఖా చ భూర్భువః స్వరోమ్ |
జ్వాలినీం హ్రం కవచస్య చాస్త్రం రాజ్ఞాం చ దీక్షితామ్ || ౧,౨౩.౧౧||

యజేత్సూర్యహృదా సర్వాన్సోమం మం చ మఙ్గలమ్ |
బం బుధం బృం బృహస్పతిం భం భార్గవం శం శనైశ్చరమ్ || ౧,౨౩.౧౨||

రం రాహుం కం యజేత్కేతుం ఓం తేజశ్చణ్డమర్చయేత్ |
సూర్యమభ్యర్చ్య చాచమ్య కనిష్ఠాతోఽఙ్గకాన్యసేత్ || ౧,౨౩.౧౩||

హం హృచ్చిరో హూం శిఖా హైం వర్మ హౌం చైవ నేత్రకమ్ |
హోఽస్త్రం శక్తిస్థితిం కృత్వా భూతశుద్ధిం పునర్న్యసేత్ || ౧,౨౩.౧౪||

అర్హపాత్రం తతః కృత్వా తదద్భిః ప్రోక్షయేద్యజేత్ || ౧,౨౩.౧౫||

ఆత్మానం పద్మనంస్థం చ హౌం శివాయ తతో బహిః |

ద్వారే నన్దిమహాకాలౌ గణౌ చ యమునాథ గౌః || ౧,౨౩.౧౬||

శ్రీరస్త్రం వాస్త్యధిపతిం బ్రహ్మాణం చ గణం గురుమ్ |

శక్త్యనంతౌ యజేన్మధ్యే పూర్వాదౌ ధర్మకాదికమ్ || ౧,౨౩.౧౭||

అధర్మాద్యం చ వహ్నోదౌ మధ్యే పద్మస్య కర్ణికే |

వామాజ్యేష్ఠా చ పూర్వాదౌ రౌద్రీ కాశీ చ పూర్వదః || ౧,౨౩.౧౮||

ఓం హౌం కలవికరిణ్యై బలవికరిణీ తతః |

బలప్రమథినీ సర్వభూతానాం దమనీ తతః || ౧,౨౩.౧౯||

మనోన్మనీ యజేదేతాః పరిమధ్యే శివాగ్రతః |

శివాసనం మహామూర్తి మూర్తిమధ్యే శివాయ చ || ౧,౨౩.౨౦||

ఆవాహనం స్థాపనం చ సన్నిధానం నిరోధనమ్ |

సకలీకరణం ముద్రాదర్శనం చార్హ్యపాద్యకమ్ || ౧,౨౩.౨౧||

ఆచామాభ్యంగముద్వర్తం స్నానం నిర్మథనం చరేత్ |

వస్త్రం విలేపనం పుష్పం ధూపం దీపం చరుం దదేత్ || ౧,౨౩.౨౨||

ఆచామం ముఖవాసం చ తామ్బూలం హస్తశోధనమ్ |

ఛత్రచామరపావిత్రం పరమీకరణం చరేత్ || ౧,౨౩.౨౩||

రూపకేన చైకాహజపో జాప్యసమర్పణమ్ |

స్తుతిర్నతిర్వదాద్వైశ్చ జ్ఞేయం నామాఙ్గ పూజనమ్ || ౧,౨౩.౨౪||

అగ్నీశరణో వాయవ్యే మధ్యే పూర్వాదితన్త్రకమ్ |

ఇన్ద్రాద్యాంశ్చ యజేచ్ఛణ్ణం తస్మై నిర్మాల్యమర్పయేత్ || ౧,౨౩.౨౫||

గుహాయాతిగుహ్యగోష్ఠా త్వం గృహాణాస్మత్కృతం జపమ్ |

సిద్ధిర్భవతు మే దేవ తత్ప్రసాదాత్త్వయి స్థితిః || ౧,౨౩.౨౬||

యత్కించోత్కిర్యయతే కర్మ సదా సుకృతదుష్కృతమ్ |

తన్మే శివపదస్థస్య రుద్ర క్షపయ శక్కర || ౧,౨౩.౨౭||

శివో దాతా శివో భోక్తా శివః సర్వమిదం జగత్ |

శివో జయతి సర్వత్ర యః శివః సోఽహమేవ చ || ౧,౨౩.౨౮||

యత్కృతం యత్కరిష్యామి తత్సర్వం సుకృతం తవ(తస్తవమ్) ।
 త్వం త్రాతా విశ్వనేతా చ నాన్యోనాథోఽస్తిమేశివ ॥ ౧,౨౩.౨౯ ॥
 అథాన్యేన ప్రకారేణ శివపూజాం వదామ్యహమ్ ।
 గణః సరస్వతీ నస్తీ మహాకాలోఽథగణ్ఠయా ॥ ౧,౨౩.౩౦ ॥
 పవనాస్త్రం వాస్త్యధిపో ద్వారి పూర్వాదితస్త్యిమే ।
 ఇన్ద్రాద్యాః పూజనీయాశ్చ తత్త్వాని పృథివీ జలమ్ ॥ ౧,౨౩.౩౧ ॥
 తేజో వాయుర్వ్యోమ గన్ధో రసరూపే చ శబ్దకః ।
 స్పర్శో వాక్పాణీ పాదం చ పాయూపస్థం శ్రుతిత్వచమ్ ॥ ౧,౨౩.౩౨ ॥
 చక్షుర్జిహ్వో ప్రాణమనో బుద్ధిశ్చాహం ప్రకృత్యపి ।
 పుమాన్నాగో బుద్ధివిద్యే కలా కాలో నియత్యపి ॥ ౧,౨౩.౩౩ ॥
 మాయా చ శుద్ధ విద్యా చ ఈశ్వరశ్చ సదాశివః ।
 శక్తిః శివశ్చ తాజ్ఞాత్వా ముక్తో జ్ఞానీ శివో భవేత్ ॥ ౧,౨౩.౩౪ ॥
 యః శివః స హరిర్భ్రహ్మ సోఽహం బ్రహ్మస్మి శఙ్కర ॥ ౧,౨౩.౩౫ ॥
 భూతశుద్ధిం ప్రవక్ష్యామి యయా శుద్ధః శివో భవేత్ ।
 హృత్పద్యే సద్యోమన్త్రః స్యాన్నివృత్తిశ్చ కలా ఇడా ॥ ౧,౨౩.౩౬ ॥
 పిగ్గలా ద్వే చ నాడ్యౌ తు ప్రాణోఽపానశ్చ మారుతో ।
 ఇన్ద్రో దేహో బ్రహ్మహేతుశ్చతురస్త్రిం చ మణ్డలమ్ ॥ ౧,౨౩.౩౭ ॥
 వక్త్రేణ లాఙ్ఘితం వాయుమేకోద్ధాతగుణాః శరాః ।
 త్సృష్ట్యానసాదృశ్యరుతం శతకోటిప్రవిస్తరమ్ ॥ ౧,౨౩.౩౮ ॥
 ఓం హ్రీం ప్రతిష్ఠాయై హ్రూం హ్రాః ఫట్ ।
 ఓం హ్రీం హ్రూం విద్యాయై హ్రం హ్రాః ఫట్ ।
 చతురశీతికోటినామచ్ఛ్రయం భూమితన్త్రకమ్ ॥ ౧,౨౩.౩౯ ॥
 తన్మధ్యే భవవృక్షం చ ఆత్మానం చ విచిన్తయేత్ ।
 అధోముఖీం తతః పృథీవం తత్తచ్ఛుద్ధం భవేద్భ్రువమ్ ॥ ౧,౨౩.౪౦ ॥
 వామా దేవీ ప్రతిష్ఠా చ సుషుమ్నా ధారికా తథా ।
 సమానోదానవరుణా దేవతా విష్ణు కారణమ్ ॥ ౧,౨౩.౪౧ ॥
 అధ్ధాతాశ్చ గుణా వేదాః శ్వేతం ధ్యానం తదైవ చ ।

ఏవం కుర్యాత్కణ్ణపద్మమర్ధచన్ద్రాఖ్యమణ్ణలమ్ ॥ ౧,౨౩.౪౨॥
 పద్మాజ్జీతం ద్వివింశతికకోటివిస్తీర్ణమా స్మరేత్ |
 చతుర్నవతుశ్చచ్చాయం చ ఆత్మానం చ అధోముఖమ్ ॥ ౧,౨౩.౪౩॥
 తాలుస్థానం చ పద్మం చ అఘోరో విద్యయాన్వితః |
 నాభ్యోఽఢ్యో ప్థయోర్వస్త్రాజిహ్వధ్యానో నాగోగ్నిదేవతా ॥ ౧,౨౩.౪౪॥
 రుద్రహేతుస్త్రుధాతాస్త్రగుణా రక్షవర్ణకమ్ |
 జ్వాలాకృతే త్రికోణం చ చతుః కోటిశతాని చ ॥ ౧,౨౩.౪౫॥
 విస్తీర్ణం చ సముత్సేధం రుద్రతత్త్వం విచిన్తయేత్ |
 లలాటే వై తత్పురుషః శాన్తిర్యః శాద్వలం బుధాః (వృషా) ॥ ౧,౨౩.౪౬॥
 కూర్మశ్చ కృకరో వాయుర్దేవ ఈశ్వరకారణమ్ |
 ద్విరుద్ధాతో గుణౌ ద్వౌ చ ధూమ్రపట్కణమణ్ణలమ్ ॥ ౧,౨౩.౪౭॥
 బిన్ద్యజ్జీతం చాష్టకోటివిస్తీర్ణం చోచ్చయస్తథా |
 చతుర్దశాధికం కోటివాయుతత్త్వం విచిన్తయేత్ ॥ ౧,౨౩.౪౮॥
 ద్వాదశతి సరసిజే శాన్త్య తీతాస్తథేశ్వరాః |
 కుహూశ్చ శఙ్ఖినీ నాడ్యో దేవదత్తో ధనజ్ఞాయః ॥ ౧,౨౩.౪౯॥
 శిఖైశానకారణం చ సదాశివ ఇతి స్మృతః |
 గుణ ఏకస్తథోద్ధాతః శుద్ధస్ఫటికవత్స్మరేత్ ॥ ౧,౨౩.౫౦॥
 షోడశకోటివిస్తీర్ణం పఞ్చావింశతికోచ్చయమ్ |
 వర్తులం చిన్తయేద్వ్యోమ భుతశుద్ధిరుదాహృతా ॥ ౧,౨౩.౫౧॥
 గుణయో గురురోబ్జగురుః శక్తయనన్తౌ చ ధర్మకః |
 జ్ఞానవైరాగ్యమైశ్వర్యైస్తతః పూర్వాదిపత్రకే ॥ ౧,౨౩.౫౨॥
 అధోర్ధ్వవదనే ద్వే చ పద్మకర్ణికేసరమ్ |
 వామాద్యా ఆత్మవిద్యా చ సదా ధ్యాయేచ్ఛివాఖ్యకమ్ ॥ ౧,౨౩.౫౩॥
 తత్త్వం శివాసనే మూర్తిరే హౌం విద్యాదేహాయ నమః |
 బద్ధపద్మాసనాసీనః సితః షోడశవార్షికః ॥ ౧,౨౩.౫౪॥
 పఞ్చవక్త్రః కరాగ్రైః పైర్వైర్దశభిశ్చైవ ధారయన్ |
 అభయం ప్రసాదం శక్తిం శూలం ఖట్వాఙ్గమీశ్వరః ॥ ౧,౨౩.౫౫॥

దక్షైః కరైర్వామకైశ్చ భుజ్జం చాక్షసూత్రకమ్ |
 డమరుకం నీలోత్పలం బీజపూరకముత్తమమ్ || ౧, ౨౩.౫౬ ||
 ఇచ్ఛాజ్ఞానక్రియాశక్తిస్త్రినేత్రో హి సదాశివః |
 ఏవం శివార్చనధ్యాసి సర్వదా కాలవర్జితః || ౧, ౨౩.౫౭ ||
 ఇహోహోరా వచారేణ శ్రీణి వర్షాణి జీవతి |
 దినద్వయస్య చారేణ జీవేద్వర్షద్వయం నరః || ౧, ౨౩.౫౮ ||
 దినత్రయస్య చారేణ వర్షమేకం స జీవతి |
 నాకాలే శీతలే మృత్యురుష్టే చైవ తు కారకే || ౧, ౨౩.౫౯ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 శివార్చననిరూపణం నామ త్రయోవింశోఽధ్యాయః
 (ఇతి శివాదిపూజా సమాప్తా) |

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౪

సూత ఉవాచ |

వక్ష్యే గణాదికాః పూజాః సర్వదా స్వర్గదాః పరాః |
 గణాసనం గణమూర్తి గణాధిపతిమర్చయేత్ || ౧, ౨౪.౧ ||
 గామాదిహృదయాద్యం దుర్గాయా గురుపాదుకాః |
 దుర్గాసనం చ తస్మూర్తిం హ్రీం దుర్గే రక్షణీతి చ || ౧, ౨౪.౨ ||
 త్పదాదికం నవ శక్త్యో రుద్రచణ్డా ప్రచణ్డయా |
 చణ్డోగ్రా చణ్డనాయికా చణ్డా చణ్డవతీ క్రమాత్ || ౧, ౨౪.౩ ||
 చణారూపా చణ్డికాఖ్యా దుర్గేదుర్గేఽథ రక్షణీ |
 వజ్రఖడ్గాదికా ముద్రాః శివాద్యా వహ్నిదేశతః || ౧, ౨౪.౪ ||
 సదాశివమహాప్రేతపద్మాసన మథాపి వా |
 ఐం క్లీం (హ్రీం) సౌస్త్రీపురామై నమః |
 ఓం హ్రోం హ్రీం క్షేం క్షైం స్త్రీం స్కీం రోం నేఘం స్ఫిం శాం
 పద్మాసనం చ మూర్తిం చ త్రిపురాత్పదయాదికమ్ || ౧, ౨౪.౫ ||
 పీరామ్బుజే తు బ్రాహ్మయాదీర్భ్రూహ్మణీ చ మహేశ్వరీ |
 కౌమారీ వైష్ణవీ పూజ్యా వారాహీ చేన్ద్రదేవతా || ౧, ౨౪.౬ ||

చాముణ్ణా చణ్ణికా పూజ్యా భైరవాఖ్యాంస్తతో యజేత్ |
 అనితాణ్ణోరురుశ్చణ్ణః క్రోధ ఉన్మత్తభైరవః || ౧,౨౪.౭||
 కపాలీ భీషణశ్చైవ సంహారశ్చాష్ట భైరవాః |
 రతిః ప్రీతిః కామదేవః పఞ్చ బాణాశ్చ యోగినీ || ౧,౨౪.౮||
 వటుకం దుర్గయా విష్ణురాజో గురుశ్చ క్షేత్రపః |
 పద్మగర్భే మణ్ణలే చ త్రికోణే చిన్తయేద్ధృది || ౧,౨౪.౯||
 శుక్లాం వరదాక్షసూత్రపుస్తాభయసమన్వితామ్ |
 లక్షజప్యాచ్చ హోమాచ్చ త్రిపురా సిద్ధిదా భవేత్ || ౧,౨౪.౧౦||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్ణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్ణే
 త్రిపురాదిపూజానిరూపణం నమ్మతుర్వీశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౫

సూత ఉవాచ |

ఐం శ్రీం శ్రీం స్ఫేం క్షేం అనన్తశక్తిపాదుకాం పూజయామి నమః || ౧,౨౫.౧||

ఐం శ్రీం ఫ్రేం క్షేం ఆధారశక్తిపాదుకాం పూజయామి నమః |

ఓం హ్రం కాలాగ్నిరుద్రపాదుకాం పూజయామి నమః || ౧,౨౫.౨||

ఓం హ్రీం హుం హాటకేశ్వరదేవపాదుకాం పూజయామి నమః |

ఓం హ్రీం శేషభట్టారకపాదుకాం పూజయామి నమః || ౧,౨౫.౩||

ఓం హ్రీం శ్రీం పూథివీతత్సవర్ణభువనదీపసముద్రదిశామనన్తాఖ్యమాసనం

పద్మాసనం పూజయామి నమః || ౧,౨౫.౪||

హ్రీం శ్రీం నివృత్త్యాది కలా పృథివ్యాదితత్త్వ మనన్తాదిభువనమోక్షాం రాదివర్ణమ్ |

హకారాదినవాత్మకపదః సద్యోదాతాదిమన్త్రః హ్రం హృదయాద్యఙ్గః |

ఏవం మన్తమహేశ్వర సిద్ధవిద్యాత్మకః పరామృతార్ణవః సర్వభూతో

దిక్కుమన్తషడ్ఙ్గః సదాశివార్ణవపయః పూర్ణోదధిపక్షశ్రీమానాస్పదాత్మకః

విద్యోమాపూర్ణజ్ఞత్వకర్పత్వలక్షణజ్యేష్ఠాచక్రరుద్రశక్త్యాత్మకకర్షి కః |

నవశక్తిశివాదిభిర్ములమణ్ణలత్రయకుజాత్మకోత్పన్నాపద్మాసనపాదుకాం పూజయామి

నమః || ౧,౨౫.౫||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్ణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్ణే

ఆసనపూజానిరూపణం నామ పఞ్చవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౬

సూత ఉవాచ ।

అనన్తరం కరన్యాసః ।

విద్యాకరీ శుద్ధిః కార్యా ।

పద్మముద్రాం బద్ధ్వా మన్తన్యాసం కుర్యాత్ ।

కైం కనిష్ఠాయై నమః ।

సైం అనామికాయై నమః ।

మైం మధ్యమాయై నమః ।

త్తైం తర్జన్యై నమః ।

అం అఙ్గుష్ఠాయై నమః ।

లాం కరతలాయై నమః ।

వాం కరపృష్ఠాయై నమః ॥ ౧,౨౬.౧॥

అథ దేహన్యాసః ।

స్కంస్కం మణిబద్ధాయ నమః ।

ఐం హ్రీం శ్రీం కరాస్ఫాలాయ నమః ।

మహాతేజోరూపం హుంహుఙ్కారేణ కరాస్ఫాలనం కుర్యాత్ ॥ ౧,౨౬.౨॥

ఐం హ్రీం శ్రీం హ్రీం హ్రీం సైం నమో భగవతే సైం కుబ్జికాయై నమః ।

హ్రాం హ్రీం హ్రాం జిఙ్గాణనమే అఘోరాముఖి హ్రాం హ్రీం కిలికిలి విచ్ఛే

స్థాల్యక్రోశి హ్రీం హ్రీం శ్రీం ఐం నమో భగవతే ఉర్ధ్వవక్త్రాయ నమః ।

సైం కుబ్జికాయై పూర్వవక్త్రాయ నమః ।

హ్రీం శ్రీం హ్రీం జిఙ్గాణనమే దక్షిణవక్త్రాయ నమః ।

ఓం హ్రీం శ్రీం కిలికిలి పశ్చిమవక్త్రాయ నమః ।

ఓం అఖోరముఖి ఉత్తరవక్త్రాయ నమః ।

ఓం నమో భగవతే హృదయాయ నమః క్షైం (క్షేం ఐం) కుబ్జికాయై శిరసే స్వాహా ।

హ్రీం క్రీం హ్రీం ఆం జి ఙ్ గా ణ నమే శిఖాయై వషట్ ।

అఘోరాముఖి కవచాయ హుం ।

హ్రాం హ్రాం ఈం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।

కిలికిలి విచ్ఛే అస్త్రాయ ఫట్ ॥ ౧,౨౬.౩॥

(౧) ఐం హ్రీం శ్రీం అఖణ్డమణ్డలాకారమహాశూలమణ్డలమాయ నమః

- (౨) ఐం హ్రీం శ్రీం వాయుమణ్డలాయ నమః ।
 (౩) ఐం హ్రీం శ్రీం సోమమణ్డలాయ నమః ।
 (౪) ఐం హ్రీం శ్రీం మహాకులబోధావలిమణ్డలాయ నమః
 (౫) ఐం హ్రీం శ్రీం మహాకౌలమణ్డలాయ నమః ।
 (౬) ఐం హ్రీం శ్రీం గురుమణ్డలాయ నమః
 (౭) ఐం హ్రీం శ్రీం సామమణ్డలాయ నమః
 (౮) ఐం హ్రీం శ్రీం సమగ్ర
 (౯) సిద్ధ (౧౦) యోగీనీపీరాపపీఠ
 (౧౧) క్షేత్రేపక్షేత్రమహాసంతానమణ్డలాయ నమః ।
 ఏవం మణ్డలానాం ద్వాదశకం క్రమేణ పూజ్యమ్ ॥ ౧,౨౬.౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ఆచారకాణ్డే
 కరన్యాసాదినిరూపణం నామ షడ్వింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౭

సూత ఉవాచ ।

ఓం కణిచిక్రీణికక్రాణీ చర్వాణీ భూతహారిణి ఫణివిషిణి విరథనారాయయణి
 ఉమే దహదహ హస్తే చణ్డే రాద్రే మాహేశ్వరి మహాముఖి జ్వాలాముఖి
 శజ్జుకర్ణి శుకముణ్డే శత్రుం హనహన సర్వనాశిని స్వేదయ
 సర్వాణ్డశోణితం తన్నిరీక్షాసి మనసా దేవి సమోహయసమోహయ
 రుద్రస్య హృదయే జాతా రుద్రస్య త్పదయే స్థితా ।
 రుద్రో రాద్రేణ రూపేణ త్వం దేవి రక్షరక్ష మాం ప్రళాం మాం ప్రళాం ఫఫఫ
 తతః స్కన్తమేఖలాబాలగ్రహశత్రువిషహారీ ఓం శాలే మాలే హరహర
 విషోజ్కారరహివిషవేగే హం హం శవరి హుం శవరి
 ఆకౌలవేగేశే సర్వే విఞ్చమేఘమాలే సర్వనాగాదివిషహరణమ్ ॥ ౧,౨౭.౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 నాగాదివివిధవిషహర మస్త్రనిరూపణం నామ సప్తవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౮

సూత ఉవాచ ।

గోపాలపూజాం వక్ష్యామి భుక్తిముక్తిప్రదాయినీమ్ ।

ద్వారే ధాతా విధాతా చ గణ్ణాయమునయా సహ || ౧,౨౮.౧ |
 శఙ్ఖపద్మనిధీ వైవ సారఙ్గః శరభః శ్రియా |
 పూర్వే భద్రః సుభద్రో ద్వౌ దక్షే చణ్ణప్రచణ్ణకౌ || ౧,౨౮.౨||
 సచ్చిమే బలప్రబలౌ జయశ్చ విజయౌ యజేత్ |
 ఉత్తరే శ్రీశ్చతుర్ధ్వారే గణో దుర్గా సరస్వతీ || ౧,౨౮.౩||
 క్షేత్రస్యాగ్న్యాదికోణేషు దిక్షు నారదపూర్వకమ్ |
 సిద్ధో గురుర్నలకూవరం కోణే భగవతం యజేత్ || ౧,౨౮.౪||
 పూర్వే విష్ణుం విష్ణుతపో విష్ణుశక్తిం సమర్చయేత్ |
 తతో విష్ణుపరీవారం మధ్యే శక్తిం చ కూర్మకమ్ || ౧,౨౮.౫||
 ఆనన్దం పృథివీం ధర్మం జ్ఞానం వైరాగ్యమగ్నితః |
 ఐశ్వర్యం వాయుపూర్వం చ ప్రకాశాత్మానముత్తరే || ౧,౨౮.౬||
 సత్త్వాయ ప్రకృతాత్మనే రజసే మోహరూపిణే |
 తమసే కన్ద పద్మాయ యజేత్కం కాకతత్త్వకమ్ || ౧,౨౮.౭||
 విద్యాతత్త్వం పరం తత్త్వ సూర్యేదువహ్నిమణ్ణలమ్ |
 విమలాద్యా ఆననం చ ప్రాచ్యాం శ్రీం ప్రీం ప్రపూజయేత్ || ౧,౨౮.౮||
 గోపీజనవల్లభాయ స్వాహాన్తో మనురుచ్యతే |
 ఆఙ్గాన యథా-ఆచ క్రం చ సుచక్రం చ విచక్రం చ తద్రైచ || ౧,౨౮.౯||
 త్రైలోక్యరక్షకం చక్రమసురారిసుదర్శనమ్ |
 హృదాదిపూర్వకోణషు ఆస్త్రం శక్తిం చ పూర్వతః || ౧,౨౮.౧౦||
 రుక్మిణీ సత్యభామా చ సునన్దా నాగ్నజిత్వపి |
 లక్ష్మణా మిత్రవిన్దా చ జామ్బవత్యా శుశీలయా || ౧,౨౮.౧౧||
 శఙ్ఖచక్రగదాపద్మం ముసలం శార్ఙ్గమర్చయేత్ |
 ఖడ్గం పాశాఙ్కుశం ప్రాచ్యాం శ్రీవత్సం కౌస్తుభం యజేత్ || ౧,౨౮.౧౨||
 ముకుటం వలమాలాం చ ఐన్ద్రాద్యాన్ద్యజముఖ్యకాన్ |
 కుముదాద్యాన్విష్వక్సేనం శ్రియా కృష్ణం సహార్చయేత్ |
 జప్యాద్ధ్యానాత్పూజనాచ్చ సర్వాన్కామానవాన్సుయాత్ |
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 శ్రీగోపాలపూజానిరూపణం నామాష్టావింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౯

హరిరువాచ ।

త్రైలోక్యమోహినీం వక్ష్యే పురుషోత్తమముఖ్యకామ్ ।

పూజామన్త్రాఞ్చుధరాద్యాన్ధర్మకామాదిదాయకాన్ ॥ ౧,౨౯.౧॥

ఓం హ్రీం శ్రీం క్లీం హ్రూం ఓం నమః ।

పురుషోత్తమ అప్రతిరూప లక్ష్మీనివాస జగత్తోభణ సర్వస్త్రీహృదయదారణ

త్రిభువనమదోన్మాదనకర సురాసురమనుజ సుందరీ జనమనాంసి తాపయతాపయ

శోషయశోషయ మారయమారయ స్తమ్భయస్తమ్భయ

ద్రావయద్రావయ ఆకర్షయ ఆకర్షయ, పరమసుభగ సర్వసౌభాగ్యకర

సర్వకామప్రద అముకం హనహన చక్రేణ గదయా ఖడ్గేన

సర్వబాణైర్భిధిభిన్ధి పాశేన కుట్టకుట్ట అఙ్కుశేన తాడయతాడయ

తురుతురు కిం తిష్ఠసి తారయతారయ యావత్సమీహితం మే సిద్ధం భవతి

హ్రీం (హ్రూం) ఫట్ నమః ॥ ౧,౨౯.౨॥

ఓం శ్రీం (శ్రీః) శ్రీధరాయ త్రైలోక్యమోహనాయ నమః ।

క్లీం పురుషోత్తమాయ త్రైలోక్యమోహనాయ నమః ॥ ౧,౨౯.౩॥

ఓం విష్ణవే త్రైలోక్యమోహనాయ నమః ।

ఓం శ్రీం క్లీం త్రైలోక్యమోహనాయ విష్ణవే నమః ॥ ౧,౨౯.౪॥

త్రైలోక్యమోహనా మన్త్రాః సర్వే సర్వార్థసాధకాః ।

సర్వే చిన్త్యా పృథగ్వాపి వ్యాసాత్సంక్షేపతోఽథ వా ॥ ౧,౨౯.౫॥

ఆసనం మూర్తిమన్త్రం చ హోమాద్యఙ్గషడఙ్గకమ్ ।

చక్రం గదాం చ ఖడ్గం చ ముసలం శమఖశర్కరమ్ ॥ ౧,౨౯.౬॥

శరం పాశం చాఙ్కుశం చ లక్ష్మీగరుడసంయుతమ్ ।

విష్ణవేనం విస్తరాద్వానరః సర్వమవాప్నుయాత్ ॥ ౧,౨౯.౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

త్రైలోక్యమోహినీ(శ్రీధర) పూజనవిధిర్నామైకోనత్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౦

సూత ఉవాచ ।

విస్తరేణ ప్రవక్ష్యామి శ్రీధరస్యార్చనం శుభమ్ ।

పరివారశ్చ సర్వేషాం సమోజ్ఞేయో హి పణ్డితైః ॥ ౧,౩౦.౧॥

ఓం శ్రాం హృదయాయ నమః ।

ఓం శ్రీంశిరసే స్వాహా ।

ఓం శ్రూ శిఖాయై వషటూ ।

ఓం శ్రైం కవచాయ హుం ।

ఓం శ్రాం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।

ఓం శ్రః అస్త్రాయ ఫటితి ॥ ౧,౩౦.౨॥

దర్శయేదాత్మనో ముద్రాం శఙ్ఖచక్రగదాదికామ్ ।

ధ్యాత్వాత్మానం శ్రీధరాఖ్యం శఙ్ఖచక్రగదాధరమ్ ॥ ౧,౩౦.౩॥

తతస్తం పూజయేద్దేవం మణ్డలే స్వస్తికాదికే ।

ఆసనం పూజయేదాదౌ దేవదేవస్య శార్కిణః ।

ఏభిర్మన్తైర్మహాదేవ తాన్మత్రాఞ్చుణు శఙ్కర ॥ ౧,౩౦.౪॥

ఓం శ్రీధరాసనదేవతాః ఆగచ్ఛతా ।

ఓం సమస్తపరివారాయచ్యుతాసనాయ నమః ॥ ౧,౩౦.౫॥

ఓం ధాత్రే నమః ।

ఓం విధాత్రే నమః ।

ఓం గణ్ఠాయై నమః ।

ఓం యమునాయై నమః ।

ఓం ఆధారశక్తయై నమః ।

ఓం కూర్మాయ నమః ।

ఓం అనంతాయ నమః ।

ఓం పృథివ్యై నమః ।

ఓం ధర్మాయ నమః ।

ఓం జ్ఞానాయ నమః ।

ఓం వైరాగ్యాయ నమః ।

ఓం ఐశ్వర్యాయ నమః ।

ఓం అధర్మాయ నమః ।

ఓం అజ్ఞానాయ నమః ।

ఓం ఆవైరాగ్యాయ నమః |
 ఓం అనైశ్వర్యాయ నమః |
 ఓం కన్దాయ నమః |
 ఓం నాలాయ నమః |
 ఓం పద్మాయ నమః |
 ఓం విమలాయై నమః |
 ఓం ఉత్కర్షిణ్యై నమః |
 ఓం జ్ఞానాయై నమః |
 ఓం క్రియాయై నమః |
 ఓం యోగాయై నమః |
 ఓం ప్రహ్వైవ్యై నమః |
 ఓం సత్యాయై నమః |
 ఓం ఈశానాయై నమః |
 ఓం అనుగ్రహాయై నమః || ౧,౩౦.౬ ||

అర్చయిత్వా సమం రుద్ర హరిమావాహ్య సంయజేత్ |
 మస్త్రైరేభిర్మహాప్రాజ్ఞః సర్వపాపప్రణాశనైః || ౧,౩౦.౭ ||

ఓం హ్రీం శ్రీధరాయ త్రైలోక్యమోహనాయ విష్ణవే నమః ఆగచ్ఛ || ౧,౩౦.౮ ||

ఓం శ్రియై నమః |
 ఓం శ్రాం హృదయాయ నమః |
 ఓం శ్రీం శిరసే నమః |
 ఓం శ్రూం శిఖాయై నమః |
 ఓం శ్రైం కవచాయ నమః |
 ఓం శ్రౌం నేత్రయాయ నమః |
 ఓం శ్రః అస్త్రాయ నమః |
 ఓం శక్త్యాయ నమః |
 ఓం పద్మాయ నమః |
 ఓం చక్రాయ నమః |
 ఓం గదాయై నమః |
 ఓం శ్రీ వత్సాయ నమః |
 ఓం కౌస్తుభ్యై నమః |
 ఓం వనమాలాయై నమః |

ఓం పీతామృతాయ నమః ।

ఓం ప్రహ్లాణే నమః ।

ఓం నారదాయ నమః ।

ఓం గురుభ్యో నమః ।

ఓం ఇంద్రాయ నమః ।

ఓం అగ్నేయే నమః ।

ఓం యమాయ నమః ।

ఓం నిర్వృతయే నమః ।

ఓం వరుణాయ నమః ।

ఓం వాయవే నమః ।

ఓం సోమాయ నమః ।

ఓం ఈశానాయ నమః ।

ఓం అనంతాయ నమః ।

ఓం బ్రహ్మాణే నమః ।

ఓం సత్త్వాయ నమః ।

ఓం రజనే నమః ।

ఓం తమనే నమః ।

ఓం విష్వక్సేనాయ నమః ॥ ౧,౩౦.౯ ॥

అభిషేకం తథా వస్త్రం తతో యజ్ఞోపవీతకమ్ ।

గంధం పుష్పం తథా ధూపం దీపమన్నం ప్రదక్షిణమ్ ॥ ౧,౩౦.౧౦ ॥

దద్యాదేభిర్మహామత్తైః సమప్యార్థ జపేన్మనుమ్ ।

శతమష్టోత్తరం చాపి జప్త్వా హ్యథ సమర్పయేత్ ॥ ౧,౩౦.౧౧ ॥

తతో ముహూర్తమేకస్తుధ్యాయేద్దేవం హృది స్థితమ్ ।

శుద్ధస్పృటికసంకాశం సూర్యకోటిసమప్రభమ్ ॥ ౧,౩౦.౧౨ ॥

ప్రసన్నవదనం సౌమ్యం స్ఫురన్మకరకుణ్డలమ్ ।

కీరీటిసముదారాఙ్గం వనమాలాసమన్వితమ్ ॥ ౧,౩౦.౧౩ ॥

పరబ్రహ్మస్వరూపం చ శ్రీధరం చిన్తయేత్సుధీః ।

అనేన వైవ స్తోత్రేణ స్తువీత పరమేశ్వరమ్ ॥ ౧,౩౦.౧౪ ॥

శ్రీనివాసాయ దేవాయ నమః శ్రీపతయే నమః ।

శ్రీధరాయ సశారాయ శ్రీప్రదాయ నమోనమః ॥ ౧,౩౦.౧౫ ॥

శ్రీవల్లభాయ శాంతాయ శ్రీమతే చ నమోనమః ।
 శ్రీపర్వతనివాసాయ నమః శ్రేయస్కరాయ చ ॥ ౧,౩౦.౧౬ ॥
 శ్రేయసాం పతయే చైవ హ్యశ్రమాయ నమోనమః ।
 నమః శ్రేయః స్వరూపాయ శ్రీకరాయ నమోనమః ॥ ౧,౩౦.౧౭ ॥
 శరణ్యాయ వరేణ్యాయ నమో భూయో నమోనమః ।
 స్తోత్రం కృత్వా నమస్కృత్య దేవదేవం విసర్జయేత్ ॥ ౧,౩౦.౧౮ ॥
 ఇతి రుద్ర సమాఖ్యాతా పూజా విష్ణోర్మహాత్మనః ।
 యః కరోతి మహాభక్త్యా స యాతి పరమం పదమ్ ॥ ౧,౩౦.౧౯ ॥
 ఇం యః పఠతేఽధ్యాయం విష్ణుపూజాప్రకాశకమ్ ।
 స విధూయేహ పాపాని యాతి విష్ణోః పరం పదమ్ ॥ ౧,౩౦.౨౦ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 శ్రీధరా (విష్ణ్వర్) చనవిధిర్నామ త్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీ గరుడమహాపురాణమ్- ౩౧

రుద్ర ఉవాచ ।
 భూయ ఏవం జగన్నాథ పూజాం కథయ మే ప్రభో ।
 యయా తరేయం సంసారసాగరం హ్యతిదుస్తరమ్ ॥ ౧,౩౧.౧ ॥
 హరిరువాచ ।
 అర్చనం విష్ణుదేవస్య వక్ష్యామి వృషభధ్వజ ।
 తచ్చృణుష్య మహాభాగ భుక్తిముక్తిప్రదం శుభమ్ ॥ ౧,౩౧.౨ ॥
 కృత్వా స్నానం తతః సన్ధ్యాం తతో యాగగృహం వ్రజేత్ ।
 ప్రక్షాల్య పాణీ పాదౌ చ ఆచమ్య చ విశేషతః ॥ ౧,౩౧.౩ ॥
 మూలమస్త్రం సమస్త్రం తు హస్తయోర్వ్యాపకం న్యసేత్ ।
 మూలమస్త్రం చ దేవస్య శ్చృణు రుద్ర వదామి తే ॥ ౧,౩౧.౪ ॥
 ఓం శ్రీం హ్రీం శ్రీధరాయ విష్ణవే నమః ।
 ఆయం మస్త్రః సురేశస్య విష్ణోరీశస్య వాచకః ॥ ౧,౩౧.౫ ॥
 సర్వవ్యాధిహరఞ్చైవ సర్వగ్రహహరస్తథా ।

సర్వపాపహరశ్చైవ బుక్తిముక్తిప్రదాయకః ॥ ౧,౩౧.౬ ॥

అఙ్గాన్యాసం తతః కుయ్యాన్దేభిర్మన్తౌర్విచక్షణః ।

ఓం హాం హృదయాయ నమః ।

ఓం హీం శిరసే స్వాహా ।

ఓం హూం శిఖాయై వషట్ ।

ఓం హ్రైం కవచాయ హుం ।

ఓం హౌం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।

ఓం హః అస్త్రాయ ఫట్ ॥ ౧,౩౧.౭ ॥

ఇతి మన్తః సమాఖ్యాతో మయా తే ప్రభవిష్టునా ।

న్యాసం కృత్వాత్మనో ముద్రాం దర్శయేద్విజితాత్మవాన్ ॥ ౧,౩౧.౮ ॥

తతో ధ్యాయేత్పరం విష్ణు త్పత్కేటరసమాశ్రితమ్ ।

శఙ్ఖచక్రసూర్యుక్తం కుండేన్దుధవలం హరిమ్ ॥ ౧,౩౧.౯ ॥

శ్రీవత్సకౌస్తుభయుతం వనమాలాసమన్వితమ్ ।

రత్నహారకరీటేన సంయుక్తం పరమేశ్వరమ్ ॥ ౧,౩౧.౧౦ ॥

అహం విష్ణురితి ధ్యాత్వా కృత్వా వై శోధనాదికమ్ ।

యం కైం రమితి బీజైశ్చ కరినీ కృత్య నామభిః ॥ ౧,౩౧.౧౧ ॥

అణ్ణముత్పాద్య చ తతః ప్రణవేనైవ భేదయేత్ ।

తత్ర పూర్వోక్తరూపం తు భావయిత్వా వృషధ్వజ ॥ ౧,౩౧.౧౨ ॥

ఆత్మపూజాం తతః కుర్యాద్రస్థపుష్పాదిభిః శుభైః ।

ఆహవ్యా పూజయేత్పూర్వా దేవతా ఆసనస్య యాః ॥ ౧,౩౧.౧౩ ॥

మన్తైరేభిర్మహాదేవ తన్మన్తం శృణు శఙ్కర ।

విష్ణవాసనదేవతా ఆగచ్ఛత ॥ ౧,౩౧.౧౪ ॥

ఓం సమస్తపరివారాయాచ్యుతాయ నమః ।

ఓం ధాత్రే నమః ।

ఓం విధాత్రే నమః ।

ఓం గణ్ఱాయై నమః ।

ఓం యమునాయై నమః ।

ఓం శఙ్ఖనిధయే నమః ।

ఓం పద్మనిధయే నమః ।

- ఓం చణ్డాయ నమః ।
 ఓం ప్రచణ్డాయ నమః ।
 ఓం ద్వారశ్రియై నమః ।
 ఓం ఆధారశక్త్యై నమః ।
 ఓం కూర్మాయ నమః ।
 ఓం అనన్తాయ నమః ।
 ఓం శ్రియై నమః ।
 ఓం ధర్మాయ నమః ।
 ఓం జ్ఞానాయ నమః ।
 ఓం వైరాగ్యాయ నమః ।
 ఓం ఐశ్వర్యాయ నమః ।
 ఓం అధర్మాయ నమః ।
 ఓం అజ్ఞానాయ నమః ।
 ఓం అవైరాగ్యాయ నమః ।
 ఓం అనైశ్వర్యాయ నమః ।
 ఓం సం సత్త్వాయ నమః ।
 ఓం రం రజనీ నమః ।
 ఓం తం తమసే నమః ।
 ఓం కం కన్దాయ నమః ।
 ఓం నం నాలాయ నమః ।
 ఓం లాం పద్మాయ నమః ।
 ఓం అం అర్కమణ్డలాయ నమః ।
 ఓం సోం సోమమణ్డలాయ నమః ।
 ఓం వం వహ్నిమణ్డలాయ నమః ।
 ఓం విమలాయై నమః ।
 ఓం ఉత్కర్షణ్యై నమః ।
 ఓం జ్ఞానాయై నమః ।
 ఓం క్రియాయై నమః ।
 ఓం యోగాయై నమః ।
 ఓం ప్రహ్వై నమః ।
 ఓం సత్యాయై నమః ।
 ఓం ఈశానాయై నమః ।

ఓం ఆనుగ్రహాయై నమః ॥ ౧,౩౧.౧౫॥

గన్ధపుష్పాదిభిస్త్యైతైర్మనైరేతాస్తు పూజయేత్ ।

పూజయిత్వా తతో విష్ణుం సృష్టిసంహారకారిణమ్ ॥ ౧,౩౧.౧౬॥

ఆవాహ్య మణ్డలే రుద్ర పూజయేత్ప రమేశ్వరమ్ ।

అనేన విధినా రుద్ర సర్వపాపహరం పరమ్ ॥ ౧,౩౧.౧౭॥

యథాత్మని తథా దేవే న్యాసం కుర్వీత చాదితః ।

ముద్రాం ప్రదర్శయేత్పశ్చాద్ధ్యౌదీనర్పయేత్తతః ॥ ౧,౩౧.౧౮॥

స్నానాం కుర్యాత్తతో వస్త్రం దద్యాదాచమనం తతః ।

గన్ధపుష్పం తథా ధూపం దీపం దద్యాచ్ఛరుం తతః ॥ ౧,౩౧.౧౯॥

ప్రదక్షిణం తతో జప్యం తతస్తస్మిన్నర్పయేత్ ।

అఙ్గాదీనాం స్వమన్తైశ్చ పూజాం కుర్వీత సాధకః ॥ ౧,౩౧.౨౦॥

దేవస్య మూలమస్త్రేణోత్యేవం విధి వృషధ్వజ ।

మన్త్రాఞ్చుణు త్రినేత్ర త్వం కథ్యమానాన్మయాధునా ॥ ౧,౩౧.౨౧॥

ఓం హం హృదయాయ నమః ।

ఓం హిం శిరసే నమః ।

ఓం హూం శిఖాయై నమః ।

ఓం హైం కవచాయ నమః ।

ఓం హౌం నేత్రత్రయాయ నమః ।

ఓం హః ఆస్త్రాయ నమః ।

ఓం శ్రియై నమః ।

ఓం శక్తాయ నమః ।

ఓం పద్మాయ నమః ।

ఓం చక్రాయ నమః ।

ఓం గదాయై నమః ।

ఓం శ్రీవత్సాయ నమః ।

ఓం కౌస్తుభాయ నమః ।

ఓం వనమాలాయై నమః ।

ఓం పీతామృతాయ నమః ।

ఓం ఖడ్గాయ నమః ।

- ఓం ముసలాయ నమః ।
 ఓం పాశాయ నమః ।
 ఓం అఙ్కుశాయ నమః ।
 శార్కాయ నమః ।
 ఓం శరాయ నమః ।
 ఓం బ్రహ్మణే నమః ।
 ఓం నారాదాయ నమః ।
 ఓం పూర్వసిద్ధేభ్యో నమః ।
 ఓం భాగవతేభ్యో నమః ।
 ఓం గురుభ్యో నమః ।
 ఓం పరమగురుభ్యో నమః ।
 ఓం ఇంద్రాయ సురాధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం అగ్నయే తేజోఽధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం యమాయ ప్రేతాధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం నిర్వృతయే రక్షోఽధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం వరుణాయ జలాధిపతయే సవాదనపరివారాయ నమః ।
 ఓం వాయవే ప్రాణాధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం సోమాయ నక్షత్రాధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం ఈశానాయ విద్యాధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం అనంతాయ నాగాధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం బ్రహ్మణే లోకాధిపతయే సవాహనపరివారాయ నమః ।
 ఓం వజ్రాయ హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం శక్త్యై హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం దణ్డాయ హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం ఖడ్గాయ హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం పాశాయ హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం ధ్వజాయ హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం గదాయై హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం త్రిశూలాయ హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం చక్రాయ హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం పద్మాయ హుం ఫట్ నమః ।
 ఓం వైం విష్వక్సేనాయ నమః ॥ ౧,౩౧.౨౨॥

ఏభిమస్తైర్మహాదేవ పూజ్యా అజ్ఞాదయో నరైః ।
 పూజయిత్వా మహాత్మానం విష్ణుం బ్రహ్మస్వరూపిణమ్ ॥ ౧,౩౧.౨౩॥
 స్తుతీత చానయా స్తుత్యా పరమాత్మానమవ్యయమ్ ।
 విష్ణవే దేవదేవాయ నమో వై ప్రభవిష్ణవే ॥ ౧,౩౧.౨౪॥
 విష్ణవే వాసుదేవాయ నమః స్థితికరాయ చ ।
 గ్రసిష్ణవే నమశ్చైవ నమః ప్రలయశాయినే ॥ ౧,౩౧.౨౫॥
 దేవానాం ప్రభవే బైవ యజ్ఞానాం ప్రభవే నమః ।
 మునీనాం ప్రభవే నిత్యం యజ్ఞాణాం ప్రభవిష్ణవే ॥ ౧,౩౧.౨౬॥
 జిష్ణవే సర్వదేవానాం సర్వగాయ మహాత్మానే ।
 బ్రహ్మాన్ద్రుద్రవన్ద్యాయ సర్వేశాయ నమోనమః ॥ ౧,౩౧.౨౭॥
 సర్వలోకహితార్థాయ లోకాధ్యక్షాయ వై నమః ।
 సర్వగోప్త్రే సర్వకర్త్రే సర్వదుష్టవినాశినే ॥ ౧,౩౧.౨౮॥
 వరప్రదాయ శాంతాయ వరేణ్యాయ నమోనమః ।
 శరణ్యాయ సురూపాయ ధర్మకామార్థదాయినే ॥ ౧,౩౧.౨౯॥
 స్తుత్యా ధ్యాయేత్స్వహృదయే బ్రహ్మరూపిణమవ్యయమ్ ।
 ఏలం తు పూజయేద్విష్ణుం మూలమస్త్రేణ శక్కర ॥ ౧,౩౧.౩౦॥
 మూలమస్త్రం జపేద్వాపి యః స యాతి నరో హరిమ్ ।
 ఏతత్తే కథితం రుద్ర విష్ణోరర్చనముత్తమమ్ ॥ ౧,౩౧.౩౧॥
 రహస్యం పరమం గుహ్యం భుక్తిముక్తిప్రదం పరమ్ ।
 ఏతద్యశ్చ పఠేద్విద్వాన్విష్ణుభక్తః పుమాన్తర ।
 శృణుయాచ్ఛాపయేద్వాపి విష్ణులోకం స గచ్ఛతి ॥ ౧,౩౧.౩౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 విష్ణుపూజావిధిర్నామైకత్రింశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౨

మహేశ్వర ఉవాచ ।

పంచుత్త్వార్చనం బ్రూహి శక్ష్మచక్రగదాధర ।

యేన విజ్ఞానమాత్రేణ నరో యాతి పరం పదమ్ || ౧,౩౨.౧||

హరిరువాచ |

పఞ్చతత్త్వార్చనం వక్ష్యే తవ శక్కుర సువ్రత |

మఙ్గల్యం మఙ్గలం దీవ్యం రహస్యం కామదం పరమ్ || ౧,౩౨.౨||

తచ్ఛృణుష్వ మహాదేవ పవిత్రం కలినాశనమ్ |

ఏక ఏవావ్యయః శాస్త్రః పరమాత్మా సనాతనః || ౧,౩౨.౩||

వాసుదేవో ద్రువః శుద్ధః సర్వవ్యాపీ నిరఙ్గానః |

స ఏవ మాయాయా దేవ పఞ్చధా సంస్థితో హరిః || ౧,౩౨.౪||

లోకానుగ్రహకృద్విష్ణుః సర్వదుష్టవినాశనః |

వాసుదేవస్వరూపేణ తథా సఙ్కర్షణేన చ || ౧,౩౨.౫||

తథా ప్రద్యుమ్నరూపేణానిరుద్ధాభ్యేన చ స్థితః |

నారాయణస్వరూపేణ పఞ్చధా హ్యద్వయః స్థితః || ౧,౩౨.౬||

పతేషాం వాచకాన్మన్త్రానేతాఞ్చృణు వృషధ్వజ ! |

ఓం ఆం వాసుదేవాయ నమః |

ఓం ఆం సంకర్షణాయ నమః |

ఓం ఆం ప్రద్యుమ్నాయ నమః |

ఓం ఆనిరుద్ధాయ నమః |

ఓం ఓం నారాయణాయ నమః || ౧,౩౨.౭||

పఞ్చ మన్త్రాః సమాఖ్యాతా దేవానాం వాచకాస్తవ |

సర్వపాపహరాః పుణ్యాః సర్వరోగవినాశనాః || ౧,౩౨.౮||

అధునా సమ్ప్రవక్ష్యామి పఞ్చతత్త్వార్చనం శుభమ్ |

విధినా యేన కర్తవ్యం యైర్వా మన్త్రైశ్చ శక్కుర ! || ౧,౩౨.౯||

ఆదౌ స్నానం ప్రకుర్వీత స్నాత్వా సన్ధ్యాం సమాచరేత్ |

అర్చనాగారమాసాద్య ప్రక్షాల్యార్ఘ్యాదికం తథా || ౧,౩౨.౧౦||

ఆచమ్యోపవిశేత్ప్రాణ్ణో బద్ధాసనమభీషితమ్ |

శోషణాది తతః కుర్యాదం కైం రమితి మన్తకైః || ౧,౩౨.౧౧||

సామాన్యం కఠినీకృత్య చాణ్డముత్పాదయేత్తతః |

విభిద్వాణ్డం తతో హ్యణ్డే భావయేత్పరమేశ్వరమ్ || ౧,౩౨.౧౨||

వాసుదేవం జగన్నాథం పీతకౌశేయవాససమ్ ।
 సహస్రాదిత్యసంకృశం స్ఫురన్మకరకుంజలమ్ ॥ ౧,౩౨.౧౩॥
 ఆత్మనో హృది పద్మే తు ధ్యాయేత్తు పరమేశ్వరమ్ ।
 తతః సంకర్షణం దేవమాత్మానం చిన్తయేత్ప్రభుమ్ ॥ ౧,౩౨.౧౪॥
 ప్రద్యుమ్నమనిరుద్ధం చ శ్రీమన్నారాయణం తతః ।
 ఇన్ద్రాదీంశ్చ సురాంస్తస్మాద్దేవదేవాత్సముత్థితాన్ ॥ ౧,౩౨.౧౫॥
 చిన్తయేచ్ఛ తతో న్యాసం కయ్యాన్వైవ కారయోర్ధ్వయోః ।
 వ్యాపకం మూలమస్త్రేణ చాఙ్గాన్యాసం తతః పరమ్ ॥ ౧,౩౨.౧౬॥
 అఙ్గమస్త్రైర్మహాదేవ ! తాన్మన్త్రాఙ్కృణు సువ్రత ! ।
 ఓం ఆం హృదయాయ నమః ।
 ఓం ఈం శిరసే నమః ।
 ఓం ఊం శిఖాయై నమః ।
 ఓం ఐం కవచాయ నమః ।
 ఓం ఔం నేత్రత్రయాయ నమః ।
 ఓం అః ఆస్ట్రాయ ఫట్ ॥ ౧,౩౨.౧౭॥
 ఓం సమస్తపరివారాయాచ్యుతాయ నమః ।
 ఓం ధాత్రే నమః ।
 ఓం విధాత్రే నమః ।
 ఓం ఆధారశక్తయై నమః ।
 ఓం కూర్మాయ నమః ।
 ఓం అనన్తాయ నమః ।
 ఓం పృథీవ్యై నమః ।
 ఓం ధర్మాయ నమః ।
 ఓం ధర్మాయ నమః ।
 ఓం జ్ఞానాయ నమః ।
 ఓం వైరాగ్యాయ నమః ।
 ఓం ఐశ్వర్యాయ నమః ।
 ఓం అజ్ఞానాయ నమః ।
 ఓం ఆనైశ్వర్యాయ నమః ।
 ఓం అం అర్కమణ్డలాయ నమః ।

ఓం సోం సోమమణాడలాయ నమః ।

ఓం వం వహ్నిమణ్డలాయ నమః ।

ఓం వం వాసుదేవాయ పరబ్రహ్మణే శివాయ తేజోరూపాయ వ్యాపినే సర్వదేవాధిదేవాయ నమః ।

ఓం పాఞ్చజన్యాయ నమః ।

ఓం సుదర్శవనాయ నమః ।

ఓం గదాయై నమః ।

ఓం పద్మాయ నమః ।

ఓం శ్రియై నమః ।

ఓం హ్రియై నమః ।

ఓం పుష్ట్యై నమః ।

ఓం గీత్యై నమః ।

ఓం శక్త్యై నమః ।

ఓం స్త్రీత్యై నమః ।

ఓం ఇన్ద్రాయ నమః ।

ఓం అగ్నయై నమః ।

ఓం యమాయ నమః ।

ఓం నిర్వృతయై నమః ।

ఓం వరుణాయ నమః ।

ఓం వాయవే నమః ।

ఓం సోమాయ నమః ।

ఓం ఈశానాయ నమః ।

ఓం అనన్తాయ నమః ।

ఓం బ్రహ్మణే నమః ।

ఓం విష్వక్సేనాయ నమః ॥ ౧,౩౨.౧౮ ॥

ఏతే మత్త్రాః సమాఖ్యాతాస్తవ రుద్ర సమాసతః ।

పూజా చైవ ప్రకర్తవ్యా మణ్డలే స్వస్తికాదికే ॥ ౧,౩౨.౧౯ ॥

ఓం పద్మాయ నమః ।

అఙ్గన్యాసం చ కృత్వా తు ముద్ధ్రాః సర్వాః ప్రదశయత్ ।

ఆత్మానం వాసుదేవం చ ధ్యాత్వా చైవ పరేశ్వరమ్ ॥ ౧,౩౨.౨౦ ॥

ఆసనం పూజయేత్పశ్చాదావాహ్యా విధివన్నరః ।

ద్వారే ధాతుర్విధాతుశ్చ పూజా కార్యా వృషధ్వజ ॥ ౧,౩౨.౨౧॥

గరుడం పూజయేదగ్రే వాసుదేవస్య శక్కుర ।

శక్ఘడిపద్మపర్వస్తం మధ్యదేశే ప్రపూజయేత్ ॥ ౧,౩౨.౨౨॥

ధర్మం జ్ఞానం చ వైరాగ్యమైశ్వర్యం పూర్వదేశతః ।

ఆగ్నేయాదిష్వర్చయేద్వై అధర్మాదిచతుష్టయమ్ ॥ ౧,౩౨.౨౩॥

మణ్డలత్రయమధ్యే తు కీర్తితా హ్యసనస్థితిః ।

పూర్వాదిపద్మపత్రేషు పూజ్యాః సంకర్షణాదయః ॥ ౧,౩౨.౨౪॥

కర్ణికాయాం వాసుదేవం పూజయేత్పరమేశ్వరమ్ ।

పాఞ్శుబ్రహ్మణ్యాయః పూజ్యాః ఐశాన్యాదిషు సంస్థితాః ॥ ౧,౩౨.౨౫॥

శక్తయశ్చైవ పూర్వాదౌ దేవదేవస్య శక్కుర ।

ఇన్ద్రాదయో లోకపాలాః పూజ్యాః పూర్వాదిషు స్థితాః ॥ ౧,౩౨.౨౬॥

అథో నాగ తదూర్ధ్వ తు బ్రహ్మాణం పూజయేత్సుధీః ।

ఇతి స్థానక్రమో జ్ఞేయో మణ్డలే శక్కుర త్వయా ॥ ౧,౩౨.౨౭॥

ఆహవ్యా మణ్డలే దేవం కృత్వా న్యాసం తు తస్య చ ।

ముద్రాం ప్రదర్శ్య పాద్యదీనద్వాన్మూలేన శక్కుర ॥ ౧,౩౨.౨౮॥

స్నానం వస్త్రం తథాచామం గంధం పుష్పం చ ధూపకమ్ ।

దీపం నైవేద్యమాచామం నమస్కారం ప్రదక్షిణమ్ ।

కుర్యాచ్ఛక్కుర మూలేన జపం చాపి సమర్పయేత్ ॥ ౧,౩౨.౨౯॥

దం స్తోత్రం జపేత్పశ్చాద్వాసుదేవమనుస్మరన్ ।

ఓం నమో వాసుదేవాయ నమః సకర్షణాయ చ ॥ ౧,౩౨.౩౦॥

ప్రద్యుమ్నాయాదిదేవాయానిరుద్ధాయ నమోనమః ।

నమో నారాయణాయైవ నరాయణాం పతయే నమః ॥ ౧,౩౨.౩౧॥

నరపూజ్యాయ కీర్త్యాయ స్తుత్యాయ వరదాయ చ ।

అనాదినిధనాయైవ పురాణాయ నమోనమః ॥ ౧,౩౨.౩౨॥

సృష్టినంహారకర్త్రే చ బ్రహ్మాణః పతయే నమః ।

మనో వై వేదవేద్యాయ శక్ఘచక్రధరాయ చ ॥ ౧,౩౨.౩౩॥

కలికల్మషహర్త్రే చ సురేశాయ నమోనమః ।

సంకారవృక్షచ్ఛేదే చ మాయాభేదే నమోనమః ॥ ౧,౩౨.౩౪ ॥
 వహురూపాయ తీర్థాయ త్రిగుణాయాగుణాయ చ ।
 బ్రహ్మవిష్ణువీశరూపయ మోక్షదాయ నమోనమః ॥ ౧,౩౨.౩౫ ॥
 మోక్షద్వారాయ ధర్మాయ నిర్మాణాయ నమోనమః ।
 సర్వకామప్రదాయైవ పరబ్రహ్మస్వరూపిణే ॥ ౧,౩౨.౩౬ ॥
 సంసారసాగరే ఘోరే నిమగ్నం మాం సముద్ధర ।
 త్వదన్యో నాస్తి దేవేశ నాస్తి త్రాతా జగత్ప్రభో ॥ ౧,౩౨.౩౭ ॥
 త్వామవ సర్వగం విష్ణుం గతోఽహం శరణం గతః ।
 జ్ఞానదీపప్రదానేన తమోముక్తం ప్రకాశయ ॥ ౧,౩౨.౩౮ ॥
 ఏవం స్తువీత దేవేశం సర్వక్షేత్రవినాశనమ్ ।
 అన్యైశ్చవదకేః స్తాత్రైః స్తుత్వా వై నీలలోహిత ॥ ౧,౩౨.౩౯ ॥
 పంచుతత్త్వసమాయుక్తం ధ్యాయోద్విష్ణుం నరో హృది ।
 విసర్జయత్తతా దేవమితి పూజా ప్రకీర్తితా ॥ ౧,౩౨.౪౦ ॥
 సర్వకామప్రదా శ్రేష్ఠా వాసుదేవస్య శక్జర ।
 ఏతత్పూజనమాత్రేణ కృతకృత్యో భవేన్నరః ॥ ౧,౩౨.౪౧ ॥
 ఇదం చ యః పఠేద్బుధ్ పంచుతత్త్వార్చనం నరః ।
 శృణుయాచ్ఛృవాయేద్వాపి విష్ణులోకం స గచ్ఛతి ॥ ౧,౩౨.౪౨ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 పంచుతత్త్వా(విష్ణవర్) చ నవిధిర్నామ ద్వాత్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౩

రుద్ర ఉవాచ ।
 సుదర్శనస్య పూజాం మే వద శక్జగదాధర ।
 గ్రహరోగాదికం సర్వం యత్కృత్వా నాశమేతి వై ॥ ౧,౩౩.౧ ॥
 హరిరువాచ ।
 సుదర్శనస్య చక్రస్య శృణు పూజాం వృషధ్వజ ।
 స్నానమాదౌ ప్రకుర్వీత పూజయేచ్ఛ హరిం తత ॥ ౧,౩౩.౨ ॥
 మూలమస్త్రేణ వై న్యాసం మూలమస్త్రం శృణుష్యవ ।

సహస్రారం హుం ఫట్నమో మన్తః ప్రణవపూర్వకః ॥ ౧,౩౩.౩॥

కథితః సర్వదుష్టానాం నాశకో మన్తభేదకః ।

ధ్యాయేత్సుదర్శనం దేవం హృది పద్మేఽమలే శుభే ॥ ౧,౩౩.౪॥

శక్కుచక్రగదాపద్మధరం సౌమ్యం కిరీటినమ్ ।

ఆవాహ్య మణ్డలే దేవం పూర్వోక్తవిధినా హర ॥ ౧,౩౩.౫॥

పూజయేద్గ్రంథపుష్పాద్వైరుపచారైర్మహేశ్వర ।

పూజయిత్వా జపేన్మన్తం శతమష్టోత్తరం నరః ॥ ౧,౩౩.౬॥

ఏవం యః కురుతే రుద్ర ! చక్రస్యార్చనముత్తమమ్ ।

సర్వరోగవినిర్ముక్తో విష్ణులోకం సమాప్నుయాత్ ॥ ౧,౩౩.౭॥

ఏతత్సోత్రం జపేత్పశ్చాత్సర్వవ్యాధివినాశనమ్ ।

నమః సుదర్శనాయైవ సహస్రాదిత్యవర్చసే ॥ ౧,౩౩.౮॥

జ్వాలామాలాప్రదీప్తాయ సహస్రారాయ చక్షుషే ।

సర్వదుష్టవినాశాయ సర్వపాతకమర్దినే ॥ ౧,౩౩.౯॥

సుచక్రాయ విచక్రాయ సర్వమన్తవిభేదినే ।

ప్రసవిత్రే జగద్ధాత్రే జగద్విధ్వంసినే నమః ॥ ౧,౩౩.౧౦॥

పాలనార్థాయ లోకానాం దుష్టాసురవినాశినే ।

ఉగ్రాయ చైవ సౌమ్యాయ చణ్డాయ చ నమోనమః ॥ ౧,౩౩.౧౧॥

నమశ్చక్షుః క్వరూపాయ సంసారభయభేదినే ।

మాయాపఞ్జరభేత్రే చ శివాయ చ నమోనమః ॥ ౧,౩౩.౧౨॥

గ్రహాతిగ్రహరూపాయ గ్రహాణాం పతేయ నమః ।

కాలాయ మృత్యవే చైవ భీమాయ చ నమోనమః ॥ ౧,౩౩.౧౩॥

భక్తానుగ్రహదాత్రే చ భక్తగోప్త్రే నమోనమః ।

విష్ణురూపాయ శాంతాయ చాయుధానాం ధరాయ చ ॥ ౧,౩౩.౧౪॥

విష్ణుశస్త్రాయ చక్రాయ నమో భూయో నమోనమః ।

ఇతి స్తోత్రం మహాపుణ్యం చక్రస్య తవ కీర్తితమ్ ॥ ౧,౩౩.౧౫॥

యః పఠేత్పరయా భక్త్యా విష్ణులోకం స గచ్ఛతి ।

చక్రపూజావిధిం యశ్చ పఠేద్రుద్ర జితోన్మీయః ।

స పాపం భస్మసాత్కృత్వా విష్ణులోకాయ కల్పతే ॥ ౧,౩౩.౧౬॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
సుదర్శనపూజావిధిర్నామ త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- 3౪

రుద్ర ఉవాచ ।

పునర్దేవార్చనం బ్రూహి హృషీకేశ గదాధర ।

శృణ్వతో నాస్తి తృప్తిర్మే గదతస్తవ పూజనమ్ ॥ ౧,౩౪.౧॥

హరిరువాచ ।

హయగ్రీవస్య దేవస్య పూజనం కథయామి తే ।

తచ్ఛృణుష్య జగన్నాథో యేన విష్ణుః ప్రతుష్యతి ॥ ౧,౩౪.౨॥

మూలమస్త్రం మహాదేవ హయగ్రీవస్య వాచకమ్ ।

ప్రవక్ష్యామి పరం పుణ్యం తదాదౌ శృణు శక్కర ॥ ౧,౩౪.౩॥

ఓం సైం క్షైం శిరసే నమః ఇతి ప్రణవసంయుతః ।

అయం నవాక్షరోమస్త్రః సర్వవిద్యాప్రదాయకః ॥ ౧,౩౪.౪॥

అస్యాణ్గాని మహాదేవ తాఞ్శుబ్రుణుష్య వృషధ్వజ ।

ఓం ఙాం హృదయాయ నమః ।

ఓం క్షీం శిరసే స్వాహాశిరః ప్రోక్తం ఙ్గాం వషట్కథా ॥ ౧,౩౪.౫॥

ఓం కారయుక్తా దేవస్య శిఖా జ్ఞేయా వృషధ్వజ ।

ఓం క్షైం కవచాయ హుం వై కవచం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧,౩౪.౬॥

ఓం క్షైం నేత్రత్రయాయ వౌషట్కేత్రం దేవస్య కీర్తితమ్ ।

ఓం హః అస్త్రియ ఫటస్త్రం దేవస్య కీర్తితమ్ ॥ ౧,౩౪.౭॥

పూజావిధిం ప్రవక్ష్యామి నన్నే నిగదతః శృణు ఆదౌ స్నాత్వా తథాచమ్య
తతో యాగగృహం వ్రజేత్ ॥ ౧,౩౪.౮॥

తతః ప్రవిశ్య విధివత్కుర్యాద్వం శోషణాదికమ్ ।

యం క్షైం రమితి బీజైశ్చ కఠినీకృత్య లమితి ॥ ౧,౩౪.౯॥

అణ్ణముత్పాద్య చ తతః ఓం కారేణైవ భేదయేత్ ।

అణ్ణమధ్యే హయగ్రీవమాత్మానం పఠిచిన్తయేత్ ॥ ౧,౩౪.౧౦॥

శఙ్ఖకున్దేస్తుధవలం మృణాలరజతప్రభమ్ ।
 గోక్షీరసదృశం తద్వత్సూర్యకోటిసమగ్రభమ్ ।
 శఙ్ఖం చక్రం గదాం పద్మం ధారయంతం చతుర్భుజమ్ ॥ ౧,౩౪.౧౧॥
 కిరీటినం కుణ్డలినం వనమాలాసమన్వితమ్ ।
 సుచక్రం సుకపోలం చ షీతామ్బురధరం విభుమ్ ॥ ౧,౩౪.౧౨॥
 భావయిత్వా మహాత్మానం సర్వదేవైః సమన్వితమ్ ।
 అఙ్గమన్తైస్తతో న్యాసం మూలమన్త్రేణ వై తథా ॥ ౧,౩౪.౧౩॥
 తతశ్చ దర్శయేన్ముద్రాం శఙ్ఖపద్మాదికాం శుభామ్ ।
 ధ్యాయేద్ధ్యాత్వార్చయేద్విష్ణుం మూలమన్త్రేణ శఙ్కర ॥ ౧,౩౪.౧౪॥
 తతశ్చావాహయేద్రుద్ర దేవతా ఆసనస్య యాః ।
 ఓం హయగ్రీవాసనస్య ఆగచ్ఛత చ దేవతాః ॥ ౧,౩౪.౧౫॥
 ఆవాహ్య మణ్డలే తాస్తు పూజయేత్స్వస్తికాదికే ।
 ద్వారే ధాతుర్విధాతుశ్చ పూజా కార్య వృషధ్వజ ॥ ౧,౩౪.౧౬॥
 సమస్తపరివారాయ అచ్యుతాయ నమ ఇతి ।
 అస్య మధ్యేఽర్చనం కార్యం ద్వారే గణ్ఢాఞ్చ పూజయేత్ ॥ ౧,౩౪.౧౭॥
 యమునాం చ మహాదేవీం శఙ్ఖపద్మనిధీ తథా ।
 గరుడం పూజయేదగ్రే మధ్యే శక్తిఞ్చ పూజయేత్ ॥ ౧,౩౪.౧౮॥
 ఆధారాఖ్యాం మహాదేవ తతః కూర్మం సమర్చయేత్ ।
 అనంతం పృథివీం పశ్చాద్ధర్మజ్ఞానే(నౌ) తతోఽచయేత్ ॥ ౧,౩౪.౧౯॥
 వైరాగ్యమథ వైశ్వర్యమాగ్నేయాదిషు పూజయేత్ ।
 అధర్మాజ్ఞానావైరాగ్యావైశ్వర్యాదీంస్తు పూర్వతః ॥ ౧,౩౪.౨౦॥
 సత్త్వం రజస్తమశ్చైవ మధ్యదేశేఽథ పూజయేత్ ।
 కన్దం నాలం చ పద్మం చ మధ్యే చైవ ప్రపూజయేత్ ॥ ౧,౩౪.౨౧॥
 అర్కసోమాగ్నిసంజ్ఞానాం మణ్డలానాం హి పూజనమ్ ।
 మధ్యదేశే ప్రకర్తవ్యమితి రుద్ర ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧,౩౪.౨౨॥
 విమలోత్కర్షిణీ జ్ఞానా క్రియాయోగే వృషధ్వజ ।
 ప్రహ్వీ సత్యా తథేశానానుగ్రహౌ శక్తయో హ్యమూః ॥ ౧,౩౪.౨౩॥

పూర్వాదిషు చ పత్రేషు పూజ్యాశ్చ విమలాదయః |
 అనుగ్రహో కర్ణికాయాం పూజ్యా శ్రేయోఽర్థిభిర్నరైః || ౧,౩౪.౨౪||
 ప్రణవాయైర్నమోఽనైశ్చ చతుర్థ్యనైశ్చ నామభిః |
 మత్తైరేభిర్మహాదేవ ఆసనం పరిపూజయేత్ || ౧,౩౪.౨౫||
 స్నానగర్భప్రదానేన పుష్పధూపప్రదానతః |
 దీపనైవేద్యదానేన ఆసనస్యార్చనం శుభమ్ || ౧,౩౪.౨౬||
 కర్తవ్యం విధినానేన ఇతి తే హర కీర్తితమ్ |
 తతశ్చావాహయేద్దేవం హయగ్రీవం సురేశ్వరమ్ || ౧,౩౪.౨౭||
 వామనాసాపుటేనైవ ఆగచ్ఛన్తం విచిన్తయేత్ |
 ఆగచ్ఛతః ప్రయోగేణ మూలమస్త్రేణ శక్కుర || ౧,౩౪.౨౮||
 ఆవాహనం ప్రకర్తవ్యం దేవదేవస్య శఙ్ఖినః |
 ఆవాహ్యమణ్డలే తస్య న్యాసం కుర్యాదతన్ద్రితః || ౧,౩౪.౨౯||
 న్యాసం కృత్వా చ తత్రస్థం చిన్తయేత్పరమేశ్వరమ్ |
 హయగ్రీవం మహాదేవం సురాసురనమస్కృతమ్ || ౧,౩౪.౩౦||
 ఇన్ద్రాదిలోకపాలైశ్చ సంయుక్తం విష్ణుమవ్యయమ్ |
 ధ్యాత్వా ప్రదర్శయేన్ముద్రాః శఙ్ఖచక్రాదికాః శుభాః || ౧,౩౪.౩౧||
 పాద్యార్ఘ్యాచమనీయాని తతో దధ్యాచ్చ విష్ణవే |
 స్నాపయేచ్చ తతో దేవం పద్మనాభమనామయమ్ || ౧,౩౪.౩౨||
 దేవం సంస్థాప్య విధివద్వస్త్రం దద్యాద్వృషధ్వజ |
 తతో హ్యోచమనం దద్యాదుపవీతం తతః శుభమ్ || ౧,౩౪.౩౩||
 తతశ్చ మణ్డలే రుద్ర ధ్యాయేద్దేవం పరేశ్వరమ్ |
 ధ్యాత్వా పాద్యాదికం భూయో దద్యాద్దేవాయ శక్కుర || ౧,౩౪.౩౪||
 దద్యాద్భైరవదేవాయ మూలమస్త్రేణ శక్కుర |
 ఓం శాం హృదయాయ నమః అనేన హృదయం యజేత్ || ౧,౩౪.౩౫||
 ఓం క్షీం శిరసే నమశ్చ శిరసః పూజనం భవేత్ |
 ఓం క్షూం శిఖాయై నమశ్చ శిఖామేతేన పూజయేత్ || ౧,౩౪.౩౬||
 ఓం క్షైం కవచాయ నమః కవచం పరిపూజయేత్ |

ఓం క్షేం నేత్రాయ నమశ్చ నేత్రం చానేన పూజయేత్ || ౧,౩౪.౩౭||

ఓం క్షః అస్త్రాయ నమ ఇతి అస్త్రం చానేన పూజయేత్ |

హృదయం చ శిరశ్చైవ శిఖాం చ కవచం తథా || ౧,౩౪.౩౮||

పూర్వాదిషు ప్రదేశేషు హ్యేతాస్తు పరిపూజయేత్ |

కోణేష్వస్త్రం యజేద్గుర్ద్ర నేత్రం మధ్యై ప్రపూజయేత్ || ౧,౩౪.౩౯||

పూజయేత్పరమాం దేవీం లక్ష్మీం లక్ష్మీప్రదాం శుభామ్ |

శఙ్ఖం పద్మం తథా చక్రం గదాం పూర్వాదితోఽర్చయేత్ || ౧,౩౪.౪౦||

ఖడ్గం చ ముసలం పాశమఙ్కుశం సశరం ధనుః |

పూజయేత్పూర్వతో రుద్ర ఏభిర్మస్త్రైః స్వనామకైః || ౧,౩౪.౪౧||

శ్రీవత్సం కౌస్తుభం మాలాం తథా పీతామ్బరం శుభమ్ |

పూజయేత్పూర్వతో రుద్ర శఙ్ఖచక్రగదాధరమ్ || ౧,౩౪.౪౨||

బ్రహ్మణం నారదం సిద్ధం గురుం పరగురుం తథా |

గురోశ్చ పాదుకే తద్వత్పరమస్య గురోస్తథా || ౧,౩౪.౪౩||

ఇన్ద్రం సవాహనం చాథ పరివారయుతం తథా |

అగ్నిం యమం నిర్వతిం చ వరుణం వాయుమేవ చ || ౧,౩౪.౪౪||

సోమమీశానమేవం వై బ్రహ్మణం పరిపూజయేత్ |

పూర్వాదికోర్ధ్వపర్శస్త్రం పూజయేద్వృషభధ్వజ || ౧,౩౪.౪౫||

వజ్రం శక్తిం తథా దణ్డం ఖడ్గం పాశం ధ్వజం గదామ్ |

త్రిశూలం చక్రపద్మే చ ఆయుధాన్యథ పూజయేత్ || ౧,౩౪.౪౬||

విష్వక్సేనం తతో దేవమైశాన్యాం దిశి పూజయేత్ |

ఏభిర్మస్త్రైర్నమోఽన్వైశ్చ ప్రణవాద్వైర్వృషధ్వజ || ౧,౩౪.౪౭||

పూజా కార్యా మహాదేవ హ్యనస్తస్య వృషధ్వజ |

దేవస్య మూలమస్త్రేణ పూజా కార్యా వృషధ్వజ || ౧,౩౪.౪౮||

గన్ధం పుష్పం తథా ధూపం దీపం నైవేద్యమేవ చ |

ప్రదక్షిణం నమస్కారం జప్యం తస్మై సమర్పయేత్ || ౧,౩౪.౪౯||

స్తువీత చాన్యా స్తుత్యా ప్రణవాద్వైర్వృషధ్వజ |

ఓం నమో హయశిరసే విద్యాధ్వజాయ వై నమః || ౧,౩౪.౫౦||

నమో విద్యాస్వరూపాయ విద్యాదాత్రే నమోనమః ।
 నమః శాంతాయ దేవాయ త్రిగుణాయాత్మనే నమః ॥ ౧,౩౪.౫౧॥
 సురాసురనిహన్త్రే చ సర్వదుష్టవినాశినే ।
 సర్వతోకాధిపతయే బ్రహ్మరూపాయ వై నమః ॥ ౧,౩౪.౫౨॥
 నమశ్చేశ్వరవన్ద్యాయ శక్చక్రధారయ చ ।
 నమ ఆద్యాయ దాంతాయ సర్వసత్త్వహితాయ చ ॥ ౧,౩౪.౫౩॥
 త్రిగుణాయాగుణాయైవ బ్రహ్మవిష్ణుస్వరూపిణే ।
 కర్తృ హర్తృ సురేశాయ సర్వగాయ నమోనమః ॥ ౧,౩౪.౫౪॥
 ఇత్యేవం సంస్తవం కృత్వా దేవదేవం విచింతయేత్ ।
 హృత్పద్మే విమలే రుద్ర శక్చక్రగదాధరమ్ ॥ ౧,౩౪.౫౫॥
 సూర్యకోటిప్రతీకాశం సర్వావయవసుందరమ్ ।
 హయగ్రీవోమహీశేశం పరమాత్మానమవ్యయమ్ ॥ ౧,౩౪.౫౬॥
 ఇతి తే కథితా పూజా హయగ్రీవస్య శక్చర ।
 యః పఠేత్పరయా భక్త్యా స గచ్ఛేత్పరమం పదమ్ ॥ ౧,౩౪.౫౭॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 హయగ్రీవపూజావిధిర్నామ చతుస్త్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- 3౫

హరిరువాచ ।
 న్యాసాదికం ప్రవక్ష్యామి గాయత్ర్యాః శ్చృణు శక్చర ।
 విశ్వామిత్రబుషిత్యైవ సవితా చాథ దేవతా ॥ ౧,౩౫.౧॥
 బ్రహ్మశీర్షా రుద్రశిఖా విష్ణోర్ద్వదయసంశ్రితా ।
 వినియోగైకనయనా కాత్యాయనసగోత్రజా ॥ ౧,౩౫.౨॥
 త్రైలోక్యచరణా జ్ఞేయా పృథివీకుక్షిసంస్థితా ।
 ఏవం జ్ఞాత్యా తు గాయత్రీం జపేద్ద్వాదశలక్షకమ్ ॥ ౧,౩౫.౩॥
 త్రిపదాష్టాక్షరా జ్ఞేయా చతుష్పదా షడక్షరా ।
 జేప చ త్రిపదా గ్రోక్తా అర్చనే చ చతుష్పదా ॥ ౧,౩౫.౪॥
 న్యాసే జపే తథా ధ్యానే అగ్నికార్యే తథార్చనే ।

గాయత్రీం విన్యసేన్నిత్యం సర్వపాపగ్రణాశినీమ్ ॥ ౧,౩౫.౫॥

పాదాంసుష్టే గుల్ఫమధ్యే జుజ్ఘయోర్విద్ధి జానునోః ।

ఊర్వోర్ధ్వహ్యో చ వృషణే నాడ్యాం నాభౌ తనూదరే ॥ ౧,౩౫.౬॥

స్తనయోర్బృది కణ్ఠాష్ఠముఖే తాలుని చాంసయోః ।

నేత్రే భువార్దలాటే చ పూర్వస్యాం దక్షిణోత్తరే ॥ ౧,౩౫.౭॥

పశ్చమే మూర్ధ్ని చాకారం న్యసేద్వర్ణాన్వదామ్యహమ్ ।

ఇన్ద్రనీలం చ వహ్నిం చ పీతం శ్యామం చ కాపిలమ్ ॥ ౧,౩౫.౮॥

శ్వేతం విద్యుత్ప్రభం తారం కృష్ణం రక్తం క్రమేణ తత్ ।

శ్యామం శుక్లం తథా పీతం శ్వేతం వై పద్మరాగవత్ ॥ ౧,౩౫.౯॥

శఙ్ఖవర్ణం పాణ్డరం చ రక్తం చాసవసన్నిభమ్ ।

అర్కవర్ణసమం సౌమ్యం శఙ్ఖాభం శ్వేతమేవ చ ॥ ౧,౩౫.౧౦॥

యద్యత్స్పృశతి హస్తేన యచ్ఛ పశ్యతి చక్షుషా ।

పూతం భవతి తత్సర్వం గాయత్ర్యా న పరం విదుః ॥ ౧,౩౫.౧౧॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

గాయత్రీన్యాసనిరూపణం నామ పంచమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౬

హరిరువాచ ।

సన్ధ్యావిధిం ప్రవక్ష్యామి శృణు రుద్రాఘనాశనమ్ ।

ప్రాణాయామత్రయం కృత్వా సన్ధ్యాస్నానముపక్రమేత్ ॥ ౧,౩౬.౧॥

సప్రణవాం సవ్యాహృతిం గాయత్రీం శిరసా సహ ।

త్రిః పఠేదాయతప్రణః ప్రాణాయామః స ఉచ్యతే ॥ ౧,౩౬.౨॥

మనోవాక్రాయజం దోషం ప్రాణాయామైర్దహేద్ద్విజః ।

తస్మాత్సర్వేషు కాలేషు ప్రాణాయామపరో భవేత్ ॥ ౧,౩౬.౩॥

సాయమగ్నిశ్చ మేత్యుక్తా ప్రాతః సూర్యోత్కపః పిబేత్ ।

ఆపః పునస్త మధ్యాహ్నే ఉపస్పృశ్య యథావిధి ॥ ౧,౩౬.౪॥

ఆపోహిష్ఠేత్యుచా కుర్యాన్మార్జనం తు కుశోద్దకైః ।

ప్రణవేన తు సంయుక్తం క్షిపేద్వారి పదేపదే ॥ ౧,౩౬.౫॥

రజస్తమః స్వమోహోత్థాజ్ఞాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిజాన్ |
 వాఙ్మనః కర్మజాన్దోషాన్నవైతాన్నవభిర్దహేత్ || ౧,౩౬.౬ ||
 సముద్భృత్యోదకం పాణౌ జప్త్వా చ ద్రుపదాం ఊపేత్ |
 త్రిపడజ్ఞౌ ద్వాదశధా వర్తయేదఘమర్పణమ్ || ౧,౩౬.౭ ||
 ఉదుత్యఞ్చుత్రమిత్యాభ్యాముపతిష్ఠేద్దివాకరమ్ |
 దివా రాత్రౌ చ యత్పాపం సర్వం నశ్యతి తక్షణాత్ || ౧,౩౬.౮ ||
 పూర్వసంధ్యాం జపంస్తిష్ఠేత్పశ్చిమాముపవిశ్య చ |
 మహావ్యాహృతిసంయుక్తాం గాయత్రీం ప్రణవాన్వితామ్ || ౧,౩౬.౯ ||
 దశభిర్జన్మజనితం శతేన తు పురా కృతమ్ |
 త్రియుగం తు సహస్రేణ గాయత్రీ హన్తి దుష్కృతమ్ || ౧,౩౬.౧౦ ||
 రక్తా భవతి గాయత్రీ సావిత్రి శుక్లవర్ణికా |
 కృష్ణా సరస్వతీ జ్ఞేయా సంధ్యాత్రయముదాహృతమ్ || ౧,౩౬.౧౧ ||
 ఓం భూర్విశ్వస్య హృదయే ఓం భువః శిరసి న్యసేత్ |
 ఓం స్వరితి శిఖాయాం చ గాయత్ర్యాః ప్రథమం పదమ్ || ౧,౩౬.౧౨ ||
 విన్యసేత్కవచే విద్వాన్ద్వివీతీయం నేత్రయోర్న్యసేత్ |
 తృతీయేనాఙ్గినిన్యాసం చతుర్థం సర్వతో న్యసేత్ || ౧,౩౬.౧౩ ||
 సంధ్యాకాలే తు విన్యస్య జపేద్వై వేదమాతరమ్ |
 శివస్తస్యాస్తు సర్వాహ్నా ప్రాణాయామపరం న్యసేత్ || ౧,౩౬.౧౪ ||
 త్రిపదా యా తు గాయత్రీ బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరీ |
 వినియోగమృషిచ్ఛన్దో జ్ఞాత్వా తు జపమారభేత్ || ౧,౩౬.౧౫ ||
 సర్వపాపవినిర్ముక్తో బ్రహ్మలోకమవాప్నుయాత్ |
 పరోరజసి సావదోం తురీయపదమీరితమ్ || ౧,౩౬.౧౬ ||
 తం హన్తి సూర్యః సన్ధ్యాయాం నోపాస్తిం కురుతే తు యః |
 తురీయస్య పదస్యాపి ఋషిర్నిర్మల ఏవ చ || ౧,౩౬.౧౭ ||
 ఛన్దస్తు దేవీ గాయత్రీ పరమాత్మా చ దేవతా || ౧,౩౬.౧౮ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

సంధ్యావిధిర్నామ షట్త్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- 32

హరిరువాచ ।

గాయత్రీ పరమా దేవీ భుక్తిముక్తిప్రదా చ తామ్ ।

యో జపేత్తస్య పాపానివినశ్యన్తి మహాన్త్యపి ॥ ౧,32.౧॥

గాయత్రీకల్పమాఖ్యాన్యే భుక్తిముక్తిప్రదం చ తత్ ।

అష్టోత్తరం సహస్రం వా అథవాష్టశతం జపేత్ ॥ ౧,32.౨॥

త్రిస్థ్యం బ్రహ్మలోకీస్యాచ్ఛతం జప్త్వా జలం పిబేత్ ।

సంధ్యాయాం సర్వపాపఘ్నిం దేవీమావాహ్య పూజయేత్ ॥ ౧,32.3॥

భూర్భువః స్వః స్వమన్త్రేణ యుతాం ద్వాదశనామభిః ।

గాయత్ర్యై నమః ।

సావిత్రియై సరస్వతియై నమోనమః ॥ ౧,32.౪॥

వేదమాత్రే చ సాంకృతియై బ్రహ్మణీ కౌశికీ క్రమాత్ ।

సాద్వైయై సర్వార్థసాధివ్యై సహస్రాక్ష్యై చ భూర్భువః ॥ ౧,32.౫॥

స్వరేపం జహుయా దగ్నో సమిదాజ్యం హవిష్యకమ్ ।

అష్టోత్తరసహస్రం వాప్యథవాష్టశన్త ఘృతమ్ ॥ ౧,32.౬॥

ధర్మకామాదిసిద్ధ్యర్థం జహుయాత్సర్వకర్మసు ।

ప్రతిమాం చన్దనస్వర్ణనిర్మితాం ప్రతిపూజ్య చ ॥ ౧,32.౭॥

యథా లక్షం తు జప్తవ్యం పయోమూలఫలార్భవైః ।

అయుతద్వయహోమేన సర్వకామానవాప్నుయాత్ ॥ ౧,32.౮॥

ఉత్తరే శిఖరే జాతా భూమ్యాం పర్వత వాసినీ ।

బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాతా గచ్ఛ దేవి యథాసుఖమ్ ॥ ౧,32.౯॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

గాయత్రీకల్పనిరూపణం నామ షట్త్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- 3౨

హరిరువాచ ।

నవమ్యాదౌ యజేద్దుర్గాం ప్రీం దుర్గే రక్షణీతి చ |
 మాతర్మాతర్వరే దుర్గే సర్వకామార్థసాధని || ౧,౩౮.౧||
 అనేన బలిదానేన సర్వకామాన్ప్రయచ్ఛ మే |
 గౌరీ కాళీ ఉమా దుర్గా భద్రా కాన్తిః సరస్వతీ || ౧,౩౮.౨||
 మజ్జలా విజయా లక్ష్మీః శివా నారాయణీ క్రమాత్ |
 మార్గే తృతీయామారభ్య పూజయేన్న వియోగభాక్ || ౧,౩౮.౩||
 అష్టాదశభుజాం ఖేటకం ఘణ్ణాం దర్పణం తర్జనీమ్ |
 ధనుర్ధ్వజం డమరుకం పరశుం పాశమేవ చ || ౧,౩౮.౪||
 శక్తిముద్రరశూలాని కపాలశరకాఙ్కుశాన్ |
 వజ్ర చక్రం శలాకాం చ అష్టాదశభుజాం స్మరేత్ || ౧,౩౮.౫||
 మన్తః శ్రీభగవత్యాశ్చ ప్రవక్ష్యామి జపాదికమ్ || ౧,౩౮.౬||
 ఓం నమో భగవతి చాముణ్ణే శ్మశానవాసిని కపాలహస్తే మహాప్రేతసమారూఢే
 మహావిమానమాలాకులే కాలరాత్రి బహుగణపరివృతే మహాముఖే బహుభుజే
 సుఘణ్ణాడమరుకిఙ్కణీకే అట్టాట్టహాసే కిలికిలి హుం
 సర్వనాదశబ్దబహులే గజచర్మప్రావృతశరీరే రుధిరమాంసదిగ్ధే
 లోలగ్రజిహ్వే మహారాక్షసి రౌద్రదంష్ట్రాకరాలే భీమాట్టాట్టహాసే
 స్ఫురితవిద్యుత్సమప్రభే చలచల కరాలనేత్రే హిలిహిలి లలజ్జిహ్వో హ్రౌం ప్రీం
 భృకుటిముఖి ఓం కారభద్రాసనే కపాలమాలావేష్టితే
 జటాముకుటశశాఙ్కుధారిణి అట్టాట్టహాసే కిలికిలి హుంహుం దంష్ట్రాఘోరాన్ధకారిణి
 సర్వవిఘ్నవిनाశిని ఇదం కర్మ సాధయ సాధయ శీఘ్రం కురుకురు
 కహకహ అఙ్కుశే నమనుప్రవేశయ వర్గంవర్గం (వజ్రవజ్ర)
 కమ్పయకమ్పయ చలచల చాలయచాలయ రుధిరమాంసమద్యప్రియే
 హనహన కుట్టకుట్ట ఛిన్దఛిన్ద మారయమారయ అనుబూమ అనుబూమ వజ్రశరీరం
 సాధయసాధయ త్రైలోక్యగతమపి దుష్టమదుష్టం వా
 గృహీతమగృహీతమావేశయ ఆవేశయ క్రామయక్రమయ నృత్యనృత్య బన్ధబన్ధ
 వల్లవల్ల కోటరాక్షి ఉర్ధ్వకేశి ఉలూకవదనే కరకిఙ్కణి
 కరఙ్కుమాలాధారిణి దహదహ పచపచ గృహ్ణాగహ్ణా మణ్డలమధ్యే
 ప్రవేశయప్రవేశయ కిం విలమ్బసి బ్రహ్మాసత్యేన విష్ణుసత్యేన ఋషిసత్యేన
 రుద్రసత్యేన ఆవేశయ ఆవేశయ కిలికిలి ఖిలిఖిలి మిలిమిలి చిలిచిలి
 వికృతరూపధారిణి కృష్ణభుజఙ్గ వేష్టితశరీర సర్వగ్రహావేశిని

ప్రలమ్బోష్ఠి భ్రూమగ్ననాసికే వికటముఖి కపిలజటే బ్రాహ్మి
 భజ్జాభజ్జా జ్వలజ్వల కాలముఖి ఖలఖల ఖరఖరః పాతయపా తయ
 రక్తాక్షి ధూర్ణాపయధూర్ణాపయ భూమిం పాతయపాతయ శిరో గృహ్ణాగృహ్ణా
 చక్షుర్మోలయమీలయ భజ్జాభజ్జా పాదౌ గృహ్ణాగృహ్ణా ముద్రాం
 స్ఫోటయస్ఫోటయ హుం హూం ఫట్టిదారయ విదారయ త్రిశూలేన
 భేదయభేదయ వజ్రేణ హనహన దణ్డేన తాడయతాడయ చేక్రణ ఛేదయఛేదయ
 శక్తినా భేదయభేదయ దంష్ట్రయా దంశయదంశయ కీలకేన కీలయ కీలయ
 కర్తారికయా పాటయపాటయ అఙ్కుశేన గృహ్ణాగృహ్ణా
 బ్రహ్మాణి ఏహి ఏహి మాహేశ్వరి ఏహి ఏహి కౌమారి ఏహి ఏహి వారాహి ఏహి ఏహి
 ఐన్ద్రి ఏహి ఏహి చాముణ్డే ఏహి ఏహి వైష్ణావి ఏహి ఏహి హిమవన్దచారిణి ఏహి ఏహి
 కైలాసవారిణి ఏహి ఏహి పరమన్త్రం ఛిన్దిఛిన్ది కిలికిలి బిమ్బే అఘోరే
 ఘోరరూపిణి చాముణ్డే రురుక్రోధాన్దవినిః) సృతే అసురక్షయఙ్కరి
 ఆకాశగామిని పాశేన బన్ధబన్ధ సమయే తిష్ఠతిష్ఠ మణ్డలం
 ప్రవేశయప్రవేశయ పాతయపాతయ గృహ్ణాగృహ్ణా ముఖం బన్ధబన్ధ
 చక్షుర్బన్ధయబన్ధయ హృదయం బన్ధబన్ధ హస్తపాదౌ చ
 బన్ధబన్ధ దుష్టగ్రహాన్సర్వాన్బన్ధబన్ధ దిశాం బన్ధబన్ధ
 విదిశాం బన్ధబన్ధ ఊర్ధ్వం బన్ధబన్ధ అధస్తాద్బన్ధబన్ధ భస్మనా
 పాసీయేన మృతికయా సర్వపైర్వా ఆవేశయ ఆవేశయ
 పాతయపాతయ చాముణ్డే కిలికిలి విచ్ఛేప్తీం(హుం) ఫట్యాన్వహే || ౧,౩౮.౭||

అష్టోత్తరపదానాం హి మాలా మన్తమయీ జపః |
 ఏకైక్రపదమష్టసహస్రథా త్రిమధురాక్తతిలాష్టసహస్రహామేః || ౧,౩౮.౮||
 మహామాంసేన-త్రిమధురాక్తేన అష్టోత్తరసహస్రత్రం చ ఏకైకం చ పదం యజేత్ |
 తిలాన్స్త్రీమధురాక్తాంశ్చ సహస్రం చాష్ట హోమయేత్ || ౧,౩౮.౯||
 మహామాంసం త్రిమధురాదథ వా సర్వకర్మకృత్ |
 వారిసర్షపభస్మాదిక్షేపాద్యుద్ధాదికే జయః || ౧,౩౮.౧౦||
 అష్టావింశభుజా ధ్యేయా అష్టాదశభుజాథవా |
 ద్వాదశాష్టభుజా వాపి ధ్యేయా వాపి చతుర్భుజా || ౧,౩౮.౧౧||
 అసిఖేటాన్వితౌ హస్తౌ గదాదణ్డయుతౌ పరౌ |
 శరచాపయుతౌ చాన్యౌ ఖడ్గముద్రరసంయుతౌ || ౧,౩౮.౧౨||

ఖంజుఘణ్ణాన్వితౌ చాన్యౌ ధ్వజదణ్డయుతౌ పరౌ ।
 ఆన్యౌ పరశుచక్రాఢ్యౌ డమరుదర్పణాన్వితౌ ॥ ౧,౩౮.౧౩॥

శక్తిహస్తాశ్రితౌ చాన్యౌ రటోణీ ముసలాన్వితౌ ।
 పాశతోమరసంయుక్తౌ ఢక్రాపణవసంయుతౌ ॥ ౧,౩౮.౧౪॥

తర్జయన్తి పరేణైవ అన్యం కలకలధ్వనిమ్ ।
 అభయస్వస్తికాద్యౌ చ మహిషఘ్ని చ సింహగా ॥ ౧,౩౮.౧౫॥

జయ త్వం కిల భూతేశే సర్వభూతసమావృతే ।
 రక్ష మాం నిజభూతేభ్యో వలిం గృహ్లా నమోఽస్తు తే ॥ ౧,౩౮.౧౬॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాభ్యే ఆచారకాణ్డే
 దుర్గాజపపూజాబలిమస్త్రనిరూపణం నామాష్టత్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౯

రుద్ర ఉవాచ ।
 పునర్దేవార్చనం బ్రూహి సంక్షేపేణ జనార్దన ।
 సూర్యస్య విష్ణురూపస్య భుక్తిముక్తిప్రదాయకమ్ ॥ ౧,౩౯.౧॥

వాసుదేవ ఉవాచ ।
 శృణు సూర్యస్య రుద్ర త్వం పునర్వక్ష్యామి పూజనమ్ ।
 ఓం ఉచ్చైః శ్రవనే నమః ఓం అరుణాయ నమః ।
 ఓం దణ్డినే నమః ।
 ఓం పిఙ్గలాయ నమః ।
 ఏతే ద్వారే ప్రపూజ్యా వై ఏపిర్మన్తైర్వృషధ్వజ ॥ ౧,౩౯.౨॥

ఓం అం ప్రభూతాయ నమః ।
 ఇమం తు పూజయేన్మధ్యే ప్రభూతామలసంజ్ఞకమ్ ।
 ఓం అం విమలాయ నమః ।
 ఓం అం సారాయ నమః ।
 ఓం అం ఆధారాయ నమః ।
 ఓం అం పరమముఖాయ నమః ।
 ఇత్యాగ్నేయాదికోణేషు పూజ్యా వై విమలాదయః ॥ ౧,౩౯.౩॥

ఓం పద్మాయ నమః ।

ఓం కరికాయై నమః ।

మఘ్యే తు పూజయేద్రుద్ర పూర్వాదిషు తథైవ చ ।

దీప్తాధ్యాః పూజయేన్మధ్యే పూజయేత్సర్వతోముఖీః ।

ఓం వాం (రాం) దీప్తాయై నమః ।

ఓం వీం (రీం) సూక్ష్మాయై నమః ।

ఓం వూం (రూం) భద్రాయై నమః ।

ఓం వైం (రైం) జయాయై నమః ।

ఓం వౌం (రౌం) విబూత్యై నమః ।

ఓం వం (రం) అథోరాయై నమః ।

ఓం వం (రం) వైద్యుతాయై నమః ।

ఓం వః (రః) విజయాయై నమః ।

ఓం రో సర్వతోముఖ్యై నమః ॥ ౧,౩౯.౪॥

ఓం అర్కాసనాయ నమః ।

ఓం హ్రోం సూర్యమూర్తయై నమః ।

ఏతాస్తు పూజయేన్మధ్యే హ్రన్మన్త్రాఞ్చృణు శక్కుర ।

ఓం హం సం ఖం ఖఖోల్కాయ క్రాం క్రీం సః స్వాహా సూర్యమూర్తయై నమః ।

అనేనావాహనం కుర్యాత్స్థాపనం సన్నిధాపనమ్ ।

సన్నిరోపనమస్త్రేణ సకలీకరణం తథా ॥ ౧,౩౯.౫॥

ముద్రాయా దర్శనం రుద్ర మూలమస్త్రేణ వా హర ।

తేజోరూపం రక్తవర్ణం సితపద్మోపరి స్థితమ్ ।

ఏకచక్రరథారూఢం ద్విబాహుం ధృతపఙ్కజమ్ ॥ ౧,౩౯.౬॥

ఏవం ధ్యాయేత్సదా సూర్యం మూలమస్త్రం శృణుష్వ చ ।

ఓం హ్రోం హ్రీం సః సూర్యాయ నమః ॥ ౧,౩౯.౭॥

వారత్రయం పద్మముద్రాం బిమ్బముద్రాం చ దర్శయేత్ ।

ఓం ఆం హృదయాయ నమః ।

ఓం అర్కాయ శిరసే స్వాహా ।

ఓం అః భూర్భువః స్వః జ్వాలిని శిఖాయై వషట్ ।

ఓం హుం కవచాయ హుం ।

ఓం భాం నేత్రాభ్యాం వౌషట్ ।

ఓం వః అస్త్రాయ ఫడితి ॥ ౧,౩౯.౮॥

ఆగ్నేయామథవైశాన్యాం వైరృత్యామర్చయేద్ధర ।
 తృప్తయదయాది హి వాయువ్యాం నేత్రం చాన్తః ప్రపూజయేత్ ॥ ౧,౩౯.౯॥
 దిస్వస్తం పూజయేద్దుద్ర సోమం తు శ్వేతవర్ణకమ్ ।
 దలే పూర్వైః ర్చయేద్దుద్ర బుధం చామీకరప్రభమ్ ॥ ౧,౩౯.౧౦॥
 దక్షిణే పూజయేద్దుద్ర పతివర్ణం గురుం యజేత్ ।
 పచ్చిమే వైవ భూతేశం ఉత్తరే భార్గవం సితమ్ ॥ ౧,౩౯.౧౧॥
 రక్తమక్లారకం వైవ ఆగ్నేయే పూజయేద్ధర ।
 శనైశ్చరం కృష్ణవర్ణం వైరృత్యాం దిశి పూజయేత్ ॥ ౧,౩౯.౧౨॥
 రాహుం వాయువ్యదేశే తు నన్యావర్తనిభిం హర ।
 ఐశాన్యాం ధూమ్రవర్ణం తు కేతుం సం పరిపూజయేత్ ॥ ౧,౩౯.౧౩॥
 ఏభిర్మనైర్మహాదేవ తచ్చుణుష్య చ శక్జుర ॥ ౧,౩౯.౧౪॥
 ఓం సోం సోమాయ నమః ।
 ఓం బుం బుధాయ నమః ।
 ఓం బృం బృహస్పతయే నమః ।
 ఓం భం భార్గవాయ నమః ।
 ఓం అం అఙ్గారకాయ నమః ।
 ఓం శం శనైశ్చరాయ నమః ।
 ఓం రం రాహవే నమః ।
 ఓం కం కేతవే నమ ఇతి ॥ ౧,౩౯.౧౫॥
 పాద్యాదీన్మూలమస్త్రేణ దత్త్వా సూర్యాయ శక్జుర ।
 నైవేద్యాన్వే ధేనుముద్రాం దర్శయేత్సాధకోత్తమః ॥ ౧,౩౯.౧౬॥
 జప్త్వా చాష్టసహస్రం తు తచ్చ తస్మై సమర్పయేత్ ।
 ఐశాన్యాం దిశి భూతేశ తేజశ్చణ్డం తు పూజయేత్ ॥ ౧,౩౯.౧౭॥
 ఓం తేజశ్చంఠాయ హుం ఫట్స్వధా స్వాహా పౌషట్ ।
 నిర్మాల్యం చార్పయేత్తస్మై హ్యార్ఘ్యం దద్యాత్తతో హర ॥ ౧,౩౯.౧౮॥
 తిలతణ్డులసంయుక్తం రక్తచందనచర్చితమ్ ।
 గంధోదకేన సమిశ్రం పుష్పధూపసమన్వితమ్ ॥ ౧,౩౯.౧౯॥
 కృత్వా శిరసి తత్పాత్రం జానుభ్యామవనిం గతః ।

దర్శ్యం తు సూర్యాయ త్ప్రసన్నవైణ వృషధ్వజ ॥ ౧,౩౯.౨౦॥

గణం గురూన్పుపూజ్యాథ సర్వాన్దేవానన్పుపూజయేత్ ।

ఓం గం గణపతయే నమః ।

ఓం అం గురుభ్యో నమః ॥ ౧,౩౯.౨౧॥

సూర్యస్య కథితా పూజా కృత్వైతాం విష్ణులోకభాక్ ॥ ౧,౩౯.౨౨॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

సూర్యార్చనప్రకారో నామైకోనచత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౦

శక్కుర ఉవాచ ।

మాహేశ్వరీం చ మే పూజాం వద శక్తిగదాధర ।

యాం జ్ఞాత్వా మానవాః సిద్ధిం గచ్ఛన్తి పరమేశ్వర ॥ ౧,౪౦.౧॥

హరిరువాచ ।

శృణు మాహేశ్వరీం పూజాం కథ్యమానాం వృషధ్వజ ।

ఆదౌ స్నాత్వా తథాచమ్య హ్యసనే చోపవిశ్య చ ॥ ౧,౪౦.౨॥

న్యాసం కృత్వా మణ్డలే వై పూజయచ్ఛే మహేశ్వరమ్ ।

మన్తైరేతైర్మహేశాన పరివారయుతం హరమ్ ॥ ౧,౪౦.౩॥

ఓం హం శివాసనదేవతా ఆగచ్ఛతేతి ।

అనేనావాహయేద్రుద్ర దేవతా ఆసనస్య యాః ॥ ౧,౪౦.౪॥

ఓం హం గణపతయే నమః ।

ఓం హం సరస్వత్యై నమః ।

ఓం హం నన్దినే నమః ।

ఓం హం మహాకాలాయ నమః ।

ఓం హం గంగాయై నమః ।

ఓం హం లక్ష్మ్యై నమః ।

ఓం హం మహాకలాయై నమః ।

ఓం హం అస్త్రాయ నమ ఇతి ॥ ౧,౪౦.౫॥

ఏతే ద్వారే ప్రపూజ్యా వై స్నానగర్హాదిభిర్హర ।

ఓం హం బ్రహ్మణే వాస్త్వధిపతయే నమః ।

- ఓం హోం గురుభ్యో నమః ।
 ఓం హోం ఆధారశక్త్యై నమః ।
 ఓం హోం అనంతాయ నమః ।
 ఓం హోం ధర్మాయ నమః ।
 ఓం హోం జ్ఞానాయ నమః ।
 ఓం హోం వైరాగ్యాయ నమః ।
 ఓం హోం ఐశ్వర్యాయ నమః ।
 ఓం హోం అధర్మాయ నమః ।
 ఓం హోం అజ్ఞానాయ నమః ।
 ఓం హోం అవైరాగ్యాయ నమః ।
 ఓం హోం అనైశ్వర్యాయ నమః ।
 ఓం హోం ఉర్ధ్వచ్ఛన్దాయ నమః ।
 ఓం హోం అధశ్చ్ఛన్దాయ నమః ।
 ఓం హోం పద్మాయ నమః ।
 ఓం హోం కర్ణికాయై నమః ।
 ఓం హోం వామాయై నమః ।
 ఓం హోం జ్యేష్ఠాయై నమః ।
 ఓం హోం రౌద్ర్యై నమః ।
 ఓం కాల్మ్యై నమః ।
 ఓం హోం కలవికరణ్యై నమః ।
 ఓం బలప్రమథీవ్యై నమః ।
 ఓం హోం సర్వభూతదమన్యై నమః ।
 ఓం హోం మనోన్మన్యై నమః ।
 ఓం హోం మణ్డలత్రితయాయ నమః ।
 ఓం హోం హౌం హం శివమూర్తయై నమః ।
 ఓం హోం విద్యాధిపతయై నమః ।
 ఓం హోం హీం హౌం శివాయ నమః ।
 ఓం హోం హృదయాయ నమః ।
 ఓం శిరసే నమః ।
 ఓం హూం శిఖాయై నమః ।
 ఓం హైం కవచాయ నమః ।
 ఓం హౌం నేత్రత్రయాయ నమః ।

ఓం హః ఆస్త్రాయ నమః ।

ఓం సద్యోజాతాయ నమః ॥ ౧,౪౦.౬ ॥

ఓం హం సిద్ధ్యై నమః ।

ఓం హం ఋద్ధ్యై నమః ।

ఓం హం విద్యుతాయై నమః ।

ఓం హం లక్ష్మ్యై నమః ।

ఓం హం బోధాయై నమః ।

ఓం హం కాల్యై నమః ।

ఓం హం స్వధాయై నమః ।

ఓం హం ప్రభాయై నమః ॥ ౧,౪౦.౭ ॥

సత్యస్యాష్టౌ కలా జ్ఞేయాః పూజ్యాః పూర్వాదిషు స్థితాః ॥ ౧,౪౦.౮ ॥

ఓం హం వామదేవాయ నమః ।

ఓం హం రజసే నమః ।

ఓం హం రక్షాయై నమః ।

ఓం హం రత్నై నమః ।

ఓం హం కన్యాయై నమః ।

ఓం హం కామాయై నమః ।

ఓం హం జనన్యై నమః ।

ఓం హం క్రియాయై నమః ।

ఓం హం వృద్ధ్యై నమః ।

ఓం హం కార్యాయై నమః ।

ఓం రా(ధా) త్ర్యై నమః ।

ఓం హం భ్రామణ్యై నమః ।

ఓం హం మోహిన్యై నమః ।

ఓం హం క్ష(త్వ)రాయై నమః ।

వామదేవకలా జ్ఞేయాస్త్రయో దశ వృషధ్వజ ॥ ౧,౪౦.౯ ॥

ఓం హం తత్పురుషాయ నమః ।

ఓం హం నివృత్త్యై నమః ।

ఓం హం ప్రతిష్ఠాయై నమః ।

ఓం హం విద్యాయై నమః ।

ఓం హోం శాన్వై నమః ।

జ్ఞేయాస్తత్పురుషస్యైవ చతస్రో వృషభధ్వజ ॥ ౧,౪౦.౧౦॥

ఓం హోం తృష్ణాయై నమః ।

కలాషట్కం హ్యఖోరస్య విజ్ఞేయం ఖైరవం హర ॥ ౧,౪౦.౧౧॥

ఓం హోం ఈశానాయ నమః ।

ఓం హోం సమిత్యై నమః ।

ఓం హోం అఙ్గదాయై నమః ।

ఓం హోం కృష్ణాయై నమః ।

ఓం హోం మరీచ్యై నమః ।

ఓం హోం జ్వాలాయై నమః ।

ఈశానస్య కలాః పఞ్చ జానీహి వృషభధ్వజ ॥ ౧,౪౦.౧౨॥

ఓం హోం శివపరివారేభ్యో నమః ।

ఓం హోం ఇన్ద్రాయ సురాధిపతయే నమః ।

ఓం హోం అగ్నయే తేజోఽధిపతయే నమః ।

ఓం హోం యమాయ ప్రేతాధిపతయే నమః ।

ఓం హోం నిర్వృతయే రక్షోఽధిపతయే నమః ।

ఓం హోం వరుణాయ జలాధిపతయే నమః ।

ఓం హోం వాయవే ప్రాణాధిపతయే నమః ।

ఓం హోం సోమాయ నేత్రాధిపతయే నమః ।

ఓం హోం ఈశానాయ సర్వవిద్యాధిపతయే నమః ।

ఓం హోం అనంతాయ నాగాధిపతయే నమః ।

ఓం హోం బ్రహ్మణే సర్వలోకాధిపతయే నమః ।

ఓం హోం ధూలిచణ్డేశ్వరాయ నమః ॥ ౧,౪౦.౧౩॥

ఆవాహనం స్థాపనం సన్నిధానం చ శక్కుర ।

సన్నిరోధం తథా కుర్యాత్సకలీకరణం తథా ॥ ౧,౪౦.౧౪॥

తత్త్వన్యాసం చ ముద్రాయా దర్శనం ద్యానమేవ చ ।

పాద్యమాచమనం హ్యర్ఘ్యం పుష్పాణ్యభ్యఙ్గదానకమ్ ॥ ౧,౪౦.౧౫॥

తత ఉద్వర్తనం స్నానం సుగంధం చానులేపనమ్ ।

వస్త్రాలం కారభోగాంశ్చ హ్యఙ్గన్యాసం చ ధూపకమ్ ॥ ౧,౪౦.౧౬॥

దీపం వైవేద్యదానం చ హస్తోద్వర్తనమేవ చ ।
 పాద్యాధ్యాయచమనం గంధం తామూబ్జలం గీతవాదనమ్ ॥ ౧,౪౦.౧౭॥
 నృత్యం ఛత్రా దికరణం ముద్రాణాం దర్శనం తతా ।
 రూపం ధ్యానం జపఞ్చాథ ఏకవద్భావ ఏవ చ ॥ ౧,౪౦.౧౮॥
 మూలమస్త్రేణ వై కుర్యాజ్జపపూజాసమర్పణమ్ ।
 మాహేశీ కథితా పూజా రుద్ర పాపవినాసినీ ॥ ౧,౪౦.౧౯॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 మహేశ్వరపూజావిధిర్నామ చత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౧

వాసుదేవ ఉవాచ ।

ఓం విశ్వావసుర్నామ గంధర్వః కన్యానామధిపతిర్లభామి
 తే కన్యాం సముత్పాద్య తస్మై విశ్వవాసవే స్వాహా ।
 స్త్రీలాభో మస్త్రజాప్యాచ్చ కాలరాత్రిం వదామ్యహమ్ ॥ ౧,౪౧.౧॥

ఓం నమో భగవతి ఋక్షకర్ణి చతుర్భుజే ఊర్ధ్వకేశి త్రినయనే
 కాలరాత్రి మానుషాణాం వసారుధిరభోజనే అముకస్య ప్రాప్తకాలస్య మృత్యుప్రదే హుం
 ఫరనహన దహదహ మాంసరుధిరం పచపచ ఋక్షపత్ని స్వాహా
 । న తిథిర్న చ నక్షత్రం నోపవాసో విధీయతే ॥ ౧,౪౧.౨॥

క్రుద్ధో రక్తేన సమార్జ్య కరో తాభ్యాం ప్రగృహ్య చ ।
 ప్రదోషే సంజపేల్లిజ్జమామపాత్రం చ మారయేత్ ।
 ఓం నమః సర్వతోయన్త్రాణ్యేతద్యథా జమ్భుని మోహని సర్వశత్రువిదారిణి
 రక్షరక్ష మామముకం సర్వభయోపద్రవేభ్యః స్వాహా ।
 శుక్రే నష్టే మహాదేవ వక్ష్యేఽహం ద్విజపాదిహ ॥ ౧,౪౧.౩॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వశ్యాదిసాధికమస్త్రనిరూపణం నామైకచత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౨

హరిరువాచ ।

పవిత్రారోపణం వక్ష్యే సివస్యాశివనాశనమ్ ।

ఆచార్యః సాధకః కుర్యాత్పుత్రకః సమయా హర ॥ ౧,౪౨.౧॥
 సంవత్సరకృతాం పూజాం విఘ్నేశో హరతేఽన్యథా ।
 ఆషాఢే శ్రావణే మాఘే కుర్యాద్భాద్రపదేఽపి వా ॥ ౧,౪౨.౨॥
 సౌవర్ణరౌప్యతామ్రం చ సూత్రం కారాపికం క్రమాత్ ।
 జ్ఞేయం కుజాదౌ సంగ్రాహ్యాం కన్యయా కర్తీతం చ యత్ ॥ ౧,౪౨.౩॥
 త్రిగుణం త్రిగుణీకృత్య తతః కుర్యాత్పవిత్రకమ్ ।
 గ్రన్థయో వామదేవేన సత్యేన జాలయేచ్ఛివ ॥ ౧,౪౨.౪॥
 అఘోరేణ తు సంశోధ్య బద్ధస్తతురుషాద్భవేత్ ।
 ధూపయేదీశమస్త్రేణ తస్తుదేవా ఇతి (మే) స్మృతాః ॥ ౧,౪౨.౫॥
 ఓం కారశ్చన్ద్రమా వహ్నిర్బ్రహ్మో నాగః శిఖిధ్వజః ।
 రవిర్విష్ణుః శివః ప్రోక్తః క్రమాత్తస్తుషు దేవతాః ॥ ౧,౪౨.౬॥
 అష్టోత్తరశతం కుర్యాత్పంచాశతృచ్ఛాపింశతిమ్ ।
 రుద్రోఽత్తమాది విజ్ఞేయం మానం చ గ్రన్థయో దశ ॥ ౧,౪౨.౭॥
 చతురంగులాన్తరాః స్యుర్గర్భిణామాని చ క్రమాత్ ।
 ప్రకృతిః పౌరుషీ వీరా చతుర్థో చాపరాజితా ॥ ౧,౪౨.౮॥
 జయా చ విజయా రుద్రా అజితా చ సదాశివా ।
 మనోన్మనీ సర్వముఖీ ద్వ్యుక్కులాఙ్గులతోఽథవా ॥ ౧,౪౨.౯॥
 రఙ్గాయేత్కుఙ్కుమాద్యైస్తు కుర్యాద్దస్తైః పవిత్రకమ్ ।
 సప్తమ్యాం వా త్రయోదశ్యాం శుక్లపక్షే తథేతరే ॥ ౧,౪౨.౧౦॥
 క్షీరాదిభిశ్చ సంస్నాప్య లింగం గన్ధాదిభిర్యజేత్ ।
 దద్యాద్దస్తపవిత్రం తు ఆత్మనే బ్రహ్మణే హర ॥ ౧,౪౨.౧౧॥
 పుష్పం గన్ధయుతం దద్యాన్మూలేనేశానగోచరే ।
 పూర్వే చ దణ్డకాష్ఠం తు ఉత్తరే చామలకీఫలమ్ ॥ ౧,౪౨.౧౨॥
 మృత్తికాం పశ్చిమే దద్యాద్దక్షిణే భస్మ భూతయః ।
 నైరృతేహ్యగురుం దద్యాచ్ఛిఖామస్త్రేణ మస్త్రవిత్ ॥ ౧,౪౨.౧౩॥
 వాయవ్యాం సర్వపం దద్యాత్కవచేన వృషధ్వజ ।
 గృహం సంవేష్ట్య సూత్రేణ దద్యాద్దస్తపవిత్రకమ్ ॥ ౧,౪౨.౧౪॥

హోమం కృత్వా గ్నేయ దత్త్వా దద్యాద్భూతబలిం తథా ।
ఆమన్రితోఽసి దేవేశ గణైః సార్థం మహేశ్వర ॥ ౧,౪౨.౧౫॥
ప్రాతస్తావం పూజయిష్యామి ఆత్ర సన్నిహితో భవ ।
నిమన్త్రియానేన తిష్ఠేత్తు కుర్వన్సీతాదికం నిశి ॥ ౧,౪౨.౧౬॥
మన్రితాని పవిత్రాణి స్థాపయేద్దేవపార్శ్వతః ।
స్నాత్వాదిత్యం చతుర్దశ్యాం ప్రాగ్రుద్రం చ ప్రపూజయేత్ ॥ ౧,౪౨.౧౭॥
లలాటస్థం విశ్వరూపం ధ్యాత్వాత్మానం ప్రపూజయేత్ ।
ఆస్త్రేణ ప్రోక్షితాన్యేవం హృదయేనార్చితాన్యథ ॥ ౧,౪౨.౧౮॥
సంహితామన్రితాన్యేవ ధూపితాని సమర్చయేత్ ।
శివతత్త్వాత్మకం చాదౌ విద్యాతత్త్వాత్మకం తతః ॥ ౧,౪౨.౧౯॥
ఆత్మతత్త్వాత్మకం పశ్చాద్దేవకాఖ్యం తతోఽర్చయేత్ ।
ఓం హౌం హ్రౌం శివతత్త్వాయ నమః ।
ఓం హీం(హీః) విద్యాతత్త్వాయ నమః ॥ ౧,౪౨.౨౦॥
ఓం హోం (హౌః) ఆత్మతత్త్వాయ నమః ।
ఓం హోం హీం హూం క్షైం సర్వతత్త్వాయ నమః ।
కాలాత్మనా త్వయా దేవ యద్ధృష్టం మామకే విధౌ ॥ ౧,౪౨.౨౧॥
కృతం క్షిప్తం సముత్సృప్తం హుతం గుప్త చ యత్కృతమ్ ।
సర్వాత్మనాత్మనా శమోభి పవిత్రేణ త్వదిచ్ఛయా ॥ ౧,౪౨.౨౨॥
పూరయపూరయ మఖవ్రతం తన్నియమేశ్వరాయ సర్వతత్త్వాత్మకాయ
సర్వకారణపాలితాయ ఓం హోం హీం హూం హ్రౌం హ్రౌం శివాయ నమః ॥ ౧,౪౨.౨౩॥
పూర్వైరనేన యో దద్యాత్పవిత్రాణాం చతుష్టయమ్ ।
దత్త్వా వహ్నిః (వరే) పవిత్రం చ గురవే దక్షిణాం దిశేత్ ॥ ౧,౪౨.౨౪॥
బలిం దత్త్వా ద్విజానోభిజ్య చణ్డం ప్రాచ్యై విసర్జయేత్ ॥ ౧,౪౨.౨౫॥
ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
శివపవిత్రారోపణం నామ ద్వివత్వారింశోఽధ్యాయః

పవిత్రారోపణం వక్ష్యే భుక్తిముక్తిప్రదం హరేః ।
 పురా దేవాసురే యుద్ధే బ్రహ్మాద్యాః శరణం యయుః ॥ ౧,౪౩.౧॥
 విష్ణుశ్చ తేషాం దేవానాం ధ్వజం గ్రైవేయకం దదౌ ।
 పతౌ దృష్ట్వా వినఙ్క్ష్యన్తి దానవానబ్రవీధరిః ॥ ౧,౪౩.౨॥
 విష్ణుక్షే హ్యబ్రవీన్నాగో వాసుకేరనుజస్తదా ।
 వృణీత చ వపిత్రాఖ్యం వరం చేదం వృషధ్వజ ॥ ౧,౪౩.౩॥
 గ్రైవేయం హరిదత్తం తు మన్నామ్నా ఖ్యాతిమేష్యతి ।
 ఇత్యుక్తే తేన తే దేవాస్తన్నామ్నా తద్వరం విదుః ॥ ౧,౪౩.౪॥
 ప్రావృట్కాలే తు యే మర్త్యా నార్చిష్యన్తి పవిత్రకైః ।
 తేషాం సాంవత్సరీ పూజా విఫలా చ భవిష్యతి ॥ ౧,౪౩.౫॥
 తస్మాత్సర్వేషు దేవేషు పవిత్రారోపణం క్రమాత్ ।
 ప్రతిపత్పర్ణమాస్యాన్తా యస్య యా తిథిరుచ్యతే ॥ ౧,౪౩.౬॥
 ద్వాదశ్యాం విష్ణవే కార్యం శుక్లే కృష్ణే౭థ వా హర ।
 వ్యతీపాతే౭యనే చైవ చంద్రసూర్యగ్రహే శివ ॥ ౧,౪౩.౭॥
 విష్ణవే వృద్ధికార్యే చ గురోరాగమనే తథా ।
 నిత్యం పవిత్రముద్దిష్టం ప్రావృట్కాలే త్వవశ్యకమ్ ॥ ౧,౪౩.౮॥
 కౌశేయం పట్టసూత్రం వా కారాసం క్షౌమమేవ వా ।
 కుశసూత్ర ద్విజానాం స్యాద్రాజ్ఞా కౌశేయపట్టకమ్ ॥ ౧,౪౩.౯॥
 వైశ్యానాం చీరణం క్షౌమం శూద్రాణాం శణవల్కజమ్ ।
 కారాసం పద్మజం చైవ సర్వేషాం శస్త్రమీశ్వర ॥ ౧,౪౩.౧౦॥
 బ్రాహ్మణ్యా కర్తవ్యం సూత్రం త్రిగుణం త్రిగుణీకృతమ్ ।
 ఓం కారో౭థ శివః సోమో హ్యగ్నిర్బృహ్యో ఫణీ రవిః ॥ ౧,౪౩.౧౧॥
 విఘ్నేశో విష్ణురిత్యేతే స్థితాస్తన్తుషు దేవతాః ।
 బ్రహ్మో విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ త్రిసూత్రే దేవతాః స్మృతాః ॥ ౧,౪౩.౧౨॥
 సావరే రాజతే తామ్రే వైణవే మృన్మయే న్యనేత్ ।
 అఙ్గష్ఠిన చతుః షష్ఠిః శ్రేష్ఠం మధ్యం తదర్ధతః ॥ ౧,౪౩.౧౩॥
 తదర్ధా తు కనిష్ఠా స్యాత్సూత్రమష్టోత్తరం శతమ్ ।
 ఉత్తమం మధ్యమం చైవ కన్యసం పూర్వవత్క్రమాత్ ॥ ౧,౪౩.౧౪॥

ఉత్తమోఽగుప్థమానేన మధ్యమో మధ్యమేన తు ।
కన్యనే చ కనిష్ఠేన అఙ్గుల్యా గ్రన్థయః స్మృతాః ॥ ౧,౪౩.౧౫॥
విమానే స్థణ్ణిలే వైవ ఏతత్సామాన్యలక్షణమ్ ।
శివోద్ధృతం పవిత్రం తు ప్రతిమాయాం చ కారయేత్ ॥ ౧,౪౩.౧౬॥
హృన్నాభిరూ(రు) రుమానే చ జానుభ్యామవలమ్బినీ ।
అష్టోత్తరసహస్రేణ చత్వారో గ్రన్థయః స్మృతాః ॥ ౧,౪౩.౧౭॥
షట్త్రిం(శ్చిం) శచ్చ చతుర్విశద్ధ్యాదశ గ్రన్థయోఽథవా ।
ఉత్తమాదిషు విజ్ఞేయాః పర్వభిర్వా పవిత్రకమ్ ॥ ౧,౪౩.౧౮॥
చర్చితం కుఙ్కుమేవైవ హరిద్రాచన్దనేన వా ।
సోపవాసః పవిత్రస్తు పాత్రస్థమధివాసయేత్ ॥ ౧,౪౩.౧౯॥
అశ్వత్థపత్రపుటకే అష్టదిక్షు నివేశితమ్ ।
దణ్డకాష్ఠం కుశాగ్రం చ పూర్వే సఙ్కుర్షణేన తు ॥ ౧,౪౩.౨౦॥
రోచనాకుఙ్కుమేనవ ప్రద్యుమ్నేన తు దక్షిణే ।
యుద్ధార్థో ఫలసిద్ధ్యర్థమనిరుద్ధేన పశ్చిమే ॥ ౧,౪౩.౨౧॥
చన్దనం నీలయుక్తం చ తిలభస్మాక్షతం తథా ।
ఆగ్నేయాదిషు కోణేషుర్ష్యాదీనాం తు క్రమాన్వ్యసేత్ ॥ ౧,౪౩.౨౨॥
పవిత్రం వాసుదేవేన అభిమన్త్య సకృత్సకృత్ ।
దృష్ట్వా పునః ప్రపూజ్యాథ వస్త్రేణాచ్ఛాద్య యత్నతః ॥ ౧,౪౩.౨౩॥
దేవస్య పురతః స్థాప్యం ప్రతిమామణ్డలస్య వా ।
పశ్చిమే దక్షిణే వైవ ఉత్తరే పూర్వవత్క్రమాత్ ॥ ౧,౪౩.౨౪॥
బ్రాహ్మీదీంశ్చాపి సంస్థాప్య కలశం చాపి పూజయేత్ ।
అస్త్రేణ మణ్డలం కృత్వా నైవేద్యఞ్చ సమర్పయేత్ ॥ ౧,౪౩.౨౫॥
అధివాస్య పవిత్రం తు త్రిసూత్రేణ నవేన వా (చ) ।
వేదికాం వేష్టయిత్వా తు ఆత్మానమ కలశం ఘృతమ్ ॥ ౧,౪౩.౨౬॥
అగ్నికుణ్డం విమానం చ మణ్డపం గృహమేవ చ ।
సూత్రమేకం తు సంగృహ్య దద్యాద్దేవస్య మృదాని ॥ ౧,౪౩.౨౭॥

దత్తా పలేదిమం మస్త్రం పూజయిత్వా మహేశ్వరమ్ |
 ఆవాహితోఽసి దేవేశ పూజార్థం పరమేశ్వర || ౧,౪౩.౨౮||
 తత్ప్రభాతేఽర్చయిష్యామి సామగ్యాః సన్నిధౌ భవ |
 ఏకరాత్రం త్రిరాత్రం వా ఆధివాస్య పవిత్రకమ్ || ౧,౪౩.౨౯||
 రాత్రౌ జాగరణం కృత్వా ప్రాతః సమూజ్య కేశవమ్ |
 ఆరోపయేత్క్రమేణైవ జ్యేష్ఠమధ్యకనీయసమ్ || ౧,౪౩.౩౦||
 ధూపయిత్వా పవిత్రం తు మస్త్రేణైవాభిమస్త్రయేత్ |
 ప్రజప్తగ్రస్థికం చైవ పూజయేత్కుసుమాదిభిః || ౧,౪౩.౩౧||
 గాయత్ర్యా చార్చితం తేన దేవం సమూజ్య దాపయేత్ |
 సమం పుత్రకలత్రాద్వైః సూత్రపుచ్చం తు ధారయేత్ || ౧,౪౩.౩౨||
 విశుద్ధగ్రస్థికం రమ్యం మహాపాతకనాశనమ్ |
 సర్వపాపక్షయం దేవ తవగ్రే ధారయామ్యహమ్ || ౧,౪౩.౩౩||
 ఏవం ధూపాదినాభ్యర్చ్య మధ్యమాదీన్నమర్పయేత్ |
 పవిత్రం చైష్ఠవం తేజః సర్వపాతకనాశనమ్ || ౧,౪౩.౩౪||
 ధర్మకామార్థసిద్ధ్యర్థం స్వకణ్ఠే ధారయామ్యహమ్ |
 వనమాలాం సమభ్యర్చ్య సేవన మస్త్రేణ దాపయేత్ || ౧,౪౩.౩౫||
 వైవేద్యం వివిధం దత్తా కుసుమాదేర్బలిం హరేత్ |
 అగ్నిం సంతర్ప్య తత్రాపి ద్వాదశాంజులమానతః || ౧,౪౩.౩౬||
 అష్టోత్తరశతేనైవ దద్యాదేకపవిత్రకమ్ |
 ఆదౌ దత్తావర్ష్యమాదిత్యే తత్ర చైకం పవిత్రకమ్ || ౧,౪౩.౩౭||
 విష్వక్సేనం తతః ప్రార్ఘ్య సురుమర్హ్యాదిభిర్ధర |
 దేవస్యాగ్రే పఠేన్మస్త్రం కృతాంజ్జులిపుటః స్థితః || ౧,౪౩.౩౮||
 జ్ఞానతోఽజ్ఞానతో వాపి పూజనాది కృతం మయా |
 తత్సర్వం పూర్ణమేవాస్తు త్వత్ప్రసాదాత్సురేశ్వర || ౧,౪౩.౩౯||
 మణివిద్రుమమాలభిర్మందారకుసుమాదిభిః |
 ఇయం సాంవత్సరీ పూజా తవాస్తు గరుడధ్వజ || ౧,౪౩.౪౦||
 వనమాలా యథా దేవ కౌస్తుభం సతతం హృది |

తదవత్పవిత్రం తన్మానాం మాలాం త్వం హృదయే ధర || ౧,౪౩.౪౧||

ఏవం ప్రార్థ్య ద్విజానోభిజ్య దత్వా తేభ్యశ్చ దక్షిణామ్ |

విసర్జయేత్తు తేనైవ సాయాహ్నే త్వపరోఽహని || ౧,౪౩.౪౨||

సాంవత్సరీమిమాం పూజాం సమ్పాద్య విధివన్మయా |

వ్రజేః పవిత్రకేదాసీం విష్ణులేకం విసర్జితః || ౧,౪౩.౪౩||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

విష్ణుపవిత్రారోపణం నామ త్రివత్సారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౪

హరిరువాచ |

పూజయిత్వా పవిత్రాద్వైర్బ్రహ్మ ధ్యాత్వా హరిర్భవేత్ |

బ్రహ్మధ్యానం ప్రవక్ష్యామి మాయాయస్తప్రమర్దకమ్ || ౧,౪౪.౧||

యచ్ఛేద్యాజ్మనసం ప్రాజ్ఞస్తం యజ్ఞేజ్ఞానమాత్మని |

జ్ఞానం మహతి సంయచ్ఛేద్య ఇచ్ఛేజ్ఞానమాత్మాని || ౧,౪౪.౨||

దేహన్ద్రియమనోబుద్ధిప్రాణాహంకారావరితమ్ |

వర్జితం భూతతన్మాత్త్రైర్గుణజన్మాశనాదిభిః || ౧,౪౪.౩||

స్వప్రకాశం నిరాకారం సదానం దమనాది యత్ |

నిత్యం శుద్ధం బుద్ధమృద్ధం సత్యమానన్దమద్వయమ్ || ౧,౪౪.౪||

తురీయమక్షరం బ్రహ్మ అహమస్మి పరం పదమ్ |

అహం బ్రహ్మైత్యవస్థానం సమాధిరపి (రితి) గీయతే || ౧,౪౪.౫||

ఆత్మానం రథినం విద్ధి శరీరం రథమేవ తు |

బుద్ధిం చ సారథిం విద్ధి మనః ప్రగ్రహమేవ చ |

ఇన్ద్రియాణి హయానాపచర్విషయాస్తేషు గోచరాః || ౧,౪౪.౬||

ఆత్మేన్ద్రియమనోయుక్తో భోక్తేత్యార్మనీషిణః |

యస్తు విజ్ఞాన బాహ్మీన యుక్తేన మనసా సదా || ౧,౪౪.౭||

స తు తత్పదమాప్నోతి స హి భూయో న జాయతే |

విజ్ఞానసారథిర్మస్తు మనః ప్రగ్రహవాన్నరః || ౧,౪౪.౮||

స్వర్ధున్యాః పారమాప్నోతి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్ |

అహింసాదిర్యమః ప్రోక్తః శౌచాదిర్నియమః స్మృతః ॥ ౧,౪౪.౯ ॥

ఆననం పద్మకాద్యుక్తం ప్రాణాయామో మరుజ్జయః ।

ప్రత్యాహా రో జయః ప్రోక్తో ధ్యానమీశ్వరచింతనమ్ ॥ ౧,౪౪.౧౦ ॥

మనోధృతిర్ధారణా స్థాతృమాధిర్బ్రహ్మణీ స్థితిః ।

పూర్వం చేతః స్థిరం న స్యాత్తతోమూర్తిం విచింతయేత్ ॥ ౧,౪౪.౧౧ ॥

హృత్పద్మకర్ణికామధ్యే శఙ్ఖచక్రగదాబ్జవాన్ ।

శ్రీవత్సకౌస్తుభయుతో వనమాలాశ్రియా యుతః ॥ ౧,౪౪.౧౨ ॥

నిత్యః శుద్ధో భూతియుక్తః సత్యానన్దాహ్వాయః పరః ।

ఆత్మాహం పరమం బ్రహ్మ పరమం జ్యోతిరేవ తు ॥ ౧,౪౪.౧౩ ॥

చతుర్విశతిమూర్తిః స శాలగ్రామశిలాస్థితః ।

ద్వారకాదిశిలాసంస్థో ధ్యేయః పూజ్యోఽప్యహం చ సః ॥ ౧,౪౪.౧౪ ॥

మనసోఽభీప్సితం ప్రాప్య దేవో వైమానికో భవేత్ ।

నిష్కామో ముక్తిమాప్నోతి మూర్తిం ధ్యాయయంస్తువజ్జాపన్ ॥ ౧,౪౪.౧౫ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

బ్రహ్మమూర్తిధ్యాననిరూపణం నామ చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౫

హరిరువాచ ।

ప్రసంగాత్కథయిష్యామి శాలగ్రామస్య లక్షణమ్ ।

శాలగ్రామశిలాస్పర్శాత్కౌటిజన్మాఘనాశనమ్ ॥ ౧,౪౫.౧ ॥

శఖచక్రగదాపదీ (హస్తః) (కేశవాఖ్యో) గదాధరః ।

సబ్దకౌమాదకీచక్రశఙ్ఖీ (నారాయణో) విభుః ॥ ౧,౪౫.౨ ॥

సచక్రశఙ్ఖాబ్జగదో (మాధవః) శ్రీగదాధరః ।

గదబ్జశఙ్ఖచక్రీ వా (గోవిందో)ఽర్చ్యో గదాధరః ॥ ౧,౪౫.౩ ॥

పద్మశఙ్ఖారిగాదినే (విష్ణురూపాయ) తే నమః ।

సశఙ్ఖాబ్జగదాచక్ర (మధుసూదనమూర్తయే) ॥ ౧,౪౫.౪ ॥

నమో గదారిశఙ్ఖాబ్జయుక్త(త్రైవిక్రమాయ) చ ।

సారికౌమోదకీపద్మశఙ్ఖ(వామనమూర్తయే) ॥ ౧,౪౫.౫ ॥

చక్రాబ్జశక్తిగాదినే నమః (శ్రీధరమూర్తయే) ।
 (హృషీకేశాయా)౭బ్జగదాశక్తినే చక్రిణే నమః ॥ ౧,౪౫.౬ ॥
 సాబ్జచక్రగదాశక్తి(పద్మనాభస్వరూపిణే) ।
 శక్తిచక్రగదాపద్మిన్(దామోదర) మనోనమః ॥ ౧,౪౫.౭ ॥
 సారిశక్తిగదాబ్జాయ (వాసుదేవాయ) వై నమః ।
 శక్తిబ్జచక్రగాదినే నమః (సంకర్షణాయ) చ ॥ ౧,౪౫.౮ ॥
 సుశక్తిసుగదాబ్జారిధృతే (ప్రద్యుమ్నమూర్తయే) ।
 నమో(౭నిరుద్ధాయ) గదాశక్తిబ్జారివిధారిణే ॥ ౧,౪౫.౯ ॥
 సాబ్జశక్తిగదాచక్రపురుషోత్తమమూర్తయే) ।
 నమో(౭ధోక్షజరూపాయ) గదాశక్తిారిపద్మినే ॥ ౧,౪౫.౧౦ ॥
 (న్యసింహమూర్తయే) పద్మగదాశక్తిారిధారిణే ।
 పద్మారిశక్తిగదినే నమో(౭స్త్వచ్యుతమూర్తయే) ॥ ౧,౪౫.౧౧ ॥
 సశక్తిచక్రాబ్జగదం (జనార్దన) మిహానయే ।
 (ఉపేంద్రః) సగదః సారిః పద్మశక్తిన్నమోనమః ॥ ౧,౪౫.౧౨ ॥
 సుచక్రాబ్జగదాశక్తియుక్తాయ (హరిమూర్తయే) ।
 సగదాబ్జారిశక్తిాయ నమః (శ్రీకృష్ణమూర్తయే) ॥ ౧,౪౫.౧౩ ॥
 శాలగ్రామశిలాద్వారగతలగ్నద్విచక్రధృక్ ।
 శుక్లాభో(వాసుదేవాఖ్యః) సో౭వ్యాద్యః శ్రీగదాధరః ॥ ౧,౪౫.౧౪ ॥
 లగ్నద్విచక్రో రక్తాభః పూర్వభాగస్తుపుష్కలః ।
 సంకర్షణో౭థ(ప్రద్యుమ్నః) సూక్ష్మచక్రస్తు పీతకః ॥ ౧,౪౫.౧౫ ॥
 స దీర్ఘః సశిరశ్చిద్రో యో(౭నిరుద్ధస్తు) వర్తులః ।
 నీలో ద్వారి త్రిరేఖశ్చ అథ (నారాయణో)౭సితః ॥ ౧,౪౫.౧౬ ॥
 మధ్యే గాదకృతీ రేఖా నాభిచక్రో (క్ర) మహోన్నతః ।
 పృథువక్షా (న్యసింహో) వః కపిలో౭వ్యాత్తిభిన్నకః ॥ ౧,౪౫.౧౭ ॥
 అథవా పంచుభిన్నస్తత్పూజనం బ్రహ్మచారిణః ।
 (వరాహః) శక్తిలిక్ష్ణో౭వ్యాద్విషమద్వయచక్రకః ॥ ౧,౪౫.౧౮ ॥

నీలస్త్రీరేఖః స్థూలోఽథ (కూర్మమూర్తిః స బిన్దుమాన్ |
 (కృష్ణః) స వర్తులావర్తః పాతు వో నతపృష్ఠకః || ౧,౪౫.౧౯ ||
 (శ్రీధరః) పఞ్చరేఖోఽవ్యా (ద్వనమాళీ) గాదాఙ్కీతః |
 (వామనో) వర్తులో హ్రస్వో వా (రా) మవక్తః సురేశ్వరః || ౧,౪౫.౨౦ ||
 నానావర్ణోఽనేకమూర్తిర్నాగభోగీ (త్వనన్తకః) |
 స్థూలో (దామోదరో) నీలో మధ్యేవక్తః సునీలకః || ౧,౪౫.౨౧ ||
 సంకీర్ణద్వారకః సోఽవ్యాదథ బ్రహ్మో సులోహితః |
 సదీర్ఘరేఖః సుషిర ఏకచక్రామ్బుజః పృథుః || ౧,౪౫.౨౨ ||
 పృథుచ్ఛిద్రః స్థూలచక్రః(కృష్ణో) (విష్ణుశ్చ) బిల్వవత్ |
 హయగ్రీవోఽఙ్కుశాకారః పఞ్చరేఖః సకౌస్తుభః || ౧,౪౫.౨౩ ||
 (వైకుంఠో) మణిరత్నాభ ఏకచక్రామ్బుజోఽసితః |
 (మత్స్యో) దీర్ఘోఽమ్బుజాకారో ద్వారరేఖశ్చ పాతు వః || ౧,౪౫.౨౪ ||
 రామచక్రో దక్షరేఖః శ్యామోవోఽవ్యా (త్రివిక్రమః) |
 శాలగ్రామే ద్వారకాయాం స్థితాయ గదిన నమః || ౧,౪౫.౨౫ ||
 ఏకద్వారశ్చతుశ్చక్రో వనమాలావిభూషితః |
 స్వర్ణరేఖాసమాయుక్తో గోష్పదేన విరాజితః || ౧,౪౫.౨౬ ||
 కదంబకుసుమాకారో (లక్ష్మీనారాయణో)ఽవతు |
 ఏకేన లక్ష్మితో యోవ్యాద్రదాధారీ (సుదర్శనః) || ౧,౪౫.౨౭ ||
 (లక్ష్మీనారాయణో) ద్వాభ్యాన్త్రిభిర్మూర్తిస్త్రీవిక్రమః |
 చతుర్భిశ్చ (చతుర్వ్యాహో) (వాసుదేవశ్చ) పఞ్చుభిః || ౧,౪౫.౨౮ ||
 (ప్రద్యుమ్నః) షడూభిరేవ స్యాత్(సంకర్షణ) ఇతస్తతః |
 (పురుషోత్తమో)ఽష్టభిః స్యా(న్నవవ్యాహో) నవాఙ్కీతః || ౧,౪౫.౨౯ ||
 (దశావతారో) దశభిరనిరుద్ధోఽవతాదథ |
 (ద్వాదశాత్మా) ద్వాదశభిరత ఊర్ధ్వ(మనన్తకః) || ౧,౪౫.౩౦ ||
 విష్ణోర్మూర్తిమయం స్తోత్రం యః పఠేత్స దివం వ్రజేత్ |
 (బ్రహ్మో) చతుర్ముఖో దణ్డీ కమణ్ణలుయుగాన్వితః || ౧,౪౫.౩౧ ||
 (మహేశ్వరః) ప్రఞ్చవక్రో దశబాహుర్వృషధ్వజః |
 యథాయుధస్తథా గౌరీ చణ్డికా చ సరస్వతీ || ౧,౪౫.౩౨ ||

మహాలక్ష్మీర్మాతరశ్చ పద్మహస్తో (దివాకరః) ।
 గణాస్యశ్చ గణః స్కన్ధః షణ్ముఖోనేకథా గుణాః ॥ ౧,౪౫.౩౩॥
 ఏతేఽర్చితాః స్థాపితాశ్చ ప్రాసాదే వాస్తుపూజితే ।
 ధర్మార్థకామమోక్షాద్యాః ప్రాప్యన్తే పురుషేణ చ ॥ ౧,౪౫.౩౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 శాలగ్రామమూర్తిలక్షణం నామ పంచచత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౬

హరిరువాచ ।

వాస్తుం సంక్షేపతో వక్ష్యే గృహాదౌ విఘ్ననాశనమ్ ।
 ఈసానకోణాదారభ్య హ్యేకాశీతిపదే యజేత్ ॥ ౧,౪౬.౧॥
 ఈశానే చ శిరః పాదౌ నైర్మతేఽగ్న్యనిలే కరౌ ।
 ఆవాసవాసవేశ్మాదౌ పురే గ్రామే వణిక్పథే ॥ ౧,౪౬.౨॥
 ప్రాసాదారామదుర్గేషు దేవాలయమలేషు చ ।
 ద్వావింశతి సురాన్బాహ్యే తదన్తశ్చ త్రయోదశ ॥ ౧,౪౬.౩॥
 ఈశశ్చైవాథ పర్జన్యో జయన్తః కులిశాయుధః ।
 సూర్యః సత్యో భృగుశ్చైవ ఆకాశో వాయురేవ చ ॥ ౧,౪౬.౪॥
 పూషా చ వితథశ్చైవ గ్రహక్షేత్రయమావుభౌ ।
 గన్ధర్వో భృగురాజస్తు మృగః పితృగణస్తథా ॥ ౧,౪౬.౫॥
 దౌవారికోఽథ సుగ్రీవః పుష్పదన్తో గణాధిపః ।
 అసురః శేషపాపౌ (దౌ) చ రోగో డ్హిముఖ (ఖ్య) ఏవ చ ॥ ౧,౪౬.౬॥
 భల్లాటః సోమసర్పౌ చ అదితిశ్చదితిస్తథా ।
 బహిర్ద్వాత్రింశదేతే తు తదన్తశ్చతురః శ్శృణు ॥ ౧,౪౬.౭॥
 ఈశానాదిచతుష్కోణసంస్థితాన్పూజయేద్ధుధః ।
 ఆపశ్చైవాథ సావిత్రి జయో రుద్రస్తథైవ చ ॥ ౧,౪౬.౮॥
 మధ్యే నవపదే బ్రహ్మ తస్యాష్టౌ చ సమీపగాన్ ।
 దేవానేకోత్తరానేతాన్పూర్వాదౌ నామతః శ్శృణు ॥ ౧,౪౬.౯॥

అర్చమా సవితా చైవ వివస్వాన్విబుధాధిపః ।
 మిత్రోఽథ రాజయజ్ఞౌ చ తథా పృథ్వీధరః క్రమాత్ ॥ ౧,౪౬.౧౦॥
 అష్టమశ్చాపవత్సశ్చ పరితో బ్రహ్మణః స్మృతాః ।
 ఈశానకోణాదారభ్య దుగ్ధే చర్(జ్ఞేయో) వంశ ఉచ్యతే ॥ ౧,౪౬.౧౧॥
 ఆగ్నేయకోణాదారభ్య వంశో భవతి దుర్ధరః ।
 అదితిం హిమవన్తం చ జయన్తం చ ఇదం త్రయమ్ ॥ ౧,౪౬.౧౨॥
 నాయికా కాలికా నామ శక్రాద్ద్రన్ధర్వగాః పునః ।
 వాస్తుదేవాన్పూజయిత్వా గృహప్రాసాదకృద్భవేత్ ॥ ౧,౪౬.౧౩॥
 సురేజ్యః పురతః కార్యో యస్యాగ్నేయాం మహానసమ్ ।
 కపినిర్గమనే (ణీ)?యేన పూర్వతః సత్రమణ్డపమ్ ॥ ౧,౪౬.౧౪॥
 గన్ధపుష్పగృహం కార్యమైశాన్యాం పట్టసంయుతమ్ ।
 భాణ్డాగారం చ కౌబేర్యాం గోష్ఠాగారం చ వాయవే ॥ ౧,౪౬.౧౫॥
 ఉదగాశ్రయం చ వారుణ్యాం వాతాయనసమన్వితమ్ ।
 సమిత్కుశేన్ధనస్థానమాయుధానాం చ నైర్వృతే ॥ ౧,౪౬.౧౬॥
 అభ్యాగతాలయం రమ్యసశయ్యాసనాపదుకమ్ ।
 తోయాగ్నిదీపసద్భృత్యైర్ముక్తం దక్షిణతో భవేత్ ॥ ౧,౪౬.౧౭॥
 గృహాన్తరాణి సర్వాణి సజలైః కదలీగృహైః ।
 పఞ్చావర్తైశ్చ కుసుమైః శోభితాని ప్రకల్పయేత్ ॥ ౧,౪౬.౧౮॥
 ప్రాకారం తద్వహిర్దద్యాత్పఞ్చాహస్తప్రమాణతః ।
 ఏవం విష్ణ్వాశ్రమం కుర్యాద్వనైశోఽపవనైర్ముతమ్ ॥ ౧,౪౬.౧౯॥
 చతుః షష్టిపదో వాస్తుః ప్రాసాదాదౌ ప్రపూజితః ।
 మధ్యే చతుష్పదో బ్రహ్మ ద్విప దాస్త్యర్వమాదయః ॥ ౧,౪౬.౨౦॥
 కర్ణే చైవాథ శిఖ్యాద్యాస్తథా దేవాః ప్రకీర్తితాః ।
 తేభ్యో హ్యుభయతః సార్థాదన్యేఽపి ద్విపదాః సురాః ॥ ౧,౪౬.౨౧॥
 చతుః షష్టిపదా దేవా ఇత్యేవం పరికీర్తితాః ।
 చరకీ చ విదారీ చ పూతనా పాపరాక్షసీ ॥ ౧,౪౬.౨౨॥
 ఈశానాద్యాస్తతో బాహ్యే దేవాద్యా హేతుకాదయః ।

హైతుకస్త్రీపురాస్తశ్చ అగ్నివేతాలకౌ యమః ॥ ౧,౪౬.౨౩॥

అగ్నిజిహ్వాః కాలకశ్చ కరాలో హ్యకపాదకః ।

ఐశాన్యాం భీమరూపస్తు పాతాలే ప్రేతనాయకః ॥ ౧,౪౬.౨౪॥

ఆశాశే గన్ధమాళీ స్యాత్క్షేత్రపాలాంస్తతో యజేత్ ।

విస్తారాభిహతం దైర్ఘ్యం రాశిం వాస్తోస్తు కారయేత్ ॥ ౧,౪౬.౨౫॥

కృత్వా చ వసుభిర్భాగం శేషం బద్ధా యమాదిశేత్ ।

పునర్గుణితమష్టాభిర్భాగం తు భాజయేత్ ॥ ౧,౪౬.౨౬॥

యచ్ఛేషం తద్భవేదృక్షం భాగైర్పృత్వావ్యయం భవేత్ ।

ఋక్షం చతుర్గుణం కృత్వా నవభిర్భాగహారితమ్ ॥ ౧,౪౬.౨౭॥

శేషమంశం విజాసీయాద్దేవలస్య మతం యథా ।

అష్టాభిర్గుణితం పిణ్డం షష్టిభిర్భాగాహారితమ్ ॥ ౧,౪౬.౨౮॥

యచ్ఛేషం తద్భవేజ్జీవం మరణం భతహారితమ్ ।

వాస్తుక్రోడే గృహం కుర్యాన్న పృష్ఠే మానవః సదా ॥ ౧,౪౬.౨౯॥

వామపార్శ్వేన స్వాపితి నాత్ర కార్యా విచారణా ।

సింహకన్యాతులాయాం చ ద్వారం శుభ్యేదథోత్తరమ్ ॥ ౧,౪౬.౩౦॥

ఏవం చ వృశ్చికాదౌ స్యాత్పూర్వదక్షిణపశ్చిమమ్ ।

ద్వారం దీర్ఘార్థవిస్తారం ద్వారాణ్యష్టౌ స్మృతాని చ ॥ ౧,౪౬.౩౧॥

సన్తానప్రేష్యసీచత్వం స్వయానం స్వర్ణభూషణమ్ ।

సుతహీనం తు రౌద్రేణ వీర్యఘ్నం దక్షిణే తథా ॥ ౧,౪౬.౩౨॥

వహ్నా బధశ్చాయుర్వృద్ధింపుత్రలాభసుతృప్తిదః ।

ధనదే నృపపీడాదమర్థఘ్నం రోగదం జలే ॥ ౧,౪౬.౩౩॥

నృపభీ తిర్మృతాపత్యం హ్యనపత్యం న వైరదమ్ ।

ఆర్థదం చార్థహాన్యై చ దోషదం పుత్రమృత్యుదమ్ ॥ ౧,౪౬.౩౪॥

ద్వారాణ్యుత్తరసంజ్ఞాని పూర్వద్వారాణి వచ్యమామ్ ।

అగ్నిభీతిర్బహు కన్యాధనసమానకోపదమ్ ॥ ౧,౪౬.౩౫॥

రాజఘ్నం కోపదం పూర్వే ఫలతో ద్వారమీరితమ్ ।

ఈశానాదౌ భవేత్పూర్వమగ్నేయ్యాదౌ తు దక్షిణమ్ ॥ ౧,౪౬.౩౬॥

వైరృత్యాదౌ పశ్చిమం స్యాద్వాయవ్యాదౌ తు చోత్తరమ్ |
 అష్టభాగే కృతే భాగే ద్వారాణాం చ ఫలాఫలమ్ || ౧,౪౬.3౭||
 అశ్వత్థప్లక్షన్యగ్రోధాః పూర్వాదౌ స్యాదుదుమ్బరః |
 గృహస్య శోభనః ప్రోక్త ఈశానే వైవ సామృతిః |
 పూజితో విగ్నహారీ స్యాత్ప్రాసాదస్య గృహస్య చ || ౧,౪౬.3౮||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వాస్తుమానలక్షణం నామ షట్చత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౭

సూత ఉవాచ |

ప్రాసాదానాం లక్షణం చ వక్ష్యే శౌనక తచ్ఛృణు |
 చతుః షష్టిపదం కృత్వా దిగ్విదిక్షూపలక్షితమ్ || ౧,౪౭.౧||
 చతుష్కోణం చతుర్భుజ్చ ద్వారాణి సూర్యసంఖ్యయా |
 చత్వారింశాష్టబిజ్చైవ భిత్తీనాం కల్పనా భవేత్ || ౧,౪౭.౨||
 ఊర్ధ్వక్షేత్రసమా జఙ్ఘ జఙ్ఘార్ధద్విగుణం భవేత్ |
 గర్భవిస్తారవిస్తీర్ణః శుకాఙ్ఘ్రిశ్చ విధీయతే || ౧,౪౭.3||
 తత్త్రిభాగేన కర్తవ్యః పంచభాగేన వా పునః |
 నిర్గమస్తు శుకాఙ్ఘ్రిశ్చ ఉచ్చాయః శిఖరార్ధగః || ౧,౪౭.౪||
 చతుర్థా శిఖరం కృత్వా త్రిభాగే వేదిబన్ధనమ్ |
 చతుర్థే పునరస్యైవ కణ్ఠమామూలసాధనమ్ || ౧,౪౭.౫||
 అథ వాపి సమం వాస్తుం కృత్వా షోడశభాగికమ్ |
 తస్య మధ్యే చతుర్భాగమాదౌ గర్భం తు కారయేత్ || ౧,౪౭.౬||
 చతుర్భాగేన భిత్తీనాముచ్చాయః స్యాత్ప్రమాణతః || ౧,౪౭.౭||
 ద్విగుణః శిఖరోచ్చాయో భిత్త్యుచ్చాయాచ్చ మానతః |
 శిఖరార్ధస్య చైర్ధేన విధేయాస్తు ప్రదక్షిణాః || ౧,౪౭.౮||
 చతుర్దిక్షు తథా జ్ఞేయో నిర్గమస్తుః తథా బుధైః |
 పంచభాగేన సంభజ్య గర్భమానం విచక్షణః || ౧,౪౭.౯||
 భాగమేకం గృహీత్వా తు నిర్గమం క్లపయేత్పునః |

గర్భనూత్రసమో భాగాదగ్రతో ముఖమణ్డపః ॥ ౧,౪౭.౧౦॥

ఏతత్సామాన్యముద్దిష్టం ప్రాసాదస్య హి లక్షణమ్ ।

లిజమానమథో వక్ష్యే పీఠో లిజసమో భవేత్ ॥ ౧,౪౭.౧౧॥

ద్విగుణేన భవేద్రర్భః సమంతాచ్ఛానక ద్రువమ్ ।

తద్ద్విధా చ భవేద్భిత్తిర్జ్ఞా తద్విస్తరార్థగా ॥ ౧,౪౭.౧౨॥

ద్విగుణం శిఖరం ప్రోక్తం జ్ఞాయాశ్చైవ శౌనక ।

పీఠగర్భావరం కర్మ తస్మానేన శుకాజ్ఞీకమ్ ॥ ౧,౪౭.౧౩॥

నిర్గమస్తు సమాఖ్యాతః శేషం పూర్వవదేవ తు ।

లిజమానం స్మృతం హ్యేతద్ధ్వారమానమథోచ్యతే ॥ ౧,౪౭.౧౪॥

కరాగ్రం వేదవత్కృత్వా ద్వారం భాగాష్టమం భవేత్ ।

విస్తరేణ సమాఖ్యాతం ద్విగుణంస్వేచ్ఛయా భవేత్ ॥ ౧,౪౭.౧౫॥

ద్వారవత్పీఠమధ్యే తు శేషం సుషిరకం భవేత్ ।

పాదికం శేషికం భిత్తిర్ద్వారార్ధేన పరిగ్రహాత్ ॥ ౧,౪౭.౧౬॥

తద్విస్తారసమా జ్ఞా సీఖరం ద్విగుణం భవేత్ ।

శుకాజ్ఞీః పూర్వవజ్ఞేయా నిర్గమాచ్ఛాయకం భవేత్ ॥ ౧,౪౭.౧౭॥

మణ్డపే మానమేతత్తు స్వరూపం చాపరం వదే ।

త్రైవేదం కారయేత్క్షేత్రం యత్ర తిష్ఠన్తి దేవతాః ॥ ౧,౪౭.౧౮॥

ఇత్థం కృతేన మానేన బాహ్యభాగవినిర్గతమ్ ।

నేమిః పాదేన విస్తీర్ణా ప్రాసాదస్య సమస్తతః ॥ ౧,౪౭.౧౯॥

గర్భం తు ద్విగుణం కుర్యాన్నేమ్యా మానం భవేదిహ ।

స ఏవ భిత్తేరుత్పేధో శిఖరో ద్విగుణో మతః ॥ ౧,౪౭.౨౦॥

ప్రాసాదానాం చ వక్ష్యామి మానం యోనిం చ మానతః ।

వైరాజః పుష్పకాఖ్యశ్చ కైలాసో మాలికాహ్వయః ॥ ౧,౪౭.౨౧॥

త్రివిష్టపం చ పక్షాఞ్చితే ప్రాసాదాః సర్వయోనయః ।

ప్రథమశ్చతురశ్రో హి ద్వితీయస్తు తదాయతః ॥ ౧,౪౭.౨౨॥

వృత్తో వృత్తాయతశ్చాన్యోఽష్టాశ్రశ్చేహ చ పఞ్చమః ।

ఏతేభ్య ఏవ సమూహతాః ప్రాసాదాః సుమనోహరాః ॥ ౧,౪౭.౨౩॥

సర్వప్రకృతిభూతేభ్యశ్చత్వారింశత్యధైవ చ |
 మేరుశ్చ మందరశ్చైవ విమానశ్చ తథాపరః || ౧,౪౭.౨౪||
 భద్రకః సర్వతా భద్రో రుచకో నన్దనస్తథా |
 నన్దివర్ధనసంజ్ఞశ్చ శ్రీవత్సశ్చ నవేత్యమీ || ౧,౪౭.౨౫||
 చతురశ్రాః సముద్భూతా వైరాజాదితి గమ్యతామ్ |
 వలభీ గృహరాజశ్చ శా లాగృహం చ మన్దిరమ్ || ౧,౪౭.౨౬||
 విమానం చ తథా బ్రహ్మమన్దిరం భవనం తథా |
 ఉత్తమృగం శికిరా వేశ్మ నవైతే పుష్పకోద్భవాః || ౧,౪౭.౨౭||
 వలయో దున్దుభిః పద్మో మహాపద్మస్తథాపరః |
 ముకులీ చాస్య ఉష్ణీషీ శఙ్ఖశ్చ కలశస్తథా || ౧,౪౭.౨౮||
 గువావృక్షస్తథాన్యశ్చ వృత్తాః కైలాససమృభవాః |
 గజోఽథ వృషభో హంసో గరుడః సింహనామకః || ౧,౪౭.౨౯||
 భూముఖో భూధర్షశ్చైవ శ్రీజయః పృథివీధరః |
 వృత్తాయతాః సముద్భూతా నవైతే మణికాహ్వయాత్ || ౧,౪౭.౩౦||
 వజ్రం చక్రం తథాన్యచ్చ ముష్టికం వజ్రుసంజ్ఞితమ్ |
 వక్రః స్వస్తికఖణ్డౌ చ గదా శ్రీవృక్ష ఏవ చ || ౧,౪౭.౩౧||
 విజయో నామతః శ్వేతస్త్రివిష్టిపసముదృభవాః |
 త్రికోణం పద్మమర్ధేన్దుశ్చతుష్కోణం ద్విరష్టకమ్ || ౧,౪౭.౩౨||
 యత్ర తత్ర విధాతవ్యం సంస్థానం మణ్డపస్య తు |
 రాజ్యం చ విభవశ్చైవః హ్యాయుర్వర్షనమేవ చ || ౧,౪౭.౩౩||
 పుత్రలాభః స్త్రియః పుష్టిస్త్రికోణాదిక్రమాద్భవేత్ |
 కుర్యాద్ధజాదికం ఖ్యాతద్వారి గర్భగృహం తథా || ౧,౪౭.౩౪||
 మణాడపః సమసంఖ్యాభిర్గుణితః సూత్రకస్తథా |
 మణ్డపస్య చతుర్థాంశాద్భద్రః కార్యో విజానతా || ౧,౪౭.౩౫||
 స్పర్ధాగవాక్షకోపేతో నిర్గవాక్షోఽథ వా భవేత్ |
 సార్ధభిత్తిప్రమాణేన భితిమానేన వా పునః || ౧,౪౭.౩౬||
 భిత్తేర్ద్యైగుణ్యతో వాపి కర్తవ్యా మణ్డపాః క్రవితే |

ప్రాసాదే మఞ్చరీ కార్యా చిత్రా విషమభూమికా ॥ ౧,౪౭.౩౭॥
 పరిమాణవిరోధేన రేఖావైషమ్యభూషితా ।
 ఆధారస్తు చతుర్ధారశ్చతుర్మణ్డపశోభితః ॥ ౧,౪౭.౩౮॥
 శతశ్శృంగసమాయుక్తో మేరుః ప్రాసాద ఉత్తమః ।
 మణ్డపాస్తస్య కర్తవ్యా భద్రైస్త్రీభిరలఙ్కృతాః ॥ ౧,౪౭.౩౯॥
 ఘననాకారమానానాం భిన్నా భిన్నా భవన్తి తే ।
 కీయన్తో యేషు చాధారా నిరాధారాశ్చ కేచన ॥ ౧,౪౭.౪౦॥
 ప్రతిచ్ఛన్దకభేదేన ప్రాసాదాః సమ్భవన్తి తే ।
 అన్యోన్యాసంకరాస్తేషాం ఘటనానామభేదతః ॥ ౧,౪౭.౪౧॥
 దేవతానాం విశేషాయ ప్రాసాదా బహవః స్మృతాః ।
 ప్రాసాదే నియమో నాస్తి దేవతానాం స్వయమ్ముఖవామ్ ॥ ౧,౪౭.౪౨॥
 తానేవ దేవతానాం చ పూర్వమానేన కారయేత్ ।
 చతురశ్రాయతాస్తత్ర చతుష్కోణసమన్వితాః ॥ ౧,౪౭.౪౩॥
 చన్ద్రశాలాన్వితా కార్యా భేరీశిఖరసంయుతా ।
 పురతో వాహనానాం చ కర్తవ్యా లగ్న(ఘ) మణ్డపాః ॥ ౧,౪౭.౪౪॥
 నాట్యశాలా చ కర్తవ్యా ద్వారదేశసమాశ్రయా ।
 ప్రసాదే దేవతానాం చ కార్యా దిక్షు విదిక్ష్యపి ॥ ౧,౪౭.౪౫॥
 ద్వారపాలాశ్చ కర్తవ్యా ముఖ్యా గత్వా పృథక్పృథక్ ।
 కిఞ్చిదదూరతః కార్యా మతాస్తత్రోపజీవినామ్ ॥ ౧,౪౭.౪౬॥
 ప్రావృతా జగతీ కార్యా ఫలపుష్పజలాన్వితా ।
 ప్రసాదేషు సురాంస్థాప్య పూజాభిః పూజయేన్నరః ।
 వాసుదేవః సర్వదేవః సర్వభాక్తద్ధృహాదికృత్ ॥ ౧,౪౭.౪౭॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశే ఆచారకాణ్డే
 ప్రాసాదలిఙ్గమణ్డపాదిలక్షణనిరూపణంనామ సప్తవత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౮

సూత ఉవాచ ।

ప్రతిష్ఠాం సర్వదేవానాం సంక్షేపేణ వదామ్యహమ్ ।

సుతిథ్యాదౌ సురమ్యాం చ ప్రతిష్ఠాం కారయేద్గురుః ॥ ౧,౪౮.౧॥
 ఋత్విగ్నిః సహ చాచార్యం వరయేన్మధ్యదేశగమ్ ।
 స్వశాఖోక్తవిధానేన అథ వా ప్రణవేన తు ॥ ౧,౪౮.౨॥
 పఞ్చాభిర్బహుభిర్వాథ కుర్యాత్పాద్యార్హ్యమేవ చ ।
 ముద్రికాభిస్తథా వస్త్రైర్గన్ధమాల్యానులేపనైః ॥ ౧,౪౮.౩॥
 మస్త్రన్యాసం గురుః కృత్వా తతః కర్మ సమారభేత్ ।
 ప్రాసాదస్యాగ్రతః కుర్యాన్మణ్డపం దశహస్తకమ్ ॥ ౧,౪౮.౪॥
 కుర్యాద్ద్వాదశహస్తం వా స్త్రమైః షోడశభిర్మృతమ్ ।
 ధ్వజాష్టకైశ్చతుర్వస్తాం మధ్యే వేదిం చ కారయేత్ ॥ ౧,౪౮.౫॥
 నదీసంగమతీరాత్థాం వాలుకాం తత్ర దాపయేత్ ।
 చతురశ్రం కార్ముకాభం వర్చులం కమలాకృతి ॥ ౧,౪౮.౬॥
 పూర్వాదితః సమారభ్య కర్తవ్యం కుణ్డపఞ్చకమ్ ।
 అథవా చతురశ్రాణి సర్వాణ్యేతాని కారయేత్ ॥ ౧,౪౮.౭॥
 శాన్తికర్మిధానేన సర్వకామార్థసిద్ధయే ।
 శిరః స్థానే తు దేవస్య ఆచార్యో హోమమాచరేత్ ॥ ౧,౪౮.౮॥
 ఐశాన్యాం కేచిదిచ్చన్తి ఉపలిప్యావనిం శుభామ్ ।
 ద్వారాణి వైవ చత్వారి కృత్వా వై తోరణాన్తికే ॥ ౧,౪౮.౯॥
 న్యగ్రోధోదుమ్పురాశ్వత్థబైల్వపాలాశఖాదిరాః ।
 తోరణాః పఞ్చహస్తాశ్చ వస్త్రపుష్పాద్యలఙ్కృతాః ॥ ౧,౪౮.౧౦॥
 నిఖనేద్ధస్తమేకకం చత్వారశ్చతురో దిశః ।
 పూర్వద్వారే మృగేన్ద్రం తు హయరాజం తు దక్షిణే ॥ ౧,౪౮.౧౧॥
 పశ్చిమే గోపతిర్నామ సురశార్దూలముత్తరే ।
 అగ్నిమీలేతి హి మస్త్రేణ ప్రథమం పూర్వతో న్యసేత్ ॥ ౧,౪౮.౧౨॥
 ఈషేత్వేతిహి మస్త్రేణ దక్షిణస్యాం ద్వితీయకమ్ ।
 అగ్నాయాహిమస్త్రేణ పశ్చిమస్యాం తృతీయకమ్ ॥ ౧,౪౮.౧౩॥
 శన్నోదేపీతి మస్త్రేణ ఉత్తరస్యాం చతుర్థకమ్ ।
 పూర్వే అముద్దవత్కార్యా ఆగ్నోయాం ధూమరూపిణీ ॥ ౧,౪౮.౧౪॥

యామ్యం వై కృష్ణరూపా తు వైర్పత్యా శ్యామలా (ధూసరా) భవేత్ |
 వారుణ్యాం పాణ్డరా జ్ఞేయా వాయవ్యాం పీతవర్ణికా || ౧,౪౮.౧౫ ||
 ఉత్తరే రక్తవర్ణా తు శుక్లేశీ చ పతాకికా |
 బహురూపా తథా మధ్యే ఇన్ద్రవిద్యేతి పూర్వకే || ౧,౪౮.౧౬ ||
 ఆగ్నిం సంసుప్తిమస్త్రేణ యమోనాగేతి దక్షిణే |
 పూజ్యా రక్షోహనోవేతి పశ్చిమే ఉత్తరేఽపి చ || ౧,౪౮.౧౭ ||
 వాత ఇత్యభిషిచ్యాథ ఆప్యాయస్వేతి చోత్తరే |
 తమీశానమతశ్చైవ విష్ణోర్నుకేతి మధ్యమే || ౧,౪౮.౧౮ ||
 కలశౌ తు తతో ద్వాద్వా నివేశ్యా తోరణాన్తికే |
 వస్త్రయుగ్మనమాయుక్తాశ్చన్దనాద్వైః స్వలక్ష్మతాః || ౧,౪౮.౧౯ ||
 పుష్పైర్విశ్వానైర్బహులైరాదివర్ణాభిమన్త్రితాః |
 దిక్పాలాశ్చ తతః పూజ్యాః శాస్త్రదృష్టేన కర్మణా || ౧,౪౮.౨౦ ||
 త్రాతారమిన్ద్రభస్త్రేణ అగ్నిరూర్ధేతి చాపరే |
 అస్మిన్స్వప్త ఇతం చైవ ప్రచారీతి పరా స్మృతా || ౧,౪౮.౨౧ ||
 కిఞ్చోదధాతు ఆచత్వాభిత్వాదేతి చ సప్తమీ |
 ఇమారుద్రేతి దిక్పాలాన్పూజయిత్వా విచక్షణః || ౧,౪౮.౨౨ ||
 హోమద్రవ్యాణి వాయవ్యే కుర్యాత్సోపస్కరాణి చ |
 శక్ణాఞ్చాస్త్రోదితాఞ్చోత్సాన్నేత్రాభ్యాం విన్యసేద్గురుః || ౧,౪౮.౨౩ ||
 ఆలోకనేన ద్రవ్యాణి శుద్ధిం యాన్తి న సంశయః |
 త్పదయాదీని చాక్ణాని వ్యాహృతిప్రణవేన చ || ౧,౪౮.౨౪ ||
 అస్త్రం చైవ సమస్తానాం న్యాసోఽయం సర్వకామికః |
 అక్షతాన్విష్టరం చైవ అస్త్రేణైవాభిమన్త్రితాన్ || ౧,౪౮.౨౫ ||
 విష్టరేణ స్పృశేద్దువ్యాన్యాగమణ్ణపసంభృతాన్ |
 అక్షతాన్వికిరేత్పశ్చాదస్త్రపూతాన్సమన్తతః || ౧,౪౮.౨౬ ||
 శక్రీం దిశమథారభ్య యావదీశానగోచరమ్ |
 అవకీర్యాక్షతార్పణంవాంల్లేపయేన్మణ్ణపం తతః || ౧,౪౮.౨౭ ||
 గన్ధాద్వైరర్ఘ్యపాత్రే చ మన్తగ్రామం న్యసేద్గురుః |

తేనార్ఘ్యపాత్రతోయేన ప్రోక్షయేద్యాగమణ్ణపమ్ || ౧,౪౮.౨౮||
 ప్రతిష్ఠా యస్య దేవస్య తదాఖ్యం కలశం న్యసేత్ |
 ఐశాన్యాం పూజయేద్యామ్యే ఆస్త్రేణైవ చ బర్ధనీమ్ || ౧,౪౮.౨౯||
 కలశం వర్ధనీం చైవ గ్రహాన్వాస్తోషుతిం తథా |
 ఆసనేతాని సర్వాణి ప్రణవాఖ్యం జపేద్గురుః || ౧,౪౮.౩౦||
 సూత్రగ్రీవం రత్నగర్భం వస్త్రయుగ్మేన వేష్టితమ్ |
 సర్వోషధీగన్ధలిప్తం పూజయేత్కలశం గురుః || ౧,౪౮.౩౧||
 దేవస్తు కలశే పూజ్యో వర్ధన్యా వస్త్రముత్తమమ్ |
 వర్ధన్యా తు సమాయుక్తం కలశం భ్రామయేదను || ౧,౪౮.౩౨||
 వర్ధనీధారయా సింఘాన్నగ్రతో ధారయేత్తతః |
 అభ్యర్చ్య వర్ధనీకుమ్భం స్థణ్ణీలే దేవమర్చయేత్ || ౧,౪౮.౩౩||
 ఘటం చావాహ్య వాయవ్యాం గణానాం త్వేతి సద్గణమ్ |
 దేవమీశానకోణే తు జపేద్యాస్తోషుతిం బుధః || ౧,౪౮.౩౪||
 వాస్తోషుతీతి మన్త్రేణ వాస్తుదోషోపశాన్తయే |
 కుమ్భస్య పూర్వతో భూతం గణదేవం బలిం హరేత్ || ౧,౪౮.౩౫||
 పఠేదితి చ విద్యాశ్చ కుర్యాదాలమ్భనం బుధః |
 యోగేయోగేతి మన్త్రేణాస్తరణం శాద్వలైః కుశైః || ౧,౪౮.౩౬||
 ఋత్విగ్నిః సార్ధమాచార్యః స్నానపీఠే గురుస్తదా |
 వివిధైర్బ్రహ్మఘోషైశ్చ పుణ్యాహజయమఙ్గలైః || ౧,౪౮.౩౭||
 కృత్వా బ్రహ్మరథే దేవం ప్రతిష్ఠన్తి తతో ద్విజాః |
 ఐశాన్యామానయేత్పితమణ్ణపే విన్యసేద్గురుః || ౧,౪౮.౩౮||
 భద్రఙ్కరేత్యథ స్నాత్వా సూత్రవల్కలజేన తు |
 సంస్నాప్య లక్షణోద్ధారం కుర్యాత్కూర్వ్యాది (దూరాభి) వాదనైః || ౧,౪౮.౩౯||
 మధుసర్పిః సమాయుక్తం కాన్యే వా తామ్రభాజనే |
 అక్షణీ చాఙ్గాయేచ్ఛాస్య సువర్ణస్య శలాకయా || ౧,౪౮.౪౦||
 అగ్నిర్జ్యోతీతి మన్త్రేణ నేత్రోద్వాటం తు కారయేత్ |
 లక్షణే క్రియమాణే తు నామైకం స్థాపకో వ(ద) దేత్ || ౧,౪౮.౪౧||

ఇమమేగజ్జేమస్త్రేణ నేత్రయోః శీతలక్రియా ।
 అగ్నిరూర్ధ్రేతి మస్త్రేణ దద్యాద్వల్మీ కమృత్తికామ్ ॥ ౧,౪౮.౪౨॥
 బిల్వోదుమ్బురమశ్వత్థం వటం పాలాశమేవ చ ।
 యజ్ఞాయజ్ఞేతి మస్త్రేణ దద్యాత్పంచకషాయకమ్ ॥ ౧,౪౮.౪౩॥
 పచ్చగవ్యం స్నాపయేచ్చ సహదేవ్యాది భిస్తతః ।
 సహదేవీ బలా చైవ శతమూలీ శతావరీ ॥ ౧,౪౮.౪౪॥
 కుమారీ చ గుఙ్గాచీ చ సింహీ వ్యాఘ్రీ తదైవ చ ।
 యా ఓషధీతి మస్త్రేణ స్నానమోషధిమజ్జలైః ॥ ౧,౪౮.౪౫॥
 యాః ఫలినీతి మస్త్రేణ ఫలస్నానం విధీయతే ।
 ద్రుపదాదివేతి మస్త్రేణ కార్యముద్వర్తనం బుధైః ॥ ౧,౪౮.౪౬॥
 కలశేషు చ విన్యస్య ఉత్తరాదిష్వనుక్రమాత్ ।
 రత్నాని చైవ ధాన్యాని ఓషధీం శతపుష్పికామ్ ॥ ౧,౪౮.౪౭॥
 సముద్రాంత్యైవ విన్యస్య చతురశ్చతురో దిశః ।
 క్షీరం దధి క్షీరోదస్య పుతోదస్యేతి వా పునః ॥ ౧,౪౮.౪౮॥
 ఆప్యాయస్య దధిక్రావ్తో యా ఔషధీరితీతి చ ।
 తేజోఽసీతి చ మస్త్రేశ్చ కుమ్భం చైవాభిమస్త్రయేత్ ॥ ౧,౪౮.౪౯॥
 సముద్రాఖ్యైశ్చతుర్భిశ్చ స్నాపయేత్కలశైః పునః ।
 స్నాతశ్చైవ సువేషశ్చ ధూపో దేయశ్చ గుగ్గులుః ॥ ౧,౪౮.౫౦॥
 అభిషేకాయ కుమ్భేషు తత్తత్తీర్థాని విన్యసేత్ ।
 పృథివ్యాం యాని తీర్థాని సరితః సాగరాస్తథా ॥ ౧,౪౮.౫౧॥
 యా ఓషధీతి మస్త్రేణ కుమ్భం చైవాభిమస్త్రయేత్ ।
 తేన తోయేన యః స్నాయాత్స ముచ్యేత్సర్వపాతకైః ॥ ౧,౪౮.౫౨॥
 అభిషిచ్య సముద్రైశ్చ త్వర్ష్యం దద్యాత్తతః పునః ।
 గంధద్యారేతి గంధం చ న్యాసం వై వేదమస్త్రకైః ॥ ౧,౪౮.౫౩॥
 స్వశాస్త్రవిహితైః ప్రాప్తైర్మృగవంశస్త్రేతి వస్త్రకమ్ ।
 కవిహోవితి మస్త్రేణ ఆనయేన్మృగ్మణపం శుభమ్ ॥ ౧,౪౮.౫౪॥
 శమ్భవాయేతి మస్త్రేణ శయ్యాయాం వినివేశయేత్ ।

విశ్వతశ్చక్షుర్మృతేణ కుర్యాత్సకలనిష్కలమ్ || ౧,౪౮.౫౫||

స్థిత్యా వైవ పరే తత్త్వే మన్తన్యాసం తు కారయేత్ |

స్వశాస్త్రవిహితో మన్తో న్యాసస్తస్మింస్తథోదితః || ౧,౪౮.౫౬||

వస్త్రణాచ్ఛాదయిత్వా తు పూజనీయః స్వభావతః |

యథాశాస్త్రం నివేద్యాని పాదమూలే తు దాపయేత్ || ౧,౪౮.౫౭||

అథ ప్రణవసంయుక్తం వస్త్రయుగ్మేన వేష్టితమ్ |

కలశం సహిరణ్యం చ శిరః స్థానే నివేదయేత్ || ౧,౪౮.౫౮||

స్థిత్యా కుణ్డసమీపేఽథ అగ్నేః స్థాపనమాచరేత్ |

స్వశాస్త్రవిహితైర్మన్తైర్వేదోక్తైర్వాథ వా గురుః || ౧,౪౮.౫౯||

శ్రీసూక్తం పావమాన్యం చ వాసదామ్యసవాజినమ్ |

వృషాకపిం చ మిత్రం బహ్వాచః పూర్వతో జపేత్ || ౧,౪౮.౬౦||

రుద్రం పురుషసూక్తం చ శ్లోకాధ్యాయం చ శుక్రియమ్ |

బ్రహ్మణం పితృమైత్రం చ అధ్వర్యుర్దక్షిణే జపేత్ || ౧,౪౮.౬౧||

వేదవ్రతం వామదేవ్యం జ్యేష్ఠసామ రథస్తరమ్ |

భేరుణ్డాని చ సామాని ఛన్దోగః పశ్చిమే జపేత్ || ౧,౪౮.౬౨||

అథర్వశిరసం వైవ కుమ్భసూక్తమథర్వణః |

నీలరుద్రాంశ్చ మైత్రం చ అథర్వశోఽత్తరే జపేత్ || ౧,౪౮.౬౩||

కుణ్డం చాస్త్రేణ సమ్ప్రోక్ష్య ఆచార్యస్తు విశేషతః |

తామ్రపాత్రే శరావే వా యథావిభవతోఽపి వా || ౧,౪౮.౬౪||

జాతవేదసమానీయ అగ్రతస్తం నివేశయేత్ |

అస్త్రేణ జ్వాలయేద్దృష్ట్వాం కవచేన తు వేష్టయేత్ || ౧,౪౮.౬౫||

అమృతీకృత్య తం పశ్చాన్మన్తైః సర్వైశ్చ దేశికః |

పాత్రం గృహ్య కరాభ్యాం చ కుణ్డం భ్రామ్య తతః పునః || ౧,౪౮.౬౬||

వైష్ణవేన తు యోగేన పరం తేజస్తు నిః ఊపేత్ |

దక్షిణే స్థాపయేద్బృహ్మ ప్రణీతాఞ్శోఽత్తరేణ తు || ౧,౪౮.౬౭||

సాధారణేన మన్తేణ స్వసూత్రవిహితేన వా |

దిక్షుదిక్షు తతో దద్యాత్పరిధిం విష్టరైః సహ || ౧,౪౮.౬౮||

బ్రహ్మవిష్ణుహరేశానాః పూజ్యాః సాధారణేన తు ।
 దర్భేషు స్థాపయేద్వహ్నిం దర్భైశ్చ పరివేష్టితమ్ ॥ ౧,౪౮.౬౯॥
 దర్భతోయేన సంస్పృష్టో మన్తహీనోఽపి శుభ్యతి ।
 ప్రాగగ్రీరుదగగ్రీశ్చ ప్రత్యగగ్రీరఖణ్ణితైః ॥ ౧,౪౮.౭౦॥
 వితతైర్వేష్టితో వహ్నిః స్వయం సాన్నిధ్యమావ్రజేత్ ।
 అగ్నేస్తు రక్షణార్థాయ యదుక్తం కర్మ స్త్రవిత్ ॥ ౧,౪౮.౭౧॥
 ఆచార్యాః కేచిద్బుద్ధి జాతకర్మాద్యనన్తరమ్ ।
 పవిత్రం తు తతః కృత్వా కుర్యాదాజ్యస్య సంస్కృతిమ్ ॥ ౧,౪౮.౭౨॥
 ఆచార్యోఽథ నిరీక్ష్యాపి నీరాజ్యమభిమన్త్రితమ్ ।
 ఆజ్యభాగాభిఘరాన్తమవేక్షేతాజ్యసిద్ధయే ॥ ౧,౪౮.౭౩॥
 పఞ్చపఞ్చాహుతీర్లుత్వా ఆజ్యేన తదనన్తరమ్ ।
 గర్భాధానాదితస్తావద్యావధౌదానికం భవేత్ ॥ ౧,౪౮.౭౪॥
 స్వశాస్త్రవిహితైర్మన్తైః ప్రణవేనాథ హోమయేత్ ।
 తతః పూర్ణాహుతిం దత్త్వా పూర్ణాత్పూర్ణమనారేభః ॥ ౧,౪౮.౭౫॥
 ఏవముత్పాదితో వహ్నిః సర్వకర్మసు సిద్ధిదః ।
 పూజయిత్వా తతో వహ్నిం కుణ్డేషు విహరేత్తథా ॥ ౧,౪౮.౭౬॥
 ఇన్ద్రాదీనాం స్వమన్తైశ్చ తథాహుతిశతంశతమ్ ।
 పుర్ణాహుతిం శతస్యాన్తే సర్వేషాం చైవ హోమయేత్ ॥ ౧,౪౮.౭౭॥
 స్వామాహుతిమథాజ్యేషు హోతా తత్కలశే న్యసేత్ ।
 దేవతాశ్చైవ మన్త్రాంశ్చ తథైవ జాతవేదసమ్ ॥ ౧,౪౮.౭౮॥
 ఆత్మానమేకతః కృత్వా తతః పూర్ణాం ప్రదాపయేత్ ।
 నిష్కృష్య బహిరాచార్యో దిక్పాలానాం బలిం హరేత్ ॥ ౧,౪౮.౭౯॥
 భూతానాం చైవ దేవానాం నాగానాం చ ప్రయోగతః ।
 తిలాశ్చ సమిధశ్చైవ హోమద్రవ్యం ద్వయం స్మృతమ్ ॥ ౧,౪౮.౮౦॥
 ఆజ్యం తయోః సహకారి తత్ప్రధానం యదజ్క(క్ష)యోః ।
 పరుషసుక్తం పూర్వేణైవ రుద్రచైవ తు దక్షిణే ॥ ౧,౪౮.౮౧॥
 జ్యేష్ఠసామ చ భారుణ్ణం తన్నయామీతి పశ్చిమే ।

నీలరుద్రో మహామన్తః కుమ్భసూక్తమథర్వణః ॥ ౧,౪౮.౮౨॥
 హుత్వా సహస్రమేకైకం దేవం శిరసి కల్పయేత్ |
 ఏవం మధ్యే తథా పాదే పూర్ణాహుత్వా తథా పునః ॥ ౧,౪౮.౮౩॥
 శిరః స్థానేషు జహుయాదావిశేచ్ఛాప్యనుక్రమాత్ |
 వేదానామాదిమన్తైర్వా మన్తైర్వా దేవనామభిః ॥ ౧,౪౮.౮౪॥
 స్వశాస్త్రవిహితైర్వాపి గాయత్ర్యా వాథ తే ద్విజాః |
 గాయత్ర్యా వాథవాచారో వ్యాహృతిప్రణవేన తు ॥ ౧,౪౮.౮౫॥
 ఏవం హోమవిధిం కృత్వా న్యనేన్మన్తాన్స్త దేశికః |
 చరణావగ్నిమీఘం తు ఇషేతో వ్య గుల్ఫయోః స్థితాః ॥ ౧,౪౮.౮౬॥
 అగ్న ఆయాహి జజ్ఞే ద్వే శన్నోదేవీతి జానునీ |
 బృహద్రథస్తరే ఊరూ ఉదరేష్వాతిలో (స్వాతినో) న్యనేత్ ॥ ౧,౪౮.౮౭॥
 దీర్ఘాయుష్ట్యాయ హృదయే శ్రీశ్చతే గలకే న్యనేత్ |
 త్రాతారమిన్ద్రమురసి నేత్రాభ్యాం తు త్రియమ్భకమ్ ॥ ౧,౪౮.౮౮॥
 మూర్ధాభవ తథా మూర్ధ్ని ఆలగ్నాద్ధోమమాచరేత్ |
 ఉత్థా పయేత్తతో దేవముత్తిష్ఠబ్రహ్మణస్పతే ! ॥ ౧,౪౮.౮౯॥
 వేదపుణ్యాహశబ్దేన ప్రాసాదానాం ప్రదక్షిణమ్ |
 పిణ్డికాలంభనం కృత్వా దేవస్యత్యేతి మన్తవిత్ ॥ ౧,౪౮.౯౦॥
 దిక్పా లాన్సహ రత్నైశ్చ ధాతూనోషధయస్తథా |
 తాహబీజాని సిద్ధాని పశ్చాద్దేవం తు విన్యనేత్ ॥ ౧,౪౮.౯౧॥
 న గర్భే స్థాపయేద్దేవం న గర్భం తు పరిత్యజేత్ |
 ఈషన్మధ్యం పరిత్యజ్య తతో దోషాపహం తు తత్ ॥ ౧,౪౮.౯౨॥
 తిలస్య తుషమాత్రం తు ఉత్తరం కిఞ్చిదానయేత్ |
 ఓం స్థిరో భవ శివో భవ ప్రజాభ్యశ్చ నమోనమః ॥ ౧,౪౮.౯౩॥
 దేవస్య త్వా సవితుర్వః షడ్భ్యో వై విన్యనేద్గురుః |
 తత్త్వవర్ణకలామాత్రం ప్రజాని భువనాత్మజే ॥ ౧,౪౮.౯౪॥
 షడ్భ్యో విన్యస్య సిద్ధార్థం ధ్రువార్చైరభిమన్తయేత్ |
 సమూతకలశేవైవ స్నాపయేత్సుప్తిష్ఠితమ్ ॥ ౧,౪౮.౯౫॥

దీపధూపసుగన్నైశ్చ నైవేద్వైశ్చ ప్రపూజయేత్ |
 అర్ఘ్యం దత్త్వా నమస్కృత్య తతో దేవం క్షమాపయేత్ || ౧,౪౮.౯౬||
 పాత్రం వస్త్రయుగం ఛత్రం తథా దివ్యాజ్ఞులీయకమ్ |
 ఋత్విగ్భ్యైశ్చ ప్రదాతవ్యా దక్షిణా చైవ శక్తితః || ౧,౪౮.౯౭||
 చతుర్థో జహుయాత్పశ్చాద్యజమానః సమాహితః |
 ఆహుతీనాం శతం హుత్వా తతః పూర్ణాం ప్రదాపయేత్ || ౧,౪౮.౯౮||
 నిష్క్రమ్య బహిరాచార్యో దిక్పాలానాం బలిం హరేత్ |
 ఆచార్యః పుష్పహస్తస్తు క్షమస్వేతి విసర్జయేత్ || ౧,౪౮.౯౯||
 యాగాస్తే కపిలాం దద్యాదాచార్యాయ చ చామరమ్ |
 ముకుటం కుణ్డలం ఛత్రం కేయూరం కటిసూత్రకమ్ || ౧,౪౮.౧౦౦||
 వ్యజనం గ్రామవస్త్రాదీనోపస్కారం సుమణ్డపమ్ |
 భోజనం చ మహాత్కూర్యాత్కృతకృత్యశ్చ జాయతే |
 యజమానో విముక్తః స్యాత్థానపకస్య ప్రసాదతః || ౧,౪౮.౧౦౧||
 ఇతి శ్రీగరుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 దేవప్రతిష్ఠాదినిరూపణం నామాష్టచత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౯
 ఇతి ప్రతిష్ఠాప్రకరణం సమాప్తమ్ |
 బ్రహ్మోవాచ |
 సర్గాదికృద్ధర్మశ్చైవ పూజ్యః స్వామ్యమ్భువాదిభిః |
 విప్రాద్యైః సేవన ధర్మేణ తద్ధర్మం వ్యాస ! వై శ్శృణు || ౧,౪౯.౧||
 యజనం యాజనం దానం బ్రాహ్మణస్య ప్రతిగ్రహః |
 అధ్యాపనం చాధ్యయనం షట్కూర్మాణీద్విజోత్తమే || ౧,౪౯.౨||
 దానమధ్యయనం యజ్ఞో ధర్మః క్షత్రియవైశ్యయోః |
 దణ్డస్తస్య కృషిర్వైశ్యస్య శస్యతే || ౧,౪౯.౩||
 శుశ్రూషైవ ద్విజాతీనాం శూద్రాణాం ధర్మసాధనమ్ |
 కారుకర్మ తథాఽజీవో పాకయజ్ఞోఽపి ధర్మతః || ౧,౪౯.౪||
 భిక్షాచర్యాథ శుశ్రూషా గురోః స్వాధ్యాయ ఏవ చ |

సన్ధ్యాకర్మాగ్నికార్యజ్ఞు ధర్మోఽయం బ్రహ్మచారిణః || ౧,౪౯.౫||

సర్వేషామాశ్రమాణాం చ ద్వైవిధ్యం తు చతుర్విధమ్ |

బ్రహ్మచార్యుపకుర్వాణో నైష్ఠికో బ్రహ్మతత్పరః || ౧,౪౯.౬||

యోఽధీత్య విధివద్వేదాన్సహస్థాశ్రమమావ్రజేత్ |

ఉపకుర్వాణికో జ్ఞేయో నైష్ఠికో మరణాన్తికః || ౧,౪౯.౭||

అగ్నయోఽతిథిశుశ్రాషా యజ్ఞో దానం సురార్చనమ్ |

గృహస్థస్య సమాసేన ధర్మోఽయం ద్విజసత్తమ ! || ౧,౪౯.౮||

ఉదాసీనః సాధకశ్చ గృహస్థో ద్వివిధో భవేత్ |

కుటుమ్బభరణే యుక్తః సాధకోఽసౌ గృహీ భవేత్ || ౧,౪౯.౯||

ఋణాని శ్రీణ్యపాకృత్య త్యక్త్వా భార్యాధనాదికమ్ |

ఏకాకీ యస్తు విచరేదుదాసీనః స మౌషికః || ౧,౪౯.౧౦||

భూమౌ మూలఫలాశిత్వం స్వాధ్యాయస్తవ ఏవ చ |

సంవిభాగో యథాన్యాయం ధర్మోఽయం వనవాసినః || ౧,౪౯.౧౧||

తపస్తప్యతి యోఽరణ్యే యజేద్దేవాజ్ఞులహోతి చ |

స్వాధ్యాయే చైవ నిరతో వనస్థస్తాపసోత్తమః || ౧,౪౯.౧౨||

తపసా కర్మితోఽత్యర్థం యస్తు ధ్యానపరో భవేత్ |

సన్యాసీ స హి విజ్ఞేయో వానప్రస్థాశ్రమే స్థితః || ౧,౪౯.౧౩||

యోగాభ్యాసరతో నిత్యమారురుక్షుర్జితేంద్రియః |

జ్ఞానాయ వర్తతే భుక్షుః ప్రోచ్యతే పారమేష్ఠికః || ౧,౪౯.౧౪||

యస్తాత్మరతిరేవ స్యాన్నిత్యతృప్తో మహామునిః |

సమ్యక్చ దమసమృన్నః స యోగీ భిక్షురుచ్యతే || ౧,౪౯.౧౫||

భైక్ష్యం శ్రుతం చ మౌనిత్వం తపో ధ్యానం విశేషతః |

సమ్యక్చ జ్ఞానవైరాగ్యం ధర్మోఽయం భిక్షుకే మతః || ౧,౪౯.౧౬||

జ్ఞానసన్యాసినః కేచిద్వేదసన్యాసినోఽపరే |

కర్మసన్యాసినః కేచిత్త్రివిధః పారమేష్ఠికః || ౧,౪౯.౧౭||

యోగీ చ త్రివిధో జ్ఞేయో భౌతికః క్షత్ర ఏవచ |

తృతీయోఽన్త్యాశ్రమీ ప్రోక్తో యోగమూర్తిసమాస్థితః || ౧,౪౯.౧౮||

ప్రథమా భావనా పూర్వే మోక్షే త్వక్ష(దుష్కు) రభావనా ।
 తృతీయే చాన్తిమా ప్రోక్తా భావనా పారమేశ్వరీ ॥ ౧,౪౯.౧౯ ॥
 ధర్మాత్సంజాయతే మోక్షో హ్యర్థాత్కామోఽభిజాయతే ।
 ప్రవృత్తిశ్చ నివృత్తిశ్చ ద్వివిధం కర్మ వైదికమ్ ॥ ౧,౪౯.౨౦ ॥
 జ్ఞానం పూర్వం నివృత్తం స్యాత్ప్రవృత్తం చాగ్నిదేవకృత్ ।
 క్షమా దమో దయా దానమలోభా (భో) భ్యాస ఏవ చ ॥ ౧,౪౯.౨౧ ॥
 ఆర్జవం చాన్యుయా చ తీర్థానుసరణం తథా ।
 సత్యం సంతోష ఆస్తిక్యం తథా చేన్ద్రియనిగ్రహః ॥ ౧,౪౯.౨౨ ॥
 దేవతాభ్యర్చనం పూజా బ్రాహ్మణానాం విశేషతః ।
 అహింసా ప్రియవాదిత్వమపైశున్యమరూక్షతా ॥ ౧,౪౯.౨౩ ॥
 ఏతే ఆశ్రమికా ధర్మాశ్చతుర్వర్ణ్యం బవీమ్యతః ।
 ప్రాజాపత్యం బ్రాహ్మణానాం స్మృతం స్థానం క్రియావతామ్ ॥ ౧,౪౯.౨౪ ॥
 స్థానమైన్ద్రం క్షత్రియాణాం సంగ్రామేష్వపలాయినామ్ ।
 వైశ్యానాం మారుతం స్థానం స్వధరమనువర్తతామ్ ॥ ౧,౪౯.౨౫ ॥
 గాన్ధర్వం శూద్రజాతీనాం పరిచారే చ వర్తతామ్ ।
 అష్టాశీతిసహస్రాణామృషీణామూర్ధ్వరేతసామ్ ॥ ౧,౪౯.౨౬ ॥
 స్మృతం తేషాం తు యత్థానం తదేవ వన (గురు) వాసినామ్ ।
 సప్తరీణాం తు యత్థానం స్థానం తద్వై వనౌకసామ్ ॥ ౧,౪౯.౨౭ ॥
 యతీనాం యతచిత్రానాం న్యాసినామూర్ధ్వరేతసామ్ ।
 ఆనన్దం బ్రహ్మ తత్థానం యస్మాన్నావర్తతే మునిః ॥ ౧,౪౯.౨౮ ॥
 యోగినామమృతస్థానం వ్యోమాఖ్యం పరమాక్షరమ్ ।
 ఆనన్దమైశ్వరం యస్మాన్ముక్తో నావర్తతే నరః ॥ ౧,౪౯.౨౯ ॥
 ముక్తిరష్టాఙ్గవిజ్ఞానాత్సంక్షేపాత్తద్వదే శ్చైవ ।
 యమాః పఞ్చ త్వహింసాద్యా అహింసా ప్రాణ్యహింసనమ్ ॥ ౧,౪౯.౩౦ ॥
 సత్యం భూతహితం వాక్యమస్తేయం స్వాగ్రహం పరమ్ ।
 అమైథునం బ్రహ్మచర్యం సర్వత్యాగోఽపరిగ్రహః ॥ ౧,౪౯.౩౧ ॥
 నియమాః పఞ్చ సత్యాద్యా బాహ్మమాభ్యన్తరం ద్విధా ।

శౌచం తుష్టిశ్చ సన్తోషస్తపశోచ్ఛ్రియనిగ్రహః ॥ ౧,౪౯.౩౨॥
 స్వాధ్యాయః స్యాన్మన్తజాపః ప్రణిధానం హరేర్యజుః ।
 ఆసనం పద్మకాదుక్తం ప్రాణాయామో మరుజ్జయః ॥ ౧,౪౯.౩౩॥
 మన్తధ్యాన తో గరోఽభి విపరీతో హ్యగర్భకః ।
 ఏవం ద్విధా త్రిధాప్యుక్తం పురణాత్పూరకః స చ ॥ ౧,౪౯.౩౪॥
 కుమ్భకో నిశ్చలత్వాచ్చ రేచనాద్రేచకస్త్రిధా ।
 లఘుర్ద్వాదశమాత్రః స్యాచ్చతుర్వింశతికః పరః ॥ ౧,౪౯.౩౫॥
 షట్రింశన్నాతికః శ్రేష్ఠః ప్రత్యాహారశ్చ రోధనమ్ ।
 బ్రహ్మాత్మచింతా ధ్యానం స్వాధ్ధారణా మనసో ధృతిః ॥ ౧,౪౯.౩౬॥
 అహం బ్రహ్మేత్యవస్థానం సమాధిర్భ్రహ్మణః స్థితిః ।
 అహమాత్మా పరం బ్రహ్మ సత్యం జ్ఞానమనంతకమ్ ॥ ౧,౪౯.౩౭॥
 బ్రహ్మ విజ్ఞానమానన్దః స తత్త్వమసి కేవలమ్ ।
 అహం బ్రహ్మస్మ్యహం బ్రహ్మ అశరీరమానిన్ద్రియమ్ ॥ ౧,౪౯.౩౮॥
 అహమనోబుద్ధిమహదహఙ్కారాదివర్జితమ్ ।
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యాదియుక్తజ్యోతిస్తదీయకమ్ ॥ ౧,౪౯.౩౯॥
 నిత్యం శుద్ధం బుద్ధముక్తం సత్యమానన్దమద్వయమ్ ।
 యోఽసావాదిత్యపురుషః సోఽసావహమఖణ్డితమ్ ।
 ఇతి ధ్యానన్విముచ్యేత్బ్రాహ్మణో భవబన్ధనాత్ ॥ ౧,౪౯.౪౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వర్ణాశ్రమధర్మనిరూపణం నామైకోనపఞ్చాశతమోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౦

బ్రహ్మోవాచ ।
 అహన్యహని యః కుర్యాత్క్రియాం స జ్ఞానమాఘ్నయాత్ ।
 బ్రాహ్మే ముహూర్తే చోత్థాయ ధర్మమర్థం చ చిన్తయేత్ ॥ ౧,౫౦.౧॥
 చిన్తయేద్ధృది పద్మస్థమానన్దమజరం హరిమ్ ।
 ఉషః కాలే తు సమ్రాప్తే కృత్వా చావశ్యకం బుధః ॥ ౧,౫౦.౨॥
 స్త్రాయాన్నదీషు శుద్ధాసు శౌచం కృత్వా యథావిధి ।

ప్రతః స్నానేన పూయన్తే యేఽపి పాపకృతో జనాః ॥ ౧,౫౦.౩॥
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన ప్రాతః స్నానం సమాచరేత్ |
 ప్రాతః స్నానం ప్రశంసంతి దృష్టాదృష్టష్టకరం హి తత్ ॥ ౧,౫౦.౪॥
 సుఖాత్సుప్తస్య సతతం లాలాద్యాః సంస్త్రవన్తి హి |
 అతో నైవాచరేత్కర్మాణ్యకృత్వా స్నానమాదితః ॥ ౧,౫౦.౫॥
 అలక్ష్మీః కాలకర్ణో చ దుఃస్వప్నం దుర్విచిన్తితమ్ |
 ప్రతః స్నానేన పాపాని ధూయన్తే నాత్ర సంశయః ॥ ౧,౫౦.౬॥
 న చ స్నానం వినా పుంసాం ప్రాశస్త్యం కర్మ సంస్మృతమ్ |
 హోమే జప్యే విశేషణ తస్మాత్స్నానం సమాచరేత్ ॥ ౧,౫౦.౭॥
 అశక్తావశిరస్కం తు స్నానమస్య విధీయతే |
 ఆర్ద్రేణ వాససా వాపి మార్జనం కాయికం స్మృతమ్ ॥ ౧,౫౦.౮॥
 బ్రాహ్మిణ్యగ్నేయముద్దిష్టం వాయవ్యం దివ్యమేవ చ |
 వారుణం యౌగికం తద్వత్క్షణ్ణం స్నానమాచరేత్ ॥ ౧,౫౦.౯॥
 బ్రాహ్మం తు మార్జనం మన్తైః కుశైః సోదకబిన్దుభిః |
 ఆగ్రేయం భస్మనాఽపాదమస్తకాద్దేహధూననమ్ ॥ ౧,౫౦.౧౦॥
 గవాం హి రజసా ప్రోక్తం వాయవ్యం స్నానముత్తమమ్ |
 యత్తు సాతపవర్షేణ స్నానం తద్దివ్యముచ్యతే ॥ ౧,౫౦.౧౧॥
 వారుణం చావగాహం చ మానర్ప త్వాత్మవేదనమ్ |
 యౌగికం స్నానమాఖ్యాతం యోగేన హరిచిన్తనమ్ ॥ ౧,౫౦.౧౨॥
 ఆత్మతీర్థమితి ఖ్యాతం సేవితం బ్రహ్మవాదిభిః |
 క్షీరవృక్షసముద్భూతం మాలతీసంభవం శుభమ్ ॥ ౧,౫౦.౧౩॥
 అపామార్గం చ విల్వం చ కరవీరం చ ధావనే |
 ఉదజ్జుభిః ప్రాజ్ఞుభో వా భక్షయేద్దన్తథావనమ్ ॥ ౧,౫౦.౧౪॥
 ప్రక్షాల్య భుక్త్వా తజ్జహ్యోచ్చుచౌ దేశే సమాహితః |
 స్నాత్వా సన్తర్పయేద్దేవానృషీన్పితృగణాన్స్తథా ॥ ౧,౫౦.౧౫॥
 ఆచమ్య విధివన్నిత్యం పునరాచమ్య వాగ్యతః |
 సమార్జ్య మన్తై రాత్మానం కుశైః సోదకబిన్దుభైః ॥ ౧,౫౦.౧౬॥

ఆపోహిష్ఠావ్యాహృతిభిః సావిత్రి వారుణైః శుభైః ।
 ఓక్కరవ్యాహృతియుతాం గాయత్రీం వేదమాతరమ్ ॥ ౧,౫౦.౧౭॥
 జప్త్వా జలాజ్జులిం దద్యాద్భారస్కరం ప్రతి తన్మనాః ।
 ప్రాక్కులేషు తతః స్థిత్యా దర్శేషు సుసమాహితః ॥ ౧,౫౦.౧౮॥
 ప్రాణాయామం తతః కృత్వా ధ్యాయేత్సన్ధ్యామితి శ్రుతిః ।
 యా సన్ధ్యా సా జగత్సృతిర్మాయాతీతా హి నిష్కలా ॥ ౧,౫౦.౧౯॥
 ఐశ్వరీ కేవలా శక్తిస్తత్త్వత్రయసముద్భవా ।
 ధ్యాత్వా రక్తం సితాం కృష్ణాం గాయత్రీం వై జపేద్దుషధః ॥ ౧,౫౦.౨౦॥
 ప్రాజ్ఞుఖః సతతం విప్రః సన్ధ్యోపాసనమాచరేత్ ।
 సన్ధ్యాహీనోఽశుచిర్నిత్యమనర్హః సర్వకర్మసు ॥ ౧,౫౦.౨౧॥
 యదన్యత్కరుతే కిञ్చన్న తస్య ఫలభాగ్భవేత్ ।
 అనన్యచేతసః సన్తో బ్రాహ్మణా వేదపారగాః ॥ ౧,౫౦.౨౨॥
 ఉపాస్య విధివత్సన్ధ్యాం ప్రాప్తాః పూర్వపరాం గతిమ్ ।
 యోఽన్యత్ర కురుతే యత్నం ధర్మ కార్యే ద్విజోత్తమః ॥ ౧,౫౦.౨౩॥
 విహాయ సన్ధ్యాప్రణతిం స యాతి నరకాయుతమ్ ।
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన సన్ధ్యోపాసనమాచరేత్ ॥ ౧,౫౦.౨౪॥
 ఉపాసితో భవేత్తేన దేవో యోగతనుః పరః ।
 సహస్రపరమాం నిత్యాం శతమధ్యాం దశావరామ్ ॥ ౧,౫౦.౨౫॥
 గాయత్రీం వై జపేద్విద్వాన్ప్రాజ్ఞుఖః ప్రయతః శుచిః ।
 అథోపతిష్ఠేదాదిత్యముదయస్థం సమాహితః ॥ ౧,౫౦.౨౬॥
 మన్త్రస్తు వివిధైః సారైః ఋగ్యజుఃసామసంజ్ఞితైః ।
 ఉపస్థాయ మహాయోగం దేవదేవం దివాకరమ్ ॥ ౧,౫౦.౨౭॥
 కుర్వీత ప్రణతిం భూమౌ మూర్ధానమభిమన్రితః ।
 ఓం ఖఖోల్కాయ శాంతాయ కారణత్రయహేతవే ॥ ౧,౫౦.౨౮॥
 నివేదయామి చాత్మానం నమస్తే జ్ఞానరూపిణే ।
 త్వమేవ బ్రహ్మ పరమమాపో జ్యోతి రసోఽమృతమ్ ॥ ౧,౫౦.౨౯॥
 భూర్భువః స్వస్త్వమోక్కారః సర్వో రుద్రః సనాతనః ।

ఏతద్వై సూర్యహృదయం జప్త్యా స్తవనముత్తమమ్ ॥ ౧,౫౦.౩౦॥

ప్రాతః కాలే చ మధ్యాహ్నా నమస్కుర్యాద్ధివాకరమ్ ।

అథాగమ్య గృహం విప్రః (పశ్చాత్) సమాచమ్య యథావిధి ॥ ౧,౫౦.౩౧॥

ప్రజ్ఞాస్య వహ్నిం విధివజ్జహుయాజ్ఞాతవేదసమ్ ।

ఋత్విక్పుత్రోఽథ పత్ని వా శిష్యో వాపి సహోదరః ॥ ౧,౫౦.౩౨॥

ప్రాప్యానుజ్ఞాం విశేషేణ జహుయాద్వా యథావిధి ।

వినా మ (త) వ్రేణ యత్కర్మ నాముత్రేహ ఫలప్రదమ్ ॥ ౧,౫౦.౩౩॥

దైవతాని నమస్కుర్యాదుపహారాన్నివేదయేత్ ।

గురుం చైవాపుష్పాసీత హితం చాస్య సమాచరేత్ ॥ ౧,౫౦.౩౪॥

వేదాభ్యాసం తతః కుర్యాత్ప్రయత్నాచ్ఛక్తితో ద్విజః ।

జపేద్వాధ్యాపయేచ్ఛిష్యాన్ధారయేద్వై విచారయేత్ ॥ ౧,౫౦.౩౫॥

అవేక్షేత చ శాస్త్రాణి ధర్మాదీని ద్విజోత్తమః ।

వైదికాంశ్చైవ నిగమాన్వేదాఙ్గాని చ సర్వశః ॥ ౧,౫౦.౩౬॥

ఉపయాదీశ్వరం చైవ యోగక్షేమప్రాసిద్ధయే ।

సాధయేద్వివిధానర్థాన్కుటుంబార్థం తతో ద్విజః ॥ ౧,౫౦.౩౭॥

తతో మధ్యాహ్నసమయే స్నానార్థం మృదమాహరేత్ ।

పుష్పాక్షతాంస్త్రీలకుశాన్గోమయం శుద్ధమేవ చ ॥ ౧,౫౦.౩౮॥

నదీషు దేవఖాతేషు తడాగేషు సరః సు చ ।

స్నానం సమాచరేన్నైవ పరకీయే కదాచన ॥ ౧,౫౦.౩౯॥

పఞ్చా పిణ్డాననుద్ధృత్య స్నానం దుష్కన్తి నిత్యశః ।

మృదైకయా శిరః క్షాల్యం ద్వాభ్యాం నాభేస్తథోపరి ॥ ౧,౫౦.౪౦॥

అథశ్చ తిస్రభిః క్షాల్యం పాదౌ షట్శిస్తథైవ చ ।

మృత్తికా చ సముద్దిష్టా వృద్ధామలకమాత్మికా ॥ ౧,౫౦.౪౧॥

గోమయస్య ప్రమాణం తు తేనాఙ్గం లేపయేత్తతః ।

ప్రక్షాల్యాచమ్య విధివత్తతః స్నానయాత్సమాహితః ॥ ౧,౫౦.౪౨॥

లేపయిత్వా తు తీరస్థస్త్రిజ్జరేవ మస్తతః ।

అభిమన్త్య జలం మన్తైరాలిజ్జైర్వారుణైః శుభైః ॥ ౧,౫౦.౪౩॥

త్నానకాలే స్మరేద్విష్ణుమాపో నారాయణో యతః |
 ప్రేక్ష్య ఓఙ్కారమాదిత్యం త్రిర్నిమజ్జేజ్జలాశయే || ౧,౫౦.౪౪||
 ఆచాస్తః పునరాచామేన్మస్త్రేణానేన మస్త్రవిత్ |
 అన్తశ్చరసి భూతేషు గుహాయాం విశ్వతోముఖః || ౧,౫౦.౪౫||
 త్వం యజ్ఞస్తవం వషట్కార ఆపో జ్యోతీ రసోఽమృతమ్ |
 ద్రుపదాం వా త్రిరభ్యస్యేవ్యాహృతిప్రణవాన్వితామ్ || ౧,౫౦.౪౬||
 సావిత్రిం వా జపే ద్విద్వాంస్తథా చైవాఘమర్షణమ్ |
 తతః సమార్జనం కుర్యాదాపోహిష్ఠామయోభువః || ౧,౫౦.౪౭||
 ఇదమాపః ప్రవహతవ్యాహృతిభిస్తథైవ చ |
 తతోఽభిమస్త్రంత తోపమాపో హిష్ఠాదిమస్త్రైః || ౧,౫౦.౪౮||
 అన్తర్జలమవాఙ్మగ్నో జపేత్త్రిఘమర్షణమ్ |
 ద్రుపదాం వాథ సావిత్రిం తద్విష్ణోః పరమం పదమ్ || ౧,౫౦.౪౯||
 ఆవర్తయేద్వా ప్రణవం దేవదేవం రమరేధరిమ్ |
 అపః పాణౌ సమాదాయ జప్త్వా వై మార్జనే కృతే || ౧,౫౦.౫౦||
 విన్యస్య మూర్ధ్ని తత్తోయం ముచ్యతే సర్వపాతకైః |
 సన్ధ్యాముపాస్య చాచమ్య సంస్మరేన్నిత్యమీశ్వరమ్ || ౧,౫౦.౫౧||
 అథోపతిష్ఠేదాదిత్యమూర్ధ్వపుష్పాన్వితాఙ్జలిమ్ |
 ప్రక్షిప్యాతోకయేద్దేవముదయంతం న శక్యతే || ౧,౫౦.౫౨||
 ఉదుత్యం చిత్రమిత్యేవం తచ్చక్షురితి మస్త్రతః |
 హంసః శుచిషదేతేన సావిత్ర్యా చ విశేషతః || ౧,౫౦.౫౩||
 అన్యైః సౌరైర్వైదికైశ్చ గాయత్రీం చ తతో జపేత్ |
 మన్త్రాంశ్చ వివిధాన్పశ్చాత్ప్రాక్కూలే చ కశాసనే || ౧,౫౦.౫౪||
 తిష్ఠంశ్చ వీక్ష్యమాణోఽర్కం జపం కుర్యాత్సమాహితః |
 స్ఫటికాఙ్గాక్షరుద్రాక్షైః పుత్రజీవసముద్భవైః || ౧,౫౦.౫౫||
 కర్తవ్యా త్వణాలా స్యాదన్తరా తత్ర సా స్మృతా |
 యది స్యాత్క్లిన్నవాసా వై వారిమధ్యగతశ్చరేత్ || ౧,౫౦.౫౬||
 అన్యథా చ శుచౌ భూమ్యాం దర్శేషు చ సమాహితః |

ప్రదక్షిణం సమావృత్య నమస్కృత్య తతః క్షితౌ || ౧,౫౦.౫౭||

ఆచమ్య చ యథాశాస్త్రం శక్త్యా స్వాధ్యాయమాచరేత్ |

తతః సన్నర్పయేద్దేవాన్పషిన్పితృగణాంస్తథా || ౧,౫౦.౫౮||

ఆదావోఙ్కారముచ్చార్ష్య నమోఽస్తే తర్పయామి చ |

దేవాన్బ్రహ్మఋషీంశ్చైవ తర్పయేదక్షతోదకైః || ౧,౫౦.౫౯||

పితృనైవాన్మునీనభక్త్యా స్వసూత్రోక్తవిధానతః || ౧,౫౦.౬౦||

దేవర్షోస్తర్పయేద్ధీమానుదకాఙ్ఘ్రిభిః పితృత్ |

యఙ్ఘోపవీతీ దేవానాం నివీతీ ఋషితర్పణే || ౧,౫౦.౬౧||

ప్రాచీనావీతీ పిత్రే తు తేన తీర్థేన భారత |

నిష్పిడ్య స్నానవస్త్రం వై సమాచమ్య చ వాగ్యతః || ౧,౫౦.౬౨||

స్వైర్మత్తైరర్చయేద్దేవాన్పుష్పైః పత్రైస్తథాముభిః |

బ్రహ్మణం శఙ్కరం సూర్యం తథైవ మధుసూదనమ్ || ౧,౫౦.౬౩||

అన్యాంశ్చాభిమతాన్దేవాన్భక్త్యా చాక్రోధనో హర ! |

ప్రదద్యాద్వాథ పుష్పాది సూక్తేన పురుషేణ తు || ౧,౫౦.౬౪||

ఆపో వా దేవతాః సర్వాస్తేన సమ్యక్సమర్చితాః |

ధ్యాత్వా ప్రణవపూర్వం వై దేవం వారిసమాహితః || ౧,౫౦.౬౫||

సమస్కారేణ పుషాపాణి విన్యసేద్వై పృథక్పృథక్ |

నర్తే హ్యోరాధనాత్పుణ్యం విద్యతే కర్మ వైదికమ్ || ౧,౫౦.౬౬||

తస్మాత్తత్రాదిమధ్యాస్తే చేతసా ధారయేద్ధరిమ్ |

తద్విష్ణోరితి మస్త్రేణ సూక్తేన పురుషేణ తు || ౧,౫౦.౬౭||

నివేదయేచ్ఛ ఆత్మానం విష్ణవేఽమలతేజసే |

తదాధ్యాత్మమనాః శాస్త్రస్తద్విష్ణోరితి మస్త్రతః || ౧,౫౦.౬౮||

అప్రేతే సశిరా వేతియజేత్వా పుష్యకే హరిమ్ |

దేవయజ్ఞం పితృయజ్ఞం తథైవ చ |

మానుషం బ్రహ్మయజ్ఞం చ పశ్చ యజ్ఞాన్నమాచరేత్ || ౧,౫౦.౬౯||

యది స్వాత్తర్పణాదర్వాగ్భ్రయజ్ఞం కుతో భవేత్ |

కృత్వా మనుష్యయజ్ఞం వై తతః స్వాధ్యాయమాచరేత్ || ౧,౫౦.౭౦||

వైశ్వదేవస్తు కర్తవ్యో దేవయజ్ఞః స తు స్మృతః ।
 భూతయజ్ఞఃఋ స వై జ్ఞేయో భూతేభ్యో యస్త్యయం బలిః ॥ ౧,౫౦.౭౧॥
 శ్వభ్యశ్చ శ్వపచేభ్యశ్చ పతితాదిభ్య ఏవ చ ।
 దద్యాద్భూమౌ బహిస్త్యన్నం పక్షిభ్యశ్చ ద్విజోత్తమః ॥ ౧,౫౦.౭౨॥
 ఏకం తు భోజయేద్విప్రం పితౄనుద్దిశ్య సత్తమాః ।
 నిత్యశ్రాద్ధం తదుద్దిశ్య పితౄయజ్ఞో గతిప్రదః ॥ ౧,౫౦.౭౩॥
 ఉద్ధృత్య వా యథాశక్తి కిచ్చదన్నం సమాహితః ।
 వేదతత్త్వార్థవిదుషే ద్విజాయైవోపపాదయేత్ ॥ ౧,౫౦.౭౪॥
 పూజయేదతిథిం నిత్యం నమస్యేదర్చయోద్దివిజమ్ ।
 మనోవాక్కర్మభిః శాస్త్రం స్వాగతైః స్వగృహం తతః ॥ ౧,౫౦.౭౫॥
 భిక్షామాహుర్గ్రాసమాత్రమన్నం తత్స్యాచ్చతుర్గుణమ్ ।
 పుష్కలం హస్తకారం తు తచ్చతుర్గుణముచ్యతే ॥ ౧,౫౦.౭౬॥
 గోదోహమాత్రకాలం వై ప్రతీక్ష్యో హ్యతిథిః స్వయమ్ ।
 అభ్యాగతాన్యథాశక్తి పూజయేదతిథిం తథా ॥ ౧,౫౦.౭౭॥
 భిక్షాం వై భిక్షవే దద్యాద్విధివద్బ్రుహ్యచారిణే ।
 దద్యాదన్నం యథాశక్తి అర్థిభ్యో లోభవర్జితః ॥ ౧,౫౦.౭౮॥
 భుజ్జాతి బన్ధుభిః సార్థం వాగ్యతోఽన్నమకుత్సయన్ ।
 అకృత్వా తు ద్విజః పశ్చ మహాయజ్ఞాన్ద్విజోత్తమః ॥ ౧,౫౦.౭౯॥
 భుజ్జాతే చేత్స మూఢాత్మా తిర్యగ్యోనిం చ గచ్ఛతి ।
 వేదాభ్యాసోఽన్వహం శక్త్యా మహాయజ్ఞక్రియాక్షమాః ॥ ౧,౫౦.౮౦॥
 నాశయన్త్యాశు పాపాని దేవానామర్చనం తథా ।
 యో మోహదథ వాలస్యాదకృత్వా దేవతార్చనమ్ ॥ ౧,౫౦.౮౧॥
 భుక్త్యై స యాతి నరకాస్త్రాన్కరేష్యేవ జాయతే ।
 అశౌచం సమృగ్ధవక్ష్యామి అశుచిః పాతకీ సదా ॥ ౧,౫౦.౮౨॥
 అశౌచం చైవ సంసర్గాచ్ఛుద్ధిః సంసర్గవర్జనాత్ ।
 దశాహం ప్రాహురాశౌచం సర్వేవిప్రా విపశ్చితః ॥ ౧,౫౦.౮౩॥
 మృతేషు వాథ జాతేషు బ్రాహ్మణానాం ద్విజోత్తమ ।

ఆదస్తజననాత్సద్య ఆచూడాదేకరాత్రకమ్ || ౧,౫౦.౮౪ ||

త్రిరాత్రమాపనయనాద్దశరాత్రమతః పరమ్ |

క్షత్రియో ద్వాదశహాన దశభిః పఞ్చభిర్విశః || ౧,౫౦.౮౫ ||

శుభ్యేన్మాసేన వై శూద్రో యతీనాం నాస్తి పాతకమ్ |

రాత్రిభిర్మాసతుల్యాభిర్గర్భస్త్రావేషు శౌచకమ్ || ౧,౫౦.౮౬ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

నిత్యకర్మాశౌచయోర్నిరూపణం నామ పఞ్చాశత్తమోఽధ్యాయః

మేడ్చిల్

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౧

బ్రహ్మోవాచ |

అథాతః సమృప్యవక్ష్యామి దానధర్మమనుత్తమమ్ |

అర్థానాముచితే పాత్రే శ్రద్ధయా ప్రతిపాదనమ్ || ౧,౫౧.౧ ||

దానం తు కథితం తక్షైర్భుక్తిముక్తిఫలప్రదమ్ |

న్యాయేనోపార్జయేద్విత్తం దానభోగఫలం చ తత్ || ౧,౫౧.౨ ||

అధ్యాపనం యాజనం చ వృత్తమాహుః ప్రతిగ్రహమ్ |

కుసీదం కృషివాణిజ్యం క్షత్రవృత్తోఽథ వర్జయేత్ || ౧,౫౧.౩ ||

యద్దీయతే తు పాత్రేభ్యస్తద్దానం పరికీర్తితమ్ |

నిత్యం నైమిత్తికం కామ్యం విమలం దానమీరితమ్ || ౧,౫౧.౪ ||

అహన్యహని యత్కించోద్దీయతేఽనుపకారిణే |

అనుద్దిశ్య ఫలం తస్మాద్భ్రాహ్మణాయ తు నిత్యశః || ౧,౫౧.౫ ||

యత్తు పాపోపశాన్త్యై చ దీయతే విదుపాం కరే |

నైమిత్తికం తదుద్దిష్టనానం సద్భిరనుష్ఠితమ్ || ౧,౫౧.౬ ||

అపత్యవిజయైశ్వర్యస్వర్గార్థం యత్ప్రదీయతే |

దానం తత్కామ్యమాఖ్యాతమృషిభిర్గర్మాచింతైః || ౧,౫౧.౭ ||

ఈశ్వరప్రీణనార్థాయ బ్రహ్మవిత్సుప్రదీయతే |

చేతసా సత్త్వయుక్తేన దానం తద్విమలం శివమ్ || ౧,౫౧.౮ ||

ఇక్షుభిః సస్తతాం భుమిం యవగోధూమశాలినీమ్ |

దదాతి వేదవిదుషే స న భూయోఽభిజాయతే || ౧,౫౧.౯ ||
 భూమిదానాత్పరం దానం న భూతం న భవిష్యతి |
 విద్యాం దత్వా బ్రాహ్మణాయ బ్రహ్మలోకే మహీయతే || ౧,౫౧.౧౦ ||
 దద్యాదహరహస్తాస్తు శ్రద్ధయా బ్రహ్మచారిణే |
 సర్వపాపవినిర్ముక్తో బ్రహ్మస్థానమవాప్నుయాత్ || ౧,౫౧.౧౧ ||
 వైశాఖ్యాం పౌర్ణమాస్యాం తు బ్రాహ్మణాన్సప్త పఞ్చ చ |
 ఉపోష్యాభ్యర్చయేద్విద్వాన్మధునా తిలసర్పిషా || ౧,౫౧.౧౨ ||
 గన్ధాదిభిః సమభ్యర్చ్య వాచయేద్వా స్వయం వదేత్ |
 ప్రీయతాం ధర్మరాజేతి యథా మనసి వర్తతే || ౧,౫౧.౧౩ ||
 యావజ్జీవం కృతం పాపం తత్క్షణాదేవ నశ్యతి |
 కృష్ణాజినే తిలాస్కృత్వా హిరణ్యమధుసర్పిషా || ౧,౫౧.౧౪ ||
 దదాతి యస్తు విప్రాయ సర్వం తరతి దుష్కృతమ్ |
 ఘృతాన్నముదకం చైవ వైశాఖ్యాం చ విశేషతః || ౧,౫౧.౧౫ ||
 నిర్దిశ్య ధర్మరాజాయ విప్రేభ్యో ముచ్యతే భయాత్ |
 ద్వాదశ్యామర్చయేద్విష్ణుముపోష్యాఘృతాశనమ్ || ౧,౫౧.౧౬ ||
 సర్వపాపవినిర్ముక్తో నరో భవతి నిశ్చింతమ్ |
 యో హి యాం దేవతామిచ్ఛేత్సమారాధయితుం నరః || ౧,౫౧.౧౭ ||
 బ్రాహ్మణాన్పూజయేద్దత్నాద్దోఘ్నజయేద్దోషితః సురాన్ |
 సన్తానకామః సతతం పూజయేద్వై పురన్దరమ్ || ౧,౫౧.౧౮ ||
 బ్రహ్మవర్చసకామస్తు బ్రాహ్మణాన్బ్రాహ్మనిశ్చయాత్ |
 ఆరోగ్యకామోఽథ రవిం ధనకామో హుతాశనమ్ || ౧,౫౧.౧౯ ||
 కర్మణాం సిద్ధికామస్తు పూజయేద్వై వినాయకమ్ |
 భోగకామో హి శశినం బలకామః సమీరణమ్ || ౧,౫౧.౨౦ ||
 ముముక్షుః సర్వసంసారాత్ప్రయత్నేనార్చయేద్ధరిమ్ |
 అకామః సర్వకామో వా పూజయేత్తు గదాధరమ్ || ౧,౫౧.౨౧ ||
 వారిదస్త్పత్తిమాప్నోతి సుఖమక్షయ్యమన్నదః |
 తిలప్రదః ప్రజామిష్ఠాం దీపదశ్చక్షురుత్తమమ్ || ౧,౫౧.౨౨ ||

భూమిదః సర్వమాప్నోతి దీర్ఘమాయుర్హిరణ్యదః ।
 గృహదోఽగ్ర్యాణి వేష్మాని రూప్యదో రూపముత్తమమ్ ॥ ౧,౫౧.౨౩॥
 వాసోదశ్చాన్యసాలోక్యమశ్విసాలోక్యమశ్వదః ।
 అనడుద్ధః శ్రియం పుష్టాం గోదో బ్రధ్నస్య విష్టపమ్ ॥ ౧,౫౧.౨౪॥
 యానశయ్యాప్రదో భార్యామైశ్వర్యమభయప్రదః ।
 ధాన్యదః శావతం సౌఖ్యం బ్రహ్మదో బ్రహ్మ శాశ్వతమ్ ॥ ౧,౫౧.౨౫॥
 వేదవిత్సు దదజ్ఞానం స్వర్గలోకే మహీయతే ।
 గవాం ఘాసప్రదానేన సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౧,౫౧.౨౬॥
 ఇన్ధనానాం ప్రదానేన దీప్తాగ్నిరాయతే నరః ।
 ఔషధం స్నేహమాహారం రోగిరోగప్రశాన్తయే ॥ ౧,౫౧.౨౭॥
 దదానో రోగరహితః సుఖీ దీర్ఘాయురేవ చ ।
 అసిపత్రవనం మార్గం క్షురధారాసమన్వితమ్ ॥ ౧,౫౧.౨౮॥
 తీక్ష్ణా తపం చ తరతిచ్చత్రోపానత్ప్రదో నరః ।
 యద్యదిష్టతమం లోకే యచ్ఛాస్య దయితం గృహే ॥ ౧,౫౧.౨౯॥
 తత్తద్గుణవతే దేయం తదేవాక్షయమిచ్ఛతా ।
 అయేన విషవే చైవ గ్రహణే చన్యసూర్యయోః ॥ ౧,౫౧.౩౦॥
 సంక్రాన్త్యాదిషు కాలేషు దత్తం భవతి చాక్షయమ్ ।
 ప్రయాగాదిషు తీర్థేషు గయాయాం చ విశేషతః ॥ ౧,౫౧.౩౧॥
 దానధర్మాత్పరో ధర్మో భూతానాం నహి విద్యతే ।
 స్వర్గాయుర్భూతికామేన దానం పాపోపశాన్తయే ॥ ౧,౫౧.౩౨॥
 దీయమానం తు యో మోహాద్ధోవిప్రాగ్నిసురేషు చ ।
 నివారయతి పాపాత్మా తిర్యగ్గోనిం వ్రజేన్నరః ॥ ౧,౫౧.౩౩॥
 యస్తు దుర్భిక్షవేలాయామన్నాద్యం న ప్రయచ్ఛతి ।
 మ్రియమాణేషు విప్రేషు బ్రహ్మహా స తు గర్హితః ॥ ౧,౫౧.౩౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 దానధర్మనిరూపణం నామైకపంచాశతత్రయోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౨

బ్రహ్మోవాచ ।

అతః పరం ప్రవక్ష్యామి ప్రాయశ్చిత్తవిధిం ద్విజాః ।

బ్రహ్మహో చ సురాపశ్చ స్త్రీయీ చ గురుతల్పగః ॥ ౧,౫౨.౧॥

పశ్చు పాతకినస్త్యేతే తత్సంయోగీ చ పశ్చుమః ।

ఉపపాపాని గోహత్యాప్రభృతీని సురా జగుః ॥ ౧,౫౨.౨॥

బ్రహ్మహో ద్వాదశాబ్దాని కుటీం కృత్వా వనే వసేత్ ।

కుర్యాదనశనం వాథ భృగోః పతనమేవ చ ॥ ౧,౫౨.3॥

జ్వలన్తం వా విశేదగ్నిం జలం వా ప్రవిశేత్స్వయమ్ ।

బ్రాహ్మణార్థే గవార్థే వా సమ్యక్ప్రాణాన్పరిత్యజేత్ ॥ ౧,౫౨.౪॥

దత్త్వా చాన్నం చ విదుషే బ్రహ్మహత్యాం వ్యపోహతి ।

అశ్వమేధావభృథకే స్నాత్వా వా ముచ్యతే ద్విజః ॥ ౧,౫౨.౫॥

సర్వస్వం వా వేదవిదే బ్రాహ్మణాయ ప్రదాపయేత్ ।

సరస్వత్యాస్తరఙ్గిణ్యాః సఙ్గమే లోకవిశ్రుతే ॥ ౧,౫౨.౬॥

శుద్ధే త్రిషవణస్నాతస్త్రీరాత్రోపోషితో ద్విజః ।

సేతుబద్ధే నరః స్నాత్వా ముచ్యతే బ్రహ్మహత్యయా ॥ ౧,౫౨.౭॥

కపాలమోచనే స్నాత్వా వారాణస్యాం తథైవ చ ।

సురాపస్తు సురాం పీత్వా అగ్నివర్ణాం ద్విజోత్తమః ॥ ౧,౫౨.౮॥

పయో ఘృతం వా గోమూత్రం తస్మాత్పాపాత్ప్రముచ్యతే ।

సువర్ణస్త్రీయీ ముక్తః స్యాన్ముసలేన హతో నృపైః ॥ ౧,౫౨.౯॥

చీరవాసా ద్విజోఽరణ్యే చరేద్భ్రూహ్మహణవ్రతమ్ ।

గురుభార్యాం సమారుహ్య బ్రాహ్మణః కామమోహితః ॥ ౧,౫౨.౧౦॥

అవగూహేత్ప్రియం తప్తాం దీప్తాం కార్ణాయసీం కృతామ్ ।

గుర్వఙ్గానాగామినశ్చ చరేయుర్భ్రూహ్మహవ్రతమ్ ॥ ౧,౫౨.౧౧॥

చాన్ద్రాయణాని వా కుర్యాత్పశ్చు చత్వారి వా పునః ।

పతితేన చ సంసర్గం కురుతే యస్తు వై ద్విజః ॥ ౧,౫౨.౧౨॥

స తత్పాపానోదార్థం తస్యైవ వ్రతమాచరేత్ ।

తప్తకృచ్ఛం చరేద్వాథ సంవత్సరమతస్త్రితః ॥ ౧,౫౨.౧౩॥

సర్వస్వదానం విధివత్సర్వపాపవిశోధనమ్ ।

చాన్ద్రాయణం చ విధినా కృతం చైవాతికృచ్ఛకమ్ ॥ ౧,౫౨.౧౪॥

పుణ్యక్షేత్రే గయాదౌ చ గమనం పాపనాశనమ్ ।

అమావస్యాం తిథిం ప్రాప్య యః సమారాధయేద్భవమ్ ॥ ౧,౫౨.౧౫॥

బ్రాహ్మణానోజయిత్వా తు సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ।

ఉపోషితశ్చతుర్దశ్యాం కృష్ణపక్షే సమాహితః ॥ ౧,౫౨.౧౬॥

యమాయ ధర్మరాజాయ మృత్యువే చాన్తకాయ చ ।

వైవస్వతాయ కాలాయ సర్వభూతక్షయాయ చ ॥ ౧,౫౨.౧౭॥

ప్రత్యేకం తిలసంయుక్తాన్ద్యాత్సప్త జలాఙ్ఘలీన్ ।

స్నాత్వా నద్యాం తు పూర్వాహ్నే ముచ్యతే సర్వపాతకైః ॥ ౧,౫౨.౧౮॥

బ్రహ్మచర్యమధః శయ్యాముపవాసం ద్విజార్చనమ్ ।

ప్రత్యేష్యతేషు కుర్వీత శాస్త్రః సంయతమానసః ॥ ౧,౫౨.౧౯॥

పప్త్యాముపోషితో దేవం శుక్లపక్షే సమాహితః ।

సప్తమ్యామర్చయేద్భానుం ముచ్యతే సర్వపాతకైః ॥ ౧,౫౨.౨౦॥

ఏకాదశ్యాం నిరాహారః సమభ్యర్చ్య జనార్దనమ్ ।

ద్వాదశ్యాం శుక్లపక్షస్య మహాపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౧,౫౨.౨౧॥

తపో జపస్తీర్థసేవా దేవబ్రాహ్మణపూజనమ్ ।

గ్రహణాదిషు కాలేషు మహాపాతకనాశనమ్ ॥ ౧,౫౨.౨౨॥

యః సర్వపాపయుక్తోఽపి పుణ్యతీర్థేషు మానవః ।

నియమేన త్యజేత్ప్రాణాన్ముచ్యతే సర్వపాతకైః ॥ ౧,౫౨.౨౩॥

బ్రహ్మఘ్నం వా కృతఘ్నం వా మహాపాతకదూషితమ్ ।

భర్తారముద్ధరేన్నారీ ప్రవిష్టా సహ పావకమ్ ॥ ౧,౫౨.౨౪॥

పతివ్రతా తు యా నారీ భర్తుః శుశ్రూషణోత్సుకా ।

న తస్యా విద్యతే పాపమిహ లోకే పరత్ర చ ॥ ౧,౫౨.౨౫॥

తథా రామస్య సుభగా సీతా త్రైలోక్యవిశ్రుతా ।

పత్ని దాశరథేర్దేవీ విజిగ్యే రాక్షసేశ్వరమ్ ॥ ౧,౫౨.౨౬॥

ఫల్గుతీర్థాదిషు స్నాతః సర్వాచారఫలం లభేత్ |
 ఇత్యాహ భగవాన్విష్ణుః పురా మమ యతవ్రతాః || ౧,౫౨.౨౭||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ప్రాయశ్చిత్తనిరూపణం నామ ద్విపంచాశ్చత్యమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౩

సూత ఉవాచ |

ఏవం బ్రహ్మబ్రహ్మచ్యుత్వా హరేరష్టనిధీంస్తథా |
 తత్ర పద్మమహాపద్మౌ తథా మకరకచ్చపౌ || ౧,౫౩.౧||
 ముకుందకు(న) న్దౌ నీలశ్చ శంఖశ్చైవాపరో నిధిః |
 సత్యామృద్ధౌ భవన్త్యేతే స్వరూపం కథయామ్యహమ్ || ౧,౫౩.౨||
 పద్మేన లక్షితశ్చైవ సాత్త్వికో జాయతే నరః |
 దాక్షిణ్యసారః పురుషః సువర్ణాదికసంగ్రహమ్ || ౧,౫౩.౩||
 రుప్యాది కుర్యాద్ధద్యాత్తు యతిదైవాదియజ్వనామ్ |
 మహాపద్మాఙ్గితో దద్యాద్ధనాద్యం ధార్మికాయ చ || ౧,౫౩.౪||
 నీధీ పద్మమహాపద్మౌ సాత్త్వికో పురుషౌ స్మృతీ |
 మకరేణాఙ్గితః ఖడ్గబాణకుంతాదిసంగ్రహీ || ౧,౫౩.౫||
 దద్యాచ్చుతాయ మైత్రీం చ యాతి నిత్యం చ రాజభిః |
 ద్రవ్యార్థం శత్రుణా నాశం సంగ్రామే చాపి సంవ్రజేత్ || ౧,౫౩.౬||
 మకరః కచ్చపశ్చైవ తామసౌ తు నిధీ స్మృతౌ |
 కచ్చపీ విశ్వసేన్దైవ న భుజ్కేన (నా) దదాతి చ || ౧,౫౩.౭||
 నిధానముర్యాం కురుతే నిధిః సోప్యేకపూరుషః |
 రాజసేనముకునేన లక్షితా రాజ్యసంగ్రహీ || ౧,౫౩.౮||
 భుక్తభోగో గాయనేభ్యో దద్యాద్దేవ్యాశ్యాదికాసు చ |
 రజస్తమోమయో నస్థి ఆధారః స్యాత్కులస్య చ || ౧,౫౩.౯||
 స్తుతః ప్రీతో భవతి వై బహుభార్యా భవన్తి చ |
 పూర్వమిత్రేషు శైథిల్యం ప్రీతిమన్యైః కరోతి చ || ౧,౫౩.౧౦||
 నీలన చాఙ్గితః సత్త్వతేజసా సంయుతో భవేత్ |

వస్త్రధాన్యాదిసంగ్రాహీ తడాగాది కరోతి చ || ౧,౫౩.౧౧||

త్రిపూ(పా) రుషో నిధిశ్చైవ ఆమ్రారామాది కారయేత్ |

ఏకస్య స్యాన్నిధిః శక్తిః స్వయం భుక్త్యై ధనాది(వ్ర)కమ్ || ౧,౫౩.౧౨||

కదన్నభుక్పరిజనో న చ శోభనవస్త్రధృక్ |

స్వపోషణపరః శక్తి దద్యాత్పరనరే వృథా || ౧,౫౩.౧౩||

మిశ్రావలోకనాన్నిశ్రస్వభావఫలదాయినః |

నిధీనాం రూపముక్తం తు హరిణాపి హరాదికే |

హరిర్భువనకోశాది యథోవాచ తథా వదే || ౧,౫౩.౧౪||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

నవనిధిపర్రనం నామ త్రిపంచ్చాశత్తమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౪

హరిరువాచ |

అగ్నిధ్రశ్చాగ్నిబాహుశ్చ బపుష్కాన్ధస్యతిమాంస్తథా |

మేధామేధాతిథిర్భవ్యః శబలః పుత్ర ఏవ చ || ౧,౫౪.౧||

జ్యోతిష్కాన్దశమో జాతః పుత్రా హ్యేతే ప్రియవ్రతాత్ |

మేధాగ్నిబాహుపుత్రాస్తు త్రయో యోగపరాయణాః || ౧,౫౪.౨||

జాతిస్మరా మహాభాగా నైరాజ్యాయ మమో దఃషః |

విభజ్య సప్త ద్వీపాని సప్తానాం ప్రదదౌ నృపః || ౧,౫౪.౩||

యోజనానాం ప్రమాణేన పంచాశతోఽఘోరీరాప్లుతా |

జలోపరి మహీ యాతా మౌరివాస్తే సరిజ్జలే || ౧,౫౪.౪||

జమ్బూప్లక్షాహ్వాయౌ ద్వీపౌ శాల్మలశ్చాపరో హర |

కుశః క్రౌంచస్తథా శాకః పుష్కరశ్చైవ సప్తమః || ౧,౫౪.౫||

ఏతే ద్వీపాః సముద్రైస్తు సప్త సప్తభిరావృతాః |

లవణేక్షుసురాసర్పిర్దాధిదుగ్ధజలైః సమమ్ || ౧,౫౪.౬||

ద్వీపాత్తు ద్వీగుణో ద్వీపః సముద్రశ్చ వృషధ్వజ |

జమ్బూద్వీపే స్థితో మేరుర్లక్షయోజనవిస్తృతః || ౧,౫౪.౭||

చతురశీతినాహస్రైర్యోజనైరస్య చోచ్ఛయః |

ప్రవిష్టః షోడశాధస్తాద్ధ్వత్రింశన్మూర్ధ్ని విస్తృతః ॥ ౧,౫౪.౮॥

అధః షోడశసాహస్రః కర్ణికాకారసంస్కృతః ।

హిమవాన్వేమకూటశ్చ నిషధశ్చాస్య దక్షిణే ॥ ౧,౫౪.౯॥

నీలః శ్వేతశ్చ శ్చక్రీ చ ఉత్తరే వర్షపర్వతాః ।

ప్లక్షాదిమ నరా రుద్ర యే వసన్తి సనాతనాః ॥ ౧,౫౪.౧౦॥

శంకరాథ న తేషస్త్వి యుగావస్థా కథంబున ।

జమ్బూద్వీపేశ్వరాత్పుత్రా హ్యగ్రీధ్నాద్భవన్నవ ॥ ౧,౫౪.౧౧॥

నాభిః కింపురుషశ్చైవ హరివర్షమిలా వృతః ।

రమ్యో హిరణ్మయాఖ్యశ్చ కురుర్భద్రాశ్వ ఏవ చ ॥ ౧,౫౪.౧౨॥

కేతుమాలో నృపస్తేభ్యస్తతస్సంజ్ఞాస్థణ్ణకాన్దౌ ।

నాభేస్తు మేరుదేవ్యాం తు పుత్రోఽభూద్భృషభో హర ॥ ౧,౫౪.౧౩॥

తత్పుత్రో భరతో నామ శాలగ్రామే స్థితో వ్రతీ ।

సుమతిర్భరతస్యాభూత్తత్పుత్రస్తైజసోఽభవత్ ॥ ౧,౫౪.౧౪॥

ఇన్ద్రద్యుమ్నశ్చ తత్పుత్రః పరమేష్ఠీ తతః స్మృతః ।

వ్రతీహరశ్చతత్పుత్రః వ్రతీహర్తా తదాత్మజః ॥ ౧,౫౪.౧౫॥

సుతస్తస్మాదధై జాతః ప్రసారస్తత్పుతో విభుః ।

పుథుశ్చ తత్పుతో నక్తో నక్తస్యాపి గయః స్మృతః ॥ ౧,౫౪.౧౬॥

నరో గయస్య తనయస్తత్పుత్రోభుద్విరాడగతః ।

తతో ధీమాన్మహాతేజా భౌవనస్తస్య చాత్మజః ॥ ౧,౫౪.౧౭॥

త్వష్టా త్వష్టుశ్చ విరజా రజస్తస్యాప్యభూత్పుతః ।

శతజిద్రజస్తస్య విష్వగ్గ్యోతిః సుతః స్మృతః ॥ ౧,౫౪.౧౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

భువనకోశవర్ణనోపయోగిప్రియవ్రతవంశనిరూపణం నామ చతుః పంచశతత్రయోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౫

హరిరువాచ ।

మధ్యే త్విలావృతో వర్షో భద్రాశ్వః పూర్వతోఽద్భుతః ।

పూర్వదక్షిణతో వర్షో హిరణ్వాన్వృషభధ్వజ ॥ ౧,౫౫.౧॥

తతః కిమురుషో వర్షో మేరోర్దక్షిణతః స్మృతః ।
 భారతో దక్షిణే ప్రోక్తో హరిర్దక్షిణపాశ్చిమే ॥ ౧,౫౫.౨॥
 పశ్చిమే కేతుమాలశ్చ రమ్యకః పశ్చిమోత్తరే ।
 ఉత్తరే చ కురోర్వర్షః కల్పవృక్షసమావృతః ॥ ౧,౫౫.౩॥
 సిద్ధిః స్వాభావికీ రుద్ర ! వర్ణయిత్వా తు భారతమ్ ।
 ఇన్ద్రదీపః కశేరుమాన్తామ్రవర్ణో గభస్తితమాన్ ॥ ౧,౫౫.౪॥
 నాగదీపః కటాహశ్చ సింహలో వారుణస్తథా ।
 ఆయం తునవమస్తేషాం దీపః సాగరసంవృతః ॥ ౧,౫౫.౫॥
 పూర్వే కిరాతాస్తస్యాస్తే పశ్చిమే యవనాః స్థితాః ।
 అన్గా దక్షిణతో రుద్ర ! తురష్కాస్తస్వపి చోత్తరే ॥ ౧,౫౫.౬॥
 బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః సూద్రాశ్చాన్తరవాసినః ।
 మహేన్ద్రో మలయః సహ్యాః శుక్తిమాన్పృక్షపర్వతః ॥ ౧,౫౫.౭॥
 విన్యశ్చ పారియాత్రశ్చ సప్తాత్ర కులపర్వతాః ।
 వేదస్మృతిర్నర్మదా చ వరదా సురసా శివా ॥ ౧,౫౫.౮॥
 తాపీ పయోష్ఠీ సరయూః కావేరీ గోమతీ తథా ।
 గోదావరీ భీమరథీ కృష్ణవేణీ మహానదీ ॥ ౧,౫౫.౯॥
 కేతుమాలా తామ్రవర్ణో చన్ద్రభాగా సరస్వతీ ।
 ఋషికుల్యా చ కావేరీ మత్తగన్గా పయస్వినీ ॥ ౧,౫౫.౧౦॥
 విదర్భా చ శతద్రూశ్చ నద్యః పాపహరాః శుభాః ।
 ఆసాం పిబన్తి సలిలం మధ్యదేశాదయో జనాః ॥ ౧,౫౫.౧౧॥
 పాశ్చాలాః కురవో మత్స్యా యౌధేయాః సపటచ్ఛరాః ।
 కున్దయః శూరసేనాశ్చ మధ్యదేశజనాః స్మృతాః ॥ ౧,౫౫.౧౨॥
 వృషధ్వజ ! జనాః పాద్మాః సూతమాగధచేదయః ।
 కాశయ (షాయా) శ్చ విదేహాశ్చ పూర్వస్యాం కోసలాస్తథా ॥ ౧,౫౫.౧౩॥
 కలింగవన్జపుణ్డ్రాన్గా వైదర్భా మూలకాస్తథా ।
 విన్ధ్యాన్తర్నిలయా దేశాః పూర్వదక్షిణతః స్మృతాః ॥ ౧,౫౫.౧౪॥
 పులన్దాశ్మకజిమూతనయరాష్ట్రనివాసినః ।

కర్ణార్(నా)టకమ్బొజఘణా దక్షిణాపథవాసినః || ౧,౫౫.౧౫||

అమృష్టద్రవిడా లాటాః కామ్బొజా స్త్రీముఖాః శకాః |

ఆనర్తవాసినశ్చైవ జ్ఞేయా యక్షిణపశ్చిమే || ౧,౫౫.౧౬||

స్త్రీరాజ్యాః సైన్ధవా మ్లేచ్ఛా నాస్తి కా యవనాస్తథా |

పశ్చిమేన చ విజ్ఞేయా మాఘరా వైషధైః సహ || ౧,౫౫.౧౭||

మాణ్డవ్యాశ్చ తుషారాశ్చ మూలికాశ్వముఖాః ఖశాః |

మహాకేశా మహానాసా దేశాస్తూత్తరపశ్చిమే || ౧,౫౫.౧౮||

లమ్బ (మ్బ) కా స్తననాగాశ్చ మాద్రగాన్ధారబాహ్లికాః |

హిమాచలాలయా మ్లేచ్ఛా ఉదీచీం దిశమాశ్రితాః || ౧,౫౫.౧౯||

త్రిగర్తసీలకోలాత (భ) బ్రహ్మపుత్రాః సటఙ్కణాః |

అభీషాహాః సకాశ్మీరా ఉదకప్రవేణ కీర్తితాః || ౧,౫౫.౨౦||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

భువనకోశవర్ణనం నామ పంచుపఞ్చాశతత్రయోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౬

హారిరువాచ |

సప్త మేధాతిథేః పుత్రాః ప్లక్షదీప్వపేశ్వరస్య చ |

జ్యేష్ఠః శాన్తభవో నామ శిశిరస్తదన్తరః || ౧,౫౬.౧||

సుఖోదయస్తథా నన్దః శివః క్షేమక ఏవ చ |

ధ్రువశ్చ సప్తమస్తేషాం ప్లక్షదీప్వపేశ్వరా హి తే || ౧,౫౬.౨||

గోమేదశ్చైవ చన్ద్రశ్చ నారదో దున్దభిస్తథా |

సోమకః సుమనాః శైలో బైభ్రాజశ్చాత్ర సప్తమః || ౧,౫౬.౩||

అనుతప్తా శిఖీ చైవ విపాశా త్రిదివా క్రముః |

అమృతా సుకృతా చైవ సప్తైతాస్తత్ర నిమ్నగాః || ౧,౫౬.౪||

వపుష్పాఞ్చాల్మలన్యేశస్తతుతా వర్షనామకాః |

శ్వేతోఽథ హరితశ్చైవ జిమూతో రోహితస్తథా || ౧,౫౬.౫||

వైద్యుతో మానసశ్చైవ సప్తభశాచపి సప్తమః |

కుముదశ్చోన్నతో ద్రోణో మహిషోఽథ బలాహకః || ౧,౫౬.౬||

క్రౌఞ్చః కకుద్మాన్వేష్టే వై గిరయః సరితస్త్విమాః ।
 యోనితోయా విత్పృష్టా చ చన్ద్రా శుక్ల విమోచనీ ॥ ౧,౫౬.౭॥
 విధృతిః సప్తమీ తాసాం స్మృతాః పాపప్రశాన్తిదాః ।
 జ్యోతిష్మతః కుశద్వీపే సప్త పుత్రాః శృణుష్యతాన్ ॥ ౧,౫౬.౮॥
 ఉద్భిదో వేణుమాంశ్చైవ ద్వైరథో లమ్బనో ధృతిః ।
 ప్రభాకరోఽథ కపిలస్తన్నామా వర్షపద్ధతిః ॥ ౧,౫౬.౯॥
 విద్రుమో హేమశైలశ్చ ద్యుతిమాన్పుష్పవాంస్తథా ।
 కుశేశయో హరిశ్చైవ సప్తమో మన్దరాచలః ॥ ౧,౫౬.౧౦॥
 ధూతపాపా శివా చైవ పవిత్రా సన్మతిస్తథా ।
 విద్యుదభ్రా మహీ చాన్యా సర్వపాపహరాస్త్విమాః ॥ ౧,౫౬.౧౧॥
 క్రౌఞ్చదీప్వే ద్యుతిమతః పుత్రాః సప్త మహాత్మనః ।
 కుశలో మన్దగశ్చోష్ణః పీవరోఽథోన్ధకారకః ॥ ౧,౫౬.౧౨॥
 మునిశ్చ దున్దభిశ్చైవ సప్తైతే తత్సుతా హర ।
 క్రౌఞ్చశ్చ వామనశ్చైవ తృతీయశ్చాన్ధ (థ) కారకః ॥ ౧,౫౬.౧౩॥
 దివావృత్పృష్టామశ్చాన్యో దున్దభిః పుణ్డరీకవాన్ ।
 గౌరీ కుముద్వతీ చైవ సన్ధ్యా రాత్రిర్మనోజవా ॥ ౧,౫౬.౧౪॥
 ఖ్యాతిశ్చ పుణ్డరీకా చ సప్తైతా వర్షనిమ్నగాః ।
 శాకద్వీపేశ్వరాధ్యవ్యాత్సప్త పుత్రాః ప్రజ్జ్ఞరే ॥ ౧,౫౬.౧౫॥
 జలద్స్పృ కుమారశ్చ సుకుమారోరుణీ బకః ।
 కుసుమోదః సమోదార్కిః సప్తమశ్చ మహాద్రుమః ॥ ౧,౫౬.౧౬॥
 సుకుమారీ కుమారీ చ నలినీ ధేనుకా చ యా ।
 ఇక్షుశ్చ వేణుకా చైవ గభస్తీ సప్తమీ తథా ॥ ౧,౫౬.౧౭॥
 శబలాత్పుష్కరేశాచ్చ మహావీరశ్చ ధాతకీః ।
 అభూద్వర్షద్వయం చైవ మానసోత్తరపర్వతః ॥ ౧,౫౬.౧౮॥
 యోజనానాం సహస్రాణి ఊర్ధ్వం పఞ్చాశదుచ్చితః ।
 తావచ్చైవ చ విస్తీర్ణః సర్వతః పరిమణ్డలః ॥ ౧,౫౬.౧౯॥
 స్వాదూదకేనోదధినా పుష్కరః పరివేష్టితః ।
 స్వాదూదకస్య పురతో దృశ్యతే లోకసంస్థితిః ॥ ౧,౫౬.౨౦॥

ద్విగుణా కాంచునీ భూమిః సర్వజన్తువివరితా ।
 లోకాలోకస్తతః శైలో యోజనాయుతావిస్తృతః ।
 తమసా పర్వతో వ్యాప్తస్తమోఽప్యణ్ణకటాహతః ॥ ౧,౫౬.౨౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 భువనకోశవర్ణనం నామ షట్పంచాశతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౭

హరిరువాచ ।
 సప్తతిస్తు సహస్రాణి భూమ్ముచ్చాయోఽపి కథ్యతే ।
 దశసాహస్రమేకైకం పాతాలం వృషభధ్వజ ॥ ౧,౫౭.౧॥
 అతలం వితలం చైవ నితలం చ గభస్తిమత్ ।
 మహాఖ్యం సుతలం చాగ్ర్యం పాతాలం చాపి సప్తమమ్ ॥ ౧,౫౭.౨॥
 కృష్ణా శుక్లారుణా పీతా శర్కరా శైలకాంచనా ।
 భూయస్తత్ర దైతీయా వసన్తి చ భుజజ్జమాః ॥ ౧,౫౭.౩॥
 రాద్రే తు పుష్కరద్వీపే నరకాః సన్తి తాఞ్చుణు ।
 రౌరవః సూకరో రోధస్తాలో వినశనస్తథా ॥ ౧,౫౭.౪॥
 మహాజ్వాలస్తప్తకుమ్భో లవణోఽథి విమోహితః ।
 రుధిరాఖ్యో వైతరణీ కృమిశః కృమిభో జనః ॥ ౧,౫౭.౫॥
 ఆసిపత్రవనః కృష్ణో నానాభక్షశ్చ దారుణః ।
 తథా పూయవహః పాపో వహ్నిజ్వాలస్త్యధః శిరాః ॥ ౧,౫౭.౬॥
 సందంశః కృష్ణసూత్రశ్చ తమశ్చాపీచిరేవ చ ।
 శ్వభోజనోఽథాప్రతిష్ఠోష్ఠవీచిర్నరకాః స్మృతాః ॥ ౧,౫౭.౭॥
 పాపినస్తేషు పచ్యన్తే విషశస్త్రాగ్నిదాయినః ।
 ఉపర్యుపరి వై లోకా రుద్ర ! భూతాదయః స్థితాః ॥ ౧,౫౭.౮॥
 వారివహ్నునిలాకాశైర్వృతం భూతాదినా చ తత్ ।
 తదణ్ణం మహతా రుద్ర ! ప్రధానేన చ వేష్టితమ్ ॥ ౧,౫౭.౯॥
 అణ్ణం దశగుణం వ్యాప్తం నారాయణః స్థితః ॥ ౧,౫౭.౧౦॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
భువనకోశగతాపాతలనరకాదినిరూపణం నామ సప్తపంచాశతత్రయోధ్యాయః

మేద్విష్

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౮

హరిరువాచ ।

వక్ష్యే ప్రమాణసంస్థానే సూర్యాదీనాం శృణుష్య మే ।

యోజానానాం సహస్రాణి భాస్కరస్య రథో నవ ॥ ౧,౫౮.౧॥

ఈషాదణస్తథైవాస్య ద్విగుణో వృషభధ్వజ ।

సార్థకోటిస్తథా సప్త నియుతాన్యధికాని చ ॥ ౧,౫౮.౨॥

యోజనానాం తు తస్యాక్షస్త్ర చక్రం ప్రతిష్ఠితమ్ ।

త్రినాభిమతి పంచారే షణ్ణేమిన్యక్షయాత్మకే ॥ ౧,౫౮.౩॥

సంవత్సరమయే కృత్స్నం కాలచక్రం ప్రతిష్ఠితమ్ ।

చత్వారింశత్సహస్రాణి ద్వితీయోఽక్షో వివస్వతః ॥ ౧,౫౮.౪॥

పంచాన్యాని తు సార్థాని స్యన్దనస్య వృషభధ్వజ ।

అక్షప్రమాణముభయోః ప్రమాణం తు యుగార్థయోః ॥ ౧,౫౮.౫॥

హ్రస్వోఽక్షస్తద్యుగార్థేన ద్రువాధారే రథస్య వై ।

ద్వితీయేఽక్షే తు తచ్చక్రం సంస్థితం మానసాచలే ॥ ౧,౫౮.౬॥

గాయత్రీ సబృహత్యుష్ణిగ్గతితిష్ఠుబేవ చ ।

అనుష్ఠప్పృష్ఠినిత్యుక్తాశ్చన్దాంసి హరయో రవేః ॥ ౧,౫౮.౭॥

ధాతా క్రతుస్థలా చైవ పులస్త్యో వాసుకిస్తథా ।

రథకృద్ధామణీర్హేతిస్తుమ్భురుత్సైత్రమాసకే ॥ ౧,౫౮.౮॥

అర్యమా పులహత్సైవ రథోజాః పుణ్ణోకస్థలా ।

ప్రహతిః కచ్చనీరశ్చ నారదత్సైవ మాధవే ॥ ౧,౫౮.౯॥

మిత్రోఽత్రిస్తక్షకో రక్షః పౌరుషేయోఽథ మేనకా ।

హాహా రథస్వనత్సైవ జ్యేష్ఠే భానో రథే స్థితాః ॥ ౧,౫౮.౧౦॥

వరుణో వసిష్ఠో రమ్భా సహజన్యా కుహూర్బుధః ।

రథచిత్రస్తథా శుక్రో వసన్త్యాషాఢసంజ్ఞితే । ॥ ౧,౫౮.౧౧॥

ఇంద్రో విశ్వావసుః ప్రోత(శ్రోత్ర) ఏలాపత్రస్తథాఙ్గీరాః |
 ప్రమోచా చ నభస్యేతే సర్వాశ్చార్కే తు సన్తి వై || ౧,౫౮.౧౨ ||
 ఏవస్వానుగ్రనేనశ్చ భృగురాపూరణస్తథా |
 అనుష్ఠావాశఙ్గపాలౌ వ్యాష్ట్రా భాద్రపదే తతా || ౧,౫౮.౧౩ ||
 పూషా చ సురుచిర్ధాతా గౌతమోఽథ ధనన్జయః |
 సుషేణోఽన్యో ధృతాచీ చ వసన్త్యాశ్వయుజే రవౌ || ౧,౫౮.౧౪ ||
 విశ్వావసుర్భరద్వాజః పర్జన్వైరావతో తదా |
 విశ్వాచీ నేనజిచ్ఛాపః (పి) కార్తికే చాధికారిణః || ౧,౫౮.౧౫ ||
 అంశుశ్చ కాశ్యపస్తార్ష్యో మహాపద్మస్తథోర్వశీ |
 చిత్రనేనస్తథా విద్యున్మార్గశీర్షాధికారిణః || ౧,౫౮.౧౬ ||
 క్రతుర్భర్గస్తథోర్ణాయుః సూర్భః కర్కౌటకస్తథా |
 అరిష్టనేమిశ్చైవాన్యా పూర్వచిత్తివ్రాతృరాః |
 పాషమానే వసన్త్యేతే సప్త భాస్కరమణ్డలే || ౧,౫౮.౧౭ ||
 త్వష్టాథ జమదగ్నిశ్చ కమ్బలోఽథ తిలోత్తమా |
 బ్రహ్మోపేతోఽథ ఋతజిద్ధృతరాష్ట్రశ్చ సప్తమః |
 మాఘమానే వసన్త్యేతే సప్త భాస్కరమణ్డలే || ౧,౫౮.౧౮ ||
 ఏష్ఠరశ్వతరో రమ్భా సూర్యవర్చాశ్చ సత్యజిత్ |
 విశ్వామిత్రస్తథా రక్షో యజ్ఞాపేతో హి ఫాల్గునే || ౧,౫౮.౧౯ ||
 సవతుర్మణ్డలే బ్రహ్మన్విష్ఠుశక్తుశ్చపబృంహితాః |
 స్తువన్తి మునయః సూర్యం గన్ధర్వైర్గోయతే పురః || ౧,౫౮.౨౦ ||
 నృత్యన్త్యోఽప్పరసో యాన్తి సూర్యస్యానునిశాచరాః |
 వహన్తి పన్నగా యక్షైః క్రియతేఽభీషుసంగ్రహః || ౧,౫౮.౨౧ ||
 బాలఖిల్వాస్తథైవైనం పరివార్య సమాసతే |
 రథస్త్రివక్రః సోమస్య కున్దాభాస్తస్య వాజినః || ౧,౫౮.౨౨ ||
 వామదక్షిణతో యుక్తా దశ తేన చరత్యసౌ |
 వార్య (య్య) గ్రనిద్రవ్యసమ్భూతో రథశ్చన్యసృతస్యవ || ౧,౫౮.౨౩ ||
 పిశణ్గేస్తురగైర్మృక్తః సోఽష్టాభిర్వాయువేగిభిః |
 సవరూథః సానుకర్షో యుక్తో భూమిభవైర్హయైః || ౧,౫౮.౨౪ ||

సోపాసంగపతాకస్తు శుక్రస్యాపి రథో మహాన్ ।
 రథో భూమిసుతస్యాపి తప్తకాఞ్చనసన్నిభః ॥ ౧,౫౮.౨౫॥
 అష్టాశ్వః కాఞ్చనః శ్రీమాన్భూమస్యాపి రథో మహాన్ ॥ ౧,౫౮.౨౬॥
 పద్మరాగారుణైరత్వైః సంయుక్తో వహ్నిసంభవైః ।
 అష్టాభిః పాణ్డరైర్ముక్తైర్వాజిభిః కాఞ్చనే రథే ॥ ౧,౫౮.౨౭॥
 తిష్ఠంస్తీష్ఠతి వర్షం వై రాశౌరాశౌ బృహస్పతిః ।
 ఆకాశసమ్భవైరత్వైః శవలైః స్యన్దనం యుతమ్ ॥ ౧,౫౮.౨౮॥
 సమారుహ్య శనైర్యాతి మన్దగామీ శనైశ్చరః ।
 స్వర్భానోస్తురగా హ్యష్టౌ భృజ్జాభా ధూసరం రథమ్ ॥ ౧,౫౮.౨౯॥
 సకృద్యక్తాస్తు భూతేశబహన్త్యవిరతం శివ ।
 తథా కేతురథస్యాశ్వా అష్టౌ తే వాతరంహసః ॥ ౧,౫౮.౩౦॥
 పలాలధూమవర్ణాభా లాఙ్ఘరసనిభారుణాః ।
 ద్వీపనద్యద్రయుదన్వన్తో భువనానిహరేన్దనః ॥ ౧,౫౮.౩౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 భువనకోశనిరూపణం నామాష్టపఞ్చాశత్తమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౫౯

(అథ జ్యోతిః శాస్త్రమ్)

సూత ఉవాచ ।
 జ్యోతిశ్చక్రం భువో మానముక్త్యా ప్రోవాచ కేశవః ।
 చతుర్లక్షం జ్యోతిషస్య సారం రుద్రాయ సర్వదః ॥ ౧,౫౯.౧॥
 హరిరువాచ ।
 కృత్తికాస్త్యగ్నిదేవత్యా రోహిణ్యో బ్రహ్మణః స్మృతాః ।
 ఇల్వలాః సోమదేవత్యా రౌద్రం చార్ద్రముదాహృతమ్ ॥ ౧,౫౯.౨॥
 పునర్వసుస్తథాదిత్యస్తిష్యశ్చ గురుదైవతః ।
 అశ్లేషాః సర్పదేవత్యా మఘాశ్చ పితృదేవతాః ॥ ౧,౫౯.౩॥
 భాగ్యాశ్చ పూర్వఫల్గుస్య అర్యమా చ తథోత్తరః ।

సావిత్రశ్చ తథా హస్తా చిత్రా తస్యషా ప్రకీర్తితః ॥ ౧,౫౯.౪॥

స్వాతీ చ వాయుదేవత్యా నక్షత్రం పరికీర్తితమ్ ।

ఇన్ద్రాగ్నిదేవతా ప్రోక్తా విశాఖా వృషభధ్వజ ॥ ౧,౫౯.౫॥

మైత్రమృక్షమనూరాధా జ్యేష్ఠా శాక్రం ప్రకీర్తితమ్ ।

తథా నిర్వుతిదేవతోఽ మూలస్తజ్జైరుదాహృతః ॥ ౧,౫౯.౬॥

ఆప్యస్తాస్వషాఠపూర్వాస్తు ఉత్తరా వైశ్వదేవతాః ।

బ్రాహ్మశ్చైవాభిజిత్ప్రోక్తః శ్రవణా వైష్ణవః స్మృతః ॥ ౧,౫౯.౭॥

వాసవస్తు తథా ఋషం ధనిష్ఠా ప్రోచ్యతే బుధైః ।

తథా శతభిషా ప్రోక్తం నక్షత్రం వారుణం శివ ॥ ౧,౫౯.౮॥

ఆజం భాద్రపదా పూర్వా అహిర్బుధ్విష్ణోత్తరా ।

పౌష్టం చ రేవతీ ఋషమశ్వయుక్చాశ్వదైవతమ్ ॥ ౧,౫౯.౯॥

భరణ్యుషం తథా యామ్యం ప్రోక్తాస్తే ఋషదేవతాః ।

బ్రహ్మణీ సంస్థితా పూర్వే ప్రితపన్నవమీతిథౌ ॥ ౧,౫౯.౧౦॥

మాహేశ్వరీ చోత్తరే చ ద్వితీయా దశామీతిథౌ ।

పఞ్చమ్యాం చ త్రయోదశ్యాం వారాహీ దక్షిణే స్థితా ॥ ౧,౫౯.౧౧॥

షష్ఠ్యాం చైవ చతుర్దశ్యామిన్ద్రాణీ పశ్చిమే స్థితా ।

సప్తమ్యాం పౌర్ణమాస్యాం చ చాముణ్ణా వాయుగోచరే ॥ ౧,౫౯.౧౨॥

అష్టమ్యమావాస్యయోగే మహాలక్ష్మీశగోచరే ।

ఏకాదశ్యాం తృతీయాయామగ్నికోణే తు వైష్ణవీ ॥ ౧,౫౯.౧౩॥

ద్వాదశ్యాం చ చతుర్థ్యాం తు కౌమారీ నైర్వుతే తథా ।

యోగినీసుముఖేనైవ గమనాది న కారయేత్ ॥ ౧,౫౯.౧౪॥

అశ్వినీమైత్రదేవతోఽ మృగమూలపునర్వసు ।

పుష్యా హస్తా తథా జ్యేష్ఠా ప్రస్థానే శ్రేష్ఠముచ్యతే ॥ ౧,౫౯.౧౫॥

హస్తాదిపఞ్చఋషాణి ఉత్తరాత్రయమేవ చ ।

అశ్వినీ రోహిణీ పుష్యా ధనిష్ఠా చ పునర్వసూ ॥ ౧,౫౯.౧౬॥

వస్త్రప్రావరణే శ్రేష్ఠో నక్షత్రాణాం గణః స్మృతః ।

కృత్తికా భరణ్యశ్లేషా మఘా మూలవిశాఖయోః ॥ ౧,౫౯.౧౭॥

శ్రీణి, పూర్వా తథా వైవ అధోవక్త్రాః ప్రకీర్తితాః? ।
 ఏషు వాపీతడాగాదికూపభూమితృణాని చ ॥ ౧,౫౯.౧౮॥
 దేవగారస్య ఖననం నిధానఖననం తథా ।
 గణితం జ్యోతిషారమ్భం ఖనిబిలప్రవేశనమ్ ॥ ౧,౫౯.౧౯॥
 కుర్యాదధోగతాన్యేవ అన్యాని చ వృషధ్వజ ।
 రేవతీ చాశ్వినీ చిత్రా స్వాతీ హస్తా పునర్వసూ ॥ ౧,౫౯.౨౦॥
 అనురాధా మృగో జ్యేష్ఠా ఏతే పార్శ్వముఖాః స్మృతాః ।
 గజోష్ఠ్యాశ్వబలీవర్దదమనం మహిషస్య చ ॥ ౧,౫౯.౨౧॥
 బీజానాం వపనం కుర్యాద్గమనాగమనాదికమ్ ।
 చక్రయన్త్రరథానాం చ నావాదీనాం ప్రవాహణమ్ ॥ ౧,౫౯.౨౨॥
 పార్శ్వేషు యాని కర్మాణి కుర్యాదేతేషు తాన్యపి ।
 రోహిణ్యార్ధ్యాం తథా పుష్యా ధనిష్ఠా చోత్తరాత్రయమ్ ॥ ౧,౫౯.౨౩॥
 వారుణం శ్రవణం వైవ నవ చోర్ధ్వముఖాః స్మృతాః ।
 ఏషు రాజ్యాభిషేకం చ పట్టబంధం చ కారయేత్ ॥ ౧,౫౯.౨౪॥
 ఊర్ధ్వముఖ్యాన్యచ్ఛ్రితాని సర్వాణ్యేతేషు కారయేత్ ।
 చతుర్థో చాశుభా షష్ఠీ అష్టమీ నవమీ తథా ॥ ౧,౫౯.౨౫॥
 అమావాస్యా పూర్ణిమా చ తద్వాదశీ చ చతుర్దశీ ।
 అశుక్లా ప్రతిపచ్ఛేష్ఠా ద్వితీయా చన్ద్ర సూనునా ॥ ౧,౫౯.౨౬॥
 తృతీయా భూమిపుత్రేణ చతుర్థో చ శనైశ్చరే ।
 గురౌ శుభా షణ్ముమీ స్యాత్క్షిప్తమగ్గలశుక్రయోః ॥ ౧,౫౯.౨౭॥
 సప్తమీ సోమపుత్రేణ అష్టమీ కుజభాస్కరౌ ।
 నవమీ చన్ద్రవా(సౌ) రేణ దశమీ తు గురౌ శుభా ॥ ౧,౫౯.౨౮॥
 ఏకాదశ్యా గురుశుక్రౌ ద్వాదశ్యాం చ పునర్బుధః ।
 త్రయోదశీ శుక్రభౌమా శనౌ శ్రేష్ఠా చతుర్దశీ ॥ ౧,౫౯.౨౯॥
 పార్ణమాస్యప్యమావాస్యా శ్రేష్ఠా స్యాచ్ఛ బృహస్పతౌ ।
 ద్వాదశీం దహతే భానుః శశీ చైకాదశీం దహేత్ ॥ ౧,౫౯.౩౦॥
 కుజో దహేచ్ఛ దశామీం నవమీం చ బుధో దహేత్ ।
 అష్టమీం దహతే జీవః సప్తమీం భార్గవో దహేత్ ॥ ౧,౫౯.౩౧॥

సూర్యపుత్రో దహాత్క్షప్తిం గమనాద్యాసు నాస్తి వై ।
 ప్రతిపన్నవమీష్యేవ చతుర్దశ్యష్టమీషు చ ॥ ౧,౫౯.౩౨॥
 బుధవారేణ ప్రస్థానం దూరతః పరివర్జయేత్ ।
 మేషే కర్కటకే షష్ఠీ కన్యాయాం మిథునేఽష్టమీ ॥ ౧,౫౯.౩౩॥
 వృషే కుంభే చతుర్థో చ ద్వాదశీ మకరే తులే ।
 దశమీ వృశ్చికే సింహే ధనుర్మోనే చతుర్దశీ ॥ ౧,౫౯.౩౪॥
 ఏతా దగ్ధా న గస్తవ్యం పీడాదిః కిల మానవైః ।
 విశాఖాత్రయమాదిత్యే పూర్వాషాఢాత్రయే శశీ ॥ ౧,౫౯.౩౫॥
 ధనిష్ఠాత్రితయం భౌమే బుధే వై రేవతీత్రయమ్ ।
 రోహిణ్యాదిత్రయం జీవే శుక్రే పుష్యాత్రయం శివ ॥ ౧,౫౯.౩౬॥
 శనివారే వర్జయేచ్ఛ ఉత్తరాఫల్గునీత్రయమ్ ।
 ఏషు యోగేషు చోత్పాతమృత్యురోగాదికం భవేత్ ॥ ౧,౫౯.౩౭॥
 మూలేఽర్కః శ్రవణే చన్ద్రః ప్రోష్ఠపద్మ్యుత్తరే కుజః ।
 కృత్తికాసు బుధశ్చైవ గురౌ రుద్ర పునర్వసుః ॥ ౧,౫౯.౩౮॥
 పూర్వఫల్గునీ శుక్రే చ స్వాతిశ్చైవ శనైశ్వరే ।
 ఏతై చామృతయోగాః స్యుః సర్వకార్యప్రసాధకాః ॥ ౧,౫౯.౩౯॥
 కాలం ప్రవధ్యన్ని?శక్తిదా? నేష్టమన్త? ।
 పర్వాదిస్తు జ్ఞేయః కాలః కాలవిశారదైః ॥ ౧,౫౯.౪౦॥
 ఏకీకృత్యాక్షరాన్మాత్రం నామ్నోః స్త్రీపుంసయోస్త్రిభిః ।
 భాగే ద్విశేషే స్త్రీనాశః పునః స్వాదేకశూన్యయోః ॥ ౧,౫౯.౪౧॥
 విష్కమేభ ఘటికాః పఞ్చా శూలే నప్త ప్రకీర్తితాః ।
 షడ్గణై చాతిగణై చ నవ వ్యాఘాతవజ్రయోః ॥ ౧,౫౯.౪౨॥
 వ్యతీపాతే చ పరిఘే వైధృతే చ దినేదినే ।
 ఏతై మృత్యుయుతా హ్యేషు సర్వకర్మాణి వర్జయేత్ ॥ ౧,౫౯.౪౩॥
 హస్తేఽర్కశ్చ గురుః పుష్యే అనురాధా బుధే శుభా ।
 రోహిణీ చ శనౌ శ్రేష్ఠా సౌమం సోమేన వై శుభమ్ ॥ ౧,౫౯.౪౪॥

శుక్రే చ రేవతీ శ్రేష్ఠా ఆశ్వినీ మఙ్గలే శుభా ।
 ఏతేషు సిద్ధియోగా వై సర్వదోషవినాశనాః ॥ ౧,౫౯.౪౫॥
 భార్గవే భపరణీ వైవ సోమే చిత్రా వృషధ్వజ ! ।
 భౌమే చై వోత్తరాషాఢా ధనిష్ఠా చ బుధే హర ! ॥ ౧,౫౯.౪౬॥
 గరౌ శతభిషా రుద్ర ! శుక్రే వై రోహిణీ తథా ।
 శనౌ చ రేవతీ శమ్భా ! విషయోగాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౧,౫౯.౪౭॥
 పుష్యః పునర్వసుశ్చైవ రేవతీ చిత్రయా సహ ।
 శ్రవణం చ ధనిష్ఠా చ హస్తాశ్వినీమృగాస్తథా ॥ ౧,౫౯.౪౮॥
 కుర్యాచ్ఛతభిషాయాం చ జాతకర్మాది మానవః ।
 విశాఖా చోత్తరాశ్రీణి మఘార్ద్రా భరణీ తథా ।
 ఆశ్లేషా కృత్తికా రుద్ర ! ప్రస్థానే మరణప్రదాః ॥ ౧,౫౯.౪౯॥
 ఇతి శ్రీగరుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 జ్యోతిః శాస్త్రే నక్షత్రతద్దేవతాదర్శయోగాదినిరూపణం నామైకోనషష్ఠితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬౦

హరిరువాచ ।
 షడాదిత్యే దశా జ్ఞేయా సోమే పఞ్చదశ స్మృతాః ।
 అష్టావజ్ఞారతే చవ బుధై స్పతదశ స్మృతాః ॥ ౧,౬౦.౧॥
 శనైశ్చరే దశ జ్ఞేయా గురోరేకోనవింశతిః ।
 రాహోర్ద్వాదశవర్షాణి ఏకవింశతిర్భారవే ॥ ౧,౬౦.౨॥
 రవేర్దశా దుఃఖదా స్యాద్విద్వేగనృపనాశకృత్ ।
 విభూతిదా సోమదశా సుఖమిష్టాన్నదా తథా ॥ ౧,౬౦.౩॥
 దుఃఖప్రదా కుజదశా రాజ్యాదేః స్యాద్వివినాశినీ ।
 దివ్యస్త్రీదా బుధదశా రాజ్యదా కోశవృద్ధిదా ॥ ౧,౬౦.౪॥
 శనేర్దశా రాజ్యనాశబంధుఃఖకరీ భవేత్ ।
 గురోర్దశా రాజ్యదా స్యాత్సుఖధర్మాదిదాయినీ ॥ ౧,౬౦.౫॥
 రాహోర్దశా రాజ్యనాశవ్యాధిదా దుఃఖదా భవేత్ ।
 హస్త్యశ్వదా శుక్రదశా రాజ్యస్త్రీలాభదా భవేత్ ॥ ౧,౬౦.౬॥

మేష ఆఙ్గారకక్షేత్రం వృషః శుక్రస్య కీర్తితః ।
 మిథునస్య బుధో జ్ఞేయః సోమః కర్కటకస్య చ ॥ ౧,౬౦.౭॥
 సూర్యక్షేత్రం భవేత్సింహః కన్యా క్షేత్రం బుధస్య చ ।
 భాగ్రవస్య తులా క్షేత్రం వృశ్చికోఙ్గారకస్య చ ॥ ౧,౬౦.౮॥
 ధనుః సుర గురోశ్చైవ శనేర్మకరకుమ్భకౌ ।
 మీనః సురగురోశ్చైవ గ్రహక్షేత్రం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧,౬౦.౯॥
 పార్ణమాస్యాద్వయం తత్ర పూర్వాషాఢాద్వయం భవేత్ ।
 ద్విరాషాఢః స విజ్ఞేయో విష్ణుః స్వపితి కర్కటే ॥ ౧,౬౦.౧౦॥
 ఆశ్విని రేవతీ చిత్రా ధనిష్ఠా స్యాదలఙ్కృతౌ ।
 మృగాహికపిమారాశ్వానః సూకరపక్షిణః ॥ ౧,౬౦.౧౧॥
 నకులో మూషకశ్చైవ యాత్రాయాం దక్షిణే శుభః ।
 విప్రకన్యా శివా ఏషాం శఙ్ఖభేరీవసున్ధరాః ॥ ౧,౬౦.౧౨॥
 శేషస్త్రిపూర్ణకుమ్భాశ్చ యాత్రాయాం దర్శనం శుభమ్ ।
 జమ్బూకొష్ఠ్ఠఖరాద్యాశ్చ యాత్రాయాం వామకే శుభాః ॥ ౧,౬౦.౧౩॥
 కార్పాసౌషధితైలం చ పక్రాఙ్గారభుజ్జమాః ।
 ముక్తకేశీ రక్తమాల్యనగ్నాద్వ్యశుభమీక్షితమ్ ॥ ౧,౬౦.౧౪॥
 హక్రాయ లక్షణం వక్ష్యే లభత్సూర్వే మహాఫలమ్ ।
 ఆగ్నేయే శోకసంతాపౌ దక్షిణే హానిమాప్పుయాత్ ॥ ౧,౬౦.౧౫॥
 నైర్వృత్య శోకసంతాపౌ మిష్టాన్నం వైవ పశ్చిమే ।
 ఆర్ధ ప్రాప్నోతి వాయవ్యే ఉత్తరే కలహోభవేత్ ॥ ౧,౬౦.౧౬॥
 ఈశానే మరణం ప్రోక్తం హిక్కాయాశ్చఫలాఫలమ్ ।
 విలిఖ్య రవిచక్రం తు భాస్కరో నరసన్నిభః ॥ ౧,౬౦.౧౭॥
 యస్మిన్నుక్షే వసద్భానుస్తద్వాన్తి త్రిణి మస్తకే ।
 త్రయం వక్రే ప్రదాతవ్యమేకైకం స్కన్ధయోర్వ్యసేత్ ॥ ౧,౬౦.౧౮॥
 ఏకైకం బాహుయుగ్మే తు ఏకైక హస్తయోర్ద్వయోః ।
 హృదయే పశ్చా బుక్షణి ఏకం నాభౌ ప్రదాపయేత్ ॥ ౧,౬౦.౧౯॥
 బుక్షమేకం న్యసేద్గ్రహ్యే ఏకైకం జానుకే న్యసేత్ ।
 నక్షత్రాణి చ శేషాణి రవిపాదే నియోజయేత్ ॥ ౧,౬౦.౨౦॥

చరణస్యేన ఋక్షేణ అల్పాయుర్జాయతే నరః ।
 విదశగమనం జానౌ గుహ్యస్థే పరదారవాన్ ॥ ౧,౬౦.౨౧॥
 నాభిస్థేనాల్పసన్తుష్టో హృత్స్థేన స్యాన్మహేశ్వరః ।
 పాణిస్థేన భవేచ్ఛారః స్థానభ్రష్టో భవేద్ధజ ॥ ౧,౬౦.౨౨॥
 స్కన్ధస్థితే ధనపతిర్ముఖే మిష్టాన్నమాప్పుయాత్ ।
 మస్తకే పద్యవస్త్రం స్యాన్నక్షత్రం యది స్థితమ్ ॥ ౧,౬౦.౨౩॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డం ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 జ్యోతిః శాస్త్రే గ్రహదశాదినిరూపణం నామ షష్ఠితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬౧

హరిరువాచ ।

సప్తమోపచయాద్యస్థశ్చన్యః సర్వత్ర శోభనః ।
 శుక్లపక్షే ద్వితీయస్తు పంచమో నవమస్తథా ॥ ౧,౬౧.౧॥
 సమ్ప్రాజ్యమానో లోకైస్తు గురువద్దృశ్యతే శశీ ।
 చన్ద్రస్య ద్వాదశావస్థా భవన్తి శ్శుణు తా అపి ॥ ౧,౬౧.౨॥
 త్రిషుత్రిషు చ ఋక్షేషు అశ్విన్యాది వదామ్యహమ్ ।
 ప్రవాసస్థం పునర్దృష్టం మృతావస్థం జయావహమ్ ॥ ౧,౬౧.౩॥
 హాస్యావస్థం నతా(క్రీడా) వస్థం ప్రమోదావస్థమేవ చ ।
 విషాదావస్థభోగస్థే జ్వరావస్థం వ్యవస్థితమ్ ॥ ౧,౬౧.౪॥
 కమ్పా(న్యా) వస్థం సుఖావస్థం ద్వాదశావస్థగం భవేత్ ।
 ప్రవాసో హానిమృన్మృ చ జయో హాసేరతిః సుఖమ్ ॥ ౧,౬౧.౫॥
 శోకో భోగో జ్వరః కమ్పః సుఖం చేతి క్రమాత్ఫలమ్ ।
 జన్మన్యః కురుతే తుష్టిం ద్వితీయే నాస్తి నిర్వృతిః ॥ ౧,౬౧.౬॥
 తృతీయే రాజసన్మానం చతుర్థే కలహాగమః ।
 పంచమేన మృగాజ్కేన స్త్రీలాభో వై తథా భవేత్ ॥ ౧,౬౧.౭॥
 ఘనధాన్యాగమః షష్ఠే రతిః పూజా చ సప్తమే ।
 అష్టమే ప్రాణసన్దేహో నవమే కోశసన్జ్ఞయః ॥ ౧,౬౧.౮॥

దశమే కార్యనిష్పత్తిద్రువమేకాదశే జయః ।
 ద్వాదశేన శశాంకేన మృత్యురేవ న సంఖయః ॥ ౧,౬౧.౯ ॥
 కృత్తికాదౌ చ పూర్వేణ సప్తరాణి చ వై వ్రజేత్ ।
 మఘాదౌ దక్షిణే గచ్ఛేదనురాధాది పశ్చిమే ॥ ౧,౬౧.౧౦ ॥
 ప్రశస్తా చోత్తర యాత్రా ధనిష్ఠాదిషు సప్తసు ।
 ఆశ్విని రేవతీ చిత్రా ధనిష్ఠా సమలఙ్కృతౌ ॥ ౧,౬౧.౧౧ ॥
 మృగాశ్విచిత్రాపుష్యాశ్చ మూలా హస్తా శుభాః సదా ।
 కన్యాప్రదానే యాత్రాయాం ప్రతిష్ఠాదిషు కర్మసు ॥ ౧,౬౧.౧౨ ॥
 శుక్రవస్తౌ హి జన్మస్థా శుభదౌ చ ద్వితీయకే ।
 శశిజ్ఞశుక్రజీవాశ్చ రాశౌ రాశౌ చాథ తృతీయకే ॥ ౧,౬౧.౧౩ ॥
 భౌమమన్దశశాంకార్కా బుధః శ్రేష్ఠశ్చతుర్థకే ।
 శుక్రజీవౌ పఞ్చమే చ చన్ద్రకేతుసమాహితౌ ॥ ౧,౬౧.౧౪ ॥
 మన్దాకారై చ కుజః షష్ఠే గురుచన్ద్రౌ చ సప్తమే ।
 జ్ఞశుక్రావప్తమే శ్రేష్ఠౌ నవమస్థౌ గురుః శుభః ॥ ౧,౬౧.౧౫ ॥
 ఆర్కార్కిచన్ద్రౌ దశమే గ్రహౌ ఏకాదశే ఖిలాః ।
 బుధోఽథ ద్వాదశే వైవ భార్గవః సుఖదో భవేత్ ॥ ౧,౬౧.౧౬ ॥
 సింహేన మకరః శ్రేష్ఠః కన్యయా మేష ఉత్తమః ।
 తులయా సహ మీనస్తు కుమ్భేన సహకర్కటః ॥ ౧,౬౧.౧౭ ॥
 ధనుషా వృషభః శ్రేష్ఠౌ మిథునేన చ వృశ్చికః ।
 ఏతత్తడష్టకం?ప్రీత్యై భవత్యేవ న సంశయః ॥ ౧,౬౧.౧౮ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 జ్యోతిః శాస్త్రే గ్రహాణాం శుభాశుభస్థానాదినిరూపణం నామైకపష్టితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬౨

MISSING

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 జ్యోతిః శాస్త్రే లగ్నఘటికా ప్రమాణాదినిరూపణం నామ ద్విషష్టితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬౩

హరిరువాచ ।

నరస్త్రీలక్షణం వక్ష్యే సంక్షపాచ్ఛృణు శక్కుర ।

అన్వేదినౌ మృదుతలౌ కమలోదరసన్నిభౌ ॥ ౧,౬౩.౧॥

శ్లిష్టాఙ్గులీ తామ్రనఖౌ సుగుల్ఫౌ శిరయోఙ్ఘ్రితౌ ।

కూర్మోన్నతౌ చ చరణౌ స్యాతాం నృపవరస్య హి ॥ ౧,౬౩.౨॥

విరూక్షపాణ్డూరనఖౌ వక్త్రౌ చైవ శిరానతౌ ।

సూర్పాకారౌ చ చరణౌ సంఖుష్కౌ విరలాఙ్గులీ ॥ ౧,౬౩.౩॥

దుఃఖదారిద్యదౌ స్యాతా నాత్ర కార్యాం విచారణా ।

అల్పరోమయుతా శ్రేష్ఠా జ్ఞాహస్తికరోపమా ॥ ౧,౬౩.౪॥

రోమైకైకం కూపకే స్యాద్భూపానాం తు మహాత్మనామ్ ।

ద్వేద్వే రోష్ఠీ పణ్డితానాం శ్రోత్రియాణాం తథైవ చ ॥ ౧,౬౩.౫॥

రోమత్రయం దరిద్రాణాం రోగీ నిర్మాంసజానుకః ।

అల్పలిక్గీ చ ధనవాన్స్యచ్ఛ పుత్రాదివర్జితః ॥ ౧,౬౩.౬॥

స్థూలలిక్గో దరిద్రః స్యాద్దుఃఖ్యేకవృష్టి భవేత్ ।

విషమేస్త్రీచఙ్చలో వై నృపః స్యాద్వృషణే సమే ॥ ౧,౬౩.౭॥

ప్రలమృషృషణోఽల్పాయుర్నిర్భవ్యః కుమణిర్భవేత్ ।

పాణ్డూరైర్మృతైశ్చైవ మణిభిశ్చ సుఖీ నరః ॥ ౧,౬౩.౮॥

నిః స్వాః సశబ్దమూత్రాః స్యుర్నృపా నిఃశబ్దధారయా ।

భోగాఢ్యాః సమజరతా నిః స్వాః స్యుర్నృపసన్నిభాః ॥ ౧,౬౩.౯॥

సర్పౌదరా దరిద్రాః స్యూ రేఖాభిశ్చాయురుచ్యతే ।

లలాటే యస్య దృశ్యన్తే తిస్రో రేఖాః సమాహితాః ॥ ౧,౬౩.౧౦॥

సుఖీ పుత్రసమాయుక్తః స షష్ఠిం జీవతే నరః ।

చత్వారింశచ్చ వర్షాణి ద్విరేఖాదర్శనాన్నరః ॥ ౧,౬౩.౧౧॥

వింశత్యబ్దం త్యేకరేఖా ఆకర్ణాంతాః శతాయుషః ॥ ౧,౬౩.౧౨॥

సప్తత్యాయుర్ద్విరేఖా తు షష్ట్యాయుస్త్రిసృభిర్భవేత్ ।

వ్యక్తౌవ్యక్తౌభీ రేఖాభిర్వింశత్యాయుర్భవేన్నరః ॥ ౧,౬౩.౧౩॥

చత్వారింశచ్చ వర్షాణి హీనరేఖస్తు జీవతి ।
 భిన్నాభిశ్చైవ రేఖాభిరపమృత్యుర్నరస్య హి ॥ ౧,౬౩.౧౪॥
 త్రిశూలం పట్టిశం వాపి లలాటే యస్య దృశ్యతే ।
 ధనపుత్ర సమాయుక్తః స జీవేచ్ఛరదః శతమ్ ॥ ౧,౬౩.౧౫॥
 తర్జన్యా మధ్యమాఙ్గుల్యా ఆయూరేఖా తు మధ్యతః ।
 సమ్ప్రాప్తా యా భవేద్దుద్ర ! స జీవేచ్ఛరదః శతమ్ ॥ ౧,౬౩.౧౬॥
 ప్రథమా జ్ఞానరేఖా తు హ్యఙ్గుష్ఠాదనువర్తతే ।
 మధ్యమామూలగా రేఖా ఆయూరేఖా అతః పరమ్ ॥ ౧,౬౩.౧౭॥
 కనిష్ఠికాం సమాశ్రిత్య ఆయూరేఖా సమావిశేత్ ।
 అచ్ఛిన్నా వా విభక్తా వా స జీవేచ్ఛరదః శతమ్ ॥ ౧,౬౩.౧౮॥
 యస్య పాణితలే రేఖా ఆయుస్తస్య ప్రకాశయేత్ ।
 శతవర్షాణి జీవేచ్ఛ భోగీ రుద్ర ! న సంశయః ॥ ౧,౬౩.౧౯॥
 కనిష్ఠికాం సమాశ్రిత్య మధ్యమాయాముపాగతా ।
 షష్ఠివర్షాయుషం కుర్యాదాయూరేఖా తు మానవమ్ ॥ ౧,౬౩.౨౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 జ్యోతిః శాస్త్రే సాముద్రికే పుంలక్షణనిరూపణం నామ త్రిషష్ఠితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬౪

హరిరువాచ ।
 యస్యాస్తు కుశ్చింతాః కేశా ముఖం చ పరిమణ్ణలమ్ ।
 నాభిశ్చ దక్షిణావర్తా సా కన్యా కులవర్ధినీ ॥ ౧,౬౪.౧॥
 యా చ కాశ్చానవర్ణాభా రక్తహస్తసరోరుహా ।
 సహస్రాణాం తు నారీణాం భవేత్సాపి పతివ్రతా ॥ ౧,౬౪.౨॥
 వక్త్రకేశా చ యా కన్యా మణ్ణలాక్షీ చ యా భవేత్ ।
 భర్తా చ మ్రియతే తస్యా నియతం దుఃఖభాగినీ ॥ ౧,౬౪.౩॥
 పూర్ణచంద్రముఖీ కన్యా బాలనూర్యసమప్రభా ।
 విశాలనేత్రా బిమ్బాష్ఠీ సా కన్యా లభతే సుఖమ్ ॥ ౧,౬౪.౪॥
 రేఖాభిర్బహుభిః క్లేశం స్వల్పాభిర్ధనహీనతా ।

రక్తాభిః సుఖమాప్నోతి కృష్ణాభిః ప్రేష్యతాంవ్రజేత్ || ౧,౬౪.౫||

కార్యే చ మస్త్రీ సస్త్రీ స్యాత్సతీ (శీ) స్యాత్కరణేషు చ |

స్త్రేహేషు భార్యా మాతా స్యాద్వేశ్యా చ శయనే శుభా || ౧,౬౪.౬||

అఙ్కుశం కుణ్డలం చక్రం యస్యాః పాణితలే భవేత్ |

పుత్రం ప్రసూయతే నారీ నరేన్ద్రం లభతే పతిమ్ || ౧,౬౪.౭||

యస్యాస్తు రోమశౌ పార్శ్వౌ రోమశౌ చ పయోధరౌ |

అన్నతౌ చాధరోష్ఠౌ చ క్షిప్రం మారయతే పతిమ్ || ౧,౬౪.౮||

యస్యాః పాణితలే రేఖా ప్రాకారస్తోరణం భవేత్ |

అపి దాసకులే జాతా రాజ్ఞిత్వముపగచ్ఛతి || ౧,౬౪.౯||

ఉద్వృత్తా కపిలా యస్య రోమరాజీ నిరన్తరమ్ |

అపి రాజకులే జాతా దాసీత్వముపగచ్ఛతి || ౧,౬౪.౧౦||

యస్యా అనామికాఙ్గుష్ఠౌ పృథివ్యాం నైవ తిష్ఠతః |

పతిం మారయతే క్షిప్రం స్వేచ్ఛాచారేణ వర్తతే || ౧,౬౪.౧౧||

యస్యా గమనమాత్రేణ భూమికమ్పః ప్రజాయతే |

పతిం మారయతే క్షిప్రం స్వేచ్ఛాచారేణ వర్తతే || ౧,౬౪.౧౨||

చక్షుః స్నేహేన సౌభాగ్యం దన్తస్నేహేన భోజనమ్ |

త్వచః స్నేహేన శాయ్యాం చ పాదస్నేహేన వాహనమ్ || ౧,౬౪.౧౩||

స్నిగ్ధోన్నతౌ తామ్రనఖౌ నార్యాశ్చ చరణౌ శుభౌ |

మత్స్యఙ్కుశాబ్జిచిహ్నౌ చ చక్రలాఙ్గులక్షితౌ || ౧,౬౪.౧౪||

అస్వేదినౌ మూదుతతౌ ప్రశస్తౌ చరణౌ స్త్రియాః |

శుభే జఙ్ఘే విరోమే చ ఊరూ హస్తకరోపమౌ || ౧,౬౪.౧౫||

అశ్వత్థపత్రసదృశం విపులం గుహ్యముత్తమమ్ |

నాభిః ప్రశస్తౌ గమ్భీరా దక్షిణావర్తికా శుభా |

ఆరోమా త్రివలీ నార్యా హృత్సనౌ రోమవర్జితౌ || ౧,౬౪.౧౬||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

బ్యోతిః శాస్త్రే సాముద్రికే స్త్రీలక్షణనిరూపణం నామ చతుః షష్ఠితమోఽధ్యాయః

హరిరువాచ ।

సముద్రోక్తం ప్రవక్ష్యామి నరస్త్రీలక్షణం శుభమ్ ।

యేన విజ్ఞాతమాత్రేణ అతీతానాగతాప్రమా ॥ ౧,౬౫.౧॥

అన్వేదినౌ మృదుతలౌ కమలోదరసన్నిభౌ ।

శ్లేష్టాఙ్గులీ తామ్రనఖౌ పాదావిష్టౌ శిరోఙ్ఘ్రితౌ ॥ ౧,౬౫.౨॥

కూర్మోన్నతౌ గూఢగుల్ఫౌ సుపార్శ్వౌ నృపతేః స్మృతౌ ।

శూ(సర్) పాకారౌ విరూక్షౌ చ వక్త్రౌ పాదౌ శిరాలకౌ ॥ ౧,౬౫.౩॥

సంశుష్కౌ పాణ్డరనఖౌ నిః స్వస్య విరలాఙ్గులీ ।

మార్గాయోత్కణ్ఠకౌ పాదౌ కషాయసదృశౌ తథా ॥ ౧,౬౫.౪॥

విచ్ఛిత్తిదౌ చ వంశస్య బ్రహ్మన్వౌ శఙ్కు (పక్ర) సన్నిభౌ ।

అగమ్యాగమనే ప్రీతౌ జఙ్ఘా విరలరోమికా ॥ ౧,౬౫.౫॥

మృదురోమా సమా జఙ్ఘా తథా కరికరప్రభా ।

ఊరవో జానవస్తుల్యా నృపస్యోపచితాః స్మృతాః ॥ ౧,౬౫.౬॥

నిః స్వస్య సృగాలజఙ్ఘా రౌమైకైకం చకూపకే ।

నృపాణాం శ్రోత్రియాణాం చ ద్వేద్వే శ్రియే చ ధీమతామ్ ॥ ౧,౬౫.౭॥

త్ర్యాద్యైర్నిః స్వా మానవాః స్యుర్ధుఃస్వభాజశ్చ నిన్దితాః ।

కేశాశ్చ వై కుఞ్చితాశ్చ ప్రవాసే మ్రియతే నరః ॥ ౧,౬౫.౮॥

నిర్మాంసజానుః సౌభాగ్యమల్పైర్నిమ్నై రతిః స్త్రియాః ।

వికటైశ్చ దరిద్రాః స్యుః సమాంసై రాజ్యమేవ చ ॥ ౧,౬౫.౯॥

మహద్భిరాయురాఖ్యాతం హ్యాలృలిఙ్గో ధనీ నరః ।

అపత్యరహితశ్చైవ స్థూలలిఙ్గో ఘనోఙ్ఘ్రితః ॥ ౧,౬౫.౧౦॥

మేఢే వామనతే చైవ సుతార్ధరహితో భవేత్ ।

వక్త్రేన్యథా పుత్రవాన్వ్యాధ్ధారిద్ర్యం వినతేత్వధః ॥ ౧,౬౫.౧౧॥

అల్పే త్వతనయో లిఙ్గేశిరాలేఽథ సుఖీ నరః ।

స్థూలగ్రన్థియుతే లిఙ్గే భవేత్పుత్రాదిసంయుతః ॥ ౧,౬౫.౧౨॥

కోశగూఢే దీర్ఘైర్భుగ్నైశ్చ ధనవర్జితః ।

బలవాన్యధశీలశ్చ లఘుశేక్తః స ఏవ చ ॥ ౧,౬౫.౧౩॥

దుర్బలస్త్రేకవృషణో విషమాభ్యాశ్చులః స్త్రియామ్ ।
 సమాభ్యాం క్షితిపః ప్రోక్తః ప్రలమ్బేన శతాబ్దవాన్ ॥ ౧,౬౫.౧౪॥
 ఉద్యం (ద్ధ) తాభ్యాం చ బహ్వాయూ రూక్షైర్మణిభిరీశ్వరః ।
 పాణ్డైర్మణిభిర్నిః స్వా మలిసైః సుఖభాగినః ॥ ౧,౬౫.౧౫॥
 సశబ్దనిః శబ్దమూత్రాః స్యుదంరిద్రాశ్చ మానవాః ।
 ఏకద్విత్రివతుః పశ్చాషడ్భిర్ధారాభిరేవ చ ॥ ౧,౬౫.౧౬॥
 దక్షిణావర్తచలితమూత్రా భిశ్చ నృపాః స్మృతాః ।
 వికీర్ణమూత్రా నిః స్వాశ్చ ప్రధానసుఖదాయికాః ॥ ౧,౬౫.౧౭॥
 ఏకధారాశ్చ వనితాః స్నిగ్ధైర్మణిభిరున్నతైః ।
 సమైః స్త్రీరత్నధనినో మధ్యే నిమ్నేశ్చ కన్యకాః ॥ ౧,౬౫.౧౮॥
 శుష్కైర్నిశ్వా విశుష్కైశ్చ దుర్భగాః పరికీర్తితాః ।
 పుష్పగన్ధే నృపాః శుక్రే మధుగన్ధే ధనం బహుః ॥ ౧,౬౫.౧౯॥
 పుత్రాః శుక్రే మత్స్యగన్ధే తనుశుక్రే చ కన్యకాః ।
 మహాభోగీ మాంసగన్ధే యజ్వా స్యాన్మృదగన్ధిని ॥ ౧,౬౫.౨౦॥
 దరిద్రః ఞారగన్ధే చ దీర్ఘాయుః శీఘ్రమైథునీ ।
 ఆశీఘ్రమైథున్యల్పాయుః స్థూలస్పికాన్యధ్ధనోజ్ఞితః ॥ ౧,౬౫.౨౧॥
 మాంసలస్పిక్సుఖీ స్యాచ్చ సింహస్పిక్సుఖపతిః స్మృతః ।
 భవేత్సింహకటి రాజా నిః స్వః కపికటిర్నరః ॥ ౧,౬౫.౨౨॥
 సర్పదరా దరిద్రాః స్యుః పితరైశ్చ ఘటైః సమైః ।
 ధనినో విపులైః పార్శ్వైర్నిః స్వా రక్షైశ్చ నిమ్నగైః ॥ ౧,౬౫.౨౩॥
 సమకక్షాశ్చ భోగాధ్యా నిమ్నకక్షా ధనోజ్ఞితాః ।
 నృపాశ్చోన్నతకక్షాః స్యుర్నిహ్నా విషమకక్షకాః ॥ ౧,౬౫.౨౪॥
 మతోన్యదరా బహుధనా నాభిభిః సుఖినః స్మృతాః ।
 విస్తీర్ణాభిర్బహులాభిర్నిమ్నాభిః క్లేశభాగినః ॥ ౧,౬౫.౨౫॥
 బలిమధ్యగతా నాభిః శూలబాధాం కరోతి హి ।
 వామావర్తశ్చ సాధ్యం వై మేధాం దక్షిణతస్తథా ॥ ౧,౬౫.౨౬॥
 పార్ష్వాయతా చిరాయుర్దా తూపవిష్టా ధనేశ్వరమ్ ।

అథో గవాఢ్యం కుర్యాచ్చ నృపత్యం పద్మకర్ణికా || ౧,౬౫.౨౭||

ఏకబలిః శతాయుః స్యాచ్చీభోగీ ద్వివలిః స్మృతః |

త్రివలిః ష్టాప ఆచార్య ఋజుభిర్వాలిభిః సుఖీ || ౧,౬౫.౨౮||

అగమ్యాగామీ జిహ్వాబలిర్భూపాః పార్శ్వైశ్చ మాంసతైః |

మృదుభిః సుసమైశ్చైవ దక్షిణావర్తరోమభిః || ౧,౬౫.౨౯||

విపరీతైః పరస్పైష్యా నిర్ధవ్యాః సుఖవర్జితాః |

అనుద్ధతైశ్చాచుకైశ్చ భవన్తి సుభగా నరాః || ౧,౬౫.౩౦||

నిర్ధనా విషమైర్దేర్దైః పీతోపచితకైర్నూపాః |

సమోన్నతం చ హృదయమకమ్పం మాంసలం పృథు || ౧,౬౫.౩౧||

నృపాణామధమానాం చ ఖరరోమశిరాలకమ్ |

అర్ధవాన్సమవణాః స్యాత్ప్రీనైర్వక్షోభిరూర్జితః || ౧,౬౫.౩౨||

వక్షోభిర్విషమైర్మిః స్వః శస్త్రేణనిధనాస్తథా |

విషమైర్జుత్పభిర్మిః స్వా అస్థినదైశ్చ మానవాః || ౧,౬౫.౩౩||

ఉన్నతైర్భోగినో నిమ్నైర్మిః స్వాః పీనైర్ధనాన్వితాః |

నిః స్వశ్చిపిటకణ్ఠః స్యాచ్చిరాశుష్కగలః సుఖీ || ౧,౬౫.౩౪||

శూరః స్యాన్మహిషగ్రీవః శాస్త్రాత్తో మృగకణ్ఠకః |

కమ్బుగ్రీవశ్చ నృపతిర్దమ్భకణ్ఠోఽతిభక్షకః || ౧,౬౫.౩౫||

అరోమశా భుగ్నపృష్ఠం శుభం చాశుభమన్యథా |

కణ్ఠశ్వత్థదలా శ్రేష్ఠా సుగన్ధిర్మృగరోమికా || ౧,౬౫.౩౬||

అన్యథా త్వర్థహీనానాం దారిద్ర్యస్య చ కారణమ్ |

సమాసౌ చైవ భుగ్నాత్పా శ్లిష్ఠా చ విపుతౌ శుభౌ || ౧,౬౫.౩౭||

ఆజానులమ్బితౌ బాహూ వృత్తౌ పీనౌ నృపేశ్వరే |

నిః స్వానాం రోమశౌ ప్రాస్వా శ్రేష్ఠా కరికర ప్రభౌ || ౧,౬౫.౩౮||

హస్తాఙ్గులయ ఏవ స్యువాయుద్వారయుతాః శుభాః |

మేధాచినాం చ సూక్ష్మాః స్యుర్భృత్యానాం చిపిటాః స్మృతాః || ౧,౬౫.౩౯||

స్థూలాఙ్గులీభిర్మిః స్వాః స్యుర్నూతాః స్యుః సుకృతైస్తదా |

కపితుల్యకరాః నిః స్వా వ్యాఘ్రతుల్యకరైర్బలమ్ || ౧,౬౫.౪౦||

పితృవిత్తవినాశశ్చ నిమూత్కరతలాన్నరాః ।
 మణిబన్దెర్నిగూడైశ్చ సుశ్లష్టైః శుభగన్ధిభిః ॥ ౧,౬౫.౪౦॥
 నృపా హీనాః కరచ్ఛైదైః సశబ్దైర్ధనవర్జితాః ।
 సంవృత్తైశ్చైవ నిమ్నైశ్చ ధనినః పరికీర్తితాః ॥ ౧,౬౫.౪౧॥
 ప్రోత్తానక రదాతారో విషమైర్విషమా నరాః ।
 కరైః కరతలైశ్చైవ లాఙ్గాభైరీశ్వరాస్తలైః ॥ ౧,౬౫.౪౩॥
 పరదారరతాః పీతైరూక్షైర్నిః స్వా నరా మతాః ।
 తుషతుల్యనఖాః క్లిబాః కుటిలైః స్ఫుటితైర్నరాః ॥ ౧,౬౫.౪౪॥
 నిః స్వాశ్చ కునఖైస్తద్వ్యద్వివర్జైః పరతర్కకాః ।
 తామ్రైర్భూపా ధనాఢ్యాశ్చ అఙ్గుష్టైః సయవైస్తథా ॥ ౧,౬౫.౪౫॥
 అఙ్గుష్టమూలజైః పుత్రీ స్వాద్ధీర్ఘాఙ్గులిపర్వకః ।
 దీర్ఘాయుః శుభగశ్చైవ నిర్ధనో విరలాఙ్గులిః ॥ ౧,౬౫.౪౬॥
 ఘనాఙ్గులిశ్చ సధనస్తిస్తో రేఖాశ్చయస్య వై ।
 నృపతేః కరతలగా మణిబన్ధాత్సముత్థితాః ॥ ౧,౬౫.౪౭॥
 యుగమీనాఙ్కీతనరో భవేత్సత్రప్రదో నరః ।
 వజ్రాకారాశ్చ ధనినాం మతస్యపుచ్చునిభా బుధే ॥ ౧,౬౫.౪౮॥
 శఙ్ఖాతపత్రశివికాగజపద్మోపమా నృపే ।
 కుమ్భాఙ్కుశపతాకాభా మృణాలాభా నిధీశ్వరే ॥ ౧,౬౫.౪౯॥
 దామాభాశ్చ గవాఢ్యానాం స్వస్తికాభా నృపేశ్వరే ।
 చక్రాసితోమరధనుః కున్తాభా నృపతేః కరే ॥ ౧,౬౫.౫౦॥
 అలూఖలాభా యజ్ఞాఢ్యా వేదీభా చాగ్నిహోత్రిణి ।
 వాపీదేవకుల్యాభాస్త్రీకోణాభాశ్చధార్మికే ॥ ౧,౬౫.౫౧॥
 అఙ్గుష్టమూలగా రేఖాః పుత్రాః సూక్ష్మాశ్చ దారికాః ।
 ప్రదేశినిగతా రేఖా కనిష్ఠామూలగామినీ ॥ ౧,౬౫.౫౨॥
 శతాయుషం చ కురుతే ఛిన్నయా తరుతో భయమ్ ।
 నిః స్వాశ్చ బహురేఖాః స్యునిర్ధ్రవ్యాశ్చిబుకైః కృతైః ॥ ౧,౬౫.౫౩॥
 మాంసలైశ్చ ధనోపేతా ఆరక్షైరధర్షైర్నృపాః ।

బిమోచపమైశ్చ సుభటితైరోష్ఠైరూక్షైశ్చకణ్ణితైః ॥ ౧,౬౫.౫౪ ॥

విషమైర్ధనహీనాశ్చ దన్తాః స్నిగ్ధా ఘనాః శుభాః ।

తీక్ష్ణా దన్తాః సమాః శ్రేష్ఠా జిహ్వో రక్తా సమా శుభా ॥ ౧,౬౫.౫౫ ॥

శ్లష్ణా దీర్ఘా చ విజ్ఞేయా తాలూ శ్వేతే ధనక్షయే ।

కృష్ణే చ పరుషో వక్రం సమం సౌమ్యం చ సంవృతమ్ ॥ ౧,౬౫.౫౬ ॥

భూపానామమలం శ్లక్షం విపరీతం చ దుఃఖినామ్ ।

మహా దుఃఖం దుర్భగాణాం స్త్రీముఖం పుత్రమాప్పుయాత్ ॥ ౧,౬౫.౫౭ ॥

ఆఢ్యానాం వర్జులం వక్రం నిర్ద్రవ్యాణాం చ దీర్ఘకమ్ ।

భీరువక్రః పాపకర్మా ధూర్తానాం చతురశ్రకమ్ ॥ ౧,౬౫.౫౮ ॥

నిమ్నం వక్రమపుత్రాణాం కృపణానాం చ ప్రాస్వకమ్ ।

సమ్పూర్ణం భోగినాం కాన్తం శ్మశ్రు స్నిగ్ధం శుభం మృదు ॥ ౧,౬౫.౫౯ ॥

సంహతం చాసుభటితాగ్రం రక్తశ్మశ్రుశ్చ చౌరకః ।

రక్తల్పపరుషశ్మశ్రుకర్ణాః స్యుః పాపమృత్యవః ॥ ౧,౬౫.౬౦ ॥

నిర్మాంసైశ్చిపితైరోఫ్ఠిగాః కృపణా ప్రాస్వకర్ణకాః ।

శఙ్కుకర్ణాశ్చ రాజానో రోమకర్ణా గతాయుషః ॥ ౧,౬౫.౬౧ ॥

బృహత్కర్ణాశ్చ ధనిరోరాజానః పరికీర్తితాః ।

కర్ణైః స్నిగ్ధావనదైశ్చ వ్యాలమైబ్రూంసలైర్బృహాః ॥ ౧,౬౫.౬౨ ॥

భోగీ వై నిమ్నగణ్ణః స్యాన్మత్రీ సమ్పూర్ణగణ్ణకః ।

శుకనాసః సుఖీ స్యాచ్చ శుష్కనాసోఽతిజీవనః ॥ ౧,౬౫.౬౩ ॥

ఛిన్నాగ్రకూపనాసః స్యాదగమ్యాగమనే రతః ।

దీర్ఘనాసే చ సౌభాగ్యం చౌరశ్చాకుశ్చేతేన్ద్రియః ॥ ౧,౬౫.౬౪ ॥

మృత్యుశ్చిపిటనాసే స్యాద్దీనో భాగ్యవతాం భవేత్ ।

స్వల్పచ్ఛిద్రౌ సుపుటౌ చ అవక్రౌ చ నృపేశ్వరే ॥ ౧,౬౫.౬౫ ॥

క్రూరే దక్షిణవక్రౌ స్యాద్వలినాం చ క్షుతం సకృత్ ।

స్యాద్వినిషిష్ణితం ప్రాది సానునాదం చ జీవకృత్ ॥ ౧,౬౫.౬౬ ॥

వక్రనైః పద్మపత్రాభైరోచనైః సుఖభాగినః ।

మార్జారతోచనైః పాపా దురాత్మా మధుపిఙ్గలైః ॥ ౧,౬౫.౬౭ ॥

క్రూరాః కేకరనేత్రాశ్చ హరితాక్షాః సకల్మషాః ।
 జిహ్వైశ్చ లోచనైః శూరాః సేనాన్యో గజలోచనాః ॥ ౧,౬౫.౬౮॥
 గమ్భీరాక్షా ఈశ్వరాః స్యుర్మన్త్రిణః స్థూలచక్షుషః ।
 నీలోత్ప లాక్షా విద్వాంసః సౌభాగ్యం శ్యామచక్షుషామ్ ॥ ౧,౬౫.౬౯॥
 స్యాత్కృష్ణతారకాక్షాణామణ్ణాముత్పాటనం కీల ।
 మణ్ణలాక్షాశ్చ పాపాః స్యుర్విః స్యాః స్యుర్దేనలోచనాః ॥ ౧,౬౫.౭౦॥
 దృక్స్నిగ్ధా విపులా భోగే అల్పాయురధికోన్నతా ।
 విశాలోన్నతా సుఖినీ దరిద్రా విషమభ్రువః ॥ ౧,౬౫.౭౧॥
 ఘనదీర్ఘాసుసక్తభ్రూర్బాలేస్తాన్నతసుభ్రువః ।
 ఆఢ్యో నిః స్వశ్చ ఖణ్ణభ్రూర్మధ్యే చ వినతభ్రువః ॥ ౧,౬౫.౭౨॥
 స్త్రీషు గమ్యాసు సక్తాః స్యుః సుతార్థే పరివర్జితాః ।
 అన్నతైర్విపులైః శఙ్ఖైర్లలాటైర్విషమైస్తథా ॥ ౧,౬౫.౭౩॥
 నిర్ధనా ధనవస్తశ్చ అర్థేస్తుసద్మశైర్నరాః ।
 ఆచార్యాః శుక్తివిశాలైః శిరాలైః పాపకారిణః ॥ ౧,౬౫.౭౪॥
 అన్నతాభైః శిరాభిశ్చ స్వస్తికాభిర్ధనేశ్వరాః ।
 నిమ్నైర్లలాటైర్బన్ధారాః క్రూరకర్మరతాస్తథా ॥ ౧,౬౫.౭౫॥
 సంవృతైశ్చ లలాటైశ్చ కృపణా ఉన్నతైర్నుపాః ।
 అనశ్రు స్నిగ్ధరుదితమదీనం శుభదం నృణామ్ ॥ ౧,౬౫.౭౬॥
 ప్రచురాశ్రుదీనం రూక్షం చ రుదితం చ సుఖావహమ్ ।
 అకమ్పం హసితం శ్రేష్ఠం మీలితాక్షమఘావహమ్ ॥ ౧,౬౫.౭౭॥
 అసకృద్ధసితం దుష్టం సోన్మాదస్య హ్యానేకథా ।
 లలాటోపస్యతాస్తిస్తో రేఖాః స్యుః శతవర్షిణామ్ ॥ ౧,౬౫.౭౮॥
 నృపత్యం స్యాచ్చతస్పృభిరాయుః పఞ్చనవత్యథ ।
 ఆరేఖేణాయుర్నవతిర్విచ్ఛిన్నాభిశ్చ పుంశ్లలాః ॥ ౧,౬౫.౭౯॥
 కేశాన్తోపగతాభిశ్చ అశీత్యాయుర్నరో భవేత్ ।
 పఞ్చాభిః సప్తభిః షడ్భిః పఞ్చాశద్యహుభిస్తథా ॥ ౧,౬౫.౮౦॥
 చత్వారింశచ్చ వక్రాభిస్త్రింశద్భ్రాలగ్నాగ్నిభిః ।

వింశతిర్వామవక్త్రా భిరాయుః క్షుద్రాభిరల్పకమ్ || ౧,౬౫.౮౧||
 ఛత్రాకారైః శిరోభిస్తు నృపా నిమ్నశిరా ధనీ |
 చిపిఘ్నేశ్చ పితుర్మృత్యుర్గవాద్యాః పరిమణ్ణలైః || ౧,౬౫.౮౨||
 ఘటమూర్ధా పాపరుచిర్ధనాద్వైః పరివర్జితః |
 కృష్ణైరాకుఞ్చితైః కేశైః స్నిగ్ధైరేకైకసమ్భవైః || ౧,౬౫.౮౩||
 ఆభిన్నాగ్రైశ్చ మృదుభిర్న చాతిబహుభిర్నృపాః |
 బహుమూలైశ్చ విషమైః స్థూలాగ్రైః కపిలైస్తథా || ౧,౬౫.౮౪||
 నిః స్వాశ్చైవాతికుచిలైర్హస్తైరసిత (ధి)క మూర్ధజైః |
 యద్యద్ధాత్రం మహారూక్షం శిరాలం మాంసవర్జితమ్ || ౧,౬౫.౮౫||
 తత్రత్యస్య దశుభం సర్వం తతోఽన్యథా |
 విఫలస్త్రీషు గమ్భీరో దీర్ఘః సూక్ష్మశ్చ పఞ్చుసు || ౧,౬౫.౮౬||
 షడున్నతశ్చతుర్హస్తోస్వ రక్తః సప్తస్వసౌ నృపః |
 నాభిః స్వరశ్చ సనత్త్వం చ త్రయం గమ్భీరమీరితమ్ || ౧,౬౫.౮౭||
 పుంసః స్వాదతివిస్తీర్ణం లలాటం వదనం హ్యురః |
 చక్షుః కణౌ నాసికా చ షట్సుర్నృపకృకాటికాః || ౧,౬౫.౮౮||
 ఉన్నతాని చ హ్రాస్వని జఙ్ఘా గ్రీవా చ లిఙ్గకమ్ |
 పృష్ఠం చత్వారి రక్తాని కరతాల్యధరా సఖాః || ౧,౬౫.౮౯||
 నేత్రాస్తపాదజిహ్వాస్థాః పఞ్చ సూక్ష్మాణి సన్తి వై |
 దశనాఙ్గులిపర్వాణి నఖకేశత్వచః శుభాః || ౧,౬౫.౯౦||
 దీర్ఘాః స్తనాస్తరం బాహుదస్తలోచననాసికాః |
 నరాణాం లక్షణం ప్రోక్తం వదామి స్త్రీషు లక్షణమ్ || ౧,౬౫.౯౧||
 రాజ్ఞాః స్నిగ్ధౌ సమా పాదౌ తలా తామ్రౌ నఖౌ తథా |
 శ్లిష్టాఙ్గులీ చోన్నతాగ్రౌ తాం పాప్య నృపతిర్భవేత్ || ౧,౬౫.౯౨||
 నిగూఢగుల్ఫోపచితౌ పద్మకాన్తితలౌ శుభౌ |
 ఆన్వేదినౌ మృదుతలౌ మత్యస్కృశ్మ్యజ్ఞాఞ్చితౌ || ౧,౬౫.౯౩||
 వజ్రాబ్జహాలచిహ్నౌ చ దాస్యాః పాదౌ తతోఽన్యథా |
 జఙ్ఘే చ రోమరహితే సువృత్తే విశిరో శుభే || ౧,౬౫.౯౪||

అనుల్బణం సన్ధిదేశం సమం జానుద్వయం శుభమ్ |
 ఊరూ కరికరాకారావరోమా చ సమా శుభౌ || ౧,౬౫.౯౫||
 అశ్వత్థపత్రసదృశం విపులం గుహ్యముత్తమమ్ |
 శ్రోణీలలాటకం స్త్రీణామూరు కూర్మోన్నతం శుభమ్ || ౧,౬౫.౯౬||
 గూఢో మణిశ్చ శుభదో నితమ్బశ్చ గురుః శుభః |
 విస్తీర్ణమాంసోపచితా గమ్భీరా విపులా శుభా || ౧,౬౫.౯౭||
 నాభిః ప్రదక్షిణావర్తా మధ్యం త్రిబలిశోభితమ్ |
 ఆరోమశౌ స్తనౌ పీనౌ ఘనావవిషమా శుభౌ || ౧,౬౫.౯౮||
 కఠినౌ రోమశా శస్తా మృదుగ్రీవా చ కమ్బుభా |
 ఆరక్తావధరో శ్రేష్ఠౌ మాంసలం వర్తులం ముఖమ్ || ౧,౬౫.౯౯||
 కున్దపుష్పసమా దంతా భాషితం కోకిలాసమమ్ |
 దాక్షిణ్యయుక్తమశతం హంసశబ్దసుఖావహమ్ || ౧,౬౫.౧౦౦||
 నాసా సమా సమపుటా స్త్రీణాం తు రుచిరా శుభా |
 నీలోత్పలనిభం చక్షుర్నాసాలగ్నం న లమ్బకమ్ || ౧,౬౫.౧౦౧||
 న పృథూ బాలేన్దనిభే భ్రువౌ చాథ లలాటకమ్ |
 శుభమర్ధేన్ద్రసంస్థానమతుఙ్గం స్యాదలోమశమ్ || ౧,౬౫.౧౦౨||
 సుమాంసలం కర్ణయుగ్మం సమం మృదు సమాహితమ్ |
 స్నిగ్ధా నీలాశ్చ మృదవో మూర్ధజాః కుఞ్చితాః కచాః || ౧,౬౫.౧౦౩||
 స్త్రీణాం సమం శిరః శ్రేష్ఠం పాదే పాణితలేఽథ వా |
 వాజికుఞ్జరశ్రీవృక్షయూపేషుయవతోమరైః || ౧,౬౫.౧౦౪||
 ధ్వజచామరమాలాభిః శైలకుఞ్జలవేదిభిః |
 శఙ్ఖాతపత్రపద్మైశ్చ మత్స్యసప్తస్థికసర్పత్రైః || ౧,౬౫.౧౦౫||
 లక్షణైరఙ్కుశాద్వైశ్చ స్త్రీయః సూ్య రాజవల్లభాః |
 నిగూఢమణిబన్ధౌ చ పద్మగర్భోపమా కరౌ || ౧,౬౫.౧౦౬||
 న నిమ్నం నోన్నతం స్త్రీణాం భవేత్కరతలం శుభమ్ |
 రేఖాన్వితం త్వవిధవాం కుర్యాత్సంభోగినీం స్త్రీయమ్ |
 రేఖా యా మణిబన్ధోత్థా గతా మధ్యాఙ్గులిం కరే || ౧,౬౫.౧౦౭||

గతా పాణితలే యా చ యోర్ధ్వపాదతలే స్థితా ।
 స్త్రీణాం పుంసాం తథా సా స్యాద్రాజ్యాయ చ సుఖాయ చ ॥ ౧,౬౫.౧౦౮ ॥
 కనిష్ఠికామూలభవా రేఖా కుర్యాచ్చతాయుషమ్ ।
 ప్రదేశినీమధ్యమాభ్యామస్తరాలగతా సతీ ॥ ౧,౬౫.౧౦౯ ॥
 ఊనా ఊనాయుషం కుర్యాద్రేఖాశ్చాఙ్గుష్ఠమూలగాః ।
 బృహత్యః పుత్రాస్తన్వ్యస్తు ప్రమదాః పరిక్రీతాః ॥ ౧,౬౫.౧౧౦ ॥
 స్వల్పాయుషో బహు (లఘు) చ్చిన్నా దీర్ఘాభిన్నా మహాయుషమ్ ।
 శుభం తు లక్షణం స్త్రీణాం ప్రోక్తం త్వశుభమన్యథా ॥ ౧,౬౫.౧౧౧ ॥
 కనిష్ఠికానామికా వా యస్యా స స్పృశతే మహీమ్ ।
 అఙ్గుష్ఠం వా గతాతీత్య తర్జనీ కులటా చ సా ॥ ౧,౬౫.౧౧౨ ॥
 ఊర్ధ్వం ద్వాభ్యాం పిణ్డికాభ్యాం జఙ్ఘే చాతిశిరాలకే ।
 రోమశేచాతిమానే చ కుమ్భాకారం తథోదరమ్ ॥ ౧,౬౫.౧౧౩ ॥
 వామావర్తం నిమ్నమల్పం దుఃఖితానాం చ గుహ్యకమ్ ।
 గ్రీవయా హ్రాస్వయా నిః స్వా దీర్ఘయా చ కులక్షయః ॥ ౧,౬౫.౧౧౪ ॥
 పృథులయా ప్రచణ్డాశ్చ స్త్రీయః స్యుర్నాత్ర సంశయః ।
 కేకరే పిణ్డికే నేత్రే శ్యామే లోలేక్షణా సతీ ॥ ౧,౬౫.౧౧౫ ॥
 స్మితే కూపే గణ్ణయోశ్చ సా ధ్రువం వ్యభిచారిణీ ।
 ప్రలమ్బినీ లలాటే తు దేవరం హన్తి చాఙ్గానా ॥ ౧,౬౫.౧౧౬ ॥
 ఉదరే శ్వశురం హన్తి పతిం హన్తి స్పిచోర్ధ్వయోః ।
 యా తు రోమోత్తరాష్ఠీ స్యాన్న శుభా భర్తురేవ హి ॥ ౧,౬౫.౧౧౭ ॥
 స్తనౌ సరోమావశుభౌ కర్ణౌ చ విషమౌ తథా ।
 కరాలా విషమా దంతాః క్లేశాయ చ భవన్తి తే ॥ ౧,౬౫.౧౧౮ ॥
 చౌర్యాయ కృష్ణమాంసాశ్చ దీర్ఘా భుర్తుశ్చ మృత్యవే ।
 క్రవ్యాదరూపైర్వాస్తైశ్చ వృకకాకాదీసన్నిభైః ॥ ౧,౬౫.౧౧౯ ॥
 శిరాలైర్విషమైః శుష్కైర్విత్తహీనా భవన్తి హి ।
 సమున్నతోత్తరేష్ఠీ యా కలహే రూక్షభాషిణీ ॥ ౧,౬౫.౧౨౦ ॥
 స్త్రీషు దోషా విరూపాసు పత్రాకారో గుణాస్తతః ।

నరస్త్రిలక్షణం ప్రోక్తం వక్ష్యే తజ్ఞానదాయకమ్ ॥ ౧,౬౫.౧౨౧॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
జ్యోతిః శాస్త్రే సాముద్రికే స్త్రీనరలక్షణం నామ పంచషష్ఠితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬౬

హరిరువాచ ।

నిర్లక్షణా శుభా స్యాచ్చ చక్రాజ్కీతశిలార్చనాత్ ।

ఆదౌ సుదర్శనో మూర్తిర్లక్ష్మీనారాయణః పరః ॥ ౧,౬౬.౧॥

త్రిచక్రోఽసావమ్యతః స్యాచ్చతుశ్చక్రశ్చతుర్భుజః ।

వాసుదేవశ్చ ప్రద్యుమ్నస్తతః సక్కుర్షణః స్పృతః ॥ ౧,౬౬.౨॥

పురుషోత్తమశ్చాష్టమః స్యాన్నవ్యాహో దశాత్మకః ।

ఏకాదశోఽనిరుద్ధః స్యాద్ద్వాదశో ద్వాదశాత్మకః ॥ ౧,౬౬.౩॥

అత ఊర్ధ్వమనస్తః స్యాచ్చక్రే రేకాదికైః క్రమాత్ ।

సుదర్శనా లక్షితాశ్చ పూజితాః సర్వకామదాః ॥ ౧,౬౬.౪॥

శాలగ్రామశిలా యత్ర దేవో ద్వారవతీభవః ।

ఉభయోః సంగమో యత్ర తత్ర ముక్తిర్న సంశయః ॥ ౧,౬౬.౫॥

శాలగ్రామో ద్వారకా చ వైమిషం పుష్కరం గయా ।

వారాణసీ ప్రయాగశ్చ కురుక్షేత్రం చ సూకరమ్ ॥ ౧,౬౬.౬॥

గజ్ఞా చ నర్మదా చైవ చన్ద్రభాగా సరస్వతీ ।

పురుషోత్తమో మహాకాలస్తీర్థాన్యేతాని శక్కుర ॥ ౧,౬౬.౭॥

సర్వపాపహరాణ్యేవ భుక్తముక్తిప్రదాని వై ।

ప్రభవో విభవః శుక్లః ప్రమోదోఽథ ప్రజాపతిః ॥ ౧,౬౬.౮॥

అజ్గిరాః శ్రీముఖో భావః యువా ధాతా తదైవ చ ।

ఈశ్వరో బహుధాన్యశ్చ ప్రమాఠీ విక్రమో విషుః ॥ ౧,౬౬.౯॥

చిత్రభానుః స్వబాసుశ్చ తారణః పార్థివో వ్యయః ।

సర్వజిత్సర్వధారీ చ విరోధీ వికృతిః ఖరః ॥ ౧,౬౬.౧౦॥

నన్దనో విజయశ్చైవ జయో మన్మథదుర్ముఖౌ ।

హేమలమ్పా విలంబశ్చ వికారః శర్వరీ ప్లవః ॥ ౧,౬౬.౧౧॥

శుభకృచ్ఛోభనః క్రోధీ విశ్వావముపరాభవౌ ।
 ప్లవङ्గః కీలకః సౌమ్యః సాధారణవిరోధకృత్ ॥ ౧,౬౬.౧౨॥
 పరిధాపీ ప్రమాదీ చ ఆనన్దో రాక్షసో నలః ।
 పిङ्గలః కాలసిద్ధార్థౌ రౌద్రిర్యై దుర్మతిస్తథా ॥ ౧,౬౬.౧౩॥
 దున్దుభీ రుధిరోద్ధారీ రక్తాక్షః క్రోధనోఽక్షయః ।
 అశోభనాః శోభనాశ్చ నామ్నైవైతే హి వత్సరాః ॥ ౧,౬౬.౧౪॥
 కాలం వక్ష్యామి సంసిద్ధ్యై రుద్ర పఞ్చస్వరోదయాత్ ।
 రాజా సా(మా) జా ఉదాసా చ పీడా మృత్యుస్తథైవ చ ॥ ౧,౬౬.౧౫॥
 ఆ ఈ ఊ ఐ ఔ స్వరాంశ్చ లిఖేత్పఞ్చాగ్నికోష్ఠకే ।
 ఊర్ధ్వతిర్గృతై రేఖైః షడ్వహ్నిక్రమమాగతైః ॥ ౧,౬౬.౧౬॥
 తిథీ ఏకా గ్నికోష్ఠేషు త్రయో రాజాథ సా (మా) జయాః ।
 ఉదాసామృత్యుపీడాశ్చ కుజః సోమసుతః క్రమాత్ ॥ ౧,౬౬.౧౭॥
 గురుశుక్రౌ చ మన్దశ్చ రవిచన్ద్రౌ యథోదితమ్ ।
 రేవత్యాదిమృగాన్తాశ్చ ఋషోణీ ప్రథమా కలా ॥ ౧,౬౬.౧౮॥
 పఞ్చపఞ్చాన్యత్ర భాని చైత్రాద్య ఉదయస్తథా ।
 ద్వాదశాహ్వైర్వాయోర్మాననామ్నోరాద్యక్షరం తథా ॥ ౧,౬౬.౧౯॥
 కలాలిఙ్గా చ యా తిష్ఠేత్పఞ్చమన్తస్య వై మృతిః ।
 కలా తిథిస్తథా వారో నక్షత్రం మాసమేవ చ ॥ ౧,౬౬.౨౦॥
 నామోదయస్య పూర్వం చ తథా భవతి నాన్యథా ।
 ఓం క్షైం (క్షౌః) శివాయ నమః ॥ ౧,౬౬.౨౧॥
 ఙ్గామాద్యఙ్గశివామీఙ్గా విషగ్రహమత్విర్ర ।
 త్రైలోక్యమోహనం బీజం నృసింహస్య తు పద్మ(న్న)గమ్ ॥ ౧,౬౬.౨౨॥
 మృత్యుఙ్జాయో గణో లక్ష్మీ రోచనాద్యైస్తు లేఖితః ।
 భూరే తు ధారితాః కణ్ఠే బాహౌ చేతి జయాదిదాః ॥ ౧,౬౬.౨౩॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 జ్యోతిః శాస్త్రే శాలగ్రామషష్ఠ్యాబ్ధస్వరోదయానాం నిరూపణం నామ షట్షష్టితమోఽధ్యాయః

(ఇతి జ్యోతిః శాస్త్రం సమాప్తమ్) ।

సూత ఉవాచ ।

హరేః శ్రుత్వా హరో గౌరీం దేహస్థం జ్ఞానమబ్రవీత్ ॥ ౧,౬౭.౧॥

కుజో వహ్ని రవిః పృథ్వీ సౌరిరాపః ప్రక్షీర్తితః ।

వాయుసంస్థాస్థితో రాహుర్దక్షరన్ధ్రావభాసకః ॥ ౧,౬౭.౨॥

గురుః శుక్రస్తథా సౌమ్యశ్చన్ద్రశ్చైవ చతుర్థకః ।

వామనాడిం తు మధ్యస్థాం కారయేదాత్మనస్తథా ॥ ౧,౬౭.౩॥

యదాచర ఇలాయుక్తస్తదా కర్మసమాచరేత్ ।

స్థానసేవాం తథా ధ్యానం వాణిజ్యం రాజదర్శనమ్ ॥ ౧,౬౭.౪॥

అన్యాని శుభకర్మాణి కారయేత ప్రయత్నతః ।

దక్షనాడిప్రవాహే తు శనిర్భామశ్చ సైహికః ॥ ౧,౬౭.౫॥

ఇనశ్చైవ తథాప్యే పాపానాముదయో భవేత్ ।

శుభాశుభవివేకో హి జ్ఞాయతే తు స్వరోదయాత్ ॥ ౧,౬౭.౬॥

దేహమధ్యే స్థితా నాడ్యో బహురూపాః సువిస్తరాః ।

నాభేరధస్తాద్యః కన్దస్త్యజ్కురాస్తత్ర నిర్గతాః ॥ ౧,౬౭.౭॥

ద్విసప్తతిసహస్రాణి నాభిమధ్యే వ్యవస్థితే ।

చక్రవచ్చ స్థితాస్తాస్తు సర్వాః ప్రాణహరాః స్మృతాః ॥ ౧,౬౭.౮॥

తాసాం మధ్యే త్రయః శ్రేష్ఠా వామదక్షిణమధ్యమాః ।

వామా సోమాత్మికా ప్రోక్తా దక్షిణా రవిసన్నిభా ॥ ౧,౬౭.౯॥

మధ్యమా చ భవేదగ్నిః ఫలస్త్రీ కాలపూరిణీ ।

వామా హ్యమృతరూపా చ జగదాప్యాయనే స్థితా ॥ ౧,౬౭.౧౦॥

దక్షిణా రౌద్రభాగేన జగచ్ఛోషయతే సదా ।

ద్వయోర్వాహే తు మృత్యుః స్యాత్సర్వకార్యవినాశినీ ॥ ౧,౬౭.౧౧॥

నిర్గమే తు భవేద్వామా ప్రవేశే దక్షిణా స్మృతా ।

ఇడాచారే తథా సౌమ్యం చన్ద్రసూర్యగతస్తథా ॥ ౧,౬౭.౧౨॥

కారయేత్కూర కర్మాణి ప్రాణే పిఙ్గలసంస్థితే ।

యాత్రాయాం సర్వకార్యేషు విషాపహారణే ఇడా ॥ ౧,౬౭.౧౩॥

భోజనే మైథునే యుద్ధే పిఙ్గలా సిద్ధిదాయికా ।
 ఉచ్చాటమారణాద్యేషు కర్మన్వేతేషు పిఙ్గలా ॥ ౧,౬౭.౧౪ ॥
 మైథునే వైవ సంగ్రామే భోజనే సిద్ధిదాయికా ।
 శోభనేషు చ కార్యేషు యాత్రాయాం విషకర్మణి ॥ ౧,౬౭.౧౫ ॥
 శాన్తిముక్త్యర్థసిద్ధ్యై చ ఇడా యోజ్యా నరాధిపైః ।
 ద్వాభ్యాం వైవ ప్రవాహే చ క్రూరసౌమ్యవివర్జనే ॥ ౧,౬౭.౧౬ ॥
 విషవత్తం తు జానీయాత్సంస్మరేత్తు విచక్షణః ।
 సౌమ్యాదిశుభకార్యేషు లాభాదిజయజీవితే ॥ ౧,౬౭.౧౭ ॥
 గమనాగమనే వైవ వామా సర్వత్ర పూజితా ।
 యుద్ధాదిభోజనే ఘాతే స్త్రీణాం వైవ తు సంగమే ॥ ౧,౬౭.౧౮ ॥
 ప్రశస్తా దక్షిణా నాడీ ప్రవేశే క్షుద్రకర్మణి ।
 శుభాశుభాని కార్యాణి లాభాలాభౌ జయాజయౌ ॥ ౧,౬౭.౧౯ ॥
 జీవాజీవాయ యత్పుచ్చేన్న సిధ్యతి చ మధ్యమా ।
 వామాచారేఽథవా దక్షే ప్రత్యయే యత్ర నాయకః ॥ ౧,౬౭.౨౦ ॥
 తనుస్థః పృచ్ఛతే యస్తు తత్ర సిద్ధిర్న సంశయః ।
 వైచ్ఛన్తో వామదేవస్తు యదా వహతి చాత్మని ॥ ౧,౬౭.౨౧ ॥
 తత్ర భాగే స్థితః పృచ్ఛేత్సిద్ధిర్భవతి నిషలా ।
 వామే వా దక్షిణే వాపి యత్ర సంక్రమతే శివా ॥ ౧,౬౭.౨౨ ॥
 ఘోరే ఘోరాణి కార్యాణి సౌమ్యే వై మధ్యమాని చ ।
 ప్రస్థితే భాగతో హంసే ద్వాభ్యాం వై సర్వవాహినీ ॥ ౧,౬౭.౨౩ ॥
 తదా మృత్యుం విజానీయాద్వ్యోగీ యోగవిశారదః ।
 యత్రయత్ర స్థితః పృచ్ఛేద్వామదక్షిణసముఖః ॥ ౧,౬౭.౨౪ ॥
 తత్రతత్ర సమం దిశ్యాద్వాతస్యోదయనం సదా ।
 అగ్రతో వామికా శ్రేష్ఠా పృష్ఠతో దక్షిణా శుభా ॥ ౧,౬౭.౨౫ ॥
 వామేన వామికా ప్రోక్తా దక్షిణే దక్షిణా శుభా ।
 వామే వామా శుభే వైవ దక్షిణే దక్షిణా శుభా ॥ ౧,౬౭.౨౬ ॥
 జీవో జీవతి జీవేన యచ్ఛాన్యం తస్త్వరో భవేత్ ।

యత్కింశ్చిత్కార్యముద్దిష్టం జయాదిశుభలక్షణమ్ || ౧,౬౭.౨౭||
 తత్సర్వం పూర్ణనాడ్యాం తు జాయతే నిర్వికల్పతః |
 అన్యనాడ్యాదిపర్వంతం పక్షత్రయముదాహృతమ్ || ౧,౬౭.౨౮||
 యావత్క్షప్తి తు పృచ్ఛాయాం పూర్ణాయాం ప్రథమో జయేత్ |
 రిక్తాయాం తు ద్వితీయస్తు కథయేత్తదశశ్కీతః || ౧,౬౭.౨౯||
 వామాచారసమో వాయుర్జాయతే కర్మసిద్ధిదః |
 ప్రవృత్తే దక్షిణే మార్గే విషమే విషమాక్షరమ్ || ౧,౬౭.౩౦||
 అన్యత్ర వామవాహే తు నామ వై విషమాక్షరమ్ |
 తదాసౌ జయమాప్నోతి యోధః సంగ్రామమధ్యతః || ౧,౬౭.౩౧||
 దక్షవాతప్రవాహే తు యది నామ సమాక్షరమ్ |
 జా(జ) యతే నాత్ర సన్దేహో నాడిమఘ్యే తు లక్షయేత్ || ౧,౬౭.౩౨||
 పిఙ్గలాన్తర్గతే ప్రాణే శమనీయాహవం జయేత్ |
 యావన్నాడ్యుదయం చారస్తాం దిశం యావదాపయేత్ || ౧,౬౭.౩౩||
 న దాతుం జాయతే సోఽపి నాత్ర కార్యా విచారణా |
 అథ సంగ్రామమధ్యే తు యత్ర నాడి సదా వహేత్ || ౧,౬౭.౩౪||
 సా దిశా జయమాప్నోతి శూన్యే భిఙ్గం వినిర్దిశేత్ |
 జాతచారే జయం విద్యాన్మృతకే మృతమాదిశేత్ || ౧,౬౭.౩౫||
 జయం పరాజయం చైవ యో జానాతి స పణ్డితః |
 వామే వా దక్షిణే వాపి యత్ర సఞ్చారతే శివమ్ || ౧,౬౭.౩౬||
 కృత్వా తత్ప్రదమాప్నోతి యాత్రా సన్తతశోభనా |
 శశిసూర్యప్రవాహే తు సతి యుద్ధం సమాచరేత్ || ౧,౬౭.౩౭||
 యస్తు పృచ్ఛతి తత్రస్థః స సాధుర్జయతిద్రువమ్ |
 యాం దిశం వహతే వాయుస్తాం దిశం యావదాజయః || ౧,౬౭.౩౮||
 జాయతే నాత్ర సన్దేహా హన్తో యద్యగ్రతః స్థితః |
 మేష్యాద్యా దశ యా నాడ్యో దక్షిణా వామ సంస్థితాః || ౧,౬౭.౩౯||
 చరేస్థిరే తద్విమార్గే తాదృశేతాదృశే క్రమాత్ |
 నిర్గమే నిర్గమం యాతి సంగ్రహే సంగ్రహం విదుః || ౧,౬౭.౪౦||

పృచ్ఛకస్య వచః శ్రుత్వా ఘణ్ణాకారేణ లక్షయేత్ |
 వామే వా దక్షిణే వాపి పఞ్చతత్త్వస్థితః శివే || ౧,౬౭.౪౧||
 ఊర్ధ్వైఽగ్నిరథ ఆపశ్చ తిర్యక్సంస్థః ప్రభజ్జనః |
 మధ్యే తు పృథివీ జ్ఞేయా నభః సర్వత్ర సర్వదా || ౧,౬౭.౪౨||
 ఊర్ధ్వే మృత్యురథః శాన్తిస్తిర్యక్చోచ్చాటయేత్సుధీః |
 మధ్యే స్తమ్భం విజానీయాన్మోక్షః సర్వత్ర సర్వగే || ౧,౬౭.౪౩||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 స్వరోదయే శుభాశుభనిరూపణం నామ సప్తషష్ఠితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬౮

సూత ఉవాచ |
 పరిక్షాం వచ్చిరత్నానాం బలో నామాసురోఽభవత్ |
 ఇన్ద్రాద్యా నిర్జితాస్తేన విజేతుం తైర్న శక్యతే || ౧,౬౮.౧||
 వరవ్యాజేన పశుతాం యాచితః స సురైర్మఖే |
 బలో దదౌ స (స్వ) పశుతామతिसత్త్వ సురైర్లతః || ౧,౬౮.౨||
 పశువత్స విశస్తస్టైః స్వవాక్యాశనియన్త్రితః |
 బలో లోకోపరాయ దేవానాం హితకామ్యయా || ౧,౬౮.౩||
 తస్య సత్త్వవిశుద్ధస్య విశుద్ధేన చ కర్మణా |
 కాయస్యావయవాః సర్వే రత్నబీజత్వమాయయుః || ౧,౬౮.౪||
 దేవానామథ యక్షాణాం సిద్ధానాం పవనాశినామ్ |
 రత్నబీజంస్వ(జమ)యం గ్రాహః సుమహానభవత్తదా || ౧,౬౮.౫||
 తేషాం తు పతతాం వేగాద్విమానేన విహాయసా |
 యద్యత్పాత రత్నానాం బీజం క్రవన కీఞ్చన || ౧,౬౮.౬||
 మహోదధౌ సరితి వా పవర్ష కాననేఽపి వా |
 తత్తదాకరతాం యాతం స్థానమాధేయగౌరవాత్ || ౧,౬౮.౭||
 తేషు రక్షోవిషవ్యాలవ్యాధిఘ్నాన్యఘహాని చ |
 ప్రాదుర్భవన్తి రత్నాని తథైవ విగుణాని చ || ౧,౬౮.౮||
 వజ్రం ముక్తామణయః సపద్మరాగాః సమరకతాః ప్రోక్తాః |

ఆపి చేన్ద్రనీలమణివరవైదూర్యాః పుష్పరాగాశ్చ ॥ ౧,౬౮.౯ ॥
 కర్కేతనం సపులకం రుధిరాఖ్యసమన్వితం తథా స్ఫటికమ్ ।
 విద్రుమమణిశ్చ యత్నాదుద్దిష్టం సంగ్రహే తజ్జైః ॥ ౧,౬౮.౧౦ ॥
 ఆకారవర్ణౌ ప్రథమం గుణదోషౌ తత్ఫలం పరీక్షా చ ।
 మూల్యం చ రత్నకుశలైర్విజ్ఞేయం సర్వశాస్త్రాణామ్ ॥ ౧,౬౮.౧౧ ॥
 కులగ్నేషూపజాయన్తే యాని చోపహతేఽహని ।
 దౌష్టినాస్యపియుజ్యన్తే హీయన్తే గుణసంపదా ॥ ౧,౬౮.౧౨ ॥
 పరీక్షాపరిశుద్ధానాం రత్నానాం పృథివీభుజా ।
 ధారణం సంగ్రహో వాపి కార్యః శ్రియమభీష్పతా ॥ ౧,౬౮.౧౩ ॥
 శాస్త్రజ్ఞః కుశలాశ్చాపి రత్నభాజః పరీక్షకాః ।
 త ఏవ మూల్యమాత్రాయా వేత్తారః పరికీర్తితాః ॥ ౧,౬౮.౧౪ ॥
 మహా ప్రభావం విబుధైర్యస్యమాద్యజ్రముదాహృతమ్ ।
 వజ్రపూర్వా పరీక్షేయం తతోఽస్మాభిః ప్రకీర్త్యతే ॥ ౧,౬౮.౧౫ ॥
 తస్యాస్థితేశో నివపాత యేషు భువః ప్రదేశేషు కథంశ్చిదేవ ।
 వజ్రాణి వజ్రాయుధనిర్జగీషోర్భవన్తి నానాకృతిమన్తి తేషు ॥ ౧,౬౮.౧౬ ॥
 హైమమాతగ్గసౌరాష్ట్రాః పౌణ్డ్రకాలిగ్గకోసలాః ।
 వేణ్వాతటాః ససౌవీరా వజ్రస్యాష్ట విహారకాః ॥ ౧,౬౮.౧౭ ॥
 ఆతామ్రా హిమశైలజాశ్చ శశిభా వేణ్వాతటీయాః స్మృతాః సౌవీరే
 త్వసితాబ్జమేఘసదృశాస్తాభ్రాశ్చ సౌరాష్ట్రజాః ।
 కాలిగ్గాః కన కావదాతరుచిరాః పీతప్రభాః కోసలే శ్యామాః పుణ్డ్రభవ
 మతగ్గవిషయే నాత్యన్తపీతప్రభాః ॥ ౧,౬౮.౧౮ ॥
 అత్యర్థం లఘు వర్ణతశ్చ గుణవత్సార్వేషు
 సమ్యక్సమంరేఖాబిన్దుకలఙ్కకాకపదకత్రాసాదిభిర్వర్ణితమ్ ।
 లోకేఽస్మిన్పరామాణుమాత్రమపి యద్వజ్రం క్రచిద్ధృశ్యతే తస్మిన్దేవసమాశ్రయో
 హ్యవితథస్తీక్ష్ణాగ్రధారం యది ॥ ౧,౬౮.౧౯ ॥
 వజ్రేషు వర్ణయుక్త్యా దేవానామపి విగ్రహాః ప్రోక్తాః ।
 వర్ణభ్యశ్చ విభాగః కార్యో వర్ణాశ్రయాదేవ ॥ ౧,౬౮.౨౦ ॥
 హరితసితపీతపిఙ్గశ్యామాస్తామ్రాః స్వభావతో రుచిరాః ।

హరివరుణశక్రహతవహపితృపతిమరుతాం స్వకా వర్ణాః ॥ ౧,౬౮.౨౧॥

విప్రస్య శఙ్ఖకుముదస్ఫటికావదాతః స్యాత్క్షత్రియస్య శశబ్రువిలోచనాభః ।

వైశ్యస్య కాన్తకదలీదలసన్నికాశః శూద్రస్య ధౌతకరవాలసమానదీప్తిః ॥ ౧,౬౮.౨౨॥

ద్వౌ వజ్రవర్ణౌ పృథీవీపతీనాం సద్భిః ప్రదిష్టౌ న తు సారవజన్యౌ ।

యః స్యాజ్జవావిద్రుమభఙ్గశోణో యో వా హరిద్రారసన్నికాశః ॥ ౧,౬౮.౨౩॥

ఈశత్వాత్సర్వవర్ణానాం గుణవత్సార్భవర్ణికమ్ ।

కామతో ధారయేద్రాజా న త్వన్యోఽన్యత్కథంచున ॥ ౧,౬౮.౨౪॥

అధరోత్తరవృత్తయా హి యాదృక్సాన్యద్వర్ణసంకరః ।

తతః కష్టతరో వజ్రవర్ణానాం సంకరో మతః ॥ ౧,౬౮.౨౫॥

న చ మార్గవిభాగమాత్రవృత్త్యా విదుషా వజ్రపరిగ్రహో విధేయః ।

గుణవద్గుణసమ్పదాం విభూతిర్విపరీతో వ్యసనోదయస్య హేతుః ॥ ౧,౬౮.౨౬॥

ఏకమపి యస్య శృంగం విదలితమవతోక్యతే విశీరం వా ।

గుణవదపి తన్న ధార్యం వజ్రం శ్రేయోఽర్థిభిర్భవనే ॥ ౧,౬౮.౨౭॥

స్ఫుటితాగ్నివి శీర్ణశృంగదేశం మలవర్ణైః పృషత్తైరుపేతమధ్యమ్ ।

న హి వజ్రభృతోఽపి వజ్రమాశు శ్రియమప్యాశ్రయలాలసాం న కుర్యాత్ ॥

౧,౬౮.౨౮॥

యస్యైకదేశః క్షతజావభాసో యద్వా భవేత్లోహితవర్ణచిత్రమ్ ।

న తన్న కుర్యాద్ధ్రియమాణమాశు స్వచ్ఛన్దమృత్యోరపి జీవితాన్తమ్ ॥ ౧,౬౮.౨౯॥

కోట్యః పార్శ్వని ధారాశ్చ షడష్టౌ ద్వాదశేతి చ ।

ఉత్సుఙ్గసమతీష్ణాగ్రాః వజ్రస్యాకరజా గుణాః ॥ ౧,౬౮.౩౦॥

షట్కృటి శుద్ధ్యమమలం స్ఫుటితీక్షణధారం వర్ణాన్వితం లఘు సుపార్శ్వమపేతదోషమ్ ।

ఇన్ద్రాయుధాంశువిసృతిచ్ఛురితాన్తరిక్షమేవంవిధం భువి భవేత్సులభం

న వజ్రమ్ ॥ ౧,౬౮.౩౧॥

తీష్ణాగ్రం విమలమపేతసర్వదోషం ధత్తే యః ప్రయతతనుః సదైవ వజ్రమ్ ।

వృద్ధిన్తం ప్రతిదినమేతి యావదాయుః స్త్రీసమ్పత్సుతధనధాన్యగోదశూనామ్ ॥

౧,౬౮.౩౨॥

వ్యాలవహ్నివిషవ్యాఘ్రతస్కరామ్బుభయాని చ ।

దూరాత్తస్య నివర్తన్తే కర్మాణ్యాథర్వణాని చ ॥ ౧,౬౮.౩౩॥

యది వజ్రమవేతసర్వదోషం బిభృయాత్తణ్ణులవింశతిం గురుత్వే |
 మణిశాస్త్రవిదో వదన్తి తస్య ద్విగుణం రూపకలక్షమగ్రమూల్యమ్ || ౧,౬౮.౩౪ ||
 త్రిభాగహీనార్థతదర్థశేషం త్రయోదశం త్రింశదతోఽర్థభాగాః |
 అతీతిభాగోఽథ శతాంశభాగః సహస్రభాగోఽల్పసమానయోగః || ౧,౬౮.౩౫ ||
 యత్తణ్ణులైర్ద్వాదశభిః కృతస్య వజ్రస్య మూల్యం ప్రథమం ప్రదిష్టమ్ |
 ద్వాభ్యాం క్రమాద్వానిముపాగతస్య త్వేకావమానస్య వినిశ్చయోఽయమ్ || ౧,౬౮.౩౬ ||
 న చాపి తణ్ణులైరేవ వజ్రాణాం ధరణక్రమః |
 అష్టాభిః సర్వషైర్దైస్తంజ్జులం పరికల్పయేత్ || ౧,౬౮.౩౭ ||
 యత్తు సర్వగుణైర్మ్యుక్తం వజ్రం తరతి వారిణి |
 రత్నవర్గే సమస్తైఃపి తస్య ధారణమిష్యతే || ౧,౬౮.౩౮ ||
 అల్పేనాపి హి దోషేణ లక్ష్యలక్ష్యేణ ద్వషితమ్ |
 స్వ (స) మూల్యాద్ధశమం భాగం వజ్రం లభతి మానవః || ౧,౬౮.౩౯ ||
 ప్రకటానేకదోషస్య స్వల్పస్య మహతోఽపి వా |
 స్వ (సు) మూల్యాచ్ఛతశో భాగో వజ్రస్య న విధీయతే || ౧,౬౮.౪౦ ||
 స్పష్టదోషమలజ్కారే వజ్రం యద్యపి దృశ్యతే |
 రత్నానాం పరికర్మార్థం మూల్యం తస్య భవేల్లఘు || ౧,౬౮.౪౧ ||
 ప్రథమం గుణసమ్పదాభ్యుపేతం ప్రతిబద్ధం సముపైతి యచ్ఛ దోషమ్ |
 అలమాభరణేన తస్య రాజ్ఞో గుణహీనోఽపి మణిర్న భూషణాయ || ౧,౬౮.౪౨ ||
 నార్యా వజ్రమధార్యం గుణవదపి సుతప్రసూతిమిచ్ఛన్త్యా |
 అన్యత్ర దీర్ఘాచిపిటత్ర్యశ్రాద్యగుణైర్వియుక్తాచ్ఛ || ౧,౬౮.౪౩ ||
 ఆయసా పుష్పరాగేణ తథా గోమేదకేన చ |
 వైదుర్యస్ఫటికాభ్యాం చ కాచైశ్చాపి పృథగ్విధైః || ౧,౬౮.౪౪ ||
 ప్రతిరూపాణి కుర్వన్తి వజ్రస్య కుశలా జనాః |
 పరీక్షా తేషు కర్తవ్యా విద్యద్భిః సుపరీక్షకైః || ౧,౬౮.౪౫ ||
 షారోల్లేఖనశాణాభిస్తేషాం కార్యం పరీక్షణమ్ |
 పృథివ్యాం యాని రత్నాని యే చాన్యే లోహధాతవః || ౧,౬౮.౪౬ ||
 సర్వాణి విలిఖేద్వజ్రం తచ్ఛ తైర్న విలిఖ్యతే |

గురుతా సర్వరత్నానాం గౌరవాధారకారణమ్ || ౧,౬౮.౪౭||

వజ్రే తాం వైపరీత్యేన సూరయః పరిచక్షతే |

జాతిరజాతిం విలిఖతి జాతిం విలిఖన్తి వజ్రకురువిన్దాః || ౧,౬౮.౪౮||

వజ్రైర్వజ్రం విలిఖతి నాన్యేన విలిఖ్యతే వజ్రమ్ |

వజ్రాణి ముక్తామణయో యే చ కేచన జాతయః || ౧,౬౮.౪౯||

న తేషాం ప్రతిబద్ధానాం భా భవత్యూర్ధ్వగామినీ |

తిర్వక్ష్ణతత్వాత్కేషాంఞ్చత్కథఞ్చిద్యది జాయతే |

తిర్వగీష్విలిఖ్యమానానాం సా (స) పార్శ్వేషు విహన్యతే || ౧,౬౮.౫౦||

యద్యపి విశ్చిర్ణకోటిః సబిన్దురేఖాన్వితో వివర్ణో వా |

తదపి ధనధాన్యపుత్రాన్కరోతి నేన్ద్రాయుధో వజ్రః || ౧,౬౮.౫౧||

సౌదా మినీవిస్ఫురితాభిరామం రాజా యథోక్తం కలిశం దధానః |

పరాక్రమాక్రాన్తపరప్రతాపః సమస్తసామన్తభువం భున్క్తి || ౧,౬౮.౫౨||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

రత్న తద్విశేషవజ్రపరీక్షణాదివర్ణనం నామాష్టషష్ఠితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬౯

సూత ఉవాచ |

ద్విపేన్ద్రజీమూతవరాహశక్తిమత్సాహిశుక్త్యుద్భవవేణుజాని |

ముక్తాఫలాని ప్రథితాని లోకే తేషాం చ శుక్త్యుద్భవమేవ భూరి || ౧,౬౯.౧||

తత్రైవ చైకస్య హి మూలమాత్ర నివిశ్యతే రత్నపదస్య జాతు |

వేధ్యం తు శుక్తయుద్భవమేవ తేషాం శేషాణ్యవేధ్యాని వదన్తి తజ్ఞాః || ౧,౬౯.౨||

త్వక్సారనాగేన్ద్రతిమిప్రసూతం యచ్ఛక్తిజం యచ్ఛ వరా హజాతమ్ |

ప్రాయో విముక్తాని భవన్తి భాసా శస్తాని మాఙ్గల్యతయా తథాపి || ౧,౬౯.౩||

యా మౌక్తికానామిహ జాతయేఽష్టా ప్రకీర్తితా రత్నవినిశ్చయజ్ఞైః |

కమ్బూద్భవం తేష్యధమం ప్రదిష్టముత్పద్యతే యచ్ఛ గజేన్ద్రకుమ్భాత్ || ౧,౬౯.౪||

స్వయోనిమద్యచ్ఛవితుల్యవర్ణం శాఙ్ఖం బృహత్లోలఫలప్రమాణమ్ |

ఉత్పద్యతే వారణకుమ్భమధ్యాదాపీతవర్ణం ప్రభయా విహీనమ్ || ౧,౬౯.౫||

యే కమ్బవః శార్ఙ్గముఖావమర్కపీతస్య శఙ్ఖప్రవరస్య గోత్రే |
 మతఙ్గజాశాప్తి విశుద్ధవంశ్యాస్తే మౌక్తికానాం ప్రభవాః ప్రదిష్టాః || ౧,౬౯.౬ ||
 ఉత్పద్యతే మౌక్తికమేషు వృత్తమాపీతవర్ణం ప్రభయా విహీనమ్ |
 పాతీనపృష్ఠస్య సమానవర్ణం మీనాతునృత్యం లఘు చాతినూక్మమ్ || ౧,౬౯.౭ ||
 ఉత్పద్యతే వారిచరాననేషు మత్స్యాశ్చే తే మధ్యచరాః పయోధేః |
 వరాహదంష్ట్రాప్రభవం ప్రదిష్టం తస్యైవ దంష్ట్రాఙ్కరతుల్యవర్ణమ్ || ౧,౬౯.౮ ||
 క్రచిత్కథఞ్చైవ భువః ప్రదేశే ప్రజాయతే సూకరరాడ్విశిష్టః |
 వర్షోపలానాం సమవర్ణశోభం త్వక్సారపర్వప్రభవం ప్రదిష్టమ్ || ౧,౬౯.౯ ||
 తే వేణవో దివ్యజనోపభోగ్యే స్థానే ప్రరోహన్తి న సారజన్యే |
 భౌజం గమం మీనవిశుద్ధవృత్తం సంస్థానతోఽత్యుజ్జ్వలవర్ణశోభమ్ || ౧,౬౯.౧౦ ||
 నితాన్తధౌతప్రవికల్పమాననిస్త్రింశధారాసమవర్ణకాన్తి |
 ప్రాప్య్యాతిరత్నాని మహాప్రభాణి రాజ్యం శ్రియం వా మహతీం దురాపామ్ || ౧,౬౯.౧౧ ||
 తేజోఽన్వితాః పుణ్యకృతో భవన్తి ముక్తాఫలస్యాహిశిరోభవస్య |
 జిజ్ఞాసయా రత్నధనం విధిష్టాః శుభేముహూర్తే ప్రయతైః ప్రయత్నాత్ || ౧,౬౯.౧౨ ||
 రక్షావిధానం సుమహద్విధాయ హర్షోష్మపరిష్ఠం క్రియతే యదా తత్ |
 తదా మహాదున్దభిమన్త్రఘోషైర్విద్యుల్లతావిస్ఫురితాన్తరాలైః || ౧,౬౯.౧౩ ||
 పయోధరాన్త్రాన్తివిలమ్బినమ్మైర్ఘ్నైర్నవైరాన్త్రియతేఽన్తరిక్షమ్ |
 న తం భుజ్గ్ణా న తు యాతుధానా న వ్యాధయో నాప్యపసర్గదోషాః || ౧,౬౯.౧౪ ||
 హింసన్తి యస్యాహిశిరః సముత్థం ముక్తాఫలం తిష్ఠతి కోశమధ్యే |
 నాభ్యేతి మేఘప్రభవం ధరిత్రీం విప్రధృతం తద్విబుధా హరన్తి || ౧,౬౯.౧౫ ||
 అర్చిః ప్రభానావృతదిగ్విభాగమాదిత్యవహుః ఖవిభావ్యభిమ్బమ్ |
 తేజస్త్రిసృత్య హుతాశనేన్ద్రనక్షత్రతారాప్రభవం సమగ్రమ్ || ౧,౬౯.౧౬ ||
 దివా యథా దీర్ఘిఙ్కరం తథైవ తమోఽవగాఢాస్యపి తన్నిశాసు |
 విచిత్రరత్నద్యుతిచారుతోయా చతుః సముద్రాభరణోపపన్నా || ౧,౬౯.౧౭ ||
 మూల్యం న వా స్యాదితి నిశ్చయో మే కృత్వాన్ మహీ తస్య మువర్ణపూర్ణా |
 హీనోఽపియన్తల్లభతే కదాచిద్విపాకయోగాన్మహతః శుభస్య || ౧,౬౯.౧౮ ||
 సాపత్న్యహీనాం స మహీం సమగ్రాం భునక్తి తత్తిష్ఠతి యావదేవ |

న కేవలం తచ్చుభకృన్నుపస్య భాగ్యైః ప్రజానామపి తస్య జన్మ ॥ ౧,౬౯.౧౯ ॥

తద్యోజనానాం పరితః సహస్రం సర్వాసనర్థాన్విముఖీ కరోతి ।

నక్షత్రమాలేవ దివో విశిర్ణా దంతావలిస్తస్య మహామరస్య ॥ ౧,౬౯.౨౦ ॥

విచిత్రవర్ణేషు విశుద్ధవర్ణా పయః సు పత్యుః పయసాం పపాత ।

సమూర్ణచన్ద్రాంశుకలాపకాన్తేర్మాణిప్రవేకస్య మహాగుణస్య ॥ ౧,౬౯.౨౧ ॥

తచ్చక్తిమత్సు స్థితిమాప బీజమాసన్పురాప్యన్యభవాని యాని ।

యస్మిన్పురదేశేఽమ్బునిధౌ పపాత సుచారుముక్తామణిరత్నబీజమ్ ।

తస్మిన్పుయస్తోయధరావకీర్ణం శుక్తై స్థితం మౌక్తికతామవాప ॥ ౧,౬౯.౨౨ ॥

సైంహలికపారలౌకికసౌరాష్ట్రికతామ్రపర్ణపారశవాః ।

కౌవేరపాణ్డ్యహాటకహేమకమిత్యాకరాస్త్యష్టౌ ॥ ౧,౬౯.౨౩ ॥

శుక్త్యుద్భవం నాతినికృష్టవర్ణం ప్రమాణసంస్థానగుణప్రభాభిః ।

ఉత్పద్యతే వర్ణనపారస్థికపాతాలలోకాన్తరసింహలేషు ॥ ౧,౬౯.౨౪ ॥

చిన్త్యా న తస్యాకరజా విశేషా రూపే ప్రమాణే చ యతేత విద్వాన్ ।

న చ వ్యసంప్రాప్తి గుణాగుణేషు సర్వత్ర సర్వాకృతయో భవన్తి ॥ ౧,౬౯.౨౫ ॥

ఏతస్య శుక్తిప్రభస్య ముక్తాఫలస్య చాన్యేన సమున్మితస్య ।

మూల్యం సహస్రాణి తు రూపకాణాం త్రిభిః శతైరప్యాధికాని పఞ్చ ॥ ౧,౬౯.౨౬ ॥

యన్మాషకార్దేన తతో విహీనం తత్పఞ్చభాగద్వయహీనమూల్యమ్ ।

యన్మాషకాంస్త్రీన్విభృయాత్సహస్రే ద్వే తస్య మూల్యం పరమం ప్రదిష్టమ్ ॥

౧,౬౯.౨౭ ॥

అర్ధాధికౌ ద్వౌ వహతోఽస్య మూల్యం త్రిభిః శతైరప్యధికం సహస్రమ్ ।

ద్విమాష కోన్మానితగౌరవస్య శతాని చాష్టౌ కథితాని మూల్యమ్ ॥ ౧,౬౯.౨౮ ॥

అర్ధాధికం మాషకమున్మితస్య సమం చ వింశత్రితయం శతానామ్ ।

గుణ్ణాశ్చ షడ్ధారయతః శతే ద్వే మూల్యం పరం తస్య వదన్తి తజ్ఞాః ।

అధ్యర్థమున్నాన(ప) కృతం శతం స్యాన్మూల్యం గుణైస్తస్య సమన్వితస్య ॥

౧,౬౯.౨౯ ॥

యది షోడశభిర్భవేదనూనస్థరణం తత్ప్రవదన్తి దార్వికాఖ్యమ్ ।

అధికం దశభిః శతం చ మూల్యం సమవాప్నోత్యపి బాలిశస్య హస్తాత్ ॥ ౧,౬౯.౩౦ ॥

ద్విగుణైర్దశభిర్భవేదనూనం ధరణం తద్భవకం వదన్తి తజ్ఞాః ।

నవనస్తతిమాప్పుయాత్స్వమూల్యం యది న స్యాద్గుణసమ్పదా విహీనమ్ ॥
౧,౬౯.౩౧॥

త్రింశతా ధరణం పూర్ణం శిక్యం తస్యేతి కీర్త్యతే ।

చత్వారింశద్భవేత్తస్యాః పరం మూల్యం వినిశ్చయః ॥ ౧,౬౯.౩౨॥

చత్వారింశద్ద భవేత్తస్యాస్త్రింశన్నూల్యం లభేత్సా ।

పంచాశత్తు భవేత్సోమస్తస్య మూల్యం తు వింశతిః ॥ ౧,౬౯.౩౩॥

షష్ఠిర్నికరశీర్షం స్యాత్తస్యా మూల్యం చతుర్దశ ।

అశీతిర్నవతిశ్చైవ కూప్యేతి పరికీర్తితా ।

ఏకాదశ స్యాన్నవ చ తయోర్మూల్యమనుక్రమాత్ ॥ ౧,౬౯.౩౪॥

ఆదాయ తత్సకలమేవ తతోఽన్నభాణ్డం జమ్పిరజాతరసయోజనయా విపక్రమ్ ।

ఘృష్టం తతో మృదుతనూకృతపిణ్డమూలైః కుర్యాద్యథేష్టమను

మోక్తికమాశు విధమ్ ॥ ౧,౬౯.౩౫॥

మృల్లిష్టమత్యుపుటమధ్యగతం తు కృత్వా పశ్చాత్పచ్చేత్తను తతశ్చ బిడాలపుట్యా ।

దుగ్ధే తతః పయసి తం విపచేత్సుధాయాం పక్రం తతోఽపి పయసా శుచిచక్రణేన ॥

౧,౬౯.౩౬॥

శుద్ధం తతో విమలవస్త్రసిఘ్నశ్శన స్యాన్మోక్తికం విపులనద్గుణాన్తియుక్తమ్ ।

వ్యాడిర్జగద జగతాం హి మహాప్రభావః సిద్ధో విదగ్ధహితతత్సరయా దయాలుః ॥

౧,౬౯.౩౭॥

శ్వేతకాచసమం తారం హేమాంశశతయోజితమ్ ।

రసమధ్యే ప్రధార్యేత మోక్తికం దేహభూషణమ్ ॥ ౧,౬౯.౩౮॥

ఏవం హి సింహలే దేశే కుర్వన్తి కుశలా జనాః ।

యస్మిన్కృత్త్రైమనన్దేహాః క్రచిద్భవతి మోక్తికే ॥ ౧,౬౯.౩౯॥

ఉష్ణే సలవణే న్నేహే నిశాం తద్వాసయేజ్జలే ।

ప్రీహిభిర్మర్దనీయం వా శుష్కవస్త్రోపవేష్టితమ్ ॥ ౧,౬౯.౪౦॥

యత్తు నాయాతి వైవర్ణ్యం విజ్ఞేయం తదకృత్రిమమ్ ।

సితం ప్రమాణవత్సిగ్ధం గురు స్వచ్ఛం సునిర్మలమ్ ॥ ౧,౬౯.౪౧॥

తేజోఽధికం సువృత్తం చ మోక్తికం గుణవత్స్పృతమ్ ॥ ౧,౬౯.౪౨॥

ప్రమాణవద్ధోరవరశ్మియుక్తం సితం సువృత్తం సమసూక్ష్మవేధమ్ ।
 ఆక్రేతురప్యోవహతి ప్రమోదం యన్మౌక్తికం తద్గుణవత్ప్రదిష్టమ్ ॥ ౧,౬౯.౪౩॥
 ఏవం సమస్తేన గుణోదయేన యన్మౌక్తికం యోగముపాగతం స్యాత్ ।
 న తస్య భర్తారమనర్థజాత ఏకోఽపి కశ్చిత్సముపైతి దోషః ॥ ౧,౬౯.౪౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ముక్తాఫలప్రమాణాదివర్ణనం నామ ముక్తాఫలపరీక్షా నామైకోనసప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౦

సూత ఉవాచ ।

దివాకరస్తస్య మహామహిమ్నో మహాసురస్యోత్తమరత్నబీజమ్ ।
 ఆస్పగ్గృహీత్వా చరితుం ప్రతస్థే నిస్త్రింశనీలేన నభః స్థలేన ॥ ౧,౭౦.౧॥
 జేత్తా సురాణాం సమరేష్వజస్తం వీర్యావలేపోద్ధతమానేన ।
 లక్ష్కాధిపేనార్ధపథే సమేత్య స్వర్భానునేవ ప్రసభం నిరుద్ధః ॥ ౧,౭౦.౨॥
 తస్మింహాలీచారునితమృబిమృవిక్షో భితాగాధమహాపూదాయామ్ ।
 పూగద్్రుమాబద్ధతటద్వయాయాం ముమోచ సూర్యః సరిదుత్తమాయామ్ ॥ ౧,౭౦.౩॥
 తతః ప్రభృతి సా గజ్ఞ తుల్యపుణ్యఫలోదయా ।
 నామ్నా రావణగజ్ఞేతి ప్రథిమానముపాగతా ॥ ౧,౭౦.౪॥
 తతః ప్రభృత్యేవ చ శర్వరీషు కూలాని రత్నైర్నిచితాని తస్యాః ।
 సువర్ణనారాచశతైరివాన్తర్పహిః ప్రదీప్తైర్నిశితాని భాన్తి ॥ ౧,౭౦.౫॥
 తస్యాస్తలేపూజ్జ్వచారురాగా భవన్తి తోయేషు చ పద్మరాగాః ।
 సాగన్ధికోత్థాః కురువిన్దజాశ్చ మహాగుణాః స్ఫటికసమ్ప్రసూతాః ॥ ౧,౭౦.౬॥
 బన్ధూ కగుణ్ణాసకలేన్ద్రగోపజవాసమాస్పృక్ష్మవర్ణశోభాః ।
 భ్రాజన్ష్టవో దాడిమబీజవర్ణాస్తథాపరే కిశుకపుష్పభాసః ॥ ౧,౭౦.౭॥
 ఖిన్దరపద్మోత్పలకుక్కుమానాం లాఙ్కారసస్యాపి సమానవర్ణః ।
 సాంద్రేఽపి రాగే ప్రభయా స్వయైవ భాన్తి స్వలక్ష్ణాః సుభటమధ్యశోభాః ॥ ౧,౭౦.౮॥
 భానోశ్చ భాసామనువేధయోగామాసాద్య రశమి ప్రకరేణ దూరమ్ ।
 పార్శ్వాని సర్వాణ్యనురజ్ఞాయన్తి గుణాపపన్నాః స్ఫటికప్రసూతాః ॥ ౧,౭౦.౯॥
 కుసుంభనీలవ్యతిమిశ్రరాగప్రత్యుగ్రరక్తాబుజతుల్యభాసః ।

తథాపరేఽరుష్యరకణ్ణకారిపుష్పత్విషో హిజ్జులవత్త్విషోఽన్యే || ౧,౭౦.౧౦ ||
 చకోరపుంస్కోకిలసారసానాం నేత్రావభాసశ్చ భవన్తి కేచిత్ |
 అన్యే పునః సన్తి చ పుష్పితానాం తుల్యత్విషా కోకనదోత్తమానామ్ || ౧,౭౦.౧౧ ||
 ప్రభావకాఠిన్యగురుత్వయోగైః ప్రాయః సమానాః స్ఫటికోద్భవానామ్ |
 ఆనీలరక్తోత్పలచారుభాసః సౌగంధికోత్థా మణయో భవన్తి || ౧,౭౦.౧౨ ||
 కామం తు రాగః కురువిన్దజేషు స వైవ యాదృక్స్ఫటికోద్భవేషు |
 నిరర్చిషోఽన్తర్బహులా భవన్తి ప్రభావవన్తోఽపి నతైః సమన్తైః || ౧,౭౦.౧౩ ||
 యే తు రావణగణ్గాయాం జాయన్తే కురువిన్దకాః |
 పద్మరాగఘనం రాగం బిభ్రాణాః స్ఫటికార్చిషః || ౧,౭౦.౧౪ ||
 వర్ణానుయాయినస్తేషా మాన్యదేశే తథా పరే |
 న జాయన్తే హి యే కేచిన్మూల్యలేశమవాప్పుయః || ౧,౭౦.౧౫ ||
 తథైవ స్ఫటికోత్థానాం దేశే తుమ్బురుసంజ్ఞకే |
 సధర్మాణః ప్రజాయన్తే స్వల్పమూల్యా హి తే స్మృతాః || ౧,౭౦.౧౬ ||
 వర్ణాధిక్యం గురుత్వం చ స్నిగ్ధతా సమతాచ్ఛతా |
 ఆర్చిష్యుత్తా మహత్తా చ మణీనాం గుణసంగ్రహాః || ౧,౭౦.౧౭ ||
 యే కర్మరచ్చిద్రమలోపదిగ్ధాః ప్రభావిముక్తాః పరుషా వివర్ణాః |
 న తే ప్రశస్తా మణయో భవన్తి సమానతో జాతిగుణైః సమన్తైః || ౧,౭౦.౧౮ ||
 దోషోపస్పృష్టం మణిమప్రబోధాద్విభర్తి యః కశ్చన కశ్చోదేవ |
 తం శోకవిన్తామయమృత్యువిత్తనాశాదయో దోషగణా భజన్తే || ౧,౭౦.౧౯ ||
 కామం చారుతరాః పఞ్చ జాతీనా ప్రతిరూపకాః |
 విజా తయః ప్రయత్నైన విద్వాన్స్తనుపలక్షయేత్ || ౧,౭౦.౨౦ ||
 కలశపురోద్భవసింహలతుమ్బురుదేశోత్థముక్తపాణీయాః |
 శ్రీపూర్ణకాశ్చ సదృశా విజాతయః పద్మరాగాణామ్ || ౧,౭౦.౨౧ ||
 తుషోపసర్గాత్కలశాభిధానమాతామ్రభావాదపి తుమ్బురూత్థమ్ |
 కార్యాత్తథా సింహలదేశజాతం ముక్తాభిధానం నభసః స్వభావాత్ || ౧,౭౦.౨౨ ||
 శ్రీపూర్ణకం దీప్తివినాకృతత్వాద్విజాతిలిక్ష్ణాశ్రయ ఏవ భేదః |
 యస్తామ్రికాం పుష్యతి పద్మరాగో యోగాత్తుషాణామివ పూర్ణమధ్యః || ౧,౭౦.౨౩ ||

స్త్రీహస్తదిగ్గః ప్రతిభాతి యశ్చ యో వా ప్రఘృష్టః ప్రజహాతి దీప్తిమ్ |
 ఆక్రాంతమూర్ధా చ తథాఙ్గులిభ్యాం యః కాలికాం పార్శ్వగతాం బిభర్తి || ౧,౭౦.౨౪||
 సమ్పూప్య చోత్థిప్య యథానువృత్తిం విభర్తియః సర్వగుణానతీవ |
 తుల్యప్రమాణస్య చ తుల్యజాతేర్వో వా గురుత్వేన భవేత్తు తుల్యః |
 ప్రాప్యోపి రత్నాకరజా స్వజాతిం లక్షేద్గురుత్వేన గుణేన విద్వాన్ || ౧,౭౦.౨౫||
 అప్రణశ్యతి సన్దేహ శాణే తు పరిలేఖయేత్ |
 సు(స్వ) జాతకసముత్థేన లిఖిత్యాపి పరస్పరమ్ || ౧,౭౦.౨౬||
 వజ్రం వా కురువిందం వా విముచ్యానేన కేనచిత్ |
 నాశక్యం లేఖనం కర్తుం పద్మరాగేన్ద్రనీలయోః || ౧,౭౦.౨౭||
 జాత్యస్య సర్వేఽపి మణేర్న జాతు విజాతయః సన్తి సమానవర్ణాః |
 తథాపి నానాకరణార్థమేవ భేదప్రకారః పరమః ప్రదిష్టః || ౧,౭౦.౨౮||
 గుణోపపన్నేన సహావబద్ధోమేణిర్న ధారోఽవిగుణో హి జాత్యా |
 న కౌస్తుభేనాపి సహావబద్ధం విద్వాన్విజాతిం బిభృయాత్కదాచిత్ || ౧,౭౦.౨౯||
 చాణ్డాల ఏకోఽపి యథా ద్విజాతీన్సమేత్య భూరీనపి హస్త్యయత్నాత్ |
 అథో మణీస్ఫూరిగుణోపపన్నాఙ్ఘక్రోతి విప్లావయితం విజాత్యః || ౧,౭౦.౩౦||
 సపత్నమధ్యేఽపి కృతాధివాసం ప్రమాదవృత్తావపి వర్తమానమ్ |
 న పద్మరాగస్య మహాగుణస్య భర్తారమాపత్స్పృశతీహ కాచిత్ || ౧,౭౦.౩౧||
 దోషోపసర్గప్రభవాశ్చ యే తే నోపద్రవాస్తం సమభిద్రవన్తి |
 గుణైః సముత్తేజితచారురాగం యః పద్మరాగం ప్రయతో బిభర్తి || ౧,౭౦.౩౨||
 వజ్రస్య యత్తణ్ణులసంఖ్యయోక్తం మూల్యం సముత్పాదితగౌరవస్య |
 తత్పద్మరాగస్య మహాగుణస్య తస్మాషకల్పాకలితస్య మూల్యమ్ || ౧,౭౦.౩౩||
 వర్ణదాప్యసపన్నం హి మణిరత్నం ప్రశస్యతే |
 తాభ్యామీషదపి భ్రష్టం మణిమూల్యాత్ప్రహీయతే || ౧,౭౦.౩౪||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 పద్మరాగపరీక్షణం నామ సప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౧

సూత ఉవాచ |

దానవాధిపతేః పితృమాదాయ భుజగాధిపః ।

ద్విధా కుర్వన్నివ వ్యోమ సత్వరం వాసుకిర్యయౌ ॥ ౧,౭౧.౧॥

స తదా స్వశిరోరత్నప్రభాదీప్తే నభోఽమ్బుధౌ ।

రాజతః సమహానేకః ఖణ్ణసేతురివాబభౌ ॥ ౧,౭౧.౨॥

తతః పక్షనిపాతేన సంహరన్నివ రోదసీ ।

గరుత్మాన్వన్నగేన్ద్రస్య ప్రహర్తుముపచక్రమే ॥ ౧,౭౧.౩॥

సహసైవ ముమోచ తత్పణిన్ద్రః సురసాభ్యక్తురుష్క (రష్క) పాదపాయామ్ ।

కలికాఘనగన్ధవాసితా యాం వరమాణిక్యగిరేరుపత్యకాయామ్ ॥ ౧,౭౧.౪॥

తస్య ప్రపాతసమనస్తరకాలమేవ తద్వద్వరాలయమతీత్య రమాసమీపే ।

స్థానం క్షితీరుపపయోనిధితీరలేఖంయాం వరమాణిక్యగిరేరుపత్యకాయామ్ ॥ ౧,౭౧.౫॥

తత్రైవ కిఞ్చిత్పతతస్తు పితౄదుపేత్య జగ్రాహ తతో గరుత్మాన్ ।

మూర్ఛాపరీతః సహసైవ ఘోణారన్ధ్రద్వయేన ప్రముమోచ సర్వమ్ ॥ ౧,౭౧.౬॥

తత్రాకరోరశుకకణ్ణశిరీషపుష్పఖద్యోతపృష్ఠచరశాద్వలవైవలనామ్ ।

కల్వారశష్పకభుజ్జఘ్నభుజాఞ్చ పత్రప్రాప్తత్విషో మరకతాః శుభదా భవన్తి ॥ ౧,౭౧.౭॥

తద్వృత్త భోగీన్ద్రభుజాభియుక్తం పపాత పితౄం దితిజాధిపస్య ।

తస్యాకరస్యాతితరాం స దేశో దుఃఖోపలభ్యశ్చ గుణైశ్చ యుక్తః ॥ ౧,౭౧.౮॥

తస్మిన్మరకతస్థానే యత్కిఞ్చిదుపజాయతే ।

తత్సర్వం విషరోగాణాం ప్రశమాయ ప్రకీర్త్యతే ॥ ౧,౭౧.౯॥

సర్వమన్త్రౌ షధిగణైర్యన్న శక్యం చికిత్సితుమ్ ।

మహాహిదంష్ట్రాప్రభవం విషం తత్రేన శామ్యతి ॥ ౧,౭౧.౧౦॥

అన్యదప్యాకరే తత్ర యద్దోషైరుపవర్జితమ్ ।

జాయతే తత్పవిత్రాణాముత్తమం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧,౭౧.౧౧॥

అత్యన్తహరితవర్ణం కోమలమర్చిర్విభేదజటిలం చ ।

కాఞ్చనచూర్ణస్యాన్తః పూర్ణమివ లక్ష్మణే యచ్చ ॥ ౧,౭౧.౧౨॥

యుక్తం సంస్థానగుణైః సమరాగం గౌరవేణ న విహీనమ్ ।

సవితుః కరసంస్పర్శాచ్ఛురయతి సర్వాశ్రమం దీప్త్యా ॥ ౧,౭౧.౧౩॥

హిత్వా చ హరితభావం యస్యాన్తర్వినిహితా భవేద్దీప్తిః ।

అచిరప్రభాప్రభాహతనవశాద్వలసన్నిభా భాతి || ౧,౭౧.౧౪ ||

యచ్చ మనసః ప్రసాదం విదధాతి నిరీక్ష్యమతిమాత్రమ్ |
నన్మరకతం మహాగణమితి రత్నవిదాం మనోవృత్తిః || ౧,౭౧.౧౫ ||

వర్ణస్యాతి విభుత్వాద్యస్యాన్తః స్వచ్ఛకిరణపరిధానమ్ |
సాన్ద్రస్నిగ్ధవిశుద్ధం కోమలబద్ధప్రభాదినమకాన్తి || ౧,౭౧.౧౬ ||

వర్ణోజ్జ్వలయా కాన్త్యా సాన్ద్రాకారో విభాసయా భాతి |
తదపి గుణవత్సంజ్ఞామాప్నోతి హి యాదృశీ పూర్వమ్ || ౧,౭౧.౧౭ ||

శబలకరోరమలినం రూక్షం పాషాణకర్కరోపేతమ్ |
దిగ్ధం శిలాజతునా మరకతమేవంవిధం విగుణమ్ || ౧,౭౧.౧౮ ||

యత్సన్నిశోషితం రత్నమన్యన్మరకతాద్భవేత్ |
శ్రేయస్కామైర్న తద్ధార్యం శ్రేతవ్యం వా కతఞ్చన || ౧,౭౧.౧౯ ||

భల్లాతకీ పుత్రికా చ తద్వర్ణసమయోగతః |
మణేర్మరకత్స్యైతే లక్షణీయా విజాతయః || ౧,౭౧.౨౦ ||

క్షౌమేణ వాససా మృష్టా దీప్తిం త్యజతి పుత్రికా |
లాఘవేనైవ కాచస్య శక్యా కర్తుం విభావనా || ౧,౭౧.౨౧ ||

కస్యచిదనేకరూపైర్మరకతమనుగచ్ఛతోఽపి గుణవర్తైః |
భల్లాతకస్యస్వనాత్తు వైషమ్యముపైతి వర్ణస్య || ౧,౭౧.౨౨ ||

వజ్రాణి ముక్తాః సన్త్యన్యే యే చ కేచిద్విజాతయః |
తేషాం నాప్రతిబద్ధానాం భా భవత్యూర్ధ్వగామినీ || ౧,౭౧.౨౩ ||

ఋజుత్వాప్తైవ కేషాఞ్చిత్కథఞ్చదుపజాయతే |
తిర్యగాలోచ్యమానానాం సద్వ్యక్తైవ ప్రణశ్యతి || ౧,౭౧.౨౪ ||

స్నానాచమనజప్యేషు రక్షామన్తక్రియావిధౌ |
దదద్భిర్గోహిరణ్యాని కుర్వద్భిః సాధనాని చ || ౧,౭౧.౨౫ ||

దైవపిత్ర్యాతిథేయేషు గురుసమ్పూజనేషు చ |
బాధ్యమానేషు వివిధైర్దైషజాతైర్విషోద్భవైః || ౧,౭౧.౨౬ ||

దౌష్టైర్హేనం గుణైర్ముక్తం కాఞ్చనప్రతియోజితమ్ |
సంగ్రామే విచరద్భిశ్చ ధార్యం మరకతం బుధైః || ౧,౭౧.౨౭ ||

తులయా పద్మరాగస్య యన్మూల్యముపజాయతే |
 లభతేఽభ్యధికం తస్మాద్గుణైర్మరకతం యుతమ్ || ౧,౭౧.౨౮||
 తథా చ పద్మరాగాణాం దోషైర్మూల్యం ప్రహీయతే |
 తతోఽస్యాభ్యధికా హానిర్దోషైర్మరకతే భవేత్ || ౧,౭౧.౨౯||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పుర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 మరకతపరీక్షణం నామైకసప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౨

సూత ఉవాచ |

తత్రైవ సింహాలవధూకరపల్లవగ్రవ్యాలునబాలలవలీకుసుమప్రవాలే |
 దేశే పపాత దితిజస్య నితాన్తకాన్తం ప్రోత్ఫుల్లనీరజసమద్యుతి నేత్రయుగ్మమ్ || ౧,౭౨.౧||
 తత్ప్రత్యయాదుభయశోభనవీచిభాసా విస్తారిణీ జలనిధేరుపకచ్చభూమిః |
 ప్రోద్భిన్నకేతకవనప్రతిబద్ధలేఖాసాన్ద్రేన్ద్రసీలమణిరత్నవతీ విభాతి || ౧,౭౨.౨||
 తత్రాసితాబ్జహలభృద్వననాసిభృంజశార్కాయుధాజ్ఞహరకణ్డకషాయపుష్పైః |
 శుష్కేతలైశ్చ కుసుమైర్గిరికర్ణికాయాస్తస్మాద్భవన్తి మణయః సదృశావభాసః ||
 ౧,౭౨.౩||

అన్యే ప్రసన్నపయసః పయసాం నిధాతురమ్బుత్విషః శిఖిగణప్రతిమాస్తథాన్యే |
 నీలీరసప్రభవబుద్ధ్యద్భాశ్చ కేచిత్కేచిత్తథా సమదకోకిలకణ్డభాసః || ౧,౭౨.౪||

ఏకప్రకారా విస్పష్టవర్ణశోభావభాసినః |
 జాయన్తే మణయస్తస్మిన్నిన్ద్రసీలా మహాగుణాః || ౧,౭౨.౫||

మృత్యాషాణశిలారన్ధ్రకర్కరాత్రాససంయుతాః |
 ఆభ్రికాపటలచ్చాయావర్ణదోషైశ్చ దూషితాః || ౧,౭౨.౬||

తత ఏవ హి జాయన్తే మణయస్తత్ర భూరయః |
 సాస్త్రసమ్బాధితధీయస్తాన్ప్రశంసన్తి సూరయః || ౧,౭౨.౭||

ధార్యమాణస్య యే దృష్టా పద్మరాగమణేర్గుణాః |
 ధారణాదిన్ద్రసీలస్య తానేవాప్నోతి మానవః || ౧,౭౨.౮||

యథా చ పద్మరాగాణాం జాతకత్రితయం భవేత్ |
 ఇన్ద్ర నీలేష్వపి తథా ద్రష్టవ్యమవిశేషతః || ౧,౭౨.౯||

పరీక్షాప్రత్యయైర్వైశ్చ పద్మరాగః పరీక్ష్యతే |
 త ఏవ ప్రత్యయా దృష్టా ఇన్ద్రనీలమణేరపి || ౧,౭౨.౧౦||
 యావన్తం చ క్రమేదగ్నిం పద్మరాగోపయోగతః |
 ఇన్ద్రనీలమణిస్తస్మాత్క్రమేత సుమహత్తరమ్ || ౧,౭౨.౧౧||
 తథాపి న పరీక్షార్థం గుణానామభి (తి) వృద్ధయే |
 మణిరగ్నో సమాధేయః కథశ్చేదపి కశ్చన || ౧,౭౨.౧౨||
 అగ్నిమాత్రాపరిజ్ఞానే దాహదోషైశ్చ దూపితః |
 సోఽనర్థాయ భవేద్భర్తుః కర్తుః కారయితుస్తథా || ౧,౭౨.౧౩||
 కావోత్పలకరవీరస్ఫటికాద్యా ఇహ బుధైః సవైదూర్యాః |
 కథితా విజాతయ ఇమే సదృశా మణినేన్ద్రనీలేన || ౧,౭౨.౧౪||
 గురుభావకఠినభావావేతేషాం నిత్యమేవ విజ్ఞేయౌ |
 కావాద్యథావదుత్తరవివర్ధమానౌ విశేషేణ || ౧,౭౨.౧౫||
 ఇన్ద్రనీలో యథా కశ్చిద్విభక్త్యాతామ్రవర్ణతామ్ |
 రక్షణయౌ తథా తామ్రౌ కరవీరోత్పలాపుభౌ || ౧,౭౨.౧౬||
 యస్య మధ్యగతా భాతి నీలస్యేన్ద్రాయుధప్రభా |
 తమిన్ద్రనీలమిత్యాహుర్మహార్థం భువి దుర్లభమ్ || ౧,౭౨.౧౭||
 యస్య వర్ణస్య భూయస్తాస్త్వీరే శతగుణే స్థితః |
 నీలతాం తన్నయేత్సర్వం మహానీలః స ఉచ్యతే || ౧,౭౨.౧౮||
 యత్పద్మరాగస్య మహాగుణస్య మూల్యం భవేన్మాషసమున్మితస్య |
 తద్దిన్ద్రనీలస్య మహాగుణస్య సువర్ణ సంఖ్యాతు లితస్య మూల్యమ్ || ౧,౭౨.౧౯||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఇన్ద్రనీలపరీక్షణం నామ ద్విసప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౩

సూత ఉవాచ |

వైదూర్యపుష్పరాగాణాం కర్కేతే భీష్మకే వదే |

పరీక్షాం బ్రహ్మణా ప్రోక్తాం వ్యాసేన కథితాం ద్విజా || ౧,౭౩.౧||

కల్పాన్తకాలక్షుబితామ్బురాశేర్నిర్వాదకల్పాద్దితిజస్య నాదాత్ |

వైదూర్యముత్పన్నమనేకవర్ణం శోభాభిరామద్యుతివర్ణబీజమ్ || ౧,౭౩.౨||

అవిదూరే విదూరస్య గిరేరుత్తుక్గరోధసః |

కామభూతికసీమానమను తస్యాకరోభవత్ || ౧,౭౩.౩||

తస్య నాదసముత్థత్వాదాకరః సుమహాగుణః |

అభూదుత్తరీతో లోకే లోకత్రయవిభూషణః || ౧,౭౩.౪||

తస్యైవ దానవపతేర్నినదానురూపాః ప్రవృట్పయోదవరదర్శిత చారురూపాః |

వైదూర్యరత్నమణయో వివిధావభాసస్తస్మాత్సుల్లిక్లినివహా ఇవ సంబభూవుః || ౧,౭౩.౫||

పద్మరాగముపాదాయ మణివర్ణా హి యే క్షితౌ |

సర్వాస్తాన్వర్ణశోభాభిర్వైదూర్యమనుగచ్ఛతి || ౧,౭౩.౬||

తేషాం ప్రధానం శిఖికణ్ఠనీలం యద్వా భవేద్వేణుదలప్రకాశమ్ |

చాషాగ్రపక్షప్రతిమశ్రియో యే న తే ప్రకస్తా మణిశాస్త్రవిద్భిః || ౧,౭౩.౭||

గుణవాన్వైదూర్యమణిరోజయతి స్వామినం పరంభా (భో) గైః |

దోషైర్యుక్తో దోషైస్తస్మాద్యత్నాత్పరీక్షేత || ౧,౭౩.౮||

గిరికాచశిశుపాలౌ కాచ స్ఫటికాశ్చ ధూమనిర్భిన్నాః |

వైదూర్యమణేరేతే విజాతయః సన్నిభాః సన్ని || ౧,౭౩.౯||

లిఖ్యాభావాత్కాచం లఘుభావాచ్ఛైసుపాలకం విద్యాత్ |

గిరికాచసదీప్తిత్వాత్స్ఫటికం వర్ణోజ్జ్వలత్వేన || ౧,౭౩.౧౦||

యదిన్ద్రనీలస్య మహాగుణస్య సువర్ణసంఖ్యాకలితస్య మూల్యమ్ |

తదేవ వైదూర్యమణేః ప్రదిష్టం పలద్యయోన్మాపి తగౌరవస్య || ౧,౭౩.౧౧||

జాత్యస్య సర్వేఽపి మణేస్తు యాదృగ్విజాతయః సన్ని సమానవర్ణాః |

తథాపి నానాకరణానుమేయభేదప్రకారః పరమః ప్రదిష్టః || ౧,౭౩.౧౨||

సుఖోపలక్ష్యశ్చ సదా విచారోఽహ్యాయం ప్రభేదో విదుషా నరేణ |

స్నేహప్రభేదో లఘుతా మృదుత్వం విజాతిలింగం ఖలు సార్యజన్యమ్ || ౧,౭౩.౧౩||

కుశలాకుశలైః ప్రపూర్యమాణాః ప్రతిబద్ధాః ప్రతిస్క్రియాప్రయోగైః |

గుణదోషసముద్భవం లభన్తే మణయోఽర్థోన్తరమూల్యమేవ భిన్నాః || ౧,౭౩.౧౪||

క్రమశః సమతీతవర్తమానాః ప్రతిబద్ధా మణిబన్ధకేన యత్నాత్ |

యది నామ భవంతి దోషహీనా మణయః షడ్గుణమాఘ్నువంతి మూల్యమ్ || ౧,౭౩.౧౫||

ఆకరాన్సమతీతానాముదధేస్తీరసన్నిధౌ |

మూల్యమేతన్మణీనాం తు న సర్వత్ర మహీతలే || ౧,౭౩.౧౬||

సువర్ణో మనునా యస్తు ప్రోక్తః షోడశమాషకః |

తస్య సప్తతిమో భాగః సంజ్ఞారూపం కరిష్యతి || ౧,౭౩.౧౭||

శాణశ్చతుర్మాషమానో మాషకః పంచుకృష్ణలః |

పలస్య దశమో భాగో ధరణః పరికీర్తితః || ౧,౭౩.౧౮||

ఇత్థం మణివిధిః ప్రోక్తో రత్నానాం మూల్యనిశ్చయే || ౧,౭౩.౧౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
వైదూర్యపరీక్షణం నామ త్రిసప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౪

సూత ఉవాచ |

పతితాయా హిమాద్రౌ తు త్వవస్తస్య సురద్విషః |

ప్రాదుర్భవంతి తాభ్యస్తు పుష్ప (ష్య) రాగా మహాగుణాః || ౧,౭౪.౧||

ఆపీతపాణ్డురుచిరః పాషాణః పద్మరాగసంజ్ఞస్తు |

కౌకణ్ఠకనామా స్యాత్స ఏవ యది లోహితాపీతః || ౧,౭౪.౨||

ఆలోహితస్తు పీతః స్వచ్ఛః కాషాయకః స ఏకోక్తః |

ఆనీలశుక్లవర్ణః స్నిగ్ధః సోమాల(న) కః సగుణః || ౧,౭౪.౩||

అత్యస్తలోహితో యః స ఏవ ఖలు పద్మరాగసంజ్ఞః స్యాత్ |

అపి చేన్ద్రనీలసంజ్ఞః స ఏవ కథితః సునీలః సన్ || ౧,౭౪.౪||

మూల్యం వైదూర్యమణేరివ గాదితం హ్యస్య రత్నసారవిదా |

ధారణఫలం చ తద్వత్కిం తు స్త్రీణాం సుతప్రదో భవతి || ౧,౭౪.౫||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
పుష్పరాగపరీక్షణం నామ చతుః సప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౫

సూత ఉవాచ |

వాయుర్నఖానైత్యపతేర్గృహీత్వా చిక్షేప సత్పద్మవనేషు హృష్టః ।
 తతః ప్రసూతం పవనోపపన్నం కర్కేతనం పూజయతమం పృథివ్యామ్ ॥ ౧,౭౫.౧॥
 వర్ణేన తద్గుధిరసోమమధుప్రకాశమాతామ్రపీతదహనోజ్జ్వలితం విభాతి ।
 నీలం పునః ఖలు సితం పరుషం విభిన్నం వ్యాధ్యాదిదోషకరణేన చ తద్విభాతి ॥
 ౧,౭౫.౨॥
 స్నిగ్ధా విశుద్ధాః సమరాగిణశ్చ ఆపీతవర్ణా గురవో విచిత్రాః ।
 త్రాసవ్రణవ్యాలవివర్జితాశ్చ కర్కేతనాస్తే పరమం పవిత్రాః ॥ ౧,౭౫.౩॥
 పత్రేణ కాఞ్చనమయేన తు వేష్టయిత్వా తప్తం యదా హుతవహే భవతి ప్రకాశమ్ ।
 రోగప్రణాశనకరం కలినాశనం తదాయుష్కరం కులకరం చ సుఖప్రదం చ ॥ ౧,౭౫.౪॥
 ఏవంవిధం బహుగుణం మణిమావహన్తి కర్కేతనం శుభలజ్కృతయే నరా యే ।
 తే పూజితా బహుధనా బహుబాన్ధవాశ్చ నితోజ్జ్వలాః ప్రముదితా ఆపితే భవన్తి ॥
 ౧,౭౫.౫॥
 ఏకేపనహ్యా వికృతాకులనీలభాసః ప్రహ్లానరాగలులితాః కలుషా విరూపాః ।
 తేజోఽతిదీప్తి కులపుష్పివిహీనవర్ణాః కర్కేతనస్య సదృశం వపురుద్వహన్తి ॥ ౧,౭౫.౬॥
 కర్కేతనం యది పరీక్షితవర్ణరూపం ప్రత్యగ్రభాస్వరదివాకరసుప్రకాశమ్ ।
 తస్యోత్తమస్య మణి శాస్త్రవిదాం మహిమ్నా తుల్యం తు మూల్యముదితం తులితస్య కార్యమ్
 ॥ ౧,౭౫.౭॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 కర్కేతనపరీక్షణం నామ పంచసప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౬

సూత ఉవాచ ।

హిమవత్కృత్తరదేశే వీర్యం పతితం సురద్విషస్తస్య ।
 సమ్ప్రప్తమత్తమానామాకరతాం భీష్మరత్నానామ్ ॥ ౧,౭౬.౧॥

శుక్లాః శఙ్ఖాబ్జనిభాః సోనాకసన్నిభా ప్రభావస్తః ।
 ప్రభవన్తి తతస్తరుణా వజ్రనిభా భీష్మపాషాణాః ॥ ౧,౭౬.౨॥

హేమాదిప్రతిబద్ధాః శుద్ధమపి శ్రద్ధయా విధత్తే యః ।
 భీష్మమణిం గ్రీవాదిషు సుసమ్పదం స సర్వదా లభతే ॥ ౧,౭౬.౩॥

నిరీక్ష్య పలాయన్తే యం తమరణ్యనివాసినః సమీపఽపి |
 ద్వీపివృకశరభకుఞ్చరసింహవ్యాఘ్రాదయో హింస్త్రాః || ౧,౭౬.౪ ||
 తసోయత్కలతష్టతరోర్భవతి భయం న చాస్తీశముపహసన్తి |
 భీష్మమణిర్గుణయుక్తో సమ్యక్ప్రాప్తాఙ్గళికలత్రత్వః || ౧,౭౬.౫ ||
 పితృతర్పణే పితృణాం తృప్తిర్భహువార్షికీ భవతి |
 శామ్యన్యద్భుతాన్యపి సర్పాణ్ణజాఖువృశ్చికవిషాణి |
 సలిలాగ్నివైరితస్కరభయాని భీమాని నశ్యన్తి || ౧,౭౬.౬ ||
 త్రైవలబలాహకాభం పురుషం పీతప్రభం ప్రభాహీనమ్ |
 మలినద్యుతి చ వివర్ణం దూరాత్పరివర్ణయేత్వాఙ్గః || ౧,౭౬.౭ ||
 మూల్యం ప్రకల్ప్యమేషాం విబుధవర్తైశకాలవిజ్ఞానాత్ |
 దూరే భూతానాం బహు కిఞ్చిన్నికటప్రసూతానామ్ || ౧,౭౬.౮ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వైదూర్యపరీక్షణం నామ షట్సప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౭

సూత ఉవాచ |
 పుణ్యేషు పర్వతవరేషు చ నిమ్నగాసు స్థానాన్తరేషు చ తథోత్తరదేశగత్వాత్ |
 సంస్థాపితాః స్వనఖబాహుగతేః ప్రకాశం సమ్పూజ్య దానవపతిం ప్రథితే ప్రదేశే ||
 ౧,౭౭.౧ ||

దాశార్ణవగదర (వ) మేకలకాలగాదౌ గుఞ్జాఙ్గానక్షౌద్రమృణాలవర్ణాః |
 గన్ధర్వవహ్నికదలీసదృశావభాసా ఏతే ప్రశస్తాః పులకాః ప్రసూతాః || ౧,౭౭.౨ ||

శఙ్ఖాబజ్రభృగ్గార్కవిచిత్రభక్త్యా సూత్రైరుర్(వ్య) పేతాః పరమాః పవిత్రాః |
 మగ్గల్యయుక్తా బహుభక్తిచిత్రా వృద్ధిప్రదాస్తే పులకా భవన్తి || ౧,౭౭.౩ ||

కాకా (క) శ్వరాసభస్సృగాలవృకోగ్రరూపైర్గృధ్రైః సమాంసరుధిరార్థముఖైరుపేతాః |
 మృత్యుప్రదాశ్చ విదుషా పరివర్ణనీయా మూల్యం పలస్య కథితం చ శతాని పఞ్చ ||
 ౧,౭౭.౪ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 పులకపరీక్షణం నామ సప్తసప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౮

సూత ఉవాచ ।

హతభుగ్రూపమాదాయ దానవస్య యథేప్పితమ్ ।

సర్మదాయాం నిచిక్షేప కింశ్చేధ్ధీనాదిభూమిషు ॥ ౧,౭౮.౧॥

తత్రేన్ద్రగోపకలితం శుకవక్రవర్ణం సంస్థానతః ప్రకటపీలుసమానమాత్రమ్ ।

నానాప్రకారవిహితం రుధిరాక్ష(ఖ్య) రత్నముద్ధృత్య తస్య ఖలు సర్వసమానమేవ ॥

౧,౭౮.౨॥

మధ్యేన్ద్రపాణ్ణురమతీవ విశుద్ధవర్ణం తచ్ఛేన్ద్రనీలసదృశం పటలం తులే స్యాత్ ।

సైశ్వర్యభృత్యజననం కథితం తదైవ పక్రజ్ఞా తక్మైల భవేత్సురవజ్రవర్ణమ్ ॥ ౧,౭౮.౩॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

రుధిరాక్షరత్నపరీక్షణం నామాష్టనప్తతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭౯

సూత ఉవాచ ।

కావేరవిన్ధ్యయవనచీననేపాలభూమిషు ।

లాఙ్గలి వ్యకిరన్మేదో దానవస్య ప్రయత్నతః ॥ ౧,౭౯.౧॥

ఆకాశశుద్ధం తైలాఖ్యముత్పన్నం స్ఫటికం తతః ।

మృణాలశఙ్ఖధవలం కింశ్చేద్వర్షాన్తరన్వితమ్ ॥ ౧,౭౯.౨॥

స త్తుల్యం హి రత్నానామథవా పాపనాశనమ్ ।

సంస్కృతం శిల్పినా సద్యో మూల్యం కింశ్చేల్లభేత్తతః (దా) ॥ ౧,౭౯.౩॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

స్ఫటికపరీక్షణం నామైకోనాశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౦

సూత ఉవాచ ।

ఆదాయ శేషస్తస్యాన్త్రం బలస్య కేలాదిషు ।

చిక్షేప తత్ర జాయన్తే విద్రుమాః సుభహోగుణాః ॥ ౧,౮౦.౧॥

తత్ర ప్రధానం శశలోహితాభం గుఙ్ఞాజపాపుష్పనిభం ప్రదిష్టమ్ ।

సునీలకం దేవకరోమకఞ్చ స్థానాని తేషు ప్రభవం సురాగమ్ || ౧,౮౦.౨||

అన్యత్ర జాతం చ న తత్ప్రధానం మూల్యం భవేచ్ఛిల్పివిశేషయోగాత్ |

ప్రసన్నం కోమలం స్నిగ్ధం సురాగం విద్రుమం హి తత్ || ౧,౮౦.౩||

ధనధాన్యకరం లోకే విషార్తిభయనాశనమ్ |

పరీక్షా పులకస్యోక్తా రుధిరాక్షస్య వై మణేః |

స్ఫటికస్య విద్రుమస్య రత్నజ్ఞానాయ శౌనక ! || ౧,౮౦.౪||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

విద్రుమపరీక్షణం నామాశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౧

(ఇతి రత్నముక్తాది పరీక్షా సమాప్తా) |

(అథ తీర్థక్షేత్రమాహాత్యూమారభ్యతే) |

సూత ఉవాచ |

సర్వతీర్థాని వక్ష్యామి గఙ్గా తీర్థోత్తమోత్తమా |

సర్వత్ర సులభా గఙ్గాత్రిషు స్థానేషు దుర్లభా || ౧,౮౧.౧||

గఙ్గాద్వారే ప్రయాగే చ గఙ్గాసాగరసఙ్గమే |

ప్రయాగం పరమం తీర్థం మృతానాం భుక్తిముక్తిదమ్ || ౧,౮౧.౨||

సేవనాత్కృతపిణ్డానాం పాపజిత్కామదం నృణామ్ |

వారాణసి పరం తీర్థం విశ్వేశో యత్ర కేశవః || ౧,౮౧.౩||

కురుక్షేత్రం పరం తీర్థం దానాద్వైర్భుక్తిముక్తిదమ్ |

ప్రభాసం పరం తీర్థం సోమనాథో హి తత్ర చ || ౧,౮౧.౪||

ద్వారకా చ పురీ రమ్యా భుక్తిముక్తిప్రదాయికా |

ప్రాచీ సరస్వతీ పుణ్యా సప్తసారస్వతం పరమ్ || ౧,౮౧.౫||

కేదారం సర్వపాపఘ్నం స (శ) మ్భలగ్రామ ఉత్తమః |

నరనరాయణం తీర్థం ముక్త్యై వదరికాశ్రమః || ౧,౮౧.౬||

శ్వేతద్వీపం పురీ మాయా వైమిషం పుష్కరం పరమ్ |

అయోధ్యా చార్ఘ్యతీర్థం తు చిత్రకూటం చ గోమతీ || ౧,౮౧.౭||

వైనాయకం మహితీర్థం రామగిర్యాశ్రమం పరమ్ |

కాఞ్చీపురీ తుఙ్గభద్రా శ్రీశైలం నేతుబన్ధనమ్ ॥ ౧,౮౧.౮ ॥
 రామేశ్వరం పరం తీర్థం కార్తికేయం తథోత్తమమ్ ।
 భృగుతుఙ్గం కామతీర్థం తీర్థం చామరకణ్ణకమ్ ॥ ౧,౮౧.౯ ॥
 ఉజ్జయిన్యాం మహాకాలః కుబ్జకే శ్రీధరో హరిః ।
 కుబ్జామ్రకం మహాతీర్థం కాలసర్పిశ్చ కామదమ్ ॥ ౧,౮౧.౧౦ ॥
 మహా కేశి చ కావేరీ చన్ద్రభాగా విపాశయా ।
 ఏకామ్రం చ తథా తీర్థం బ్రహ్మేశం దేవకోటకమ్ ॥ ౧,౮౧.౧౧ ॥
 మథురా చ పురీ రమ్యా శోణితైవ మహానదః ।
 జమ్బూనరో మహాతీర్థం తాని తీర్థాని విద్ధి చ ॥ ౧,౮౧.౧౨ ॥
 సూర్యః శివో గణో దేవీ హరిర్యత్ర చ తిష్ఠతి ।
 ఏతేషు చ యథాన్యేషు స్నానం దానం జపస్తవః ॥ ౧,౮౧.౧౩ ॥
 పూజా శ్రాద్ధం పిణ్డదానం సర్వం భవతి చాక్షయమ్ ।
 శాలగ్రామం సర్వదం స్వాత్తీర్థం పశుపతేః పరమ్ ॥ ౧,౮౧.౧౪ ॥
 కోకాముఖం చ వారాహం భా (భు) ణ్డీరం స్వామిసంజ్ఞకమ్ ।
 లో (మో) హదణ్డే మహావిష్ణుర్మన్దారే మథుసూదనః ॥ ౧,౮౧.౧౫ ॥
 కామరూపం మహాతీర్థం కామాఖ్యా (జ్ఞా) యత్ర తిష్ఠతి ।
 పుణ్ణివర్ధనకం తీర్థం కార్తికేయశ్చ యత్ర చ ॥ ౧,౮౧.౧౬ ॥
 విరజన్తు మహాతీర్థం తీర్థం శ్రీపురుషోత్తమమ్ ।
 మహేన్ద్రపర్వతస్తీర్థం కావేరీ చ నదీ పరా ॥ ౧,౮౧.౧౭ ॥
 గోదావరీ మహాతీర్థం పయోష్ఠీ వరదా నదీ ।
 విఘ్నః పాపహరం తీర్థం నర్మదాభేద ఉత్తమః ॥ ౧,౮౧.౧౮ ॥
 గోకర్ణం పరమం తీర్థం తీర్థం మాహిష్మతీ పురీ ।
 కాలఙ్జారం మహాతీర్థం శుక్లతీర్థమనుత్తమమ్ ॥ ౧,౮౧.౧౯ ॥
 కృతే శాచే ముక్తిదం చ శార్ఙ్గధారీ తదన్తికే ।
 విరజం సర్వదం తీర్థం స్వర్ణాక్షం తీర్థముత్తమమ్ ॥ ౧,౮౧.౨౦ ॥
 నన్దితీర్థం ముక్తిదం చ కోటితీర్థఫలప్రదమ్ ।
 నాసిక్యం చ మహాతీర్థం గోవర్ధనమతః పరమ్ ॥ ౧,౮౧.౨౧ ॥

కృష్ణవేణీ భీమరథీ గణ్ణకీ యా త్విరావతీ ।
 తీర్థం చిన్దసరః పుణ్యం విష్ణుపాదోదకం పరమ్ ॥ ౧,౮౧.౨౨॥
 బ్రహ్మధ్యానం పరం తీర్థం తీర్థమిన్ద్రియనిగ్రహః ।
 దమస్తీర్థం తు పరమం భవశుద్ధిః పరం తథా ॥ ౧,౮౧.౨౩॥
 జ్ఞానప్రాదే ధ్యానజలే రాగద్వేషమలాపహే ।
 యః స్నాతి మానసే తీర్థే స యాతి పరమాం గతిమ్ ॥ ౧,౮౧.౨౪॥
 ఇదం తీర్థమిదం నేతి యే నరా భేదదర్శినః ।
 తేషాం విధీయతే తీర్థగమనం తత్ఫలం చ యత్ ॥ ౧,౮౧.౨౫॥
 సర్వం బ్రహ్మాతియోఽవేతి నాతీర్థం తస్య కిఞ్చన ।
 ఏతేషు స్నానదానాని శ్రాద్ధం పిణ్డమథాక్షయమ్ ॥ ౧,౮౧.౨౬॥
 సర్వా నద్యః సర్వశైలాః తీర్థం దేవాదినేవితమ్ ।
 శ్రీరంజం చ హరేస్తీర్థం తాపీ శ్రేష్ఠా మహానదీ ॥ ౧,౮౧.౨౭॥
 సప్తగోదావరం తీర్థం తీర్థం కోణగిరిః పరమ్ ।
 మహాలక్ష్మీర్యత్ర దేవీ ప్రణీతా పరమా నదీ ॥ ౧,౮౧.౨౮॥
 సహ్యాద్రౌ దేవదేవేశ ఏకవీరః సురేశ్వరీ ।
 గంగాద్వారే కుశావరే విన్ద్యకే నీలపర్వతే ॥ ౧,౮౧.౨౯॥
 స్నాత్వా కనఖలే తీర్థే స భవేన్న పునర్భవే ।
 సూ ఉవాచ ।
 ఏతాన్యన్యాని తీర్థాని స్నానాద్వైః సర్వదాని హి ॥ ౧,౮౧.౩౦॥
 శ్రుత్వాబ్రవీధ్ధరేర్బ్రహ్మో వ్యాసం దక్షాదిసంయుతమ్ ।
 ఏతాన్యన్యైః చ తీర్థాని పున స్తీర్థోత్తమోత్తమమ్ ।
 గయాఖ్యం ప్రాహ సర్వేషామక్షయం బ్రహ్మలోకదమ్ ॥ ౧,౮౧.౩౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 సర్వతీర్థ మాహాత్మ్యం నామైకాశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౨

శ్రీగణేశాయ నమః ।

(అథ గయామాహాత్మ్యం ప్రారభ్యతే) ।

బ్రహ్మోవాచ ।

సారాత్సారతరం వ్యాస గయాభాహాత్మ్య ముత్తమమ్ ।

ప్రవక్ష్యామి సమాసేన బుక్తిముక్తిప్రదం శృణు ॥ ౧,౮౨.౧॥

గయాసురోభవత్పూర్వం వీర్యవాన్పరమః స చ ।

తపస్తప్యన్మహాఘోరం సర్వభూతోపతాపనమ్ ॥ ౧,౮౨.౨॥

తత్తపస్తాపితా దేవాస్తద్వధార్థం హరిం గతాః ।

శరణం హరిరూచే తాన్భవితవ్యం శివాత్మభైః ॥ ౧,౮౨.౩॥

పాత్యతేఽస్య మహాదేహో తథేత్యూచుః సురా హరిమ్ ।

కదాచిచ్ఛివపూజార్థం క్షీరాబ్ధేః కమలాని చ ॥ ౧,౮౨.౪॥

ఆసీయ కీకటే దేశే శయనం చాకరోద్వలీ ।

విష్ణుమాయావిమూఢోఽసౌ గదయా విష్ణునా హతః ॥ ౧,౮౨.౫॥

అతో గదాధరో విష్ణుర్గయాయాం ముక్తిదః స్థితః ।

తస్య దేహో లింగరూపీ స్థితః శుద్ధే పితామహః ॥ ౧,౮౨.౬॥

జనార్దనశ్చ కాలేశస్తథాన్యః ప్రపితామహః ।

విష్ణురాహాభ మర్యాదాం పుణ్యక్షేత్రం భవిష్యతి ॥ ౧,౮౨.౭॥

యజ్ఞం శ్రాద్ధం పిణ్డదానం స్నానాది కురుతే నరః ।

స స్వర్గం బ్రహ్మలోకం చ గచ్ఛేన్న నరకం నరః ॥ ౧,౮౨.౮॥

గయాతీర్థం పరం జ్ఞాత్వా యాగం చక్రే పితామహః ।

బ్రాహ్మణాన్పూజయామాస ఋత్విగర్థముపాగతాన్ ॥ ౧,౮౨.౯॥

మహానదీం రసవహాం సృష్ట్యా వాప్యాదికం తథా ।

భక్ష్యభోజ్యఫలాదీంశ్చ కామధేనుం తథాసృజత్ ॥ ౧,౮౨.౧౦॥

పశ్చుక్రోశం గయోక్షేత్రం బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ ప్రభుః ।

ధరమయాగేషు లోభాత్తు ప్రతిగృహ్య ధనాదికమ్ ॥ ౧,౮౨.౧౧॥

స్థితా విప్రాస్తదా శప్తా గయాయాం బ్రాహ్మణాస్తతః ।

మా భూత్తైపురుషీ విద్యా మా భూత్తైపురుషం ధనమ్ ॥ ౧,౮౨.౧౨॥

యుష్మాకం స్యాద్వారివహా నదీ పాషాణపర్వతః ।

శప్తైస్తు ప్రార్థితో బ్రహ్మనుగ్రహం కృతవాన్పుభుః ॥ ౧,౮౨.౧౩॥

లోకాః పుణ్యా గయాయాం హి శ్రాద్ధినో బ్రహ్మలోకగాః ।
 యుష్మాన్యే పూజయిష్యన్తి తైరహం పూజితః సదా ॥ ౧,౮౨.౧౪॥
 బ్రహ్మజ్ఞానం గయాశ్రాద్ధం గోగృహే మరణం తథా ।
 వాసః పుంసాం కురుక్షేత్రే ముక్తిరేషా చతుర్విధా ॥ ౧,౮౨.౧౫॥
 సముద్రాః సరితః సర్వా వాపీకూపప్రాదాస్తథా ।
 స్నాతుకామా గయాతీర్థం వ్యాస యాస యాన్తి న సంశయః ॥ ౧,౮౨.౧౬॥
 బ్రహ్మహత్యా సురాపానం స్త్రేయం గుర్వక్ష్మానాగమః ।
 పాపం తత్సంగజం సర్వం గయాశ్రాద్ధాద్విసశ్యతి ॥ ౧,౮౨.౧౭॥
 అసంస్కృతా మృతా య చ పశుచోరహతాశ్చ యే ।
 సర్పదష్టా గయాశ్రాద్ధాన్ముక్తాః స్వర్గం వ్రజన్తి తే ॥ ౧,౮౨.౧౮॥
 గయాయాం పిణ్డదానేన యత్ఫలం లభతే నరః ।
 న తచ్ఛక్యం మయా వక్తుం వర్షకోటిశతైరపి ॥ ౧,౮౨.౧౯॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 గయామాహాత్యం నామ ద్వ్యశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౩

బ్రహ్మోవాచ ।
 కీకటిషు గయా పుణ్యా పుణ్యం రాజగృహం వనమ్ ।
 విషయశ్చారణః పుణ్యో నదీనాం చ పునః పునా ॥ ౧,౮౩.౧॥
 ముణ్డపృష్ఠం తు పూర్వస్మిన్పశ్చిమే దక్షిణోత్తరే ।
 సార్ధక్రోశద్వయం మానం గయాయాం పరికీర్తితమ్ ॥ ౧,౮౩.౨॥
 పశ్చిక్రోశం గయాక్షేత్రం క్రోశమేకం గయాశిరః ।
 తత్ర పిణ్డప్రదానేన తృప్తిర్భవతి శాశ్వతీ ॥ ౧,౮౩.౩॥
 నగాజ్జనార్దనాబ్జైవ కూపాచ్ఛత్రరమానసాత్ ।
 ఏతద్గయాశిరః ప్రోక్తం ఫల్గుతీర్థం తదుచ్యతే ॥ ౧,౮౩.౪॥
 తత్ర పిణ్డప్రదానేన పితృణా పరమా గతిః ।
 గయాగమనమాత్రేణ పితృణామన్యథో భవేత్ ॥ ౧,౮౩.౫॥
 గయాయాం పితృరూపేణ దేవదేవో జనార్దనః ।

తం దృష్ట్యా పుణ్ణరీకాక్షం ముచ్యతే వై ఋణత్రయాత్ || ౧,౮౩.౬ ||
 రథమార్గం గయతీర్థే దృష్ట్యా రుద్రపదాదికే |
 కాలేశ్వరం చ కేదారం పితృణామనృణో భవేత్ || ౧,౮౩.౭ ||
 దృష్ట్యా పితామహం దేవం సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే |
 లోకం త్వనామయం యాతి దృష్ట్యా చ ప్రపితామహమ్ || ౧,౮౩.౮ ||
 తథా గదాధరం దేవం మాధవం పురుషోత్తమమ్ |
 తం ప్రణమ్య ప్రయత్నేన న భూయో జాయతే నరః || ౧,౮౩.౯ ||
 మౌనాదిత్యం మహాత్మానం కనకార్కం విశేషతః |
 దృష్ట్యా మౌనేన విప్రరే పితృణామనృణో భవేత్ || ౧,౮౩.౧౦ ||
 బ్రహ్మణం పూజయిత్వా చ బ్రహ్మలోకమవాప్నుయాత్ |
 గాయత్రీం ప్రతరుత్థాయ యస్తు పశ్యతి మానవః || ౧,౮౩.౧౧ ||
 సన్ధ్యాం కృత్వా ప్రయత్నేన సర్వవేదఫలం లభేత్ |
 సావిత్రిం చైవ మధ్యాహ్నా దృష్ట్యా యజ్ఞఫలం లభేత్ || ౧,౮౩.౧౨ ||
 సరస్వతీం చ సాయాహ్నా దృష్ట్యా దానఫలం లభేత్ |
 నగస్థమీశ్వరం దృష్ట్యా పితృణామనృణో భవేత్ || ౧,౮౩.౧౩ ||
 ధర్మారణ్యం ధర్మమీశం దృష్ట్యా స్యాద్దృణనాశనమ్ |
 దేవం గృధ్రేశ్వరం దృష్ట్యా కో న ముచ్యేత బన్ధనాత్ || ౧,౮౩.౧౪ ||
 ధేనుం దృష్ట్యా ధేనువనే బ్రహ్మలోకం నయేత్పితృన్ |
 ప్రభాసేశం ప్రభాసే చ దృష్ట్యా యాతి పరాం గతిమ్ || ౧,౮౩.౧౫ ||
 కోటీశ్వరం చాశ్వమేధం దృష్ట్యా స్యాద్దృణనాశనమ్ |
 స్వర్గద్వారేశ్వరం దృష్ట్యా ముచ్యతే భవబన్ధనాత్ || ౧,౮౩.౧౬ ||
 రామేశ్వరం గదాలోలం దృష్ట్యా స్వర్గమవాప్నుయాత్ |
 బ్రహ్మేశ్వరం తథా దృష్ట్యా ముచ్యతే బ్రహ్మహత్యయా || ౧,౮౩.౧౭ ||
 ముణ్ణపృష్ఠే మహాచణ్డిం దృష్ట్యా కామానవాప్నుయాత్ |
 ఫల్గ్వీశం ఫల్గుచణ్డిం చ గౌరీం దృష్ట్యా చ మజ్జలామ్ || ౧,౮౩.౧౮ ||
 గోమకం గోపతిం దేవం పితృణామనృణో భవేత్ |
 ఆఙ్కారేశం చ సిద్ధేశం గయాదిత్యం గజం తథా || ౧,౮౩.౧౯ ||

మార్కణ్డేయేశ్వరం దృష్ట్వా పితృణామన్మణో భవేత్ |
 ఫల్గుతీర్థే నరః స్నాత్వా దృష్ట్వా దేవం గదాధరమ్ || ౧,౮౩.౨౦||
 ఏతేన కిం న పర్వాక్షం నృణాం సుకృతకారిణామ్ |
 బ్రహ్మలోకం ప్రయాస్తీహ పురుషా ఏకవింశతిః || ౧,౮౩.౨౧||
 పృథివ్యాం యాని తీర్థానీ యే సముద్రాః సరాంసి చ |
 ఫల్గుతీర్థం గమిష్యన్తి వారమేకం దినేదినే || ౧,౮౩.౨౨||
 పృథివ్యాం చ గయా పుణ్యా గయాయాం చ గయాశిరః |
 శ్రేష్ఠం తథా ఫల్గుతీర్థం తన్ముఖం చ సురస్య హి || ౧,౮౩.౨౩||
 ఉదీచి కనకానద్యో నాభితీర్థం తు మధ్యతః |
 పుణ్యం బ్రహ్మసదస్తీర్థం స్నానాత్స్వాద్బ్రహ్మలోకదమ్ || ౧,౮౩.౨౪||
 కూపే పిణ్డాదికం కృత్వా పితృణామన్మణో భవేత్ |
 తథాక్షయవఠే శ్రాద్ధీ బ్రహ్మలోకం నయేత్పితౄన్ || ౧,౮౩.౨౫||
 హంసతీర్థే నరః స్నాత్వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే |
 కోటితీర్థ గయాలోలే వైతరణ్యాం చ గోమకే || ౧,౮౩.౨౬||
 బ్రహ్మలోకం నయేచ్ఛ్రాద్ధీ పురుషానేకవింశతిమ్ |
 బ్రహ్మతీర్థే రామతీర్థే ఆగ్నేయే సోమతీర్థకే || ౧,౮౩.౨౭||
 శ్రాద్ధీ రామహదే బ్రహ్మలోకం పితృకులం నయేత్ |
 ఉత్తరే మానసే శ్రాద్ధీ న భూయో జాయతే నరః || ౧,౮౩.౨౮||
 దక్షిణే మానసే శ్రాద్ధీ బ్రహ్మలోకం పితౄన్నయేత్ |
 స్వగద్వారే నరః శ్రాద్ధీ బ్రహ్మలోకం నయేత్పితౄన్ |
 భీష్మతర్పణకృత్తస్య కూటే తారయతే పితౄన్ |
 గృధ్రేశ్వరే తథా శ్రాద్ధీ పితృణామన్మణో భవేత్ || ౧,౮౩.౨౯||
 శ్రాద్ధీ చ ధేనుకారణ్యే బ్రహ్మలోకం పితౄన్నయేత్ |
 తిలధేనుప్రదః స్నాత్వా దృష్ట్వా ధేనుం న సంశయః || ౧,౮౩.౩౦||
 ఐన్ద్రో వా నరతీర్థే చ వాసవే వైష్ణవే తథా |
 మహానద్యాం కృతశ్రాద్ధో బ్రహ్మలోకం నయేత్పితౄన్ || ౧,౮౩.౩౧||
 గాయత్రే చైవ సావిత్రే తీర్థే సారస్వతే తథా |

స్నానస న్ధ్యాతర్పణకృచ్ఛాద్ధీ వైకోత్తరం శతమ్ || ౧,౮౩.౩౨||
 పితృణాం తు కులం బ్రహ్మలోకం నయతి మానవః |
 బ్రహ్మయోనిం వినిర్గచ్ఛేత్ప్రయతః పితృమానసః || ౧,౮౩.౩౩||
 తర్పయిత్వా పితృన్దేవాన్ను విశేద్యోనిసంకృతే |
 తర్పణే కాకజిజ్ఞాస్యో పితృణాం తృప్తిరక్షయా || ౧,౮౩.౩౪||
 ధర్మారణ్యే మతఙ్గస్య వాప్యం శ్రాద్ధాద్ధివం వ్రజేత్ |
 ధర్మయాపే చ కూపే త పితృణామనృణో భవేత్ || ౧,౮౩.౩౫||
 ప్రమాణం దేవతాః సన్తు లోకపాలాశ్చ సాక్షిణః |
 మయాగత్య మతఙ్గేఽస్మిన్పితృణాం నిష్కృతిః కృతా || ౧,౮౩.౩౬||
 రామతీర్థే నరాః స్నాత్వా శ్రాద్ధం కృత్వా ప్రభాసకే |
 శిలాయాం ప్రేతభావాత్సుర్ముక్తాః పితృగణాః కిల || ౧,౮౩.౩౭||
 శ్రాద్ధకృచ్ఛ స్వపుష్టాయాం త్రిః సప్తకులముద్ధరేత్ |
 శ్రాద్ధకృన్ముణ్ణపృష్టాదౌ బ్రహ్మలోకం నయేత్పితృన్ || ౧,౮౩.౩౮||
 గయాయాం న హి తత్థానం యత్ర తీర్థం న విద్యతే |
 పంచుక్రోశే గయాక్షేత్రే యత్ర తత్ర తు పిణ్డదః || ౧,౮౩.౩౯||
 అక్షయం ఫలమాప్నోతి బ్రహ్మలోకం నయేత్పితృన్ |
 జనార్దనస్య హస్తే తు పిణ్డం దద్యాత్స్వకం నరః || ౧,౮౩.౪౦||
 ఏష పిణ్డే మయా దత్తస్తవ హస్తే జనార్దన ! |
 పరలోకం గతే మోక్షమక్షయ్యముపతిష్ఠతామ్ || ౧,౮౩.౪౧||
 బ్రహ్మలోకమవాప్నోతి పితృభిః సహ నిశ్చితమ్ |
 గయాయాం ధర్మపృష్ఠే చ సరసి బ్రహ్మణస్తథా || ౧,౮౩.౪౨||
 గయాశీర్షేఽక్షయవతే పితృణాం దత్తమక్షయమ్ |
 ధర్మారణ్యం ధర్మపృష్ఠం ధేనుకారణ్యమేవ చ || ౧,౮౩.౪౩||
 దృష్టైవతాని పితృన్శాన్సార్యవంశ్యాన్వింశతిముద్ధరేత్ |
 బ్రహ్మారణ్యం మహానద్యాః పశ్చిమో భాగ ఉచ్యతే || ౧,౮౩.౪౪||
 పూర్వో బ్రహ్మసదో భాగో నాగాద్ధిర్భరతాశ్రమః |
 భరతస్యాశ్రమే శ్రాద్ధీ మతఙ్గస్య పదే భవేత్ || ౧,౮౩.౪౫||

గయాశ్చిరాద్ధక్షిణతో మహానద్యాశ్చ పశ్చిమే ।
 తత్స్మృతం చ మృకవనం తత్ర పాణ్డూశిలాస్తి హి ॥ ౧,౮౩.౪౬ ॥
 శ్రాద్ధీ తత్ర తృతీయాయాం నిశ్చిరాయాశ్చ మణ్డలే ।
 మహాహ్రదే చ కౌశిక్యామక్షయం ఫలమాప్పుయాత్ ॥ ౧,౮౩.౪౭ ॥
 వైతరణ్యా శ్చోత్తరతస్తుతీయాఖ్యో జలాశయః ।
 పదాని తత్ర క్రౌంచస్య శ్రాద్ధీ స్వర్గం నయేత్పితౄన్ ॥ ౧,౮౩.౪౮ ॥
 క్రౌంచపాదాదుత్తరతో నిశ్చిరాఖ్యో జలాశయః ।
 సకృద్యత్రాభిగమనం సకృత్పింజుప్రపాతనమ్ ॥ ౧,౮౩.౪౯ ॥
 దుర్లభం కిం పునర్నిత్యమస్మిన్నేవ వ్యవస్థితిః ।
 మహానద్యాముపస్పృశ్య తర్పయేత్పితౄదేవతాః ॥ ౧,౮౩.౫౦ ॥
 అక్షయాన్ప్రాపుయాల్లోకాన్కులం చాపి సముద్ధరేత్ ।
 సావిత్రే పత్యతే సన్ధ్యా కృతా స్యాద్ధ్వాదశాభిక్తి ॥ ౧,౮౩.౫౧ ॥
 శుక్లకృష్ణావుభౌ పక్షౌ గయాయాం యో వసేన్నరః పునాత్యాసత్తమం
 చైవ కులం నాస్త్యత్ర సంశయః ॥ ౧,౮౩.౫౨ ॥
 గయాయాం ముణాడపృష్ఠం చ అరవిన్దం చ పర్వతమ్ ।
 తృతీయం త్రైంచపాదం చ దృష్ట్వా పాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౧,౮౩.౫౩ ॥
 మకరే వర్తమానే చ గ్రహణే చన్ద్రసూర్యయోః ।
 దుర్లభం త్రిషు లోకేషు గయాయాం పింజుపాతనమ్ ॥ ౧,౮౩.౫౪ ॥
 మహాహ్రదే చ కౌశిక్యాం మూలక్షేత్రే విశేషతః ।
 గుహాయాం గృధ్రకూటస్య శ్రాద్ధం దత్తం (సప్త) మహాఫలమ్ ॥ ౧,౮౩.౫౫ ॥
 యత్ర మాహేశ్వరీ ధారా శ్రాద్ధీ తత్రాన్మణో భవేత్ ।
 పుణ్యాం విశాలామాసాద్య నదీం త్రైలోక్య విశ్రుతామ్ ॥ ౧,౮౩.౫౬ ॥
 అగ్నిష్టోమమవాప్నోతి శ్రాద్ధీ ప్రాయాద్ధివం నరః ।
 శ్రాద్ధీ మాసపదే స్నాత్వా వాజపేయఫలం లభేత్ ॥ ౧,౮౩.౫౭ ॥
 రవిపాదే పింజుదానాత్పితౄద్ధారణం భవేత్ ।
 గయాస్థో యో దదాత్యన్నం పితరస్తేన పుత్రిణః ॥ ౧,౮౩.౫౮ ॥
 కాఙ్క్షే పితరః పుత్రాన్నరకాదృభయభీరవః ।

గయాం యాస్యతి యః కశ్చిత్సోఽస్మాన్మన్తరయిష్యతి || ౧,౮౩.౫౯||
 గయాప్రాప్తం సుతం దృష్ట్వా పితృణాముత్సవో భవేత్ |
 పభ్యామపి జలం స్పృష్ట్వా అస్మభ్యం కిల దాస్యతి || ౧,౮౩.౬౦||
 ఆత్మజో వా తథాన్యో వా గయాకూపే యదా తదా |
 యన్నామ్నా పాతయేత్పిణ్ణం తం నయేద్బ్రహ్మ శాశ్వతమ్ || ౧,౮౩.౬౧||
 పుణ్డరీకం విష్ణులోకం ప్రాప్నుయాత్కీఠీర్థగః |
 యా సా వైతరణీ నామ త్రిషు లోకేషు విశ్రుతా || ౧,౮౩.౬౨||
 సావతీర్ణా గయాక్షేత్రే పితృణాం తారణాయ హి |
 శ్రాద్ధదః పిణ్డదస్తత్ర గోప్రదానం కరోతియః || ౧,౮౩.౬౩||
 ఏకవింశతివంశ్యాన్న తారయేన్నాత్ర సంశయః |
 యది పుత్రో గయాం గచ్ఛేత్కదాచిత్కాలపర్యయే || ౧,౮౩.౬౪||
 తానేవ భోజయేద్విప్రాన్బ్రహ్మణా యే ప్రకల్పితాః |
 తేషాం బ్రహ్మసదః స్థానం సోమపానం తథైవ చ || ౧,౮౩.౬౫||
 బ్రహ్మప్రకల్పితం స్థానం విప్రా బ్రహ్మప్రకల్పపితాః |
 పూజితైః పూజితాః సర్వే పితృభిః సహ దేవతాః || ౧,౮౩.౬౬||
 తర్పయేత్తు గయావిప్రాన్స్తవ్యకవ్యైర్విధానతః |
 స్థానం దేహపరిత్యాగే గయాయాం తు విధీయతే || ౧,౮౩.౬౭||
 యః కరోతి వృషోత్సర్గం గయాక్షేత్రే హ్యనుత్తమే |
 అగ్నిష్టోమశతం పుణ్యం లభతే నాత్ర సంశయః || ౧,౮౩.౬౮||
 ఆత్మనోఽపి మహాబుద్ధిర్గయాయాం తు త్తిలైర్వినా |
 పిణ్డనిర్వాపణం కుర్యాదన్యేషామపి మానవః || ౧,౮౩.౬౯||
 యావన్తో జ్ఞాతయః పిత్ర్యా బాన్ధవాః సుహృదస్తథా |
 తేభ్యో వ్యాసగయాభూమా పిణ్డో దేయో విధానతః || ౧,౮౩.౭౦||
 రామతీర్థే నరః స్నాత్వా గోశతస్యాన్నయాత్ఫలమ్ |
 మతక్లవాప్యాం స్నాత్వా చ గోసహస్రఫలం లభేత్ || ౧,౮౩.౭౧||
 నిశ్చిరాసంగమే స్నాత్వా బ్రహ్మలోకం నయేత్పితృన్ |
 వసిష్ఠస్యాశ్రమే స్నాత్వా వాజపేయం చ విస్తతి || ౧,౮౩.౭౨||

మహాకౌశ్యం సమావాసాదశ్వమేధఫలం లభేత్ |
 పితామహస్య సరసః ప్రసృతా లోకపావనీ || ౧,౮౩.౭౩||
 సమీపే త్వగ్నిధారేతి విశ్రుతా కపిలా హి సా |
 అగ్నిష్టోమఫలం శ్రాద్ధీ స్నాత్వాత్ర కృతకృత్యతా || ౧,౮౩.౭౪||
 శ్రాద్ధీ కుమారధారాయామశ్వమేధఫలం లభేత్ |
 కుమారమభిగమ్యాథ నత్వా ముక్తిమవాప్నుయాత్ || ౧,౮౩.౭౫||
 సోమకుణ్డే నరః స్నాత్వా సోమలోకం చ గచ్ఛతి |
 సంవర్తస్య నరో వాప్యాం సుభగః స్యాత్తు పిణ్డదః || ౧,౮౩.౭౬||
 ధౌతపాపా నరో యాతి ప్రేతకుణ్డే చ పిణ్డదః |
 దేవనద్యాం తేలిహనే మథనే జానుగర్తకే || ౧,౮౩.౭౭||
 ఏవమాదిషు తీర్థేషు పిణ్డదస్తారయేత్పితౄన్ |
 నత్వా దేవాన్వసిష్ఠేశప్రభృతీన్పుణసంక్షయమ్ || ౧,౮౩.౭౮||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 గయామాహాత్యం నామ త్ర్యశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౪

బ్రహ్మోవాచ |
 ఉద్యతస్తు గయాం గస్తుం శ్రాద్ధం కృత్వా విధానతః |
 విధాయ కార్పటీవిషం గ్రామస్యాపి ప్రదక్షిణమ్ || ౧,౮౪.౧||
 తతో గ్రామాన్తరం గత్వా శ్రాద్ధశేషస్య భోజనమ్ |
 కృత్వా ప్రదక్షిణం గచ్ఛేత్ప్రతిగ్రహవివర్జితః || ౧,౮౪.౨||
 గృహోచ్ఛలితమాత్రస్య గయాయాం గమనం ప్రతి |
 స్వర్గారోహణసోపానం పితౄణాం తు పదేపదే || ౧,౮౪.౩||
 ముణ్డనం చోపవాసశ్చ సర్వతీర్థేష్వయం విధిః |
 వర్జయత్వా కురుక్షేత్రం విశాలాం విరజాం గయామ్ || ౧,౮౪.౪||
 దివా చ సర్వదా రాత్రౌ గయాయాం శ్రాద్ధకృద్భవేత్ |
 వారాణస్యాం కృతం శ్రాద్ధం తీర్థే శోణనదే తథా || ౧,౮౪.౫||
 పునః పునామహానద్యాం శ్రాద్ధీ స్వర్గం పితౄన్నయేత్ |

ఉత్తరం మానసం గత్వా సిద్ధిం ప్రాప్నోత్యనుత్తమామ్ ॥ ౧,౮౪.౬ ॥
 తస్మిన్నివర్తయేచ్ఛార్ధం స్నానం చైవ నివర్తయేత్ ।
 కామాన్స లభతే దివ్యాన్మోక్షోపాయం చ సర్వతః ॥ ౧,౮౪.౭ ॥
 దక్షిణం మానసం గత్వా మోసీ పిణ్డాది కారయేత్ ।
 ఋణత్రయాపాకరణం లభేద్దక్షిణమానసే ॥ ౧,౮౪.౮ ॥
 సిద్ధానాం ప్రీతిజననైః పాపానాం చ భయఙ్కరైః ।
 లేలిహానైర్మహాఘోరైరక్షతైః పన్నగోత్తమైః ॥ ౧,౮౪.౯ ॥
 నామ్నా కనఖలం తీర్థం త్రిషు లోకేషు విశ్రుతమ్ ।
 ఉదీచ్యాం ముణ్డపృష్ఠస్య దేవర్షిగణసేవితమ్ ॥ ౧,౮౪.౧౦ ॥
 తత్ర స్నాత్వా దివం యాతి శ్రాద్ధం దత్తమథాక్షయమ్ ।
 సూర్యం నత్వా త్విదం కుర్యాత్కృతపిణ్డాదిసత్క్రియః ॥ ౧,౮౪.౧౧ ॥
 కవ్యవాహస్తథా సోమో యమశ్చైవార్యమా తథా ।
 అగ్నిష్యాత్తా బర్హిషదః సోమపాః పిద్యదేవతాః ॥ ౧,౮౪.౧౨ ॥
 ఆగచ్ఛన్తు మహాభాగా యుషమాభీ రక్షితాస్త్విహ ।
 మదీయాః పితరో యే చ కులే జాతాః సనాభయః ॥ ౧,౮౪.౧౩ ॥
 తేషాం పిణ్డప్రదానార్థమాగతోఽస్మి గయామిమామ్ ।
 కృతపిణ్డః ఫల్గుతీర్థే పశ్యేద్దేవం పితామహమ్ ॥ ౧,౮౪.౧౪ ॥
 గదాధరం తతః పశ్యేత్పితృణామనృణామనృణో భవేత్ ।
 ఫల్గుతీర్థే నరః స్నాత్వా దృష్ట్వా దేవం గదాధరమ్ ॥ ౧,౮౪.౧౫ ॥
 ఆత్మానం తారయేత్సద్యో దశ పూర్వాన్దశాపరాన్ ।
 ప్రథమేహ్నివిధిః ప్రోక్తో ద్వితీయదివసే వ్రజేత్ ॥ ౧,౮౪.౧౬ ॥
 ధర్మారణ్యం మతఙ్గస్య వాప్యాం పిణ్డాదికృద్భవేత్ ।
 ధర్మారణ్యం సమాసాద్య వాజపేయఫలం లభేత్ ॥ ౧,౮౪.౧౭ ॥
 రాజసూయాశ్వమేధాభ్యాం ఫలం స్యాద్బ్రహ్మతీర్థకే ।
 శ్రాద్ధం పిణ్డోదకం కార్యం మధ్యే వై కూపయాపయోః ॥ ౧,౮౪.౧౮ ॥
 కూపోదకేన తత్కార్యం పితృణాం దత్తమక్షయమ్ ।
 తృతీయేఽబహ్ని బ్రహ్మసదో గత్వా స్నాత్వాథ తర్పణమ్ ॥ ౧,౮౪.౧౯ ॥

కృత్వా శ్రాద్ధాదికం పిణ్డం మధ్యే వై యూపకూపయోః ।
 గోప్రచారసమీపస్థా ఆబ్రహ్మ బ్రహ్మకల్పితాః ॥ ౧,౮౪.౨౦॥
 తేషా సేవనమాత్రేణ పితరో మోక్షగామినః ।
 యూపం ప్రదక్షిణీకృత్య వాజపేయఫలం లభేత్ ॥ ౧,౮౪.౨౧॥
 ఫల్గుతీర్థే చతుర్థేఽహిని స్నాత్వా దేవాదితర్పణమ్ ।
 కృత్వా శ్రాద్ధజ్గయాశీర్షే కుర్యాద్బ్రుద్రపదాదిషు ॥ ౧,౮౪.౨౨॥
 పిణ్డాన్దాహిముఖే వ్యాసే పఞ్చాగ్నౌ చ పదత్రయే ।
 సూర్యేస్తుకార్తికేయేషు కృతం శ్రాద్ధం తథాక్షయమ్ ॥ ౧,౮౪.౨౩॥
 శ్రాద్ధం తు నవదేవత్యం కుర్యాద్ద్వాదశదైవతమ్ ।
 అన్వష్టకాసు వృద్ధౌ చ గయాయాం మృతవాసరే ॥ ౧,౮౪.౨౪॥
 అత్ర మాతుః పృథక్శ్రాద్ధమన్యత్ర పతినా సహ ।
 స్నాత్వా దశాశ్వమేధే తు దృష్ట్వా దేవం పితామహమ్ ॥ ౧,౮౪.౨౫॥
 రుద్రపాదం నరః స్పృష్ట్వా న చేహావర్తతే పునః ।
 త్రిరిక్షతపూర్ణాం పృథివీం దత్త్వా యత్ఫలమాప్నుయాత్ ॥ ౧,౮౪.౨౬॥
 స తత్ఫలమవాప్నోతి కృత్వా శ్రాద్ధం గయాశిరే ।
 శమీపత్రప్రమాణేన పిణ్డం దద్వాద్ధయాశిరే ॥ ౧,౮౪.౨౭॥
 పితరో యాన్తి దేవత్యం నాత్ర కార్యా విచారణా ।
 ముణ్డపృష్టే పదం న్యస్తం మహాదేవేన ధీమతా ॥ ౧,౮౪.౨౮॥
 ఆల్పేన తపసా తత్ర మహాపుణ్యమవాప్నుయాత్ ।
 గయాశీర్షే తు యః పిణ్డాన్నాన్నా యేషాం తు నిర్వపేత్ ॥ ౧,౮౪.౨౯॥
 నరకస్థా దివం యాన్తి స్వర్గస్థా మోక్షమాప్నుయుః ।
 పఞ్చమేఽహిని గన్ధాలోలే స్నాత్వా వటతలే తతః ॥ ౧,౮౪.౩౦॥
 పిణ్డాన్ద్యాయాత్పితృణాం చ సకలం తారయేత్కులమ్ ।
 వటమూలం సమాసాద్య శాకేనోష్ణోదకేన వా ॥ ౧,౮౪.౩౧॥
 ఏకస్మిన్సోజితే విప్ర కోటిర్భవతి భోజితాః ।
 కృతే శ్రాద్ధేఽక్షయవతే దృష్ట్వా చ ప్రపితామహమ్ ॥ ౧,౮౪.౩౨॥
 అక్షయాల్లంభితే లోకాన్కులానాముద్ధరేచ్ఛతమ్ ।

ఏష్టవ్యా బహవః పుత్రా యద్యేకోఽపి గయాం వ్రజేత్ || ౧,౮౪.౩౩||

యజేత వాశ్వమేధేన నీలం వా వృషముత్సృజేత్ |

ప్రేతః కశ్చిత్సముద్ధిశ్య వణిజం కశ్చీదబ్రవీత్ || ౧,౮౪.౩౪||

మమ నామ్నా గయాశీర్షే పిణ్ణనిర్వపణం కురు |

ప్రేతభావాద్విముక్తః స్యాంస్వర్గదో దాతురేవ చ || ౧,౮౪.౩౫||

శ్రుత్వా వణిగ్గయాశీర్ష ప్రేతరాజాయ పిణ్ణకమ్ |

ప్రదదావనుజైః సార్ధం స్వపితృభ్యస్తతో దదౌ || ౧,౮౪.౩౬||

సర్వే ముక్తా విశాలోఽపి సపుత్రోఽభుచ్చ పిణ్ణదః |

విశాలాయాం విశాలోఽభూద్రాజపుత్రోబ్రవీద్విజాన్ || ౧,౮౪.౩౭||

కథం పుత్రాదయః స్యుర్మే విప్రాశోఽతుర్విశాలకమ్ |

గయాయాం పిణ్ణదానేన తవ సర్వం భవిష్యతి || ౧,౮౪.౩౮||

విశాలోఽథ గయాశీర్ష పిణ్ణదోఽభూచ్చ పుత్రవాన్ |

దృష్ట్వాకాశే సితం రక్తం కృష్ణం పురుషమబ్రవీత్ || ౧,౮౪.౩౯||

కే యూయం తేషు చైవైకః సితః ప్రోచే విశాలకమ్ |

అహం సితస్తే జనక ఇన్ద్రలోకం గతః శభమ్ || ౧,౮౪.౪౦||

మమ పుత్ర పితా రక్తో బ్రహ్మహా పాపకృత్పరమ్ |

అయం పితామహః కృష్ణ ఋషయోఽనేన ఘాతితాః || ౧,౮౪.౪౧||

అపీచిం నరకం ప్రాప్తౌ ముక్తౌ జాతౌ చ పిణ్ణద |

ముక్తీకృతాస్తతః సర్వే వ్రజామః స్వర్గముత్తమమ్ || ౧,౮౪.౪౨||

కృతకృత్యో విశాలోఽపి రాజ్యం కృత్వా దివం యయా |

యేఽస్మత్కులే తు పితరో లుప్తపిణ్ణోదకక్రియాః || ౧,౮౪.౪౩||

యే చాప్యకృతచూడాస్తు యే చ గర్భాద్వినిఃసృతాః |

యేషాం దాహో న క్రియాచ యేఽగ్నిదగ్ధాస్తథాపరే || ౧,౮౪.౪౪||

భూమౌ దత్తేన తృప్యన్తు తృప్తా యాన్తు పరాం గతిమ్ |

పితా పితామహశ్చైవ తథైవ ప్రపితామహః || ౧,౮౪.౪౫||

మాతా పితామహీ చైవ తథైవ ప్రపితామహీ |

తథా మాతామహశ్చైవ ప్రమాతామహ ఏవ చ || ౧,౮౪.౪౬||

వృద్ధప్రమాతామహాశ్చ తథా మాతామహీ పరమ్ |
 ప్రమాతామహీ తథా వృద్ధప్రమాతామహీతి వై || ౧,౮౪.౪౭||
 అన్యేషాం చైవ పిణ్డోఽయమక్షయ్యముపతిష్ఠతామ్ || ౧,౮౪.౪౮||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 గయామాహాత్యం నామ చతురశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౫

బ్రహ్మోవాచ |

స్నాత్వా ప్రేతశిలాదౌ తు వరుణాస్థామృతేన చ |
 పిణ్డం దద్యాదీమైర్మృతైరావాహ్య చ పితౄన్నరాన్ || ౧,౮౫.౧||
 అస్మత్కృలే మృతా యే చ గతిర్యేషాం న విద్యతే |
 ఆవాహయిష్యేతాన్సర్వాన్దర్భపృష్ఠే తిలోదకైః || ౧,౮౫.౨||
 పితవంశే మృతా యే చ మాతృవంశే చ యే మృతాః |
 తషాముద్ధరణార్థాయే ఇమం పిణ్డే దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౩||
 మాతామహకులే యే చ గతిర్యేషాం న విద్యతే |
 తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇమం పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౪||
 అజాతదంతా యే కేచిద్యే చ గర్భే ప్రపీడితాః |
 తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇమ పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౫||
 బన్ధవర్గాశ్చ యే కేచిన్నామగోత్రవివర్జితాః |
 స్వగోత్రే పరగోత్రే వా గతిర్యేషాం న విద్యతే |
 తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇమ పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౬||
 ఉద్బన్ధనమృతా యే చ విషశస్త్రహతాశ్చ యే |
 ఆత్మోపఘాతినో యే చ తేభ్యః పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౭||
 అగ్నిదాహే మృతా యే చ సింహవ్యాఘ్రహతాశ్చయే |
 దంష్ఠ్రిభిః శృణ్గిర్వాపి తేషాం పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౮||
 అగ్నిదగ్ధాశ్చ యే కేచిన్నాగ్నిదగ్ధాస్తథాపరే |
 విద్యుచ్ఛౌరహతా యే చ తేభ్యః పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౯||
 రౌరవే వాన్ధతామిస్త్రై కాలసూత్రే చ యే గతాః |

తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇమం పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౧౦||
 అసిపత్రవనే ఘోరే కంభీపాకే చ యే గతాః |
 తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇం పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౧౧||
 అన్యేషాం యాతనా స్థానాం ప్రేతలోకనివాసినామ్ |
 తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇమ పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౧౨||
 పుశుయోనిం గతా యే చ పక్షికిటసరీసృపాః |
 అథవా వృక్షయోని స్థాన్తేభ్యః పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౧౩||
 అసంఖ్యయాతనాసంస్థా యే నీతా యమశాసనైః |
 తేషాముద్ధరణార్థాయ ఇమం పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౧౪||
 జాత్యన్తరసహస్రేషు భ్రమన్తి స్వేన కర్మణా |
 మానుష్యం దుర్లభం యేషాం తేభ్యః పిణ్డం దదామ్యహమ్ || ౧,౮౫.౧౫||
 యే బాన్ధవాబాన్ధవా వా యేఽన్యజన్మని బాన్ధవాః |
 తే సర్వేత్పత్తిమాయాన్తు పిణ్డదానేన సర్వదా || ౧,౮౫.౧౬||
 యే కేచిత్ప్రోతరూపేణ వర్తన్తే పితరో మమ |
 తే సర్వే తృప్తిమాయాన్తు పిణ్డదానేన సర్వదా || ౧,౮౫.౧౭||
 యే మే పితృకులే జాతాః కులే మాతుస్తథైవ చ |
 గురుశ్వశురబన్ధనాం యే చాన్యే బాన్ధవా మృతాః || ౧,౮౫.౧౮||
 యే మే కులే లుప్తపిణ్డాః పుత్రదారవివర్జితాః |
 క్రియాలో పహతా యే చ జాత్యన్ధాః పఙ్గవస్తథా || ౧,౮౫.౧౯||
 విరూపా ఆమగర్భాశ్చ జ్ఞాతాజ్ఞాతాః కులే మమ |
 తేషాం పిణ్డం మయా దత్తమక్షయ్యముపతిష్ఠతామ్ || ౧,౮౫.౨౦||
 సాక్షిణః సన్తు మే దేవా బ్రహ్మేశానాదయస్తథా |
 మయ గయాం సమాసాద్య పితృణాం నిష్కృతిః కృతా || ౧,౮౫.౨౧||
 ఆగతోఽహం గయాం దేవ ! పితృకార్యే గదాధర |
 తన్మే సాక్షీ భవత్స్వద్య అన్యణోఽహమృణత్రయాత్ || ౧,౮౫.౨౨||
 మహానదీ బ్రహ్మసరోఽక్షయో వటః ప్రభాసముద్యన్తమహో? గయాశిరః |
 సరస్వతీధర్మకథేనుపుష్పా ఏతే కురుక్షేత్రగతా గయాయామ్ || ౧,౮౫.౨౩||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పుర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
గయామాహాత్యం నామ పంచాశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬

బ్రహ్మోవాచ ।

యేయం ప్రేతశిలా ఖ్యాతా గయాయాం సా త్రిధా స్థితా ।

ప్రభాసే ప్రేతకుణ్డే చ గయాసురశిరస్యపి ॥ ౧,౧౬.౧॥

ధర్మేణ ధారితా భూత్యై సర్వదేవమయీ శిలా ।

ప్రేతత్వం యే గతా నృణాం మిత్రాద్యా బాన్ధవాదయః ॥ ౧,౧౬.౨॥

తేషాముద్ధరణార్థాయ యతః ప్రేతశిలా శుభా ।

అతోఽత్ర మునయో భూపా రాజపత్న్యాదయః సదా ॥ ౧,౧౬.౩॥

తస్యాం శిలాయాం శ్రాద్ధాదికర్తారో బ్రహ్మలోకగాః ।

గయాసురస్య యన్ముణ్డం తస్య పృష్ఠే శిలా యతః ॥ ౧,౧౬.౪॥

ముణాడపృష్ఠో గిరిస్తస్మాత్సర్వదేవమయో హ్యయమ్ ।

ముణ్డపృష్ఠస్య పాదేషు యతో బ్రహ్మసరోముఖాః ॥ ౧,౧౬.౫॥

అరవిన్దవనం తేషు తేన చైవోపలక్షితః ।

అరవిన్దో గిరిర్నామ క్రౌంచ్చపాదాఙ్కితో యతః ॥ ౧,౧౬.౬॥

తస్మా ద్గిరిః క్రైంచ్చపాదః పితృణాం బ్రహ్మలోకదః ।

గదాధరాదయో దేవా ఆద్యా ఆదౌ వ్యవస్థితాః ॥ ౧,౧౬.౭॥

శిలారూపేణ చావ్యక్తాస్తస్మాద్దేవమయీ శిలా ।

గయా శిరశ్చాదయిత్యా గురుత్వాదాస్థితా శిలా ॥ ౧,౧౬.౮॥

కాలాన్తరేణ వ్యక్తశ్చస్థిత ఆదిగదాధరః ।

మహారుద్రాదిదేవైస్తు ఆనాదినిధనో హరిః ॥ ౧,౧౬.౯॥

ధర్మ సంరక్షణార్థాయ అధర్మాదివినష్టయే ।

దైత్యరాక్షసనాశార్థం మత్స్యః పూర్వం యథాభవత్ ॥ ౧,౧౬.౧౦॥

కూర్మో వరాహో నృహరిర్వామనో రామ ఊర్జితః ।

యథా దాశరథీ రామః కృష్ణోబుద్ధోఽథ కల్కస్యపి ॥ ౧,౧౬.౧౧॥

తథా వ్యక్తోఽవ్యక్తరూపీ ఆసీదాదిర్గదాధరః ।

ఆదిరాదౌ పూజతోఽత్ర దేవైర్బ్రహ్మాదిభిర్యతః ॥ ౧,౮౬.౧౨॥
 పాద్యాద్యైర్గంధపుష్పాద్యైరత ఆదిగదాధరః ।
 గదాధరం సురైః సార్థమాద్యం గత్వా దదాతి యః ॥ ౧,౮౬.౧౩॥
 అర్ఘ్యం పాత్రం చ పాద్యం చ గంధపుష్పం చ ధూపకమ్ ।
 దీపం నైవైద్యముత్కృష్టం మాల్యాని వివిధాని చ ॥ ౧,౮౬.౧౪॥
 వస్త్రాణి ముకుటం ఘణ్ణా చామరం ప్రేక్షణీయకమ్ ।
 అలఙ్కారాదికం పిణ్ణమన్నదానాదికం తథా ॥ ౧,౮౬.౧౫॥
 తేషాం తావద్ధనం ధాన్యమాయురారో గ్యసమ్పదః ।
 పుత్రాదిసంతతిశ్రేయోవిద్యార్థం కామ ఈప్సితః ॥ ౧,౮౬.౧౬॥
 భార్యా స్వర్గాదివాసశ్చ స్వర్గాదాగత్య రాజ్యకమ్ ।
 కులీనః సత్త్వసమ్పన్నో రణే మర్దితశాత్రవనః ॥ ౧,౮౬.౧౭॥
 వధబన్ధవినిర్ముక్తశాచ్ఛాన్తే మోక్షమవాప్నుయాత్ ।
 శ్రాద్ధపిణ్ణాదికర్తారః పితృభిర్బ్రహ్మలోకగాః ॥ ౧,౮౬.౧౮॥
 జగన్నాథం యేఽప్పయన్తి సుభద్రాం బలభద్రకమ్ ।
 జ్ఞానం ప్రాప్య శ్రియం పుత్రాన్వృజన్తి పురుషోత్తమమ్ ॥ ౧,౮౬.౧౯॥
 పురుషోత్తమరాజస్య సూర్యస్య చ గణస్య చ ।
 పురతస్తత్ర పిణ్ణాది పితృణాం బ్రహ్మలోకదః ॥ ౧,౮౬.౨౦॥
 నత్వా కపర్దివిఘ్నేశం సర్వవిఘ్నైః ప్రముచ్యతే ।
 కార్తికేయం పూజయిత్వా బ్రహ్మలోకమవాప్నుయాత్ ॥ ౧,౮౬.౨౧॥
 ద్వాదశాదిత్యమభ్యర్చ్య సర్వరోగైః ప్రముచ్యతే ।
 వైశ్వానరం సమభ్యర్చ్య ఉత్తమాం దీప్తిమాప్నుయాత్ ॥ ౧,౮౬.౨౨॥
 రేవన్తం పూజయిత్వాథ అశ్వానాప్నోత్యనుత్తమాన్ ।
 అభ్యర్చ్యైర్గంధం మహైశ్వర్యం గౌరీం సౌభాగ్యమాప్నుయాత్ ॥ ౧,౮౬.౨౩॥
 విద్యాం సరస్వతీం ప్రార్చ్య లక్ష్మీం సమూజ్య చ శ్రియమ్ ।
 గరుడం చ సమభ్యర్చ్య విఘ్నవృన్దాతప్రముచ్యతే ॥ ౧,౮౬.౨౪॥
 క్షేత్రపాలం సమభ్యర్చ్య గ్రహవృన్దైః ప్రముచ్యతే ।
 ముణ్ణపృష్ఠం సమభ్యర్చ్య సర్వకామమవాప్నుయాత్ ॥ ౧,౮౬.౨౫॥

నాగాష్టకం సమభ్యర్చ్య నాగదష్టో విముచ్యతే |
 బ్రహ్మీణం పూజయిత్వా చ బ్రహ్మలోకమవాప్నుయాత్ || ౧,౮౬.౨౬ ||
 బలభద్రం సమభ్యర్చ్య బలారోగ్యమవాప్నుయాత్ |
 సుభద్రాం పూజయిత్వా తు సౌభాగ్యం పరమాప్నుయాత్ || ౧,౮౬.౨౭ ||
 సర్వాన్కామానవాప్నోతి సమూజ్య పురుషోత్తమమ్ |
 నారాయణం తు సమూజ్య నరాణామధిపో భవేత్ || ౧,౮౬.౨౮ ||
 స్పృష్ట్యా నత్వా నారసింహం సంగ్రామే విజయీ భవేత్ |
 వరాహం పూజయిత్వా తు భూమిరాజ్యమవాప్నుయాత్ || ౧,౮౬.౨౯ ||
 మాలావిద్యాధరో స్పృష్ట్యా విద్యాధరపదం లభేత్ |
 సర్వాన్కామానవాప్నోతి సమూజ్యాదిగదాధరమ్ || ౧,౮౬.౩౦ ||
 సోమనాథం సమభ్యర్చ్య శివలోకమవాప్నుయాత్ |
 రుద్రేశ్వరం సమస్కృత్య రుద్రలోకే మహీయతే || ౧,౮౬.౩౧ ||
 రామేశ్వరం నరో నత్వా రామవత్సుప్రియో భవేత్ |
 బ్రహ్మేశ్వరం నరః స్తుత్వా బ్రహ్మలోకాయ కల్వ్యతే || ౧,౮౬.౩౨ ||
 కాలేశ్వరం సమభ్యర్చ్య నరః కాలజ్ఞయో భవేత్ |
 కేదారం పూజయిత్వా తు శివలోకే మహీయతే || ౧,౮౬.౩౩ ||
 సిద్ధేశ్వరం చ సమూజ్య సిద్ధో బ్రహ్మపురం వ్రజేత్ |
 ఆద్యై రుద్రాదిభిః సార్థం దృష్ట్యా హ్యోదిగదాధరమ్ || ౧,౮౬.౩౪ ||
 కులానాం శతముద్భృత్య నయేద్బ్రహ్మపురం నరః |
 ధర్మార్థో ప్రాప్నుయాద్ధర్మమర్థార్థో చార్థమాప్నుయాత్ || ౧,౮౬.౩౫ ||
 కామాన్సమ్రాప్నుయాత్కామీ మోక్షార్థో మోక్షమాప్నుయాత్ |
 రాజ్యార్థో రాజ్యమాప్నోతి శాస్త్రార్థో శాస్త్రమాప్నుయాత్ || ౧,౮౬.౩౬ ||
 సర్వార్థో సర్వమాప్నోతి సమూజ్యాదిగదాధరమ్ |
 పుత్రాన్పుత్రార్థినీ స్త్రీ చ సౌభాగ్యం చ తదర్థినీ || ౧,౮౬.౩౭ ||
 వంశార్థినీ చ వంశాన్వై ప్రాప్యార్యాదిగదాధరమ్ |
 శ్రాద్ధేన పిణ్డదానేన అన్నదానేన వారిదః || ౧,౮౬.౩౮ ||
 బ్రహ్మలోకమవాప్నోతి సమూజ్యాదిగదాధరమ్ |

పుథివ్యాం సర్వతీర్థేభ్యో యథా శ్రేష్ఠా గయా పురీ || ౧,౮౬.౩౯||
 తథా శిలాదిరూపశ్చ శ్రేష్ఠశ్చైవ గదాధరః |
 తస్మిన్ష్టప్తే శిలా దృష్టా యతః సర్వం గదాధరః || ౧,౮౬.౪౦||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 గయామాహాత్యం నామ షడశీతితమాఽధ్యాయః
 (ఇతి గయామాహాత్యం సమాప్తమ్) |

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౭

హరిరువాచ |
 చతుర్దశ మనూన్వక్ష్యే తత్పుతాశ్చ సుకాదికాన్ |
 మనుః స్వామముఖవః పూర్వమగ్నిపూర్వాద్యాశ్చ తత్పుతాః || ౧,౮౭.౧||
 మరీచిరత్యక్తిరసౌ పులస్త్యః పులహః క్రతుః |
 వసిష్ఠశ్చ మహాతేజా ఋషయః సప్తకీర్తితాః || ౧,౮౭.౨||
 జయాఖ్యాశాచమితాఖ్యాశ్చ శుక్రా యామాస్తథైవ చ |
 గణా ద్వాదశకాశ్చైతి చత్వారః సోమపాయినః || ౧,౮౭.౩||
 విశ్వభుగ్వామదేవేన్ద్రో బాష్కలిస్తదరిర్హ్వాభూత్ |
 స హతో విష్ణునా దైత్యశ్చక్రేణ సుమహాత్మనా || ౧,౮౭.౪||
 మనుః స్వారోచిషశ్చాథ తత్పుత్రో మణ్డలేశ్వరః |
 చిత్రకో వినతశ్చైవ కర్ణాన్తో విద్యుతో రవిః || ౧,౮౭.౫||
 బృహద్గుణో నభశ్చైవ మహాబలపరాక్రమః |
 ఊర్జస్తమ్బస్తథా ప్రాణ ఋషభో నిశ్చల (౮) స్తథా || ౧,౮౭.౬||
 దత్తో (మోభ) లిశ్చావరీవాంశ్చ ఋష్యః సప్తకీర్తితాః |
 తుషితా ద్వాదశ ప్రోక్తాస్తథా పారావతాశ్చ యే || ౧,౮౭.౭||
 ఇన్ద్రో విపశ్చిద్దేవానాం తద్రిపుః పురుకృత్సరః |
 జఘాన హస్తీరూపేణ భగవాన్మధుసూదనః || ౧,౮౭.౮||
 ఔత్తమస్య మనోః పుత్రా ఆజశ్చ పరశుస్తథా |
 వినీతశ్చ సుకేతుశ్చ సుమిత్రః సుబలః శుచిః || ౧,౮౭.౯||
 దేవో దేవావృధో రుద్ర ! మహోత్సాహోజితస్తథా |

రథౌజా ఊర్ధ్వబాహుశ్చ శరణశ్చానఘో మునిః ॥ ౧,౮౭.౧౦॥
 సుతపాః శక్కురిత్యేతే ఋషయః సప్త కీర్తితాః ।
 వశవర్తస్వధామానః శివాః సత్యాః ప్రతర్దనాః ॥ ౧,౮౭.౧౧॥
 పఞ్చ దేవగణాః ప్రోక్తా సర్వే ద్వాదశకాస్తు తే ।
 ఇన్ద్రః స్వశాన్తిస్తచ్చక్రః ప్రలమ్బో నామ దానవః ॥ ౧,౮౭.౧౨॥
 మత్స్యరూపీ హారిర్విష్ణుస్తం జఘాన చ దానవమ్ ।
 తామసస్య మనోః పుత్రా జానుజ్ఞోఽథ నిర్భయః ॥ ౧,౮౭.౧౩॥
 నవఖ్యాతిర్నయశ్చైవ ప్రియభృతోఽవివిషిపః ।
 దృఢేషుః ప్రస్తలాక్షః కృబన్ధః కృతస్తథా ॥ ౧,౮౭.౧౪॥
 జ్యోతిర్ధామా పృథుః (ధృష్ట) కావ్యశ్చైత్రశ్చేతాగ్నిహేమకాః (కౌ) ।
 మునయః కీర్తితాః సప్త సురాగాః సుధియస్తథా ॥ ౧,౮౭.౧౫॥
 హరయో దేవతామాం చ చత్వారః పఞ్చ (సప్త) వింశకాః ।
 గణా ఇన్ద్రః శివిస్తస్య శత్రుర్భౌమరథాః స్మృతాః ॥ ౧,౮౭.౧౬॥
 హరిణా కూర్మరూపేణ హతో భీమరథోఽసురః ।
 రైవతస్య మనోః పుత్రో మహా ప్రాణశ్చ సాధకః ॥ ౧,౮౭.౧౭॥
 వన (ల) బన్ధుర్నిరమిత్రః ప్రత్యఙ్గః పరహో శుచిః ।
 దృఢవ్రతః కేతుశ్చృగం ఋషయస్తస్య వర్ణ్యతే ॥ ౧,౮౭.౧౮॥
 వేదశ్రీర్వేదబాహుశ్చ ఊర్ధ్వబాహుస్తథైవ చ ।
 హిరణ్యరోమా పర్జన్యః సత్యనేత్రః (నామా) స్వధామ చ ॥ ౧,౮౭.౧౯॥
 అభూతరజసశ్చైవ తథా దేవాశ్వమేధసః ।
 వైకుణ్ఠ (ణ్ణాః) శ్చామృత (తా) శ్చైవ చత్వారో దేవతాగణాః ॥ ౧,౮౭.౨౦॥
 గణే చతుర్దశ సురా విభురిధ్రః ప్రతాపవాన్ ।
 శాన్తః శత్రుర్హతో దైత్యో హంసరూపేణ విష్ణునా ॥ ౧,౮౭.౨౧॥
 చాక్షుషస్య మనోః పుత్రా ఉరుః పురుర్మహాబలః ।
 శతద్యుమ్నస్తపస్వీ చ సత్యబాహుః(కోఽ) కృతిస్తథా ॥ ౧,౮౭.౨౨॥
 అగ్నిష్ణురతిరాత్రశ్చ సుద్యుమ్నశ్చ తథా నరః ।
 హవిష్మానుత్తమః శ్రీమాన్స్వ (సు) ధామా విరజస్తథా ॥ ౧,౮౭.౨౩॥

అభిమానః సహిష్ణుశ్చ మధుశ్రీరృషయః స్మృతాః ।
 ఆర్యాః ప్రభూతా భావ్యాశ్చ లేఖాశ్చ పృథుకాస్తథా ॥ ౧,౮౭.౨౪॥
 అష్టకస్య గణాః పఞ్చ తథా ప్రోక్తా దివోకసామ్ ।
 ఇన్ద్రో మనోజవః శత్రుర్మహాకాలో మహాభజః ॥ ౧,౮౭.౨౫॥
 అశ్వరూపేణ స హతో హరిణా లోకధారిణా ।
 మనోరైవస్వతస్యేతే పుత్రా విష్ణుపరాయణాః ॥ ౧,౮౭.౨౬॥
 ఇక్షాకురథ నాభాగో ధృష్టః శర్యాతిరేవ చ ।
 నరిష్యన్తస్తథా పాంసుర్నభో నేదిష్ట ఏవ చ ॥ ౧,౮౭.౨౭॥
 కరూషశ్చ పృషధ్రశ్చ సుద్యుమ్నశ్చ మనోః సుతాః ।
 అత్రిర్వసిష్ఠో భగవాఞ్జమదగ్నిశ్చ కశ్యపః ॥ ౧,౮౭.౨౮॥
 గౌతమశ్చ భరద్వాజో విశామిత్రోఽథ సప్తమః ।
 తథా హ్యేకోనపఞ్చాశస్మరుతః పరికీర్తితాః ॥ ౧,౮౭.౨౯॥
 ఆదిత్యా వసవః సాధ్యగణా ద్వాదశకాస్తయః ।
 ఏకాదశా తథా రుద్రా వసవోఽష్టా ప్రకీర్తితాః ॥ ౧,౮౭.౩౦॥
 ద్వావశ్విన్ౌ వినిర్దిష్టా విశ్వేదేవాస్తథా దశా ।
 దశావ౞జ్గిరసో దేవా నవ దేవగణాస్తథా ॥ ౧,౮౭.౩౧॥
 తేజస్వీ నామ వై శక్రో హిరణ్యాక్షో రిపుః స్మృతః ।
 హతో వరాహరూపేణ హరిణ్యాఖ్యోఽథ విష్ణునా ॥ ౧,౮౭.౩౨॥
 వక్ష్యే మనోర్భవిష్యస్య సావర్ణ్యాఖ్యస్య వై సుతాన్ ।
 విజయశ్చార్వవీరశ్చ నిర్మోహః సత్యవాక్రృతీ ॥ ౧,౮౭.౩౩॥
 వరిష్ఠశ్చ గరిష్ఠశ్చ వాచః సంగతిరేవ చ ।
 అశ్వత్థామా కృపో వ్యాసో గాలవో దీప్తిమానథ ॥ ౧,౮౭.౩౪॥
 ఋష్యశ్శ్లగ్గస్తథా రామ ఋషయః సప్త కీర్తితాః ।
 సుతపా అమృతాభాశ్చ ముఖ్యాశ్చాపి తథా సురాః ॥ ౧,౮౭.౩౫॥
 తేషాం గణస్తు దేవానా మేకైకో వింశకః స్మృతః ।
 విరోచనసుతస్నేషాం బలిరిన్ద్రో భవిష్యతి ॥ ౧,౮౭.౩౬॥
 దత్త్యేమాం యాచమానాయ విష్ణవే యః పదత్రయమ్ ।
 ఋద్ధిమిన్ద్రపదం హిత్యా తతః సిద్ధిమవాప్స్యతి ॥ ౧,౮౭.౩౭॥

వారుణేర్దక్షసావర్ణేర్నవమస్య సుతాఞ్చుణు |
 ధృతికేతుర్దేప్తికేతుః పఞ్చహస్తో నిరామయః |
 పృతుశ్రవా బృహదూద్యుమ్న ఋచీకో బృహతో గుణః || ౧,౮౭.౩౮ ||
 మేధాతిథిర్ద్యుతిశ్చైవ సవసో వసురేవ చ |
 జ్యోతిష్మాన్త్వావ్యకవ్యో చ ఋషయో విభురీశ్వరః || ౧,౮౭.౩౯ ||
 పరో మరీచిర్గర్భశ్చ స్వ (సు) ధర్మాణశ్చ తే త్రయః |
 దేశశత్రు) కాలకాక్షస్తద్ధన్తా పద్మనాభకః || ౧,౮౭.౪౦ ||
 భవిష్యన్తి తదా దేవా ఏకైకో ద్వాదశో గణః |
 తేషామిన్ద్రో మహావీర్యో భవిష్యత్సద్భుతో హర || ౧,౮౭.౪౦*౧ ||
 ధమపుత్రస్య పుత్రాంస్తు దశ మస్య మనోః శ్చుణు |
 సుక్షేత్రశో చ్చత్రమౌజాశ్చ భూరిశ్రేణ్యశ్చ వీర్యవాన్ || ౧,౮౭.౪౧ ||
 శతానీకో నిరమిత్రో వృషసేనో జయద్రథః |
 భూరిద్యుమ్నుః సువరాచశ్చ శాన్తిరిన్ద్రః ప్రతాపవాన్ || ౧,౮౭.౪౨ ||
 ఆయో (పో) మూర్తిర్హవిష్మాంశ్చ సుకృతిశ్చావ్యయస్తథా |
 నాభాగోఽప్రతిమౌజాశ్చ సౌరభ ఋషయస్తథా || ౧,౮౭.౪౩ ||
 ప్రాణాఖ్యాః శతసంఖ్యాన్తు దేవతానాం గణస్తదా |
 తేషామిన్ద్రశ్చ భవితా శాన్తిర్నామ మహాబలః |
 బలిః శత్రున్తం హరిశ్చ గదయా ఘాతయిష్యతి || ౧,౮౭.౪౪ ||
 రుద్ర పుత్రస్య తే పుత్రాన్వజ్ఞ్యామ్యేకాదశస్య తు |
 సర్వత్రగః సుశర్మా చ దేవానీకః పురుర్గురుః || ౧,౮౭.౪౫ ||
 క్షేత్రవర్ణో దృఢేషుశ్చ ఆర్ద్రకః పుత్రకస్తథా |
 హవిష్మాంశ్చ హవిష్యశ్చ వరుణో విశ్వవిన్ద్రౌ || ౧,౮౭.౪౬ ||
 విష్ణుశ్చైవాగ్నితేజాశ్చ ఋషయః సప్త కీర్తితాః |
 విహాఙ్గమాః కామగమ్నిర్మాణరుచయస్తథా || ౧,౮౭.౪౭ ||
 ఏకైకస్త్రింశకస్తేషాం గణశ్చైన్ద్రశ్చ వై వృషః |
 ధన్వగ్రీవో రిపున్ద్రస్య శ్రీరూపీ ఘాతయిష్యతి || ౧,౮౭.౪౮ ||
 మనోస్తు దక్షపుత్రస్య ద్వాదశసౌత్మజాఞ్చుణు |

దేవవాను పదేవశ్చ దేవశ్రేష్ఠో విదూరథః ॥ ౧,౮౭.౪౯ ॥

మిత్రవాన్నిత్రదేవశ్చ మిత్రబిన్దుశ్చ వీర్యవాన్ ।

మిత్రవాహః ప్రవాహశ్చ దక్షపుత్రమనోః సుతాః ॥ ౧,౮౭.౫౦ ॥

తపస్వీ సుతపాశ్చైవ తపోమూర్తిస్తపోరతిః ।

తపోధృతిర్ద్యుతిశ్చాన్యః సప్తమశ్చ తపోధనాః ॥ ౧,౮౭.౫౧ ॥

స్వధర్మాణః సుతపసో హరితో హోహితాస్తథా ।

సురారయో గణాశ్చైతే ప్రత్యేకం దశకో గణః ॥ ౧,౮౭.౫౨ ॥

ఋతథామా చ భద్రే (తత్రే) స్త్రస్తారకో నామ తద్రిపుః ।

హరిర్నపుంసకం భూత్వా ఘాతయిష్యతి శఙ్కర ॥ ౧,౮౭.౫౩ ॥

త్రయోదశస్య రోచ్యస్య మనోః పుత్రాన్నిబోధ మే ।

విత్సేనో విచిత్రశ్చ తపోధర్మరతో ధృతిః ॥ ౧,౮౭.౫౪ ॥

సునేత్రః క్షేత్రవృత్తిశ్చ సునయో ధర్మపో దృఢః ।

ధృతిమానవ్యయశ్చైవ నిశారూపో నిరుత్సుకః ॥ ౧,౮౭.౫౫ ॥

నిర్మోహస్తత్త్వదర్శో చ ఋషయః సప్త కీర్తితాః ।

స్వ (సు) రోమాణః స్వ (సు) ధర్మాణః స్వ (సు) కర్మాణస్తథామరాః ॥ ౧,౮౭.౫౬ ॥

త్రయస్త్రింశద్యిభేదాస్తే దేవానాం తత్ర వై గణాః ।

ఇన్ద్రో దివస్పతిః శత్రుస్త్విష్టిభో నామ దానవః ॥ ౧,౮౭.౫౭ ॥

మాయూరేణ చ రూపేణ ఘాతయిష్యతి మాధవః ।

చతుర్దశస్య భౌత్యస్య శ్శృణు పుత్రాన్మనోర్మమ ॥ ౧,౮౭.౫౮ ॥

ఉరుగభీరో ధృష్టశ్చ తరస్వీగ్రా (గ్ర) హ ఏవ చ ।

అభిమాని ప్రవీరశ్చ జిష్ణుః సంక్రన్దనస్తథా ।

తేజస్వీ దుర్లభశ్చైవ భౌత్యస్యైతే మనోః సుతాః ॥ ౧,౮౭.౫౯ ॥

అగ్నీధ్రశ్చాగ్నిబాహుశ్చ మాగధశ్చ తథా శుచిః ।

అజితో ముక్తశుక్రో చ ఋషయః సప్త కీర్తితాః ॥ ౧,౮౭.౬౦ ॥

చాక్షుషాః కర్మనిష్ఠాశ్చ పవిత్రా భ్రాజనస్తథా ।

వచోవృద్ధా దేవగణాః పశ్చ ప్రోక్తాస్తు సప్తకాః ॥ ౧,౮౭.౬౧ ॥

శుచిర్నిన్ద్రో మహాదైత్యో రిపుహస్తా హరిః స్వయమ్ ।

ఏకో దేవశ్చతుర్థా తు వ్యాసరూపేణ విష్ణునా ॥ ౧,౮౭.౬౨ ॥

కృతస్తతః పురాణాని విద్యాశ్చాష్టాదశైవ తు ।
 అజ్ఞాని చతురో వేదా మీమాంసా న్యాయవిస్తరః ॥ ౧,౮౭.౬౩॥
 పురాణం ధర్మశాస్త్రం చ ఆయుర్వేదార్థశాస్త్రకమ్ ।
 ధనుర్వేదశ్చ గాఢర్షో విద్యా హ్యష్టాదశైవ తాః ॥ ౧,౮౭.౬౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 మనుతద్వంశనిరూపణం నామ స్పతాశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౮

సూత ఉవాచ ।
 హరిర్మన్వన్తరాణ్యాహ బ్రహ్మాదిభ్యో హరాయ చ ।
 మార్కణ్డేయః పితృస్తో త్రం క్రౌఞ్చుకిం ప్రాహ తచ్చుణు ॥ ౧,౮౮.౧॥
 మార్కణ్డేయ ఉవాచ ।
 రుచిః ప్రజాపతిః పూర్వం నిర్మమో నిరహంకృతిః ।
 అత్రస్తోఽమితమాయీ చ చచార పృథివీమిమామ్ ॥ ౧,౮౮.౨॥
 అనగ్నిమనికేతం తమేకాహారమనాశ్రమమ్ ।
 నిముక్తసంగం తం దృష్ట్వా ప్రోచుః స్వపితరో మునిమ్ ॥ ౧,౮౮.౩॥
 పితర ఉచుః ।
 వత్స కస్మాత్త్వయా పుణ్యో న కృతో దార సంగ్రహః ।
 స్వర్గాపవర్గహే (సే)తుత్వాద్వన్ధస్తేనానిశం (నిమిషం) వినా ॥ ౧,౮౮.౪॥
 గృహీ సమస్తదేవానాం పితృణాం చ తథార్హణమ్ ।
 ఋషీణామర్థినాం చైవ కుర్వల్లో కానవాప్పుయాత్ ॥ ౧,౮౮.౫॥
 స్వాహోచ్ఛార్ణతో దేవాన్స్వధోచ్ఛార్ణతః పితన్ ।
 విభజత్యన్నదానేన భృత్యాద్యానతిథీనపి ॥ ౧,౮౮.౬॥
 స త్వం దైవాదృణాద్వన్ధమిమమస్మదృణాదపి ।
 అవాప్తోఽసి మనుష్యర్షే భూతేభ్యశ్చ దినేదినే ॥ ౧,౮౮.౭॥
 అనత్పాద్య సుతాన్దేవానసన్తర్వ్య పితృస్తథా ।
 అకృత్వా చ కథం మాణ్డ్యం స్వర్గతిం ప్రాప్తుమిచ్ఛసి ॥ ౧,౮౮.౮॥

క్లేశబోధైకకం పుత్ర అన్యాయేన భవేత్తవ ।

మృతస్య నరకం త్యక్త్వా క్లేశ ఏవాన్యజన్మని ॥ ౧,౮౮.౯॥

రుచిరువాచ ।

పరిగ్రహోఽతిదుఃఖాయ పాపాయా ధోగతేస్తథా ।

భవత్యతో మయా పూర్వంన కృతో దారసంగ్రహః ॥ ౧,౮౮.౧౦॥

ఆత్మనః సంశయోపాయః క్రియతే క్షణమస్తణాత్ ।

స్వముక్తిహేతుర్ను భవత్యసావపి పరిగ్రహాత్ ॥ ౧,౮౮.౧౧॥

ప్రక్షాల్యతేఽనుదివసం య ఆత్మా నిష్పరిగ్రహః ।

మమ త్వపజ్కదిగ్ధోఽపి విద్యామ్నోభిర్వరం హి తత్ ॥ ౧,౮౮.౧౨॥

అనేకభవసంభూతకర్మపజ్కాఙ్కితో బుధైః ।

ఆత్మా తత్త్వజ్ఞానతోయైః ప్రక్షాల్యో నియతేన్ద్రియైః ॥ ౧,౮౮.౧౩॥

పితర ఉచుః ।

యుక్తం ప్రక్షాలనం కర్తుమాత్మనోఽపి యతేన్ద్రియైః ।

కిం తు నోపాయమార్గోఽయం యతస్తస్య పుత్ర వర్తసే ॥ ౧,౮౮.౧౪॥

పశ్చాయజ్ఞైస్తపోదానైరశుభం నుదతస్తవ ।

ఫలాభిసన్నిరహితైః పూర్వకమ శుభాశుభైః ॥ ౧,౮౮.౧౫॥

ఏవం న బన్ధో భవతి కుర్వతః కారణాత్మకమ్ ।

న చ బన్ధాయ తత్కర్మ భవత్యనతిసన్నిభమ్ ॥ ౧,౮౮.౧౬॥

పూర్వకర్మ కృతం బోగైః క్షీయతే హ్యనిశస్తథా ।

సుఖదుఃఖాత్మకైర్వత్స పుణ్యా పుణ్యాత్మకం నృణామ్ ॥ ౧,౮౮.౧౭॥

ఏవం ప్రక్షాల్యతే ప్రాజ్ఞైరాత్మా బన్ధాచ్ఛ రక్ష్యతే ।

రక్ష్యశ్చ స్వవివేకైర్న పాపపజ్కైన దహ్యతే ॥ ౧,౮౮.౧౮॥

రుచిరువాచ ।

అవిద్యా పచ్యతే వేదే కర్మమార్గాత్పితామహః ।

తత్కర్మం కర్మణో మార్గే భవన్తో యోజయన్తి మామ్ ॥ ౧,౮౮.౧౯॥

పితర ఉచుః ।

అవిద్యా సర్వమేవైతత్కర్మజైతన్మృషా వచః ।

కిం తు విద్యాపరిప్రాప్తౌ హేతుః కర్మ న సంశయః ॥ ౧,౮౮.౨౦॥

విహితాకరణానర్థో న సద్భిః క్రియతే తు యః ।
 సంయమో ముక్తయే యోఽన్యః ప్రత్యుతాధోగతిప్రదః ॥ ౧,౮౮.౨౧॥

ప్రజాలయామీతి భవాన్యదేతన్మన్యతే వరమ్ ।
 విహితాకరణోద్భూతైః పాపైస్త్యమపి దహ్యాసే ॥ ౧,౮౮.౨౨॥

అవిద్యాప్యపకారాయ విషవజ్జాయతే నృణామ్ ।
 అనుష్ఠానా భ్యుపాయేన బన్ధయోగ్యాపి నో హి సా ॥ ౧,౮౮.౨౩॥

తస్మాద్వత్స కురుష్య త్వం విధివద్ధారసంగ్రహమ్ ।
 ఆజన్మ విఫలస్తేఽస్తు అసమ్ప్రాప్యాన్యలౌకికమ్ ॥ ౧,౮౮.౨౪॥

రుచిరువాచ ।
 వృద్ధోఽహం సామ్ప్రతం కో మే పితరః సమ్ప్రదాస్యతి ।
 భార్యాన్తథా దరిద్రస్య దుష్కరో దారసంగ్రహః ॥ ౧,౮౮.౨౫॥

పితర ఊచుః ।
 అస్మాకం పతనం వత్స భవతశ్చాప్యధోగతిః ।
 నూనం భావి భవిత్రీ చ నాభినన్దసి నో వచః ॥ ౧,౮౮.౨౬॥

ఇత్యుక్త్వా పితరస్తస్య పశ్యతో మునిసత్తమ ।
 బభూవుః సహసాదృశ్యా దీపా వాతహతా ఇవ ॥ ౧,౮౮.౨౭॥

మునిః క్రైశ్చుకయే ప్రాహ మార్కణ్డేయో మహాతపాః ।
 రుచివృత్తాన్తమఖిలం పితృసంవాదలక్షణమ్ ॥ ౧,౮౮.౨౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 కర్మజ్ఞానమా నామాష్టాశీతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮౯

సూత ఉవాచ ।
 పృష్టః క్రైశ్చుకినోవాచ మార్కణ్డేయః పునశ్చ తమ్ ।
 స తేన పితృవాక్యనే భృశముద్వగ్నమానసః ॥ ౧,౮౯.౧॥

కన్యాభిలాషీ విప్రర్షిః పరిబభ్రామ మేదిసీమ్ ।
 కన్యామలభమానోఽసౌ పితృవాక్యేన దీపితః ।
 చిన్తామవాప మహీతమతీవోద్వగ్నమానసః ॥ ౧,౮౯.౨॥

కిం కరోమి క్ర గచ్ఛామి కథం మే దారసంగ్రహః ।
 ఉప్రం భవేన్మత్పితృణాం మమాభ్యుదయకారకః ॥ ౧,౮౯.౩॥
 ఇతి చిన్నయతస్తస్యమతిర్జాతా మహాత్మనః ।
 తపసారాధయామ్యేనం బ్రహ్మణం కమలోద్భవమ్ ॥ ౧,౮౯.౪॥
 తతో వర్షశతం దివ్యం తపస్తేపే మహామనాః ।
 తత్ర స్థితశ్చిరం కాలం వనేషు నియమస్థితః ।
 ఆరాధనాయ స తదా పరం నియమమాస్థితః ॥ ౧,౮౯.౫॥
 తతః ప్రదర్శయామాస బ్రహ్మో లోకపితామహాః ।
 ఉవాచాథ ప్రసన్నోఽస్మీత్యుచ్యతామభివాఞ్ఛితమ్ ॥ ౧,౮౯.౬॥
 తతోఽసౌ ప్రణిపత్యాహ బ్రహ్మణం జగతో గతిమ్ ।
 పితృణాం వచనాత్తేన యత్కర్తుమభివాఞ్ఛితమ్ ॥ ౧,౮౯.౭॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 ప్రజాపతిస్త్యం భవితా స్రష్టవ్యా భవతా ప్రజాః ।
 సృష్ట్యా ప్రజాః సుతాన్విప్ర సముత్పాద్య క్రియాస్తథా ॥ ౧,౮౯.౮॥
 కృత్వా కృతాధికారస్త్యం తతః సిద్ధిమవాప్యసి ।
 సత్వం యథోక్తం పితృభిః కురు దారపరిగ్రహమ్ ॥ ౧,౮౯.౯॥
 కామం చేమమభిధ్యాయ క్రియతాం పితృపూజనమ్ ।
 త ఏవ తుష్టాః పితరః ప్రదాస్యన్తి తవేప్పితమ్ ।
 పత్నీం సుతాంశ్చ సన్తుష్టాః కిం న దద్యుః పితామహాః ॥ ౧,౮౯.౧౦॥
 మార్కణ్డేయ ఉవాచ ।
 ఇత్యుషిర్వచనం శ్రుత్వా బ్రహ్మణోఽవ్యక్తజన్మనః ।
 నద్యా విచిక్తే పులినే చకార పితృతర్పణమ్ ॥ ౧,౮౯.౧౧॥
 తుష్టావ చ పితృన్విప్రః స్తవైరేభిరథాదృతః ।
 ఏకాగ్రప్రయతో భూత్వా భక్తినమ్రాత్మకన్ధరః ॥ ౧,౮౯.౧౨॥
 రుచిరువాచ ।
 నమస్యేఽహం పితృనృభక్త్యా యే వసన్త్యధిదేవతమ్ ।
 దేవైరపి హి తర్ప్యన్తే యే శ్రాద్ధేషు స్వధోత్తరైః ॥ ౧,౮౯.౧౩॥
 నమస్యేఽహం పితృన్సర్గే యే తర్ప్యన్తే మహర్షిభిః ।

శ్రాద్ధైర్మనోమయైర్భక్త్యా భుక్తిముక్తిమభీష్నుభిః || ౧,౮౯.౧౪||
 నమస్యేఽహం పితృనస్వర్గే సిద్ధాః సస్తర్పయన్తి యాన్ |
 శ్రాద్ధేషు దివ్యైః సకలైరుపహారైరనుత్తమైః || ౧,౮౯.౧౫||
 నమస్యేఽహం పితృనభక్త్యా యేఽర్చ్యువే గుహ్యకైర్దివి |
 తస్మయత్వేన వాధద్భిః ఋద్ధిమాత్యన్తికీం పరామ్ || ౧,౮౯.౧౬||
 నమస్యేఽహం పితృనృత్యైరర్చ్యువే భువి యే సదా |
 శ్రాద్ధేషు శ్రద్ధయాభీష్టలోకపుష్టిప్రదాయినః || ౧,౮౯.౧౭||
 నమస్యేఽహం పితృన్విప్రైరర్చ్యువే భువి యే సదా |
 వాఙ్మౌతాభీష్టలాభాయ ప్రాజాపత్యప్రదాయినః || ౧,౮౯.౧౮||
 నమస్యేఽహం పితృన్యే వై తర్హ్యువేఽరణ్యవాసిభిః |
 వన్యైః శ్రాద్ధైర్వతాహారైస్తపోనిర్ధూతకల్మషైః || ౧,౮౯.౧౯||
 నమస్యేఽహం పితృన్విప్రైర్నైష్టికైర్ధర్మచారిభిః |
 యే సంయతాత్మభిర్నిత్యం సస్తర్హ్యువే సమాధిభిః || ౧,౮౯.౨౦||
 నమస్యేఽహం పితృణ్శ్చార్ధై రాజన్యాస్తర్పయన్తి యాన్ |
 కవ్యైరశేషైవిధివల్లోకద్వయఫలప్రదాన్ || ౧,౮౯.౨౧||
 నమస్యేఽహం పితృన్వైశ్యైరర్చ్యువే భువి యే సదా |
 స్వకర్మాభిరత్తైర్నిత్యం పుష్పధూపాన్నవారిభిః || ౧,౮౯.౨౨||
 నమస్యేఽహం పితృణ్శ్చార్ధే శూద్రైరపి చ భక్తితః |
 సస్తర్హ్యుతే జగత్కృతన్నం నామ్నా ఖ్యాతాః సుకాలినః || ౧,౮౯.౨౩||
 నమస్యేఽహం పితృణ్శ్చార్ధే పాతాలే యే మహాసురైః |
 సస్తర్హ్యువే సుధాహారాస్త్యక్తదమ్భమదైః సదా || ౧,౮౯.౨౪||
 నమస్యేఽహం పితృణ్శ్చార్ధైరర్చ్యువే యే రసాతలే |
 భోగైరశేషైర్విధివన్నాగైః కామానభీష్నుభిః || ౧,౮౯.౨౫||
 నమస్యేఽహం పితృణ్శ్చార్ధైః సర్వైః సస్తర్పితాన్నదా |
 తత్రైవ విధివన్మన్త్రభోగసమృత్సమన్వితైః || ౧,౮౯.౨౬||
 పితృన్నమస్యే నివసన్తి సాక్షాద్యే దేవలోకేఽథ మహితలే వా |
 తథాన్తరికే చ సురారిపూజ్యాస్తే వై ప్రతివృన్తు మయోపసితమ్ || ౧,౮౯.౨౭||

పితౄన్నమస్యే పరమార్థభూతా యే వై విమానే నివసన్త్యమూర్తాః ।
 యజన్తి యానస్తమలైర్మనోభిరోగీశ్వరాః క్లేశవిముక్తిహేతున్ ॥ ౧,౮౯.౨౮॥
 పితౄన్నమస్యే దివి యే చ మూర్తాః స్వధాభుజః కామ్యఫలాభినన్ధా ।
 ప్రదానశక్తాః సకలేప్పితానాం విముక్తిదా యేనభినంహితేషు ॥ ౧,౮౯.౨౯॥
 తృప్యన్తు తేఽస్మిన్నితరః సమస్తా ఇచ్ఛావతాం యే ప్రదిశన్తి కామాన్ ।
 సురత్వమిన్ద్రత్వమితోఽధికం వా గజాశ్వరత్నాని మహాగృహాణి ॥ ౧,౮౯.౩౦॥
 సోమస్య యే రశ్మిషు యేఽర్కబిమ్బే శుక్లే విమానే చ సదా వసన్తి ।
 తృప్యన్తు తేఽస్మిన్నితరోఽన్నతోఽయైర్గన్ధాదినా పుష్టిమితో వ్రజన్తు ॥ ౧,౮౯.౩౧॥
 యేషాం హుతేఽగ్నౌ హవిషా చ తృప్తిర్యే భుజ్జితే విప్రశరీరసంస్థాః ।
 యే పిణ్డదానేన ముదం ప్రయాన్తి తృప్యన్తు తేఽస్మిన్నితరోఽన్నతోఽయైః ॥
 ౧,౮౯.౩౨॥
 యే ఖడ్గమాంసేన సురైరభీష్టైః కృష్ణైస్త్రిలిప్యైః మనోహరైశ్చ ।
 కాలేన శాకేన మహర్షివర్యైః సమ్ప్రోణితాస్తే ముదమత్ర యాన్తు ॥ ౧,౮౯.౩౩॥
 కవ్యాన్యశేషాణి చ యాన్యభీష్టాన్యతీవ తేషాం మమ పూజితానామ్ ।
 తేషాం సాన్నిధ్యమిహాస్తు పుష్పగన్ధామ్బుభోజ్యేషు మయా కృతేషు ॥ ౧,౮౯.౩౪॥
 దినేదినే యే ప్రతిగృహ్ణతేఽర్చాం మాసాన్తపూజ్యా భువి యేఽష్టకాసు ।
 యే వత్సరాన్తేఽభ్యుదయే చ పూజ్యాః ప్రయాన్తు తే మే పితరోఽత్ర తుష్టిమ్ ॥
 ౧,౮౯.౩౫॥
 పూజ్యా ద్విజానాం కుముదేన్ద్రభాసో యే క్షత్రియాణాం జ్వలనార్కవర్ణాః ।
 తథా విశాం యే కనకావదాతా నీలీప్రభాః శూద్రజనస్య యే చ ॥ ౧,౮౯.౩౬॥
 తేఽస్మిన్నమస్తా మమ పుష్పగన్ధపామ్బుభోజ్యాదినీవేదనేన ।
 తథాగ్నిహోమేన చ యాన్తి తృప్తిం సదా పితృభ్యః ప్రణతోఽస్మి తేభ్యః ॥ ౧,౮౯.౩౭॥
 యే దేవపూర్వాణ్యభిత్పృహేతోర శ్రన్తి కవ్యాని శుభాహృతాని ।
 తృప్తాశ్చ యే భూతిస్సజో భవన్తి తృప్యన్తు తేఽస్మిన్ప్రణతోఽస్మి తేభ్యః ॥
 ౧,౮౯.౩౮॥
 రణాంసి భూతాన్యసురాన్స్తథోగ్రాత్త్రిరాశయన్తు త్వశివం ప్రజానామ్ ।

ఆద్యాః సురాణామమరేశపూజ్యాస్త్రుప్యస్తు తేఽస్మిన్ప్రణతోఽస్మి తేభ్యః ॥
౧,౮౯.౩౯॥

అగ్నిష్యాస్త్రా బర్హిషద ఆజ్యపాః సోమపాస్తథా ।
ప్రజన్తు తృప్తిం శ్రాద్ధేఽస్మిన్ప్రతరస్తర్పితా మయా ॥ ౧,౮౯.౪౦॥

అగ్నిష్యాస్త్రాః పితృగణాః ప్రాచీం రక్షన్తు మే దిశమ్ ।
తథా బర్హిషదః పాన్తు యామ్యాం మే పితరః సదా ।
ప్రతీవీమాజ్యపాస్త్రద్వదుదీవీమపి సోమపాః ॥ ౧,౮౯.౪౧॥

రక్షోభూతపిశాచేభ్యస్తథైవాసురదోషతః ।
సర్వతః పితరో రక్షాం కుర్వన్తు మమ నిత్యశః ॥ ౧,౮౯.౪౨॥

విశ్వో విశ్వభుగారాధ్యో ధర్మో ధన్యః శుభాననః ।
భూతిదో భూతికృదూభూతిః పితృణాం యే గణా నవ ॥ ౧,౮౯.౪౩॥

కల్యాణః కల్యదః కర్తా కల్యః కల్యతరాశ్రయః ।
కల్యతాహేతురన్యః షడిమే తే గణాః స్మృతాః ॥ ౧,౮౯.౪౪॥

వరో వరేణ్యో వరదస్తుష్టిదః పుష్టిదస్తథా ।
విశ్వపాతా తథా ధాతా సప్తైతే చ గణాః స్మృతాః ॥ ౧,౮౯.౪౫॥

మహాన్మహాత్మా మహితో మహిమావాన్మహాబలః ।
గణాః పంచ తథైవైతే పితృణాం పాపనాశనాః ॥ ౧,౮౯.౪౬॥

సుఖదో ధనదశ్చాన్యో ధర్మదోఽన్యశ్చ భూతిదః ।
పితృణాం కథ్యతే చైవ తథా గణచతుష్టయమ్ ॥ ౧,౮౯.౪౭॥

ఏకత్రింశత్పితృగణా యైర్వాప్యస్త్రమఖిలం జగత్ ।
త ఏవాత్ర పితృగణాస్త్రుప్యస్తు చ మదాహితాత్ ॥ ౧,౮౯.౪౮॥

మాక్రణ్డేయ ఉవాచ ।
ఏవం తు స్తువతస్తస్య తేజసోరాశిరుచ్ఛితః ।
ప్రాదుర్భూభూవ సహసా గగనవ్యాప్తికారకః ॥ ౧,౮౯.౪౯॥

తద్దృష్ట్వా సుమహాత్తేజః సమాచ్ఛాద్య స్థితం జగత్ ।
జానుభ్యామవసీం గత్వా రుచిః స్తోత్రమిదజ్ఞుగౌ ॥ ౧,౮౯.౫౦॥

రుచిరువాచ ।
అర్చితానామమూర్తానాం పితృణాం దీప్తతేజసామ్ ।

నమస్యామి సదా తేషాం ధ్యానినాం దివ్యచక్షుషామ్ || ౧,౮౯.౫౧||

ఇన్ద్రాదీనాం చ నేతారో దక్షమారీచయోస్తథా |

సప్తర్షోణాం తథాన్యేషాం తాన్నమస్యామి కామదాన్ || ౧,౮౯.౫౨||

మన్వాదీనాం చ నేతారః సూర్యాచన్ద్రమసోస్తథా |

తాన్నమస్యామ్యహం సర్వాన్విత్రానప్యదధావపి || ౧,౮౯.౫౩||

నక్షత్రాణాం గ్రహాణాం చ వాయుగ్నోర్నభసస్తథా |

ద్వావపృథివ్యోశ్చ తథా నమస్యామి కృతాజ్ఞులిః || ౧,౮౯.౫౪||

ప్రజాపతేః కశ్యపాయ సోమాయ వరుణాయ చ |

యోగేశ్వరేభ్యశ్చ సదా నమస్యామి కృతాజ్ఞులిః || ౧,౮౯.౫౫||

నమో గణేభ్యః సప్తభ్యస్తథా లోకేషు సప్తసు |

స్వామముఖ్యవే నమస్యామి బ్రహ్మణే యోగచక్షుషే || ౧,౮౯.౫౬||

సోమాధారాన్విత్రగణాన్యోగమూర్తిధరాన్స్తథా |

నమస్యామి తథా సోమం పితరం జగతామహమ్ || ౧,౮౯.౫౭||

అగ్నిరూపాన్స్తథైవాన్యాన్నమస్యామి పితృనహమ్ |

అగ్నిసోమమయం విశ్వం యత ఏతదశేషతః || ౧,౮౯.౫౮||

యే చ తేజసి యే చైతే సోమసూర్యాగ్నిమూర్తయః |

జగత్స్వరూపిణశ్చైవ తథా బ్రహ్మస్వరూపిణః || ౧,౮౯.౫౯||

తేభ్యోఽఖిలేభ్యో యోగిభ్యః పితృభ్యో యతమానసః |

నమోనమో నమస్తేఽస్తు ప్రసీదన్తు స్వధాభుజః || ౧,౮౯.౬౦||

మాక్రణ్డేయ ఉవాచ |

ఏవం స్తుతాస్తతస్తేన తజసో మునిసత్తమాః |

నిశ్చక్రముస్తే పితరో భాసయన్తో దిశాదశ || ౧,౮౯.౬౧||

నివేదనఞ్చ యత్తేన పుష్పగన్ధానులేపనమ్ |

తద్బ్రూషితానథ స తాన్దదృశే పురతః స్థితాన్ || ౧,౮౯.౬౨||

ప్రణిపత్య రుచిర్భక్త్యా పునరేవ కృతాజ్ఞులిః |

నమస్తుభ్యం నమస్తుభ్యమిత్యాహ పృథగాదృతః || ౧,౮౯.౬౩||

తతః ప్రసన్నాః పితరస్తమూచుర్మునిసత్తమమ్ |

వరం వృణోష్యేతి స తానువాచానతకన్ధరః || ౧,౮౯.౬౪||

రుచిరువాచ ।

ప్రజానాం సర్గకర్తృత్వమాదిష్టం బ్రహ్మణా మమ ।

సోఽహం పత్నీమభీష్నామి ధన్యాం దివ్యాం ప్రజావతీమ్ ॥ ౧,౮౯.౬౫॥

పితర ఊచుః ।

అత్రైవ సద్యః పత్నీ తే భవత్వతిమనోరమా ।

తస్యాఞ్చ పుత్రో భవితా భవతో మునిసత్తమ ! ॥ ౧,౮౯.౬౬॥

మన్వన్తరాధిపో ధీమాన్స్తవన్నామ్నైవోపలక్షితః ।

రువే ! రౌచ్య ఇతి ఖ్యాతిం ప్రయాస్యతి జగత్తయే ॥ ౧,౮౯.౬౭॥

తస్యాపి బహవః పుత్రా మహాబలపరాక్రమాః ।

భవిష్యన్తి మహాత్మానః పృథివీపరిపాలకాః ॥ ౧,౮౯.౬౮॥

త్వం చ ప్రజాపతిర్భూత్వా ప్రజాః సృష్ట్యా చతుర్విధాః ।

క్షీణాధికారో ధర్మజ్ఞస్తతః సిద్ధిమవాప్స్యసి ॥ ౧,౮౯.౬౯॥

స్తోత్రేణానేన చ నరో యోఽస్మాన్స్తోష్యతి భక్తితః ।

తస్య తుష్టా వయం భోగానాత్మజం ధ్యానముత్తమమ్ ॥ ౧,౮౯.౭౦॥

ఆయురారోగ్యమర్థం చ పుత్రపౌత్రాదికం తథా ।

వాఞ్చద్భిః సతతం స్తవ్యాః స్తోత్రేణానేన వై యతః ॥ ౧,౮౯.౭౧॥

శ్రాద్ధేషు య ఇమం భక్త్యా త్వస్మత్ప్రీతికరం స్తవమ్ ।

పఠిష్యతి ద్విజాగ్ర్యాణాం భుజ్జాతాం పురతః స్థితః ॥ ౧,౮౯.౭౨॥

స్తోత్రశ్రవణసమ్ప్రీత్యా సన్నిధానే పరే కృతే ।

అస్మాభిరక్షయం శ్రాద్ధం తద్భవిష్యత్సంశయమ్ ॥ ౧,౮౯.౭౩॥

యద్యప్యశ్రోత్రియం శ్రాద్ధం యద్యప్యపహతం భవేత్ ।

అన్యాయోపాత్తవితేన యది వా కృతమన్యథా ॥ ౧,౮౯.౭౪॥

అశ్రాద్ధారైరుపతైరుపహౌస్తథా కృతైః ।

అకాలేఽప్యథ వా దేశే విధిహీనమథాపి వా ॥ ౧,౮౯.౭౫॥

అశద్ధయా వా పురుషైర్దమ్భమాశ్రిత్య యత్కృతమ్ ।

అస్మాకం తృప్తయే శ్రాద్ధన్తథాప్యేతదుదీరణాత్ ॥ ౧,౮౯.౭౬॥

యత్రైతత్పర్యతే శ్రాధే స్తోత్రమస్తత్సుఖావహమ్ |
 అస్మాకం జాయతే తృప్తిస్తత్ర ద్వాదశావర్షికీ || ౧,౮౯.౭౭||
 హేమస్తే ద్వాదశాబ్దాని తృప్తిమేతత్ప్రయచ్ఛతి |
 శిశిరే ద్విగుణాబ్దాని తృప్తిం స్తోత్రమిదం శుభమ్ || ౧,౮౯.౭౮||
 వసస్తే షోడశ సమాస్తృప్తయే శ్రాధకర్మణి |
 గ్రీష్మే చ షోడశైవైతత్పఠితం తృప్తికారకమ్ || ౧,౮౯.౭౯||
 వికలేపి కృతే శ్రాధే స్తోత్రేణానేన సాధితే |
 వర్షాసు తృప్తిరస్మాకమక్షయ్యా జాయతే రుచే || ౧,౮౯.౮౦||
 శరత్కాలేపి పఠితం శ్రాధకాలే ప్రయచ్ఛతి |
 అస్మాకమేతత్పురుషైస్తృప్తిం పంచదశాబ్దికీమ్ || ౧,౮౯.౮౧||
 యస్మిన్గోహే చ లిఖితమేతత్తిష్ఠతి నిత్యదా |
 సన్నిధానం కృతే శ్రాధే తత్రాస్మాకం భవిష్యతి || ౧,౮౯.౮౨||
 తస్మాదేతత్త్వయా శ్రాధే విప్రాణాం భుజ్జాతాం పురః |
 శ్రావణీయం మహాభాగ అస్మాకం పుష్టికారకమ్ || ౧,౮౯.౮౩||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 రుచికృతపితృస్తోత్రం నామైకోననవతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౦

మాకృణ్డేయ ఉవాచ |
 తతస్తస్మాన్నదీమధ్యాత్సముత్తస్థౌ మనోరమా |
 ప్రహ్లాచా నామ తన్వక్ష్ణీ తత్సమీపే వరాప్సరాః || ౧,౯౦.౧||
 సా చోవాచ మహాత్మానం రుచిం సుమధురాక్షరకమ్ |
 ప్రసాదయామాస భూయః ప్రహ్లాచా చ వరాప్సరాః || ౧,౯౦.౨||
 ఆతివరూపిణీ కన్యా మత్ప్రసాద్వరాజ్ఞనా |
 జాతా వరుణపుత్రేణ పుష్కరేణ మహాత్మనా || ౧,౯౦.౩||
 తాం గృహాణ మయా దత్తాం భార్యార్థే వరవర్ణినీమ్ |
 మనుర్మహామతిస్తస్యాం సముత్పత్స్యతి తే సుతః || ౧,౯౦.౪||

మార్కణ్డేయ ఉవాచ ।
 తథేతి తేన సాప్యక్తా తస్మాత్తోయాద్వపుష్పతీమ్ ।
 ఉద్ధధార తతః కన్యాం మానినీం నామ నామతః ॥ ౧,౯౦.౫॥
 నద్యాశ్చ పులినే తస్మిన్స మునిర్మునిసత్తమాః ।
 జగ్రాహ పాణీం విధివత్సమానీయ మహామునిః ॥ ౧,౯౦.౬॥
 తస్యాం తస్య సుతో జజ్ఞే మహావీర్యో మహాద్యుతిః ।

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౧

సూత ఉవాచ ।
 స్వామమ్ముఖవాద్యా మునయో హరిం ధ్యాయన్తి కర్మణా ।
 వ్రతాచారార్చనాధ్యానస్తుతిజప్యపరాయణాః ॥ ౧,౯౧.౧॥
 దేహేన్ద్రియమనోబుద్ధిప్రాణాహజ్కారవర్జితమ్ ।
 ఆకశేన విహీనం వై తేజసా పరివర్జితమ్ ॥ ౧,౯౧.౨॥
 ఉదకేన విహీనం వై తద్ధర్మపరివర్జితమ్ ।
 పృథివీరహితం వైవ సర్వభతవివర్జితమ్ ॥ ౧,౯౧.౩॥
 భూతాధ్యక్షం తథా బద్ధనియంతారం ప్రభుం విభుమ్ ।
 చైతన్యరూపతారూపం సర్వాధ్యక్షం నిరజ్ఞానమ్ ॥ ౧,౯౧.౪॥
 ముక్తసంకం మహేశానం సర్వదేవప్రపూజితమ్ ।
 తేజోరూపమసత్త్వం చ తపసా పరివర్జితమ్ ॥ ౧,౯౧.౫॥
 రహితం రజసా నిత్యం వ్యతిరిక్తం గుణైస్త్రిభిః ।
 సర్వరూపవిహీనం వై కర్తృత్వాదివివర్జితమ్ ॥ ౧,౯౧.౬॥
 వాసనారహితం శుద్ధం సర్వదోషవివర్జితమ్ ।
 పిపాసావర్జితం తత్తద్బోధో కమోహవివర్జితమ్ ॥ ౧,౯౧.౭॥
 జరామరణహీనం వై కూటస్థం మోహవర్జితమ్ ।
 ఉత్పత్తిరహితం వైవ ప్రలయేన వివర్జితమ్ ॥ ౧,౯౧.౮॥
 సత్యం సర్వాచారహీనం నిష్కలం పరమేశ్వరమ్ ।
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యాదివర్జితం నామవర్జితమ్ ॥ ౧,౯౧.౯॥
 అధ్యక్షం జాగ్రదాదీనాం శాస్త్రరూపం సురేశ్వరమ్ ।

జాగ్రదాదిస్థితం నిత్యం కార్యకారణవర్జితమ్ || ౧,౯౧.౧౦ ||
 సర్వదృష్టం తథా మూర్తం సూక్ష్మం సూక్ష్మతరం పరమ్ |
 జ్ఞానదృశ్రోత్రవిజ్ఞానం పరమానందరూపకమ్ || ౧,౯౧.౧౧ ||
 విశ్వేన రహితం తద్వత్తైజసేన వివర్జితమ్ |
 ప్రాజ్ఞేన రహితశ్చైవ తురీయం పరమాక్షరమ్ || ౧,౯౧.౧౨ ||
 సర్వగోప్తు సర్వహన్తు సర్వభూతాత్మరూపి చ |
 బుద్ధిధర్మవిహీనం వై నిరాధారం శివం హరిమ్ || ౧,౯౧.౧౩ ||
 విక్రియారహితం చైవ వేదాన్తైర్వేద్యమేవ చ |
 వేదరూపం పరం భూతమిన్ద్రియేభ్యః పరం శుభమ్ || ౧,౯౧.౧౪ ||
 శబ్దేన వర్జితశ్చైవ రసేన చ వివర్జితమ్ |
 స్పర్శేన రహితం దేవం రూపమాత్రవివర్జితమ్ || ౧,౯౧.౧౫ ||
 రూపేణ రహితం శ్చైవ గన్ధేన పరివర్జితమ్ |
 అనాది బ్రహ్మ రన్ధ్రాన్తమహం బ్రహ్మస్మి కేవలమ్ || ౧,౯౧.౧౬ ||
 ఏవం జ్ఞాత్వా మహాదేవధ్యానం కుర్యాజ్జితేన్ద్రియః |
 ధ్యానం యః కురుతే హ్యేవం స భవేద్బ్రహ్మ మానవః || ౧,౯౧.౧౭ ||
 ఇతి ధ్యానం సమాఖ్యాతమశ్విరస్య మయా తవ |
 అధునా కథయామ్యన్యత్కిన్తదూబ్బిహి వృషధ్వజ || ౧,౯౧.౧౮ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 హరిధ్యానం నామైకనవతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౨

రుద్రౌవాచ |
 విష్ణోర్ధ్యానం పునరూబ్బిహి శఙ్ఖచక్రగదాధర |
 యేన విజ్ఞాతమాత్రేణ కృతకృత్యో భవేన్నరః || ౧,౯౨.౧ ||
 హరిరువాచ |
 ప్రవక్ష్యామి హరేర్ధ్యానం మాయాతన్త్రవిమర్దకమ్ |
 మూర్తామూర్తాదిభేదేన తద్ధ్యానం ద్వివిధం హర || ౧,౯౨.౨ ||
 అమూర్తం రుద్ర కథితం హన్త మూర్త బ్రవీమ్యహమ్ |

సూర్యకోటిప్రతీకాశో జిష్ణుర్భాజిష్ణురేకతః ॥ ౧,౯౨.౩॥
 కున్దగోక్షీరధవలో హరిర్ధ్యయో ముముక్షుభిః ।
 విశాలేన సుసౌమ్యేన శఙ్ఖేన చ సమన్వితః ॥ ౧,౯౨.౪॥
 సహస్రాదిత్యతుల్యేన జ్వాలామాలోగ్రరూపిణా ।
 చక్రేణ చాన్వితః శాన్తో గదాహస్తః శుభాననః ॥ ౧,౯౨.౫॥
 కిరీటేన మహార్హేణ రత్నప్రజ్వలితేన చ ।
 సాయుధః సర్వగో దేవః సరోరుహధరస్తథా ॥ ౧,౯౨.౬॥
 వనమాలాధరః శుభ్రః సమాంసో హేమభూషణః ।
 సువస్త్రః శుద్ధదేహశ్చ సుకర్ణః పద్మసంస్థితః ॥ ౧,౯౨.౭॥
 హిరణ్మయశరీరశ్చ చారుహారీ శుభాఙ్గదః ।
 కేయూరేణ సమాయుక్తో వనమాలాసమన్వితః ॥ ౧,౯౨.౮॥
 శ్రీవత్సకౌస్తుభయుతో లక్ష్మీవన్ద్యేక్షణాన్వితః ।
 అమిమాదిగుణైర్భుక్తః సృష్టిసంహారకారకః ॥ ౧,౯౨.౯॥
 మునిధ్యేయోఽసురధ్యేయో దేవధ్యేయోఽతిసున్దరః ।
 బ్రహ్మాదిస్తవ్భవస్వభూతజాతహృదిస్థితః ॥ ౧,౯౨.౧౦॥
 సనాతనోఽవ్యయో మేధ్యః సర్వానుగ్రహకృత్ప్రభుః ।
 నారాయణో మహాదేవః స్ఫురన్మకరకుణ్డలః ॥ ౧,౯౨.౧౧॥
 సన్తాపనాశనోఽభ్యురోఽఽఽ మఙ్గల్యో దుష్టనాశనః ।
 సర్వాత్మా సర్వరూపశ్చ సర్వగో గ్రహనాశనః ॥ ౧,౯౨.౧౨॥
 చార్వణ్గులీయసంయుక్తః సుదీప్తనఖ ఏవ చ ।
 శరణ్యః లసఖకారీ చ సౌమ్యరూపో మహేశ్వరః ॥ ౧,౯౨.౧౩॥
 సర్వాలజ్కారసంయుక్తశ్చార్చనచంద్రితః ।
 సర్వదేవసమాయుక్తః సర్వదేవప్రియఙ్కరః ॥ ౧,౯౨.౧౪॥
 సర్వలోకహితైషీ చ సర్వేశః సర్వభావనః ।
 ఆదిత్యమణ్డలే సంస్థో అగ్నిస్థో వారిసంస్థితః ॥ ౧,౯౨.౧౫॥
 వాసుదేవో జగద్ధాతా ధ్యేయో విష్ణుర్ముముక్షుభిః ।
 వాసుదేవోఽహమస్మీతి ఆత్మా ధ్యేయో హరిహరిః ॥ ౧,౯౨.౧౬॥

ధ్యాయన్వేషం చ యే విష్ణుం తే యాన్తి పరమాం గతిమ్ |
 యాజ్ఞవల్క్యః పురా హేషవం ధ్యాత్వా విష్ణుం సురేశ్వరమ్ || ౧,౯౨.౧౭||
 ధర్మోపదేశకర్తృత్వం సమ్ప్రాప్య్యాగాత్పరం పదమ్ |
 తస్మాత్త్వమపి దేవేశ ! విష్ణుం చింతయ శక్కుర ! || ౧,౯౨.౧౮||
 విష్ణుధ్యానం పరేద్యస్తు ప్రాప్నోతి పరమాం గతిమ్ || ౧,౯౨.౧౯||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 విష్ణుధ్యానం నామ ద్వివినవతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౩

మహేశ్వర ఉవాచ |
 యాజ్ఞవల్క్యేన యత్పూర్వం ధర్మం ప్రోక్తం కయం హరే ! |
 తన్నే కాథయ కేశిఘ్న ! యథా తత్త్వేన మాధవ ! || ౧,౯౩.౧||
 హరిరువాచ |
 యాజ్ఞవల్క్యం నమస్కృత్య మిథిలాయాం సమాస్థితమ్ |
 అప్రచ్ఛన్నవ్రాషయో గత్వా వర్ణధర్మాద్యశేషతః |
 తేభ్యః స కథయామాస విష్ణుం ధ్యాత్వా జితేంద్రియః || ౧,౯౩.౨||
 యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ |
 యస్మిన్దేశే మృగః కృష్ణస్తస్మిన్ధర్మాన్నిబోధత |
 పురాణన్యాయమీమాంసాధర్మశాస్త్రాజ్ఞమిశ్రితాః || ౧,౯౩.౩||
 వేదాః స్థానాని విద్యానాం ధర్మస్య చ చతుర్దశ |
 వక్త్రో ధర్మశాస్త్రాణాం మనుర్విష్ణుర్వమోఽఙ్గిరాః || ౧,౯౩.౪||
 వసిష్ఠదక్షసంవర్తశాతాతపరాశరాః |
 ఆపస్తమ్బాశనోవ్యాసాః కాత్యాయనబృహస్పతీ || ౧,౯౩.౫||
 గౌతమః శఙ్ఖలిఖితో హారీతోఽత్త్రిరహం తథా |
 ఏతే విష్ణుం సమారాధ్య జాతా ధర్మోపదేశకాః || ౧,౯౩.౬||
 దేశకాల ఉపాయేన ద్రవ్యం శ్రద్ధాసమన్వితమ్ |
 పాత్రే ప్రదీయతే యత్తత్సకలం ధర్మలక్షణమ్ || ౧,౯౩.౭||
 ఇజ్ఞాచారో దమోఽహింసా దానం స్వాధ్యాయకర్మ చ |

అయం చ పరమో ధర్మో యద్యోగేనాత్మధర్మనమ్ || ౧,౯౩.౮ ||

చత్వారో వేదధర్మజ్ఞాః పర్వత్రైవిద్యమేవ వా |

సా బ్రూతే యత్స్వధర్మః స్యాదేకో వాధ్యాత్మవిత్తమః || ౧,౯౩.౯ ||

బ్రహ్మజ్ఞాత్రియవిటూద్రా వర్ణాస్త్రైద్వ్యాస్త్రయో ద్విజాః |

నిషేకాద్యాః శ్మశానాన్తాన్తేషాం వై మన్తతః క్రియాః || ౧,౯౩.౧౦ ||

గర్భాధానమృతౌ పుంసః సవనం స్పృందనాత్పురా |

షష్ఠైఽష్టమే వా సీమన్తః ప్రసవే జాతకర్మ చ || ౧,౯౩.౧౧ ||

అహన్యేకాదశే నామ చతుర్థే మాసి నిష్క్రమః |

షష్ఠైఽన్నప్రాశనం మాసి చూడాం కుర్యాద్యథాకులమ్ || ౧,౯౩.౧౨ ||

ఏవమేనః శమం యాతి బీజగర్భసముద్భవమ్ |

తూష్ణ ఈమేతాః క్రియాః స్త్రీణాం వివాహశ్చ సమన్తకః || ౧,౯౩.౧౩ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

యాజ్ఞవల్క్యైక్వర్ణధర్మనిరూపణం నామ త్రినవతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౪

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ |

గర్భాష్టమేఽష్టమే వాద్దే బ్రాహ్మణస్యోపనాయనమ్ |

రజ్ఞామేకాదశే సైకే విశామేకే యథాకులమ్ || ౧,౯౪.౧ ||

ఉపనీయ కురుః శిష్యం మహావ్యాహృతిపూర్వకమ్ |

వేదమధ్యాపయేదేనం శౌచాచారాంశ్చ శిక్షయేత్ || ౧,౯౪.౨ ||

దివా సన్ధ్యాను కర్ణస్థబ్రహ్మసూత్ర ఉదఙ్ముఖః |

కుర్యాన్సూత్రపురీషే తు రాత్రౌ చేద్దక్షిణాముఖః || ౧,౯౪.౩ ||

గృహీతశిశ్రశ్చోత్థాయ మృద్భిరభ్యుద్ధృతైర్జైః |

గన్ధలేపక్షయకరం శౌచం కుర్యాన్మహావ్రతః || ౧,౯౪.౪ ||

అన్తర్జానుః శుచౌ దేశ ఉపవిష్ట ఉదఙ్ముఖః |

ప్రాగ్వా బ్రాహ్మణ తీర్థేన ద్విజో నిత్యముపస్పృశేత్ || ౧,౯౪.౫ ||

కనిష్ఠాదేశిన్యజ్ఞుష్ఠమూలన్యగ్రం కరస్య చ |

ప్రజాపతిపితృబ్రహ్మదేవతీర్థాన్యనుక్రమాత్ || ౧,౯౪.౬ ||

త్రిః ప్రాశ్యాపో ద్విరున్మృజ్య ఖాన్యాద్భిః సముపస్పృశేత్ |
 అద్భిస్తు ప్రకృతిస్థాభిర్ద్దేనాభిః ఫేనబుహుదైః || ౧,౯౪.౭||
 హృత్కణ్ఠతాలుగాభిస్తు యథాసంఖ్యం ద్విజాతయః |
 శుధ్యేరంస్త్రీ చ శూద్రశ్చ సకృత్స్పృష్టాభిరస్తతః || ౧,౯౪.౮||
 స్నానమభైవత్తైర్మత్తైర్మార్జనం ప్రాణసంయమః |
 సూర్యస్య చాప్యపస్థానం గాయత్రయః ప్రత్యయం జపః || ౧,౯౪.౯||
 గాయత్రీం శిరసా సార్ధం జపేద్యాహృతిపూర్వికామ్ |
 ప్రతిప్రణవసంయుక్తాం త్రిరయం ప్రాణసంయమః || ౧,౯౪.౧౦||
 ప్రాణానాయమ్య సమ్ప్రోక్ష్య త్స్యచేనాభైవతేన తు |
 జపన్నాసీత సావిత్రిం ప్రత్యగాతారకోదయాత్ || ౧,౯౪.౧౧||
 సన్ధ్యాం ప్రాక్ప్రాతరేవం హి తిష్ఠేదాసూర్యదర్శనాత్ |
 అగ్నికార్యం తతః కుర్యాత్సన్ధ్యయోరుభయోరపి || ౧,౯౪.౧౨||
 తతోఽభివాదయేద్వృద్వానసావహమితి బ్రువన్ |
 గురుం చైవాప్యపాసీత స్వాధ్యాయార్థం సమాహితః || ౧,౯౪.౧౩||
 సాహూతశ్చాప్యధీయాత సర్వం చాస్మై నివేదయేత్ |
 హితం తస్యాచరేన్నిత్యం మనోవాక్రాయకర్మభిః || ౧,౯౪.౧౪||
 దణ్డాజినోపవీతాని మేఖలాం చైవ ధారయేత్ |
 బ్రాహ్మణేషు చరేద్భైక్షమనిన్ద్యేష్యాత్మవృత్తయే || ౧,౯౪.౧౫||
 ఆదిమధ్యావసానేషు భవేచ్ఛన్తోపలక్షితా |
 బ్రాహ్మణక్షత్రియవిశాం భైక్షవర్యా యథాక్రమమ్ || ౧,౯౪.౧౬||
 కృతాగ్నికార్యో భుజ్జీత విసితో గుర్వనుజ్ఞయా |
 ఆపోశానక్రియాపూర్వం సత్కృత్యాన్నమకుత్సయన్ || ౧,౯౪.౧౭||
 బ్రహ్మచార్యాస్థితో నైకమన్నమద్యాదనాపది |
 బ్రాహ్మణః కామమశ్రీయాచ్ఛ్చార్ధే వ్రతమపడియన్ || ౧,౯౪.౧౮||
 మధు మాంసం తథా స్విన్నమిత్యాది పరివర్జయేత్ |
 స గురుర్యః క్రియాః కృత్వా వేదమస్మై ప్రయచ్ఛతి || ౧,౯౪.౧౯||

ఉపనీయ దదాత్యేనామాచార్యః స ప్రకీర్తితః ।
 ఏకదేశముపాధ్యాయ ఋత్విగ్యజ్ఞకృదుచ్యతే ॥ ౧,౯౪.౨౦॥

ఏతే మాన్యా యథాపూర్వమేభ్యో మాతా గరీయసీ ।
 ప్రతివేదం బ్రహ్మవర్యం ద్వాదశాబ్దాని పఞ్చ వా ॥ ౧,౯౪.౨౧॥

గ్రహణాన్తికమిత్యేకే కేశాన్తశ్చైవ షోడశే ।
 ఆషోడశాద్వావింశాచ్ఛాచతుర్వింశాచ్ఛ వత్సరాత్ ॥ ౧,౯౪.౨౨॥

బ్రహ్మక్షత్రవిశాం కాల ఔపనాయనికః పరః ।
 అత ఊర్ధ్వం పతన్త్యేతే సర్వధర్మవివర్జితాః ॥ ౧,౯౪.౨౩॥

సావిత్రిపతితా వ్రాత్యా వ్రాత్యస్తోమాదృతే క్రతోః ।
 మాతుర్యదగ్రే జాయన్తే ద్వితీయం మౌఞ్జబన్ధనమ్ ॥ ౧,౯౪.౨౪॥

బ్రాహ్మణక్షత్రియ విశస్తస్మాదేతే ద్విజాతయః ।
 యజ్ఞానాం తపసాం చైవ శుభానాం చైవ కర్మణామ్ ॥ ౧,౯౪.౨౫॥

వేద ఏవ ద్విజాతీనాం నిః శ్రేయసకరః పరః ।
 మధునా పయసా చైవ స దేవాన్స్తర్పయేద్ద్విజః ॥ ౧,౯౪.౨౬॥

పితృనృధుఘృతాభ్యాం చ ఋచోద్ధీతే హి సోఽన్వహమ్ ।
 యజః సామ పఠేత్తద్వదధర్వాఙ్గీరసం ద్విజః ॥ ౧,౯౪.౨౭॥

సస్తర్పయేత్పితృన్దేవానోఽన్వహం హి ఘృతామృతైః ।
 వాకోవాక్యం పురాణం చ నారాశంసీశ్చ గాఢికాః ॥ ౧,౯౪.౨౮॥

ఇతిహాసాన్స్తథా విద్యా యోద్ధీతే శక్తితోఽన్వహమ్ ।
 సస్తర్పయేత్పితృన్దేవాన్మాంసక్షీరోదనాదిభిః ॥ ౧,౯౪.౨౯॥

తే తృప్తాస్తర్పయన్త్యేనం సర్వకామఫలైః శుభైః ।
 యంయం క్రతుమధీతేసా తస్యస్యాన్నయాత్ఫలమ్ ॥ ౧,౯౪.౩౦॥

భూమిదానస్య తపసః స్వాధ్యాయఫలభాగ్ద్విజః ।
 నేష్ఠికో బ్రహ్మచారీ తు వసేదాచార్యసన్నిధౌ ॥ ౧,౯౪.౩౧॥

తదభావేఽస్య తనయే పత్న్యాం వైశ్వానరేఽపి వా ।
 అనేన విధినా దేహే సాధయేద్విజితేన్ద్రియః ।
 బ్రహ్మలోకమవాప్నోతి న చేహ జాయతే పునః ॥ ౧,౯౪.౩౨॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాక్యే ఆచారకాణ్డే

యాజ్ఞవల్క్యేక్షవర్ణధర్మనిరూపణం నామ చతుర్నవతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౫

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ ।

శృణ్వన్తు మునయో ధర్మాన్మహస్థస్య యతవ్రతాః ।

గురవే చ ధనం దత్త్వా స్నాత్వా చ తదనుజ్ఞయా ॥ ౧,౯౫.౧॥

సమాపితబ్రహ్మచర్యో లక్షణ్యాం స్త్రియముద్వహేత్ ।

అనన్యపూర్వికాం కాన్తామసపిణ్ణాం యవీయసీమ్ ॥ ౧,౯౫.౨॥

అరోగిణీం భ్రాతృమతీమసమానార్షగోత్రజామ్ ।

పఞ్చమాతృస్తమాదూర్ధ్వం మాతృతః పితృతస్తథా ॥ ౧,౯౫.౩॥

దశపూరుషవిఖ్యాతాచ్ఛ్రీత్రియాణాం మహాకులాత్ ।

సవర్ణః శ్రోత్రియో విద్వాన్స్వరో దోషాన్వితో న చ ॥ ౧,౯౫.౪॥

యదుచ్యతే ద్విజాతీనాం శూద్రాద్దారోపసంగ్రహః ।

న తన్మమ మతం యస్మాత్తత్రాయం జాయతే స్వయమ్ ॥ ౧,౯౫.౫॥

తిస్రో వర్ణానుపూర్వ్యేణ ద్వే తథైకా యథాక్రమమ్ ।

బ్రాహ్మణక్షత్రియవిశాం భార్యాః స్వా శూద్రజన్మనః ॥ ౧,౯౫.౬॥

బ్రాహ్మీ వివాహ ఆహూయ దీయతే శక్త్యలఙ్కృతా ।

తజ్జః పునాత్యుభయతః పురుషోనేకవింశతిమ్ ॥ ౧,౯౫.౭॥

యజ్ఞస్థాయర్హిజే దైవమాదాయార్షస్తు గోయుగమ్ ।

చతుర్దశ ప్రథమజః పునాత్యుత్తరజశ్చ షటూ ॥ ౧,౯౫.౮॥

ఇత్యుక్త్వా చరతాం ధర్మం సహ యా దీయతేఽర్హినే ।

స కాయః పావయేత్తజ్జః షడ్వంశ్యానాత్మనా సహ ॥ ౧,౯౫.౯॥

ఆసురో ద్రవిణాదానార్ధాన్ధర్షః సమయాన్మిథః ।

రాక్షసో యుద్ధహరణాత్ప్రైశాచః కన్యకాచ్ఛలాత్ ॥ ౧,౯౫.౧౦॥

చత్వారో బ్రాహ్మణస్యాద్యాస్తథా గాన్ధర్వరాక్షసౌ ।

రాజ్ఞస్తథాసురో వైశ్యే శూద్రే చాన్త్యస్తు గర్హితః ॥ ౧,౯౫.౧౧॥

పాణిర్గాహ్యః సవర్ణాసు గృహ్ణీత క్షత్రియా శరమ్ ।

వైశ్యా ప్రతోదమాదద్యాద్వేదనే చాగ్రజన్మనః ॥ ౧,౯౫.౧౨॥

పితా పితామహో భ్రాతా సకుల్యో జననీ తథా ।
 కన్యాప్రదః పూర్వనాశే ప్రకృతీస్థః పరః పరః ॥ ౧,౯౫.౧౩॥
 అప్రయచ్ఛన్నమాప్నోతి భ్రూణహత్యామృతావృతౌ ।
 ఏషామభావే దాతృణాం కన్యా కుర్యాత్స్వయంవరమ్ ॥ ౧,౯౫.౧౪॥
 సకృత్ప్రదీయతే కన్యా హరంస్తాం చోరదణ్ణభాక్ ।
 అదుష్టాం హి త్యజన్దణ్ణః సుదుష్టాం తు పరిత్యజేత్ ॥ ౧,౯౫.౧౫॥
 అపుత్రా గుబపుజ్ఞాతో దేవరః పుత్రకాన్యగా ।
 సపిణ్డో వా సమోత్రో వా ఘృతాభ్యక్త ఋతావియాత్ ॥ ౧,౯౫.౧౬॥
 ఆగర్భసమృభవం గచ్ఛేత్ప్రతితస్త్యన్యథా భవేత్ ।
 అనేన విధినా జాత క్షేత్రపస్య భవేత్సుతః ॥ ౧,౯౫.౧౭॥
 హృతాధికారాం మలినాం పిణ్డమాత్రోపసేవిసిమ్ ।
 పరిభూతామధః శయ్యాం వాసయేద్వ్యభిచారిణీమ్ ॥ ౧,౯౫.౧౮॥
 సోమః శౌచం దదౌ తాసాం గన్ధర్వశ్చ సుభాం గిరమ్ ।
 పావకః సర్వమేధ్యత్వం మేధ్యా వై యోషితో యతః ॥ ౧,౯౫.౧౯॥
 వ్యభిచారాదృతౌశుద్ధిర్గర్భత్యాగం కరోతి చ ।
 గర్భభర్తువధే తాసాం తథా మహతి పాతకే ॥ ౧,౯౫.౨౦॥
 సురాపి వ్యాధితా ద్వేష్టి వన్ధ్యార్థఘ్నస్త్రియంవదా ।
 అధివిన్నా చ భర్తవ్యా మహదేనోన్యథా భవేత్ ॥ ౧,౯౫.౨౧॥
 యత్రావిరోధో దమృతోస్త్రివర్గస్త్ర వర్ధతే ।
 మృతే జీవతి యా పత్యో యా నాన్యముపగచ్ఛతి ॥ ౧,౯౫.౨౨॥
 సేహ కీర్తిమవాప్నోతి మోదతే చోమయా సహ ।
 శుద్ధాం త్యజంస్తుతీయాంశం దద్యాదామరణం స్త్రియాః ॥ ౧,౯౫.౨౩॥
 స్త్రీభిర్భర్తుర్వచః కార్యమేష ధర్మః పరః స్త్రియాః ।
 షోడశర్తునిశాః స్త్రీణాం తాసు యుగ్మాసు సంవిశేత్ ॥ ౧,౯౫.౨౪॥
 బ్రహ్మచారీ చ పర్వాణ్యాద్యాశ్చతస్త్రస్తు వర్జయేత్ ।
 ఏవం గచ్ఛం స్త్రియం జ్ఞామాం మఘాం మూలాం చ వర్జయేత్ ॥ ౧,౯౫.౨౫॥

లక్షణ్యం జనయేదేవ పుత్రం రోగవివర్జితమ్ |
 యథా కామీ భవేద్వాపి స్త్రీణాం (స్మ) వలమనుస్మరన్ || ౧,౯౫.౨౬ ||
 స్వదారనిరతశ్చైవ స్త్రీయో రక్ష్యా యతస్తతః |
 భర్తృభ్రాతృపితృజ్ఞాతిశ్వశ్రూశ్వశురదేవరైః || ౧,౯౫.౨౭ ||
 బంధుభిశ్చ స్త్రీయః పూజ్యా భూషణాచ్ఛాదనాశనైః |
 సంయతో పస్కరా దక్షా హృష్టా వ్యయపరాజ్ముఖీ || ౧,౯౫.౨౮ ||
 శ్వశ్రూశ్వశురయోః కుర్యాత్పాదయోర్వన్దనం సదా |
 క్రీడాశరీరసంస్కారసమాజోత్సవదశనమ్ || ౧,౯౫.౨౯ ||
 హాస్యం పరగృహే యానం త్యజేత్ప్రేషితభర్తృకా |
 రక్షేత్కన్యాం పితా బాల్యే యౌవనే పతిరేవ తామ్ || ౧,౯౫.౩౦ ||
 వార్ధక్యే రక్షతే పుత్రో హ్యన్యథా జ్ఞాతయస్తథా |
 పతిం వినా న తిష్ఠేత్తు దివా వా యది వా నిశి || ౧,౯౫.౩౧ ||
 జ్యేష్ఠాం ధర్మవిధౌ కుర్యాన్న కనిష్ఠాం కదాచన |
 దాహయేదగ్నిహోత్రేణ స్త్రీయం వృత్తవతీం పతిః || ౧,౯౫.౩౨ ||
 ఆహరేద్విధివద్ధారానగ్నిం బైవావిలమ్బితః |
 హితా భర్తృద్వం గచ్ఛేదిహ కీర్తిరవాప్య చ || ౧,౯౫.౩౩ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యోక్తగృహల్బధర్మనిర్ణయో నామ పంచనవతితమోఽధ్యాయః

శ్రాగరుడమహాపురాణమ్- ౯౬

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ |
 వక్ష్యే సక్రూరజాత్యాదిగృహస్థాది విధిం పరమ్ |
 విప్రాన్మూర్ధావషిక్తో హి క్షాత్రియాయాం విశః స్త్రీయామ్ || ౧,౯౬.౧ ||
 జాతోఽమృష్టస్తు శూద్రాయాం నిషాదః పర్వతోఽపి వా |
 మాహిష్యః క్షత్రియాజ్ఞాతో వైశ్యాయాం మ్లేచ్ఛసంజ్ఞితః || ౧,౯౬.౨ ||
 శూద్రాయాం కరణో వైశ్యాద్విన్నాస్వేష విధిః స్మృతః |
 బ్రాహ్మణ్యాం క్షత్రియాత్సూతో వైశ్యాద్వైదేహకస్తథా || ౧,౯౬.౩ ||
 శూద్రాజ్ఞాతస్తు చాణ్డాలః సర్వవర్ణవిగర్హితః |

క్షత్రియా మాగధం వైశ్యాచ్చూద్రా క్షతారమేవ చ || ౧,౯౬.౪||
 శూద్రాదయోగవం వైశ్యా జనయామాస వై సుతమ్ |
 మాహిష్యేణ కరణ్యాం తు రథకారః ప్రజాయతే || ౧,౯౬.౫||
 ఆసత్సన్తు వై జ్ఞేయాః ప్రతిలోమానులోమజాః |
 జాత్యుత్కర్షాద్విజో జ్ఞేయః సప్తమే పఞ్చమేఽపి వా || ౧,౯౬.౬||
 వ్యత్యయే కర్మణాం సామ్యం పూర్వవచ్ఛత్రావరమ్ |
 కర్మ స్పార్తం వివాహోగ్నో కురీవత ప్రత్యహం గృహీ || ౧,౯౬.౭||
 దాయకాలాదృతే వాపి శ్రౌతం వైతానికాగ్నిషు |
 శరీరచిన్తాం నిర్వర్త్య కృతశౌచవిధిర్విజః || ౧,౯౬.౮||
 ప్రాతః సన్ధ్యాముపాసిత దన్తధావనపూర్వకమ్ |
 హుత్వాగ్నో సర్వదేవత్యాజ్ఞాపేన్మన్త్రాన్సమాహితః || ౧,౯౬.౯||
 వేదార్ధానధిగచ్ఛేచ్ఛ శాస్త్రాణి వివిధాని చ |
 యోగజ్ఞోమాదిసిద్ధ్యర్థముపేయాదీశ్వరం గృహీ || ౧,౯౬.౧౦||
 స్నాత్వా దేవాన్పితౄణాంశ్చైవ తర్పయేదర్పయేత్తథా |
 వేదానథ పురాణాని సేతిహాసాని శక్తితః || ౧,౯౬.౧౧||
 జపమజ్ఞానుసిద్ధ్యర్థం విద్యాం చాధ్యాత్మికీం జపేత్ |
 బలికర్మస్వధాహోమస్వాధ్యాయాతిథిసక్రియాః || ౧,౯౬.౧౨||
 భూతపిత్రమరబ్రహ్మమనుష్యాణాం మహామఖాః |
 దేవేభ్యస్తు హుతం చాగ్నో క్షిపేద్భూతబలిం హరేత్ || ౧,౯౬.౧౩||
 అన్నం భూమోశ్వచాణ్ణాలవాయుసేభ్యశ్చ నిః క్షిపేత్ |
 అన్నం పితౄమనుష్యేభ్యో దేయమప్యన్వహం జలమ్ || ౧,౯౬.౧౪||
 స్వాధ్యాయమన్వహం కుర్యాన్న పచేచ్ఛాన్నమాత్మనే |
 బాలస్వవాసిసేవృద్ధగర్భిణ్యాతురకన్యకాః || ౧,౯౬.౧౫||
 సంభోజ్యాతిథిభృత్యాంశ్చ దమృతోః శేషభోజనమ్ |
 ప్రాణాగ్నిహోత్రవిధినాశ్రియాదన్నమకుత్సయన్ || ౧,౯౬.౧౬||
 మితం విపాకం చ హితం భక్ష్యం బాలాదిపూర్వకమ్ |
 ఆపోశానోపరిష్ఠాదధస్తావైవ భుజ్యతే || ౧,౯౬.౧౭||

అనగ్నుమమృతం చైవ కార్యమన్నం ద్విజన్మనా ।
 అతిథిభ్యస్తు వరేభ్యో దేయం శక్త్యానుపూర్వశః ॥ ౧,౯౬.౧౮॥
 అప్రణోద్యోఽతిథిః సాయమపి నాత్ర విచారణా ।
 సత్కృత్య భిక్షవే భిక్షా దాతవ్యా సువ్రతాయ చ ॥ ౧,౯౬.౧౯॥
 ఆగతానోభిజయేత్స్వర్వాన్మహోక్షం శ్రోత్రియాయ చ ।
 ప్రతిసంవత్సరం త్వర్యాః స్నాతకాచార్యపార్థివాః ॥ ౧,౯౬.౨౦॥
 ప్రియో వివాహ్యశ్చ తథా యజ్ఞం ప్రత్యుర్ద్విజః పునః ।
 అధ్వనీనేఽతిథిః ప్రోక్తః శ్రోత్రియో వేదపారగః ॥ ౧,౯౬.౨౧॥
 మాన్యావేతో గృహస్థస్య బ్రహ్మలోకమభీషతః ।
 పరపాకరుచిర్న స్యాదనిన్ద్యామన్త్రణాదృతే ॥ ౧,౯౬.౨౨॥
 వాక్పాణిపాదచాపల్యం వర్జయచ్ఛాతిభోజనమ్ ।
 శ్రోత్రియం వాతిథిం తృప్తమాసీమాన్తాదనువ్రజేత్ ॥ ౧,౯౬.౨౩॥
 అహః శేషం సహాసీత శిష్టైరిష్టైశ్చ బన్ధుభిః ।
 ఉపాస్య పశ్చిమాం సన్ధ్యాం హుత్వాగ్నౌ భోజనం తతః ॥ ౧,౯౬.౨౪॥
 కుర్యాద్భుక్తిః సమాయుక్తైశ్చిన్తయేదాత్మనో హితమ్ ।
 బ్రాహ్మీ ముహూర్తే చోత్థాయ మాన్యో విప్రో ధనాదిభిః ॥ ౧,౯౬.౨౫॥
 వృద్ధార్తానాం సమాదేయః పథా వై భారవాహినామ్ ।
 ఇజ్యాధ్యయనదానాని వైశ్యస్య క్షత్రియస్య చ ॥ ౧,౯౬.౨౬॥
 ప్రతిగ్రహోఽధికో విప్రే యాజనాధ్యాపనే తథా ।
 ప్రధానం క్షత్రియే కర్మ ప్రజానాం పరిపాలనమ్ ॥ ౧,౯౬.౨౭॥
 కుసీదకృషివాణిజ్యం పాశుపాల్యం విశః స్మృతమ్ ।
 శూద్రస్య ద్విజశుశ్రూషా ద్విజో యజ్ఞాన్న హాపయేత్ ॥ ౧,౯౬.౨౮॥
 అహింసా సత్యమస్తేయం శౌచమిన్ద్రియసంయమః ।
 దమః క్షమార్జవం దానం సర్వేషాం ధర్మసాధనమ్ ॥ ౧,౯౬.౨౯॥
 ఆచరేత్సదృశీం వృత్తిమజహ్మమశరాన్తథా ।
 త్రైవార్షికా ధికాన్నో యః స సోమం పాతుమర్హతి ॥ ౧,౯౬.౩౦॥
 స్యాదన్నం వార్షికం యస్య కుర్యాత్ప్రకసౌమికిం క్రియామ్ ।
 ప్రతిసంవత్సరం సోమః పశుః ప్రత్యయనం తథా ॥ ౧,౯౬.౩౧॥

కర్తవ్యాఽగ్రహణేష్టిశ్చ చాతుర్మాస్యాని యత్నతః ।
 ఏవమసమ్భవే కుర్యాదిష్టిం వైశ్వానరీం ద్విజః ॥ ౧,౯౬.౩౨॥
 హీనకల్పం న కుర్యేత సతి ద్రవ్యే ఫలప్రదమ్ ।
 చణ్డాలో జాయతే యజ్ఞకరణాచ్ఛూద్రభిక్షితాత ॥ ౧,౯౬.౩౩॥
 యజ్ఞార్థలబ్ధం నాదద్యాద్భాసః కాకోఽపి వా భవేత్ ।
 కుసూతకుమ్భిధాన్యో వా త్ర్యాహికః శ్వస్తనోఽపి వా ॥ ౧,౯౬.౩౪॥
 జీవేద్వాపి శిలోఞ్చోన శ్రేయానేషాం పరః పరః ।
 న స్వాధ్యాయవిరోధ్యర్థమీహేత న యత్నతః ॥ ౧,౯౬.౩౫॥
 రాజాస్తేవాసియాజ్యేభ్యః సీదన్నిచ్ఛేద్ధనం క్షుధా ।
 దమ్భహైతుకపాషణ్ణిబకవృత్తింశ్చ వర్జయేత్ ॥ ౧,౯౬.౩౬॥
 శుక్లామ్బరధరో నీవకేశశ్మత్రునఖః శుచిః ।
 న భార్యాదర్శనేఽశ్రీయాన్వైకవాసా న సంస్థితః ॥ ౧,౯౬.౩౭॥
 ఆప్రియం న వదేజ్ఞాతు బ్రహ్మసూత్రీ వినీతవాన్ ।
 దేవప్రదక్షిణాఙ్కుర్యాద్యష్టిమాన్సకమణ్డలుః ॥ ౧,౯౬.౩౮॥
 న తు మేహేన్న దీచ్ఛాచాయాభస్మగోష్ఠామ్బువర్త్యుః ।
 న ప్రత్యగ్స్యోర్కగోసోమసన్ధ్యామ్బుస్త్రీద్విజన్మనామ్ ॥ ౧,౯౬.౩౯॥
 నేక్షేతాగ్స్యోర్కనగ్నాం స్త్రీం న చ సంస్పృష్టమైథునామ్ ।
 న చ మూత్రం పురీషం వా స్వపేత్ప్రత్యకూశిరా న చ ॥ ౧,౯౬.౪౦॥
 ష్టివనాసృక్షకృన్మాత్రవిషాణ్యపు న సంక్షిపేత్ ।
 పాదౌ ప్రతాపయేన్నాగ్నౌ న వైసమఖిలజ్ఞయేత్ ॥ ౧,౯౬.౪౧॥
 పిబేన్నాజ్ఞాతినా తోయం న శయానం ప్రబోధయేత్ ।
 నాక్షైః క్రీజేచ్ఛ కితవైర్వాస్యధితైశ్చ న సంవిశేత్ ॥ ౧,౯౬.౪౨॥
 విరుద్ధం వర్జయేత్కమ ప్రేతధూమం నదీతరమ్ ।
 కేశభస్మతుషాఙ్గారకపాలేషు చ సంస్థితిమ్ ॥ ౧,౯౬.౪౩॥
 నాచక్షిత ధయస్త్రీం గాం నాద్వారేణావిశేత్కృచిత్ ।
 న రాజ్ఞః ప్రతిగృహ్ణోయాల్లబ్ధస్యోచ్ఛాస్త్రవర్తినః ॥ ౧,౯౬.౪౪॥

అధ్యాయానాముపాకర్మ శ్రావణ్యాం శ్రవణేన వా ।
 హస్తేనాషధిభావే వా పంచమ్యాం శ్రావణస్య చ ॥ ౧,౯౬.౪౫॥
 పాషమాసస్య రోహిణ్యామష్టకాయామథాపి వా ।
 జలాన్తే చంద్రసాం కుర్యాదుత్సర్గం విధివద్వహిః ॥ ౧,౯౬.౪౬॥
 అనధ్యాయస్త్ర్యహం ప్రేతే శిష్యర్షిగురుబంధుషు ।
 ఉపాకర్మణి చోత్సర్గే స్వశాఖశ్రోత్రియే మృతే ॥ ౧,౯౬.౪౭॥
 సన్ధ్యాగర్జితనిర్హాతభూకమ్పొల్కానిపాతనే ।
 సమాప్య వేదం ద్యునిశమారణ్యకమధీత్య చ ॥ ౧,౯౬.౪౮॥
 పంచదశ్యాం చతుర్దశ్యామష్టమ్యాం రాహుసూతతే ।
 ఋతుసంధిషు భుక్త్వా వా శ్రాధికం ప్రతిగృహ్య చ ॥ ౧,౯౬.౪౯॥
 పశుమణ్డూకనకులశ్వాహిమార్జారసూక్తరైః ।
 కృతేఽన్తరే త్వహోరాత్రం శక్రపాతే తథోచ్చయే ॥ ౧,౯౬.౫౦॥
 శ్వక్రోష్ఠగర్దభోలూకసామబాణార్తనిః స్వనే ।
 అమేధ్యశవశూద్రాన్త్యశ్మశానపతితాన్తికే ॥ ౧,౯౬.౫౧॥
 దేశేఽశుచావాత్మని చ విద్యుత్సనితసమ్ప్లవే ।
 భుక్త్వాన్యపాణిరమ్భాన్తరర్ధరాత్రేఽతిమారుతే ॥ ౧,౯౬.౫౨॥
 దిగ్రోహే పాంసువర్షేషు సన్ధ్యానీ హారభీతిషు ।
 ధావతః పూతిగన్ధే చ శిష్టే చ గృహమాగతే ॥ ౧,౯౬.౫౩॥
 ఖరోష్ఠ్యయానహస్త్యశ్వనోవృక్షగిరిరోహణే ।
 సప్తత్రింశదనధ్యాయానేతాంస్తాత్కాలికాన్విదుః ॥ ౧,౯౬.౫౪॥
 వేదదిష్టం తథాచార్యం రాజచ్ఛాయాం పరస్త్రియమ్ ।
 నాక్రామేద్రక్షవిణ్మూత్రస్థీవనోద్వర్తనాని చ ॥ ౧,౯౬.౫౫॥
 విప్రాహిక్షత్రియాత్మానో నావజ్ఞేయాః కదాచన ।
 దూరాదుచ్ఛిష్టవిణ్మూత్రపాదామ్భాంసి సముత్సృజేత్ ॥ ౧,౯౬.౫౬॥
 శ్రుతిస్మృత్యుక్తమాచారం కుర్యాన్మర్మణి న స్పృశేత్ ।
 న నిన్దాతాడనే కుర్యాత్సుతం శిష్యం చ తాడయేత్ ॥ ౧,౯౬.౫౭॥
 ఆచరేత్సర్వదా ధర్మం తద్విరుద్ధం తు నాచరేత్ ।

మాతాపిత్రతిథీభ్యాశ్చైవోర్వివాదం నాచరేద్ధృషీ || ౧,౯౬.౫౮ ||

పంచు పిణ్డాననుద్ధృత్య న స్నాయాత్పరవారిషు |

స్నాయాన్నదీప్తస్తవణదేవఖాతహ్రదేషు చ || ౧,౯౬.౫౯ ||

వర్ణయేత్పరశయాది న చాశ్రీయాదనాపది |

కదర్యబద్ధచో (వై) రాణాం తథా చానమ్నికస్య చ || ౧,౯౬.౬౦ ||

వైణాభిశస్తవార్ధుష్యగణికాగణదీక్షిణామ్ |

వికిత్యకాతురక్రుద్ధక్లిబరజ్ఞోపజీవినామ్ || ౧,౯౬.౬౧ ||

క్రూరోగ్రపతితవ్రాత్యదామ్భికోచ్ఛిష్టభోజినామ్ |

శాస్త్రవిక్రయిణశ్చైవ స్త్రీజితగ్రామయాజినామ్ || ౧,౯౬.౬౨ ||

నృశంసరాజరజకకృతఘ్నవధజీవినామ్ |

పిశునానృతినోశ్చైవ సోమవిక్రయిణస్తథా || ౧,౯౬.౬౩ ||

బన్ధినాం స్వర్ణకారాణామన్నమేషాం కదాచన |

న భోక్తవ్యం వృథా మాంసం కేశకీటసమన్వితమ్ || ౧,౯౬.౬౪ ||

భక్తం పర్యుషితోచ్ఛిష్టం శ్వస్పృష్టం పతితో (తే) క్షితమ్ |

ఉదక్యాస్పృష్టసంఘుష్టమపర్యాప్తం చ వర్ణయేత్ || ౧,౯౬.౬౫ ||

ఘోస్మాతం శకునోచ్ఛిష్టం పాదస్పృష్ట చ కామతః |

శూద్రేషు దాసగోపాలకులమిత్రార్థసీరిణః || ౧,౯౬.౬౬ ||

భోజ్యాన్నో నాపితశ్చైవ యశ్చాత్మానం నివేదయేత్ |

అన్నం పర్యుషితం భోజ్యం సేహాక్తం చిరసంభృ (స్థి) తమ్ || ౧,౯౬.౬౭ ||

అన్నేహో అపి ఘోధూమయవగోరసవిక్రియాః |

ఔష్ణ్యమైకశఫం స్త్రీణాం పయశ్చ పరివర్ణయేత్ || ౧,౯౬.౬౮ ||

క్రవ్యాదపక్షిదాత్యూహశుకమాంసాని వర్ణయేత్ |

సారస్తకశఫాన్తంసాన్పలాకబకటిట్టిభాన్ || ౧,౯౬.౬౯ ||

వృథా కృసరసంయావ పాయసాహుపశమ్కులీః |

కురరం జాలపాదం చ ఖణ్డరీటమృగద్విజాన్ || ౧,౯౬.౭౦ ||

చాషాన్మత్స్యాత్తక్రపాదఞ్చగ్ధ్వా వై కామతో నరః |

బల్లారం కామతో జగ్ధ్వా సోప వాసస్త్యహం భవేత్ || ౧,౯౬.౭౧ ||

పలాణ్ణులశునాదీని జగ్ధ్వా చాన్ద్రాయణం చరేత్ |
 శ్రాద్ధే దేవాన్పితృనాన్ప్రస్య ఖాదన్మాంసం న దోషభాక్ || ౧,౯౬.౭౨||
 వసేత్స నరకే ఘోర దినాని పశురోమతః |
 సమితాని దురాచారో యో హస్త్యవిధినా పశూన్ |
 మాంసం సస్త్యజ్య సమాప్యర్థ్య కామాన్యాతి తతో హరిమ్ || ౧,౯౬.౭౩||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యేకృతశ్రాద్ధనిరూపణం నామ షణ్ణవతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౭

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ |
 ద్రవ్యశుద్ధింప్రవక్ష్యామి తన్నిబోధత సత్తమాః |
 సౌవర్ణరాజతాబ్జానాం శఙ్ఖరజ్జ్వాదిచర్మణామ్ || ౧,౯౭.౧||
 పాత్రాణాం చాసనానాం చ వారిణా శుద్ధిరిష్యతే |
 ఉష్ణవాభః స్తుక్తువయోర్ధాన్యాదేః ప్రోక్షణేన చ || ౧,౯౭.౨||
 తక్షణాద్ధారుశ్శృంజాదేర్యజ్ఞపాత్రస్య మార్జనాత్ |
 సోష్ణైరుదకగోమూత్రైః శుధ్యత్యావికకౌశికమ్ || ౧,౯౭.౩||
 బైక్ష్యం యోషిన్ముఖం పశ్యన్సునః పాకాన్మహీమయమ్ |
 గాఘ్నాతేఽన్నే తథా కేశమక్షికాకీటదూషితే || ౧,౯౭.౪||
 భస్మక్షేపాద్విశుద్ధిః స్యాద్భూషుద్ధిర్మాజనాదినా |
 త్రపుసీసకతామ్రాణాం ఞ్జరామ్లైదకవారిభిః || ౧,౯౭.౫||
 భస్మాద్భిర్లోహకాంస్యానామజ్ఞాతం చ సదా శుచి |
 ఆమేధ్యాక్తస్య మృత్తోయైర్గన్ధలేపాపకర్షణాత్ || ౧,౯౭.౬||
 శుచి గోతృప్తిదం తోయం ప్రకృతిస్థం మహీగతమ్ |
 తథా మాంసం శ్వచాణ్డాలక్రవ్యాదాదినిపాతితమ్ || ౧,౯౭.౭||
 రశ్మిరగ్నీ రజశ్చాయా గౌరశ్వో వసుధానిలాః |
 ఆశ్వాజవిప్రుషో మేధ్యా స్తథాచమనబిన్దవః || ౧,౯౭.౮||
 స్నాత్వా పీత్వా క్షుతే సుప్తే భుక్త్వా రథ్యాప్సరృణే |
 ఆచాస్తః పునరాచామేద్వాసోఽన్యత్పరిధాయ చ || ౧,౯౭.౯||

క్షుతే నిస్థివితే స్వాపే పరిధానేఽశ్రుపాతనే ।
 పంచస్వతేషు నాచామేద్దక్షిణం శ్రవణం స్పృశేత్ ।
 తిష్ఠన్త్యగ్న్వోదయో దేవా విప్రకర్ణే తు దక్షిణే ॥ ౧,౯౭.౧౦॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యేక్షుద్ధ్రవ్యశుద్ధినిరూపణం నామ సప్తనవతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౮
 యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ ।
 అథ దానివిధిం వక్ష్యే తన్నే శృణుత సువ్రతాః ।
 అన్యేభ్యో బ్రాహ్మణాః శ్రేష్ఠాస్తేభ్యశ్చైవ క్రియాపరాః ॥ ౧,౯౮.౧॥

బ్రహ్మవేత్తా చ తేభ్యోఽపి పాత్రం విద్యాత్తపోఽన్వితాః (తమ్) ।
 గోభూధాన్యహిరణ్యాది పాత్రే దాతవ్యమర్చితమ్ ॥ ౧,౯౮.౨॥

విద్యాతపోభ్యాం హీనేన న తు గ్రాహ్యః ప్రతిగ్రహః ।
 గృష్ణాన్పుదాతారమథో నయత్యాత్మానమేవ చ ॥ ౧,౯౮.౩॥

దాతవ్యం ప్రత్యహం పాత్రే నిమిత్తేషు విశేషతః ।
 యాచితేనాపి దాతవ్యం శ్రద్ధాపూతం తు శక్తితః ॥ ౧,౯౮.౪॥

హేమశృంగీ శఫైః రౌప్యైః శుశీలా వస్త్రసంయుతా ।
 సకాంస్యాపాత్రా దాతవ్య క్షీరిణీ గౌః సదక్షిణా ॥ ౧,౯౮.౫॥

దశసౌవర్ణికం శృంగం శఫం సప్తపలైః కృతమ్ ।
 పంచాశతృలికం పాత్రం కాంస్యం వత్సస్య కీర్త్యతే ॥ ౧,౯౮.౬॥

స్వర్ణపిప్పలపాత్రేణ వత్సో వా వత్సికాపి వా ।
 అస్యో అపి చ దాతవ్యమపత్యం రోగవర్జితమ్ ॥ ౧,౯౮.౭॥

దాతా స్వర్ణమవాప్నోతి వత్సరాత్రోమసమితాన్ ।
 కషిలా చేతారయేత్థూయశ్చాసప్తమం కులమ్ ॥ ౧,౯౮.౮॥

యావద్ద్యత్యస్య ద్వా పాదౌ ముఖం యోన్యాం ప్రదృశ్యతే ।
 తావద్దాః పృథివీ జ్ఞేయా యావద్గర్భం న ముఞ్చతి ॥ ౧,౯౮.౯॥

యథా కథఞ్చుద్ధత్వా గాన్ధేనుం వాధేనుమేవ వా ।
 అరోగామపరిక్లిష్టాం దాతా స్వర్ణే మహీయతే ॥ ౧,౯౮.౧౦॥

శ్రాస్తసంవాహనం రోగిపరిచర్యా సురార్చనమ్ |
 పాదశాచం ద్విజోచ్ఛిష్టమార్జనం గాప్రదానవత్ || ౧,౯౮.౧౧||
 ద్విజాయ యదభీష్టం తు దత్త్వా స్వర్గమవాప్నుయాత్ |
 భూదీపాంశాచన్నవస్త్రాణి సర్పిర్దత్త్వా వ్రజేచ్ఛియమ్ || ౧,౯౮.౧౨||
 గృహధాన్యచ్ఛత్రమాల్యవృక్షయా నఘృతం జలమ్ |
 శయాస్యనులేపనం దత్త్వా స్వర్గలోకే మహీయతే || ౧,౯౮.౧౩||
 బ్రహ్మదాతా బ్రహ్మలోకం ప్రాప్నోతి సురదుర్లభమ్ |
 వేదార్థయజ్ఞశాస్త్రాణి ధర్మశాస్త్రాణి చైవ హి || ౧,౯౮.౧౪||
 మూల్యేనాపి లిఖిత్వాపి బ్రహ్మలోకమవాప్నుయాత్ |
 ఏతన్మూలం జగద్యస్మాదస్మజత్పూర్వమీశ్వరః || ౧,౯౮.౧౫||
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన కార్యో వేదార్థసంగ్రహః |
 ఇతిహాసపురాణం వా లిఖిత్వా యః ప్రయచ్ఛతి || ౧,౯౮.౧౬||
 బ్రహ్మదానసమం పుణ్యం ప్రాప్నోతి ద్విగుణోన్నతిమ్ |
 లోకాయతం కుతర్కశ్చ ప్రాకృతమేచ్ఛభాషితమ్ || ౧,౯౮.౧౭||
 న శ్రోతవ్యం ద్విజేనైతదధో నయతి తం ద్విజమ్ |
 సమర్థో యో న గృహ్ణీయాద్ధాతృలోకానవాప్నుయాత్ || ౧,౯౮.౧౮||
 కుశాః శాకం పయో గంధాః ప్రత్యాఖ్యేయా న వారి చ |
 అయచితాహృతం గ్రాహ్యమపి దుష్కృతకర్మణః || ౧,౯౮.౧౯||
 ఆన్యత్ర కులటాషణ్ణపతితేభ్యో ద్విషస్తథా |
 దేవాతిధ్యర్చనకృతే పితృతృప్త్యర్థమేవ చ |
 సర్వతః ప్రతిగృహ్ణీయాదాత్మతృప్త్యర్థమేవ చ || ౧,౯౮.౨౦||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యేక్తదానధర్మనిరూపణం నామాష్టనవతితమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯౯

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ |

అథ శ్రాద్ధవిధిం వక్ష్యే సర్వపాపప్రణాశనమ్ |

అమావస్యాష్టకావృద్ధికృష్ణపక్షాయనద్యయమ్ || ౧,౯౯.౧||

ద్రవ్యం బ్రాహ్మణసముత్తిర్విషువత్సూర్యసంక్రమః ।
 వ్యతీమాతో గజచ్ఛాయా గ్రహణం చన్ద్రసూర్యయోః ॥ ౧,౯౯.౨॥
 శ్రాద్ధం ప్రతిరుచిశ్చైవ శ్రాద్ధకాలాః ప్రకీర్తితాః ।
 అగ్నియః సర్వదేవేషు శ్రోత్రియో వేదవిద్యువా ॥ ౧,౯౯.౩॥
 వేదార్థవిజ్ఞేష్ఠసామా త్రిమధుస్త్రీసుపర్ణికః ।
 స్వస్త్రీయ ఋత్విగజామాతాయజ్యశ్వశురమాతులాః ॥ ౧,౯౯.౪॥
 త్రిణాచికేతదౌహిత్రశిష్యసమృద్ధిబాన్ధవాః ।
 కర్మనిష్ఠాస్తపోనిష్ఠాః పఞ్చాగ్నిబ్రహ్మచారిణః ॥ ౧,౯౯.౫॥
 పితృమాతృపరాశ్చైవ బ్రాహ్మణాః శ్రాద్ధదేవతాః ।
 రోగీ హీనాతిరిక్తాఙ్గాః కాణః పౌనర్భవస్తథా ॥ ౧,౯౯.౬॥
 అవకీర్ణ్యాద యో యే చ యే చాచారవివర్జితాః ।
 అవైష్ణవాశ్చ తే సర్వే న శ్రాధార్థాః కదాచన ॥ ౧,౯౯.౭॥
 నిమస్త్రయేచ్ఛ పూర్వేద్యుర్ద్విజైర్భావ్యం చ సంయతైః ।
 ఆజాన్తాశ్చైవ పూర్వాహ్నోహ్యోసనేషాపవేశయేత్ ॥ ౧,౯౯.౮॥
 యుగ్మాన్దేవే తథా పిత్ర్యే స్వప్రదేశేషు శక్తితః ।
 ద్వౌ దైవ ప్రాగుదక్పిత్ర్యే త్రీణ్యేకం చోభయోః పృథక్ ॥ ౧,౯౯.౯॥
 మాతామహానామప్యేవం తన్త్రం వా వైశ్వదేవికమ్ ।
 హస్తప్రక్షాలనం దత్త్వా విష్టరార్థే కుశానపి ॥ ౧,౯౯.౧౦॥
 ఆవాహ్య తదనుజ్ఞాతో విశ్వదేవాసైత్యుచా ।
 యవైరన్నం వికీర్యాథ భాజనే సపవిత్రకే ॥ ౧,౯౯.౧౧॥
 శన్నోదేవ్యా పయః ఊప్త్యా యవోఽసీతి యవాన్స్తథా ।
 యాదివ్యా ఇతి మన్త్రేణ హస్తేష్వేవ వినిః ఊపేత్ ॥ ౧,౯౯.౧౨॥
 గన్ధోదకే తథా దీపమాల్యదామప్రదీపకమ్ ।
 అపసవ్యం తతః కృత్వా పితృణామప్రదక్షిణమ్ ॥ ౧,౯౯.౧౩॥
 ద్విగుణాన్స్తు కుశాన్తత్త్వా ఉశన్తస్వేత్యుచా పితృన్ ।
 ఆవాహ్య తదను జ్ఞాతో జపేదాయన్తునస్తతః ॥ ౧,౯౯.౧౪॥
 యవార్థస్తు తిలైః కార్యః కుర్యాద్ధ్యౌది పూర్వవత్ ।

దత్తావర్ణ్యం సంస్త్రవాంస్తేషాం పాత్రే కృత్వా విధానతః ॥ ౧,౯౯.౧౫॥
 పితృభ్యః స్థానమసీతి న్యుజ్జం పాత్రం కరోత్యధః ।
 అగ్నౌ కరిష్య ఆదాయ పృచ్ఛత్యన్నం ఘృష్ణతమ్ ॥ ౧,౯౯.౧౬॥
 కురుష్యేతి తథోక్తోసా హుత్వాగ్నౌ పితృయజ్ఞవత్ ।
 హుతశేషం ప్రదద్యాచ్చ భాజనేషు సమాహితః ॥ ౧,౯౯.౧౭॥
 యథాలాభోపన్నేషు రౌష్యేషు చ విశేషతః ।
 దత్తావన్నం పృథివీపాత్రమితి పాత్రాభిమన్త్రణమ్ ॥ ౧,౯౯.౧౮॥
 కృత్వే దంవిష్ణురిత్యేవం ద్విజాఙ్గిష్ఠం నివేశయేత్ ।
 సవ్యాహృతిం చ గాయత్రీం మధువాతేత్యువస్తథా ॥ ౧,౯౯.౧౯॥
 జప్త్వా యథాసుఖం వాచ్యం భుజ్జీరంస్తేఽపి వాగ్యతాః ।
 అన్నమిష్ఠం హవిష్యం చ దద్యాదక్రోధనోత్వరః ॥ ౧,౯౯.౨౦॥
 ఆత్మప్తేస్తు పవిత్రాణి జప్త్వా పూర్వజపం తథా ।
 అన్నమాదాయ తప్తాః స్థః శేషం చైవాసుమన్త్య చ ॥ ౧,౯౯.౨౧॥
 తదన్నం వికిరేద్భూమౌ దద్యాచ్చాపః సకృత్సకృత్ ।
 సర్వమన్నముపాదాయ సతిలం దక్షిణాముఖః ॥ ౧,౯౯.౨౨॥
 ఉచ్ఛిష్టసన్నిధౌ పిణ్డాన్పుదద్యాత్పితృయజ్ఞవత్ ।
 మాతామహానామప్యవం దద్యాదాచమనం తతః ॥ ౧,౯౯.౨౩॥
 స్వస్తి వాచ్యం తతో దద్యాదక్షయ్యోదకమేవ చ ।
 దత్తా చ దక్షిణాం శక్త్యా స్వధాకారముదాహరేత్ ॥ ౧,౯౯.౨౪॥
 వాచ్యతామిన్యనుజ్ఞాతః పితృభ్యశ్చ స్వధోచ్యతామ్ ।
 విప్రైరస్తు స్వధేతు్యక్తో భూమౌ సిఞ్చేత్తతో జలమ్ ॥ ౧,౯౯.౨౫॥
 ప్రీయంతామితి చాహైవం విశ్వేదేవ్యం జలం దదత్ ।
 దాతారో నోఽభివర్ధంతాం వేదాః సన్తతిరేవ చ ॥ ౧,౯౯.౨౬॥
 శ్రద్ధా చ నో మా వ్యగమద్వహు దేయం చ నోఽస్తితి ।
 ఇత్యుక్తోక్త్యా ప్రీయా వాచః ప్రణిపత్య విసర్జయేత్ ॥ ౧,౯౯.౨౭॥
 వాజేవాజే ఇతి ప్రీత్యా పితృపూర్వం విసర్జనమ్ ।
 యస్మింస్తే సంస్త్రవాః పూర్వమర్ష్యపాత్రే నిపాతితాః ॥ ౧,౯౯.౨౮॥

పితృపాత్రం తదుత్తానం కృత్వా విప్రాన్విసర్జయేత్ |
 ప్రదక్షిణమనువ్రజ్య భుజ్జీత పితృసేవితమ్ || ౧,౯౯.౨౯||
 బ్రహ్మచారీ భవేత్తాం తు రజసిం భార్యయా మహా |
 ఏవం ప్రదక్షిణం కృత్వా వృద్ధౌ నాస్తిముఖానపి || ౧,౯౯.౩౦||
 యజేత్తదధికర్కన్ధూమిశ్రాః పిణ్డా యైవః శ్రితాః |
 ఏకోద్దిష్టం దైవహీనం ఏకాన్వైకపవిత్రకమ్ || ౧,౯౯.౩౧||
 ఆవాహనాగ్నోకరణరహితం త్వపసవ్యవత్ |
 ఉపతిష్ఠతామిత్యక్షయ్యస్థానే విప్రాన్విసర్జయేత్ || ౧,౯౯.౩౨||
 అభిరణ్యతాం ప్రబూయాద్బుయుస్తేభిరతాః స్మ హా |
 గన్ధో దకత్తిలైర్మిశ్రం కుర్యాత్పాత్రవతుష్టయమ్ || ౧,౯౯.౩౩||
 అర్హ్యార్థం పితృపాత్రేషు ప్రేతపాత్రం ప్రసేచయేత్ |
 యేసమానా ఇతి ద్వాభ్యాం శేషం పూర్వవదాచరేత్ || ౧,౯౯.౩౪||
 ఏతత్సపిణ్డీకరణమేకోద్దిష్టం స్త్రియా ఆపి |
 అర్వాకృపిణ్డీకరణం యస్య సంవత్సరాద్భవేత్ || ౧,౯౯.౩౫||
 తస్యాప్యన్నం సోదకుమ్భం దద్యాత్సంవత్సరం ద్విజః |
 పిణ్డాంశ్చ గోజ విప్రేభ్యో దద్యాద్ధౌ జలేఽపి వా || ౧,౯౯.౩౬||
 హవిష్యాన్నేన వై మాసం పాయసేన తు వత్సరమ్ |
 మాత్యహారీణకౌరభ్రశాకునచ్ఛాగపార్షతైః || ౧,౯౯.౩౭||
 ఐణరౌరవవా రాహశాశమాంసైర్యథాక్రమమ్ |
 మాసవృద్ధ్యాపి తుష్యన్తి దత్తైరిహ పితామహాః || ౧,౯౯.౩౮||
 దద్యాద్వర్షాత్రయోదశ్యాం మఘాసు చ న సంశయః |
 ప్రతిపత్పుభృతిష్యేవం కన్యా దీక్షాద్ధదో లభేత్ || ౧,౯౯.౩౯||
 శస్త్రేణ నిహతానాం తు చతుర్దశ్యాం ప్రదీయతే |
 స్వర్గం హ్యపత్యమోజశ్చ శౌర్యం క్షేత్రం బలం తథా || ౧,౯౯.౪౦||
 పుత్రస్త్రైష్ట్యం స సౌభాగ్యం సమృద్ధిం ముఖ్యతాం శుభమ్ |
 ప్రవృత్తచక్రతాం చైవ వాణిజ్యప్రభృతీంస్తథా || ౧,౯౯.౪౧||
 అరోగిత్వం యశో వీతశోకతాం పరమాం గతిమ్ |

ధనం విద్యాం చ వాక్సిద్ధిం కుప్యం గోజావికం తథా ॥ ౧,౯౯.౪౨॥
 అశ్వానాయుశ్చ విధివద్యః శ్రాద్ధం సమ్ప్రయచ్ఛతి ।
 కృత్తికాదిభరణ్యస్తం స కామాన్ప్రాప్నుయాదిమాన్ ॥ ౧,౯౯.౪౩॥
 వస్త్రాద్యాః ప్రీణయన్త్యేవ నరం శ్రాద్ధకృతం ద్విజాః ।
 ఆయుః ప్రజా ధనం విద్యాం స్వర్గమోక్షసుఖాని చ ॥ ౧,౯౯.౪౪॥
 ప్రయచ్ఛతి యథా రాజ్యం ప్రీత్యా నిత్యం పితామహాః ॥ ౧,౯౯.౪౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యైశ్శ్రాద్ధవిధినిరూపణం నామ నవనవతితమోఽధ్యాయః

శ్రాగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౦

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ ।
 వినాయకోపసృష్టస్య లక్షణాని నిబోధత ।
 స్వప్నైఃపవగాహతేఽత్యర్థం జలం ముణ్డాంశ్చ పశ్యతి ॥ ౧,౧౦౦.౧॥
 విమనా విఫలారమ్భః సంసదిత్యనిమిత్తతః ।
 రాజా రాజ్యం కుమారీ చ పతిం పుత్రం చ గుర్విణీ ॥ ౧,౧౦౦.౨॥
 నాన్నయాత్సాపనం తస్య పుణ్యేఽహ్నివిధిపూర్వకమ్ ।
 గౌరసర్షపకల్కేన సాజ్యేనోత్సారితస్య తు ॥ ౧,౧౦౦.౩॥
 సర్వోషధైః సర్వగన్ధైర్విలిప్తశిరసస్తథా ।
 భద్రాసనోపవిష్టస్య స్వస్తి వాచ్యం ద్విజాఞ్చుభాన్ ॥ ౧,౧౦౦.౪॥
 మృత్తికాం రోచనాం గన్ధాన్గులుం చాప్పు నిః క్షిపేత్ ।
 యా ఆహృతా ఏకవర్జైశ్చతుర్భిః కలశైర్హ్రదాత్ ॥ ౧,౧౦౦.౫॥
 చర్మణ్యానుడుహే రక్తే స్థాప్యం భద్రాసనే తథా ।
 సహస్రాక్షం శతధారమృషిభిః పావనం స్మృతమ్ ॥ ౧,౧౦౦.౬॥
 తేన త్వామభిషిజ్ఞామి పావమాన్యః పునస్తు తే ।
 భగం తు వరుణో రాజా భగం సూరోఽగ్ బృహస్పతిః ॥ ౧,౧౦౦.౭॥
 భగమిన్ద్రశ్చ వాయుశ్చ భగం సప్తర్షయో దదుః ।
 యత్తే కేశేషు దౌర్భాగ్యం సీమన్తే యచ్ఛ మూర్ధని ॥ ౧,౧౦౦.౮॥

లలాటే కర్ణయోరక్షోరాపస్తద్భున్తు తే సదా ।
 స్నాతస్య సార్షపం తైలం స్నువేణౌదుమ్బరేణ తు ॥ ౧,౧౦౦.౯ ॥
 జహుయాన్మూర్ధని కుశాన్సవ్యేన పరిగృహ్య చ ।
 మితశ్చసమితశ్చైవ తథా శాలకటఙ్కటౌ ॥ ౧,౧౦౦.౧౦ ॥
 కుష్మాణ్డో రాజపుత్రశ్చ అస్తే స్వాహాసమన్వితైః ।
 దద్యాచ్చతుష్పథే భూమౌ కుశానాస్తీర్య సర్వశః ॥ ౧,౧౦౦.౧౧ ॥
 కృతాకృతాంత్రణులాంశ్చ పలలౌదనమేవ చ ।
 పుష్పం చిత్రం సుగంధం చ సురాం చ త్రివిధామపి ॥ ౧,౧౦౦.౧౨ ॥
 మూలకం పూరికాపూపం తథైవౌణ్డేరకస్త్రజః ।
 దధి పాయసమన్నం చ గుడపిష్ఠం సమోదకమ్ ॥ ౧,౧౦౦.౧౩ ॥
 ఏతాన్సర్వానుపాహృత్య భూమౌ కృత్వా తతః శిరః ।
 ఆమ్బికాముపతిష్ఠేచ్చ దద్యాదర్ఘ్యం కృతాఙ్గాలిః ॥ ౧,౧౦౦.౧౪ ॥
 దూర్వాసర్షపపుష్పైశ్చ పుత్రజన్మభిరన్తతః ।
 కృతస్వస్త్వయనం చైవ ప్రార్థయేదమ్బికాం సతీమ్ ॥ ౧,౧౦౦.౧౫ ॥
 రూపం దేహి యశోదేహి భగం భగవతి ! దేహి మే ।
 పుత్రానేహి శ్రియం దేహి సర్వాన్కామాంశ్చ దేహి మే ॥ ౧,౧౦౦.౧౬ ॥
 బ్రాహ్మణానోభిజయేత్పశ్చాచ్ఛుక్లవస్త్రానులేపనైః ।
 వస్త్రయుగ్మఙ్గురోర్దద్యాసమ్పూజ్య చ గ్రహాంత్రథా ।
 శ్రేయః కర్మఫలం విన్ద్యాత్సూర్యార్చనరతస్తథా ॥ ౧,౧౦౦.౧౭ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యోక్తగణపతికల్పనిరూపణం నామ శతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౧

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ ।
 శ్రీకామః శాన్తికామో వా గ్రహదృష్ట్యభిచారవాన్ ।
 గ్రహాయజ్ఞం సమం కుర్యాద్గ్రహాశ్చైతే బుధైః స్మృతాః ॥ ౧,౧౦౧.౧ ॥
 సూర్యః సోమో మఙ్గలశ్చ బుధశ్చైవ బృహస్పతిః ।
 శుక్రః శనైశ్చరో రాహుః కేతుర్గ్రహగణాః స్మృతాః ॥ ౧,౧౦౧.౨ ॥

తామ్రకాత్సాస్పటికాద్రక్షవన్దనాత్స్వర్ణకాదుభౌ ।
 రజతాదయసః సీసాత్కాంస్యాద్యర్ణాన్నిబోధత ॥ ౧,౧౦౧.౩॥
 రక్తః శుక్లస్తథా రక్తః పీతః పీతః సితోసితః ।
 కృష్ణః కృష్ణః క్రమాద్యర్ణా ద్రవ్యాణి మునయస్తతః ॥ ౧,౧౦౧.౪॥
 స్థాపయేద్గహవర్ణాని హోమార్థం ప్రలిఖేత్పటే ।
 స్థాపయేద్ధోమయేచైవ గ్రహద్రవ్యైర్విధానతః ।
 సువర్ణాని ప్రదేయాని వాసాంసి సుసుమాని చ ॥ ౧,౧౦౧.౫॥
 గర్భాశ్చ బలయశ్చైవ ధూపో దేయశ్చగుగ్గులుః ।
 కర్తవ్యాస్తత్ర మన్తైశ్చ చరవః ప్రతిదైవతమ్ ॥ ౧,౧౦౧.౬॥
 ఆకృష్టేన ఇమన్దేవా అగ్నిర్మూర్ధాదివః కకుత్ ।
 ఉబ్బుధ్యన్వేతి జహుయాదేభిరేవ యథాక్రమమ్ ॥ ౧,౧౦౧.౭॥
 బృహస్పతేపరిదీయేతి సర్వే అన్నాత్పరిసుతమ్ ।
 శన్నోదేపీ కయానశ్చ కేతుఙ్కృణ్వన్నితి క్రమాత్ ॥ ౧,౧౦౧.౮॥
 అర్కః పలాశః ఖదిరస్త్యపామార్గోఽథ పిప్పలః ।
 ఔదుమ్పరః శమీ దూర్వా కుశాశ్చ సమిధః క్రమాత్ ॥ ౧,౧౦౧.౯॥
 హోతవ్యా మధుసర్పిర్భాస్కం దధ్నా చైవ సమన్వితః ।
 గుడౌదనం పాయసం చ హవిష్యం క్షీరషాష్టికమ్ ॥ ౧,౧౦౧.౧౦॥
 దధ్యోదనం హవిః పూపాన్మాంసం చిత్రాన్నమేవ చ ।
 దద్యాద్గహక్రమాదేతాన్గ్రహేభ్యో భాజనం తతః ॥ ౧,౧౦౧.౧౧॥
 ధేనుః శఙ్ఖస్తథానడ్వాన్దేమ వాసో హయస్తథా ।
 కృష్ణా గౌరాయసం ఛాగ ఏతా వై దక్షిణాః క్రమాత్ ।
 గ్రహాః పూజ్యాః సదా యస్మాద్రజ్యాది ప్రాప్యతే ఫలమ్ ॥ ౧,౧౦౧.౧౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యోక్తగ్రహశాస్త్రినిరూపణం నామైకోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౨

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ ।

వానప్రస్థాశ్రమం వక్ష్యే తచ్ఛ్రావణ్యం మహర్షయః ।

పుత్రేషు భార్యాం నిః క్షిప్య వనం గచ్ఛేత్సహైవ వా || ౧,౧౦౨.౧||

వానప్రస్థో బ్రహ్మచారీ సాగ్నిః సోపాసనః క్షమీ |

అపాలకృష్టేనాగ్నింశ్చ పితృదేవతిఢీంస్తథా || ౧,౧౦౨.౨||

భృత్యాంస్తు తర్పయేచ్ఛుశ్రుజటాలోమభృదాత్మవాన్ |

దాస్తస్త్రిషవణస్నాయీ నివృత్తశ్చ ప్రతిగ్రహాత్ || ౧,౧౦౨.౩||

స్వాధ్యాయవాన్ధ్యానశిలః సర్వభూతహిత రతః (తిః) |

అహోన మాసస్య మధ్యే వా కుర్యాద్వార్షపరిగ్రహమ్ || ౧,౧౦౨.౪||

కృతం త్యజేదాశ్వయుజే యుజ్జోత్కాలం వ్రతాదినా |

పక్షే మాసే ధవాశ్చియాద్ధన్తోలూఖలికో భవేత్ || ౧,౧౦౨.౫||

చాన్త్రాయణీ స్వపేద్భూమౌ కర్మ కుర్యాత్ఫలాదినా |

గ్రీష్మే పశ్చాన్నిమధ్యస్థో వర్షాసు స్థణ్ణిలేశయః || ౧,౧౦౨.౬||

ఆర్ద్రవాసాస్తు హేమన్తే యోగాభ్యాసాద్ధినం నయేత్ |

యః కణ్ణికైర్వితుదతి చన్దనైర్యశ్చ లిమ్పతి |

అక్రుద్ధః పరితుష్టశ్చ సమస్తస్య చ తస్య చ || ౧,౧౦౨.౭||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

యాజ్ఞవల్క్యైక్తవానప్రస్థధర్మనిరూపణం నామ ద్వి్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౩

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ |

భిక్షోర్ధర్మం ప్రవక్ష్యామితం నిబోధత సత్తమాః |

వనాద్గృహాద్వా కృత్యేష్టిం సర్వవేదసదక్షిణామ్ || ౧,౧౦౩.౧||

ప్రాజాపత్యన్తదన్తేఽపి అగ్నిమారోప్య చాత్మని |

సర్వభూతహితః శాన్తస్త్రిదణ్డీ సకమణ్ణలుః || ౧,౧౦౩.౨||

సర్వారామం పరివ్రజ్య భిక్షార్థో గ్రామమాశ్రయేత్ |

అప్రమత్తశ్చరేద్భైక్ష్యం సాయాహ్నే నాభిలక్షితః || ౧,౧౦౩.౩||

రోహితే భిక్షుకైర్గ్రామే యాత్రామాత్ర మలోలుపః |

భవేత్పురమహంసో వా ఏకదణ్డీ యమాదితః || ౧,౧౦౩.౪||

సిద్ధయోగస్త్యజన్దేహమమృతత్వమిహోప్పుయాత్ |

దాతాతిథిప్రియో జ్ఞానీ గృహీ శ్రాద్ధేఽపిముచ్యతే || ౧,౧౦౩.౫||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

యాజ్ఞవల్క్యైక్తవానప్రస్థనన్నాసధర్మనిరూపణం నామ త్ర్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రాగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౪

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ |

నరకాత్పతాకోద్భూతాక్షయాత్పాపస్య కమణః |

బ్రహ్మహా శ్వా ఖరోష్ట్రః స్యాద్భేకో యకః సురాప్యపి || ౧,౧౦౪.౧||

స్వర్ణచోరః కృమిః కీటః తృణాదిర్గురుతల్పగః |

క్షయరోగీ శ్వావదన్తః కునఖీ శిపివిష్టకః || ౧,౧౦౪.౨||

బ్రహ్మహత్యాక్రమాత్సుశ్చ తత్సర్వం వా శిశేర్భవేత్ |

అన్నహర్తా మయావీ స్యాన్మూకో వాగపహారకః || ౧,౧౦౪.౩||

ధాన్యహార్యతిరిక్తాఙ్గః పిశునః పూతినాసికః |

తైలాహారీ తైలపాయీ పూతివక్త్రస్తు సూచకః || ౧,౧౦౪.౪||

బ్రహ్మస్వం కన్యకాం క్రీత్వా వనే రక్షో భవేద్వృషః |

రత్నహృద్దీనజాతః స్యాత్పత్రశాకహరః శిఖీ || ౧,౧౦౪.౫||

గుచ్ఛం చుచున్దరీ హృత్వా ధాన్యహృన్మూషకో భవేత్ |

ఫలం కపిః పశూన్స్తృత్వా త్వజా కాకః పయస్తథా || ౧,౧౦౪.౬||

మాంసం గృధ్రః పటం శ్విత్త్రీ చీరీ లవణహారకః |

యథాకర్మ ఫలం ప్రాప్య తిర్యక్త్వం కాలపర్యయాత్ || ౧,౧౦౪.౭||

జాయన్తే లక్షణభ్రష్టా దరిద్రాః పురుషాధమాః |

తతో నిష్కలుషీభూతా కులే మహతి యోగినః || ౧,౧౦౪.౮||

జాయన్తే లక్షణోపేతా ధనధాన్యసమన్వితాః || ౧,౧౦౪.౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

యాజ్ఞవల్క్యైక్తకర్మవిపాకనిరూపణం నామ చతురుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౫

విహితస్యాననుష్ఠానాన్నిందితస్య చ నేవనాత్ |
 ఆనిగ్రహాచ్ఛేన్ద్రియాణాం నరః పతనమృచ్ఛతి || ౧,౧౦౫.౧||
 తస్మాద్యత్నేన కర్తవ్యం ప్రాయశ్చిత్తం విశుద్ధయే |
 ఏవమస్యాన్తరాత్మా చ లోకశ్చైవ ప్రసదితి || ౧,౧౦౫.౨||
 లోకః ప్రసీదేదాత్మైవం ప్రాయశ్చిత్తైరఘక్షయః |
 ప్రాయశ్చిత్తమకుర్వాణాః పశ్చాత్తాపవివర్జితాః || ౧,౧౦౫.౩||
 నరకాన్యాన్తి పాపా వై మహారౌరవరౌరవాన్ |
 తామిన్ద్రం లోహశక్కుం చ పూతిగన్ధసమాకులమ్ || ౧,౧౦౫.౪||
 హంసాభం లోహితోదం చ సజ్జీవననదీపథమ్ |
 మహానిలయకాకోలమన్ధతామిన్ద్రవాపనమ్ || ౧,౧౦౫.౫||
 అపీచిం కుమ్భిపాకం చ యాన్తి పాపా హ్యపుణ్యతః |
 బ్రహ్మహా మద్యపః స్త్రీయీ సంయోగీ గురుతల్పగః || ౧,౧౦౫.౬||
 గురునిన్దా వేదనిన్దా బ్రహ్మహత్యాసమే హ్యుభే |
 నిషిద్ధభక్షణం జిహ్వాక్రియాచరణమేవ చ || ౧,౧౦౫.౭||
 రజస్వలాముఖాస్వాదః సురాపానసమాని తు |
 అశ్వరత్నాదిహరణం సువర్ణస్త్రయసమితమ్ || ౧,౧౦౫.౮||
 సఖిభార్యాకుమారీషు స్వయోనిష్వన్త్యజాసు చ |
 సగోత్రాసు తథా స్త్రీషు గురుతల్పసమం స్మృతమ్ || ౧,౧౦౫.౯||
 పితుః స్వసారం మాతుశ్చ మాతులాసీం స్నుషామ పి |
 మాతుః సపత్నీం భగినీమాచార్యతనయాం తథా || ౧,౧౦౫.౧౦||
 ఆచార్యపత్నీం స్వసుతాం గచ్ఛంస్తు గురుతల్పగః |
 ఛిత్వా లింగం వధస్తస్య సకామాయాః స్త్రీయాస్తథా || ౧,౧౦౫.౧౧||
 గోవధో వ్రాత్యతాస్త్రేయమృణానాం చ పరిక్రియా |
 అనాహితాగ్నితాపణ్యవిక్రయః పరివేదనమ్ || ౧,౧౦౫.౧౨||
 భృత్యాచాధ్యయనాదానం భృతకాధ్యా పనస్తథా |
 పారదార్యం పారివిత్త్యం వార్ధుష్యం లవణక్రియా || ౧,౧౦౫.౧౩||
 సచూఢ్రపిట్టత్రబన్ధోర్నిన్దితార్థోపజీవితా |
 నాస్తిక్యం వ్రతలోపశ్చ శూల్యం గోశ్వేవ విక్రయః || ౧,౧౦౫.౧౪||

పితృమాతృసుహృత్త్వాగస్తడాగారామవిక్రయః ।
 కన్యాయాదూషణ వైవ పరివిన్దకయాజనమ్ ॥ ౧,౧౦౫.౧౫॥
 కన్యాప్రదానం తస్యైవ కౌటిల్యం వ్రతతోపనమ్ ।
 ఆత్మనోఽర్థే క్రియారమ్భా మద్యపస్త్రీనిషేవణమ్ ॥ ౧,౧౦౫.౧౬॥
 స్వాధ్యాయాగ్నిసుతత్యాగో బాన్ధవత్యాగ ఏవ చ ।
 అసచ్ఛాస్త్రాభిగమనం భార్యాత్మపరివి క్రయః ॥ ౧,౧౦౫.౧౭॥
 ఉపపాపాని చోక్తాని ప్రాయశ్చిత్తం నిబోధత ।
 శిరః కపాలధ్వజవాన్భిక్షాశీ కర్మ వేదయన్ ॥ ౧,౧౦౫.౧౮॥
 బ్రహ్మహా ద్వాదశ సమా మితభుక్షుద్ధిమాప్పుయాత్ ।
 లోమభ్యః స్వాహేతి చ వా లోమప్రభృతి వై తనుమ్ ॥ ౧,౧౦౫.౧౯॥
 మజ్జాంతాం జహుయాద్వాపి స్వస్వమస్త్రైర్యథాక్రమమ్ ।
 శుద్ధిః స్వాద్భ్రాహ్మణత్రాణాత్కృత్వైవం శుద్ధిరేవ చ ॥ ౧,౧౦౫.౨౦॥
 నిరాతక్మం ద్విజం గాం చ బ్రాహ్మణార్థే హతోఽపి వా ।
 అరణ్యే నియతో జప్త్యా త్రిః కృత్వో వేదసంహితామ్ ॥ ౧,౧౦౫.౨౧॥
 సరస్వతీం వా సంసేవ్యం ధనం పాత్రే సమర్పయేత్ ।
 యాగస్తక్షత్రవిఘ్నాత్పరేద్భ్రాహ్మహణో వ్రతమ్ ॥ ౧,౧౦౫.౨౨॥
 గర్భహా వా యథావర్ణం తథాత్రేయోనిషా (సూ) దనమ్ ।
 చరేద్భ్రుతమహత్వాపి ఘాతనార్థముపాగతః ॥ ౧,౧౦౫.౨౩॥
 ద్విగుణం సవనస్థే తు బ్రాహ్మణే వ్రతమాచరేత్ ।
 సురామ్బుఘృతగోమూత్రం పీత్వా శుద్ధిః సురాపిణః ॥ ౧,౧౦౫.౨౪॥
 అగ్నివర్ణం ఘృతం వాపి చీరవాస జటీ భవేత్ ।
 వ్రతం బ్రహ్మహణః కుర్యాత్పునః సంస్కారమర్హతి ॥ ౧,౧౦౫.౨౫॥
 రేతేవిణ్ముత్రపానాచ్చ సురాపా బ్రాహ్మణీ తథా ।
 పతిలోకపరిభ్రష్టా గృధ్రీ స్యాత్సూక్తికరీ శునీ ॥ ౧,౧౦౫.౨౬॥
 స్వర్ణహారీ ద్విజో రాజ్ఞే దత్త్వా తు ముసలం తథా ।
 కర్మణః ఖాషనం కృత్వా హతస్తేన భవేచ్ఛుచిః ॥ ౧,౧౦౫.౨౭॥

ఆత్మతుల్యం సువర్ణం వా దత్వా శుద్ధిమియాద్ధివిజః |
 శయనే సార్థమాయస్యా యోషితా నిభృతం స్వపేత్ || ౧,౧౦౫.౨౮ ||
 ఉచ్చేద్య లింగం వృషణం వైర్మత్యాముత్సృజోద్ధిశి |
 ప్రాజాపత్యం చరేత్కృచ్చం సమా వా గురుతల్పగః || ౧,౧౦౫.౨౯ ||
 చాన్ద్రాయణం వా త్రీన్మాసనభ్యనేద్వేదసంహితామ్ |
 పఞ్చగవ్యం పిబేద్ధోఘ్నా మాసమాసీత సంయతః || ౧,౧౦౫.౩౦ ||
 గోష్ఠేశయో గోఽనుగామీ గోప్రదానేన శుభ్యతి |
 ఉపపాతకశుద్ధిః స్యాచ్ఛాన్ద్రాయణవ్రతేన చ || ౧,౧౦౫.౩౧ ||
 పయసా వాపి మాసేన పరాకేణాపి వా పునః |
 ఋషభైకం సహస్రం గా దద్యాత్క్షత్రవధే పుమాన్ || ౧,౧౦౫.౩౨ ||
 బ్రహ్మహత్యావ్రతం వాపి వత్సరత్రితయం చరేత్ |
 వైశ్యహోబ్ధం చ (బ్ధాంశ్చ) రేదేతద్దద్యాద్వైకశతం గవామ్ || ౧,౧౦౫.౩౩ ||
 షణ్మాసాచ్ఛూద్రహో వైతద్దద్యాద్వా ధేనవో దశ |
 అప్రదుష్టాం స్త్రీయం హత్వా శూద్రహత్యావ్రతం చరేత్ || ౧,౧౦౫.౩౪ ||
 మార్జారగోధానకులపశుమణ్డూకఘాతనాత్ |
 పిబేత్క్షీరం త్ర్యహం పాపీ కృచ్చం వాప్యధికం చరేత్ || ౧,౧౦౫.౩౫ ||
 గజే నీలాన్వృషాన్పఞ్చ శుకే వత్సం ద్విహోయనమ్ |
 ఖరాజమేషేషు వృషో దేయః క్రౌఞ్చే త్రిహోయణః || ౧,౧౦౫.౩౬ ||
 వృక్షగుల్మలతావీరుచ్ఛేదనే జప్యమృక్షతమ్ |
 అవకీర్ణో భవేద్గత్వా బ్రహ్మచారీ చ యోషితమ్ || ౧,౧౦౫.౩౭ ||
 గర్భభం పశుమాలభ్య వైర్మతం చ విశుభ్యతి |
 మధుమాంసాశనే కార్యం కృచ్చం శేషవ్రతాని చ || ౧,౧౦౫.౩౮ ||
 కృచ్చిత్రయం గురుః కుర్యాన్మ్రీయేత్ప్రహితో యది |
 ప్రతికూలం గురోః కృత్వా ప్రసాద్వైవ విశుభ్యతి || ౧,౧౦౫.౩౯ ||
 రిపూన్ధాన్యప్రదానాద్వైః స్నేహాద్వైర్వాప్యపక్రమేత్ |
 క్రియమాణోపకారే చ మృతే విప్రే న పాతకమ్ || ౧,౧౦౫.౪౦ ||
 మహాపాపాపాపాభ్యాం యోభిశస్తో మృషా పరమ్ |
 అబ్ధిక్షో మాసమాసీత స జాపీ నియతన్ద్రియః || ౧,౧౦౫.౪౧ ||

అనియుక్తో బ్రాతృభార్యాం గచ్ఛంశాచ్ఛ్చాయణం చరేత్ |
 త్రిరాత్రాన్తే పుతం ప్రాశ్య గతోద్దక్యాం శుచిర్భవేత్ || ౧,౧౦౫.౪౨ ||
 గోష్ఠే వసనస్సృహ్మచారీ మాసమేకం పయోవ్రతీ |
 గాయత్రీజప్యనిరతో ముచ్యతేఽసత్పుత్రిగ్రహాత్ || ౧,౧౦౫.౪౩ ||
 త్రిః కృచ్ఛమాచరేద్వాత్సయాజకోఽపి చరన్నపి |
 వేదప్లాపీ యవాశ్యబ్దం త్యక్త్వా చ శరణాగతాన్ || ౧,౧౦౫.౪౪ ||
 ప్రాణాయామత్రయం కుర్యాత్థరయానోష్ఠయానగః |
 నగ్నః స్నాత్వా చ సుప్త్యా చ గత్వా చైవ దివా స్త్రియమ్ || ౧,౧౦౫.౪౫ ||
 గురున్వయం కృత్య హుక్కుత్య విప్రం నిర్జిత్య వాద తః |
 ప్రసాద్య తం చ మునయస్తతో హ్యుపవసేద్దినమ్ || ౧,౧౦౫.౪౬ ||
 ఏవే దణ్డోద్యమే కృచ్ఛమతికృచ్ఛం నిపాతనే |
 దేశం కాలం వయః శక్తిం పాపం చావేక్ష్య యత్నతః || ౧,౧౦౫.౪౭ ||
 ప్రాయశ్చిత్తం ప్రకల్ప్యం స్యాద్యత్త్ర యోక్తా తు నిష్కృతిః |
 గర్భత్యాగో భర్తృనిన్దా స్త్రీణాం పతనకారణమ్ || ౧,౧౦౫.౪౮ ||
 ఏష గ్రహాన్తికే దోషః తస్మాత్తాం దూతరస్యజేత్ |
 విఖ్యాతదోషః కురీవత గురోరనుమతం వ్రతమ్ || ౧,౧౦౫.౪౯ ||
 అసంవిఖ్యాతదోషస్తు రహస్యం వ్రతమాచరేత్ |
 త్రిరాత్రోపోషణో జప్త్యా బ్రహ్మహా త్వఘమర్షణమ్ || ౧,౧౦౫.౫౦ ||
 అన్తర్జలే విశుద్ధే చ దత్త్వా గాం చ పయస్వినీమ్ |
 లోమభ్యః స్వాహేతి ఋచా దివసం మారుతాశనః || ౧,౧౦౫.౫౧ ||
 జలే జప్త్యా తు జహుయాచ్ఛాత్వారీంశద్భృతాహుతీః |
 త్రిరాత్రోపోషణో హుత్వా కూష్మాణ్డీభిర్ఘృతం శుచిః || ౧,౧౦౫.౫౨ ||
 సురాపః స్వర్ణహారీ చ రుద్రజాపీ జలే స్థితః |
 సహస్రశీర్షాజప్యేన ముచ్యతే గురుతల్పగః || ౧,౧౦౫.౫౩ ||
 ప్రాణాయామశతం కుర్యాత్సర్వపాపాపనుక్ష్యే |
 ఓఙ్కారాభియుతం సోమసలిలప్రశనాచ్ఛుచిః || ౧,౧౦౫.౫౪ ||
 కృత్వోపవాసం రేతోవిఙ్ముత్రాణాం ప్రాశనేద్విజః |

అజ్ఞానకృతపాపస్య నాశః సన్ధ్యాత్రయే కృతే || ౧,౧౦౫.౫౫||
 రుద్రైకాదశజప్యార్థి పాపనాశో భవేద్ద్విజ్ఞైః |
 వేదాభ్యాసరతం శాస్తం పఞ్చయజ్ఞక్రియాపరమ్ || ౧,౧౦౫.౫౬||
 న స్పృశన్తి హా పాపాని చాశు స్పృత్వా హ్యపోహితః |
 జప్త్వా సహస్రగాయత్రీం శుచిర్భ్రహ్మహణాదృతే || ౧,౧౦౫.౫౭||
 బ్రహ్మచర్యం దయా ఙ్ఞాన్తిర్ధ్యానం సత్యమకల్మతా |
 అహింసా స్తేయమాధుర్యే దమశ్చైతే యమాః స్పృతాః || ౧,౧౦౫.౫౮||
 స్నానమానోపవాసోజ్యోస్వాధ్యాయోపస్థనిగ్రహః |
 తపోఽక్రోధో గురోర్భక్తిః శౌచం చ నియమాః స్పృతాః || ౧,౧౦౫.౫౯||
 పఞ్చగవ్యం తు గోక్షీరం దధిమూత్రశకృద్భృతమ్ |
 జగ్ధ్వా పరేహ్పుష్పవనేత్కృచ్ఛం సాస్తపనం చరేత్ || ౧,౧౦౫.౬౦||
 పృథక్సాస్తపనైర్ద్యవైః షడహః సోపవాసకః |
 సప్తాహేన తు కృచ్ఛోఽయం మహాసాస్తపనః స్మృతః || ౧,౧౦౫.౬౧||
 పర్ణోదుమ్పరరాజివబీల్వపత్రకుశోదకైః |
 ప్రత్యేకం ప్రత్యహాభ్యస్తైః పర్ణ కృచ్ఛం ఉదాహృతః || ౧,౧౦౫.౬౨||
 తప్తక్షీరఘృతామ్బానామేకైకం ప్రత్యహం పిబేత్ |
 ఏకరాత్రోపవాసశ్చ తప్తకృచ్ఛశ్చ పావనః || ౧,౧౦౫.౬౩||
 ఏకభక్తేన నక్తేన తథైవాయాచితేన చ |
 ఉపవాసేన చకన పాదకృచ్ఛం ఉదాహృతః || ౧,౧౦౫.౬౪||
 యథా కథఞ్చోత్త్రిగుణః ప్రజాపత్యోఽయముచ్యతే |
 అయమేవాతికృచ్ఛంః స్యాత్పాణిపూర్ణామ్బుభోజనాత్ || ౧,౧౦౫.౬౫||
 కృచ్ఛాతికృచ్ఛం పయసా దివసానేకవింశతిమ్ |
 ద్వాదశాహోపవాసైశ్చ పరాకః సముదాహృతః || ౧,౧౦౫.౬౬||
 పిణ్యాకాచామతక్రామ్బుసక్తానాం ప్రతివాసరమ్ |
 ఏకైకముపవాసశ్చ కృచ్ఛంః సౌమ్యోఽయముచ్యతే || ౧,౧౦౫.౬౭||
 ఏషాం త్రిరాత్రమభ్యాసాదేకైకం స్యాద్యథాక్రమాత్ |
 తులాపురుష ఇత్యేష జ్ఞేయః పఞ్చదశాహికః || ౧,౧౦౫.౬౮||

తిథిపిణ్డాంశ్చరేదస్వద్ధ్యా శుక్లే శిఖ్యణ్ణసమితాన్ |
 ఏకైకం ప్రాసయేత్కృష్ణే పిణ్డం చాన్ద్రాయణం చరేత్ || ౧,౧౦౫.౬౯ ||
 యథాకథఞ్చత్పిణ్డానాం చత్వారీంశచ్ఛతద్వయమ్ |
 మాసేనైవోపభుజ్జీత చాన్ద్రాయణమథాపరమ్ || ౧,౧౦౫.౭౦ ||
 కృత్వా త్రిషవణం స్నానం పిణ్డం చాన్ద్రాయణం చరేత్ |
 పవిత్రాణి జపేత్పిణ్డాన్ద్రాయత్ర్యా చాభిమన్త్రయేత్ || ౧,౧౦౫.౭౧ ||
 ఆనాదిష్టేషు పాపేషు శుద్ధిశ్చాన్ద్రాయణేన తు |
 ధర్మార్థో యశ్చరేదేతచ్ఛస్త్యైస్యైతి సతోకతామ్ || ౧,౧౦౫.౭౨ ||
 కృచ్ఛకృద్ధర్మకామస్తు మహతీం శ్రియమశ్నుతే || ౧,౧౦౫.౭౩ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యైక్తవ్రాయశ్చిత్తవివేకో నామ పఞ్చోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౬

యాజ్ఞవల్క్య ఉవాచ |
 ప్రేతా (త) శౌచం ప్రవక్ష్యామి తచ్ఛృణుధ్వం యతవ్రతాః |
 ఊనద్వివర్షం నిఖనేన్న కుర్యాదు దకం తతః || ౧,౧౦౬.౧ ||
 ఆ శ్మశానాదనువ్రజ్య ఇతరైరాతిభిర్మృతః |
 యమసూక్తం తథా జప్యం జపద్భిర్లౌకికాగ్నినా || ౧,౧౦౬.౨ ||
 స దగ్ధవ్య ఉపేతశ్చైదాహితాగ్నోవృతార్థవత్ |
 సప్తమాద్ధశమాద్వాపి జ్ఞాతయోఽభ్యుపయాన్త్యపః || ౧,౧౦౬.౩ ||
 అపనః శోశుచదఘమనేన పితృదిజ్ముఖాః |
 ఏవం మాతామహాచార్యపత్నీనాం చోదకక్రియాః || ౧,౧౦౬.౪ ||
 కామోదకాః పుత్రసఖిస్వస్త్రీయశ్వశురర్త్విజః |
 నామగోత్రేణ హ్యుదకం సకృత్పిఞ్చున్తి వాగ్యతాః || ౧,౧౦౬.౫ ||
 పాషణ్డపతితానాం తు న కుర్మరుదకక్రియాః |
 నబ్రహ్మచారిణో వ్రాత్యా యోషితః కామగాస్తథా || ౧,౧౦౬.౬ ||
 సురాప్యస్త్రాస్తృఘాతినో నాశౌచోదకభాజనాః |
 తతో న రోదితవ్యం హి త్వనిత్యా జీవసం స్థితిః || ౧,౧౦౬.౭ ||

క్రియా కార్యా యథాశక్తి తతో గచ్ఛేద్ధృహన్పుతి ।
 విదశ్య నిమ్బపత్రాణి నియతా ద్వారి వేశ్యనః ॥ ౧,౧౦౬.౮॥
 ఆచమ్యాథాగ్నిముదకం గోమయం గౌరస్వపాన్ ।
 ప్రవిశేయుః సమాలభ్య కృత్వాశ్మని పదం శనైః ॥ ౧,౧౦౬.౯॥
 ప్రవేశనాదికం కర్మ ప్రేతసంస్పర్శనాదపి ।
 ఈక్షతాం తక్షణాచ్ఛుద్ధిః పరేషాం స్నానసంయమాత్ ॥ ౧,౧౦౬.౧౦॥
 క్రీతలభాశనా భూమౌ స్వపేయస్తే పృథక్పృథక్ ।
 పిణ్డయజ్ఞకృతా దేయం ప్రేతాయాన్నం దినత్రయమ్ ॥ ౧,౧౦౬.౧౧॥
 జలమేకాహమాకాశే స్థాప్యం క్షీరం తు మృన్మయే ।
 వైతానోపాసనాః కార్యాః క్రియాశ్చ శ్రుతిచోదితాః ॥ ౧,౧౦౬.౧౨॥
 ఆదస్తజన్మనః సద్యః ఆచూడం వైశికి స్మృతా ।
 త్రిరాత్రమా వ్రతాదేశాద్దశరాత్రమతః పరమ్ ॥ ౧,౧౦౬.౧౩॥
 త్రిరాత్రం దశరాత్రం వా శావమాశౌచముచ్యతే ।
 ఊనద్వివర్ష ఉభయోః సూతకం మాతురేవ హి ॥ ౧,౧౦౬.౧౪॥
 అన్తరా జన్మమరణే శేషాహోభిర్విశుధ్యతి ।
 దశ ద్వాదశ వర్ణానాం తథా పఞ్చదశైవ చ ॥ ౧,౧౦౬.౧౫॥
 త్రింశద్దినాని చ తథా భవతి ప్రేతసూతకమ్ ।
 అహస్త్యదత్తకన్యాసు బాలేషు చ విశోధనమ్ ॥ ౧,౧౦౬.౧౬॥
 గుర్వన్తేవాస్యనూచానమాతులశ్రోత్రియేషు చ ।
 అనౌరసేషు పుత్రేషు భార్యాస్వస్యగతాసు చ ॥ ౧,౧౦౬.౧౭॥
 నివాసరాజని తథా తదహః శుద్ధికార(ణ)మ్ ।
 హతానాం నృపగోవిప్రైరన్వక్షం చాత్మఘాతినామ్ ॥ ౧,౧౦౬.౧౮॥
 విషాద్యైశ్చ హతానాం చ నాశౌచం పృథివీపతేః ।
 సత్రివ్రతిబ్రహ్మచారిదాతృబ్రహ్మవిదాం తథా ॥ ౧,౧౦౬.౧౯॥
 దానే వివాహే యజ్ఞే చ సంగ్రామే దేశవిప్లవే ।
 ఆపద్యపి చ కష్టాయాం సద్యః శౌచం విధీయతే ॥ ౧,౧౦౬.౨౦॥

కాలోఽగ్నిః కర్మమృద్వాసుర్మనో జ్ఞానం తపో జపః (లమ్) ।
 పశ్చాత్తాపో నిరాహారః సర్వేషాం శుద్ధిహేతవః ॥ ౧,౧౦౬.౨౧॥
 అకార్యకారిణాం దానం వేగో నద్యాస్తు శుద్ధికృత్ ।
 ఙ్గోత్రణ కర్మణా జీవేద్విశాం వాప్యాపది ద్విజః ॥ ౧,౧౦౬.౨౨॥
 ఫలసోమక్షేమవీరుద్ధధి క్షీరం ఘృతం జలమ్ ।
 తిలోదనరసక్షారమధు లాక్షా శ్చృతం హవిః ॥ ౧,౧౦౬.౨౩॥
 వస్త్రోపలాసవం పుష్పం శాకమృచ్ఛర్మపాదుకమ్ ।
 ఏణత్వచం చ కౌశేయం లవణం మాసమేవ చ ॥ ౧,౧౦౬.౨౪॥
 పిణ్యాకమూలగంధాంశ్చ వైశ్యవృత్తో న విక్రయేత్ ।
 ధర్మార్థం విక్రయం నేయాస్తిలా ధాన్యేన తత్సమాః ॥ ౧,౧౦౬.౨౫॥
 లవణాది న విక్రీయాత్తథా చాపద్గతో ద్విజః ।
 హీనాద్విప్రో విగృహ్ణాంశ్చ లిప్యతే నార్కవద్ద్విజః ॥ ౧,౧౦౬.౨౬॥
 కుర్యాత్కృష్యాదికం తద్వదవిక్రేయా హయాస్తథా ।
 బుభుక్షితస్త్వం స్థిత్యా దృష్ట్వా వృత్తివివర్జితమ్ ।
 రాజా ధర్మ్యాం ప్రకుర్వీత వృత్తిం విప్రాదికస్య చ ॥ ౧,౧౦౬.౨౭॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యాజ్ఞవల్క్యకౌశాచాపద్వ్యుత్కేర్నిరూపణం నామ పడుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౭

సూత ఉవాచ ।

పరాశరోఽబ్రవీద్వాసునం ధర్మం వర్ణాశ్రమాదికమ్ ।
 కల్పేకల్పే క్షయోత్పత్త్యా క్షీయన్తే ను ప్రజాదయః ॥ ౧,౧౦౭.౧॥
 శ్రుతిః స్మృతిః సదాచరో యః కశ్చిద్యే దకర్తుకః ।
 వేదాః స్మృతా బ్రాహ్మణాదౌ ధర్మా మన్వాదిభిః సదా ॥ ౧,౧౦౭.౨॥
 దానం కలియుగే ధర్మః కర్తారం చ కలౌ త్యజేత్ ।
 పాపకృత్యం తు తత్త్రివ శాపం ఫలతి వర్షతః ॥ ౧,౧౦౭.౩॥
 ఆచారాత్ప్రాప్నుయాత్సర్వం షట్కర్మాణి దినేదినే ।
 సన్ధ్యా స్నానం జపో హోమో దేవతిధ్యాదిపూజనమ్ ॥ ౧,౧౦౭.౪॥

అపూర్వః సువ్రతీ విప్రో హ్యపూర్వా యతయస్తదా ।
 క్షత్రియః పరస్సైన్యాని జిత్యా పృథీష్ఠం ప్రపాలయేత్ ॥ ౧,౧౦౭.౫॥
 వణిక్కుష్మాది వైశ్యే స్వాద్విజభక్తిశ్చ శూద్రకే ।
 అభక్యభక్షణాచ్చౌర్యాదగమ్యా గమనాత్పతేత్ ॥ ౧,౧౦౭.౬॥
 కృషిం కుర్వన్విజః శ్రాన్తం బలీవర్ధం న వాహయేత్ ।
 దినార్ధం స్నానయోగాదికారీ విప్రాంశ్చ భోజయేత్ ॥ ౧,౧౦౭.౭॥
 నిర్వపేత్పశ్చ యజ్ఞాని క్రూరే నిన్దాం చ కారయేత్ ।
 తిలాజ్యం న విక్రీణీత సూనాయజ్ఞమఘాన్వితః ॥ ౧,౧౦౭.౮॥
 రాజ్ఞో దత్త్వా తు షడ్భాగం దేవతానాం చ వింశతిమ్ ।
 త్రయస్త్రింశచ్చ విప్రాణాం కృషికర్తా న లిప్యతే ॥ ౧,౧౦౭.౯॥
 కర్షకాః క్షత్రవిట్కూద్రాః ఖలేఽదత్త్వా తు చౌరకః ।
 దినత్రయేణ శుభ్యేత బ్రాహ్మణః ప్రేతసూతకే ॥ ౧,౧౦౭.౧౦॥
 క్షత్రో దశాహౌద్యైశ్యాస్తు ద్వాదశాహౌన్మాసి శూద్రకః ।
 యాతి విప్రో దశాహౌత్తు క్షత్రో ద్వాదశకాద్దినాత్ ॥ ౧,౧౦౭.౧౧॥
 పశ్చుదశాహౌద్యైశ్యస్తు శూద్రో మాసేన శుభ్యతి ।
 ఏకపిణ్డాస్తు దాయాదాః పృథగ్ద్వారనికేతనాః ॥ ౧,౧౦౭.౧౨॥
 జన్మనా చ విపత్తౌ చ భవేత్తేషాం చ సూతకమ్ ।
 చతుర్థే దశరాత్రం స్వాత్క్షణిశాః పుంసి పశ్చమే ॥ ౧,౧౦౭.౧౩॥
 షష్ఠే చతుర హౌచ్ఛుద్ధిః సప్తమే చ దినత్రయమ్ ।
 దేశాన్తరే మృతే బాలే సద్యః శుద్ధిర్యతో మృతే ॥ ౧,౧౦౭.౧౪॥
 అజాతదంతా యే బాలా యే చ గర్భాద్వినిః సృతాః ।
 న తేషామగ్నిసంస్కారో న పిణ్డం నోదకక్రియా ॥ ౧,౧౦౭.౧౫॥
 యది గర్భో విపద్యత స్త్రవతే వాపి యోషితః ।
 యావన్మాసం స్థితో గర్భస్తావద్దినాని సూతకమ్ ॥ ౧,౧౦౭.౧౬॥
 ఆనామకరణాత్సద్య ఆచూడాన్తాదహర్నిశమ్ ।
 ఆవ్రతాత్తు త్రిరాత్రేణ తదూర్ధ్వన్దశభిర్దినైః ॥ ౧,౧౦౭.౧౭॥
 ఆచతుర్థాదృవేత్త్రవః పాతః పశ్చమషష్ఠయోః ।

బ్రహ్మచర్యా దగ్నిహోత్రాన్నాశుద్ధిః సజ్జవర్జనాత్ || ౧,౧౦౭.౧౮ ||
 శిల్పినః కారవో వైద్యా దాసీదాసాశ్చ భృత్యకాః |
 అగ్నిమాఞ్ఞోత్రియో రాజా సద్యః శౌచాః ప్రకీర్తితాః || ౧,౧౦౭.౧౯ ||
 దశాహుచ్ఛుధ్యతే మాతా స్నానాత్సూతే పితా శుచిః |
 సజ్ఞాత్సూతౌ సూతకం స్యాదుపస్పృశ్య పితా శుచిః || ౧,౧౦౭.౨౦ ||
 వివాహోత్సవయజ్ఞేషు అన్తరా మృతసూతకే |
 పూర్వసంకల్పితాదన్యవర్జనం చ విధీయతే || ౧,౧౦౭.౨౧ ||
 మృతేన శుద్ధ్యతే సూతిః మృతవజ్జాతకం జనౌ |
 గోగ్రహదౌ విపన్నానామేకరాత్రం తు సూతకమ్ || ౧,౧౦౭.౨౨ ||
 అనాథప్రేతవహనాత్ప్రాణాయామేన శుద్ధ్యతి |
 ప్రేతశూద్రస్య వహనాన్త్రైరాత్రమశుచిర్భవేత్ || ౧,౧౦౭.౨౩ ||
 ఆత్మఘాతివిషోద్వస్థకృమిదష్టే న సంస్కృతిః |
 గోహతం కృమిదష్టం చ స్పృష్ట్యా కృచ్ఛేణ శుద్ధ్యతి || ౧,౧౦౭.౨౪ ||
 అదుష్టాపతితం భార్యా యౌవనే యా పరిత్యజేత్ |
 సప్తజన్మ భవేత్ప్రీత్యం వైధవ్యం చ పునః పునః || ౧,౧౦౭.౨౫ ||
 బాలహత్యా త్వగమనాదృతౌ చ స్త్రీ తు సూకరి |
 అగమ్యా వ్రతకారిణ్యో భ్రష్టపానోదకక్రియాః || ౧,౧౦౭.౨౬ ||
 ఔరసః క్షేత్రజః పుత్రః పితృజౌ పిణ్డదౌ పితుః |
 పరివిత్తేస్తు కృచ్ఛం స్యాత్కన్యాయాః కృచ్ఛమేవ చ || ౧,౧౦౭.౨౭ ||
 అతికృచ్ఛం చరేద్దాతా హోతా చాన్ద్రాయణఞ్చరేత్ |
 కుబ్జవామనషణ్డేషు గద్గదేషు జడేషు చ || ౧,౧౦౭.౨౮ ||
 జాత్యన్ధబధిరే మూకే న దోషః పరివేదనే |
 నష్టే మృతే ప్రవ్రజితే క్లిబే వా పతితే పతౌ || ౧,౧౦౭.౨౯ ||
 పఞ్చస్వాపత్ను నారీణాం పతిరన్యో విధీయతే |
 భర్తా సహమృతా నారీ రోమాబ్ధాని వసేద్దివి || ౧,౧౦౭.౩౦ ||
 శ్వాదిదష్టస్తు గాయత్ర్యా జపాచ్ఛుద్ధో భవేన్నరః |
 దాహ్యో లోకాగ్నినా విప్రశ్చాణ్డాలాద్వైర్హ్వతోఽగ్నిమాన్ || ౧,౧౦౭.౩౧ ||

క్షీరైః ప్రజ్వల్య తస్యాస్థి స్వాగ్నినా మస్త్రతో దహేత్ |
 ప్రవాసే తు మృతే భూయః కృత్వా కుశమయం దహేత్ || ౧,౧౦౭.౩౨||

కృష్ణాజినే సమాస్తీర్య షట్కతాని పలాశజాన్ |
 శమీం శిశ్రే వినిః క్షిప్య అరణిం వృషణే క్షిపేత్ || ౧,౧౦౭.౩౩||

కణ్ఠం దక్షిణహస్తే తు వామహస్తే తథోపభృత్ |
 పార్శ్వే తూలూఖలం దద్యాత్ప్రృష్ఠే తు ముసలం దదేత్ || ౧,౧౦౭.౩౪||

ఉరే నిః క్షిప్య దృషదం తణ్డలూజ్యతిలాన్ముఖే |
 శ్రోత్ర చ ప్రోక్షణీం దాద్యదాజ్యస్థాలీం చ చక్షుషోః || ౧,౧౦౭.౩౫||

కర్ణే నేత్రే ముఖే పూణే హిరణ్యశకలానిపేత్ |
 అగ్నిహోత్రోపకరణాద్భ్రూహ్మలోకగతిర్భవేత్ || ౧,౧౦౭.౩౬||

అసౌ స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహేత్యాజ్యాహుతిః సకృత్ |
 హంససారసక్రొచ్చానాం చక్రవాకం చ కుక్రుటమ్ || ౧,౧౦౭.౩౭||

మయరమేషఘాతీ చ అహోరాత్రేణ శుధ్యతి |
 పక్షిణః సకలాన్వత్వా అహోరాత్రేణ శుధ్యతి || ౧,౧౦౭.౩౮||

సర్వాంశ్చతుష్పదాన్వత్వా అహోరాత్రో షితో జపేత్ |
 శూద్రం హత్వా చరేత్కృచ్చుమతికృచ్చుం తు వైశ్యహా |
 క్షత్రం చాన్ద్రాయణం విప్రం ద్వావింశాత్రింశమాహరే (వహే) త్ || ౧,౧౦౭.౩౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాక్యే ఆచారకాణ్డే
 పరాశరోక్తధర్మనిరూపణం నామ సప్తోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౮

సూత ఉవాచ |
 నీతిసారం ప్రవక్ష్యామి అర్థశాస్త్రాదిసంశ్రితమ్ |
 రాజాదిభ్యో హితం పుణ్యమాయుః స్వర్గాదిదాయకమ్ || ౧,౧౦౮.౧||

సద్భిః సజ్గం ప్రకుర్వీత సిద్ధికామః సదా నరః |
 నాసద్భిరీహలోకాయ పరలోకాయ వా హితమ్ || ౧,౧౦౮.౨||

వర్ణయేత్క్షుద్రసంవాదమదుష్టస్య తు దర్శనమ్ |
 విరోధం సహ మిత్రేణ సమ్ప్రీతిం శత్రునేవినా || ౧,౧౦౮.౩||

మూర్ఖశిష్యోపదేశేన దుష్టస్త్రీభరణేన చ ।
 దుష్టానాం సమ్ప్రయోగేణ పణ్ణితోఽప్యవసీదతి ॥ ౧,౧౦౮.౪॥
 బ్రాహ్మణం బాలిశం క్షత్రమయోద్ధారం విశం జడమ్ ।
 శూద్రమక్షరసంయుక్తం దూరతః పరివర్జయేత్ ॥ ౧,౧౦౮.౫॥
 కాలేన రిపుణాసన్ధిః కాలే మిత్రేణ విగ్రహః ।
 కార్యకారణమాశ్రిత్య కాలం క్షిపతి పణ్ణితః ॥ ౧,౧౦౮.౬॥
 కాలః పవతి భూతాని కాలః సంహరతే ప్రజాః ।
 కాలః సుప్తేషు జాగర్తి కాలో హి దురతిక్రమః ॥ ౧,౧౦౮.౭॥
 కాలేషు హరతే వీర్యం కాలే గర్భే చ వర్తతే ।
 కాలో జనయతే సృష్టిం పునః కాలోఽపి సంహరేత్ ॥ ౧,౧౦౮.౮॥
 కాలః సూక్ష్మగతిర్నిత్యం ద్వివిధశ్చేహ భావ్యతే ।
 స్థూలసంగ్రహచారేణ సూక్ష్మచారాన్తరేణ చ ॥ ౧,౧౦౮.౯॥
 సీతీసారం సురేన్ద్రాయ ఇమమూచ బృహస్పతిః ।
 సర్వజ్ఞో యేన చేన్ద్రోఽభూద్దైత్యాన్త్యాన్నయాద్ధివమ్ ॥ ౧,౧౦౮.౧౦॥
 రాజర్షిబ్రాహ్మణైః కార్యం దేవవిప్రాదిపూజనమ్ ।
 అశ్వమేధేన యష్టబ్యం మహాపాతకనాశనమ్ ॥ ౧,౧౦౮.౧౧॥
 ఉత్తమైః సహ సాఙ్గత్యం పణ్ణితైః సహ సత్కథామ్ ।
 అలుభైః సహ మిత్రత్వం కుర్వాణో నావసీదతి ॥ ౧,౧౦౮.౧౨॥
 పరీవాదం పరార్థం చ పరిహాసం పరస్త్రియమ్ ।
 పరవేశ్యని వాసం చ న కుర్వీత కదాచన ॥ ౧,౧౦౮.౧౩॥
 పరోఽపి హితవాబన్ధుర్బన్ధురప్యహితః పరః ।
 అహితో దేహజ్ఞో వ్యాధిర్హితమారణ్యమౌషధమ్ ॥ ౧,౧౦౮.౧౪॥
 స బన్ధుర్యో హితే యుక్తః స పితా యస్తు పోషకః ।
 తస్మిత్తం యత్ర విశ్వాసః స దేశో యత్ర జీవ్యతే ॥ ౧,౧౦౮.౧౫॥
 స భృత్యో యో విధేయస్తు తద్బిజం యత్ప్రరోహతి ।
 సా భార్యా యా ప్రియం బ్రూతే స పుత్రో యస్తు జీవతి ॥ ౧,౧౦౮.౧౬॥
 స జీవతి గుణా యస్య ధర్మో యస్య స జీవతి ।

గుణధర్మవిహీనో యో నిష్ఫల తస్య జీవనమ్ || ౧,౧౦౮.౧౭||

సా భార్యా యా గృహే దక్షా సా భార్యాయా ప్రియంవదా |

సా భార్యా యా పతిప్రాణా సా భార్యా యా పతివ్రతా || ౧,౧౦౮.౧౮||

నిత్య స్నాతా సుగంధా చ నిత్యం చ ప్రియవాదినీ |

అల్పభుక్తాల్పభాషీ చ సతతం మఙ్గలైర్యుతా || ౧,౧౦౮.౧౯||

సతతం ధర్మబహులా సతతం చ పతిప్రియా |

సతతం ప్రియవక్త్రీ చ సతతం త్వృతుకామినీ || ౧,౧౦౮.౨౦||

ఏతదాదిక్రియాయుక్తా సర్వసౌ భాగ్యవర్ధినీ |

యస్యేదృశీ భవేద్భార్యాయా స దేవేన్ద్రోనీ న మానుషః || ౧,౧౦౮.౨౧||

యస్య భార్యా విరూపాక్షీ కశ్మలా కలహప్రియా |

ఉత్తరోత్తరవాదా స్యా సా జరా న జరా జరా || ౧,౧౦౮.౨౨||

యస్య భార్యా శ్రితాన్యఞ్చ పరవేశ్మాభికాఙ్క్షణీ |

కుక్రియా త్యక్తలఙ్గా చ సా జరా న జరా జరా || ౧,౧౦౮.౨౩||

యస్య భార్యా గుణజ్ఞా చ భర్తారమనుగామినీ |

అల్పాలేపన తు సన్తుష్టా సా ప్రియా న ప్రియా ప్రియా || ౧,౧౦౮.౨౪||

దుష్టా భార్యా శతం మిత్రం భృత్యశ్చోత్తరదాయకః |

ససర్వే చ గృహే వాసోమృత్యురేవ న సంశయః || ౧,౧౦౮.౨౫||

త్యజ దుర్జనసంసర్గం భజ సాధుసమాగమమ్ |

కురు పుణ్యమహారాత్ర స్మర నిత్యమనిత్యతామ్ || ౧,౧౦౮.౨౬||

వ్యాలీకణ్ణప్రదేశాహ్యపి చ ఫణభృద్భాషణా యా చ రౌద్రీ యా

కృష్ణా వ్యాకులాగీ రుధిరనయనసంవ్యాకులా వ్యాఘ్రకల్పా |

క్రోధే యైవోగ్రవక్త్రా స్ఫురదనలశిఖా కాకజిహ్వో కరాలా సేవ్యా న

స్త్రీ విదగ్ధా పరపురగమనా భ్రాన్తచిత్తా విరాక్తా || ౧,౧౦౮.౨౭||

సక్తిః సుతోకే సుకృతం కృతఘ్నే శతిం చ వహ్నా (సీతాపహ్నా హ్యతపయైవ)?హైమే |

ఉత్పద్యతే దైవవశాత్కదాచిద్యేశ్యాసు రాగో న భవేత్కదాచిత్ || ౧,౧౦౮.౨౮||

భుజఙ్గమే వేశ్మని దృష్టిదృష్టే వ్యాధౌ చికిత్సావినివర్తితే చ |

దేహా చ బాల్యాదివయోఽన్వితే చ కాలా వృతోఽసౌ లభతే ధృతిం కః ||

౧,౧౦౮.౨౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
బృహస్పతిప్రోక్షనీతిసారనిరూపణం నామాష్టోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౯

సూత ఉవాచ ।

ఆపదర్థే ధనం రక్షేద్ధారానక్షేద్ధనైరపి ।

ఆత్మానం సతతం రక్షేద్ధారైరపి ధనైరపి ॥ ౧,౧౦౯.౧॥

త్యజేదకం కులస్యార్థే గ్రామస్యార్థే కులం త్యజేత్ ।

గ్రామం జనపదస్యార్థే ఆత్మార్థే పృథీవీం త్యజేత్ ॥ ౧,౧౦౯.౨॥

వరం హి నరకే వాసో న తు దుశ్చరితే గృహే ।

నరకాత్మీయతే పాప కుగృహాన్న నివర్తతే ॥ ౧,౧౦౯.౩॥

చలత్యేకేన పాదేన తిష్ఠత్యేకేన బుద్ధిమాన్ ।

న పరీక్ష్య పరం స్థానం పూర్వమాయతనం త్యజేత్ ॥ ౧,౧౦౯.౪॥

త్యజేద్దేశమసద్వృత్తం వాసం సోపద్రవం త్యజేత్ ।

త్యజేత్కృపణరాజానం మిత్రం మాయామయం త్యజేత్ ॥ ౧,౧౦౯.౫॥

అర్థేన కిం కృపణహస్తగతేన కేన జ్ఞానేన కిం బహుశతాగ్రహసంకులేన ।

రూపేణ కిం గుణపరాక్రమవర్జితేన మిత్రేణ కిం వ్యసనకాలపరాజ్యుఖేన ॥ ౧,౧౦౯.౬॥

అదృష్టపూర్వా బహవః సహాయాః సర్వే పదస్థస్య భవంతి మిత్రాః ।

అర్థైర్విహీనస్య పదమ్యతస్య భవత్యకాలే స్వజనోఽపి శత్రుః ॥ ౧,౧౦౯.౭॥

ఆపత్సు మిత్రం జానీ యాద్రణే శూరం రహాః శుచిమ్ ।

మార్యా చ విభవే క్షీణే దుర్భిక్షే చ ప్రియాతిథిమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౮॥

వృక్షం క్షీణఫలం త్యజన్తి విహగాః శుష్కం సరః సారసానిర్ద్రవ్యం

పురుషం త్యజన్తి గణికా భ్రష్టం నృపం మన్త్రిణః ।

పుష్పం పర్యుషితం త్యజన్తి మధుపాః దర్ధ వనాస్తం మృగాః సర్వః

కార్యవశాజ్జనో హి రమతే కస్యాస్తి కో వల్లభః ॥ ౧,౧౦౯.౯॥

లుబ్ధమర్థప్రదానేన శ్లాఢ్యమజ్ఞానికర్మణా ।

మూర్ఖం ఛన్దానువృత్త్యా చ యాథాతథ్యేన పణ్డితమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౧౦॥

సద్భావేన హి తుష్యన్తి దేవాః సత్పురుషా ద్విజాః ।

ఇతరేః ఖాద్యపానేన మానదానేన పణ్ణితాః ॥ ౧,౧౦౯.౧౧॥

ఉత్తమం ప్రణిపాతేన శరం భేదేన యోజయేత్ ।

నీచం స్వల్పప్రదానేన సమం తుల్యపరాక్రమైః ॥ ౧,౧౦౯.౧౨॥

యస్యయస్య హి యో భావస్తస్యతస్య హితం వదన్ ।

అనుప్రవిశ్య మేధావీ ఉప్రమాత్మవశం నయేత్ ॥ ౧,౧౦౯.౧౩॥

నదీనాం చ నఖీనాం చ శ్క్లిణాం శస్త్రపాణినామ్ ।

విశ్వాసో వైవ గస్తవ్యః స్త్రిషు రాజకులేషు చ ॥ ౧,౧౦౯.౧౪॥

అర్థనాశం మనస్తాపం గృహే దుశ్చరితాని చ ।

వశ్చానం చాప మానం చ మతిమాన్న ప్రికాశయేత్ ॥ ౧,౧౦౯.౧౫॥

హీనదుర్జనసంసర్గ అత్యన్తవిరహోదరః ।

స్నేహోఽన్యగేహవాసశ్చ నారీసచ్ఛీలనాశనమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౧౬॥

కస్య దోషః కులే నాస్తి వ్యాధినా కో పీడితః ।

కేన న వ్యసనం ప్రాప్తం శ్రియః కస్య నిరన్తరాః ॥ ౧,౧౦౯.౧౭॥

కోఽర్థం ప్రాప్య న గర్వితో భువి నరః కస్యాపదోనాగతాః స్త్రీభిః కస్య

న ఖణ్ణితం భువి మనః కో నామ రాజ్ఞాం ప్రియః ।

కః కాలస్య న గోచరాన్తరగతః కోఽర్థో గతో గౌరవం కో వా

దుర్జనవాగురానిపతితః క్షేమేణ యాతః పుమాన్ ॥ ౧,౧౦౯.౧౮॥

సుహృత్స్వజనబన్ధుర్న బుద్ధిర్యస్య న చాత్మని ।

యస్మిన్కర్మణి సిద్ధేఽపి న దృశ్యేత ఫలోదయః ।

విపత్తౌ చ మహద్దుఃఖం తద్వధః కథమాచరేత్ ॥ ౧,౧౦౯.౧౯॥

యస్మిన్దేశే న సమానం న స్తీతిర్న చ బాన్ధవాః ।

న చ విద్యాగమః కశ్చిత్తం దేశం పరివర్జయేత్ ॥ ౧,౧౦౯.౨౦॥

ధనస్య యస్య రాజతో భయం న చాస్తి చౌరతః ।

మృతం చ యన్న ముచ్యతే సమర్థయస్వ తద్ధనమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౨౧॥

యదర్జితం ప్రాణహరైః పరిశ్రమైర్మృతస్య తం వై విభజన్తిరిక్కినః ।

కృతం చ యద్దుష్కృతమర్థలిప్సయా తదేవ దోషోపహతస్య యాతుకమ్ ॥

౧,౧౦౯.౨౨॥

సజ్జితం నిహితం ద్రవ్యం పరామృశ్యం ముహుర్ముహుః ।
 ఆఖోరివ కదర్యస్య ధనం దుఃఖాయ కేవలమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౨౩॥
 నగ్నా వ్యసనినో రూక్షాః కపాలాఙ్కితపాణయః ।
 దర్శయన్తీమా తోకస్య ఆదాతుః ఫలమీదృశమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౨౪॥
 శిక్షయన్తి చ యాచన్తే దేహీతి కృపణా జనాః ।
 అవస్థేయమదానస్య మా భూదేవం భవానపి ॥ ౧,౧౦౯.౨౫॥
 సజ్జితం క్రతుశ్చైర్న యుజ్యతే యాచితం గుణవతే న దీయతే ।
 తత్కదర్యపరిరక్షితం ధనం చోరపార్థివగృహే ప్రయుజ్యతే ॥ ౧,౧౦౯.౨౬॥
 న దేవేభ్యో న విప్రోభ్యో బన్ధుభ్యో వైవ చాత్మనే ।
 కదర్యస్య ధనం యాతి త్వగ్నితస్కరరాజసు ॥ ౧,౧౦౯.౨౭॥
 అతిక్లేశేన యేఽప్యర్థా ధర్మస్యాతిక్రమేణ చ ।
 ఆరేర్వా ప్రణిపాతేన మా భూతస్తే కదాచన ॥ ౧,౧౦౯.౨౮॥
 విద్యాఘాతో హ్యనభ్యాసః స్త్రీణాం ఘాతః కుచైలతా ।
 వ్యాధీనాం భోజనం జీర్ణం శత్రోర్భాతః ప్రపఞ్చతా ॥ ౧,౧౦౯.౨౯॥
 తస్కరస్య వధో దణ్డః కుమిత్రస్యాలపభాషణమ్ ।
 పృథక్షయ్యా తు నారీణాం బ్రాహ్మణస్యానిమన్త్రణమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౩౦॥
 దుర్జనాః శిల్పినో దాసా దుష్టాశ్చ పటహాః స్త్రియః ।
 తాడితా మార్దవం యాన్తి న తే సత్కారభాజనమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౩౧॥
 జానీయాత్ప్రేషణే భృత్యాన్బాన్ధవన్వ్యసనాగమే ।
 మిత్రమాపది కాలే చ భార్యాశ్చ విభవక్షయే ॥ ౧,౧౦౯.౩౨॥
 స్త్రీణాం ద్విగుణ ఆహారః ప్రజ్ఞా చైవ చతుర్గుణా ।
 షడ్గుణో వ్యవసాయశ్చ కామశ్చాష్టగుణః స్మృతః ॥ ౧,౧౦౯.౩౩॥
 న స్వప్నేన జయేన్నిద్రాం న కామేన స్త్రియం జయేత్ ।
 న చేన్ద్రైర్జయేద్వహ్నిం న మద్యేన తృషాం జయేత్ ॥ ౧,౧౦౯.౩౪॥
 సమాన్వైరోఽభిజనైః స్నిగ్ధైర్మద్యైర్గర్భనైఃపనైః ।
 వస్త్రైర్మనోరమైర్మాల్యైః కామః స్త్రీషు విజృమ్భతే ॥ ౧,౧౦౯.౩౫॥
 బ్రహ్మచర్యేఽపి వక్తవ్యం ప్రాప్తం మన్మథచేష్టితమ్ ।

హృద్యం హి పురుషం దృష్ట్వా యోనిః ప్రక్లిద్యతే స్త్రీయాః ॥ ౧,౧౦౯.౩౬॥

సువేషం పురుషం దృష్ట్వా భ్రాతరం యది వా సుతమ్ ।

యోనిః క్లిద్యతి నారీణాం సత్యంసత్యం హి శౌనక ! ॥ ౧,౧౦౯.౩౭॥

నద్యశ్చ నార్యశ్చ సమస్వభావాః స్వతన్త్రభావే గమనాదికేచ ।

తోయైశ్చ దోషైశ్చ నిపాతయన్తి నద్యో హి కూలాని కులా ని నార్యః ॥ ౧,౧౦౯.౩౮॥

నదీ పాతయతే కూలం నారీ పాతయతే కులమ్ ।

నారీణాం నదీనాం చ స్వచ్ఛన్దా లలితా గతిః ॥ ౧,౧౦౯.౩౯॥

నాగ్నిస్తుప్యతి కాష్ఠానాం నాపగానాం మహోదధిః ।

నాన్తకః సర్వభూతానాం న పుంసాం వామలోచనాః ॥ ౧,౧౦౯.౪౦॥

న తృప్తిరస్తి శిష్టానామిష్టానాం ప్రియవాదినామ్ ।

సుఖానాం సుతానాం జీవితస్య వరస్య చ ॥ ౧,౧౦౯.౪౧॥

రాజా న తప్తో ధనసంచయేన న సాగరస్తుప్తిమగాజ్జలేన ।

న పణ్డతస్తుప్యతి భాషితేన తృప్తం న చక్షుర్నుపదర్శనేన ॥ ౧,౧౦౯.౪౨॥

స్వకర్మ ధర్మారితజీవితానాం శాస్త్రేషు దారేషు సదా రతానామ్ ।

జితేన్ద్రియాణామతిథిప్రియాణాం గృహేఽపి మోక్షః పురుషోత్తమానామ్ ॥

౧,౧౦౯.౪౩॥

మనోఽనుకూలాః ప్రమదారూపవత్యః స్వలక్ష్మణాః ।

వసః ప్రాసాదపృష్ఠేషు స్వర్గః స్యాచ్ఛుభకర్మణః ॥ ౧,౧౦౯.౪౪॥

న దానేన న మానేన నార్జవేన న సవయా ।

న శస్త్రేణ న శాస్త్రేణ సర్వథా విషమా స్త్రీయః ॥ ౧,౧౦౯.౪౫॥

శనైర్విద్యా శనైర్ధాః శనైః పర్వతమారుహేత్ ।

శనైః కామం చ ధర్మం చ పశ్యంతాని శనైః శనైః ॥ ౧,౧౦౯.౪౬॥

శాశ్వతం దేవపూజాది విప్రదానం చ శాశ్వతమ్ ।

శాశ్వతం సగుణా విద్యా సుహృన్నిత్రం చ శాశ్వతమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౪౭॥

యే బాలభావాన్న పఠన్తి విద్యాం యే యౌవనస్థా హ్యధనాత్మదారాః ।

తే శోచనీయా ఇవా జీవలోకే మనుష్యరూపేణ మృగాశ్చరన్తి ॥ ౧,౧౦౯.౪౮॥

పఠనే భోజనే చిత్తం న కుర్యాచ్ఛాస్త్రసేవకః ।

సుదూరమపి విద్యార్థో వ్రజేద్గరుడవేగవాన్ ॥ ౧,౧౦౯.౪౯॥

యే బాలభావే న పతన్తి విద్యాం కామాతురా యౌవనస్థవిత్తాః ।
 తే వృద్ధభావే పరిభూయమానాః సందహ్యామానాః శిశిరే యథాబ్జమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౫౦॥
 తర్కైః ప్రతిష్ఠా శ్రుతయో విభిన్నాః నాసావృషిర్యస్య మతం న భిన్నమ్ ।
 ధర్మస్య తత్త్వం నిహితం గుహాయాం మహాజనో యేన గతః స పన్థాః ॥ ౧,౧౦౯.౫౧॥
 ఆకారైరిజ్జితైర్గత్యా చేష్టయా భాషితేన చ ।
 నేత్రవక్రవికారాభ్యాం లక్ష్యతేఽన్తర్గతం మనః ॥ ౧,౧౦౯.౫౨॥
 అనుక్రమపూహతి పణ్ణితో జనః పరేఙ్గితజ్ఞానఫలా హి బుద్ధయః ।
 ఉదీరితోర్ధః పశునాపి గృహ్యతే హయాశ్చ నాగాశ్చ వహన్తి దర్శితమ్ ॥ ౧,౧౦౯.౫౩॥
 ఆర్థాద్భిష్టస్త్రిర్థయాత్రాం తు గచ్ఛేత్సత్యాద్భిష్టో రౌరవం వై ప్రజేచ్ఛ ।
 యోగాద్భిష్టః సత్యఘృతిఞ్చ గచ్ఛేద్ద్రాజ్యాద్భిష్టో మృగయాయాం ప్రజేచ్ఛ ॥
 ౧,౧౦౯.౫౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 బృహదృ నీతిసారే నవోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౦

సూత ఉవాచ ।

యోధ్రువాణి పరిత్యజ్య హ్యధువాణి నిషేవతే ।
 ధ్రువాణి తస్య నశ్యన్తి హ్యధ్రువం నష్టమేవ చ ॥ ౧,౧౧౦.౧॥
 వాగ్యన్త్రహీనస్య నరస్య విద్యా శస్త్రం యథా కాపురుషస్య హస్తే ।
 న తుష్టిముత్పాదయతే శరీరే హ్యస్థస్య దారా ఇవ దర్శనీయాః ॥ ౧,౧౧౦.౨॥
 భోజ్యే భోజనశక్తిశ్చ రతిశక్తిర్వరస్త్రియః ।
 విభవే దానశక్తిశ్చ నాల్పస్య తపసః ఫలమ్ ॥ ౧,౧౧౦.౩॥
 అగ్నిహోత్రఫలా వేదాః శీలవృత్తిఫలం శుభమ్ ।
 రతిపుత్రఫలా దారా దత్తభుక్తఫలం ధనమ్ ॥ ౧,౧౧౦.౪॥
 వరయేత్కులజాం ప్రాజ్ఞో విరూపామపి కన్యకామ్ ।
 సురూపాం సునితమ్బాఞ్చ నాకులీనాం కదాచన ॥ ౧,౧౧౦.౫॥
 అర్థేనాపి హి కిం తేన యస్యానర్థే తు సంగతిః ।

కో హి నామ శిఖాజాతం పన్నగస్య మణిం హరేత్ || ౧,౧౧౦.౬ ||

హవిర్దుష్టకులద్వాహ్యాం బాలాదపి సుభాషితమ్ |

అమేధ్యాత్కాఞ్చనం గ్రాహ్యాం స్త్రీరత్నం దుష్కులాదపి || ౧,౧౧౦.౭ ||

విషాదప్యమృతం గ్రాహ్యమమేధ్యాదపి కాఞ్చనమ్ |

నీచాదప్యత్తమాం విద్యాం స్త్రీరత్నం దుష్కులాదపి || ౧,౧౧౦.౮ ||

న రాజ్ఞా సహ మిత్రత్వం న సర్వో నిర్విషః క్రవితే |

న కులం నిర్మలం తత్ర స్త్రీజనో యత్ర జాయతే || ౧,౧౧౦.౯ ||

కులే నియోజయేద్భక్తం పుత్రం విద్యాసు యోజయేత్ |

వ్యసనే యోజయేచ్ఛత్రమిష్టం ధర్మే నియోజ్యేత్ || ౧,౧౧౦.౧౦ ||

స్థానేష్వేవ ప్రయోక్తావ్యా భృత్యాశ్చాభరణాని చ |

న హి చూడామణిః పాదే శోభతే వై కదాచన || ౧,౧౧౦.౧౧ ||

చూడామణిః సముద్రోఽగ్నిర్బ్రహ్మ చాఖణ్డమమృతమ్ |

అథవా పృథివీపాలో మూర్ధ్ని పాదే ప్రమాదతః || ౧,౧౧౦.౧౨ ||

కుసుమస్తబకస్యేవ ద్వే గతీ తు మనస్వినః |

మూర్ధ్ని వా సర్వలోకానాం శీర్షతః పతితో వనే || ౧,౧౧౦.౧౩ ||

కనకభూషణసంగ్రహణోచితో యది మణిస్త్రపుణి ప్రతిబధ్యతే |

న చ విరౌతి న చాపి స శోభతే భవతి యోజయితుర్వచసీయతా || ౧,౧౧౦.౧౪ ||

వాజివారణలౌహానాం కాష్ఠపాషాణవాససామ్ |

నారీపురుషతోయానామస్తరం మహదస్తరమ్ || ౧,౧౧౦.౧౫ ||

కదర్థితస్యాపి హి ధైర్యవృత్తేర్న శక్యతే సర్వగుణప్రమాధః |

అధః ఖలేనాపి కృతస్య వహ్నోర్నాధః శిఖా యాతి కదాచిదేవ || ౧,౧౧౦.౧౬ ||

న సదశ్వః కశాఘాతం సింహో న గజగర్జితమ్ |

పిరో వా పరనిర్దిష్టం న సహాద్భీమనిః స్వనమ్ || ౧,౧౧౦.౧౭ ||

యది విభవవిహీనః ప్రచ్యుతో వాశు దైవాన్న తు ఖలజనసేవాం కాఙ్క్షయేన్నైవ నీచామ్ |

న తృణమదనకార్యే సుక్షుధారోఽత్తి సింహః పిబతి రుధిరముష్ణం

ప్రాయశః కుఞ్చురాణామ్ || ౧,౧౧౦.౧౮ ||

సకృద్దుష్టఞ్చ యో మిత్రం పునః సన్ధాతుమిచ్ఛతి |

స మృత్యుమేవ గృహ్ణీయాద్గర్భమశ్వతరీ యథా ॥ ౧,౧౧౦.౧౯ ॥

శత్రోరపత్యాని ప్రియంవదాని నోపేక్షితవ్యాని బుధైర్మనుష్యైః ।

తాన్యేవ కాలేషు విపత్కరాణి విషస్య పాత్రాణ్యపి దారుణాని ॥ ౧,౧౧౦.౨౦ ॥

ఉపకారగృహీతేన శత్రుణా శత్రుముద్ధరేత్ ।

పాదలగ్నం కరస్థేన కణ్ణికేనైవ కణ్ణికమ్ ॥ ౧,౧౧౦.౨౧ ॥

అపకారపరాన్నిత్యం చింత యేన్న కదాచన ।

స్వయమేవ పతిష్యన్తి కూలజాతా ఇవ ద్రుమాః ॥ ౧,౧౧౦.౨౨ ॥

అనర్థా హ్యర్థరూపాశ్చ అర్థాశ్చానర్థరూపిణః ।

భవన్తి తే వినాశాయ దైవాయత్తస్య వై సదా ॥ ౧,౧౧౦.౨౩ ॥

కార్యకాలోచితాపాపా మతిః సజ్ఞాయతే హి వై ।

సానుకూలే తు దైవే శం పుంసః సర్వత్ర జాయతే ॥ ౧,౧౧౦.౨౪ ॥

ధనప్రయోగకార్యేషుః తథా విద్యా గమేషు చ ।

ఆహారే వ్యవహారే చ త్యక్తలజ్ఞః సదా భవేత్ ॥ ౧,౧౧౦.౨౫ ॥

ధనినః శ్రోత్రియో రాజా నదీ వైద్యస్తు పఞ్చమః ।

పఞ్చ యత్ర న విద్యన్తే న కుర్యాత్తత్రత్ర సంస్థితమ్ ॥ ౧,౧౧౦.౨౬ ॥

లోకయాత్రా భయం లజ్జా దాక్షిణ్యం దానశీలతా ।

పఞ్చ యత్ర న విద్యన్తే న తత్ర దివసం వసేత్ ॥ ౧,౧౧౦.౨౭ ॥

కాలవిచ్ఛోత్రియో రాజా నదీ సాధుశ్చ పఞ్చమః ।

ఏతే యత్ర న విద్యన్తే తత్ర వాసం న కారయేత్ ॥ ౧,౧౧౦.౨౮ ॥

నైకత్ర పరినిష్ఠాస్తి జ్ఞానస్య కిల శౌనక ।

సర్వః సర్వం న జానాతి సర్వజ్ఞో నాస్తి కుత్రచిత్ ॥ ౧,౧౧౦.౨౯ ॥

న సర్వవిత్కృత్సిద్దిహాస్తి లోకే నాత్యన్తమూర్ఖో భువి చాపి కశ్చిత్ ।

జ్ఞానేన నీచోత్తమమధ్యమేన యోఽయం విజానాతి స తేన విద్వాన్ ॥ ౧,౧౧౦.౩౦ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

బృహద్య నీతిసారే దశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

సూత ఉవాచ ।

పార్థివస్య తు వశ్యోమి భృత్యానాశ్చైవ లక్షణమ్ ।

సర్వాణి హి మహీపాలః సమ్యజ్నిత్యం పరీక్షయేత్ ॥ ౧,౧౧౧.౧॥

రాజ్యం పాలయతే నిత్యం సత్యధర్మపరాయణః ।

నిర్జిత్య పరస్యైవ నిక్షితం ధర్మేణ పాలయేత్ ॥ ౧,౧౧౧.౨॥

పుష్పాత్పుష్పం విచిన్వీత మూలచ్ఛేదం న కారయేత్ ।

మాలాకార ఇవారణ్యే న యథాశ్శారకారకః ॥ ౧,౧౧౧.౩॥

దోగ్ధారః క్షీరభుజ్జానా వికృతం తన్న భుజ్జాతే ।

పరరాష్ట్రం మహీపాలైర్భక్తవ్యం న చ దూషయేత్ ॥ ౧,౧౧౧.౪॥

నోధశ్చిన్యాత్తు యో ధేన్వాః శ్వారాద్ధో లభతే పయః ।

ఏవం రాష్ట్రం ప్రయోగేణ పీడ్యమానం న వర్ధతే ॥ ౧,౧౧౧.౫॥

తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన పృథివీమనుపాలయేన్ ।

పాలకస్య భవేద్భూమిః కీర్తిరాయుర్యశో బలమ్ ॥ ౧,౧౧౧.౬॥

ఆభ్యర్చ్య విష్ణుం ధర్మాత్మా గోబ్రాహ్మణహితే రతః ।

ప్రజాః పాలయితుం శక్తః పార్థివో విజితేన్ద్రియః ॥ ౧,౧౧౧.౭॥

ఐశ్వర్యమధ్రువం ప్రాప్య రాజా ధర్మే మతిశ్చరేత్ ।

క్షణేన విభవో నశ్యేన్నాత్మాయత్తం ధనాదికమ్ ॥ ౧,౧౧౧.౮॥

సత్యం మనోరమాః కామాః సత్యం రమ్యా విభూతయః ।

కిన్తు వై వనితాపాఙ్గభఙ్గిలోలం హి జీవితమ్ ॥ ౧,౧౧౧.౯॥

వ్యాప్తీవ తిష్ఠతి జరా పరితర్జయన్తి రోగాశ్చ శత్రవ ఇవ ప్రభవన్తి గాత్రే ।

ఆయుః పరిస్త్రవతి భిన్నఘటాదివామ్భో లోకో న చాత్మహితమాచరతీహ కశ్చిత్ ॥ ౧,౧౧౧.౧౦॥

నిః శక్యం కిం మనుష్యాః కురుత పరహితం యుక్తమగ్రే హితం యన్మోదధ్వం

కామినీభిర్మదనశరహతా మన్దమన్దాతిదృష్ట్యా ।

మా పాపం సంకురుధ్వం ద్విజహారిపరమాః సంభజధ్వం సదైవ ఆయుర్నిః

శేషమేతి స్థలతి జలఘటిభూతమృత్యుచ్ఛలేన ॥ ౧,౧౧౧.౧౧॥

మాతృవత్పరదారేషు పరద్రవ్యేషు లోష్టవత్ ।

ఆత్మవత్సర్వభూతేషు యః పశ్యతి స పణ్డితః ॥ ౧,౧౧౧.౧౨॥

ఏతదర్థం హి విప్రేన్ద్రా రాజ్యమిచ్ఛన్తి భూభృతః ।
 యదేషాం సర్వకార్యేషు వచో న ప్రతిహన్యతే ॥ ౧,౧౧౧.౧౩॥
 ఏతదర్థం హి కుర్వన్తి రాజానో ధనసంఘాయమ్ ।
 రక్షయిత్వా తు చాత్మానం యద్ధనం తద్దిష్టజాతయే ॥ ౧,౧౧౧.౧౪॥
 ఓఙ్కారశబ్ధో విప్రాణాం యేన రాష్ట్రం ప్రవర్ధతే ।
 స రాజా వర్ధతే యోగాద్వాస్యధిభిశ్చ న బధ్యతే ॥ ౧,౧౧౧.౧౫॥
 అసమర్థాశ్చ కుర్వన్తి మునయో ద్రవ్యసంఘాయమ్ ।
 కిం పునస్తు మహీపాలః పుత్రవత్పాలయన్ప్రజాః ॥ ౧,౧౧౧.౧౬॥
 యస్యార్థాస్తస్య మిత్రాణి యస్యార్థాస్తస్య బాన్ధవాః ।
 యస్యార్థాః స ముమాంల్లాకే యస్యార్థాః స చ పణ్ణితః ॥ ౧,౧౧౧.౧౭॥
 త్యజన్తి మిత్రాణి ధన్వైర్విహీనం పుత్రాశ్చ దారాశ్చ సుహృజ్జనాశ్చ ।
 తే చార్ధవన్తం పునరాశ్రయన్తి హ్యర్థో హి లోకే పురుషస్య బన్ధుః ॥ ౧,౧౧౧.౧౮॥
 అన్ధా హి రాజా భవతి యస్తు సాస్త్రవివర్జితః ।
 అన్ధః పశ్యతి చారేణ శాస్త్రహీనో న పశ్యతి ॥ ౧,౧౧౧.౧౯॥
 యస్య పుత్రాశ్చ భృత్యాశ్చ మన్త్రిణశ్చ పురోహితాః ।
 ఇన్ద్రియాణి ప్రసూప్తాని తస్య రాజ్యం చిరం న హి ॥ ౧,౧౧౧.౨౦॥
 యేనార్జితాస్త్రయోఽప్యోఽప్యేతే పుత్రా భృత్యాశ్చ బాన్ధవాః ।
 జితా తేన సమం భూపైశ్చతురభిర్వసున్ధరా ॥ ౧,౧౧౧.౨౧॥
 లఙ్ఘయేచ్ఛాస్త్రయుక్తాని హేతుయుక్తాని యాని చ ।
 సహి నశ్యతి వై రాజా ఇహ లోకే పరత్ర చ ॥ ౧,౧౧౧.౨౨॥
 మనస్తాపం న కురీష్వత ఆపదం ప్రాప్య పార్థివః ।
 సమబుద్ధిః ప్రసన్నాత్మా ప్రసన్నాత్మా సుఖదుఃఖే సమో భవేత్ ॥ ౧,౧౧౧.౨౩॥
 ధీరాః కష్టమనుప్రాప్య న భవన్తి విషాదినః ।
 ప్రవిశ్య వదనం రాహోః కిం నోదతి పునః శశీ ॥ ౧,౧౧౧.౨౪॥
 ధిగ్ధిక్షరీరసుఖలాలితమానవేషు మా ఖేదయేద్ధనకృశం హి శరీరమేవ ।
 సద్ధారకా హ్యధనపాణ్ణుసూతాః శ్రుతా హి దుఃఖం విహాయ పునరేవ సుఖం ప్రపన్నాః ॥
 ౧,౧౧౧.౨౫॥

గంధర్వవిద్యామాలోక్య వాద్యం చ గణికాగణాన్ |
 ధనుర్వేదార్థశాస్త్రాణి లోకే రక్షేచ్ఛ భూపతిః || ౧,౧౧౧.౨౬ ||
 కారణేన వినా భృత్యే యస్తు కుప్యతి పార్థివః |
 స గృహ్లాతి విషోన్మాదం కృష్ణసర్పవిసర్జితమ్ || ౧,౧౧౧.౨౭ ||
 చాపలాద్వారయేద్ధృష్టిం మిథ్యావాక్యఞ్చ వారయేత్ |
 మానవే శ్రోత్రియే చైవ భృత్యవర్గే సదైవ హి || ౧,౧౧౧.౨౮ ||
 లీలాం కరోతి యో రాజా భృత్యస్వజనగర్వితః |
 శాసనే సర్వదా ఉప్రం రిపుభిః పరిభూయతే || ౧,౧౧౧.౨౯ ||
 హుఙ్కారే భృకుటీం నైవ సదా కుర్వీత పార్థివః |
 వినా దోషేణ యో భృత్యాన్రాజాధమణ శాస్త్రి చ |
 లీలాసుఖాని భోగ్యాని త్యజేదిహ మహీపతిః || ౧,౧౧౧.౩౦ ||
 సుఖప్రవృత్తైః సాధ్యస్తై శత్రవో విగ్రహే స్థితైః || ౧,౧౧౧.౩౧ ||
 ఉద్యోగః సాహసంధైర్యం బుద్ధిః శక్తిః పరాక్రమః |
 షడ్విధో యస్య ఉత్సాహస్తస్య దేవోఽపి శఙ్కతే || ౧,౧౧౧.౩౨ ||
 ఉద్యోగేన కృతే కార్యే సిద్ధర్యస్య న విద్యతే |
 దైవం తస్య ప్రమాణం హి కర్తవ్యం పౌరుషం సదా || ౧,౧౧౧.౩౩ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 బృహద్య నీతిసారే ఏకాదశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౨

సూత ఉవాచ |

భృత్యా బహువిధా జ్ఞేయా ఉత్తమాధమమధ్యమాః |
 నియోక్తవ్యా యథార్హేషు త్రివిధేష్వేవ కర్మసు || ౧,౧౧౨.౧ ||
 భృత్యే పరిక్షణం వక్ష్యే యస్యయస్య హి యో గుణః |
 తమిమం సమ్ప్రవక్ష్యామి యే యథాకథితం కిల || ౧,౧౧౨.౨ ||
 యథా చతుర్భుజః కనకం పరీక్ష్యతే నిఘర్షణచ్ఛేదనతాపతాడనైః |
 తథా చతుర్భుర్భుతకం పరీక్షయేద్వతేన శీలేన కలేన కర్మణా || ౧,౧౧౨.౩ ||
 కులశీలగుణోపేతః సత్యధర్మపరాయణః |

రూపవాన్సుప్రసన్నశ్చ కోశాధ్యక్షో విధీయతే ॥ ౧,౧౧౨.౪॥

మూల్యరూపపరీక్షాకృద్భవే ద్రత్నపరీక్షకః ।

బలాబలపరిజ్ఞాతా సేనాధ్యక్షో విధీయతే ॥ ౧,౧౧౨.౫॥

ఇజ్ఞితాకారతత్త్వజ్ఞో బలవాన్ప్రియదర్శనః ।

అప్రమాదీ ప్రమాధీ చ ప్రతిహారః స ఉచ్యతే ॥ ౧,౧౧౨.౬॥

మేధావీ వాక్పటుః ప్రాజ్ఞః సత్యవాదీ జితేన్ద్రియః ।

సర్వశాస్త్రసమాలోకీ హ్యేష సాధుః స లేఖకః ॥ ౧,౧౧౨.౭॥

బుద్ధిమాన్మతిమాన్తైవ పరచిత్తోపలక్షకః ।

క్రూరో యథోక్తవాదీ చ ఏష దూతో విధీయతే ॥ ౧,౧౧౨.౮॥

సమస్తస్మృతిశాస్త్రజ్ఞః పణ్డితోఽథ జితేన్ద్రియః ।

శౌర్యవీర్యగుణోపేతో ధర్మాధ్యక్షో విధీయతే ॥ ౧,౧౧౨.౯॥

పితృపైతామహో దక్షః శాస్త్రజ్ఞః సత్యవాచకః ।

శుచిశ్చ కఠినశ్చైవ సూపకారః స ఉచ్యతే ॥ ౧,౧౧౨.౧౦॥

ఆయుర్వేదకృతాభ్యాసః సర్వేషాం ప్రియదర్శనః ।

ఆయుః శీలగుణోపేతో వైద్య ఏవ విధీయతే ॥ ౧,౧౧౨.౧౧॥

వేదవేదాఙ్గతత్త్వజ్ఞో జపహమపరాయణః ।

ఆశీర్వాదపరో నిత్యమేష రాజపురోహిత ॥ ౧,౧౧౨.౧౨॥

లేఖకః పాఠకశ్చైవ గణకః ప్రతిరోధకః ।

అలస్యయుక్తశ్చైవ్రాజా కర్మ సంవర్జయేత్సదా ॥ ౧,౧౧౨.౧౩॥

ద్విజిహ్వముద్వేగకరం క్రూరమేకాన్తదారుణమ్ ।

ఖలస్యాహేత్స వదనమపకారాయ కేవలమ్ ॥ ౧,౧౧౨.౧౪॥

దుర్జనః పరిహర్తవ్యో విద్యయాలఙ్కృతోఽపిసన్ ।

మణినా భూషితః సర్పః కిమసౌ న భయఙ్కరః ॥ ౧,౧౧౨.౧౫॥

అకారణవిష్కృతకోపధారిణః ఖలాద్భయం కస్య న నామ జాయతే ।

విషం మహోహార్విషమస్య దుర్వచః సదుఃసహం సన్నిపతేత్సదా ముఖే ॥

౧,౧౧౨.౧౬॥

తుల్యార్థం తుల్యసామర్థ్యం మర్మజ్ఞం వ్యవసాయినమ్ ।

అర్ధరాజ్యహారం భృత్యం యో హన్యాత్స న హన్యతే || ౧,౧౧౨.౧౭||
 శూరత్వయుక్తా మృదుమన్దవాక్యా జితేంద్రియాః సత్యపరాక్రమాశ్చ |
 ప్రాగేవ పశ్చాద్విపరీ తరుపా యే తే తు భృత్యా న హితా భవన్తి || ౧,౧౧౨.౧౮||
 నిరాలస్యాః సుసన్తుష్టాః ప్రతిబోధకాః |
 సుఖదుఃఖసమా ధీరా భృత్యా లోకేషు దుర్లభాః || ౧,౧౧౨.౧౯||
 షాన్తిస్తయవిహీనశ్చ క్రూరబుద్ధిశ్చ నిన్దకః |
 దామ్భికః కపటీ చైవ శతశ్చ స్పృహయాన్వితః |
 అశక్తో భయభీతశ్చ రాజ్ఞా త్యక్తవ్య ఏవ సః || ౧,౧౧౨.౨౦||
 సుసన్ధానాని చాస్త్రాణి శస్త్రాణి వివిధాని చ |
 దుర్గే ప్రవేశితవ్యాని తతః శత్రుం నిపాతయేత్ || ౧,౧౧౨.౨౧||
 షణ్మాసమథ వర్షం వా సన్ధిం కుర్యాన్నరాధిపః |
 పశ్యన్నశ్చైతమాత్మానం పునః శత్రుం నిపాతయేత్ || ౧,౧౧౨.౨౨||
 మూర్ఖాన్నియోజయేద్యస్తు త్రయోఽప్యేతే మహీపతేః |
 ఆయశశ్చార్ధనాశశ్చ నరకే చైవ పాతనమ్ || ౧,౧౧౨.౨౩||
 యత్కించ్చత్కురుతే కర్మ శుభం వా యాది వాశుభమ్ |
 తేన స్మ వర్ధతే రాజా సూక్ష్మతో భృత్యకార్యతః || ౧,౧౧౨.౨౪||
 తస్మాద్భూషీత్వరః ప్రాజ్ఞం ధర్మకామార్థసాధనే |
 నియోజ యేద్ధిసతతం గోబ్రాహ్మణహితాయ వై || ౧,౧౧౨.౨౫||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 బృహస్పత్యుక్త నీతిప్తారే ద్వాదశోత్తరకశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౩

సూత ఉవాచ |
 గుణవన్తం నియుజ్జీత గుణహీనం వివర్జయేత్ |
 పణ్డీతస్య గుణాః సర్వే మూర్ఖే దోషాశ్చ కేవలాః || ౧,౧౧౩.౧||
 సద్భిరాసీత సతతం సద్భిః కురీ్యత సక్లతిమ్ |
 సద్భిర్వివాదం మైత్రీశ్చ నాసద్భిః కింశ్చిదాచరేత్ || ౧,౧౧౩.౨||
 పణ్డీతైశ్చ విర్నాతైశ్చ ధర్మశైః సత్యవాదిభిః |

బన్ధోఽపి తిష్ఠేచ్చ న తు రాజ్యే ఖల్తైః సహ || ౧,౧౧౩.౩||

సావశేషాణి కార్యాణి కువత్రధే యుజ్యతే |

తస్మాత్సర్వాణి కార్యాణి సావశేషాణి కారయేత్ || ౧,౧౧౩.౪||

మధుహేవ దుహేత్సారం కుసుమఞ్చ న ఘాతయేత్ |

వత్సాపేక్షీ దుహేత్క్షీరం భూమిం గాఞ్చైచ్చ పార్థివః || ౧,౧౧౩.౫||

యథాక్రమేణ పుష్పేభ్యశ్చినుతే మధు షట్పదః |

తథా విత్తము పాదాయ రాజా కుర్వీత సఞ్చయమ్ || ౧,౧౧౩.౬||

వల్మీకం మధుజాలఞ్చ శుక్లజ్జే తు చన్ద్రమాః |

రాజద్రవ్యఞ్చ బైక్ష్యఞ్చ స్తోకంస్తోకం ప్రవర్ధతే || ౧,౧౧౩.౭||

ఆర్జితస్య క్షయం దృష్టా సమృద్ధతస్య సఞ్చయమ్ |

అవస్థ్యం దివసం కుర్యాద్దానధ్యయనకర్మసు || ౧,౧౧౩.౮||

వనేఽపి దోషాః ప్రభవన్తి రాగిణాం గృహేఽపి పశ్చేన్ద్రియనిగ్రహస్తపః |

అకుత్సితే కర్మణి యః ప్రవర్తతే నివృత్తరాగస్య గృహం తపోవనమ్ || ౧,౧౧౩.౯||

సత్యేన రక్ష్యతే ధర్మో విద్యా యోగేన రక్ష్యతే |

మృజయా రక్ష్యతే పాత్రం కులం శలిన రక్ష్యతే || ౧,౧౧౩.౧౦||

వరం విన్ధ్యాటవ్యాం నివసనమభుక్తస్య మరణం వరం సర్పాకీర్ణే శయనమథ కూపే నిపతనమ్ |

వరం భ్రాన్తావర్తే సభయజలమధ్యే ప్రవిశనం న తు స్వీయే పక్షే

హి ధనమణు దేహితి కథనమ్ || ౧,౧౧౩.౧౧||

భాగ్యక్షయేషు క్షీయన్తే నోపభోగేన సమ్పదః |

పూర్వార్జితే హి సుకృతే న నశ్యన్తి కదాచన || ౧,౧౧౩.౧౨||

విప్రాణాం భూషణం విద్యా పృథివ్యా భూషణం నృపః |

నభసో భూషణం చన్ద్రః శీలం సర్వస్య భూషణమ్ || ౧,౧౧౩.౧౩||

పతే తే చన్ద్రతుల్యాః క్షితిపతితనయా భీమనేనార్జునాద్యాః శురాః

సత్యప్రతిజ్ఞా దినకరవపుషః కేశవేనోపగూఢాః |

తే వై దుష్టగ్రహస్థాః కృపణవశగతా బైక్ష్యచర్యాం ప్రయాతాః కో

వా కస్మిన్సమర్థో భవతి విధివశాద్భ్రామయేత్కర్మరేఖా || ౧,౧౧౩.౧౪||

బ్రహ్మ యేన కులాలవన్నియమితో బ్రహ్మణ్ణభాణోదరే విష్ణుర్యేన

దశావతారగహనే క్షిప్రో మహాసంజ్ఞాటే ।

రుద్రోయేన కపాలపాణిపుటకే భిక్షాటనం కారితః సూర్యో బ్రాహ్మ్యతి
నిత్యమేవ గగనే తరమై నమః కర్ణణే ॥ ౧,౧౧౩.౧౫॥

దాతా బలిర్యాచకకో మురారిర్దానం మహీ విప్రముఖస్య మధ్యే ।

దత్త్వా ఫలం బంధనమేవ లబ్ధం నమోఽస్తు తే దైవ యథేష్టకారిణే ॥ ౧,౧౧౩.౧౬॥

మాతా యది భవేల్లక్ష్మీః పితా సాక్షాజ్జనార్దనః ।

కుబుద్ధౌ ప్రతిపత్తిశ్చైత్తస్మిన్దణః పతేత్సదా ॥ ౧,౧౧౩.౧౭॥

యేనయేన యథా యద్వత్పురా కర్మ సునిశ్చితమ్ ।

తత్తదేవాన్తరా భుక్త్యై స్వయమాహితమాత్మనా ॥ ౧,౧౧౩.౧౮॥

ఆత్మనా విహితం దుఃఖమాత్మనా విహితం సఖమ్ ।

గర్భశయాముపాదాయ భుక్త్యై వై పౌర్వదైహికమ్ ॥ ౧,౧౧౩.౧౯॥

న చాన్తరిక్షే న సముద్రమధ్యే న పర్వతానాం వివరప్రవేశే ।

న మాతృమూర్ధ్ని ప్రధృతస్తథాక్యై త్యక్తుం క్షమః కర్మ కృతం నరో హి ॥ ౧,౧౧౩.౨౦॥

దుఃస్త్రికూటః పరిఖా సముద్రో రక్షాంసి యోధాః పరమా చ వృత్తిః ।

శాస్త్రజ్ఞాఞ్చ వై తూశనసా ప్రదిష్టం న రావణః కాలవశాద్విసష్టః ॥ ౧,౧౧౩.౨౧॥

యస్మిన్వయసి యత్కాలే యద్దివా యచ్ఛ వా నిశి ।

యన్ముహూర్తే క్షణే వాపి తత్తథా న తదన్యథా ॥ ౧,౧౧౩.౨౨॥

గచ్ఛన్తి చాన్తరిక్షే వా ప్రవిశన్తి మహీతలే ।

ధారయన్తి దిశః సర్వా నాదత్తముపలభ్యతే ॥ ౧,౧౧౩.౨౩॥

పురాధీతా చ యా విద్యా పురా దత్తజ్ఞాఞ్చ యద్దనమ్ ।

పురా కృతాని కర్మాణి హ్యగ్రే ధావన్తి ధావతః ॥ ౧,౧౧౩.౨౪॥

కర్మాణ్యత్ర ప్రధానాని సమ్యగృక్షే శుభగ్రహే ।

వసిష్ఠకృతలగ్నాపి జానకీ దుఃఖభాజనమ్ ॥ ౧,౧౧౩.౨౫॥

స్థూలజఙ్ఘో యదా రామః శబ్దగామీ చ లక్షణః ।

ఘనకేశీ యదా సీతా త్రయస్తే దుఃఖభాజనమ్ ॥ ౧,౧౧౩.౨౬॥

న పితుః కర్మణా పుత్రః పితా వా పుత్రకర్మణా ।

స్వయం కృతేన గచ్ఛన్తి స్వయం బద్ధాః స్వకర్మణా ॥ ౧,౧౧౩.౨౭॥

కర్మజన్యశరీరేషు రోగాః శరీరమానసాః ।

శరా ఇవ పతన్తిహ విముక్తా దృఢధన్విభిః ॥ ౧,౧౧౩.౨౮ ॥

అన్యథా శాస్త్రగార్హిణ్యా ధియా ధీరోఽర్థమిహతే ।

స్వామివత్ప్రాకృతం కర్మ విదధాతి తదన్యథా ॥ ౧,౧౧౩.౨౯ ॥

బాలో యువా చ వృద్ధశ్చ యః కరోతి శుభాశుభమ్ ।

తస్యాస్తస్యామవస్థాయాం భుక్త్యై జన్మనిజన్మని ॥ ౧,౧౧౩.౩౦ ॥

అనీక్షమాణోఽపి నరో విదేశస్థోఽపి మానవః ।

స్వకర్మవృతవతేన నీయతే యత్ర తత్ఫలమ్ ॥ ౧,౧౧౩.౩౧ ॥

ప్రాప్తవ్యమర్థం లభతే మనుష్యో దేవోఽపి తం వారయితుం న శక్తః ।

అతో న శోచామి న విస్మయో మే లలాటలేఖా న పునః ప్రయాతి

(యదస్మదీయం న తు తత్పరేషామ్ ॥ ౧,౧౧౩.౩౨ ॥

సర్వః కూపే గజః స్కన్ధే బిల ఆఖుశ్చ ధావతి ।

నరః శీఘ్రతరాదేవ కర్మణః కః పలాయతే ॥ ౧,౧౧౩.౩౩ ॥

నాల్పా భవతి సద్విద్యా దీయమానాపి వర్ధతే ।

కూపస్థమివ పాసీయం భవత్యేవ బహూదకమ్ ॥ ౧,౧౧౩.౩౪ ॥

యేఽర్థా ధర్మేణ తే సత్యా యేఽధర్మేణ గతాః శ్రియః ।

ధర్మార్థో చ మహాంల్లకే తత్స్పృత్వా హ్యర్థకారణాత్ ॥ ౧,౧౧౩.౩౫ ॥

అన్నార్థో యాని దుఃఖాని కరోతి కృపణో జనః ।

తాన్యేవ యది ధర్మార్థో న భూయః క్లేశభాజనమ్ ॥ ౧,౧౧౩.౩౬ ॥

సర్వేషామేవ శౌచానామన్నశౌచం విశిష్యతే ।

యోఽన్నార్థైః శుచిః శౌచాన్న మృదా వారిణా శుచిః ॥ ౧,౧౧౩.౩౭ ॥

సత్యం శౌచం మనః శౌచం శౌచమిన్ద్రియనిగ్రహః ।

సర్వభూతే దయా శౌచం జలశౌచఞ్చ పఞ్చమమ్ ॥ ౧,౧౧౩.౩౮ ॥

యస్య సత్యఞ్చ శౌచఞ్చ తస్య స్వర్గో న దుర్లభః ।

సత్యం హి వచనం యస్య సోఽశ్వమేధాద్విశిష్యతే ॥ ౧,౧౧౩.౩౯ ॥

మృత్తికానాం సహస్రేణ చోదకానాం శతేన హి ।

న శుధ్యతి దురాచారో భావోపహతచేతనః ॥ ౧,౧౧౩.౪౦ ॥

యస్య హస్తౌ చ పాదౌ చ మనశ్చైవ సుసంయతమ్ ।

విద్యా తపశ్చ కీర్తిశ్చ స తీర్థఫలమశ్నుతే || ౧,౧౧౩.౪౧||

స ప్రహృష్యతి సమానైర్నావమానైః ప్రకుష్యతి |

స క్రుద్ధః పరుషం బ్రూయాదేతత్సాధోస్తు లక్షణమ్ || ౧,౧౧౩.౪౨||

దరిద్రస్య మనుష్యస్య ప్రాజ్ఞస్య మధురస్య చ |

కాలే శ్రుత్వా హితం వాక్యం స కశ్చిత్పరితుష్యతి || ౧,౧౧౩.౪౩||

స మస్త్రబలవీర్యేణ ప్రజ్ఞయా పౌరుషేణ చ |

అలభ్యం లభ్యతే మర్త్యైస్తత్ర కా పరివేదనా || ౧,౧౧౩.౪౪||

అయాచితో మయా లభ్యో పునర్మత్ప్రేషణార్థతః |

యత్రాగతస్తత్ర గతస్తత్ర కా పరివేదనా || ౧,౧౧౩.౪౫||

ఏకవృక్షే సదా రాత్రౌ నానాపక్షిసమాగమః |

ప్రభాతేఽన్యదిశో యాన్తి కా తత్ర పరివేదనా || ౧,౧౧౩.౪౬||

ఏకసార్థప్రయాతానా సర్వేషాస్తత్ర గామినామ్ |

యస్త్యైకస్త్యరితో యాతి కా తత్ర పరివేదనా || ౧,౧౧౩.౪౭||

అవ్యక్తాదీని భూతాని వ్యక్తమధ్యాని శౌనక |

అవ్యక్తనిధనాన్యేనవ కా తత్ర పరివేదనా || ౧,౧౧౩.౪౮||

నాప్రాప్తకాలో మ్రియతే విధః శరశతైరపి |

కుశాగ్రేణ తు సంస్పృష్టం ప్రాప్తకాలో న జీవతి || ౧,౧౧౩.౪౯||

లబ్ధివ్యాన్యేవ లభతే గస్తవ్యాన్యేవ గచ్ఛతి |

ప్రాప్తవ్యాన్యేవ ప్రాప్నాతి దుఃఖాని చ సుఖాని చ || ౧,౧౧౩.౫౦||

తత్రత్ప్రాప్నోతి పురుషః కి ప్రలాపైః కరిష్యతి |

ఆచోద్యమానాని యథా పుష్పాణి చ ఫలాని చ |

స్వకాలం నాతివర్తన్తే తథా కర్మ పురాకృతమ్ || ౧,౧౧౩.౫౧||

శీలం కులం వైవ న వైవ విద్యా జ్ఞానం గుణా వైవ న బీజశుద్ధిః |

భాగ్యాని పూర్వం తపసార్జితాని కాలే ఫలన్త్యస్య యథైవ వృక్షాః || ౧,౧౧౩.౫౨||

తత్ర మృత్యుర్యత్ర హస్తా తత్ర శ్రీర్యత్ర సమ్పదః |

తత్ర తత్ర స్వయం యాతి ప్రేర్యమాణః స్వకర్మభిః || ౧,౧౧౩.౫౩||

భూతపూర్వం కృతం కర్మ కర్తారమనుతిష్ఠతి |

యథా ధేనుసహస్రేషు వతోన్ విన్దన్తి మాతరమ్ || ౧,౧౧౩.౫౪||

ఏవం పూర్వకృతం కర్మ కర్తారమనుతిష్ఠాతి |

సుకృతం భుజ్జ్వ చాత్మీయం మూఢ కిం పరితప్యసే || ౧,౧౧౩.౫౫||

యథా పూర్వకృతం కర్మ శుభం వా యది వాశుభమ్ |

తథా జన్మాన్తరే తద్వై కర్తా రమనుగచ్ఛతి || ౧,౧౧౩.౫౬||

నీచః సర్షపమాత్రాణి పరచ్ఛిద్రాణి పశ్యతి |

ఆత్మనో బలివమాత్రాణి పశ్యన్నపి న పశ్యతి || ౧,౧౧౩.౫౭||

రాగద్వేషాదియుక్తానాం న సుఖం కుత్రచిద్ద్విజ |

విచార్య ఖలు పశ్యామి తత్సుఖం యత్ర నిర్వృతిః || ౧,౧౧౩.౫౮||

యత్ర స్నేహో భయం తత్ర స్నేహో దుఃఖస్య భాజనమ్ |

స్నేహమూలాని దుఃఖాని తస్మిన్స్త్యక్తే మహత్సుఖమ్ || ౧,౧౧౩.౫౯||

శరీరమేవాయతనం దుఃఖస్య చ సుఖస్య చ |

జీవితఞ్చ శరీరఞ్చ జాత్యైవ సహ జాయతే || ౧,౧౧౩.౬౦||

సర్వం పరవశం దుఃఖం సర్వ మాత్మవశం సుఖమ్ |

ఏతద్విద్యాత్సమానేన లక్షణం సుఖదుఃఖయోః || ౧,౧౧౩.౬౧||

సుఖస్యానన్తరం దుఃఖం దుఃఖస్యానన్తరం సుఖమ్ |

శుఖం దుఃఖం మనుష్యాణాం చక్రవత్పరివర్తతే || ౧,౧౧౩.౬౨||

యద్ధతం తదతిక్రాన్తం యది స్యాత్తచ్చ దూరతః |

వర్తమానేన వర్తేత న స శోకేన బాధ్యతే || ౧,౧౧౩.౬౩||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

బృహద్య నీతిసారే త్రయోశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౪

సూత ఉవాచ |

న కశ్చిత్కస్యచిన్మిత్రం న కశ్చిత్కస్యచిద్రిపుః |

కారణాదేవ జాయన్తే మిత్రాణి రిపవస్తథా || ౧,౧౧౪.౧||

శోకత్రాణం భయత్రాణం ప్రీతివిశ్వాసభాజనమ్ |

కేన రత్నామదం సృష్టం మిత్రమిత్యక్షరద్యయమ్ || ౧,౧౧౪.౨||

సకృదుచ్చరితం యేన హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ |
 బద్ధః పరికరస్తేన మోక్షాయ గమనం ప్రతి || ౧,౧౧౪.౩||
 న మాతరి న దారేషు న సోదర్యే న చాత్మజే |
 విశ్వాసస్తాదృశః పుంసాం యాదృఙ్మిత్రే స్వభావజే || ౧,౧౧౪.౪||
 యదిచ్చేచ్ఛాశ్వతీం ప్రీతిం శ్రీస్తోషాన్పరివర్ణయేత్ |
 ద్యుతమర్థప్రయోగశ్చ పరోక్షే దారదర్శనమ్ || ౧,౧౧౪.౫||
 మాత్రా స్వస్త్రా దుహిత్రా వా న వివిక్తాసనో వసేత్ |
 బలవానిన్ద్రియగ్రామో విద్వాంసమపి కర్షతి || ౧,౧౧౪.౬||
 విపరీతరతిః కామః స్వామితేషు న విద్యతే |
 యథోపాయో వధో దణ్ణస్తథైవ హ్యను వర్తతే || ౧,౧౧౪.౭||
 అపి కల్పానిలస్యైవ తురగస్య మహోదధేః |
 శక్యతే ప్రసరో బోధుం న హ్యరక్తస్యే చతసః || ౧,౧౧౪.౮||
 క్షణో నాస్తి రహో నాస్తి న స్తి ప్రార్థయితా జనః |
 తేన శౌనక నారీణాం సతీత్వముపజాయతే || ౧,౧౧౪.౯||
 ఏక వై నేవతే నిత్యమన్యశ్చేతపి రోచతే |
 పురుషాణామలాభేన నారీ చైవ పతివ్రతా || ౧,౧౧౪.౧౦||
 జనసి యాని కురుతే రహస్యం మదనాతురా |
 సుతైస్తాని న చిన్త్యాని శీలవిప్రతిపత్తిభిః || ౧,౧౧౪.౧౧||
 పరాధీనా నిద్రా పరదృదయకృత్యానుసరణం సదా హేలా హాస్యం నియతమపి శోకేన
 రహితమ్ |
 పణే న్యస్తః కామో విటజనఖురైర్దారితగలో బహూత్కణ్ణవృత్తిర్జగతి
 గణీక్రాయా బహుమతః || ౧,౧౧౪.౧౨||
 అగ్నిరాపః స్త్రియో మూర్ధాః సర్పా రాజకులాని చ |
 నిత్యం పరోపసేవ్యాని సద్యః ప్రాణహరాణి షట్ || ౧,౧౧౪.౧౩||
 కిం చిత్రం యది వేద (శబ్ద) శాస్త్రకుశలో విప్రో భవేత్పణ్డితః కిం
 చిత్రం యది దణ్ణనీతికుశలో రాజా భవేద్ధార్మికః |
 కిం చిత్రం యది రూపయావనవతీ సాధ్వీ భవేత్కామినీ తచ్చిత్రం యది
 నిర్ధనోఽపి పురుషః పాపం న కుర్యాత్కృచిత్ || ౧,౧౧౪.౧౪||

నాత్మచ్ఛిద్రం పరే దద్యాద్విద్యాచ్ఛిద్రం పరస్య చ ।
 గూహేత్కూర్మ ఇవాక్లాని పరభావఞ్చ లక్షయేత్ ॥ ౧,౧౧౪.౧౫॥
 పాతాలతలవా సిన్య ఉచ్చప్రాకారసంస్థితాః ।
 యది నో చికురోద్భదాల్లభ్యవేక్షైః స్త్రియో న హి ॥ ౧,౧౧౪.౧౬ ॥
 సమధర్మా హి మర్మజ్ఞస్తీక్షణః స్వజనకణ్ఠకః ।
 న తథా బాధతే శత్రుః కృతవైరో బహిః స్థితః ॥ ౧,౧౧౪.౧౭॥
 స పణ్ణితో యో హ్యనుజ్ఞాయేద్వై మిష్టేన బాలం వినియేన శిష్టమ్ ।
 ఆర్థేన నారీం తపసా హి దేవాన్సర్వాంశ్చ లోకాంశ్చ సుసంగ్రహేణ ॥ ౧,౧౧౪.౧౮॥
 ఛలేన మిత్రం కలుషేణ ధర్మం పరోపతాపేన సమృద్ధిభావనమ్ ।
 సుఖేన విద్యాం పురుషేణ నారీం వాఞ్చన్తి వై యే న చ పణ్ణితాస్తే ॥ ౧,౧౧౪.౧౯ ॥
 ఫలార్థో ఫలినం వృక్షం యశ్చిన్ద్యాద్దుర్మతిర్నరః ।
 నిష్ఫలం తస్య వై కార్యాం మహాదోషమవాప్నుయాత్ ॥ ౧,౧౧౪.౨౦॥
 సధనో హి తపస్వీ చ దూరతో వై కృతశ్రమః ।
 మద్యప స్త్రీ సతీత్యేవం విప్ర న శ్రద్ధధామ్యహమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౨౧॥
 న విశ్వసేదవిశ్వస్తే మిత్రస్యాపి న విశ్వసేత్ ।
 కదాచిత్కృపితం మిత్రం సర్వం గుహ్యం ప్రకాశయేత్ ॥ ౧,౧౧౪.౨౨॥
 సర్వభూతేషు విశ్వాసః సర్వభూతేషు సాత్త్వికః ।
 స్వభావమాత్మనా గూహేదేతత్సాధోర్హి లక్షణమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౨౩॥
 యస్మిన్కస్మిన్కృతే కార్యే కర్తారమనువర్తతే ।
 సర్వథా వర్తమానోఽపి ధైర్యబుద్ధిన్తు కారయేత్ ॥ ౧,౧౧౪.౨౪॥
 వృద్ధాః స్త్రియో నవం మద్యం శుష్కం మాంసం త్రిమూలకమ్ ।
 రాత్రౌ దధి దివా స్వప్నం విద్యాన్లట్పరివర్ణయేత్ ॥ ౧,౧౧౪.౨౫॥
 విషం గోష్ఠీ దరిద్రస్య వృద్ధస్య తరుణీ విషమ్ ।
 విషం కుశిక్షితా విద్యా అజ్ఞిరే భోజనం విషమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౨౬ ॥
 ప్రియం గానమకుణ్ఠస్య నీచస్యోచ్ఛాసనం ప్రియమ్ ।
 ప్రియం దానం దరిద్రస్య భూనశ్చతరుణీ ప్రియా ॥ ౧,౧౧౪.౨౭॥
 అత్యముపాసం కరినాశనఞ్చ ధాతుక్షయోవేగవిధారణఞ్చ ।

దీవాశయో జాగరణఞ్చ రాత్రౌ షడ్భిర్నరాణాం నివసన్తి రోగాః ॥ ౧,౧౧౪.౨౮॥

బాలాతపశ్చాప్యశ్చిమైథునఞ్చ శ్మశానధూమః కరతాపనఞ్చ ।

రజస్వలావత్కృనిరీక్షణఞ్చ సుదీర్ఘమాయుర్నను కర్షయేచ్ఛ ॥ ౧,౧౧౪.౨౯॥

శుష్కం మాంసం స్త్రియో వృద్ధా బాలార్కస్తరుణం దధి ।

ప్రభాతే మైథునం నిద్రా సద్యః ప్రాణహరాణి షట్ ॥ ౧,౧౧౪.౩౦॥

సద్యః పక్రస్మృతం ద్రాక్షా బాలా స్త్రీ క్షీరభోజనమ్ ।

ఉష్ణోదకం తరుచ్ఛాయా సద్యః ప్రాణహరాణి షట్ ॥ ౧,౧౧౪.౩౧॥

కూపాదకం వటచ్ఛాయా నారీణాఞ్చ పయోధరః ।

శీతకాలే భవేదుష్ణముష్ణకాలే చ శీతలమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౩౨॥

త్రయో బలకరాః సద్యో బాలాభ్యఙ్గసుభోజనమ్ ।

త్రయో బలహరాః సద్యో హ్యధ్యా వే మైథునం జ్వరః ॥ ౧,౧౧౪.౩౩॥

శుష్కం మాంసం పయో నిత్యం భార్యామిత్రైః సహైవ తు ।

న భాక్తవ్యం నృపైః సార్థం వియోగం కురుతే క్షణాత్ ॥ ౧,౧౧౪.౩౪॥

కుచేలిన దన్తమలోపధారిణం బహ్వశినం నిష్ఠురవాక్యభాషిణమ్ ।

సూర్యోదయే హ్యస్తమయేఽపి శాయినం విముఞ్చతి శ్రీరపి చక్రపాణినమ్ ॥

౧,౧౧౪.౩౫॥

నిత్యం ఛేదస్తృణానం ధరణివిలఖనం పాదయోశ్చాపమారీః

దన్తానామప్యశౌచం మలినవసనతా రూక్షతా మూర్ఛజానామ్ ।

ద్వే సధ్యే చాపి నిద్రా వివసనశయనం గ్రాసహాసాతిరేకః స్వాఙ్గే పీఠే

చ వాద్యం నిధనముపనయేత్కేశవస్యాపి లక్ష్మీమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౩౬॥

శిరః సుధౌతం చరణౌ సుమూర్ఛితౌ వరాఙ్గనాసేవనమల్పభోజనమ్ ।

అనగ్నశాయిత్యమపర్వమైథునం చిరప్రసప్తాం శ్రియమానయన్తి షట్ ॥ ౧,౧౧౪.౩౭॥

యస్య కస్య తు పుష్పస్య పాణాడరస్య విశేషతః ।

శిరసా ధార్యమాణస్య హ్యలక్ష్మీః ప్రతిహన్యతే ॥ ౧,౧౧౪.౩౮॥

దీపస్య పశ్చిమా ఛాయా ఛాయా శయ్యాసనస్య చ ।

రజకస్య తు యత్తీర్థలక్ష్మీస్తత్ర తిష్ఠతి ॥ ౧,౧౧౪.౩౯॥

బాలాతపః ప్రేతధూమః స్త్రీ వృద్ధా తరుణం దధి ।

ఆయుష్కామో న సేవేత తథా సమార్జనీరజః ॥ ౧,౧౧౪.౪౦॥

గజాశ్వరథధాన్యానాం గవాశ్చైవ రజః శుభమ్ ।
 అశుభం చ విజానీయాత్థరోష్ఠ్రజావికేషు చ ॥ ౧,౧౧౪.౪౧॥
 గవాం రజో ధాన్యరజః పుత్రస్యాఙ్గభవం రజః ।
 ఏతద్రజో మహాశస్త్రం మహాపాతకనాశనమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౪౨॥
 అజారజః ఖరరజో యత్తు సమార్జనీరజః ।
 ఏతద్రజో మహాపాపం మహాకిల్బిషకారకమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౪౩॥
 శూర్పవాతో నఖాగ్రామ్బు స్నానవస్త్రమృజోదకమ్ ।
 కేశామ్బు మార్జనీరేణుర్జన్తి పుణ్యం పురా కృతమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౪౪॥
 ఏప్రయోర్విప్రవహ్స్వోశ్చ దమృతోః స్వామినోస్తథా ।
 అస్తరేణ న గస్తవ్యం హయస్య వృషభస్య చ ॥ ౧,౧౧౪.౪౫॥
 స్త్రీషు రాజాగ్నిసర్వేషు స్వాధ్యాయే శత్రుసేవనే ।
 భోగాస్వాదేషు విశ్వాసం కః ప్రాజ్ఞః కర్తుమర్హతి ॥ ౧,౧౧౪.౪౬॥
 న విశ్వసేదవిశ్వస్త్రం విశ్వస్త్రం విశ్వస్త్రం నాతివిశ్వసేత్ ।
 విశ్వాసాదృభయముత్పన్నం మూలాదపి నికృన్తతి ॥ ౧,౧౧౪.౪౭॥
 వైరిణా సహ సన్ధాయ విశ్వస్త్రో యది తిష్ఠతి ।
 స వృక్షగ్రే ప్రసుప్తో హి పతితః ప్రతిబుధ్యతే ॥ ౧,౧౧౪.౪౮॥
 నాత్యస్తం మృదునా భావ్యం నాత్యస్తం కూరకర్మణా ।
 మృదునైవ మృదుం హన్తి దారుణేనైవ దారుణమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౪౯॥
 నాత్యస్తం సరలైర్భావ్యం నాత్యస్తం మృదునా తథా ।
 సరలాస్త్రత్ర ఛిద్యన్తే కుబ్జాస్తిష్ఠన్తి పాదపాః ॥ ౧,౧౧౪.౫౦॥
 నమన్తి ఫలినో వృక్షా నమన్తి గుణినో జనాః ।
 శుష్కవృక్షాశ్చ మూర్ఖాశ్చ ఛిద్యన్తే న నమన్తి చ ॥ ౧,౧౧౪.౫౧॥
 అప్రార్థితాని దుఃఖాని యథైవాయాన్తి యాన్తి చ ।
 మార్జార ఇవ లుమ్పేత తథా ప్రార్థయితార నరః ॥ ౧,౧౧౪.౫౨॥
 పూర్వం పశ్చాచ్ఛరన్త్యార్యే సదైవ బహుసమ్పదః ।
 విపరీతమనార్యే చ యథేచ్ఛసి తథా చర ॥ ౧,౧౧౪.౫౩॥

షట్కర్ణో భిద్యతే మస్త్రశ్చతుః కర్ణశ్చధార్యతే ।
 ద్వికర్ణస్య తు మస్త్రస్య బ్రహ్మోష్యన్న న బుధ్యతే ॥ ౧,౧౧౪.౫౪॥
 తయా గవా కిం క్రియతే యా న దోగ్ధీ న గర్భిణీ ।
 కోఽర్థ పుత్రేణ జాతేన యో న విద్యాన్న ధార్మికః ॥ ౧,౧౧౪.౫౫॥
 ఏకేనాపి సుపుత్రేణ విద్యాయుక్తేన ధీమతా ।
 కులం పురుషసింహాన చన్యేణ గగనం యథా ॥ ౧,౧౧౪.౫౬॥
 ఏకేనాపి సువృక్షేణ పుష్పితేన సుగన్ధినా ।
 వనం సువాసితం సర్వం సుపుత్రేణ కులం యథా ॥ ౧,౧౧౪.౫౭॥
 ఏకో హి గుణవాన్సుత్రో నిర్గుణేన శతేన కిమ్ ।
 చన్ద్రో హన్తి తమాన్యేకో న చ జ్యోతిః సహస్రకమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౫౮॥
 లాలయేత్పృష్ణుచ్చ వర్షాణి దశ వర్షాణి తాడయేత్ ।
 ప్రాప్తే తు షోడశే వర్షే పుత్రం మిత్రవదాచరేత్ ॥ ౧,౧౧౪.౫౯॥
 జాయమానో హరేద్ధారాన్వర్ధమానో హరేద్ధనమ్ ।
 మ్రియమాణో హరేత్ప్రాణాన్నాస్తి పుత్రసమో రిపుః ॥ ౧,౧౧౪.౬౦॥
 కేచిన్మృగముఖా వ్యాపూః కేచిద్వ్యాఘ్రముఖా మృగాః ।
 తత్స్వరూపపహిజ్ఞానే హ్యవిశ్వాసః పదేపదే ॥ ౧,౧౧౪.౬౧॥
 ఏకః క్షమావతాం దోషో ద్వితీయో నోపపద్యతే ।
 యదేనం క్షమయా యుక్తమశక్తం మన్యతే జనః ॥ ౧,౧౧౪.౬౨॥
 ఏతదేవానుమన్యేత భోగా హి క్షణభగ్గినః ।
 స్నిగ్ధేషు చ విదగ్ధస్య మతయో వై హ్యనాకులాః ॥ ౧,౧౧౪.౬౩॥
 జ్యేష్ఠః పితృసమో బ్రాతా మృతే పితరి శౌనక ।
 సర్వేషాం స పితా హి స్యాత్సర్వేషామనుపాలకః ॥ ౧,౧౧౪.౬౪॥
 కనిష్ఠేషు చ సర్వేషు సమత్వేనానువర్తతే ।
 సమాపభోగజీవేషు యథైవం తనయేషు చ ॥ ౧,౧౧౪.౬౫॥
 బహూనామల్పసారాణాం సమవాయో హి దారుణః ।
 తృణైరావేష్టితా రజ్జుస్తయా నాగోఽపి బధ్యతే ॥ ౧,౧౧౪.౬౬॥
 అపహృత్య పరస్వం హి యస్తు దానం ప్రయచ్ఛతి ।

స దాతా నరకం యాతి యస్యాస్థాస్తస్య తత్ఫలమ్ ॥ ౧,౧౧౪.౬౭॥
 దేవద్రవ్యవినాశేన బ్రహ్మస్వహరణేన చ ।
 కులాన్యకులతాం యాన్తి బ్రాహ్మణాతిక్రమేణ చ ॥ ౧,౧౧౪.౬౮॥
 బ్రహ్మఘ్నే చ సురాపే చ చోరే భగ్నవ్రతే తథా ।
 నిష్కృతిర్విహితా సద్భిః కృతఘ్నై నాస్తి నిష్కృతిః ॥ ౧,౧౧౪.౬౯॥
 నాశ్రన్తి పితరో దేవాః క్షుద్రస్య వృషలీపతేః ।
 భార్యాజితస్య నాశ్రన్తి యస్యాశోపపత్తిర్భృహే ॥ ౧,౧౧౪.౭౦॥
 ఆకృజ్జమనార్యశ్చ దీర్ఘరోషమనార్జవమ్ ।
 చతురో విద్ధి చాణ్డాలాణ్డాత్వ్యా జాయేత పశ్చమః ॥ ౧,౧౧౪.౭౧॥
 నోపేక్షితవ్యో దుర్బద్ధి శత్రురల్పోఽప్యవజ్జయా ।
 వహ్నిరల్పోఽప్యసంహార్యః కురుతే భస్మసాజ్జగత్ ॥ ౧,౧౧౪.౭౨॥
 నవే వయసి యః శాన్తః స శాన్త ఇతి మే మతిః ।
 ధాతుషు క్షీయమాణేషు శమః కస్య న జాయతే ॥ ౧,౧౧౪.౭౩॥
 పథాన ఇవ విప్రేన్ద్ర సర్వసాధారణాః శ్రియః ।
 మదీయా ఇతి మత్వా వై న హి హర్షయుతో భవేత్ ॥ ౧,౧౧౪.౭౪॥
 చిత్తాయత్తం ధాతువశ్యం శరీరం చిత్తే నష్టే ధాతవో యాన్తి నాశమ్ ।
 తస్మాచ్చిత్తం సర్వదా రక్షణీయం స్వస్థే చిత్తే ధాతవః సమృధ్వన్తి ॥ ౧,౧౧౪.౭౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 బృహద్య నీతిసారే చతుర్దశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౫

సూత ఉవాచ ।

కుమార్యాం చ కుమిత్రం చ కురాజానం కుపుత్రకమ్ ।
 కుకన్యాం చ కుదేశం చ దూరతః పరివర్జయేత్ ॥ ౧,౧౧౫.౧॥
 ధర్మః ప్రవజితస్తపః ప్రచలితం సత్యం చ దూరం గతం పృథీష్ఠ
 వన్యఫలా జనాః కపటినో తాల్యే స్థితా బ్రాహ్మణాః ।
 మర్త్యాః స్త్రీవశగాః స్త్రీయశ్చ చపలా నీచా జనా ఉన్నతాః హా కష్టం
 ఖలుజివితం కలియుగే ధన్యా జనా యే మృతాః ॥ ౧,౧౧౫.౨॥

ధన్యాస్తే యే న పశ్యన్తి దేశభక్తం కులక్షయమ్ |
 పరచిత్తగత్వాన్దారానుపుత్రం కువ్యసనే స్థితమ్ || ౧,౧౧౫.౩||
 కుపుత్రే నిర్వృతిర్నాస్తి కుభార్యాయాం కుతో రతిః |
 సుమిత్ర నాస్తి విశ్వాసః కురాజ్యే నాస్తి జీవితమ్ || ౧,౧౧౫.౪||
 పరాన్నం చ పరస్వం చ పరశయ్యాః పరస్త్రియః |
 పరవేశ్యని వాసశ్చ శక్రాదపి హరేచ్ఛ్రియమ్ || ౧,౧౧౫.౫||
 ఆలాపాద్ధాత్రసంస్పర్శాత్సంసర్గాత్సహా భోజనాత్ |
 ఆసనాచ్ఛయనాద్యానాత్పాపం సంక్రమతే నృణామ్ || ౧,౧౧౫.౬||
 స్త్రియో నశ్యన్తి రూపేణ తపః క్రోధన నశ్యతి |
 గావో ద్వరప్రచారేణ శూద్రాన్నేన ద్విజోత్తమః || ౧,౧౧౫.౭||
 ఆసనాదేకశయ్యాయాం బోజనాత్పక్షిసంజ్కరాత్ |
 తతః సంక్రమతే పాపం ఘటాద్ధట ఇవోదకమ్ || ౧,౧౧౫.౮||
 లాలనే బహవో దోషాస్తాడనే బహవో గుణాః |
 తస్మాచ్ఛిష్యం చ పుత్రం చ తాడయేన్న తు లాలయేత్ || ౧,౧౧౫.౯||
 అధ్వా జరా దేహవతాం పర్వతానాం జలం జరా |
 అసంభోగశ్చ నారీణాం వస్త్రాణామాతపో జరా || ౧,౧౧౫.౧౦||
 అధమాః కలిమిచ్చన్తి సద్ధిమిచ్చతి మధ్యమాః |
 ఉత్తమా మానమిచ్చన్తి మానో హి మహతాం ధనమ్ || ౧,౧౧౫.౧౧||
 మానో హి మూలమర్థస్య మానే సతి ధనేన కిమ్ |
 ప్రభ్రష్టమానదర్పస్య కిం ధనేన కిమాయుషా || ౧,౧౧౫.౧౨||
 అధమా ధనమిచ్చన్తి ధనమానౌ హి మధ్యమాః |
 ఉత్తమా మానమిచ్చన్తి మానో హి మహతాం ధనమ్ || ౧,౧౧౫.౧౩||
 వనేఽపి సింహో న నమన్తి కం చ బుభు ఊతా మాంసనిరీక్షణం చ |
 ధన్వైర్విహీనాః సుకులేషు జాతా న నీచకర్మాణి సమారభన్తే || ౧,౧౧౫.౧౪||
 నాభిషేకో న సంస్కారః సింహస్య క్రియతే వనే |
 నిత్యమూర్జితసత్త్వస్య స్వయమేవ మృగేన్ద్రతా || ౧,౧౧౫.౧౫||
 వణిక్పుమాదీ భృకశ్చ మాసీ భిక్షుర్విలాసీ హ్యధనశ్చ కామీ |
 వరాఙ్గనా చాప్రియవాదిసీ చ న తే చ కర్మాణి సమారభన్తే || ౧,౧౧౫.౧౬||

దాతా దరిద్రః కృపణోఽర్థయుక్తః పుత్రోఽవిధేయః కుజనస్య సేవా ।
 పరోపకారేషు నరస్య మృత్యుః ప్రజాయతే దుశ్చరితాని పఞ్చ ॥ ౧,౧౧౫.౧౭ ॥
 కాన్తావియోగః స్వజనాపమానం ఋణస్య శేషః కుజనస్య సేవా ।
 దారిద్ర్యాభావాద్విముఖాశ్చ మిత్రా వినాగ్నినా పఞ్చ దహన్తి తీవ్రాః ॥ ౧,౧౧౫.౧౮ ॥
 చిన్తాసహస్రేషు చ తేషు మధ్యే చిన్తాశ్చ తస్రోఽప్యసిధారతుల్యాః ।
 నీచాపమానం క్షుధితం కలత్రం భార్యా విరక్తా సహజోపరోధః ॥ ౧,౧౧౫.౧౯ ॥
 వశ్యశ్చ పుర్రైఽర్థ కరీ చ విద్యా అరోగితా సజ్జనసగ్గతిశ్చ ।
 ఇష్టా చ భార్యా వశవర్తినీ చ దుఃఖస్య మూలోద్ధరణాని పఞ్చ ॥ ౧,౧౧౫.౨౦ ॥
 కురంగమాతక్లపతక్లంభృగ మీనా హతాః పఞ్చాభిరేవ పఞ్చ ।
 ఏకః ప్రమాథీ స కథం న ఘాతోఽయః సేవతే పఞ్చాభిరేవ పఞ్చ ॥ ౧,౧౧౫.౨౧ ॥
 అధీరః కర్మశః స్తబ్ధః కుచేలః స్వయమాగతః ।
 పఞ్చ విప్రా న పూజ్యస్తే బృహస్పతిసమా అపి ॥ ౧,౧౧౫.౨౨ ॥
 ఆయుః కర్మ చ విత్తం చ విద్యా నిధనమేవ చ ।
 పఞ్చైచ్చతాని వివిచ్యస్తే జాయమానస్య దేహినః ॥ ౧,౧౧౫.౨౩ ॥
 పర్వతారోహణే తోయే గోకులే దుష్టనిగ్రహే ।
 పతితస్య సముత్థానే శస్త్రాః పఞ్చ (హ్యేతే) గుణాః స్మృతాః ॥ ౧,౧౧౫.౨౪ ॥
 అభ్రచ్చాయా ఖలే ప్రీతిః పరనారీషు సంగతిః ।
 పఞ్చైచ్చతే హ్యస్థిరా భావా యౌవనాని ధనాని చ ॥ ౧,౧౧౫.౨౫ ॥
 ఆస్థిరం జీవితం లోకే ఆస్థిరం ధనయావనమ్ ।
 ఆస్థిరం పుత్రదారాద్యం ధర్మః కీర్తిర్యశః స్థిరమ్ ॥ ౧,౧౧౫.౨౬ ॥
 శత జీవితమత్యల్పం రాత్రిస్తస్యార్థహారిణీ ।
 వ్యాధిశోకజరాయాసైరర్థం తదపి నిష్ఫలమ్ ॥ ౧,౧౧౫.౨౭ ॥
 ఆయుర్వర్షశతం నృణాం పరిమితం రాత్రౌ తదర్థం గతం
 తస్యార్థస్థితకిఞ్చిదర్థమధికం బాల్యస్య కాలే గతమ్ ।
 కిఞ్చిద్వస్తవియోగదుఃఖమరణైర్భూపాలసేవాగతం శేషం
 వారితరగ్గరభవపలం మానేన కిం మానినామ్ ॥ ౧,౧౧౫.౨౮ ॥

అహోరాత్రమయో లోకే జరారూపేణ సంవరేత్ |

మృత్యుర్గ్రసతి భూతాని పవనం పన్నగో యథా || ౧,౧౧౫.౨౯||

గచ్ఛతస్త్రిష్ఠతో వాపి జాగ్రతః స్వపతో న చేత్ |

సర్వసత్త్వహితార్థాయ పశోరిప విచేష్టితమ్ || ౧,౧౧౫.౩౦||

అహితహితవిచారశూన్యబుద్ధేః శ్రుతిసమయే బహుభిర్విత్కర్మితస్య |

ఉదరభరణమాత్రతుష్టబుద్ధేః పురుషపశోశ్చ పశోశ్చ కో విశేషః || ౧,౧౧౫.౩౧||

శౌర్యే తపసి దానే చ యస్య న ప్రథితం యశః |

విద్యాయామర్థలాభే వా మాతురుచ్ఛార ఏవ సః || ౧,౧౧౫.౩౨||

యజ్జీవ్యతే క్షణమపి ప్రథితం మనుష్యైర్విజ్ఞానవిక్రమయశోభిరభగ్నమానైః |

తన్నామ జీవితమితి ప్రవదన్తి తజ్ఞాః కాకోఽపి జీవతి చిరం చ

బలిం చ భుక్త్యై || ౧,౧౧౫.౩౩||

కిం జీవితేన ధనమానవివర్జితేన మిత్రేణ కిం భవతి భీతినశక్యేతేన |

సింహవ్రతం చరత గచ్ఛత మా విషాదం కాకోఽపి జీవతి చిరం

చ బలిం చ భుక్త్యై || ౧,౧౧౫.౩౪||

యో వాత్మసీహా న గురౌ న చ భృత్యవర్గే దీనే దయాం న కురుతే న చ మిత్రకార్యే |

కిం తస్య జీవితఫలేనమనుష్యలోకే కాకోఽపి జీవతి చిరం చ

బలిం చ భుక్త్యై || ౧,౧౧౫.౩౫||

యస్య త్రివర్గశూన్యాని దినాన్యాయాన్తి యాన్తి చ |

స లౌహకారభస్త్రేవ శ్వసన్నపి న జీవతి || ౧,౧౧౫.౩౬||

స్వాధీనవృత్తేః సాఫల్యం న పరాధీనవర్జితా |

యే పరాధీనకర్మాణో జీవన్తోఽపి చ తే మృతాః || ౧,౧౧౫.౩౭||

సు(స్వ) పూరా వై కాపురుషాః సు(స్వ) పూరో మూషికాఙ్గాలిః |

అసన్తష్టః కాపురుషః స్వల్పకేనాపి తుష్యతి || ౧,౧౧౫.౩౮||

అభ్రచ్చాయా తృణాదగ్నిర్నోచసేవా పథో జలమ్ |

వేశ్యారాగః ఖలే ప్రీతిః షడేతే బుద్ధ్యదోపమాః || ౧,౧౧౫.౩౯||

వాచా విహితసార్థేన లోకో న చ సుఖాయతే |

జీవితం మానమూలం హి మానే హ్లానే కుతః సుఖమ్? || ౧,౧౧౫.౪౦||

అబలస్య బలం రాజా బాలస్య రుదితం బలమ్ |

బలం మూర్ఖస్య మౌనం హి తస్కరస్యాన్పతం బలమ్ || ౧,౧౧౫.౪౧||

యథాయథా హి పురుషః శాస్త్రం సమధిగచ్ఛతి |

తథాతథాస్య మేథా స్యాద్విజ్ఞానం చాస్య రోచతే || ౧,౧౧౫.౪౨||

యథాయథా హి పురుషః కల్యాణే కురుతే మతిమ్ |

తథాతథా హి సర్వత్ర శ్లిష్యతే లోకసుప్రియః || ౧,౧౧౫.౪౩||

లోభప్రమాదవిశ్వాసైః పురుషో నశ్యతి త్రిభిః |

తస్మాల్లోభో న కర్తవ్యః ప్రమాదో నో న విశ్వనేత్ || ౧,౧౧౫.౪౪||

తావద్భయస్య భేతవ్యం యావద్భయమనాగతమ్ |

ఉత్పన్నే తు భయే తీవ్రే స్థాతవ్యం వై హ్యభీతవత్ || ౧,౧౧౫.౪౫||

ఋణశేషం చాగ్నిశేషం వ్యాధిశేషం తథైవ చ |

పునః పునః ప్రవర్ధన్తే తస్మాచ్ఛేషం న కారయేత్ || ౧,౧౧౫.౪౬||

కృతే ప్రతికృతం కుర్యాద్ధింసితే ప్రతిహింసితమ్ |

న తత్ర దోషం పశ్యామి దుష్టే దోషం సమాచరేత్ || ౧,౧౧౫.౪౭||

పరోక్షే కార్యహస్తారం ప్రత్యక్షే ప్రియవాదినమ్ |

వర్జయేత్తాదృశం మిత్రం మాయామయమరిం తథా || ౧,౧౧౫.౪౮||

దుర్జనస్య హి సంగేన సుజనోఽపి వినశ్యతి |

ప్రసన్నమపి పాసీయం కర్దమైః కలుషీకృతమ్ || ౧,౧౧౫.౪౯||

స భుక్త్యై సద్విజో భుక్త్యై సమశేషనిరూపణమ్ |

తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన ద్విజః పూజ్యః ప్రయత్నతః || ౧,౧౧౫.౫౦||

తద్భుజ్యతే యద్ద్విజభుక్తశేషం స బుద్ధిమాన్యో న కరోతి పాపమ్ |

తత్సౌహృదం యక్రియతే పరోక్షే దప్తౌర్వి నా యః క్రియతే స ధర్మః || ౧,౧౧౫.౫౧||

న సా సఖా యత్ర న సన్ని వృద్ధాః వృద్ధా న తే యే న వదన్తి ధర్మమ్ |

ధర్మః స నో యత్ర న సత్యమస్తి వైతత్సత్యం యచ్ఛలేనానువిధమ్ || ౧,౧౧౫.౫౨||

బ్రాహ్మణోఽపి మనుష్యాణామాదిత్యశ్చైవ తేజసామ్ |

శిరోఽపి సర్వగాత్రాణాం వ్రతానాం సత్యముత్తమమ్ || ౧,౧౧౫.౫౩||

తన్మృగలం యత్ర మనః ప్రసన్నం తజ్జీవనం యన్న పరస్య నేవా |

తద్దర్జితం యత్స్వజనేన భుక్తం తద్దర్జితం యత్సమరే రిపూణామ్ || ౧,౧౧౫.౫౪||

సా స్త్రీయా న మదం కుర్యాత్స సుఖీ తృప్తయోజ్ఞితః ।
 తస్మిత్తం యత్ర విశ్వాసః పురుషః స జితేన్ద్రియః ॥ ౧,౧౧౫.౫౫॥

తత్ర ముక్తాదరస్నేహో విలుప్తం యత్ర సౌహృదమ్ ।
 తదేవ కేవలం క్షమ్యం యస్యాత్మా క్రియతే స్తుతౌ ॥ ౧,౧౧౫.౫౬॥

నదీనామగ్నిహోత్రాణాం భారతస్య కలస్య చ ।
 మూలాన్వేషో న కర్తవ్యో మూలాద్దోషో న హీయతే ॥ ౧,౧౧౫.౫౭॥

లవణజలాంతా నద్యః స్త్రీభేదాంతం చ మైథునమ్ ।
 పైశున్యం జనవార్తాంతం విత్తం దుఃఖత్రయాన్తకమ్ ॥ ౧,౧౧౫.౫౮॥

రాజ్యశ్రీర్భ్రహ్మశాపాంతా పాపాన్తం బ్రహ్మవర్చసమ్ ।
 ఆచాన్తం ఘోషవాసాన్తం కులస్యాన్తం స్త్రీయా ప్రభో (భుః) ॥ ౧,౧౧౫.౫౯॥

సర్వే క్షయాంతా నిలయాః పతనాంతాః సముచ్చయాః ।
 సంయోగా విప్రయోగాంతా మరణాన్తం హి జీవితమ్ ॥ ౧,౧౧౫.౬౦॥

యదీచ్ఛేత్పునరాగన్తం నాతిదూరమనువ్రజేత్ ।
 ఉదకాంతాన్నివర్తేత స్నిగ్ధవర్ణాచ్చ పాదపాత్ ॥ ౧,౧౧౫.౬౧॥

అనాయకే న వస్తవ్యం న వైవ బహునాయకే ।
 స్త్రీనాయకే న వస్తవ్యం వస్తవ్యం బాలనాయకే ॥ ౧,౧౧౫.౬౨॥

పితా రక్షతి కౌమారే భతా రక్షతి యౌవనే ।
 పుత్రస్తు స్థవిరే కాలే న స్త్రీ స్వాతన్త్ర్యమర్హతి ॥ ౧,౧౧౫.౬౩॥

త్యజేద్వన్ధ్యామప్తమేఽభే నవమే తు మృతప్రిజామ్ ।
 ఏకాదశే స్త్రీజననీం సద్యశ్చాప్రియావాదినీమ్ ॥ ౧,౧౧౫.౬౪॥

అనర్థిత్వాన్మనుష్యాణాం భియా పరిజనస్య చ ।
 అర్థాదపేతమర్యాదాస్త్రయస్త్విష్టన్తి భర్తృషు ॥ ౧,౧౧౫.౬౫॥

అశ్వం శాన్తం గజం మత్తం గావః ప్రథమసూతికాః ।
 అనూదకే చ మణ్ణాకాన్పూజ్ఞో దూరేణ వర్జయేత్ ॥ ౧,౧౧౫.౬౬॥

అర్థాతురాణాం న సుహృన్న బంధుః కామాతురాణాం న భయం న లజ్జా ।
 చింతాతురాణాం న సుఖం న నిద్రా క్షుధాతురాణాం న బలం న తేజః ॥ ౧,౧౧౫.౬౭॥

కుతో నిద్రా దరిద్రస్య పరప్రేష్యవరస్య చ ।

పరనారీప్రసక్తస్య పరద్రవ్యహరస్య చ || ౧,౧౧౫.౬౮||

సుఖం స్వపిత్యన్వణవాన్వ్యాధిముక్తశ్చ యో నరః |

సావకాశస్తు వై భుక్త్యై యస్తు దారైర్న సజ్గతః || ౧,౧౧౫.౬౯||

అమృతః పరిమాణే ఉన్నతం కమలం భవేత్ |

స్వస్వామినా బలవతా భృతోః భవతి గర్వితః || ౧,౧౧౫.౭౦||

స్థానస్థితస్య పద్మస్య మిత్రే వరుణభాస్కరౌ |

స్థానచ్యుతస్య తస్యైవ క్షేదశోషణకారకౌ || ౧,౧౧౫.౭౧||

యే పదస్థస్య మిత్రాణి తే తస్య రిపుతాం గతాః |

భానోః పద్మే జలే ప్రీతిః స్థలోద్ధరణశోషణః || ౧,౧౧౫.౭౨||

స్థానస్థితాని పూజ్యన్తే పూజ్యన్తే చ పదే స్థితాః |

స్థానభ్రష్టా న పూజ్యన్తే కేశా దంతా నఖా నరాః || ౧,౧౧౫.౭౩||

ఆచారః కులమాఖ్యతి దేశమాఖ్యాతి భాషితమ్ |

సమ్భ్రమః సేహమాఖ్యాతి వపురాఖ్యాతి భోజనమ్ || ౧,౧౧౫.౭౪||

వృథా వృష్టిః సముద్రస్య వృథా తృప్తస్య భోజనమ్ |

వృథా దానం సమృద్ధస్య నీచస్య సుకృతం వథా || ౧,౧౧౫.౭౫||

దూరస్థోఽపి సమీపస్థో యో యస్య హృదయే స్థితః |

హృదయాదపి నిష్క్రాంతః సమీపస్థోఽపి దూరతః || ౧,౧౧౫.౭౬||

ముఖభంగః స్వరో దీనో గాత్రస్వేదో మహద్భయమ్ |

మరణే యాని చిహ్నాని తాని చిహ్నాని యాచకే || ౧,౧౧౫.౭౭||

కుబ్జస్య కీటఘాతస్య వాతాన్నిష్కాసితస్య చ |

శిఖరే వసతస్తస్య వరం జన్మ న యాచితమ్ || ౧,౧౧౫.౭౮||

జగత్పత్తిర్హి యాచిత్యా విష్ణుర్వామనతాం యతః |

కాన్యోఽధికతరస్తస్య యోఽర్థో యాతి న లాఘవమ్ || ౧,౧౧౫.౭౯||

మాతా శత్రుః పితా వైరీ బాలా యేన న పారితాః |

సభామధ్యే న శోభన్తే హంసమధ్యే బకాయథా || ౧,౧౧౫.౮౦||

విద్యా నామ కురూపరూపమధికం విద్యాతిగుప్తం ధనం విద్యా సాధుకరీ

జనప్రియకరీ విద్యా గురూణాం గురుః |

విద్యా బంధుజనార్దినాశనకరీ విద్యా పరం దైవతం విద్యా రాజసు
పూజితా హి మనుజో విద్యవిహీనః పశుః ॥ ౧,౧౧౫.౮౧॥

గృహే చాభ్యున్నరే ద్రవ్యం లగ్నం చైవ తు దృశ్యతే ।
అశేషం హరణీయం చ విద్యా న హ్రీయతే పరైః ॥ ౧,౧౧౫.౮౨॥

శౌనకీయం నీతిసారం విష్ణుః సర్వత్రతాని చ ।
కథయామాస వైపూర్వం తత్ర శుశ్రావ శక్కురః ।
శక్కురాదశ్చోద్యాసో వ్యాసాదస్మాభిరేవ చ ॥ ౧,౧౧౫.౮౩॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
శౌనకోక్తనీతిసారాదివర్ణనం నామ పంచదశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౬

బ్రహ్మోవాచ ।

వ్రతాని వ్యాస వక్ష్యామి హరిర్యైః సర్వదో భవేత్ ।
సర్వమాసర్వతిథిషు వారేషు హరిరర్చితః ॥ ౧,౧౧౬.౧॥

ఏకభక్తేన నక్తేన ఉపవాసఫలాదినా ।
దదాతి ధనధాన్యాది పుత్రరాజ్యజయాదికమ్ ॥ ౧,౧౧౬.౨॥

వైశ్వానరః ప్రతిపది కుబేరః పూజితోఽర్థదః ।
పోష్య బ్రహ్మ ప్రతిపద్యర్చితః శ్రీస్తథాశ్విని ॥ ౧,౧౧౬.౩॥

ద్వితీయాయాం యమో లక్ష్మీనారాయణ ఇహార్థదః ।
తృతీయాయాం త్రిదేవాశ్చ గౌరీవిఘ్నేశశక్కురాః ॥ ౧,౧౧౬.౪॥

చతుర్థ్యాం చ చతుర్వ్యూహః పంచమ్యూమర్చితో హరిః ।
కార్తికేయో రవిః షష్ఠ్యాం సప్తమ్యాం భాస్కరోఽర్థదః ॥ ౧,౧౧౬.౫॥

దుర్గాష్టమ్యాం నవమ్యాం చ మాతరోఽథ దిశోఽర్థదాః ।
దశమ్యాం చ యమశ్చన్ద్ర ఏకాదశ్యామృషీన్యజేత్ ॥ ౧,౧౧౬.౬॥

ద్వాదశ్యాం చ హరిః కామస్త్రయోదశ్యాం మహేశ్వరః ।
చతుర్దశ్యాం పంచదశ్యాం బ్రహ్మ చ పితరోఽర్థదాః ॥ ౧,౧౧౬.౭॥

అమావాస్యాం పూజనీయా వారా వై భాస్కరాదయః ।
నక్షత్రాణి చ యోగాశ్చ పూజితాః సర్వదాయకాః ॥ ౧,౧౧౬.౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
తిథ్యాదివ్రతవర్ణనం నామ షోడశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౭

బ్రహ్మోవాచ ।

మార్గశీర్షే సితే పక్షే వ్యాసాంనఙ్గత్రయోదశీ ।

మల్లికాజం దస్తకాష్టం ధుతూరైః పూజయేచ్ఛివమ్ ॥ ౧,౧౧౭.౧॥

ఆనఙ్గాయేతి నైవేద్యం మధప్రాశ్యాథ పౌషకే ।

యోగేశ్వరం పూజయేచ్చ బిల్వపత్త్రైః కదమ్బజమ్ ।

దస్తకాష్టం చందనాదీ నైవేద్యం కృసరాదికమ్ ॥ ౧,౧౧౭.౨॥

మాఘే నటీశ్వరాయార్చ్య కుస్తైర్మౌక్తికమాలయా ।

ప్లక్షణ దస్తకాష్టం చ నైవేద్యం పూరికా మునే ॥ ౧,౧౧౭.౩॥

వీరేశ్వరం ఫాల్గునే తు పూజయేత్తు మరూభక్తైః ।

శర్కరాశాకమణ్ణాశ్చ చూతజం దస్తధావనమ్ ॥ ౧,౧౧౭.౪॥

చైత్రే యజేత్సు రూపాయ కర్పూరం ప్రాశయేన్నిశి ।

దస్తధావనాటం నైవేద్యం శమ్కులీం దదేత్ ॥ ౧,౧౧౭.౫॥

పూజా దమనకః శమ్భోర్వేశాఖేఽశోక్రపుష్పకైః ।

మహారూపాయ నైవేద్యం గుడభక్తం పుట్టబరమ్ ॥ ౧,౧౧౭.౬॥

దస్తకాష్టం ప్రాశయేచ్చ దదేజ్జిత్తిఫలం తథా ।

ప్రద్యుమ్నం పూజయేజ్జ్యేష్ఠే చమ్మకైర్బిల్వజం దశేత్ ॥ ౧,౧౧౭.౭॥

లవగారా తథా షణ్డి ఉమామదతి శాసనః? ।

ఆగురుం దస్తకాష్టం చ తమపామార్గకైర్యజేత్ ॥ ౧,౧౧౭.౮॥

శ్రావణే కరవీరం చ శమ్భవే శూలపాణయే ।

గంధాశనో ఘృతాద్వైశ్చ కరవీరజశోధనమ్ ॥ ౧,౧౧౭.౯॥

సద్యోజాతం భాద్రపదే బకులైః పూపకైర్యజేత్ ।

గంధాశనో మదనకమాశ్వినే చ సురాధిపమ్ ॥ ౧,౧౧౭.౧౦॥

చమ్మకైః స్వర్ణవా (ధార్) యాదో జన్మోదకసమ్ప్రదః ।

ఖాదిరం దస్తకాష్టం చ కార్తీకే రుద్రమర్చయేత్ ॥ ౧,౧౧౭.౧౧॥

బదర్యా దన్తకాష్టం చ మదనో దశమాశనః ।
 క్షీరశాకప్రదః పద్మైరబ్జన్తే శివమర్చయేత్ ॥ ౧,౧౧౭.౧౨॥
 రతిముక్తమనఙ్గం చ స్వర్ణమణ్డలసంస్థితమ్ ।
 గన్ధాద్వైర్దశసాహస్రం తిలప్రీహ్యోది హోమయేత్ ॥ ౧,౧౧౭.౧౩॥
 జాగరం గీతవదిత్రం ప్రభితఽభ్యార్ఘ్య వేదయేత్ ।
 ద్విజాయ శయ్యాం పాత్రం చ ఛత్రం వస్త్రముపానహా ॥ ౧,౧౧౭.౧౪॥
 గాం ద్విజం భోజయేద్భక్త్యా కృతకృత్యో భవేన్నరః ।
 ఏతదుద్యాపనం సర్వం వ్రతేషు ధ్యేపమిదృశమ్ ।
 ఫలఞ్చ శ్రీమతారోగ్యసౌభాగ్యస్వర్గతం భవేత్ ॥ ౧,౧౧౭.౧౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఽనఙ్గత్రయోదశీవ్రతం నామ సప్తదశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౮

బ్రహ్మోవాచ ।
 వ్రతం కైవల్యశమనమఖణ్డద్వాదశిం వదే ।
 మాగశీర్షే సితే పక్షే గవ్యాశి సముపోషితః ॥ ౧,౧౧౮.౧॥
 ద్వాదశ్యాం పూజయే ద్విష్ణుం దద్యాన్మాసచతుష్టయమ్ ।
 పఞ్చవ్రీహీయుతం పాత్రం విప్రాయేదముదాహరేత్ ॥ ౧,౧౧౮.౨॥
 సప్తజన్మని హే విష్ణో యన్మయా హి వ్రతం కృతమ్ ।
 భగవంస్త్యత్ప్రసాదేన తదఖణ్డమిహాస్తు మే ॥ ౧,౧౧౮.౩॥
 యథాఖణ్డం జగత్సర్వం త్వమేవ పురుషోత్తమ ।
 తథాఖిలాన్యఖణ్డాని వ్రితాని మమ సన్తి వై ॥ ౧,౧౧౮.౪॥
 సక్తుపాత్రాణి చైత్రాదౌ శ్రావణాదౌ ఘృతాన్వితాన్ ।
 వ్రతకృద్వ్రతపూర్ణస్తు స్త్రీపుత్రస్వర్గభాగ్భవేత్ ॥ ౧,౧౧౮.౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఽఖణ్డద్వాదశీవ్రతకథనంనామాష్టాదశోత్తర శతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧౯

బ్రహ్మోవాచ ।

అగస్త్యార్ష్యవ్రతం వక్ష్యే భుక్తిముక్తిప్రదాయకమ్ ।

అప్రాప్తే భాస్కరే కన్యాం సతి భాగే త్రిభిర్దినైః ॥ ౧,౧౧౯.౧॥

అర్ఘ్యం దద్యాదగస్త్యాయ మూర్తిం సమూజ్య వై మునే ! ।

కాశపుష్పమయాం కుమేభ ప్రదోషే కృతజాగరః ॥ ౧,౧౧౯.౨॥

దధ్యక్షతాద్యైః సమూజ్య ఉపోష్య ఫలపుష్పకైః ।

పఞ్చవర్ణసమాయుక్తం హేమరౌప్యసమన్వితమ్ ॥ ౧,౧౧౯.౩॥

సప్తధాన్యయుతం పాత్రం దధిచన్దనచర్చితమ్ ।

అగస్త్యః ఖనమానేతి మన్తేణార్ఘ్యం ప్రదాపయేత్ ॥ ౧,౧౧౯.౪॥

ఖాసపుష్పప్రతీకాశ అగ్నిమారుతసమ్భవ ! ।

మిత్రావారణయోః పుత్రో కుమ్భయోనే నమోఽస్తు తే ॥ ౧,౧౧౯.౫॥

శూద్రస్త్వాదిరనేనైవ త్యజేద్ధాన్యం ఫలం రసమ్ ।

దద్యాద్ద్విజాతయే కుమ్భం సహిరణ్యం సదక్షిణమ్ ।

భోజయేచ్ఛ ద్విజాన్సప్త వర్షం కృత్వా తు సర్వభాక్ ॥ ౧,౧౧౯.౬॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

౭గస్త్యార్ష్యవ్రతం నామకోనవినశత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౦

బ్రహ్మోవాచ ।

రమాభృతృతీయాం వక్ష్య చ సౌభగ్యశ్రీసుతాదిదామ్ ।

మార్గశిర్షిణితే పక్షే తృతీయాయాముపోషితః ॥ ౧,౧౨౦.౧॥

గౌరీం యజేద్విల్వపత్త్రైః కుశోదకకరస్తతః ।

కదమ్బాదౌ గిరిసుతాం పౌషే మరుబక్తైర్వజేత్ ॥ ౧,౧౨౦.౨॥

కర్పూరాదః కృసరదో మల్లికాదన్తకాష్ఠకృత్ ।

మాఘేసుభద్రాం కల్టారైర్భృతాశో మణ్డకప్రదః ॥ ౧,౧౨౦.౩॥

గీతీమయం తన్తకాష్ఠం ఫాల్గునే గోమతీం యజేత్ ।

కున్దైః కృత్వా దన్తకాష్ఠం జీవాశః శమ్కులీప్రదః ॥ ౧,౧౨౦.౪॥

విశాలాక్షీం దమన్తకైశ్చైత్రే చ కృసరప్రదః ।

దధిప్రాశో దస్తకాష్టం తగరం శ్రీముఖీం యజేత్ || ౧,౧౨౦.౫||

వైశాఖే కర్ణికారైశ్చ అశోకాశో వటప్రదః |

జ్యేష్ఠే నారాయణీమర్చేచ్ఛతపత్రైశ్చ ఖణ్డదః |

లవణ్గాశో భవేదేవ ఆషాఢే మాధవీం యజేత్ || ౧,౧౨౦.౬||

తిలాశో బిల్వపత్రైశ్చ క్షీరాన్నవటకప్రదః |

ఔదుమ్బరం దస్తకాష్టం తగర్యాః శ్రావణే శ్రియమ్ || ౧,౧౨౦.౭||

దస్తకాష్టం మల్లికాయా క్షీరదో హ్యుత్తమాం యజేత్ |

పద్మైర్యజేద్భద్రపదే శృంగదాశో గృడాదిదః || ౧,౧౨౦.౮||

రాజపుత్రీం చాశ్వయుజే జపాపుష్పైశ్చ జీరకమ్ |

ప్రాశయేన్నిశి వైవేద్యైః కృసరైః కార్తికే యజేత్ || ౧,౧౨౦.౯||

జాతీపుష్పైః పద్మజాం చ పఞ్చాగవ్యాశనో యజేత్ |

ఘృతోదనం చ వర్షాస్తే సపత్నీకాన్విజాన్యజేత్ || ౧,౧౨౦.౧౦||

ఉమామహేశ్వరం పూజ్య ప్రదధ్యాచ్ఛ గుడాదికమ్ |

వస్త్రచ్ఛత్రసువర్ణాద్యైః రాత్రౌ చ కృతజాగరః |

గీతవాద్యైర్దదత్ప్రతర్గవాద్యం సర్వమాన్నుయాత్ || ౧,౧౨౦.౧౧||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

రమాభృత్యతీయావ్రతం నామ వింశత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౧

బ్రహ్మోవాచ |

చాతుర్మాస్యవ్రతాన్యూచే ఏకాదశ్యాం సమాచరేత్ |

ఆషాఢ్యాం పౌర్ణమాస్యాం వా సర్వేణహరిమర్చ్యచ || ౧,౧౨౧.౧||

ఇదం వ్రతం మయా దేవ గృహీతం పురతస్తవ |

నిర్విఘ్నం సిద్ధిమాప్నోతు ప్రసన్నే త్వయి కేశవ || ౧,౧౨౧.౨||

గృహీతేఽస్మిన్వ్రతే దేవ యద్యపూర్ణే మ్రియామ్యహమ్ |

తన్నే భవతు సమ్పూర్ణం త్వత్ప్రసాదాజ్జనార్దన || ౧,౧౨౧.౩||

ఏవమభ్యర్చ్య గృహ్ణీయాద్వ్యతార్చనజపాదికమ్ |

సర్వాఘం చ క్షయం యాతి చికిర్షేద్యో హరేర్వ్రతమ్ || ౧,౧౨౧.౪||

స్నాత్వా యోభ్యచ్య గృహ్ణీయాద్యతార్చనజపాదికమ్ ।
 స్నాత్వా యచ్చతురో మాసానేకభక్తేన పూజయేత్ ।
 విష్ణుం స యాతి విష్ణోర్వ లోకం మలవివర్జితమ్ ॥ ౧,౧౨౧.౫॥
 మద్యమాంససురాత్యగీ వేదవిధ్ధరిపూజనాత్ ।
 తైలవర్జి విష్ణులోకం విష్ణుభాక్కుచ్చుపాదకృత్ ॥ ౧,౧౨౧.౬॥
 ఏకరాత్రోపవాసాచ్చ దేవో వైమానికో భవేత్ ।
 శ్వేతద్వీపం త్రిరాత్రాత్తు వ్రజేత్తస్మాన్నకృన్నరః ॥ ౧,౧౨౧.౭॥
 చాన్ద్రాయణాధరేర్థామ లభేన్ముక్తిమయాచితామ్ ।
 ప్రాజాపత్యం విష్ణులోకం పరాకవ్రతకృధ్ధరిమ్ ॥ ౧,౧౨౧.౮॥
 సక్తుయావకభిక్షాశీ పయోదధిఘృతాశనః ।
 గోమూత్రయావకాహారః పంచగవ్యకృతాశనః ।
 శాకమలఫలాద్యాశీ రసవర్జో చ విష్ణుభాక్ ॥ ౧,౧౨౧.౯॥
 ఇతి శ్రీగరుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 చాతుర్మాస్యవ్రతనిరూపణం నామకావశత్సుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౨

బ్రహ్మోవాచ ।
 వ్రతం మాసోపవాసాఖ్యం సర్వోత్కృష్టం వదామితే ।
 వానప్రస్థో యతిర్నారీ కుర్యాన్మాసోపవాసకమ్ ॥ ౧,౧౨౨.౧॥
 ఆశ్వినస్య సితే పక్షే ఏకాదశ్యాముపోషితః ।
 వ్రతమేతత్తు గృహ్ణీయాద్యావత్త్రింశద్దినాని తు ॥ ౧,౧౨౨.౨॥
 అద్యప్రభృత్యహం విష్ణో యావదుత్థానకం తవ ।
 అర్చయేత్వామనశ్రంస్తు దినాని త్రింశదేవ తు ॥ ౧,౧౨౨.౩॥
 కార్తికాశ్వినయోర్విష్ణో ద్వాదశ్యోః శుక్లయోరహమ్ ।
 మ్రియేయద్యన్తరాలే తు వ్రతభక్తో న మే భవేత్ ॥ ౧,౧౨౨.౪॥
 హరిం యజోత్త్రిషవణస్నాయీ గన్ధాదిభిర్వృతీ ।
 గాత్రాభ్యంగం గన్ధలేపం దేవతాయతనే త్యజేత్ ॥ ౧,౧౨౨.౫॥
 ద్వాదశ్యామథ సమ్పూజ్య ప్రదద్యాద్ద్విజభోజనమ్ ।

తతశ్చ పారణం కుర్యాద్ధరేర్మాసోపవాసకృత్ || ౧,౧౨౨.౬ ||
 దుగ్ధాదిప్రాశనం కుర్యాద్వ్యతస్థో మూర్ఛితోఽన్తరా |
 దుగ్ధాద్వైర్న వ్రతం నశ్యేద్భుక్తిముక్తిమవాప్నుయాత్ || ౧,౧౨౨.౭ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 మాసోపవాసవ్రతం నామ ద్వావింశత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౩

బ్రహ్మోవాచ |
 వ్రతాని కార్తికే వక్ష్యే స్నాత్వా విష్ణుం ప్రపూజయేత్ |
 ఏకభక్తేన నక్తేన మాసం వాయాచితేన వా || ౧,౧౨౩.౧ ||
 దుగ్ధశాకఫలాద్వైర్వా ఉపవాసేన వా పునః |
 సర్వపాపవినిర్మూలకః ప్రాప్తకామో హరిం వ్రజేత్ || ౧,౧౨౩.౨ ||
 సదా హరేర్వ్రతం శ్రేష్ఠం తతః స్యాద్దక్షిణాయనే |
 చాతుర్మాస్యే తతస్తస్మాత్కార్తికే భీష్మపంచకమ్ || ౧,౧౨౩.౩ ||
 తతః శ్రేష్ఠవ్రతం శుక్లస్యైకాదశ్యాం సమాచరేత్ |
 స్నాత్వా త్రికాలం పితృదీన్యవాద్వైరర్చయేద్ధరిమ్ || ౧,౧౨౩.౪ ||
 యజేన్మాసీ ఘృతాద్వైశ్చ పంచాగవ్యేన వారిభిః |
 స్నాపయిత్వాథ కర్పూరముఖైశ్చైవానులేపయేత్ || ౧,౧౨౩.౫ ||
 ఘృతాక్షగుగ్గులైర్ధూపం ద్విజః పంచాదినం దహేత్ |
 నైవద్యం పరమాన్నం తు జపేదష్టోత్తరం శతమ్ || ౧,౧౨౩.౬ ||
 ఓం నమో వాసుదేవాయ ఘృతప్రీహితలాదికమ్ |
 అష్టాక్షరేణ మన్తేణ స్వాహానేన తు హోమయేత్ || ౧,౧౨౩.౭ ||
 ప్రథమేఽహ్ని హరేః పాదౌ యజేత్పద్మైర్ద్వితయిక |
 బిల్వపత్తైర్ధానుదేశం నాభి గన్ధేన చాపరే || ౧,౧౨౩.౮ ||
 స్కన్ధా బిల్వజవాభిశ్చ పంచామేఽహ్ని శిరోఽర్చయేత్ |
 మాలత్యా భూమిశాయీ స్యాద్గోమయం ప్రాశయేత్కృమాత్ || ౧,౧౨౩.౯ ||
 గోమూత్రం చ దధి క్షీరం పంచామే పంచాగవ్యకమ్ |
 నక్తం కుర్యాత్పంచాదశ్యాం వ్రతీ స్యాద్భుక్తిముక్తిభాక్ || ౧,౧౨౩.౧౦ ||

ఏకాదశీవ్రతం నిత్యం తత్కుర్యాత్పక్షయోర్ద్వయోః ।
 అఘోషునరకం హన్యాత్సర్వదం విష్ణులోకదమ్ ॥ ౧,౧౨౩.౧౧॥
 ఏకాదశీ ద్వాదశీ చ నిశాన్తే చ త్రయోదశీ ।
 నిత్యమేకాదశీ యత్ర తత్ర సన్నిహితో హరిః ॥ ౧,౧౨౩.౧౨॥
 దశమ్యేకాదశీ యత్ర తత్రస్థాశ్చాసురాదయః ।
 ద్వాదశ్యాం పారణ కుర్యాత్సూతకే మృతకే చరేత్ ॥ ౧,౧౨౩.౧౩॥
 చతుర్దశీం ప్రతిపదం పూర్వమిత్రాముపావసేత్ ।
 పౌర్ణమాస్యా మమావాస్యాం ప్రతిపత్మితాం మునే ॥ ౧,౧౨౩.౧౪॥
 ద్వితీయాం తృతీయామిత్రాం తృతీయాఞ్చాప్యపావసేత్ ।
 చతుర్థ్యా సఙ్గతాం నిత్యం చతుర్థోఞ్చనయా యుతామ్ ।
 పఞ్చమీంషష్ఠ్యసంయుక్తాం షష్ఠ్యా యుక్తాఞ్చ సప్తమీమ్ ॥ ౧,౧౨౩.౧౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 భీష్మపఞ్చకాదివ్రతం నామ త్రయోవింశత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౪

బ్రహ్మోవాచ ।
 శివరాత్రివ్రతం వక్ష్యే కథాం వై సర్వకామదామ్ ।
 యథా చ గౌరీ భూతేశం పృచ్ఛతి స్మ పరం వ్రతమ్ ॥ ౧,౧౨౪.౧॥
 ఈశ్వరోవాచ ।
 మాఘషాల్మనయోర్మౌఢ్యే కృష్ణా యా తు చతుర్దశీ ।
 తస్యాం జాగరణాద్రుద్రః పూజితో భుక్తిముక్తిదః ॥ ౧,౧౨౪.౨॥
 కామయుక్తో హరః పూజ్యో ద్వాదశ్యామి కేశవః ।
 ఉపోషితైః పూజితః సన్నరకాత్తరయత్తథా ॥ ౧,౧౨౪.౩॥
 నిషాదశ్చర్బుదే రాజా పాపీ సున్దరసేనకః ।
 స కుక్రురైః సమాయుక్తో మృగాన్వన్తుం వనం గతః ॥ ౧,౧౨౪.౪॥
 మృగాది కమసమ్ప్రాప్య క్షుత్విపాసార్ధితో గిరౌ ।
 రాత్రౌ తడాగతీరేషు నికుణ్డో జాగ్రదాస్థితః ॥ ౧,౧౨౪.౫॥

తత్రాస్తి లిङ्గం స్వం రక్షణ్చురీరం చాక్షిపత్తతః |
 పర్ణాని చాపతన్మూర్ధ్ని లిङ్గస్యైవ న జానతః || ౧,౧౨౪.౬ ||
 తేన ధూలినిరోధాయ ఊష్టం నీరం చ లిङ్గకే |
 శరః ప్రమాదేనైకస్తు ప్రచ్యుతః కరపల్లవాత్ || ౧,౧౨౪.౭ ||
 జానుభ్యామవసీం గత్వా లిङ్గం స్ప్ష్టప్ష్టా గృహీతవాన్ |
 ఏవం స్నానం స్పర్శనం చ పూజనం జాగరోఽభవత్ || ౧,౧౨౪.౮ ||
 ప్రాతర్గృహాగతో భార్యాదత్తాన్నం భుక్తవాన్ చ |
 కాలే మృతో యమభిః పాశైర్బద్ధాః తు నీయతే || ౧,౧౨౪.౯ ||
 తదా మమ గణైర్యుద్ధే జిత్వా ముక్తికృతః స చ |
 కుక్కురేణ సహైవాభూద్గణో మత్పార్శ్వగోఽమలః || ౧,౧౨౪.౧౦ ||
 ఏవమజ్ఞానతః పుణ్యజ్ఞానాత్పుణ్యమథాక్షయమ్ |
 త్రయోదశ్యాం శివం పూజ్య కుర్యాత్త నియమం వ్రతీ || ౧,౧౨౪.౧౧ ||
 ప్రాతర్దేవ ! చతుర్దశ్యాం జాగరిష్యామ్యహం నిశి |
 పూజాం దానం తపో హోమం కరిష్యామ్యాత్మశక్తితః || ౧,౧౨౪.౧౨ ||
 చతుర్దశ్యాం నిరాహారో భూత్వా శమ్భో పరేఽహని |
 భోక్త్యేఽహం భుక్తిముక్త్యర్థం శరణం మే భవేశ్వర || ౧,౧౨౪.౧౩ ||
 పంచగవ్యామృతైః స్నాప్య తత్కాలే గురుం శ్రితః |
 ఓం నమో నమః శివాయ గన్ధాద్యః పూజయేద్ధరమ్ || ౧,౧౨౪.౧౪ ||
 తిలతణ్ణులవ్రీహీంశ్చ జిహ్వయాత్సప్సుతం చరుమ్ |
 హుత్వా పూర్ణాహుతిం దత్త్వా శృణుయాద్గీతసత్కథామ్ || ౧,౧౨౪.౧౫ ||
 అర్ధరాత్రే త్రియామే చ చతుర్థే చ పునయర్జత్ |
 మూలమస్త్రం తథా జప్త్వా ప్రభాతే తు క్షమాపయేత్ || ౧,౧౨౪.౧౬ ||
 అవిష్మీన వ్రతం దేవ ! త్వత్ప్రసదాన్మయార్చితమ్ |
 క్షమస్య జగతాం నాథ ! త్రైలోక్యాధిపతే హర ! || ౧,౧౨౪.౧౭ ||
 యన్మయాద్య కృతం పుణ్యం యద్రుద్రస్య నివేదితమ్ |
 త్వత్ప్రసాదాన్మయా దేవ ! వ్రతమద్య సమాపితమ్ || ౧,౧౨౪.౧౮ ||
 ప్రసన్నో భవ మే శ్రీమన్మహం ప్రతి చ గమ్యతామ్ |

త్వదాలోకనమాత్రేణ పవిత్రోఽస్మి న సంశయః ॥ ౧,౧౨౪.౧౯ ॥

భోజయేద్ధ్యాననిష్ఠాంశ్చ వస్త్రచ్ఛత్రాదికం దదేత్ |

దేవాదిదేవ భూతేశ లోకానుగ్రహకారక ॥ ౧,౧౨౪.౨౦ ॥

యన్మయా శ్రద్ధయా దత్తం ప్రీయతాం తేన మే ప్రభుః |

ఇతి క్షమాప్య చ వ్రతీ కుర్యాద్వాదశవార్షికమ్ ॥ ౧,౧౨౪.౨౧ ॥

కీర్తిశ్రీపుత్రరాజ్యాది ప్రాప్య శైవం పురం వ్రజేత్ |

ద్వాదశేషపి మాసేషు ప్రకుర్యాదిహ జాగరమ్ ॥ ౧,౧౨౪.౨౨ ॥

వ్రతీ ద్వాదశ సంభోజ్య దీపదః స్వర్గమాప్నుయాత్ ॥ ౧,౧౨౪.౨౩ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

శివరాత్రివ్రతం నామ చతుర్వింశత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౫

పితామహ ఉవాచ |

మాన్దాతా చక్రవర్త్యాసీదుపోష్యైకాదశీం నృపః |

ఏకాదశ్యాం న భుజ్జీత పక్షయోరుభయారపి ॥ ౧,౧౨౫.౧ ॥

దశమ్యేకాదశీమిశ్రా గాన్ధార్యా సముపోషితా |

తస్యాః పుత్రశతం నష్టం తస్మాత్తాం పరివర్జయేత్ ॥ ౧,౧౨౫.౨ ॥

ద్వాదశ్యేకాదశీ యత్ర తత్ర సన్నిహితో హరిః |

దశమ్యేకాదశీ యత్ర తత్ర సన్నిహితోఽసురః |

బహువాక్యవిరోధీన సన్దేహో జాయతే యదా ॥ ౧,౧౨౫.౩ ॥

ద్వాదశీ తు తదా గ్రాహ్యో త్రయోదశ్యాస్తు పారణమ్ |

ఏకాదశీ కలాపిన్యాదుపోష్యా ద్వాదశీ తథా ॥ ౧,౧౨౫.౪ ॥

ఏకాదశీ ద్వాదశీ చ విశేషేణ త్రయోదశీ |

త్రిమిశ్రా సా తిథిర్గ్రాహ్యో సర్వపాపహరా శుభా ॥ ౧,౧౨౫.౫ ॥

ఏకాదశీముపోష్యేవద్వాదశీమ ధవా ద్విజ ! |

త్రిమిశ్రాం చైవ కురీవ త న దశమ్యా యుతాం క్రచిత్ ॥ ౧,౧౨౫.౬ ॥

రాత్రౌ జాగరణం కుర్వన్పురాణశ్రవణం నృపః |

గదాధరం పూజయంశ్చ ఉపోష్యైకా దశీద్వయమ్ |

రుక్మాజుదో యయా మోక్షమన్యే చైకాదశీవ్రతమ్ || ౧,౧౨౫.౭||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఏకాదశీమాహాత్మ్యం నామ పంచవింశత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౬

బ్రహ్మోవాచ |

యేనార్చనేన వై లోకో జగామ పరమాం గతిమ్ |

తమర్చనం ప్రవక్ష్యామి భుక్తిముక్తికరం పరమ్ || ౧,౧౨౬.౧||

సామాన్యమణ్డలం న్యన్య ధాతారం ద్వారదేశతః |

విధాతారం తథా గణ్ఠం యమునాం చ మహానదీమ్ || ౧,౧౨౬.౨||

ద్వారశ్రియం చ దణ్డం చ ప్రచణ్డం వాస్తుపూరుషమ్ |

మధ్యే చాధారశక్తిం చ కూర్మం చానన్తమర్చయేత్ || ౧,౧౨౬.౩||

భూమిం ధర్మం తథా జ్ఞానం వైరగ్యైశ్వర్యమేవ చ |

అధర్మాదీంశ్చ చతురః కన్దం నాలం చ పఙ్కుజమ్ || ౧,౧౨౬.౪||

కర్ణికాం కేసరం సత్త్వం రాజసం తామసం గుణమ్ |

సూర్యాదిమణ్డలాన్యేవ విమలాద్యాశ్చ శక్తయః || ౧,౧౨౬.౫||

దుర్గాం గణం సరస్వతీం క్షేత్రపాలం చ కోణకే |

ఆసనం మూర్తిమభ్యర్చ్య వాసుదేవం బలం స్మరన్ || ౧,౧౨౬.౬||

అనిరుద్ధం మహాత్మానం నారాయణమథార్చయేత్ |

హృదయాదీని చాఙ్గాని శఙ్ఖాదీన్యాయుధాని చ || ౧,౧౨౬.౭||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౭

బ్రహ్మోవాచ |

మాఘమాసే శుక్లపక్షే సూర్యరేణ యుతా పురా |

ఏకాదశీ తథా చైకా భీమేన సముపోషితా || ౧,౧౨౭.౧||

ఆశ్చర్య తు వ్రతం కృత్వా పితృణామన్యణోఽభవత్ |

భీమద్వాదశీ విఖ్యాతా ప్రాణీనాం పుణ్యవర్ధినీ || ౧,౧౨౭.౨||

నక్షత్రేణ వినాప్యేషా బ్రహ్మహత్యాది నాశయేత్ |
 వినహన్తి మహాపాపం కుస్మపి విషయం యథా || ౧,౧౨౨.౩||
 కుపుత్రస్తు కులం యద్వత్కుభార్యా చ పతిం యథా |
 అధర్మం చ యథా ధర్మః కుమస్త్రీ చ యథా నృపమే || ౧,౧౨౨.౪||
 అజ్ఞానేన యథా జ్ఞానం శౌచమాశౌచకం యథా |
 ఆశ్రద్ధయా యథా శ్రద్ధా సత్యజ్ఞైచ్ఛాన్యతైర్యథా || ౧,౧౨౨.౫||
 హిమం యథోష్ణమాహన్యాదనర్థం చార్థసంచయః |
 యథా ప్రకర్తినాద్దానం తపో వై విస్మయాద్యథా || ౧,౧౨౨.౬||
 ఆశిక్షయా యథా పుత్రో గావో దూరగతైర్యథా |
 క్రోధేన చ యథా శాన్తిర్యథా విత్తమవద్ధనాత్ || ౧,౧౨౨.౭||
 జ్ఞానేనైయథా విద్యా నిష్కామేన యథా ఫలమ్ |
 తదైవ పాపనాశాయ ప్రోక్షేయం ద్వాదశీ శుభా || ౧,౧౨౨.౮||
 బ్రహ్మహత్యా సురా పాన స్తేయం గుర్వజ్ఞనాగమః |
 యుగపత్నప్రజాతానిహన్తి త్రిపుష్కరమ్ || ౧,౧౨౨.౯||
 న చాపి నైమిషం క్షేత్రం కురుక్షేత్రం ప్రభాసకమ్ |
 కాలిన్ధి యమునా గంగా న చైవ న సరస్వతీ || ౧,౧౨౨.౧౦||
 చైవ సర్వతీర్థాని ఏకాదశ్యాః సమాని హి |
 న దానం న జపో హోమో న చాన్యత్సకృతం క్రచిత్ || ౧,౧౨౨.౧౧||
 ఏకతః పృథివీదానమేకతో హరివాసరః |
 తతోఽప్యేకా మహాపుణ్యా ఇయమేకాదశీ వరా || ౧,౧౨౨.౧౨||
 ఆస్మిన్వరాహపురుషం కృత్వా దేవం తు హాటకమ్ |
 ఘటోపరి నవే పాత్రే కృత్వా వై తామ్రభాజనే || ౧,౧౨౨.౧౩||
 సర్వబీజభృతే విప్రాః సితవస్త్రావగణితే |
 సహిరణ్యప్రదీపాద్యైః కృత్వా పూజాం ప్రయత్ననః || ౧,౧౨౨.౧౪||
 వరాహాయ నమః పాదౌ క్రోడాకృతయే నమః కటిమ్ |
 నాభిం గంభీరఘోషయా ఉరః శ్రీవత్సధారిణే || ౧,౧౨౨.౧౫||
 బాహుం సహస్రశిరసే గ్రీవాం సర్వేశ్వరాయ చ |
 ముఖం సర్వాత్మనే పూజ్యం లలాటం ప్రభవాయ చ || ౧,౧౨౨.౧౬||

కేశాః శతమయూఖాయ పూజ్యా దేవస్య చక్రిణః |
 విధినా పూజయిత్వా తు కృత్వా జాగరణం నిశి || ౧,౧౨౬.౧౬ ||
 శ్రుత్వా పురాణం దేవస్య మాహాత్మ్యప్రతిపాదకమ్ |
 ప్రాతర్విప్రాయ దత్త్వా చ యాచకాయ శుభాయ తత్ || ౧,౧౨౬.౧౮ ||
 కనకక్రోడసహితం సన్నివేద్య పరిచ్ఛదమ్ |
 పశ్చాత్తు పారణం కుర్యాన్నాతిత్పప్తః సకృద్వ్యతః || ౧,౧౨౬.౧౯ ||
 ఏవం కృత్వా నరో విద్యాన్న భూయ స్తనపో భవేత్ |
 ఉపోష్యైకాదశీం పుణ్యాం ముచ్యతే వై ఋణత్రయాత్ |
 మనోఽభిలషితావాప్తిః కృత్వా సర్వవ్రతాదికమ్ || ౧,౧౨౬.౨౦ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఏకాదశీమాహాత్మ్యం నామ సప్తవింశత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౮

బ్రహ్మోవాచ |
 వ్రతాని వ్యాస వక్ష్యామి యైస్తుప్తః సర్వదో హరిః |
 శాస్త్రోదితో హి నియమో వ్రతం తచ్చ తపో మతమ్ || ౧,౧౨౮.౧ ||
 నియమాస్తు విశేషాః స్యుః వ్రతస్యాస్య దమాదయః |
 నిత్యం త్రిషవణం స్నాయాదధః శయా జితేన్ద్రియః || ౧,౧౨౮.౨ ||
 స్త్రీశూద్రపతితానాం తు వర్జయేదభిభాషణమ్ |
 పవిత్రాణి చ పఞ్చైచవ జహుయాచైచవ శక్తితః || ౧,౧౨౮.౩ ||
 కృచ్ఛాణ్యేతాని సర్వాణి చరేత్సుకృతవాన్నరః |
 కేశానాం రక్షణార్థం తు ద్విగుణం వ్రతమాచరేత్ || ౧,౧౨౮.౪ ||
 కాంస్యం మాషం మసూరం చచణకం కోరదూషకమ్ |
 శాకం మధు పరాన్నం చ వర్జయేదుపవాసవాన్ || ౧,౧౨౮.౫ ||
 పుష్పాలక్ష్కౌరవస్త్రాణి ధూపగంధానులేపనమ్ |
 ఉపవాసేన దుష్యేత్తు దన్తధావనమజ్ఞానమ్ || ౧,౧౨౮.౬ ||
 దన్తకాష్ఠం పఞ్చుగవ్యం కృత్వా ప్రాతర్వ్రతం చరేత్ |

అసకృజ్జలపానాచ్చ తామూబలస్య చ భక్షణాత్ || ౧,౧౨౮.౭||

ఉపవాసః ప్రదుష్యేత దివాస్వపాన్ క్షమైఘనాత్ |

క్షమా సత్యం దయా దానం శౌచమిన్ద్రియనిగ్రహః || ౧,౧౨౮.౮||

దేవపూజాగ్నిహవనే సన్తోషోస్తేయమేవ చ |

సర్వవ్రతేష్వయం ధర్మః సామాన్యో దశధాస్మృతః || ౧,౧౨౮.౯||

నక్షత్రదర్శనాన్నక్తమనక్తం నిశి భోజనమ్ |

గోమూత్రం చ పల దద్యాద్ధర్ధాఙ్గుఘం తు గోమయమ్ || ౧,౧౨౮.౧౦||

క్షీరం సప్తపలం దద్యాద్ధర్ధత్వైవ పలత్రయమ్ |

ఘృతమేకఫలం దద్యాత్పలమేకం కుశోదకమ్ || ౧,౧౨౮.౧౧||

గాయత్ర్యా చైవ గన్ధేతి ఆప్యాయస్వ దృ దధిగ్రహః |

తేజోఽసీతి చ దేవస్య బ్రహ్మకూర్చవ్రతం చరేత్ || ౧,౧౨౮.౧౨||

అగ్న్యాధానం ప్రతిష్ఠాం తు యజ్ఞదానవ్రతాని చ |

వేదవ్రతవృషోత్సర్గచూడాకరణమేఖలాః || ౧,౧౨౮.౧౩||

మాఙ్గల్యమభిషేకం చ మలమాసే వివర్జయత్ |

దర్శాద్దర్శస్య చాన్ద్యః స్యాత్త్రిశాహోభిస్తు సావనః || ౧,౧౨౮.౧౪||

రవిసంక్రమణాత్సారో నాక్షత్రః సప్తవింశతిః |

సారో మాసో వివాహాయ యజ్ఞాదౌ సావనస్థితిః || ౧,౧౨౮.౧౫||

యుగ్మాగ్నియుగభూతాని షణ్మన్యోర్వసురన్ద్రయోః |

రుద్రేణ ద్వాదశీ యుక్తా చతుర్దశ్యాథ పూర్ణిమా || ౧,౧౨౮.౧౬||

ప్రతిపద్యప్యమావాస్యా తిథ్యోర్మస్యం మహాఫలమ్ |

ఏతద్వ్యస్తం మహాఘారం హన్తి పుణ్యం పురా కృతమ్ || ౧,౧౨౮.౧౭||

ప్రారబ్ధతపసా స్త్రీణాం రజో హన్యాద్యతం న హి |

అన్యైర్దానాదికం కుర్యాత్కాయికం స్వయమేవ చ || ౧,౧౨౮.౧౮||

క్రోధాత్ప్రమాదాల్లోభాద్వా వ్రతభగ్గో భవేద్యది |

దినత్రయం న భుజ్జిత శిరసో ముణ్డనం భవేత్ || ౧,౧౨౮.౧౯||

అసామర్థ్యే శరీరస్య పుత్రాదీన్కారయేద్యతమ్ |

వ్రతస్థం మూర్ఛితం విప్రం జలాదీన్యనుపాయయేత్ || ౧,౧౨౮.౨౦||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
వ్రతపరిభాషా నామాష్టావింశత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨౯

బ్రహ్మోవాచ ।

వక్ష్యే ప్రతిపదాదీని వ్రతాని వ్యాస శృణ్వథ ।

వాశ్వానరపదం యాతి శిఖివ్రతమిదం స్మృతమ్ ॥ ౧,౧౨౯.౧॥

ప్రతిపద్యేకభక్తాశీ సమాప్తే కపిలావ్రదః ।

వైత్రాదౌ కారయేవైవ బ్రహ్మపూజాం యథావిధి ।

గర్భపుష్పార్చనైర్దానైర్మాత్యైశ్చ మనోరమైః ॥ ౧,౧౨౯.౨॥

సహోమైః పూజయేద్దేవం సర్వాన్కామానవాప్నుయాత్ ।

కార్తికే త సితేఽష్టమ్యాం పుష్పహారీ చ వత్సరమ్ ॥ ౧,౧౨౯.౩॥

పుష్పాదిదాతా రూపేణ రూపభాగీ భవేన్నరః ।

కృష్ణపక్షే తృతీయాయాం శ్రావణే శ్రీధరం శ్రియా ॥ ౧,౧౨౯.౪॥

యజేదశూన్యశయ్యాయాం ఫలం దద్యాద్ద్విజాతయే ।

శయ్యాం దత్త్వా ప్రార్థయేచ్ఛ శ్రీధరాయ నమః శ్రియై ॥ ౧,౧౨౯.౫॥

ఉమాంశివం హుతాశం చ తృతీయాయాం చ పూజయేత్ ।

హవిష్యమన్న నైవేద్య దేయ దమనకం తథా ॥ ౧,౧౨౯.౬॥

వైత్రాదౌ ఫలమాప్నోతి ఉమయా మే ప్రభాషితమ్ ।

ఫాల్గునాదితృతీయాయాం లవణం యస్తు వర్జయేత్ ॥ ౧,౧౨౯.౭॥

సమాప్తే శయనం దద్యాద్ధృహం చోపస్కరాన్వితమ్ ।

సమ్పూజ్య విప్రమథనం భవానీ ప్రీయతామితి ॥ ౧,౧౨౯.౮॥

గౌరీలోకే వసేన్నిత్యం సౌభాగ్యకరముత్తమమ్ ।

గౌరీ కాశీ ఉమా భద్రా దుర్గా కాన్తిః సరస్వతీ ॥ ౧,౧౨౯.౯॥

మఙ్గలా వైష్ణవీ లక్ష్మీః శివా నారాయణీ క్రమాత్ ।

మార్గేతృతీయామారభ్య అవియోగాదిమాప్నుయాత్ ॥ ౧,౧౨౯.౧౦॥

చతుర్థ్యాం సితమాఘాదౌ నిరాహారో వ్రతాన్వితః ।

దత్త్వా తిలాంస్తు విప్రాయ స్వయం భుక్త్యై తిలోదకమ్ ॥ ౧,౧౨౯.౧౧॥

వర్షద్వయే సమాప్తిశ్చ నిర్విఘ్నాదిం సమాప్నుయాత్ |

గః స్వాహా మూలమస్త్రోఽయం ప్రణవేన సమన్వితః || ౧,౧౨౯.౧౨||

గైం గ్లాంహృదయే గాం గీం హూం హ్రీం హ్రీం శిరః శిఖా |

గూం వర్మ గోం చ గైం నేత్రం గోం చ ఆవాహనాదిషు || ౧,౧౨౯.౧౩||

ఆగచ్ఛోల్కాయ గనన్తోల్కః పుష్పోల్కో ధూపకోల్కకః |

దీపోల్కాయ మహోల్కాయ బలిశ్చాఫ విస (మార్) జనమ్ || ౧,౧౨౯.౧౪||

సిదేధోల్కాయ చ గాయత్రీ (త్ర) న్యాసోంగుష్ఠాదిరీరితః |

ఓం మహాకర్ణాయ విద్యుహే-వక్రతుణ్ణాయ ధీమహి-తన్నో దన్తిః ప్రవోదయాత్ || ౧,౧౨౯.౧౫||

పూజయోత్తిలహోమైశ్చ ఏతే పూజ్యా గణాస్తథా |

గణాయ గణపతయే స్వాహా కూష్మాణ్డకాయ చ || ౧,౧౨౯.౧౬||

అమోఘోల్కాయైకదంతాయ త్రిపురాస్తకరూపిణే |

ఓం శ్యామ (ప) దన్తవికరాలాస్వాహవేషాయ వై నమః || ౧,౧౨౯.౧౭||

పద్మదంష్ట్రాయ స్వాహాన్తే ముద్రా వై నర్తనం గణే |

హస్తతాలశ్చ హసనం సౌభాగ్యాదిఫలం భవేత్ || ౧,౧౨౯.౧౮||

మార్గశీరే తథా శుక్లచతుర్థ్యాం పూజయేద్గణ |

అబ్ధం ప్రాప్నోతి విద్యాశ్రీకీర్త్యాయః పుత్రసంతతిమ్ || ౧,౧౨౯.౧౯||

సోమవారే చతుర్థ్యాం చ సముపోష్యార్చయేద్గణమ్ |

జపజ్ఞుహ్వత్స్మరన్విద్యా స్వర్గం నిర్వాణతాం వ్రజేత్ || ౧,౧౨౯.౨౦||

యజేచ్ఛుక్లచతుర్థ్యాం యః ఖణ్డలడ్డకమోద (మణ్డ) కైః |

విఘ్నాచనేన సర్వాన్స కామాన్సౌభాగ్యమాప్నుయాత్ || ౧,౧౨౯.౨౧||

పుత్రాదికం దమనకైర్దమనాఖ్యా చతుర్థ్యపి |

ఆం గణపతయే నమః చతుర్థ్యంతం యజేద్గణమ్ || ౧,౧౨౯.౨౨||

మాసే తు యస్మిన్కస్మింశ్చిజ్జుహుయాద్వా జపేత్స్మరేత్ |

సర్వాన్కామానవాప్నోతి సర్వవిఘ్నవిनाశనమ్ || ౧,౧౨౯.౨౩||

వినాయకం మూర్తికాద్యం యజేదేభిశ్చ నామభిః |

సోఽపి సద్గతిమాప్నోతి స్వర్గమోక్షసుఖాని చ || ౧,౧౨౯.౨౪||

గణపూజ్యో వక్రతుణ్ణ ఏకదంష్ట్రీ త్రియమ్బకః ।
 సిలగ్రీవో లమ్పాదరో వికటో విఘ్నరాజకః ॥ ౧,౧౨౯.౨౫॥
 ధూమ్రవర్ణో భాలచన్ద్రో దశమస్త్ర వినాయకః ।
 గణపతిర్హస్తీముఖో ద్వాదశారే యజేద్గణమ్ ॥ ౧,౧౨౯.౨౬॥
 పృథక్సమస్త్రం మథాపీ సర్వాన్కామాన వాప్నుయాత్ ।
 శ్రావణే చాశ్వినే భాద్రే పఞ్చమ్యాం కాత్తిక శుభే ॥ ౧,౧౨౯.౨౭॥
 వాసుకిస్తక్షకశ్చైవ కాలీయో మణిభద్రకః ।
 ఐరావతో ధృతరాష్ట్రః కర్కోటకధనజ్ఞయౌ ॥ ౧,౧౨౯.౨౮॥
 ఘృతాద్యైః స్నాపితా హ్యేతే ఆయురారోగ్యసమ్పదః ।
 అనన్తం వాసుకిం శఙ్ఖం పద్మం కమ్బులమేవ చ ॥ ౧,౧౨౯.౨౯॥
 తథా కర్కాటకం నాగం ధృతరాష్ట్రం చ శఙ్ఖకమ్ ।
 కాలీయం తక్షకం చైవ పిఙ్గలం మాసిమాసి చ ॥ ౧,౧౨౯.౩౦॥
 యజేద్భార్గవ్రసితే నాగానష్టౌ ముక్తిం దివం వ్రజేత్ ।
 ద్వాదశ్యోభయతో లేఖ్యాః శ్రావణే తు సితే యజేత్ ॥ ౧,౧౨౯.౩౧॥
 పఞ్చమ్యాం పూజయేన్నాగానస్తాన్ద్యాన్మహారగాన్ ।
 క్షీరం సర్పిశ్చ చైవేద్యం దేయం సర్వవిషాపహమ్ ।
 నాగా అభయహస్తాశ్చ దష్టోద్ధారాతు పఞ్చమీ ॥ ౧,౧౨౯.౩౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 దష్టోద్ధారపఞ్చమవ్రతం నామైకోనత్రింశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౦

బ్రహ్మోవాచ ।
 ఏవం భాద్రపదే మాసి కార్తికేయం ప్రపూయేత్ ।
 స్నానదానాదికం సర్వమస్యామక్షయ్యముచ్యతే ॥ ౧,౧౩౦.౧॥
 సప్తమ్యాం ప్రాశయేచ్ఛపి భోజ్యం విప్రాన్రవిం యజేత్ ।
 ఓం ఖఖోల్కాయమృతత్వం (తన్తం) ప్రియసఙ్గమో భవ సద స్వాహా ॥ ౧,౧౩౦.౨॥
 ఆష్టమ్యాం పారణం కుర్యాన్మరీచం ప్రాశ్య స్వర్గభాక్
 సప్తమ్యాం నియతః స్నాత్వా పూజయిత్వా దివాకరమ్ ॥ ౧,౧౩౦.౩॥

దద్యాత్ఫలాని విప్రేభ్యో మార్తణః ప్రీయతామితి ।

ఖర్జూరం నారకేలం వా ప్రాశయేన్మాతులుక్కుకమ్ ॥ ౧,౧౩౦.౪॥

సర్వే భవన్తు సఫలా మమ కామాః సమన్తతః ।

(ఇతి ఫలసప్తమీ)

సమూజ్య దేవం సప్తమ్యాం పాయసేనాథ భోజయేత్ ॥ ౧,౧౩౦.౫॥

విప్రాంశ్చ దక్షిణాం దత్త్వా స్వయం చాథ పయః పిబేత్ ।

భక్ష్యం చోష్యం తథా లేహ్యం ఓదనం చేతి కీర్తితమ్ ॥ ౧,౧౩౦.౬॥

ధనపుత్రాదికామన్తు త్యజేదేతదనోదనః

వాయాశీ విజయేత్కుచ్చ కుర్యాద్విజయసప్తమీమ్ ।

అధ్యాదర్కం చ కామేచ్ఛురుపవాసే తరేన్మదమ్ ॥ ౧,౧౩౦.౭॥

గోధూమమాషయవపష్టికకాంస్యపాత్రం పాషాణవిష్టమధుమైషునమద్యమాంసమ్ ।

అభ్యజ్ఞానాజ్ఞానతిలాంశ్చ వివర్జయేద్యః తస్యేషితం భవతి సప్తసు సప్తమీషు ॥

౧,౧౩౦.౮॥

(ఇతి విజయసప్తమీవ్రతమ్) ।

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

సప్తమీవ్రతనిరూపణం నామ త్రింశోత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౧

బ్రహ్మోవాచ ।

బ్రహ్మన్భాద్రపదే మాసి శుక్లాష్టమ్యాముపోషితః ।

దూర్వాం సౌరీం గణేశం చ ఫలపుష్పైః శివం యజేత్ ॥ ౧,౧౩౧.౧॥

ఫలవ్రీహ్యోదిభిః సర్వైః శమ్భవేనమః శివాయ చ ।

త్వం దూర్వైఃమృజన్మాసి హ్యష్టమీ సర్వకామభాక్ ॥ ౧,౧౩౧.౨॥

అనగ్నిపక్రమశ్రీయాన్ముచ్యతే బ్రహ్మహత్యయా ।

(ఇతి దూర్వాష్టమీవ్రతమ్) ।

కృష్ణాష్టమ్యాం చ రోహిణ్యామర్ధరాత్రేఽర్చనం హరేః ॥ ౧,౧౩౧.౩॥

కార్యా విధాపి సప్తమ్యా హన్తి పాపం త్రిజన్మనః ।

ఉపోషితోఽర్చయేన్మన్తైస్త్రీధి భాన్తే చ పారణమ్ ॥ ౧,౧౩౧.౪॥

యోగాయ యోగపతయే యోగేశ్వరాయ యోగసమ్భవాయ గోవిందాయ నమోనమః ।
 (స్నానమస్త్రః) యజ్ఞాయ యజ్ఞేశ్వరాయ యజ్ఞపతయే గోవిందాయ నమోనమః ॥
 ౧,౧౩౧.౫॥

(అర్చనద్య)-విశ్వాయ విశ్వేశ్వరాయ విశ్వపతయే గోవిందాయ నమోనమః ।
 (శయనద్య)-సర్వాయ సర్వేశ్వరాయ సర్వతాయ సర్వసమ్భవాయ గోవిందాయ
 నమోనమః ॥ ౧,౧౩౧.౬॥

స్థణీలే పూజయేద్దేవం సచన్ద్రాం రోహిణీం తథా ।
 శక్లే తోయం సమాదాయ సపుష్పఫలచన్దనమ్ ॥ ౧,౧౩౧.౭॥

జానుభ్యమవసీం గత్వా చన్ద్రాయార్ఘ్యం నివేదయేత్ ।
 క్షిరోదార్ణవసంభూత ! అత్రినేత్రసముద్భవ ! ॥ ౧,౧౩౧.౮॥

గృహాణార్ఘ్యం శశాక్లేశ (మం) రోహిణ్యా సహితో మమ ।
 శ్రియై చ వసుదే వాయ నన్దాయ చ బలాయ చ ॥ ౧,౧౩౧.౯॥

యశోదాయై తతో దద్యాద్ధర్ష్యం ఫలసమన్వితమ్ ।
 అనన్తం (ఘం) వామనం శౌరిం వైకుంఠం పురుషోత్తమమ్ ॥ ౧,౧౩౧.౧౦॥

వాసుదేవం హృషీకేశం మాధవం మధుసూదనమ్ ।
 వరాహం పుణ్డరీకాక్షం నృసింహం దైత్యసూదనమ్ ॥ ౧,౧౩౧.౧౧॥

దామోదరం పద్మనాభం కేశవం గారుడధ్వజమ్ ।
 గోవిందమమృతం దేవమనన్తమ పరాజితమ్ ॥ ౧,౧౩౧.౧౨॥

అధోక్షజం జగద్వీజం సర్గస్థిత్యన్తకారణమ్ ।
 అనాదినిధనం విష్ణుం త్రిలోకేశం త్రివిక్రమమ్ ॥ ౧,౧౩౧.౧౩॥

నారాయణం చతుర్బాహుం శక్తిచక్రగదాధరమ్ ।
 పీతమ్బరధరం దివ్యం వనమాలావిభూషితమ్ ॥ ౧,౧౩౧.౧౪॥

శ్రీవత్సాంజ్ఞం జగద్ధామ శ్రీపతిం శ్రీధరం హరిమ్ ।
 యం దేవం దేవకీ దేవీ వసుదేవాదజీజనత్ ॥ ౧,౧౩౧.౧౫॥

భౌమస్య బ్రహ్మణో గుప్త్యై తస్మై బ్రహ్మాత్మనే నమః ।
 నామాన్యేతాని సంకీర్త్య గత్యర్థం ప్రార్థయేత్పునః ॥ ౧,౧౩౧.౧౬॥

త్రాహి మాం దేవదేవేశ ! హరే ! సంసారసాగరాత్ ।
 త్రాహి మాం సర్వపాపఘ్న ! దుఃఖశోకార్ణవాత్ప్రభో ! ॥ ౧,౧౩౧.౧౭॥

దేవకీనందన ! శ్రీశ ! హరే ! సంసారసాగరాత్ |
 దుర్వృత్తాన్స్త్రాయసే విష్ణో ! యే సృరన్తి సకృత్సకృత్ || ౧,౧౩౧.౧౮||
 సోఽహం దేవతిదుర్వృత్తస్రాహి మాం శోకసాగరాత్ |
 పుష్కరాక్ష ! నిమగ్నోఽహం మహ్తయజ్ఞానసాగరే || ౧,౧౩౧.౧౯||
 త్రాహి మాం దేవదేవేశ ! త్వామృతేఽన్యో న రక్షితా |
 స్వజన్మ వాసుదేవాప గోబ్రాహ్మణహితాయ చ || ౧,౧౩౧.౨౦||
 జగద్ధితాయ కృష్ణాయ గోవిందాయ నమోనమః |
 శాన్తిరస్తు శివం చాస్తు ధనవిఖ్యాతిరాజ్యభాక్ || ౧,౧౩౧.౨౧||
 (ఇతి కృష్ణాష్టమీవ్రతమ్) |
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 కృష్ణాష్టమీవ్రతనిరూపణం నా మైకత్రింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౨

బ్రహ్మోవాచ |
 నక్తాశీ త్వష్టమీం యావద్వర్షాన్తే చైవ ధేనుదః |
 పౌరన్ద్రపదం యాతి సద్గతివ్రతముచ్యతే ! || ౧,౧౩౨.౧||
 శుక్లాష్టభ్యాం పౌషమాసే మహారుద్రేతి సాధు వై |
 మత్ప్రీతయే కృతం దేవి శథసాహస్రికం ఫలమ్ || ౧,౧౩౨.౨||
 అష్టమీ బుధవారేణ పక్షయోరుభయోర్యదా |
 భవిష్యతి తదా తస్యాం వ్రతమేతత్కథా పరా || ౧,౧౩౨.౩||
 తస్యాం నియమకర్తారో న స్యుః ఖణ్డీతసమ్పదః |
 తణ్దులస్యాష్టముష్ఠీనాం వర్ణయిత్వాఙ్గులిద్వయమ్ || ౧,౧౩౨.౪||
 భక్తం సదభక్తిశ్రద్ధాభ్యాం ముక్తికామీ హి మానవః |
 ఆమ్ర పత్రపుటే కృత్వా యో భుక్త్యై కుశవోష్ఠితే || ౧,౧౩౨.౫||
 కలమిక్రామికోపేతం కామ్యం తస్య ఫలం భవే (లభే) త్ |
 బుధం పఞ్చోచ్చపవారేణ పూజయిత్వా జలాశయే || ౧,౧౩౨.౬||
 శక్తితో దక్షిణం దద్యాత్కర్కరీం తణ్దులాన్వితామ్ |

బుం బుధాయేతి బీజం స్యాత్సాహాస్తః కమలాదికః ॥ ౧,౧౩౨.౭॥
 బాణచాపధరంశ్యామం దలే చాఙ్గని మధ్యతః ।
 బుధాష్టమికథా పుణ్యా శ్రోతవ్యా కృతిభిర్భువమ్ ॥ ౧,౧౩౨.౮॥
 పురే పాటలిపుత్రాభ్యే వీరో నామ ద్విజోత్తమః ।
 రమాభి భార్యా తస్య చాసీత్కౌశికః పుత్ర ఉత్తమః ॥ ౧,౧౩౨.౯॥
 దుహితా విజయానామ్నీ వ (ధ) నపాలో వృషోఽభవత్ ।
 గృహీత్వా కౌశికస్తం చ గ్రీష్మే గఙ్గాం గతోఽరమత్ ॥ ౧,౧౩౨.౧౦॥
 గోపాలకైర్వృషశ్చైరైః క్రీడాస్థోపహృతో బలాత్ ।
 గఙ్గాతః స చ ఉత్థాయ వనం బభ్రామ దుఃఖితః ॥ ౧,౧౩౨.౧౧॥
 జలార్థం విజయా చాగాద్భాగ్నా త్రా సార్థం చ సాప్యగాత్ ।
 పిపాసితో మృణాలార్థో ఆగతోఽథ సరోవరమ్ ॥ ౧,౧౩౨.౧౨॥
 దివ్యస్త్రీణాం చ పూజాదీన్ద్రష్ట్యా చాప్యథ విస్మితః ।
 స తా గత్వా యయాచేఽన్నం సానుజోఽహం బుభుక్షితః ॥ ౧,౧౩౨.౧౩॥
 స్త్రీయోఽబ్రువన్వ్రతం కర్తుం దాస్యామశ్చ కురు వ్రతమ్ ।
 పత్స్వర్గం ధనపానా (లార్) థం పూజయామాసతుర్బుధమ్ ॥ ౧,౧౩౨.౧౪॥
 పుటద్వయం గృహీత్వాన్నం బుభుజాతే ప్రదత్తకమ్ ।
 స్త్రీయో గతాస్తా ధనదౌ ధనపానమపశ్యతామ్ ॥ ౧,౧౩౨.౧౫॥
 చౌరైర్దత్తం గృహీత్వాథ ప్రదోషే ప్రాప్తవాన్సహమ్ ।
 వీరం చ దుఃఖితం నత్వా రాత్రౌ సుప్తో యథాసుఖమ్ ॥ ౧,౧౩౨.౧౬॥
 కన్యాం చ యువతీం దృష్ట్వా కస్మై దేయా సుతా మయా ।
 యమాయేత్యబ్రవీద్దుఃఖాత్సాచారాద్యవ్రతసత్ఫలాత్ ॥ ౧,౧౩౨.౧౭॥
 స్వర్గం గతో చ పితరో వ్రతం రాజ్ఞాయ కౌ శికః ।
 చక్రేఽయోధ్యామహారాజ్యం దత్త్వా చ భగినీం యమే ॥ ౧,౧౩౨.౧౮॥
 యమోఽపి విజయామాహ గృహస్థా భవ మే పురే ।
 నోద్ధాటయాన్యత్రగతే యమే సా న తథాకరోత్ ।
 అపశ్యన్మాతరం స్వాం సా పాశయాతనయా స్థితామ్ ॥ ౧,౧౩౨.౧౯॥
 అథోద్విగ్నా క్షోశికోక్తం జ్ఞాత్వా ముక్తిప్రదం వ్రతమ్ ।
 చక్రే చ సా తతో ముక్తా మాతా తస్మాచ్ఛరేద్యవ్రతమ్ ॥ ౧,౧౩౨.౨౦॥

వ్రపుణ్యప్రభావేణ స్వర్గం గత్వావసత్సుఖమ్ || ౧,౧౩౨.౨౧||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
బుధాష్టమీవ్రతనిరూపణం నామ ద్వాత్రింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౩

బ్రహ్మోవాచ |

అశోకకలికా హ్యుష్టౌ యే పిబన్తి పునర్వసౌ |

చైత్రే మాసి సితాష్టమ్యాం న తే శోకమవాప్పుయః || ౧,౧౩౩.౧||

త్వామశోక ! హరాభీష్ట ! మధుమాససముద్భవ !

పిబామి శోకసన్తప్తో మామశోకం నదా కురు || ౧,౧౩౩.౨||

(ఇత్యశోకాష్టమీవ్రతమ్) |

బ్రహ్మోవాచ |

శుక్లాష్టమ్యామాశ్వయుజే ఉత్తరాషాఢయా యుతా |

సా మహానవమీత్యుక్తా స్నానదానాది చాక్షయమ్ || ౧,౧౩౩.౩||

నవమీ కేవలా చాపి దుర్గాం చైవ తు పూజయేత్ |

మహావ్రతం మహాపుణ్యం శక్యరాద్వైరనుష్ఠితమ్ || ౧,౧౩౩.౪||

అయాచితాది షష్ఠ్యాదౌ రాజా శత్రుజయాయా చ |

జపహోమసమాయుక్తః కన్యాం వా భోజయేత్సదా || ౧,౧౩౩.౫||

దుర్గేదుర్గే రక్షిణి స్వాహా మస్త్రోఽయం పూజనాదిషు |

దీర్ఘాకారాదిమాత్రాభిర్నవ దేవ్యో నమోఽన్తికాః || ౧,౧౩౩.౬||

షడ్విః పద్దైర్నమః స్వాహా వషడాదిహృదాదికమ్ |

అఙ్గష్ఠాదికనిష్ఠాన్తం న్యస్య వై పృజయేచ్ఛివామ్ || ౧,౧౩౩.౭||

అష్టమ్యాం నవ గేహాని దారుజాన్యేకమేవ వా |

తస్మిన్దేవీ ప్రకర్తవ్యా హైమీ వారాజతాపి వా || ౧,౧౩౩.౮||

శూలే ఖడ్గే పుస్తకే వా పటే వా మణ్డలే (పే) యజేత్ |

కపాలం ఖేటకం ఘణ్టాం దర్పణం తర్జనీం ధనః || ౧,౧౩౩.౯||

ధ్వజం డమరుకం పాశం వామహస్తేషు బిభ్రతీ |

శక్తిం చ ముద్గరం శూలం వజ్రం ఖడ్గం తథాఙ్కుశమ్ || ౧,౧౩౩.౧౦||
 శరం చక్రం శలాకాం చ దుర్గామాయుధసంయుతామ్ |
 శేషాః షోడశహస్తాం స్ఫురజ్జానం డమరుం వినా || ౧,౧౩౩.౧౧||
 రుద్రచణ్డా ప్రచణ్డా చ చణ్డోగ్రా చణ్డనాయికా |
 చణ్డా చణ్డవతీ చైవ చణ్డరూపాతిచణ్డికా || ౧,౧౩౩.౧౨||
 నవమీ చోగ్రచణ్డా చ మధ్యమాగ్నిప్రభాకృతిః |
 రోచనా త్వరుణా కృష్ణా నీలం ధూమ్రా చ శుక్రకా || ౧,౧౩౩.౧౩||
 పాతా చ పాణ్డురా ప్రోక్తా ఆలీఢం హరితం తథా |
 మ (మా) హిషోఽస్య స ఖడ్గాగ్రప్రకచగ్రహముష్టికః || ౧,౧౩౩.౧౪||
 జప్తా దశాక్షరీం విద్యాం నాసౌ కేనాపి బధ్యతే |
 పఞ్చ (ఞ్చ) దశాఙ్కులం ఖడ్గం త్రిశూలం చ తతో యజేత్ |
 లిఙ్గస్యాం పూజయేద్వాపి పాదుకేఽథ జలేఽపి వా || ౧,౧౩౩.౧౫||
 విచిత్రాం రక్షయేత్పూజామష్టమ్యాముపవాసయేత్ |
 పఞ్చాబ్దం మహిషం బస్తం రాత్రిశేషే చ ఘాతయేత్ || ౧,౧౩౩.౧౬||
 విధివత్కాలికాలీతి తదుత్థరుధిరాదికమ్ |
 నేర్వత్యాం పూతనాం చైవ వాయవ్యాం పాపరాక్షసీమ్ || ౧,౧౩౩.౧౭||
 దద్యాచ్చరక్యై చైశాన్యామాగ్నేయాం చ విదారికామ్ || ౧,౧౩౩.౧౮||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 మహానవమీవ్రతం నామ త్రయస్త్రింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౪

బ్రహ్మోవాచ |

మహాకౌశికమస్త్రశ్చ కథ్యతేఽత్ర మహాఫలః || ౧,౧౩౪.౧||

(మహాకౌశికమస్త్రః)-ఓం మహాకౌశికాయ నమః |

ఓం హూం హూం ప్రస్ఫుర లల లల కుల్వ కుల్వ చుల్వ చుల్వ ఖల్ల ఖల్ల

ముల్వ ముల్వ గుల్వ గుల్వ తుల్వ పుల్ల పుల్ల ధల్వ ధుల్వ ధుమ ధుమ

ధమధమ మారయ మారయ ధకధక వజ్జాపయజ్జాపయ

విదారయవిదారయ కమ్పకమ్ప కమ్పయకమ్పయ పూరయపూరయ ఆవేశయావేశయ

ఓం ప్రీం ఓం ప్రీం హం వం వం హుం తటతట మదమద ప్రీం

ఓం హూం వైరృతాయా నమః నిరృతయే దాతవ్యమ్ ।

మహాకౌశికమస్త్రేణ మస్త్రితం బలిమర్పయేత్ ॥ ౧,౧౩౪.౨॥

తస్యాగ్రతో నృపః స్నాయాచ్ఛత్రం కృత్వా చ పైష్టికమ్ ।

ఖడ్గేన ఘాతయిత్వా తు దద్యాత్స్కంధవిశాఖయోః ॥ ౧,౧౩౪.౩॥

మాతృగాణాం చైవ దేవీనాం పూజా కార్యా తథా నిశి ।

బ్రహ్మాణీ చైవ మాహేశీ కౌమారీ వైష్ణవీ తథా ॥ ౧,౧౩౪.౪॥

వారాహీ చైవ మాహేస్త్రీ చాముణ్ణా చణ్డికా తథా ।

జయస్త్రీ మగ్గలా కాలీ భద్రకాలీ కపాలినీ ॥ ౧,౧౩౪.౫॥

దుర్గా క్షమా శివా ధాత్రీ స్వాహా స్వధా నమోఽస్తు తే ।

క్షీరదైవ్యః స్నాపయేద్దేవీం కన్యకాః ప్రమదాస్తథా ॥ ౧,౧౩౪.౬॥

ద్విజాతీ (దీ) నథ పాషణ్ణానన్నదానేన పూజయేత్ ।

ధ్వజపత్రపతాకాదైవ్య రథయాత్రాసు వస్త్రకైః ।

మహానవమ్యాం పూజేయం జయరాజ్యాదిదాయికా ॥ ౧,౧౩౪.౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

మహానవమ్యాం మహాకౌశికమస్త్రకృత్యాదివివరణం నామ చతుస్త్రింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౫

బ్రహ్మోవాచ ।

నవమ్యామాశ్వినే శుక్లే ఏకభక్తేన పూజయేత్ ।

దేవీం విప్రంల్లక్షమేకజ్ఞపేద్వీరం వ్రతీ నరః ॥ ౧,౧౩౫.౧॥

(తి వీరనవమీవ్రతమ్) ।

బ్రహ్మోవాచ ।

చైత్రే శుక్లనవమ్యాం చ దేవీం దమనకైర్యజేత్ ।

ఆయురారోగ్యసౌభాగ్యం శత్రుభిశ్చాపరాజితః ॥ ౧,౧౩౫.౨॥

(ఇతి దమనకనవమీవ్రతమ్) ।

బ్రహ్మోవాచ ।

దశమ్యామేకభక్తాశీ సమాన్తే దశధేనుదః ।

దిశశ్చ కాఞ్చస్పీర్దత్వా బ్రహ్మణ్ణాధిపతిర్భవేత్ ॥ ౧,౧౩౫.౩॥

(ఇతి దిగ్గశమీవ్రతమ్) బ్రహ్మోవాచ ।
 ఏకాదశ్యామృషిపూజా కార్యా సర్వోపకారికా ।
 ధనవాన్పుత్రవాన్శాన్తే ఋషిలోకే మహీయతే ॥ ౧,౧౩౫.౪॥

మరీచిరత్ర్యం గిరసౌ పులసత్యః పులహః క్రతుః ।
 ప్రచేతాశ్చ వసిష్ఠశ్చ భృగుర్నారద ఏవ చ ॥ ౧,౧౩౫.౫॥

వైత్రాదౌ కారయేత్పూజాం మాత్యైశ్చ దమనోద్భవైః ।
 ఆశోకాఖ్యాష్టమీప్రోక్తా వీరాఖ్యా నవమీతథా ॥ ౧,౧౩౫.౬॥

దమనాఖ్యా దిగ్గశమీ నవమ్యేకాదశీ తథా ॥ ౧,౧౩౫.౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఋష్యేకాదశీవ్రతం నామ పంచత్రింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౬

బ్రహ్మోవాచ ।
 శ్రవణద్వాదశో వక్ష్యే భుక్తిముక్తిప్రదాయినీమ్ ।
 ఏకాదశీ ద్వాదశీ చ శ్రవణేన చ సంయుతా ॥ ౧,౧౩౬.౧॥

విజయా సా తిథిః ప్రోక్తా హరిపూజాది చాక్షయమ్ ।
 ఏక భక్తేన నక్తేన తథైవాయాచితేన చ ॥ ౧,౧౩౬.౨॥

ఉపవాసేన బైక్ష్యేణ వైవాద్భాదశికో భవేత్ ।
 కాస్యం మాంసం తథా క్షౌద్రం లోభం వితథభాషణమ్ ॥ ౧,౧౩౬.౩॥

వ్యాయామం చ వ్యవాయం చ దివాస్వప్నమథాజ్ఞానమ్ ।
 శిలాషిష్టం మసూరం చ ద్వాదశ్యాం వర్ణయేన్నరః ॥ ౧,౧౩౬.౪॥

మాసీ భాద్రపదే శుక్లా ద్వాదశీ శ్రవణాన్వితా ।
 మహతీ ద్వాదశీ జ్ఞేయా ఉపవాసే మహాఫలా ॥ ౧,౧౩౬.౫॥

సంగమ సరితాం స్నానం బుధయుక్తా మహాఫలా ।
 కుంభే సరత్నే సజలే యజేత్స్వర్ణం తు వామనమ్ ॥ ౧,౧౩౬.౬॥

సితవస్త్రయుగచ్ఛన్నం ఛత్రోపానద్యుగాన్వితమ్ ।
 ఓం నమో వాసుదేవాయ శిరః సమ్పూజయేత్తతః ॥ ౧,౧౩౬.౭॥

శ్రీధరాయ ముఖం తద్వత్కణ్ఠం కృష్ణాయ వై నమః ।

నమః శ్రీపతయే వక్షో భుజౌ సర్వాస్త్రధారిణే || ౧,౧౩౬.౮||

వ్యాపకాయ నమః కుక్షే కేశవాయోదరం బుధః |

త్రైలోక్యపతయే మేథ్రం జజ్ఞే సర్వభృతే నమః || ౧,౧౩౬.౯||

సర్వాత్మనే నమః పాదౌ నైవేద్యం ఘృతపాయసమ్ |

కుమ్భాంశ్చ మోదకాన్ద్యాజ్ఞాగరం కారయేన్నిశి || ౧,౧౩౬.౧౦||

స్నాత్వాచాన్తోఽర్చయిత్వా తు కృతపుష్పాఙ్ఘలిర్యదేత్ |

నమోనమస్తే గోవింద బుధ శ్రవణసంజ్ఞక ! || ౧,౧౩౬.౧౧||

అఘోషసంక్షయం కృత్వా సర్వసౌఖ్యప్రదో భవ |

ప్రీయతాం దేవదేవేశో విప్రేభ్యః కలశాన్దదేత్ |

నద్యస్తీరేఽయః వా కుర్యాత్సర్వాన్కామానవాప్పుయాత్ || ౧,౧౩౬.౧౨||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పుర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
శ్రవణద్వాదశీవ్రతనిరూపణం నామ షట్త్రింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౭

బ్రహ్మోవాచ |

కామదేవత్రయోదశ్యాం పూజ్యో దమనకాదిభిః |

రతిప్రీతినమాయుక్తో హ్యసోకో మణిభూషితః || ౧,౧౩౭.౧||

(ఇతి మదనకత్రయోదశీవ్రతమ్) |

చతుర్దశ్యాం తథాష్టభ్యాం పక్ష్యోః శుక్లకృష్ణయోః |

యోఽబ్దమేకం న భుజ్ఞోత ముక్తిభాక్షివపూజనాత్ || ౧,౧౩౭.౨||

(ఇతి శివచతుర్దశ్యష్టమీవ్రతమ్) |

త్రిరాత్రోపోషితో దద్యాత్కార్తిక్యాం భవనం శుభమ్ |

సూర్యలోకమవాప్నోతి ధామవ్రతమిదం శుభమ్ || ౧,౧౩౭.౩||

అమావస్యాం పితృణాం చ దత్తం జలాదితదక్షయమ్ |

నక్తభ్యాశీ వారనామ్నా యజన్వారాణి సర్వభాక్ || ౧,౧౩౭.౪||

(ఇతి వారవ్రతాని) |

ద్వాదశర్ణాణి విప్రరే ! ప్రతిమాసం తు యాని వై |

తన్నామ్నాన్తేఽతమ్యతం తేషు సమ్యక్సమ్పూజయేన్నరః || ౧,౧౩౭.౫||

కేశవం మార్గశ్చిదే తు ఇత్యాదౌ కృతికాదికే (కా) ।
 ఘృతహోమశ్చతుర్మాసం కృసరణ్చ నివేదయేత్ ॥ ౧,౧౩౭.౬ ॥
 ఆషాఢాదౌ పాయసం తు విప్రాంస్తేనైవ భోజయేత్ ।
 పశ్చాద్యజలస్నాననైవేద్వైర్నక్షమాచరేత్ ॥ ౧,౧౩౭.౭ ॥
 అర్వాగ్విసర్జనాద్ద్రవ్యం నైవేద్యం సర్వముచ్యతే ।
 ఏసర్జితే జగన్నాథే నిర్మాల్యం భవతి క్షణాత్ ॥ ౧,౧౩౭.౮ ॥
 పాణ్చురాత్రవిదో ముఖ్యా నైవేద్యం భుజ్జితే స్వయమ్ ।
 ఏవం సంవత్సరస్యాస్తే విశేషేణ ప్రపూజయేత్ ॥ ౧,౧౩౭.౯ ॥
 నమోనమస్తేఽచ్యుత ! సంక్షయోఽస్తు పాపస్య వృద్ధిం సముపైతు పుణ్యమ్ ।
 ఐశ్వర్యవిత్తాది సదాక్షయం మే తథాస్తు మే సంతతిరక్షయైవ ॥ ౧,౧౩౭.౧౦ ॥
 యథాచ్యుత ! త్వం పరతః పరస్మాత్స బ్రహ్మభూతః పరతః పరస్మాత్ ।
 తథాచ్యుతం మే కురు వాఙ్మృతం సదా మయా కృతం పాపహరాప్రమేయ ॥
 ౧,౧౩౭.౧౧ ॥
 ఆచ్యుతానన్త ! గోవిన్ద ! ప్రసీద యదభీషితమ్ ।
 తదక్షయమమేయాత్మస్కరుష్య పురుషోత్తమ ॥ ౧,౧౩౭.౧౨ ॥
 కుర్యాద్వై సప్త వర్షాణి ఆయుః శ్రీసద్గతీర్నరః ।
 ఉపోష్యైకాదశీబ్ధమష్టమీం చ చతుర్దశీమ్ ॥ ౧,౧౩౭.౧౩ ॥
 సప్తమీం పూజయేద్విష్ణుం దుర్గాం శమ్బుం రవిం క్రమాత్ ।
 తేషాం లోకం సమాప్నోతి సర్వకామాంశ్చ నిర్మలః ॥ ౧,౧౩౭.౧౪ ॥
 ఏకభక్తేన నక్తేన తథైవాయాచితేన చ ।
 ఉపవాసేన శాకాద్వైః పూజయన్తసర్వదేవతాః ॥ ౧,౧౩౭.౧౫ ॥
 సర్వః సర్వాసు తిథిషు భుక్తిం ముక్తిమవాప్నుయాత్ ।
 ధనదోఽగ్నిః ప్రతిపది నాసతోఽదస్త్ర ఆర్చితః ॥ ౧,౧౩౭.౧౬ ॥
 శ్రీర్యమశ్చ ద్వివీతీయాయాం పశ్చామ్యా పార్వతీ శ్రియా ।
 నాగాః షష్ఠ్యాం కార్తికేయః సప్తమ్యాం భాస్కరోఽర్థదః ॥ ౧,౧౩౭.౧౭ ॥
 దుర్గాష్టమ్యాం మాతరశ్చ నవమ్యామథ తక్షకః ।
 ఇన్ద్రో దశమ్యాం ధనద ఏకాదశ్యాం మునీశ్వరాః ॥ ౧,౧౩౭.౧౮ ॥
 ద్వాదశ్యాం చ హరిః కామస్తయోదశ్యాం మహేశ్వరః ।

చతుర్దశ్యాం పంచదశ్యాం బ్రహ్మో చ పితరోఽపరే || ౧,౧౩౭.౧౯ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
తిథివారనక్షత్రాదివ్రతనిరూపణం నామ సప్తత్రింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౮

(ఇతి వ్రతాని సమాప్తాని) |

హరిరువాచ |

రాజ్ఞాం వంశాన్ప్రవక్ష్యామి వంశానుచరితాని చ |

విష్ణునాభ్యబ్జతో బ్రహ్మో దక్షోఽఙ్గష్ఠాచ్చ తస్య వై || ౧,౧౩౮.౧ ||

తతోఽపితర్వివస్వాంశ్చ తతః సూనుర్వివస్వతః మనురిక్ష్యాకుశర్యాతీ
సృగో ధృష్టః ప్రషధ్రకః || ౧,౧౩౮.౨ ||

నరిష్వన్తశ్చ నాభాగో దిష్టః శశక ఏవ చ |

మనోరాసీదిలా కన్యా సుద్యుమ్నోఽస్య సుతోఽభవత్ || ౧,౧౩౮.౩ ||

ఇలాయాం తు బుధాజ్ఞాతో రాజా రుద్ర పురూరవాః |

సుతాస్త్రయశ్చ సుద్యుమ్నాదుత్కలో వినతో గయః || ౧,౧౩౮.౪ ||

అభృచ్చృద్రో గోవధాత్తు పృషధ్రస్తు మనోః సుతః |

కరూషాత్క్షత్రియా జాతా కారూషా ఇతి విశ్రుతాః || ౧,౧౩౮.౫ ||

దిష్టపుత్రస్తు నాభాగో వైశ్యాతామగమత్స చ |

తస్మాద్భృలన్తః పుత్రో వత్సప్రీతిర్భృలన్తనాత్ || ౧,౧౩౮.౬ ||

తతః పాంశుః ఖనిత్రోఽభూద్భూషస్తస్మాత్తతః క్షుపః |

క్షుపాద్వింశోఽభవత్పుత్రో వింశాజ్ఞాతో వివింశకః || ౧,౧౩౮.౭ ||

వివింశాచ్చ ఖనీనేత్రో విభూతిస్తత్సుతః స్మృతః |

కరన్ధమో విభూతేస్తు తతో జాతోఽప్యవిక్షితః || ౧,౧౩౮.౮ ||

మరుత్తోఽవిక్షితస్యాపి నరిష్వన్తస్తతః స్మృతః |

నరిష్వన్తాత్తమో జాతస్తతోభూద్రాజవర్ధనః || ౧,౧౩౮.౯ ||

రాజవర్ధాత్సుధృతిశ్చ నరోఽభూత్సుధృతేః సుతః |

నరాచ్చ కేవలః పుత్రః కేవలాద్ధున్ధమానపి || ౧,౧౩౮.౧౦ ||

ధున్ధమతో వేగవాంశ్చ బుధో వేగవతః సుతః |

తృణబిన్దురుద్ధాజ్ఞాతః కాన్యా చైలవిలా తథా ॥ ౧,౧౩౮.౧౧॥
 విశాలం జనయామాస తృణబిన్దోస్త్యలమ్బుసా ।
 విశాలాద్ధేమచన్ద్రోఽభూద్ధేమ చన్ద్రాచ్చ చన్ద్రకః ॥ ౧,౧౩౮.౧౨॥
 ధూమ్రాశ్వశ్చైవ చన్ద్రాత్తు ధూమ్రాశ్వాత్సృజ్ఞాయస్తథా ।
 సజ్ఞాయాత్సహదేవోఽభూత్కృశాశ్వస్తత్సతోఽభవత్ ॥ ౧,౧౩౮.౧౩॥
 కృశాశ్వాతోమదత్తస్తుతతోఽభూజ్జనమేజయః ।
 తత్పుత్రశ్చ సుమన్త్రిశ్చ ఏతే వైశాలకా నృపాః ॥ ౧,౧౩౮.౧౪॥
 శర్యాతేస్తు సుకన్యాబూత్సా భార్యా చ్యవనస్య తు ।
 అనస్తో నామ శార్యతే రనన్తాద్రేవతోఽభవత్ ॥ ౧,౧౩౮.౧౫॥
 రైవతో రేవతస్యాపి రైవతాద్రేవతీ సుతా ।
 ధృష్టస్య ధార్ష్టరే(త) కం క్షేత్రం వైష్టవం (శ్యకం) తద్వ్యభూవ హా ॥ ౧,౧౩౮.౧౬॥
 నాభాగపుత్రో నేష్ఠో హ్యమ్బరీషోఽపి తత్సతః ।
 అమ్బరీషాద్విరూపోఽభూత్పుషదశ్వి విరూపతః ॥ ౧,౧౩౮.౧౭॥
 రథీనరశ్చ తత్పుత్రో వాసుదేవపరాయణః ।
 ఇక్ష్వాకోస్తు త్రయః పుత్రాః వికుక్షినిమిదణ్ణకాః ॥ ౧,౧౩౮.౧౮॥
 ఇక్ష్వాకుజో వికుక్షిస్తు శశాదః శశభక్షణాత్ ।
 పురజ్ఞాయః శశాదాచ్చ కకుత్స్థాఖ్యోఽభవత్సతః ॥ ౧,౧౩౮.౧౯॥
 అనేనాస్తు కకుత్స్థాచ్చ పృథుః పుత్రస్త్యనేనసః ।
 విశ్వరాతః పృథోః పుత్ర ఆర్ద్రేఽభూద్విశ్వరాతతః ॥ ౧,౧౩౮.౨౦॥
 యువనాశ్విఽభవచ్ఛార్ద్రాచ్ఛాచ్ఛావస్తో యువనాశ్వతః ।
 బృహదశ్వస్తుశావస్తాత్తత్పుత్రః కువలాశ్వకః ॥ ౧,౧౩౮.౨౧॥
 ధున్ధుమారో హి విక్యాతో దృఢశ్వశ్చతతోఽభవత్ ।
 చన్ద్రాశ్వః కపిలాశ్వశ్చ హర్యశ్వశ్చ దృఢశ్వతః ॥ ౧,౧౩౮.౨౨॥
 హర్యశ్వాచ్చ నికుమ్బాఽభూద్ధితాశ్వశ్చ నికుమ్భతః ।
 పూజాశ్వశ్చ హితాశ్వాచ్చ తత్సతో యువనాశ్వకః ॥ ౧,౧౩౮.౨౩॥
 యువనాశ్వాచ్చ మాన్ధాతా బిన్దుమత్వాస్తతోఽభవత్ ।
 ముచుకున్దోఽమ్బరీషశ్చ పురుకుత్స్థయః సుతాః ॥ ౧,౧౩౮.౨౪॥

పఞ్చాశతకన్యకాశ్చైవ భార్యాస్తాః సౌభరేర్మునేః ।
 యువనాశోఽమృరీషాచ్చ హరితో యువనాశ్వతః ॥ ౧,౧౩౮.౨౫॥
 పురుకుత్సాన్నర్మదాయాం త్రసదస్యరబూతుతః ।
 అనరణ్యస్తతో జాతో హర్యశోఽప్యనరణ్యతః ॥ ౧,౧౩౮.౨౬॥
 తత్పుత్రోఽభూద్వసుమనాస్త్రిధన్వా తస్య చాత్మజః ।
 త్రయ్యారుణస్తస్య పుత్రస్తస్త సత్యరతః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౨౭॥
 యస్త్రిశక్కుః సమాఖ్యాతో హరిశ్చన్ద్రోఽభవత్తతః ।
 హరిశ్చన్ద్రాద్రోహితాశ్వి హరితో రోహితాశ్వతః ॥ ౧,౧౩౮.౨౮॥
 హరితస్య సుతశ్చక్కుశ్చశ్చోశ్చ విజయః సుతః ।
 విజయాద్రుకో జజ్ఞే రురుకాత్తు వృకః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౨౯॥
 వృకాద్బాహుర్పుపోఽభూచ్చ బాహోస్తు సగరః స్మృతః ।
 షష్ఠిః పుత్ర సహస్రాణి సుమత్యాం సగరాద్ధర ॥ ౧,౧౩౮.౩౦॥
 కేశిన్యామేక ఏవాసావసమజ్ఞాససంజ్ఞకః ॥ ౧,౧౩౮.౩౧॥
 తస్యాంశుమానుతో విద్వాన్తిలీపస్తత్పుతోఽభవత్ ।
 భగీరథో దిలీపాచ్చ యో గజ్ఞామానయద్భవమ్ ॥ ౧,౧౩౮.౩౨॥
 శ్రుతో భగీరథసుతో నాభగశ్చ శ్రుతాత్కిల ।
 నాభాగాదమృరీషోఽభూత్సిన్ధుద్వీపోఽమృరీషతః ॥ ౧,౧౩౮.౩౩॥
 సిన్ధుద్వీపస్యాయుతాయుర్పతుపర్ణస్తదాత్మజః ।
 ఋతుషర్ణాత్సర్వకామః సుదాసోఽభూత్తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౮.౩౪॥
 సుదాసస్య చ సౌదాసో నామ్నా మిత్రసహః స్మృతః ।
 కల్మాష పాదసంజ్ఞశ్చ దమయన్త్యాం తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౮.౩౫॥
 అశ్వకాశ్శోఽభవతుత్తో హ్యశ్వకాన్మూల(న్మృచ్చ) కోఽభవత్ ।
 తతో దశరథో రాజా తస్య వైలవిలః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౩౬॥
 తస్య విశ్వసహః పుత్రః ఖట్వాక్గశ్చ తదాత్మజః ।
 ఖట్వాక్గదీర్ఘబాహుశ్చ దీర్ఘబాహోర్ష్విజః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౩౭॥
 తస్య పుత్రో దశరథశ్చత్వారస్తత్పుతాః స్మృతాః ।
 రామలక్ష్మణశత్రుఘ్నభరతాశ్చ మహాబలాః ॥ ౧,౧౩౮.౩౮॥

రామాత్మశలవౌ జాతౌ భరతాత్కార్షపుష్కరౌ ।
 చిత్రాఙ్గదశ్చన్ద్రకేతుర్లక్ష్మణాత్సంబభూవతుః ॥ ౧,౧౩౮.౩౯ ॥
 సుబాహుశూరసేనౌ చ శత్రుఘ్నాత్సంబభూవతుః ।
 కుశస్య చాతిథేః పుత్రో నిషధో హ్యతిథేః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౪౦ ॥
 నిషధస్య నలః పుత్రో నలస్య చ నభాః స్మృతః ।
 నభసః పుణ్ణరీకస్తుక్షేమధన్వా తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౮.౪౧ ॥
 దేవానీకస్తస్య పుత్రో దేవానీకాదహీనకః ।
 ఆహీనకాద్దురుర్యజ్ఞే పారియాత్రో రురోః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౪౨ ॥
 పారియాత్రాద్ద్రవో యజ్ఞే దల పుత్రశ్చలః స్మృతః ।
 ఛలాదుక్థస్తతో హ్యుక్థాద్వజ్రినాభస్తతో గణః ॥ ౧,౧౩౮.౪౩ ॥
 ఉషితాశ్వో గణాజ్జజ్ఞే తతో విశ్వసహోఽభవత్ ।
 హిరణ్యనాభస్తత్పత్తస్తుత్పత్రః పుష్పకః స్మృతః ॥ ౧,౧౩౮.౪౪ ॥
 ద్రువసన్ధిరభూత్పుష్యాద్ధ్రువసన్ధేః సుదర్శనః ।
 సుదర్శనాదగ్నివర్ణః పద్మవణోఽగ్నివర్ణతః ॥ ౧,౧౩౮.౪౫ ॥
 శీఘ్రస్తు పద్మవర్ణాత్తు శీఘ్రాత్పుత్రో మరుత్స్వభూత్ ।
 మరోః ప్రసుశ్రుతః పుత్రస్తస్య చోదావసుః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౪౬ ॥
 ఉదావసోర్నన్దివర్ధనః సుకేతుర్నన్దివర్ధనాత్ ।
 సుకేతోర్దేవరాతోఽభూద్వహదుక్థస్తతః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౪౭ ॥
 బృహదుక్థాన్మహావీర్యః సుధృతిస్తస్య చాత్మజః ।
 సుధృతేర్ధృష్టకేతుశ్చ హర్యశ్వో ధృష్టకేతుతః ॥ ౧,౧౩౮.౪౮ ॥
 హర్యశ్వాత్తు మరుర్ణాతో మరోః ప్రతీన్ధకోఽభవత్ ।
 ప్రతీన్ధకాత్కృతిరథో దేవమీథస్తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౮.౪౯ ॥
 విబుధో దేవమీథాత్తు విబుధాత్తు మహాధృతిః ।
 మహాధృతేః కీర్తిరాతో మహారోమా తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౮.౫౦ ॥
 మహారోఘః స్వర్ణరోమా హ్రాస్వరోమా తదాత్మజః ।
 సీరధ్వజో హ్రాస్వరోఘః తస్య సీతాభవత్పుతా ॥ ౧,౧౩౮.౫౧ ॥
 భ్రాతా కుశధ్వజస్తస్య సీరధ్వజాత్తు భానుమాన్ ।

శతద్యుమ్నో భానుమతః శతద్యుమ్నా చ్చుచిః స్మృతః ॥ ౧,౧౩౮.౫౨॥

ఊర్జనామా శుచేః పుత్రః సనద్వాజస్తదాత్మజః ।

సనద్వాజాత్కులిర్జాతోఽనజ్జనస్తు కులేః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౫౩॥

అనజ్జనాచ్ఛ కులజిత్రస్యాపి చాధినేమికః ।

శ్రుతాయుస్తస్య పుత్రోఽభూత్సుపార్శ్వశ్చ తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౮.౫౪॥

సుపార్శ్వత్స్పృంజయో జాతః క్షేమారిః సృజయాత్సమృతః ।

క్షేమారి తస్త్యనేనాశ్చ తస్య రామరథః స్మృతః ॥ ౧,౧౩౮.౫౫॥

సత్యరథో రామరథాత్తస్మాదుపగురుః స్మృతః ।

ఉపగురోరుపగుప్తః స్వాగతశోఽపగుప్తతః ॥ ౧,౧౩౮.౫౬॥

స్వనరః స్వాగతాజ్జ్ఞే సువరాచ్ఛస్య చాత్మజః ।

సువర్చసః సుపార్శ్వస్తు సుశ్రుతశ్చ సుపార్శ్వతః ॥ ౧,౧౩౮.౫౭॥

జయస్తు సుశ్రుతాజ్జ్ఞే జయాత్తు విజయోఽభవత్ ।

విజయస్య ఋతః పుత్రః ఋతస్య సునయః సుతః ॥ ౧,౧౩౮.౫౮॥

సునయాద్వీతహవ్యస్తు వీతహవ్యాద్ధతిః స్మృతః ।

బహులాశోఽధృతేః పుత్రో బహులాశ్వాత్కృతిః స్మృతః ॥ ౧,౧౩౮.౫౯॥

జనకస్య ద్వయే వంశే ఉక్తో యోగసమాశ్రయః ॥ ౧,౧౩౮.౬౦॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

సూర్యవంశవర్ణనం నామాష్టత్రింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩౯

హరిరువాచ ।

సూర్యస్య కథితో వంశః సోమవంశం శృణుష్వ మే ।

నారాయణసుతో బ్రహ్మో బ్రహ్మణోఽత్రేః సముద్భవః ॥ ౧,౧౩౯.౧॥

అత్రేః సోమస్తస్య భార్యా తారా సురగురోః ప్రియా ।

సోమాత్తరా బుధం జజ్ఞే బుధపుత్రః పురూరవాః ॥ ౧,౧౩౯.౨॥

బుధపుత్రాదథోర్వశ్యాం షట్పుత్రాస్తు శ్రుతాత్మకః ।

విశ్వావసుః శతాయుశ్చ ఆయుర్ధోమానమావసుః ॥ ౧,౧౩౯.౩॥

అమావసోర్భోమనామా భీమపుత్రశ్చ కాశ్చనః ।

కాఞ్చనస్య సుహోత్రోఽభూజ్జహ్నుశ్చాభూత్సుహోత్రతః ॥ ౧,౧౩౯.౪ ॥

జహ్నోః సుమస్తురభవత్సుమన్తోరపజాపకః ।

బలాకాశ్వస్తస్య పుత్రో బలాకాశ్వాత్కుశః స్మృతః ॥ ౧,౧౩౯.౫ ॥

కుశాశ్వః కుశనాభశ్చామూర్తరయో వసుః కుశాత్ ।

గాధిః కుశాశ్వాత్సంజజ్ఞే విశ్వామిత్రస్తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౯.౬ ॥

కన్యా సత్యవతీ దత్తా ఋచీకాయ ద్విజాయ సా ।

ఋచీకాజ్జమదాగ్నిశ్చ రామస్తస్యాభవత్సుతః ॥ ౧,౧౩౯.౭ ॥

విశ్వామిత్రాద్దేవరాతమదుచ్ఛన్దాదయః సుతాః ।

ఆయుషో నహుషస్తస్మాదనేనా రజిరమ్భకౌ ॥ ౧,౧౩౯.౮ ॥

క్షత్రవృద్ధః క్షత్రవృద్ధాత్సుహోత్రశ్చాభవన్నృపః ।

కాశ్యకాశౌగృత్యమదః సుహోత్రాదభవస్త్రయః ॥ ౧,౧౩౯.౯ ॥

గృత్యమదాచ్ఛన కోఽభూత్కాశ్యాద్ధీర్ఘతమాస్తథా ।

వైద్యో ధన్వన్తరిస్తస్మాత్కేతుమాంశ్చ తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౯.౧౦ ॥

భీమరథః కేతుమతో దివోదాసస్తదాత్మజః ।

దివోదాసాత్పుత్రధనః శత్రుజితోఽత్ర విశ్రుతః ॥ ౧,౧౩౯.౧౧ ॥

ఋతధ్వజస్తస్య పుత్రో హ్యాలర్కశ్చ ఋతధ్వజాత్ ।

అలర్కాత్సన్నతిర్జజ్ఞే సునీతః సన్నతేః సుతః ॥ ౧,౧౩౯.౧౨ ॥

సత్యకేతుః సునీతస్య సత్యకేతోర్విభుః సుతః ।

విభోస్తు సువిభుః పుత్రః సువిభోః సుకుమారకః ॥ ౧,౧౩౯.౧౩ ॥

సుకుమారాద్ధృష్టకేతురోఽతిహోత్రస్తదాత్మజః ।

వీతిహోత్రస్య భర్గోఽభూద్భర్గభూమిస్తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౯.౧౪ ॥

వైష్ణవాః స్యుర్మహాత్మాన ఇత్యేతే కాశయో నృపాః ।

పఞ్చపుత్రశతాన్యాసనజైః శక్రేణ సంహృతాః ॥ ౧,౧౩౯.౧౫ ॥

పుతిక్షత్రః క్షత్రవృద్ధాత్సంజయశ్చ త దాత్మజః ।

విజయః సంజయస్యాపి విజయస్య కృతః సుతః ॥ ౧,౧౩౯.౧౬ ॥

కృతాద్వృషధనశ్చాభూత్సుహదేవస్తదాత్మజః ।

సహదేవాదదీనోఽభూజ్జయత్యేనోఽప్యదీనతః ॥ ౧,౧౩౯.౧౭ ॥

జయత్సేనాత్సంకృతిశ్చ క్షత్రధర్మా చ సంకృతేః ।
 యతిర్యయాతిః సంయాతిరయాతిర్వికృతిః క్రమాత్ ॥ ౧,౧౩౯.౧౮॥
 నహుషస్య సుతాః ఖ్యాతా యయాతేర్నృపతేస్తథా ।
 యదుం చ తుర్వసుం చైవ దేవయానీ వ్యజాయత ॥ ౧,౧౩౯.౧౯॥
 ద్రుహల్యం చానుం చ పూరుణ్చ శర్మిష్ఠా వార్షపార్వణీ ।
 సహస్రజిత్యోష్ఠుమనా రఘుశ్చైవ యదోః సుతాః ॥ ౧,౧౩౯.౨౦॥
 సహస్రజితః శతజితస్తాద్వై హయహైహయౌ ।
 అనరణ్యో హయాత్పుత్రో ధర్మో హైహయతోఽభవత్ ॥ ౧,౧౩౯.౨౧॥
 ధర్మస్య ధర్మనేత్రోఽబూత్కున్తిర్వై ధర్మనేత్రతః ।
 కున్తిర్భూత సాహజ్జీర్మహిష్మాంశ్చ తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౯.౨౨॥
 భద్రశ్రేణ్యస్తస్య పుత్రో భద్రశ్రేణయస్య దుర్దమః ।
 ధనకో దుర్దమాచైవ కృతవీర్యశ్చ జానకిః ॥ ౧,౧౩౯.౨౩॥
 కృతాగ్నిః కృతకర్మా చ కృతౌజాః సుమహాబలః ।
 కృతవీర్యాదర్జునోఽభూదర్జునాచ్ఛారసేనకః ॥ ౧,౧౩౯.౨౪॥
 జయధ్వజో మధుః శూరో వృషణః పణ్చ సవ్రతాః ।
 జయధ్వజాత్తాలజ్ఘ్నో భరతస్తాలజ్ఘతః ॥ ౧,౧౩౯.౨౫॥
 వృషణస్య మధుః పుత్రో మధోర్వృష్ణ్యాదివంశకః ।
 క్రోష్టోర్విజ్ఞావాన్పుత్ర ఆహిస్తస్య మహాత్మనః ॥ ౧,౧౩౯.౨౬॥
 ఆహేరుశఙ్కః సంజ్ఞేతస్య చిత్రరథః సతః ।
 శశబిన్దుశ్చిత్రరథాత్పత్నీస్య లక్షణ్చ తస్య హ ॥ ౧,౧౩౯.౨౭॥
 దశలక్షణ్చ పుత్రాణాం పృథుకీర్త్యాదయో వరాః ।
 పృథుకీర్తిః పృథుజయః పృథుదానః పృథుశ్రవాః ॥ ౧,౧౩౯.౨౮॥
 పృథుశ్రవసోఽభూత్తమ ఉశనాస్తమసోఽభవత్ ।
 తత్పుత్రః శితగుర్నామ శ్రీరుక్మకవచస్తతః ॥ ౧,౧౩౯.౨౯॥
 రుక్మశ్చ పృథురుక్మశ్చ జ్యామఘుః పాలితో హరిః ।
 శ్రీరుక్మకవచస్యైతే విదర్భో జ్యామఘాత్తథా ॥ ౧,౧౩౯.౩౦॥
 భార్యాయాశ్చైవ శైబ్యాయాం విదర్భాత్కృత్యథకౌశికౌ ।
 రోమపాదో రోమపాదాద్భ్రుర్భ్రోర్ధృతిస్తథా ॥ ౧,౧౩౯.౩౧॥

కౌశికస్య ఋచిః పుత్రః తతశ్చైద్యో నృపః కిల |
 కున్దిః కిలాస్య పుత్రోఽభూత్కున్తేరప్పృష్ఠిః సుతః స్మృతః || ౧,౧౩౯.౩౨||
 వృష్ణేశ్చ నివృతిః పుత్రో దశార్హే నివృతేస్తథా |
 దశార్హస్య సుతో వ్యోమా జిమూతశ్చ తదాత్మజః || ౧,౧౩౯.౩౩||
 జిమూతాద్వికృత్తిర్జ్ఞే తతో భీమరథోఽభవత్ |
 తతో మధురథో జ్ఞే శకునిస్తస్య చాత్మజః || ౧,౧౩౯.౩౪||
 కరమ్భిః శకునేః పుత్రస్తస్య వై దేవవాన్స్మృతః |
 దేవక్షత్రో దేవనతో దేవక్షత్రాన్మధుః స్మృతః || ౧,౧౩౯.౩౫||
 కురువంశో మధోః పుత్రో హ్యనుశ్చ కురువంశతః |
 పురుహోత్రో హ్యనోః పుత్రో హ్యంశుశ్చ పురుహోత్రతః || ౧,౧౩౯.౩౬||
 సత్త్వశ్రుతః సుతశ్చాంశోస్తతో వై సాత్త్వతో నృపః |
 భజినో భజమానశ్చ సాత్త్వతాదన్ధకః సుతః || ౧,౧౩౯.౩౭||
 మహాభోజో వృష్ణి దివ్యావన్యో దేవావృధోఽభవత్ |
 నిమివృష్ణీ భజమానాదయుతాజిత్తదైవ చ || ౧,౧౩౯.౩౮||
 శతజిచ్చ సహస్రాజిద్బ్రుధ్దేవో బృహస్పతిః |
 మహాభోజాత్తు భోజోఽభూత్తద్వృష్ణేశ్చ సుమిత్రకః || ౧,౧౩౯.౩౯||
 స్వధాజితన్జుకన్తస్మాదనమిత్రాశినీ తథా |
 అనమిత్రస్య నిఘ్నోఽభూన్నిఘ్నూచ్ఛత్రాజితోఽభవత్ || ౧,౧౩౯.౪౦||
 ప్రసేనశ్చాపరః ఖ్యాతో హ్యనమిత్రాచ్ఛిబిస్తథా |
 శిబేస్తు సత్యకః పుత్రః సత్యకాత్సాత్యకీస్తథా || ౧,౧౩౯.౪౧||
 సాత్యకేః సజ్జాయః పుత్రః కులిశ్చైవ తదాత్మజః |
 కులేర్యుగన్ధరః పుత్రస్తే శైబేయాః ప్రకీర్తితాః || ౧,౧౩౯.౪౨||
 అనమిత్రాన్వయే వృష్ణిః శ్వఫల్కశ్చిత్రకః సుతః |
 శ్వఫల్కాఽచైవ గాన్ధివ్యామకూరో వైష్ణవోఽభవత్ || ౧,౧౩౯.౪౩||
 ఉపమద్గురథాక్రూరాద్దేవద్యోతస్తతః సుతః |
 దేవవాసుదేవశ్చ హ్యాక్రూరస్య సుతో స్మృతో || ౧,౧౩౯.౪౪||
 పృథుర్విపృథుశ్చిత్రస్య త్వన్ధకస్య శుచిః స్మృతః |

కుకురో భజమానస్య తథా కమ్బులబద్ధిషః || ౧,౧౩౯.౪౫||

ధృష్టస్తు కుకురాజ్జ్ఞే తస్మాత్కాపోతరోమకః |

తదాత్మజో విలోమా చ విలోమ్నస్తుమ్బురుః సుతః || ౧,౧౩౯.౪౬||

తస్మాచ్ఛదున్దుభిరజ్ఞే పునర్వసురతః స్మృతః |

తస్యాహుకశ్చాహుకీ చ కన్యా చైవాహుకస్య తు || ౧,౧౩౯.౪౭||

దేవకశోచ్చగ్రసేనశ్చ దేవకాద్దేవకీ త్వభూత్ |

వృకదేవోపదేవాచ సహదేవా సురక్షితా || ౧,౧౩౯.౪౮||

శ్రీదేవీ శాన్తిదేవీ చ వసుదేవ ఉవాహ తాః |

దేవవాసుపదేవశ్చ సహదేవాసుతౌ స్మృతౌ || ౧,౧౩౯.౪౯||

ఉగ్రసేనస్య కంసోఽభూత్సునామా చ వటాదయః |

విదూరథో భజమానాచ్ఛూరశ్చాభూద్విదూరథాత్ || ౧,౧౩౯.౫౦||

విదూరథసుతస్యాథ సూరస్యాపి శమీ సుతః |

ప్రతిక్షత్రశ్చ శమినః స్వయమ్భోజస్తదాత్మజః || ౧,౧౩౯.౫౧||

హృదికశ్చ స్వయమ్భోజాత్కృతవర్మా తదాత్మజః |

దేవః శతధనుశ్చైవ శూరాద్వై దేవమీధుషః || ౧,౧౩౯.౫౨||

దశ పుత్రా మారిషాయాం వసుదేవాదయోఽభవన్ |

పృథా చ శ్రుతదేవీ చ శ్రుతకీర్తిః శ్రుతశ్రవాః || ౧,౧౩౯.౫౩||

రాజాధిదేవో శూరాచ్ఛ పృథాం కున్తేః సుతామదాత్ |

సా దత్తా కున్తినా పాణ్డోస్తస్యాం ధర్మానిలేన్ద్రకైః || ౧,౧౩౯.౫౪||

యుధిష్ఠిరో భీమపార్థో నకులః సహదేవకః |

మాద్రయాం నాసత్యదస్త్రాభ్యాం కున్త్యాం కర్ణః పురాభవత్ || ౧,౧౩౯.౫౫||

శ్రుతదేవ్యాం దన్తవక్రో జ్ఞే వై యుద్ధదుర్మదః |

సన్తర్దనాదయః పఞ్చ శ్రుతకీర్త్యాఞ్చ కైకయాత్ || ౧,౧౩౯.౫౬||

రాజాధిదేవ్యాం జ్ఞాతే విన్దశ్చైవానువిన్దకః |

శ్రుతశ్రవా దమహిషాత్ప్రజ్ఞే శిశుపాలకమ్ || ౧,౧౩౯.౫౭||

పౌరవీ రోహిణా భార్యా మదిరానకదున్దభేః |

దేవకీప్రముఖా భద్రా రోహిణ్యాం బలభద్రకః || ౧,౧౩౯.౫౮||

సారణాద్యాః శతశ్చైవ రేవత్యాం బలభద్రతః ।
నిశతశ్చోల్కుకో జాతో దేవక్యాం షట్పు జజ్ఞరే ॥ ౧,౧౩౯.౫౯ ॥
కీర్తిమాంశ్చ సుషేణశ్చ హ్యుదారోఽభద్రసేనకః ।
ఋజుదాసో భద్రదేవః కంస ఏవావధీచ్ఛ తాన్ ॥ ౧,౧౩౯.౬౦ ॥
సంకర్షణః సప్తమోఽభూదప్తమః కృష్ణ ఏవ చ ।
షోడశస్త్రిసహస్రాణి భార్యాణాంశ్చాభవన్తరేః ॥ ౧,౧౩౯.౬౧ ॥
రుక్మిణీ సత్యభామా చ లక్ష్మణా చారుహాసినీ ।
శ్రేష్ఠా జామ్బవతీ చాష్టా జజ్ఞరే తాః సుతాన్పహూన్ ॥ ౧,౧౩౯.౬౨ ॥
ప్రద్యుమ్నశ్చార్చుదేష్టశ్చ ప్రధానాః సామ్భ ఏవ చ ।
ప్రద్యుమ్నాదనిరుద్ధోఽభూత్కకుద్మిన్యాం మహాబలః ॥ ౧,౧౩౯.౬౩ ॥
అనిరుద్ధాత్సుభద్రాయాం వజ్రో నామ నృపోఽభవత్ ।
ప్రతిబాహుర్వజ్రసుతశ్చార్చుస్తస్య సుతోఽభవత్ ॥ ౧,౧౩౯.౬౪ ॥
వహ్నిస్తు తుర్వసోర్వంశే వహ్నిర్భర్గోఽభవత్సుతః ।
భర్గాద్భానురభూత్సుత్రో భానోః పుత్రః కరన్ధమః ॥ ౧,౧౩౯.౬౫ ॥
కరన్ధమస్య మరుతో ద్రుహ్యోర్వంశం నిబోధ మే ।
ద్రుహ్యోస్తు తనయః సేతురారద్ధశ్చ తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౯.౬౬ ॥
ఆరద్ధస్యైవ గాన్ధ రో ఘర్మో గాన్ధారతోఽభవత్ ।
ఘృతస్తు ఘర్మపుత్రోఽభూద్ధుర్గమశ్చ ఘృస్య తు ॥ ౧,౧౩౯.౬౭ ॥
ప్రచేతా దుర్గమస్యైవ అనోర్వంశం శృణుష్య మే ।
అనోః సభానరః పుత్రస్తస్మా కాలజ్ఞాయోఽభవత్ ॥ ౧,౧౩౯.౬౮ ॥
కాలజ్ఞాయాత్పుజ్ఞాయోఽభూత్పుజ్ఞాయాత్తు పురుజ్ఞాయః ।
జనమేజయస్తు తత్పుత్రో మహాశాలస్తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౯.౬౯ ॥
మహామనా మహాశాలదుశీనర ఇహ స్మృతః ।
అశీనరాచ్ఛిబిరజ్ఞే వృషదర్భః శివేః సుతః ॥ ౧,౧౩౯.౭౦ ॥
మహామనోజాత్తితిఙ్కోః పుత్రోఽభూచ్ఛ రుషద్రథః ।
హేమో రుషద్రథాజ్జజ్ఞే సుతపా హేమతోఽభవత్ ॥ ౧,౧౩౯.౭౧ ॥
బలిః సుతపసో జజ్ఞే హ్యుజ్గవక్గకలిక్గకాః ।

అన్ధః పైఞ్ణిశ్చ బాలేయా హ్యానపానస్తథాఙ్గతః ॥ ౧,౧౩౯.౨౨॥
 అనపానాద్ధివిరథస్తతో ధర్మరథోఽభవత్ |
 రోమపాదో ధర్మరథాచ్ఛతురఙ్గస్తదాత్మజః ॥ ౧,౧౩౯.౨౩॥
 పృథులాక్షస్తస్య పుత్రశ్చమోఽభూత్పృథులాక్షతః |
 చమ్రపుత్రశ్చ హర్యఙ్గస్తస్య భద్రరథః సుతః ॥ ౧,౧౩౯.౨౪॥
 బృహత్కర్మా సుతస్తస్య బృహద్భానుస్తతోఽభవత్ |
 బుహన్మనా బృహద్భానోస్తస్య పుత్రో జయద్రథః ॥ ౧,౧౩౯.౨౫॥
 జయజిథస్య విజయో విజయస్య ధృతిః సుతః |
 ధృతేర్ధృవ్రతః పుత్రః సత్యధర్మా ధృతవ్రతాత్ ॥ ౧,౧౩౯.౨౬॥
 తస్య పుత్రస్త్యధిరథః కర్ణస్తస్య సుతోఽభవత్ ॥ ౧,౧౩౯.౨౭॥
 వృర్షసేనస్తు కర్ణస్య పురువంశ్యాఞ్చణుష్య మే ॥ ౧,౧౩౯.౨౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపారాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 చన్ద్రవంశవర్ణనం నామైకోనవత్వారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౦

హరిరువాచ |
 జనమేజయః పురోశ్చాభూన్నమస్యర్జునమేజయాత్ |
 తస్య పుత్రశ్చాభయదః సుద్యుశ్చాభయదాదభూత్ ॥ ౧,౧౪౦.౧॥
 సుద్యోర్బృహుగతిః పుత్రః సంజాతిస్తస్య చాత్మజః |
 వత్సజాతిశ్చ సజ్ఞాతేః రౌద్రాశ్వశ్చ తదాత్మజః ॥ ౧,౧౪౦.౨॥
 ఋతేయుః స్థణ్ణీలేయుశ్చ కణ్డేయుశ్చ కృతేయుకః |
 జలేయుః సన్తతేయుశ్చ రౌద్రాశ్వస్య సుతా వరాః ॥ ౧,౧౪౦.౩॥
 రతినార ఋతేయోశ్చ తస్య ప్రతిరథః సుతః |
 తస్య మేధాతిథిః పుత్రస్తత్పుత్రశ్చైనిలః స్మృతః ॥ ౧,౧౪౦.౪॥
 ఐనిలస్య తు దుష్యన్తో భరతస్తస్య చాత్మజః |
 శకున్తలాయాం సంజ్ఞే వితథో భరతాదభూత్ ॥ ౧,౧౪౦.౫॥
 వితథస్య సుతో మన్యుర్మన్వోశ్చైవ నరః స్మృతః |
 నరస్య సంకృతిః పుత్రో గర్గో వై సంకృతేః సుతః ॥ ౧,౧౪౦.౬॥

గర్గాదమన్యుః పుత్రో వై శినిః పుత్రో వ్యజాయత |
 మన్యుపుత్రాన్మహావీర్యాత్సుతోఽభవదురుక్షయః || ౧,౧౪౦.౭||
 ఉరుక్షయాత్త్రయ్యారుణిరూప్యహక్షత్రాచ్చ మన్యుజాత్ |
 సుహోత్రస్తస్య హస్తీ చ అజమీఢదీప్తిమీఢకౌ || ౧,౧౪౦.౮||
 హస్తినః పురుమీఢశ్చ కణ్వోఽభూదజమీఢతః |
 కణ్వాన్మేఢాతిథిర్జ్ఞే యతః కాణ్వాయనా ద్విజాః || ౧,౧౪౦.౯||
 అజమీఢాద్వృహదిషుస్తతుత్తశ్చ బృహద్ధనుః |
 బృహత్కర్మా తస్య పుత్రస్తస్య పుత్రో జయద్రథః || ౧,౧౪౦.౧౦||
 జయద్రథాద్విశ్వజిచ్చ సేనజిచ్చ తదాత్మజః |
 రుచిరాశ్వః సేనజితః పృథుసేనస్తదాత్మజః || ౧,౧౪౦.౧౧||
 పారస్తు పృథుసేనస్య పారాద్దీప్తిపోఽభవన్నృపః |
 నృపస్య సృమరః పుత్రః సుకృతిశ్చ పృథోః సుతః || ౧,౧౪౦.౧౨||
 విభ్రాజః సుకృతేః పుత్రో విభ్రాజాదశ్వహోఽభవత్ |
 కృత్యాం తస్మాద్బ్రహ్మాదత్తో విష్వకేనస్తదాత్మజః || ౧,౧౪౦.౧౩||
 యవీనరో ద్విమీఢస్య ధృతిమాంశ్చ యవీనరాత్ |
 ధతిమతః సత్యధృతిర్దృఢనేమిస్తదాత్మజః || ౧,౧౪౦.౧౪||
 దృఢనేమేః సుపారోష్ఠాఽభూతుస్సపారాష్వాత్సన్నతిస్తథా |
 కృస్తు సన్నతేః పుత్రః కృతాదుగ్రాయుధోఽభవత్ || ౧,౧౪౦.౧౫||
 ఉగ్రాయుధాచ్చ క్షేమ్యాఽభూతుస్సధీరస్తు తదాత్మజః |
 పురణ్జాయః సుధీరాచ్చ తస్య పుత్రో విదూరథః || ౧,౧౪౦.౧౬||
 అజమీఢాన్నలిన్యాశ్చ నీలో నామ నృపోఽభవత్ |
 నీలాచ్ఛాన్తిరభూతుత్తః సుశాన్తిస్తస్య చాత్మజః || ౧,౧౪౦.౧౭||
 సుశాన్తేశ్చ పురుర్ణాతో హ్యార్కస్తస్య సుతోఽభవత్ |
 అర్కస్య బైవ హర్యశోఽహర్యశ్వాన్ముకులోఽభవత్ || ౧,౧౪౦.౧౮||
 యవీనరో బృహద్భానుః కమ్పిల్లః సృజ్ఞాయస్తథా |
 పాశ్చాలాన్ముకులాజ్ఞ్ఞే శరద్వాన్వైష్ణవో మహాన్ || ౧,౧౪౦.౧౯||
 దివోదాసో ద్వితీయోఽస్య హ్యహల్యాయాం శరద్వతః |

శతానన్దోఽభవత్పుత్రస్తస్య సత్యధృతిః సతః ॥ ౧,౧౪౦.౨౦॥
 కృపః కృపీ సత్యధృతేరుర్వశ్యాం వీర్యహానితః ।
 ద్రోణపత్ని కృపీ జజ్ఞే అశ్వత్థామానముత్తమమ్ ॥ ౧,౧౪౦.౨౧॥
 దివోదాసాన్నిత్రయుశ్చ మిత్రయోశ్చ్యవనోఽభవత్ ।
 సుదాసశ్చ్యవనాజ్జజ్ఞే సౌదాసస్తస్య జాతృజః ॥ ౧,౧౪౦.౨౨॥
 సహదేవస్తస్య పుత్రః సహదేవాత్మ సోమకః ।
 జన్తుస్తు సోమకాజ్జజ్ఞే పృషతశ్చాపరో మహాన్ ॥ ౧,౧౪౦.౨౩॥
 పృషతాద్భ్రుపదో జజ్ఞే ధృష్టద్యుమ్నస్తతోఽభవత్ ।
 ధృష్టద్యుమ్నార్ధృష్టకేతుర్పక్షోఽభూతజమీధతః ॥ ౧,౧౪౦.౨౪॥
 ఋషాత్సంవరణో జజ్ఞే కురుః సంవరణాదభూత్ ।
 సుధనుశ్చ పీషీచ్చ జహ్నుశ్చైవ కురోః సుతాః ॥ ౧,౧౪౦.౨౫॥
 సుధనుషః సుహోతోఽభూచ్ఛ్యవనోఽభూత్సుహోత్రతః ।
 చ్యవనాత్కృతకో జజ్ఞే తథోపరిచరో వసుః ॥ ౧,౧౪౦.౨౬॥
 బృహద్రథశ్చ ప్రత్యగ్రః సత్యాద్యాశ్చ వసోః సుతాః ।
 బృహద్రథాత్కృశాగ్రశ్చ కుశాగ్రాద్పృషభోఽభవత్ ॥ ౧,౧౪౦.౨౭॥
 ఋషభాత్పుష్పవాంస్తస్మాజ్జజ్ఞే సత్యహితో నృపః ।
 సత్యహితాత్సుధన్వాభూజ్జహ్నుశ్చైవ సుధన్వనః ॥ ౧,౧౪౦.౨౮॥
 బృహద్రథాజ్జరాసన్ధః సహదేవస్తదాత్మజః ।
 సహదేవాచ్చ చ సోమాపిః సోమాపేః శ్రుతవాన్సుతః ॥ ౧,౧౪౦.౨౯॥
 భీమసేనోగ్రసేనౌ చ శ్రుతసేనోఽపరాజితః ।
 జనమేజయస్తథాన్యోఽభూజ్జహ్నోస్తు సురథోఽభవత్ ॥ ౧,౧౪౦.౩౦॥
 విదూరథస్తు సురథాత్సార్వభౌమో విదూరథాత్ ।
 జయసేనః సార్వభౌమాదావధీతస్తదాత్మజః ॥ ౧,౧౪౦.౩౧॥
 అయుతాయుస్తస్య పుత్రస్తస్య చాక్రోధనః సుతః ।
 ఆక్రోధనస్యాతిథిశ్చ ఋషోఽభూదతిథేః సుతః ॥ ౧,౧౪౦.౩౨॥
 ఋషాచ్చ భీమసేనోఽభూద్దిలీపో భీమసేనతః ।
 ప్రతీపోఽభూద్దిలీపాచ్చ దేవాపిస్తు ప్రతీపతః ॥ ౧,౧౪౦.౩౩॥

శస్త్రనుశ్చైవ బాష్ఠీకస్త్రయస్తే భ్రాతరో నృపాః ।
 బాష్ఠీకాత్సోమదత్తోఽభూద్భూరిర్భూరిశ్రవాస్తతః ॥ ౧,౧౪౦.౩౪॥
 శలశ్చ శస్త్రనోర్భోషో గణ్గాయాం ధార్మికో మహాన్ ।
 విత్రాణ్ణదవిచిత్రో తు సత్యవత్యాస్తు శస్త్రనోః ॥ ౧,౧౪౦.౩౫॥
 భార్యే విచిత్రవీర్యస్య త్వమ్భికామ్బాలికే తయోః ।
 ధృరాష్ట్రం చ పాణ్ణుశ్చ తద్దాస్యాం విదురస్తథా ॥ ౧,౧౪౦.౩౬॥
 వ్యాస ఉత్పాదయామాస గాన్ధాగీ ధృతరాష్ట్రతః ।
 శతపుత్రం దుర్యోధనాద్యం పాణ్ణోః పశ్చ ప్రజజ్ఞరే ॥ ౧,౧౪౦.౩౭॥
 ప్రతిబిన్ద్యః శ్రుతసోమః శ్రుతకీర్తిస్తథార్జునాత్ ।
 శతానీకః శ్రుతకర్మా ద్రౌపద్యాం పశ్చ వై క్రమాత్ ॥ ౧,౧౪౦.౩౮॥
 యాధేయీ చ హిడిమ్బా చ కౌశీ వైవ సుభద్రీకా ।
 విజయా వై రేణుమతీ పశ్చభ్యస్తు సుతాః క్రమాత్ ॥ ౧,౧౪౦.౩౯॥
 దేవకో ఘనోత్కచశ్చ హ్యభిమన్యుశ్చ సర్వగః ।
 సుహోత్రో నిరమిత్రశ్చ పరీక్షిదభిమన్యుజః ॥ ౧,౧౪౦.౪౦॥
 జనమేజయోఽస్య తతో భవిష్యాంశ్చ నృపాశ్చుభు ॥ ౧,౧౪౦.౪౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 చన్ద్రవంశవర్ణనం నామ చత్వారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౧

హారిరువాచ ।
 శతానీకో హ్యశ్వమేధదత్తశ్చాప్యధిసోమకః ।
 కృష్ణోఽనిరుద్ధశ్చాప్యష్టస్తతశ్చిత్తరథో నృపః ॥ ౧,౧౪౧.౧॥
 శుచిద్రథో వృష్టిమాంశ్చ సువేణశ్చ సునీధకః ।
 నృచక్షుశ్చ ముఖాబాణః మేధావీ చ నృపజ్ఞయః ॥ ౧,౧౪౧.౨॥
 పారిష్లవశ్చ మునయో మేధావీ చ నృపజ్ఞయః ।
 బృహద్రథో హరిన్తిగ్మో శతానీకః సుదానకః ॥ ౧,౧౪౧.౩॥
 ఉదానోఽహ్నినరశ్చైవ దణ్ణపాణిర్నిమిత్తకః ।
 క్షేమకశ్చ తతః శూద్రః పితా పూర్వస్తతః సుతః ॥ ౧,౧౪౧.౪॥

బృహదబ్రుహ్మకథయన్తే నృపోఽన్వైశ్చాకువంశజాః ।
 బృహదబ్రుహ్మదురుక్షయో వత్సవ్యూహస్తతః పరః ॥ ౧,౧౪౧.౫॥
 వత్సవ్యూహోత్తతః సూర్యః సహదేవస్తదాత్మజః ।
 బృహదశ్వో భానురథః ప్రతీచ్యశ్చ ప్రతీతకః ।
 మనుదేవః సునక్షత్రః కిన్నరశ్చాన్తరీక్షకః ॥ ౧,౧౪౧.౬॥
 సుపర్ణః కృతజిచ్చైవ బృహద్భ్రాజశ్చ ధార్మికః ।
 కృతజ్ఞాయో ధనజ్ఞాయః సంజయః శాక్య ఏవ చ ॥ ౧,౧౪౧.౭॥
 శుద్ధోదనో బాహులశ్చ సేనజిత్తుద్రకస్తథా ।
 సుమిత్రః కుడవశ్చాతః సుమిత్రాన్మాగధాఞ్చాణు ॥ ౧,౧౪౧.౮॥
 జరాసన్ధః సహదేవః సోమాపిశ్చ శ్రుతశ్రవాః ।
 అయుతాయుర్నిరమిత్రః సుక్షత్రో బహుకర్మకః ॥ ౧,౧౪౧.౯॥
 శ్రుతజ్ఞాయః సేనజిచ్చ భూరిశ్చైవ శుచిస్తథా ।
 క్షేమ్యశ్చ సువ్రతో ధర్మః శ్మశ్రులో దృఢసేనకః ॥ ౧,౧౪౧.౧౦॥
 సుమతిః సుబలో నీతో సత్యజిద్విశ్వజిత్తథా ।
 ఇషుజ్ఞాయశ్చ ఇత్యేతే నృపా బార్షద్ధథాః స్మృతాః ॥ ౧,౧౪౧.౧౧॥
 అధర్మిష్ఠాశ్చ శూద్రాశ్చ భవిష్యన్తి నృపాస్తతః ।
 స్వర్గాదికృద్ధి భగవాన్సాక్షాన్నారాయణోఽవ్యయః ॥ ౧,౧౪౧.౧౨॥
 నైమిత్తికః ప్రాకృతికస్తథైవాత్యన్తికో లయః ।
 యాతి భూః ప్రలయం చాపు హ్యోపస్తేజసి పావకః ॥ ౧,౧౪౧.౧౩॥
 వాయో వాయుశ్చ వియతి త్వాకాశౌ యాత్యహఙ్కృతో ।
 అహం బుద్ధౌ మతిర్ణోవే జీవోఽవ్యక్తే తదాత్మని ॥ ౧,౧౪౧.౧౪॥
 ఆత్మా పరేశ్వరో విష్ణురేకో నారాయణో నరః ।
 అవివాశ్యపరం సర్వం జగత్స్వర్గాది నాశి హి ॥ ౧,౧౪౧.౧౫॥
 నృపాదయో గతా నాశమతః పాపం వివర్జయేత్ ।
 ధర్మం కుర్యాత్ఫిరం యేన పాపం హిత్యా హరిం వ్రజేత్ ॥ ౧,౧౪౧.౧౬॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 భవిష్య రాజవంశ దృ నామైకచత్వారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౨

బ్రహ్మోవాచ ।

వింశాద్వింశతియాయమాస హ్యవతీర్ణో హరిః ప్రభుః ।

దైత్యధర్మస్య నాశార్థం వేదధర్మాదిగుప్తయే ॥ ౧,౧౪౨.౧॥

మత్స్యదికస్వరూపేణ త్వవతారం కరోత్యజః ।

మత్స్యో భూత్వా హయగ్రీవం దైత్యం హత్వాజికణ్ణకమ్ ॥ ౧,౧౪౨.౨॥

వేదానానీయ మన్వాద్వింశతియాయమాస కేశవః ।

మన్దరం ధారయామాస కూర్మో భూత్వా హితాయ చ ॥ ౧,౧౪౨.౩॥

క్షీరోదమథనే వై ద్యో దేవో ధన్వన్తరిర్వర్షర్భూత్ ।

బిభ్రత్కమణ్ణలుం పూర్ణమమృతేన సముత్థితః ॥ ౧,౧౪౨.౪॥

ఆయుర్వేదమథాష్టాంగం సుశ్రుతాయ స ఉక్తవాన్ ।

అమృతం పాయయామాస స్త్రీరూపీ చ సురాన్వరిః ॥ ౧,౧౪౨.౫॥

అవతీర్ణో వరాహోఽథ హిరణ్యాక్షం జఘాన హ ।

పృథివీం ధారయామాస పాలయామాస దేవతాః ॥ ౧,౧౪౨.౬॥

నరసింహోఽవర్తీర్ణోఽథ హిరణ్యకశిపుంరిపుమ్ ।

దైత్యాన్నిహతవాన్వేదధర్మాదీనభ్యపాలయత్ ॥ ౧,౧౪౨.౭॥

తతః పరశురామోఽభూజ్జమదగ్నేర్ణగత్ప్రభుః ।

త్రిః సప్తకృత్వః పృథివీం చక్రే నిః క్షత్రియాం హరిః ॥ ౧,౧౪౨.౮॥

కార్తవీర్యం జఘానాజౌ కశ్యపాయ మహీం దదౌ ।

యాగం కృత్వా మహాబాహుర్మహేన్ద్రే పర్వతే స్థితః ॥ ౧,౧౪౨.౯॥

తతో రామో భవిష్ఠశ్చ చతుర్థా దుష్టర్మదనః ।

పుత్రో దశరథాజ్జజ్ఞే రామశ్చ భరతోఽనుజః ॥ ౧,౧౪౨.౧౦॥

లక్ష్మణశ్చాథ శత్రుఘ్నా రామభార్యా చ జానకీ ।

రామశ్చ పితృసత్యార్థం మాతృభ్యో హితమాచరన్ ॥ ౧,౧౪౨.౧౧॥

శృంగవేరం చిత్రకూటం దణ్డకారణ్యమాగతః ।

నాసాం శూర్పణఖాయాశ్చ చిచ్ఛత్సాథ ఖరదూషణమ్ ॥ ౧,౧౪౨.౧౨॥

హత్వా స రాక్షసం సీతాపహారిరజనీచరమ్ ।

రావణం చానుజం తస్య లజ్కాపుర్యాం విభీషణమ్ ॥ ౧,౧౪౨.౧౩॥
 రక్షోరాజ్యే చ సంస్థాప్య సుగ్రీవనుమన్ముఖైః ।
 ఆరుహ్య పుష్పకం సార్థం సీతయా పతిభక్తయా ॥ ౧,౧౪౨.౧౪॥
 లక్ష్మణేనానుకూలేన హ్యయోధ్యాం స్వపురీం గతః ।
 రాజ్యం చకార దేవాదీన్నాలయామాస స ప్రజాః ॥ ౧,౧౪౨.౧౫॥
 ధర్మసంరక్షణం చక్రే హ్యశ్వమేధాదికాన్కృతూన్ ।
 సా మహీపతినా రేమే రామేజైవ యథాసుఖమ్ ॥ ౧,౧౪౨.౧౬॥
 రావణస్య గృహే సీతా స్థితా భేజే న రావణమ్ ।
 కర్మణా మనసా వాచా సా గతా రాఘవం సదా ॥ ౧,౧౪౨.౧౭॥
 పతివ్రతా తు సా సీతా హ్యనసూయా యదైవ తు ।
 పతివ్రతాయా మాహాత్మ్యం శృణు త్వం కథయామ్యహమ్ ॥ ౧,౧౪౨.౧౮॥
 కౌశికో బ్రాహ్మణః కుష్ఠీ ప్రతిష్ఠానేఽభవత్పురా ।
 తం తథా వ్యాధితం భార్యా పతిం దేవమివార్చయత్ ॥ ౧,౧౪౨.౧౯॥
 నిర్భర్షితాపి భర్తారం తమమన్యత దైవతమ్ ।
 భర్తౌక్తా సానయద్వేశ్యాం శుల్కమాదాయ చాధికమ్ ॥ ౧,౧౪౨.౨౦॥
 పథి సూలే తదా ప్రోతమచౌరం చౌరశక్కుయా ।
 మాణ్డవ్యమతిదుఃఖార్తమన్ధకారేఽథ స ద్విజః ॥ ౧,౧౪౨.౨౧॥
 పత్నిస్కన్ధసమారూఢశ్చాలయామాస కౌశికః ।
 పాదావమర్కణత్కృద్ధో మాణ్డవ్యస్తమువాచ హ ॥ ౧,౧౪౨.౨౨॥
 సూర్యోదయే మృత్తిస్తస్య యేనాహం చాలితః పదా ।
 తచ్చుత్వా ప్రాహ తద్భార్యా సూర్యో నోదయమేష్యతి ॥ ౧,౧౪౨.౨౩॥
 తతః సూర్యోదయాభావాద భవత్సతతం నిశా ।
 బహూన్యబ్ధప్రమాణాని తతో దేవా భయం యయుః ॥ ౧,౧౪౨.౨౪॥
 బ్రహ్మీణం శరణం జగుస్తామూచే పద్మసమ్భవః ।
 ప్రశామ్యతే తేజినైవ తపస్తేజస్త్యనేన వై ॥ ౧,౧౪౨.౨౫॥
 పతివ్రతాయా మాహాత్మ్యాన్నోద్గచ్ఛతి దివాకరః ।
 తస్య చానుదయాద్ధానిర్మూర్త్యానాం భవతాం తథా ॥ ౧,౧౪౨.౨౬॥

తస్మాత్పతివ్రతామత్రేరనసూయాం తపస్విసీమ్ |
 ప్రసాదయత వై పత్నీం భానోరుదయకామ్యయా || ౧,౧౪౨.౨౭||
 తైః సా ప్రసాదితా గత్వా హ్యనసూయా పతివ్రతా |
 కృత్వాదితోదయం సా చ తం భర్తారమజీవయత్ |
 పతివ్రతానసూయాయాః సీతాభూదధికా కీల || ౧,౧౪౨.౨౮||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 దశావతారద్య నామ ద్విచత్వారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౩

బ్రహ్మోవాచ |
 రామాయణమతో వక్ష్యే శ్రుతం పాపవినాశనమ్ |
 విష్ణునాభ్యబ్జతో బ్రహ్మ మరీచిస్తత్సుతోఽభవత్ || ౧,౧౪౩.౧||
 మరీచేః కశ్యపస్తస్మాద్రవిస్తస్మాన్మనుః స్మృతః |
 మనోరిక్ష్యాకురస్యాభూద్వంశే రాజా రఘుః స్మృతః || ౧,౧౪౩.౨||
 రఘూరజస్తతో జాతో రాజా దశరథో బలీ |
 తస్య పుత్రాస్తు చత్వారో మహాబలపరాక్రమాః || ౧,౧౪౩.౩||
 కౌసల్యాయామ భూద్రామో భరతః కైకయాసుతః |
 సుతౌ లక్ష్మణశక్షుఘ్నా సుమిత్రాయాం బభూవతుః || ౧,౧౪౩.౪||
 రామో భక్తః పితృర్మాతుర్విశ్వామిత్రాదవాప్తవాన్ |
 ఆస్త్రగ్రామం తతో యక్షీం తాటకాం ప్రజఘాన హ || ౧,౧౪౩.౫||
 విశావమిత్రస్య యజ్ఞే వై సుబాహుం న్యవధీద్భలీ |
 జనకస్య క్రతుం గత్వా ఉపయేమేఽథ జానకీమ్ || ౧,౧౪౩.౬||
 ఊర్మిలాం లక్ష్మణో వీరో భరతో మాణ్డవీం సుతామ్ |
 శత్రుఘ్నా వై కీర్తిమతీం కుశధ్వజసుతే ఉభే || ౧,౧౪౩.౭||
 పిత్రాదిభిరయోధ్యాయాం గత్వా రామాదయః స్థితాః |
 యుధాజితం మాతులఞ్చ శత్రుఘ్నభరతౌ గతో || ౧,౧౪౩.౮||
 గతయోర్నృపవర్యోఽసౌ రాజ్యం దాతుం సముద్యతః |
 స రామాయ తత్పుత్రాయ కైకేయ్యా ప్రార్థితస్తదా || ౧,౧౪౩.౯||

చతుర్దశసమావాసో వనేరామస్య వాఙ్మతః ।
 రామః పితృహితార్థాఞ్చ లక్ష్మణేన చ సీతయా ॥ ౧,౧౪౩.౧౦॥
 రాజ్యఞ్చ తృణవత్స్యక్ష్వా శృంగవేరపురం గతః ।
 రథం త్యక్త్వా ప్రయాగఞ్చ చిత్రకూటగిరిం గతః ॥ ౧,౧౪౩.౧౧॥
 రామస్య తు వియోగేన రాజా స్వర్గం సమాశ్రితః ।
 సంస్కృత్య భరతశ్చాద్రామమాహ బలాన్వితః ॥ ౧,౧౪౩.౧౨॥
 ఆయోధ్యాన్తు సమాగత్య రాజ్యం కురు మహామతే ।
 స నైచ్చత్వాదుకే దత్త్వా రాజ్యాయ భరతాయ తు ॥ ౧,౧౪౩.౧౩॥
 విసర్జితోఽథ భరతో రామరాజ్యమపాలయత్ ।
 నన్దిగ్రామే స్థితో భక్తో హ్యయోధ్యాం నావిశద్వ్యతీ ॥ ౧,౧౪౩.౧౪॥
 రామోఽపి చిత్రకూటాచ్చ హ్యత్రైరాశ్రమమాయయౌ ।
 నత్వా సుతీక్ష్ణం చాగస్త్యం దణ్డకారణ్యమాగతః ॥ ౧,౧౪౩.౧౫॥
 తత్ర శూర్పణఖా నామ రాక్షసీ చాత్మమాగతా ।
 నికృత్య కర్ణో నానే చ రామేణాథాపవారితా ॥ ౧,౧౪౩.౧౬॥
 తత్ప్రేరితః ఖరశ్చాద్రాష్టాషణ్మిశిరాస్తథా ।
 చతుర్దశసహస్రేణ రక్షసాన్తు బలేన చ ॥ ౧,౧౪౩.౧౭॥
 రామోఽపి ప్రేషయామాస బాణైర్యమపురఞ్చ తాన్ ।
 రాక్షస్యా ప్రేరితోఽభ్యాగద్రావణో హరణాయ హి ॥ ౧,౧౪౩.౧౮॥
 మృగరూపం స మారీచం కృత్వాగ్రేఽథ త్రిదణ్డధృక్ ।
 సీతయా ప్రేరితో రామో మారీచం నిజఘాన హ ॥ ౧,౧౪౩.౧౯॥
 మ్రియమాణః స చ ప్రాహ హా సీతే ! లక్ష్మణోతి చ ।
 సీతోక్తో లక్ష్మణోఽథాద్రామశ్చానుదదర్శ తమ్ ॥ ౧,౧౪౩.౨౦॥
 ఉవాచ రాక్షసీ మాయా నూనం సీతా హృతేతి సః ।
 రావణోఽన్తరమాసాద్య హ్యజ్ఞేనాదాయ జానకీమ్ ॥ ౧,౧౪౩.౨౧॥
 జటాయుషం వినిర్భిద్య యయౌ లక్ష్మాం తతో బలీ ।
 ఆశోకవృక్షచాప్యాయాం రక్షితాం తామధారయత్ ॥ ౧,౧౪౩.౨౨॥
 ఆగత్య రామః సూన్యాఞ్చ పర్ణశాలాం దదర్శ హ ।
 శోకం కృత్వాథ జానక్యా మార్గణం కృతవాన్ప్రభుః ॥ ౧,౧౪౩.౨౩॥

జటాయుషఞ్చ సంస్కృత్య తదుక్తో దక్షిణాం దిశమ్ |
 గత్వా సఖ్యం తతశ్చక్రే సుగ్రీవేణ చ రాఘవః || ౧,౧౪౩.౨౪||
 సప్త తాలాన్వినిర్భిద్య శరేణానతపర్వణా |
 వాలినఞ్చ వినిర్భిద్య కిష్కిన్ధాయాం హరీశ్వరమ్ || ౧,౧౪౩.౨౫||
 సుగ్రీవం కృతవాన్రామ ఋశ్యమూకే స్వయం స్థితః |
 సుగ్రీవః ప్రేషయామాస వానరాన్పర్వతోపమాన్ || ౧,౧౪౩.౨౬||
 సీతాయా మార్గణం కర్తుం పూర్వాద్యాశాసు సోత్సవాన్ |
 ప్రతిచీముత్తరాం ప్రాచీం దిశం గత్వా సమాగతాః || ౧,౧౪౩.౨౭||
 దక్షిణాన్తు దిశం యే చ మార్గయన్తోఽథ జానకీమ్ |
 వనాని పర్వతాన్ద్విపాన్నదీనాం పులినాని చ || ౧,౧౪౩.౨౮||
 జానకీన్తే హ్యపశ్యన్తో మరణే కృతనిశ్చయాః |
 సమాప్తివచనాఙ్జాత్వా హనూమాన్కపికుఙ్కరః || ౧,౧౪౩.౨౯||
 శతయోజనవిస్తీర్ణం పుష్టవే మకరాలయమ్ |
 అపశ్యజ్జానకీం తత్ర హ్యశోకవనికాస్థితామ్ || ౧,౧౪౩.౩౦||
 భర్తృతాం రాక్షసీభిశ్చ రావణేన చ రక్షసా |
 భవ భార్యేతి వదతా చిన్తయస్తీఞ్చ రాఘవమ్ || ౧,౧౪౩.౩౧||
 అఙ్గులీయం కపిర్దత్త్వా సీతాం కౌశల్యమబ్రవీత్ |
 రామస్య తస్య దూతోఽహం శోకం మా కురు మైథిలి || ౧,౧౪౩.౩౨||
 స్వాభిజ్ఞానఞ్చ మే దేహి యేన రామః స్మరిష్యతి |
 తచ్చుత్వా ప్రదదౌ సీతా వేణీరత్నం హనూమతే || ౧,౧౪౩.౩౩||
 యథా రామో నయేచ్ఛీఘ్రం తథా వాచ్యం త్వయా కవే |
 తథేతుక్త్వా తు హనుమాన్వనం దివ్యం బభ్రు హా || ౧,౧౪౩.౩౪||
 హత్వాక్షం రాక్షసాంశ్చాన్యాన్బన్ధనం స్వయమాగతః |
 సర్వైరిన్ద్రజితో బాణైర్బ్రష్టా రావణమబ్రవీత్ || ౧,౧౪౩.౩౫||
 రామదూతోఽస్మి హనుమాన్దేహి రామాయ మైథిలీమ్ |
 ఏతచ్చుత్వా ప్రకుపితో దీపయామాస పుచ్చకమ్ || ౧,౧౪౩.౩౬||
 కపిర్బ్రవితలాఙ్గాలో లఙ్కాం దేహేఽ మహాబలః |

దగ్ధ్వా లక్ష్మో సమాయాతో రామపార్శ్వం స వానరః ॥ ౧,౧౪౩.౩౭ ॥

జగ్ధ్వా ఫలం మధువనే దృష్టా సీతత్యవేదయత్ ।

వేణీరత్నం రామాయ రామో లక్ష్మోపురీ యయౌ ॥ ౧,౧౪౩.౩౮ ॥

ససుగ్రీవః స హనుమాన్సంగదశ్చ సలక్ష్మణః ।

విభీషణోఽపి సమ్ప్రాప్తః శరణం రాఘవం ప్రతి ॥ ౧,౧౪౩.౩౯ ॥

లక్ష్మేశ్వర్యైష్వభ్యపిఞ్చుద్రామస్తం రావణానుజమ్ ।

రామో నలేన నేతుఞ్చ కృత్వాభౌ చోత్తతార తమ్ ॥ ౧,౧౪౩.౪౦ ॥

సువేలావస్థితశ్చైవ పురీం లక్ష్మో దదర్శహ ।

అథ తే వానరా వీరా నీలాజదనలాదయః ॥ ౧,౧౪౩.౪౧ ॥

ధూమ్రధూమ్రాక్షపీరేన్ద్రా జామృవత్ప్రముఖాస్తదా ।

మైన్దద్వివిదముఖ్యాస్తే పురీం లక్ష్మో బభ్రజ్జోరే ॥ ౧,౧౪౩.౪౨ ॥

రాక్షసాంశ్చ మహాకాయాన్కాలాఙ్జనచయోపమాన్ ।

రామః సలక్ష్మణో హత్వా సకపిః సర్వరాక్షసాన్ ॥ ౧,౧౪౩.౪౩ ॥

విద్యుజ్జిహ్వాఞ్చ ధూమ్రాక్షం దేవాన్తకనరాన్త కౌ ।

మహోదరమహాపార్శ్వావతీకాయం మహాబలమ్ ॥ ౧,౧౪౩.౪౪ ॥

కుమ్భం నికుమ్భం మత్తఞ్చ మకరాక్షం హ్యకమ్పనమ్ ।

ప్రవాన్తం వీరమున్మత్తం కుమ్భకర్ణం మహాబలమ్ ॥ ౧,౧౪౩.౪౫ ॥

రావణిం లక్ష్మణోఽచ్చిన్త హ్యస్త్రాద్యై రాఘవో బలీ ।

నికృత్య బాహుచక్రాణి రావణన్తు న్యపాతయన్ ॥ ౧,౧౪౩.౪౬ ॥

సీతాం శుద్ధాం గృహీత్వాథ విమానే పుష్యకే స్థితః ।

సవానరః సమాయాతో హ్యయోధ్యం ప్రవరాం పురీమ్ ॥ ౧,౧౪౩.౪౭ ॥

తత్ర రాజ్యం చకారాథ పుత్రవత్పాలయన్ప్రజాః ।

దశాశ్వమేధానాహృత్య గయాశిరసి పాతనమ్ ॥ ౧,౧౪౩.౪౮ ॥

పిణ్డానాం విధివత్కృత్వా దత్త్వా దానాని రాఘవః ।

పుత్రౌ కుశలవౌ దృష్ట్వా తౌ చ రాజ్యేఽభ్యషేచయత్ ॥ ౧,౧౪౩.౪౯ ॥

ఏకాదశసహస్రాణి రామో రాజ్యమకారయత్ ।

శత్రుఘ్నా లవణం జఘ్నే తైలూషం భతస్తతః ॥ ౧,౧౪౩.౫౦ ॥

అగస్త్యాదీన్ముసీన్నత్వా శ్రుతోవృత్తిఞ్చ రక్షసామ్ |
 స్వర్గం గతో జనైః సార్థమయోధ్యాస్తైః కృతార్థకః || ౧,౧౪౩.౫౧||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 రామాయణవర్ణనం నామ త్రివత్సారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౪

బ్రహ్మోవాచ |

హరివంశం ప్రవక్ష్యామి కృష్ణమాహాత్యైముత్తమమ్ |

వసుదేవాత్తు దేవక్యాం వాసుదేవో బలోఽభవత్ || ౧,౧౪౪.౧||

ధర్మాదిరక్షణార్థాయ హ్యధర్మాదివిసప్తయే |

కృష్ణః పీత్వా స్తనౌ గాఢం పూతనామనయత్క్షయమ్ || ౧,౧౪౪.౨||

శకటః పరివృత్తోఽథ భగ్నౌ చ యమలార్జునౌ |

దమితః కాలియో నాగో ధేనుకో వినిపాతితః || ౧,౧౪౪.౩||

ధృతో గోవర్ధనః శైల ఇన్ద్రేణ పరిపూజితః |

భారావతరణం చక్రే ప్రతిజ్ఞాం కృతవాన్హరిః || ౧,౧౪౪.౪||

రక్షణాయార్జునాదేశ్చ హ్యరిష్టాదిర్నిపాతితః |

కేశీ వినిహతో దైత్యో గోపాద్యాః పరితోషితాః || ౧,౧౪౪.౫||

చాణూరో ముష్టికో మల్లః కంసో మఞ్చాన్నిపాతితః |

రుక్మిణీసత్యభామాద్యాః హ్యష్టౌ పతోస్య హరేః పరాః || ౧,౧౪౪.౬||

షోడశ స్త్రీసహస్రాణి హ్యన్యాన్యాస మహాతమనః |

తాసాం పుత్రాశ్చ పౌత్రాద్యాః శతశోఽథ సహస్రశః || ౧,౧౪౪.౭||

రుక్మిణ్యాశ్చైవ ప్రద్యుమ్నో న్యవధీచ్ఛంబరఞ్చ యః |

తస్య పుత్రోఽనిరుద్ధోఽభూదుషాబాణసుతాపతిః || ౧,౧౪౪.౮||

హరిశకరయోర్యత్ర మహాయుద్ధం బభూవ హ |

బాణహాపసహస్రఞ్చ చ్ఛిన్నం బౌహుద్వయం హ్యభూత్ || ౧,౧౪౪.౯||

నరకో నిహతో యేన పారిజాతం జహార యః |

బలశ్చ శిసుపాలశ్చ హతశ్చ ద్వివిదః కపిః || ౧,౧౪౪.౧౦||

అనిరుద్ధాదభూద్వజ్రః స చ రాజా గతే హరౌ |

సస్థిపనిం గురుఞ్చక్రే సపుత్రఞ్చ చకార సః ।
 మథురాయాం చోగ్రసేనం పాలనం చ దివోకసామ్ ॥ ౧,౧౪౪.౧౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 హరివంశవర్ణనం నామ చతుశ్చాత్వారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౫

బ్రహ్మోవాచ ।
 భారతం సమప్నవఞ్చ్యౌమి భారావతరణం భువః ।
 చక్రే కృష్ణో యుధ్యమానః పాణ్ణవాదినమిత్తతః ॥ ౧,౧౪౫.౧॥
 విష్ణునాభ్యబ్జితో బ్రహ్మో బ్రహ్మపుత్రోఽత్రిరత్రితః ।
 సోమస్తతో బుధస్తస్మాదిలాయాం చ పురూరవాః ॥ ౧,౧౪౫.౨॥
 తస్యాయుస్తత్ర వంశేఽభూద్యయాతిర్భరతః కురుః ।
 శస్తనుస్తస్య వంశేఽభూద్గణ్ణాయాం శస్తనోః సుతః ॥ ౧,౧౪౫.౩॥
 భీష్మః సర్వగుణైయుక్తో బ్రహ్మవైవర్తపారగః ॥ ౧,౧౪౫.౪॥
 శస్తనోః సత్యవత్యాం చ ద్వా పుత్రౌ సంబభూవతుః ।
 చిత్రాఙ్గదన్తు గన్ధర్వః పుత్రం చిత్రాఙ్గదోఽవధీత్ ॥ ౧,౧౪౫.౫॥
 అన్యో విచిత్రవీర్యోఽభూత్కాశీరాజసుతాపతిః ।
 విచిత్రవీర్య స్వర్యాతే వ్యాసాత్తత్తేత్రతోఽభవత్ ॥ ౧,౧౪౫.౬॥
 ధృతరాష్ట్రోఽమ్బికాపుత్రః పాణ్ణరామ్బాలికాసుతః ।
 భుజిష్యాయాన్తు విదురో గాన్ధార్యాం ధృతరాష్ట్రతః ॥ ౧,౧౪౫.౭॥
 దుర్యోధనప్రధానాన్తు శతసంఖ్యా మహాబలాః ।
 పాణ్డోః కున్త్యాఞ్చ మాద్యాం చ పఞ్చ పుత్రాః ప్రజజ్ఞిరే ॥ ౧,౧౪౫.౮॥
 యుధిష్ఠిరో భీమసేనో హ్యర్జునో నకులస్తథా ।
 సహదేవశ్చ పశ్చైతే మహాబలపరాక్రమాః ॥ ౧,౧౪౫.౯॥
 కురుపాణ్ణవయోర్వైరం దైవయో గాద్భువ హ ।
 దుర్యోధనేనాధీరేణ పాణ్ణవాః సముపద్రుతాః ॥ ౧,౧౪౫.౧౦॥
 దగ్ధా జతుగృహే వీరాస్తే ముక్తాః స్వధియామలాః ॥ ౧,౧౪౫.౧౧॥
 తతస్తదేకచక్రాయాం బ్రాహ్మణస్య నివేశనే ।

వివిశుస్తే మహాత్మానో నిహత్య బకరాక్షసమ్ || ౧,౧౪౫.౧౨||

తతః పాశ్చాలవిషయేద్రాపద్యాస్తే స్వయంవరమ్ |

విజ్ఞాయ వీర్యశుల్కాంతాం పాణ్ణవా ఉపయేమిరే || ౧,౧౪౫.౧౩||

ద్రోణభీష్మానుమత్యా తు ధృతరాష్ట్రః సమానయత్ |

అర్జునరాజ్యం తతః ప్రాప్తా ఇన్ద్రప్రస్థే పురోత్తమే || ౧,౧౪౫.౧౪||

రాజనూయన్తతశ్చక్రుః సభాం కృత్వా యతవ్రతాః |

అర్జునో ద్వారవత్యాన్తు సుభద్రాం ప్రాప్తవాన్ప్రియామ్ |

వాసుదేవస్య భగినీమనుమత్యా మురద్విషః || ౧,౧౪౫.౧౫||

నన్దిఘోషం రథం దివ్యమగ్నేర్లునురనుత్తమమ్ |

గాణ్డీవం నామ తద్దివ్యం త్రిషు లోకేషు విశ్రుతమ్ |

అక్షయాన్నాయకాంచైవ తథాభేద్యఞ్చ దంశనమ్ || ౧,౧౪౫.౧౬||

స తేన ధనుషా వీరః పాణ్ణవో జాతవేదసమ్ |

కృష్ణద్వితియో బీభత్సురతర్పయత వీర్యవాన్ || ౧,౧౪౫.౧౭||

నృపాన్దిగ్విజయే జిత్వా రత్నాన్యాదాయ వై దదౌ |

యుధిష్ఠిరాయ మహతే భ్రాత్రే సీతివిదే ముదా || ౧,౧౪౫.౧౮||

యుధిష్ఠిరోఽపి ధర్మాత్మా భ్రాతృభిః పరివారితః |

జితో దుర్యోధనేనైవ మాయాద్యూతేన పాపినా |

కర్ణదుఃశాసనమతే స్థితేన శకునేర్మతే || ౧,౧౪౫.౧౯||

అథ ద్వాదశ వర్షాణి వనే తేపుర్మహత్తపః |

సధామ్యా ద్రాపదీషణ్ణా మునివృన్వాభిసంవృతాః || ౧,౧౪౫.౨౦||

యయుర్విరాటనగరం గుప్తరూపేణ సంశ్రితాః |

వర్షమేకం మహాప్రాజ్ఞా గోగ్రహాత్తమపాలయన్ || ౧,౧౪౫.౨౧||

తతే యాతాః స్వకం రాష్ట్రం ప్రార్థయామాసురాదృతాః |

పఞ్చగ్రామానర్ధరాజ్యాద్విరా దుర్యోధనం నృపమ్ || ౧,౧౪౫.౨౨||

నాప్తవన్తః కురుక్షేత్రే యుద్ధఞ్చక్రుర్బలాన్వితాః |

అక్షౌహిణీభిర్దివ్యాభిః సప్తభిః పరివారితాః || ౧,౧౪౫.౨౩||

ఏకాదశభిరుద్యుక్తా యుక్తా దుర్యోధనాదయః |

అసీద్యుద్ధం సంకులం చ దేవాసురరణోపమమ్ || ౧,౧౪౫.౨౪||

భీష్యః నేనాపతిరభూదాదౌ దౌర్యోధనే బలే ।
 పాణ్డవానాం శిఖణ్డీ చ తయోర్ద్యుద్ధం బభూవ హ ।
 శస్త్రాశస్త్రీ మహాఘోరం ధసరాత్రం శరాశరి ॥ ౧,౧౪౫.౨౫॥
 శిఖణ్డ్యుర్జునబాణైశ్చ భీష్యః శరశతైశ్చితః ।
 ఉత్తరాయణమావీక్ష్య ధ్యాత్వా దేవం గదాధరమ్ ॥ ౧,౧౪౫.౨౬॥
 ఉక్త్వా ధర్మాన్బహువిధాన్స్తర్పయిత్వా పితౄన్బహూన్ ।
 ఆనన్దే తు పదే లీనో విమలే ముక్తకీల్బిషే ॥ ౧,౧౪౫.౨౭॥
 తతో ద్రోణో యయా యోద్ధుం ధృష్టద్యుమ్నేన బీర్యవాన్ ।
 దినాని పఞ్చ తద్యుద్ధమాసీత్పరమదారుణమ్ ॥ ౧,౧౪౫.౨౮॥
 యత్ర తే పృథివీపాలా హతాః పార్థేన సంగరే ।
 శోకసాగరమాసాద్య ద్రోణోఽపి స్వర్గమాప్తవాన్ ॥ ౧,౧౪౫.౨౯॥
 తతః కర్ణా యయా యోద్ధుమర్జునేన మిహోత్మనా ।
 దినద్వయం మహాయుద్ధం కృత్వా పార్థాస్త్రసాగరే ।
 నిమగ్నః సూర్యలోకస్తు తతః ప్రాప స వీర్యవాన్ ॥ ౧,౧౪౫.౩౦॥
 తతః శలో యయా యోద్ధుం ధర్మరాజేన ధీమతా ।
 దినార్ధేన హతః శలో బాణైర్ద్వలనసన్నిభైః ॥ ౧,౧౪౫.౩౧॥
 దుర్యోధనోఽథ వేగేన గదామాదాయ వీర్యవాన్ ।
 అభ్యధావత వై భీభం కాలాన్తకయమోపమః ॥ ౧,౧౪౫.౩౨॥
 అథ భీమేన వీరేణ గదయా వినిపాతితః ।
 అశ్వత్థామా గతో ద్రోణిః సుప్తస్యెన్యం తతో నిశి ॥ ౧,౧౪౫.౩౩॥
 జఘాన బాహువీర్యేణ పితుర్వధమనుస్మరన్ ।
 ధృష్టద్యుమ్నుం జఘానాథ ద్రౌపదేయాంశ్చ వీర్యవాన్ ॥ ౧,౧౪౫.౩౪॥
 ద్రౌపద్యాం రుద్యమానాయామశ్వత్థామ్నః శిరోమణిమ్ ।
 ఐషికాస్త్రేణ తం జిత్వా జగ్రాహార్జున ఉత్తమమ్ ॥ ౧,౧౪౫.౩౫॥
 యుధిష్ఠిరః సమాశ్వాస్య స్త్రీజనం శోకసంకులమ్ ।
 స్నాత్వా సన్తర్ప్య దేవాంశ్చ పితౄనథ పితామహాన్ ॥ ౧,౧౪౫.౩౬॥
 ఆశ్వాసితోఽథ భీష్మేణ రాజ్యఞ్చైవాకరోన్మహత్ ।

విష్ణుమీజేఽశ్వమేధేన విధివద్దక్షిణావతా || ౧,౧౪౫.౩౭||
 రాజ్యే పరీక్షితం స్థాప్య యాదవానాం వినాశనమ్ |
 శ్రుత్వా తు మౌసలే రాజా జప్త్వా నామసహస్రకమ్ || ౧,౧౪౫.౩౮||
 విష్ణోః స్వర్గం జగామాథ భీమాద్వైర్భ్రాతృభిర్యుతః |
 వాసుదేవః పునర్బుద్ధ-సమోహాయ సురద్విషామ్ || ౧,౧౪౫.౩౯||
 కల్కిర్విష్ణుశ్చ భవితా శంభలగ్రామకే పునః |
 ఆశ్వారూఢోఽఖిలాంల్లోకాంస్తదా భస్మీకరిష్యతి || ౧,౧౪౫.౪౦||
 దేవాదీనాం రక్షణాయ హ్యధర్మహారణాయ చ |
 దుష్టానాశ్చ వధార్థాయ హ్యవతారం కరోతి వ || ౧,౧౪౫.౪౧||
 యథా ధన్వంతరిర్వంశే జాతః క్షీరోదమన్థనే |
 దేవాదీనాం జీవనాయ హ్యాయుర్వేదమువాచ హ || ౧,౧౪౫.౪౨||
 విశ్వామిత్రసుతాయైవ శుశ్రుతాయ మహాత్మనే |
 భారతాంశ్చావతారాంశ్చ శ్రుత్వా స్వర్గం వ్రజేన్నరః || ౧,౧౪౫.౪౩||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 భారతాదివర్ణనం నామ పంచవత్సారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౬
 ధన్వంతరిరువాచ |
 సర్వరోగనిదానశ్చ వక్ష్యే సుశ్రుత తత్త్వతః |
 ఆత్రేయాద్వైర్మునివరైర్యథా పూర్వముదీరితమ్ || ౧,౧౪౬.౧||
 రోగః పాపా జ్వరో వ్యాధిర్వికారో దుష్ట ఆమయః |
 యజ్ఞౌతజ్కగదా బాధాః శబ్దాః పర్యాయవాచినః || ౧,౧౪౬.౨||
 నిదానం పూర్వరూపాణి రూపాణ్యుపశయస్తథా |
 సమాప్నోష్టిశ్చైతి విజ్ఞానం రోగాణాం పంచుధా స్మృతమ్ || ౧,౧౪౬.౩||
 నిమిత్తహేత్వాయతనప్రత్యయోత్థానకారణైః |
 నిదానమాహుః పర్యాయైః ప్రాగ్రూపం యేన లక్ష్యతే || ౧,౧౪౬.౪||
 ఉత్పిత్సూరామయో దోషవిశేషేణానధిష్ఠితః |
 లిజమవ్యక్తమల్పత్వాద్వ్యాధీనాం తద్యథాయథమ్ || ౧,౧౪౬.౫||

తదేవ వ్యక్తతాం యాతం రూపమిత్యభిధీయతే ।
 సంస్థానాం వ్యజ్ఞానం లింగం లక్షణం చిహ్నమాకృతిః ॥ ౧,౧౪౬.౬ ॥
 హేతువ్యాధివిపర్యస్తవిపర్యస్తార్థకారణామ్ ।
 ఔషధాన్నవిహారాణాముపయోగం సుఖావహమ్ ॥ ౧,౧౪౬.౭ ॥
 విద్యాదుపశయం వ్యాధేః స హి సాత్యమితి స్మృతః ।
 విపరీతోఽనుపశయో వ్యాధ్యసాత్యేతిసంజ్ఞితః ॥ ౧,౧౪౬.౮ ॥
 యథా దుష్టేన దోషేణ యథా చానువిసర్పతా ।
 నిర్వృత్తిరామయస్యాసౌ సమృద్ధిరభిధీయతే ॥ ౧,౧౪౬.౯ ॥
 సంఖ్యావికల్పప్రాధాన్యబలకాలవిశేషతః ।
 సా భిద్యతే యథాత్రైవ వక్ష్యంతేఽష్టౌ జ్వరా ఇతి ॥ ౧,౧౪౬.౧౦ ॥
 దోషాణాం సమవేతానాం వికల్పశాంశకల్పనా ।
 స్వాతన్త్ర్యపారతన్త్ర్యాభ్యాం వ్యాధేః ప్రాధాన్యమాదిశేత్ ॥ ౧,౧౪౬.౧౧ ॥
 హేత్వాదికార్తాన్నివయవైర్బలాబలవిశేషషణమ్ ।
 నక్తస్థినార్థభుక్తాంశైర్వ్యాధికాలో యథామలమ్ ॥ ౧,౧౪౬.౧౨ ॥
 ఇతి ప్రోక్తో నిదానార్థః స వ్యాసేనోపదేక్ష్యతే ।
 సర్వేషామేవ రోగాణాం నిదానం కుపితా మలాః ॥ ౧,౧౪౬.౧౩ ॥
 తత్ప్రకోపస్య తు ప్రోక్తం వివిధాహితసేవనమ్ ।
 ఆహితస్త్రివిధో యోగస్త్రయాణాం ప్రాగుదాహృతః ॥ ౧,౧౪౬.౧౪ ॥
 తిక్తోషణకషాయామ్లరూక్షాప్రమితయోజనైః ।
 ధావనోదీరణనిశాజాగరాత్సుచ్చభాషణైః ॥ ౧,౧౪౬.౧౫ ॥
 క్రియాభియోగబీశోకచింతావ్యాయామమైథునైః ।
 గ్రీష్మాహోరాత్రభుక్త్యవై ప్రకుప్యతి సమీరణః ॥ ౧,౧౪౬.౧౬ ॥
 పిత्तం కటృవలతీక్ష్ణోష్ణకటుక్రోధవిదాహిభిః ।
 శరన్మధ్యాహ్నారాత్ర్యర్థవిదాహసమయేషు చ ॥ ౧,౧౪౬.౧౭ ॥
 స్వాద్వష్టులవణస్నిగ్ధగుర్వభిష్యన్దిశితలైః ।
 ఆస్యాస్వప్నసుఖాజీర్ణదివాస్వప్నాదిబృంహణైః ॥ ౧,౧౪౬.౧౮ ॥
 ప్రిచ్ఛర్ధనాద్యయోగేన భుక్తాన్నస్యాప్యజ్జిర్ణకే ।

పూర్వాహ్నా పూర్వరాత్రే చ శ్లేష్మా వక్ష్యామి సజ్కరాన్ || ౧,౧౪౬.౧౯ ||

మిశ్రీభావాత్సమస్తానాం సన్నిపాతస్తథా పునః |

సంకీర్ణాజిర్ణవిషమవిరుద్ధాద్యశనాదిభిః || ౧,౧౪౬.౨౦ ||

వ్యాపన్నమద్యపానీయశుష్కశాకామమూలకైః |

పిణ్యాకమృత్యవసరపూతిశుష్కకృశమిషైః || ౧,౧౪౬.౨౧ ||

దోషత్రయకర్తైస్తైస్తథాన్నపరివర్తతః |

ధాతోర్ధష్టాత్పురో వాతాద్ద్విగ్రహావేశవిప్లవాత్ || ౧,౧౪౬.౨౨ ||

దుష్టామానై రతిశ్లేష్మగ్రహారణ్ణన్మర్షపీడనాత్ |

మిథ్యా యోగాచ్చ వివిధాత్పాపానాంఞ్చ నిషేవణాత్ |

స్త్రీణాం ప్రసవవైషమ్యాత్తథా మిథోఽపచారతః || ౧,౧౪౬.౨౩ ||

ప్రతిరోగమితి క్రుద్ధా రోగవిధ్యనుగామినః |

రసాయనం ప్రపద్యాశు దోషా దేహా వికుర్వతే || ౧,౧౪౬.౨౪ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాక్యే ఆచారకాణ్డే

సర్వరోగనిదానం నామ షట్సత్వారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౭

ధన్వన్తరిరువాచ |

వక్ష్యే జ్వరనిదానం హి సర్వజ్వరవిబుద్ధయే |

జ్వరో రోగపతిః పాపా మృత్యురాజోఽశనోఽన్తకః |

క్రుద్ధదక్షాధ్వరధ్వంసిరుద్రోర్ధ్వనయనోద్భవః || ౧,౧౪౭.౧ ||

తత్సన్తాపో మోహమయః సన్తాపాత్మాపచారజః |

వివిధైర్నామభిః క్రూరో నానాయోనిషు వర్తతే || ౧,౧౪౭.౨ ||

పాకలో గజేష్వభితాపో వాజిష్వలర్కః కుక్రురేషు |

ఇన్ద్రమదో జలదేష్వపున్ నిలికా జ్యోతిరోషధీషు భూమ్యామూషరో నామ || ౧,౧౪౭.౩ ||

హుల్లాసశ్చర్ధనం కాసః స్తంభః శైత్య త్వగాదిషు |

అక్లేషు చ సముద్భూతాః పిడకాశ్చ కఫోద్భవే || ౧,౧౪౭.౪ ||

కాలే యథాస్వం సర్వేషాం ప్రవృత్తిర్వృద్ధిరేవ వా |

నిదానోక్తోనుపశయో విపరీతోపశాయితా || ౧,౧౪౭.౫ ||

అరుచిశ్చావిపాకశ్చ స్తంభమాలస్యమేవ చ ।
 హృద్ధాహశ్చ విపాకశ్చ తన్త్యా చాలస్యమేవ చ ।
 వస్తిర్విమర్దావనయా దోషాణామప్రవర్తనమ్ ॥ ౧,౧౪౬.౬ ॥
 లాలాప్రనేకో హృల్లాసః క్షున్నాశో రసదం ముఖమ్ ।
 స్వచ్ఛముష్ణగురుత్వశ్చ గాత్రాణాం బహుమూత్రతా ।
 న విజిర్ణం న చ మ్లానిర్జ్వరస్యామస్య లక్షణమ్ ॥ ౧,౧౪౬.౭ ॥
 క్షుత్తామతా లఘుత్వం చ గాత్రాణాం జ్వరమార్దవమ్ ।
 దోషప్రవృత్తిరష్టాహాన్నిరామజ్వరలక్షణమ్ ॥ ౧,౧౪౬.౮ ॥
 యథా స్వలింగం సంసర్గే జ్వరసంసర్గజోఽపి వా ।
 శిరోర్ధిమూర్చావమిదేహదాహకణ్ఠాస్యశోషారుచిపర్వభేదాః ।
 ఉన్నిద్రతా సంభ్రుమరోమహర్షా జృంభాతివాక్త్వం పవనాత్పపిత్తాత్ ॥ ౧,౧౪౬.౯ ॥
 తాపహాస్యరుచిపర్వశిరోరుక్మీవనశ్శసనకాసవివర్ణాః ।
 శీతజాడ్యతిమిరభ్రమితన్త్యాశ్లేష్మవాతజనితజ్వరలింగమ్ ॥ ౧,౧౪౬.౧౦ ॥
 శీతస్తమ్భస్వేదదాహావ్యవస్థాస్పృష్టా కాసః శ్లేష్మపిత్తప్రవృత్తిః ।
 మోహస్తన్త్యాలిప్తతిక్తాస్యతా చ జ్ఞేయం రూపం శ్లేష్మపిత్తజ్వరస్య ॥ ౧,౧౪౬.౧౧ ॥
 సర్వజో లక్షణైః సర్వైర్దాహోఽత్ర చ ముహుర్ముహుః ।
 తదుచ్ఛితం మహా నిద్రా దివా జాగరణం నిశి ॥ ౧,౧౪౬.౧౨ ॥
 సదా వా వైవ వా నిద్రా మహాస్వేదో హి వైవ వా ।
 గీతనర్తనహాస్యాదిః ప్రకృతేహాప్రవర్తనమ్ ॥ ౧,౧౪౬.౧౩ ॥
 సాశ్రుణీ కలుషే రక్తే భుగ్నై లులితపక్షుణీ ।
 అక్షిణీ పిణ్డికాపార్శ్వశిరః పర్వాస్థిరుగ్భ్రుమః ॥ ౧,౧౪౬.౧౪ ॥
 సస్వనౌ సరుజౌ కర్ణౌ మహాశీతో హి వైవ వా ।
 పరిదగ్ధా ఖరా జిహ్వో గురుస్త్రస్తాఙ్గసన్ధితా ॥ ౧,౧౪౬.౧౫ ॥
 ప్టీవనం రక్తపిత్తస్య లోతనం శిరసోఽతిత్పత్ ।
 కోషానాం శ్యావరక్తానాం మణ్డలానాం చ దర్శనమ్ ॥ ౧,౧౪౬.౧౬ ॥
 హృద్వ్యథా మలంససర్గః ప్రవృత్తిర్వాల్పశోఽతి వా ।
 స్నిగ్ధాస్యతా బలభ్రంశః స్వరసాదః ప్రలాపితః ॥ ౧,౧౪౬.౧౭ ॥
 దోషపాకశ్చిరం తన్త్యా ప్రతతం కణ్ఠకూజనమ్ ।

సన్నిపాతమభిన్యాసం తం బ్రూయాచ్చ హతౌజసమ్ || ౧,౧౪౭.౧౮ ||

వాయునా కణరుద్ధేన పిత్తమన్తః సుపీడితమ్ |

వ్యవాయిత్యాచ్చ సౌఖ్యాచ్చ బహిర్మర్గం ప్రపద్యతే |

తేన హరిద్రనేత్రత్వం సన్నిపాతోద్భవేజ్వరే || ౧,౧౪౭.౧౯ ||

దోషే వివృద్ధే నష్టేఽగ్నౌ సర్వసమ్పూర్ణలక్షణః |

సాన్నిపాతజ్వరోఽసాధ్యః కృచ్ఛసాధ్యస్తతోఽన్యథా || ౧,౧౪౭.౨౦ ||

అన్యత్ర సన్నిపాతోత్థం యత్ర పిత్తం పృథక్స్థితమ్ |

త్వచి కోష్ఠే చ వా దాహం విదధాతి పురోఽను వా || ౧,౧౪౭.౨౧ ||

తద్వద్వాతకఫే శీతం దాహాదిర్దుస్తరస్తయోః |

శీతాదౌ తత్ర పిత్తేన కఫే స్యాన్వితశోషితే || ౧,౧౪౭.౨౨ ||

పిత్తే శాస్తేఽథ వై మూర్ఛా మదస్తృష్ణా చ జాయతే |

దాహాదౌ పునరస్తేషు తన్ద్వాలస్యే వమిః క్రమాత్ || ౧,౧౪౭.౨౩ ||

ఆగన్తురభిగాతాభిషక్తశాపాభిచారతః |

చతుర్థా తు కృతః స్వేదో దాహాద్వైరభిఘాతజః || ౧,౧౪౭.౨౪ ||

శ్రమాచ్చ తస్మిన్నవసః ప్రాయో రక్తం ప్రదూషయన్ |

సవ్యథాశోకవైవర్ణ్యం సరుజం కురుతే జ్వరమ్ || ౧,౧౪౭.౨౫ ||

గ్రహవేశౌషధివిషక్రోధభీశోకకామజః || ౧,౧౪౭.౨౬ ||

అభిషక్తిగ్రహోఽప్యస్మిన్నకస్మాద్వాసరోదనే |

ఓషధీగన్ధజే మూర్ఛా శిరోరుగ్వమఘః క్షయః || ౧,౧౪౭.౨౭ ||

విషాన్మూర్ఛాతిసారశ్చ శ్యావతా దాహకృద్భ్రమః |

క్రోధాత్కమృః శిరోరుక్చ ప్రలాపో భయశోకజే || ౧,౧౪౭.౨౮ ||

కామాద్భ్రమోఽరుచిర్దాహో హ్రీనిద్రాధీధృతిక్షయాః |

గ్రహాదౌ సన్నిపాతస్య రూపాదౌ మరుతస్తయోః || ౧,౧౪౭.౨౯ ||

కోపాత్కృపేఽపి పిత్తస్య యౌ తు శాపాభిచారజౌ |

సన్నిపాతజ్వరో హేమరౌ తావసహ్యతమా మతౌ || ౧,౧౪౭.౩౦ ||

తన్త్రా భిచారికైర్మస్తైర్దూయమానఞ్చ తప్యతే |

పూర్వజ్ఞైచ్చతస్తతో దేహస్తతో విస్ఫోటదిగ్భ్రమైః || ౧,౧౪౭.౩౧ ||

సదాహమూర్చార్చనస్య ప్రత్యహం వర్ధతే జ్వరః ।
 ఇతి జ్వరోఽష్టధా దృష్టః సమాసార్ధ్యిబిధస్తు సః ॥ ౧,౧౪౭.౩౨॥
 శారీరో మానసః సౌమ్యస్త్రీక్షోంస్తర్బహిరాశ్రయః ।
 ప్రాకృతో వైకృతః సాధ్యోఽసాధ్యః సామో నిరామకః ॥ ౧,౧౪౭.౩౩॥
 పూర్వం శరీరే శరీరే తాపో మనసి మానసే ।
 పవనైర్యోగవాహిత్యాచ్ఛితం శ్లేష్మయుతే భవేత్ ॥ ౧,౧౪౭.౩౪॥
 దాహః పిత్తయుతే మిశ్రం మిశ్రేఽన్తః సంశ్రయే పునః ।
 జ్వరేఽధికం వికారాః స్యురన్తః క్షోభో మలగ్రహః ॥ ౧,౧౪౭.౩౫॥
 బహిరేవ బహిర్వేగే తాపోఽపి చ స సాధితః ।
 వర్షాశరద్వసన్తేషు వాతాద్యైః ప్రకృతః క్రమాత్ ॥ ౧,౧౪౭.౩౬॥
 ప్రైకృతోఽన్యః స దుఃసాధ్యః ప్రాయశ్చ ప్రాకృతోఽనిలాత్ ।
 వర్షాను మారుతో దుష్టః పిత్తశ్లేష్మాన్వితం జ్వరమ్ ॥ ౧,౧౪౭.౩౭॥
 కుర్యాచ్చ పిత్తం శరది తస్య చానుచరః కఫః ।
 తత్ప్రకృత్యా విసర్గాచ్చ తత్ర నానశనాద్భయమ్ ॥ ౧,౧౪౭.౩౮॥
 కఫో వసన్తే తమపి వాతపిత్తం భవేదను ।
 బలవత్స్వల్పదోషేషు జ్వరః సాధ్యోఽనుపద్రవః ॥ ౧,౧౪౭.౩౯॥
 సర్వథా వికృతిజ్ఞానే ప్రాగసాధ్య ఉదాహృతః ।
 జ్వరోపద్రవతీక్షణత్వం మన్దాగ్నిర్బహుమూత్రతా ॥ ౧,౧౪౭.౪౦॥
 న ప్రవృత్తిర్న విజ్ఞిరా న క్షుత్సామజ్వరాకృతిః ।
 జ్వరవేగోఽధికస్తృష్టా ప్రలాపః శ్వసనం భ్రమః ॥ ౧,౧౪౭.౪౧॥
 మలప్రవృత్తిరుత్క్లేశః పచ్యమానస్య లక్షణమ్ ।
 జీర్ణతామవిపర్యాసాత్సప్తరాత్రం చ లఙ్ఘనమ్ ॥ ౧,౧౪౭.౪౨॥
 జ్వరః పఞ్చవిధః ప్రోక్తో మలకాలబలాబలాత్ ।
 ప్రాయశః సన్నిపాతేన భూయసాముపదిశ్యతే ॥ ౧,౧౪౭.౪౩॥
 సస్తతః సతతోఽన్యేద్యుస్తృతీయకచతుర్థకౌ ।
 ధాతుమూత్రశకృద్వాహిస్సోత సాం వ్యాపినో మలాః ॥ ౧,౧౪౭.౪౪॥
 తాపయన్తస్త్వనుం సర్వాం తుల్యదృష్ట్యాదివర్ధితాః ।

బలినో గురవస్తస్యావిశేషేణ రసాశ్రితాః ॥ ౧,౧౪౭.౪౫॥
 సతతం నిష్ప్రతిద్వంద్వాజ్వరం కుర్యుః సుదుఃసహమ్ ।
 మలం జ్వరోష్ణధాతున్వాస శీఘ్రం క్షపయేత్తతః ॥ ౧,౧౪౭.౪౬॥
 సర్వాకారం రసాదీనాం శుద్ధ్యాసుద్ధ్యాపి వా క్రమాత్ ।
 వాతపిత్తకఫైః సప్తద శద్వాదశవాసరాత్ ॥ ౧,౧౪౭.౪౭॥
 ప్రాయోఽనుయాతి మర్యాదాం మోక్షాయ చ వధాయ చ ।
 ఇత్యగ్నివేశస్య మతం హారీతస్య పునః స్మృతిః ॥ ౧,౧౪౭.౪౮॥
 ద్విగుణా సప్తమీ యా చ నవమ్యేకాదశీ తథా ।
 ఏషా త్రిదోషమర్యాదా మోక్షాయ చ వధాయ చ ॥ ౧,౧౪౭.౪౯॥
 శుద్ధ్యాశుద్ధ్యా జ్వరః కాలం దీర్ఘమప్యత్ర వర్తతే ।
 కృశానాం వ్యాధియుక్తానాం మిథ్యాహారాదినేవినామ్ ॥ ౧,౧౪౭.౫౦॥
 అల్పౌఽపి దోషో దుష్ట్యాదేర్లభ్యాన్యతమతో బలమ్ ।
 స ప్రత్యనీకో విషమం యస్మాద్వృద్ధిక్షయాన్వితః ॥ ౧,౧౪౭.౫౧॥
 సవిక్షేపో జ్వరం కుర్యాద్విషమక్షయవృద్ధిభాక్ ।
 దోషః ప్రవర్తతే తేషాం స్వే కాలే జ్వరయన్బలీ ॥ ౧,౧౪౭.౫౨॥
 నివర్తతే పునశ్చైవ ప్రత్యనీకబలాబలః ।
 క్షీణదోషో జ్వరః సూక్ష్మో రసాదీష్వేవ లీయతే ॥ ౧,౧౪౭.౫౩॥
 లీనత్వాత్కార్యవైవర్ణ్యజాడ్యాదీనాం దధాతి సః ।
 ఆసన్నవికృతాస్యత్వాత్సోతసాం రసవాహినామ్ ॥ ౧,౧౪౭.౫౪॥
 ఆశు సర్వస్య వపుషో వ్యాప్తిదోషో న జాయతే ।
 సస్తః సతతస్తన విపరీతో విపర్యయాత్ ॥ ౧,౧౪౭.౫౫॥
 విషమో విషమారమ్భుః క్షపాకాలేన సజ్గవాన్ ।
 దోషో రక్తాశ్రయః ప్రాయః కరోతి సస్తతం జ్వరమ్ ॥ ౧,౧౪౭.౫౬॥
 అహారాత్రస్య సన్ధౌ స్యాత్సకృదన్యేద్యురాశ్రితః ।
 తస్మిన్మాంసవహా నాడి మేదోనాడి తృతీయకే ॥ ౧,౧౪౭.౫౭॥
 గ్రాహీ పితానిలాస్మార్ధస్త్రికస్య కఫపిత్తతః ।
 సప్యష్టస్యానిలకఫాత్స బైకాహాన్తరః స్మృతః ॥ ౧,౧౪౭.౫౮॥

చతుర్థకో మలైర్మైదోమజ్జాస్థ్యన్యతరే స్థితః ।
 మజ్జాస్థ ఏవ హ్యపరః ప్రభావమనుదర్శయేత్ ॥ ౧,౧౪౭.౫౯ ॥
 ద్విధా కఫోణిజ్ఞాభ్యాం స పూర్వం శిరసానిలాత్ ।
 అస్థిమజ్జోరుపగతశ్చతుర్థకవిపర్యయః ॥ ౧,౧౪౭.౬౦ ॥
 త్రిధా త్ర్యహం జ్వరయతి దినమేకస్తు ముఞ్చతి ।
 బలా బలేన దోషణామన్యచేష్టాదిజన్మనామ్ ॥ ౧,౧౪౭.౬౧ ॥
 పక్రానామవిపర్యాసాత్సప్తరాత్రఞ్చ లఙ్ఘయేత్ ।
 జ్వరః స్యాన్మనసస్తద్వత్కర్మణశ్చ తదాతదా ॥ ౧,౧౪౭.౬౨ ॥
 గమ్భిరధాతుచారిత్వాత్సన్నిపాతేన సమ్భవాత్ ।
 తుల్యోచ్చాయాచ్చ దోషాణాం దుశ్చికిత్స్యశ్చతుర్థకః ॥ ౧,౧౪౭.౬౩ ॥
 సూక్షమాత్సూక్ష్మజ్వరేష్వేషు దూర్ధూరతరేషు చ ।
 దోషో రక్తాదిమార్గేషు శనైరల్పశ్చిరేణ యత్ ॥ ౧,౧౪౭.౬౪ ॥
 యాతి దేహఞ్చ నాశేషం సంతాపాదీన్కరోత్యతః ।
 క్రమో యత్నేన విచ్ఛిన్నః సతాపో లక్ష్యతే జ్వరః ॥ ౧,౧౪౭.౬౫ ॥
 విషమో విషమారమ్భః క్షపాకాలానుసారవాన్ ।
 యథోత్తరం మన్దగతిర్మన్దశక్తిర్యథాయథమ్ ॥ ౧,౧౪౭.౬౬ ॥
 కాలేనాప్నోతి సదృశాన్స రసాదీంస్తథాతథా ।
 దోషో జ్వరయతి క్రుద్ధశ్చిరాచ్ఛిరతరేణ చ ॥ ౧,౧౪౭.౬౭ ॥
 భూమౌ స్థితం జలైః సిక్తం కాలం వైవ ప్రతీక్షతే ।
 అఙ్కూరాయ యథా బీజం దోషబీజం భవేత్తథా ॥ ౧,౧౪౭.౬౮ ॥
 వేగం కృత్వావిషం యద్వదాశయే నయతే బలమ్ ।
 కుప్యత్సాప్తబలం భూయః కాలదోషవిషస్తథా ॥ ౧,౧౪౭.౬౯ ॥
 ఏవం జ్వరాః ప్రవర్తన్తే విషమాః సతతాదయః ।
 ఉత్క్లేశో గౌరవం దైన్యం భక్తోఽఙ్గానాం విజృమ్భణమ్ ॥ ౧,౧౪౭.౭౦ ॥
 అరోచకో వమిః శ్వాసః సర్వస్మిన్రసగే జ్వరే ।
 రక్తనిష్ఠీవనం తృష్ణా రూక్షోష్ణం పీడకోద్యమః ॥ ౧,౧౪౭.౭౧ ॥
 దాహరాగభ్రమమదప్రలాపో రక్తసంశ్రితే ।

తృణ్ణానిః స్పృష్టవర్చస్కమన్తర్దాహో భ్రమన్తమః ॥ ౧,౧౪౭.౭౨॥
 దౌర్గన్ధ్యం గాత్రవిక్షేపో మాంసస్థే మేదసి స్థితే ।
 స్వేదోఽతితృష్ణా వమనం దౌర్గన్ధ్యం వా సహిష్ణుతా ॥ ౧,౧౪౭.౭౩॥
 ప్రలాపో గ్లానిరరువిరస్థిగే త్వస్థిభేదనమ్ ।
 దోషప్రవృత్తిరుద్బోధః శ్వాసాంగక్షేపకూజనమ్ ॥ ౧,౧౪౭.౭౪॥
 అన్తర్దాహో బహిఃశైత్యం శ్వాసో హిక్కా హి మజ్జమే ।
 తమసో దర్శనం మర్మచ్ఛేదనం స్తబ్ధమేథ్రతా ॥ ౧,౧౪౭.౭౫॥
 శుక్రప్రవృత్తౌ మృత్యుస్తు జాయతే శుక్రసంశ్రయే ।
 ఉత్తరోత్తరదుఃసాధ్యాః పఞ్చాన్యే తు విపర్యయే ॥ ౧,౧౪౭.౭౬॥
 ప్రతిమున్నివ గాత్రాణి శ్లేష్మణా గౌరవేణ చ ।
 మన్దజ్వరప్రలాపస్తు సశీతః స్యాత్ప్రళేపకః ॥ ౧,౧౪౭.౭౭॥
 నిత్యం మన్దజ్వరో రూక్షః శీతకృచ్ఛ్చ్రేణ గచ్ఛతి ।
 స్తబ్ధాఙ్గుః శ్లేష్మభూయిష్టో భవేదఙ్గుబలాశకః ॥ ౧,౧౪౭.౭౮॥
 హరిద్రాభేదవర్ణాభస్తద్వల్లెపం ప్రమేహతి ।
 స వై హారిద్రకో నామ జ్వరభేదోఽన్తకః స్మృతః ॥ ౧,౧౪౭.౭౯॥
 కఫవాతౌ సమౌ యత్ర హీనపిత్తస్య దేహినః ।
 తీక్ష్ణోఽథ వా దివా మన్రో జాయతే రాత్రిణో జ్వరః ॥ ౧,౧౪౭.౮౦॥
 దివాకర్పితబలే వ్యాయామాచ్ఛ విశోషితే ।
 శరీరే నియతం వాతాజ్వరః స్యాత్స్వార్యరాత్రికః ॥ ౧,౧౪౭.౮౧॥
 ఆమాశయే యదాత్మస్థే శ్లేష్మపిత్తే హ్యధః స్థితే ।
 తదర్ధం శీతలం దేహే హ్యర్ధం చోష్ణం ప్రజాయతే ॥ ౧,౧౪౭.౮౨॥
 కాయే పిత్తం యదా న్యస్తం శ్లేష్మా చాన్వే వ్యవస్థితః ।
 ఉష్ణత్వం తేన దేహస్య శీతత్వం కరపాదయోః ॥ ౧,౧౪౭.౮౩॥
 రసరక్తాశ్రయః సాధ్యో మాంస మేదోగతశ్చ యః ।
 అస్థిమజ్జాగతః కృచ్ఛ్చ్రస్తైస్తైః స్యాత్కైర్లతప్రభః ॥ ౧,౧౪౭.౮౪॥
 విసంజ్ఞో జ్రవేగార్తః సక్రోధ ఇవ వీక్షతే ।
 సదోషముష్ణఞ్చ సదా శకృన్మృణ్మృతి వేగవత్ ॥ ౧,౧౪౭.౮౫॥

దేహో లఘుర్వ్యపగతక్లమమోహతాపః పాకో ముఖే కరణసౌష్ఠవమవ్యథత్వమ్ |
 స్వేదః క్షువః ప్రకృతియోగిమనోఽన్నలిప్సా కణ్ణాశ్చ మూర్ధ్ని విగత్త్వరలక్షణాని ||
 ౧,౧౪౭.౮౬ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 జ్వరనిదానాదికం నామ సప్తచత్వారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౮

ధన్వన్తరిరువాచ |

అథాతో రక్షపిత్తస్య నిదానం ప్రవదామ్యహమ్ |

భృశోష్ణతిక్తకట్యమ్లలవణాదివిదాహిభిః || ౧,౧౪౮.౧||

కోద్రవోద్ధాలకైశ్చాన్యైస్తదుక్తైరతి సేవితైః |

కుపితం పైత్తికైః పిత్తం ద్రవం రక్షఞ్చ మూర్చ్ఛతి || ౧,౧౪౮.౨||

తైర్మధిస్తుల్యరూపత్వమాగమ్య వ్యాప్నువంస్తనుమ్ |

పిత్తరక్షస్య వికృతేః సంసర్గాద్దషణాదపి || ౧,౧౪౮.౩||

గన్ధవర్ణానువృత్తేషు రక్షేన వ్యపదిశ్యతే |

ప్రభవత్యస్పృజః స్థానాట్ప్లిహతో యకృతశ్చ సః || ౧,౧౪౮.౪||

శిరోగురుత్వమరుచిః శీతేచ్ఛా ధూమకోఽమృకః |

ఛర్ధితశ్చర్ధిభై భత్యం కాసః శ్వాసో భ్రమః క్షమః || ౧,౧౪౮.౫||

లోహితో న హితో మత్యుగన్ధాస్యాత్వఞ్చ విజ్వరే |

రక్షహారిద్రహరితవర్ణతా నయనాదిషు || ౧,౧౪౮.౬||

నీలలోహిత పీతానాం వర్ణానామవివేచనమ్ |

స్వప్నే ఇన్మాదధర్మిత్వం భవత్యస్మిన్భవిష్యతి || ౧,౧౪౮.౭||

ఉర్ధ్వం నాసాక్షికర్ణాన్యైర్మేథ్రయోనిగుదైరధః |

కుపితం రోమకూపైశ్చ సమన్తైస్తప్రవర్తతే || ౧,౧౪౮.౮||

ఉర్ధ్వం సాధ్యం కఫాద్యస్మాత్త్వద్విరేచనసాధితమ్ |

బహ్వౌషధాని పిత్తస్య విరేకో హి వరౌషధమ్ || ౧,౧౪౮.౯||

అనుబన్ధీ కఫో యత్ర తత్ర తస్యాపి శుద్ధికృత్ |

కషాయాః స్వాదవో యస్య విశుద్ధౌ శ్లేష్మలా హితాః || ౧,౧౪౮.౧౦||

కటుత్తిక్తకషాయా వా యే నిసర్గాత్కఘావహాః ।
 అథో యాప్యశ్చ నాయుష్మాంస్తత్ప్రచుర్ధనసాధకమ్ ॥ ౧,౧౪౮.౧౧॥
 అల్పేషధశ్చ పితృస్య వమనం నావమాషధమ్ ।
 అనుబన్ధి బలం యస్య శాస్త్రపితృనరస్య చ ॥ ౧,౧౪౮.౧౨॥
 కషాయశ్చ హితస్తస్య మధురా ఏవ కేవలమ్ ।
 కఫమారుతసంస్పృష్టమసాధ్యముపనామనమ్ ॥ ౧,౧౪౮.౧౩॥
 అసహ్యం ప్రతిలోమత్వాదసాధ్యాదౌషధస్య చ ।
 న హి సంశోధనం కీఞ్చిదస్య చ ప్రతిలోమినః ॥ ౧,౧౪౮.౧౪॥
 శోధనం ప్రతిలోమశ్చ రక్తపితృఽభిసర్జితమ్ ।
 ఏవమేవోపకమనం సంశోధనమిహేష్యతే ॥ ౧,౧౪౮.౧౫॥
 సంస్పృష్టేషు హి దోషేషు సర్వథా ఛర్ధనం హితమ్ ।
 తత్ర దోషోఽత్ర గమనం శివాస్త్ర ఇవ లక్ష్యతే ॥ ౧,౧౪౮.౧౬॥
 ఉపద్రవాశ్చ వికృతిం ఫలతస్తేషు సాధితమ్ ॥ ౧,౧౪౮.౧౭॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 రక్తపితృనిదానం నామాష్టచత్వారింశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪౯

ధన్వన్తరిరువాచ ।
 ఆశుకారీ యతః కాసః స ఏవాతః ప్రవక్ష్యతే ।
 పశ్చా కాసాః స్మృతా వాతపితృశ్లేష్మక్షతక్షయైః ॥ ౧,౧౪౯.౧॥
 క్షయాయోపేక్షితాః సర్వే బలినశ్చోత్తరోత్తరమ్ ।
 తేషాం భవిష్యతాం రూపం కణ్ఠే కణ్ఠారరోచకః ॥ ౧,౧౪౯.౨॥
 శుష్కకర్ణాస్యకణ్ఠత్వం తత్రాధోవిహితోఽనిలః ।
 ఊర్ధ్వం ప్రవృత్తః ప్రాప్యో రస్తస్మిన్మణ్ఠే చ సంస్పృజన్ ॥ ౧,౧౪౯.౩॥
 శిరాస్రోతాంసి సమ్పూర్వ్య తతోఽక్లౌన్యస్త్విపన్తి చ ।
 క్షిపన్నివాక్షిణీ క్లిష్టస్వరః పార్శ్వే చ పీడయన్ ॥ ౧,౧౪౯.౪॥
 ప్రవర్తతే సవక్రేణ భిన్నకాంస్యోపమధ్వనిః ।
 హృత్పార్శ్వేరుశిరః శూలమోహక్షోభస్వరక్షయాన్ ॥ ౧,౧౪౯.౫॥

కరోతి శుష్కకాసం మహావేగరుజాస్వనమ్ |
 సోగహర్షో కఫం శుష్కం కృచ్ఛాన్మృక్తైస్త్వలృతాం వ్రజేత్ || ౧,౧౪౯.౬ ||
 పిత్తాత్పితాక్షికత్వం చ తిక్తాస్యత్వం జ్వరో భ్రమః |
 పిత్తాస్పగ్వమనం తృష్ణా వైస్వర్యం ధూమకో మదః || ౧,౧౪౯.౭ ||
 ప్రతతం కాసవేగే చ జ్యోతిషామివ దర్శనమ్ |
 కఫాదురోల్పరుజ్జూర్ధి హృదయం స్తిమితే గురు || ౧,౧౪౯.౮ ||
 కణ్ఠే ప్రలేపమదజం పీనసచ్ఛర్షరోచకాః |
 రోమహర్షో ధనస్నిగ్ధంశ్లేష్మణాంశ్చ ప్రవర్తనమ్ || ౧,౧౪౯.౯ ||
 యుద్ధాద్యైః సాహస్యైస్తైః సేవితైరయథాబలమ్ |
 ఉపస్యన్తః క్షతో వాయుః పితృనానుగతో బలీ || ౧,౧౪౯.౧౦ ||
 కుపితః కురుతే కాసం కఫం తేన సశోణితమ్ |
 పీతం శ్యావంశ్చ శుష్కంశ్చ గ్రథీతం కుపితం బహు || ౧,౧౪౯.౧౧ ||
 ప్రివేత్కణ్ఠేన రుజతా విభిన్నేనైవ చోరసా |
 సూచిభిరివ తీష్ణాభిస్తుద్యమానేన శూలినా || ౧,౧౪౯.౧౨ ||
 దుఃఖస్పర్శేన శూలేన భేదపీడాహితాపినా |
 పర్వభేదజ్వరశ్వాసతృష్ణావైస్వర్యకమ్పవాన్ || ౧,౧౪౯.౧౩ ||
 పారావత ఇవోత్కూజన్వార్పూర్వశూలీ తతోఽస్య చ |
 కఫాద్యైర్వమనం పక్షిబలవర్ణంశ్చ హీయతే || ౧,౧౪౯.౧౪ ||
 క్షీణస్య సాస్పృజ్జూత్రత్వం శ్వాసపృష్ఠకటిగ్రహః |
 షాయుప్రధానాః కుపితా ధావతో రాజయక్షుణః || ౧,౧౪౯.౧౫ ||
 కర్షన్తి యజ్ఞాయతనే కాసం ప్రివత్కఫం తతః |
 పూతిపూయోపమం వీతం మిశ్రం హరితలోహితమ్ || ౧,౧౪౯.౧౬ ||
 సుప్యతే తుద్యత ఇవ హృదయం పచతీవ చ |
 ఆకస్మాదుష్ణశీతేచ్ఛా బహ్వశిత్వం బలక్షయః || ౧,౧౪౯.౧౭ ||
 స్నిగ్ధప్రసన్నవక్రత్వం శ్రీమద్ధర్మననేత్రతా |
 తతోఽస్య క్షయరూపాణి సర్వాణ్యావిర్భవన్తి చ || ౧,౧౪౯.౧౮ ||
 ఇత్యేష క్షయజః కాస క్షీణానాం దేహనాశనః |

యాప్యో వా బలినాం తద్వత్క్షతజోఽపి నవౌ తు తౌ || ౧,౧౪౯.౧౯ ||

సిద్ధ్యేతామపి సామర్థ్యాత్సాధ్యాదౌ చ పృథక్క్రమః |

మిశ్రా యాప్యోశ్చ యే సర్వే జరసః స్థవిరస్య చ || ౧,౧౪౯.౨౦ ||

కాసశ్వాసక్షయచ్ఛర్మిస్వరసాదాదయో గదాః |

భవన్స్తుపేక్షయా యస్మాత్తస్మాత్తాస్త్వరయా జయేత్ || ౧,౧౪౯.౨౧ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

కాసనిదానా నామైకోనపఞ్చాశదుత్తరశతతమోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౦

ధన్వన్తరిరువాచ |

అథాతః శ్వాసరోగస్య నిదానం ప్రవదామ్యహమ్ |

కాసవృద్ధ్యా భవేచ్ఛ్చాసః పూర్వైర్వా దోషకోపనైః || ౧,౧౫౦.౧ ||

ఆమాతిసారవమధువిషపాణ్ణజ్వురైరపి |

రజోధూమానిలైర్మృత్యుఘాతాదపి హిమామ్బునా || ౧,౧౫౦.౨ ||

క్షుద్రకస్తమకశ్చిన్నో మహానూర్ధ్వశ్చ పఞ్చమః |

కఫోపరుద్ధగమనపవనో విష్వగాస్థితః || ౧,౧౫౦.౩ ||

ప్రాణోదకాన్నవాహిని దుష్టస్రోతాంసి దూషయన్ |

ఉరః స్థః కురుతే శ్వాసమామాశయసముద్భవమ్ || ౧,౧౫౦.౪ ||

ప్రాగ్రూపం తస్య హృత్పాత్స్వకూలం ప్రాణవిలోమతా |

ఆనాహః శక్తిభేదశ్చ తత్రాయాసోఽతిభోజనైః || ౧,౧౫౦.౫ ||

ప్రేరితః ప్రేరయన్క్షుద్రం స్వయం స సమలం మరుత్ |

ప్రతిలోమం శిరా గచ్ఛేదుదీర్య పవనః కఫమ్ || ౧,౧౫౦.౬ ||

పరిగృహ్యశిరోగ్రీవమురః పార్శ్వే చ పీడయన్ |

కాసం ఘుర్ఘురకం మోహమరుచిమ్పిసనం భృశమ్ || ౧,౧౫౦.౭ ||

కరోతి తీవ్రవేగఞ్చ శ్వాసం ప్రాణోపతాపినమ్ |

ప్రతామ్యేత్తస్య వేగేనస్థివనాన్తే క్షణం సుఖీ || ౧,౧౫౦.౮ ||

కృచ్ఛాచ్ఛయానః శ్వసితీ నిషణ్ణః స్వాస్థ్యమర్హతి |

ఉచ్చితాక్షో లలాటేన స్విద్యతా భృశమార్తిమాన్ || ౧,౧౫౦.౯ ||

విశుష్కాస్యో ముహుః శ్వాసః కాఙ్కతుస్యష్టం సవేపథుః ।
 మేఘాముఖీతప్రాగ్వాతైః శ్లేష్మలైశ్చ వివర్ధతే ॥ ౧,౧౫౦.౧౦॥
 స యాప్యస్తమకః సాధ్యో నరస్య బలినో భవేత్ ।
 జ్వరమూర్చావతః సీతైర్ను శామ్యేత్పుథమస్తు సః ॥ ౧,౧౫౦.౧౧॥
 కాసశ్వసితవచ్చీర్ణమర్మచేదరుజార్ధితః ।
 సస్వేదమూర్ఛః సానాహో బస్తిదాహవిబోధవాన్ ॥ ౧,౧౫౦.౧౨॥
 అధోదృష్టిః శుతాక్షస్తు స్నిహ్యార్దక్తైకలోచనః ।
 శుష్కాస్యః ప్రలపన్దినో నష్టచ్ఛాయో విచేతనః ॥ ౧,౧౫౦.౧౩॥
 మహాతామహతా దీనో నాదేన శ్వసితీ క్రథన్ ।
 ఉద్ధాయమానః సంరభో మత్తర్షభ ఇవానిశమ్ ॥ ౧,౧౫౦.౧౪॥
 ప్రసప్తజ్ఞానవిజ్ఞానో విభ్రాన్తనయనాననః ।
 నేత్రే సమాక్షిపన్బద్ధమూత్రవర్చా విశిర్ణవాక్ ॥ ౧,౧౫౦.౧౫॥
 శుష్కకణ్ఠో ముహుశ్చైవ కర్ణశఙ్ఖాశిరోఽతిరుక్ ।
 యో దీర్ఘముచ్ఛ్వాసీత్యూర్ధ్వం న చ ప్రత్యాహారత్యథః ॥ ౧,౧౫౦.౧౬॥
 శ్లేష్మావృతముఖశ్రోత్రః క్రుద్ధగన్ధవహార్ధితః ।
 ఊర్ధ్వం సమీక్షతే భ్రాన్తమక్షిణీ పరితః ఊపన్ ॥ ౧,౧౫౦.౧౭॥
 మర్మసు చ్చిద్యమానేషు పరిదేవీ నిరుద్ధవాక్ ।
 ఏతే సిద్ధ్యయురవ్యక్తాః వ్యక్తాః ప్రాణహరా ద్రువమ్ ॥ ౧,౧౫౦.౧౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 శ్వాసనిదానా నామ పంచాశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౧

ధన్వన్తరిరువాచ ।

హిక్రారోగనిదానఞ్చ వక్ష్యే సుశ్రుత ! తచ్ఛృణు ।

శ్వాపైకహేతుః ప్రాగ్రూపం సంఖ్యా ప్రకృతिसంశ్రయా ॥ ౧,౧౫౧.౧॥

హిక్రా భక్ష్యోద్భవా క్షుద్రా యమలా మహతీతి చ ।

గమ్భిరా చ మరుత్తత్ర త్వరయాయుక్తినేపితైః ॥ ౧,౧౫౧.౨॥

రూక్షతీక్షణురాశానైరన్నపానైః ప్రవీడితః ।
 కరోతి హిక్రాం శ్వసనః మన్దశబ్దాం క్షుధానుగామ్ ॥ ౧,౧౫౧.౩॥
 సమం సన్ధ్యాన్నపానేన యా ప్రయాతి చ సాన్నజా ।
 ఆయాసాత్పవనః క్రుద్ధః క్షుద్రాం హిక్రాం ప్రవర్తయేత్ ॥ ౧,౧౫౧.౪॥
 జత్రుమూలాత్పరిసృతా మన్దవేగవస్తీ హి సా ।
 వృద్ధిమాయాసతో యాతి భుక్తమాత్రే చ మార్దబమ్ ॥ ౧,౧౫౧.౫॥
 చిరేణ యమలైర్వైగైర్యా హిక్రా సమ్ప్రవర్తతే ।
 పరిణామాన్ముఖే వృద్ధిం పరిణామే చ గచ్ఛతి ॥ ౧,౧౫౧.౬॥
 కమ్పయస్తీ శిరో గ్రీవాం యమలాం తాం వినిర్దిశేత్ ।
 ప్రలాపచ్ఛర్ద్యతీసారనేత్రవిప్లవజృమ్భితా ॥ ౧,౧౫౧.౭॥
 యమలా వేగినీ హిక్రా పరిణామవతీ చ సా ।
 ధ్వస్తప్రూశజ్ఞయుగ్మస్య శ్రుతివిప్లవచక్షుషః ॥ ౧,౧౫౧.౮॥
 స్తమ్భయస్తీ తనుం వాచం స్మృతిం సంజ్ఞాం చ ముఖచ్ఛతీ ।
 తుదస్తీ మార్గమాణస్య కుర్వతీ మర్మఘట్టనమ్ ॥ ౧,౧౫౧.౯॥
 పృష్ఠతో నమనం సార్ద్యం మహాహిక్రా ప్రవర్తతే ।
 మహాశూలా మహాశబ్దా మహావేగా మహాబలా ॥ ౧,౧౫౧.౧౦॥
 పక్రాశయాచ్చ నాభేర్వా పూర్వవత్సా ప్రవర్తతే ॥ ౧,౧౫౧.౧౧॥
 తద్రూపా సా మహాత్కుర్యాజ్ఞామ్భణాం గప్రసారణమ్ ।
 గమ్భిరేణ నిదానేన గమ్భిరా తు సుసాధయేత్ ॥ ౧,౧౫౧.౧౨॥
 ఆద్యే ద్వే వర్జయేదన్యే సర్వలిక్ణాం చ వేగినీమ్ ।
 సర్వస్య సంచితామస్య స్థవీరస్య వ్యవాయిసః ॥ ౧,౧౫౧.౧౩॥
 వ్యాధిభిః క్షీణదేహస్య భక్తచ్ఛేదకృశస్య చ ।
 సర్వేఽపి రోగా నాశాయ న త్వేవం శాస్తుకారిణః ॥ ౧,౧౫౧.౧౪॥
 హిక్రాశ్వాసౌ యథా తౌ హి మృత్యుకాలే కృతాలయౌ ॥ ౧,౧౫౧.౧౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 హిక్రానిదానా నామైకపఞ్చాశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౨

ధన్వన్తరీరువాచ ।

అథాతో యక్ష్మరోగస్య నిదానం ప్రవదామ్యహమ్ ।

అనేకరోగానుగతో బహురోగపురోగమః ॥ ౧,౧౫౨.౧॥

రాజయజ్ఞా క్షయః శోషో రోగరాడితి కథ్యతే ।

నక్షత్రాణాం ద్విజానాఞ్చ రాజ్ఞోఽభూద్యదయం పురా ॥ ౧,౧౫౨.౨॥

యచ్ఛ రాజా చ యజ్ఞా చ రాజయజ్ఞా తతో మతః ।

దేహాషధక్షయకృతేః క్షయస్తతస్మభవాచ్ఛ సః ॥ ౧,౧౫౨.౩॥

రసాదిశోషణాచ్ఛోషో రోగరాడితి రాజవత్ ।

సాహసం వేగసంరోధః శుక్రాజః స్నేహసంక్షయః ॥ ౧,౧౫౨.౪॥

అన్నపానవిధిత్యాగశ్చత్వారస్తస్యహేతవః ।

తైరుదీర్ఘోఽనిలః పిత్తం వ్యర్థం చోదీర్య సర్వతః ॥ ౧,౧౫౨.౫॥

శరీరసన్నిమావిశ్య తాః శిరాః ప్రతిపీడయన్ ।

ముఖాని ప్రోతసాం రుద్ధ్వా తథైవాతివిసృజ్య వా ॥ ౧,౧౫౨.౬॥

మధ్యమూర్ధ్వమధస్తిర్యగవ్యథాం సజ్జనయేద్ధృదః ।

రూపం భవిష్యతస్తస్య ప్రతిశ్శాయో భృశం జ్వరః ॥ ౧,౧౫౨.౭॥

ప్రసేకో ముఖమాధుర్యం మార్దవం వహ్నిదే హయోః ।

తౌల్యభావోఽన్నపానాదౌ శుచావశుచిపీక్షణమ్ ॥ ౧,౧౫౨.౮॥

మక్షితాత్పణకేశాదిపాతః ప్రాయోఽన్నపానయోః ।

హృల్లాసశ్చర్దిరరుచిరస్నాతేఽపి బలక్షయః ॥ ౧,౧౫౨.౯॥

పాణ్యోరువక్షః పాదాస్యకుక్ష్యక్షోరతిశుక్లతా ।

బాహ్యోః ప్రతోదో జిహ్వాయాః కాయే బైభత్స్యదర్శనమ్ ॥ ౧,౧౫౨.౧౦॥

స్త్రీమద్యమాంసప్రియతా ఘృణితా మూర్ధగుణ్ణనమ్ ।

సఖకేశాస్థివృద్ధిశ్చ స్వప్నే చాభిభవో భవేత్ ॥ ౧,౧౫౨.౧౧॥

పతనం కృకలాసాహికపిశ్వాపదపక్షిభిః ।

కేశస్థితుషభస్మాదితరౌ సమధిరోహణమ్ ॥ ౧,౧౫౨.౧౨॥

శూన్యానాం గ్రామదేశానాం దర్శనం శుష్యతోఽమ్భసః ।

జ్యోతిర్దివి దవాగ్నినాం జ్వలతాం చ మహీరుహామ్ || ౧,౧౫౨.౧౩||
 పీనసశ్వాసకాసం చ స్వరమూర్ధరుజోఽరుచిః |
 ఊర్ధ్వనిః శ్వాససంశోషావధశ్చర్ధిశ్చ కోష్ఠగే || ౧,౧౫౨.౧౪||
 స్థితే పార్శ్వే చ రుగ్బోధే సన్ధిస్థే భవతి జ్వరః |
 రూపాణ్యైకాదశైతాని జాయంతే రాజయక్షుణః || ౧,౧౫౨.౧౫||
 తేషాముపద్రవాన్విద్యాత్కణ్ఠధ్వంసకరీ రుజాః |
 జృమ్భాఙ్గమర్దనిస్థివవహ్నిమాన్ద్యాస్యపూతితా || ౧,౧౫౨.౧౬||
 తత్ర వాతాచ్ఛిరః పార్శ్వశూలనం సాంగమర్దనమ్ |
 కణ్ఠరోధః స్వరభ్రంశః పితృత్పాదాంసపాణిషు || ౧,౧౫౨.౧౭||
 దాహోఽతిసారోఽస్పృచ్ఛర్దిర్ముఖగన్ధో జ్వరో మదః |
 కఫాదరోచకచ్ఛర్దికాసా అర్ధ్యాం గగోరవమ్ || ౧,౧౫౨.౧౮||
 ప్రసేకః పీనసః శ్వాసః స్వరభేదోఽల్పవహ్నితా |
 దోషైర్మూలనలత్వేన శోథలేపకఫోల్బణైః || ౧,౧౫౨.౧౯||
 ప్రోతోముఖేషు రుద్ధేషు ధాతుషు స్వల్పకేషు చ |
 విదాహో మనసః స్థానే భవన్త్యన్యే హ్యుపద్రవాః || ౧,౧౫౨.౨౦||
 పచ్యతే కోష్ఠ ఏవాన్నమమ్లయుక్తై ర్సైర్యుతమ్ |
 ప్రాయోఽస్య క్షయభాగానాం నైవాన్నం చాఙ్గపుష్పయే || ౧,౧౫౨.౨౧||
 రసో హ్యస్య న రక్తాయ మాంసాయ కురుతే తు తత్ |
 ఉపప్లబ్ధః సమన్తాచ్ఛ కేవలం వర్తతే క్షయా || ౧,౧౫౨.౨౨||
 లిజ్జేష్యల్పేష్యతిక్షీణం వ్యాధౌ షట్కరణక్షయమ్ |
 వర్ణయేత్సాధయేదేవ సర్వేష్యపి తతోఽన్యథా || ౧,౧౫౨.౨౩||
 దోషైర్వ్యస్తైః సమస్తైశ్చ క్షయాత్సర్వస్య మేదసః |
 స్వరభేదో భవేత్తస్య ఙ్గమో రూక్షశ్చలః స్వరః || ౧,౧౫౨.౨౪||
 శుకవర్ణాభకణ్ఠత్వం స్నిగ్ధోష్ణోపశమోఽనిలాత్ |
 పితృత్పాలుగలే దాహః శోషో భవతి సన్తతమ్ || ౧,౧౫౨.౨౫||
 లిమ్పన్నివ కప్తైః కణ్ఠం ముఖం ఘృరఘురాయతే |
 స్వయం విరుద్ధైః సర్వైస్తు సర్వాల్లిజైః క్షయో భవేత్ || ౧,౧౫౨.౨౬||

ధూమాయతీవ చాత్యర్థముదేతి శ్లేష్మలక్షణమ్ |
 కృచ్ఛసాధ్యః క్షయాశ్చాత్ర సర్వైరల్పజ్ఞః వర్జయేత్ || ౧,౧౫౨.౨౭||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యక్షునిదానా నామ ద్విపఞ్చాశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౩

ధన్వన్తరిరుదాచ |
 అరోచకనిదాన్తే వక్ష్యేఽహం సుశ్రుతాధునా |
 అరోచకో భవేద్దోషైరిహ్యోహృదయసంశ్రయైః || ౧,౧౫౩.౧||
 సన్నిపాతేన మనసః సన్తాపేన చ పఞ్చమః |
 కషాయతిక్తమధురం వాతాదిషు ముఖం క్రమాత్ || ౧,౧౫౩.౨||
 సర్వం వీతరసం శోకక్రోధాదిషు యథా మనః |
 ఛర్దిదోషైః పృథక్సర్వైర్దుష్టైరవ్యైశ్చ పఞ్చమః || ౧,౧౫౩.౩||
 ఉదానోఽధిక్రతాన్దోషాన్సర్వం సన్ధ్యర్హమస్యతి |
 ఆశు క్లేశోఽస్య లావణ్యప్రసేకారుచయః క్రమాత్ || ౧,౧౫౩.౪||
 నాభిపృష్ఠం రుజత్యాశు పార్శ్వే చాహారముత్క్లిపేత్ |
 తతో విచ్ఛిన్నుల్పాల్పకషాయం ఫేనిలం వమేత్ || ౧,౧౫౩.౫||
 శబ్దోద్గరయుతః కృచ్ఛమనుకృచ్ఛేణ వేగవత్ |
 కాసాస్యశోషకం వాతాత్స్వరపీడాసమన్వితమ్ || ౧,౧౫౩.౬||
 పితౄత్కారోదకనిభం ధూమ్రం హరితపీతకమ్ |
 సాస్పగ్లం కటుతిక్తం తృణ్మూర్ఛాదాహపాకవత్ || ౧,౧౫౩.౭||
 కఫాత్స్నిగ్ధం ఘనం పీతం శ్లేష్మతస్తు సమాక్షికమ్ |
 మధురం లవణం భూరి ప్రసక్తం లోమహర్షణమ్ || ౧,౧౫౩.౮||
 మఖశ్వయభుమాధుర్యతన్ద్రాహృల్లాసకాసవాన్ |
 సర్వైర్ద్రిజైః సమాపన్నస్త్రాజ్యో భవతి సర్వథా || ౧,౧౫౩.౯||
 సర్వం యస్య చ విద్విష్టం దర్శనశ్రవణాదిభిః |
 వాతాదినైవ సంక్రుద్ధకృమిదుష్టాన్నజే గదే |
 శూలవేపతుహృల్లాసో విశేషాత్కృమిజే భవేత్ || ౧,౧౫౩.౧౦||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ౨రోచకనిదానా నామ త్రిపంచాశదుత్తరశతతమో౨ధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౪

ధన్వన్తరిరువాచ ।

హృద్రోగాదినిదానం తే వక్ష్యే౨హం సుశ్రుతాధునా ।

కృమిహృద్రోగలిజ్జేశ్చ స్మృతాః పంచ తు హృద్గతాః ॥ ౧,౧౫౪.౧॥

వాతేన శూన్యాతాత్యర్థం భుజ్యతే రోరుదీతి చ ।

భిద్యతే శుష్యతే స్తబ్ధం హృదయం శూన్యాతా భ్రమః ॥ ౧,౧౫౪.౨॥

అకస్మాద్దీనతా శోకో భయం శబ్దే౨సైష్ఠితా ।

వేపథుర్వేపనాన్మోహః శ్వాసరోధో౨ల్పనిద్రతా ॥ ౧,౧౫౪.౩॥

పిత్తాత్మష్టా శ్రమో దాహో న్వేదో౨మ్లకఫజః క్రమః ।

ఛర్దనం హ్యమ్లపిత్తస్య ధూమకల్పితకో జ్వరః ॥ ౧,౧౫౪.౪॥

శ్లేష్మణా హృదయం స్తబ్ధం భారికం సాశ్మగర్భవత్ ।

కాసాస్థిసాదనిష్ఠీవనిద్రాలస్యారుచిజ్వరాః ॥ ౧,౧౫౪.౫॥

హృద్రోగే హి త్రిభిర్దేషైః కృమిభిః శ్యావనేత్రతా ।

తమః ప్రవేశో హృల్లాసః శోథః కణ్ఠాః కఫస్తుతిః ॥ ౧,౧౫౪.౬॥

హృదయం సతతం చాత్ర క్రకచేనేవ దీర్యతే ।

చికిత్సదామయం (౮౦) ఘోరం తచ్ఛీఘ్రం శీఘ్రమారిణమ్ ॥ ౧,౧౫౪.౭॥

వాతాత్పిత్తాత్కఫాత్మష్టా సన్నిపాతాద్బలక్షయః ।

షష్ఠీ స్యాదుపసర్గాచ్చ వాతపిత్తే చ కారణమ్ ॥ ౧,౧౫౪.౮॥

సర్వేషు తత్ప్రకోపో హి సమ్యగ్ధాతుప్రశోషణాత్ ।

సర్వదేహాభ్రామోత్కమృతాపహృద్ధాహమోహకృత్ ॥ ౧,౧౫౪.౯॥

జిహ్వోమూలగలక్లోమతాలుతోయవహః శిరాః ।

సంశోష్య తృష్ణా జాయన్తే తాసాం సామాన్యలక్షణమ్ ॥ ౧,౧౫౪.౧౦॥

ముఖశోషో జలాత్పిరన్నద్వేషః స్వరక్షయః ।

కణ్ఠోష్ఠతాలుకార్కశ్యాజ్జిహ్వోనిష్క్రమణే క్షమః ॥ ౧,౧౫౪.౧౧॥

ప్రలాపశ్చిత్తవిభ్రంశో హ్యుద్ధరాడ్యస్తథామయః ।
 మారుతాత్క్షామతాదైన్యం శఙ్ఖభే (తో) దః శిరోభ్రమః ॥ ౧,౧౫౪.౧౨ ॥
 గన్ధాజ్ఞానాన్యవైరస్యశ్రుతినిద్రాబలక్షయాః ।
 శీతామ్లఫేనవృద్ధిశ్చ పితౄన్మూర్ఛాస్యతిక్తతా ॥ ౧,౧౫౪.౧౩ ॥
 రక్తేక్షణత్వం సతతం శోషో దాహోఽతిధూమకః ।
 కఫో రసాద్వికుపితస్తోయవాహిషు మారుతః ॥ ౧,౧౫౪.౧౪ ॥
 స్రోతస్తు సకఫం తేన పఙ్కవచ్ఛోష్యతే తతః ।
 శూకైరివాచితః కణ్ఠో నిద్రా మధురవక్రతా ॥ ౧,౧౫౪.౧౫ ॥
 ఆధ్మానం శిరసో జాడ్యం సైమిత్యచ్ఛర్ష్యరోచకమ్ ।
 ఆలస్యమవిపాకఞ్చ యః స స్యాత్సర్వలక్షణః ॥ ౧,౧౫౪.౧౬ ॥
 ఆమోద్భవాచ్ఛ రక్తస్య సంరోధాద్వాతపిత్తతా ।
 ఉష్ణాక్రాంతస్య సహసా శీతామ్నో భజతస్తుషా ॥ ౧,౧౫౪.౧౭ ॥
 ఉష్ణాదూర్ధ్వం గతః కోష్ఠం కుర్వాద్వై పిత్తజైవసా ।
 యా చ పానాతిపానోత్థా తీక్ష్ణగ్రే స్నేహపాకజా ॥ ౧,౧౫౪.౧౮ ॥
 స్నిగ్ధకట్యమ్లలవణభోజనేన కఫోద్భవా ।
 తృష్ణారసక్షయోక్తేన లక్షణేన క్షయాత్మికా ॥ ౧,౧౫౪.౧౯ ॥
 శోషమోహజ్వరాద్యన్యదీర్ఘరోగోపసర్గతః ।
 యా తృష్ణా జాయతే తీవ్రా సోపసర్గాత్మికా స్మృతా ॥ ౧,౧౫౪.౨౦ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఆప్లపిత్తనిదానా నామ చతుః పంచాశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౫

ధన్వన్తరిరువాచ ।
 వక్ష్యే మదాత్యయాదేశ్చ నిదానం మునిభాషితమ్ ।
 తీక్ష్ణమ్లరూక్షసూక్ష్మామ్లవ్యవాయాసుకరం లఘు ॥ ౧,౧౫౫.౧ ॥
 వికాశి విశదం మధ్యం మేదసోఽస్మాద్విపర్యయః ।
 తీక్ష్ణోదయాశ్చ దివ్యక్రాశ్చిత్తోపప్లవినో గుణాః ॥ ౧,౧౫౫.౨ ॥
 జీవితాంతాః ప్రజాయంతే విషేణోత్కర్షవర్షినా ।

తీక్షణదిభిర్గుణైర్మద్యం మాన్యదీనోజసో గుణాన్ || ౧,౧౫౫.౩||
 దశభిర్గుణైః సంక్షోమ్యం చేతో నయతి చాక్రియమ్ |
 ఆద్యే మదే ద్వితీయేఽపి ప్రమ (మో) దాయతనే స్థితః || ౧,౧౫౫.౪||
 దుర్వికల్పహతో మూఢః సుఖమిత్యభిముచ్యతే |
 మధ్యమోత్తమయోః సన్ని ప్రాప్య రాజాసనో మదః || ౧,౧౫౫.౫||
 నిరఙ్కుశ ఇవ వ్యాలో న కిఞ్చిన్నా చరేత్తతః |
 ఇయం భూమిరవాచ్యానాం దౌః శీలస్యేదమాస్పదమ్ || ౧,౧౫౫.౬||
 ఏకోఽయం బహుమార్గాయాః దుర్గర్(మ) తేర్ధర్శకః పరమ్ |
 నిశ్చేష్టః సన్నవాక్షేతే తృతీయేఽత్ర మదే స్థితః || ౧,౧౫౫.౭||
 మరణాదపి పాపాత్మా గతః పాపతరాం దశామ్ |
 ధర్మాధర్మం సుఖం దుఃఖం మానానర్థం హితాహితమ్ || ౧,౧౫౫.౮||
 న వేద శీకమోహార్తం శోష (క) మోహాదిసంయుతః |
 సోన్మాదభ్రమమూర్ఛాయాం సాపస్మారః పతత్యధః || ౧,౧౫౫.౯||
 నాతి మాద్యన్తి బలినః కృతాహారా మహాశనాః |
 వాతాత్పితృత్కఫాత్సర్వైర్భవేద్రోగో మదాత్యయః || ౧,౧౫౫.౧౦||
 సామాన్యలక్షణం తేషాం ప్రమోహో హృదయవ్యథా |
 విభేదం ప్రసభం తృష్ణా సౌమ్యో గ్లానిర్జ్వరోఽరుచిః || ౧,౧౫౫.౧౧||
 పురోవిబన్ధస్తిమిరం కాసః శ్వాసః ప్రజాగరః |
 స్వేదోఽతిమాత్రం విష్టమ్భుః శ్వయభుశ్చిత్తవిభ్రమః || ౧,౧౫౫.౧౨||
 స్వప్నేనేవాభిభవతి న చోక్తశ్చ స భాషతేః |
 పితృద్ధాహజ్వరః స్వేదో మోహో నిత్యం చ విభ్రమః || ౧,౧౫౫.౧౩||
 శ్లేష్మణశ్చర్దిర్వల్లాసో నిద్రా చోదరగౌరవమ్ |
 సర్వజే సర్వలిక్లత్వం జ్ఞాత్వా మద్యం పిబేత్తు యః || ౧,౧౫౫.౧౪||
 సహసా రుచిరం చాన్యతరధ్వంసకశోషణౌ |
 భవేతాం?మారుతాత్కష్టాద్భవేత్త స్య విశేషతః || ౧,౧౫౫.౧౫||
 ధ్వంసకశ్లేష్మనిష్ఠివాః కణ్ఠశోషోఽతినద్రతా |
 శబ్దాసహత్వం తచ్చిత్తవిక్షేపోఽజ్ఞే హి వాతరుక్ || ౧,౧౫౫.౧౬||

హృత్కణ్ఠరోగః సమోహః శ్వాసతృష్ణావమిజ్వరాః ।
 నివర్తేద్యస్తు మద్యేభ్యో జితాత్మా బుద్ధిపూర్వకృత్ ॥ ౧,౧౫౫.౧౭॥
 వికారైః క్లిశ్యతే జాతు న స శరీరమానసః ।
 రజోమోహహితాహారపాస్య స్యుస్తయో గదాః ॥ ౧,౧౫౫.౧౮॥
 వసాస్పక్ష్మేదనావాహిస్తోతోరోధః సుద్భవాః ।
 మదమూర్ఛాపసంన్యాసా యథోత్తరబలోద్భవాః ॥ ౧,౧౫౫.౧౯॥
 మదోఽత్ర దోషైః సర్వైస్తు రక్తమద్యవిషైరపి ।
 శక్త్యాసన్త్యాగ్ధతాభాసశ్చలశ్చలితవేష్టితః ॥ ౧,౧౫౫.౨౦॥
 రూక్షశ్యామారుణతనుర్మద్యే వాతోద్భవే భవేత్ ।
 పిత్తేన క్రోధనో రక్తపీతాభః కలహప్రియః ॥ ౧,౧౫౫.౨౧॥
 స్వప్నేఽసమృద్ధవాక్యాదిః కఘాధ్యాయనపరో హి సః ।
 సర్వోత్థనన్నిపాతేన రక్తస్తమ్భాఙ్గదూషణమ్ ॥ ౧,౧౫౫.౨౨॥
 పిత్తలిక్ష్మత్వమాద్యేన వికృతేహా స్వరాజ్ఞతా ।
 విసత్కమ్పోతినిద్రా చ సర్వేభ్యోఽభ్యధికం శ్రమః ॥ ౧,౧౫౫.౨౩॥
 లక్షయేల్లక్షణోత్కర్షాద్వాతాదీఞ్చోఽఞ్చితాదిషు ।
 అరుణం నీలకృష్ణం వా సమ్ప్రవిశ్యన్విశేత్తమః ॥ ౧,౧౫౫.౨౪॥
 శీఘ్రం చ ప్రతిబుధ్యేత హృత్ప్రీడా వేపథుర్భ్రమః ।
 కాసః శ్యావారుణా చ్ఛాయా మూర్ఛాయాం మారుతాత్మకః ॥ ౧,౧౫౫.౨౫॥
 పిత్తేన రక్తం పీతం వా నభః పశ్యన్విశేత్తమః ।
 విబుధ్యేత చ సస్వేదో దాహతృష్ణోపపీడితః ॥ ౧,౧౫౫.౨౬॥
 భిన్నవత్పితనీలాభో రక్తనీలాకులేక్షణః ।
 కఘేన మేఘసంకాశం పశ్యత్యాకాశమావిశేత్ ॥ ౧,౧౫౫.౨౭॥
 తమశ్చిరాచ్చ బుధ్యే హృదురః సుప్రసేకవాన్ ।
 గురుభిస్త్రిమితై (౨) రజ్జే రాజధర్మావబన్ధాన్(వత్) ॥ ౧,౧౫౫.౨౮॥
 సర్వాకృత్ప్రిభిర్దేషైరపస్మార ఇవాపరః ।
 పాతయత్యాశు నిశ్చేష్టం వినా బీభత్సవేష్టితైః ॥ ౧,౧౫౫.౨౯॥
 దోషైస్తు మదమూర్ఛాయాం కృతవేగేషు దేహినామ్ ।
 స్వయమేవోపశామ్యన్తి సంన్యాసేనోషధైర్పివా ॥ ౧,౧౫౫.౩౦॥

వాగ్దేహమనసాం చేష్టామాక్షిప్యాతిబలాబలాః |
 ససన్యాసం నిపతితాః ప్రాణాఘాతనసంశ్రయాః || ౧,౧౫౫.౩౧||
 భవన్తి తేన పురుషాః కాష్ఠభూతా మృతోపమాః |
 మ్రియేత శీఘ్రం శీఘ్రం చేచ్ఛికిత్సా న ప్రయుజ్యతే || ౧,౧౫౫.౩౨||
 అగాధే గ్రాహబహులై సలిలౌఘ ఇవార్ణవే |
 సంన్యాసే వినిమజ్జంతం నరమాశు నివర్తయేత్ || ౧,౧౫౫.౩౩||
 మదమానరోషతోష ప్రవృత్తిభిరితస్తతః |
 యుక్తాయుక్తం చ సమం యుక్తిం యుక్తే న మద్యేన || ౧,౧౫౫.౩౪||
 బలకాసదేశపాత్రం ప్రకృతినహతామథవా వయాంసి? |
 ప్రవిభజ్ఞాత్తనురూపం పిబతి తతః పిబత్యమృత || ౧,౧౫౫.౩౫||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 మదాత్యయాదినిదానం నామ పంచపంచోశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౬

ధన్వన్తరిరువాచ |
 అథార్ఘసాం నిదానం చ వ్యాఖ్యాస్యమి చ సుశ్రుత ! |
 సర్వదా ప్రాణీనాం మాంసే కీలకాః ప్రభవన్తి యే || ౧,౧౫౬.౧||
 అర్ఘాంసి తస్మాదుచ్యన్తే గుదమార్గనిరోధనాత్ |
 దోషస్త్వజ్ఞాంసమేదాంసి సన్దూప్య వివిధాకృతీన్ || ౧,౧౫౬.౨||
 మాంసాంకురానపానాదౌ కుర్వన్త్యర్ఘాంసి తాఙ్జగుః |
 సహజన్మాన్త్రోత్థేన భేదో ద్వేధా సమాసతః || ౧,౧౫౬.౩||
 శుష్కాగ్రావావిభేదాశ్చ గుదస్థానానుసంశ్రయాః |
 అర్ధపంచుక్కులిన్తస్మిన్స్త్రోఽఘ్యర్థాఙ్గులిస్థితాః || ౧,౧౫౬.౪||
 బాల్యప్రవాహిణీ తాసామన్త్రమధ్యే విసర్జిసీ |
 బాహ్యసంవరణే తస్యా గుదాదౌ బహిరఙ్గులే || ౧,౧౫౬.౫||
 సార్థాఙ్గులప్రమాణేన రోమాణ్యత్ర తతః పరమ్ |
 తత్ర హేతుః సహోత్థానాం బాల్యే బీజోపతస్తతా || ౧,౧౫౬.౬||

అర్కసాం బీజసృష్టిస్తు మాతాపిత్రపచారతః ।
 దేవతానాం ప్రకోపే హి సాన్నిపాతస్య చాన్యతః ॥ ౧,౧౫౬.౭॥
 అసాధ్యా ఏవమాఖ్యాతాః సర్వే రోగాః కులోద్భవాః ।
 సహజాని విశేషేణ రూక్షదుర్దర్శనాని తు ॥ ౧,౧౫౬.౮॥
 అన్తర్ముఖాని పాణ్ణాని దారుణోపద్రవాణి చ ।
 యోజ్యాని చ పృథోగ్దోషసంసర్గనిచయాత్స్వతః ॥ ౧,౧౫౬.౯॥
 శుష్కాణి వాతశ్లేష్మభ్యామార్ద్రాణి త్వస్య పితృతః ।
 దోషప్రకోపహతుస్తు ప్రాగుక్షేవస్త్రసాదిని ॥ ౧,౧౫౬.౧౦॥
 అగ్నౌ మలేఽతినిచితే పునశ్చాయం (తి) వ్యవాయతః ।
 పానసంక్షోభవిషమకఠినక్షుద్రకాశనాత్ ॥ ౧,౧౫౬.౧౧॥
 బస్తినేత్రగల్వాష్టోత్థతలభేదాదిఘట్టనాత్ ।
 భృశశీతామ్బుసంస్పర్శప్రతతాతిప్రవాహణాత్ ॥ ౧,౧౫౬.౧౨॥
 గతమూత్రశకృద్వేగధారణాత్తదుదీరణాత్ ।
 జగుప్సాతీసారమేవ గ్రహణీ సోఽప్యపద్రవః ॥ ౧,౧౫౬.౧౩॥
 కర్షణాద్విషమాదేశ్వచేష్టాభ్యో యోషితాం పునః ।
 ఆమగర్భప్రపతనాద్గర్భవృద్ధిప్రపీడనాత్ ॥ ౧,౧౫౬.౧౪॥
 ఈద్మశైశ్వాపరైర్వాయురపానః కుపితో మలే ।
 పాయోర్వలీఘ సద్రవృత్తిభాస్వన్నిః పూర్ణమూర్తిఘ ॥ ౧,౧౫౬.౧౫॥
 జాయస్తేఽర్కానితు తత్పూర్వం లక్షణం వహ్నిమన్దతా ।
 విష్టమృగః సాస్థిసదనం పిణ్డీ (ష్ట) కోద్వేష్టనం భ్రమః ॥ ౧,౧౫౬.౧౬॥
 సాన్యోత్థోనేత్రయోః శోథః శకృద్భవేదోఽథ వా గ్రహాః ।
 మారుతః పురతో మూఢః ప్రాయో నాభేరథశ్చరన్ ॥ ౧,౧౫౬.౧౭॥
 సరక్తః పరికృన్తంశ్చ కృచ్ఛాచ్చిదాకుఞ్చతి శ్వసన్ ।
 అన్త్రకూజనమాటోపః షాఠితోద్ధారభూరితా ॥ ౧,౧౫౬.౧౮॥
 ప్రభూతమూత్రమల్పా విడశ్రద్ధా ధూమ్రకోష్ఠకః ।
 శిరః పృష్ఠోరసాం శూలమాలస్యం భిన్నవర్చసమ్ ॥ ౧,౧౫౬.౧౯॥
 ఇన్ద్రియార్థేఘ లౌల్యం చ క్రోధో దుఃఖోపచారతః ।
 ఆశక్కౌ గ్రహణీ శోథః పాణ్ణుగుల్మోదరేఘ చ ॥ ౧,౧౫౬.౨౦॥

ఏతాన్యేవ వివర్ధన్తే జాతేష్యహతనామసు ।
 నివర్తమానో మానో హి తైరథోమార్గరోధతః ॥ ౧,౧౫౬.౨౧॥
 ఙ్కోభయేదనిలానన్యాన్స్వర్వేన్ద్రియశరీగాన్ ।
 తథా మూత్రశకృత్పిత్తకఫాన్వాయుశ్చ శోషయన్ ॥ ౧,౧౫౬.౨౨॥
 ముష్ణాత్యగ్నిం తతః సర్వే భవన్తి ప్రాయశోఽర్థసః ।
 కృశో భృశం హతోత్సాహో దీనః ఙ్ఞామోఽథ నిష్ప్రభః ॥ ౧,౧౫౬.౨౩॥
 అసారీ విగతచ్ఛాయో జన్తుదగ్ధ ఇవద్రుమ ।
 కృచ్ఛ్యైరుగ్రదవైర్గ్రస్తో యక్షోక్తైర్మృపీడనైః ॥ ౧,౧౫౬.౨౪॥
 తథా కాశపిపాసాస్మవైరస్యశ్వాసపీననైః ।
 క్లమాన్లభన్లవమధుక్షవధుశ్వయధుజ్జ్వరైః ॥ ౧,౧౫౬.౨౫॥
 క్షైబ్యబాధిర్యస్మైమిత్యశర్కరాపరిపీడితః ।
 ఙ్ఞామో భిన్నస్వరో ధ్యాయన్మృహుః స్థీవన్నరోచకీ ॥ ౧,౧౫౬.౨౬॥
 సర్వపర్వాస్థిహృన్నాభీపాయువజ్జణశూలవాన్ ।
 గుదేనస్త్రవతా పిత్తం బలాకోదరసన్నిభమ్ ॥ ౧,౧౫౬.౨౭॥
 విశుష్కం చైవ ముక్తాగ్రం పక్వామం చాస్తరాస్తరమ్ ।
 పాణ్డుపిత్తం హరిద్రాక్తం పిచ్చిలం చోపవేశ్యతే ॥ ౧,౧౫౬.౨౮॥
 గుదాఙ్కురా బహ్వనిలాః శుష్కాశ్చిమచిమాన్వితాః ।
 పీనాన్గారారుణాః స్తబ్ధా విషమాః పరుషాకరాః ॥ ౧,౧౫౬.౨౯॥
 మిథో వినదృశ వక్త్రాస్త్రీన్ష్ణా విస్ఫుటి(రి) తాననాః ।
 శిమ్బీఖర్జ్వరకర్కణ్ధాకారాప్సఫలసన్నిభాః ॥ ౧,౧౫౬.౩౦॥
 కేచిత్కదమృపుషాభాః కేచిత్సిద్ధార్థకోపమాః ।
 శిరః పార్శ్వాంసజఙ్ఘోరువజ్జణాద్యధికవ్యథాః ॥ ౧,౧౫౬.౩౧॥
 క్షవథూద్గారవిష్టమ్భహృద్గహారోచకప్రదాః ।
 కాసశ్వాసాగ్నివైషమ్యకర్ణనాదభ్రమావహాః ॥ ౧,౧౫౬.౩౨॥
 తైరారో గ్రథితం స్తోకం సశబ్దం సప్రవాహికమ్ ।
 రుక్నేనపిచ్ఛానుగతం విబద్ధముపవేశ్యతే ॥ ౧,౧౫౬.౩౩॥

కృష్ణత్వగృద్ధవిణ్మాత్రనేత్రవక్త్రశ్చ జాయతే |
 గుల్మప్లిహోదరాష్ఠీలాసంభవస్తస్య చైవ హి || ౧,౧౫౬.౩౪ ||
 పితౌత్తరా నీలముఖా రక్తపీతాసితప్రభాః |
 తస్వగ్రస్త్రావిణో విశ్రాస్తనవో మృదవః శ్లేథాః || ౧,౧౫౬.౩౫ ||
 శుకజిహ్వో యకృత్థణజలౌకావక్త్రసన్నిభాః |
 దాహశో (ష) కజ్వరస్వేదతృణ్మూర్ఛారుచిమోహదాః || ౧,౧౫౬.౩౬ ||
 సోష్ణాణో ద్రవనీలోష్ణపీతరక్తామవర్చసః |
 యవమధ్యా హరిత్పితహరిద్రత్వజ్వుఖాదయః || ౧,౧౫౬.౩౭ ||
 శ్లేష్మోల్బణా మహామూలా ఘనా మన్దరుజః సితాః |
 ఉత్సన్నోపచితస్నిగ్ధస్తబ్ధవృత్తగురుస్థిరాః || ౧,౧౫౬.౩౮ ||
 పిచ్చిలాః స్తిమితాః శ్లేష్ణాః కణ్ఠ్యాఢ్యాః స్పర్శనస్త్రియాః |
 కరీరపనసాస్థ్యాభాస్తథా గోస్తనసన్నిభాః || ౧,౧౫౬.౩౯ ||
 వజ్రణానాహినః పుయుబస్తినాభివికర్తనాః |
 సకాశశ్వాసహృల్లాసప్రసేకారుచిపీనసాః || ౧,౧౫౬.౪౦ ||
 మహాకృచ్ఛశిరోజాడ్యశిశిరక్షారకారిణః |
 కైబ్యాగ్నిమార్దవచ్ఛర్మ్యతీసారాదివికారదాః || ౧,౧౫౬.౪౧ ||
 వసాభసకఫప్రాజ్యపురీషాస్సృక్ప్రవాహికాః |
 న స్తవన్తి న భిద్యన్తే పాణుస్నిగ్ధత్వగాదయః || ౧,౧౫౬.౪౨ ||
 సంస్పృష్టలిజ్గతస్సంసర్గనిచయాత్సర్వలక్షణాః |
 రక్తోల్బణా గుదే కీలాః పీతాకృత్సమన్వితాః || ౧,౧౫౬.౪౩ ||
 వటప్రసేహసదృశాః గుఞ్జావిద్రుమసన్నిభాః |
 తేతత్యర్థం దుష్టమష్టం చ గాఢవిష్టంభపీడితాః || ౧,౧౫౬.౪౪ ||
 స్త్రవన్తి సహసా రక్తం తస్య చాతిప్రవృత్తితః |
 కేకాభః పీడ్యతే దుఃఖైః శోణితక్షయసమ్భవైః || ౧,౧౫౬.౪౫ ||
 హీనవర్ణబలోత్సాహో హతౌజాః కలుషేన్ద్రియః |
 ముద్గకోద్రవజంబీరకరీరచణకాదిభిః || ౧,౧౫౬.౪౬ ||
 రూక్షైః సంగ్రాహిభిర్వాయుర్విఘ్నానే కుపితో బలీ |
 అధోవహాని స్తోతాంసి సంరుధ్యాధః ప్రశోషయన్ || ౧,౧౫౬.౪౭ ||

పురీషం వాతవిష్ణూత్రసంగం కుర్వీత దారుణమ్? |
 తేన తీవ్రా రుజా కోష్ఠపృష్ఠహృత్పార్శ్వగా భవేత్ || ౧,౧౫౬.౪౮||

ఆధ్మానముదరే విష్ణా హృల్లాసపరికర్తనే |
 బస్త్రా చ సుతరాం శూలో గణ్ణశ్వయథుసంభవః || ౧,౧౫౬.౪౯||

పవనస్కోర్ధ్వగామిత్వాత్తతశ్చర్ధ్వరుచిజ్వరాః |
 హృద్్రోగగ్రహణీదోషమూత్రసంగప్రవాహికాః || ౧,౧౫౬.౫౦||

బాధిర్యాతిశిరః శ్వాసశిరోరుక్మాశపీనసాః? |
 మనోవికారస్తృట్యాష్టసపిత్తగుల్మోదరాదయః || ౧,౧౫౬.౫౧||

ఏతే చ వాతజా రోగా జాయంతే భృశదారుణాః |
 దుర్నామామృత్యూధావర్తపరమోఽయముపద్రవః || ౧,౧౫౬.౫౨||

వాతాభిభూతకోష్ఠానాం తైర్విनाపి విజాయతే |
 సహజాని తు దోషాణి యాని చాభ్యస్తరే వలౌ || ౧,౧౫౬.౫౩||

స్థితాని తాన్యసాధ్యాని యాప్యస్తేఽగ్నిబలాదిభిః |
 ద్వస్త్వజాని ద్వివీతీయాయాం వలా యాన్యాశ్చితాని చ || ౧,౧౫౬.౫౪||

కృచ్ఛసాధ్యాని తాన్యాహుః పరిసంవత్సరాణి చ |
 బాహ్యాయాం తు వలౌ జాతాన్యేకదోషోల్బణాని చ || ౧,౧౫౬.౫౫||

అర్కాంసి సుఖసాధ్యాని న చిరోత్పత్తికాని చ |
 మేఢ్రాదిష్వపి వక్ష్యంతే యథాస్వం నాభిజాని తు || ౧,౧౫౬.౫౬||

గణ్ణూపదస్య రూపాణి పిచ్ఛలాని మృదూని చ |
 వ్యానో గృహీత్వా శ్లేష్మాణం కరోత్యర్శస్త్యచో బహిః || ౧,౧౫౬.౫౭||

కీలోపమం స్థిరఖరం చర్మకీలం చ తద్విదుః |
 వాతేన తోదః పారుష్యం పిత౯దనితవక్త్రతా || ౧,౧౫౬.౫౮||

శ్లేష్మణః స్నిగ్ధతా తస్య గ్రథితత్వం సవర్ణతా |
 అర్శసాం ప్రశమే యత్నమాశు కుర్వీత బుద్ధిమాన్ |
 తాన్యాశు హి గదన్ధా (కార్) య్య కుర్వ్యర్బద్ధగుదోదరమ్ || ౧,౧౫౬.౫౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 రశోనిదానా నామ షట్పుణ్ణాశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౭

ధన్వన్తరిరువాచ ।

అతీసారగ్రహణ్యోశ్చ నిదానం వచ్చి సుశ్రుత ।

దోషైర్వ్యస్తైః సమస్తైశ్చ భయాచ్ఛోకాచ్చ షడ్విధః ॥ ౧,౧౫౭.౧॥

అతీసారః స సుతరాం జాయతేఽత్యమ్బుపానతః ।

విశుష్కాన్నవసాన్నేహతిలపిష్టవిరూఢకైః ॥ ౧,౧౫౭.౨॥

మద్యరూక్షాతిమాత్రాదిరసాత్సేహవిభ్రమాత్ ।

కృమిఘోషవిరోధాచ్చ తద్విధేః కుపితానిలః ॥ ౧,౧౫౭.౩॥

విస్త్రంసయత్యథోవాతం హత్వా తేనైవ చానలమ్ ।

వ్యాపార్యాన్నశకృత్కృష్టపురీషద్రవతాదయః ॥ ౧,౧౫౭.౪॥

ప్రకల్పతేఽతీసారస్య లక్షణం తస్య భావినః ।

భేదో హృద్గుదకోష్ఠేషు గాత్రస్వేదో మలగ్రహః ॥ ౧,౧౫౭.౫॥

ఆధ్మానమవిపాకశ్చ తత్ర వాతేన విజ్వరమ్ ।

అల్పాల్పం శబ్దశూన్యాఢ్యం విరు (బ)ద్ధముపవేశ్యతే ॥ ౧,౧౫౭.౬॥

రూక్షం సఫేనమచ్చం చ గృహీతం వ ముహుర్ముహుః ।

తథాదగ్గగదాభాసం పిచ్చిలం పరికర్తయన్ ॥ ౧,౧౫౭.౭॥

సశుష్కభ్రష్టపాయుశ్చ హృష్టరోమా వినిశ్యసన్ ।

పితేన పీతమశితం హారీద్రం శాద్వలప్రభమ్ ॥ ౧,౧౫౭.౮॥

సరక్తమతిదుర్గన్ధం తృణ్మూర్చాస్వేదదాహవాన్ ।

సశూలపాయుసస్తాపపాకవాళ్లొచ్చిష్యణా ఘనమ్ ॥ ౧,౧౫౭.౯॥

పిచ్చిలం తత్రానుసారమల్పాల్పం సప్రవాహికమ్ ।

సరోమహర్పః సేక్లేశో గురుబస్తిగుదోదరః ॥ ౧,౧౫౭.౧౦॥

కృతేఽప్యకృతసగ్గశ్చ సర్వాత్మా సర్వలక్షణః ।

భయేన క్షుభితే చిత్తే శాయితే ద్రావయేత్స (చ్చ) కృత్ ॥ ౧,౧౫౭.౧౧॥

వాయుస్తతో నివార్యేత క్షిప్రముష్ణం ద్రవం ప్లవమ్ ।

వాతపితై సమం లిజ్జమాహుస్తద్వచ్చ శోకతః ॥ ౧,౧౫౭.౧౨॥

అతీసారః సమాసేన ద్వేధా సామో నిరామకః ।
 సాస్పృగ్జాతం రసద్రోగో గౌరవాదపు ముఞ్చతి? ।
 శకృద్ధుర్గన్ధమాటోపవిష్టమ్భార్తిప్రసేకినః ॥ ౧,౧౫౭.౧౩॥
 విపరీతో నిరామస్తు కఫాతోఽపి న మజ్జతి ।
 అతీసారేషు యో నాతి యత్నవాన్గ్రహణీగడః ॥ ౧,౧౫౭.౧౪॥
 తస్య స్యాదగ్నినిర్వాణకార్యైరత్యర్థసఞ్చితైః ।
 సామం శకృన్నిరామం వా జీర్ణం యేనాతిసార్యతే ॥ ౧,౧౫౭.౧౫॥
 సోఽతిసారోఽతిసరణా దాశుకారీః స్వభావతః ।
 సామంశీర్ణమజీర్ణేన జీర్ణే పక్వం తు నైవ చ ॥ ౧,౧౫౭.౧౬॥
 చిరకృద్గ్రహణీదోషః సఞ్చాయాంశోపవేశయేత్ ।
 అకస్మాద్వారసుర్వేధమకస్మాత్సన్ధినీముహుః? ।
 స చతుర్థా పృథగ్దోషైః సన్నిపాతాచ్చ జాయతే ॥ ౧,౧౫౭.౧౭॥
 ప్రాగ్రూపాఙ్గస్య సదనం చిరాత్పవన అల్పకః ।
 ప్రసేకో వక్త్రవైరస్యమరుచిస్తుట్యుమోభ్రమః ॥ ౧,౧౫౭.౧౮॥
 ఆబ (న) ద్ధోదరతా ఛర్మిః కర్ణకేఽప్యనుకూజకమ్ ।
 సామాన్యలక్షణం కార్శ్యం వమక స్తమకో జ్వరః ॥ ౧,౧౫౭.౧౯॥
 మూర్చా శిరోరువిష్టమ్భుః శ్వయంభుః కరపాదయోః ।
 తన్ద్రానిలాత్రాలుశోషస్తిమిరం కర్ణయోః స్వనః ॥ ౧,౧౫౭.౨౦॥
 పార్శ్వోరువజ్జణగ్రీవారుజా తీక్ష్ణవిషూచికా ।
 రుగ్గేషు వృద్ధిః సర్వషు క్షుత్ప్రష్టాపరిహర్మికా ॥ ౧,౧౫౭.౨౧॥
 జీర్ణజీర్ణతి చాధ్మానం భుక్తే స్వాస్థ్యం సమశ్చుతే ।
 వాతాద్భ్రుద్ద్రోగగుల్మార్శుఃప్లిహాపాణ్ణురశశ్కేతాః ॥ ౧,౧౫౭.౨౨॥
 చిరాద్దుఃఖం ద్రవం శుష్కం తున్దారం శబ్దఫేనవత్ ।
 పునః పునః సృజేద్వర్చం పాయురుచ్ఛ్వాసకాసవాన్ ॥ ౧,౧౫౭.౨౩॥
 పీతేన పీతనీలాభం పీతాభం సృజతి ద్రవమ్ ।
 పూత్యమ్లెద్ధారహృత్కణ్డదాహారుచితృడర్ధితః ॥ ౧,౧౫౭.౨౪॥
 శ్లేష్మణా పచ్యతే దుఃఖే మనశ్చర్చిరరోచకః ।
 ఆస్యోపదాహానిష్ఠీవకాసహృల్లాసపీనసాః ॥ ౧,౧౫౭.౨౫॥

హృదయం మన్యతే స్త్యానముదరం స్తిమితం గురు ।
 ఉద్ధారో దుష్టమధురః సదనం సప్రహర్షణమ్ ॥ ౧,౧౫౭.౨౬ ॥
 సమ్భిన్నశ్లేష్మసంశ్లిష్టగురుచామైః (వర్చః) ప్రవర్తవమ్ ।
 ఆకృశస్యాపి దౌర్బల్యం సర్వజే సర్వదర్శనమ్ ॥ ౧,౧౫౭.౨౭ ॥
 విభాగేఽఙ్గస్య యే ప్రోక్తా పిపాసాద్యాస్త్రయో మలాః ।
 తేఽప్యస్య గ్రహణీదోషాః సమస్తేష్వస్తి కారణమ్ ॥ ౧,౧౫౭.౨౮ ॥
 వాతవ్యాధ్యశ్మరీకుప్తమేహోదరభగన్దరమ్ ।
 అర్శాసి గ్రహణీత్యష్టౌ మహారోగాః సుదుస్తరాః ॥ ౧,౧౫౭.౨౯ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 తిసారనిదాన నామ సప్తశ్చాశదుత్తరశతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౮

ధన్వన్తరిరువాచ ।
 అథాతో మూత్రఘాతస్య నిదానం శృణు సుశ్రుత ।
 బస్తిబస్తిశిరోమేథ్రకటీవృషణపాయు చ ॥ ౧,౧౫౮.౧ ॥
 ఏకసంవహనాః ప్రోక్తా గుదాస్థివివరాశ్రయాః ।
 అథోముఖోఽపి బస్తిర్ని మూత్రవాహిశిరాముఖైః ॥ ౧,౧౫౮.౨ ॥
 పార్శ్వభ్యః పూర్వతే శ్లక్షణై (సూక్ష్మైః) స్యన్దమానైరనారతమ్ ।
 తైస్తైరేవ ప్రవిశ్యైవన్దోషాన్కువన్తి వింశతిమ్ ॥ ౧,౧౫౮.౩ ॥
 మూత్రాఘాతః ప్రమేహశ్చ కృచ్ఛాన్మర్మ సమాశ్రయేత్ ।
 బస్తివజ్జిణమేథ్రార్తియుక్తోల్పాల్పం ముహుర్ముహుః ॥ ౧,౧౫౮.౪ ॥
 మూత్రాణ్యావాతజే కృచ్ఛపీత్తే పీతం సదాహరుక్ ।
 రక్తం వా కఫజో బస్తిమేథ్రగౌరవశోధవాన్ ॥ ౧,౧౫౮.౫ ॥
 సపిచ్ఛం సనిరుద్ధం చ సర్వైః సర్వాత్మకం మలైః ।
 యదా వాయుర్ముఖం బస్తిర్వ్యావర్త్య పారిశోషయన్ ॥ ౧,౧౫౮.౬ ॥
 మూత్రం సపిత్తం సకఫం సశుక్రం వా తదా క్రమాత్ ।
 సంజాయతేఽశ్మరీ ఘోరా పిత్తం గోరివ రోచనా ॥ ౧,౧౫౮.౭ ॥

శ్లేష్మాశ్రయా చ సర్వా స్వాదథాస్యాః పూర్వలక్షణమ్ |
 బన్యాధానం తదాసన్నదేశోహి పరితోఽతిరుక్ || ౧,౧౫౮.౮||
 బస్తౌ చ మూత్రసజ్జీత్వం మూత్రకృచ్ఛం జ్వరోఽరుచిః |
 సామాన్యలింగం రుక్షాన్నిభిసీవనీబస్తిమూర్ధసు || ౧,౧౫౮.౯||
 విస్తీర్ణవా సం మూత్రం స్యాత్తథా మార్గనిరోధనే |
 బద్ధం బద్ధ్వా సుఖం మేహేదచ్ఛం గోమేదకోపమమ్ || ౧,౧౫౮.౧౦||
 తస్యంక్షోభాద్భవేత్సాస్పృశ్మాంసమధ్వని రుగ్భవేత్ |
 తత్ర బాతాభిసృత్యార్దోదన్తాన్తాదతి వేపతే || ౧,౧౫౮.౧౧||
 గృష్ణోతి మేహానం నాభిం పీడయత్యతిలక్షణమ్ |
 సానిలం ముఞ్చతి శకృన్మృహుర్మేహతి బిన్దుశః || ౧,౧౫౮.౧౨||
 శ్యామరూక్షాశ్మరీ చాస్య స్వాచ్ఛితా కణ్ఠకైరివ |
 పిత్తేన దహ్యతే బస్తిః పచ్యమాన ఇవోష్ణవాన్ || ౧,౧౫౮.౧౩||
 భల్లాతకాస్థిసంస్థానా రక్తా పీతా సితాశ్మరా |
 బస్తిర్నిస్తుద్యత ఇవ శ్లేష్మణా శీతలో గురుః || ౧,౧౫౮.౧౪||
 ఆశ్మరీ మహతీ శ్లక్షా మధువర్ణాథ వా సితా |
 ఏతా భవన్తి బాలానాం తేషామేవ చ భూయసామ్ || ౧,౧౫౮.౧౫||
 ఆశయోపచయాలృత్వాద్గహణాహరణే సుఖీ |
 సుక్రాశ్మరీ తు మహతీ జాయతే శుక్రధారణాత్ || ౧,౧౫౮.౧౬||
 స్థానచ్యుతమభుక్తం వా అణ్డయోరన్తరేఽనిలః |
 శోషయత్యుపసంగృహ్య శుక్రం తచ్ఛుక్రమశ్మరీ || ౧,౧౫౮.౧౭||
 బస్తిరుక్కృచ్ఛం మూత్రత్వం శుక్లా శ్వయధుకారిణీ |
 తస్యాముత్పన్నమాత్రాయాం శుష్కమేత్య విలీయతే || ౧,౧౫౮.౧౮||
 పీడితే జ్వరకాసేఽస్మిన్నశ్మర్యేవ చ శర్కరా |
 అసౌ వా వాయునా భిన్నా సా త్వస్మిన్నములోమగే || ౧,౧౫౮.౧౯||
 నిరేతి సహ మూత్రేణ ప్రతిలోమే విపచ్యతే |
 మూత్రసంధారణం కుర్యాత్కుద్ధో బస్తిర్ముఖే మరుత్ || ౧,౧౫౮.౨౦||
 మూత్రసంఘం రుజం కణ్ఠాం కదాచిచ్ఛ సువామతః |

ప్రచాచ్యద్య బస్తిముద్ధత్య గర్మాన్తం స్థూలవిప్లతామ్ ॥ ౧,౧౫౮.౨౧॥

కరోతి తత్ర రుగ్గాహం స్పన్దనోద్వేష్టనాని చ ।

బిన్ధశశ్చ ప్రవర్తేత మూత్రం బస్తౌ తు పీడితే ॥ ౧,౧౫౮.౨౨॥

ధారావరోధశ్చాప్యేష వాతబస్తిరితి స్పృతః ।

దుస్తరో దుస్తరతరో ద్వితీయః ప్రబలోఽనిలః ॥ ౧,౧౫౮.౨౩॥

శకృష్పార్గస్య బస్తేశ్చ వాయురన్తరమాశ్రితః ।

ఆప్తీలాభం ఘనం గ్రన్థిం కరోత్యచ (బ) లమున్నతమ్ ॥ ౧,౧౫౮.౨౪॥

వాతాప్తీలేతి సాత్మానం విష్ణూత్రానిల (తి) సర్గకృత్ ।

విగుణః కుణ్ణలీభూతో బస్తౌ తీవ్రవ్యథోనిలః ॥ ౧,౧౫౮.౨౫॥

ఆబధ్య మూత్రం భ్రమతి సంస్తమ్భోద్వేష్టగౌరవమ్ ।

మూత్రమల్పమథవా విముఞ్చతి సకృత్సకృత్ ॥ ౧,౧౫౮.౨౬॥

వాతకుణ్ణలికేత్యేవ మూత్రం తు విధృతేఽచిరమ్ ।

న నిరోతి నిరుద్ధం వా మూత్రాతీతం తదల్పరుక్ ॥ ౧,౧౫౮.౨౭॥

విధారణాత్ప్రతిహతం వాతాదావర్తితం యదా ।

నాభేరధస్తాదుదరం మూత్రమాపూరయేత్తదా ॥ ౧,౧౫౮.౨౮॥

కుర్యాత్తీవ్రరుగాధ్మానమశక్తిం మలసంగ్రహమ్ ।

తస్మాత్రం జాతరచ్చిద్దవైగుణ్యేనానిలేన వా ॥ ౧,౧౫౮.౨౯॥

ఆక్షిప్తమల్పమూత్రస్య వస్తౌ నాభౌ చ వా మలే ।

స్థిత్యా ప్లవేచ్ఛనైః పశ్చాత్సరుజం వాథవారుజమ్ ॥ ౧,౧౫౮.౩౦॥

మూత్రోత్సర్గం సవిచ్ఛిన్నం తచ్ఛ్చేయో గురుశేఫసోః ।

అన్తర్వస్తి ముఖే తృష్ణా స్థిరాల్పం సహసా భవేత్ ॥ ౧,౧౫౮.౩౧॥

అశ్మరీతుల్యరుగ్గన్థిర్మాత్రగ్రన్థిః స ఉచ్యతే ।

మూత్రితస్య స్త్రియం యాతో వాయునా శుక్రముద్ధృతమ్ ॥ ౧,౧౫౮.౩౨॥

స్థానాచ్ఛృతం మూత్రయతః ప్రాకృశ్చాద్వా ప్రవర్తతే ।

భస్మీదకప్రతీకాశం మూత్రశుక్రం తదుచ్యతే ॥ ౧,౧౫౮.౩౩॥

రూక్షదుర్బలయోర్వాతేనోదావర్తం శకృద్యదా ।

మూత్రస్రోతోఽనుపర్యేతి సంస్పృష్టం శకృతా తదా ॥ ౧,౧౫౮.౩౪॥

మూత్రబిండుం తుల్యగంధం న్యోద్విఘాతం తమాదిశేత్ |
 పితృవ్యాయామతీష్ణామృభోజనాధ్మానకాదిభిః || ౧,౧౫౮.౩౫||
 ప్రవృద్ధవాయునా మూత్రే వస్తిస్థే వైవ దాహకృత్ |
 మూత్రం వర్తయతే పూర్వం సరక్తం రక్తమేవ వా || ౧,౧౫౮.౩౬||
 ఉష్ణం పునః పునః కృచ్ఛాద్దుష్ణవాతం వదన్తి తమ్ |
 రూక్షస్య క్లాన్తదేహస్య బస్తిస్థౌ పితృమారుతే || ౧,౧౫౮.౩౭||
 మూత్రక్షయం సరుగ్దాహం జనయేతాం తదాహ్వయమ్ |
 పితృం కఫో ద్వాదపి వా సంహన్యేతేనిలేనచేత్ || ౧,౧౫౮.౩౮||
 కృచ్ఛాన్మాత్రం తదా పీతం రక్తం శ్వేతం ఘనం సృజేత్ |
 సదాహం రోచనాశక్తిమార్ణవర్ణం భవేచ్ఛ తత్ || ౧,౧౫౮.౩౯||
 శుష్కం సమస్తవర్ణం వా మూత్రసాదం వదన్తితమ్ |
 ఇతి విస్తారతః ప్రోక్తా రోగా మూత్రప్రవర్తితాః || ౧,౧౫౮.౪౦||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 మూత్రాఘాతమూత్రాకృచ్ఛనిదాన నామాష్టపఞ్చాశదుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫౯

ధన్వన్స్వరిరువాచ |
 ప్రమేహాణాం నిదానస్తే వక్ష్యేఽహం శృణు సుశ్రుత ! |
 ప్రమేహా వింశతిస్తత్ర శ్లేష్మణో దశ పితృతః || ౧,౧౫౯.౧||
 షట్చత్వారోఽనిలాత్తేచ మేదోమత్రకఫావహాః |
 హారిద్రమేహీ కటుకం హరిద్రాసన్నిభం శకృత్ || ౧,౧౫౯.౨||
 విస్త్రం మాఞ్జీష్ఠమేహేచ మఞ్జీష్ఠా సలిలోపమమ్ |
 విస్త్రముష్ణం సలవణం రక్తాభ రక్తమేహతః || ౧,౧౫౯.౩||
 వసామేహీ వసామిశ్రం వసాభం మూత్రయేన్ముహుః |
 మజ్జాభం మజ్జమిశ్రం వా మజ్జమేహీ ముహుర్ముహుః || ౧,౧౫౯.౪||
 హస్తీ మత్త ఇవాజస్త్రం మూత్రం వేగవివర్జితమ్ |
 సలసీకం వివద్ధం చ హస్తీమేహీ ప్రమేహతి || ౧,౧౫౯.౫||
 మధుమేహీ మధుసమం జాయతే స కిల ద్విధా |

క్రుద్ధే ధాతుక్షయాద్వాయా దోషావృతపథే యదా ॥ ౧,౧౫౯.౬ ॥
 ఆవృతో దోషలిజ్ఞాని సోఽనిమిత్తం ప్రదర్శయేత్ |
 క్షణాత్క్షిణః క్షణాత్పూర్ణో భజతే కృచ్ఛసాఘ్యతామ్ ॥ ౧,౧౫౯.౭ ॥
 కాలేనోపేక్షితః సర్వోహ్యాయాతి మధుమేహతామ్ |
 మధురం యచ్ఛ మేహేషు ప్రాయో మధ్వివ మేహతి ॥ ౧,౧౫౯.౮ ॥
 సర్వే తే మధుమేహాఖ్యా మాధుర్యాచ్ఛ తనోర్యతః |
 అవిపాకోఽరుచిశ్చర్ధిర్ద్రిద్రా కాసః సపీనసః ॥ ౧,౧౫౯.౯ ॥
 ఉపద్రవాః ప్రజాయంతే మేహానాం కఫజన్మనామ్ |
 బస్తిమేహనయోస్తోదోముష్కావదరణం జ్వరః ॥ ౧,౧౫౯.౧౦ ॥
 దాహస్తృష్ణామ్లికా మూర్ఛా విడ్భేదః పిత్తజన్మనామ్ |
 వాతజానాముదావర్తః కమృహృద్గహలోలతాః ॥ ౧,౧౫౯.౧౧ ॥
 శూలమున్నిద్రాతా శోషః శ్వాసః కాసఞ్చ జాయతే |
 శరావికా కచ్ఛపికా జ్వాలినీ వినతాలజీ ॥ ౧,౧౫౯.౧౨ ॥
 మసూరికా సర్షపికా పుత్రిణీ సవిదారికా |
 విద్రధిశ్చేతి పిడికాః ప్రమేహోపేక్షయా దశ ॥ ౧,౧౫౯.౧౩ ॥
 అన్నస్య కఫసంశ్లేషాత్ప్రాయస్తత్ర ప్రవర్తనమ్ |
 స్వాద్వమ్లలవణస్నిగ్ధగురుపిచ్ఛిలశీతమ్ ॥ ౧,౧౫౯.౧౪ ॥
 నవం ధాన్యం సురాసూపమాంసేక్షుగుడగోరసమ్ |
 ఏకస్థానాసనవతి శయనం వినివర్తనమ్ ॥ ౧,౧౫౯.౧౫ ॥
 బస్తిమాశ్రిత్య కురుతే ప్రమేహోద్ధూషితః కఫః |
 దూషయిత్వా వపుః క్లేదం స్వేదమేదోవసామిషమ్ ॥ ౧,౧౫౯.౧౬ ॥
 పిత్తం రక్తమతిక్షిణే కఫాదౌ మూత్రసంశ్రయమ్ |
 ధాతుం బస్తిముపాసీయ తక్షయేచ్ఛైవ మారుతః ॥ ౧,౧౫౯.౧౭ ॥
 సాధ్యాసాధ్యప్రతీత్యాద్యాః మేహస్తేనైవ తద్భవాః |
 సమే సమకృతా దోషే పరమత్వాత్తథాపి చ ॥ ౧,౧౫౯.౧౮ ॥
 సామాన్య లక్షణస్తేషాం ప్రభూతావిలమూత్రతా |
 దోషదూష్యా విశేషేఽపి తత్సంయోగవిశేషతః ॥ ౧,౧౫౯.౧౯ ॥

మూత్రవర్ణాదిభేదేన భేదో మేహేషు కల్ప్యతే |
 అచ్చం బహుసితం శీతం నిర్గంధముదకోపమమ్ || ౧,౧౫౯.౨౦||
 మేహాత్యుదకమేహేన కిఞ్చిదావిలపిచ్ఛిలమ్ |
 ఇఞ్చో రసమివాత్యర్థం మధురం చేక్షుమేహతః || ౧,౧౫౯.౨౧||
 సాస్త్రి భవేత్పర్యుషితం సాన్ద్యమేహేన మేహతి |
 సురామేహీ సురాతుల్యముపర్యచ్ఛమథోఘనమ్ || ౧,౧౫౯.౨౨||
 సహృష్టరోమా పిష్టేన పిష్టబద్ధహులం సితమ్ |
 శుక్రాభం శుక్రమిశ్రం వా శుక్రమేహీ ప్రమేహతి || ౧,౧౫౯.౨౩||
 మూత్రయేత్పికతామేహీ సికతారూపిణో మలాన్ |
 శీతమేహీ సుబహుశో మధురం భృశశీతలమ్ || ౧,౧౫౯.౨౪||
 శనైః శనైః శనైర్మేహీ మన్దం మన్దంప్రమేహతి |
 లాలాతన్దుయుతం మూత్రం లాలామేహేన పిచ్ఛిలమ్ || ౧,౧౫౯.౨౫||
 గంధవర్ణరసస్పర్శైః ఞ్చారేణ ఞ్చారతోయవత్ |
 నీలమేహాన నీలాభం కాలమేహీ మసీనిభమ్ || ౧,౧౫౯.౨౬||
 సస్థిమర్మసు జాయన్తే మాంసలేషు చ ధామసు |
 అన్తోన్నతా మధ్యనిన్మా అక్లేదసురుజాన్వితా || ౧,౧౫౯.౨౭||
 శరావమానసంస్థానా పిడికా స్యాచ్ఛరావికా |
 సదాహో కూర్మసంస్థానా జ్ఞేయా కచ్ఛపికా బుధైః || ౧,౧౫౯.౨౮||
 మహతీ పిడికా నీలా వినతా నామ సా స్మృతా |
 దహతి త్వచముత్థానే జ్వాలినీ కష్టదాయినీ || ౧,౧౫౯.౨౯||
 రక్తా సితా స్ఫోటచితా దారుణా త్వలజీ భవేత్ |
 మసూరాకృతి సంస్థానా విజ్ఞేయా తు మసూరికా || ౧,౧౫౯.౩౦||
 సర్షపోపమసంస్థానా జిహ్వాపాకమహారుజా |
 పుత్రిణీ మహతీ చాల్పా సుసూక్ష్మా పిడికా స్మృతా || ౧,౧౫౯.౩౧||
 విదారీకన్దవద్వృత్తా కఠినా చ విదారికా |
 విద్రధేర్లక్షణైర్యుక్తా జ్ఞేయా విద్రధికా తు సా || ౧,౧౫౯.౩౨||
 పుత్రిణీ చ విదారీ చ దుఃసహా బహుమేదసః |

సద్యః పితౌల్పణాస్తస్వన్యాః సమభవన్త్యల్పమేదసః ॥ ౧,౧౫౯.౩౩॥

పిడికాస్తా భవేయుః స్యాద్ధోషోద్రేకో యథాయథమ్ ।

ప్రమేహణ వినాప్యేతా జాయంతే దుష్టమేదసః ॥ ౧,౧౫౯.౩౪॥

తావచ్చ నోపలక్ష్యవే యావద్వర్ణాచ్చ వర్ణితమ్ ।

హారిద్రం రక్తవర్ణం వా మేహప్రాగ్రూపవర్ణితమ్ ॥ ౧,౧౫౯.౩౫॥

యో మూత్రయేత తన్మహేం రక్తపిత్తన్తు తద్విదుః ।

స్వేదోఽఙ్గగాన్ధః శిథిలత్వమగ్నే శ్యాశనస్వప్నసుఖాభిషగ్ః ।

హృన్నేత్రజిహ్వశ్రవణోపదాహా ఘనోగ్రతా కేశనఖాభివృద్ధిః ॥ ౧,౧౫౯.౩౬॥

శీతప్రియత్వం గలతాలుశోషో మాధుర్య మాస్యే కరపాదదాహః ।

భవిష్యతో మేహగణస్య రూపం మూత్రేఽపి ధావన్తి పిపీలికాశ్చ ॥ ౧,౧౫౯.౩౭॥

తృష్ణా ప్రమేహే మధురం ప్రపిచ్ఛం మధ్వామయే స్యాద్వివిధోవికారః ।

సమూర్ణణాద్వా కఫసమ్భవః స్యాత్కీణేషు దోషేష్వనిలాత్మకో వా ॥ ౧,౧౫౯.౩౮॥

సమూర్ణరూపాః కఫపిత్తమేహః క్రమేణ యే వై రతిసమ్భవాశ్చ ।

సక్రామతే పిత్తకృతాస్తు యాప్యాః సాధ్యోఽస్తి మేహో యది నాస్తి దిష్టమ్ ॥

౧,౧౫౯.౩౯॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

ప్రమేహనిదాన నామైకోనషష్ఠ్యత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౦

ధన్వన్తరిరువాచ ।

నిదానం విద్రధేర్వక్ష్యే గుల్మస్య శ్శృణు శుశ్రుత ! ।

భుక్తైః పర్యుషితాత్సుష్ణశుక్కురూక్షవిదాహిభిః ॥ ౧,౧౬౦.౧॥

జిహ్వాశయావిచేష్టాభిన్తైస్తైశ్చాస్పృక్చ్యదూషణైః ।

దుష్టసత్వజ్ఞాంసమేదోఽస్థిమదామృష్టోదరాశ్రయః ॥ ౧,౧౬౦.౨॥

యః శోథో బహిరన్తశ్చ మహాశూలో మహారుజః ।

వృత్తః స్యాదాయతో యో వా స్మృతో రోగః స విద్రధిః ॥ ౧,౧౬౦.౩॥

దోషైః పృథక్చముదితైః శోణితేన స్తతేన చ ।

వహతే తత్ర తత్రాణ్డే దారుణే గ్రథితోఽస్తుతః ॥ ౧,౧౬౦.౪॥

అన్తరా దారుణశ్చైవ గమ్భీరో గుల్మవర్ధనః ।
 వల్మీకవత్సముత్త్రానపి హ్యగ్నిమాన్యఞ్చ జాయతే ॥ ౧,౧౬౦.౫॥
 నాభిబస్తియకృత్ప్లిహక్లోమహృత్కుఙ్కివజ్జణి ।
 హృదయే వేపమానే తు తత్రతత్రాతితీవ్రరుక్ ॥ ౧,౧౬౦.౬॥
 శ్యామారుణశిరోత్థానపాకో విషమసంస్థితిః ।
 సంజ్ఞాచ్ఛేదభ్రమానాహస్యన్దసర్పణశబ్దవాన్ ॥ ౧,౧౬౦.౭॥
 రక్తతానూసితః పితౄత్పణ్ణోహజ్వరదాహవాన్ ।
 క్షిప్తోత్థానప్రపాకశ్చ పాణ్డుః కణ్డూయుతః కఫాత్ ॥ ౧,౧౬౦.౮॥
 సంకేశశీతకస్తమ్భజృమ్భాఘోచకగౌరవాః ।
 చిరోత్థానోఽవిపాకశ్చ సంకీర్ణః సన్నిపాతజః ॥ ౧,౧౬౦.౯॥
 సామర్థ్యాచ్ఛాత్ర విడ్భేదో బాహ్యోభ్యన్తరలక్షణమ్ ।
 కృష్ణస్ఫోటావృతశ్యామస్తీవ్రదాహరుజాజ్వరః ॥ ౧,౧౬౦.౧౦॥
 పిత్తలిక్తోఽస్పృజా బాహ్యే స్త్రీణామేవ తథాన్తరమ్ ।
 శస్త్రాద్యైరభిఘాతోత్థరక్తైశ్చ రోగకారణమ్ ॥ ౧,౧౬౦.౧౧॥
 క్షతోత్థో వాయునా క్షిప్తః స రక్తః పిత్తమీరయన్ ।
 పితౄస్సృగ్గక్షణం కుర్యాద్విద్రధిం భూర్యుపద్రవమ్ ॥ ౧,౧౬౦.౧౨॥
 తేనోపద్రవభేదశ్చ స్మృతోఽధిష్ఠానభేదతః ।
 నాభౌ హి ధ్మాతం చేద్బస్త్రా మూత్రకృచ్ఛ్చజ్చజాయతే ॥ ౧,౧౬౦.౧౩॥
 శ్వాసప్రశ్వాసరోధశ్చ ప్లిహాయామతిత్పటృరమ్ ।
 గలరోధశ్చ క్లోమ్ని స్యాత్సర్వాఙ్గప్రరుజా హృది ॥ ౧,౧౬౦.౧౪॥
 ప్రమోహస్తమకః కాసౌ హృదయోద్ధట్టనస్తథా ।
 కుక్షిపార్యాన్తరే వైవ కుక్షో దోషోపజన్మ చ ॥ ౧,౧౬౦.౧౫॥
 తథా చేదురుసన్ధౌ చ వజ్జణే కటిపృష్ఠయోః ।
 పార్శ్వయోశ్చ వ్యథా పాయౌ పవనస్య నిరోధనమ్ ॥ ౧,౧౬౦.౧౬॥
 ఆమపక్వవిదగ్ధత్వం తేషాం శోధవదాదిశేత్ ।
 నాభేర్పూర్వముఖాత్పక్వాత్ప్రద్రవన్త్యపరే గుదాత్ ॥ ౧,౧౬౦.౧౭॥
 గుదాస్తనాభిజే విద్యాద్దోషకేదోఽచ్చవిద్రధౌ ।

కురుతే స్వాధిష్ఠానస్య వివర్తం సన్నిపాతజః ॥ ౧,౧౬౦.౧౮॥

పక్వో హి నాభివస్త్రిస్థో భిన్నోఽన్తర్భహిరేవ వా ।

పాకశ్చాన్తః ప్రవృద్ధస్య క్షీణస్యోపద్రవార్దితః ॥ ౧,౧౬౦.౧౯॥

విద్రధిశ్చ భవేత్తత్ర పాపానాం పాపయోషితామ్ ।

మృతే తు గర్భగే చైవ సమ్భవేచ్ఛ్వయథర్షణః ॥ ౧,౧౬౦.౨౦॥

స్తనే సమతే దుఃఖం వా బాహ్యవిద్రధిలక్షణమ్ ।

నారీణాం సూక్ష్మరక్తత్వాత్కన్యాయాన్తు న జాయతే ॥ ౧,౧౬౦.౨౧॥

క్రుద్ధో రుద్ధగతిర్వాయుః శేఫమూలకరో?హి సః ।

ముష్కవజ్జణతః ప్రాప్య ఫలకోషాతివాహినీమ్ ॥ ౧,౧౬౦.౨౨॥

ఆపీడ్య ధమనీవృద్ధిం కరోతి ఫలకోషయోః ।

దోషో మేదఃసు తత్రాస్తే సవృద్ధిః సప్తథా గదః ॥ ౧,౧౬౦.౨౩॥

మూత్రస్తయోరప్యనిలాద్బాహ్యే వాభ్యన్తరే తథా ।

వాతపూర్ణః ఖరస్పర్శో రూక్షో వాతాచ్ఛ దాహకృత్ ॥ ౧,౧౬౦.౨౪॥

పక్వోదుమ్బరసంకృశః పితృద్దాహోష్మపాకవాన్ ।

కఫాత్తివో గురుః స్నిగ్ధః కణ్ణామాన్కఠినోఽల్పరుక్ ॥ ౧,౧౬౦.౨౫॥

కృష్ణః స్ఫోటావృతః పిణ్డోం వృద్ధిలిజ్గశ్చ రక్తతః ।

కఫవన్మేదసాం వృద్ధిర్మృదుతాలఫలోపమః ॥ ౧,౧౬౦.౨౬॥

మూత్రధారణశీలస్య మూత్రజస్తత్ర గచ్ఛతః ।

అలోభః పూర్ణధృతిమాన్లోభం యాతి సరస్మృదు ॥ ౧,౧౬౦.౨౭॥

మూత్రకృచ్ఛమధస్తాచ్ఛ వలయః ఫలకోషయోః ।

వాతకోపిభినహారైః శితతోయావగాహనైః ॥ ౧,౧౬౦.౨౮॥

విణ్మూత్రధారణాచైవ విషమాజ్గవిచేష్టనైః ।

క్షోభితైః క్షోభితౌజాశ్చ క్షీణాన్తర్దహినో యదా ॥ ౧,౧౬౦.౨౯॥

పవనో విగుణీభూయ శోణితం తదధోనయేత్ ।

కుర్యాత్తత్క్షణసన్నిస్థో గ్రన్థ్యాభః శ్వయంభుస్తదా ॥ ౧,౧౬౦.౩౦॥

ఉపేక్ష్యమాణస్య చ గుల్మవృద్ధిమాథ్మానరుగైవ్వి వివిధాశ్చ రోగాః ।

సుపీడితోఽన్తః స్వనవాన్ప్రయాతి ప్రథ్మాపయన్నేతి పునశ్చ మూర్ఛ్ని ॥ ౧,౧౬౦.౩౧॥

రక్షవృద్ధిరసాధ్యేయం వాతవృద్ధిసమాకృతిః ।
 రూక్షకృష్ణారుణశిరా ఊర్ణావృతగవాక్షవత్ ॥ ౧,౧౬౦.౩౨॥
 వాతోఽష్టథా పృథదౌషైః సంస్పృష్టైర్నిచయం గతః ।
 ఆర్తవస్య చ దోషేణ నారీణాం జాయతేఽష్టమః ॥ ౧,౧౬౦.౩౩॥
 జ్వరమూర్ఛాతిసారైశ్చ వమనాద్వైశ్చ కర్మభిః ।
 కర్మితో బలవాన్యాతి శీతార్తశ్చ బుభుక్షితః ॥ ౧,౧౬౦.౩౪॥
 యః పిబత్యన్నపానాని లఙ్ఘనప్లావనాదికమ్ ।
 సేవతే హీనసంజ్ఞాభిరర్థితః సముదీరయన్ ॥ ౧,౧౬౦.౩౫॥
 స్నేహస్వేదావనభ్యస్య శోషణం వా నిషేవయేత్ ।
 శుద్ధో వా సుద్ధిహానిర్వా భజేత స్పృశనాని వా ॥ ౧,౧౬౦.౩౬॥
 వాతోల్బణాస్తస్య మలాః పృథక్త్వైవ హి తేఽథవా ।
 సర్వో రక్షయుతో వాతాద్దేహస్నోతోఽనుసారిణః ॥ ౧,౧౬౦.౩౭॥
 ఊర్ధ్వాధోమార్గమావృత్య వాయుః శూలం కరోతి వై ।
 స్పర్శోపలభ్యం గుల్మోత్థముష్ణం గ్రన్థిస్వరూపిణమ్ ॥ ౧,౧౬౦.౩౮॥
 కర్షణాత్కఫవిఘ్నైర్మార్గస్యావరణేన వా ।
 వాయుః కృతాశ్రయః కోష్ఠే రౌక్ష్యాత్కాఠిన్యమాగతః ॥ ౧,౧౬౦.౩౯॥
 స్వతస్త్రః స్వాశ్రయే దుష్టః పరతస్త్రః పరాశ్రయే ।
 తతః పిణ్డకవల్లేఛ్మా మలసంస్పృష్ట ఏవ చ ॥ ౧,౧౬౦.౪౦॥
 గులమ ఇత్యుచ్యతే బస్తినాభిహృత్పార్శ్వసంశ్రయః ।
 వాతజన్యే శిరః శూలజ్వర ప్లిహాస్త్రకూజనమ్ ॥ ౧,౧౬౦.౪౧॥
 వేధః సూచ్యేవ విడ్భ్రంశః కృచ్ఛే మూత్రం ప్రవర్తతే ।
 గాత్రే ముఖే పదే శోథః హ్యగ్నిమాన్ద్యం తథైవ చ ॥ ౧,౧౬౦.౪౨॥
 రూక్షకృష్ణత్వగాదిత్వం చలత్వాదనిలస్యచ ।
 అనిరూపితసంస్థానో వివిధాఙ్ఘనయేద్య్వథామ్ ॥ ౧,౧౬౦.౪౩॥
 పిపిలికావ్యాప్త ఇవ గుల్మః స్ఫురతి నుద్యతే ।
 పితౌద్ధాహామ్లకౌ మూర్ఛా విడ్భేదః స్వేదతృడ్భ్యరాః ॥ ౧,౧౬౦.౪౪॥
 హారిద్రయం సర్వగాత్రేషు గుల్మాచోఽథస్య దర్శనమ్ ।

హీయతే దీప్యతే శ్లేష్మా స్వస్థానం దహతీవచ || ౧,౧౬౦.౪౫||

కఫాత్మైమిత్యమరుచిః సదనం శిరసి జ్వరః |

పీనసాలస్యహృల్లాసౌ శుక్లకృష్ణత్వగాదితా || ౧,౧౬౦.౪౬||

గుల్మో గభీరః కఠినో గురుర్గర్భస్థబాలవత్ |

స్వస్థానస్థా అధావన్తస్తత ఏవత్ర మారకాః || ౧,౧౬౦.౪౭||

ప్రాయస్తు యత్తద్వన్దోవృత్తా గుల్మాః సంస్పృష్టమైథునాః |

సర్వజస్తీవ్రదుర్గాహాః శీఘ్రపాకీ ఘనోన్నతః || ౧,౧౬౦.౪౮||

సోఽసాధ్యో రక్తగుల్మస్తు స్త్రియా ఏవ ప్రజాయతే |

ఋతో యా వైవ శూలారా యతి వా యోనిరోగిణీ || ౧,౧౬౦.౪౯||

సేవతే వానిలాంశ్చ స్త్రీ క్రుద్ధస్తస్యాః సమీరణః |

నిరుధ్యాత్వార్యవం యోన్యాం ప్రతిమాసం వ్యవస్థితమ్ || ౧,౧౬౦.౫౦||

సుక్షో కరోతి తద్గర్భే లిజ్జమావిష్కరోతి చ |

హృల్లాసదౌహృదస్తన్యదర్శనం కామచారితా || ౧,౧౬౦.౫౧||

క్రమేణ వాయోః సంసర్గాత్పితృం యోనిషు సఞ్చయమ్ |

రక్తస్య కురుతే తస్యా వాతపితృక్తగుల్మజాన్ || ౧,౧౬౦.౫౨||

గర్భాశయే చ సుతరాం శూలాంశ్చైవాస్పగాశ్రయే |

యోనిస్త్రావశ్చ దౌర్గన్ధ్యం భూయః స్యన్దనవేదనే || ౧,౧౬౦.౫౩||

కదాపి గర్భవధుల్మః సర్వే తే రతిసమ్భవాః |

పాకఞ్చరేణ భజతే వైధతే విద్రధిః పునః || ౧,౧౬౦.౫౪||

పచ్యతే శీఘ్రమత్యర్థం దుష్టరక్తాశ్రయస్తు సః |

అతః శీఘ్రం విదాహిత్యాద్వద్రధిః సోఽభీధీయతే || ౧,౧౬౦.౫౫||

గుల్మాన్తారశ్రయే బస్తిదాహశ్చ స్త్రీహవేదనా |

అగ్నివర్ణబలభ్రంశో వేగానాం వా ప్రవర్తనమ్ || ౧,౧౬౦.౫౬||

అతో విపర్యయే బాహ్యకోష్ఠాఙ్గేషు చ నాతిరుక్ |

వైవర్ణ్యమథ వా కాసో బహిరున్నతతాధికమ్ || ౧,౧౬౦.౫౭||

సాటోపమత్యుగ్రరుజమాధ్మానముదరే భృశమ్ |

ఊర్ధ్వధో వాతరోధేన తమానాహం ప్రవక్షతే || ౧,౧౬౦.౫౮||

ధనశ్చాప్య్యుపమో గ్రస్థితోఽష్టిలాతు సమున్నతా ।
 సమస్తాల్లిజసంయుక్తః ప్రత్యష్టిలా తదాకృతిః ॥ ౧,౧౬౦.౫౯॥
 పక్వశయోద్భవోఽప్యేవం వాయుస్తీవ్రరుజాశ్రయాత్ ।
 ఉద్గారబాహుల్యపురీషబన్ధతృప్త్యక్షమత్వాస్త్రవికూజనాని ॥ ౧,౧౬౦.౬౦॥
 ఆచోపమాధ్మానమపక్తిశక్తిః ఆసన్నగుల్మస్య భవేచ్ఛ చిహ్నమ్ ॥ ౧,౧౬౦.౬౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 విద్రధిగుల్మనిదాన నామ షష్ఠ్యక్షరశతతమోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౧

ధన్వన్తరిరువాచ ।
 ఉదరాణాం నిదానఞ్చ వక్ష్యే సుశ్రుత తచ్ఛృణు ।
 రోగాః సర్వేఽపి మన్దాగ్నో సుతరాముదరాణి తు ॥ ౧,౧౬౧.౧॥
 ఆస్థిర్ణామయాశ్చాప్యనేః జాయస్తే మలసంచయాత్ ।
 ఊర్ధ్వాథో వాయవో రుద్ధ్వా వ్యాకులావిప్రవాహిణీ? ॥ ౧,౧౬౧.౨॥
 ప్రాణానపానాన్సందూప్య కుర్ముస్తాన్మాంససన్ధిగాన్ ।
 ఆధ్మాప్య కుక్షిముదరమష్టథా తే చ భేదతః ॥ ౧,౧౬౧.౩॥
 పృథగ్గోషైః సమస్తాశ్చ స్లిహవజ్జ్ఞక్షతోదక్తైః ।
 తేనారైః శుష్కతాల్వోష్ఠాః సర్వపాదకరోదరాః ॥ ౧,౧౬౧.౪॥
 నష్టచేష్టబలాహారాః కృతప్రధ్మాత్కుక్షయః ।
 పురుషాః స్యుః ప్రేతరూపా భావినస్తస్య లక్షణమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౫॥
 క్షున్నాశోఽరుచివత్సర్వం సవిదాహఞ్చ పచ్యతే ।
 జీర్ణాన్నం యో న జానాతి సోఽపథ్యం సేవతేనరః ॥ ౧,౧౬౧.౬॥
 క్షీయతే బలమఙ్గస్య శ్వసిత్యల్పోఽవిచేష్టితః ।
 విషయావృత్తిబుద్ధిశ్చ శోకశోషాదయోఽపిచ ॥ ౧,౧౬౧.౭॥
 రుగ్బస్తిసన్ధౌ సతతం లఘుల్పభోజనైరపి ।
 జరాజీర్ణో బలభ్రంశో భవేజ్జఠరరోగిణః ॥ ౧,౧౬౧.౮॥
 స్వతస్త్రతన్ద్రాలసతా మలసర్గోఽల్పవహ్నితా ।
 దాహః శ్వయభురాధ్మానమస్త్రే సలిలసమ్భవే ॥ ౧,౧౬౧.౯॥

సర్వత్ర తోయే మరణం శోచనం తత్ర నిష్ఫలమ్ ।
 గవాక్షవచ్చిరాజాలైరుదరం గుఱ్ఱుడాయతే ॥ ౧,౧౬౧.౧౦॥
 నాభిమస్త్రశ్చ విప్లభ్య వేగం కృత్వా ప్రణశ్యతి ।
 మారుతే హృత్కఠీనాభిపాయువజ్జణవేదనాః ॥ ౧,౧౬౧.౧౧॥
 సశబ్దో నిః సరేద్వాయుర్వహతే మూత్రమల్పకమ్ ।
 నాతిమాత్రం భవేల్లైల్యం నరస్య విరసం ముఖమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౧౨॥
 తత్రవాతోదరే శోభః పాణిపాన్ముఖకుక్షిషు ।
 కుంఠిచోర్షోదరకఠీపృష్ఠరుక్పర్వభదనమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౧౩॥
 శుష్కకాసాఙ్గమర్దాధోగురుతామలసంగ్రహాః ।
 శ్యామారుణత్వగాదిత్వం ముఖే చ రసవద్ధితా ॥ ౧,౧౬౧.౧౪॥
 సతోదభేదముదరం నీలకృష్ణశిరాతతమ్ ।
 ఆఢ్యాతముదరే శబ్దమద్భుతం వా కరోతి సః ॥ ౧,౧౬౧.౧౫॥
 వాయుశ్చాత్ర సరుక్చుబ్ధం విధత్తే సర్వథా గతిమ్ ।
 పిత్తోదరే జ్వరో మూర్ఛా దాహిత్వం కటుకాస్యతా ॥ ౧,౧౬౧.౧౬॥
 భ్రమోతిసారః పీతత్వం త్వగాదావుదరం హరిత్ ।
 పీతతామ్రశిరాదిత్వం సన్వేదం సోష్ణ దహ్యతే ॥ ౧,౧౬౧.౧౭॥
 ధూమాయతే మృదుస్పర్శం క్షైప్రపాకం ప్రదూయతే ।
 శ్లేష్మోదరేషు సదనం స్వేదశ్వయధుగౌరవమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౧౮॥
 నిద్రా క్షేశోఽరుచిః శ్వాసః కాశః శుక్లత్వగాదితా ।
 ఉదరం తిమిరం స్నిగ్ధం శుక్లకృష్ణశిరావృతమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౧౯॥
 నీరాతివృద్ధౌ కఠినం శీతస్పర్శం గురు స్థిరమ్ ।
 త్రిదోషకోపనే త్రైస్తైస్త్రిదోషజినైతర్మతైః ॥ ౧,౧౬౧.౨౦॥
 సర్వదూషణదుష్టాశ్చ సరక్తాః సఙ్ఘితా మలాః ।
 కోష్ఠం ప్రాప్య వికుర్వాణాః శోషమూర్ఛాభ్రమాన్వితమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౨౧॥
 కుర్మ్యస్త్రీఙ్గముదరం శీఘ్రపాకం సుదారుణమ్ ।
 వర్ధతే తచ్చ సుతరాం శీతవాతప్రదర్శనే ॥ ౧,౧౬౧.౨౨॥
 అత్యశనాచ్చ సంక్షోభాద్యానపానాదిచేష్ఠితైః ।

అవిహితైశ్చ పానాద్వైర్వమనవ్యాధికర్షణైః ॥ ౧,౧౬౧.౨౩॥

వామపార్శ్వాస్థితః స్త్రీహా త్యుతస్థానో వివర్ధతే ।

శోణితాద్వా రసాదిభ్యో వివర్ధో జనయేద్వ్యథామ్ ॥ ౧,౧౬౧.౨౪॥

సోఽస్థీలా చాతికరినః ప్రోన్నతః కూర్మపృష్ఠవత్? ।

క్రమేణ వర్ధమానశ్చ కుక్షో వ్యాతతిమాహరేత్ ॥ ౧,౧౬౧.౨౫॥

శ్వాసకాసపిపాసాస్వవైరస్యాధ్మానకజ్జ్వరైః ।

పాణ్డుత్వమూర్ఛాఛర్దిత్వగ్ధాహమోహైశ్చ సంయుతః ॥ ౧,౧౬౧.౨౬॥

అరుణాభం విచిత్రాభం నీలహారీద్రరాజితమ్ ।

ఉదావరైన చానాహమోహతృడహనజ్జ్వరైః ॥ ౧,౧౬౧.౨౭॥

గౌరవారుచికాఠీన్వైర్విఘాతభ్రమసంక్రమాత్ ।

స్త్రీహవద్దక్షిణాత్పార్శ్వాత్కుర్వాద్యకృదపి చ్యుతమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౨౮॥

పక్ష్యే భూతే యకృతి చ సదా బద్ధమలో గుదే ।

దుర్నామభిరుదావరైరన్వైర్వా పీడితో భవేత్ ॥ ౧,౧౬౧.౨౯॥

వర్చః పితృకఘాన్బద్ధాన్కరోతి కుపితోఽనిలః ।

అపానో జఠరే తేన సంరుద్ధో జ్వరరుక్కరః ॥ ౧,౧౬౧.౩౦॥

కాశశ్వాసోరుసద్గనం శిరోరుజ్జ్వాభిపార్శ్వరుక్ ।

మలాసంగోఽరుచిశ్చర్దిరుదరే మలమారుతః ॥ ౧,౧౬౧.౩౧॥

స్థిరసీలారుణశిరాజాలైరుదరమావృతమ్ ।

నాభేరుపరి చ ప్రాయో గోపుచ్ఛాకృతి జాయతే ॥ ౧,౧౬౧.౩౨॥

అస్థ్యాదిశల్యై రన్వైశ్చ విధే చైవోదరే తథా ।

పచ్యతే యకృతాదిశ్చ తచ్చిద్భ్రైశ్చ సరన్బహిః ॥ ౧,౧౬౧.౩౩॥

ఆమ ఏవ గుదాహేతి తతోఽల్పల్పః శకృద్రసః ।

స స్వాద్వికృతగంధోఽపి పిచ్ఛిలః పీతలోహితః ॥ ౧,౧౬౧.౩౪॥

శేషశ్చాపూర్య జఠరం ఘోరమారభతే తతః ।

వర్ధతే తదథో నాభేరాశు చైతి జలాత్మతామ్ ॥ ౧,౧౬౧.౩౫॥

ఉద్రిక్తే దోషరూపే చ వ్యాప్తే చ శ్వాసతృట్పుమైః ।

ఛిద్రోదరమిదం ప్రాహుః పరిస్త్రాపీతి చాపరే ॥ ౧,౧౬౧.౩౬॥

ప్రవృత్తస్నేహపానాదేః సహసాపథ్యసేవినః ।
 ఆత్యముఖపానాన్మన్దాగ్నేః క్షీణస్యాతికృశస్య చ ॥ ౧,౧౬౧.౩౭॥
 రుద్ధః స్వమార్గాదనిలః కఫశ్చ జలమూర్ఛితః ।
 వర్ధతే తు తదేవామ్బు తన్మాత్రాద్విష్టురాశితః ॥ ౧,౧౬౧.౩౮॥
 తత్కేపాదుదరం తృష్ణాగుదస్నుతిరుజాన్వితమ్ ।
 కాశశ్వాసారుచియుతం నానావర్ణాశిరాతతమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౩౯॥
 తోయపూర్ణాన్మృదుస్పర్శాత్సదృశక్షోభవేపథు ।
 బకోదరం స్థిరంస్నిగ్ధం నాడీమావృత్య జాయతే ॥ ౧,౧౬౧.౪౦॥
 ఉపేక్షాయాఞ్చ సర్వేషాం స్వస్థానాం పరిచాలితాః ।
 పాకా ద్రవా ద్రవీకుర్యుః సన్నిస్తోతోముఖాన్యపి ॥ ౧,౧౬౧.౪౧॥
 స్వేదే చైవ తు సంరుద్ధే మూర్ఛితాశ్చాన్తరస్థితాః ।
 తదేవోదరమాపూర్య కుర్యాదుదరామయమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౪౨॥
 గురూదరం స్థితం వృత్తమాహతఞ్చ న శబ్దకృత్ ।
 హీనబలం తథా ఘోరం నాడ్యాం స్పృష్టఞ్చ సపతి ॥ ౧,౧౬౧.౪౩॥
 శిరాన్తరానముదరే సర్వలక్షణమువ్యతే ।
 వాతపిత్తకఫప్లీహాసన్నిపాతోదకోదరమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౪౪॥
 పక్షాచ్ఛ జాతసలిలం విష్టమ్భాపద్రవాన్వితమ్ ।
 జన్మవైవోదరం సర్వం ప్రాయః కృచ్ఛ్రతమం మతమ్ ॥ ౧,౧౬౧.౪౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణ్మే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఏకషష్ట్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౨

ధన్వన్తరిరువాచ ।
 పాణ్డుశోధనిదానఞ్చ శ్శృణు సుశ్రత వచ్చి తే ।
 పిత్తప్రధానాః కుపితా యథోక్తైః కోపనైర్మలాః ॥ ౧,౧౬౨.౧॥
 నత్రానిలేన బలినా క్షిప్తాక్షిప్తం యది స్థితమ్ ।
 ధమసీర్ధశమీః ప్రాప్య వ్యాఘ్నవన్సకలాం తనుమ్ ॥ ౧,౧౬౨.౨॥
 త్వగన్మక్లేష్ట్యమాంసాని ప్రదూష్యన్తసమాశ్రితమ్ ।

త్వష్టాంసయోస్తు కురుతే త్వచి వర్ణాన్పుథగీవధాన్ || ౧,౧౬౨.౩||
 స్వయం హరిద్రా హోరిద్రం పాణ్ణుత్వం తేషు చాధికమ్ |
 యాతోఽయం ప్రహతేదుగ్రః స రోగస్తేన గౌరవమ్ || ౧,౧౬౨.౪||
 ధాతూనాం స్పర్శశైథిల్యమామజశ్చ గుణక్షయః |
 తతోఽల్పరక్తమేదోఽస్థినిః సారః స్యాచ్ఛ్చభేన్ద్రియః || ౧,౧౬౨.౫||
 శీర్యమాజైరివాజైస్తు ద్రవతా హృదయేన చ |
 శూలోక్షికూటవదనే స్తైమిత్వం తత్ర లాలయా || ౧,౧౬౨.౬||
 హీనతృప్తిశిరద్వేషీ శీర్ణలోభో హతానలః |
 మన్దశక్తిర్వరీ శ్వాసీ కర్ణశూలీ తథా భ్రమీ || ౧,౧౬౨.౭||
 స వచ్చుధా పృథగ్దోషైః సమస్తైర్మృత్తికాదనాత్ |
 ప్రాగ్రూపమస్య హృదయస్పన్దనం రూక్షతా త్వచి || ౧,౧౬౨.౮||
 అరుచిః పీతమూత్రత్వం స్వేదాభావోఽల్పమృత్రతా |
 మేదః సమానిలాత్తత్ర గాఢరుక్ష్ణేదగాత్రతా || ౧,౧౬౨.౯||
 కృష్ణేక్షణం కృష్ణశిరాసఖవిణ్ణూత్రనేత్రతా |
 శోభో నాసాస్యవైరస్యం విఘ్నేషః పార్శ్వమూర్చనా || ౧,౧౬౨.౧౦||
 పిత్రే హరితపిత్రాభః శిరాదిషు జ్వరస్తమః |
 తృప్తోషమూర్చాదౌర్గన్ధ్యం శీతేచ్ఛా కటువక్రతా || ౧,౧౬౨.౧౧||
 విడ్భేదశ్చాప్లుకో దాహః కఫాచ్ఛ హృదయార్ద్రతా |
 తన్ద్రా లవణవక్రత్వం రోమహర్షః స్వరక్షయః || ౧,౧౬౨.౧౨||
 కాశశ్చర్దిశ్చ నిచయాన్నష్టలిక్ణోఽతిదుఃసహః |
 ఉత్కృష్టేనిలపిత్రాభ్యా కటుర్వా మధురః కఫః || ౧,౧౬౨.౧౩||
 దూషయిత్వా వసాదీంశ్చ రౌఙ్శ్యాద్రక్తవిమోక్షణమ్ |
 స్రోతసాం సంక్షయం కుర్యాదనురుధ్య చ పూర్వవత్ || ౧,౧౬౨.౧౪||
 పాణ్ణురోగేక్షయేజాతే నాభిపాదాస్యమేహనమ్ |
 పురిషం కృమివన్మృశ్చోద్భిన్నం సాస్త్రం కఫాన్వితమ్ || ౧,౧౬౨.౧౫||
 యః పిత్రరోగీ నేవేత పిత్రలం తస్య కామలమ్ |
 కోష్ఠశా ఖోద్గతం పిత్రం దగ్ధ్వాస్పృజ్ఞాంసమాహరేత్ || ౧,౧౬౨.౧౬||

హరిద్రమూత్రనేత్రత్వం ముఖం రక్తం శకృత్తథా ।
 దాహీ విపాకతృష్ణావానేభకాభో దుర్బలేన్ద్రియః ॥ ౧,౧౬౨.౧౭॥
 భవేత్పితానుగః శోథః పాణ్డరోగావృతస్య చ ।
 ఉపేక్షయా చ శోధాద్యాః సకృచ్ఛాః కుమ్భకామలాః ॥ ౧,౧౬౨.౧౮॥
 హరితశ్యామపిత్తత్వే పాణ్డరోగో యదా భవేత్ ।
 వాతపిత్తే భ్రమస్తుష్ణా స్త్రీషు హర్షో మృదుజ్వరః ॥ ౧,౧౬౨.౧౯॥
 తన్యా వా చానలభ్రంశస్తం వదన్తి హలీమకమ్ ।
 అలస్యశ్చాభివతి తేషాం పూర్వముపద్రవః ॥ ౧,౧౬౨.౨౦॥
 శోథః ప్రధానః కఠిణః స ఏవతో నిగద్యతే ।
 పిత్తరక్తకఫాన్వాయుర్దుష్టో దుష్టాన్పహిః శిరాః ॥ ౧,౧౬౨.౨౧॥
 నీశ్వా రుద్ధగతిస్సైర్థి కుర్యాత్త్వజ్మాంససంశ్రయమ్ ।
 ఉత్సేధం సంహతం శోథం తమాహుర్నిచయాదతః ॥ ౧,౧౬౨.౨౨॥
 సర్వహేతువిశైస్త్య రూపభేదాన్నవాత్మకమ్ ।
 దోషైః పృథగ్విధైః సర్వైరభిఘాతాద్విషాదపి ॥ ౧,౧౬౨.౨౩॥
 తదేవ నీయమానస్తు సర్వాణ్నే కామజమ్భవేత్ ।
 పృథూన్నతాగ్రగ్రథితైర్విశేషైశ్చ త్రిధా విదుః ॥ ౧,౧౬౨.౨౪॥
 సామాన్యహేతుః శోథానాం దోషజాతో విశేషతః ।
 వ్యాధిః కర్మోపవాసాదిక్షీణస్య భవతి ద్రుతమ్ ॥ ౧,౧౬౨.౨౫॥
 అతిమాత్రం యదాసేవేద్గురుమత్స్వంతశితలమ్ ।
 లవణక్షారతీక్షణ్ణామ్లశాకామ్బుస్వప్నజాగరమ్ ॥ ౧,౧౬౨.౨౬॥
 రోథో వేగస్య వల్లారమజిర్ణశ్రమమైథునమ్ ।
 పచ్యతే మార్గగమనం యానేన క్షోభిణాపి వా ॥ ౧,౧౬౨.౨౭॥
 శ్వాసకాసాతిసారారోజితరప్రదరజ్వరాః ।
 విష్టమ్భాలస్యకచ్ఛర్దిహిక్మాపాణ్డవిసర్పకమ్ ॥ ౧,౧౬౨.౨౮॥
 ఊర్ధ్వశోథమథో బస్తా మధ్యే కుర్వన్తి మధ్యగాః ।
 సర్వాఙ్గగః సర్వగతః ప్రత్యప్రత్యగేతి తదాశ్రయః ॥ ౧,౧౬౨.౨౯॥
 తత్పూర్వరూపం క్షవథుః శిరాయామఙ్గగౌరవమ్ ।
 వాతాచ్ఛోభశ్చలో రూక్షః ఖరరోమారుణోఽసితః ॥ ౧,౧౬౨.౩౦॥

శఙ్ఖబస్త్వస్త్రశోఫర్తిమేదోభేదాః ప్రసుప్తితా ।
 వాతోత్తానః క్లమః శీఘ్రమున్నమేత్పీడితాం తనుమ్ ॥ ౧,౧౬౨.౩౧॥
 సిగ్గస్తు మర్దనైః శామ్నోద్రాత్రావలోప దివా మహాన్ ।
 త్వక్సర్షపవిలిప్తే చ తస్మింశ్చిమిచిమాయతే ॥ ౧,౧౬౨.౩౨॥
 పీతరక్తాసంతాభాసః పితృజాతశ్చ శోషకృత్ ।
 శీఘ్రం నాసౌ వా ప్రశమేన్మధ్యే ప్రాగ్దహతే తనుమ్ ॥ ౧,౧౬౨.౩౩॥
 సత్పట్టాహజ్వరస్యేదో భ్రమక్లోదమదభ్రమాః ।
 సాభిలాషీ శకృద్భేదో గన్ధః స్పర్శసహో మృదుః ॥ ౧,౧౬౨.౩౪॥
 కణ్ణుమాన్వాణ్ణురోమా త్వక్కఠినః శీతలో గురుః ।
 స్పిగ్గఃశ్లక్షః స్థిరః శూలో నిద్రాచ్ఛర్ష్యగ్నిమాన్యకృత్ ॥ ౧,౧౬౨.౩౫॥
 ఆఘాతేన చ శస్త్రాదిచ్ఛేదభేదక్షతాదిభిః ।
 హిమానిలైర్దధ్యనిలైర్భల్లాతకపికచ్ఛజైః ॥ ౧,౧౬౨.౩౬॥
 రస్యైః శుష్కైశ్చ సంస్పర్శాచ్ఛ్వయథుః స్యాద్విసర్పవాన్ ।
 భృశోష్ణా లోహితాభాసః ప్రాయశః పితృలక్షణః ॥ ౧,౧౬౨.౩౭॥
 విషజః సవిషప్రాణిపరిసర్పణమూత్రణాత్ ।
 దంష్ట్రాదస్తనఖాఘాతాదవిషప్రాణినామపి ॥ ౧,౧౬౨.౩౮॥
 విఙ్ఖాత్రశుక్రోపహతమలవద్వస్తుసంజ్కరాత్ ।
 విషవృక్షానిలస్పర్శాద్ధరయోగావచూర్ణనాత్ ॥ ౧,౧౬౨.౩౯॥
 మృదుశ్చలోఽవలమ్బి చ శీఘ్రా దాహారుజాకరః ।
 నవోఽనుపద్రవః శోథః సాధ్యోఽసాధ్యః పురేరితః ॥ ౧,౧౬౨.౪౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 పాణ్డుసోధనిదానం నామ ద్విషష్ట్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౩

ధన్వన్తీరరువాచ ।

విసర్వాదినిదానస్తే వక్ష్యే సుశ్రుత తచ్ఛృణు ।

స్యాద్విసర్వో విఘాతాత్తు దోష్టైర్దుష్టైశ్చ శోథవత్ ॥ ౧,౧౬౩.౧॥

అధిష్ఠానఞ్చ తం ప్రాహుర్బాహ్యం తత్ర భయాచ్చమాత్ |
 యథాత్తరఞ్చ దుఃసాధ్యస్తత్ర దోషో యథాయథమ్ || ౧,౧౬౩.౨||
 ప్రకోపనైః ప్రకుపితా విశేషేణ విదాహిభిః |
 దేహ శీఘ్రం విశస్తిహ తేఽన్తరే హి స్థితా బహిః || ౧,౧౬౩.౩||
 తృష్ణాభియోగాద్వేగానాం విషమాచ్చ ప్రవర్తనాత్ |
 ఆశు చాగ్నిబలభ్రంశాదతో బాహ్యం విసర్పయేత్ || ౧,౧౬౩.౪||
 తత్ర వాతాత్స వీసర్వో వాతజ్వరసమవ్యథః |
 శోథస్ఫురణనిస్తోదభేదాయాసార్తిహర్షవాన్ || ౧,౧౬౩.౫||
 పితృద్భృతగతిః పితృజ్వరలిక్తోఽతిలోహితః |
 కఫాత్కణ్ఠాయుతః స్నిగ్ధః కఫజ్వరసమానరుక్ || ౧,౧౬౩.౬||
 సన్నిపాతసముత్థాశ్చ సర్వలిజ్జసమన్వితాః |
 స్వదోషలిక్తైశ్చియన్తే సర్వైః స్ఫోటైరుపేక్షితాః |
 తేఽపి స్వేదాన్విముఞ్చతి బిభ్రతో వ్రణలక్షణమ్ || ౧,౧౬౩.౭||
 వాతపితృజ్వరచ్చర్దిమూర్ఛాతీసారతృఙ్భ్రమైః |
 గన్ధిభేదాగ్నిసదనతమకారోచ్యైర్యుతః || ౧,౧౬౩.౮||
 కరోతి సర్వమగ్గఞ్చ దీప్తాఙ్గారావక్టీర్ణవత్ |
 యంయం దేశం విసర్పశ్చ విసర్పతి భవేత్ససః || ౧,౧౬౩.౯||
 శాన్తాఙ్గారాసితో నీలో రక్తో వాసు చ చీయతే |
 ఆగ్నిదగ్ధ ఇవ స్ఫోటైః శీఘ్రగత్వాద్భృతం స చ || ౧,౧౬౩.౧౦||
 మర్మానుసారీ వీసర్పః స్యాద్వాతోఽతిబలస్తతః |
 వ్యథతేఽఙ్గం హరేత్సంజ్ఞాం నిద్రాఞ్చ శ్వాసమీరయేత్ || ౧,౧౬౩.౧౧||
 హిక్మాఞ్చ స గతోఽవస్థామీదృశీం లభతే నరః |
 క్వచిన్మూర్ఛారతిగ్రస్తో భూమిశయాసనాదిషు || ౧,౧౬౩.౧౨||
 చేష్టమానస్తతః క్లిష్టో మనోదేహప్రమోహవాన్ |
 దుష్పుబోధోఽశ్శుతే నిద్రాం సోఽగ్నివీసర్ప ఉచ్యతే || ౧,౧౬౩.౧౩||
 కఫేన రుద్ధః పవనో భిత్వాతం బహుధా కఫమ్ |
 రక్తం వా వృద్ధరక్తస్య త్వక్చిరాస్నాయుమాంసగమ్ || ౧,౧౬౩.౧౪||

దూషయిత్వా తు దీర్ఘానువృత్తస్థూలఖరాత్మికామ్ |
 గ్రస్థీనాం కురుతే మాలాం సరక్తాస్తీవ్రుర్జ్వరామ్ || ౧,౧౬౩.౧౫ ||
 శ్వాసకాసాతిసారాస్యశోషహిక్మావమిభ్రమైః |
 మోహవైవర్ణ్యమూర్ఛాఙ్గభజ్గిన్నదనైర్వృతామ్ |
 ఇత్యయం గ్రస్థివీసర్పః కఫమారుతకోపజః || ౧,౧౬౩.౧౬ ||
 కఫపిత్తాఙ్గ్యురః స్తమ్భో నిద్రా తన్ద్రా శిరోరుజా |
 అఙ్గావసాదవిక్షేంపౌ ప్రలాపారోచకభ్రమాః || ౧,౧౬౩.౧౭ ||
 మూర్ఛాగ్నిహానిర్భేదోఽస్థ్నాం పిపాసేన్ద్రియగౌరవమ్ |
 ఆమోపవేశనం లేపః స్రోతసాం స చ సర్పతి || ౧,౧౬౩.౧౮ ||
 ప్రాయేణామాశయం గృహ్లాన్నేకదేశం న చాతిరుక్ |
 పీడకైరవకీర్ణోఽతిపీతలోహితపాణ్డురైః || ౧,౧౬౩.౧౯ ||
 స్నిగ్ధోఽసితో మేచకాభో మలినః శోభవాన్గురుః |
 గమ్భిరపాకః ప్రాయోష్యస్పృష్టః క్లిన్నోఽవదీర్ఘతే || ౧,౧౬౩.౨౦ ||
 పక్వవచ్చిర్ణమాంసశ్చ స్పృష్టస్నాయుశిరాగణః |
 సర్వగో లక్షణైః సర్వైః సర్వగత్వకృమర్పణః |
 శవగన్ధి చ వీసర్పః కర్ణమాఖ్యముశన్తి తమ్ || ౧,౧౬౩.౨౧ ||
 బాహ్యహేతోః క్షతాత్కృద్ధ్వః సరక్తం పిత్తమీరయన్ |
 వీసర్పం మారుతః కుర్యాత్కృలత్థసద్మతైశ్చిత్తమ్ || ౧,౧౬౩.౨౨ ||
 స్ఫోటైః శోభజ్వరరుజాదాహాఢ్యం శ్వావశోణితమ్ |
 పథగ్ధోఽస్త్రయః సాధ్యా ద్వన్ద్వజాశ్చానుపద్రవాః || ౧,౧౬౩.౨౩ ||
 ఆసాధ్యాః కృతసర్వోత్థాః సర్వే చాక్రాన్తమర్మణః |
 శిర్ణస్నాయుశిరామాంసాః క్లిన్నాశ్చశవగన్ధయః || ౧,౧౬౩.౨౪ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వీసర్పనిదానం నామ త్రిపష్ట్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౪

ధన్వన్తరిరువాచ |

మిథ్యాహారవిహారేణ విశేషేణ విరోధినా |

సాధునిద్ధావధాద్యుద్ధహరణాద్యైశ్చ సేవితైః ॥ ౧,౧౬౪.౧॥
పాపకృత్విః కర్మకృత్విః సద్యః ప్రాక్షనైః ప్రేరితామలాః ।
శిరాః ప్రపద్య తైర్ముక్తాస్త్యగ్వసారక్తమామిషమ్ ॥ ౧,౧౬౪.౨॥
దూషయన్తి చ సంశోష్య నిశ్చరన్తస్తతో బహిః ।
త్వచః కుర్వాన్తి వైవర్ణ్యం శిష్టాః కుష్టముశన్తితమ్ ॥ ౧,౧౬౪.౩॥
కాలేనోపేక్షితం యత్యుత్సర్వం కోష్ఠాని తద్యపుః ।
ప్రపద్య ధాతునాభాహ్యోన్తః సర్వాన్సంక్లేద్య చావహేత్ ॥ ౧,౧౬౪.౪॥
సన్వేదక్లేదసంజోచాన్కృమీన్కృష్ణాంశ్చదారుణాన్ ।
లోమత్వక్నాన్యుధమసీరాక్రామతి యథాక్రమమ్ ॥ ౧,౧౬౪.౫॥
భస్మాచ్ఛాదితవత్కుర్యాద్భాహ్యం కుష్టముదాహృతమ్ ।
కుష్ఠాని సప్తధా దోషైః పృథగ్ద్యవైః సమాగతైః ॥ ౧,౧౬౪.౬॥
సర్వేష్యపి త్రిదోషేషు వ్యపదేశోఽధికస్తతః ।
వాతేన కుష్ఠం కాపాలం పితేనౌదుమ్భరం కఫాత్ ॥ ౧,౧౬౪.౭॥
మణ్డలాఖ్యం విచర్చో చ ఋష్యాఖ్యం వాతపిత్తజమ్ ।
చర్మైకకుష్ఠం కిటిమం సిద్ధాలసవిపాదికాః ॥ ౧,౧౬౪.౮॥
వాతశ్లేష్మోద్భవాః శ్లేష్మపిత్తాద్ధ్రూశతారుషీ ।
పుణ్డరీకం సవిస్ఫోటం పామా చర్మదలం తథా ॥ ౧,౧౬౪.౯॥
సర్వేభ్యః కాకణం పూర్వత్రికం దద్రు సకాకణమ్ ।
పుణ్డరీకర్యజహ్వే చ మహాకుష్ఠాని సప్త తు ॥ ౧,౧౬౪.౧౦॥
అతిశ్లక్షణరస్పర్శస్వేదాన్వేదవివర్ణతాః ।
దాహాః కణ్ఠాస్త్యచి స్వాపస్తోదః కోచోన్నతిస్తమః ॥ ౧,౧౬౪.౧౧॥
వ్రణానామధికం శూలం శీఘ్రాత్పత్తిశ్చిరస్థితిః ।
రూఢానామపి రూక్షత్వం నిమిత్తేఽల్పేఽతికోపనమ్ ॥ ౧,౧౬౪.౧౨॥
రోమహర్షోఽస్పృశః కార్ణ్యం కుష్ఠలక్షణమగ్రజమ్ ।
కృష్ణారుణకపాలాభం యద్రూక్షం పరుషం తను ॥ ౧,౧౬౪.౧౩॥
విస్తృతాకృతిపర్వస్తన్దూషితైర్లోమభిశ్చితమ్ ।
కాపాలం తోదబహులం తత్కృష్ణం విషమం స్మృతమ్ ॥ ౧,౧౬౪.౧౪॥

ఉదుమ్బరఫలాభాసం కుష్ఠమౌదుమ్బరం వదేత్ |
 వర్తలం బహులకేతుక్తం దాహరుజాధికమ్ || ౧,౧౬౪.౧౫ ||
 అసంచన్నమదరణం కృమివత్స్యాదుదుమ్బరమ్ |
 స్థిరం సత్యానం గురు స్నిగ్ధం శ్వేతరక్తం మలాన్వితమ్ || ౧,౧౬౪.౧౬ ||
 అన్యోన్యసక్తపుచ్చానబహుకణ్ణాస్నుతికృమి |
 శ్లక్షపితాభాసంయుక్తం మణ్ణలం పరికీర్తితమ్ || ౧,౧౬౪.౧౭ ||
 సకణ్ణాపిటికా శ్యావా సక్లేదా చ విచర్చికా |
 పరుషస్తత్రరక్తాన్తమస్తః శ్యామం సమున్నతమ్ || ౧,౧౬౪.౧౮ ||
 ఋష్యజిహ్వోకృతిప్రోక్తం ఋష్యజిహ్వాం బహుక్రిమి |
 హస్తీచర్మఖరస్పర్శం చర్మాఖ్యం కుష్ఠముచ్యతే || ౧,౧౬౪.౧౯ ||
 అన్వేదఞ్చమతస్యశల్యసన్నిభం కిటిమం పునః |
 రూక్షాగ్నివర్ణం దుఃస్పర్శం కణ్ణామత్పరుషాసితమ్ || ౧,౧౬౪.౨౦ ||
 అన్తా రూక్షం బహిః స్నిగ్ధమన్తర్ఘృష్టం రజః కిరేత్ |
 శ్లక్షస్పర్శం తను స్నిగ్ధం స్వచ్ఛమన్వేదపుష్పవత్ || ౧,౧౬౪.౨౧ ||
 ప్రాయేణ చోర్ధ్వకార్యఞ్చ కుణ్ణైః కణ్ణాపరైశ్చితమ్ |
 రక్తైరలంశుకా పాణిపాదే కుర్యాద్విపాదికా || ౧,౧౬౪.౨౨ ||
 తీవ్రార్తిం గాఢకణ్ణాఞ్చ సరాగపిడికాచితమ్ |
 దీర్ఘప్రతానదూర్వావదతసీకుసుమచ్ఛవి || ౧,౧౬౪.౨౩ ||
 ఉచ్చానమణ్ణలో దద్రుః కణ్ణామానితి కథ్యతే |
 స్థూలమూలం సదాహార్తి రక్తస్రావం బహువ్రణమ్ || ౧,౧౬౪.౨౪ ||
 సాదహకక్లేదరుజం ప్రాయశః సర్వజన్మ చ |
 రక్తాక్తమణ్ణలం పాణ్ణు కణ్ణాదాహరుజాన్వితమ్ || ౧,౧౬౪.౨౫ ||
 సోత్పేధమాచితం రక్తైః కణ్ణపర్ణమివామ్బుభిః |
 పుణ్ణరీకం భవేత్తద్ధి చితం సోఫ్తైః సితారుణైః || ౧,౧౬౪.౨౬ ||
 విస్ఫోటపిటికా పామా కణ్ణాక్లేదరుజాన్వితాః |
 సూక్ష్మా శ్యామారుణా రూక్షా ప్రాయః స్పికృణీకూర్పరే || ౧,౧౬౪.౨౭ ||
 సస్ఫోటసంస్పర్శసహం కణ్ణారక్తాతిదాహవత్ |
 రక్తదలం చర్మదలం కాకణం తీవ్రదాహరుక్ || ౧,౧౬౪.౨౮ ||

పూర్వరక్షణ్చ కృష్ణణ్చ కాకణం త్రిఫలోపమమ్ |
 కృష్ణలిజ్జైర్ముతైః సర్వైః స్వస్వకారణతో భవేత్ || ౧,౧౬౪.౨౯ ||
 దోషభేదాయ విహితైరాదిశేల్లిజ్జకర్మభిః |
 కుష్ఠస్వదోషానుగతం సర్వదోషగతం త్యజేత్ || ౧,౧౬౪.౩౦ ||
 కుష్టోక్తం యచ్చ యచ్ఛాస్థిమజ్జాశుక్రసమాశ్రయమ్ |
 కృచ్ఛం మేదోమతజ్జైచ్చవ యాప్యం స్నాప్వాస్థిమాంసగమ్ || ౧,౧౬౪.౩౧ ||
 అకృచ్ఛం కఫవతోత్థం త్వగ్గతం త్వమలజ్చ యత్ |
 తత్ర త్వచి స్థితే కష్టే కాయే వైవర్ణ్యరూఞాతా || ౧,౧౬౪.౩౨ ||
 స్వేదతాపశ్వయథవః శోణితే పిశితే పునః |
 పాణిపాదాశ్రితాః స్ఫోటాః క్లేశాత్సన్ధిషు చాధికమ్ || ౧,౧౬౪.౩౩ ||
 దోషస్యాభీక్షయోగేన దలనం స్యాచ్చ మేదసి |
 నాతిసంజ్ఞాన్తి మజ్జాస్థినేత్రవేగస్వరక్ష్యః || ౧,౧౬౪.౩౪ ||
 క్షతే చ క్రిమిభిః శుక్రే స్వదారాపత్యబాధనమ్ |
 యథాపూర్వాణి సర్వాణి స్వలిజ్ఞాని మృగాదిషు || ౧,౧౬౪.౩౫ ||
 కష్టకసమ్భవం శ్విత్రం కిలాసం దారుణం భవేత్ |
 నిర్దిష్టమపరిస్త్రావి త్రిధాతూద్భవసంశ్రయమ్ || ౧,౧౬౪.౩౬ ||
 వాతాద్ద్రూణాణాం పితృత్తాన్తుం కమలపత్రవత్ |
 సదాహం రోమవిధ్వంసి కఫాచ్ఛ్చేతం ఘన గురు || ౧,౧౬౪.౩౭ ||
 సకణ్ణారం క్రమాద్దక్షమాంసమేదః సు చాదిశేత్ |
 వర్ణవైవేద్యగుభయం కృచ్ఛం తచ్ఛోత్తరోత్తరమ్ || ౧,౧౬౪.౩౮ ||
 అశుక్లరోమబహులమసంశ్లిష్టం మిథో నవమ్ |
 అనగ్నిదగ్గజం సాధ్యం శ్విత్రం వర్ణ్యమతోఽన్యథా || ౧,౧౬౪.౩౯ ||
 గుహ్యపాణితలౌష్ఠేషు జాతమప్యచిరస్తరమ్ |
 వర్ణనీయం విశేషేణ కిలాసం సిద్ధిమిచ్ఛితా || ౧,౧౬౪.౪౦ ||
 స్మర్కైకాహారసంగాదినేవనాత్ప్రాయశో గదాః |
 ఏకశయ్యాసనాచ్ఛైవ వస్త్రమాల్యానులేపనాత్ || ౧,౧౬౪.౪౧ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
కుష్ఠరోగనిదాన నామ చతుః షష్ఠ్యక్షరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౫

ధన్వంతరిరువాచ ।

క్రీమయశ్చ ద్విధా ప్రోక్తా బాహ్యభ్యంతరభేదతః ।

బహిర్ములకఫాస్పగ్నిష్టన్మభేదాచ్చతుర్విధాః ॥ ౧,౧౬౫.౧॥

నామతో వింశతివిధా బాహ్యస్తత్ర మతోద్భవాః ।

తిలప్రమాణసంస్థానవర్ణాః కేశామ్బరాశ్రయాః ॥ ౧,౧౬౫.౨॥

బహుపాదాశ్చ సూక్ష్మాశ్చ యూకా లిజాశ్చ నామతః ।

ద్విధా తే కోష్ఠపిడికాః కణ్ణూగణ్ణాన్పుకుర్వతే ॥ ౧,౧౬౫.౩॥

కుష్ఠైకహేతవోఽన్తర్జాః శ్లేష్మజా బాహ్యసమ్భవాః ।

మధురాన్నగుడక్షీరదధిమత్యసనవౌదనైః ॥ ౧,౧౬౫.౪॥

కపాదామాశయే జాతా వృద్ధాః సర్పన్తి సర్వతః ।

పుథుబ్రధ్ననిభాః కేచిత్కేచిద్గణ్ణూపదోపమాః ॥ ౧,౧౬౫.౫॥

రూఢధాన్యాఙ్కురాకారాస్తనుదీర్ఘాస్తథాణవః ।

శ్వేతాస్తామ్రావభాసాశ్చ నామతః సప్తధా తు తే ॥ ౧,౧౬౫.౬॥

అన్త్రాదా ఉదరావేష్టా హృదయాదా మహాగుదాః ।

చ్యురవో దర్భకుసుమాః సుగన్ధాస్తే చ కుర్వతే ॥ ౧,౧౬౫.౭॥

హృల్లాసమాస్యశ్రవణమవిపాకమరోచకమ్ ।

మూర్ఛాచ్ఛర్దిజ్వరానాహకార్యక్షవధుపీనసాన్ ॥ ౧,౧౬౫.౮॥

రక్తవాహిశిరాస్థానరక్తజా జన్తవోఽణవః ।

అపాదా వృత్తతామ్రాశ్చ సౌక్ష్మ్యాత్కేచిదదర్శనాః ॥ ౧,౧౬౫.౯॥

కేశాదా రోమవిధ్వంసా రోమద్వీపా ఉదుమ్బరాః ।

షట్టై కుష్ఠైకకర్మాణః సహసౌరసమాతరః ॥ ౧,౧౬౫.౧౦॥

పక్వాశయే పురీషోత్థా జాయన్తేఽఘోవిసర్పిణః ।

వృద్ధాస్తే స్యుర్భవేయుశ్చ తే యదామాశయోన్ముఖాః ॥ ౧,౧౬౫.౧౧॥

తదాస్యోద్ధారనిః శ్వామవిడ్గన్ధానువిధాయినః ।
 పృథువృత్తతనుస్థాలాః శ్యావపీతసితాసితాః ॥ ౧,౧౬౫.౧౨॥
 తే పఞ్చనామ్నా క్రిమయః కకేరుకమకేరుకాః ।
 సౌసురాదాః సశూలాఖ్యా తేలిహా జనయన్తి హి ॥ ౧,౧౬౫.౧౩॥
 వజ్రేభదశూలవిష్టమృకార్కృపారుష్యపాణ్డుతాః ।
 రోమహర్షాగ్నిసదనం గుదకణ్డూంర్విమార్గగాః ॥ ౧,౧౬౫.౧౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 క్రిమినదానం నామ పఞ్చషష్ఠ్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౬

ధన్వన్తరిరువాచ ।
 వాతవ్యాధినదానం తే వక్ష్యే సుశ్రుత తచ్ఛృణు ।
 సర్వథానర్థకథనే విఘ్న ఏవ చ కారణమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౧॥
 అదృష్టదుష్టపవనశరీరమవిశేషతః ।
 స విశ్వకర్మా విశ్వాత్మా విశ్వరూపః ప్రజాపతిః ॥ ౧,౧౬౬.౨॥
 స్రష్టా ధాతా విభుర్విష్ణుః సంహర్తా మృత్యురన్తకః ।
 తద్వదుక్తం చ యత్సేన యతితవ్యమతః సదా ॥ ౧,౧౬౬.౩॥
 తస్యోక్తే దోషవిజ్ఞానే కర్మ ప్రాకృతవైకృతమ్ ।
 సమాసవ్యాసతో దోషభేదానామవధార్య చ ॥ ౧,౧౬౬.౪॥
 ప్రత్యేకం పఞ్చధా వీరో వ్యాపారశ్చేహ వైకృతః ।
 తస్యోచ్యతే విభాగేన సనిదానం సలక్షణమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౫॥
 ధాతుక్షయకరైర్వాయుః క్రుద్ధో నాతినిషేవ్యతే ।
 చతుః స్కృతోఽవకాశేషు భూయస్తాన్యేవ పూరయేత్ ॥ ౧,౧౬౬.౬॥
 తేభ్యస్తు దోషపూర్ణేభ్యః ప్రచ్ఛాద్య వివరం తతః ।
 తవ వాయుః సకృత్కృద్ధః శూలానాహస్తకూజనమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౭॥
 మలరోధం స్వరభ్రంశం దృష్టిపృష్ఠకటిగ్రహమ్ ।
 కరోత్యేవ పునః కాయే కృచ్ఛానన్యానుపద్రవాన్ ॥ ౧,౧౬౬.౮॥
 ఆమాశయోత్థవమథుశ్వాసకాసవిఘ్నాచికాః ।

కణ్ణాపరోధపుర్మాదివ్యాధీనూర్ధ్వఞ్చ నాభితః ॥ ౧,౧౬౬.౯॥

శ్రోత్రాద్ద్వియబాధాం చ త్వచి స్ఫోటనరూక్షతామ్ ।

చక్రేతీవ్రజాశ్వాసగరామయవివర్ణతాః ॥ ౧,౧౬౬.౧౦॥

అస్త్రస్యావృక్షాఞ్చ విష్టమ్భమరుచిం కృశతాం భ్రమమ్ ।

మాంసమేదోగతగ్రన్థిం చర్మాదావుపకర్కశమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౧౧॥

గుర్వఙ్గిస్తుద్యతేఽత్యర్థం దణ్ణముష్టిహతం యథా ।

అస్తిస్థః సక్థిసన్ధ్యస్థిశూలం తీవ్రఞ్చ లక్షయేత్ ॥ ౧,౧౬౬.౧౨॥

మజ్జస్థోఽస్థిషు చాస్తైర్వమస్వప్నం యత్తదా రుజామ్ ।

శుక్రస్య శీఘ్రముత్సక్లసర్గాన్వికృతిమేవ వా ॥ ౧,౧౬౬.౧౩॥

తత్తద్గర్భసశుక్రస్థః శిరస్యాధ్మానరిక్తాతా ।

తత్ర స్థానస్థితః కుర్యాత్కూర్ధః శ్వయంభుకృచ్ఛృతామ్ ॥ ౧,౧౬౬.౧౪॥

జలపూర్ణదృతిస్పర్శం శోషం సన్ధిగతోఽనిలః ।

సర్వాఙ్గసంశ్రయస్తోదభేదస్ఫురణభిజ్ఞానమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౧౫॥

స్తమ్భనాక్షేపణం స్వప్నః సన్ధిభిజ్ఞానకమ్పనమ్ ।

యదా తు ధమనీః సర్వాః క్రుద్ధోఽభ్యేతి ముహుర్ముహుః ।

తదాఙ్గమాక్షిపత్యేష వ్యాధిరాక్షేపణః స్మృతః ॥ ౧,౧౬౬.౧౬॥

అధః ప్రతిహతో వాయుర్వ్యజేదూర్ధ్వం యదా పునః ।

తదావష్టభ్య హృదయం శిరః శఙ్ఖౌ చ పీడయేత్ ॥ ౧,౧౬౬.౧౭॥

సక్షిపేత్పరితో గాత్రం హనుం వా చాస్య నామయత్ ।

కృచ్ఛాదుచ్ఛ్వాసితం చాపి నిమీలన్నయనధ్వయమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౧౮॥

కపోత ఇవ కూజేచ్ఛ నిః సంగః సోపతన్త్రకః ।

స ఏవ వామనాసాయాం యుక్తస్తు మరుతా హృది ॥ ౧,౧౬౬.౧౯॥

ప్రాప్నోతి చ ముహుః స్వాస్థ్యం ముహురస్వాస్థ్యవాన్భవేత్ ।

అభిఘాతసముత్థశ్చ దుశ్చికిత్స్యతమో మతః ॥ ౧,౧౬౬.౨౦॥

స్వేదస్తమ్భం తదా తస్య వాయుశ్చిన్నతనుర్యదా ।

వ్యాప్నోతి సకలం దేహం యత్ర చాయామ్యతే పునః ॥ ౧,౧౬౬.౨౧॥

అన్తర్దాస్తుగతశ్చైవ వేగస్తమ్భం చ నేత్రయోః ।

కరోతి జుమ్భాం సదనం దశనానాం హతోద్యమమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౨౨॥

పార్శ్వయోర్వేదనాం బాహ్యం హనుప్యప్తసిరోగ్రహమ్ ।

దేహస్య బహిరాయామం పృష్ఠతో హృదయే శిరః ॥ ౧,౧౬౬.౨౩॥

ఉరశ్చోత్తిప్యతే తత్ర స్కన్ధో వా నామ్యతే తదా ।

దస్తేష్వాస్యే చ వైవర్ణ్యం హ్యస్వేదస్తత్ర గాత్రతః ॥ ౧,౧౬౬.౨౪॥

బాహ్యాయామం హనుస్తమ్భం బ్రవతే వాతరోగిణమ్ ।

విఙ్ఘాత్రమస్పృశం ప్రాప్య ససమీరసమీరణాః? ॥ ౧,౧౬౬.౨౫॥

ఆయచ్ఛన్తి తనోర్దేషాః సర్వమాపాదమస్తకమ్ ।

తిష్ఠతః పాణ్డూమాత్రస్య వ్రణాయామః సువర్ధితః ॥ ౧,౧౬౬.౨౬॥

గాత్రవేగే భవేత్వాస్యస్థ్యం సర్వేష్వాక్షేపణేన తత్ ।

జిహ్వవిలేఖనాదుష్టభక్షణాదతిమానతః ॥ ౧,౧౬౬.౨౭॥

కుపితో హనుమూలస్థః స్తమ్భయిత్వానిలో హనుమ్ ।

కరోతి వివృతాస్యత్వమథవా సంవృతాస్యతామ్ ॥ ౧,౧౬౬.౨౮॥

హనుస్తమ్భః స తేన స్యాత్కృచ్ఛాచ్ఛర్షణభాషణమ్ ।

వాగ్వాదిసీ శిరాస్తమ్భో జిహ్వం స్తమ్భయతేఽనిలః ॥ ౧,౧౬౬.౨౯॥

జిహ్వస్తమ్భః స తేనాన్నపానవాక్యేష్యనీశతా ।

శిరసా భారహరణాదతిహాస్యప్రభాషణాత్ ॥ ౧,౧౬౬.౩౦॥

విషమాదుపధానాచ్చ కఠినానాం చ చర్షణాత్ ।

వాయుర్వివర్ధతే తైశ్చ వాతూలైరూర్ధ్వమాస్థితః ॥ ౧,౧౬౬.౩౧॥

వక్రీకరోతి వక్త్రం చ హ్యుచ్చైర్హసితమీక్షితమ్ ।

తతోఽస్య కురుతే మృదీవం వాక్షక్తిం స్తబ్ధనేత్రతామ్ ॥ ౧,౧౬౬.౩౨॥

దస్తచాలం స్వరభ్రంశః శ్రుతిహానీక్షితగ్రహౌ ।

గన్ధాజ్ఞానం స్మృతిధ్వంసస్త్రాసః శ్వాసశ్చ జాయతే ॥ ౧,౧౬౬.౩౩॥

నిష్ఠీవః పార్శ్వతోదశ్చ హ్యేకస్యాక్షో నిమీలనమ్ ।

జిత్రోరూర్ధ్వం రుజస్త్రీవ్రాః శరీరార్ధరోఽపి వా ॥ ౧,౧౬౬.౩౪॥

తమాహురర్ధతం కేచిదేకాఙ్గమథ చాపరే ।

రక్తమాశ్రిత్య చ శిరాః కుర్యాన్మూర్ధధరాః శిరాః? ॥ ౧,౧౬౬.౩౫॥

రూక్షః సవేదనః కృష్ణః సోఽసాధ్యః స్యాచ్చిరోగ్రహః ।
 తనుం గృహీత్వా వాయుశ్చ స్నాయుస్తథైవ చ ॥ ౧,౧౬౬.౩౬ ॥
 పక్షమన్యతరం హన్తి పక్షాఘాతః స ఉచ్యతే ।
 కృత్స్నస్య కాయస్వార్థం స్యాదకర్మణ్యమచేతనమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౩౭ ॥
 ఏకాఙ్గరోగతాం కేచిదన్యే కక్షరుజాం విదుః ।
 సర్వాఙ్గరోధః స్తమ్భశ్చ సర్వకాయాశ్రితేఽనిలే ॥ ౧,౧౬౬.౩౮ ॥
 శుద్ధవాతకృతః పక్షః కృచ్ఛసాధ్యతమో మతః ।
 కృచ్ఛశ్చాన్యేన సంస్పృష్టో వివృద్ధః క్షయహేతుకః ॥ ౧,౧౬౬.౩౯ ॥
 ఆమబద్ధాయనః కుర్యాత్సంస్తభ్యాఙ్గం కఫాన్వితః ।
 అసాధ్య ఏవ సర్వో హి భవేద్దణ్డాపతానకః ॥ ౧,౧౬౬.౪౦ ॥
 అంసమూలోత్థితో వాయుః శిరాః సంకుచ్య తత్రగః ।
 బహిః ప్రస్యన్దితహరం జనయత్యేవ బాహుకమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౪౧ ॥
 తలం ప్రత్యజులీనాం యః కణ్ఠరా బాహుపృష్ఠతః ।
 బాహ్వోః కర్మక్షయకరీ విపూచీ వేతి సోచ్యతే ॥ ౧,౧౬౬.౪౨ ॥
 వాయుః కట్యాశ్రితః సక్ష్మః కణ్ఠరామాక్షైపేద్యదా ।
 తదా ఖణ్ణో భవేజ్జన్తుః పక్షుః సక్ష్మోర్ద్వయోర్వధాత్ ॥ ౧,౧౬౬.౪౩ ॥
 కమృతే గమనారమేఘ ఖణ్ణాన్నివ చ గచ్ఛతి ।
 కలాయఖణ్ణం తం విద్యాన్ముక్తసన్ధిప్రబన్ధనమ్ ॥ ౧,౧౬౬.౪౪ ॥
 శీతోష్ణద్రవసంసుష్కగురుస్నిగ్దైశ్చ సేవితైః ।
 జీర్ణాజీర్ణే తథాయాసజ్ఞోభస్నిగ్దప్రజాగరైః ॥ ౧,౧౬౬.౪౫ ॥
 శ్లేష్మభేదః సమయే పరమత్యర్థసంచితమ్ ।
 అభిభూయేతరం దోషం శరీరం ప్రతిపద్యతే ॥ ౧,౧౬౬.౪౬ ॥
 సక్ష్మస్థీని ప్రపూర్యాన్తుః శ్లేష్మణా స్తమ్భితేన తత్ ।
 తదాస్థి స్నాతి తేనోరోస్తథా శీతానిలేన తు ॥ ౧,౧౬౬.౪౭ ॥
 శ్యామాఙ్గమఙ్గస్తైమిత్యతన్త్రామూర్చారుచిజ్వరైః ।
 తమూరుస్తమ్భమిత్యాహ బాహ్యవాతమథాపరే ॥ ౧,౧౬౬.౪౮ ॥
 వాతశోణితసంశోఠో జానుమధ్యే మహారుజః ।

జ్ఞేయః క్రోష్టుకశీర్షస్తు స్థూలక్రోష్టుకశీర్షవత్ || ౧,౧౬౬.౪౯ ||
 రుక్మాదవిషమన్యస్తే శ్రమాద్వా జాయతే యదా |
 వాతేన గుల్ఫమాక్షిత్య తమాహుర్వాతకణ్ణకమ్ || ౧,౧౬౬.౫౦ ||
 పార్విప్రత్యఙ్గులీనాభౌ కణ్ణే వా మారుతార్దితే |
 సతిక్షేపం నిగృహ్ణోతి గృధ్రసీం తాం ప్రచక్షతే || ౧,౧౬౬.౫౧ ||
 హృష్యేతే చరణౌ యస్య భవేతాం చాపి సుప్తకౌ |
 పాదహర్షః స విజ్ఞేయః కఫమారుతకోపజః || ౧,౧౬౬.౫౨ ||
 పాదయోః కురుతే దాహం పితాస్యకృహితోఽనిలః |
 విశేషతత్కృష్ణమతః పాదదాహం తమాదిశేత్ || ౧,౧౬౬.౫౩ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్ణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్ణే
 వాతవ్యాధినిదానం నామ షటూషష్ట్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౭

ధన్వన్తరీరువాచ |
 వాతరక్తనిదానం తే వక్ష్యే సుశ్రుత తచ్ఛృణు |
 విరుద్ధాధ్యశనక్రోధదివాస్వప్నప్రజాగరైః || ౧,౧౬౭.౧ ||
 ప్రాయశః సుకుమారాణాం మిథ్యాహారవిహారిణామ్ |
 స్థూలానాం సుఖీనాం చాపి కుప్యతే వాతశోణితమ్ || ౧,౧౬౭.౨ ||
 అగ్నిఘాతాదశుద్ధేశ్చ నృణామస్పృజి దూషితే |
 వాతలైః శీతలైర్వాయుర్వృద్ధః క్రుద్ధో విమార్గగః || ౧,౧౬౭.౩ ||
 తాదృశైవాస్పృజా రుద్ధః ప్రాక్తదైవ ప్రదూషయేత్ |
 తథా వాతో గుదే పీడాం బలాసం వాతశోణితమ్ || ౧,౧౬౭.౪ ||
 సంస్తభ్య జనయేత్పూర్వం పశ్చాత్పర్వత్ర ధావతి |
 విశేషాద్వమనాద్వైశ్చ ప్రలమ్బస్తస్య లక్షణమ్ || ౧,౧౬౭.౫ ||
 భవిష్యతః కుష్ఠసమం తథా సామ్బుదసంజ్ఞకమ్ |
 జానుజ్ఞోరుకట్యంసహస్తపాదాఙ్గనన్ధిషు || ౧,౧౬౭.౬ ||
 కణ్ణాస్ఫురణనిస్తోదభేదగౌరవసుప్తతాః |
 భూత్వా భూత్వా ప్రశామ్యన్తి ముహురావిర్భవన్తి చ || ౧,౧౬౭.౭ ||

పాదయోర్మూలమాస్థాయ కదాచిద్ధస్తయోరపి ।
 ఆఖోరివ విలం క్రుద్ధః కృత్స్నం దేహం బిధావతి ॥ ౧,౧౬౭.౮॥
 త్వజ్ఞాంసాశ్రయమత్తానం తత్పూర్వం జాయతే తతః ।
 కాలాస్తరేణ గమీభరం సర్వధాతూనభిద్రవేత్ ॥ ౧,౧౬౭.౯॥
 కట్యాదిసంయతస్థానే త్వక్తామశ్యావలోహితాః ।
 శ్వయంభుర్గృథితః పాకః స వాయుశ్చాస్థిమజ్జసు ॥ ౧,౧౬౭.౧౦॥
 చిన్దన్నివ చరత్యస్తశ్చకీకుర్వంశ్చ వేగవాన్ ।
 కరోతి ఖణ్ణం పఙ్గం వా శరీరం సర్వతశ్చరన్ ॥ ౧,౧౬౭.౧౧॥
 వాతాధికేఽధికం తత్ర శూలస్పృరణభజ్జానమ్ ।
 శోథస్య రౌక్ష్యం కృష్ణత్వం శ్యావతావృద్ధిహానయః ॥ ౧,౧౬౭.౧౨॥
 ధమన్యజ్గులిసస్థినాం సంకోచోఙ్గగ్రహో తిరుక్ ।
 శీతద్వేషానుపశయా స్తమ్భవేపథుసుప్తయః ॥ ౧,౧౬౭.౧౩॥
 రక్తే శోథోఽతిరుక్తోదస్తాన్త్రాశ్చిమిచిమాయతే ।
 స్నిగ్ధరూక్షైః సమం నైతి కణ్ణుక్లేదసమన్వితః ॥ ౧,౧౬౭.౧౪॥
 పిత్రే విదాహః సమోహః స్వాదో మూర్చా మదస్తృషా ।
 స్పర్శాసహత్వం రుగ్రావః శోషః పాకో భృశోష్మతా ॥ ౧,౧౬౭.౧౫॥
 కఫే సైమిత్యగురుతా సుప్తిస్నిగ్ధత్వశీతతా ।
 కణ్ణూర్మూర్ధా చ రుద్ధబన్ధం సర్వలిఙ్గాఞ్చ సంకరాత్ ॥ ౧,౧౬౭.౧౬॥
 ఏకదోషఞ్చా సంసాధ్యం యాప్యజ్ఞౌచివ ద్విదోషజమ్ ।
 త్రిదోషజన్త్యజేదాశు రక్తపిత्तం సుదారుణమ్ ॥ ౧,౧౬౭.౧౭॥
 రక్తమజ్గే నిహన్త్యాశు శాఖాసన్ధిషు మారుతః ।
 నివేశ్యాన్యోన్యమావార్య వేదనాభిర్హరత్యసూన్ ॥ ౧,౧౬౭.౧౮॥
 వాయో పఞ్చాత్మకే ప్రాణే రౌక్ష్యాచ్ఛాపల్యలఙ్కనైః ।
 అత్యాహారాభిమాతాచ్ఛ వేగోదీరణచారణైః ॥ ౧,౧౬౭.౧౯॥
 కుపితశ్చక్షురాదీనాముపఘాతం ప్రకల్పయేత్ ।
 పీనసో దాహాత్పట్కాసశ్వాసాదిశ్చైవ జాయతే ॥ ౧,౧౬౭.౨౦॥

కణ్ణరోధోమలభ్రంశచ్చర్ద్యరోచకపీనసాన్ |
 కుర్యాచ్చ గలగణ్ణదీంస్తజ్జాత్రమూర్ధ్వసంశ్రయః || ౧,౧౬౭.౨౧||
 వ్యానోఽతిగమనస్నానక్రీడావిషయచోష్టితైః |
 విరుద్ధరూక్షభీహర్షవిషాదాద్యైశ్చ దూషితః || ౧,౧౬౭.౨౨||
 పుంస్తోత్వాహబలభ్రంశశోకచిత్తప్లవజ్వరాన్ |
 సర్వాకారాదనిస్తోదరోమహర్షం సుషుప్తతామ్ || ౧,౧౬౭.౨౩||
 కుష్ఠం వినర్పమన్యచ్చ కుర్యాత్సర్వాఙ్గసాదనమ్ |
 సమానో విషమాఙ్గిర్ణశితసఙ్కీర్ణభోజనైః || ౧,౧౬౭.౨౪||
 కరోత్యకాలశయనజాగరాద్యైశ్చ దూషితః |
 శూలగుల్మగ్రహణ్యాదీన్యకృత్కామాశ్రయాన్గదాన్ || ౧,౧౬౭.౨౫||
 అపానో రూక్షగుర్వన్నవేగాఘాతాతివాహనైః |
 యానపానసముత్థానచక్రమైశ్చాచితినేవితైః || ౧,౧౬౭.౨౬||
 కుపితః కురుతే రోగాన్కృత్వాన్నన్వక్వాశయాశ్రయాన్ |
 మూత్రసుక్రప్రదోషారోగ్గురుదభ్రంశాదికాస్పహూన్ || ౧,౧౬౭.౨౭||
 సర్వాఙ్గమాతతం సామం తన్ద్రాస్తైమిత్యగౌరవైః |
 స్నిగ్ధత్వాదోబ్ధథ కాలస్య శైత్యశోథాగ్నిహానయః || ౧,౧౬౭.౨౮||
 కణ్ణూరూక్షాతినాశేన తద్విధోపశమేన చ |
 ముక్తిం విద్యాన్నిరామం తం తన్ద్రాదీనాం విపర్యయాత్ || ౧,౧౬౭.౨౯||
 వాయోరావరణం వాతో బహుభేదం ప్రచక్షతే |
 పితృలక్ష్ణావృతే దాహస్తుష్ణా శూలం భ్రమస్తమః || ౧,౧౬౭.౩౦||
 కటుకోష్ణామ్లలవణైర్విదాహశీతకామతా |
 శైత్యగౌరవశూలాగ్నికట్యాజ్యపయసోఽధికమ్ || ౧,౧౬౭.౩౧||
 లజ్జనాయాసరూక్షోష్ణకామతా చ కఫావృతే |
 కఫావృతేఽఙ్గమర్దః స్యాద్ధృల్లాసో గురుతారుచిః || ౧,౧౬౭.౩౨||
 రక్తవృతే సదాహర్తిస్తవఙ్కాంసాశ్రయజా భృశమ్ |
 భవేత్సరాగః శ్వయంధుర్జాయన్తే మణ్డలాని చ || ౧,౧౬౭.౩౩||
 శోథో మాంసేన కఠినో హృల్లాసపిటికాస్తథా |
 హర్షః పిపీలికానాం చ సంచార ఇవ జాయతే |

చలగ్రనో మృదుః శీతః శోథో గాత్రేషు రోచకః ॥ ౧,౧౬౭.౩౪ ॥
 ఆఢ్యవాత ఇవ జ్ఞేయః స కృచ్ఛో మేదసావతః ।
 స్పర్శ ఆచ్ఛాదితేతుష్ణశీతలశ్చ త్వనావృతే ।
 మజ్జావృతే తు విషమం జృమ్భణం పరివేష్టనమ్ ॥ ౧,౧౬౭.౩౫ ॥
 శూలఞ్చ పఢ్యమానశ్చ పాణిభ్యాం లభతే సుఖమ్ ।
 శుక్రావృతే తు శోథే వై చాతివేగో న విద్యతే ॥ ౧,౧౬౭.౩౬ ॥
 భుక్తే కుక్షౌ రుజా జీరే నికృత్తిర్భవతి ద్రువమ్ ।
 మూత్రాప్రవృత్తిరాధ్మానం బస్తేరూత్రావృతే భవేత్ ॥ ౧,౧౬౭.౩౭ ॥
 ఛిద్రావృతే విబంధోఽథ స్వస్థానం పరికృన్త తి ।
 పతత్యాశు జ్వరాక్రాంతో మూర్ఛాం చ లభతే నరః ॥ ౧,౧౬౭.౩౮ ॥
 సకృత్పిడితమన్యేన దుష్టం శుక్రం చిరాత్సుజేత్ ।
 సర్వధాత్వావృతే వాయో శ్రోణివజ్జణపృష్ఠరుక్ ॥ ౧,౧౬౭.౩౯ ॥
 విలోమే మారుతే చైవ హృదయం పరిపీడ్యతే ।
 భ్రమో మూర్ఛా రుజా దాహః పితేన ప్రాణ ఆవృతే ॥ ౧,౧౬౭.౪౦ ॥
 రుజా తన్ద్రా స్వరభ్రంశో దాహో వ్యానే తు సర్వశః ।
 క్రమోం గచేష్టాభక్తశ్చ సంతాపః సహవేదనః ॥ ౧,౧౬౭.౪౧ ॥
 సమాన ఊషోపహతిః సన్వేదోపరతిః సుతృట్ ।
 దాహశ్చ స్యాదపానే తు మలే హారిద్రవర్ణతా ॥ ౧,౧౬౭.౪౨ ॥
 రజోవృద్ధిస్తాపనఞ్చ తథా చానాహమేహనమ్ ।
 శ్లేష్మణా ప్రావృతే ప్రాణే నాదః స్నోతోఽవరోధనమ్ ॥ ౧,౧౬౭.౪౩ ॥
 ప్లివనశ్చైవ సన్వేదశ్వాసనిః శ్వాససంగ్రహః ।
 ఉదానే గురుగాత్రత్వమరుచిర్వాక్స్వరగ్రహః ॥ ౧,౧౬౭.౪౪ ॥
 బలవర్ణప్రణాశశ్చా పానే పర్వాస్థిసంగ్రహః ।
 గురుతాగ్నేషు సర్వేషు స్థూలత్వఞ్చాగతం భృశమ్ ॥ ౧,౧౬౭.౪౫ ॥
 సమానేఽతిక్రియాజ్ఞాత్వమన్వేదో మన్దవహ్నితా ।
 అపానే సకలం మూత్రం శకృతః స్యాత్ప్రవర్తనమ్? ॥ ౧,౧౬౭.౪౬ ॥
 ఇతి ద్వావింశతివిధం వాతరక్తామయం విదుః ।

ప్రాణాదయస్తథాన్యోఽన్యం సమాక్రాంతా యథాక్రమమ్ || ౧,౧౬౭.౪౭||

సర్వేఽపి వింశతివిధం విద్యాదావరణఞ్చ యత్ |

హుల్లాసోచ్ఛ్వాససంరోధః ప్రతిశ్వాయః శిరోగ్రహః || ౧,౧౬౭.౪౮||

హృద్రోగో ముఖశోషశ్చ ప్రాణేనాపాన ఆవృతే |

ఉదానేనావృతే ప్రాణే భవేద్ధై బలసంక్షయః || ౧,౧౬౭.౪౯||

విచారణేన విభజేత్సర్వమావరణం భిషక్ |

స్థానాన్యపేక్ష్య వాతానాం వృద్ధిహానిం చ కర్మణామ్ || ౧,౧౬౭.౫౦||

ప్రాణాదీనాఞ్చ పఞ్చానాం పితృమావరణం మిథః |

పితృదీనామావసతిర్మిత్రాణాం మిశ్రితైశ్చ తైః || ౧,౧౬౭.౫౧||

మిశ్రైః పితృదిభిస్తద్వన్మిత్రాణ్యపితృనేకథా |

తాంలక్షయేదవహితో యథాస్వం లక్షణోదయాత్ || ౧,౧౬౭.౫౨||

శస్త్రైః శస్త్రైశ్చోపశయాన్మథానపి ముహుర్ముహుః |

విశేషాజ్జీవితం ప్రాణ ఉదానో బలముచ్యతే |

స్వాత్మయోః పీడనాద్ధనిరాయుషఞ్చ బలస్య చ || ౧,౧౬౭.౫౩||

ఆవృతా వాయవోఽజ్ఞాతా జ్ఞాతా వా స్థానవిచ్యుతాః |

ప్రయత్నేనాపి దుఃసాధ్యా భవేయుర్వాసుపద్రవాః || ౧,౧౬౭.౫౪||

విద్రధిప్లీహాహృద్రోగగుల్మాగ్నిసదనాదయః |

భవన్త్యుపద్రవాస్తేషామావృతానాముపేక్షయా || ౧,౧౬౭.౫౫||

నిదానం సుశ్రుత ! మయా ఆత్రేయోక్తం సమీరితమ్ |

సర్వరోగవివేకాయ నరాద్యాయుః ప్రవృద్ధయే || ౧,౧౬౭.౫౬||

ఏవం విజ్ఞాయ రోగాదీంశ్చికిత్సామథ వై చరేత్ |

త్రిఫలా సర్వరోగఘ్న మధ్వాజ్యగుడసంయుతా || ౧,౧౬౭.౫౭||

సవ్యోషా త్రిఫలా వాపి సర్వరోగప్రమర్దినీ |

శతావరీగుడూచ్యగ్నివిడజ్ఞేన యుతాథవా || ౧,౧౬౭.౫౮||

శతావరీ గుడూచ్యగ్నిః శుణ్ణీమూషలికా బలా |

పునర్నూ చ బృహతీ నిర్గుణ్ణీ నిమ్బపత్రకమ్ || ౧,౧౬౭.౫౯||

భృంగురాజశ్చామలకం వాసకస్తద్దనేన వా |

భావితా త్రిఫలా సప్తవారమేఖమథాపివా || ౧,౧౬౭.౬౦||

పూర్వోక్తశ్చ యథాలాభయుక్తైశ్చార్ణజ్ఞుః పూదకః |
 వటికా ప్పుతతైలం వా కషాయో శోషరోగనుత్ |
 పలం పలార్థకం వాపి కర్షం కర్ణార్థమేవ వా || ౧,౧౬౭.౬౧||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వాతరక్షని సప్తషష్ఠ్యాధికశతతమోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౮

నిదానం సమాప్తమ్ |
 ధన్వంతరిరువాచ |
 సర్వరోగహరం సిద్ధం యోగసారం వదామ్యహమ్ |
 శ్శృణు సుశ్రుతం సంక్షేపాత్ప్రాణినాం జీవహేతవే || ౧,౧౬౮.౧||
 కషాయకటుతిక్తామ్లరూక్షాహారాదిభోజనాత్ |
 చింతావ్యవయవ్యాయామభయశోకప్రజాగరాత్ || ౧,౧౬౮.౨||
 ఉచ్చైర్భాషాతిభారాచ్చ కర్మయోగాతికర్షణాత్ |
 వాయుః కుప్యతి పర్జన్యే జీర్ణాన్నే దినసంక్షయే || ౧,౧౬౮.౩||
 ఉష్ణామ్ల లవణజ్వరకటుకాజీర్ణభోజనాత్ |
 తీక్ష్ణతపాగ్నిసంతాపమద్యక్రోధనిషేవణాత్ || ౧,౧౬౮.౪||
 విదాహకాలే భుక్తస్య మధ్యాహ్నే జలదాత్యయే |
 గ్రీష్మకాలేఽర్ధరాత్రేఽపి పిత్తం కుప్యతి దేహినః || ౧,౧౬౮.౫||
 స్వాద్యమ్లలవణస్నిగ్ధగురుశితాతిభోజనాత్ |
 నవాన్నపిచ్చిలానూపమాంసాదేః నేవనాదపి || ౧,౧౬౮.౬||
 అవ్యాయామ దివాస్వప్న శయ్యాసనసుఖాదిభిః |
 కఫప్రదోషో భుక్తే చ వసన్తే చ ప్రకుప్యతి || ౧,౧౬౮.౭||
 దేహపారుష్యసంకోచతోదవిష్టమ్భకాదయః |
 తథా చ సుప్తా రోమహర్షస్తమ్భనశోషణమ్ || ౧,౧౬౮.౮||
 శ్యామత్వమగ్గవిశ్లేషబలమాయాసవర్ధనమ్ |
 వాయోర్లిజ్జాని తైర్ముక్తం రోగం వాతాత్మకం వదేత్ || ౧,౧౬౮.౯||

దాహోష్ణపాదసంక్లేదకోపరాగపరిశ్రమాః ।
 కట్వప్లవశవవైగన్ధ్యస్వేదమూర్ఛాతితృటృభ్రమాః ॥ ౧,౧౬౮.౧౦ ॥
 హారిద్రం హరితత్వశ్చ పితృలిజ్ఞానిష్టైర్నరః ।
 దేహే స్నిగ్ధత్వమాధుర్యచిరకారిత్యబన్ధనమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౧౧ ॥
 సైమిత్యత్పప్తిసజ్ఘాతశోధశతిలగౌరవమ్ ।
 కణ్ఠానిద్రాభియోగశ్చ లక్షణం కఫసమ్భవమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౧౨ ॥
 హేతులక్షణసంసర్గాద్విద్యాద్యాద్యధిం ద్విదోషజమ్ ।
 సర్వహేతుసముత్పన్నం త్రిలింగం సాన్నిపాతికమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౧౩ ॥
 దోషధాతుమలాధారో దేహినాం దేహ ఉచ్యతే ।
 తేషాం సమత్వమారోగ్యం క్షయవృద్ధేర్విపర్యయః ॥ ౧,౧౬౮.౧౪ ॥
 వసాస్పృశ్మాంసమేదోఽస్థిమజ్జాశుక్రాణి ధాతవః ।
 వాతపిత్తకఫా దోషా విణ్మూత్రాద్యా మలాః స్మృతాః ॥ ౧,౧౬౮.౧౫ ॥
 వాయుః శీతో లఘుః సూక్ష్మః స్వరనాశీస్థిరో బలీ ।
 పితృమమ్లకటూష్ణాఞ్చపక్షీ రోగకారణమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౧౬ ॥
 మధురో లవణః స్నిగ్ధో గురుః శ్లేషమాతిపిచ్ఛిలః ।
 గుదశ్రోణ్యాశ్రయో వాయుః పిత్తం పక్వాశయస్థితమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౧౭ ॥
 కఫస్యామాశయస్థానం కణ్ఠో వా మూర్ధసస్థయః ।
 కటుతిక్తకషాయాశ్చ కోపయన్తి సమీరణమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౧౮ ॥
 కట్వప్లలవణాః పిత్తం స్వాదూష్ణలవణాః కఫమ్ ।
 ఏత ఏవ విపర్యస్తాః శమాయేషాం ప్రయోజితాః ।
 భవన్తి రోగిణాం శాస్త్రైః స్వస్థానే సుఖహేతవః ॥ ౧,౧౬౮.౧౯ ॥
 చక్షుష్యో మధురో జ్ఞేయో రసధాతువివహూనః ।
 అమ్లైత్తరో మనోహృద్యం తథా దీపనపాచనమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౨౦ ॥
 దీపనోజ్వరతృష్ణాఘ్నుస్తిక్తః శోధనశోషణః ।
 పితృలో లేఖన స్తమ్భి కషాయో గ్రాహిశోషణః ॥ ౧,౧౬౮.౨౧ ॥
 రసవిర్యవిపాకానామాశ్రయం ద్రవ్యముత్తమమ్ ।
 రసపాకాన్తరస్థాయీ సర్వద్రవ్యాశ్రయం ద్రుతమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౨౨ ॥

శీతోష్ణం లవణం వీర్యమథ వా శక్తిరిష్యతే ।
 రసానాం ద్వివిధః పాకో కటురేవ చ ॥ ౧,౧౬౮.౨౩॥
 భిషగ్భిషజరోగార్తపరిచారకసమ్పదః ।
 చికిత్సాన్తానిచత్వారి విపరీతాన్యసిద్ధయే ॥ ౧,౧౬౮.౨౪॥
 దేశకాలవయోవహ్నిసామ్యప్రకృతిభేషజమ్ ।
 దేహసత్త్వబలవ్యాధీనుబద్ధ్వా కర్మ సమాచరేత్ ॥ ౧,౧౬౮.౨౫॥
 బహూదకనగోఽనూపః కఫమారుతకోపవాన్ ।
 జాఙ్గలోఽపరశాఖీ చ రక్తపిత్తగదోత్తరః ॥ ౧,౧౬౮.౨౫*౧॥
 సంస్పృష్టలక్షణోపేతో దేశః సాధారణః స్మృతః ।
 బాల ఆ షోడశాన్మధ్యః సప్తతేర్వృద్ధ ఉచ్యతే ॥ ౧,౧౬౮.౨౬॥
 కఫపిత్తానిలాః ప్రాయో యథాక్రమముదీరితాః ।
 ఙ్గరాగ్నిశస్త్రరహితా క్షీణే ప్రవయసి క్రియాః ॥ ౧,౧౬౮.౨౭॥
 కృశస్య వృంహణం కార్యంస్థూలదేహస్య కర్షణమ్ ।
 రక్షణం మధ్యకాయస్య దేహభేదాస్త్రయో మతాః ॥ ౧,౧౬౮.౨౮॥
 సైర్యవ్యాయామసన్తోషైరోవృద్ధవ్యం యత్నతో బలమ్ ।
 ఆవికారీ మహోత్సాహో మహాసాహసికో నరః ॥ ౧,౧౬౮.౨౯॥
 పానాహారాదయో యస్య విరుద్ధాః ప్రకృతేరపి ।
 శ్వసుఖాయోపకల్ప్యవై తత్సామ్యమితి కథ్యతే ॥ ౧,౧౬౮.౩౦॥
 గర్భిణ్యాః శ్లేష్మికైర్భక్త్యైః శ్లేష్మికో జాయతే నరః ।
 వాతలైః పిత్తలైస్తద్వత్సమధాత్వర్హితాశనాత్ ॥ ౧,౧౬౮.౩౧॥
 కృశో రూక్షోఽల్పకేశశ్చ చలచిత్తో నరః స్థితః ।
 బహువాక్యరతః స్వప్నేవాతప్రకృతికో నరః ॥ ౧,౧౬౮.౩౨॥
 ఆకాలపలితో గౌరః ప్రస్వేదీ కోపనో బుధః ।
 స్వప్నేఽపి దీప్తిమత్స్పృక్షీ పితృప్రకృతిరుచ్యతే ॥ ౧,౧౬౮.౩౩॥
 స్థిరచిత్తః స్వరః సూక్ష్మః ప్రసన్నః స్నిగ్ధమూర్ధజః ।
 స్వప్నే జలశిలాలోకీ శ్లేష్మ ప్రకృతికో నరః ॥ ౧,౧౬౮.౩౪॥
 సమశ్రలక్షణైర్యో ద్విత్రిదోషాన్వయో నరః ।

దోషస్యేతరసద్భావేఽప్యధికా ప్రకృతిః స్మృతాః ॥ ౧,౧౬౮.౩౫॥

మన్దస్త్రిణ్ణోఽథ విషమః సమత్వైతి చతుర్విధాః ।

కఫపితానిలాధిక్యాత్తత్సామ్యాజ్ఞాతరోఽనలః ॥ ౧,౧౬౮.౩౬॥

సమస్య పాలనం కార్యం విషమే వాతనిగ్రహః ।

తీక్ష్ణే పితృప్రతీకారో మన్దే శ్లేష్మవిశోధనమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౩౭॥

ప్రభవః సర్వరోగాణామజిర్ణం చాగ్నినాశనమ్ ।

ఆమామలరసవిష్టమ్భ లక్షణస్తచ్చతుర్విధమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౩౮॥

ఆమాద్విషూచికా చైవ హృదాలస్యాదయస్తథా ।

వచాలవణతోయేన భర్దనం తత్ర కారయేత్ ॥ ౧,౧౬౮.౩౯॥

శుక్రాభావో భ్రమో మూరాఛ తర్షోఽమ్లాత్సమ్ప్రువర్తతే ।

అపక్వం తత్ర శీతామ్బుపానం వాతనిషేవణమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౪౦॥

గాత్రభగ్గం శిరోజాడ్యం భక్తదోషాదయో గదాన్ ।

తస్మిన్వాస్యపో దివా కార్యోలజ్ఘనం చ వివర్జనమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౪౧॥

శూలగుల్మౌ చ విణ్మూత్రస్థానవిష్టమ్భసూచకౌ ।

విధేయం స్వేదనం తత్ర పానీయం లవణోదకమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౪౨॥

ఆమమమ్లం చ విష్టబ్ధం కఫపితానిలైః క్రమాత్ ।

ఆలిప్య జఠరం ప్రాణ్ణో హింజ్ఞుత్ర్యాషణసైన్ధవైః ॥ ౧,౧౬౮.౪౩॥

దివాస్వప్నం ప్రకుర్వీత సర్వాజిర్ణవినాశనమ్ ।

అహితాన్నై రోగరాశిరహితాన్నం తతస్త్వజేత్ ॥ ౧,౧౬౮.౪౪॥

ఉష్ణామ్బు వానుపానం చ మాక్షికైః పాచనం భవేత్ ।

కరీరదధిమత్స్యైశ్చ ప్రాయః క్షీరం విరుధ్యతే ॥ ౧,౧౬౮.౪౫॥

బిల్వః శోణా చ గమ్భారీ పాటలా గణికారికా ।

దీపనం కఫవాతమ్నం పఞ్చమూలమిదం మహత్ ॥ ౧,౧౬౮.౪౬॥

శాలపర్ణో పృశ్నిపర్ణో బృహతీద్వయగోక్షురమ్ ।

వాతపితృహరం వృష్యం కనీయః పఞ్చమూలకమ్ ॥ ౧,౧౬౮.౪౭॥

ఉభయం దశమూలం స్యాత్సన్నిపాతజ్వరాపహమ్ ।

కాసే శ్వాసే చ తన్యాయాం పార్శ్వశూలే చ శస్యతే ॥ ౧,౧౬౮.౪౮॥

ఏతైనైలాని సరోప్పి ప్రలేపాదలకాం జయేత్ |
 క్వాథాచ్చతుర్గుణం వారి పాదస్థం స్యాచ్చతుర్గుణమ్ || ౧,౧౬౮.౪౯||
 స్నేహాఞ్చ తత్సమం క్షీరం కల్కశ్చ స్నేహపాదకః |
 సంవర్తితాషధైః పాకో బస్తా పానే భవేత్సమః |
 ఖరోఽభ్యజ్ఞే మృదుర్నస్యే పాకోఽపి సమ్ప్రకల్పయేత్ || ౧,౧౬౮.౫౦||
 స్థూలదేహన్ద్రియాశ్చిన్ద్ర్యా ప్రకృతిర్యా త్వధిష్ఠితా |
 ఆరోగ్యమితి తం విద్యాదాయుష్మన్తముపావరేత్ || ౧,౧౬౮.౫౧||
 యో గృహ్లాతీన్ద్రియైరథాన్విపరీతాన్స మృత్యుభాక్ |
 భిషజ్మిత్రగురుద్వేషీ ప్రియారాతిశ్చ యో భవేత్ || ౧,౧౬౮.౫౨||
 గుల్ఫజానులలాటం చ హనుర్గణ్డస్తథైవ చ |
 భ్రష్టం స్థానచ్యుతం యస్య స జహాత్యచిరాదసూన్ || ౧,౧౬౮.౫౩||
 వామాక్షిమజ్జనం జిహ్వా శ్యామా నాసా వికారిణీ |
 కృష్ణా స్థానచ్యుతా చోష్ణా కృష్ణాస్యం యస్యతం త్యజేత్ || ౧,౧౬౮.౫౪||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వైద్యకశాస్త్రపరిభాషా నామాష్టషష్ట్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬౯

ధన్వన్తరిరువాచ |
 హితాహితవికేకాయ అనుపానవిధిం బ్రువే |
 రక్తశాలి త్రిదోషఘ్నం తృష్ణామేదోనివారకమ్ || ౧,౧౬౯.౧||
 మహాశాలి పరం వృష్యం కలమః శ్లేష్మపిత్తహా |
 శీతో గురుస్త్రిదోషఘ్నః ప్రాయశో గౌరషష్టికః || ౧,౧౬౯.౨||
 శ్యామాకః శోషణో రూక్షో వాతలః శ్లేష్మపిత్తహా |
 తద్వత్ప్రియఙ్గునీవారకోరదూషాః ప్రకీర్తితాః || ౧,౧౬౯.౩||
 బహువారః సకృచ్ఛితః శ్లేష్మపిత్తహరో యవః |
 వృష్యః శీతో గురుః స్వాదుర్గోధూమో వాతనాశనః || ౧,౧౬౯.౪||
 కఫపిత్తాస్తజన్మృద్గః కషాయో మధురోలఘుః |
 మాషో బహుబలో వృష్యః పిత్తశ్లేష్మహరో గురుః || ౧,౧౬౯.౫||

అవృష్యః శ్లేష్మపిత్తఘ్నా రాజమాషోఽనిలార్తినుత్ |
 కులత్థః శ్వాసహిక్కాహృత్కఫగుల్మానిలాపహః || ౧,౧౬౯.౬ ||
 రక్తపిత్తజ్వరోన్మాథో శీతో గ్రాహీ మకుష్ఠకః |
 పుంస్త్రాస్సకృఫపిత్తఘ్నశ్చణకో వాతలః స్మృతః || ౧,౧౬౯.౭ ||
 మసూరో మధురః శీవ సంగ్రహీ కఫపిత్తహా |
 తద్వత్సర్వగుణాఢ్యశ్చ కలాయశ్చాతివాతలః || ౧,౧౬౯.౮ ||
 ఆగ్నీ కఫపిత్తఘ్నా శుక్రలా చ తథా స్మృతా |
 అతసీ పిత్తలా జ్ఞేయా సిద్ధార్థః కఫవాతజిత్ || ౧,౧౬౯.౯ ||
 సజ్జారమధురన్నిగ్ధో బలోష్ణపిత్తకృత్తిలః |
 బలఘ్నా రూక్షలాః శీతా వివిధాః సస్యజాతయః || ౧,౧౬౯.౧౦ ||
 చిత్రకేణ్దుదినాలీకాః పిప్పలీమధుశిగ్రవః |
 చవ్యాచరణనిర్గుణీతర్కారీకాశమర్దకాః || ౧,౧౬౯.౧౧ ||
 సబిల్వాః కఫపిత్తఘ్నాః క్రిమిఘ్నా లఘుదీపకాః |
 వర్షాభూమార్కరో వాతకఫఘ్నా దోషనాశనౌ || ౧,౧౬౯.౧౨ ||
 త్కిరసః స్యాదేరణ్ణః కాకమాచీ త్రిదోషహృత్ |
 చాజ్ఞేరీ కఫవాతఘ్నీ సర్షపః సర్వదోషదమ్ || ౧,౧౬౯.౧౩ ||
 తద్వదేవ చ కౌస్మసుమ్భం రాజికా వాతపిత్తలా |
 నాడీచః కఫపిత్తఘ్నః చుచుర్మధురశీతలః || ౧,౧౬౯.౧౪ ||
 దోషఘ్నం పద్మపత్రఞ్చ త్రిపుటం వాతకృత్పరమ్ |
 సజ్జారః సర్వదోషఘ్నా వాస్తుకో రోచనః పరః || ౧,౧౬౯.౧౫ ||
 తణ్ణుకీయోవిపహరః పాలఙ్కాయశ్చ తథాపరే |
 మూలకం దోషకృచ్ఛామం స్విన్నం వాతకఘ్నపదమ్ || ౧,౧౬౯.౧౬ ||
 సర్వదోషహరం హ్యద్యం కణ్ణ్యం తత్పక్వమిష్యతే |
 కర్కోటకం సవార్తాకం పదోలం కారవేల్లకమ్ || ౧,౧౬౯.౧౭ ||
 కుష్ఠమేహజ్వరశ్వాసకాసపిత్తకఘ్నపహమ్ |
 సర్వదోషహరం హృద్యం కూష్మాణ్ణం బస్తిశోధనమ్ || ౧,౧౬౯.౧౮ ||
 కలిఙ్గాలాబునీ పిత్తనాశినీ వాతకారిణీ |
 త్రపుషోర్వారుకే వాతశ్లేష్మలే పిత్తవారణే || ౧,౧౬౯.౧౯ ||

వృక్షామ్రం కఫవాతఘ్నం జమ్బీరం కఫవాతనుత్ |
 వాతఘ్నం దాడిమం గ్రాహి నాగరజ్జఫలం గురు || ౧,౧౬౯.౨౦||
 కేశరం మాతులుజ్గం చ దీపనం కఫవాతనుత్ |
 వాతపిత్తహరో మాషస్త్యక్సిగ్ధోష్ణానిలాపహః || ౧,౧౬౯.౨౧||
 సరమామలకం వృష్యం మధురం హృద్యమష్టకృత్ |
 భుక్తప్రరోచకా పుణ్యా హరీతక్యమృతోపమా || ౧,౧౬౯.౨౨||
 స్త్రంసనీ కఫవాతఘ్ని హ్యక్షస్తద్వత్రిదోషజిత్ |
 వాతశ్లేష్మహరం త్వష్టం స్త్రంసనం తిన్దిడిఫలమ్ || ౧,౧౬౯.౨౩||
 దోషలం లకుచం స్వాదు బకులం కఫవాతజిత్ |
 గుల్మవాతకఫశ్వాసకాసఘ్నం బీజపూరకమ్ || ౧,౧౬౯.౨౪||
 కపిత్థం గ్రాహి దోషఘ్నం పక్వం గురు విషాపహమ్ |
 కఫపిత్తకరం బాలమాపూర్ణం పిత్తవర్ధనమ్ || ౧,౧౬౯.౨౫||
 పక్వామ్రం వాతకృన్మాంసశుక్రవర్ణబలప్రదమ్ |
 వాతఘ్నం కఫపిత్తఘ్నం గ్రాహి విష్టమ్భి జామ్భవమ్ || ౧,౧౬౯.౨౬||
 తిన్దికం కఫవాతఘ్నం బదరం వాతపిత్తహృత్ |
 విష్టమ్భి వాతలం బిల్వం ప్రియాలం పవనాపహమ్ || ౧,౧౬౯.౨౭||
 రాజాదనఫలం మోచం పనసం నారీకేలజమ్ |
 శుక్రమాంసకరాణ్యాహుః స్వాదుస్నిగ్ధగురూణీ చ || ౧,౧౬౯.౨౮||
 ద్రాక్షామధూకఖర్జురం కుఙ్కుమం వాతరక్తజిత్ |
 మాగధీ మధురా పక్వా శ్వాసపిత్తహరా పరా || ౧,౧౬౯.౨౯||
 ఆర్ద్రకం రోచకం వృష్యం దీపనం కఫవాతహృత్ |
 శుష్ణీమరిచపిప్పల్యః కఫవాతజితో మతాః || ౧,౧౬౯.౩౦||
 అవృష్యం మరిచం విద్యాదితి వైద్యకసమతమ్ |
 గుల్మశూలవిబన్ధఘ్నం హిఙ్గువాతకఫాపహమ్ || ౧,౧౬౯.౩౧||
 యవానీధన్యకాజాజ్యః వాతశ్లేష్మనుదః పరమ్ |
 చక్షుష్యం సైన్ధవం వృష్యం త్రిదోషశమనం స్మృతమ్ || ౧,౧౬౯.౩౨||
 సౌవర్చలం విబన్ధఘ్నముష్ణం హృచ్చూలనాశనమ్ |

ఉష్ణం శూలహరం తీక్షణం విడంజం వాతనాశనమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౩౩॥

రోమకం వాతలం స్వాదు రోచనం క్షేదనం గురు ।

హృత్పాణ్ణుగలరోగఘ్నం యవజ్ఞరోఽగ్నిదీపనః ॥ ౧,౧౬౯.౩౪॥

దహనో దీపనస్తీక్షణః సరిజ్ఞరో విదారణః ।

దోషఘ్నం నాభసం వారిలఘు హృద్యం విషాపహమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౩౫॥

నాదేయం వాతలం రూక్షం సారసం మదుర లఘు ।

వాతశ్లేష్మహరం వార్ప్యం తాడాగం వాతలం స్మృతమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౩౬॥

రోవ్యమగ్నికరం రూక్షం కఫఘ్నం లఘు చైర్ధరమ్ ।

దీపనం పిత్తలం కౌపమౌద్భిదం పిత్తనాశనమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౩౭॥

దివార్కః కిరణైర్జుష్టం రాత్రౌ చైవేంద్రశ్శిఖిః ।

సర్వదోషవినిర్ముక్తం తత్తుల్యం గగనామ్బునా ॥ ౧,౧౬౯.౩౮॥

ఉష్ణం వారి జ్వరశ్వాసమేదోఽనిలకఘాపహమ్ ।

శృతం శీతత్రిదోషఘ్నముషితం తచ్చ దోషలమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౩౯॥

గోక్షీరం వాతపిత్తగ్నం స్నిగ్ధం గురురసాయనమ్ ।

గవ్యాద్గురుతరం స్నిగ్ధం మాహిష్ వహ్నినాశనమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౪౦॥

ఛాగం రక్తాతీసారఘ్నం కాసశ్వాసకఘాపహమ్ ।

చక్షుష్యం జీవనం స్త్రీణాం రక్తపిత్తే చనావనమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౪౧॥

పరం వాతహరం వృష్యం పిత్తశ్లేష్మకరం దధి ।

దోషఘ్నం మన్థజాతన్తు మస్తు స్రోతోవిశోధనమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౪౨॥

గ్రహణ్యరోఽర్దితార్తిఘ్నం నవనీతం నవోద్ధృతమ్ ।

వికారాశ్చ కిలాటాద్యా గురవః కుష్ఠహేతవః ॥ ౧,౧౬౯.౪౩॥

పరం గ్రహణీశోధార్యః పాణ్ణ్యతీసారగుల్మనుత్ ।

త్రిదోషశమనం తక్రం కఠితం పూర్వసూరిభిః ॥ ౧,౧౬౯.౪౪॥

వృష్యఞ్చ మధురం సర్పిర్వాతపిత్తకఘాపహమ్ ।

గవ్యం మేధ్యఞ్చ చాక్షుష్యం సంస్కారాచ్చ త్రిదోషజిత్ ॥ ౧,౧౬౯.౪౫॥

అపస్మారగదోన్మాదమూర్ఛాఘ్నం సంస్కృతఙ్ఘృతమ్ ।

అజుదీనాఞ్చ సరోషి విద్యాద్గోక్షీరసద్గుణైః ।

కఫవాతహరం మూత్రం సర్వక్రిమివిషాపహమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౪౬॥

పాణ్డుత్వోదరకుష్ఠార్కః శోభగుల్మప్రమేహనుత్ |
 వాతశ్లేష్మహరం బల్యం తైలం కశ్యం తిలోద్భవమ్ || ౧,౧౬౯.౪౭||
 సార్పం కృమిపాణ్డుఘ్నం కఫమేదోఽనిలాపహమ్ |
 క్షౌమం తైలవచక్షుష్యం పిత్తహృద్వాతనాశనమ్ || ౧,౧౬౯.౪౮||
 అక్షజం కఫపిత్తఘ్నం కేశ్యం త్వక్తోత్రతర్పణమ్ |
 త్రిదోషఘ్నం మధు ప్రోక్తం వాతలఙ్గా ప్రకీర్తితమ్ || ౧,౧౬౯.౪౯||
 హిక్మాశ్వాసకృమిచ్ఛర్దిమేహతృష్ణావిషామహమ్ |
 ఇక్షవోరక్తపిత్తఘ్నా బల్యా వృష్యాః కఫప్రదాః || ౧,౧౬౯.౫౦||
 ఘాణితం పిత్తలం తన్రిం సురా మత్స్యణ్డికా లఘుః |
 ఖణ్డం వృష్యం తథా స్నిగ్ధం స్వాద్యస్పక్విత్తవాతజిత్ || ౧,౧౬౯.౫౧||
 వాతపిత్తహరో రూక్షో వాతఘ్నః కఫకృద్గఢః |
 స పిత్తఘ్నః పరః పథ్యః పురాణోఽస్పక్ష్మసాదనః || ౧,౧౬౯.౫౨||
 రక్తిపిత్తహరా వృష్యా సన్నేహో గడశర్కరా |
 సర్పపిత్తకరం మద్యమమ్లత్వాత్కఫవాతజిత్ || ౧,౧౬౯.౫౩||
 రక్తపిత్తకరాస్త్రిష్ణాస్తథా సౌవీరజాతయః |
 పాచనో దీపనః పథ్యో మణ్డః స్యాద్భృష్టతణ్డలః || ౧,౧౬౯.౫౪||
 వాతానులోమనీ లఘ్వి పేయా వస్త్రివిశోధనీ |
 సతక్రదాడిమవ్యోషా సగుడా మధుపిప్పలీ || ౧,౧౬౯.౫౫||
 ఇన్ద్రియం సుకృతా పేయా కాసశ్వా సప్రవాహికాః |
 పాయసః కఫకృద్బల్యః కృశరా వాతనాశినీ || ౧,౧౬౯.౫౬||
 సుధౌతః ప్రస్తుతః స్నిగ్ధః సుఖోష్ణో లఘురోచనః |
 కన్దమూలఫలేహైః సాధితో బృంహణోగురుః || ౧,౧౬౯.౫౭||
 ఈషదుష్ణనేవనాచ్ఛ లఘుః సూపః సుసాధితః |
 స్విన్న నిషీడితం శాకం హితం సేహోదిసంస్కృతమ్ || ౧,౧౬౯.౫౮||
 దాడిమామలకైర్యూషో వహ్నికృద్వాతపిత్తహో |
 శ్వాసకాసప్రతిశ్వాయకఫఘ్నా మలకైః కృతః || ౧,౧౬౯.౫౯||
 యవకోలకులత్థానాం యూషః కణ్ఠ్యోఽనిలాపహః |

ముద్గామలకజో గ్రాహి శ్లేష్మపిత్తవినాశనః ॥ ౧,౧౬౯.౬౦॥

సగుడం దధి వాతఘ్నం సక్తవో రూక్షవాతులాః ।

ఘృతపూర్ణోఽగ్నికారీ స్యాదస్విష్యా గుర్వో చ శమ్కులీ ॥ ౧,౧౬౯.౬౧॥

బృంహణాః సామిషా భక్ష్యపిష్ట కా గుఖః స్మృతాః ।

తైలసిద్ధాశ్చ దృష్టిఘ్నాస్తోయస్విన్నాశ్చ దుర్జరాః ॥ ౧,౧౬౯.౬౨॥

అత్యుష్ణా మణ్ణకాః పథ్యాః శీతలా గుఖో మతాః ।

అనుపానశ్చ పానీయం శ్రమతృష్ణాదినాశనమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౬౩॥

అన్నపానాదినా రక్షా కృత్యాస్యద్రోగవర్జితః ।

అనుష్ఠః శిఖికణ్ణాభో విషశ్చైవ వివర్జకృత్ ॥ ౧,౧౬౯.౬౪॥

గన్ధస్పర్శరసాస్త్రీవాభోత్తుశ్చ స్యాన్మనోవ్యథా ।

ఆఘ్రాణే చాక్షిరోగః స్యాదసాధ్యశ్చ భిషగ్నరైః ।

వేపథుర్బుమ్భణాద్యం స్యాద్విషస్యైతత్తు లక్షణమ్ ॥ ౧,౧౬౯.౬౫॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్ణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్ణే

అనుపానాదివిధికథనం నామైకోనసప్తత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౦

ధన్వన్తరిరువాచ ।

జ్వరోఽష్టధా పృథగ్ద్వన్ద్వసంఘాతాగన్తుజః స్మృతః ।

ముస్తపర్పటకోశీరచన్దనోదీచ్యనాగరైః ।

శ్ృతశీతం జలం దద్యాత్పిపాసాజ్వరశాస్తయే ॥ ౧,౧౭౦.౧॥

నాగరం దేవకాష్ఠశ్చ ధాన్యాకం బృహతీద్వయమ్ ।

దద్యాత్పాచనకం పూర్వం జ్వరితాయ జ్వరాపహమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౨॥

ఆరగ్వధాభయాముస్తాతిక్రాగ్రస్థికినిర్మితః ।

కషాయః పాచనః సామే సశూలే చ జ్వరేహితః ॥ ౧,౧౭౦.౩॥

మధూకసారసిన్ధూతవచోషణకణాః సమాః ।

శ్లక్షం పిష్ట్యామ్భసా నస్యం కుర్యాత్సంజ్ఞాప్రబోధనమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౪॥

త్రివృద్విశాలాత్రిఫలాకటుకారగ్వధైః కృతః ।

సక్షరో భేదనః క్వాథః పేయః సర్వజ్వరాపహః ॥ ౧,౧౭౦.౫॥

మహాషధామృతాముస్తచన్దనోశీరధాన్యకైః |
 క్వాథస్తృతీయకం హన్తి శర్కరామధుయోజితః || ౧,౧౭౦.౬ ||
 అపామగజటాకట్యాం లోహితైః సప్తతన్దుభిః |
 బద్ధ్వా వారే రవేర్నూనం జ్వరం హన్తి తృతీయకమ్ || ౧,౧౭౦.౭ ||
 గణ్ణాయా ఉత్తరే కూలే అపుత్రస్తాపసో మృతః |
 తస్మై తిలోదకం దద్యాన్ముఞ్చత్స్యైకాహికో జ్వరః || ౧,౧౭౦.౮ ||
 గుఙ్గాచ్యాః క్వాథకల్కాభ్యాం విఫలావాసకస్య చ |
 మృద్వీకాయా బలాయాశ్చ సిద్ధాః స్నేహా జ్వరచ్ఛిదః || ౧,౧౭౦.౯ ||
 ధాత్రీశివాకణావహ్నిక్వాథః సర్వజ్వరాంతకః |
 జ్వరాతిసారహరణమౌషధం ప్రవదామ్యథ || ౧,౧౭౦.౧౦ ||
 పృశ్నిపర్ణోబలావిల్వనాగరోత్పలధాన్యకైః |
 పాలేన్ద్రయవభూనిమ్బముస్తపర్పటకైః శ్శృతాః |
 జ్యున్త్యామమతీసారం సజ్వరం సమహౌషధాః || ౧,౧౭౦.౧౧ ||
 నాగరాతివిషాముస్తభూనిమ్బామృతవత్సకైః |
 సర్వజ్వరహరః క్వథః సర్వాతిసారనాశనః || ౧,౧౭౦.౧౨ ||
 ముస్తచర్పటకదివ్యశ్శృఙ్గవేరశ్శృతం పయః |
 శాలపర్ణో పృశ్నిపర్ణో బృహతీ కణ్ణకారికా || ౧,౧౭౦.౧౩ ||
 బలాశ్వదంష్ట్రాబిల్వాది పాలానాగరధాన్యకమ్ |
 ఏతదాహారసంయోగే హితం సర్వాతిసారిణామ్ || ౧,౧౭౦.౧౪ ||
 బిల్వచూతాస్థిక్వాథశ్చ ఖణ్ణం మధ్వతిసారనుత్ |
 అతిసారే హితా తద్వత్కుటజత్వక్రణాయుతా || ౧,౧౭౦.౧౫ ||
 వత్సకాతివిషావిశ్వకణాకన్దకషాయకః |
 ప్రయుక్తశ్చామశూలాఢ్యే హ్యతిసారే సశోణిత || ౧,౧౭౦.౧౬ ||
 చికిత్సాథ గ్రహణ్యాస్తుగ్రహణీ చాగ్రినాశినీ |
 చిత్రకాక్వాథక్లకాభ్యాం గ్రహణీఘ్నం క్షృతం హవిః |
 గుల్మశోథోదరప్లిహశూలార్థోఘ్నం ప్రదీపనమ్ || ౧,౧౭౦.౧౭ ||
 సౌవర్చలం సైన్ధవఞ్చ విడణ్ణోద్భిదమేవ చ |
 సాముద్రేణ సమం ఏఞ్చులవణాన్యత్ర యోజయేత్ || ౧,౧౭౦.౧౮ ||

భేషజం శస్త్రజ్ఞారాగ్న్యస్త్రీధా వై చార్షసాం హరమ్ ।
 విద్ధి తచ్చార్షసోఘ్నుస్తు యద్ధి తక్రం నవోద్ధృతమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౧౯॥
 గుడూటీం పిప్పలీయుక్తామభయాం ఘృతభర్జితామ్ ।
 త్రివృదరోశ్వినాశార్థం భక్షయేదప్లుతోణికామ్ ॥ ౧,౧౭౦.౨౦॥
 తిలేక్షురససంయోగశ్చార్కః కుష్ఠ వినాశనః ।
 పచ్చకోలం సమరిచం సత్ప్ర్యాషణమథాగ్నికృత్ ॥ ౧,౧౭౦.౨౧॥
 హరీతకీ భక్ష్యమాణా నాగేరణ గుడేన వా ।
 సైన్ధవోపహితా వాపి సాతత్యేనాగ్నిదీపనీ ॥ ౧,౧౭౦.౨౨॥
 ఫలత్రికామృతాసాతిక్తాభూనిమ్బనిమ్బజః ।
 క్వాథః క్షౌద్రయుతో హన్యాత్పాణ్డురోగం సకామలమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౨౩॥
 త్రివృచ్చ త్రిఫలా శ్యామా పిప్పలీ శర్కర మధు ।
 మోదకః సన్నిపాతాన్తో రక్తపిత్తజ్వరాపహః ॥ ౧,౧౭౦.౨౪॥
 వాసాయాం విద్యమానాయామాశాయాం జీవితస్య చ ।
 రక్తపిత్తి క్షయా కాసీ కిమర్థమవసేదతి ॥ ౧,౧౭౦.౨౫॥
 ఆటరూపకమృద్యీకాపథ్యాక్వాథః సశర్కరః ।
 క్షౌద్రాఢ్యః కాసనిః శ్వాసరక్తపిత్తనిబర్హణః ॥ ౧,౧౭౦.౨౬॥
 వాసారసః ఖణ్ణమధుయుతః పీతోఽథరక్తజిత్ ।
 సల్లకీబదరీజమ్బుప్రియాలామూర్జనం ధవః ।
 పీతం క్షీరఞ్చ మధ్వాఢ్యం పృథకోఽణితవారణమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౨౭॥
 సమూలఫలపత్రాయా నిర్గుణ్ణ్యాః స్వరసైర్భృతమ్ ।
 సిద్ధం పీత్వా క్షయక్షీణీ నిర్వాసిదిర్భాతి దేవవత్ ॥ ౧,౧౭౦.౨౮॥
 హరీతకీ కణా శుణ్ణీ మరిచం గుడసంయుతమ్ ।
 కాసఘ్నా మోదకః ప్రోక్తస్త్పష్టారోచకనాశనః ॥ ౧,౧౭౦.౨౯॥
 కణ్ణకారిగుడూచీభ్యాం పృథక్త్రిశత్పలే రసే ।
 ప్రస్థం సిద్ధం ఘృతం స్వాచ్చ కాసనుద్వహ్నిదాపనమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౩౦॥
 కృష్ణా ధాత్రీ శితా శుణ్ణీ హక్కాఘ్ని మధుసంయుతా ।
 హిక్కాశ్వాసీ పివేద్భాగ్లో సవిశ్వాముష్ణవారిణా ॥ ౧,౧౭౦.౩౧॥
 తైలాక్తం స్వరభేదే వా ఖాదిరం ధారయేన్ముఖే ।

పథ్యాం పిప్పలికాయుక్తాం సంయుక్తాం నాగరేణ వా ॥ ౧,౧౭౦.౩౨॥

విడక్లత్రిలాచూర్ణం ఛర్దిహృన్మధునా సహ ।

ఆమ్రజమ్బూకషాయం వా పిబోన్మాక్షికసంయుతమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౩౩॥

ఛర్ది సర్వాం ప్రణుదతి తృష్ణాజ్ఞౌచివాపకర్షతి ।

త్రిఫలా భ్రమమూర్చాహృత్ప్రీతా సా మధునాపి వా ॥ ౧,౧౭౦.౩౪॥

పఞ్చగవ్యం హితం పానాదపస్మారగ్రహాదీనుత్ ।

కూష్మాణ్డకరణో వాఙ్మయస్థికం తదర్థకృత్ ॥ ౧,౧౭౦.౩౫॥

బ్రాహ్మీరసవచాకుప్తశఙ్ఖపుష్పీభిరేవ చ ।

పురాణం సేవ్యమున్మాదగ్రహాపస్మారద్భృనుతమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౩౬॥

అశ్వగంధాకషాయే చ కల్కే క్షీరే చతుర్గుణే ।

ఘృతపక్వస్తు వాతఘ్నం వృష్యం మాం సాయ పుత్రకృత్ ॥ ౧,౧౭౦.౩౭॥

సీలీముణ్డీరికాచూర్ణం మధుసర్పిః సమన్వితమ్ ।

ఛిన్నాక్వాథం పిబన్త్వాని వాతరక్తం సుదుస్తరమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౩౮॥

సగుడాః పఞ్చ పథ్యాశ్చ కుష్టారోహితసాదనాః ।

గడచిస్వరసం కల్కం చూర్ణం వా క్వాథమేవ వా ॥ ౧,౧౭౦.౩౯॥

వాతరక్తాంతకం కాలాగుడూచీక్వాథకల్కతః ।

కుష్టవ్రణాదిశమనం శృతమాఙ్గం సదుగ్ధకమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౪౦॥

త్రిఫలాగుగ్గులుర్వాతరక్తమూర్చాపహారకః ।

ఊరుస్తమ్భవినాశాయ గోమూత్రేణ చ గుగ్గులుః ॥ ౧,౧౭౦.౪౧॥

శుణ్ణీగోక్షురకక్వాథః సామవాతార్తిశూలనుత్ ।

దశమూలామృతైరణ్ణరాస్నానాగరదారుభిః ॥ ౧,౧౭౦.౪౨॥

క్వాథో హన్తి మాహాశోథం మరీచగుడసంయుతః ।

కాసఘ్నో మోదకః ప్రోక్షస్త్పష్టారోచకనాశనః ॥ ౧,౧౭౦.౪౩॥

కణ్ణకారిగుడూచీభ్యాం పృథక్త్రిశత్పలే రసే ।

ప్రస్థసిద్ధం ఘృతజ్ఞౌచివ కాసనుద్ధృది దీపనః ॥ ౧,౧౭౦.౪౪॥

కృష్ణాధాత్రిసితాశుణ్ణీమరీచసైన్ధవాన్వితః ।

క్వాథ ఏరణ్ణతైలేన సామం హస్త్యనిలం గురుమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౪౫॥

బలా పునర్నవైరణ్ణబృహతీద్వయగోక్షురైః ।
 సహిజులవర్ణ పీతం వాతశూలవిమర్దనమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౪౬ ॥
 త్రిఫలానిమ్బయష్టికకటుకారగ్వధైః శృతమ్ ।
 పాయయేన్మధునా మిశ్రం దాహశూలోపశాన్తయే ॥ ౧,౧౭౦.౪౭ ॥
 త్రిఫలాపః సయష్టికాః పరిణామార్తినాశనాః ।
 గోమూత్రశుద్ధమణ్ణూరం త్రిఫలాచూర్ణసంయుతమ్ ।
 విలిహన్మధుసర్పిర్భాస్యం శూలం హన్తి త్రిదోషజమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౪౮ ॥
 త్రివృత్కృష్ణాహరీతకోశ్య ద్విచతుష్పృచ్ఛభాగికాః ।
 గుటికా గుడతుల్యాస్తా విడ్విబన్దగదాపహాః ॥ ౧,౧౭౦.౪౯ ॥
 హరీతకీయవక్షారపిప్పలీత్రివృత్తస్తథా ।
 ఘృతైశ్చూర్ణమిదం పేయముదావర్తావినాశనమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౫౦ ॥
 త్రివృద్ధరీతకీశ్యామాః స్నుహీక్షీరేణ భావితాః ।
 వటికా మూత్రపీతాస్తాః శ్రేష్ఠాశ్చానాహభేదికాః ॥ ౧,౧౭౦.౫౧ ॥
 త్రూషణత్రిఫలాధన్యవిడక్లచన్యచిత్తైః ।
 కల్కికృత్తైర్ఘృతం సిద్ధం సంస్కారం వాతగుల్మనుత్ ॥ ౧,౧౭౦.౫౨ ॥
 మూలం నాగరమాసీతం సక్షీరం హృదయార్తినుత్ ।
 సౌవచలం తదర్ధన్తు శివానాశ్చ ఘృతం పిబేత్ ॥ ౧,౧౭౦.౫౩ ॥
 కణాపాషాణభేదైర్వా శిలాజతుకచూర్ణకమ్ ।
 తణ్ణులీభిర్గుడేనాపి మూత్రకృచ్ఛీతి జీవతి ॥ ౧,౧౭౦.౫౪ ॥
 అమృతానాగరీధాత్రివాజిగన్ధాత్రికణ్ణికామ్ ।
 ప్రపిబేద్వాతరేగార్తః సశూలో మూత్రకృచ్ఛువాన్ ॥ ౧,౧౭౦.౫౫ ॥
 సితాతుల్యో యవక్షారః సర్వకృచ్ఛునివారణః ।
 నిదిగ్గికారసో వాపి సక్షోద్రః కృచ్ఛునాశనః ॥ ౧,౧౭౦.౫౬ ॥
 లవణం త్రిఫలాకల్పైర్మూత్రాఘాతహారం స్మృతమ్ ।
 మూత్రే విరుద్ధే కర్పూరచూర్ణం లిజ్జే ప్రవేశయేత్ ॥ ౧,౧౭౦.౫౭ ॥
 క్వాథశ్చ శిగ్రుమూలోత్థః కటూష్ఠోశ్మానిపాతనః ।
 సర్వమేహహరోధాత్రాస్య రసఃక్షౌద్రనిశాయుతః ।
 త్రిఫలాదారుదార్వస్థక్వాథః క్షౌద్రేణ మేహహా ॥ ౧,౧౭౦.౫౮ ॥

ఆస్వప్నం చ వ్యవాయం చ వ్యాయామాశ్చిస్తనాని చ ।
 స్థౌల్యమిచ్చన్నపరిత్యక్తం క్రమేణాభిప్రవర్ధయేత్ ॥ ౧,౧౭౦.౫౯॥
 యవశ్యామాకభోజీ స్యాస్థౌల్యకృన్మధువారిణా ।
 ఉష్ణమన్నం సమణ్డం వా పిబన్కృశతసుర్భవేత్ ॥ ౧,౧౭౦.౬౦॥
 సచవ్యజీరకం వ్యోషా హిక్లుసౌవర్చలామలాః ।
 మధునా రక్తవః పీతా మేధోఘ్నా సర్వదీపనాః ॥ ౧,౧౭౦.౬౧॥
 చతుర్గుణే జలే మూత్రే ద్విగుణే చిత్రకాణి చ ।
 కత్తైః సిద్ధ ఘృత ప్రస్థం సక్షీరం జఠరీ పిబేత్ ॥ ౧,౧౭౦.౬౨॥
 క్రమవృద్ధ్యా దశాహాని దశ పైప్పాలికం దినమ్ ।
 వర్ధయేత్పయసా సార్ధం తథైవాపానయేత్పునః ॥ ౧,౧౭౦.౬౩॥
 క్షీరషష్టికభోజీస్యాదేవం కృష్ణసహస్రకమ్ ।
 బృంహణం ముద్గమాయుష్యం ప్లిహోదరవినాశనమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౬౪॥
 పునర్నవాక్యాథకత్తైః సిద్ధం శోథహరం ఘృతమ్ ।
 గావా మత్రేణ సంసేవ్యం పిప్పలీ వా పయోఽన్వితాః ।
 గుడన వాభయాం తుల్యాం విశ్వం వా శోథరోగిణా ॥ ౧,౧౭౦.౬౫॥
 తైలమేరణ్ణజం పీత్వా బలాసిద్ధం పయోఽన్వితమ్ ।
 ఆధ్మానశూలోపచితామస్త్రవృద్ధిఞ్చయేన్నరః ॥ ౧,౧౭౦.౬౬॥
 భ్రష్టోరుచకత్తైలేన కల్కః పథ్యాసముద్భవః ।
 కృష్ణసైన్ధవసంయుక్తో వద్దిరోగహరః పరః ॥ ౧,౧౭౦.౬౭॥
 నిర్గుణ్ణీమూలనస్యేన గణ్ణమాలా వినశ్యతి ।
 స్మృహీగణ్ణీరికాస్వదో నాశయేదర్బుదాని చ ॥ ౧,౧౭౦.౬౮॥
 హస్తికర్ణపలాశస్య గలగణ్ణం తు లేపతః ।
 ధత్తూరైరణ్ణనిర్గుణ్ణీవర్షాభూశిగ్రుసర్షపైః ॥ ౧,౧౭౦.౬౯॥
 ప్రలేపఃశ్లిపదం హన్తి చిరోత్థమతిదారుణమ్ ।
 శోభాఞ్జానకసిన్ధుత్థహిఙ్గం విద్రధినాశనమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౭౦॥
 శరపుణ్ణా మధుయుతా యాత్సర్స్వవ్రణగేపణీ ।
 నిమ్బపత్రస్య వాలేపః శ్వయంధువ్రణగేపణః ॥ ౧,౧౭౦.౭౧॥

త్రిఫలా ఖదిరో దారో న్యగ్రోధో వ్రణశోధనః ।
 సద్యః క్షతం వ్రణం వైద్యః సశూలం పరిషేచయేత్ ॥ ౧,౧౭౦.౭౨॥
 యష్టిమధుకయుక్తేన కింఞ్చిదుష్టేన సర్పిషా ।
 బుద్ధ్యాగస్తవ్రణావైద్యో ఘృతక్షౌద్రసమన్వితామ్ ॥ ౧,౧౭౦.౭౩॥
 శీతాం క్రియాం ప్రయుజ్జీత పిత్తరక్తోష్ణనాశినీమ్ ।
 క్వాథో వంశత్వగేరణశ్వదంష్ట్రవనిదాకృతః ॥ ౧,౧౭౦.౭౪॥
 సహిజుసైన్ధవః పీతః కోష్ఠస్థం స్త్రావయేదస్యక్ ।
 యవకోలకులథ్థానాం నిఃస్నేహేన రసేన వా ॥ ౧,౧౭౦.౭౫॥
 భుజ్జీతాన్నం యవాగ్వా వా పివేత్సైన్ధవసంయుతమ్ ।
 కరణ్ణారిష్టనిర్గుణ్ణీరసో హన్యాద్యవిణక్రిమీన్ ॥ ౧,౧౭౦.౭౬॥
 త్రిఫలాచూర్ణసంయుక్తో గుగ్గులుర్వటకీకృతః ।
 నిర్యన్త్రణో విబన్ధఘ్నా వ్రధనగేపణః ॥ ౧,౧౭౦.౭౭॥
 దూర్వాస్వరససిద్ధం వా తలం కమ్పిల్లకేన వా ।
 దార్యోత్సవశ్చ కల్కేన ప్రధానం వ్రణరోపణమ్ ॥ ౧,౧౭౦.౭౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 జ్వరాదిచికిత్సానిరూపణం నామ సప్తత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౧

ధన్వన్తరిరువాచ ।
 నాడీవ్రణాదిరోగాణాం చికిత్సాం శృణు సుశ్రుత ।
 నాడీం శస్త్రేణ సమ్పాట్య నాజీనాం వ్రణవత్క్రియా ॥ ౧,౧౭౧.౧॥
 గుగ్గులుత్రిఫలావ్యోషైః సమాంశైరాజ్యయోజితైః ।
 నాడీదుష్టవ్రణం శూలం భగన్దరమథో జయేత్ ॥ ౧,౧౭౧.౨॥
 నిర్గుణ్ణీరసతస్నైలం నాడీదుష్టవ్రణాపహమ్ ।
 హితం పామామయానాం తు పానాభ్యజ్ఞాననావనైః ॥ ౧,౧౭౧.౩॥
 గగ్గుత్రిఫలాకృష్ణాత్రిపక్షౌచ్చైకాంశయోజితా ।
 ఘృతి (గుడి) కాశోధగుల్మార్శోభగన్దరవతాం హితా ॥ ౧,౧౭౧.౪॥

ధ్వజమధ్యే శిరావేధే విశుద్ధిరుపదంశకే ।

పాకో రక్ష్యః ప్రయత్నేన శిశ్రక్షయకరో హి సః ॥ ౧,౧౭౧.౫॥

పటోలనిమ్బత్రిఫలాగుడూచీక్వాథమాపిబేత్ ।

సగుగ్గులుం సఖదిరముపదంశో వినశ్యతి ॥ ౧,౧౭౧.౬॥

దహేత్కటాహే త్రిఫలాం సామసీ (పీ) మధసంయుతామ్ ।

ఉపదంశే ప్రలేపోఽయ సద్యో రోపయతే వ్రణమ్ ॥ ౧,౧౭౧.౭॥

త్రిఫలానిమ్బభూనిమ్బకరజ్జుఖదిరాదిభిః ।

కత్తైః క్వాథైర్ఘృతం పక్వముపదంశహారం పరమ్ ॥ ౧,౧౭౧.౮॥

ఆదౌ భగ్నం విదిత్వా తు సేచయేచ్ఛీతలాంబునా ।

పక్ష్యేనాలేపనం కార్యం బన్ధనం చ కుశాన్వితమ్ ॥ ౧,౧౭౧.౯॥

మాషం మాంసం తథా సర్పిః క్షీరం యూషః సతీజలః ।

బృంహణం చాన్నపానం స్యాత్ప్రదేయం భగ్నరోగిణే ॥ ౧,౧౭౧.౧౦॥

రసోనమధునాసాజ్యసితాకల్కం సమశ్చుతా ।

ఛిన్నభిన్నమ్యతాస్థీనాం సన్ధానమచిరాద్భవేత్ ॥ ౧,౧౭౧.౧౧॥

అశ్వత్థత్రిఫలావ్యోషాః సవరభిః సమీకృతైః ।

తుల్యో గుగ్గులునా యోజ్యో భగ్నసన్ధిప్రసాధ (కృత్) కః ॥ ౧,౧౭౧.౧౨॥

సర్వకుష్ఠేషు వమనం రేచనం రక్తమోక్షణ ।

వచావాసాపటోలానాం నిమ్బస్య కలిసీత్వచః ॥ ౧,౧౭౧.౧౩॥

కషాయో మధునా పీతో వాతహృన్మదనాన్వితః ।

విరేచనం ప్రయోక్తవ్యం త్రివృత్కర్ణఫలత్తికైః ॥ ౧,౧౭౧.౧౪॥

మనః శిలామరీచైస్తు తైలం కుష్ఠవినాశనమ్ ।

సర్వకుష్ఠే విలేపోఽయం శివాపఞ్చగుడౌదనమ్ ॥ ౧,౧౭౧.౧౫॥

కరజ్జైలగజైః కుష్ఠం గోమూత్రేణ ప్రలేపతః ।

కరవీరోద్వర్తనం చ తైలాక్తస్య చ కుష్ఠహృత్ ॥ ౧,౧౭౧.౧౬॥

హరిద్రా మలయం రాస్నా గుడూచ్యేడగజస్తథా ।

ఆరగ్వధః కరజ్జశ్చ లేపః కుష్ఠహరః పరః ॥ ౧,౧౭౧.౧౭॥

మనః శిలావిడఙ్గాని వాగజీ సర్షపాస్తథా ।

కరణైర్మాత్రపిష్టోఽయం లేపః కుష్టహరోఽర్కవత్ || ౧,౧౭౧.౧౮||

విడజైడవచా కుష్టనిశాసిన్ధుతస్థపైః |

మూత్రాప్లుపిష్టో లేపోఽయం దద్రూకుష్టవినాశనః || ౧,౧౭౧.౧౯||

ప్రపున్నాటసుబీజాని ధాత్రీ సర్జరసః స్నుహీ |

సౌవీరపిష్టం దద్రూణామేతదుద్వర్తనం పరమ్ || ౧,౧౭౧.౨౦||

ఆరగ్వధస్య పత్రాణి ఆరనాలేన పేషయేత్ |

దద్రూకిట్టిమ (భ) కుష్ఠాని హన్తి సిద్ధానమేవ చ || ౧,౧౭౧.౨౧||

ఉష్టో పీతా వాగుజీ చ కుష్టజిత్తిరభోజనః |

తీలాజ్యత్రిఫలాక్షౌద్రవ్యోషభల్లాతశర్కరాః |

వృష్యాః సప్త సమా మేధ్యాః కష్టహాః కామచారిణః || ౧,౧౭౧.౨౨||

విడజ్జత్రిఫలాకృష్ణాచూర్ణం లీడం సమాక్షికమ్ |

హన్తి కుష్టక్రిమిమేహనాడివ్రణభగన్దరాన్ || ౧,౧౭౧.౨౩||

యః ఖాదేదభయారిష్టమరిష్టామలకానిశాః |

స జయేత్సర్వకుష్ఠానిమాసాదూర్ధ్వం న సంశయః || ౧,౧౭౧.౨౪||

దహ్యమానాయుతః కుమ్భే మూలగే ఖదిరాఙ్కరః |

సాక్షధాత్రీరసః క్షౌద్రో హన్యాత్కుష్ఠం రసాయనమ్ || ౧,౧౭౧.౨౫||

ధాత్రీ ఖదిరయోః క్వాథం పీత్వా వాగజిసంయుతమ్ |

శఙ్ఖేన్ద్రధవలం శ్విత్రం హన్తి తూర్ణం న సంశయః || ౧,౧౭౧.౨౬||

పీత్వా భల్లాతకం తైలం మాసాద్వాస్యధిం జయేన్నరః |

సేవితం ఖాదిరం వారి పానాద్వైః కుష్టజిద్భవేత్ || ౧,౧౭౧.౨౭||

భావితం మలపూక్వాథైః సోమరాజీఫలం బహు |

కర్షం భక్షేదలవణో హ్యక్షఫల్గుశ్చృతం పిబేత్ || ౧,౧౭౧.౨౮||

హన్తి శ్విత్రమసాధ్యం చ లేపే యోజ్యాపరాజితా |

వాసా శుద్ధా చ త్రిఫలా పటోలం చ కరణ్ణికమ్ || ౧,౧౭౧.౨౯||

నిమ్బాశనం కృష్ణవేత్రం క్వాథకల్కేన యద్ధృతమ్ |

వజ్రకం తద్భవేత్కుష్ఠం శతవర్షాణి జీవతి || ౧,౧౭౧.౩౦||

స్వరసేన చ దూర్వాయాః పచేత్తైలం చతుర్గుణమ్ |

కచూర్చివర్చికా పామా అభ్యుజ్జాదేవ నశ్యతి || ౧,౧౭౧.౩౧||

ద్రుమత్వగర్కకుష్ఠాని లవణాని చ మూత్రకమ్ |

గమ్భారికాచిత్తకైస్తైస్తలం కుష్టవ్రణాదినుత్ || ౧,౧౭౧.౩౨||

(అథామ్లపిత్తచికిత్సా) ధాత్రీనిమ్బఫలం తద్వద్గోమూత్రేణ చ చిత్తకమ్ |

వాసామృతాపర్పటికానిమ్బభూనిమ్బమార్కరైః (వైః) |

త్రిఫలకులత్తైః క్వాథః సక్షౌద్రశాచమ్లపిత్తహా || ౧,౧౭౧.౩౩||

ఫలత్రికం పటోలం చ తిక్తక్వాథః సితాయుతః |

పీతో యష్టిమధుయుతో జ్వరచ్ఛర్ద్యమ్లపిత్తజిత్ || ౧,౧౭౧.౩౪||

వాసాఘృతం తిక్తఘృతం పిప్పలీఘృతమేవ చ |

అమ్లపిత్తే ప్రయోక్తవ్యం గుడకూష్మాణ్డకం తథా || ౧,౧౭౧.౩౫||

పిప్పలీ మధుసంయుక్తా అమ్లపిత్తవినాశినీ |

శ్లేష్మాగ్నిమాన్ద్యనుత్పథ్యాపిప్పలీగుడమోదకః || ౧,౧౭౧.౩౬||

పిష్టాజ్విజాణి సధన్యాకాం ఘృప్రస్థం విపాచయేత్ |

కఫపిత్తారుచిహారం మన్దానలవమిం హరేత్ || ౧,౧౭౧.౩౭||

(ఇత్యమ్లపిత్తచికిత్సా) పిప్పల్యమృతభూనిమ్బవాసకారిష్టపర్పటైః |

ఖదిరారిష్టకైః క్వాథో విసోఘటార్తిజ్వరాపహః || ౧,౧౭౧.౩౮||

త్రిఫలారససంయుక్తం సర్పిస్త్రీవృతయాసహ |

ప్రయోక్తవ్యం విరేకార్థం వీసర్పజ్వరశాస్తయే || ౧,౧౭౧.౩౯||

ఖాదిరత్రిఫలారిష్టపటోలామృతవాసకైః |

క్వాథోఽష్టకాఘోఽఽ జయతి రోమాన్తికమసూరికామ్ || ౧,౧౭౧.౪౦||

కుష్టవీసర్పవిసోఘటకణ్డావదీనాం విఘాతకః |

లఘునానాం తు చృర్ణస్య ఘర్షో మశకనాశనః || ౧,౧౭౧.౪౧||

చర్మకీలం జరుమణిం మశకాన్తిలకాలకాన్ |

ఉత్కృత్య శస్త్రేణ దహేత్క్షాగగ్నిభ్యామశేషతః || ౧,౧౭౧.౪౨||

పటోలనీలీలేపః స్యాజ్జాల (జ్వాలా) గర్దభరోగనుత్ |

గుజ్జాఫలైః శ్చృతం తలం భృగ్గరాజరసేన తు |

కణ్ణ (ణ్ణ) దారుణకృత్కుష్టవాతవ్యాధివినాశనమ్ || ౧,౧౭౧.౪౩||

అర్కాస్థిమజ్జాత్రిఫలనాలీఛా భృగ్గరాజకమ్ |

జిరే పక్ష్యే లౌహమార్ణం కాఙ్గీకం కృష్ణకేశకృత్ || ౧,౧౭౧.౪౪||
 క్షీరాత్సశర్కరసాద్ద్విప్రస్థో మధుకాత్పలే |
 తైలమ్య కుడవం పక్వం తన్నస్యం పలితాపహమ్ || ౧,౧౭౧.౪౫||
 ముఖరోగే తు త్రిఫలాగణ్ణూషపరిధారణమ్ |
 గృహధూమ యవక్షారపాఠావ్యోపరసాఙ్గానమ్ || ౧,౧౭౧.౪౬||
 తేజోదం త్రిఫలాతోధం చిత్తకం చేతి మార్ణితమ్ |
 సక్షౌద్రం ధారయేద్వక్త్రే గ్రీవాదస్తాస్యరోగనుత్ || ౧,౧౭౧.౪౭||
 పటోల నిమ్బజమ్బాగ్రమాలతీనవపల్లవాః |
 పఞ్చపల్లవకః శ్రేష్ఠః కషయో ముఖధావనే || ౧,౧౭౧.౪౮||
 లశునార్ద్రకశిగ్రాణాం పారుల్యా మూలకస్య చ |
 రుదస్త్యాశ్చ రసః శ్రేష్ఠః కదుష్టః కర్ణపూరణే || ౧,౧౭౧.౪౯||
 తీవ్రశూలోత్తరే కర్ణే సశబ్దే క్లేదవాహిని |
 బస్తమూత్రం ఊపేత్కృష్ణం సైన్ధవేనావచూర్ణితమ్ || ౧,౧౭౧.౫౦||
 జాతీపత్రరసే తైలం పక్వం పూతికకర్ణజిత్ |
 శుణ్ణీతైలం సార్షపం చ క్రోష్ణం స్యాత్కర్ణశూలనుత్ || ౧,౧౭౧.౫౧||
 పఞ్చమూలిశ్చృతం క్షీరం స్యాచ్చిత్తకహరీతకీ |
 సర్పిర్గుడః షడఙ్గశ్చయూషః పీనసశాస్తయే || ౧,౧౭౧.౫౨||
 అక్షికుక్షీభవా రోగాః ప్రతిశ్యాయవ్రణజ్వరాః |
 పఞ్చైతే పఞ్చరాత్రేణ ప్రశమం యాన్తి లఙ్ఘనాత్ || ౧,౧౭౧.౫౩||
 ధాత్తీరసానాఞ్చ దృశః కోపం హరతి పూరణాత్ |
 సక్షౌద్రః సైన్ధవో వాపి శిగ్రుదార్విరసాఙ్గానమ్ || ౧,౧౭౧.౫౪||
 హరిద్రాదారుసిన్ధూత్థపథ్యాజనవగౌరీకైః |
 పిష్టైర్దత్తో బహిర్లపో నేత్రవ్యాధినివారకః || ౧,౧౭౧.౫౫||
 మృతభ్రష్టాభయాలేపాత్త్రిఫలా క్షీరసంయుతా |
 శుణ్ణీనిమ్బదలైః పిష్టైః సుఖోష్టైః స్వల్పసైన్ధవైః |
 ధార్యశ్చక్షుషి సంక్షేపాచ్ఛోధకణ్ణూరుజాపహః || ౧,౧౭౧.౫౬||
 అభయాక్షామృతం చైకద్విచతుర్భాగికం యుతమ్ |

మధ్యాజ్యశీఢం క్వాథో వా సర్వనేత్రరుగర్దనమ్ || ౧,౧౭౧.౫౭||
 చందనత్రిఫలపూగపలాశతరుమూలకైః |
 జలపిష్టైరియం విర్దిరశేషతిమిరాపహా || ౧,౧౭౧.౫౮||
 దధ్నాతిఘృష్టం మరిచం రాత్ర్యాన్యాపహమజ్జనమ్ |
 త్రిఫలాక్వాథకల్కాభ్యాం సపయస్కం శృతం ఘృతమ్ || ౧,౧౭౧.౫౯||
 తిమిరాణ్యచిరాద్ధన్యాత్పితమేతన్నిశాముఖే |
 పిప్పలీత్రిఫలా ద్రాక్షాలోహచూర్ణం ససైన్దవమ్ || ౧,౧౭౧.౬౦||
 భృంగురాజరసైర్భృష్టం ఘటికాజ్జనమిష్యతే |
 ఆన్యం సతిమిరం కాచం హస్త్యన్యాన్నేత్రరోగకాన్ || ౧,౧౭౧.౬౧||
 త్రికటు త్రిఫలా నక్త సైన్దవం చ మనః శిలా |
 రుచకం శఙ్ఖనాభిశ్చ జాతిపుష్పాణి నిమ్బకమ్ || ౧,౧౭౧.౬౨||
 రసాజ్జనం భృంగురాజం ఘృతం మధు పయస్తథా |
 ఏతత్పిష్ట్యా చ వటికా సర్వనేత్రరుగర్దినీ || ౧,౧౭౧.౬౩||
 దగ్ధమేరణ్ణకం మూలం లేపాత్కాకికపేషితమ్ |
 శిరోఽర్చిం నాశయత్వాశు పుష్పం వా ముచుకున్దక (జ) మ్ || ౧,౧౭౧.౬౪||
 శతమూత్యైరణ్ణమూలచక్రావ్యాప్తీపలైః శృతమ్ |
 తైలం నన్యమరుశ్లేష్మతిమిరోర్ధ్వర్(ద్ధ) గదాపహమ్ || ౧,౧౭౧.౬౫||
 నాచనం (లనణం) సగుడం విశ్వం పిప్పలీ వా ససైన్దవా |
 భుజస్తమ్భాదిరోగేషు సర్వేషార్ధ్యగదేషు చ || ౧,౧౭౧.౬౬||
 సూర్యావర్తే విధాతవ్యం నన్యకర్మాదిభేషజమ్ |
 దశమూలీకషాయం తు సర్పిః సైన్దవసంయుతమ్ |
 నన్యమజ్గవిభేదఘ్నం సూర్యావర్తశిరోఽర్చినుత్ || ౧,౧౭౧.౬౭||
 దధ్నా సౌవర్చలాజాజిమధూకం నీలముత్పలమ్ |
 పిబేత్క్షౌద్రయుతం నారీ వాతాస్పర్గరపీడితా || ౧,౧౭౧.౬౮||
 వాసకస్వరసం పైత్తే గుడూచ్యా రసమేవ వా |
 జలేనామలకీబీజం కల్కం వాససీతామధు || ౧,౧౭౧.౬౯||
 ఆమలక్యా మధురసం మూలం కార్యాసమేవ వా |

పాణ్డుప్రదరశాన్స్యర్థం పిబేత్తణ్ణులవారిణా ॥ ౧,౧౭౧.౭౦॥

తణ్ణులీయకమూలం తు సక్షేద్రే సరసాజ్ఞానమ్ ।

తణ్ణులోదకసమ్పితం సర్వాంశాచ్ఛస్యక్తరాజ్ఞాయేత్ ।

కుశమూలం తణ్ణులాద్భిః పీతం చాస్పక్దరం జయేత్ ॥ ౧,౧౭౧.౭౧॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

నాడీవ్రణాదిచికిత్సావర్ణనం నామైకసప్తత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౨

ధన్వన్తరిరువాచ ।

స్త్రీరోగాదిచికిత్సాం చ వక్ష్యే సుశ్రుత తచ్చుణు ।

యోనివ్యాపత్సు భూయిష్టం శస్యతే కర్మ వాతజిత్ ॥ ౧,౧౭౨.౧॥

వచోపకుఞ్చికాజాతీకృష్ణావాసకస్నైన్ధవమ్ ।

అజమోదాయవజ్జారం చిత్రకం శర్కరాన్వితమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౨॥

పిష్టాస్థోడ్య జలాద్వైశ్చ ఖాదయేద్ధృతభర్జితమ్ ।

యోనిపార్శ్వాక్షిహృద్రోగగుల్మార్శ్క వినివర్తయేత్ ॥ ౧,౧౭౨.౩॥

బదరీపత్రసంలేపాద్యోనిర్భిన్నా ప్రశామ్యతి ।

లోధ్రతుమ్బిఫలాలేపాద్యోనేర్దార్ధ్యం కరోతి చ ॥ ౧,౧౭౨.౪॥

పఞ్చపల్లవపిష్టాహ్వమాలతీకుసుమైర్భృతమ్ ।

రవిపక్వమస్కర్ధారం యోనిగన్ధవిनाశనమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౫॥

సకాఞ్జీకం జపాపుష్పపుష్పం జ్యోతిష్కృతీదలమ్ ।

దూర్వాపిష్టం చ సమ్ప్రాశ్య చిత్రకం శర్కరాన్వితమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౬॥

ధాత్ర్యజ్ఞానాభయాచూర్ణం తోయపీతం రజో హరేత్ ।

సదుగ్ధా లక్షుణా పీతా నస్యాద్వా పుత్రదా ఋతో ॥ ౧,౧౭౨.౭॥

దుగ్ధస్యార్ధాథకం చాజ్యమశ్వగన్ధా చ పుత్రదా ।

వన్ధ్యా పుత్రం లభేత్పిత్యా ఘృతేన వ్యోపకేసరమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౮॥

కుశకాశోరుచృకానాం మృత్తైర్లోక్షురకస్య చ ।

శ్చృతం దుగ్ధం సితాయుక్తం గర్భిణ్యాః శూలనుత్పరమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౯॥

పాఠాలాఙ్గలిసింహామ్యమయూరకూటజైః పృథక్ ।

నాభిబస్తి భగలేపాత్సుఖం నారీ ప్రసూయతే || ౧,౧౭౨.౧౦||

సూతాయా హృచ్చిరోబస్తిశూలమర్కన్ద (క్వల్ల) సంజ్ఞితమ్ |
యవక్షారం పిబేత్తత్ర మస్తు కోష్ఠోదకేన వా || ౧,౧౭౨.౧౧||

దశమూలీకృతః క్రాథః సాజ్యః మూతిరుజాపహః |
శాతిలణ్ణులచూర్ణం తు సదుగ్ధం దుగ్ధకృద్భవేత్ || ౧,౧౭౨.౧౨||

విదారీ కన్దస్వరసం మూలం కార్పాసజం తథా |
ధాత్రీ స్తన్యవిశుద్ధ్యర్థం ముద్గయూపరసాశినీ || ౧,౧౭౨.౧౩||

కుష్ఠా వచాభయా బ్రాహ్మీ మధురా క్షౌద్రసర్పిషా |
వర్ణాయుః కాన్తిజననం లేహ్యం వాలమ్య దాపయేత్ || ౧,౧౭౨.౧౪||

స్తన్యాభావే పయశ్చాగం గవ్యం వా తద్గుణం పివేత్ |
స్వేదనం నాగ్నిశోఫారై మృదా స్యాదగ్నితప్తయా || ౧,౧౭౨.౧౫||

లేహో ముస్తవిపాయాశ్చ వమికాసజ్వరే పిబేత్ |
సుస్తశుణ్ణీవిషావిల్వకూటజైరతిసారమత || ౧,౧౭౨.౧౬||

మధు వ్యోషం మాతులుక్లం హిక్కాచ్ఛర్దినివారణమ్ |
కుష్ఠేన్ద్రయవసిద్ధార్థా నిశా దూర్వా చ కుష్ఠజితమ్ || ౧,౧౭౨.౧౭||

మహాముణ్ణీతికోజీవ్యకాఠైః స్నానం గ్రహోపహమ్ |
సప్తచ్ఛదామయనిశాచన్దనైశ్చానులేపనమ్ || ౧,౧౭౨.౧౮||

శఙ్ఖబబీజరుద్రాక్షవచాలౌహాదిధారణమ్ |
ఓం కం టం యం గం వైనతేయాయ నమః |
ఓం హోం హం హః మస్త్రేణ శాన్తిర్వాలానాం మార్జనాద్వలిదానతః |
ఓం హ్రీం బాలమ్రహాద్వలిం గృహ్ణీత వాలం ముఞ్చత స్వాహా || ౧,౧౭౨.౧౯||

తణ్డలాద్భిః శిరీపస్య పలం పీతం విషాపహమ్ |
తణ్డలాద్భిశ్చ వర్షాభ్యాః శుక్లాయాః సర్పదంశనుత్ || ౧,౧౭౨.౨౦||

దధ్యాజ్యం తణ్డలీయం చ గృహాధృమో నిశా తథా |
పిష్టం పానం తథా క్షౌద్రం సిన్ధుతస్థస్య విషాన్తకమ్ || ౧,౧౭౨.౨౧||

అజ్కోటమూలనిష్కావధః సాజ్యః పీతో విషాన్తకః |
యజ్జరావ్యాధివిధ్వంసి భేషజం తద్రసాయనమ్ || ౧,౧౭౨.౨౨||

సిన్ధూత్య్రార్కరాశుణ్ణీకణామధుగుడైః క్రమాత్ |

వర్షాదిష్వభయా సేవ్యా రసాయనగుణౌషిణా ॥ ౧,౧౭౨.౨౩॥
 జ్వరస్యాస్తేభయాం చైకాం ప్రభుజ్జ్యే ద్వే విభీతకే ।
 భుక్త్యా మధ్వాజ్యధాత్రిణాం చతుష్కం శతవర్షకృత్ ॥ ౧,౧౭౨.౨౪॥
 పీతాశ్వగన్ధా పయసా ఘృతేనాశేపరోగనుత్ ।
 మణ్ణూకపర్ణ్యాః స్వరసో విదార్యాశ్చామృతోపమః ॥ ౧,౧౭౨.౨౫॥
 తిలధాత్రిభృక్కురాజౌ జగ్ధ్వా వర్షశతీ భవేత్ ।
 త్రికటు త్రిఫలా వహ్నిర్నూర్ణూచీ చ శతావరీ ॥ ౧,౧౭౨.౨౬॥
 విడక్కులోహచూర్ణం తు మధునా సహ రోగనుత్ ।
 త్రిఫలా చ కణా శుణీ గుడూచీ చ శతావరీ ॥ ౧,౧౭౨.౨౭॥
 విడక్కుభృక్కురాజూది భావితం సర్వరోగనుత్ ।
 చూర్ణం విదార్యా మధ్వాజ్యం లీఢ్యా దశ స్త్రియో వ్రజేత్ ॥ ౧,౧౭౨.౨౮॥
 ఘృతం శతావరీకల్కైః క్షీరైర్దశగుణైః పచేత్ ।
 శర్కరావిప్పలీక్షౌద్రయుక్తం వా జారకం విదుః ॥ ౧,౧౭౨.౨౯॥
 ప్రతిమర్షోఽవపిడశ్చ నస్యం ప్రవపనం తథా ।
 శిరోవిరేచనం చేతి పఞ్చకర్మ చ కథ్యతే ॥ ౧,౧౭౨.౩౦॥
 మాస్తిర్ద్యసంశ్చైర్మాఘాద్యైః క్రమాత్పడ్యతవః స్మృతాః ।
 అగ్నిసేవామధుక్షీరవికృతీః పరివేవయేత్ ॥ ౧,౧౭౨.౩౧॥
 స్త్రీయుక్తః శిశిరే తద్వద్వసస్తే న దివా స్వపేత్ ।
 త్యజేద్వర్షాసు స్వప్నాదీఞ్చరదిన్దోశ్చ రశ్మయః ॥ ౧,౧౭౨.౩౨॥
 పథ్యాని శాలయో ముద్రా వర్షామఘః క్వథితం పయః ।
 నిమ్వాతసీకుసుమ్భానాం శిగ్రుసర్షపయోస్తథా ॥ ౧,౧౭౨.౩౩॥
 జ్యోతిష్కృతీమూలకానాం తైలాని చ హరన్తి హి ।
 కృమికుష్ఠప్రమేహోశ్చ వాతశ్లేష్మశిరోరుజః ॥ ౧,౧౭౨.౩౪॥
 దాడిమామలకీకోలకరమర్ద్దియాలకమ్ ।
 జమ్బీరం నాగగ్గం చ ఆమ్రాతకకపిన్ధకమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౩౫॥
 పితృలాన్యనిలఘ్నాని కఫోత్లే శకరాణిచ ।
 జలం జీమాతకేష్వాకుకుటజాకృతబన్ధనమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౩౬॥

ధామార్గవశ్చ సంయోజ్యాః సర్వథా వమనేష్వమీ ।
 పూర్వాహ్నా వమనాయేతే మదనేంద్రయవీ వచా ॥ ౧,౧౭౨.౩౭॥
 మృదుకోష్ఠశ్చ పితేన ఖరో వాతకఫాశ్రయాత్ ।
 మధ్యమః సమదోషే స్యాత్త్రివృత్తితే విరేచనమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౩౮॥
 శర్కరామధుసంయుక్తం సైన్ధవం నగరం త్రివృత్ ।
 హారీతకీవిహజ్జాని గోమూత్రేణ విరేచనమ్ ॥ ౧,౧౭౨.౩౯॥
 ఏరణ్ణతైలం త్రిఫలాక్యాథశ్చ ద్వీగుణస్తథా ।
 వాతోల్పణేషు దోషేషు భోజయిత్వాథ వామయేత్ ॥ ౧,౧౭౨.౪౦॥
 వంశాదినేత్రం కుర్వీత పడష్టద్వాదశాంజులమ్ ।
 కర్కశ్చఫలవచ్చిద్రం వస్తీరుత్తానశాయినే ॥ ౧,౧౭౨.౪౧॥
 నిరూహదానేఽపి విధిరయమేవముదీరితః ।
 ఆర్ధత్రిపట్వలే మాత్రా లఘుమధోఽత్తమః క్రమాత్ ॥ ౧,౧౭౨.౪౨॥
 పథ్యాక్షవాత్యోకద్విచతుర్భాగ రుగర్దనాః ।
 శతవర్షసృతాభృజ్గిసిన్ధువారాదిభావితాః ॥ ౧,౧౭౨.౪౩॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 స్త్రోగచికిత్సాదికయనం నామ ద్వీసప్తత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౩

ధన్వన్తరిరువాచ ।
 ద్రవ్యాణి మధురాదీని వక్ష్యే రాగహరాణ్యహమ్ ।
 శాలిషష్టికగోధృమక్షీరం ఘృతం రసా మధ ॥ ౧,౧౭౩.౧॥
 మజ్జాశ్శృంజాటకయవకశేర్వివారుగీక్షురమ్ ।
 గమ్భగీ పౌష్కరం బీజం ద్రాక్షా ఖర్జూరకం బలా ॥ ౧,౧౭౩.౨॥
 నారికలేక్ష్యాత్మణుస్తా విదారీ చ ప్రియాలకమ్ ।
 మధుకం తాలకష్మాణ్డం ముఖ్యోఽయం మధురో గణః ॥ ౧,౧౭౩.౩॥
 మూర్ఛాదాహప్రశమనః పడిన్ద్రియప్రసాదనః ।
 కృమికృత్కఫకృచ్చైవ ఏకోఽత్యర్థ నిపేవితః ॥ ౧,౧౭౩.౪॥
 శ్వాసకాసామ్యమాధుర్యస్వరఘాతార్వదాని చ ।

గలగణ్ణశ్శీపదాని గుడలేపాది కారయేత్ || ౧,౧౭౩.౫||

దాడిమామలకామ్రం చ కపిత్థకరమర్దకౌ |

మాతులుజ్ఞామ్రాతకం చ బదరం తిన్తడిఫలమ్ || ౧,౧౭౩.౬ ||

దధి తక్రం కాజ్జీకం చ లకుచం చామ్రవే తసమ్ |

అమ్లై లోణః శుణ్ణీయుక్తో జారణః పాచనో రసః || ౧,౧౭౩.౭||

క్లేదనో వాతకృద్ధృప్యో విదాహీ చానులోమనః |

అమ్లై౭ త్యర్థం సేవ్యమానః కుర్యాద్దై దన్తహర్షకమ్ || ౧,౧౭౩.౮ ||

శరీరస్య చ శైతిల్యం స్వరకణ్ణాస్యహృద్ధహాత్ |

ఛిన్నభిన్నవ్రణాదీని పాచయిత్వాగ్నిభావితః || ౧,౧౭౩.౯ ||

లవణాని యవశ్చారసర్పికాదిశ్చ లావణః |

శోధనః పాచనః క్లేదీ విశ్లేషసర్పణాదికృత్ || ౧,౧౭౩.౧౦||

మార్గరోధీ మార్దవకృత్స ఏకః పరిషేవితః |

గాత్రకణ్ణాకోష్ఠశోధవైవర్ణ్యం జనయేద్రసః |

రక్తవాతం పిత్తరక్తం పుంస్త్వేన్ద్రియరుజాదికమ్ || ౧,౧౭౩.౧౧||

వ్యోషశిగ్రూమూలకం దేవదారు చ కుష్ఠకమ్ |

లశునం వల్గజీ ఫలం ముస్తాగుగ్గులులాఙ్గలీ || ౧,౧౭౩.౧౨||

కటుకో దీపనః శోధీ కుష్ఠకణ్ణాకఘాన్తకృత్ |

స్థాల్యాలస్యక్రిమిహరః శుక్రమేదోవిరోధనః |

ఏకో౭త్యర్థం సేవ్యమానః భ్రమదాహాదికృద్ధృవేత్ || ౧,౧౭౩.౧౩||

కృతమాలః కీరాణి హరిద్రేన్ద్రయవాస్తథా |

స్వాదుకణ్ణకవేత్రాణి బృహతీద్వయశఙ్ఖినీ || ౧,౧౭౩.౧౪||

గుడూచీ చద్రవస్త్రీ చ త్రివృన్మణ్ణాకపర్ణ్యపి |

కారవేల్లకవార్తాకుకరవీరకవాసకాః || ౧,౧౭౩.౧౫||

రోహిణీ శఙ్ఖచూర్ణం చ కర్కోటో వై జయన్తికా |

జాతీవారుణకం నిమ్బో జ్యోతిష్మతీ పునర్నవా || ౧,౧౭౩.౧౬ ||

తిక్తో రసశ్చేదనః స్యాద్రోచనీ దీపనస్తథా |

శోధనో జ్వరతృష్ణాఘ్నా మూర్ఛాకణ్ణార్తికాదిజితే || ౧,౧౭౩.౧౭||

విణ్ముత్తకేదసంశోషో హ్యత్యర్థం స చ నేవితః |
 హనుస్తమ్భాక్షేపకార్తిశిరః శూలబ్రణాదికృత్ || ౧,౧౭౩.౧౮ ||
 త్రిఫలాసల్లకీజమ్బు ఆమ్రాతకవచాదికమ్ |
 తిన్దుకం వకులం శాలం పాలజ్జీముద్గబిల్లకమ్ || ౧,౧౭౩.౧౯ ||
 కషాయో గ్రాహకో రోపీ స్తమ్భనకేదశోషణః |
 ఏకోఽత్యర్థం సేవ్యమానో హృదయే చాథ పీడకః |
 ముఖశోషజ్వరాధ్మానమన్యాస్తమ్భాదికారకః || ౧,౧౭౩.౨౦ ||
 హరిద్రాకుష్ఠలవణం మేషశ్శృఙ్గిబలాద్వయమ్ |
 కచ్చురా సల్లకీ పాలా పునర్నవా శతావరీ || ౧,౧౭౩.౨౧ ||
 అగ్ని మన్థో బ్రహ్మదణ్డీ శ్వదంప్రైరణ్ణకే తథా |
 యవకోలకులత్రాదికర్షాశీ దశమూలకమ్ |
 పృథక్సమస్తో వాతాతోర్బహుపిత్తహరస్తథా || ౧,౧౭౩.౨౨ ||
 శతావరీ విదారీ చ బాలకోశీరచన్దనమ్ |
 దూర్వా వటః పిప్పలీ చ బదరీ సల్లకీ తథా || ౧,౧౭౩.౨౩ ||
 కదలీ చోత్పలం పద్మముదుమ్బరపటోలకన్ |
 అథ శ్లేష్మహరో వర్గో హరిద్రాగుడకుష్ఠకమ్ || ౧,౧౭౩.౨౪ ||
 శతపుష్పీ చ జాతీ చ వ్యోషారగ్వధలాఙ్గలీ |
 సర్పిస్తైలవసామజ్ఞాః సేహేషు ప్రవరం స్మృతమ్ || ౧,౧౭౩.౨౫ ||
 తథా ధీస్మృతిమేధాగ్నికాఙ్గిణాం శస్యతే ఘృతమ్ |
 కేవలం పైత్తికే సర్పిర్వాతికే లవణాన్వితమ్ || ౧,౧౭౩.౨౬ ||
 దేయం బహుకఫే వాపి వ్యోషఞ్చారసమాయుతమ్ |
 గ్రన్థినాడికృపిన్లెష్మమేదోమారుతరోగిషు || ౧,౧౭౩.౨౭ ||
 తైలం లాఘవదార్ధ్యాయ క్రూరకోష్ఠేషు దేహిషు |
 వాతాతపామ్బుభారస్త్రీవ్యాయామక్షీణధాతుషు || ౧,౧౭౩.౨౮ ||
 రూక్షకేశక్షయాత్యాగ్నివాతా వృతపథేషు |
 అథ దగ్ధ్వా శిరాజాలం యోనికర్మ శిరోరుజి (జమ్) || ౧,౧౭౩.౨౯ ||
 ఉత్తమస్య పలం మాత్రా త్రిభిశ్చాక్షైశ్చ మధ్యమే |

జఘన్యస్య పలార్ధేన స్నేహక్వాథౌషధేషు చ ॥ ౧,౧౭౩.౩౦॥

జలముష్ణం ఘృతే దేయం పృథక్తైలే తు శస్యతే ।

సేనేహ పితై తు తృష్ణాయాం పిబేదుష్ణోదకం నరః ॥ ౧,౧౭౩.౩౧॥

వాతానులోమం దీప్తాగ్రర్వర్చః సిగ్ధస్య తన్మతమ్ ।

రూక్షమ్య స్నేదృనం కార్యమభిసిగ్ధస్య రూక్షణమ్ ॥ ౧,౧౭౩.౩౨॥

శ్యామాకకోరదోషాన్న తక్రపిణ్యాకసకుభిః ।

వాతశ్లేష్మాణి వాతే వా కఫే వా స్వేద ఇష్యతే ।

న స్వేదయేదతిమ్మూలరూక్షదుర్వలమూర్చితాన్ ॥ ౧,౧౭౩.౩౩॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
యోగసమదివర్ణనం నామ త్రిసప్తస్యత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౪

ధన్వతరిరువాచ ।

ఘృతతైలాది వక్ష్యామి శృణు సుశ్రుత రోగనుత్ ।

శఙ్ఖపుష్పి వచా సోమా బ్రాహ్మీ బ్రహ్మసువర్చలా ॥ ౧,౧౭౪.౧॥

అభయా చ గుడూచీ చ అటరూపకవాగుజీ ।

ఏతైరక్షసమైర్భాగైర్భృతప్రస్థం విపాచయేత్ ॥ ౧,౧౭౪.౨॥

కణ్ణికార్యా రసప్రస్థక్షీరప్రస్థమమన్వితమ్ ।

ఏతద్బ్రాహ్మీఘృతం నామ శ్రుతిమేధాకరం పరమ్ ॥ ౧,౧౭౪.౩॥

త్రిఫలాచిత్రకబలానిర్గుణీ నిమ్బవాసకాః ।

పునర్నవా గుడూచీ చ బృహతీ చ శతావరీ ॥ ౧,౧౭౪.౪॥

ఏతైర్భృతం యథాలాభం సర్వరోగవిమర్దనమ్ ।

బలాశతకషాయే తు తైలస్యార్ధాథకం పచేత్ ।

కత్నైర్మధూకమజ్జాష్టాచన్దనోత్పలపద్మకైః ॥ ౧,౧౭౪.౫॥

సూక్ష్మైలాపిప్పలీకుష్మత్వగేలాగురుకేసరైః ।

గన్ధాశ్యజీవనీయైశ్చ క్షీరాథకసమాశ్రితమ్ ॥ ౧,౧౭౪.౬॥

ఏతన్మృద్యగ్నినా పక్వం స్థాపయేద్రాజతే తుభే ।

సర్వవాతవికారాన్స్తు సర్వధాత్వస్తరాశ్రయాన్ ॥ ౧,౧౭౪.౭॥

తైలమేతత్ప్రశమయేద్వల్యాక్యం రాజవల్లభమ్ |
 శతావరీరసప్రస్థం క్షీరప్రస్థం తదైవ చ || ౧,౧౭౪.౮||
 శతపుష్పం దేవదారు మాంసీ శైలేయకం బలా |
 చన్దనం తగరం కుష్ఠం మనః శిలా జ్యోతిష్కృతీ || ౧,౧౭౪.౯||
 ఏతైః కర్షసమైః కత్కైః ఘృతప్రస్థం విపాచయేత్ |
 కుష్ఠవామనపఙ్గానాం బధిరవ్యఙ్గకుష్ఠినామ్ || ౧,౧౭౪.౧౦||
 వాయునా భగ్నూత్రాణాం యే చ సీదన్తి మైథునే |
 జరాజర్జరగత్రాణాం చాధ్మానముఖ శోషిణామ్ || ౧,౧౭౪.౧౧||
 త్వగ్గతాశ్చాపి యే వాతా శిరాస్నాయుగతాశ్చ యే |
 సర్వాస్తాన్నాశయత్యాశు తైలం రోగకులాన్తకమ్ || ౧,౧౭౪.౧౨||
 నారాయణమిదం తైలం విష్ణునోక్తం రుగర్ధనమ్ |
 పృథక్తైలం ఘృతం కుర్యాత్సమన్తైరౌషధైః పృథక్ || ౧,౧౭౪.౧౩||
 శతావర్యా గుడూవ్యా వా చిత్తకై గోచనాన్వితైః |
 నిర్గుణ్ణ్యా వా ప్రసారః స్యాత్కణ్ణకార్యా రసాదిభిః || ౧,౧౭౪.౧౪||
 వర్షాభూవాలయా వాపి వాసకన ఫలత్తైః |
 బ్రాహ్మయా చైగ్గకేనాపి భృక్గరాజేన కుష్ఠినా || ౧,౧౭౪.౧౫||
 ముసల్యా దశమూలేన ఖదిరేణ వటాదిభిః |
 వటికా మోదకో వాపి చూర్ణ స్యాత్సర్వరోగనుత్ || ౧,౧౭౪.౧౬||
 ఘృతేన మధునా వాపి ఆద్భిః ఖణ్ణగుడాదిభిః |
 లవణైః కటుకైర్వ్యక్తం యథాలాభం చ గేగనుత్ || ౧,౧౭౪.౧౭||
 చిత్తకార్కత్రివృద్వాపి యవానీహయమారకమ్ |
 సుధాం చ బాలాం గణికాం సప్తపర్ణసువర్చికామ్ || ౧,౧౭౪.౧౮||
 జ్యోతిష్కృతీశ్చ సంభృత్య తైలం ధీరో విపాచయేత్ |
 ఏతన్నిష్కన్దనం తైలం భృశం దద్యాద్భగన్దరే || ౧,౧౭౪.౧౯||
 శోధనం గేపణం చైవ సర్వవర్ణకరం పరమ్ |
 చిత్తకాద్యం మహాత్తైలం సర్వరోగప్రభిజ్ఞానమ్ || ౧,౧౭౪.౨౦||
 అజమోదం ససిన్ధూరం హరితాలం నిశాద్వయమ్ |
 ఊరద్వయం ఫేనయుతమార్ద్రక సర (శవః తోద్భవమ్ || ౧,౧౭౪.౨౧||

ఇన్ద్రవారుణ్యపామార్గకదలైః స్యన్దనైః సమమ్ ।
 ఏభిః సర్షపజం తైలమజామూత్రైశ్చయోజితమ్ ॥ ౧,౧౭౪.౨౨॥
 మృద్వగ్నినా పచేదేత్థవ్యక్షీరేణ సంయుతమ్ ।
 అజమోదాదికం తైలం గణ్ణమాలాం వ్యపోహతి ॥ ౧,౧౭౪.౨౩॥
 విదగ్ధస్తు పచేత్పక్వం చైవ విశోధయేత్ ।
 రోపణం మృదుభావం చ తైలేనానేన కారయేత్ ॥ ౧,౧౭౪.౨౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 బ్రాహ్మీపుతాదివర్ణనం నామ చతుః సప్తత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౫

రుద్ర ఉవాచ ।
 ఏవం ధన్వన్తరిర్విష్ణుః సుశ్రుతాదీనువాచ హ ।
 హరిః పునర్వారాయాహ నానాయోగాస్రగర్ధనాన్ ॥ ౧,౧౭౫.౧॥
 హరిరువాచ ।
 సర్వజ్వరేషు ప్రథమం కార్యం శక్జర లజ్జనమ్ ।
 క్వథితోదకపానం చ తథా నిర్వాతసేవనమ్ ॥ ౧,౧౭౫.౨॥
 అగ్నిస్వేదాజ్జ్వరాస్త్యేవం నాశమాయాన్తిహీశ్వర ।
 వాతజ్వరహరః క్వాథో గుడూచ్యా ముస్తకేన చ ॥ ౧,౧౭౫.౩॥
 దురాలభైశ్చైవ పుతం పిత్తజ్వరహరః శ్శృణు ।
 శుణ్ణీపర్పటముస్తైశ్చ బాలకోశీరచన్దనైః ॥ ౧,౧౭౫.౪॥
 సాజ్యః క్వాథః శ్లేష్మజం తు సశుణ్ణిః సదురాలభః ।
 సవాలకః సర్వజ్జ్వరం సశుణ్ణిః సహపర్పటః ॥ ౧,౧౭౫.౫॥
 కిరాతత్కిర్నారీగుడూచీశుణ్ణిముస్తకైః ।
 పిత్తజ్వరహరః స్యాచ్చ శ్శృణ్వన్యం యోగముత్తమమ్ ॥ ౧,౧౭౫.౬॥
 వాలకోశీరపాతాభిః కణ్ణకారికముస్తకైః ।
 జ్వరనుచ్చ కృతః క్వాథస్తథా వై సురదారుణా ॥ ౧,౧౭౫.౭॥
 ధన్యాకనిమ్బముస్తానాం సమధుః స తు శక్జర ।

పటోలపత్రయుక్తస్తు గుడూచీత్రిఫలాయుతః ॥ ౧,౧౭౫.౮॥

పీతోఽఖిలజ్వరహరః క్షుధాకృద్వాతనుత్త్విదమ్ |

హరీతకీపిప్లినామామలీచిత్రకోద్భవమ్ ॥ ౧,౧౭౫.౯॥

చూర్ణం జ్వరం చ క్వథితం ధాన్య (ధన్యా) కోశీరపపర్పటైః |

ఆమలక్యా గుడూచ్యా చ మధుయుక్తం సచస్తనమ్ ॥ ౧,౧౭౫.౧౦॥

సమస్తజ్వరనుచ్చ స్యాత్సన్నిపాతహరం శృణు |

హరిద్రానిమ్బత్రిఫలాముస్తక్రైవదారుణా ॥ ౧,౧౭౫.౧౧॥

కషాయం కటురోహిణ్యా సపటోలం సపత్రకమ్ |

త్రిదోషజ్వరనుచ్చస్యాత్పీతం తు క్వథితం జలమ్ ॥ ౧,౧౭౫.౧౨॥

కణ్ణకార్యా నాగరస్య గుడూచ్యా పుష్కరేణ చ |

జగ్ధ్వా నాగబలాచూర్ణం శ్వసకాసాదీనుద్భవేత్ ॥ ౧,౧౭౫.౧౩॥

కఫవాతజ్వరే దేయం జలముష్ణం పిపాసినే |

విశ్వపర్పటకోశీరముస్తచస్తనసాధితమ్ ॥ ౧,౧౭౫.౧౪॥

దద్యాత్సుశీతలం వారి తృట్పర్ధిజ్వరదాహనుత్ |

బిల్వాదిప పఞ్చమూలస్య క్వాథః స్యాద్వాతికే జ్వరే ॥ ౧,౧౭౫.౧౫॥

పాచనం పిప్పలీమూలం గుడ్యవీవిశ్వభేషజమ్ |

వాతజ్వరే త్వయం క్వాథో దత్తః శాన్తికరః పరః ॥ ౧,౧౭౫.౧౬॥

పిత్తజ్వరఘ్నః సమధుః క్వాథః పర్పటనిమ్బయోః |

విధానే క్రియమాణేఽపి యస్య సంజ్ఞా న జాయతే ॥ ౧,౧౭౫.౧౭॥

పాదయోస్తు లలాటే వా దహేల్లైహాశలాకయా |

తిక్తా పాఠా పర్పటాశ్చ విశాలా త్రిఫలా త్రివృత్ |

సక్షీరో భేదనః క్వాథః సర్వజ్వరవిశోధనః ॥ ౧,౧౭౫.౧౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

జ్వరహరనానాయోగాదివర్ణనం నామ పఞ్చసప్తత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౬

శ్రీభగవానువాచ |

సప్తరాత్రాత్ప్రజాయన్తే ఖల్వాటస్య కచాః శుభాః |

దగ్ధహస్తీదస్తలేపాత్పాజాక్షీరసాంజ్ఞానాత్ || ౧,౧౭౬.౧||

భృంజరాజరసేనైవ చతుర్భాగేన సాధితమ్ |

కేశవృద్ధికరం తైలం గుంజాచూర్ణాన్వితేన చ || ౧,౧౭౬.౨||

ఏలామాంసీకుష్ఠమురాయుక్తమభ్యంజతః శివమ్ |

గుంజాఫలం సమాదేయం లేపనం చన్ద్రులుప్తనుత్ || ౧,౧౭౬.౩||

ఆన్ద్రాస్థిచూర్ణలేపాద్వై కేశాః సూక్ష్మా భవన్తి చ |

కరంజామలకైలాలలాంకాలేపోఽరుణాపహః || ౧,౧౭౬.౪||

ఆన్ద్రాస్థిమంజూమలకలేపాత్కేశా భవన్తి వై |

బద్ధమూలా ఘనా దీర్ఘాః స్పృగ్ధాః స్యుర్నోత్పత్తన్తి చ || ౧,౧౭౬.౫||

విడంజగన్ధపాషాణసాధితం తైలముత్తమమ్ |

సచతుర్గుణగోమూత్రం మనసః శిలమేవ వా || ౧,౧౭౬.౬||

శిరోఽభ్యంజోచ్చిరాజన్మయాకాలిఖ్యాః క్షయం నయేత్ |

నవదగ్ధం శంఖచూర్ణం ఘృష్టసీసకలేపితమ్ || ౧,౧౭౬.౭||

కచాః శ్లష్ణా మహాకృష్ణా భవన్తి వృషభధ్వజ |

భృంజరాజం లోహచూర్ణం త్రిఫలా బీజపూరకమ్ || ౧,౧౭౬.౮||

సీలీ చ కరవీరం చ గుడమేతైః సమం శ్చృతమ్ |

పలితాసీహ కృష్ణాని కుర్యాల్లేపాన్మహాషధమ్ || ౧,౧౭౬.౯||

ఆన్ద్రాస్థిమంజూ త్రిఫలా సీ (తా) లీ చ భృంజ రాజకమ్ |

జీర్ణం పక్వం లోహచూర్ణం కాంజీకం కృష్ణకేశకృత్ || ౧,౧౭౬.౧౦||

చక్రమర్దకబీజాని కుష్ఠమేరణ్ణమూలకమ్ |

అత్యుష్ణకాంజీకం పిష్ట్యా లేపాన్మస్తకరోగనుత్ || ౧,౧౭౬.౧౧||

సైన్ధవం చ వచా హింజు కుష్ఠం నాగేశ్వరం తథా |

శతపుష్పా దేవదారు ఏభిస్సైలం తు సాధితమ్ || ౧,౧౭౬.౧౨||

గోపురీపరసేనైవ చతుర్భాగేన సంయుతమ్ |

తత్కృణభరణాదుగ్రకర్ణశూలం క్షయం నయేత్ || ౧,౧౭౬.౧౩||

మేషమూత్తస్థైన్ద్రవాభ్యాం కర్ణయోర్భరణాచ్చివ |

కర్ణయోః పూతినాశః స్యాత్కృమిస్త్రావాదికస్య చ || ౧,౧౭౬.౧౪||

మాలతీపుష్పదలయో రసేన భరణాత్తథా ।
 గోజలేనైవ పూరేణ పూయస్త్రావో వినశ్యతి ॥ ౧,౧౭౬.౧౫॥
 కష్టమాషమరీచాని తగరం మధు పిప్పలీ ।
 ఆపామార్గోఽశ్వగన్ధా చ బృహతీ సీతసర్షపాః ॥ ౧,౧౭౬.౧౬॥
 యవాస్త్రీలాః సైన్ధవం చ పాదికోద్వర్తనం శుభమ్ ।
 లిఙ్గబాహుస్తనానాం చ కర్ణయోర్వృద్ధికృద్భవేత్ ।
 కటుతైలం భల్లాతకం బృహతీ ఫలదాడిమమ్ ॥ ౧,౧౭౬.౧౭॥
 వల్కలైః సాధితైర్లిప్తం లిఙ్గం తేన వివర్ధతే ॥ ౧,౧౭౬.౧౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 కేశోత్పత్త్యాదివర్ణనం నామ షట్సప్తత్యుత్తరశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౭

హరిరువాచ ।
 సోభాఙ్గానపత్రరసం మధుయుక్తం హి చక్షుషోః ।
 భ (చ) రణాద్రోగహరణం భవేన్నాస్యస్త్ర సంశయః ॥ ౧,౧౭౭.౧॥
 ఆశీతితిలపుష్పాణి జాత్యాశ్చ కుసుమాపి చ ।
 ఉషానిమ్బామలాశుణ్ఠీపిప్పలీతణ్ణులీయకమ్ ॥ ౧,౧౭౭.౨॥
 ఛాయాసుష్కాం వటీం కుర్యాత్పిష్ట్యా తణ్ణులవారిణా ।
 మధునా సహసా చాక్షోరఙ్గానాత్తిమిరాదినుత్ ॥ ౧,౧౭౭.౩॥
 బిభీతకాస్థిమజ్జా తు శఙ్ఖనాభిర్మనః శిలా ।
 నిమ్బపత్రమరీచా ని అజామూత్రేణ పేషయేత్ ॥ ౧,౧౭౭.౪॥
 పుష్పం రాత్ర్యన్తతాం హన్తి తిమిరం పటలం తథా ।
 చతుర్భాగాని శఙ్ఖస్య తదర్ధేన మనః శిలా ॥ ౧,౧౭౭.౫॥
 సైన్ధవం చ తదర్ధేనత్యేతత్పిష్ట్యాద్వదకేన తు ।
 ఛాయాశుష్కాం తు వటికాం కృత్వా నయనమజ్జాయేత్ ॥ ౧,౧౭౭.౬॥
 తిమిరం పటలం హన్తి పిచిటం చ మహౌషధమ్ ।
 త్రికటు త్రిఫలాం చైవ కరం జస్య ఫలాని చ ॥ ౧,౧౭౭.౭॥
 సైన్ధవం రజసిద్వీ వ భృంజరాజరసేన హి ।

పిష్టా తదజ్ఞానాదేవ తిమిరాదివినాశనమ్ || ౧,౧౭౭.౮ ||

ఆటరూషకమూలం తు కాజ్ఞోకాపిష్టమేవ తు |

తేనాక్షిబూమిలేపాచ్చ చక్షుః శూలం వినశ్యతి || ౧,౧౭౭.౯ ||

సతక్రం బదరీమూలం పీతం వాక్షివ్యథాం హరేత్ |

సైన్ధవం కటుత్తైలం చ అపామార్గస్య మూలకమ్ || ౧,౧౭౭.౧౦ ||

క్షీరకాజ్ఞోకసంఘృష్టం తామ్రపాత్రే తు తేన చ |

అజ్ఞానాత్పిష్టాటస్యైవ నాశో భవతి శక్కుర || ౧,౧౭౭.౧౧ ||

ఓం దద్రు సర క్రోం హ్రీం రః రః దద్రు సర హ్రీం హ్రీం ఓం ఉం ఊ సర క్రీం క్రీం రః రః |

ఆధ్యా హి వశామాయాన్తి మస్త్రేణానేన చాజ్ఞానాత్ || ౧,౧౭౭.౧౨ ||

బిల్వకనీలికామూలం పిష్టమభ్యజ్ఞానేన చ |

అనేనాజ్ఞోతమాత్రేణ నశ్యన్తి తిమిరాణి హి || ౧,౧౭౭.౧౩ ||

కటుకం (పిప్పలీ) తగరం చైవ హరిద్రామలకం వచా |

ఖదిరపిష్టవాత్తశ్చ అజ్ఞానాన్నేత్రరోగనుత్ || ౧,౧౭౭.౧౪ ||

నీరపూర్ణముఖో ధాతి బృహన్మానేన యోఽక్షిణీ |

ప్రభాతే నేత్రరోగైశ్చ నిత్యం సర్వైః ప్రముచ్యతే || ౧,౧౭౭.౧౫ ||

శుక్లైరణ్ణస్య మూలేన పత్రేణాపి ప్రసాధితమ్ |

ఛగదగ్ధనేకమాష్ట్యాచ్చక్షుషోర్వాతశలనత్ || ౧,౧౭౭.౧౬ ||

చన్దనం సైన్ధవం వృద్ధపాలాశశ్చ హరీతకీ |

పటలం కుసుమం నీలీ చ (వ) క్రికాం హరతేఽజ్ఞానమ్ || ౧,౧౭౭.౧౭ ||

గుజ్జామూలం ఛాగమూత్రే ఘృష్టం తిమిరనుచ్చ తత్రోప్యతామ్రసువర్ణానాం

హస్తఘృష్టశలాకయా || ౧,౧౭౭.౧౮ ||

ఘృష్టముద్వర్తనం రుద్ర కామలావ్యాధినాశనమ్ |

ఘోషాఫలమపాస్తూతం పీతకామలనాశనమ్ || ౧,౧౭౭.౧౯ ||

దూర్వాదాడిమపుష్పం తు అలక్తకహరీతకీ |

నాసార్కవాతరక్తనున్నస్యాద్వై స్వరనేన హి || ౧,౧౭౭.౨౦ ||

ఆపిష్టా జ్ఞాజ్ఞలీ మూ (తూ) లం తద్రనేన వృషధ్వజ |

నన్యాదారాద్వినశ్యేత నాశార్కా నీలలోహిత || ౧,౧౭౭.౨౧ ||

గవ్యం ఘృతం సర్జరసం రుద్ర ధన్యాకస్నైవమ్ |
 ధుత్కారకం గైరికం చ ఏతైః సాధితసిక్ధకమ్ || ౧,౧౭౭.౨౨||
 సత్రైలం వ్రణనుత్సాచ్య స్ఫుటితోద్ధటితాధరే |
 జాతీపత్రం చ చర్విత్వా విధృతం ముఖరోగనుత్ || ౧,౧౭౭.౨౩||
 భక్షాత్కేనరబీజస్య దన్తాః స్యుశ్చలితాఃస్థిరాః |
 ముష్టకం కుష్ఠమేలా చ యష్టికం మధువాలకమ్ || ౧,౧౭౭.౨౪||
 ధన్యాకమేతదదనాన్ముఖదుర్గ్గన్ధసద్ధర |
 కషాయం కటుకం వాపి తిక్తశాకస్య భక్షణాత్ || ౧,౧౭౭.౨౫||
 తలయుక్తస్య నిత్యం స్యాన్ముఖదుర్గ్గన్ధతాక్షయః |
 దన్తవ్రణాని సర్వాణి క్షయం గచ్ఛన్త్యనేన తు || ౧,౧౭౭.౨౬||
 కాఙ్గికస్య సత్రైలస్య గణ్ణూషకవలాస్థితిః |
 తామ్బూలచూర్ణదర్గ్గస్య ముఖస్య వ్యాధినుచ్ఛివ ! || ౧,౧౭౭.౨౭||
 పరిత్యక్తశ్లేష్మణశ్చ శుణ్ణీచర్వణతో యథా |
 మాతులుక్గదలన్యేలా యష్టీ మధు చ పిప్పలీ || ౧,౧౭౭.౨౮||
 జాతీపత్రమథైషాం చ మూర్ణం లీఢ్వా తథా కృతమ్ |
 శేఫాలికజటాయాశ్చ చర్వణం గలశుణ్ణీనుత్ || ౧,౧౭౭.౨౯||
 నాసాశిరారక్తకర్షాన్నశ్యేచ్ఛంశకర జిహ్వికా |
 రసః శిరీషబీజానాం హరిద్రాయాశ్చతుర్గుణః || ౧,౧౭౭.౩౦||
 తేన పక్వేన భూతేశ నస్యం మస్తకరోగనుత్ |
 గలరోగా విసశ్యన్తి నస్యమాత్రేణ తత్క్షణాత్ || ౧,౧౭౭.౩౧||
 దన్తకీటవినాశః మ్యాద్గుణ్ణామూలస్య చర్వణాత్ |
 కాకజఙ్గాస్ఫుహీనీలీకవాయో మధుమోజితః || ౧,౧౭౭.౩౨||
 దన్తాక్రాన్తాన్తజ్జాంశ్చ కృమీన్నాశయతే శివ |
 ఘృతం కర్కటపాదేన దుగ్ధోన్మిశ్రేణ సాధితమ్ || ౧,౧౭౭.౩౩||
 తేన చామ్యఙ్గితాదన్తాః కుర్యుః కటకటాన్న హి |
 లిప్తా కర్కటపాదేన కేవలేనాథవాశివ || ౧,౧౭౭.౩౪||
 త్రిసప్తాహం వాః పిష్టాని జ్యోతిష్మత్యాః ఫలాని హి |

శుక్లాభయామజ్జలేపార్దస్తస్యాఙ్కలఙ్కనుత్ ॥ ౧,౧౭౭.౩౫॥

లోధ్రకుఙ్కమమజ్జిష్టాలోహకా లేయకాని చ ।

యవతణ్ణులమేతైశ్చ యష్టి మధుసమన్వితైః ॥ ౧,౧౭౭.౩౬॥

వారిపిష్టైర్వక్త్రలేపః స్త్రీణాం శోభనవక్త్రకృత్ ।

ద్విభాగం ఛాగదుగ్ధేన తైలప్రస్థం తు సాధితమ్ ॥ ౧,౧౭౭.౩౭॥

రక్తవన్దనమజ్జిష్టాలక్షాణాం కర్షకేణ వా ।

యష్టిమధుకుఙ్కమాభ్యాం సప్తాహాన్ముఖకాన్తికృత్ ॥ ౧,౧౭౭.౩౮॥

శుణ్ణీపిప్పలిచూర్ణం తు గుడూచీ కణ్ణికారికా ।

ఏభిశ్చ క్వథితం వారి పీతం చాగ్నిం కరోతి వై ॥ ౧,౧౭౭.౩౯॥

వాతశూలక్షయం చైవ కగేతి ప్రథమేశ్వర ।

కరణ్ణుపర్పటోశీరం బహతీ కటురోహిణీ ॥ ౧,౧౭౭.౪౦॥

గోక్షురం క్వథితం త్వభిర్వారి పీతం శ్రమాపహన్ ।

దాహం పిత్తం జ్వరం శోషం మూర్ఛాం చైవ క్షయం నయేత్ ॥ ౧,౧౭౭.౪౧॥

మధ్యాఙ్గపిప్పలీచూర్ణం క్వథితం క్షీరసంయుతమ్ ।

పీతం హృద్రోగకాసస్య విషమజ్వరనుద్భవేత్ ॥ ౧,౧౭౭.౪౨॥

క్వాథోపధీనాం సర్వాసాం కర్షార్థం గ్రాహ్యమేవ చ ।

వయోఽనురూయతో జ్ఞేయో విశేషో వృషభధ్వజ ॥ ౧,౧౭౭.౪౩॥

దుగ్ధం పీతం తు సంయుక్తం గోపురీషరసేన చ ।

విషమజ్వరనుత్సాచ్చ కాకజన్ధారసస్తథా ॥ ౧,౧౭౭.౪౪॥

మశుణ్ణీ క్వథితం క్షీగ్మజాయా జ్వరనుద్భవేత్ ।

యష్టిమధుకముస్తం చ సైన్ధవం బృహతీఫలమ్ ॥ ౧,౧౭౭.౪౫॥

ఏతైర్నస్వప్తిదానాచ్ఛ నిద్రా స్యాత్పురుపస్య చ ।

మరీచప్రధ్వశ్వలాలానస్యాన్నిద్రా భవేచ్ఛివ ॥ ౧,౧౭౭.౪౬॥

మూలం తు కాకజఙ్ఘాయా నిద్రాకృత్సాచ్చిర్ఘ్రితమ్ ।

సిద్ధం తైలం కాఙ్గికేన తథా సర్జరసేన చ ॥ ౧,౧౭౭.౪౭॥

శీతోదకసమాయుక్తం లేపాత్పన్తాపనాశనమ్ ।

శోణితజ్వరదాహాభ్యో జాతసన్తాపనుత్తథా ॥ ౧,౧౭౭.౪౮॥

శృకలైవాలమన్దశ్చ శుణ్ణీపాపాణభేదకమ్ |
 శౌవాజ్ఞానం గోక్షురం వా వరుణచ్చన్నమేవ చ || ౧,౧౭౭.౪౯ ||
 సౌభాజ్ఞానస్య మూలం చ ఏతైః క్వథితవారి చ |
 దత్త్వా హింజ్ఞయవక్షారం పీతం వాతవినాశనమ్ || ౧,౧౭౭.౫౦ ||
 పిప్పలీ పిప్పలీమూలం తథా భల్లాతకం శివ |
 వార్యేతైః క్వథితం పీతం వరశూలాపహారకృత్ || ౧,౧౭౭.౫౧ ||
 అశ్వగంధామూలకాభ్యాం సిద్ధా వల్మీకమృత్తికా |
 ఏతయా మర్దనాద్రుద్ర ఊరుస్తమ్భః ప్రశామ్యతి || ౧,౧౭౭.౫౨ ||
 బృహతీకస్య వై మూలం సమ్పిష్టముదకేన చ |
 పీతం సంఘాతవాతస్య విపాటనకృదేవ చ || ౧,౧౭౭.౫౩ ||
 పీతం తక్రేణ మూలం చ ఆర్ద్రస్య తగరస్య చ |
 హరేత్తిజ్ఞానీవాతం?వై వృక్షమిన్ద్రాశనిర్యథా || ౧,౧౭౭.౫౪ ||
 అస్థిసంహారమేకేన భక్తేన సహ వాదితమ్ |
 పతిం మాంసరసేనాపి వాతనుచ్ఛాస్థిభక్తనుత్ || ౧,౧౭౭.౫౫ ||
 ఘృతలిప్తం సశుష్కం చ భాగీక్షీరేణ సంయుతమ్ |
 తల్లోపాత్వాదయార్పంశ్యేత్సక్షేప్యే చాత్ర సంశయః || ౧,౧౭౭.౫౬ ||
 మధ్యాజ్ఞ్యసైన్ధవం సిక్థం గుడకైరికగుగ్గులైః |
 ససర్జరసస్ఫుటితః క్లోమశుద్ధిశ్చ లేపనాత్ || ౧,౧౭౭.౫౭ ||
 కటుతైలేన లిప్తో వై విధూమాగ్నౌ ప్రతాపితః |
 మృత్తికారఖాదితః పాదః సమః స్యాద్వృషభధ్వజ || ౧,౧౭౭.౫౮ ||
 సర్జరసాః సిక్థకం చ జీరకం చ హరీతకీ |
 ఉత్సాధితమృతాభ్యణ్ణో హ్యగ్నిదగ్ధవ్యథాపనుత్ || ౧,౧౭౭.౫౯ ||
 తిలతైలం చాగ్నిదగ్ధం యవభస్మసమన్వితమ్ |
 అగ్నిదగ్ధవ్రణం నశ్యేద్బృహుశః కృతలేపతః || ౧,౧౭౭.౬౦ ||
 నవనీతం మాహిషం చ దగ్ధపిష్టతిలాని చ |
 సభల్లాకం వ్రణం నశ్యేద్ధృచ్ఛూలం నస్యలేపనాత్ || ౧,౧౭౭.౬౧ ||
 కర్పూరగవ్యసర్పిర్యాభ్యం ప్రహారః పూరితో హర |

శస్త్రోద్భవః సబద్ధశ్చ శుక్లవర్ణేన శంకర ! |
 పాకం చ వేదనాం చైవ సంస్పృశేద్వృషభధ్వజ ॥ ౧,౧౭౭.౬౨॥
 ఆమ్ర (తస్య) మూలరసేనైవ శస్త్రమాతః ప్రపూరితః |
 ధౌకతే శస్త్రమాతాభ్యాం నిర్వృణో ఘృపూరితః ॥ ౧,౧౭౭.౬౩॥
 శరపుణ్ణా లజ్జాలకా పారా చైషాం తు మూలకమ్ |
 జలపిష్టం తస్య లేపాచ్ఛస్త్రమాతః ప్రశామ్యతి ॥ ౧,౧౭౭.౬౪॥
 మూలం చ కాకజుష్టాయాస్త్రిరాత్రేణైవ శోషితః |
 పాకపూతిం వేదనాం చ హన్తి వై రోహితో వ్రణే ॥ ౧,౧౭౭.౬౫॥
 సజలం తిలతైలం చ అపామార్గస్య మూలకమ్ |
 తత్యేకదానాన్నశ్యేచ్ఛ ప్రహారోద్భవవేదనా ॥ ౧,౧౭౭.౬౬॥
 అభయాం సైన్ధవం శుణ్ణీమేతత్ప్రోష్టోద్వదకేన తు |
 భక్షయిత్వా హ్యజీర్ణస్య నాశో భవతి శంకర ! ॥ ౧,౧౭౭.౬౭॥
 కటిబద్ధం నిమ్బమూలమక్షిణూలహరం భవేత్ |
 శణమూలం సతామూబలం దగ్ధమిన్ద్రియకస్య (అ) హృత్ ॥ ౧,౧౭౭.౬౮॥
 అన్నస్విన్నహరిద్రా చ శ్వేతసర్షపమూలకమ్ |
 బీజాని మాతులుక్కుస్య ఏషాముద్వర్తనం సమమ్ |
 సప్తరాత్రప్రయోగేణ శుభదేహకరం భవేత్ ॥ ౧,౧౭౭.౬౯॥
 శ్వేతాపరాజితాపత్రం నిమ్బపత్రరసేన తు |
 నస్యదానాఢ్డాకినీనాం మాతృగాణాం బ్రహ్మరక్షసామ్ |
 మోక్షః స్యాన్మధుసారేణ నస్యాచ్ఛ వృషభధ్వజ ॥ ౧,౧౭౭.౭౦॥
 మూలం శ్వేతజయన్త్యాశ్చ పుష్యర్షే తు సమాహృతమ్ |
 శ్వేతాపరాజితార్కస్య చిత్రకస్య చ మూలకమ్ |
 కృత్వా తు వటికాం నారీ తిలకేన వశీ భవేత్ ॥ ౧,౧౭౭.౭౧॥
 పిప్పలీలోహచూర్ణం తు శుణ్ణీశ్చామలకాని చ |
 సమాని రుద్ర జానీయాత్సైన్ధవం మధుశర్కరా ॥ ౧,౧౭౭.౭౨॥
 ఉదుమ్బరప్రమాణేన సప్తాహం భక్షణాత్సమమ్ |
 పుమాంశ్చ బలవాన్స స్యాజ్జీవేద్వర్షశతద్వయమ్ |
 ఓం ర ర ర ఇతి సర్వవశ్యప్రయోగేషు ప్రయుక్తః సర్వకామకృత్ ॥ ౧,౧౭౭.౭౩॥

సంగృహ్య విద్వాన్కాకస్య నిలయం ప్రదహేచ్చ తత్ |
 చితాగ్నో భస్మ తచ్ఛ్రోర్ధత్యం శిరసి శక్కర || ౧,౧౭౭.౭౪||
 తముచ్చాటయతే రుద్ర శ్శృణు తద్యోగముత్తమమ్ |
 నిః క్షిప్తం చ పురీషం వై వనమూషికచర్మణి || ౧,౧౭౭.౭౫||
 కటితన్తునిబద్ధం వై కుర్యాన్మలనిరోధనమ్ |
 కృష్ణకాకస్య రక్షేన యస్య నామ ప్రలిప్య చ || ౧,౧౭౭.౭౬||
 చ్యుతదలే మధ్యమధ్యే తతో నిః క్షిప్యతే హర ! |
 స ఖాద్యతే కాకవృన్తైర్నారీ పురుష ఏవ చ || ౧,౧౭౭.౭౭||
 శర్కరామధ్వజాక్షీరం తిలగోక్షురకం సమమ్ |
 స శత్రుం నాశయేద్రుద్ర ! ఉచ్చాటితమిదం హర ! || ౧,౧౭౭.౭౮||
 ఉలూకకృష్ణకాకస్య బిల్వస్యాథ సమిచ్ఛతమ్ |
 రుధిరేణ సమాయుక్తం యయోర్నామ్నా తు హూయతే |
 తయోర్మధ్యే మహావైరం భవేన్నాస్యత్ర సంశయః || ౧,౧౭౭.౭౯||
 భావితం ఋక్షదుగ్ధేన మత్స్యస్య రోహితస్య చ |
 మాంసం తత్సాధితం తైలం తదభ్యజ్ఞాచ్చ రోగనుత్ |
 చన్దనోదకనస్యాత్తు రోమోత్థానం భవేత్పునః || ౧,౧౭౭.౮౦||
 హస్తే లాఙ్గలికాకన్దం గృహీతం తేన లేపితమ్ |
 శరీరం యేన స పుమాన్వృద్ధేర్ధర్షం వ్యపోహతి || ౧,౧౭౭.౮౧||
 మయూరరుధిరేణైవ జీవం సంహరతే శివ |
 జ్వలతాం తు భుజ్జానాం బిలస్థానామపీశ్వర || ౧,౧౭౭.౮౨||
 దేహశ్చితాగ్నో దగ్ధశ్చ సర్పస్యాజగరస్య హి |
 తద్భస్మ సముఖే క్షిప్తం శత్రణాం భజ్జకృద్భవేత్ || ౧,౧౭౭.౮౩||
 మన్త్రేణానేన తత్క్షిప్తం మహాభజ్జకరం రిపోః |
 ఓం ర త త చాహీహిచాహీహి స్వాహా |
 ఓం ఉదరం పాహిహి పాహిహిస్వాహా || ౧,౧౭౭.౮౪||
 సుదర్శనాయా మలం తు పుష్యర్షే తు సమాహృతమ్ |
 నిః క్షిప్తం గృహమధ్యే తు భుజ్జా వర్జయన్తి తత్ || ౧,౧౭౭.౮౫||
 అర్కమూలేన రవిణా అర్కాగ్నిజ్వలితా శివ |

యుక్తా సిద్ధార్థతైలేన వర్తిర్మార్గాహినాశినీ || ౧,౧౭౭.౮౬ ||
 మార్జారపలలం విష్ణా హరితాలం చ భావితమ్ |
 ఛాగ మూత్రేణ తల్లిప్తో మూషికో మూషికాన్వరేత్ || ౧,౧౭౭.౮౭ ||
 ముక్తో హి మన్దిరే రుద్ర నాత్ర కార్యా విచారణా |
 విఫలార్జునపుష్పాణి భల్లాతకశిరీషకమ్ || ౧,౧౭౭.౮౮ ||
 లాక్షా సర్జరసశ్చైవ విడజ్జశ్చైవ గుగ్గులుః |
 ఏతైర్ధూపో మక్షికాణాం మశకాణాం వినాశనః || ౧,౧౭౭.౮౯ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 నేత్రాజ్ఞానాదినిరూపణం నామ సప్తసప్తత్యుత్తరశతతమా౭ధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౮

హరిరువాచ |
 బ్రహ్మదణ్డీవచాకుప్తం ప్రియఙ్గర్నాగకేశరమ్ |
 దద్యాత్తామ్బూలసంయుక్తం స్త్రీణాం మస్త్రేణ తద్వశమ్ |
 ఓం నారాయణ్యై స్వాహా || ౧,౧౭౮.౧ ||
 తామ్బూలం యస్య దీయేత స వశీ స్యాత్సుమన్తతః |
 ఓం హరిః హరిః స్వాహా || ౧,౧౭౮.౨ ||
 గోదన్తం హరితాలఙ్గు సంయుక్తం కాకజిహ్వాయా |
 చూర్ణోకృత్య యస్య శిరే దీయతే స వశీ భవేత్ |
 శ్వేతసర్షపనిర్మాల్యం యద్ధృహే తద్దీనాశకృత్ || ౧,౧౭౮.౩ ||
 వైభీ తకం శాఖోటకం మూలం పత్రేణ సంయుతమ్ |
 స్థాప్యతే యద్ధృహద్వారే తత్ర వై కలహో భవేత్ || ౧,౧౭౮.౪ ||
 ఖజ్జారీటస్య మాంసం తు మధునా సహ పేషయేత్ |
 ఋతుకాలేయోనిలేపాత్పురుషో దాసతామియాత్ || ౧,౧౭౮.౫ ||
 ఆగురుం గుగ్గులుం చైవ నీలోత్పలసమన్వితమ్ |
 గుడేన ధూపయిత్వా తు రాజద్వారే ప్రియో భవేత్ || ౧,౧౭౮.౬ ||
 శ్వేతాప రాజితామూలం పిష్టం రోచనయా యుతమ్ |
 యం పశ్యేత్పితకేవైవ వశీ కర్యాన్సృపాలయే || ౧,౧౭౮.౭ ||

కాకజిహ్వా వచా కుష్ఠం నిమ్బపత్రం సుకుంజుమమ్ |
 ఆత్మరక్తసమాయుక్తం వశీ భవతి మానవః || ౧,౧౭౮.౮||
 ఆరణ్యస్య బిడాలస్య గృహిత్యా రుధిరం శుభమ్ |
 కరణ్ణత్రైలే తద్భావ్యం రుద్రాగ్నౌ కణ్ణలం తతః |
 పాతయేత్పద్మపత్రేణ హోదృశ్యః స్యాత్తదఙ్ఞనాత్ || ౧,౧౭౮.౯||
 ఓం నమః ఖడ్గవజ్రపాణయే మహాయజ్ఞనేనాపతయే స్వాహా |
 ఓం రుద్రం హ్రోం హ్రీం వరశక్తా త్వరితావిద్యా |
 ఓం మాతరః స్తమ్భయస్వాహా |
 సహస్రం పరిజప్యోత్తు విద్యేయం చౌరవారిణీ |
 మహాసుగన్ధికామూలం శుక్రం స్తమ్భేత్కటౌ స్థితమ్ || ౧,౧౭౮.౧౦||
 ఓం నమః సర్వసత్వేభ్యో నమః సిద్ధిం కురు కురు స్వాహా |
 సప్తాభిమన్త్రితం కృత్వా కరవీరస్య పుష్పకమ్ |
 స్త్రీణామగ్రే భ్రామయచ్చ ఊణాద్వై సా వశే భవేత్ || ౧,౧౭౮.౧౧||
 బ్రహ్మదణ్డీం వచాం పత్రం మధునా సహ పేషయేత్ |
 అజ్ఞలేపాచ్చ వనితా నాన్యం భర్తారమిచ్చతి || ౧,౧౭౮.౧౨||
 బ్రహ్మదణ్డీశిఖా వక్త్రే ఊప్తా శుక్రస్య స్తమ్భనమ్ |
 మూలం జయన్త్యా వక్త్రస్థం వ్యవహారే జయప్రదమ్ || ౧,౧౭౮.౧౩||
 భృంగరాజస్య మూలం తు పిష్టం శుక్రేణ సంయుతమ్ |
 అక్షిణీ చాఙ్ఘయిత్వా తు వశీ కర్యాన్నరం కిల || ౧,౧౭౮.౧౪||
 అపరాజితాశిఖాన్తు నీలోత్పలసమన్వితామ్ |
 తామ్పూలేన ప్ర (దానా) దద్యాచ్చ వశీకరణముత్తమమ్ || ౧,౧౭౮.౧౫||
 అఙ్ఘ్రీ చ పదే గుల్ఫే జానౌ చ జఘనే తథా |
 నాభౌ వక్షసి కుక్షౌ చ కక్షే కణ్ఠే కపోలకే || ౧,౧౭౮.౧౬||
 ఓష్ఠే నేత్రే లలాటే చ మూర్ధ్ని చన్ద్రకలాః స్థితాః |
 స్త్రీణాం పక్షే సితే కృష్ణే ఊర్ధ్వాధః సంస్థితా నృణామ్ || ౧,౧౭౮.౧౭||
 వామాఙ్గే దక్షిణాఙ్గే చ క్రమార్ద్రద్ర ద్రవాదికృత్ |
 చతుః షష్ఠి కలాః ప్రోక్తాః కామశాస్త్రే వశీకరాః |
 అవిజ్ఞనాద్యా నారీణాం కమారీణాం వశీకరాః || ౧,౧౭౮.౧౮||

రోచనాగన్ధపుష్పాణి నిమ్బపుష్పం ప్రియజ్గవః ।
 కుఙ్కుమం చన్దనఞ్జైవ తిలకేన జగద్వశేత్ ॥ ౧,౧౭౮.౧౯ ॥
 ఓం హ్రీం గౌరి దేవి సౌభాగ్యం పుత్రవశాది దేహి మే ।
 ఓం హ్రీం లక్ష్మి ! దేవి సౌభాగ్యం సర్వం త్రైలోక్యమోహనమ్ ॥ ౧,౧౭౮.౨౦ ॥
 సగన్ధస్య హరిద్రాయాః కుఙ్కుమానాం చ లేపతః ।
 వశయేద్రుద్ర ధూపశ్చ తథాపుష్పసుగన్ధయోః ॥ ౧,౧౭౮.౨౧ ॥
 దురాలభా వచా కుష్ఠం కుఙ్కుమఞ్చ శతావరీ ।
 తిలతైలేన సంయుక్తం యోనిలేపాద్వశీ నరః ॥ ౧,౧౭౮.౨౨ ॥
 నిమ్బకాష్టస్య ధూమేన ధూపయిత్వా భగం వధూః ।
 సుభగాస్యాత్సాతి రుద్ర పతిర్దాసో భవిష్యతి ॥ ౧,౧౭౮.౨౩ ॥
 మాహిషం నవనీతఞ్చ కష్టఞ్చ మధుయష్టికా ।
 సౌభాగ్యం భగలేపాత్స్యాత్పతిర్దాసో భవేత్తథా ॥ ౧,౧౭౮.౨౪ ॥
 మధుయష్టిశ్చ గోక్షీరం తథా చ కణ్ణకారికా ।
 ఏతాని సమభాగాని పిబేదుష్ణేన వారిణా ।
 చతుర్భాగావశేషేణ గర్భసమ్భవముత్తమమ్ ॥ ౧,౧౭౮.౨౫ ॥
 మాతులుఙ్గస్య బీజాని క్షీరేణ సహ భావయేత్ ।
 తత్ప్రిత్వా లభతే గర్భం నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౭౮.౨౬ ॥
 మాతులుఙ్గస్య బీజాని మూలాన్యేరణ్ణకస్య చ ।
 ఘృతేన సహ సంయోజ్య పాయయేత్పుత్రకాక్షిణీ ॥ ౧,౧౭౮.౨౭ ॥
 పశ్యగన్ధా మృత దుగ్ధ క్వథితం ముత్రకారకమ్ ।
 పలాశస్య తు బీజాని క్షౌద్రేణ సహ పేషయేత్ ।
 రజస్వలా తు పీత్వా స్యాత్మృష్పగర్భవివర్జితా ॥ ౧,౧౭౮.౨౮ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 హ్యష్టసప్తత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭౯

హరిరువాచ ।

హరితాలం యవక్షారం పత్రాఙ్గం రక్తచన్దనమ్ ।

జాతిహింజులకం లాజ్ఞం పక్వా దన్తాన్పులేపయేత్ || ౧,౧౭౯.౧||

హరీతకీకషాయేణ మృష్ట్యా దన్తాన్పులేపయేత్ |

దన్తాః స్యుర్లోహితాః పుంసః శ్వేతా రుద్ర న సంశయః || ౧,౧౭౯.౨||

మూలకం స్విద్య మన్దాగ్నౌ రసం తస్య ప్రపూరయేత్ |

కర్ణయోః పూరణాత్తేన కర్ణస్త్రావో వినశ్యతి || ౧,౧౭౯.౩||

అర్కపత్రం గృహీత్వా తు మన్దాగ్నౌ తాపయేచ్ఛవైః |

నిష్పిడ్య పూరయేత్కర్ణౌ కర్ణశూలం వినశ్యతి || ౧,౧౭౯.౪||

ప్రియంజుమధుకా వైవ ధాతక్యత్పలపాఙ్క్తిభిః |

మజ్జాష్టా లోధ్రలాజ్ఞాభిః కపిత్థస్వరసేన చ |

పచేత్తైలం తథా స్త్రీణాం నశ్యేత్కేదః ప్రపూరణాత్ || ౧,౧౭౯.౫||

శుక్లమూలకశుణ్ఠీనాం జ్వరో హింజుమహౌషధమ్ |

సతపుష్పావచా కుష్ఠం దారు శిగ్ర రసాంజ్ఞానమ్ || ౧,౧౭౯.౬||

సౌవర్చలం యవజ్వరం తథా సర్జకస్థైవమ్ |

తథా గ్రస్థిర్విడం ముస్తం మధుయుక్తం చతుర్గుణమ్ || ౧,౧౭౯.౭||

మాతులం గరసస్తద్వత్కదల్యాశ్చ రసో హి తైః |

పక్వతైలం హరేదాశు స్త్రావాదీంశ్చ న సంశయః || ౧,౧౭౯.౮||

కర్ణయోః కృమినాశః స్యాత్కటుతైలస్య పూరణాత్ |

హరిద్రా నిమ్బపత్రాణి పిప్పల్యో మరిచాని చ || ౧,౧౭౯.౯||

విడంజుభద్రం ముస్తజ్ఞా సప్తమం విశ్వభేషజమ్ |

గోమూత్రేణ చ పిష్టైవ కృత్వా చ వటికాం హర ! |

అజ్జిర్ణహృద్భవేచ్ఛైకం ద్వయం విషాచికాపహమ్ || ౧,౧౭౯.౧౦||

పటోలం మధునా హన్తి గోమూత్రేణ తథాబుదమ్ |

ఏషా చ శక్కురీ వర్తిః సర్వనేత్రామయా పహా || ౧,౧౭౯.౧౧||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

ఏకోనాశీత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮౦

హరిరువాచ |

వచా మాంసీ చ బిల్వశ్చ తగరం పద్మకేసరమ్ ।
 నాగపుష్పం ప్రియఙ్గుశ్చ సమభాగాని చూర్ణయేత్ ।
 అనేన ధూపితో మర్త్యః కామవద్విచరేన్మహీమ్ ॥ ౧,౧౮౦.౧॥
 కర్పూరం దేవదారుశ్చ మధునా సహ యోజయేత్ ।
 లిజ్జలేపాచ్చ తేనైవ వశీకుర్యాత్ప్రియం కీల ॥ ౧,౧౮౦.౨॥
 మైథునం పురుషో గచ్ఛేద్ధృష్టియాత్స్వకమిన్ద్రియమ్ ।
 వామహస్తేన వామశ్చ హస్తం లింపేత్తు యత్ప్రియాః ।
 ఆలిప్తా స్త్రీ వశం యాతి నాన్యం పురుషమిచ్ఛతి ॥ ౧,౧౮౦.౩॥
 ఓం రక్తచాముణ్ణే అముకం మే వశమానయ ఆనయ ఓం హ్రీం హ్రైం హ్రాః ఫట్ ।
 ఇమం జప్త్వాయుతం మన్తం తిలకేన చ శఙ్కర ! ।
 గోరోచనాసంయుతేన స్వరక్షేన వశీ భవేత్ ॥ ౧,౧౮౦.౪॥
 సైన్దవం కృష్ణలవణం సౌపీరం మత్యుపిత్తకమ్ ।
 మధు సర్పిః సితాయుక్తం స్త్రీణాం తద్భగలేపనాత్ ॥ ౧,౧౮౦.౫॥
 యః పుమాన్మైథునం గచ్ఛేన్నాన్యాం నారీం గమిష్యతి ।
 శఙ్కపుష్పీ వచా మాంసీ సోమ రాజీ చ ఫల్గుకమ్ ॥ ౧,౧౮౦.౬॥
 మాహిషం నవనీతశ్చ త్వకీకృత్య భిషగ్వరః ।
 సమూలాని స పత్రాణి క్షీరేణాజ్యేన పేషయేత్ ॥ ౧,౧౮౦.౭॥
 గుటికాం శోధితాం కృత్వా నారీయోన్యా ప్రవేశయేత్ ।
 దశవారం ప్రసూతాపి పునః కన్యా భవిష్యతి ॥ ౧,౧౮౦.౮॥
 సర్షపాశ్చ వచా చైవ మదనస్య ఫలాని చ ।
 మార్జారవిష్టా ధత్తుర స్త్రీకేశేన సమన్వితః ॥ ౧,౧౮౦.౯॥
 చాతుర్థికహరో ధూపో డాకినీజ్వరనాశకః ।
 ఆర్జునస్య చ పుష్పాణి భల్లాతకవిడఙ్గకే ॥ ౧,౧౮౦.౧౦॥
 బలా చైవ సర్జరసం సౌపీరసర్షపాస్తథా ।
 సర్పయూకామక్షికాణాం ధూమో మశకనాశనః ॥ ౧,౧౮౦.౧౧॥
 భూతలాయాశ్చ చూర్ణేన స్తమ్భః స్యాద్యోనిపూరణాత్ ।
 తేన లేపనతో యోనౌ భగస్తమ్భస్తు జాయతే ॥ ౧,౧౮౦.౧౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

అశిత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮౧

హరిరువాచ ।

తామూలఞ్చ ఘృతం క్షౌద్రం లవణం తామ్రభాజనే ।

తథా పయః సమాయుక్తం చక్షుః శూలహరం పరమ్ ॥ ౧,౧౮౧.౧॥

హరీతకీ వచా కుష్ఠం వ్యోషం హింజు మనః శిలా ।

కాసే శ్వాసే చ హిక్కాయాం లిహ్యోత్క్షౌద్రం ఘృష్ణతమ్ ॥ ౧,౧౮౧.౨॥

పిప్పలీత్రిఫలాచూర్ణం మధునా లేహయేన్నరః ।

నశ్యతే పీనసః కాసః శ్వాసశ్చ బలవత్తరః ॥ ౧,౧౮౧.౩॥

సమూలచిత్రకం భస్మపిప్పలీచూర్ణకం లిహేత్ ।

శ్వాసం కాసఞ్చ హిక్కాఞ్చ మధుమిశ్రం వృషధ్వజ ! ॥ ౧,౧౮౧.౪॥

నీలోత్పలం శర్కరా చ మధుకం పద్మకం సమమ్ ।

తణ్డులోదకసమిశ్రం ప్రశమేద్రక్తవిక్రీయాః ॥ ౧,౧౮౧.౫॥

శుణ్ణీ చ శర్కరా చైవ తథా క్షౌద్రేణ సంయుతా ।

కోకిలస్వర ఏవ స్యాద్దుటికా భుక్తిమాత్రతః ॥ ౧,౧౮౧.౬॥

హరితాలం శఙ్ఖచూర్ణం కదలీదలభస్మనా ।

ఏతద్ధ్యవ్యేణ చోద్వర్త్య లోమశాతనముత్తమమ్ ॥ ౧,౧౮౧.౭॥

లవణం హరితాలఞ్చ తుమ్బిన్యాశ్చ ఫలాని చ ।

లాఙ్ఘారససమాయుక్తం లోమశాతనముత్తమ్ ॥ ౧,౧౮౧.౮॥

సుధా చ హరితాలఞ్చ శఙ్ఖభస్మ మనః శిలా ।

సైన్ధవేన సహైకత్ర ఛాగమూత్రేణ పేషయేత్ ॥ ౧,౧౮౧.౯॥

తత్క్షణోద్వర్తనాదేవ లోమశాతనముత్తమమ్ ।

శఙ్ఖమామలకం పత్రం ధాతక్యాః కుసుమాని చ ॥ ౧,౧౮౧.౧౦॥

పిష్టాః తత్పయసా సార్థం సప్తాహం ధారయేన్ముఖే ।

స్నిగ్ధాః శ్వేతాశ్చ దస్తాశ్చ భవన్తి విమలప్రభాః ॥ ౧,౧౮౧.౧౧॥

ఇతి శ్రీగరుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

ఏకాశిత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮-౨

హరిరువాచ ।

శరద్ధ్రీష్మవసన్దేషు ప్రాయశో దధి గర్హితమ్ ।

హేమన్దే శిశిరే చైవ వర్షాసు దధి శస్యతే ॥ ౧,౧౮-౨.౧॥

భుక్తే తు శర్కరా పీతా నవనీతేన బుద్ధికృత్ ।

గుడస్య తు పురాణస్య పలమేకన్తు భక్షయేత్ ।

స్త్రీసహస్రజ్ఞు సంగచ్ఛేత్పుమాన్బలయుతో హర ! ॥ ౧,౧౮-౨.౨॥

కుష్ఠం సంచూర్ణితం కృత్వా ఘృతమాక్షికసంయుతమ్ ।

భక్షయేత్స్వప్నవేలాయాం బలీపలితనాశనమ్ ॥ ౧,౧౮-౨.3॥

అతసీమాషగోధూమచూర్ణం కృత్వా తు పిప్పలీ ।

ఘృతేన లేపయేద్గత్తమోభిః సార్థం విచక్షణః ।

కన్దర్పనదృశో మర్ద్యో నిత్యం భవతి శక్కుర ! ॥ ౧,౧౮-౨.౪॥

యవాస్త్రీలాశ్వగన్ధా చ ముశలీ సరలా గుడమ్ ।

ఏభిశ్చ రచితాం జగ్ధ్వా తరుణో బలవాన్భవేత్ ॥ ౧,౧౮-౨.౫॥

హిజ్గు సౌవర్చలం శుణ్ణీం పీత్వా తు క్వథితోదకైః ।

పరిణామాఖ్యశూలజ్ఞు అజీర్ణజ్ఞైవ నశ్యతి ॥ ౧,౧౮-౨.౬॥

ధాతకీం సోమరాజిజ్ఞు క్షీరేణ సహ పేషయేత్ ।

దుర్బలశ్చ భవేత్స్థూలో నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౮-౨.౭॥

శర్కరామధుసంయుక్తం నవనీతం బలీ లిహేత్ ।

క్షీరాశీ చ క్షయా పుష్టిం మేధాజ్ఞైవవాతులాం వ్రజేత్ ॥ ౧,౧౮-౨.౮॥

కులీరచూర్ణం సక్షీరం పీతజ్ఞు క్షయరేగనుత్ ।

భల్లాతకం విడక్లజ్ఞు యవక్షారజ్ఞు సైన్ధవమ్ ॥ ౧,౧౮-౨.౯॥

మనః శిలా శక్లచూర్ణం త్రైలపక్వం తథైవ చ ।

లోమాని శాతయత్యేవ నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౮-౨.౧౦॥

మాలారస్య రసం గృహ్య జలౌకాం తత్ర పేషయేత్ ।

హస్తా సంలేపయేత్తేన త్వగ్నిస్తమభనముత్తమమ్ ॥ ౧,౧౮-౨.౧౧॥

శాల్యలీరసమాదాయ ఖరమూత్రే నిధాయ తమ్ |
 అగ్నయాదౌ విక్షిపేతేన హ్యగ్నిస్తమ్భనముత్తమమ్ || ౧,౧౮౨.౧౨||
 వాయస్యా ఉదరం గృహ్య మణ్ణాకవసయా సహ |
 గుటికాం కారయేతేన తతోఽగ్నౌ సంక్షేపేత్సుధీః |
 ఏవమేతత్ప్రయోగేణ హ్యగ్నిస్తమ్భనముత్తమమ్ || ౧,౧౮౨.౧౩||
 ముణ్ణీత్వకృ వచా ముస్తం మరిచం తగరం తథా |
 చర్విత్వా చ త్విమం సద్యో జిహ్వాయా జ్వలనం లిహేత్ || ౧,౧౮౨.౧౪||
 గోరోచనాం భృంజరాజం చూర్ణోకృత్యఘృతం సమమ్ |
 దివ్యామ్భసః స్తమ్భనం స్యాన్మస్త్రేణానేన వై తథా |
 ఓం అగ్నిస్తమ్భనం కురు కురు || ౧,౧౮౨.౧౫||
 ఓం నమో భగవతే జలం స్తమ్భయ సం సం సం కేక కేకః చరచర |
 జలస్తమ్భనమస్త్రోఽయం జలం స్తమ్భయతే శివ ! || ౧,౧౮౨.౧౬||
 గృధ్రాస్థిఞ్చ గవాస్థిఞ్చ తథా నిర్మాల్యమేవ చ |
 ఆరేర్యో నిఖనేద్ధ్వారే పఞ్చత్వము పయాతి సః || ౧,౧౮౨.౧౭||
 పఞ్చరక్తాని పుష్పాణి పృథగ్ఘాత్యా సమాలభేత్ |
 కుఙ్కుమేన సమాయుక్తమాత్మరక్తసమన్వితమ్ || ౧,౧౮౨.౧౮||
 పుష్పేణ తు సమం పిష్ట్యా రోచనాయాః పలైకతః |
 స్త్రియా పుంసా కృతో రుద్ర ! తిలకోఽయం వశీకరః || ౧,౧౮౨.౧౯||
 బ్రహ్మదణ్ణీ తు పుష్పేణ భక్ష్యే పానే వశీకరః |
 యష్టి మధు పలైకేన పక్వముష్ణోదకం పిబేత్ || ౧,౧౮౨.౨౦||
 విష్టమిభాకాఞ్చ హృచ్చూలం హరత్యేవ మహేశ్వర ! |
 ఓం ప్రణాం జః |
 మస్త్రోఽయం హరతే రుద్ర ! సర్వవృశ్చికజం విషమ్ || ౧,౧౮౨.౨౧||
 పిప్పలీ నవనీతఞ్చ శ్శృంజవేరం చ వైన్ధవమ్ |
 మరిచం దధి కుష్ఠఞ్చ నస్యే పానే విషం హరేత్ || ౧,౧౮౨.౨౨||
 త్రిఫలార్ద్రకకుష్ఠం చ చందనం ఘృతసంయుతమ్ |
 ఏతత్పానాచ్చ లేపాచ్చ విషనాశో భవేచ్ఛివ ! || ౧,౧౮౨.౨౩||
 పారావతస్య చాక్షీణి హరితాలం మనః శిలా |

ఏతద్ద్యోగాద్విషం హన్తి వైనతేయ ఇవోరగాన్ ॥ ౧,౧౮౨.౨౪॥
 సైన్ధవం త్ర్యాషణం వైవ దధిమధ్వాజ్యసంయుతమ్ ।
 వృశ్చికస్య విషం హన్తి లేపోఽయం వృషభధ్వజ ! ॥ ౧,౧౮౨.౨౫॥
 బ్రహ్మదణ్డీతిలాన్కాస్య ధ్య చూర్ణం త్రికటుకం పిబేత్ ।
 నాశయేద్బ్రుద్ర ! గుల్మాని నిరుద్ధం రక్తమేవ చ ॥ ౧,౧౮౨.౨౬॥
 పీత్వా క్షీరం క్షౌద్రయుతం నాశయేదస్పజః స్త్రుతిమ్ ।
 ఆటరూపకమూలేన భగం నాభిం చ లేపయేత్ ।
 సుఖం ప్రసూయతే నారీ నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౮౨.౨౭॥
 శర్కరాం మధుసంయుక్తాం పీత్వా తణ్డులవారిణా ।
 రక్తాతిసారశమనం భవతీతి వృషధ్వజ ! ॥ ౧,౧౮౨.౨౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ద్వాస్యశీత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮౩

హరిరువాచ ।
 మరిచం శృంగవేరం చ కుటజత్వచమేవ చ ।
 పానాచ్చ గ్రహణీ నశ్యేచ్ఛశాఙ్కాఙ్కీతశేఖర ! ॥ ౧,౧౮౩.౧॥
 పిప్పలీ పిప్పలీమూలం మరిచం తగరం వచా ।
 దేవదారురసం పాథాం క్షీరేణ సహ పేషయేత్ ॥ ౧,౧౮౩.౨॥
 అనేనైవ ప్రయోగేణ హ్యతిసారో వినశ్యతి ।
 మరీచతిలపుష్పాభ్యా మజ్జానం కామలాపహమ్ ॥ ౧,౧౮౩.౩॥
 హరీతకీ సమగుడా మధునా సహ యోజితా ।
 విరేచనకరీ రుద్ర ! భవతీతి న సంశయః ॥ ౧,౧౮౩.౪॥
 త్రిఫలా చిత్రకం చిత్రం తథా కటుకరోహిణీ ।
 ఊరుస్తమ్భువారం హ్యేతదుత్తమస్తు విరేచనమ్ ॥ ౧,౧౮౩.౫॥
 హరీతకీ శృంగవేరం దేవదారు చ చన్దనమ్ ।
 క్వాథయేచ్ఛాగదుగ్ధేన అపామార్గస్య మూలకమ్ ।
 ఊరుస్తమ్భం జయన్త్యా వా సప్తరాత్రేణ నాశయేత్ ॥ ౧,౧౮౩.౬॥

అనన్తాశ్శుక్లవేరస్య సూక్ష్మచూర్ణాని కారయేత్ |
 గుగ్గులం గుడతుల్యం చ గుటికాముపయుజ్యచ |
 వాయుః స్నాయుగతం వైవ అగ్నిమాన్ద్యం చ నాశయేత్ || ౧,౧౮౩.౭||

సజ్జపుష్పిన్తు పుష్పేణ సముద్భృత్య సపత్రికామ్ |
 సమూలాం ఛాగదుగ్ధేన అపస్మారహరం పిబేత్ || ౧,౧౮౩.౮||

అశ్వగన్ధాభయే వైవ ఉదకేన సమం పిబేత్ |
 రక్తపిత्तం వినశ్యేత్తు నాత్ర కార్యా విచారణా || ౧,౧౮౩.౯||

హరీతకీకుష్ఠచూర్ణం కృత్వా ఆస్యం చ పూరయేత్ |
 శీతం పీత్వాథ పానీయం సర్వచ్ఛర్దినివారణమ్ || ౧,౧౮౩.౧౦||

గడూచీపద్మకారిష్ఠధాన్యాకం రక్తచంఢనమ్ |
 పిత্তశ్లేష్మజ్వరచ్ఛర్దిదాహతృష్ణాఘ్నమగ్నికృత్ |
 ఓం హలం నమ ఇతి || ౧,౧౮౩.౧౧||

శ్రోత్రే బద్ధ్వా శజ్జపుష్పిం జ్వరం మన్త్రేణ వై హరేత్ |
 ఓం జమ్భినీ స్తమ్భినీ మోహయ సర్వవ్యాధీన్మే వజ్రేణ ఠః ఠః
 సర్వవ్యాధీన్మే వజ్రేణ ఫటితి || ౧,౧౮౩.౧౨||

పుష్పమష్టశతం జప్త్వా హస్తే దత్త్వా నఖం స్పృశేత్ |
 చాతుర్థికో జ్వరో రుద్ర అన్యే వైవ జ్వరాస్తథా || ౧,౧౮౩.౧౩||

జ్ఞాత్రిఫలం హరిద్రా చ సర్పస్యైవ తు కఙ్కుకమ్ |
 సర్వజ్వరాణాం ధూపోఽయం హరశ్చాతుర్థికస్య చ || ౧,౧౮౩.౧౪||

కరవీరం భృజ్జపత్రం లవణం కుష్ఠకర్కటే |
 చతుర్గుణేన మూత్రేణ పచేత్తైలం హరేచ్చ తత్ |
 పామాం విచర్చికాం కుష్ఠమభ్యఙ్గాధి వ్రణాని వై || ౧,౧౮౩.౧౫||

పిప్పలీమధుపానాచ్చ తథా మధురభోజనాత్ |
 ప్లిహా వినశ్యతే రుద్ర తథా సూరణసేవనాత్ || ౧,౧౮౩.౧౬||

పిప్పలీఞ్చ హరిద్రాఞ్చ గోమూత్రేణ సమన్వితామ్ |
 ప్రక్షిపేచ్చ గుదద్వారే అర్ఛాంసి వినివారయేత్ || ౧,౧౮౩.౧౭||

అజ్ఞాదుగ్ధమార్ద్యకఞ్చ పీతం ప్లిహాదినాశనమ్ |
 సైన్ధవఞ్చ విడఙ్గాని సోమరాజీ తు సర్షపాః || ౧,౧౮౩.౧౮||

రజసి ద్వే విషజ్జైవ గోమూత్రేణైవ పేషయేత్ |
 కుష్టనాశశ్చ తల్లెపాన్నిమ్బపత్రాదినా తథా || ౧,౧౮౩.౧౯||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 త్ర్యశీత్యధికశతతమా౭ధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮౪

హరిరువాచ |

రజసికదలీక్షారలేపః సిద్ధువినాశనః |

కుష్టస్య భాగమేకస్తు పథ్యాభాగద్వయం తథా |

ఉష్ణోదకేన సమ్మీయ కటిశూలవినాశనమ్ || ౧,౧౮౪.౧||

అభయా నవనీతఞ్చ శర్కరాపిప్పలీయుతమ్ |

పానాదర్శోహరం స్యాచ్చ నాత్ర కార్యా విచారణా || ౧,౧౮౪.౨||

ఆటరూషకపత్రేణ ఘృతం మృద్వగ్నినా పచేత్ |

చూర్ణం కృత్వా తు లేపో౭యం అర్చరోగహరః పరః || ౧,౧౮౪.౩||

గుగ్గులుత్రిఫలాయుక్తం పీత్వా నశ్యేద్భగన్దరమ్ |

అజ్ఞాశ్చక్లవేరఞ్చ దథా మణ్డం విపాచయేత్ || ౧,౧౮౪.౪||

లవణేన తు సంయుక్తం మూత్రకృచ్ఛృవినాశనమ్ |

యవక్షారం శర్కరా చ మూత్రకృచ్ఛృవినాశకృత్ || ౧,౧౮౪.౫||

చితాగ్నిః ఖఙ్ఘరీటస్య విష్టా ఫేనో హయస్య చ |

సౌభాఙ్ఘానం వాసనేత్రం నర ఏతైస్తు ధూపితః |

అదృశ్యస్త్రీదశైః సర్వైః కిం పునర్మానవైః శివ || ౧,౧౮౪.౬||

తిలతైలం యవాన్దగ్ధా మషీం కృత్వా తు లేపయేత్ |

తేనైవ సహ తైలేన అగ్నిదగ్ధః సుఖీ భవేత్ || ౧,౧౮౪.౭||

లఙ్ఘాలోః శరపుణ్ణాయా లేపః సాఙ్ఘ్యో౭గ్నినాశనః |

ఓం నమో భగవతే త ర చిన్ది చిన్ది జ్వలనం ప్రజ్వలితం

నాశయ నాశయ హుం ఫట్ || ౧,౧౮౪.౮||

కరే బద్ధం తు నిర్గుణ్ణ్యా మూలం జ్వరహరం ద్రుతమ్ |

మూలఞ్చ శ్వేతగుణ్ణాయాః కృత్వా తత్సప్తఖణ్డకమ్ || ౧,౧౮౪.౯||

హస్తే బధ్వా నాశయేచ్ఛ అర్శాన్యేవ న సంశయః |
 విష్ణుక్రాంతాజమూత్రేణ చౌరవ్యాఘ్నూదిరక్షణమ్ || ౧,౧౮౪.౧౦||
 బ్రహ్మదణ్డాస్త్వ మూలాని సర్వకర్మాణి కారయేత్ |
 త్రిఫలాయాస్తు చూర్ణం హి సాజ్యం కుప్తవినాశనమ్ || ౧,౧౮౪.౧౧||
 ఆజ్యం పునర్నవాభిత్వైః పిప్పలీభి సాధితమ్ |
 హరేద్ధక్యాం శ్వాసకాసౌ పీతం స్త్రీణాంఞ్చ గర్భకృత్ || ౧,౧౮౪.౧౨||
 భక్షయేద్వా నరీబీజం పయసాజ్యేన పాచితమ్ |
 ఘృతశర్కరయా యుక్తం శుక్రః స్యాదక్షయస్తతః || ౧,౧౮౪.౧౩||
 విడక్లం మధుకం పాలాం మాంసీం సర్జరసం తథా |
 రహిద్రాం త్రిఫలాఞ్చైవ మపామార్గం మనః శిలామ్ || ౧,౧౮౪.౧౪||
 ఉదుమ్బరం ధాతకీఞ్చ తిలత్వేన పషేయేత్ |
 యోనిం లింగం చ మ్రక్షేత్ స్త్రీపుసోః స్యాత్ప్రియం మిథః || ౧,౧౮౪.౧౫||
 నమస్తే ఈశవరదాయ ఆకర్షిణి వికర్షిణి ముగ్ధే స్వాహా ఇతి |
 యోనిలక్ష్మ్యం త్వేన శక్యం వ్రక్షణాత్తతః || ౧,౧౮౪.౧౬||
 పునర్నవామృతా దూర్వా కనకఞ్చైన్ద్రవారుణీ |
 బీజే నైషాం జాతికాయా రసేన రసమర్దనమ్ || ౧,౧౮౪.౧౭||
 మూషాయ మధ్యగం కృత్వా రసం మారణమీరితమ్ |
 మధ్యాజ్యసహితం దుగ్ధం వలీపలితనాశనమ్ || ౧,౧౮౪.౧౮||
 మధ్యాజ్యం గుడతామ్రఞ్చ కారవేల్లరసస్తథా |
 దహనాచ్ఛ భవేద్రౌప్యం సువర్ణకరణం శ్శృణు || ౧,౧౮౪.౧౯||
 పీతం ధరత్పూపుష్పఞ్చ సీసకఞ్చ పలం మతమ్ |
 లాజులికాయాః శాఖా చ స్వర్ణఞ్చ దహనాద్భవేత్ || ౧,౧౮౪.౨౦||
 ధత్తూరబీజత్వేన దీపప్రజ్వలనాద్ధర |
 సమాధావుపవిష్టస్తు గగనస్థో న పశ్యతి || ౧,౧౮౪.౨౧||
 వృషస్య మృన్మయస్యైవ యుక్తో భేకో నిగృహ్యతే |
 శక్యం రావయవైర్ముక్తో దూపం పూత్వా చ గర్జతి |
 విస్మయం కురుతే చైవ వృషవన్నాత్ర సంశయః || ౧,౧౮౪.౨౨||
 రాత్రౌ చ సార్షపం తైలం కీటం ఖద్యో తనామకమ్ |

తాభ్యాం దీపః ప్రజ్వలితో వాగ్విజ్ఞానకలాపవత్ || ౧,౧౮౪.౨౩||

చూర్ణం ఘృచ్చున్దరీధం దగ్ధ్వా రుద్ర ప్రలేపయేత్ |

తప్యతే తక్షణాద్ధగ్ధో యది సమ్యక్ప్రలేపయేత్ |

చన్దనేన భవేన్మౌక్షః పానాల్లేపాత్పుఖీ భవేత్ || ౧,౧౮౪.౨౪||

కుంజారస్య మదాక్తస్య స్వయం నేత్రే శివవాంఞాయేత్ |

యుద్ధే విజయతే సోఽపి మహాశూరశ్చ జాయతే || ౧,౧౮౪.౨౫||

దన్తం డుణ్ణుభసర్పస్య ముఖే సంగృహ్య వై క్షిపేత్ |

తిష్ఠతే చ జలాన్తస్తు నిర్వికల్పం స్థలే యథా || ౧,౧౮౪.౨౬||

కుమ్భిరనేత్రదంష్ట్రాశ్చ అస్థిని రుధిరం తథా |

వసాత్తైలసమాయుక్తమేకత్ర తన్నియోజయేత్ |

ఆత్మానం వ్లుక్షయేత్తేన జలే తిష్ఠేద్దినత్రయమ్ || ౧,౧౮౪.౨౭||

కుమ్భిరకస్య నేత్రాణి హృదయం కచ్ఛపస్య చ |

మూషికస్య వసాస్థిని శిశుమారవసా తథా |

ఏతాన్యేకత్ర సంలేపాజ్జలే తిష్ఠేద్ద్యథా గృహే || ౧,౧౮౪.౨౮||

లోహచూర్ణం తక్రపీతం పాణ్ణురోగహరం భవేత్ |

తణ్ణులీయ కగోక్షూరమూలం పీతం పయోన్వితమ్ || ౧,౧౮౪.౨౯||

కమలాదిహరంపితం ముఖరోగహరం తథా |

జాతీమూలం తక్రపీతం క్లోలమూలం త్వజీర్ణసుత్ || ౧,౧౮౪.౩౦||

సతక్రం కుశమలం వా మర్కటీ మూలమేవ వా |

కాంజీకేన చ వాకుచ్యా మూలం వై దన్తరోగసుత్ || ౧,౧౮౪.౩౧||

తథేన్ద్రవారుణీమూలం వారిపీతం విషాదిహృత్ |

సురభికామూలపా నాద్వా తన్నాశో భవేచ్ఛివ || ౧,౧౮౪.౩౨||

శిరోరోగహరం లేపాద్దుంజాచూర్ణం సకాంజీకమ్ |

బలా చాతిబలా యష్టి శర్కరా మధుసంయుతా || ౧,౧౮౪.౩౩||

వన్ధ్యాగర్భకరీ పీతా నాత్ర కార్యా విచారణా |

శ్వేతాపరాజితామూలం పిప్పలీశుణికాయుతమ్ || ౧,౧౮౪.౩౪||

పరిపిష్టం శిరోలేపాచ్ఛిరః శూలవినాశనమ్ |

నిర్గుణికాశిఖాం పీత్వా గణ్ణుమాలాం వినాశయేత్ || ౧,౧౮౪.౩౫||

కేతకీపత్రజం ఞారం గుడేన సహ భక్షయేత్ |
 తక్రేణ శరపుణ్ణం వా పీత్వా ప్లిహాం వినాశయేత్ || ౧,౧౮౪.౩౬ ||
 మాతులక్లస్య నిర్యాసం గుడాజ్యేన సమన్వితమ్ |
 వాతపిత్తజశూలాని హన్తి వై పానయోగతః |
 శుణ్ణీ సౌవర్చలం హింజు పీతం హృదయరోగనుత్ || ౧,౧౮౪.౩౭ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వైద్యశాస్త్రే చతురశిత్వధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮౫

హరిరువాచ |

ఆం గణపతయే ఇతి ఆయం గణపతేర్మూర్త్యో ధనవిద్యాప్రదాయకః || ౧,౧౮౫.౧ ||

ఇమమష్టసహస్రం జప్త్వా బద్ధ్యా శిఖాం తతః |

వ్యవహారే జయః స్యాచ్చ శతం జాపాన్సుణాం ప్రియః || ౧,౧౮౫.౨ ||

తీలానాం తు ఘృతాక్తానాం కృష్ణానాం రుద్ర హోమయేత్ |

అష్టోత్తరసహస్రం రాజా వశ్యస్త్రీభిర్నివైః || ౧,౧౮౫.౩ ||

అష్టమ్యాం చతుర్థశ్యాముపోష్యాభ్యర్చ్య విఘ్నరాట్ |

తీలాక్షతానాం జపయూదష్టోత్తరసహస్రకమ్ |

అపాజితః స్యాద్భుద్ధే చ సర్వే తన్ను సీషేవిరే || ౧,౧౮౫.౪ ||

జప్త్వా చాష్టసహస్రం తతశ్చాష్టశతేన హి |

శిఖాం బద్ధ్యా రాజకులే వ్యవహారే జయో భవేత్ || ౧,౧౮౫.౫ ||

హ్రీంకారం సవిసర్గం ప్రాతః కాలే నరస్తు యః |

స్త్రీణాం లలాటే విన్యస్య వశతాం నయతి ద్రువమ్ || ౧,౧౮౫.౬ ||

సుసమాహితచిత్తేన విన్యస్య ప్రమదాలయే |

సోత్కామాం కామినీం కుర్యాన్నాత్ర కార్యా విచారణా || ౧,౧౮౫.౭ ||

జపయూదయుతం యస్తు శుచిః ప్రయతమానసః |

దృష్టిమాత్రే సదా తస్య వశ్యమాయాన్తి యోషితః || ౧,౧౮౫.౮ ||

మనః శిలాపత్రకం సగోరోచనకుంజుమమ్ |

కృత ఏభిశ్చ తిలకే వశ్యమాయాన్తి యోషితః ॥ ౧,౧౮౫.౯ ॥

భృంగురాట్యహదేవా చ వచా శ్వేతాపరాజితా ।

తేనైవ తిలకం కృత్వా త్రైలోక్యం వశతాం నయేత్ ॥ ౧,౧౮౫.౧౦ ॥

గోరోచనా మీనపిత్తమాభ్యాఞ్చ కృతవర్తికః ।

యః పుమాంస్తిలకం కుర్యాద్వామహస్తకనిష్ఠయా ।

స కరోతి వశే సర్వం త్రైలోక్యం నాత్ర సంశయః ॥ ౧,౧౮౫.౧౧ ॥

గోరోచనా మహాదేవ ! ధాతుశోణితభావితా ।

ఏతైర్దైతిలకం కృత్వా సా నరం యం నిరీక్షతే ।

తక్షణాత్తం వశే కుర్యా న్నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౮౫.౧౨ ॥

నాగేశ్వరఞ్చ శైలేయం త్వకృత్రఞ్చ హరీతకీ ।

చన్దనం కుష్ఠసూక్ష్మేలారక్తశాలినమన్వితా ॥ ౧,౧౮౫.౧౩ ॥

ఏతైర్ధూపో వశకరః స్మరబాణైః స్మారార్దనః ।

రతికాలే మహాదేవ పార్వతీప్రియ శక్కుర ॥ ౧,౧౮౫.౧౪ ॥

నిజశుక్రం గృహీ త్వా తు వామహస్తేన యః పుమాన్ ।

కామినీవరణం వామం లింపేత్స స్యాత్ప్రియాః ప్రియః ॥ ౧,౧౮౫.౧౫ ॥

సైన్ధవఞ్చ మహాదేవ పారావతమలం మధు ।

ఏభిర్లప్తే తు లిజ్గే వై కామినీవశకృద్భవేత్ ॥ ౧,౧౮౫.౧౬ ॥

పుష్పాణి పఞ్చరక్తాని గృహీత్వా యాని కాని చ ।

తత్తుల్యఞ్చ ప్రియఙ్గుఞ్చ పేషయేదేకయోగతః ।

అనేన లిప్తలిక్ష్మస్య కామినీవశతామియాత్ ॥ ౧,౧౮౫.౧౭ ॥

హయగన్ధా చ మఞ్జీష్ఠా మాలతీకుసుమాని చ ।

శ్వేతసషర్ప ఏతైశ్చ లిప్తలిక్ష్మః స్త్రియాః ప్రియః ॥ ౧,౧౮౫.౧౮ ॥

మూలన్తు కాకజిఙ్ఘాయా దుగ్ధపీతన్తు శోషనుత్ ।

అశ్వగన్ధానాగబలాగుడమాషనిషేవిణః ।

రూపం భవేద్యథా తద్వన్నవయౌవనచారిణామ్ ॥ ౧,౧౮౫.౧౯ ॥

లౌహచూర్ణసమాయుక్తం త్రిఫలాచూర్ణమేవ వా ।

మధునా సేవితం రుద్ర పరిణామాఖ్యశూలనుత్ ॥ ౧,౧౮౫.౨౦ ॥

కృషితోదకపానన్తు శమ్భూకణ్ణరకం తథా ।

మృగశృంగం హ్యగ్నిదగ్ధం గవ్యాజ్యేన సమన్వితమ్ |
 పీత హృత్పుష్పశూలానాం భవేన్నాశకరం శివ || ౧,౧౮౫.౨౧||
 హింజు సౌవర్చలం శుణ్ణీ వృషధ్వజ మహాషధమ్? |
 ఏభిస్తు క్వథితం వారి పీతం వై సర్వశూలనుత్ || ౧,౧౮౫.౨౨||
 అపామార్గస్య వై మూలం సాముద్రలవణాన్వితమ్ |
 ఆస్వాది తమజీర్ణస్య శూలస్య స్యాద్విమర్దనమ్ || ౧,౧౮౫.౨౩||
 వటరోహాంజురో రుద్ర తణ్ణులోదకఘర్షితః |
 పీతః సతక్రోఽతీసారం క్షయం నయతి శజ్కర || ౧,౧౮౫.౨౪||
 అఙ్కోటమూలం కర్షార్థం పిష్టం తణ్ణులవారిణా |
 సర్వాతీసారగ్రహణీం పీతం హరతి భూతప || ౧,౧౮౫.౨౫||
 మరీచశుణ్ణికుటజత్వక్పూర్ణాచ్చ గుడాన్వితమ్ |
 క్రమాత్తద్విగుణం పీతం గ్రహణీవ్యాధినాశనమ్ || ౧,౧౮౫.౨౬||
 శ్వేతాపరాజితామూలం హరిద్రాసిక్థతణ్ణులాః |
 అపామార్గత్రికటుకమేషాంజ్ఞా వటికా శివ |
 విఘాచికామహావ్యాధిం హరత్యేవ న సంశయః || ౧,౧౮౫.౨౭||
 త్రిఫలాగురు భూతేశ శిలాజతు హరీతకీ |
 ఏకైకమేషాం చూర్ణస్తు మధునా చ విమిశ్రితమ్ |
 పీతం సర్వాంజ్ఞా మేహాన్తు క్షయం నయతి శజ్కర || ౧,౧౮౫.౨౮||
 అర్కక్షీరప్రస్థమేకం తిలతైలం తథైవ చ |
 మనః శిలామరీచానాం సిన్ధూరస్య పలం పలమ్ || ౧,౧౮౫.౨౯||
 చూర్ణం కృత్వా తామ్రపాత్రే త్వాతపైః శోషయేత్తతః |
 పీతం స్నుహీగతం దుగ్ధం సైన్ధవం శూలనుద్భవేత్ || ౧,౧౮౫.౩౦||
 త్రికటుత్రిఫలానక్తం తిలతైలం తథైవ చ |
 మనః శిలా నిమ్బపత్రం జాతీపుష్పమజాపయః || ౧,౧౮౫.౩౧||
 తన్మూత్రం సజ్ఞనాభిశ్చ చన్దనం ఘర్షయేత్తతః |
 ఏభిశ్చ వర్షికాం కృత్వా త్వక్షిణీ చాఙ్గాయేత్తతః || ౧,౧౮౫.౩౨||
 నశ్యతే పటలం కాచం పుష్పాంజ్ఞా తిమిరాదికమ్ |
 ఏభీతకస్య వై చూర్ణం సమధు శ్వాసనాశనమ్ || ౧,౧౮౫.౩౩||

పిప్పలీఫలాచూర్ణం మధుసైన్ధవసంయుతమ్ |
 సర్వరోగజ్వరశ్వాసశోషపీనసహృద్భవేత్ || ౧,౧౦౫.౩౪||
 దేవదారోశ్చ వై చూర్ణం అజామత్రేణ భావయేత్ |
 ఏకవింశతివారంవైత్వక్షిణీ తేన చాఙ్గాయేత్ |
 రాత్ర్యన్ధతా పటలతా నశ్యేన్నిర్లోమతా తథా || ౧,౧౦౫.౩౫||
 పిప్పలీకేతకం రుద్ధ హరిద్రామలకం వచా |
 సర్వాక్షిరోగా నశ్యేయుః సక్షీరాదఙ్గానాత్తతః || ౧,౧౦౫.౩౬||
 కాకజఙ్గాశిగ్రుమూలే ముఖేన విధృతే శివ |
 చర్విత్వా దన్తకీటానాం వినాశో హి భవేద్ధర || ౧,౧౦౫.౩౭||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 మన్తతన్త్రవైద్యప్రయోదృపఞ్చాశీత్యధిశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦౬

హరిరువాచ |
 పీతః సారో గుఙ్గాచ్యాశ్చ మధునా చ ప్రమేహనుత్ |
 పీతం గోహాలికామూలం తిలదధ్యాజ్యసంయుతమ్ || ౧,౧౦౬.౧||
 నిరుద్ధమూత్రం క్వథితం నివర్తయతి శక్కర |
 తథా హిక్మాం హరేత్పీతం సౌవర్చలయుతఞ్చ వై || ౧,౧౦౬.౨||
 గోరక్షకర్కటీమూలం పిష్టం శీతోదకేన చ |
 పీతం దినత్రయేజైవ నాశయేద్రుద్ర శర్కరామ్ || ౧,౧౦౬.౩||
 పిష్టా వై మాలతీమూలం గ్రీష్మకాలే సమాహితమ్ |
 సాధితం ఛాగదుగ్ధేన పతిం శర్కస్యాన్వితమ్ |
 హరేన్మాత్రనిరోధఞ్చ హరేద్వై పాణ్ణుశర్కరామ్ || ౧,౧౦౬.౪||
 ద్విజయష్టాశ్చ వై మూలం పిష్టం తణ్ణులవారిణా |
 గణ్ణుమాలాం హరేల్లేపాదసాధ్యం గలగణ్ణకమ్ || ౧,౧౦౬.౫||
 రసాఙ్గానం హరీతక్యాశ్చూర్ణం తేనైవ గుణ్ణనాత్ |
 నాశయేత్పురుషో వ్యాధీన్నాత్త కార్యా విచారణా || ౧,౧౦౬.౬||

కరపిరమూలలేపాద్వై లేపాత్పూగఫలస్య చ |
 పుంవ్యాధిర్నశ్యతే రుద్ర యోగమన్యం వదామ్యహమ్ || ౧,౧౮౬.౭||
 దస్త్రీమూలం హరిద్రా చ చిత్రకం తస్య లేపనాత్ |
 భగన్దరవినాశః స్వాదన్యం యోగం వదామ్యహమ్ |
 జలౌకాజగ్ధరక్తఞ్చ భగన్దరముమాపతే || ౧,౧౮౬.౮||
 త్రిఫలాజలఘుష్టఞ్చ మార్జారాస్థి విలేపితమ్ |
 తతో న ప్రస్తవేద్రక్తం నాత్ర కార్యా విచారణా || ౧,౧౮౬.౯||
 హరిద్రానేకవారఞ్చ స్నుహీక్షీరేణ భావితా |
 వటికాఽర్శోవినాశాయ తల్లేపాద్వృషభధ్వజ |
 ఘోషాఫలం సైన్ధవఞ్చ పిష్ట్యా చార్శోహరం పరమ్ || ౧,౧౮౬.౧౦||
 గవ్యాజ్యం సాధితం పీతం పలాశక్షారవారిణా |
 త్రిగణేన త్రికటుకం ఆర్కాంసి క్షపయేచ్ఛివ || ౧,౧౮౬.౧౧||
 బిల్వస్య చ ఫలం దగ్ధం రక్తార్కః ప్రవినాశనమ్ |
 జగ్ధవా కృష్ణతిలానేవ నవనీతయుతానపి || ౧,౧౮౬.౧౨||
 శుణ్ఠీచూర్ణం యవక్షారయుక్తం తుల్యగుడాన్వితమ్ |
 అగ్నివృద్ధిం కరోత్యేవ ప్రత్యూషే వృషభధ్వజ || ౧,౧౮౬.౧౩||
 శుణ్ఠ్యా చ క్వధితం వారి పీతం చాగ్నిం కరోతి వై |
 హారీతకీం సైన్ధవఞ్చ చిత్రకం రుద్ర పిప్పలీ || ౧,౧౮౬.౧౪||
 చూర్ణముష్ణోదకేనైషాం పీతం చాతిక్షుధాకరమ్ |
 సాజ్యం సూకరమాంసం వై పీతం చాతిక్షుధాకరమ్ || ౧,౧౮౬.౧౫||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 షడశిత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮౭

హరిరువాచ |
 హస్తీకర్ణపలాశస్య పత్రాణి? చూర్ణయేద్ధర |
 సర్వరోగవినిర్ముక్తం చూర్ణం పలశతం శివ || ౧,౧౮౭.౧||
 సక్షీరం భక్షీతం కుర్యాత్ప్రాహేన వృషధ్వజ |

నరం శ్రుతిధరం రుద్ర మృగేన్యగతివిక్రమమ్ ॥ ౧,౧౮౭.౨॥
 పద్మరాగప్రతీకాశంయుక్తం దశశతాయుషా ।
 షోడశాబ్దాకృతిం రుద్ర సతతం దుగ్ధభోజనాత్ ॥ ౧,౧౮౭.౩॥
 మధుసంపిఃసమాయుక్తం దుగ్ధమాయుష్కరం భవేత్ ।
 తజ్జగ్ధం మధునా సార్ధం దశవర్ష సహస్రిణమ్ ॥ ౧,౧౮౭.౪॥
 కుర్యాన్నరం శ్రుతిధరం ప్రమదాజనవల్లభమ్ ।
 దధ్నా నిత్యం భక్షితస్తు వజ్రదేహకరం భవేత్ ॥ ౧,౧౮౭.౫॥
 కేశరాజసమాయుక్తం నరం వర్షసహస్రిణమ్ ।
 తచ్చ కాఙ్ఘికసంయుక్తం నరం కుర్యాచ్చ భక్షితమ్ ॥ ౧,౧౮౭.౬॥
 శతవర్షం దివ్యదేహం వలీపలితవరితమ్ ।
 జగ్ధం త్రిఫలయా ఙ్గోద్రం చక్షుష్మంతం కరోతి వై ॥ ౧,౧౮౭.౭॥
 అన్ఠః పశ్యేత్తు చూర్ణస్య సాజ్యస్యైవ తు భక్షణాత్ ।
 మహిషీక్షీరసంయుక్తస్తల్లేపః కృష్ణకేశకృత్ ॥ ౧,౧౮౭.౮॥
 ఖల్వాటస్య చ వై కేశా భవన్తి వృషభధ్వజ ।
 తైలయుక్తేన చూర్ణేన వలీపలితనాశనమ్ ॥ ౧,౧౮౭.౯॥
 తదుద్వర్తనమాత్రేణ సర్వరాగః ప్రముచ్యతే ।
 సచ్ఛాగక్షీరచూర్ణేన దృష్టిః స్యాన్మాసతోఽఙ్ఘనాత్ ॥ ౧,౧౮౭.౧౦॥
 పలాశస్య చ బీజాని శ్రావణే వితుషాణి చ ।
 గృహీత్వా నవనీతేన తేషాం చూర్ణం చ భక్షయేత్ ॥ ౧,౧౮౭.౧౧॥
 కర్షార్థమేకం నేవేత నత్వా నిత్యం హరిం ప్రభుమ్ ।
 పురాణషష్ఠిధాన్యస్య పథ్యమమ్బు పిబన్తర ।
 జీవేద్వర్షసహస్రాణి వలీపలితవరితః ॥ ౧,౧౮౭.౧౨॥
 భృంజరాజస్య వై మూలం పుష్యర్షే తు సమాహృతమ్ ।
 విధాయ తస్య చూర్ణం వై ససౌవీరఞ్చ భక్షయేతమ్ ॥ ౧,౧౮౭.౧౩॥
 మాసమాత్రప్రయోగేణ వలీపలితవరితః ।
 శతాని పఞ్చ జీవేచ్చ నరో నాగబలో భవేత్ ।
 భవేచ్ఛుతిధరో రుద్ర పుష్యర్షే చైవ భక్షణాత్ ॥ ౧,౧౮౭.౧౪॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
ఆయుష్కరయోగోద్భవస్తాశీత్యధికశతతమాఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮౮

హరిరువాచ ।

నిర్వ్రణః స్యాత్పూయంహీనో ప్రహరో ఘృపూరితః ।

అపామార్గస్య వై మూలం హస్తాభ్యాఞ్చ విమర్దితమ్ ।

తద్రసేన ప్రహారస్య రక్షస్త్రావో న పూరణాత్ ॥ ౧,౧౮౮.౧॥

రుద్ర లాఙ్గలికామూలం చేక్షుదర్భస్తథైవ చ ।

తేన వ్రణముఖం లిప్తం శల్యం నిః స రతి వ్రణాత్ ।

చిరకాలప్రవిష్టోఽపి తేన మార్గేణ శఙ్కర ॥ ౧,౧౮౮.౨॥

బాలమూలం మేషశ్శ్లఙ్గీమూలం వా వారిఘర్షితమ్ ।

తేన లిప్తం చిరం జాతం వ్రణం నాడ్యాః ప్రశామ్యతి ॥ ౧,౧౮౮.౩॥

జగ్ధం మాహిషపథ్నా చ యుక్తం కోద్రవభక్తకమ్ ।

హిఙ్గామూలస్య వై చూర్ణం దత్తం నాడీవ్రణాపహమ్ ॥ ౧,౧౮౮.౪॥

బ్రహ్మాయష్టిఫలం పిష్టం వారిణా తేనలేపితమ్ ।

తేన ఘృష్టం రక్తదోషః ప్రణశ్యతి న సంశయః ॥ ౧,౧౮౮.౫॥

యవభస్మ విడఙ్గిఞ్చ గన్ధపాషాణమేవ చ ।

శుణ్ణిరేషాఞ్చైవ చూర్ణం భ్వితం రుధిరేణవై ॥ ౧,౧౮౮.౬॥

కృకలాసస్య తల్లిప్తం విద్రధిం నాశయేచ్ఛివ ।

సౌభాఙ్గాసస్య బీజాని త్వతసీమసినా సహ ॥ ౧,౧౮౮.౭॥

సౌరసర్షపయుక్తాని సర్వాణ్యేతాని శఙ్కర ।

పిష్టాన్యనమ్లతక్రేణ గ్రన్థికం నాశయేద్ధి వై ॥ ౧,౧౮౮.౮॥

శ్వేతాపరాజితామూలం పిష్టం తణ్ణులవారిణా ।

తేన నస్యప్రదానాత్స్వాద్భూతవృన్దస్య విద్రవః ॥ ౧,౧౮౮.౯॥

అగస్త్యపుష్పనస్యం వై సమరీచం తు శూలహృత్ ।

భుజఙ్గచర్మ వై హిఙ్గా నిమ్బవత్రం తథా యవాః ।

గౌరసర్షమ ఏభిః స్యాల్లేపో భూతహరః శివ ॥ ౧,౧౮౮.౧౦॥

గోరోచనా మరీచాని పిప్పలీ సైన్ధవం మధు ।
 ఆంజనం కృతమేభిః స్యాద్గ్రహభూతహరం శివ ॥ ౧,౧౮౮.౧౧॥
 గుగ్గులూలూకపుచ్చాభ్యాం ధూపో గ్రహహరో భవేత్ ।
 చాతుర్థికజ్వరైర్ముక్తో కృష్ణవస్త్రావగుణితః ॥ ౧,౧౮౮.౧౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వ్రణాచి దృమాష్టాశీత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮౯

హరిరువాచ ।
 శ్వేతాపరాజితాపుష్పరసేనాక్షోశ్చ పూరణే ।
 పటలం నాశమాయాతి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౮౯.౧॥
 మూలం గోక్షురకన్యైవ చర్విత్వా నీలలోహిత ।
 దస్తకీటవ్యథా నశ్యేత్సురాసురవిమర్దన్ ॥ ౧,౧౮౯.౨॥
 నారీ పుష్పాదినే పీత్వా గోక్షీరేణోపవాసతః ।
 శ్వేతార్కస్య తు వై మూలం తస్యాస్తద్గులమశూలనుత్ ॥ ౧,౧౮౯.౩॥
 శ్వేతార్కపుష్పం విధినా గృహీతం పూర్వమన్త్రితమ్ ।
 ఋతుశుద్ధా చ లలనా కటౌ బద్ధ్యా ప్రసూయతే ॥ ౧,౧౮౯.౪॥
 హస్తబద్ధం పలాశస్య అపామార్గస్య వా హర ।
 మూలం సర్వజ్వరహరం భూతప్రేతాదినుద్భవేత్ ॥ ౧,౧౮౯.౫॥
 పీతం వృశ్చికమూలఞ్చ ప్రాతః పర్యుషితామ్బునా ।
 సార్ధం వినాశయేద్దాహజ్వరఞ్చ పరమేశ్వర ॥ ౧,౧౮౯.౬॥
 శిఖాయాక్షౌవ్ర తద్బద్ధం భవేదైకాహికాహినుత్ ।
 పీతం పర్యుషితాద్భిశ్చ భవేత్సర్వవిషాపహృత్ ॥ ౧,౧౮౯.౭॥
 యస్య లజ్జాలుకామూలం దీయతే చ స్వరేతసా ।
 సార్ధం స వైరం సంయాతి పుమాస్త్రీ వా న సంశయః ॥ ౧,౧౮౯.౮॥
 పిష్ట్యా గవ్యఘృతేనైవ పారామూలం పిబేత్తు యః ।
 సర్వం విషం వినశ్యేచ్ఛ నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౮౯.౯॥
 మూలం పర్యుషితోదేన శిరీషస్య యథా తథా ।

రక్తచిత్రకమూలస్య రసస్య భరణాద్ధర ।
 కర్ణయోః కామలావ్యాధినాశః స్యాన్నాత్ర సంశయః ॥ ౧,౧౮౯.౧౦॥
 శ్వేతకోకిలాక్షమూలం ఛాగీక్షీరేణ సంయుతమ్ ।
 త్రినష్టాహేన వై పీతం క్షయరోగం క్షయం నయేత్ ॥ ౧,౧౮౯.౧౧॥
 నారీకేలస్య వై పుష్పం ఛాగక్షీరేణ సంయుతమ్ ।
 పిబేచ్ఛ త్రివిధస్య రక్తవాతో వినశ్యతి ॥ ౧,౧౮౯.౧౨॥
 కుర్యాత్సుదర్శనామూలం మాత్యేన సుసమాహృతమ్ ।
 కణబద్ధ త్రాసహికాదిగ్రహభూతవినాశనమ్ ॥ ౧,౧౮౯.౧౩॥
 పుష్పం ధవలగుఞ్జాయా గృహీతం మూలమేవ చ ।
 ముఖే తు నిహితం రుద్ర హరేన్నానావిషం బహు ॥ ౧,౧౮౯.౧౪॥
 హస్తే బద్ధం కాణ్డయుక్తం కణ్ఠే బద్ధం గ్రహాదిహృత్ ।
 కృష్ణాయాన్తు చతుర్దశ్యాం కటిబద్ధం సమాహృతమ్ ।
 సింహాదిశ్వాపదాద్భీతిం హరేచ్ఛ నీలలోహిత ॥ ౧,౧౮౯.౧౫॥
 విష్ణుక్రాన్తామూలమీశ కర్ణబద్ధన్తు ధారయేత్ ।
 పట్టనూత్రేణ భూతేశ మకరాదిభయం న వై ॥ ౧,౧౮౯.౧౬॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్ఠే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్ఠే
 ఏకోననవత్యధికకతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౦

హరిరువాచ ।
 అపరాజితాయా మూలఞ్చ గోమూత్రేణ సమన్వితమ్ ।
 పీతఞ్చాశు హరత్యేవ గణ్డమాలాం న సంశయః ॥ ౧,౧౯౦.౧॥
 అధేన్ద్రవారుణీమూలం విధినా పీతమీశ్వర ।
 జిజ్ఞేక్ష్మిరణ్డకం రుద్ర శూకశిమ్బ్యా సమన్వితమ్ ।
 శీతోదకఞ్చ తత్స్వస్తం బాహుగ్రీవావ్యథాం హరేత్ ॥ ౧,౧౯౦.౨॥
 మాహిషం నవనీతఞ్చ అశ్వగన్ధా చ పిప్పలీ ।
 వచా కుష్ఠద్వయం లేపో లిఙ్గస్తోతస్తనార్తిహృత్ ॥ ౧,౧౯౦.౩॥
 కుష్ఠనాగబలాచూర్ణం నవనీతసమన్వితమ్ ।

తల్లేపో యువతీనాఞ్చ కుర్యాదస్వత్తోజకౌ శుభౌ ॥ ౧,౧౯౦.౪॥
 ఇంద్రవారుణీకామూలం యస్య నామ్నా సుదూరతః ।
 నిః క్షిప్యతే సముత్పాట్య తస్య ప్లిహో వినశ్యతి ॥ ౧,౧౯౦.౫॥
 పునర్నవాయాః శుక్లాయా మూలం తణ్ణులవారిణా ।
 పీతం విద్రధినుత్సాచ్య నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౯౦.౬॥
 కదలీదలక్షారస్తు పాసీయేన ప్రసాధితమ్ ।
 తస్యాదనాద్వివినశ్యన్తి ఉదరవ్యాధయోఽఖిలాః ॥ ౧,౧౯౦.౭॥
 కదల్యా మూలమాదాయ గుడాజ్యేన సమన్వితమ్ ।
 అగ్నినా సాధితం జగ్గముదరస్థక్రీమీన్హరేత్ ॥ ౧,౧౯౦.౮॥
 నిత్యం నిమ్బదలానాఞ్చ చూర్ణమామలకస్య చ ।
 ప్రత్యూషే భక్షయేచ్చైవ తస్య కుష్ఠం వినశ్యతి ॥ ౧,౧౯౦.౯॥
 హరీతకీవిడఙ్గాఞ్చ హరిద్రా సితసర్షపాః ।
 సోమరాజస్య మూలాని కరణ్ణాస్య చ రౌన్ధవమ్ ।
 గోమూత్రపిష్టాన్యేతాని కుష్ఠరోగహరాణి వై ॥ ౧,౧౯౦.౧౦॥
 ఏకశ్చ త్రిఫలాభాగస్తథా భాగద్వయం శివా ।
 సోమరాజస్య బీజానాం జగ్గం పథ్యేన దద్రునుత్ ॥ ౧,౧౯౦.౧౧॥
 ఆమ్లతక్రం సగోమూత్రం క్వథితం లవణాన్వితమ్ ।
 కాన్యస్ఫుష్టం ఖరం లేపాత్కుష్ఠదద్రువినాశనమ్ ॥ ౧,౧౯౦.౧౨॥
 హరిద్రా హరితాలశ్చ దూర్వాగోమూత్రస్సైన్ధవమ్ ।
 ఆయం లేపో హన్తి దద్రుం పామానం చ గరం తథా ॥ ౧,౧౯౦.౧౩॥
 సోమ రాజస్య బీజాని నవనీతయుతాని చ ।
 మధునాస్వాదితాని స్యుః శుక్లకుష్ఠహరాణి వై ।
 తక్రాన్నపానతో రుద్ర నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౯౦.౧౪॥
 శ్వేతాపరా జితామూలం వర్తితం చాస్య వారిణా ।
 తల్లేపో రుద్ర మాసేన శుక్లకుష్ఠవినాశనః ॥ ౧,౧౯౦.౧౫॥
 మాహిషం నవనీతఞ్చ సిన్ధూరం సమరీచకమ్ ।
 పామా విలేపనాన్నశ్వేద్ధుర్నామా వృషభధ్వజ ॥ ౧,౧౯౦.౧౬॥
 విశుక్లగామ్భారీమూలం పక్వం క్షీరేణ సంయుతమ్ ।

భక్షితం శుక్లపితృస్య వినాశకరమీశ్వర ॥ ౧,౧౯౦.౧౭॥
 మూలకస్య తు బీజాని హ్యాపా మార్గరసేన వై ।
 పిష్టాని తేన లేపేన సిద్ధకం రుద్ర నశ్యతి ॥ ౧,౧౯౦.౧౮॥
 కదలీశ్చారసంయుక్తహరిద్రా సిద్ధకాపహా ।
 రమ్భాపామార్గయోః శ్చార ఏరణ్ణేన విమిశ్రితః ।
 తదభ్యజ్ఞాన్మహాదేవ ! సద్యః సిద్ధ వినశ్యతి ॥ ౧,౧౯౦.౧౯॥
 కూష్మాణ్డనాలశ్చారశ్చ సగోమూత్రశ్చ తత్త్వతః ।
 జలపిష్టా హరిద్రా చ సిద్ధా మన్దానలేనహి ॥ ౧,౧౯౦.౨౦॥
 మాహిషేణ పురీషేణ వేష్టితా వృషభధ్వజ ।
 అస్యా ఉద్వర్తనం కుర్యాదజ్ఞసౌష్ఠవమీశ్వర ॥ ౧,౧౯౦.౨౧॥
 తిలసర్షపసంయుక్తం హరిద్రాద్వయకుష్ఠకమ్ ।
 తేనోద్వర్తితదేహః స్యాద్దుర్గన్ధః సురభిః పుమాన్ ॥ ౧,౧౯౦.౨౨॥
 మనోహరశ్చానుదినం దూర్వాణాం కాకజ్జాయా ।
 ఆర్జునస్య తు పుష్పాణి జమ్బూపత్రయుతాని చ ।
 సలోధ్రాణి చ తల్లెపో దేహదుర్గన్ధతాం హరేత్ ॥ ౧,౧౯౦.౨౩॥
 యుక్తం లోధ్రభవైర్వోర్నైశ్చూర్ణస్తు కనకస్య చ ।
 తేనోద్వర్తితదేహస్య న స్యాద్ద్రీష్టప్రబాధికా ॥ ౧,౧౯౦.౨౪॥
 దుగ్ధేనోషసి నేకశ్చ ఘర్మదోషశ్చ నశ్యతి ।
 కాకజ్ఞోద్వర్తనస్తు హ్యజ్ఞరాగకరం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౦.౨౫॥
 మధుయష్టి శర్కరా చ వాసకస్య రసో మధు ।
 ఏతత్ప్రీతం రక్తపితృకామలాపాణ్ణురోగనుత్ ॥ ౧,౧౯౦.౨౬॥
 రక్తపితృం హరేత్ప్రీతో వాసకస్య రసో మధు ।
 ప్రాతః కాలే తోయపానాత్ప్వినసం దారుణం హరేత్ ॥ ౧,౧౯౦.౨౭॥
 బిభీతకస్య వై చూర్ణం పిప్పల్యాః సైన్ధవస్య చ ।
 పీతం సకాష్ఠికం హస్తై స్వరభేదం మహేశ్వర ॥ ౧,౧౯౦.౨౮॥
 చూర్ణమామలకం సేవ్యం పీతం గవ్యపయోఽన్వితమ్ ।
 మనః శిలా బలామూలం కోలపణ చ గుగ్గులుః ॥ ౧,౧౯౦.౨౯॥
 జాతిపత్రం కోలపత్రం తథా చైవ మనః శిలా ।

ఏభిశ్చైవ కృతా వర్తిర్బదర్యగ్నౌ మహేశ్వర ।
 ధూమపానం కాసహరం నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౯౦.౩౦॥
 త్రిఫలాపిప్పలీచూర్ణం భక్షితం మధునాయుతమ్ ।
 భోజనాదౌ హి సమధు పిపాసాజ్య(త్వ)రితం హరేత్ ॥ ౧,౧౯౦.౩౧॥
 బిల్వమూలఞ్చ సమధుగుడాచీక్వథితం జలమ్ ।
 పీతం హరేచ్చ త్రివధం ఛర్దిం నైవాత్రసంశయః ।
 పీతా దూర్వా ఛర్దినుత్సాత్పిష్టాతణ్డులవారిణా ॥ ౧,౧౯౦.౩౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 నవత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౧

హరిరువాచ ।
 పునర్నవాయా మూలఞ్చ శ్వేతం పుష్యే సమాహృతమ్ ।
 వారి పీతం తస్య పార్శ్వ భవనేషు న పన్నగాః ॥ ౧,౧౯౧.౧॥
 తార్క్ష్యమూర్తిం వహద్యో వై భల్లూకదన్తనిర్మితామ్ ।
 స పన్నగైర్న దృశ్యేత యావజ్జీవం వృషధ్వజ ॥ ౧,౧౯౧.౨॥
 పిబేచ్ఛల్మలిమూలం యః పుష్యరే రుద్ర వారిణా ।
 తస్మిన్నపాస్తదశనా నాగాః స్యుర్నాత్ర సంశయః ॥ ౧,౧౯౧.౩॥
 పుష్యే లజ్జులుకామూలే హస్తబద్ధే తు పన్నగాన్ ।
 గృహ్ణీయాల్లేపతో వాపి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౯౧.౪॥
 పుష్యేశ్వేతార్కమూలన్తు పీతం శీతేన వారిణా ।
 నశ్యేతు దంశకవిషం కరవీరాదిజం విషమ్ ॥ ౧,౧౯౧.౫॥
 మహాకాలస్య వై మూలం పిష్టం తత్కాఞ్జికేన వై ।
 వోద్రాణాం డుణ్డుభానాం చ తల్లోపో హరతే విషమ్ ॥ ౧,౧౯౧.౬॥
 తణ్డులీయకమూలం చ పిష్టం తణ్డులవారిణా ।
 ఘృతేన సహ పీతన్తు హరేత్సర్వావిషాణి చ ॥ ౧,౧౯౧.౭॥
 నీలీలజ్జులుకామూలం పిష్టం తణ్డులవారిణా ।
 పీతం తద్దంశకవిషం నశ్యేదేకేన వోభయోః ॥ ౧,౧౯౧.౮॥

కూష్మాణ్డకస్య స్వరసః సగుడః సహశర్కరః ।
 పీతః సదుగ్ధో హన్యాచ్చ దంశకస్యవిషం చ వై ॥ ౧,౧౯౧.౦౯ ॥
 తథా కోద్రవమూలస్య మోహస్య హర ఏవ చ ।
 యష్టిమధుసమాయుక్తా తథా పీతా చ శర్కరా ॥ ౧,౧౯౧.౧౦ ॥
 సదుగ్ధా చ త్రిరాత్రేణ మూషకానాం విషం హరేత్ ।
 చులుకత్రయపానాచ్చ వారిణః శీతలస్య వై ॥ ౧,౧౯౧.౧౧ ॥
 తామ్బూలదగ్ధముఖస్య లాలాస్త్రావో వినశ్యతి ।
 ఘృతం సశర్కరం షీత్వా మద్యపానమదో న వై ॥ ౧,౧౯౧.౧౨ ॥
 కృష్ణాజ్జ్యోలస్య మూలేన పీతం సుక్ష్మథితం జలమ్ ।
 తతో నశ్యద్గరవిషం త్రిరాత్రేణ మహేశ్వర ॥ ౧,౧౯౧.౧౩ ॥
 ఉష్ణం గవ్యఘృతం చైవ సైన్ధవేన సమన్వితమ్ ।
 నాశయేత్తన్మహాదేవ వేదనాం వృశ్చికోద్భవామ్ ॥ ౧,౧౯౧.౧౪ ॥
 కుసుభం కఙ్కుమఞ్చైచ్చ హరితాలం మనః శిలా ।
 కరణ్ణం విషితం చైవ హ్యర్కమూలం చ శఙ్కర ॥ ౧,౧౯౧.౧౫ ॥
 విషంనృణాం వినశ్యేత్తు ఏతేషాం భక్షణాచ్చివ ।
 దీపతైలప్రదానాచ్చ దంశైరాకీటజైః శివ ।
 ఖర్జూరకవిషం నశ్యేత్తదా వై నాత్ర సంశయః ॥ ౧,౧౯౧.౧౬ ॥
 దంశస్థానం వృశ్చికస్య శుణ్ఠీ తగరసంయుతా ।
 నశ్యేన్మధుమక్షికాయా ఏతేషాం లేపతో విషమ్ ॥ ౧,౧౯౧.౧౭ ॥
 శతపుష్పా సైన్ధవఞ్చ సాజ్యం వా తేన లేపయేత్ ।
 శిరీషస్య తు బీజంవై సిద్ధ క్షీరేణ ఘర్షితమ్ ॥ ౧,౧౯౧.౧౮ ॥
 తల్లేపేన మహాదేవ నశ్యేత్కుక్కురజం విషమ్ ।
 జ్వలితాగ్నిర్వారిసేకో తథా దర్దురజం విషమ్ ॥ ౧,౧౯౧.౧౯ ॥
 ధత్తూరకరసోన్మిశ్రం క్షీరాద్యగుడపానతః ।
 శూనాం విషం వినశ్యేత్తు శశాఙ్కాఙ్కీతశేఖర ॥ ౧,౧౯౧.౨౦ ॥
 వటనిమ్బశమీనాఞ్చ వల్కలైః క్వథితం జలమ్ ।
 తస్మైకాన్ముఖదంతానాం నశ్యేద్వై విషవేదనా ॥ ౧,౧౯౧.౨౧ ॥

లేపనాద్దేవదారోశ్చ గైరికస్య చ లేపనాత్ |
 నాగేశ్వరో దరిద్రే ద్వే తథా మజ్జిష్ఠకా హర |
 ఏభిర్లేపాద్విసనశ్యేత్తు లూతావిషముమాపతే || ౧,౧౯౧.౨౨||
 కరణ్ణాస్య తు బీజాని వరుణచ్చదమేవ చ |
 తిలాశ్చ సర్షపా హన్యుర్విషం వై నాత్ర సంశయః || ౧,౧౯౧.౨౩||
 పుత్రం కుమారీపత్రం వై దత్తం సలవణం హర |
 తురగ్గమశరీరాణాం కణ్ణూర్నశ్యేద్దశాహతః || ౧,౧౯౧.౨౪||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఏకనవత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౨

హరిరువాచ |
 చిత్రకస్యాష్టభాగాశ్చ శూరణస్య చ షోడశ |
 శుక్త్యా భాగాశ్చ చత్వారో మరిచానాం ద్వయం తథా || ౧,౧౯౨.౧||
 త్రితయం పిప్పలీమూలం విడణ్ణానాం చతుష్టయమ్ |
 ఆప్తౌ ముశలికాభాగాస్త్రీఫలాయాశ్చతుష్టయమ్ |
 ద్విగుణేన గుడేనైషాం మోదకానిహ కారయేత్ || ౧,౧౯౨.౨||
 తద్భక్షణమజీర్ణం హి పాణ్డురోగజ్ఞా కామలమ్ |
 ఆతీసారాంశ్చ మన్దాగ్నిం ప్లిహాశ్చైచ్ఛ నివారయేత్ || ౧,౧౯౨.౩||
 బిల్వాగ్నిమన్థః శ్యోనాకపాటలాపారిభద్రకమ్ |
 ప్రసారణ్యశ్వగన్ధా చ బృహతీ కణ్ణకారికా || ౧,౧౯౨.౪||
 బలా చాతిబలా రాస్నా శ్వదంష్ట్రా చ పునర్నవా |
 ఏరణ్ణః శారివా పర్ణో గుడూచీ కపికచ్చుకా || ౧,౧౯౨.౫||
 ఏషాం దశపలాన్భాగాన్క్యాథయేత్సలిలేఽమలే |
 తేన పాదావశేషేణ తైలపాత్రే విపాచయేత్ || ౧,౧౯౨.౬||
 ఆజం వా యది గవ్యం క్షీరం దత్త్వా చతుర్గుణమ్ |
 శతావరీం సైన్ధవజ్ఞా తైలతుల్యం ప్రదాపయేత్ || ౧,౧౯౨.౭||
 ద్రవ్యాణీయాని పేష్యాణి తాని వజ్ఞ్యామి తచ్చుణు |

శతపుష్పా దేవదారుర్బలా పర్ణో వచాగురు ॥ ౧,౧౯౨.౮ ॥
 కుష్ఠం మాంసీ సైన్ధవఞ్చ పలమేకం పునర్నవా ।
 పానే నన్యే తథాభ్యుక్తే తైలమేతత్ప్రదాపయేత్ ॥ ౧,౧౯౨.౯ ॥
 హృచ్చూలం పార్శ్వశూలఞ్చ గణ్ణమాలాఞ్చ నాశయేత్ ।
 అపస్మారం వాతరక్తం వపుష్మాంశ్చ పుమాన్భవేత్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౦ ॥
 గర్భమశ్వతరీ విన్ద్యాత్కిం పునర్మానుషీ హర ।
 ఆస్వానాం వాతభగ్నానాం కుజ్జారాణాం నృణాం తథా ।
 తైలమేతత్ప్రయోక్తవ్యం సర్వవాతవికారీణామ్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౧ ॥
 హిఙ్గుతుమ్బురుశుణ్ణీభిః సిద్ధం తైలస్తు సార్షపమ్ ।
 ఏతద్ధి పురణం శ్రేష్ఠం కర్ణశూలాపహం పరమ్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౨ ॥
 శుష్కమూలకశుణ్ణీనాం షారో హిఙ్గులనాగరమ్ ।
 తక్రం చతుర్గుణం దద్యాత్తైలమేతద్విపాచయేత్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౩ ॥
 బాధిర్యం కర్ణశూలఞ్చ పూయస్త్రావఞ్చ కర్ణయోః ।
 క్రీమయశ్చ వినశ్యన్తి తైలస్యాస్య ప్రపూరణాత్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౪ ॥
 శుష్కమూలకశుణ్ణీనాం షారో హిఙ్గులనాగరమ్ ।
 శతపుష్పా వచా కుష్ఠం దారుశిగ్రురసాఙ్గానమ్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౫ ॥
 సౌవర్చలం యవశారం సాముద్రం సైన్ధవం తథా ।
 గ్రన్ధికం విడముస్తం చ మధు శుక్తం చతుర్గుణమ్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౬ ॥
 మాతులుఙ్గరస్మైవ కదలీరస ఏవ చ ।
 తైలమేభిర్విపక్తవ్యం కర్ణశూలాపహం పరమ్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౭ ॥
 బాధిర్యం కర్ణనాదశ్చ పూయస్త్రావశ్చ దారుణమ్ ।
 పూరణాదస్య తైలస్య క్రీమయః కర్ణయోర్ధర ॥ ౧,౧౯౨.౧౮ ॥
 సద్యో వినాశమాయాన్తి శశాఙ్కకృతశేఖర ।
 షారతైలమిదం శ్రేష్ఠం ముఖదన్తమలాపహమ్ ॥ ౧,౧౯౨.౧౯ ॥
 చన్దనం కుఙ్కుమం మాంసీ కర్పూరం జాతిపత్రికా ।
 జాతీకఙ్కోలపూగానాం లవఙ్గస్య ఫలాని చ ॥ ౧,౧౯౨.౨౦ ॥
 అగురూణీ చ కస్తూరీ కుష్ఠం తగరపాదికా ।

గోరోచనా ప్రియంబుశ్చ బలా చైవ తథా నభీ || ౧,౧౯౨.౨౧||
 సరలం సప్తపర్ణం చ లాజ్ఞా చామలకీ తథా |
 తథా తు పద్మకం చైవ హ్యేతైస్తైలం ప్రసాధయేత్ || ౧,౧౯౨.౨౨||
 ప్రస్వేదమలదుర్గన్ధకణ్ణూ కుష్ఠహరం పరమ్ |
 గచ్ఛతి స్త్రీశతం రుద్ర బన్ధ్యాపి లభతే సుతమ్ || ౧,౧౯౨.౨౩||
 యవాసీ చిత్రకం ధాన్యం త్ర్యాషణం జీరకం తథా |
 సౌవర్చలం విడగంజు పిప్పలీమూలరాజికమ్ || ౧,౧౯౨.౨౪||
 ఏభిః పచేద్రఘృతప్రస్థం జలప్రస్థాష్టసంయుతమ్ |
 తథాఽర్షోగుల్మశ్వయంతుం హన్తి వహ్నిం కరోతి వై || ౧,౧౯౨.౨౫||
 మరిచం త్రివృతం కుష్ఠం హరితాలం మనః శిలా |
 దేవదారు హరిద్రే ద్వే కుష్ఠం మాంసీ చ చన్దనమ్ || ౧,౧౯౨.౨౬||
 విశాలా కరవీరంజు అర్కక్షీరం శకృద్రసః |
 ఏషాంజు కార్షికో భాగో విషస్యార్ధపలం భవేత్ || ౧,౧౯౨.౨౭||
 ప్రస్థం సటుకత్తైలస్య గోమూత్రేఽష్టగుణే పచేత్ |
 మృత్వాత్త్రే లోహపాత్రే వా శవైర్మృద్వగ్నీనా పచేత్ || ౧,౧౯౨.౨౮||
 పామా విచర్చికా చైవ దద్రుర్విస్ఫోచకానిచ |
 అభ్యజ్ఞేన ప్రణశ్యన్తి కోమలత్వంజు జాయతే || ౧,౧౯౨.౨౯||
 ప్రభూతాన్యపి శ్విత్రాణి త్రైనేనానేన మర్దయేత్ |
 చిరోత్థితమపి శ్విత్రం వినష్టం తత్క్షణాదభవేత్ || ౧,౧౯౨.౩౦||
 పటోలపత్రం కటుకా మజ్జాష్ఠా శారివా నిశా |
 జాతీశమీనిమృపత్రం మధుకం క్వథితం ఘృతమ్ || ౧,౧౯౨.౩౧||
 ఏభిర్దేహాత్సయురరుజో వ్రణా విస్త్రావిణః శివ |
 శఙ్ఖపుష్పీ వచా సోమో బ్రాహ్మీ బ్రహ్మీసువర్చలాః || ౧,౧౯౨.౩౨||
 అభయా చ గుడూచీ చ ఆటరూషకవాకుచీ |
 ఏతైరక్షసమైర్భాగైర్ఘృతప్రస్థం విపాచయేత్ || ౧,౧౯౨.౩౩||
 కణ్ణకార్యా రసప్రస్థం క్షీరప్రస్థసమన్వితమ్ |
 ఏతద్బ్రాహ్మీఘృతం నామ స్మృతిమేధాకరం పరమ్ || ౧,౧౯౨.౩౪||

అగ్నిమన్తో వచా వాసా పిప్పలీ మధు సైన్ధవమ్ |
 సప్తరాత్రప్రయోగేణ కిన్నరైరివ గీయతే || ౧,౧౯౨.౩౫||
 అపామార్గః గుఢూచీ చ వచా కుష్ఠం శతావరీ |
 శఙ్ఖపుష్పాభయా సాజ్యం విడఙ్గం భక్షితం సమమ్ |
 త్రిభిర్దివైర్నరం కుర్యాద్గ్రన్థాష్టశతధారిణమ్ || ౧,౧౯౨.౩౬||
 అద్భిర్వా పయసాజ్యేన మాసమేకన్తు సేవితా |
 వచా కర్యాన్నరం ప్రాజ్ఞం శ్రుతిధారణసంయుతమ్ || ౧,౧౯౨.౩౭||
 చన్ద్రసూర్యగ్రహే పీతం పలమేకం పయోఽన్వితమ్ |
 వచాయాస్తత్క్షణం కుర్యాన్మహాప్రజ్ఞాయుతం నరమ్ || ౧,౧౯౨.౩౮||
 భూనిమ్బనిమ్బత్రిఫలాపర్పటైశ్చ శృతం జలమ్ |
 పటోలీముస్తకాభ్యాశ్చ వాసకేన చ నాశయేత్ || ౧,౧౯౨.౩౯||
 విస్ఫోటకాని రక్షశ్చ నాత్ర కార్యా విచారణా |
 కతకస్య ఫలం శఙ్ఖం సైన్ధవం త్రూషణం వచా || ౧,౧౯౨.౪౦||
 ఫేసీ రసాజ్ఞానం క్షోద్రం విడఙ్గాని మనః శిలా |
 ఏషాం వర్తిర్హన్తి కాచం తిమిరం పటలం తథా || ౧,౧౯౨.౪౧||
 ప్రస్థద్వయం మాషకస్య క్వాథశ్చ ద్రోణమమ్భసామ్ |
 చతుర్భాగావశేషేణ తైలప్రస్థం విపాచయేత్ || ౧,౧౯౨.౪౨||
 కాజ్జీకస్యాథకం దత్త్వా పిష్టాన్యేతాని దాపయేత్ |
 పునర్నవా గోక్షురకం సైన్ధవం త్రూషణం వచా || ౧,౧౯౨.౪౩||
 లవణం సురదారుశ్చ మజ్జిష్టా కణ్ణికారికా |
 నస్యాత్పానాద్ధరత్యేవ కర్ణశూలం సుదారుణమ్ || ౧,౧౯౨.౪౪||
 బాధిర్యం సర్వరోగాంశ్చ హ్యభ్యజ్ఞాచ్చ మహేశ్వర |
 పలద్వయం సైన్ధవశ్చ శుణ్ఠీ చిత్రకపశ్చాకమ్ || ౧,౧౯౨.౪౫||
 సౌవీరపశ్చాప్రస్థం చ తైలప్రస్థం పచేత్తతః |
 ఆస్పగ్ధరస్వరస్త్రిహాసర్వవాతవికారనుత్ || ౧,౧౯౨.౪౬||
 ఉదుమ్పరం వటం ప్లక్షం జమ్బూద్వయమథార్జునమ్ |
 పిప్పలీ చ కదమ్బశ్చ పలాశం లోధ్రత్తిన్ధకమ్ || ౧,౧౯౨.౪౭||

మధూకమాస్తుసర్జిం బదరం పద్మకేశరమ్ ।
 శిరీషబీజజ్జుతకమేతత్కావ్యధేన సాధితమ్ ।
 తైలం హన్తి వ్రణాంలేపాచ్చిరకాలభవానపి ॥ ౧,౧౯౨.౪౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ద్విసవత్యధిక శతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౩

హరిరువాచ ।

పలాణ్ణజీరకే కుప్తమశ్వగన్ధాజమోదకమ్ ।
 వచా త్రికటుకజ్జైవ లవణం చూర్ణముత్తమమ్ ॥ ౧,౧౯౩.౧॥

బ్రాహ్మీర్షైర్నావితజ్జు సర్పిర్మధుసమన్వితమ్ ।
 సప్తాహం భక్షితం కుర్యాన్నిర్మలాజ్చ మతిం పరామ్ ॥ ౧,౧౯౩.౨॥

సిద్ధార్థకం వచా హింజు కరజ్జాం దేవదారు చ ।
 మజ్జీష్ఠా త్రిఫలా విశ్వం శిరీషో రజనీద్వయమ్ ॥ ౧,౧౯౩.౩॥

ప్రియంజునిమ్బత్రికటు గోమూత్రేణైవ ఘర్షితమ్ ।
 నసయమాలేపనజ్జైవ తథా చోద్వర్తనం హితమ్ ॥ ౧,౧౯౩.౪॥

అపస్మారవిషోన్మాదశోషాలక్ష్మిజ్వరాపహమ్ ।
 భూతేభ్యశ్చభయం హన్తి రాజద్వారేషు యోజనాత్ ॥ ౧,౧౯౩.౫॥

నిమ్బం కుప్తం హరిద్రే ద్వే శిగ్రు సర్షపజం తథా ।
 దేవదారు పటోలజ్చ ధాన్యం తక్రేణ ఘర్షితమ్ ॥ ౧,౧౯౩.౬॥

దేహం తైలాక్త గాత్రం వై నయేదుద్వర్తనేన చ ।
 పామాః కుష్ఠాని నశ్యేయః కణ్ణాం హన్తి చ నిశ్చితమ్ ॥ ౧,౧౯౩.౭॥

సాముద్రం సైన్ధవం షారో రాజికా లవణం విడమ్ ।
 కటులోహరజ్జైవం త్రివృత్సూరణకం సమమ్ ।

దధిగోమూత్రపయసా మన్దపావకపాచితమ్ ॥ ౧,౧౯౩.౮॥

బలాగ్నివర్ధకం చూర్ణం పిబేదుష్ణేన వారిణా ।
 జీరేఽజీర్ణే తు భుజ్జాతి మాంస్యాదిఘృతముత్తమమ్ ॥ ౧,౧౯౩.౯॥

నాభిశూలం మూత్రశూలం గుల్మప్లీహాభవజ్చ యత్ ।

సర్వశూలహరం చూర్ణం జఠరానలదీపనమ్ ।
 పరిణామసముత్థస్య శూలస్య చ హితం పరమ్ ॥ ౧,౧౯౩.౧౦॥

అభయామలకం ద్రాక్షా పిప్పలీ కణ్ణికారికా ।
 శృంగీ పునర్నవా శుణ్ణీ జగ్ధా కాసం నిహన్తి వై ॥ ౧,౧౯౩.౧౧॥

అభయామలకం ద్రాక్షా పాఠా చైవ విభీతకమ్ ।
 శర్కరాయా సమం చైవ జగ్ధం జ్వరహరం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౩.౧౨॥

త్రిఫలా బదరం ద్రాక్షా పిప్పలీ చ విరేకకృత్ ।
 హరీతకీ సోష్ణానీరలవణఞ్చ విరేకకృత్ ॥ ౧,౧౯౩.౧౩॥

కూర్మమత్స్యశ్వమహిషగోశృగాలాశ్చ వానరాః ।
 విడాలబర్హికాకాశ్చ వరాహోలూకకుక్కుటాః ॥ ౧,౧౯౩.౧౪॥

హంస ఏషాఞ్చ విణ్మూత్రం మాంసం వా రోమ శోణితమ్ ।
 ధూపం దద్యాజ్జ్వరారేభ్య ఉన్మత్తేభ్యశ్చ శాస్తయే ॥ ౧,౧౯౩.౧౫॥

ఏతాన్యోషధజాతాని కఠితాని ఉమాపతే ।
 నిఘ్నన్తి తాశ్చ రోగాంశ్చ వృక్షమిన్ద్రాశనిర్యథా ॥ ౧,౧౯౩.౧౬॥

ఔషధంభగవాన్విష్ణుః సంస్మృతో రోగనుద్భవేత్ ।
 ధ్యాతోఽర్చితః స్తుతో వాపి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౧౯౩.౧౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 త్రినవత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౪

హరిరువాచ ।

సర్వవ్యాధిహరం వక్ష్యే వైష్ణవం కవచం శుభమ్ ।
 యేన రక్షా కృతా శమ్భోర్జిత్యాన్వనపయతః పురా ॥ ౧,౧౯౪.౧॥ శమ్భోర్నాత్ర కార్యా
 విచారణా

ప్రణమ్య దేవమీశానమజం నిత్యమనామయమ్ ।
 దేవం సర్వేశ్వరం విష్ణుం సర్వవ్యాపి నమవ్యయమ్ ॥ ౧,౧౯౪.౨॥

బద్నామ్యహం ప్రతిసరం నమస్కృత్య జనార్దనమ్ । ప్రతీకారం
 ఆమోఘాప్రతిమం సర్వం సర్వదుఃఖనివారణమ్ ॥ ౧,౧౯౪.౩॥

విష్ణుర్మామగ్రతః పాతు కృష్ణో రక్షతు పృష్ఠతః ।

హరిర్మే రక్షతు శిరో హృదయఞ్చ జనార్దనః ॥ ౧,౧౯౪.౪॥

మనో మమ హృషీకేశో జిహ్వం రక్షతు కేశవః ।

ప్రాతు నేత్రే హనుదేవః శ్రోత్రే సక్కుర్షణో విభుః ॥ ౧,౧౯౪.౫॥

ప్రద్యుమ్నః పాతు మే పూణమనిరుద్ధస్తు చర్మ చ ।

వనమాళీ గలస్యాన్తం శ్రీవత్సో రక్షతామధః ॥ ౧,౧౯౪.౬॥

పార్శ్వం రక్షతు మే చక్రం వామం దైత్యనివారణమ్ ।

దక్షిణస్తు గదాదేవీ సర్వాసురనివారిణీ ॥ ౧,౧౯౪.౭॥

ఉదరం ముసలం పాతు పృష్ఠం మే పాతు లాఙ్గలమ్ ।

ఊర్ధ్వం రక్షతు మే శార్ఙ్గం జఙ్ఘే రక్షతు నన్దకః ॥ ౧,౧౯౪.౮॥

పార్శ్వ రక్షతు శఙ్ఖశ్చ పద్మం మే చరణాపుభౌ ।

సర్వకార్యార్థసిద్ధ్యర్థం పాతు మాం గరుడః సదా ॥ ౧,౧౯౪.౯॥

వరాహో రక్షతు జలే విషమేషు చ వామనః ।

అటవ్యాం నారసింహశ్చ సర్వతః పాతు కేశవః ॥ ౧,౧౯౪.౧౦॥

హిరణ్యగర్భో భగవాన్హిరణ్యం మే ప్రయచ్ఛతు ।

సాఙ్ఖ్యాచార్యస్తు కపిలో ధాతుసామ్యం కరోతు మే ॥ ౧,౧౯౪.౧౧॥

శ్వేతద్వీపనివాసీ చ శ్వేతద్వీపం నయత్వజః ।

సర్వాన్నాదయతాం శత్రూన్మధుకైటభమర్దనః ॥ ౧,౧౯౪.౧౨॥ సూదనః

సదాకర్షతు విష్ణుశ్చ కిల్బిషం మమ విగ్రహాత్ ।

హంసో మత్స్యస్తథా కూర్మః పాతు మాం సర్వతో దిశమ్ ॥ ౧,౧౯౪.౧౩॥

త్రివిక్రమస్తు మే దేవః సర్వపాపాని కృన్తతు । సర్వపాపాన్నిగృహ్ణతు

తథా నారాయణో దేవో బుద్ధిం పాలయతాం మమ ॥ ౧,౧౯౪.౧౪॥

శేషో మే నిర్మలం జ్ఞానం కరోత్స్వజ్ఞాననాశనమ్ ।

వడవాముఖో నాశయతాం కల్మషం యత్కృతం మయా ॥ ౧,౧౯౪.౧౫॥

పద్భ్యాం దదాతు పరమం సుఖం మూర్ధ్ని మమ ప్రభుః ।

దత్తాత్రేయః ప్రకురుతాం సపుత్రపశుబాన్ధవమ్ ॥ ౧,౧౯౪.౧౬॥ దత్తాత్రేయః కలయతు

సర్వానరీన్నాశయతు రామః పరశునా మమ ।

రక్షోఘ్నుస్తు దశరథిః పాతు నిత్యం మహాభుజః ॥ ౧,౧౯౪.౧౭॥

శత్రూన్వలేన మే హన్యాద్రమో యాదవనన్దనః ।
 ప్రలమ్భకేశిచాణూరపూతనాకంసనాశనః ।
 కృష్ణస్య యో బాలభావః స మే కామాన్ప్రయచ్ఛతు ॥ ౧,౧౯౪.౧౮ ॥
 అన్ధకారతమోఘోరం పురుషం కృష్ణపిఙ్గలమ్ ।
 పశ్యామి భయనస్త్రస్తః పాశహస్తమివాన్తకమ్ ॥ ౧,౧౯౪.౧౯ ॥
 తతోఽహం పుణ్డరీకాక్షమమ్యుతం శరణం గతః ।
 ధన్యోఽహం నిర్భయో నిత్యం యస్య మే భగవాన్స్వరిః ॥ ౧,౧౯౪.౨౦ ॥
 ధ్యాత్వా నారాయణం దేవం సర్వోపద్రవనాశనమ్ ।
 వైష్ణవం కవచం బద్ధ్వా విచరామి మహీతలే ॥ ౧,౧౯౪.౨౧ ॥
 అప్రథ్యోఽస్మి భూతానాం సర్వదేవమయో హ్యహమ్ ।
 స్మరణాద్దేవదేవస్య విష్ణోరమితతేజసః ॥ ౧,౧౯౪.౨౨ ॥
 సిద్ధిర్భవతు మే నిత్యం యథా మన్తముదాహృతమ్ ।
 యో మాం పశ్యతి చక్షుర్భ్యాం యశ్చుః పశ్యామి చక్షుషా ।
 సర్వేషాం పాపదుష్టానాం విష్ణుర్భధ్నాతు చక్షుషీ ॥ ౧,౧౯౪.౨౩ ॥
 వాసుదేవస్య యచ్ఛక్రం తస్య చక్రస్య యే త్వరాః ।
 తే హి ఛిన్దన్తు పాపాన్మే మమ హింసన్తు హింసకాన్ ॥ ౧,౧౯౪.౨౪ ॥ పాపాని
 రాక్షసేషు పిశాచేషు కాన్తారేష్వటవీషు చ ।
 వివాదే రాజమార్గేషు ద్యూతేషు కలహేషు చ ॥ ౧,౧౯౪.౨౫ ॥
 నదీసన్తారణే ఘోరే సమ్ప్రాప్తే ప్రాణసంశయే ।
 అగ్నిచౌరనిపాతేషు సర్వగ్రహనివారణే ॥ ౧,౧౯౪.౨౬ ॥
 విద్యుత్సర్పవిషోద్వేగే రోగే వై విఘ్నసంకృతే ।
 జప్యమేతజ్జపేన్నిత్యం శరీరే భయమాగతే ॥ ౧,౧౯౪.౨౭ ॥
 ఆయం భగవతో మన్త్రో మన్త్రాణాం పరమో మహాన్ ।
 విఖ్యాతం కవచం గుహ్యం సర్వపాపప్రణాశనమ్ ।
 స్వమాయాకృతినిర్మాణం కల్పాన్తగహనం మహత్ ॥ ౧,౧౯౪.౨౮ ॥
 ఓం అనాద్యన్త జగద్బీజ పద్మనాభ నమోఽస్తు తే ।
 ఓం కాలాయ స్వాహా । ఓం కాలపురుషాయ స్వాహా । ఓం కృష్ణాయ స్వాహా ।

ఓం కృష్ణరూపాయ స్వాహా । ఓం చణ్డాయ స్వాహా । ఓం చణ్డరూపాయ స్వాహా ।
 ఓం ప్రచణ్డాయ స్వాహా । ఓం ప్రచణ్డరూపాయ స్వాహా । ఓం సర్వాయ స్వాహా ।
 ఓం సర్వరూపాయ స్వాహా । ఓం నమో భువనేశాయ త్రిలోకధాత్రే ఇహ విటి
 సివిటి సివిటి స్వాహా । ఓం నమః ఆయోభేతయే యే యే సంజ్ఞాపయ var సంజ్ఞాయాపాత్ర
 దైత్యదానవయక్షరాక్షసభూతపిశాచకూష్మాణ్డాంతాపస్మారకచ్చర్దనదుర్ధరాణా-
 మేకాహికద్యౌహికత్ర్యాహికచాతుర్థిక మౌహూర్తికదినజ్వరరాత్రిజ్వరసన్ధ్యాజ్వరసర్వజ్వరాదీనాం
 లూతాకీటకణ్ణకపూతనాభుజ్జస్థావరజ్జమవిషాదీనామిదం శరీరం
 మమ పథ్యం త్వం కురు స్ఫుట స్ఫుట స్ఫుట ప్రకోట లఫట
 వికటదంప్ర్యః పూర్వతో రక్షతు ।
 ఓం హై హై హై హై దినకర్పహస్తకాలసమాహతో జయ పశ్చిమతో రక్ష ।
 ఓం నివి నివి ప్రదీప్తజ్వలనజ్వాలాకార మహాకపిల ఉత్తరతో రక్ష ।
 ఓం విలి విలి మిలి మిలి గరుడి గరుడి గౌరీగొన్ధారీవిషమోహవిషమవిషమాం
 మహోహయతు స్వాహా దక్షిణతో రక్ష ।
 మాం పశ్య సర్వభూతభయోపద్రవేభ్యో రక్ష రక్ష జయ జయ
 విజయ తేన హీయతే రిపుత్రాసాహజ్క్రౌతవాద్యతోభయ రుదయ వోభయోభయం
 దిశతు మ్యతః తదుదరమఖిలం విశన్తు
 యుగపరివర్తనహస్తసంజ్ఞేయోస్తమలమివ ప్రవిశన్తి రశ్మయః ।
 వాసుదేవసంజ్కర్షణప్రద్యుమ్నశాచినిరుద్ధకః ।
 సర్వజ్వరాన్మమ ఘ్నన్తు విష్ణుర్నారాయణో హరిః ॥ ౧,౧౯౪.౨౯ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వైష్ణవకవచకథనం నామ చతుర్వవతుత్తరశతతమోధ్యాయః ॥

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౫

హరిరువాచ ।

సల్వకామప్రదాం విద్యాం సప్తరాత్రేణ తాం శ్ంణు ।

నమస్తుభ్యం భగవతే వాసుదేవాయ ధీమహి ॥ ౧,౧౯౫.౧॥

ప్రద్యుమ్నాయానిరుద్ధాయ నమః సంకర్షణాయ చ ।

నమో విజ్ఞానమాత్రాయ పరమానందమూర్తయే ॥ ౧,౧౯౫.౨॥

ఆత్మారామాయ శాన్తాయ నివృత్తద్వైతదృష్టయే ।

త్వద్రూపాణి చ సర్వాణి తస్మాత్తుభ్యం నమో నమః ॥ ౧,౧౯౫.3॥

హృషీకేశాయ మహతే నమస్తేనననమూర్తయే ।
 యస్మిన్నిదం యత్యైతత్తిష్ఠత్యగ్రేపి జాయతే ॥ ౧,౧౯౫.౪॥

మృన్మయాం వహసి ఙ్గోణీం తస్మై తే బ్రహ్మణే నమః ।
 యన్న స్పృశన్తి న విదుః మనోబుద్ధీన్ద్రియాసవః ।
 అన్తర్పహిన్త్వం చరసి వ్యోమతుల్యం నమామ్యహమ్ ॥ ౧,౧౯౫.౫॥

ఓం నమో భగవతే మహాపురాషాయ మహాభూతపతయే సకలసత్త్వభావిప్రీడని-
 కరకమలరేణూత్పలనిభధర్మాఖ్యవిద్యయా? చరణారవిన్దయుగల పరమేష్ఠిన్నమస్తే ।
 అవాప విద్యాధరతాం చిత్రకేతోశ్చ విద్యయా ॥ ౧,౧౯౫.౬॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాక్యే ఆచారకాణ్డే
 పంచనవత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౬

హరిరువాచ ।
 అవాప జప్త్వా చేన్ద్రత్వం విష్ణుధర్మాఖ్యవిద్యయా ।
 సర్వాఞ్చత్రాన్వినిర్జిత్య తాఞ్చ వక్ష్యే మహేశ్వర ॥ ౧,౧౯౬.౧॥

పాదయోర్జానునోరూర్వోద్వరుదరే హృద్యథోరసి ।
 ముఖే శిరస్యానుపూర్వమోఙ్కా రాదీని విన్యసేత్ ॥ ౧,౧౯౬.౨॥

నమో నారాయణాయేతి విపర్యాసమథాపి చ ।
 కరన్యాసం తతః కుర్యాద్ద్వాదక్షరవిద్యయా ॥ ౧,౧౯౬.౩॥

ప్రణవాదియకారాన్తమగ్గుల్యం గుప్తపర్వసు ।
 న్యసేద్ధృదయ ఓఙ్కారం మనుం మూర్ధ్ని సమస్తకమ్ ॥ ౧,౧౯౬.౪॥

ఓఙ్కారస్తు భ్రువోర్మధ్యే శికానేత్రాదిమూర్ధతః ।
 ఓం విష్ణవే ఇతి ఇమం మన్తన్యాసముదీరయేత్ ॥ ౧,౧౯౬.౫॥

ఆత్మానం పరమం ధ్యాయేచ్ఛేషం యచ్ఛక్తిభిరుతమ్ ।
 మమ రక్షాం హరిః కుర్యాన్మతస్యమూర్తిర్జలేఽవతు ॥ ౧,౧౯౬.౬॥

త్రివిక్రమస్తథాకాశే స్థలే రక్షతు వామనః ।
 అటవ్యాం నరసింహస్తు రామో రక్షతు పర్వతే ॥ ౧,౧౯౬.౭॥

భూమౌ రక్షతు వారాహౌ వ్యోమ్ని నారాయణోఽవతు ।

కర్మబన్ధాచ్చ కపిలో దత్తో రోగాచ్చ రక్షతు ॥ ౧,౧౯౬.౮ ॥
 హయగ్రీవో దేవతాభ్యః కుమారో మకరధ్వజాత్ ।
 నారదోఽన్యార్చనాద్దేవః కూర్మో వై నైరృతే సదా ॥ ౧,౧౯౬.౯ ॥
 ధన్వన్తీరశ్చాపథ్యాచ్చ నాగః క్రోధవశాత్కిల ।
 యజ్ఞో రోగాత్సమస్తాచ్చ వ్యాసోఽజ్ఞానాచ్చ రక్షతు ॥ ౧,౧౯౬.౧౦ ॥
 బుద్ధః పాషణ్డసంఘాతాత్కల్కీ రక్షతు కల్మషాత్ ।
 పాయాన్మధ్యన్ధినే విష్ణుః ప్రాతర్నారాయణోఽవతు ॥ ౧,౧౯౬.౧౧ ॥
 మధుహా చాపరాహ్నే చ సాయం రక్షతు మాధవః ।
 హృషీకేశః ప్రదోషేఽవ్యాత్ప్రత్యూషేఽవ్యాజ్జనార్దనః ॥ ౧,౧౯౬.౧౨ ॥
 శ్రీధరోఽవ్యాదర్ధరాత్రే పద్మనాభో నిశీధకే ।
 చక్రకౌమోదకీబాణా ఘ్నుస్తు శత్రూంశ్చ రాక్షసాన్ ॥ ౧,౧౯౬.౧౩ ॥
 శఙ్ఖః పద్మం చ శత్రుభ్యః శార్ఙ్గం వై గరుడస్తథా ।
 బుద్ధీన్ద్రియమనః ప్రాణాన్నాస్తు పార్శ్వవిభూషణః ॥ ౧,౧౯౬.౧౪ ॥
 శేషః సర్పస్వరూపశ్చ సదా సర్వత్ర పాతు మామ్ ।
 విదిక్షు దిక్షు చ సదా నారసింహశ్చ రక్షతు ॥ ౧,౧౯౬.౧౫ ॥
 ఏతద్ధారయమాణశ్చ యం యం పశ్యతి చక్షుషా ।
 స వశీ స్యాద్విపాప్యా చ రోగముక్తో దివం వ్రజేత్ ॥ ౧,౧౯౬.౧౬ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 షణ్ణవత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౬

ధన్వన్తీరీరువాచ ।

గారుడం సమ్ప్రవక్ష్యామి గరుడేన హ్యుదీరితమ్ ।
 కశ్యపాయ సుమిత్రేణ విషహృద్యేన గారుడః ॥ ౧,౧౯౬.౧ ॥
 పృథివ్యాపస్తథా తేజో వాయురాకాశమేవచ ।
 ఉత్థ్యాదిష్వేవ వర్గాశ్చ హ్యేతే వై మణ్డలాధిపాః ॥ ౧,౧౯౬.౨ ॥
 పంచుతత్త్వే స్థితా దేవాః ప్రాప్యన్తే విష్ణుసేవకైః ।
 దీర్ఘస్వరవిభిన్నాశ్చ నపుంసకవివర్జితాః ॥ ౧,౧౯౬.౩ ॥

సషడఙ్గః శివః ప్రోక్తో హృద్భిరశ్చ శిఖా క్రమాత్ |
 కవచం నేత్రమస్త్రం స్యాన్వ్యాసః స్వస్థలసంస్థితిః || ౧,౧౯౭.౪ ||
 సర్వసిద్ధిప్రదస్యాన్వే కాలవహ్నిర ధోఽనిలః |
 షష్ఠస్వరసమాయుక్తమర్థేస్తుసంయుతం పరమ్ || ౧,౧౯౭.౫ ||
 పరాపరవిభిన్నాశ్చ శివస్యోర్ధ్వాధ ఈరితాః |
 రేఫేణాఙ్గేషు సర్వత్ర న్యాసం కుర్యాద్యథావిధి || ౧,౧౯౭.౬ ||
 హృద్ది పాణితతే దేహే కర్ణే నేత్రే కరోతి చ |
 జపాత్తు సర్వసిద్ధిః స్యాచ్ఛతుర్వక్త్రసమాయుతామ్ || ౧,౧౯౭.౭ ||
 చతురశ్రాం సువిస్తారం పీతవర్ణాస్తు చిన్తయేత్ |
 పృథివీం చేన్ద్రదేవత్యాం మధ్యే వరుణమణ్డలమ్ || ౧,౧౯౭.౮ ||
 మధ్యే పద్మం తథాయుక్తమర్థచన్ద్రం సుశీతలమ్ |
 ఇన్ద్రసీలద్యుతిం సౌమ్యమథవాగ్నీయమణ్డలమ్ || ౧,౧౯౭.౯ ||
 త్రికోణం స్వస్థికైర్ద్యుక్తం జ్వాలామా లానలం స్మరేత్ |
 భిన్నాఙ్గాననిభాకారం స్వవృత్తం బిన్దుభూషితమ్ || ౧,౧౯౭.౧౦ ||
 క్షీరోర్మీసదృశాకారం శుద్ధస్ఫటికవర్చసమ్ |
 ప్లావయన్తం జగత్సర్వం వ్యోమామృతమనుంస్మరేత్ || ౧,౧౯౭.౧౧ ||
 వాసుకిః శఙ్ఖపాలశ్చ స్థితౌ పార్థివమణ్డలే |
 కర్కోటః పద్మనాభశ్చ వారుణే తౌ వ్యవస్థితౌ || ౧,౧౯౭.౧౨ ||
 ఆగ్నేయే చాపి కులికస్తక్షశ్చైవ మహాబ్జకౌ |
 వాయుమణ్డలసంస్థౌ చ షణ్చ భూతాని విన్యసేత్ || ౧,౧౯౭.౧౩ ||
 ఆఙ్గష్ఠాదికనిష్ఠాన్తమనులోమవిలోమతః |
 పర్వసన్నిషు చ న్యస్యా జయా చ విజయా తథా || ౧,౧౯౭.౧౪ ||
 ఆస్యాదిస్వపురస్థానే న్యస్యాచ్ఛివపడఙ్గకమ్ |
 కనిష్ఠాదౌ హృదాదౌ చ శిఖాయాం కరయోర్న్యసేత్ || ౧,౧౯౭.౧౫ ||
 వ్యాపకస్తు తత్త్వపూర్వం క్రమాదఙ్గులిపర్వసు |
 భూతానాఙ్చ పునర్న్యాసః శివాఙ్గాని తథైవ చ || ౧,౧౯౭.౧౬ ||

ప్రణవాదినమశ్చాస్తే నామ్నైవ చ సమన్వితః ।
 సర్వమస్త్రేషు కథితో విధిః స్థాపనపూజనే ॥ ౧,౧౯౭.౧౭॥
 ఆద్యాక్షరం తన్నామ్నశ్చ మస్త్రోఽయం పరికీర్తితః ।
 అష్టానాం నాగజాతీనాం మస్త్రః సాన్నిధ్యకారకః ॥ ౧,౧౯౭.౧౮॥
 ఓం స్వాహా క్రమశ్చైవ పఞ్చభూతపురోగతమ్ ।
 ఏష సాక్షాద్భవేత్తార్క్ష్యః సర్వకర్మప్రసాధకః ॥ ౧,౧౯౭.౧౯॥
 కరన్యాసం స్వరైః కృత్వా శరీరే తు పునర్న్వసేత్ ।
 జ్వలంతం చింతయేత్ప్రాణమాత్మసంశుద్ధికారకమ్ ॥ ౧,౧౯౭.౨౦॥
 బీజస్తు చింతయేత్పశ్చాద్వర్షాంతమమృతాత్మకమ్ ।
 ఏషశ్చాప్యాయనం కృత్వా మూర్ధ్ని సఞ్చన్త్య చాత్మనః ॥ ౧,౧౯౭.౨౧॥
 పృథివీం పాదయోర్ధద్వాత్తప్తకాఞ్చనసప్రభామ్ ।
 ఆశేషభువనాక్ష్రిణాం లోకపాలసమన్వితామ్ ॥ ౧,౧౯౭.౨౨॥
 ఏతాం భగవతీం పృథీష్ం స్వదేహే విన్యసేద్బుధః ।
 శ్యామవర్ణమయం ధ్యాయేత్పృథివీద్విగుణం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౭.౨౩॥
 జ్వాలామాలాకులం దీప్తమాబ్రహ్మభువనాంతకమ్ ।
 నాభిగ్రీవాంతరే న్యస్య త్రికోణం మణ్డలం రవేః ॥ ౧,౧౯౭.౨౪॥
 భిన్నాఞ్జననిభాకారం నిఖిలం వ్యాప్య సంస్థితమ్ ।
 ఆత్మమూర్తిస్థితం ధ్యాయేద్వాయవ్యం తీక్ష్ణమణ్డలమ్ ॥ ౧,౧౯౭.౨౫॥
 సిఖోపరి స్థితం దివ్యం శుద్ధస్ఫటికవర్చసమ్ ।
 అప్రమాణమహావ్యోమవ్యాపకం చామృతోపమమ్ ॥ ౧,౧౯౭.౨౬॥
 భూతన్యాసం పురా కృత్వా నాగానాఞ్చ యథాక్రమమ్ ।
 లకారాంతా బిస్టయంతా మస్త్రా భూతక్రమేణ తు ॥ ౧,౧౯౭.౨౭॥
 శివబీజం తతో దద్వాత్తతో ధ్యాయేచ్చ మణ్డలమ్ ।
 యోయస్య క్రమాఖ్యాతో మణ్డలస్య విచక్షణః ।
 తస్య తచ్చింతయేద్వర్ణం కర్మకాలే విధానవిత్ ॥ ౧,౧౯౭.౨౮॥
 పాదపక్షైస్తథా చఞ్చత్కృష్ణనాగైర్విభూషితమ్ ।
 తార్క్ష్యం ధ్యాయేత్తతో నిత్యం విషే స్థావరజగ్గమే ॥ ౧,౧౯౭.౨౯॥
 గ్రహభూతపిశాచే చ డాకినీయక్షరాక్షసే ।

నాగైర్వివేష్టితం కృత్వా స్వదేహ విన్యసేచ్ఛివమ్ || ౧,౧౯౭.౩౦||
 ద్విధా న్యాసః సమాఖ్యాతో నాగానాం చైవ భూతయోః |
 ఏవం ధ్యాత్వా కర్మ కుర్యాదాత్మతత్త్వాదికం క్రమాత్ || ౧,౧౯౭.౩౧||
 త్రితత్త్వం ప్రథమత్త్వా సివతత్త్వం తతః పరమ్ |
 యథా దేహ తథా దేవే అఙ్గులీనాం చ పర్వసు || ౧,౧౯౭.౩౨||
 దేహే న్యాసం పురా కృత్వా హ్యనులోమవిలోమతః |
 కన్దం నాలం తథా పద్మం ధర్మం ఙ్ఞానాదిమేవ చ || ౧,౧౯౭.౩౩||
 ద్వితీయస్వరసమ్భిన్నం వర్గాన్వేన తు పూజయేత్ |
 శౌమితి కర్ణికామధ్యే మూర్ధ్ని రేఫేణ సంయుతమ్ || ౧,౧౯౭.౩౪||
 అకచటతపయశా వర్గాః పూర్వాదికే న్యసేత్ |
 పత్రాన్తకేసరాన్వే తు ద్వౌ ద్వౌ పూర్వాదికౌ తథా || ౧,౧౯౭.౩౫||
 కేశరే తు స్వరాన్స్యస్యాదీశాన్తాన్లోడశార్చయేత్ |
 వామాద్యాః శక్తయః ప్రోక్తాస్త్రితత్త్వస్తు తతో న్యసేత్ || ౧,౧౯౭.౩౬||
 ఆవాహయేత్తతో మర్ధ్ని శివమఙ్గం తతః పరమ్ |
 కర్ణికాయాం న్యసేద్దేవం సాంగం తత్ర పురః సరమ్ || ౧,౧౯౭.౩౭||
 పృథివీ పశ్చిమే పత్రే ఆపశ్చోత్తరసంస్థితాః |
 తేజస్తు దక్షిణే పత్రే వాయుం పూర్వేణ పూజయేత్ || ౧,౧౯౭.౩౮||
 స్వబీజం మూర్తిరూపస్తు ప్రాగుక్తం పారకల్పయేత్ |
 యం వాయుమూలం నైర్మత్యే రేఫస్త్వనలసంస్థితః || ౧,౧౯౭.౩౯||
 వం చ త్వీశే సదా పూజ్య ఓం హృదిస్థఙ్గా పూజయేత్ |
 తస్మాత్తాన్భూతమాత్రాన్స్తాన్పహిరేవ ప్రపూజయేత్ || ౧,౧౯౭.౪౦||
 శివాఙ్గాని తతః పశ్చాద్ధ్యాత్వా సమ్పూజయేత్తతః |
 ఆగ్నేయ్యాం హృదయం పూజ్య శిర ఈశానగోచరే || ౧,౧౯౭.౪౧||
 నైర్మత్యే తు శిఖాం దద్యాద్వాయవ్యాం కవచం న్యసేత్ |
 అస్త్రస్తు బాహ్యతో దద్యాన్నేత్రముత్తరసంస్థితమ్ || ౧,౧౯౭.౪౨||
 పత్రాగ్రే కర్ణికగ్రే తు బీజాని పరిపూజయేత్ |
 అనంతాదికులీరాంతా అష్టా నాగాః క్రమాత్ఫితాః || ౧,౧౯౭.౪౩||

పూర్వాదికక్రమేణైవ తీర్థపర్యంతమేవ చ ।
 పూజయేచ్ఛ సదా మస్త్రీ విధానేన పృథక్పృథక్ ॥ ౧,౧౯౭.౪౪॥
 హృది పద్మే విధానేన శిలాదౌ దత్తమణ్డలే ।
 ఏతత్కార్యం సముద్దిష్టం నిత్యనైమిత్తికైఽపి చ ॥ ౧,౧౯౭.౪౫॥
 ఆత్మానం చింతయేన్నిత్యం కామరూపం మనోహరమ్ ।
 వ్లావయంతం జగత్సర్వం సృష్టిసంహారకారకమ్ ॥ ౧,౧౯౭.౪౬॥
 జ్ఞానాలామాలాభిరుద్ధీప్తం ఆబ్రహ్మభువనాంతకమ్ ।
 దశబాహుం చతుర్వక్త్రం పిణ్డౌక్షం శూలపాణినమ్ ॥ ౧,౧౯౭.౪౭॥
 దంష్ట్రాకరాలమత్యుగ్రం త్రినేత్రం శశిశేఖరమ్ ।
 ఖైరవస్తు సృరేత్సిద్ధ్యై గరుడం సర్వకర్మసు ॥ ౧,౧౯౭.౪౮॥
 నాగానాం నాశనార్థాయ గరుడం భీమభీషణమ్ ।
 పాదౌ పాతాలం సంస్థౌ చ దిశః పక్షాస్తు సంశ్రితాః ॥ ౧,౧౯౭.౪౯॥
 సప్త స్వర్గా ఉరసి చ బ్రహ్మాణ్డం కణ్డమాశ్రితమ్ ।
 పూర్వాదీశానపర్యంతం శిరస్తస్య విచింతయేత్ ॥ ౧,౧౯౭.౫౦॥
 సదాశివశిఖాస్తస్థం శక్తిత్రితయమేవ చ ।
 పరాత్పరం శివం సాక్షాత్కార్యం భువననాయకమ్ ॥ ౧,౧౯౭.౫౧॥
 త్రినేత్రముగ్రరూపఞ్చ విషనాగక్షయజ్కరమ్ ।
 గ్రసనం భీమవక్త్రం చ గరుడం మస్త్రవిగ్రహమ్ ॥ ౧,౧౯౭.౫౨॥
 కాలాగ్నిమివ దీప్తం చ చింతయేత్సర్వకర్మసు ।
 ఏవం న్యాసవిధిం కృత్వా యద్యన్మనసి చింతయేత్ ॥ ౧,౧౯౭.౫౩॥
 తత్తదేవ భవేత్సాధ్యం నరో వై గరుడాయతే ।
 ప్రేతా భూతాస్తథా యక్షా నాగా గన్ధర్వరాక్షసాః ।
 దర్శనాత్తస్య నశ్యన్తి జ్వరాశ్చాతుర్థికాదయః ॥ ౧,౧౯౭.౫౪॥
 ధన్వన్తరీరువాచ ।
 ఏవం స గరుడం ప్రోచే గరుడః కశ్యపాయ చ ।
 మహేశ్వరో యథా గౌరీం ప్రాహ విద్యాం తథా శృణు ॥ ౧,౧౯౭.౫౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 సప్తనవత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౮

భైరవ ఉవాచ ।

నిత్యక్లిన్నామథో వక్ష్యే త్రిపురాం భుక్తిముక్తిదామ్ ।

ఓం హ్రీం ఆగచ్ఛ దేవి ఐం హ్రీం హ్రీం రేఖాకారణమ్ ।

ఓం హ్రీం క్లేదిసీ భం నమః మదనక్షోభిణా తథా ।

ఐ యం యం క్రీం వా గుణరేఖయా హ్రీం మదనాస్తరే చ ।

ఐం హ్రీం హ్రీం చ నిరంజనా వాగతి మదనాస్తరేఖే ఖనేత్రావలీతి చ ।

వేగవతి మహాప్రేతాసనాయ చ పూజయేత్ ।

ఓం హ్రీం క్రైం వైం క్రైం నిత్యం మదద్రవే క్రీం నమః ।

ఐం హ్రీం త్రిపురాయై నమః ।

ఓం హ్రీం క్రీం పశ్చిమవక్త్రం ఓం ఐం హ్రీం హ్రీం చ తథోత్తరమ్ ।

ఐం హ్రీం దక్షిణమూర్ధ్వంవక్త్రం తు పశ్చిమమ్ ।

ఓం హ్రీం పాశాయ క్రీం అఙ్కుశాయ ఐం కపాలాయ నమః ।

ఆద్యం భయం ఐం హ్రీం చ తథా శిరః తథా శిఖాయై కవచే ।

ఐం హ్రీం క్రీం అస్త్రాయఫట్ ॥ ౧,౧౯౮.౧॥

పూర్వే కామరూపాయ ఆసితాఙ్గాయ భైరవాయ నమో బ్రహ్మణ్యై ।

దక్షిణే చై కన్ధాయ వై నమః రురుభైవాయ మాహేశ్వర్యా వా ఆవాహయేత్ ॥

౧,౧౯౮.౨॥

తథా పశ్చిమే చణ్డాయ వై నమః ।

కౌమార్యై చోత్తరే చోల్కాయ క్రోధాయ నమః వైష్ణవ్యై ॥ ౧,౧౯౮.౩॥

అగ్నికోణే అఘోరామోన్మత్తభైరవాయేతి వారాహ్యై ।

రక్షః కోణే సారాయ కపాలినే భైరవాయ మాహేశ్వర్యై ॥ ౧,౧౯౮.౪॥

వాయుకోణే జాలస్థరాయ భీషణాయ భైరవాయ చాముఙ్డాయై ।

ఈశకోణకే వటుకాయ సంహారఙ్చుణ్డికాఙ్చ ప్రపూజయేత్ ॥ ౧,౧౯౮.౫॥

రతిప్రీతికామదేవాస్పృఙ్చుబాణాన్యజేదథ ।

ధ్యానార్చనాఙ్జప్యహోమాద్దేవీ సిద్ధా చ సర్వదా ॥ ౧,౧౯౮.౬॥

నిత్యా చ త్రిపురా వ్యాధిం హన్యాఙ్జ్వాలాముఖీక్రమాత్ ।

ఙ్జ్వాలాముఖీక్రమం వక్ష్యే సా పూజ్యా మధ్యతః శుభా ॥ ౧,౧౯౮.౭॥

నిత్యారుణా మదనాతురా మహామోహా ప్రకృత్యపి ।
 మహేంద్రాణీ చ కలనాకర్షణీ భారతీ తథా ॥ ౧,౧౯౮.౮॥
 బ్రహ్మాణీ చైవ మాహేశీ కౌమారీ వైష్ణవీ తథా ।
 వారాహీ చైవ మాహేంద్రీ చాముణ్ణా చాపరాజితా ॥ ౧,౧౯౮.౯॥
 విజయా చాజితా చైవమోహినీ త్వరితా తథా ।
 స్రమిభినీ జృమిభిణీ పూజ్యా కాలికా పద్మబాహ్యతః ।
 జ్వాలాముఖీక్రమం చార్చేద్విషాదిహరణం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౮.౧౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 అష్టనవత్యధికతతమోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯౯

భైరవ ఉవాచ ।

అథ చూడామణిం వక్ష్యే శుభాశుభవిశుద్ధయే ।
 సూర్యం దేవీం గణం సోమ స్మృత్వా తు విలిఖేన్నరః ॥ ౧,౧౯౯.౧॥
 త్రిరేఖా గోమూర్తికాభా అథవా ప్రశ్రవాక్యతః ।
 దిశస్థానప్రసూతో వా ధ్వజాదీనణయేత్కృమాత్ ॥ ౧,౧౯౯.౨॥
 ధ్వజో ధూమోఽథ సింహశ్చ శ్వా వృషః ఖరదన్తినౌ ।
 ధ్వజ్జిశ్చ అష్టమో జ్ఞేయో నామ మన్తైశ్చ తాన్వ్యసేత్ ॥ ౧,౧౯౯.౩॥
 ధ్వజస్థానే ధ్వజం దృష్ట్వా రాజ్యచింతాధనాదికమ్ ।
 ధ్వజస్థానే స్థితో ధూమ్రో ధాతుచింతా చ లాభకృత్ ॥ ౧,౧౯౯.౪॥
 ధ్వజస్థానే స్థితే సింహే ధనలాభాదికం భవేత్ ।
 స్థితే శునిధ్వజస్థానే దాసీచింతాసుఖాదికమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౫॥
 ధ్వజస్థానే వృషం దృష్ట్వా స్థానచింతా చ లాభకమ్ ।
 ధ్వజస్థానే ఖరం దృష్ట్వా దుఃఖక్లేశాదికం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౯.౬॥
 ధ్వజస్థానే గజం దృష్ట్వా స్థానచింతాజయాదికమ్ ।
 ధ్వజస్థానే తథా ధ్వజ్జే క్లేశచింతా ధనక్షయః ॥ ౧,౧౯౯.౭॥
 ధూమ్రస్థానే ధ్వజం దృష్ట్వా పూర్వం దుఃఖం తతో ధనమ్ ।
 ధూమ్రే ధూమ్రం తథా దృష్ట్వా కలిదుఃఖాదికం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౯.౮॥

ధూమ్రస్థానే స్థితే సింహే మనశ్చిన్తాధనాదికమ్ ।
 ధూమ్రస్థానే శుని స్థితే జయలాభాదికం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౯.౯॥
 ధూమ్రస్థానే వృషం దృష్ట్వా నారీగోఽశ్వధనాదికమ్ ।
 ధూమ్రస్థానే ఖరం దృష్ట్వా వ్యాధిశ్చాపి ధనక్షయః ॥ ౧,౧౯౯.౧౦॥
 ధూమ్రస్థానే గజే దృష్టే రాజ్యలాభజయాదికమ్ ।
 ధూమ్రస్థానే స్థితే ధ్వాజ్ఞే ధనరాజ్యవినాశనమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౧౧॥
 సింహస్థానే ధ్వజం దృష్ట్వా రాజ్యలాభాది నిర్దిశేత్ ।
 సింహస్థానే స్థితే ధూమ్రే కన్యాప్రాప్తిర్ధనాదికమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౧౨॥
 సింహస్థానే స్థితే సింహే జయో మిత్రసమాగమః ।
 కాలేయకే సింహగతే స్త్రీచిన్తా గ్రామలాభకమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౧౩॥
 సింహ స్థానే వృషం దృష్ట్వా గృహక్షేత్రార్థలాభకమ్ ।
 సింహస్థానే గజం దృష్ట్వా గ్రామస్వామిత్యమేవ చ ॥ ౧,౧౯౯.౧౪॥
 సింహస్థానే గజం దృష్ట్వా ఆరోగ్యాయః సుఖాదికమ్ ।
 సింహస్థానేస్థితే ధ్వాజ్ఞే కన్యాధాన్యగుణాదికమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౧౫॥
 శునః స్థానే ధ్వజం దృష్ట్వా స్థానచిన్తాసుఖాదికమ్ ।
 శునః స్థానే స్థితే ధూమ్రే కలహం కార్యనాశనమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౧౬॥
 శునః స్థాన స్థితే సింహే కార్యాసిద్ధిర్భవిష్యతి ।
 స్థితే శుని శునః స్థానే ధననాశో భవిష్యతి ॥ ౧,౧౯౯.౧౭॥
 శునః స్థానే వృషం దృష్ట్వా రోగీ రోగాద్వి ముచ్యతే ।
 శునః స్థానే ఖరం దృష్ట్వా కలహస్య భయం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౯.౧౮॥
 శునః స్థానే గజం దృష్ట్వా పుత్రభార్యాసమాగమః ।
 శ్వస్థానే చ స్థితే ధ్వాజ్ఞే పీడాస్యాత్కులనాశనమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౧౯॥
 వృషస్థానే ధ్వజం దృష్ట్వా రాజపూజాసుఖాదికమ్ ।
 వృషస్థానే స్థితే ధూమ్రే రాజపూజాసుఖాదికమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౨౦॥
 వృషస్థానే స్థితే సింహే సౌభాగ్యశ్చ ధనాదికమ్ ।
 స్థితే శుని వృషస్థానే బలశ్రీకామ ఈరితః ॥ ౧,౧౯౯.౨౧॥

వృషస్థానే వృషం దృష్ట్వా కీర్తితుష్టిసుఖాదికమ్ ।
 వృషస్థానే ఖరం దృష్ట్వా మహాలాభాదికం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౯.౨౨॥
 వృషస్థానే గజం దృష్ట్వా స్త్రీగజాదిసమాగమః ।
 వృషస్థానే స్థితే ధ్వాజ్ఞే స్థానమానసమాగమః ॥ ౧,౧౯౯.౨౩॥
 ఖరస్థానే ధ్వజం దృష్ట్వా రోగశోకాదికం భవేత్ ।
 ఖరస్థానే స్థితే ధూమ్రే తస్కరాదిభయం భవేత్ ॥ ౧,౧౯౯.౨౪॥
 ఖరస్థానే స్థితే సింహ పూజాశ్రీవిజయాదికమ్ ।
 స్థితే శునిఖరస్థానే సంతాపధననాశనమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౨౫॥
 ఖరస్థానే వృషం దృష్ట్వా సుఖం ప్రియసమాగమః ।
 ఖరస్థానే ఖరం దృష్ట్వా దుఃఖీపీడాది నిర్దిశేత్ ॥ ౧,౧౯౯.౨౬॥
 ఖరస్థానే గజం దృష్ట్వా సుఖపుత్రాదికం భవేత్ ।
 ఖరస్థానే స్థితే ధ్వాజ్ఞే కలహో వ్యాధిరేవ చ ॥ ౧,౧౯౯.౨౭॥
 గజస్థానే ధ్వజం దృష్ట్వా స్త్రీజయశ్రీసుఖాదికమ్ ।
 గజస్థానేస్థితే ధూమ్రే ధనధాన్యసమాగమః ॥ ౧,౧౯౯.౨౮॥
 గజస్థానే స్థితే సింహ జయసిద్ధిసమాగమః ।
 స్థితే శుని గజస్థానే ఆరోగ్యం సుఖసంపదః ॥ ౧,౧౯౯.౨౯॥
 గజస్థానే వృషం దృష్ట్వా రాజమానధనాదికమ్ ।
 గజస్థానే ఖరం దృష్ట్వా పూర్వం దుఃఖం తతః సుఖమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౩౦॥
 గజస్థానే గజం దృష్ట్వా క్షేత్రధాన్యసుఖాదికమ్ ।
 గజస్థానేస్థితే ధ్వాజ్ఞే ధనధాన్యసమాగమః ॥ ౧,౧౯౯.౩౧॥
 ధ్వాజ్ఞస్థానే ధ్వజం దృష్ట్వా కార్యనాశో భవిష్యతి ।
 ధ్వాజ్ఞస్థానే స్థితే ధూమ్రే కలిదుఃఖం గమిష్యతి ॥ ౧,౧౯౯.౩౨॥
 ధ్వాజ్ఞస్థానే స్థితే సింహ విగ్రహో దుఃఖమేవ చ ।
 ధ్వాజ్ఞస్థానే స్థితే శావనే గృహభగ్నభయాదికమ్ ॥ ౧,౧౯౯.౩౩॥
 ధ్వాజ్ఞస్థానే వృషం దృష్ట్వా స్థానభ్రంశభయాదికమ్ ।
 ధ్వాజ్ఞస్థానే ఖరం దృష్ట్వా ధననాశపరాజయౌ ॥ ౧,౧౯౯.౩౪॥

ధ్వాఙ్కస్థానే గజం దృష్ట్వా ధనకీర్త్యాదికం భవేత్ |

ధ్వాఙ్కస్థానే స్థితే ధ్వాఙ్కే విదేశగమనాదికమ్ || ౧,౧౯౯.౩౫||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
నవనవత్యధికశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦౦

భైరవ ఉవాచ |

వక్ష్యే వాయుజయం దేవి జయా జయవిదేశకమ్ |

వాయుగ్నిజలశక్రాఖ్యం మఙ్గలానాఞ్చతుష్టయమ్ || ౧,౨౦౦.౧||

వామదక్షిణసంస్థశ్చ వాయుశ్చ బహులో భవేత్ |

ఊర్ధ్వవాహీ భవేదగ్నిరధస్తు వరుణో భవేత్ || ౧,౨౦౦.౨||

మహేస్థో మధ్యసంస్థస్తు శుక్లపక్షే తు వామగః |

కృష్ణపక్షే దక్షిణగ ఉదయస్య త్ర్యహస్త్వహమ్ || ౧,౨౦౦.౩||

వహేత్ప్రతిపదాద్యే చ విపరీతే భవేన్నతిః |

ఉదయః సూర్యమార్గేణ చన్యేణాస్తమయో యది || ౧,౨౦౦.౪||

వర్ధన్తే గుణసంఘాతా అన్యథా విఘ్నమౌచితమ్ |

సంక్రాన్త్యః షోడశప్రోక్తా దివా రాత్రౌ వరాననే || ౧,౨౦౦.౫||

యదా చ సంక్రమేద్వాయురర్ధార్ధప్రహరే స్థితః |

స్వాస్థ్యాహానిస్తదా జ్ఞేయా వాయుర్భ్రమతి దేహిషు || ౧,౨౦౦.౬||

దక్షిణే చ పుటే వాయుర్హితో భోజనమైథునే |

ఖడ్గహస్తో జయేద్యుద్ధే రిపూన్కామసమన్వితః || ౧,౨౦౦.౭||

వామేవ గమనం శ్రేష్ఠం సర్వకార్యేషు భూషితమ్ |

వాయుర్వహతి తత్రస్థః ప్రశ్రో భూతస్య శోభనః || ౧,౨౦౦.౮||

మాహేస్థ్యే వారుణే వాతే కోఽపి దోషో న జాయతే |

అనావృష్టిర్దక్షవాహే వృష్టిః స్యాద్వామవాహకే || ౧,౨౦౦.౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
ద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦౧

ధన్వన్తరిరువాచ ।

హయాయుర్వేదమాఖ్యాస్యే హయం సర్వార్థలక్షణమ్ ।

కాకతుణ్ణః కృష్ణజిహ్వో వృషాస్యశోచ్యష్టతాలుకః ॥ ౧,౨౦౧.౧॥

కరాలో హీనదన్తశ్చ శృంగ్ణీ విరలదన్తకః ।

ఏకాణ్ణశ్చైవ జాతాణ్ణః కణ్ణుకీ ద్విఖురీ స్తనీ ॥ ౧,౨౦౧.౨॥

మార్జారపాదో వ్యాపూభః కుష్టవిద్రధీసన్నిభః ।

యమజో వామనశ్చైవ మార్జారః కపిలోచనః ॥ ౧,౨౦౧.౩॥

ఏతద్దోషీ హయస్త్వాజ్య ఉత్తమోఽశ్వస్తురుష్కజః ।

మధ్యమః పఞ్చహస్తశ్చ కనీయాంశ్చ త్రిహస్తకః ॥ ౧,౨౦౧.౪॥

అసంహతా యే చ వాహా హ్రాస్వకర్ణాస్తథైవ చ ।

శబలాభాః ప్రభావేషు న దీనాశ్చిరజీవినః ॥ ౧,౨౦౧.౫॥

రేవన్తపూజనార్థోమాద్రక్ష్యాశ్చ ద్విజభాజేనాత్ ।

సరలం నిమ్బపత్రాణి గుగ్గులం సర్షపాస్ఫుతమ్? ॥ ౧,౨౦౧.౬॥

తీలశ్చైవ వచాం హిగుం బద్నీయాద్వాజినో గలే ।

ఆగన్తజం దోషజన్తు వ్రణం ద్వివిధమీరితమ్ ॥ ౧,౨౦౧.౭॥

చిరపాకం వాతజన్తు శ్లేష్మజం క్షీప్రపాకకమ్? ।

కణ్ణదాహాత్మకం పితాచోఛ్ఛణితాన్మన్దవేదనమ్ ॥ ౧,౨౦౧.౮॥

ఆగన్తజన్తు శస్త్రాద్యైర్గుష్టవ్రణవిశోధనమ్ ।

ఏరణ్ణమూలం ద్వినిశం చిత్రకం విశ్వభేషజమ్ ॥ ౧,౨౦౧.౯॥

రసోనం సైన్ధవం వాపి తక్రకాఞ్జాకపోషితమ్ ।

తీలసక్తుకపిణ్ణికా దధియుక్తా సస్సైన్ధవా ।

నిమ్బపత్రయుతం పిణ్ణం వ్రణశోధనరోపణమ్ ॥ ౧,౨౦౧.౧౦॥

పటోలం నిమ్బపత్రశ్చ వచా చిత్రకమేవ చ ।

పిప్పలీశ్శృంగ్ణపేరశ్చ చూర్ణమేకత్ర కారయేత్ ॥ ౧,౨౦౧.౧౧॥

ఏతత్పానాత్క్రిమిశ్లేష్మమన్దానిలవినాశనమ్ ।

నిమ్బపత్రం పటో లశ్చ త్రిఫలా ఖదిరం తథా ॥ ౧,౨౦౧.౧౨॥

క్వాభయిత్వా తతో వాహం సృతరక్తం వివక్షణః ।
 త్ర్యహమేవ ప్రదాతవ్యం హయకుష్ఠోపశాస్తయే ॥ ౧,౨౦౧.౧౩॥
 సవ్రణేషు చ కుష్ఠేషు తైలం సర్వపజం హితమ్ ।
 లతునాదికషాయశ్చ పానభుక్త్యుపశాస్తయే ॥ ౧,౨౦౧.౧౪॥
 మాతులుజగరసోపేతం మాంసీనాం రసకేన వా ।
 సద్యో దద్యాత్తత్ర నస్యమన్వైర్వాస్తైః సుసంయుతైః ॥ ౧,౨౦౧.౧౫॥
 పలద్వయం ప్రథమేఽహ్ని ఏకైకపలవృద్ధితః ।
 యావద్దినాని పూర్ణాని పలాన్యష్టాదశోత్తమే ॥ ౧,౨౦౧.౧౬॥
 అధమేఽష్టపలాని స్యుర్మధ్యమే స్యుశ్చతుర్దశ ।
 శరన్నిదాఘయోర్నైవదేయం నైవ తు దాపయేత్ ॥ ౧,౨౦౧.౧౭॥
 తైలేన వాతికే రోగే శర్కరాజ్యపయోన్విస్తైః ।
 కటుత్తైః కఫే వ్యోషైః పిత్తే చత్రిఫలామ్బుభిః ॥ ౧,౨౦౧.౧౮॥
 శాలిషష్టికదుగ్ధాశీ హయో హిన జగుప్పితః ।
 పక్వజమ్బూనిభో హేమవర్ణోఽశ్వో న జగుప్పితః ॥ ౧,౨౦౧.౧౯॥
 అర్ధప్రహరణే ధుర్యే గుగ్గులుం ప్రాశయేద్ధయమ్ ।
 భోజయేత్పాయసం దుగ్ధం సత్వరం సుస్థిరో హయః ॥ ౧,౨౦౧.౨౦॥
 ఏకారే భోజనే దుగ్ధం శాల్యన్నం వాతలే దదేత్ ।
 కర్షమాంసరసైః పిత్తే మధుముద్గరసాజ్యకైః ॥ ౧,౨౦౧.౨౧॥
 కఫే ముద్గాన్కులత్థాన్వా కటుత్కాన్కుఫే హయే ।
 బాధిర్యే వ్యాధితే గ్రాసే త్రిదోషాదౌ తు గుగ్గులుః ॥ ౧,౨౦౧.౨౨॥
 ఘనైర్ధూర్వా సర్వరోగే ప్రథమేఽహ్ని పలం దదేత్ ।
 ఏవర్ధయేత్తతః కర్షమేకాహ్ని పలపశ్చకమ్ ॥ ౧,౨౦౧.౨౩॥
 పానే చ భోజనే వైవ అశీతిపలకం పరమ్ ।
 మధ్యే షష్టిశ్చాధమేషు చత్వారింశచ్చ భోగీషు ॥ ౧,౨౦౧.౨౪॥
 వ్రణే కుష్ఠేషు ఖణ్ణోషు త్రిఫలాక్వాభసంయుతమ్ ।
 మన్దాగ్నో శోథరోగే చ గవాం మూత్రేణ యోజితమ్ ॥ ౧,౨౦౧.౨౫॥
 వాతపిత్తే వ్రణే వ్యాధౌ గోక్షీరం ఘృతసంయుతమ్ ।

దేయం కృశానాం పుష్కర్యం మాంసైర్వక్తం చ భోజనమ్ ॥ ౧,౨౦౧.౨౬ ॥

సుపిష్టాయాః ప్రదాతవ్యం గుడూచ్యాః పలపఞ్చకమ్ ।

ప్రభాతే ఘృతసంయుక్తం శరద్ధీష్మే చ వాజినామ్ ॥ ౧,౨౦౧.౨౭ ॥

రోగఘ్నం పుష్టిదం చాపి బలతేజోవివర్ధనమ్ ।

తదేవాశ్వాదాతవ్యం క్షీరయుక్తమథాపి వా ॥ ౧,౨౦౧.౨౮ ॥

గుడూచీకల్పయోగేన శతావర్యశ్వగన్ధయోః ।

చత్వారి త్రీణి మధ్యస్య జఘన్యస్య పలాని హి ॥ ౧,౨౦౧.౨౯ ॥

అకస్మాద్యత్ర వాహానామేకరూపం యదా భవేత్ ।

మ్రియతే చ యదా క్షిప్రముపసర్గం తమాదిశేత్ ॥ ౧,౨౦౧.౩౦ ॥

హోమాద్యై రక్షయా విప్రభోజనైర్బలికర్మణా ।

శాన్త్యోపసర్గశాన్తిః స్యాద్ధర్మితక్యాదికల్పతః ॥ ౧,౨౦౧.౩౧ ॥

హరీతకీ గవాం మూత్రైస్తైలేన లవణాన్వితా ।

ఆదౌ పఞ్చ తతః పఞ్చ వృద్ధ్యా పూర్ణశతావధి ।

ఉత్తమా చ శతం మాత్రాస్త్యశీతిః షష్టిరేవ వా ॥ ౧,౨౦౧.౩౨ ॥

గజాయుర్వేదమాఖ్యాన్యే ఉక్తాః కల్పా గజే హితాః ।

గజే చతుర్గుణా మాత్రాస్తాభిర్గజరుగర్ధనః ॥ ౧,౨౦౧.౩౩ ॥

గజో పసర్గవ్యాధీనాం శమనం శాన్తికర్మ చ ।

పూజయిత్వా సురాన్విప్రాన్త్రైర్గాం కపిలాం దదేత్ ॥ ౧,౨౦౧.౩౪ ॥

దన్విదన్తద్వయే మాలాం నిబన్ధియాదుపోషితః ।

మన్త్రేణ మన్త్రితాన్వైద్యైర్వచాసిద్ధార్థకాన్స్తథా ॥ ౧,౨౦౧.౩౫ ॥

సూర్యాదిశివదుర్గాశ్రీవిష్ణ్వర్చా రక్షయేద్గజమ్ ।

బలిం దద్యాచ్చ భూతేభ్యః స్నాపయేచ్చ చతుర్హైః ॥ ౧,౨౦౧.౩౬ ॥

భోజనం మన్త్రితం దద్యాద్భస్మనోద్ధూనయేద్గజమ్ ।

భూతరక్షా శుభా మేధ్యా వారణం రక్షయేత్పదా ॥ ౧,౨౦౧.౩౭ ॥

త్రిఫలాపఞ్చకోలే చ దశమూలం విడజ్గమ్ ।

శతావరీగుడూచీ చ నిమ్బవాసకకింశుకాః ॥ ౧,౨౦౧.౩౮ ॥

గజరోగవిनाశాయ హితో రూక్షః కషాయకః ।

ఆయుర్వేదద్వయోక్తానాముక్తం సంక్షేపసారతః ॥ ౧,౨౦౧.౩౯ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
గజాశ్వాయుర్వేదనిరూపణం నామైకాధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦౨

హరిరువాచ ।

ఏకం పునర్నవామూలమపామార్గస్య వా శివ ।

సరసం యోనినిః క్షిప్తం వరాజ్గస్య వ్యథాం హరేత్ ।

ప్రసూతివేదనాఞ్చైవ తరుణీనాం వ్యథాం హరేత్ ॥ ౧,౨౦౨.౧ ॥

భూమి కూష్మాణ్డమూలం వై శాలిచూర్ణమథాపి వా ।

సప్తాహం దుగ్ధపీతం స్యాత్త్రిణాం బహుపయస్కరమ్ ॥ ౧,౨౦౨.౨ ॥

రుద్రైస్సవారుణీములం లేపాత్త్రిస్తనవేదనా ।

నశ్యేత ఘృతపక్వా చ కార్యావశ్యం పోలికా ॥ ౧,౨౦౨.౩ ॥

భక్షితా సా మహేశాన యోనిశూలం వినాశయేత్ ।

ప్రలేపితా కారవేల్లమూలేనైవ వినిర్గతా ॥ ౧,౨౦౨.౪ ॥

యోనిః ప్రవేశమాయాతి నాత్ర కార్యా విచారణా ।

నీలీపదోలమూలాని సాజ్యాని తిలవారిణా ॥ ౧,౨౦౨.౫ ॥

పిష్టాన్యేషాం ప్రలేపో వై జ్వాలాగర్దభరాగనత్ ।

పాఠామూలం రుద్ర పీతం పిష్టం తణ్డలవారిణా ॥ ౧,౨౦౨.౬ ॥

పాపరోగహరం స్యాచ్ఛ కుష్ఠపానం తథైవ చ ।

వాస్యోదకఞ్చ సమధు పీతమస్తర్గతస్య వై ॥ ౧,౨౦౨.౭ ॥

పాపరోగస్య సంతాపనివృత్తిం కురుతే శివ ।

ఘృతతుల్యా రుద్ర లాఙ్ఘ పీతా క్షీరేణ వై సహ ॥ ౧,౨౦౨.౮ ॥

ప్రదరం హరతే రోగం నాత్ర కార్యా విచారణా ।

ద్విజయష్ఠీ త్రికటుకం చూర్ణం పీతం హరేచ్ఛివ ॥ ౧,౨౦౨.౯ ॥

తిలక్వాఢేన సంయుక్తం రక్తగుల్మం స్త్రియా హర ।

కుసుమస్య నిబద్ధఞ్చ తరుణీనాం మహేశ్వర ॥ ౧,౨౦౨.౧౦ ॥

రక్తోత్పలస్య వై కన్దం-శర్కరాతిలసంయుతమ్ ।

పీతం సశర్కరం స్త్రీణాం ధారయేద్ధర్మపాతనమ్ ॥ ౧,౨౦౨.౧౧ ॥
 రక్తస్త్రావస్య నాశః స్యాచ్ఛీతోదకనిషేవణాత్ ।
 పీతస్తు కాఙ్క్షిక రుద్ర క్వథితం శరపుఙ్గాయా ॥ ౧,౨౦౨.౧౨ ॥
 హిఙ్గాస్తైస్త్వవసంయుక్తం శీఘ్రం స్త్రీణాం ప్రసూతికృత్ ।
 మాతులుఙ్గాస్య వై మూలం కటిబద్ధం ప్రసూతికృత్ ॥ ౧,౨౦౨.౧౩ ॥
 అపామార్గస్య వై మూలే గర్భవత్సాస్తు నామతః ।
 ఉత్పాట్యమానే సకలే పుత్రః స్యాదాన్యథా సుతా ॥ ౧,౨౦౨.౧౪ ॥
 అపామార్గస్య వై మూలే నారీణాం శిరసి స్థితే ।
 గర్భశూలం విసశ్యేత నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ ౧,౨౦౨.౧౫ ॥
 కర్పూర-మదనఫల-మధుకైః పూరితః శివ ।
 యోనిః సుఖా స్యాద్వృద్ధాయా యువత్యాః కిం పునర్హర ॥ ౧,౨౦౨.౧౬ ॥
 యస్య బాలస్య తిలకః కృతో గౌరోచనాఖ్యయా ।
 శర్కరా-కుష్ఠపానఙ్చ దత్తం స స్యాచ్ఛ నిర్భయః ।
 విష-భూత-గ్రహాదిభ్యో వ్యాధిభ్యో బాలకః శివ ॥ ౧,౨౦౨.౧౭ ॥
 శఙ్ఖ-నాభి-వచా-కుష్ఠ-లోహానాం ధారణం సదా ।
 బాలానాముపసర్థేభ్యో రుద్ర రక్షాకరం భవేత్ ॥ ౧,౨౦౨.౧౮ ॥
 పలాశచూర్ణం సమధు గవ్యాజ్యామలకాన్వితమ్ ।
 సవిడఙ్గం పీతమాత్రం నరం కుర్యాన్మహామతిమ్ ॥ ౧,౨౦౨.౧౯ ॥
 మాసైకేన మహాదేవ జరా-మరణవర్జితః ॥ ౧,౨౦౨.౨౦ ॥
 పలాశబీజం సఘృతం తిల-మధ్వనివితం సమమ్ ।
 సప్తాహం భక్షితం రుద్ర జరాం నయతి సంక్షయమ్ ॥ ౧,౨౦౨.౨౧ ॥
 రుద్రామలకచూర్ణం వై మధు-త్తైల ఘృతాన్వితమ్ ।
 జగ్ధ్వా మాసం యువా స్యాచ్ఛ నరో వాగీశ్వరీ భవేత్ ॥ ౧,౨౦౨.౨౨ ॥
 శివామలకచూర్ణం వై మధునా ఉదకేన వా ।
 బలాని కుర్యాన్నాసాయాః ప్రత్యూషే భక్షితం శివ ॥ ౧,౨౦౨.౨౩ ॥
 కుష్ఠచూర్ణం సాఙ్గ్య-మధు ప్రాతర్జగ్ధ్వా భవేన్నరః ।
 సాక్షాత్సురభిదేహో వై జీవేద్వర్షసహస్రకమ్ ॥ ౧,౨౦౨.౨౪ ॥

మాషస్య విదలాన్యే వితుషాణి మహేశ్వర ।
 ఘృతభావితశుష్కాణి పయసా సాధితాని వై ॥ ౧,౨౦౨.౨౫॥
 సమాధ్వాజ్యపయోభిశ్చ భక్షయిత్వా చ కామయేత్ ।
 స్త్రీణాం శతం మహాదేవ తక్షణాన్నాత్ర సంశయః ॥ ౧,౨౦౨.౨౬॥
 రసశ్చైరణ్ణతైలేన గన్ధకేన శుభో భవేత్ ।
 త్రికాలోదకసంఘష్టో బలకృద్భక్షణాద్భవేత్ ॥ ౧,౨౦౨.౨౭॥
 దుగ్ధం వితుషమాపైశ్చ శిమ్బాబీజైశ్చ సాధితమ్ ।
 ఆపామార్గస్య తైలేన పీతం స్త్రీశతకామకృత్ ॥ ౧,౨౦౨.౨౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 నానావిధోషధప్రయోగానిరూపణం నామ ద్వ్యుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦౩

హరిరువాచ ।
 యా గౌర్దేవస్థిం స్వకం వత్సం తస్యా దేయం స్వకం పయః ।
 లవణేన సమాయుక్తం తస్యా వత్సః ప్రియో భవేత్ ॥ ౧,౨౦౩.౧॥
 శునోఽస్థి కణ్ణబద్ధం హి మహిషాణాం గవా తథా ।
 కృమిజాలం పాతయతి సకలం నాత్ర సంశయః ॥ ౧,౨౦౩.౨॥
 గోజ్జనాభిపాతః స్యాద్గుణ్ణామూలస్య భక్షణాత్ ॥ ౧,౨౦౩.౩॥
 వరుణఫలస్యరసం కరేణ మథితం శివ ।
 చతుష్పాద-ద్విపదయోః కృమిజాలం నిపాతయేత్ ॥ ౧,౨౦౩.౪॥
 వ్రణశ్చ శమయేద్దుద్ర జయాయాః పూరణాత్తథా ।
 గజమూత్రస్య వై పానం గో-మహిష్యుపసర్గసుత్ ॥ ౧,౨౦౩.౫॥
 సమనూర శాలిబీజం పీతం తక్రేణ ఘ్రితమ్ ।
 క్షీరే గో-మహిషస్యైవ గోః పుంసశ్చ హితం భవేత్ ॥ ౧,౨౦౩.౬॥
 పత్రశ్చ శరపుణ్ణాయా దత్తం సలవణం శివ ।
 వారిస్ఫోటం హయానాశ్చ కేసరాణాం వినాశయేత్ ॥ ౧,౨౦౩.౭॥
 ఘృతకుమారీపత్రమేవ దత్తం సలక్షణం హర ।
 తురగమ-కేసరాణాం కణ్ణానంశ్యేన్న సంశయః ॥ ౧,౨౦౩.౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
నానౌషధప్రయోగనిరూపణం నామ త్ర్యుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦౪

సూత ఉవాచ ।

ఏవం ధన్వన్తరిః ప్రాహ సుశ్రుతాయచ వైద్యకమ్ ।

అత నామాని వక్ష్యామి ఓషధీనాం సమాసతః ॥ ౧,౨౦౪.౧॥

స్థిరా విదారిగన్ధా చ శాలపణ్యశుమత్యపి ।

లాఙ్గలీ కలసీ చైవ క్రోష్ణపుచ్చా గుహా మతా ॥ ౧,౨౦౪.౨॥

పునర్నవాథ పర్షాభూః కఠిల్యా కారుణా తథా ।

ఏరణ్ణశ్చోర్నూకః స్యాదామర్దో వర్ధమానకః ॥ ౧,౨౦౪.౩॥

రుషా నాగబలా జ్ఞేయా శ్వదంష్ట్రా గోక్షురో మతః ।

శతావరీ వరా భీరు పీవరీస్తీవరీ వరీ ॥ ౧,౨౦౪.౪॥

వ్యాప్తి తు బృహతీ కృష్ణా హంసపాదీ మధుస్త్రవా ।

ధామసీ కణ్ణకారీ స్యాత్క్షుద్రా సింహీ నిదిగ్ధికా ॥ ౧,౨౦౪.౫॥

వృశ్చికా త్ర్యమృతా కాలీ విషఘ్ని సర్పదంష్ఠికా ।

మర్కటీ చాత్మగుప్తా స్యాదార్ద్రాయీ కపికచ్చుకా ॥ ౧,౨౦౪.౬॥

ముద్గపర్ణో క్షుద్రసహా మాషపర్ణో మహాసహా ।

త్యజా పరా చ మహా జ్ఞేయా దణ్ణయోన్యజ్కసంజ్ఞయా ।

న్యగ్రోధస్తు వటో జ్ఞేయః అశ్వత్థః కపిలో మతః ॥ ౧,౨౦౪.౭॥

ప్లక్షోఽథ గర్దభాణ్ణః స్యాత్పర్కటీ చ కపీతనః ।

పార్థస్తు కకుభో ధన్వి విజ్ఞేయోఽర్జుననామభిః ॥ ౧,౨౦౪.౮॥

నస్తీవృక్షః ప్రరోహీ స్యాత్పుష్టికారీతి చోచ్యతే ।

వజ్రులో వేతసో జ్ఞేయో భల్లాతశ్చాప్యరుష్కరః ॥ ౧,౨౦౪.౯॥

లోధ్రః సారవకో ధృష్టస్తీరీటశ్చాపి కీర్తితః ।

బృహత్పలా మహాజమ్బూర్దేయా బాలఫలా పరా ॥ ౧,౨౦౪.౧౦॥

తృతీయా జలజమ్భూః స్యాన్నాదేయా సా చ కీర్తితా ।

కణా కృష్ణోపకుఞ్చీ చ శౌణ్డీ మాగధికేతి చ || ౧,౨౦౪.౧౧||
 కథితా పిప్పలీ తజ్జైస్తన్మూలం గ్రన్థికం స్మృతమ్ |
 ఊషణం మరీచం జ్ఞేయం శుణ్డీ విశ్వం మహౌషధమ్ || ౧,౨౦౪.౧౨||
 వ్యోషం కటుత్రయం విద్యాత్ప్ర్యాషణం తచ్చ కీర్త్యతే |
 లాఙ్గలీ హాలినీ చ స్యాచ్ఛేయసీ గజ పిప్పలీ || ౧,౨౦౪.౧౩||
 త్రాయస్తీ త్రాయమాణా స్యాదుత్సాయా సువహా స్మృతా |
 చిత్రకః స్యాచ్ఛిఖీ వహ్నిరగ్నిసంజ్ఞాభిరుచ్యతే || ౧,౨౦౪.౧౪||
 పద్మస్తోగ్రా వచా జ్ఞేయా శ్వేతా హైమవతీతి చ |
 కుటజో వృక్షకః శక్రో వత్సకో గిరిమల్లికా || ౧,౨౦౪.౧౫||
 కలిజ్జేన్ద్రయవారిష్ఠం తస్య బీజాని లక్షయేత్ |
 ముస్తక్తో మేఘనామా స్యాత్కాన్తి జ్ఞేయా హరేణుకా || ౧,౨౦౪.౧౬||
 ఏలా చ బహులా ప్రోక్తా సూక్ష్మైలా చ తథా త్రుటిః |
 పద్మా భార్గో తథా కాఞ్జీ జ్ఞేయా బ్రాహ్మణయష్టికా || ౧,౨౦౪.౧౭||
 మూర్వా మధురసా జ్ఞేయా తేజసీ తిక్తవల్లికా |
 మహానిమ్బా బృహన్నిమ్బా దీప్యకః స్యాద్యవానికా || ౧,౨౦౪.౧౮||
 విడఙ్గం క్రిమశత్రుః స్యాద్రామరం హిఙ్గురుచ్యతే |
 అజాజీ జీరకం జ్ఞేయా కారవీ చోపకుఞ్చికా || ౧,౨౦౪.౧౯||
 విజ్ఞేయా కటుకా తిక్తా తథా కటుకరోహిణీ |
 తగరం స్యాన్నతం వక్రం చోచం త్వవవరాఙ్గకమ్ || ౧,౨౦౪.౨౦||
 ఉదీచ్యం బాలకం ప్రోక్తం హ్రీబేరం చామ్బునామభిః |
 పత్రకం దలసంజ్ఞాభిశ్చారకం తస్కరాహ్వయమ్ || ౧,౨౦౪.౨౧||
 హేమాభం నాగసంజ్ఞాభిర్నాగకేశర ఉచ్యతే |
 అసృక్కుఙ్కుమమాఖ్యాతం తథా కాశ్మీరబాఘ్నికమ్ || ౧,౨౦౪.౨౨||
 అయో లోహం సముద్దిష్టం యోగీకైర్లోహనామభిః |
 పురం కుటనటం విద్యాన్మహిషాక్షః పలఙ్కుషా || ౧,౨౦౪.౨౩||
 కాశ్మరీ కట్ఫలా జ్ఞేయా శ్రీపర్ణో చేతి కీర్తితా |
 శల్లకీ గజభక్ష్యా చ పత్రీ చ సురభీ స్తవః || ౧,౨౦౪.౨౪||

ధాత్రిమామలకీం విద్యాదక్షత్యైవ విభీతకః ।
 వధ్యాభయా చ విజ్ఞేయా పూతనా చ హరీతకీ ॥ ౧,౨౦౪.౨౫॥
 త్రిఫలా ఫలమేవోక్తా తచ్చజ్ఞేయం ఫలత్రికమ్ ।
 ఉదకీర్ష్య దీర్ఘవృషః కరణ్ణుశ్చైతి కీర్తితః ॥ ౧,౨౦౪.౨౬॥
 యష్టి యష్ట్యాహ్వయం ప్రోక్తం మదుకం మధుయష్టికా ।
 ధాతకీ తామ్రపర్ణో స్యాత్సమణ్ణా కుజ్జారా మతా ॥ ౧,౨౦౪.౨౭॥
 సితం మలయజం శీతం గోశీర్షం సితచన్దనమ్ ।
 విద్యాదక్షం చన్దనం చ ద్వితీయం రక్తచన్దనమ్ ॥ ౧,౨౦౪.౨౮॥
 కాకోలీ చ స్మృతా వీరా వయస్యా చార్కపుష్పికా ।
 శ్శృంగీ కర్కటశ్శృంగీ చ మహాఘోషా చ కీర్తితా ॥ ౧,౨౦౪.౨౯॥
 తుగాక్షీరీ శుభా వాంశీ విజ్ఞేయా వంశలోచనా ।
 మృద్వికా చ స్మృతా ద్రాక్షా తథా గోస్తనికా మతా ॥ ౧,౨౦౪.౩౦॥
 స్యాదుశీరం మృణాలఞ్చ నేవ్యం లామజ్జకం తథా ।
 సారఞ్చ గోపవల్లి చ గోపీ భద్రా చ కథ్యతే ॥ ౧,౨౦౪.౩౧॥
 దస్తీ కటఙ్కటేరీ చ జ్ఞేయా దారునిశేతి చ ।
 హరిద్రా రజనీ ప్రోక్తా పీతికా రాత్రినామికా ॥ ౧,౨౦౪.౩౨॥
 వృషాదనీ ఛిన్నరుహా నీలవల్లీ రసామృతా ।
 వసుకోటశ్చ విజ్ఞేయో వాశిరః కామ్పిల్లో మతః ॥ ౧,౨౦౪.౩౩॥
 పాషాణభేదకోఽరిష్టో హ్యస్మభిత్కుట్టభేదకః ।
 ఘణ్ణాకః శుష్కకో జ్ఞేయో వచోఽథ సూచకో మతః ॥ ౧,౨౦౪.౩౪॥
 సురసో బీజకత్యైవ పీతశాలోఽభిధీయేత ।
 వజ్రవృక్షో మహావృక్షః స్నుహీ స్నుకృ సుధా గుడా ॥ ౧,౨౦౪.౩౫॥
 తులసీం సురసాం విద్యాదుపస్థేతి చ కథ్యతే ।
 కులేరకోఽప్యర్జునకః పర్ణో సౌగంధిపర్ణకః ॥ ౧,౨౦౪.౩౬॥
 నీలశ్చ సిన్ధువారశ్చ నిర్గుణ్ణీతి సుగంధికా ।
 జ్ఞేయా సుగంధిపర్ణోతి వాసస్తీ కులజేతి చ ॥ ౧,౨౦౪.౩౭॥
 కాలీయకం పీతకాష్ఠం కతకాఖ్యః పునః స్మృతః ।

గాయత్రీఖదిరో జ్ఞేయస్తద్భేదః కన్దరో మతః ॥ ౧,౨౦౪.౩౮॥

ఇన్ది వరం కువలయం పద్మం నీలోత్పలం స్మృతమ్ ।

సౌగంధికం శతదలమబ్జం కమలముచ్యతే ॥ ౧,౨౦౪.౩౯॥

అజవర్ణో భవేదూరో వాజికర్ణోఽశ్వకర్ణకః ।

శ్లేష్మాన్తకస్తథా శేలుర్బహువారశ్చ కథ్యతే ॥ ౧,౨౦౪.౪౦॥

సునన్దకః కకుద్భద్రం ఛత్రాకీ ఛత్రసంజ్ఞకా ।

కబరీ కుమ్భకో ధృష్టః క్షుద్విధో ధనకృత్తథా ॥ ౧,౨౦౪.౪౧॥

కృష్ణార్జకః కరాలశ్చ కాలమానః ప్రకీర్తితః ।

ప్రాచీ బలా నదీక్రాన్తా కాకజ్ఞాథ వాయసీ ॥ ౧,౨౦౪.౪౨॥

జ్ఞేయా మూషికపర్ణో తు భ్రమన్తీ చాఖుపర్ణికా ।

విషముష్టిర్ద్రావణిశ్చ కేశముష్టిరుదాహృతా ॥ ౧,౨౦౪.౪౩॥

కింలిహీం కటుకీం విద్యాదన్తకశ్చామ్లవేతసః ।

అశ్వత్థా బహుపత్రా చ విజ్ఞేయా చామలక్యపి ॥ ౧,౨౦౪.౪౪॥

అరూషక్రం పత్ర శూకం క్షీరీ రాజాదనం మతమ్ ।

మహాపత్రం దాడిమం చ తమేవ కరకం వదేత్ ॥ ౧,౨౦౪.౪౫॥

మసూరీ విదలీ శష్పా కాలిన్దీతి నిరుచ్యతే ।

కణ్ణకాఖ్యా మహాశ్యామా వృక్షపాదీతి వక్ష్యతే ॥ ౧,౨౦౪.౪౬॥

విద్యా కున్దీ నికుమ్భా చ త్రిభజ్జీ త్రిపుటీ త్రిపుత్ ।

సప్తలా యవతిక్తా చ చర్మా చర్మకసేతి చ ॥ ౧,౨౦౪.౪౭॥

శఙ్ఖినీ సుకుమారీ చ తిక్తాక్షీ చాషిపీలుకమ్ ।

గవాక్షీ చామృతా శ్వేతా గిరికర్ణో గవాదినీ ॥ ౧,౨౦౪.౪౮॥

కామ్పిల్లకోఽథ రక్తాణ్ణో గుణ్ణా రోచనికేతి చ ।

హేమక్షీరీ స్మృతా పీతా గౌరీ వై కాలదుగ్ధికా ॥ ౧,౨౦౪.౪౯॥

గాజ్గేరుకీ నాగబలా విశాలా చేన్ద్రవారుణీ ।

తార్క్ష్యం శైలం నీలవర్ణమజ్ఞానశ్చ రసాజ్ఞానమ్ ॥ ౧,౨౦౪.౫౦॥

నిర్యాసో యశ్చ శాల్మల్యాః స మోచరససంజ్ఞకః ।

ప్రత్యకుప్పి ఖరీ జ్ఞేయా అపామార్గో మయూరకః ॥ ౧,౨౦౪.౫౧॥

సింహాస్యవృషవాసాకమాటరూషకమాదిశేత్ |
 జీవకో జీవశాకశ్చ కర్పరఞ్చ శటీం విదుః || ౧, ౨౦౪.౫౨ ||
 కట్ఫలం సోమవృక్షః స్యాదగ్నిగన్ధా సుగన్ధికా |
 శతాఙ్గం శతపుష్పా చ మింసిర్మధురికామతా || ౧, ౨౦౪.౫౩ ||
 జ్ఞేయం పుష్కరమూలఞ్చ పుష్కరం పుష్కరాహ్వాయమ్ |
 యాసోఽథ ధన్వయాసశ్చ దుష్పరోఽథ దురాలభా || ౧, ౨౦౪.౫౪ ||
 వాకుచీ సోమరాజీ చ సోమవల్లీతి కీర్తితా |
 మార్కవః కేశరాజశ్చ భృగ్గరాజో నిగద్యతే || ౧, ౨౦౪.౫౫ ||
 ప్రోక్తస్త్వేడగజస్తజ్జైశ్చక్రమర్దకసంజ్ఞఖః |
 సురజీతగరః స్నాయుః కలనాశా తు వాయసీ || ౧, ౨౦౪.౫౬ ||
 మహాకాలః స్మృతో బేలస్తజ్జులీయో ఘనస్తనః |
 ఇష్టాకుస్తిక్తతుమ్పి స్వాత్తిక్తాలబుర్నిగద్యతే || ౧, ౨౦౪.౫౭ ||
 ధామార్గవోఽథ కోషాతకృథ యామినీ |
 విద్యాతోఽశతకీభేదం కృతభేదనసంజ్ఞకా || ౧, ౨౦౪.౫౮ ||
 తథా జీమూతకాఖ్యా చ ఖుడ్డాకో దేవతాడకః |
 గృధ్రనఖీ గృధ్రనఖీ హింజ్ఞకాకాదసీ మతా || ౧, ౨౦౪.౫౯ ||
 అశ్వారిశ్చైవ బోధవ్యః కరవీరోఽశ్వమారకః |
 సిన్ధుః సైన్ధవసిన్ధూత్థమణిమన్థముదాహృతమ్ || ౧, ౨౦౪.౬౦ ||
 షారో యవగ్రజ్జైవ యవషారోఽభిధీయతే |
 సర్జికా సర్జికాషారో ద్వితీయః పరికీర్తితః || ౧, ౨౦౪.౬౧ ||
 కాశీశం పుష్పకాశీశం విజ్ఞేయం నేత్రభేషజమ్ |
 ధాతుకాశీశకాశీ చ సంజ్ఞేయం తచ్చ కీర్తితమ్ || ౧, ౨౦౪.౬౨ ||
 సౌరాష్ట్రీ మృత్తికాషారం కాక్షీ వై పజ్కపర్పటీ |
 విద్యాత్సమాక్షికం ధాతు తాప్యం తాప్యత్థసమ్భవమ్ || ౧, ౨౦౪.౬౩ ||
 శిలా మనః శిలా జ్ఞేయా నేపాలీ కులటీతి చ |
 ఆలం మనస్తాలకం వా హరితాలం వినిర్దిశేత్ || ౧, ౨౦౪.౬౪ ||
 గన్ధకో గన్ధపాషాణో రసః పారద ఉచ్యతే |

తామ్రమౌదుమృగం శుల్బం విద్యాన్యైచ్చముఖం తథా || ౧,౨౦౪.౬౫||

అద్రిసారస్వయస్తీక్షణం లోహకఞ్చాపి కథ్యతే |

మాక్షికం మధు చ ష్టోద్రం తచ్చ పుష్పరసం స్మృతమ్ || ౧,౨౦౪.౬౬||

జ్యేష్ఠన్తు సోదకం తత్సాత్కాఞ్చకన్తు సువీరకమ్ |

సీతా సితోపలా వైవ మత్యస్యణ్ణీశర్కరా స్మృతా || ౧,౨౦౪.౬౭||

త్వగేలాపత్తకైస్తుల్వైస్త్రీసుగన్ధి త్రిజాతకమ్ |

నాగకేశరసంయుక్తం తచ్చతుర్జాతమిష్యతే || ౧,౨౦౪.౬౮||

పిప్పలీ పిప్పలీమూలం చవ్యచిత్రకనాగరైః |

కథితం పఞ్చకోలఞ్చా కోలకం కోలసంజ్ఞయా || ౧,౨౦౪.౬౯||

ప్రియఙ్గుః కఙ్గుకా జ్ఞేయా కోరదూషశ్చ కోద్రవః |

త్రిపుటః పుటసంజ్ఞశ్చ కలాపో లఙ్గుకో మతః || ౧,౨౦౪.౭౦||

సతీనో వర్తులశైవ వేణుశ్చాపి ప్రకీర్తితః |

పిచుకం పితలం చాక్షం బిడాలపదకం తథా || ౧,౨౦౪.౭౧||

విద్యాత్కర్షం తథా చాపి సువర్ణం కవలగ్రహమ్ |

పలార్థం శుక్తిమిచ్చన్తి తథాష్టామాషకాస్త్వితి || ౧,౨౦౪.౭౨||

పలం బిల్వఞ్చ ముష్టిః స్యాద్దేవ పలే ప్రసృతిం వదేత్ |

అఞ్చాలిం కుడవశ్చైవ విద్యాత్పలచతుష్టయమ్ || ౧,౨౦౪.౭౩||

అష్టమానం పలాన్యష్టా తచ్చ మానమితి స్మృతమ్ |

చతుర్భుః కుడవైః ప్రస్థ ప్రస్థాశ్చత్వార ఆధకః || ౧,౨౦౪.౭౪||

కాశపాత్రఞ్చ సమ్ప్రాక్తో ద్రోణశ్చచతురాధకే |

తులా పలశతం ప్రోక్తం భాగో వింశత్పలః స్మృతః || ౧,౨౦౪.౭౫||

మానమేవం విధం ప్రోక్తం ప్రస్థద్రవ్యేషు పణ్ణితైః |

ద్రవద్రవ్యేషు చోద్దిష్టం ద్విగుణం పరికీర్తితమ్ || ౧,౨౦౪.౭౬||

భద్రదారు దేవకాష్ఠం దారు స్యాద్దేవదారుకమ్ |

కుష్ఠమామయమాఖ్యాతం మాంసీఞ్చ నలదంశనమ్ || ౧,౨౦౪.౭౭||

శఙ్ఖః శుక్తీనఖః శఙ్ఖో వ్యాఘ్రో వ్యాఘ్రనఖః స్మృతః |

పురం పలఙ్కషం విద్యాన్మహిషాక్షఞ్చ గుగ్గులుః || ౧,౨౦౪.౭౮||

రసో గంధరసో బోలే సర్జః సర్జరసో మతః ।
 ప్రియఙ్గుః ఫలిసీ శ్యామా గౌరీ కాన్తేతి చోవ్యతే ॥ ౧,౨౦౪.౭౯ ॥
 కరణ్ణౌ నక్తమాలః స్యాత్పూతికశ్చిరబిల్వకః ।
 శిగ్రుః శోభాఙ్గానో నామ ఙ్గానమానశ్చ కీర్తితః ॥ ౧,౨౦౪.౮౦ ॥
 జయా జయస్తీ శరణీ నిర్గుణీ సింధవారకః ।
 మోరటా పీలుపర్ణో చ తుణ్ణీ స్యాత్తుణ్ణికేరికా ॥ ౧,౨౦౪.౮౧ ॥
 మదనో గాలవో బోధో ఘోటా ఘోటీ చ కథ్యతే ।
 చతురంగుల సమ్పాకో వ్యాధిఘాతాభిసంజ్ఞకః ॥ ౧,౨౦౪.౮౨ ॥
 విద్యాదారగ్వధం రాజవృక్షం రైవతసంజ్ఞకమ్ ।
 దస్త్రీ కాకేన్దుతిక్తా స్యాత్కృణ్ణికీ చ వికఙ్కతః ॥ ౧,౨౦౪.౮౩ ॥
 నిమోఽరిష్టః సమాఖ్యాతః పటోలం కోలకం విదుః ।
 వయస్థా చ విశల్యా చ చ్చిన్నా చిన్నరుహో మతా ॥ ౧,౨౦౪.౮౪ ॥
 వశా దన్త్యమృతా చేతి గుడూచీనామసంగ్రహాః ।
 కీరాతతిక్తకశ్చైవ భూనిమ్బః కాణ్ణతిక్తకః ॥ ౧,౨౦౪.౮౫ ॥
 సూత ఉవాచ ।
 నామాన్యేతాని చ హరే వన్యానాం భేషజాం తథా ।
 అతో వ్యాకరణం వక్ష్యే కుమారోక్తఞ్చ శౌనక ॥ ౧,౨౦౪.౮౬ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్ణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్ణే
 చతురత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦౫

కుమార ఉవాచ ।
 అథ వ్యాకరణం వక్ష్యే కాత్యాయన సమాసతః ।
 సిద్ధశబ్దవివేకాయ బాలవ్యుత్పత్తిహేతవే ॥ ౧,౨౦౫.౧ ॥
 సుప్తిజన్తం పదం ఖ్యాతం సుపః సప్త విభక్తయః ।
 స్వాజనః ప్రథమా ప్రోక్తా సా ప్రాతిపదికాత్మకే ॥ ౧,౨౦౫.౨ ॥
 సమ్బాధనే చ లిఙ్గాదావుక్తే కర్మణి కర్తరి ।
 అర్థవత్ప్రాతిపదికం ధాతుప్రత్యయవర్జితమ్ ॥ ౧,౨౦౫.౩ ॥

అమాశసో ద్వితీయా స్యాత్తత్కర్మ క్రియతే చ యత్ |
 ద్వితీయా కర్మణి ప్రోక్తాన్తరాన్తరేణ సంయుతే || ౧,౨౦౫.౪||
 టాభ్యాంభిసస్పృతీయా స్యాత్కర్మణే కర్తరీరితా |
 యేన క్రియతే కరణం తత్కర్తా యః కరోతి సః || ౧,౨౦౫.౫||
 జేభ్యాంభ్యసశ్చతుర్థో స్యాత్సమ్ప్రదానే చ కారకే |
 యస్మై దిత్వా ధారయతే రోచతే సమ్ప్రదానకమ్ || ౧,౨౦౫.౬||
 పంచమీ స్యాన్జ్ఞసిభ్యాంభ్యోహ్యపాదానే చ కారకే |
 యతోఽపైతి సమాదత్తే ఉపాదత్తే భయం యతః || ౧,౨౦౫.౭||
 జసోసామశ్చ షష్ఠీ స్యాత్సాన్వమిసమ్బన్ధముఖ్యకే |
 జయోః సుపో వై సప్తమీ స్యాత్సా చాధికరణే భవేత్ || ౧,౨౦౫.౮||
 ఆధారశ్చాధికరణం రక్షార్థానాం ప్రయోగతః |
 ఈప్పితం చానీప్పితం యత్తదపాదానకం స్మృతమ్ || ౧,౨౦౫.౯||
 పంచమీ పర్యుపాజ్యోగే ఇతరరేఽన్యదిజ్ఞుభే |
 ఏనయోగే ద్వితీయా స్యాత్కర్మప్రవచనీయకైః || ౧,౨౦౫.౧౦||
 వీప్యేత్థమ్భావచిహ్నోఽభిర్భాగేనైవ పరిప్రతీ |
 అనురేషు సహోధే చ హీనేఽనూపశ్చ కథ్యతే || ౧,౨౦౫.౧౧||
 ద్వితీయా చ చతుర్థో స్యాచ్ఛేష్ఠాయాం గతికర్మణి |
 అప్రాణే హి విభక్తి దేబ్ద మన్యకర్మణ్యనాదరే || ౧,౨౦౫.౧౨||
 నమః స్వస్తిస్వధాస్వాహాలంపషడ్యోగ ఈరితా |
 చతుర్థో బైవ తాదర్శ్యే తుమర్థాదాభావవాచినః || ౧,౨౦౫.౧౩||
 తృతీయా సహయోగే స్యాత్కృత్సితేజ్ఞే విశేషణే |
 కాలే భావే సప్తమీ స్యాదేతైర్లోకేఽపిషష్ఠ్యతి || ౧,౨౦౫.౧౪||
 స్వామీశ్వరాధిపతిభిః సాక్షిదాయాదప్రసూతైః |
 నిర్ధారణే ద్వే విభక్తో షష్ఠీ హేతుప్రయోగకే || ౧,౨౦౫.౧౫||
 స్మృత్యర్థకర్మణి తథా కరోతేః ప్రతియత్నకే |
 హింసార్థానాం ప్రయోగే చ కృతి కర్మణి కర్తరీ || ౧,౨౦౫.౧౬||
 న కర్తుకర్మణోః షష్ఠీ నిష్ఠయోః ప్రాతిపదికే |

ద్వివిధం ప్రాతిపదికం నామ ధాతుస్తధైవ చ ॥ ౧,౨౦౫.౧౭॥
 భూవాన్నిభ్యస్తీజో లః స్యాల్లకారా దశ వై స్మృతాః ।
 తిప్తసూర్పు ప్రథమో మధ్యః సిఫ్థస్థోత్తమపూరుషః ॥ ౧,౨౦౫.౧౮॥
 మిబ్యస్మస్తు పరస్మై హి పదానాం చాత్మనేపదమ్ ।
 తాతాఙ్ఘ ప్రథమో మధ్య స్థాసాథాన్వ్యమథోత్తమః ॥ ౧,౨౦౫.౧౯॥
 ఆదేశా ఇడ్భహిమహి ధాతుతోథ ణిజాదివత్ ।
 నామ్ని ప్రయుజ్యమానేఽపి ప్రథమః పురుషో భవేత్ ॥ ౧,౨౦౫.౨౦॥
 మధ్యమో యుష్మది ప్రోక్త ఉత్తమః పురుషోఽస్మది ।
 భూవాద్యా ధాతవః ప్రోక్తాః సనాద్యన్తాస్తథా తతః ॥ ౧,౨౦౫.౨౧॥
 లడిరితో వర్తమానే న్మేనాతీతే చ ధాతుతః ।
 భూతేఽనద్యతనే లఙ్ఘ లోడాద్యాశిషి ధాతుతః ॥ ౧,౨౦౫.౨౨॥
 విద్యాదావేవానుమతో లోడావ్యో మన్తణే భవేత్ ।
 నిమన్తణాధీష్టసమ్ప్రశ్రే ప్రార్థనేషు తథాశిషి ॥ ౧,౨౦౫.౨౩॥
 లిజతీతే పరోక్షే స్యాల్లిడూభతే గుడ్భవిష్యతి ।
 స్యాదనద్యతనే తద్వద్భవిష్యతి తు ధాతుతః ॥ ౧,౨౦౫.౨౪॥
 దాతోర్లక్ష్మీయాతిపత్తౌ లిజర్థే లేట్యుక్రీర్తితః ।
 కృతస్త్రిష్యపి వర్తన్తే భావే కర్మణి కర్తరి ॥ ౧,౨౦౫.౨౫॥
 సదృశాస్తవ్యతా ణ్యద్యదనీయాశ్చ తృజాదయః ॥ ౧,౨౦౫.౨౬॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వ్యాకరణనిరూపణం నామ పంచోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦౬

సూత ఉవాచ ।
 సిద్ధోదాహరణం వక్ష్యే సంహితాదిపురః సరమ్ ।
 విప్రాః స్వసాగతా వీదం సుత్తమం స్యాత్పితృవృషభః ॥ ౧,౨౦౬.౧॥
 గుకారో విశ్రుతా నేవం లాఙ్గలిషా మనీపయా ।
 గఙ్గోదకం తవల్కార ఋణార్ణం ప్రార్ణమిత్యపి ॥ ౧,౨౦౬.౨॥
 శీతార్తశ్చ తవల్కారః సైన్ద్రీ సౌకార ఇత్యపి ।

వధ్వాసనశ్చ పిత్రర్థో లనుబన్ధో నయే జయేత్ || ౧,౨౦౬.౩||
 నాయకో లవణం గావస్త ఏతే న త ఈశ్వరాః |
 దేవీగృహమథో అత్ర ఆ ఆవేహి పటూ ఇమౌ || ౧,౨౦౬.౪||
 ఆమీ అశ్వాః షడన్యేతి తన్న వాక్షడ్డలాని చ |
 తచ్చరేత్తల్లు నాతీతి తజ్జలం తచ్చృశానకమ్ || ౧,౨౦౬.౫||
 సుగన్నత్ర పచన్నత్ర భవాంశ్చాదయతీతి చ |
 భవాఙ్గుత్కరశ్చైవ భవాంస్తరతి సంస్మృతమ్ || ౧,౨౦౬.౬||
 భవాంల్లిఖతి తాఙ్చక్రే భవాఙ్శ్చేతేఽప్యనీదృశః |
 భవాణ్డీనం త్వస్తరసి త్వఙ్కరోషి సదార్చనమ్ || ౧,౨౦౬.౭||
 కశ్చరేత్కష్టకారేణ క కుర్యాత్క ఫలే స్థితః |
 కఃశేతే వైవ కఃషణ్ణః కస్కో యాతి చ గౌరవమ్ || ౧,౨౦౬.౮||
 క ఇహాత్ర క ఏవాహుర్దేవా ఆహుశ్చ భో వ్రజ |
 స్వభూర్విష్ణుర్వ్రజతి చ గీష్పతిశ్చైవ ధూర్పతిః || ౧,౨౦౬.౯||
 అస్మానేష వ్రజేత్సన్యాదృక్వాను స చ గచ్ఛతి |
 కుటీచ్ఛాయా తథా ఛాయా సన్ధయోఽన్యే తథేదృశాః || ౧,౨౦౬.౧౦||
 సమాసాః షట్సుమాఖ్యాతాః స ద్విజః కర్మధారయః |
 ద్విగుప్రీవేదీ గ్రామశ్చ అయం తత్పురుషః స్మృతః || ౧,౨౦౬.౧౧||
 తత్కృతశ్చ తదర్థశ్చ వృకభీతిశ్చ యద్ధనమ్ |
 జ్ఞానదక్షేణ తత్త్వజ్ఞో బహుప్రీహిరథావ్యయీ || ౧,౨౦౬.౧౨||
 భావోఽధిస్త్రి యథోక్తం తు ద్వన్వో దేవర్షిమానవాః |
 తద్ధితాః పాణ్ణవః శైవో బ్రాహమయం చ బ్రహ్మతాదయః || ౧,౨౦౬.౧౩||
 దేవాగ్నిసఖిపత్యంశుక్రోష్ఠస్వాయమ్భువః పితా |
 నా ప్రశస్తాశ్చరా గౌర్ధారబజస్తాశ్చ పుంస్యపి || ౧,౨౦౬.౧౪||
 హలస్తశ్చాశ్వయుక్త్వాభుజ్మరుత్కృవ్యాన్మృగావిధః |
 ఆత్మా రాజా యువా ప్లాః పూషబ్రహ్మహణౌ హలీ || ౧,౨౦౬.౧౫||
 విడ్వే ధా ఉశనానడాన్మధులిట్యాష్టతట్రథా |
 బనవార్యస్థివస్త్రాని జగత్సామాహనీ తథా || ౧,౨౦౬.౧౬||

కర్మసర్పిర్వపుస్తేజ అజ్ఞులన్తా నపుంసకే ।
 జాయా జరా నదీ లక్ష్మీః శ్రీస్త్రీభూమిర్వధూరపి ॥ ౧,౨౦౬.౧౭॥
 భ్రూః పునర్భూస్తథా ధేనుః స్వసా మాతా చ నౌ స్త్రీయః ।
 వాక్యగ్ధీజ్ఞుత్కృధః ప్రాయో యువతిః కుకుభస్తథా ॥ ౧,౨౦౬.౧౮॥
 ద్యోదివౌ ప్రావృషశ్చైవ సుమాన ఉష్ణిగస్త్రీయామ్ ।
 గుణద్రవ్యక్రియాయోగాత్ప్రీలిఙ్గాంశ్చ వదామి తే ॥ ౧,౨౦౬.౧౯॥
 శుక్లకీలాలపాశ్చైవ శుచిశ్చ గ్రామణీః సుధీః ।
 పటుః కమలభూః కర్తా సుమతో బహవః సునౌః ॥ ౧,౨౦౬.౨౦॥
 సత్యా నాగ్నూస్తథా పుంసో హ్యభక్షయత దీర్ఘపాత్ ।
 సర్వవిశ్వోభ యే చోభౌ ఏకోన్యాన్యతరాణి చ ॥ ౧,౨౦౬.౨౧॥
 డతరో డతమో నేమస్త్యః సమోఽథ సిమేతరౌ ।
 పూర్వశ్చైవాధరశ్చైవ దక్షిణశ్చోత్తరావరౌ ॥ ౧,౨౦౬.౨౨॥
 పరశ్చాస్తరమవ్యేతద్యత్స్యత్కిమదసస్త్విదమ్ ।
 యుష్మదస్మత్తత్ప్రథమచరమాలృతయార్ధకాః ॥ ౧,౨౦౬.౨౩॥
 తథా కతిపయో ద్వా చేత్యేవం సర్వాదయస్తథా ।
 శ్చౌణోత్యాద్యా జహోతిశ్చ జహోతిశ్చ దధాత్యపి ॥ ౧,౨౦౬.౨౪॥
 దీప్యతిః స్తూయతిశ్చైవ పుత్రీయతి ధనీయతి ।
 త్రుట్యతి మ్రియతే చైవ చిచీషతి నినీషతి ॥ ౧,౨౦౬.౨౫॥
 సర్వే తిష్ఠన్తి సర్వమై సర్వస్మాత్సర్వన్తో గతః ।
 సర్వేషాం చైవ సర్వస్మిన్నేవం విశ్వాదయస్తథా ॥ ౧,౨౦౬.౨౬॥
 పూర్వే పూర్వాశ్చ పూర్వస్మాత్పూర్వస్మిన్నూర్వ ఈరితః ।
 సూత ఉవాచ ।
 సుప్తిజన్తుం సిద్ధరూపం నామమాత్రేణ దర్శితమ్ ।
 కాత్యాయనః కుమారాత్తు శ్రుత్వా విస్తరమబ్రవీత్ ॥ ౧,౨౦౬.౨౭॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాన్- ఆచారదృ
 నామ షడుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

సూత ఉవాచ ।

వాసుదేవం గురుం నత్వా గణం శమ్భుం సరస్వతీమ్ ।
మాత్రావర్ణప్రభేదేన చ్చన్దో వక్ష్యేఽల్పబుద్ధయే ॥ ౧,౨౦౭.౧॥

సర్వాదిమధ్యాంతగలౌ మ్నా భ్యో జ్ఞౌ స్తౌ త్రికా గణాః ।
ఆర్యా చతుష్కలాద్యంతసర్వమధ్యే చతుర్గణాః ॥ ౧,౨౦౭.౨॥

వ్యజ్ఞానాన్తో విసర్గాన్తౌ దీర్ఘో యుక్తపరో గురుః ।
సానుస్వారశ్చ పాదాన్తో వా ఇత్యుక్తో ద్విమాత్రకః ॥ ౧,౨౦౭.౩॥

యదా నాపి క్రమం యోగే లఘుతాపి క్వచిద్గురోః ।
శ్లోకచార్యాదిసంజ్ఞా స్యాద్యతిరివిచ్ఛేదసంజ్ఞికా ॥ ౧,౨౦౭.౪॥

జ్ఞేయః పాదశ్చ తుర్యాంశో యుక్తమం విషమన్త్యయుక్ ।
సమమర్ధసమం వృత్తం విషమఞ్చ తృతీయకమ్ ॥ ౧,౨౦౭.౫॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాభ్యే ఆచారకాణ్డే
ఛన్దః శాస్త్రఛన్దఃసంజ్ఞాపరిభాషానిరూపణం నామ సప్తోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦౮

సూత ఉవాచ ।

ఆర్యాలక్ష్య త్వష్ట గణాః సదా జో విషమే న హి ।
షష్ఠే జో న్లా వాపి భవేత్పదం షష్ఠే ద్వితీయలాత్ ॥ ౧,౨౦౮.౧॥

ఆదితః సప్తమే పూర్వా ద్వితీయార్థే శరే తతః ।
త్రిగణాఙ్ఘ్రిశ్చ పథ్యా స్యాద్విపులా వహ్నిలఙ్ఘనాత్ ॥ ౧,౨౦౮.౨॥

గృధ్యే ద్వితుర్యో జౌ చపలా ముఖపూర్వాదిచాపలా ।
ద్వితీయార్థే సజఘనా ఆర్యాజాతేశ్చ లక్షణమ్ ॥ ౧,౨౦౮.౩॥

ఆర్యా ప్రథమార్థలక్ష్య గీతిః స్యాచ్ఛేద్ధలద్యయే ।
ఉపగీతిర్ద్వితీయార్థాదుద్గీతిర్వ్యత్యయాద్భవేత్ ॥ ౧,౨౦౮.౪॥

ఆర్యాగీతిశ్చాన్తగురుర్గోతిజాతేశ్చ లక్షణమ్ ।
షట్కలా విషమే చేత్యుః సమేఽష్టౌ న నిరన్తరాః ।
సమా పరాశ్రితా న స్యాద్వైతాలీయే రలౌ గురుః ॥ ౧,౨౦౮.౫॥

అన్తేర్యో పూర్వవదిదమౌపచ్ఛన్దసికం మతమ్ ॥ ౧,౨౦౮.౬॥

భాగ్నో స్యాదాపాతలికా జ్ఞేయాథో దక్షిణాన్తికా ।
 పరాశ్రితో ద్వితీయో లః పాదేషు నిఖిలేష్వపి ॥ ౧,౨౦౮.౭॥
 ఉదీచ్యవృత్తిరసమే ప్రాచ్యవృత్తిస్తు యుగ్మకే ।
 సపఞ్చమశ్చతుర్థాంశే యుగపత్తై ప్రవృత్తకమ్ ॥ ౧,౨౦౮.౮॥
 ఉదీచ్యాద్యజ్ఞీసంయోగాద్యుగ్మపాదైకపాదికా ।
 చారుహాసిన్యయుగ్మజ్ఞ్యో వైతాలీయస్య సంగ్రహః ॥ ౧,౨౦౮.౯॥
 వక్త్రం నాద్యాన్నసౌ స్యాతాం చతుర్థాద్యగణో భవేత్ ।
 పథ్యావక్త్రం జేన సమే విపరీతాదిరన్యథా ॥ ౧,౨౦౮.౧౦॥
 ఉసమే నశ్చ చపలా విపులా లఘుసప్తమా ।
 నిఖిలే వా సైతవస్య మ్రా న్తా చాభేస్తత్పూర్వకౌ ॥ ౧,౨౦౮.౧౧॥
 షోడశలోఽచలధృతిర్మాత్రాసమకముచ్యతే ॥ ౧,౨౦౮.౧౨॥
 నవమలస్తథా గోఽన్త్యః జో న్లౌవాథామ్బుధేర్యథా ।
 విశ్లోకః స్యాత్తచ్చతుష్కద్విగుణాద్వానవాసికా ॥ ౧,౨౦౮.౧౩॥
 బాణాష్టనవకేషు స్యాల్లశ్చిత్రా షోడశాత్మికా ।
 సమమాత్రాసమాదిష్టం పదాకులకమీరితమ్ ॥ ౧,౨౦౮.౧౪॥
 వృత్తమాత్రా వినా వర్జైర్లా వర్ణా గురుభిర్వినా ।
 గురువో లైర్దలే నిత్యం ప్రమాణమితి నిశ్చితమ్ ॥ ౧,౨౦౮.౧౫॥
 ఆష్టావింశాతిలా గన్తా ప్రథమార్ధే ద్వితీయకే ।
 త్రింశదస్యాం శిఖా గన్తా ఖజ్జాతద్వ్యత్యయాద్భవేత్ ॥ ౧,౨౦౮.౧౬॥
 షోడశానఙ్గక్రీడా గా ద్వాత్రింశచ్చరమే చ లాః ।
 సప్తవింశాతిలా గన్తా దలయో రుచిరా ద్వయోః ॥ ౧,౨౦౮.౧౭॥
 మాత్రావృత్తాని చోక్తాని వర్ణవృత్తాని వచ్చి వై ॥ ౧,౨౦౮.౧౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఛందః శాస్త్రే ఆర్యావృత్తాదిఛందోలక్షణనిరూపణం నామాష్టోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీరుక్మా గేన సా జ్ఞేయా ఉత్యుక్తా స్త్రీ గురుద్వయమ్ |
 మో నారీ రో మృగీ మధ్యా మగౌ కన్యా ప్రతిష్ఠయా || ౧,౨౦౯.౧||
 భో గౌ పక్షిః సుప్రాతిష్ఠా తనుమధ్యా తయౌ స్మృతా |
 నయాభ్యాం బాలలలితా గాయత్రీచ్ఛన్త ఏవ హి || ౧,౨౦౯.౨||
 మసగైర్మదలేఖా స్యాదుష్టికృన్తః స్మృతం బుధైః |
 భౌ గౌ చిత్రపదా ఖ్యాతా విద్యున్మాలా మమా గగౌ || ౧,౨౦౯.౩||
 మాణవకం భాత్తలగా మ్నా గౌ హంసరుతం స్మృతమ్ |
 సమానికా రజగలా జరలా గః ప్రమాణికా |
 ఆభ్యామన్యద్వితానం స్యాదనుష్ఠుచ్ఛన్త ఈరితమ్ || ౧,౨౦౯.౪||
 రనైః స్యాద్ధలముఖీ నౌ మః శిశుభృతా భవేత్ |
 బృహతీఛన్త ఇత్యుక్తం స్మృ జగౌ స విరాజితమ్ || ౧,౨౦౯.౫||
 పణవం స్యాన్మనయగైర్మయూరసారిణీ భవేత్ |
 రజాభ్యాఞ్చ రగాభ్యాఞ్చ రుక్మవతీ భమా సగౌ || ౧,౨౦౯.౬||
 మత్తా మభసగైర్యుక్తా నరజా గౌ మనోరమా |
 పక్షిచ్ఛన్తః సమాఖ్యాతం జసతా గావుపస్థితమ్ || ౧,౨౦౯.౭||
 తౌ జో గావిన్ద్రవజ్రా స్యాజ్జతగ్గా గుపహర్వికా || ౧,౨౦౯.౮||
 ఉపజాతయోఽన్యద్యన్తాః సుముఖీ నజజా లగౌ |
 భభభా గౌ దోధకం స్యాచ్ఛాలినీ మతతా గగౌ || ౧,౨౦౯.౯||
 ఆర్ధిలోకైశ్చ విచ్ఛేదో వాతోర్మౌ మమతా గగౌ |
 శ్రీర్భుతో ననగాః ప్రోక్తా పఞ్చాభిః షడూభిరేవ చ || ౧,౨౦౯.౧౦||
 మగనా నో గౌ భ్రమరవిలాసితముదాహృతమ్ |
 రథోద్ధతార్నో రలగాః స్వాగతా రనభా గగౌ || ౧,౨౦౯.౧౧||
 వృత్తా ననౌ సగౌ గః స్యాన్నౌ రతౌ గః సమద్రికా |
 రజరా ల్గౌ శ్యేనికా స్యాజ్జసతా గౌ శిఖణ్డీతమ్ |
 త్రిష్ఠుచ్ఛన్తః సమాఖ్యాతం పిఙ్గలేన మహాత్మనా || ౧,౨౦౯.౧౨||
 రనౌ భసౌ చన్ద్రవర్త్య వంశస్థం స్యాజ్జతౌ జరౌ |
 తతో జరావిన్ద్రవంశా వేదసైన్దోటకం స్మృతమ్ |
 నౌభై బ్రౌ ద్రుతవిలమ్బితం పుటశ్చ స్యాన్ననౌ మయా || ౧,౨౦౯.౧౩||

వసువేదైశ్చ విరతిర్ముదితవదనా త్వియమ్ |
 ననరరైః సమాఖ్యాతా నయనా యస్తథా భవేత్ || ౧,౨౦౯.౧౪ ||
 సా తు కుసుమవిచిత్రా జలోద్ధతగతి రస్యైః |
 జసా జసా చ పాదేషు చతురైః స్త్రగ్వీణీ మతా || ౧,౨౦౯.౧౫ ||
 భుజుప్రయాతం వృత్తం చతుభిర్యైః ప్రకీర్తితమ్ |
 ప్రయంవదా నభజ్రైశ్చ మణిమాలా తయౌ తయౌ || ౧,౨౦౯.౧౬ ||
 గుహవక్త్రైశ్చ సన్నిద్రా లలితా స్యాత్తభౌ జరౌ |
 ప్రమితాక్షరా సజసనైరుజ్జ్వలా తు ననౌ భరౌ || ౧,౨౦౯.౧౭ ||
 మమా యయా వైశ్వదేవీ పఞ్చాక్షైశ్చ యతిర్భవేత్ |
 మభౌ సమా జలధరమాలాభ్యన్వైర్యతిభవేత్ || ౧,౨౦౯.౧౮ ||
 నౌ తతౌ గః క్షమావృత్తం తురగైశ్చ రసైర్యతిః |
 ప్రహర్షిణీ మనౌ క్రౌ గా వహ్నిభిర్దశభిర్యతిః || ౧,౨౦౯.౧౯ ||
 జభౌ సజౌ గో రుచిరా చతుర్భిశ్చ గ్రహైర్యతిః |
 మత్తమయూరం మతయాః సగౌ దేవగ్రహైర్యతిః || ౧,౨౦౯.౨౦ ||
 మఙ్గుభాషిణీ సజ్నా క్షౌ సునన్దినీ సజసా మగౌ |
 ననౌ తతౌ చన్ద్రికా గః సప్తభిశ్చ రసైర్యతిః || ౧,౨౦౯.౨౧ ||
 ఆసమ్భాధా మతనసా గగౌ బాణగ్రహైర్యతిః |
 ననరాః సో లధుగురుః స్వరైః ప్రోక్తాపరాజితా || ౧,౨౦౯.౨౨ ||
 ననౌ భనౌ ప్రహరణకలికేయం లగౌ తథా |
 వసన్తతిలకా సింహాన్నతా తద్భా జగౌ గురుః || ౧,౨౦౯.౨౩ ||
 భజౌ సనౌ గగావిన్దవదనాథ సుకేశరమ్ |
 నరనా రలగాః పాదే శర్కరీ ప్రతిపాదితా || ౧,౨౦౯.౨౪ ||
 చతుర్దశలఘుః స్యాచ్చ శ్రేష్ఠా శశికలా సగా |
 రసగ్రహయతిః స్త్రక్వా వసుశైలయతిస్తథా || ౧,౨౦౯.౨౫ ||
 స్యాన్మణిగుణనికరో మాలినీ ననమా యయా |
 వసుస్వరయతిః స్యాచ్చ నజౌ భజ్రాః ప్రభద్రకమ్ || ౧,౨౦౯.౨౬ ||
 ఏలా సయా ననౌ యఃస్యాచ్చిత్రలేఖాస్వరాష్టకైః |

మరౌ మయా యశ్చ భవేదుక్తేయమతి శర్కరీ || ౧,౨౦౯.౨౭||

స్వరాత్థం వృషభగజజ్జుమ్భితం భ్రననా నగౌ |

నజభజరా వాణిసీ గః పిఙ్గలేనాష్టిరీరితా || ౧,౨౦౯.౨౮||

రసరుద్రైః శిఖరిణీ యమౌ నసభలా గురుః |

వసుగ్రయతిః పృథ్వీ జసౌ జసయలా గురుః || ౧,౨౦౯.౨౯||

దశస్వరైర్వంశపత్రపతితం భ్రౌన్నభా లగౌ |

షడ్వేదాశ్చైశ్చ హరిణీ నసమా రసలా గురుః || ౧,౨౦౯.౩౦||

మన్దాక్రాన్తబిషడ్గురైర్మభనాస్తతగా గురుః |

నర్దటకం నజభజా జలౌ గో యతిరేవ చ || ౧,౨౦౯.౩౧||

సప్తర్షభిః కోకిలకమత్యష్టిః స్యాచ్చ పూర్వవత్ |

భూతర్షభైః కుసుమితలతా మ్తౌ న్యౌ యయా ధృతిః || ౧,౨౦౯.౩౨||

రసర్షభైర్వ్యమా నౌ రౌ మేఘవిస్ఫూర్ణితా రగౌ |

శార్దూలవిక్రీడితం మః సూర్యశ్చైః సజ్జతాస్తగౌ || ౧,౨౦౯.౩౩||

ఛన్దో హ్యతిధృతిః ప్రోక్తమత ఊర్ధ్వం కృతిర్భవేత్ |

సప్తాశ్వర్తుః సువదనా భ్రౌ మనౌ యభలా గురుః || ౧,౨౦౯.౩౪||

వృత్తం రజౌ రజౌ పాదే రజౌ గో లః కృతిర్భవేత్ |

త్రిసప్తకైః స్సగ్ధరా స్యాత్ప్రకృతిర్మూభనైస్త్రయైః || ౧,౨౦౯.౩౫||

దిగర్కైర్భద్రకం భ్రౌ నౌ నరనా గో యథాకృతిః |

నజౌ భశ్వాశ్వలలితం జభౌ జభలగా భవేత్ || ౧,౨౦౯.౩౬||

మత్తాక్రీడఞ్చాష్టబాణదశకైర్మా తనౌ ననౌ |

నలౌ గురుశ్చ వికృతిశ్చిన్నా సంకృతిరుచ్యతే || ౧,౨౦౯.౩౭||

పఞ్చాశ్చార్కైర్భృతౌ తస్వీ నసభా భనయా గణాః |

క్రౌఞ్చుపదా బాణశరవసుశ్చైర్భ్రమా సభౌ || ౧,౨౦౯.౩౮||

నౌ నౌ గోఽతికృతిః ప్రోక్తా చ్ఛన్దో హ్యుత్కృతిరుచ్యతే |

వస్వీశాశ్చైర్మమతనైః స్యాద్భుజ్జువిజ్జుమ్భితమ్ || ౧,౨౦౯.౩౯||

ననరస్సైర్లగయుక్తైశ్చ అపవాహాఖ్యకం యతిః |

గుహైః షడ్భి రస్సైర్బాణైర్మోనాః షట్సుగగా గణాః || ౧,౨౦౯.౪౦||

చణ్ణవృత్తిప్రపాతోఽసౌ దణ్ణకో నౌ తతోఽగరః ।

రభోవృద్ధాస్తకాదస్య వ్యాలజీమూతకాదయః ॥ ౧,౨౦౯.౪౧॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్ణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్ణే
సమవృత్తలక్షణాదినిరూపణం నామ నవోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౦

సూత ఉవాచ ।

సససలగాశ్చ విషమే పాదే యద్యుపచిత్రకమ్ ।

సమే భౌ భగగాః స్యుశ్చ ద్రుతమధ్యా భభౌ భగౌ ॥ ౧,౨౧౦.౧॥

గః పాదే విషమేఽన్యత్ర నజౌ జ్యౌ చ గణౌ స్మృతౌ ॥ ౧,౨౧౦.౨॥

విషమే వేగవతీ సా గః సమే భౌ భో గౌ గణాః ।

పాదేఽసమే తజౌ రో గః సమే మసౌ జగౌ గరుః ।

భవేద్భద్రవిరాట్కేతుమతీ తు విషమే సజౌ ॥ ౧,౨౧౦.౩॥

సగౌ సమే భౌ నగగా ఆఖ్యానకీ త్వథాసమే ।

తౌ జో గౌ సమే పాదే జతజా గురుకద్వయమ్ ॥ ౧,౨౧౦.౪॥

విపరీతాఖ్యానకం స్యాద్విషమే జస్తజౌ గౌ ।

తతౌ జగౌ సమే గః స్యాత్పిఙ్గలేన హ్యుదాహృతమ్ ॥ ౧,౨౧౦.౫॥

పాదేఽథ విషమే బైవ పుష్పితాగ్రా ననౌ రయౌ ।

సమే నజౌ జరౌ గశ్చ వైతాలీయం వదన్తి హి ।

వృత్తజ్ఞాపరవక్త్రాఖ్యమౌపచ్ఛన్దసికం పరమ్ ॥ ౧,౨౧౦.౬॥

వాఙ్మతీ రజరా యః స్యాదయుగ్మే జరజా రగౌ ॥ ౧,౨౧౦.౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్ణే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్ణే

౨౦౯వమవృత్తలక్షణాదినిరూపణం నామ దశోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౧

సూత ఉవాచ ।

ప్రథమోఽష్టాక్షరైః పాదో ద్వితీయో ద్వాదశాక్షరైః ।

తృతీయః షోడశాక్షరైశ్చ వింశద్వైశ్చతుర్థకః ॥ ౧,౨౧౧.౧॥

సామాన్యలక్షణం పదచతుర్దార్ధ్యాభిరధస్య హి || ౧,౨౧౧.౧||

ఆపీడః సర్వలః ప్రోక్తః పూర్వపాదాన్తగద్వయః || ౧,౨౧౧.౨||

ద్వితీయేఽష్టాక్షరైః పాదే కలికా ప్రథమేఽర్కజే |

లవలీ స్వాత్ప్రతీయేఽథ పూర్వవచ్చాష్ట కాక్షరే |

ప్రోక్తా చామృతధారేయం చతురష్టాక్షరే సతి || ౧,౨౧౧.౩||

(ఇతి పదచతుర్దార్ధ్యప్రకరణమ్) |

సజౌ సలౌ చ ప్రథమే నసజౌ గో ద్వితీయకే |

తృతీయే భనభా గశ్చ చతుర్థే సజసౌ జగౌ || ౧,౨౧౧.౪||

పూర్వవత్స్యాత్సౌరభకం తృతీయేఽఘౌ రనౌ భగౌ |

లలితఞ్చార్ధతావత్స్యాత్తృతీయేఽఘౌ ననౌ ససౌ || ౧,౨౧౧.౫||

(ఇత్సుద్ధతాప్రకరణమ్) |

ఉపస్థితప్రచుపితం ప్రథమేఽఘౌ మసౌ జభౌ |

గౌ ద్వితీయే ననజరా గస్తృతీయే ననౌ చ సః |

నౌ నజౌ యశ్చతుర్థే స్యాచ్ఛేష పాదాశ్చ పూర్వవత్ || ౧,౨౧౧.౬||

తృతీయేఽఘౌ విశేషశ్చ వృత్తం స్యాన్నౌ ననౌ ససౌ || ౧,౨౧౧.౭||

ఆర్షభం తజరాః పాదే తృతీయేఽన్యచ్చ పూర్వవత్ |

పూర్వవత్ప్రథమం శేషే తజ్రాః శుద్ధవిరాడభవేత్ || ౧,౨౧౧.౮||

(ఇత్సుపస్థితప్రచుపితప్రకరణమ్) |

విషమాక్షరపాదం వా పఞ్చషట్కాది యావకమ్ |

ఛన్దోఽత్ర నోక్తా గాథేతి దశధర్మాదివద్భవేత్ || ౧,౨౧౧.౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

విషమవృత్తలక్షణాదినిరూపణం నామైకాదశోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౨

సూత ఉవాచ |

ప్రస్తార ఆద్యగోఽథో లః పరతుల్యోఽథ పూర్వగః |

నష్టమధ్యే సమేఽకే లః సమేఽర్థే విషమే గురుః || ౧,౨౧౨.౧||

ప్రతిలోమగుణం లాద్యం ద్వీరుద్దిష్టక ఏకనుత్ || ౧,౨౧౨.౨||

సంఖ్యా ద్విరర్థే రూపే తు శూన్యం శూన్యే ద్విరీరితమ్ |
 తావదర్థే తద్గుణితం ద్విర్ద్వాయనస్తు తదస్తతః || ౧,౨౧౨.౩||
 పరే పూర్ణం పరే పూర్ణం మేరుః ప్రస్తారతో భవేత్ || ౧,౨౧౨.౪||
 లగసంఖ్యా వృత్తసంఖ్యా చాద్యాజ్జులమథోర్ధ్వతః |
 సంఖ్యైవ ద్విగుణైకోనాచ్ఛన్దః సారోఽయమీరితః || ౧,౨౧౨.౫||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాన్- ఆచా-
 ఛన్దోలక్షణం నామ ద్వాదశోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౩

సూత ఉవాచ |
 హరేః శ్రుత్వాబ్రవీద్బ్రుహ్మా యథా వ్యాసాయ శౌనక |
 బ్రాహ్మణాదిసమాచారం సర్వదం తే తథా వదే || ౧,౨౧౩.౧||
 శ్రుతిస్మృతి తు విజ్ఞాయ శ్రౌతం కర్మ సమాచరేత్ |
 శ్రౌతం కర్మ న చేదుక్తం తదా స్మార్తం సమాచరేత్ || ౧,౨౧౩.౨||
 తత్రాప్యశక్తః కరణే సదాచారం చరేద్వృధః |
 శ్రుతిస్మృతి హ విప్రాణాం లోచనే కర్మదర్శనే || ౧,౨౧౩.౩||
 శ్రుత్యుక్తః పరమో ధర్మః స్మృతిశాస్త్రగతోఽపరః |
 సిష్టాచారేణ సమ్ప్రాప్తస్త్రయో ధర్మాః సనాతనాః || ౧,౨౧౩.౪||
 సత్యం దానం దయాలోభో విద్యేజ్ఞ్యా పూజనం దమః |
 అష్టౌ తాని పవిత్రాణి శిష్టాచారస్య లక్షణమ్ || ౧,౨౧౩.౫||
 తేజోమయాని పూర్వేషాం శరీరాణీన్ద్రియాణి చ |
 న లిప్యతే పాతకేన పద్మపత్రమివామ్భుసా || ౧,౨౧౩.౬||
 నివాసముఖ్యా వర్ణానాం ధర్మాచారాః ప్రకీర్తితాః |
 సత్యం యజ్ఞస్తపో దానమేతద్ధర్మస్య లక్షణమ్ || ౧,౨౧౩.౭||
 అదత్తస్యానుపాదానం దానమధ్యయనం జపః |
 విద్యా విత్తం తపః శౌచం కులే జన్మ త్వరోగీతా || ౧,౨౧౩.౮||
 సంసారోచ్ఛిత్తిహేతుశ్చ ధర్మాదేవ ప్రవర్తతే |
 ధర్మాత్సుఖం చ జ్ఞానం చ జ్ఞానాన్మోక్షోఽధిగమ్యతే || ౧,౨౧౩.౯||

ఇజ్ఞాధ్యయనదానాని యథాశాస్త్రం సనాతనః ।
 బ్రహ్మక్షత్రియవైశ్యానాం సామాన్యో ధర్మ ఉచ్యతే ॥ ౧,౨౧౩.౧౦॥
 యాజనాధ్యయనే శుద్ధే విశుద్ధాచ్చ ప్రతిగ్రహః ।
 వృత్తిత్రయమిదం ప్రాహుర్మునయః శ్రేష్ఠవర్జినః ॥ ౧,౨౧౩.౧౧॥
 శస్త్రేణాజీవనం రాజ్ఞో భూతానాఞ్చాభిరక్షణమ్ ।
 పాశుపాల్యం కృషిః పణ్యం వైశ్యస్యాజీవనం స్మృతమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౨॥
 శూద్రస్య ద్విజశుశ్రూషా ద్విజానామనుపూర్వశః ।
 గురౌ వాసోఽగ్నిశుశ్రూషా స్వాధ్యాయో బ్రహ్మచారిణః ॥ ౧,౨౧౩.౧౩॥
 త్రిః స్నాతా స్నాపితా బైక్ష్యం గురౌ ప్రాణాన్తికీ స్థితిః ।
 సమేఖలో జటీ దణ్డీ ముణ్డీ వా గురుసంశ్రయః ॥ ౧,౨౧౩.౧౪॥
 అగ్నిహోత్రోపచరణం జీవనం చ స్వకర్మభిః ।
 ధర్మదారేషు కల్పేత పర్వవర్జం రతిక్రియాః ॥ ౧,౨౧౩.౧౫॥
 దేవపితృతిభ్యశ్చ పూజాదిష్యనుకల్పనమ్ ।
 శ్రుతిస్మృత్యర్థసంస్థానం ధర్మోఽయం గృహమేధినః ॥ ౧,౨౧౩.౧౬॥
 జటిత్వమగ్నిహోత్రత్వం భూశయ్యాజినధారణమ్ ।
 వనే వాసః పయోమూలనీవారఫలవృత్తితా ॥ ౧,౨౧౩.౧౭॥
 ప్రతిషిద్ధాన్నివృత్తిశ్చ త్రిః స్నానం వ్రతధారితా ।
 దేవతాతిథిపూజా చ ధర్మోఽయం వనవాసినః ॥ ౧,౨౧౩.౧౮॥
 సర్వారమ్భపరిత్యాగో భిక్షాన్నం వృక్షమూలతా ।
 నిష్పరిగ్రహతాద్రోహః సమతా సర్వజన్తుషు ॥ ౧,౨౧౩.౧౯॥
 ప్రియాప్రియపరిష్వక్లేసుఖదుఃఖాధికారితా ।
 సబాహ్యభ్యన్తరే శౌచం వాగ్యమో ధ్యానచారితా ॥ ౧,౨౧౩.౨౦॥
 సర్వైద్రియసమాహారో ధారణాధ్యాననిత్యతా ।
 భావసంశుద్ధిరేత్యేష పరివ్రాడ్ధర్మ ఉచ్యతే ॥ ౧,౨౧౩.౨౧॥
 ఆహింసా సూన్యతా వాణీ సత్యశౌచే క్షమా దయా ।
 వర్జినాం లిఙ్గానాం చైవ సామాన్యో ధర్మ ఉచ్యతే ॥ ౧,౨౧౩.౨౨॥
 యథోక్తకారిణః సర్వే ప్రయాన్తి పరమాం గతిమ్ ।

ఆ బోధాత్స్వపనం యావత్కృపిధర్మం చ వచ్చి తే || ౧,౨౧౩.౨౩||
 బ్రాహ్మే ముహూర్తే బుధ్యేత ధర్మార్థౌ చానుచిన్తయేత్ |
 కాయక్లేశాంశ్చ తన్మూలాన్వేదతత్త్వార్థమేవ చ || ౧,౨౧౩.౨౪||
 శర్వర్షనే సముత్థాయ కృతశౌచః సమాహితః |
 స్నాత్వా సన్ధ్యాముపాసీత సర్వకాలమతస్త్రితః || ౧,౨౧౩.౨౫||
 ప్రాతః సన్ధ్యాముపా సీత దక్షిణావనపూర్వికామ్ |
 ఉభే మూత్రపురీషే చ దివా కుర్యాదుదజ్జుఖః || ౧,౨౧౩.౨౬||
 రాత్రౌ చ దక్షిణే కుర్యాదుభే సన్ధ్యే యథా దివా |
 ఛాయాయామన్ధకారే వా రాత్రౌ వాహని వా ద్విజః || ౧,౨౧౩.౨౭||
 యథా తు సముఖః కుర్యాత్ప్రాణబాధాభయేషు చ |
 గోమయాఙ్గారవత్మీకఫాలాకృష్టే శుభే || ౧,౨౧౩.౨౮||
 మార్గోపజీవ్యచ్ఛాయాసు న మూత్రం చ పురీషకమ్ |
 అన్తర్జలాద్దేవగృహోద్వల్మీకాన్మూషికస్థలాత్ || ౧,౨౧౩.౨౯||
 పరేషాం శౌచశిష్టాచ్చ శ్మశానాచ్చ మృదం త్యజేత్ |
 ఏకాం లిఖే మృదం దద్యాద్వామ హస్తే మృదం ద్విధా || ౧,౨౧౩.౩౦||
 ఉభయోర్ద్వే చ దాతవ్యే మూత్రశౌచం ప్రచక్షతే |
 ఏకాం లిఖే గుదే తిస్త్రస్తథా వామకరే దశ || ౧,౨౧౩.౩౧||
 పఞ్చ పాదే దక్షైకస్మిన్కరయోః సప్తమృత్తికాః |
 అర్ధప్రసృతిమాత్రా తు ప్రథమా మృత్తికా స్మృతా || ౧,౨౧౩.౩౨||
 ద్వితీయా చ తృతీయా చ తదర్థా పరికీర్తితా |
 ఉపవిష్టస్తు విఙ్మూత్రం కర్తుం యస్తు న విన్దతి || ౧,౨౧౩.౩౩||
 స కుర్యాదర్ధశౌచం తు స్వస్య శౌచస్య సర్వదా |
 దివా శౌచస్య రాత్ర్యర్ధం యద్వా పాదో విధీయతే || ౧,౨౧౩.౩౪||
 స్వస్థస్య తు యథోద్దిష్టమార్తః కుర్యాద్యథాబలమ్ |
 వసా శుక్రమసృజ్మజ్జా లాలా విఙ్మూత్రకర్ణవిద్ || ౧,౨౧౩.౩౫||
 శ్లేష్మాశ్రదూషికా స్వేదో ద్వాదశైతే నృణాం మలాః |
 మన్యేత యావతా శుద్ధిం తావచ్ఛౌచం సమాచరేత్ || ౧,౨౧౩.౩౬||

ప్రమాణం శౌచసంఖ్యాయా నాదిష్టైరవశిష్యతే ।
 శౌచం తు ద్వివిధం ప్రోక్తం బాహ్యమాభ్యంతరం తథా ॥ ౧,౨౧౩.౩౭॥
 మృజ్జలాభ్యాం స్మృతం బాహ్యం భావశుద్ధిరథాంతరమ్ ।
 త్రిరాచామేదపః పూర్వం ద్విః ప్రమృజ్యాత్తతో ముఖమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౩౮॥
 సమృజ్యాజ్జుష్టమూలేన త్రిభిరాస్యముపస్పృశేత్ ।
 అజ్ఞప్తేన ప్రదేశిన్యా పూణం పశ్చాదనస్తరమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౩౯॥
 అజ్ఞప్తానామికాభ్యాం చ చక్షుః శ్రోత్రే పునః పునః ।
 కనిష్ఠాజ్జుష్టయోర్నాభిం హృదయం తు తలేన వై ॥ ౧,౨౧౩.౪౦॥
 సర్వాభిస్తు శిరః పశ్చాద్బాహూ చాగ్రేణ సంస్పృశేత్ ।
 ఋచో యజాంషి సామాని త్రిః పఠస్త్రిణయేత్కృమాత్ ॥ ౧,౨౧౩.౪౧॥
 అథర్వాఙ్గిరసౌ పూర్వం ద్విః ప్రమార్జ్యథ తన్ముఖమ్ ।
 ఇతిహాసపురాణాని వేదాఙ్గాని వేదాఙ్గాని యథాక్రమమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౪౨॥
 ఖం ముఖే నాసికే వాయుం నేత్రే సూర్యం శ్రుతీ (తీర్థి) దిశః ।
 ప్రాణగ్రన్థిమథో నాభిం బ్రహ్మణం హృదయే స్పృశేత్ ॥ ౧,౨౧౩.౪౩॥
 రుద్రం మూర్ధ్నా సమాలభ్య ప్రిణాత్యథ శిఖామృషీన్ ।
 బాహూ యమేన్ద్రవరుణకుబేరవసుధానలాన్ ॥ ౧,౨౧౩.౪౪॥
 అభ్యుక్ష్య చరణౌ విష్ణుమిన్ద్రం విష్ణు కరద్వయమ్ ।
 అగ్నిర్వాయుశ్చ సూర్యేన్ద్రగిరయోఽఙ్గులిపర్వసు ॥ ౧,౨౧౩.౪౫॥
 గఙ్గాద్యాః సరితస్తాసు యా రేఖాః కరమధ్యగాః ।
 ఉషః కాలే తు సమ్ప్రాప్తే శౌచం కృత్వా యథార్థవత్ ॥ ౧,౨౧౩.౪౬॥
 తతః స్నానం పుక్వరీవత దస్తధావనపూర్వకమ్ ।
 ముఖే పర్యుషితే నిత్యం భవత్యప్రయతో నరః ॥ ౧,౨౧౩.౪౭॥
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన కుర్యాద్వై దస్తపూవనమ్ ।
 కదమ్బబిల్వఖదిరకరపీరవటార్జునాః ॥ ౧,౨౧౩.౪౮॥
 యూఢీ చ బృహతీ జాతీ కరణ్ణార్కాతిముక్తకాః ।
 జమ్బూమధూకా పామార్గశిరీషోదుమ్పరాసనాః ॥ ౧,౨౧౩.౪౯॥
 క్షీరికణ్ణకివృక్షాద్యాః ప్రశస్తా దస్తధావనే ।

కటుత్తికకషాయాశ్చ ధనారోగ్యసుఖప్రదాః ॥ ౧,౨౧౩.౫౦॥

ప్రక్షాల్య భుక్త్వా చ శుచౌ దేశే త్యక్త్వా తదాచామేత్ ।

అమాయాం చ తథా పష్ట్యాం నవమ్యాం ప్రతిపద్యపి ॥ ౧,౨౧౩.౫౧॥

వర్జయేద్దస్తకాష్టస్తు తథైవార్కస్య వాసరే ।

అభావే దస్త కాష్టస్య నిషిద్ధాయాం తథా తిథౌ ॥ ౧,౨౧౩.౫౨॥

అషాం ద్వాదశగణ్ణాషైః కురీత ముఖశోధనమ్ ।

ప్రాతః స్నానం ప్రశంసన్తి దృష్టాదృష్టకరం హితమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౫౩॥

సర్వమర్హతి శుద్ధాత్మా ప్రాతః స్నాయా జపాదికమ్ ।

అత్యస్తమలినః కాయో నవచ్ఛిద్రసమన్వితః ॥ ౧,౨౧౩.౫౪॥

స్త్రవత్యేష దివా రాత్రౌ ప్రాతః స్నానం విశోధనమ్ ।

మనః ప్రసాదజననం రూపసౌభాగ్యవర్ధనమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౫౫॥

శోకదుఃఖప్రశమనం గణ్ణాస్నానవదాచరేత్ ।

అద్య హస్తే తు నక్షత్రే దశమ్యాం జ్యేష్ఠకే సితే ॥ ౧,౨౧౩.౫౬॥

దశపాప హరాయాం చ అదత్వా దానకల్పషమ్ ।

విరుద్ధాచరణం హింసా పరదారోపనేవనమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౫౭॥

పారుష్యాన్యతపైశున్యమసమ్బద్ధాభిభాషణమ్ ।

పరద్రవ్యాభిధానం చ మనసానిష్ఠచిన్తనమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౫౮॥

ఏతద్దశాఘూతార్థం గణ్ణాస్నానం కరోమ్యహమ్ ।

ప్రాతః సంక్షేపతః స్నానం వానప్రస్థగృహస్థయోః ॥ ౧,౨౧౩.౫౯॥

యతేస్త్రీషవణం స్నానం సకృత్ బ్రహ్మచారిణః ।

ఆచమ్య తీర్థమావాహ్య స్నాయాత్స్మృత్వావ్యయం హరిమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౬౦॥

తిస్రః కోట్యస్తు విజ్ఞేయా మన్దేహా నామ రాక్షసాః ।

ఉదయన్తం దురాత్మానః సూర్యమిచ్ఛన్తి ఖాదితుమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౬౧॥

స హన్తి సూర్యం సన్ధ్యాయాం నోపాప్తిం కురుతే తు యః ।

దహన్తి మన్తపూతేన తోయేనానలరూపిణా ॥ ౧,౨౧౩.౬౨॥

అహోరాత్రస్య యః సన్ధిః సా సన్ధ్యా భవతీతి హ ।

ద్విినాడికా భవేత్సన్ధ్యా యావద్భవతి దర్శనమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౬౩॥

గన్ధ్యాకర్మావసానే తు స్వయం హోమో విధీయతే |
 స్వయం హోమఫలం యత్తు తదన్వేన న జాయతే || ౧,౨౧౩.౬౪||
 ఋత్విక్వుత్రో గురుర్భ్రాతా భాగినేయోఽథ విట్పతిః |
 ఏభిరేవ హుతం యత్తు తద్ధుతం స్వయమేవ హి || ౧,౨౧౩.౬౫||
 బ్రహ్మ వై గార్హపత్యాగ్నిర్దక్షణాగ్నిస్త్రీలోచనః |
 విష్ణురాహవనీయాగ్నిః కుమారః సత్య ఉచ్యతే || ౧,౨౧౩.౬౬||
 కృత్వా హోమం యథాకాలం సౌరాన్మన్తాజ్ఞాపేక్షతః |
 సమాహితాత్మా సావిత్రిం ప్రణవం చ యథోదీతమ్ || ౧,౨౧౩.౬౭||
 ప్రణవే నిత్యయుక్తస్య వ్యాహృతీషు చ సప్తసు |
 త్రిపదాయాం చ సావిత్రియాం న భయం విద్యతే క్వచిత్ || ౧,౨౧౩.౬౮||
 గాయత్రిం యో జపేన్నిత్యం కల్యణముత్థాయ మానవః |
 లిప్యతే న స పాపేన పద్మపత్రమివామ్భుసా || ౧,౨౧౩.౬౯||
 శ్వేతవర్ణా సముద్దిష్టా కౌశైయవసనా తథా |
 అక్షసూత్రధరా దేవీ పద్మాసనగతా శుభా || ౧,౨౧౩.౭౦||
 ఆవాహ్య యజుషానేన తేజోఽసీతి విధానతః |
 ఏతద్యజుః పురా దైవైర్దృష్టిదర్శనకాఙ్క్షిభిః || ౧,౨౧౩.౭౧||
 ఆదిత్యమణ్డలాన్తః స్థాం బ్రహ్మలోకస్థితామపి |
 తత్రావాహ్య జపిత్వాతో నమస్కారాద్విసర్జయేత్ || ౧,౨౧౩.౭౨||
 పూర్వాహ్నా ఏవ కుర్వీత దేవతానాం చ పూజనమ్ |
 న విష్ణోః పరమో దేవస్తస్మాత్తం పూజయేత్సదా || ౧,౨౧౩.౭౩||
 బ్రహ్మవిష్ణుశివాన్దేవాన్న పృథగ్భావయేత్సుధీః |
 లోకేఽస్మిన్మణ్డలాన్యజ్ఞౌ బ్రాహ్మణో గౌర్హుతాశనః || ౧,౨౧౩.౭౪||
 హిరణ్యం సర్పిరాదిత్య ఆపో రాజా తథాష్టమః |
 ఏతాని సతతం పశ్యేదర్చయేచ్ఛ ప్రదక్షిణమ్ || ౧,౨౧౩.౭౫||
 వేదస్యాధ్యయనం పూర్వం విచారోభ్యసనం జపః |
 తద్దానం వైవ శిష్యభ్యో వేదాభ్యాసో హి పఞ్చధా || ౧,౨౧౩.౭౬||
 వేదార్థం యజ్ఞశాస్త్రాణి ధర్మశాస్త్రాణి వైవ హి |

మూల్యేన లేఖయిత్వా యో దద్యాద్యాతి స వైదికమ్ || ౧,౨౧౩.౭౭||

ఇతిహా సపురాణాని లిఖిత్వాయః ప్రయచ్ఛతి |

బ్రహ్మదానసమం పుణ్యం ప్రాప్నోతి ద్విగుణీకృతమ్ || ౧,౨౧౩.౭౮||

మృతీయే చ తథా భాగే పోష్యవర్గార్థసాధనమ్ |

మాతా పితా గురుర్భూతా ప్రజా దీనాః సమాశ్రితాః || ౧,౨౧౩.౭౯||

అభ్యాగతోఽతిథిశ్చాగ్నిః పోష్యవర్గా ఉదాహృతః |

భరణం పోష్యవర్గస్య ప్రశస్తం స్వర్గసాధనమ్ || ౧,౨౧౩.౮౦||

భరణం పోష్య వర్గస్య తస్మాద్వ్యతీన కారయేత్ |

స జీవతి వరశ్చైకో బహుభిర్వోపజీవ్యతి || ౧,౨౧౩.౮౧||

జీవంతో మృతకాస్తస్యే పురుషాః స్వోదరమ్భరాః |

స్వకీయోదరపూర్తిశ్చ కుక్కురస్యాపి విద్యతే || ౧,౨౧౩.౮౨||

అర్థేభ్యోఽపి వివృద్ధేభ్యః సమూభతేభ్యస్తతస్తతః |

క్రియాః సర్వాః ప్రవర్తన్తే పర్వతేభ్య ఇవాపగాః || ౧,౨౧౩.౮౩||

సర్వరత్నాకరా భూమిర్ధాన్యాని పశవః స్త్రియః |

అర్థస్య కార్యయోగిత్యాదర్థ ఇత్యభిధీయతే || ౧,౨౧౩.౮౪||

అద్రోహాణైవ భూతానామల్పద్రోహాణ వా పునః |

యా వృత్తిస్తాం సమాస్థాయ విప్రో జీవేదనాపది || ౧,౨౧౩.౮౫||

ధనం తు త్రివిధం జ్ఞేయం శుక్లం శబలమేవ చ |

కృష్ణం చ తస్య విజ్ఞేయో విభాగః సప్తధా పృథక్ || ౧,౨౧౩.౮౬||

క్రమాయత్తం ప్రీతిదత్తం ప్రాప్తం చ సహ భార్యయా |

అవిశేషేణ సర్వేషాం వర్ణానాం త్రివిధం ధనమ్ || ౧,౨౧౩.౮౭||

వైశేషికం ధనం దృష్టం బ్రాహ్మణస్య త్రిలక్షణమ్ |

యాజునాధ్యాపనే నిత్యం విశుద్ధశ్చ (ద్ధాచ్చ) ప్రతిగ్రహాః || ౧,౨౧౩.౮౮||

త్రివిధం క్షత్రియస్యాపి ప్రాహుర్యైశేషికం ధనమ్ |

శుద్ధార్థం లబ్ధకరణం దణ్డాస్తం జయజం తథా || ౧,౨౧౩.౮౯||

వైశేషికం ధనం దృష్టం వైశ్యస్యాపి విలక్షణమ్ |

కృషిగోరక్షవాణిజ్యం శూద్రస్యైభ్యస్త్యనుగ్రహాత్ || ౧,౨౧౩.౯౦||

కుసీదకృషివాణిజ్యం ప్రకురీవత స్వయం పరమ్(కృతమ్) |
 ఆపత్కాలే స్వయం కుర్వన్నైనసా యుజ్యతే ద్విజః || ౧,౨౧౩.౯౧||
 బహవో వర్తనోపాయా ఋషిభిః పరికీర్తితాః |
 సర్వేషామపి చైవైషాం కుసీదమధికం విదుః || ౧,౨౧౩.౯౨||
 అనావృష్ట్యా రాజభయాన్మాషికాద్వైరుపర్తవైః |
 కృష్యాదికే భవేద్బాధా సా కుసీదే న విద్యతే || ౧,౨౧౩.౯౩||
 శుక్లపక్షే తథా కృష్ణే రజన్యాం దివసేపి వా |
 ఉష్ణే వర్షతి శీతే వా వర్ధనం న నివర్తతే || ౧,౨౧౩.౯౪||
 దేశం గతానాం యా వృద్ధిర్నానాపణ్యోపజీవినామ్ |
 కుసీదం కుర్వతః సమ్యక్సంస్థితస్యైవ జాయతే || ౧,౨౧౩.౯౫||
 లబ్ధలాభః పితృనైవాన్బ్రాహ్మణాంశ్చైవ పూజయేత్ |
 తే తృప్తాస్తస్య తద్దోషం శమయన్తి న సంశయః || ౧,౨౧౩.౯౬||
 వణిక్కుసీదం దద్యాద్యో వస్త్రం గాఙ్కాఞ్చనాదికమ్ |
 కృషీవలోఽన్నపానాదియానశయాశనాని చ || ౧,౨౧౩.౯౭||
 రాజభ్యో వింశతిం దత్త్వా పశుస్వర్ణాదికం శతమ్ |
 పాదేనాస్య చ యావక్యం కుర్యాత్సంచయమాత్మవాన్ || ౧,౨౧౩.౯౮||
 అర్ధేన చాత్మభరణం నిత్యనైమిత్తికాంన్వితమ్ |
 పాదం చేత్యర్థయామస్య మూలభూతం వివర్ధయేత్ || ౧,౨౧౩.౯౯||
 విద్యా శిల్పం భూతిః సేవా గోరక్షా విపణిః కృషిః |
 వృత్తిర్భిక్ష్యం కుసీదం చ దశ జీవనహేతవః || ౧,౨౧౩.౧౦౦||
 ప్రతిగ్రహారీతా విప్రే క్షత్రియే శస్త్రనిర్జితా |
 వైశ్యే న్యాయార్జితాః స్వార్థాః శూద్రే శుశ్రూషయార్జితాః || ౧,౨౧౩.౧౦౧||
 నదీ బహూదకా శాకమృత్పర్ణాని సమిత్కుశాః |
 ఆగ్నేయో బ్రహ్మఘోషశ్చ విప్రాణాం ధనముత్తమమ్ || ౧,౨౧౩.౧౦౨||
 అయాచితోపపన్నే తు నాస్తి దోషః ప్రతిగ్రహే |
 అమృతం తద్విదుర్దేవాస్తస్మాత్తన్నైవ వర్జయేత్ || ౧,౨౧౩.౧౦౩||
 గురుద్రవ్యాంశ్చౌజ్జహీర్షురర్చిష్యన్తే వతాతిథీన్ |

సర్వతః ప్రతిగృహ్ణీయాన్న తుష్యేత్తు స్వయం తతః ॥ ౧,౨౧౩.౧౦౪॥

సాధుతః ప్రతిగృహ్ణీయాదథ వాసాధుతో ద్విజః ।

గుణవానల్పదోషశ్చ నిర్గుణో హి నిమజ్జతి ॥ ౧,౨౧౩.౧౦౫॥

ఏవం త్వక్షవృత్త్యా వా కృత్వా భరణమాత్మనః ।

కుర్యాద్విశుద్ధిం పరతః ప్రాయశ్చిత్తం ద్విజోత్తమః ॥ ౧,౨౧౩.౧౦౬॥

చతుర్థే చ తథా భాగే స్నానార్థం మృద మాహరేత్ ।

తీలపుష్పకుశాదీని స్నానం చాకృత్రిమే జలే ॥ ౧,౨౧౩.౧౦౭॥

నిత్యం నైమిత్తికం కామ్యం క్రియాజ్ఞం మలకర్షణమ్ ।

మార్జనాచమావగాహాశ్చాష్టస్నానం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౦౮॥

అస్నాతస్తు పుమాన్నార్హే జపాగ్నిహవనాదిషు ।

ప్రాతః స్నానం తదర్థం తు నిత్యస్నానం ప్రకీర్తితమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౦౯॥

చాణ్డాలశవవిష్టాద్యాన్పుష్ట్యా స్నానం రజస్వలామ్ ।

స్నానార్హస్తు యదా స్నాతి స్నానం నైమిత్తికం హి తత్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౧౦॥

పుష్యస్నానాదికం స్నానం దైవజ్ఞవిధిచోదితమ్ ।

తద్ధి కామ్యం సముద్దిష్టం నాకామస్తత్ప్రయోజయేత్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౧౧॥

జప్తుకామః పవిత్రాణి అర్చిష్యన్వేదతాతిథీన్ ।

స్నానం సమాచరేద్యస్తు క్రియాజ్ఞం తచ్చ కీర్తితమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౧౨॥

మలాపకర్షణార్థాయ ప్రవృత్తిస్తత్ర నాన్యథా ।

సరః సుదేవఖాతేషు తీర్థేషు చ నదీషు చ ॥ ౧,౨౧౩.౧౧౩॥

స్నానమేవ క్రియా యస్మాత్క్రియాస్నానమతః పరమ్ ।

అద్భిర్గాత్రాణి శుభ్యన్తి తీర్థస్నానాత్ఫలం లభేత్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౧౪॥

మార్జనాన్మజ్జనైర్మస్త్రైః పాపమాశు ప్రణశ్యతి ।

నిత్యం నైమిత్తికం చాపి క్రియాజ్ఞం మలకర్షణమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౧౫॥

తీర్థాభావే తు కర్తవ్యముష్ణోదకపరోదకైః ।

భూమిష్ఠాదుద్భృతం పుణ్యం తతః ప్రస్తవణోదకమ్ ॥ ౧,౨౧౩.౧౧౬॥

తతోఽపి సారసం పుణ్యం తస్మాన్నాదేయముచ్యతే ।

తీర్థతోయం తతః పుణ్యం గాగం పుణ్యం తు సర్వతః ॥ ౧,౨౧౩.౧౧౭॥

గాగం పయః పునాత్యాశు పాపమామరణాన్తికమ్ |
 గయాయాం చ కురుక్షేత్రే యత్తోయం సముపస్థితమ్ || ౧,౨౧౩.౧౧౮||
 తస్మాత్తు గాఙ్గమపరం జానీయాత్తోయముత్తమమ్ |
 పుత్రజన్మని యోగేషు తథా సంక్రమణే రవేః || ౧,౨౧౩.౧౧౯||
 రాహోశ్చ దర్శనే స్నానం ప్రశస్తం నిశి నాన్యథా |
 ఉషస్యషసి యత్స్నానం సన్ధ్యాయాముదితే రవౌ || ౧,౨౧౩.౧౨౦||
 ప్రాజాపత్యేన తత్తుల్యం మహాపాతకనాశనమ్ |
 యత్ఫలం ద్వాదశాబ్దాని ప్రాజాపత్యే కృతే భవేత్ || ౧,౨౧౩.౧౨౧||
 ప్రాతః స్నాయీ తదాప్నోతి వర్షేణ శ్రద్ధయాన్వితః |
 య ఇచ్ఛేద్విపులానోభాగంశ్చన్ద్రసూర్యగ్రహోపమాన్ || ౧,౨౧౩.౧౨౨||
 ప్రాతః స్నాయీ భవేన్నిత్యం మాసౌ ద్వా మాఘఫాల్గునౌ |
 యస్తు మాఘం సమాసాద్య ప్రాతః స్నాయీ హవిష్యభుక్ || ౧,౨౧౩.౧౨౩||
 ఇతిపాపం మహాఘోరం మాసాదేవ వ్యపోహతి |
 మాతరం పితరం వాపి భ్రాతరం సుహృదం గురుమ్ || ౧,౨౧౩.౧౨౪||
 యముద్దిశ్య నిమజ్జేత ద్వాదశాంశం లభేత్తు సః |
 తుష్యత్యామలకైర్విష్ణురేకాదశ్యా విశేషతః || ౧,౨౧౩.౧౨౫||
 శ్రీకామః సర్వదా స్నానం కురోతామలకైర్నరః |
 సన్దాపః కీర్తిరల్పాయుర్ధనం నిధనమేవ చ || ౧,౨౧౩.౧౨౬||
 ఆరోగ్యం సర్వకామాప్తిరభ్యజ్ఞాద్భాస్కరాదిషు |
 ఉపోషితస్య వ్రతినః కృత్తకేశస్య నాపిత్తైః || ౧,౨౧౩.౧౨౭||
 తావచ్చిస్తిష్ఠతి ప్రీతా యావత్తైలం న సంస్పృశేత్ |
 ఏవం స్నాత్వా పితృనాన్దేవాన్మనుష్యాన్స్తర్పయేన్నరః || ౧,౨౧౩.౧౨౮||
 నాభిమాత్రే జలే స్థిత్యా చిన్తయేదూర్జమానసః |
 ఆగచ్ఛన్తు మే పితర ఇమం గృహ్లాన్త్వపోజ్జాలిమ్ || ౧,౨౧౩.౧౨౯||
 త్రింస్త్రీనాంజ్ఞానీన్ద్యాదాకాశే దక్షిణే తథా |
 వసిత్యా వసనం శుష్కం స్థలస్థా స్తర్ణబర్హిషి || ౧,౨౧౩.౧౩౦||
 విధిజ్ఞాన్స్తర్పణం కుర్వ్యుర్న పాత్రే తు కదాచన |
 యదపాం క్రూరమాంసాత్తు యదమేధ్యం తు కిజ్ఞాన || ౧,౨౧౩.౧౩౧||

ఆశాస్త్రం మలినం యచ్చ తత్సర్వమపగచ్ఛతు |
 గృహీత్వానేన మన్తేణ తోయం సవ్యేన పాణినా || ౧,౨౧౩.౧౩౨||
 ప్రక్షిపోద్ధిశి నైర్పత్యాం రక్షోఽపహతయే తు తత్ |
 నిషిద్ధభక్షణాద్యత్తు పాపాద్యచ్చ ప్రతిగ్రహాత్ || ౧,౨౧౩.౧౩౩||
 దుష్కృతం యచ్చ మే కింఞ్చిద్బాఙ్మనః కాయకర్మభిః |
 పునాతు మే తదిన్ద్రస్తు వరుణః సబృహస్పతిః || ౧,౨౧౩.౧౩౪||
 సవితా చ భగత్సైవ మునయః సనకాదయః |
 ఆబ్రహ్మస్తవృపర్వస్తం జగత్ప్రప్యత్వితి బ్రువన్ || ౧,౨౧౩.౧౩౫||
 ఊపేదబజ్జలీంస్త్రీస్తు కుర్వన్సంక్షేపతర్పణమ్ |
 సురాణామర్చనం కుర్యాద్బ్రహ్మ దీనామమత్సరీ || ౧,౨౧౩.౧౩౬||
 బ్రాహ్మవైష్ణవరౌద్రైశ్చ సావిత్రైర్మైత్రవారుణైః |
 తల్లిజైరర్చయేన్మన్తైః సర్వదేవాన్నమస్య చ || ౧,౨౧౩.౧౩౭||
 నమస్కారేణ పుష్పాణి విన్యసేత్తు పృథక్పృథక్ |
 సర్వదేవమయం విష్ణుం భాస్కరం చాప్యథార్చయేత్ || ౧,౨౧౩.౧౩౮||
 దద్యాత్పురుషసూక్తేన యః పుష్పాణ్యప ఏవ వా |
 అర్చితం స్యాజ్జగాదిదం తేన సర్వం చరాచరమ్ || ౧,౨౧౩.౧౩౯||
 అన్యైశ్చ తాన్త్రికైర్మన్తైః పూజయేచ్చ జనార్దనమ్ |
 ఆదావర్ష్యం ప్రదాతవ్యం తతః పశ్చాద్విలేపనమ్ || ౧,౨౧౩.౧౪౦||
 తతః పుష్పాజ్జలినీం ధూపము పహారఫలాని చ |
 స్నానమస్తర్జలే చైవ మార్జనాచమనం తథా || ౧,౨౧౩.౧౪౧||
 జలాభిమన్త్రణం యచ్చ తీర్థస్య పరికల్పయేత్ |
 అఘమర్షణసూక్తేన త్రివారం త్వేవ నిత్యశః || ౧,౨౧౩.౧౪౨||
 స్నానే చరితమిత్యేతత్సముద్దిష్టం మహాత్మభిః |
 బ్రహ్మక్షత్రవిశాం చైవ మన్తవత్స్నానమిష్యతే || ౧,౨౧౩.౧౪౩||
 తూష్ణిమేవ తు శూద్రస్య సనమస్కారకం స్మృతమ్ |
 అధ్యాపనం బ్రహ్మయజ్ఞః పితృయజ్ఞస్తు తర్పణమ్ || ౧,౨౧౩.౧౪౪||

హోమో దైవీ బలిర్భౌతో న యజ్ఞోఽతిథిపూజనమ్ |
 గవా గోష్ఠే దశగుణం అగ్న్యగారే శతాధికమ్ || ౧,౨౧౩.౧౪౫||
 సిద్ధక్షేత్రేషు తీర్థేషు దేవతాయతనేషు చ |
 సహస్రశతకోటీనామనస్తం విష్ణుసన్నిధౌ || ౧,౨౧౩.౧౪౬||
 పఞ్చమే చ తథా భాగే సంవిభాగో యథార్థతః |
 పితృదే వమనుష్యాణాం కోటీనాం చోపదిశ్యతే || ౧,౨౧౩.౧౪౭||
 బ్రాహ్మణేభ్యః ప్రదాయాగ్ర యః సుహృద్భిః సహాశ్నుతే |
 స ప్రేత్య లభతే స్వర్గమన్నదానం సమాచరన్ || ౧,౨౧౩.౧౪౮||
 పూర్వం మధురమశ్రీయాల్లవణామ్లౌ చ మధ్యతః |
 కటుతిక్తకషాయాంశ్చ పయశ్చైవ తథాంతతః || ౧,౨౧౩.౧౪౯||
 శాకం చ రాత్రౌ భూమిష్ఠమత్యంతం చ వివర్ణయేత్ |
 నచైకరసనేవాయాం ప్రసజ్జేత కదాచన || ౧,౨౧౩.౧౫౦||
 సమృతం బ్రాహ్మణస్యాన్నం క్షత్రియాన్నం పయః స్మృతమ్ |
 వైశ్యస్య చాన్నమేవాన్నం శూద్రాన్నం రుధిరం స్మృతమ్ || ౧,౨౧౩.౧౫౧||
 అమావాసీ వసేదత్ర ఏకహాయనమేవ వా || ౧,౨౧౩.౧౫౨||
 తత్ర శ్రీశ్చైవ లక్ష్మీశ్చ వసతే నాత్ర సంశయః |
 ఉదరే గార్హపత్యాగ్నిః పృష్ఠదేశే తు దక్షిణః || ౧,౨౧౩.౧౫౩||
 ఆస్యే చాహవనీయోఽగ్నిః సత్యః పర్వ చ మూర్ధని |
 యః పఞ్చాగ్నినిమాన్వేద ఆహితాగ్నిః స ఉచ్యతే || ౧,౨౧౩.౧౫౪||
 శరీరమాపః సోమం చ వివిధం చాన్నముచ్యతే |
 ప్రాణో హ్యగ్నిస్తథాదిత్యస్త్రిభోక్తా ఏక ఏవ తు || ౧,౨౧౩.౧౫౫||
 అన్నం బలాయ మే భూమేరపామగ్న్యనిలస్య చ |
 భవత్యేతత్ప్రలిణతౌ మమాప్యవ్యాహతం సుఖమ్ || ౧,౨౧౩.౧౫౬||
 హస్తేన పరిమార్జ్యాథ కుర్యాత్తామ్బూలభక్షణమ్ |
 శ్రవణం చేతిహాసస్య తత్కుర్యాత్సుసమాహితః || ౧,౨౧౩.౧౫౭||
 ఇతిహాసపురాణాద్యైః షష్ఠసప్తమకేనయేత్ |
 తతః సన్ధ్యాముపాసీత స్నాత్వా వై పశ్చిమాం నరః || ౧,౨౧౩.౧౫౮||

ఏతద్వా దివసే ప్రోక్తమనుష్ఠానం మయా ద్విజ ।
 ఆచారం యః పఠేద్విద్వాఞ్చుణ్ణుయాత్స దివంవ్రజేత్ ।
 ఆచారాదిర్ధర్మకర్తా కేశవో హి స్మృతో ద్విజ ॥ ౧,౨౧౩.౧౫౯ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 పంచోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౪

బ్రహ్మోవాచ ।
 అథ స్నానవిధిం వక్ష్యే స్నానమూలా క్రియా యతః ।
 మృద్ధోమయతిలాన్దరాభన్సుష్పాణి సురభీణి చ ॥ ౧,౨౧౪.౧ ॥
 ఆహారేత్స్నానకాలే చ స్నానార్థో ప్రయతః శుచిః ।
 గంధోదకాన్తం వివిక్తే (ధం) స్థాపయేత్తాన్యథ ఉితౌ ॥ ౧,౨౧౪.౨ ॥
 త్రిధా కృత్వా మృదం తాం తు గోమయం చ వివక్షణః ।
 అద్భిర్మృద్భిశ్చ చరణౌ ప్రక్షాల్యాథ కరో తథా ॥ ౧,౨౧౪.౩ ॥
 ఉపవీతీ బద్ధశిఖః సమ్యగాచమ్య వాగ్యతః ।
 ఉరుం రాజేత్యువా తోయముపస్థాయ ప్రదక్షిణమ్ ॥ ౧,౨౧౪.౪ ॥
 ఆవర్తయేత్తదుదకం యే తే శతమితిత్యువా ॥ ౧,౨౧౪.౫ ॥
 ఓం ఉరుం హి రాజా వరుణశ్చకార సూర్యాయ పన్ధానమన్వేత వా ।
 ప్రతిధాతా చ వక్తారస్తాహృదయావిపశ్చిత్ ।
 నమోఽగ్న్యరుణాయా భిష్టుతోవరుణస్య పాశః ।
 వరుణాయ నమః ॥ ౧,౨౧౪.౬ ॥
 ఓం యే తే శతం వరుణయే సహస్రం యజ్ఞియాః పాశా వితతా మహాన్తః ।
 తేభిర్నో అద్య సవితోత విష్ణుర్విశ్వే ముఞ్చన్తు మరుతః స్వర్కాః స్వాహా ।
 సుమిత్రియాన ఇత్తబజ్జలిమాకృత్యోత్తరేణ తోయం పశ్చాద్విరాజ్య వైవ వినిః క్షిపేత్ ।
 ఓం సుమిత్రియా న ఆప ఓషధయః సన్తు ।
 దుర్మిత్రియాస్తస్మై సన్తు యోఽస్మాన్వేష్టి యఞ్చ వయం ద్విష్మః ॥ ౧,౨౧౪.౭ ॥
 పాదౌ కటిం వైవ పూర్వం మృద్భిస్త్రిభిస్త్రిభిః ।
 ప్రక్షాల్య హస్తా వాచమ్య నమస్కృత్య జలం తతః ॥ ౧,౨౧౪.౮ ॥

ఓం ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిధే పదమృమూఢమస్య పాంసురే ।
మహావ్యాహృతిభిః పశ్చాదాచామేత్ప్రయతోఽపి సన్ ॥ ౧,౨౧౪.౯॥

మార్జయేద్వై మృదాఙ్గాని ఇదం విష్ణురితి త్వవచా ।
భాస్కరాభిముఖో మజ్జేదాపో అస్మానితిత్యవచా ॥ ౧,౨౧౪.౧౦॥

ఓం ఆపో అస్మాన్మాతరః శున్ధయన్తు ఘృతేన నో ఘృతష్యః పునన్తు ।
విశ్వం హి రిప్రం ప్రవహన్తి దేవీరుదిదాభ్యః శుచిరాపూత ఏమి ॥ ౧,౨౧౪.౧౧॥

తతోఽవృఘృష్య పాత్రాణి నిమజ్జోన్మజ్య వై శనైః ।
గోమయేన వివిప్యాథ మానస్తోక ఇత్యవచా ॥ ౧,౨౧౪.౧౨॥

ఓం మానస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోఘ మా నో అశ్వేషు రీరిషః ।
మా నో వీరాన్రుద్రభామినోఽబధీర్హవిష్మన్తః సదమిత్యా హవామహే ॥ ౧,౨౧౪.౧౩॥

తతోఽభిషిచ్ఛోన్మన్తైస్తు వరుణైస్తు యథాక్రమమ్ ।
ఇమమే వరుణే ద్వాభ్యాం త్వన్నః సత్వన్న ఇత్యపి ॥ ౧,౨౧౪.౧౪॥

ఆపో త్వన్తుమసీతి చ ముఞ్చన్త్యవభృతేతి చ ।
ఓం ఇమమే వరుణ శ్రుధీహవమద్యా చ మృడయత్వా మవస్యరాచకే ॥ ౧,౨౧౪.౧౫॥

ఓం తత్త్వయామి బ్రహ్మణా వన్ధమానస్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః ।
అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ।
ఓం త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్దేవస్య హేడో అవయాసిసీష్ఠాః ।
యజిష్ఠో వహ్నితమః శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాంసిప్రముముగ్ధ్యస్మత్వాహా ।

ఓం స త్వన్నో అగ్నేవమో భవతీ నేదిష్ఠో అస్యా ఉషసోఽవ్యుష్టౌ ।
అవయక్ష్యనో వరుణం రరాణో వీహిమృడీకం సుహవో న ఏధి ।
ఓం ఆపో నౌషధి హింసార్థమ్నో రాజస్తతో వరుణో నోముఞ్చా యదాహరఘ్నూ
ఇతి వరుణేతి శపార్మహే తతో వరుణ నో ముఞ్చ ।

ఓం ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మదవాధమం విమధ్యమంశ్రథాయ ।
అథావయమాదిత్యవ్రతే తవనాగసో అదితయే స్యామ ।

ముఞ్చన్తుమామప్యథాద్వరుణస్య త్వత్ ।
అహో యమస్య పత్నీమానః సర్వస్మాదేవ కిల్బిషాత్ ।
అవభృథనిచం పునర్విచేరుసి నిత్యం ప్రన్నః ।

అవదేవైర్దేవకృతా మనోయాసి సమవత్స్యై కృతం పుష్పాచ్ఛా దేవధీమల్పాహీ ॥
౧,౨౧౪.౧౬॥

అభిషిచ్య తథాత్మానం నిమజ్ఞ్యాచమ్య వై పునః ।
 దర్భేణ పాయయేన్మస్తైరలిక్టైః పావనైరిమైః ॥ ౧,౨౧౪.౧౭॥
 ఆపోహిష్ఠేతి తిస్సభిరిదమాపో హవిష్మతీః ।
 దేవీరాప ఇతి ద్వాభ్యాం ఆపోదేవా ఇతి త్ర్యువా ॥ ౧,౨౧౪.౧౮॥
 ద్రుపదాదివ ఇతి చ శన్నో దేవీరపాం రసః ।
 ఆపో దేవో పావమాన్యః పునన్త్యాద్యా ఋచో నవ ॥ ౧,౨౧౪.౧౯॥
 చిత్పతిర్మేతి చ శనైః ప్లావ్యాత్మనం సమాహితః ।
 హిరణ్యవర్ణా ఇతి చ పావమాన్యస్తథా పరాః ॥ ౧,౨౧౪.౨౦॥
 తరత్నామా శుద్ధవత్యః పవిత్రాణి చ శక్తితః ।
 వారుణ్యా బహవః పుణ్యాః శక్తితః సమ్ప్రయోజయేత్ ॥ ౧,౨౧౪.౨౧॥
 ఓం కారేణ వ్యాహృతిభిర్గాయత్ర్యా చ సమన్వితః ।
 ఆదావన్తే చ కుర్వీత అభిషేకం యథాక్రమమ్ ॥ ౧,౨౧౪.౨౨॥
 జలమధ్యస్థితస్యైవ మార్జనం తు విధీయతే ।
 అన్తర్జలే జపేన్మన్తం త్రిః కృత్వా చాఘమర్షణమ్ ॥ ౧,౨౧౪.౨౩॥
 ద్రుపదాద్యాస్త్రిరావర్తేదయం గౌరితి చ త్ర్యుచమ్ ।
 అన్యాంశ్చైవ తు మన్తాన్వా స్మృతిదృష్టాన్సమాహితః ॥ ౧,౨౧౪.౨౪॥
 సవ్యాహృతిం సప్రణవాం గాయత్రీం వా జపేద్బుధః ఆవర్తయేద్వా ప్రణవం
 స్మరేద్వా విష్ణుమవ్యయమ్ ॥ ౧,౨౧౪.౨౫॥
 విష్ణోరాయతనం త్వాపః స ఏవాప్పతిరుచ్యతే ।
 తస్యైవం తనవస్వేతాస్తస్మాత్తం హ్యపు సన్స్మరేత్ ॥ ౧,౨౧౪.౨౬॥
 తద్విష్ణోరితి మన్తేణ నిమజ్ఞ్యాపు పునః పునః ।
 గాయత్రీ వైష్ణవీ హ్యేషా విష్ణోః సంస్మరణాయ వై ॥ ౧,౨౧౪.౨౭॥
 ఓం ఇదమాపప్రవహతా స్వం మలం క్షాలతోహితమ్ ।
 యథాత్వహోత్రామృతం యచ్చ శోఘే అభీషణమ్ ॥ ౧,౨౧౪.౨౮॥
 ఆపో మా తస్మాదేనసః పావమానశ్చ ముఞ్చతు ఇవిష్కతో విమా ఆపోహవిష్మానావిరాసతి
 ।
 హవిష్మాన్దేవ అసురో హవిష్మానస్తు సూర్యః ।
 దేవీరాపో అపా పత్స్వా యశ్చ ఊర్మిర్హవిష్యః ఇన్ద్రియవాన్మాదిత్యన్తనః తం

దేవేభ్యో దేవతా దాభుశుక్రలేభ్యస్తేషాం భాగకర్షివసిసముద్రస్య
 దక్షిణ్యాగ్రయాసిమేనాపోగ్రర్భిరశ్మతమోధోః |
 ఆపో దేవీ మధుమతీరగృహ్ణాన్తు హ్యాన్నతీ రాజస్వతిలాః |
 యాభిర్మిత్రావరుణస్య సింహయాభిర్న్యమనయత్యన్న వాతీ వర్షప్రదాం శన్నో దేవీ
 అపామసృగ్వయసంసూర్యే సస్తం సమాహితం అపాంరసస్య యో రస్య యో
 గృహ్ణాస్సుత్తమమ్ |
 ఆపో దేవీరుపసూర్య మధుమతీవయస్యాయ ప్రజాభ్యః తాసా మాస్థానాత్వర్జిహతామోషధయః
 సపిప్పలాః |
 పునన్తు మా పితరః సౌమ్యాసః పునన్త్వనాపి పితా సహసాః పవిత్రేణ గతాయుషా |
 పునన్తు మా పితామహాః పునన్తు ప్రపితామహాః |
 పవిత్రేణ గతాయుషా విశ్వమాయుర్వ్యశ్చైః |
 అగ్న ఆయాంషి పరసత్మాచరోర్ణమిషఞ్చ త్వచే వావస్వత్వచ్ఛూనామ్ |
 పునన్తు మా దేవజనాః పునన్తు మనసా ధియః |
 పునన్తు విశ్వా భూతాని జాతవేదః ! పునీహి మా |
 పవిత్రేణ పునీహి మా శుక్రేణ దేవ దీద్యత్ |
 అగ్నే క్రత్వా క్రతూంరను |
 యత్రే పవిత్రమర్చిష్యగ్నే వితతమన్తరా బ్రహ్మ తేన పునాతు మా |
 పవమానః సువర్జనః | పవిత్రేణ విచరణిః | యః పోతా స పునాతు మా |
 ఉభాభ్యాం దేవ సవితః | పవిత్రేణ సవేన చ | ఇదం బ్రహ్మపునీమహే |
 వైశ్వదేవీః పునతీ దేవ్యా గృభ్నాస్యామిసావక్ష్యస్తాన్నోవీత పూజాః |
 తయామదన్తః సధమాదేషు వయం స్యామ పతయో రయీణామ్ |
 చిత్ప తిర్మా పునాత్వచ్చిద్రేణ పవిత్రేణ సూర్యస్య రశ్మిభిః |
 తస్య తే పవిత్రపూతస్య యత్కామః |
 ప్రణీతచ్ఛక్రేయం దేవో వాక్పతిర్మా సవితా త్వచ్చిద్రేణ పవిత్రేణ సూర్యస్య రశ్మిభిః |
 తస్య తే పవిత్రపతే ! పవిత్రపూతస్య చత్కామః |
 పునస్తచ్ఛక్రేయం ద్యుపతిం ఆయం గౌః పృశ్చిరక్రమీసదశశతం మాతరం
 పునః పితరఞ్చ ప్రయస్మః |
 దేవో మా సవితా పునాత్వచ్చిద్రేణ పవిత్రేణ సూర్యస్య రశ్మిభిః |
 తస్య తే పవిత్రపతే పవిత్రపూతస్య యత్కామః పునాతచ్ఛక్రేయమ్? |
 ఓం తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యన్తి సూరయః |
 దివీవ చక్షురాతతమ్ || ౧,౨౧౪.౨౯ ||

స్నాత్వైవం వాససీ ధాతే అచ్చిన్నే పరిధాయ చ |
 ప్రక్షాల్య చ మృదాద్భిశ్చ హస్తా ప్రక్షాల్య వై తదా || ౧,౨౧౪.౩౦||
 ఆచాన్తే పునారాచామేన్మస్త్రేణ స్నానభోజనే |
 ద్రుపదాం చ త్రిరావర్త్య తథా చైవాఘమర్షణమ్ || ౧,౨౧౪.౩౧||
 ఆచమ్యాప్లావ్య చాత్మానం త్రిరాచమ్యశనేరసూన్ |
 అథోపతిష్ఠేదాదిత్యం మూర్ధ్ని పుష్పాన్వితాఙ్ఘ్రిలిః || ౧,౨౧౪.౩౨||
 ప్రక్షిప్యోదకమద్ధూయ ఉదుత్యం చిత్రమిత్యపి |
 తచ్చక్షుర్దేవ ఇతి చ హంసః శుచిషదిత్యపి || ౧,౨౧౪.౩౩||
 ఏతాఙ్ఘ్రిపేదూర్వ్యభావః సూర్యమీక్ష్య సమాహితః |
 గాయత్రీం చ తథా శక్త్యా ఉపస్థాయ దివాకరమ్ || ౧,౨౧౪.౩౪||
 విభ్రాడిత్యనువాకేన సూక్తేన పురుషస్య చ |
 శివసంకల్పేన చ తథా మణ్డలబ్రాహ్మణేన చ || ౧,౨౧౪.౩౫||
 దివాకీర్త్యా తథా చాన్వైః సారైర్మస్త్రైశ్చ శక్తితః |
 జపయజ్ఞస్తు కర్తవ్యః సర్వదేవప్రణీతకైః || ౧,౨౧౪.౩౬||
 అధ్యాత్మవిద్యాం విధివజ్ఞపేద్వా జపసిద్ధయే |
 సవ్యం కృత్వా త్రిరాచమ్య శ్రియం మేధాం ధృతిం క్షితిమ్ || ౧,౨౧౪.౩౭||
 వాచం వాగీశ్వరీం పుష్టిం తుష్టిఞ్చ పరితర్పయేత్ |
 ఉమామరున్ధతీం చైవ శచీం మాతరమేవ చ || ౧,౨౧౪.౩౮||
 జయాం చ విజయాం చైవ సావిత్రీం శాన్తిమేవ చ |
 స్వాహాం స్వధాం ధృతిం చైవ తథైవాదితిముత్తమామ్ || ౧,౨౧౪.౩౯||
 ఋషిపత్నీశ్చ కన్యాశ్చ తర్పయేత్కామ్యదేవతాః |
 సర్వమంగళకామస్తు తర్పయేత్సర్వమంగళామ్ || ౧,౨౧౪.౪౦||
 ఆబ్రహ్మస్తుమ్భుపర్వన్తం జగత్ప్రప్యత్సిద్ధం బ్రువన్ |
 క్షిపేదపోఽఙ్ఘ్రీంస్త్రీంశ్చ కుర్వన్కాక్షేత తర్పణమ్ || ౧,౨౧౪.౪౧||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 స్నానవిధివివరణం నామ చతుర్దశోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౫

బ్రహ్మోవాచ ।

తర్పణం సమ్ప్రవక్ష్యామి దేవాదిపితృతుష్టిదమ్ ॥ ౧,౨౧౫.౧॥

- ఓం మోదాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం ప్రమోదాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం సుముఖాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం దుర్ముఖాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం విఘ్నాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం విఘ్నకర్తారస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం ఛన్దాంసి తృప్యన్తామ్ ।
- ఓం వేదాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం ఓషధయస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం సనాతనస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం ఇతరాచార్యాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం సంవత్సరఃసావయవస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం దేవాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం అప్సరసస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం దేవస్థకాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం సాగరస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం నాగాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం పర్వతాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం సరిన్మనుష్యా యజ్ఞాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం రక్షాంసి తృప్యన్తామ్ ।
- ఓం పితృణాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం సుపర్ణాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం భూతాని తృప్యన్తామ్ ।
- ఓం భూతగ్రామాశ్చతుర్విధాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం దక్షస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం ప్రచేతాస్తుప్యన్తామ్ ।
- ఓం మరీచిస్తుప్యన్తామ్ ।

ఓం ఆత్రిస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం అజ్గిరాస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం పులస్త్యస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం పులహస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం క్రతుస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం నారదస్త్రుప్యతామ్!
 ఓం భృగుస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం విశ్వామిత్రస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం రైవతస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం చాక్షుషస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం మహాతేజాస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం వైవస్వతస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం ధ్రువస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం ధవస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం అనిలస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం ప్రభాసస్త్రుప్యతామ్ ॥ ౧,౨౧౫.౨॥

సీవీతీ ।

ఓం సనకస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం సనద్ధనస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం సనాతనస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం కపిలస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం ఆసురిస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం వోఢుస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం పంచుశిఖస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం మనుష్యాణాం కవ్యవాహస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం అనలస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం సోమస్త్రుతామ్ ।
 ఓం యమస్త్రుప్యతామ్ ।
 ఓం అర్యమాత్యుప్యతామ్ ॥ ౧,౨౧౫.౩॥

ప్రాచీనావీతీ ।

ఓం అగ్నిష్యాత్తాః పితరస్త్రుప్యతామ్ ।

ఓం సోమపాః పితరస్తుప్యన్తామ్ |
 ఓం బర్హిషదః పితరస్తుప్యన్తామ్ |
 యమాయ నమః |
 ధర్మరాజాయ నమః |
 మృత్యవే నమః |
 అస్తకాయ నమః |
 వైవస్వతాయ నమః |
 కాలాయ నమః |
 సర్వభూతక్షయాయ నమః |
 శౌదుమ్బరాయ నమః! దధ్నాయ నమః |
 సీలాయ నమః |
 పరమేష్ఠినే నమః |
 వృకోదరాయ నమః |
 చిత్రాయ నమః |
 చిత్రగుప్తాయ నమః || ౧, ౨౧౫.౪ ||

బ్రహ్మాదిస్తమ్బపర్వంతం జగత్ప్రప్యతు |
 ఓం పితృభ్యః స్వధా నమః |
 ఓం పితామహేభ్యః స్వధా నమః |
 ఓం ప్రపితామహేభ్యః స్వధా నమః |
 ఓం మాతృభ్యః స్వధా నమః |
 ఓం పితామహీభ్యః స్వధా నమః |
 ఓం ప్రపితామహీభ్యః స్వధా నమః |
 ఓం మాతామహేభ్యః స్వధా నమః |
 ఓం ప్రమాతామహేభ్యః స్వధా నమః |
 ఓం వృధప్రమాతామహేభ్యః స్వధా నమః తృప్యతామితి |
 ఉదీరతామవర ఉత్పరాసో ఉన్మధ్యమాః పితరః సోమ్యాసః |
 అసుంయ ఈయురవృకా ఋతజ్ఞాస్తేనోఽవస్తుపితరోహవేషు |
 గోత్రోచ్చారణేన ప్రథమాజ్ఞాళిః పితుః |
 ఓం అగ్గీరసో నః పితరోద్ధృ - |
 అథర్వాణో భృగవఃద్ధృ - |
 తేషాం వయం సుమతౌ యజ్ఞయానాం అపి భద్రే సౌమనసే స్యామ |

ఓం ఆయన్తు నః పితరః సౌమ్యాసోగ్నిష్యాస్తాః పథిభిర్దేవయానైః ।

అస్మిన్యజ్ఞే స్వధయా మదన్తోఽధిబ్రువన్తు తేఽవన్త్వస్మాన్ ॥ ౧, ౨౧౫.౫॥

ఓం ఊర్ణం వహస్త్రిరమృతం ఘృతం పయః కీలాలం పరిస్నుతం స్వధా స్థ తర్పయత మే
పితౄన్ ।

ఓం పితృభ్యః స్వధా నమః ।

ఓం పితామహేభ్యః స్వధా నమః ।

ఓం ప్రపితామహేభ్యః స్వధాన నమః ।

ఓం మాతామహేభ్యః స్వధా నమః ।

ఓం ప్రమాతామహేభ్యః స్వధా నమః ।

ఓం వృద్ధప్రమాతామహేభ్యః స్వధా నమః ।

పితామహస్యదృ ।

ఓం అక్షన్పితరో అమీమదన్త పితరో అమీ తృప్యన్తః పితరః శుం(స్వ) ధధ్వం

పిబేహ పితరోఽపి వానత్రయాంశ్చ విశ్రయాంశ్చ భవనపవిత్రత్వా

రథపతి తే జాతవేదాః స్వధాభిర్యజ్ఞం సుకృతం జపస్వ? ।

ఓం ణదువాతా ఋతాయతే మధు క్షరన్తి సిన్ధవః ।

మాధ్వీర్నః సన్వోషధీర్మధునక్తముతోషసో మధుమత్పార్థివం రజః ।

మధు ద్యౌరస్తు నః పితా మధు మానో వనస్పతిర్మధుభామస్తు సూర్యో మాధ్వీర్గావో

భవన్తు నః ॥ ౧, ౨౧౫.౬॥

ప్రపితామహస్యాజ్ఞులిదానమ్ ।

ఓం నమో వః పితరో రసాయ నమో వః పితరః శుష్మాయ నమో వః పితరో జీవాయ

నమో వః పితరః స్వధాయై నమో వః పితరో ఘోరాయ నమో వః పితరో మన్యవే ।

నమో వః పితరో గృహాన్న పితరో దత్తః ।

నమో వః పితరో దధ్మే తద్వః పితరో వాసః ।

మాతామహానాం త్రిరజ్ఞులిదృ ।

తతో మాత్రాదీనాన్పు ॥ ౧, ౨౧౫.౭॥

యే చాస్మాకం కులే జాతా అపుత్రా గోశ్రీణో మృతాః ।

తే తృప్యన్తు మయా దత్తం వస్త్రనిష్పిడనోదకమ్ ॥ ౧, ౨౧౫.౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

దేవాదితర్పణనిరూపణం నామ పంచాదశోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౬

బ్రహ్మోవాచ ।

వైశ్వదేవం ప్రవక్ష్యామి హోమలక్షణముత్తమమ్ ।

ప్రశ్నాల్య చాగ్నిం పర్యుక్ష్య-ఓం క్రష్యాదమగ్నిం ప్రహిణోమి దూరం యమరాజ్యం
గచ్ఛతు రిప్రవాహః ।

ఇహైవాయమితరో జాతవేదా దేవేభ్యో హవ్యం వహతు ప్రజానత్ ।

ఓం పావక వైశ్వానర ఇదమాసనం అరణీగర్భసంస్కృతతేజోరూప

మహాబ్రహ్మన్మహూర్తాస్త్రిషు వైశ్వానరం ప్రతిబోధయామి ।

ఓం వైశ్వానరే న ఉభయం ఆప్రయాతు పరావతః అగ్నిర్న స్వద్యుతీరూపప్యష్టో

దివి ప్యష్టోఽశ్వి పృథివ్యాం పృష్ఠా వివేవా ఓషధీచావివేశ వైశ్వానరః

సహసా ప్యష్టోఽగ్నిః నమో దివ్య స షష్ఠాం నక్తమ్ ॥

౧,౨౧౬.౧॥

ఓం ప్రజాపతయే స్వాహా ।

ఓం సోమాయ స్వాహా ।

ఓం బృహస్పతయే స్వాహా ।

ఓం అగ్నిషోమాభ్యాం స్వాహా ।

ఓం ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాం స్వాహా ।

ఓం ద్యావాపృథివీభ్యాం స్వాహా ।

ఓం ఇన్ద్రాయ స్వాహా ।

ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః స్వాహా ।

ఓం బ్రహ్మణే స్వాహా ।

ఓం అదభ్యః స్వాహా ।

ఓం ఓషధివనస్పతిభ్యః స్వాహా ।

ఓం గ్రహ్యాయ స్వాహా ।

ఓం దేవదేవతాభ్యః స్వాహా ।

ఓం ఇన్ద్రాయ స్వాహా ।

ఓం ఇన్ద్రపురుషేభ్యః స్వాహా ।

ఓం యమాయ స్వాహా ।

ఓం యమపురుషాయ స్వాహా ।

ఓం సర్వేభ్యో భూతేభ్యో దివాచారిభ్యః స్వాహా ।

ఓం వసుధాపితృభ్యః స్వాహా ।
 ఓం యే భూతా ప్రచరన్తి దీనాచ నిమిహన్తో భువనస్య మధ్యే ।
 తేభ్యో బలిం పుష్టికామో దదామి మయి పుష్టిం పుష్టిపత్తిర్దదాతు ।
 ఓం ఆచాణ్డాలపత్తిర్దదాతు ఆచాణ్డాలపతితవాయనేభ్యః ॥ ౧, ౨౧౬. ౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 వైశ్వదేవనిరూపణం నామ షోడశోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౬

బ్రహ్మోవాచ ।
 అథ సన్ధ్యావిధం వక్ష్యే ద్విజాతీనాం సమాసతః ।
 అపవిత్రః పవిత్రో వా సర్వావస్థాం గతోఽపి వా ॥ ౧, ౨౧౬. ౧॥
 యః స్మరేత్పుణ్డరీకాక్షం స బాహ్యోభ్యస్తరః శుచిః ॥ ౧, ౨౧౬. ౨॥
 గాయత్రీచ్ఛన్దో విశ్వామిత్ర ఋషిస్త్రీపాత్ ।
 సముద్రాః కుక్షిశ్చన్ద్రాదిత్యౌ లోచనౌ ।
 అగ్నిర్ముఖమ్ ।
 విష్ణుర్వృదయమ్ ।
 బ్రహ్మారుద్రౌ శిరః ।
 రుద్రః శిఖా ।
 ఉపనయ నే వినియోగః ।
 ఓం భూః పాదే ।
 భువః జానుతి ।
 స్వః హృదయే ।
 మహాః శిరసి ।
 జనః శిఖాయామ్ ।
 తపః కణ్ఠే ।
 సత్యం లలాటే ।
 ఓం హృదయాయ నమః ।
 ఓం భూః శిరసే స్వాహా ।
 ఓం భువః శిఖాయై వౌషట్ ।
 ఓం స్వః కవచాయ హుం ।

ఓం భూర్భువః స్వః ఆస్త్రాయ ఫట్ || ౧,౨౧౭.౩||

ఓం భూః ఓం భువః ఓం స్వః ఓం మహాః ఓం జనః ఓం తపః ఓం సత్యం తత్త్రిపదా ।

ఓం ఆపో జ్యోతి రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువః స్వరోమ్ ।

ఓం సూర్యశ్చేత్యాది ।

ఓం ఆపః పునన్త్విత్యాది ।

ఓం అగ్నిశ్చేత్యాది || ౧,౨౧౭.౪||

ఓం ఆయాతు వరదే దేవి ! పూర్వాహ్నో బ్రహ్మదేవతా ।

గాయత్రీ నామ యా సన్ధ్యా రక్షాణీ రక్షవాససా ।

వరహంససమారూఢా శ్రీమత్పుష్కరసంస్థితా || ౧,౨౧౭.౫||

కమణ్ణలుధరా శాన్తా అక్షమాలావిధారిణీ ।

ఆయాతు వరదా దేవి మధ్యాహ్నో శ్వేతరూపిణీ || ౧,౨౧౭.౬||

మాహేశ్వరీ చ సావిత్రీ శుక్లవస్త్రాదిమణ్ణితా ।

వృషస్కన్ధసమారూఢా త్రిశూలవరధారిణీ || ౧,౨౧౭.౭||

ఆయాతు వరదా దేవి అపరాహ్నో సరస్వతీ ।

అతసీకుసుమప్రఖ్యా వైష్ణవీ గరుడాసనా || ౧,౨౧౭.౮||

పీతవస్త్రా శఙ్ఖచక్రగదాపద్మసమన్వితా ।

శ్వేతవర్ణా సముద్ధిష్ఠా రవిమణ్ణలసంస్థితా || ౧,౨౧౭.౯||

శ్వేతపద్మసనాసినా శ్వేతపుష్పోపశోభితా ।

ఓం ఆపో హిష్ఠా మయో భువస్తా న ఉర్జే దధాత నః || ౧,౨౧౭.౧౦||

మహేరణాయ చక్షునే ।

ఓం యో వః శివతమో రసః ।

తస్య భాజయేతేహ నః ।

అశతీరివ మాతరః ।

ఓం తస్మా అరణ్యమామ వో యస్య క్షయాయ జిన్వథ ।

ఆపో జన యథా చ నః ।

ఓం సుమిత్రీయా న ఆప ఓషధయః సన్తు ఓం దుర్మిత్రీయాన్తస్యై సన్తు

యోఽస్మాన్దేవస్త్వి యఞ్చ వయం ద్విష్కృః ।

ఓం ద్రుపదాదివముముచానః స్విన్నః స్నాతో మలాదివ ।

పూతం పవిత్రేణేవాజ్యమాపః శున్దన్తు మైనసః ।

ఓం ఋతం చ సత్యం చాభీధాత్తపసోఽధ్యజాయత |
 తతోరాత్ర్యజాయత |
 తతః సముద్రోఽర్ణవః సముద్రాదర్ణవాదధిసంవత్సరో అజాయత |
 అహారాత్రాణి విదధద్విశ్వస్య మిషతో వశీ |
 సూర్యాచన్ద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వమకల్పయత్ |
 దివం చ పృథివీం చాన్తరిక్షమథో స్వః || ౧,౨౧౭.౧౧||

గాయత్ర్యా విశ్వామిత్ర ఋషిర్గాయత్రీభస్వః |
 సవితా దేవతా జపే వినియోగః |
 ఓం ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహన్తి కేతవః |
 దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ |
 ఓం చిత్రం దేవానాముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః |
 ఆప్రా ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్షం సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్మషశ్చ |
 ఓం తచ్ఛక్రేవహితం పురస్తాచ్ఛక్రముచ్ఛరత్ |
 పశ్యేమ శరదః శతం జీవేమ శరదః శతమ్ |
 శ్శృణుయామ శరదః శతమ్ |
 ఓం విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖోవిశ్వతో బాహురుత విశ్వతస్పావత్ |
 సంబాహుభ్యం ధమతి సమ్మత్రైద్యార్యాభూమీ జనయన్దేవ ఏకః |
 దేవా గాతువిదో నాఙ్గవిద్వానాద్భమితమనసస్సత ఇమం దేవయజ్ఞం
 స్వాహా వాతేధాః జపేత్ || ౧,౨౧౭.౧౨||

ఉత్తరే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వతవాసినీ |
 బ్రహ్మణా సమనుజ్ఞాతా గచ్ఛ దేవి ! యథాసుఖమ్ || ౧,౨౧౭.౧౩||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 సన్ధ్యావిధినిరూపణం నామ సప్తదశోత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౮
 బ్రహ్మోవాచ |
 వ్యాస ! శ్రాద్ధమహం వక్ష్యే భుక్తిముక్తిప్రదం నృణామ్ |
 పూర్వం నిమన్తయేద్విప్రాన్విశేషాద్బ్రహ్మచారిణః || ౧,౨౧౮.౧||
 ప్రదక్షిణోపవీతేన దేవాన్వామోపవీతినా |
 పితౄన్నిమన్తయేత్వాదౌ ఙ్గాలయేద్వాక్యమన్తతః || ౧,౨౧౮.౨||

ఓం స్వాగతం భవద్భిరితి ప్రశః ।

ఓం సుస్వాగతామితి తైరుక్తే ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఏతత్పాదోదకమర్ఘ్యం స్వాహేతి
దేవబ్రాహ్మణపాదయోర్దేవతీర్థేనాభుగ్నుకుశసహితజలదానమ్ ॥ ౧,౨౧౮.౩॥

తతో దక్షిణా భిముఖేన వామోపవీతేనాముకగోత్రేభ్యో ఆస్మత్ప్రతిప్రపితామహప్రపితామహాభ్యో
యథానామశర్మభ్య ఏతత్పాదోదకమర్ఘ్యం స్వధేతి పిత్రాదిబ్రాహ్మణపాదయోః పితృతీర్థేన
ఆభుగ్నుకుశకుసుమసహితజలదానమ్ ॥ ౧,౨౧౮.౪॥

ఏవం మాతామహాదిభ్యః ।

ఏతదాచమనీయం స్వాహా స్వధేతి బ్రాహ్మణహస్తే ఏషవోఽర్ఘ్య ఇతి బ్రాహ్మణహస్తే
పుష్పదానమ్ ॥ ౧,౨౧౮.౫॥

ఓం సిద్ధమిదమాసనమిహ సిద్ధమిత్యభిధాయ ఓం భూః ఓం భువః ఓం స్వః ఓం మహాః
ఓం జనః ఓం తపః ఓం సత్యమితి సప్తవ్యాహృతిభిః పూర్వముఖస్తేవబ్రాహ్మణోపవేశనమ్
।

ఉత్తరదిక్కుఖంపితృబ్రాహ్మయోణోపవేశనమ్ ।

ఓం దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ మహాయోగిభ్య ఏవ చ ।

నమః స్వధాయై స్వాహాయై నిత్యమేవ భవన్తుతే ఇతి త్రిర్జపేత్ ॥ ౧,౨౧౮.౬॥

ఓం అద్యాస్మిన్దేశే అముకమాసే అముకరాశిజ్గతే

సవితర్యముకతిథావముకగోత్రాణామస్మత్ప్రతిప్రపితామహప్రపితామహానాం యథానామశర్మణాం
విశ్వేదేవపూర్వకన్ద్రశ్రాద్ధం కరిష్యే । ఓం విశ్వేభ్యో దేవభ్యః స్వాహా

ఓం విశ్వేదేవానావాహయిష్యే ।

ఆవాహయేతుక్తే ఓం విశ్వేదేవాః స ఆగత శ్శృణుతామిమం హవమ్ ।

ఏదం బర్హిర్హిషిదత ఓం విశ్వేదేవాః శ్శృణుతేమం ఇవం మే యే అన్తరిక్షే య ఉపద్యవిష్ట

యే అగ్నిజిహ్వో ఉత వా యజత్రా ఆసద్యాస్మిన్బర్హిషి మాదయధ్యమ్ ।

ఓం ఓషధయః సంవదన్తే సోమేన సహ రాజ్ఞా ।

యస్మై కృణోతి బ్రాహ్మణస్తం రాజన్పారయామసి ।

ఓం ఆగచ్ఛన్తు మహాభాగా విశ్వేదేవా మహాబలాః ।

యే అత్ర విహితాః శ్రాద్ధే సావధానా భవన్తు తే ।

ఓం అపహతాసురా రక్షాంసి వేదిషద ఇతి త్రిత్విర్యవవికిరణమ్ ॥ ౧,౨౧౮.౭॥

ఓం పాత్రమహం కరిష్యే ।

ఓం కరుష్యేత్యనుజ్ఞాతః కృత్వా పాత్రే పవిత్రనిషేవణమ్ ॥ ౧,౨౧౮.౮॥

ఓం శన్నో దేవీరభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే ।
 శంయోరభిస్త్రవన్తు న ఇతి పాత్రే జలదానమ్ ।
 ఓం యవోఽసి యవయాస్మద్వేషో యవయారాతీరితి యవదానమ్ ।
 గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
 ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం తా (త్వా) మిహోపహ్వాయే శ్రియమితి గంధదానమ్ ।
 ఓం యా దివ్యా ఆపః పయసా సంబభూవుర్యా అస్తరిక్షోత పార్థవీర్యాః ।
 హిరణ్యవర్ణా యజ్ఞయాస్తాన ఆపః శివాః శం సోనా సుహవా భవన్తు ।
 ఏషోఽర్హో నమ ఇతి బ్రాహ్మణహస్తే జలం దత్త్వానేనైవ పాత్రేణ పవిత్రగ్రహణం
 కృత్వా సంస్త్రవం పవిత్రం చ బ్రాహ్మణపార్శ్వే దద్యాత్ ।
 తతః ప్రథమపాత్రే సంస్త్రవజలం సంస్థాప్య కుశోపరి ఊర్ధ్వముఖం స్థాపనం కుర్యత్ ।
 తదుపరి కుశదానమ్ ॥ ౧,౨౧౮.౯ ॥

విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః ఏతాని గంధపుష్పధూపదీపవాసో యుగయజ్ఞో పవీతాని నమః ।
 గంధాదిదానమచ్చద్రమస్తు ।
 అస్త్వితి బ్రాహ్మణప్రతివచనమ్ ॥ ౧,౨౧౮.౧౦ ॥

తతః పితృపితామహప్రపితామహానాం మాతామహప్రమాతామహవృద్ధప్రమాతామహానాం
 సపత్నీకానాం శ్రాద్ధమహం కరిష్యే ఇతి అనుజ్ఞావచనమ్ ।
 కురుష్యేతి బ్రాహ్మణైరుక్తే ।
 ఓం దేవతాభ్యః పితృభ్యశ్చ- ఇతిత్రిర్జపేత్ ॥ ౧,౨౧౮.౧౧ ॥

ఓం అముకగోత్రేభ్యోఽస్మత్ప్రపితృపితామహేభ్యో యథానామశర్మభ్యః సపత్నీకేభ్యః
 ఇదమాసనం స్వధా ఇతి బ్రాహ్మణవామే ఆసనదానమ్ ।
 ఓం పితృనావాహయిష్యే ।
 ఓం ।

ఆవాహయేత్సుక్తే ఓం ఉశన్తస్త్వా నిధీమహ్యుశన్తః సమిధీమహి ।
 ఉశన్ను శత ఆవహ పితృన్తావేషే ఉత్తవే ।
 ఓం ఆయన్తు నః పితరః సౌమ్యాసోఽగ్నిష్వాతాః పథిభిర్దేవయానైః ।
 అస్మిన్యజ్ఞే స్వధయా మదన్తోఽధిబ్రువన్తు తేవన్తస్మానిత్యావాహనమ్ ।
 ఓం అపహతా సురా రక్షాంసి వేదిషదః ఇతి తిలవికిరణమ్ ।
 పూర్వవక్త్రమేణ స్థాపితపాత్రేషూదకదానమ్ ।
 ఓం తిలోఽసి సోమదేవత్యో గోసవో దేవనిర్మితః ।

ప్రత్యమద్భిః పృక్తః స్వధయా పితౄణాంత్లోకాన్ప్రీణీహి నః స్వాహా ఇతి తిలదానమ్ ||
౧,౨౧౮.౧౨||

గన్ధపుష్పే హస్తాభ్యాం దత్త్వా పితౄపాత్రముత్థాప్య యా దివ్యేతి పఠిత్వా
అముకగోత్రాస్మత్పితః ! అముకదేవశర్మాన్! సపత్నీక ! ఏష తేఽర్హః స్వధా |
అపవిత్రం పాత్రం గృహీత్వా వామపార్శ్వే దక్షిణే కుశోపరి ఓం పితృభ్యః
స్థానమసీత్యథోముఖపాత్రస్థాపనమ్ || ౧,౨౧౮.౧౩||

ఓం శున్ధన్తాం లోకాః పితృసదనాః పితృసదనమసి |
అథోముఖపాత్రస్పర్శనమ్ |
అముకగోత్రేభ్యోఽస్మత్పితృపితామహ ప్రపితామహేభ్యః సపత్నీకేభ్య ఏతాని
గన్ధపుష్పధూపదీపవాసోగుణసోత్తరీయయజ్ఞోపవీతాని
వః స్వధా పితృతీర్థేన గన్ధాదిదానమ్ |
గన్ధాదిదానమక్షయ్యమస్తు |
సంకల్పసిద్ధిరస్తు |
బ్రాహ్మణవచనమ్ |
ఏవం మాతామహాదీనామనుజ్ఞాపనాదికర్మ |
ఓం యాదివ్యేతిభూమిసమార్చనమ్ |
తతో ఘృతాక్తమన్నం గృహీత్వా దక్షిణోపవీతీ పితృబ్రాహ్మణమోం అగ్నౌ కరణమహం
కరిష్యే |
ఓం కురుష్యేతి తేనోక్తే ఓం అగ్నయే కవ్యవాహనాయ స్వాహా ఇతి ఆహుతిద్వయం
దేవబ్రాహ్మణహస్తే దత్త్వా అవశిష్టాన్నం పిణ్డార్థం స్థాపయిత్వా అపరమర్థం పిత్రాదిపాత్రే
మాతామహాదిపాత్రే చ నిః క్షిపేత్ ||

౧,౨౧౮.౧౪||

పాత్రముద్రాది నిధాయ కుశం దత్త్వా అథోముఖాభ్యాం పాణిభ్యాం పాత్రం గృహీత్వా
ఓం పృథివీతే పాత్రం ద్యౌరపిధానం బ్రాహ్మణస్య ముఖే అమృతే అమృతం
జహోమి స్వాహా పాత్రాభిమన్త్రణమ్ |
ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్ |
సమూఢమస్య పాంసురే |
విష్ణో హవ్యంరక్షస్వ ఇత్యన్నమధ్యే అథోముఖద్విజాఙ్గుష్ఠనివేశనమ్ || ౧,౨౧౮.౧౫||
అపహతేతి త్రిర్యవవికిరణమ్ |
ఓం నిహన్మి సర్వం యదమేధ్యవద్భవేద్ధతాశ్చ సర్వేఽసురదానవా మయా |

రజాంసి యజ్ఞాః సపిశాచసఙ్ఖా హతా మయా యాతుధానాశ్చ సర్వే ఇతి సిద్ధార్థవికిరణమ్
॥ ౧,౨౧౮.౧౬ ॥

తతో ధూరితోచనసంజ్ఞకేభ్యోదవేభ్య ఏతదన్నం సఘృతం సపాసీయం
సవ్యజ్ఞానం స్వాహేతి వారికుశాద్వైరనుసంకల్పనమ్ ।
ఓం అన్నమిదమక్షయ్యమస్తు ఓం సంకల్పస్థిరస్థు ॥ ౧,౨౧౮.౧౭ ॥

తతో విపరీతోపవీతేన సవ్యజ్ఞానం సఘృతమన్నం పిత్రాది బ్రాహ్మణపాత్రే
నిధాయ తదపరి భూమినలగ్నకుశం దత్త్వా ఓం పృథివీ తే పాత్రం ఇతి
మన్త్రేణ ఉత్తానాభ్యాం పాత్రం గృహీత్వా ఓం ఇదం విష్ణోరిత్యన్నోపరి
ఉత్తానం ద్విజాఙ్గిష్ఠం నివేశయేత్ ।
ఓం అపహతేతి తిలవికిరణమ్ ।

భూమిపాతితవామజానుః అముకగోత్రేభ్యః అస్మత్పితృపితామహేభ్యః సపత్నీకేభ్యః
ఏతదన్నం సఘృతం సపాసీయం సవ్యజ్ఞానం ప్రతిషిద్ధవర్జితం స్వధా ।
అన్నం సంకల్పస్థి ఓం ఊర్జం వహస్తీరమృతం ఘృత పయః కీలాలం పరిస్మృతం
స్వధాస్తు తర్పయత మే పితరమ్ ।
దక్షిణాముఖవరిధారత్యాగః ॥ ౧,౨౧౮.౧౮ ॥

ఓం శ్రాద్ధమిదమచ్ఛిద్రమస్తు ఓం సంకల్పస్థిరస్థు ।
ఓం భూర్భువః స్వస్తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియో యో నః
ప్రచోదయాతితి వినజయిత్వా ఓం మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరస్తు సిన్ధవః
మాధ్వీర్నః సన్త్వోషధీర్మధునక్తముతోషసో
మధుత్పార్థివం రజః ।
మధుద్వ్యోరస్తు నః పితా మధుమాన్నో వనస్పతిః మధుమానస్తు సూర్యో మాధ్వీర్గావో
భవస్తు నః ।
మధు మధు మధు ఇతి జపః ॥ ౧,౨౧౮.౧౯ ॥

యథాసుఖం వాగ్యతా జషధ్వమితి బ్రూయాత్ ।
బుక్తవత్సు సప్తవ్యాధాదికం పితృస్తోత్రం జపేత్ ।
తచ్చ-సప్తవ్యాధా దశార్ణేషు మృగాః కాలజ్ఞారే గిరౌ ।
చక్రవాకాః శరాద్వీపే హంసాః సరసి మానసే ॥ ౧,౨౧౮.౨౦ ॥

తేఽభిజాతాః కురుక్షేత్రే బ్రాహ్మణా వేదపారగాః ।
ప్రస్థితా దూరమధ్వానం యూయం కిమవసీదథ ॥ ౧,౨౧౮.౨౧ ॥

తతస్తుప్యస్య దక్షిణాభిముఖో వామోపవీతీ తదుత్సృష్టాగ్రతః ।

ఓం అగ్నిదగ్ధాశ్చ యే జీవా యేఽప్యదగ్ధాః కులే మమ ।
 భూమా దత్తేన తృప్యన్తు తృప్తా యాన్తు పరాజుతిమ్ ।
 ఇతి భూమా కుశోపరి సఘృతమన్నం జలప్లుతం వికిరేత్ ॥ ౧,౨౧౮.౨౨॥

తతో బ్రాహ్మణక్రమేణ జలగణ్ణాషం దత్త్వా పూర్వవత్సవ్యాహృతికాం గాయత్రీం
 మధువాతేతిత్ర్యవం జప్త్వా ఓం రుచితం భవద్భిరితి దేవబ్రాహ్మణప్రశః ।
 సురుచితమితి తేనోక్తే ఓం శేషమన్నమితి ప్రశః ।
 ఇష్టైః సహ భోజనమ్ ।

పిత్రాదిబ్రాహ్మణం వామోపవీతేన ఓం తృప్తాః స్థ ఇతి ప్రశః ।
 ఓం తృప్తాః స్మ ఇతి తేనోక్తే భూమ్యభ్యుక్షణం మణ్ణలవతుష్కోణం తి లవికిరణమ్ ॥
 ౧,౨౧౮.౨౩॥

ఓం అముకగోత్ర ! అస్మత్పితః ! అముకదేవదర్శన్! సపత్నీక ! ఏతత్తే పిణ్ణాసనం స్వధా ।
 ఇత్థం రేఖామధ్యే పితామహాయ ఖవ్యాహృతికాం గాయత్రీం మధువాతేతి
 త్రర్షపన్నన్నం సాజ్యం పిణ్ణం కృత్వా కుశోపరి అముకగోత్ర అస్మత్పితః !
 అముకదేవశ్రమన్! సపత్నీక ఏష పిణ్ణస్తే స్వధా ।

ఇత్థం రేఖామధ్యే పితామహాయ ।
 తతః సవ్యాహృతికాం గాయత్రీం మధువాతేతి త్రిర్ణంపన్నిణ్ణవికిరణం
 పిణ్ణాన్తికే । ఓం లేపభుజః ప్రీయన్తమితి స్తరఙ్కుశేష హస్తమార్జనం
 ప్రక్షాలితపిణ్ణోదకేన ఓం అముకగోత్ర ! అస్మత్పితః ! అముకశర్మనృపత్నీక
 ఏతత్తే జలమవనేక్ష్య యే చాత్రత్వామనుజాశ్చ త్వామను తస్మై తేస్వధేతి
 పితృపిణ్ణసేచనమ్ ।

పిణ్ణపాత్రమథోముఖం కృత్వా బద్ధాఙ్గులిః ఓం పితరో మాదయధ్వం
 యథాభాగమావృషాయధ్వమితి జపేత్ ।
 అపః స్పృష్టావ వామేన పరావృత్త్య ఉదఙ్కుఖః ప్రాణాంస్త్రిః సంయమ్య
 షడ్భ్యు బుతుభ్యో నమః ఇతి జపః ॥ ౧,౨౧౮.౨౪॥

వామేనైవ పరావృత్య పుష్పదానమ్ ।
 అక్షతఙ్కారీష్టఙ్కారీస్తు మే పుణ్యం శాన్తిపుష్టిదృ ।
 దక్షిణాముఖః అపీ మదన్తః పితరో యథాభాగమావృషాయీషత ఇతి జపః ।
 వాసః శిథిలీకృత్వాఙ్గులిం కృత్వా ఓం నమో వః పితరో నమో వః ఇతి జపః ।
 గృహాన్నః పితరో దత్త ఇతి గృహపీక్షణమ్ ।
 తతః సదా వః పితరో ద్వేష్మ ఇతి వీక్ష్య ఏతద్వః పితరో వాస ఇత్యుచ్చార్ష్య

అముకగోత్ర ఏతత్తే వాసః స్వధా ఇతి సూత్రదానమ్ |
 వామేన పాణినా ఉదకపాత్రం గృహీత్వా ఊర్జం వహస్త్రిరమృతం ఘృతం పయః
 ఇత్యాది పిణ్డోపరి ధారాత్యాగః || ౧,౨౧౮.౨౫||

పూర్వస్థాపితపాత్రశేషోదకైః ప్రత్యేకం పిణ్డనేచనం-పిణ్డమావాహ్య
 గన్ధాదిదానం-పిణ్డోపరి కుశపత్రఞ్చ దత్త్వా ఓం అక్షన్నమీమదన్తహ్య వ
 ప్రీయా అధూషత అస్తోషతస్వభానవో విప్రా నవిష్టయామతీ |
 యో జాన్విన్య తే హరీతి త్రిర్జపః || ౧,౨౧౮.౨౬||

ఓం ఇత్థం మాతామహాదిబ్రాహ్మణానామాచమనమ్ |
 ఓం సుసుప్రోక్షితమస్త్వితి భూమ్యభ్యుక్షణం కృత్వా |
 ఓం అపాం మధ్యే స్థితా దేవాః సర్వమప్పు ప్రతిష్ఠితమ్ |
 బ్రాహ్మణస్య కరే న్యస్తాః శివా ఆపో భవన్తు నః |
 శివా ఆపః సన్త్వితి బ్రాహ్మణహస్తే జలదానమ్ |
 లక్ష్మీర్వసతిపుష్పేషు లక్ష్మీర్వసతి పుష్కరే |
 లక్ష్మీర్వసతి గోష్ఠేషు సౌమనస్యం సదాస్తు తే |
 సౌమనస్యమస్త్వితి పుష్పదానమ్ |
 అక్షతం చాస్తు మే పుణ్యం శాన్తిః పుష్టిర్భృతిశ్చ మే |
 యద్యచ్ఛ్రేయస్కరం లోకే తత్తదస్తు సదా మమ |
 ఓం అక్షతఞ్చారీష్టఞ్చాస్తు ఇతి యవతణ్డలదానమ్ || ౧,౨౧౮.౨౭||

అముకగోత్రాణామస్మత్పితృపితామహప్రపితామహానాం
 సపత్నీకానామిదమన్నపానాదికమక్షయ్యమస్త్వితి పిత్రాదిబ్రాహ్మణహస్తే తిలజలదానమ్ |
 అస్త్వితి బ్రాహ్మణో వదేత్ |
 ఏతన్నాతామహాదీనామక్షయ్యమాశిషః |
 ఓం ఆఘోరాః పితరః సన్తు గోత్రం నో వర్ధతాం-దాతారో నోఽభివర్ధంతాం వేదాః సన్తతిరేవ చ
 |

శ్రద్ధా చ నో మా వ్యగమద్భవచుదేయఞ్చ నోఽస్త్వితి |
 అన్నఞ్చ నో బహు భవేదతిథీంశ్చ లభేమహి |
 యాచితారశ్చ నః సన్తు మా చ యాచిష్క కఞ్చన |
 ఏతాః సత్యాశిషః సన్తు || ౧,౨౧౮.౨౮||

సౌమనస్యమస్తు |
 అస్త్విత్యుక్తే ప్రదత్తపిణ్డస్థానే అర్ఘ్యార్థపవిత్రమోచనమ్ |

కుశపవిత్రం గృహీత్వాతేన కుశేన పిత్రాదిబ్రాహ్మణం స్పృష్టాః స్వధాం
 వాచయిష్యే-ఓం వాచ్యతాం-ఓం పితృపితామహాభ్యో
 యథానామశర్మభ్యః సపత్నీకేభ్యః స్వధోచ్యతామ్ |
 అస్తుస్వధా ఇత్యుక్తే ఊర్జం వహస్త్రిరమృతం ఘృతమితి పిణ్డోపరి వారిధారాం
 దద్యాత్ || ౧, ౨౧౮. ౨౯ ||

తతః ఓం విశ్వేదేవా అస్మిన్యజ్ఞే ప్రీయంతా-దేవబ్రాహ్మణహస్తే యవోదకదానమ్ |
 ఓం ప్రీయంతామితి తేనోక్తే ఓం దేవతాభ్య ఇతి త్రిర్జపేత్ || ౧, ౨౧౮. ౩౦ ||

అధోముఖః పిణ్డపాత్రాణి చాలయిత్వా ఆచమ్య దక్షిణోపవీతి పూర్వాభిముఖః
 ఓం అముకగోత్రాయ అముకదేవశర్మణే బ్రాహ్మణాయ సపత్నీకాయ
 శ్రాద్ధప్రతిష్ఠార్థదక్షిణామేతద్రజతం తుభ్యమహం
 సమ్ప్రదదే ఇతి దక్షిణాం దద్యాత్ |
 ఇతి దేవబ్రాహ్మణాయ దక్షిణాదానమ్ || ౧, ౨౧౮. ౩౧ ||

తతః పితృబ్రాహ్మణే పిణ్డాః సమ్ప్రన్నా ఇతి ప్రశ్నః |
 సుసమ్ప్రన్నా ఇతి పిణ్డే క్షీరధారాం దత్త్వా పిణ్డచాలనం అతిథిబ్రాహ్మణే
 పిణ్డపాత్రముత్తానం కృత్వా ఓం వాజే వాజే వత వాజినో నో ధనేషు
 విప్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః |
 అస్యమధ్యః పిబత మాదయధ్వం తృప్తా యాత పథిభిర్దేవయానైరితి పిణ్డా
 దివిసర్జనం-ఆమావాజస్య ప్రసవో జగమ్యాదేమే ద్యావాప్సుభివీ విశ్వరూపే
 ఆమాగంతాం పితరా చామా సోమోఽమృతత్వేన గమ్యాత్ |

ఇతి దేవవిసర్జనమ్ |
 ఓం అభిగమ్యతామితి పితృబ్రాహ్మణవిసర్జనమ్ |
 బ్రాహ్మణైరనుద్గతస్య నివర్జనమ్ |
 గవాదిషు పిణ్డప్రతిపాదనమితి శేషః || ౧, ౨౧౮. ౩౨ ||

అయం శ్రాద్ధవిధిః ప్రోక్తః పఠితః పాపనాశనః |
 అనేన విధి నా శ్రాద్ధం కృతం వై యత్ర కుత్రచిత్ || ౧, ౨౧౮. ౩౩ ||

అక్షయా స్యాత్పితృణాంస్వర్గప్రాప్తిర్ధృవా తథా |
 ఇత్యుక్తం పార్వణం శ్రాద్ధం పితృణాం బ్రహ్మలోకదమ్ || ౧, ౨౧౮. ౩౪ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 పార్వణశ్రాద్ధకథనం నామాష్ట్రదశాధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧౯

బ్రహ్మోవాచ ।

నిత్యశ్రాద్ధం ప్రవక్ష్యామి పూర్వవత్తద్విశేషవత్ ।

ఓం అముకగోత్రాణామస్మత్ప్రపితామహానాం అముకశర్మణాం సపత్నికానాం

శ్రాద్ధం సిద్ధాన్నేన యుష్మాస్వహం కరిష్యే ।

ఆననాదికమత్ర స్వాద్విశ్వేదేవావివర్జితమ్ ॥ ౧,౨౧౯.౧॥

వృద్ధిశ్రాద్ధం ప్రవక్ష్యామి పూర్వవత్తద్విశేషకమ్ ।

జాతపుత్రముఖదర్శనాదౌ వృద్ధి శ్రాద్ధం పూర్వాభిముఖేషు దక్షిణోపవీతిషు

సయవబదరకుశైర్దేవతీర్థేన నమస్కారాన్నేన దక్షిణోపచారేణ కర్తవ్యమ్ ॥ ౧,౨౧౯.౨॥

దక్షిణజాను గృహీత్వా అద్యాస్మదీయాముకవృద్ధౌ

అముకగాత్రాణామస్మత్ప్రపితామహీపితామహీమాతృణామముకదేవీనామముకగోత్రాణాం

శ్రాద్ధే కర్తవ్యే వసుసత్యసంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాం శ్రాద్ధం

సిద్ధాన్నేనయుష్మాసు మయా కర్తవ్యమితి దేవబ్రాహ్మణామస్త్రణమ్ ।

ఓం కరిష్యసీతి తేనోక్త ఇత్థమేవాపరదేవబ్రాహ్మణామస్త్రణమ్ ॥ ౧,౨౧౯.౩॥

తతః అముకవృద్ధౌ అముకగోత్రాయా మత్ప్రపితామహ్యో అముకదేవ్యా నాస్తిముఖ్యాః

శ్రాద్ధం సిద్ధాన్నేన యుష్మాసు మయా కర్తవ్యమితి ప్రపితామహీబ్రాహ్మణామస్త్రణమ్ ।

కరిష్యామితి తేనోక్తే ఇత్థమేవ ప్రమాతామహ్యోదిబ్రాహ్మణమస్త్రణమ్ ॥ ౧,౨౧౯.౪॥

దేవపితృసర్వదేవబ్రాహ్మణం శ్రాద్ధకరణానుజ్ఞాపనమ్ ।

ఆననే ఓం విశ్వేదేవాస ఆగత శ్శృణుతామ ఇమంర్థ ఇవమ్ ।

తం బర్హిర్హిషీదత ।

ఓం విశ్వేదేవాః శ్శృణుతేమం ఇవం యే మే అన్తరిక్షే య ఉదద్యవిష్ట ।

పే అగ్నిజిహ్వో ఉతవా యదత్రా ఆసాద్యాస్మిన్పర్హిషీ మాదయధ్యమ్ ।

ఓం ఆగచ్ఛన్తు ఇతి విశ్వేదేవావాహనం-గన్ధాదిదానమ్ ।

అచ్ఛిద్రావధారణవాచనమ్ ॥ ౧,౨౧౯.౫॥

తతః ప్రపితామహీప్రభృతీనామనుజ్ఞాపనమాసనదానం గన్ధాదిదానఞ్చ అచ్ఛిద్రావధారణవాచనమ్

।

ఇత్థం పితామహ్యః మాతుః ।

తతః ప్రపితామహాదీనాం అనుజ్ఞాపనమ్ ।

ఆసనమావాహనఙ్గన్తాదిదానం-వృద్ధప్రమాతామహాదీనామనుజ్ఞాపనాదికరణమ్ |
 ఓం వసుసత్యసంజ్ఞకేభ్యో దేవేభ్య ఏతదన్నం సఘృతం సపాసీయం సవ్యఙ్జానం
 సవదరం సదధి ప్రతిషిద్ధవర్జితం నమ ఇతి అన్నసంక్కుల్పనమ్ |
 ఓం అముకగోత్రే ! మత్పితామహముకదేవి నాస్తిముఖి ! ఏతదన్నం సబదరం సదధి నమః
 |

ఏవం మాతామహప్రభాతామహేభ్యః || ౧,౨౧౯.౬ ||

ఏకోద్దిష్టం పురోఽవశ్యం తద్విశేషం వదే శ్శృణు |
 ప్రథమం నిమన్త్రణం పాదప్రక్షాలనమాసనమ్ |
 అద్య అముకగోత్రస్య మత్పితృరముకదేవశర్మణః
 ప్రతిసాంవత్సరికమేకోద్దిష్టశ్రాద్ధం సిద్ధాన్నేన యుష్మాస్యహం కరిష్యే |
 శ్రాద్ధకరణానుజ్ఞాపనమాసనం గన్తాదిదానమన్నానుకల్పనమ్ |
 జప్యం నివీతీ |

ఉత్తరాభిముఖీభూయాతిథిశ్రాద్ధం కుర్యాత్ || ౧,౨౧౯.౭ ||

తతస్త్పృష్టిం జ్ఞాత్వా దక్షిణాభిముఖీవామోపవీతీ ఉచ్చిష్టసమీపే అగ్నిదగ్ధా ఇతి
 అన్నవికిరణమ్ |

అముకగోత్రమత్పితృరముకదేవశర్మన్నేతత్రే జలమవనేనిక్ష్య యే చాత్ర
 త్వామనుయాశ్చ త్వామనుతస్మై తే స్వధా ఇతి రేఖోపరి వారిధారాదానమ్ |
 శేషం పూర్వవత్ || ౧,౨౧౯.౮ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ఏకోనవినశాధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౦

బ్రహ్మోవాచ |
 సపిణ్డీకరణం వక్ష్యే పూర్ణేఽబ్ధే తత్తయేఽహని |
 కృతం సమ్యగ్యథాకాలే ప్రేతాదేః పితృలోకదమ్ || ౧,౨౨౦.౧ ||
 సపిణ్డీకరణం కుర్యాదపరాహ్నే తు పూర్వవత్ |
 పితామహాదిబ్రాహ్మణనిమన్త్రణమ్ |
 ఓం పురూరవార్ధ్రవసంజ్ఞకేభ్యో దేవేభ్య ఏతదాసనం నమః |
 వామపార్శ్వే చాసనదానమ్ |
 ఆవాహనమ్ |

తతః పితామహప్రపితామహవృద్ధప్రపితామహానాం సపత్నీకానాం శ్రాద్ధమహం
 కరిష్యే ఇత్యనుజ్ఞాగ్రహణం-పాత్రత్రయకరణం-పాత్రోపరి కుశం దత్త్వా
 పాత్రాంతరేణ పిధాయ అచ్చిద్రావధారణాంతం పరిసమాప్య
 తథైవ పితురపి సపత్నీకస్య ప్రేతపదాంతనామ్నా శ్రాద్ధకరణానుజ్ఞాపనం
 దేవపాత్రాచ్చిద్రావధారణమ్ || ౧,౨౨౦.౨||

తత్పరిసమాప్య పితామహప్రపితామహవృద్ధప్రపితామహక్రమేణ పాత్రాణాం మనాక్పాలనమ్
 |

ఉద్ధాటనం కృత్వా-ఓం యే సమానాః సమనసః పితరో యమరాజ్యే |
 తేషాం లోకః స్వధా నమో యజ్ఞో దేవేషు కల్పతామ్ |
 ఓం యే సమానాః సమనసో జీవా జీవేషు మామకాః |
 తేషాం శ్రీర్మయి కల్పతామస్మిన్లోకే శతం సమాః |
 ఏతన్మన్తద్వయేన పితృపాత్రోదకం పితామహప్రపితామహపాత్రే
 వృద్ధప్రపితామహపాత్రం పరిత్యజ్య పితామహప్రపితామహయోరుదకం పవిత్రఞ్చ
 పితృపాత్రే ఉపేత్ || ౧,౨౨౦.౩||

తతః పితృబ్రాహ్మణహస్తే పాత్రస్థపవిత్రదానమ్ |
 పాత్రస్థపుష్పేణ శిరసః కరపాదార్చనం బ్రాహ్మణహస్తేఽన్య
 జలదానం-హస్తాభ్యాం పాత్రముత్థాప్య ఓం యా దివ్యేతి పరిత్వా ఓం అముకగోత్ర
 మత్పితామహ అముకదేవశర్మనసపత్నీక ఏష తే అర్ఘ్యః స్వధా |
 పితృపాత్రేణైవ పితామహబ్రాహ్మణహస్తే స్తోకమర్ఘ్యోదకం
 సపవిత్రఙ్గహిత్యాస్తోకముదకం పిణ్ణసేచనార్థం పాత్రాంతరేణ పిధాయ
 పితృబ్రాహ్మణవామపార్శ్వ దక్షిణాగ్రకుశోపరి పితృభ్యః స్తానమసీతి
 అధోముఖపాత్రస్థపనమ్ || ౧,౨౨౦.౪||

పితామహప్రపితామహవృద్ధప్రపితామహాభ్యో గన్ధాదిదానమగ్నోకరణమ్ |
 అవశిష్టాన్నం ప్రపితామహాదిపాత్రే ఉపేత్ |
 పితామహపాత్రాభిమన్త్రణపర్వన్తక్రమేణ సమాప్యపి బ్రాహ్మణపాత్రాభిమన్త్రణమ్ |
 అఙ్గష్టనివేశనం తిలవికరణం కృత్వా అముకగోత్ర ఏకత్రే అన్నం సఘృతం
 సపాసీయం సవ్యఞ్జనం ప్రతిషిద్ధవర్జితం యే చాత్ర త్వా మనుయాశ్చ
 త్వామను తస్మై తే స్వధా ఇతి || ౧,౨౨౦.౫||

తతో దేవప్రభృతిభ్య అపోశానం దద్యాత్ |

అతిథిప్రాప్తౌ అతిథిశ్రాద్ధం కుర్యాత్ |

అస్మిన్నవసరే వికిరణమ్ |

పితామాహదౌ ప్రశం కృత్వా పితృబ్రాహ్మణమోం స్వదితం భవద్భిరితి ప్రశః |

ఓం అముకగోత్ర మత్పితః అముకశర్మనసపత్నీక ఏష తే పిణ్ణో

యే చాత్రత్వామనుయాశ్చ త్వామను తస్మై స్వధేతి పిణ్ణపాత్రమచ్ఛిద్రమస్తు |

తతః సజ్కల్ప సిద్ధివాచనం సమాప్య పిణ్ణం ద్విధా కృత్వా యే సమానాః

సుమనస ఇతి మన్తద్వయం పఠిత్వా పితామహవృద్ధప్రపితామహపాత్రేషు క్షిపేత్ |

పిణ్ణేషు గన్ధాదికం దత్త్వా పిణ్ణచాలనమ్ |

అతిథిబ్రాహ్మణే స్వదితాదిప్రశః |

బ్రాహ్మణానామాచమనమ్ |

భుక్తికమేణ తామూబ్బలదానమ్ |

సుప్రోక్షితమస్తు శివా ఆపః సన్తు-వృద్ధప్రపితామహక్రమేణ బ్రాహ్మణహస్తే జలదానమ్ |

గోత్రస్యాక్షయ్యమస్తు పితృబ్రాహ్మణహస్తే ఉపతిష్ఠతామితి సతిజలదానమ్ ||

౧,౨౨౦.౬ ||

అఘారాః పితరః సన్తు అస్త్విత్సుక్తే స్వధాం వాచయిణ్య ఇతి పితామాహదిబ్రాహ్మణానుజ్ఞాపనమ్

|| ౧,౨౨౦.౭ ||

ఓం వాచ్యతాం ఇత్సుక్తే ఓం పితామహాదిభ్యః స్వధోచ్యతామ్ |

అస్తు స్వధేత్సుక్తే పితృబ్రాహ్మణ పితృభ్యః స్వధోచ్యతామితి |

అస్తు స్వధేత్సుక్తే ఓం ఊర్జం వహన్తీరితి దక్షిణాభిముఖవారిధారాత్యాగః |

ఓం విశ్వేదేవా అస్మిన్యజ్ఞే ప్రీయంతామితి దేవబ్రాహ్మణహస్తే ఓం యవోదకదానమ్ |

ఓం దేవతాభ్య ఇతి త్రిరపః || ౧,౨౨౦.౮ ||

పిణ్ణపాత్రాణి చాలయిత్వా ఆచమ్య పితామహాదిభ్యో దక్షిణాం దత్త్వా తతః

పితృ బ్రాహ్మణాయ ఆశిషో మే ప్రదీయంతామిత్యాశీః ప్రార్థనమ్ |

ప్రతిగృహ్యతామిత్సుక్తే దాతారో నోఽభివర్ధంతామితి పాత్రముత్తానం కృత్వా వాజే

వాజేదృవిసర్జనమ్ |

అభిరణ్యతామితి పితృబ్రాహ్మణవిసర్జనమ్ || ౧,౨౨౦.౯ ||

సపిణ్ణీకరణశ్రాద్ధం వ్యాసప్రోక్తం మయా తవ |

శ్రాద్ధం విష్ణుః శ్రాద్ధకర్తా ఫలం శ్రాద్ధాదికం హరిః || ౧,౨౨౦.౧౦ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

శ్రాద్ధానుష్ఠానం నామవింశాధికదీర్ఘశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౧

బ్రహ్మోవాచ ।

ధర్మసారమహం వక్ష్యే సంక్షేపాచ్ఛుణు శక్జుర ।

భుక్తిముక్తిప్రదం సూక్ష్మం సర్వపాపవినాశనమ్ ॥ ౧,౨౨౧.౧॥

శ్రుతం ధర్మం బలం ధైర్యం సుఖముత్సాహమేవ చ ।

శోకో హరతి వై నృణాం తస్మాచ్ఛోకం పరిత్యజేత్ ॥ ౧,౨౨౧.౨॥

కర్మదారాః కర్మలోకాః కర్మసమృద్ధిబాన్ధవాః ।

కర్మాణి ప్రేరయన్తీహ పురుషం సుఖదుఃఖయోః ॥ ౧,౨౨౧.౩॥

దానమే పరో ధర్మో దానాత్సర్వమవాప్యతే ।

దానాఃత్స్వర్గశ్చ రాజ్యఞ్చ దద్యాద్దనం తతో నరః ॥ ౧,౨౨౧.౪॥

ఏకతో దానమేవాహుః సమగ్రవరదక్షిణమ్ ।

ఏకతో భయభీతస్య ప్రాణినః ప్రాణరక్షణమ్ ॥ ౧,౨౨౧.౫॥

తపసా బ్రహ్మచర్యేణ యజ్ఞైః స్నానేన వా పునః ।

ధర్మస్య నాశకా యే చ తే వై నిరయగామినః ॥ ౧,౨౨౧.౬॥

యే చ హోమజపస్నానదేవతార్చనతత్పరాః ।

సత్యక్షమాదయాయుక్తాస్తే నరాః స్వర్గగామినః ॥ ౧,౨౨౧.౭॥

న దాతా సుఖదుఃఖానాం న చ హర్తాస్తి కశ్చన ।

భుజ్జాతే స్వకృతాన్యేవ దుఃఖాని చ సుఖాని చ ॥ ౧,౨౨౧.౮॥

ధర్మార్థం జీవితం యేషాం దుర్గాణ్యతితరన్తి తే ।

సస్తుష్టః కో న శక్నోతి ఫలమూలైశ్చ వర్తితుమ్ ॥ ౧,౨౨౧.౯॥

సర్వ ఏవ హి సౌఖ్యేన సజ్కుటాన్యవగాహతే ।

ఇదమేవ హి లోభస్య కార్యం స్యా దతిదుష్కరమ్ ॥ ౧,౨౨౧.౧౦॥

లోభాత్కృధః ప్రభవతి లోభాద్ధోహః ప్రవర్తతే ।

లోభాన్మోహశ్చ మాయా చ మానో మత్సర ఏవ చ ॥ ౧,౨౨౧.౧౧॥

రాగద్వేషాన్సృతక్రోధలోమమోహమదోజ్ఞతః ।

యః స శాన్తః పరం లోకం యాతి పాపవివర్జితః ॥ ౧,౨౨౧.౧౨॥

దేవతా మునయో నాగా గన్ధర్వా గుహ్యకా హర ।
 ధార్మికం పూజయన్తీహ న ధనాఢ్యం న కామినమ్ ॥ ౧,౨౨౧.౧౩॥
 అనన్తబలవీర్యేణ ప్రజ్ఞయా పౌరుషేణ వా ।
 అలభ్యం లభతే మర్త్యస్తత్ర కా పరివేదనా ॥ ౧,౨౨౧.౧౪॥
 సర్వసత్త్వదయాలుత్వం సర్వేన్ద్రియవినిగ్రహాః ।
 సర్వత్రానిత్యబుద్ధిత్యం శ్రేయః పరమిదం స్మృతమ్ ॥ ౧,౨౨౧.౧౫॥
 పశ్యన్నివాగ్రతో మృత్యుం యో ధర్మం నాచరేన్నరః ।
 అజాగలన్తనస్యేవ తస్య జన్మ నిరర్థకమ్ ॥ ౧,౨౨౧.౧౬॥
 భ్రూణహో బ్రహ్మహో గోఘ్నః పితృహో గురుతల్పగః ।
 భూమిం సర్వగుణోపేతాం దత్త్వా పాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౧,౨౨౧.౧౭॥
 న గోదానాత్పరం దానం కిఞ్చిదస్తితి మే మతిః ।
 యా గౌర్వ్యాయార్జితా దత్తా కృత్స్నం తారయతే కులమ్ ॥ ౧,౨౨౧.౧౮॥
 నాన్నదానాత్పరం దానం కిఞ్చిదస్తి వృషధ్వజ ! ।
 అన్నేన ధార్యతే సర్వం చరాచరమిదం జగత్ ॥ ౧,౨౨౧.౧౯॥
 కన్యాదానం వృషోత్సర్గస్తీర్థసేవా శ్రుతం తథా ।
 హస్త్యశ్వరథదానాని మణిరత్నవసుస్థరాః ॥ ౧,౨౨౧.౨౦॥
 అన్నదానస్య సర్వాణి కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ ।
 అన్నాత్ప్రాణా బలం తేజశ్చాన్నాద్విర్యం ధృతిః స్మృతిః ॥ ౧,౨౨౧.౨౧॥
 కూపవాపీతడాగాదీనారామాంచైవ కారయేత్ ।
 త్రిసప్తకులముద్ధృత్య విష్ణులోకే మహీయతే ॥ ౧,౨౨౧.౨౨॥
 సాధూనాం దర్శనం పుణ్యం తీర్థాదపి విశిష్యతే ।
 కాలేన తీర్థం ఫలతి సద్యః సాధుసమాగమః ॥ ౧,౨౨౧.౨౩॥
 సత్యం దమస్తపః శౌచం సన్తోషశ్చ క్షమార్జవమ్ ।
 జ్ఞానం శమో దయా దానమేష ధర్మః సనాతనః ॥ ౧,౨౨౧.౨౪॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 ధర్మసారకథనం నామైకవింశాధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

బ్రహ్మోవాచ ।

ప్రాయశ్చిత్తాది వక్ష్యేఽహం నరకౌఘవిమర్దనమ్ ।

మక్షికా విప్రుషో నారీ భువి తోయం హుతాశనః ।

మార్జారో నకులశ్చైవ శుచీన్యేతాని నిత్యశః ॥ ౧,౨౨౨.౧॥

యః శూద్రోఽచిష్టసంస్పృష్టం ప్రమాదాద్భుక్షయేద్ద్విజః ।

అహోరాత్రోఽపి తో భూత్వా పఞ్చగవ్యేన శుభ్యతి ॥ ౧,౨౨౨.౨॥

విప్రో విప్రేణ సంస్పృష్ట ఉచిష్టేన కదాచన ।

స్నానం జప్యంశ్చ కర్తవ్యం దినస్యాన్తే చ భోజనమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౩॥

అన్నం సమక్షికాకేశం శుభ్యేద్వాన్తేన తక్షణాత్ ।

యశ్చ పాణితలే భుక్త్యై అఙ్గుల్యా బాహునా చ యః ॥ ౧,౨౨౨.౪॥

అహోరాత్రేణ శుభ్యేత పిబేద్యది న వార్యుత ।

పీతశేషస్తు యత్తోయం వామహస్తేన మద్యవత్ ॥ ౧,౨౨౨.౫॥

చర్మమధ్యగతం తోయమశుచి స్యాన్న తత్ప్రబేత్ ।

అన్యజాతిరవిజ్ఞాతో నివనేద్యస్య వేశ్మని ॥ ౧,౨౨౨.౬॥

చాన్ద్రాయణం పరాకం వా ద్విజాతీనాం విశోధనమ్ ।

ప్రాజాపత్యస్తు శూద్రస్య పశ్చాజ్ఞాతే తథాపరే ॥ ౧,౨౨౨.౭॥

యస్తత్ర భుక్త్యై పక్వాన్నం కృచ్ఛార్థం తస్య దాపయేత్ ।

తేషామపి చ యో భుక్త్యై కృచ్ఛృపాదో విధీయతే ॥ ౧,౨౨౨.౮॥

రజకానాశ్చ శైలూ షవేణచర్మోపజీవినామ్ ।

ఏతదన్నశ్చ యో భుక్త్యై ద్విజశ్చాన్ద్రాయణం చరేత్ ॥ ౧,౨౨౨.౯॥

చాణ్డాలకూపభాణ్డేషు అజ్ఞానాచ్చేత్పిబేజ్జలమ్ ।

కుర్యాత్సాన్తపనం విప్రుదర్ధశ్చ విశః స్మృతమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౧౦॥

పాదం శూద్రస్య దాతవ్యమజ్ఞానాదన్యవేశ్మని ।

ప్రాయశ్చిత్తం త్రికృచ్ఛం స్యాత్పరాకమన్యజాగతో ॥ ౧,౨౨౨.౧౧॥

అన్యజోఽచిష్టభుక్చుభ్యేద్ద్విజశ్చాన్ద్రాయణేన చ ।

చాణ్డాలన్నం యదా భుక్త్యై ప్రమాదాదైస్తవశ్చరేత్ ॥ ౧,౨౨౨.౧౨॥

క్షత్రజాతిః సాన్తపనం షడ్విరాత్రం పరే తథా ।

ఏకపృక్ష తు చణ్డాలః ప్రమాదాద్బ్రాహ్మణో యది ।

ఫలం భక్షయతే తత్ర ఆహారాత్రేణ శుభ్యతి || ౧,౨౨౨.౧౩||
 భుక్తోపవిష్టోఽనాచాన్తశ్చణ్డాలం యది సంస్పృశేత్ |
 గాయత్ర్యష్టసహస్రన్తు ద్రుపదాం వా శతం జపేత్ || ౧,౨౨౨.౧౪||
 చాణ్డాలశ్వపచైర్వాపి విణ్డూత్రే తు కృతే ద్విజాః |
 ప్రాయశ్చిత్తం త్రిరాత్రం స్యాత్పరాకశ్చాన్వ్యజాగతో || ౧,౨౨౨.౧౫||
 అకామతః స్త్రియో గత్వా పరాకస్తత్ర సాధకః |
 అన్వ్యజాతిప్రసూతస్య ప్రాయశ్చిత్తం న విద్యతే || ౧,౨౨౨.౧౬||
 మద్యాదిదుష్టభాణ్డేషు యాదపః పిబతి ద్విజః |
 కృచ్ఛృపాదేన శుభ్యేద్దైవ పునః సంస్కారకర్మణా || ౧,౨౨౨.౧౭||
 యే ప్రత్యవసితా విప్రా వజ్రాగ్నిపవనాదిషు |
 అన్నపానాది సంగృహ్య చికిత్సన్తి గృహాన్తరమ్ || ౧,౨౨౨.౧౮||
 చారయేత్త్రీణీ కృచ్ఛాణీ త్రీణీ చాన్ద్రాయణాని వై |
 జాతకర్మాదిసంస్కారం వసిష్టో మునిరబ్రవీత్ || ౧,౨౨౨.౧౯||
 ప్రాజాపత్యాదిభిర్ద్రష్టా స్త్రి శుభ్యేత్తు ద్విభోజనాత్ |
 ఉచ్ఛిష్టోచ్ఛిష్టసంస్పృష్టంశునా శూద్రేణ వా ద్విజః || ౧,౨౨౨.౨౦||
 ఉపోష్య రజనీమేకాం పఞ్చగవ్యేన శుభ్యతి |
 వర్ణబాహ్యేన సంస్పృష్టః పఞ్చరాత్రేణ వై తదా || ౧,౨౨౨.౨౧||
 అదుష్టాః సన్తతా ధారాః వాతోద్ధూతాశ్చ రేణవః |
 స్త్రియో బాలాశ్చ వృద్ధాశ్చ న దుష్యన్తి కదాచన || ౧,౨౨౨.౨౨||
 నిత్యమాస్యం శుచి స్త్రీణాం శకున్తైః పాతితం ఫలమ్ |
 ప్రస్తవే చ శుచిర్వతసః శ్వా మృగగ్రహణే శుచిః || ౧,౨౨౨.౨౩||
 ఉదకే చోదకస్థం తు స్థలేషు స్థలజం శుచి |
 పాదౌ స్థాప్యౌ చ తత్రైవ ఆచాన్తః శుచితామియాత్ || ౧,౨౨౨.౨౪||
 శుభ్యేత్తదృస్మనా కాంస్యం సురయా యన్న లిప్యతే |
 మూత్రేణ సురయా మిశ్రం తపనైః ఖలు శుభ్యతి || ౧,౨౨౨.౨౫||
 గవాపూతాని కాంస్యాని శూద్రోచ్ఛిష్టాని యాని చ |
 కాకశ్వాపహతాన్యేవ శుభ్యన్తి దశ భస్మనా || ౧,౨౨౨.౨౬||

శూద్రభాజనభోక్తా యః పఞ్చగవ్యం త్ర్యుపోషితః ।
 ఉచిష్టం స్పృశతే విప్రః శ్వసూద్రశ్చాపరాధికః ॥ ౧,౨౨౨.౨౭ ॥
 ఉపోషితః పఞ్చగవ్యాచ్చుధ్యేత్స్పృష్ట్యా రజస్వలామ్ ।
 అనుదకేషు దేశేషు చోరవ్యాపూకులే పథి ॥ ౧,౨౨౨.౨౮ ॥
 కృత్వా మూత్రపురీషన్తు ద్రవ్యహస్తో న దుష్యతి ।
 భూమానిః క్షైవ్య తద్ద్యవ్యం శౌచం కృత్వా సమాహితః ॥ ౧,౨౨౨.౨౯ ॥
 ఆరనాలం దధి క్షీరం తక్రన్తు కృసరఞ్చ యత్ ।
 శూద్రాదపి చ తద్గాహ్యం మాంసం మధు తథాన్యజాత్ ॥ ౧,౨౨౨.౩౦ ॥
 గౌడిం పైష్టిఞ్చ మాధ్యకం విప్రాదిర్యః సురాం పిబేత్ ।
 సురాం పిబన్విజః శుధ్యేదగ్నివర్ణాం సురాం పిబన్ ॥ ౧,౨౨౨.౩౧ ॥
 విప్రః పఞ్చశతం జప్యం గాయత్ర్యః క్షత్రియస్య చ శతం
 విప్రశ్చ భుక్త్వాన్నం పానపాత్రేణ సూతకే ॥ ౧,౨౨౨.౩౨ ॥
 శుచిర్విప్రో దశాహన క్షత్రియో ద్వాదశాహతః ।
 వైశ్యః పఞ్చదశాహన శూద్రో మాసేన శుధ్యతి ॥ ౧,౨౨౨.౩౩ ॥
 రాజ్ఞాం యుద్ధేషు యజ్ఞాదౌ దేశాన్తరగతేషు చ ।
 బాలే ప్రేతే మాసికే చ సద్యః శౌచం విధీయతే ॥ ౧,౨౨౨.౩౪ ॥
 అవివాహో తథా కన్యా ద్విజో మౌఙ్గోవివర్జితః ।
 జతదస్తశ్చ బాలశ్చ కుమారీ చ త్రివర్షికా ॥ ౧,౨౨౨.౩౫ ॥
 తేషాం శుద్ధిస్త్రాత్రేణ గర్భస్త్రావే త్రిరాత్రిభిః ।
 సూతాయాం మాసతుల్యాశ్చ చతుర్థేఽహ్ని రజస్వలా ॥ ౧,౨౨౨.౩౬ ॥
 దుర్భిక్షే రాష్ట్రసమ్పతే సూతకే మృతకేపి వా ।
 నియమాశ్చ న దుష్యన్తి దానధర్మపరాస్తథా ॥ ౧,౨౨౨.౩౭ ॥
 దక్షికాలే వివాహాదౌ దేవద్విజనిమన్త్రితే ।
 పూర్వసంకల్పితే వాపి నాశౌచం మృతసూతకే ॥ ౧,౨౨౨.౩౮ ॥
 ప్రసూతపత్నీసంస్పర్శాదశుచిః స్వాత్తథా ద్విజః ।
 అగ్నయో యత్ర హూయన్తే వేదో వా యత్ర పఠ్యతే ॥ ౧,౨౨౨.౩౯ ॥
 సతతం వైశ్వదేవా ది న తేషాం సూతకం భవేత్ ।

అశుద్ధే చ గృహే భుక్తే త్రిరాత్రాచ్ఛుద్ధ్యతి ద్విజః ॥ ౧,౨౨౨.౪౦॥
 బ్రాహ్మణీ క్షత్రియా వైశ్యా శూద్రా చైవ రజస్వలా ।
 అన్యోన్యస్పర్శనాత్తత బ్రాహ్మణీ తు త్రిరాత్రతః ॥ ౧,౨౨౨.౪౧॥
 ద్విరాత్రతః క్షత్రియా చ శుద్ధా వైశ్యా హ్యుపోషితా ।
 శూద్రా స్నానేన శుద్ధ్యేత్తు ద్రోణార్థం న విసర్జయేత్ ॥ ౧,౨౨౨.౪౨॥
 కాకశ్వానోపనీ తన్తు అన్నం బాహ్యన్తు తత్త్యజేత్ ।
 సువర్ణాద్భైః సమభ్యుక్ష్య హుతాశే చ ప్రతాపయేత్ ॥ ౧,౨౨౨.౪౩॥
 కూపే చ పతితాస్త్పష్టాః శ్వశ్శుగ్రాతౌ చ మర్కటమ్ ।
 తత్కూపస్యోదకం పితౄషు శుద్ధ్యేద్విప్రస్త్రిభిర్దివైః ।
 క్షత్రియోఽహర్షయేవైవ వైశ్యో వైకాహతః పరమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౪౪॥
 అస్థి చర్మ మలం వాపి మూషికాం యది కూపతః ।
 ఉద్ధృత్య చోదకం పఞ్చ గవ్యాచ్ఛుద్ధ్యేత్తు శోధితమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౪౫॥
 తడాగే పుష్కరిణ్యాదౌ భస్మాదిం పాతయేత్తథా ।
 షట్కుమ్భానవ ఉత్పయ పఞ్చగవ్యేన శుద్ధ్యతి ॥ ౧,౨౨౨.౪౬॥
 స్త్రీరజః పతితం మధ్యే త్రింశత్కుమ్భాన్సముద్ధరేత్ ।
 అగమ్యాగమనం కృత్వా మద్యగోమాంసభక్షణమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౪౭॥
 శుద్ధ్యే చ్చాన్త్రాయణాద్విప్రః ప్రాజాపత్యేన భూమిపః ।
 వైశ్యః సాన్త్రపనాచ్ఛుద్రః పఞ్చాహోభిర్విశుద్ధ్యతి ॥ ౧,౨౨౨.౪౮॥
 ప్రాయశ్చిత్తే కృతే దద్యాద్గవాం బ్రాహ్మణభోజనమ్ ।
 క్రీడాయాం శయనీయాదౌ నీలీవస్త్రం న దుష్యతి ॥ ౧,౨౨౨.౪౯॥
 నీలీవస్త్రం న స్పృశేచ్ఛ నీలీ చ నిరయం బ్రజేత్ ।
 వ్రహ్మఘ్నుశ్చ సురాపశ్చ స్త్రేయీ చ గురుతల్పగః ॥ ౧,౨౨౨.౫౦॥
 ఋక్షం దృష్ట్వా విశుద్ధ్యన్తే తస్సంయోగీ చ పఞ్చమః ।
 తతో ధేనుశతం దద్యాద్బ్రాహ్మణానాన్తు భోజనమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౫౧॥
 బ్రహ్మహా ద్వాదశాబ్దాని కుటీం కృత్వా వనే వనేత్ ।
 న్యస్యేదాత్మానమగ్నౌ వా సుసమిధే సురాపకః ॥ ౧,౨౨౨.౫౨॥
 స్త్రేయీ సర్వం వేదవిదే బ్రాహ్మణాయోపపాదయేత్ ।

వృషమేకం సహస్రం గాం దద్యాచ్చ గురుతల్పగః ॥ ౧,౨౨౨.౫౩॥

కృతపాపశ్చరేద్రోధే ద్వా పాదౌ బన్ధయన్పశోః ।

సర్వకృచ్ఛం నివానేస్యాత్కాంతారే గృహదాహతః ॥ ౧,౨౨౨.౫౪॥

కణ్ణాభరణదోషేణ కృచ్ఛపాదం మృతే గవి ।

అస్థిభక్తిం గవాం కృత్వా శ్శుక్లిభక్తిమథాపి వా ॥ ౧,౨౨౨.౫౫॥

త్వగేభదం పుచ్ఛనాశే వా మాసార్థం యావకం పిబేత్ ।

సర్వం హస్త్యశ్వశస్త్రాద్వైర్నిశ్చయం కృచ్ఛమేవ తు ॥ ౧,౨౨౨.౫౬॥

అజ్ఞానాత్ప్రాశ్య విణ్మాత్రం సురాసంస్పృష్టమేవ చ ।

పునః సంస్కారమాయాన్తి త్రయో వర్ణా ద్విజాతయః ॥ ౧,౨౨౨.౫౭॥

వపనం మేఖ్లా దణ్ణో భైక్ష్యచర్యావ్రతాని చ ।

నివర్తన్తే ద్విజాతీనాం పునః సంస్కారకర్మణి ॥ ౧,౨౨౨.౫౮॥

ఆమమాంసం ఘృతం క్షౌద్రం సేహశ్చ కాలసమ్భవాః ।

అన్యభాణ్ణస్థితాః సర్వే నిష్కాన్తాః శుచయః స్మృతాః ॥ ౧,౨౨౨.౫౯॥

తైలాదిఘృతమాధీవకం పణ్యద్రవ్యం ద్రవస్తథా ।

ఏకభక్తం క్రమాన్నక్తం ఏకైకాహమయాచితమ్ ।

ఉపవాసః పాదకృచ్ఛం కృచ్ఛార్థద్విగుణం హి యత్ ॥ ౧,౨౨౨.౬౦॥

ప్రాజాపత్యస్తు తత్ప్యాచ్చ సర్వపాతకనాశనమ్ ।

కృచ్ఛం సప్తోపవాసైశ్చ మహాసాస్తపనం స్మృతమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౬౧॥

త్ర్యహముష్ణం పిబేచ్ఛాపః త్ర్యహముష్ణం పయః పిబేత్ ।

త్ర్యముష్ణం పిబేత్సర్వస్తప్తకృచ్ఛమఘాపహమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౬౨॥

ద్వాదశాహోపవాసేన పరాకః సర్వపాపహా ।

ఏకైకం వర్ధయేత్పిణ్డం శుక్లే కృష్ణే చ హ్రాసయేత్ ॥ ౧,౨౨౨.౬౩॥

పయః కాఞ్చనవర్ణాయాః శ్వేతవర్ణం చ గోమయమ్ ।

గోమూత్రం తామ్రవర్ణాయా నీలవర్ణభవం ఘృతమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౬౪॥

దధి స్యాత్కృష్ణవర్ణాయా దరోభదకసమాయుతమ్ ।

గోమూత్రమాషకాణ్యిష్టా గోమయస్య చతుష్టయమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౬౫॥

క్షీరస్య ద్వాదశ ప్రోక్తా దధ్నస్తు దశ ఉచ్యతే ।

ఘృతస్య మాషకాః పఞ్చ పఞ్చగవ్యం మలాపహమ్ ॥ ౧,౨౨౨.౬౬॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
ప్రాయశ్చిత్తకథనం నామ ద్వావింశత్యధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౩

బ్రహ్మోవాచ మునిభిశ్చరితా ధర్మా భక్త్యా వ్యాస మయోదితాః ।
యైర్విష్ణుస్తుష్యతే చైవ సూర్యాదిపరిచారణాత్ ॥ ౧,౨౨౩.౧॥

తర్పణేన చ హోమేన సన్ధ్యాయా వందనేన చ ।

ప్రాప్యతే భగవాన్విష్ణుర్ధర్మకామార్థమోక్షదః ॥ ౧,౨౨౩.౨॥

ధర్మో హి భగవాన్విష్ణుః పూజీ విష్ణోస్తు తర్పణమ్ ।

హోమః సన్ధ్యా తథా ధ్యానం ధారణా సకలం హరిః ॥ ౧,౨౨౩.౩॥

సూచ ఉవాచ ।

ప్రలయం జగతో వక్ష్యే తత్సర్వం శృణు శౌనక ।

చతుర్యుగసహస్రన్తు కల్పైకాబ్దదినం స్మృతమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౪॥

కృతత్రేతాద్వాపరాదియుగావస్థా నిబోధమే ।

కృతే ధర్మశ్చతుష్పాచ్య సత్యం దానం తపో దయా ॥ ౧,౨౨౩.౫॥

ధర్మపాతా హరిశ్చేతి సస్తుష్టా జ్ఞానినో నరాః ।

చతుర్వంషర్సహస్రాణి నరా జీవన్తి వై తదా ॥ ౧,౨౨౩.౬॥

కృతాన్తే క్షత్రియైర్విప్రా విట్కూద్రాశ్చ జితా ద్విజైః ।

శూరశ్చాత్మిణి లో విష్ణూ రక్షాంసి చ జఘాన హ ॥ ౧,౨౨౩.౭॥

త్రేతాయుగే త్రిపాద్ధర్మః సత్యదానదయాత్మకః ।

నరా యజ్ఞపరాస్తస్మింస్తథా క్షత్రోద్భవం జగత్ ॥ ౧,౨౨౩.౮॥

రక్షో హరిర్నరైః పూజ్యో నరా దశశతాయుషః ।

తత్ర విష్ణుర్భ్రమరథః క్షత్రియా రాక్షసానహన్ ॥ ౧,౨౨౩.౯॥

ద్విపాదవిగ్రో ధర్మః పీతాశ్చాచ్యుతే గతే ।

చతుః శతాయుషో లోకా ద్విజక్షత్రోద్భవాః ప్రజాః ॥ ౧,౨౨౩.౧౦॥

తత్ర దృష్ట్యాల్పబుద్ధీంశ్చ విష్ణుర్వాసస్వరూపధృక్ ।

తదేకన్తు యజుర్వేదం? చతుర్థా వ్యభజత్పునః ॥ ౧,౨౨౩.౧౧॥

శిష్యానధ్యాపయామాస సమస్తాంస్తాన్నిబోధ మే ।
 ఋగ్వేదమథ పైలన్తామవేదఞ్చ జైమినిమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౧౨॥
 అథర్వాణం సుమన్తున్తు యజుర్వేదం మహామునిమ్ ।
 వైశేమ్పాయనమఙ్గన్తు పురాణం సూతమేవ చ ।
 అష్టాదశపురాణాని యైర్వేద్యో హరిరేవ హి ॥ ౧,౨౨౩.౧౩॥
 సర్గశ్చ ప్రతిసర్గశ్చ వంశో మన్వన్తరాణి చ ।
 వంశానుచరితఞ్చైవ పురాణం పఞ్చులక్షణమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౧౪॥
 బ్రాహ్మం పాద్యం వైష్ణవఞ్చ శైవం భాగవతస్తథా ।
 భవిష్యన్నారదీయఞ్చస్కాన్తం లింగం వరాహకమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౧౫॥
 మార్కణ్డేయం తథాగ్నీయం బ్రహ్మవైవర్తమేవ చ ।
 కౌర్మం మాత్స్యం గారుడఞ్చ వాయవీయమనన్తరమ్ ।
 అష్టాదశనముద్దిష్టం బ్రహ్మీణ్డమితి సంజ్ఞితమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౧౬॥
 అన్యాన్యపపురాణాని మునిభిః కథితాని తు ।
 ఆద్యం సనత్కుమారోక్తం నారసింహమథాపరమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౧౭॥
 తృతీయం స్కాన్తముద్దిష్టం కుమారేణ తు భాషితమ్ ।
 చతుర్థం శివధర్మాఖ్యం స్యాన్నస్తీశ్వరభాషితమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౧౮॥
 దుర్వాససోక్తమాశ్చర్యం నారదోక్తమతః పరమ్ ।
 కాపిలం వామనఞ్చైవ తథైవోశనసేరితమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౧౯॥
 బ్రహ్మీణ్డం వారుణఞ్చాథ కాలికాహ్వయమేవ చ ।
 మాహేశ్వరం తథా సాంపుమేవం సర్వార్థసఞ్చయమ్ ।
 పరాశరోక్తమపరం మారీచం భార్గవాహ్వయమ్ ॥ ౧,౨౨౩.౨౦॥
 పురాణం ధర్మశాస్త్రఞ్చ వేదాస్త్యఙ్గాని యన్మునే ।
 న్యాయః శౌనక మీమాంసా ఆయుర్వేదార్థశాస్త్రకమ్ ।
 గాన్ధర్వశ్చ ధనుర్వేదో విద్యా హ్యష్టాదశస్మృతాః ॥ ౧,౨౨౩.౨౧॥
 ద్వాపరాన్వేన చ హరిర్గురుభారమపాహరత్ ।
 ఏకపాదస్థితే ధర్మే కృష్ణత్వఞ్చాచ్యుతే గతే ॥ ౧,౨౨౩.౨౨॥
 జనాస్తదా దురాచారా భవిష్యన్తి చ నిర్దయాః ।
 సత్త్వం రజస్తమ ఇతి దృశ్యన్తే పురుషే గుణాః ।

కాలసంఘోచితాస్తేఽపి పరివర్తన ఆత్మని || ౧,౨౨౩.౨౩||

ప్రభూతఞ్చ యదా సత్త్వం మనో బుద్ధోన్ద్రియాణి చ |

తదా కృతయుగం విద్యాజ్ఞానే తపసి యద్రతిః || ౧,౨౨౩.౨౪||

యదా కర్మసు కామ్యేషు శక్తిర్యశసి దేహినామ్ |

తదా త్రేతా రజోభూతిరితి జానీహిశౌనక || ౧,౨౨౩.౨౫||

యదా లోభస్తవసనోషో మానో దమ్భశ్చ మత్సరః |

కర్మణాఞ్చాపి కామ్యానాం ద్వాపరం తద్రజస్తమః || ౧,౨౨౩.౨౬||

యదా సదాన్యతం నన్యా నిద్రా హింసాదిసాధనమ్ |

శోకమోహా భయం దైన్యం స కలిస్తమసి స్మృతః || ౧,౨౨౩.౨౭||

యస్మింజ్ఞానాః కామినః స్యుః శశ్వత్కృతుకభాషిణః |

దన్యూత్కృష్టా జనపదావేదాః పాషణ్డదూషితాః || ౧,౨౨౩.౨౮||

రాజానశ్చ ప్రజాభిక్షాః శిశ్రోదరపరాజితాః |

అవ్రతా వటచవోఽశౌచా భిక్షవశ్చ కుటుమ్భినః || ౧,౨౨౩.౨౯||

తపస్వినోగ్రామవాసాః న్యాసినో హ్యర్థలోలుపాః |

పూస్వకాయా మహాహారాశ్చైరాస్తే సాధవః స్మృతాః || ౧,౨౨౩.౩౦||

త్యక్ష్యన్తి భృత్యాశ్చ పతిం తాపనస్యక్ష్యతి వ్రతమ్ |

శూద్రాః ప్రతిగ్రహిష్యన్తి వైశ్యా వ్రతపరాయణః || ౧,౨౨౩.౩౧||

ఉద్విగ్నాః సన్తి చ జనాః పిశాచసదృశాః ప్రజాః |

అన్యాయభోజనేనాగ్నిదేవతాతిథిపూజనమ్ || ౧,౨౨౩.౩౨||

కరిష్యేన్తి కలౌ ప్రాప్తే న చ పిత్రోదకక్రియామ్ |

స్త్రీపరాశ్చ జనాః సర్వే శూద్రప్రాయాశ్చ శౌనక || ౧,౨౨౩.౩౩||

బహుప్రజాల్పభాగ్యాశ్చ భవిష్యన్తి కలౌ స్త్రీయః |

శిరః కణ్ఠాయనపరా ఆజ్ఞాం భేత్స్వన్తి భర్తృతాః || ౧,౨౨౩.౩౪||

విష్టుం న పూజయిష్యన్తి పాషణ్డోపహతా జనాః |

కలేర్దేషనిధేర్విప్రా అస్తి హ్యేకో మహాగుణః || ౧,౨౨౩.౩౫||

కీర్తనాదేవ కృష్ణస్య మహాబంధం పరిత్యజేత్ |

కృతే యద్యాయతో విష్టుం త్రేతాయాం జపతః ఫలమ్ || ౧,౨౨౩.౩౬||

ద్వాపరే పరిచర్యాయాం కలౌ తద్ధరికీర్తనాత్ |
 తస్మాద్ధ్యేయో హరిర్నిత్యం గేయః పూజ్యశ్చ శౌనక || ౧,౨౨౩.౩౭||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 యుగధర్మకథనం నామ త్రయోవింశత్యధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౪

సూత ఉవాచ |

చతుర్యుగసహస్రాన్తే బ్రాహ్మీ వైమిత్తికో లయః |
 అనావృష్టిశ్చ కల్పాన్తే జాయతే శతవార్షికీ || ౧,౨౨౪.౧||
 ఉతిష్ఠన్తి తదా రౌద్రా దివి సప్త దివాకరాః |
 తే తు పీత్వా జలం సర్వం శోషయన్తి జగత్త్రయమ్ || ౧,౨౨౪.౨||
 భూర్భువః స్వర్మహర్లోకం చరాచరం జనస్తథా |
 విష్ణుశ్చ రుద్రో భూత్వాసౌ పాతాలాని దహత్యధః || ౧,౨౨౪.౩||
 విష్ణుర్దహ్మత్రిలోకఞ్చ ముఖాన్మేఘాన్సృజత్యలమ్ |
 వర్షన్తేవై వర్షశతం నానావర్షా మహాఘనాః || ౧,౨౨౪.౪||
 విష్ణురూపఃశతం వాతి వర్షాణాం వాయురూర్జితః |
 విష్ణురే కార్ణవీ భూతే వరే బ్రహ్మస్వరూపధృక్ |
 శేతేఽనన్తాసనే విష్ణుర్నష్టే స్థావరజఙ్గమే || ౧,౨౨౪.౫||
 సుప్త్యా వర్షసహస్రం స జగద్భూయోఽసృజద్ధరిః |
 అథ ప్రాకృతికం వక్ష్యే ప్రలయం శృణు శౌనక || ౧,౨౨౪.౬||
 పూర్ణే సంవత్సరశతే సంహృత్య సకలం జగత్ |
 బ్రహ్మీణం న్యస్య దేహే హి ముక్తో యోగబలైర్ధరిః || ౧,౨౨౪.౭||
 యే గతా బ్రహ్మణః స్థానం తేఽపి యాన్తి పరం పదమ్ |
 అనావృష్ట్యర్కసమ్పన్నా ఆసన్మేఘాస్తథా ద్విజ |
 శతం వర్షాణి వర్షద్భిర్మేధైరణ్ణం ప్రపూర్యతే || ౧,౨౨౪.౮||
 అన్తర్గతేన తోయేన భిన్నమణ్ణం జగత్పతేః |
 పూర్ణే బ్రహ్మీయుషి గతే భిద్యతేఽమ్భసి లీయతే || ౧,౨౨౪.౯||
 ఏవం సా జగదాధారా తోయే చోర్వో ప్రలీయతే |

ఆపస్తేజసి లీయస్తే తేజో వాయో ప్రలీయతే || ౧,౨౨౪.౧౦||

వాయుః ఖే ఖిఞ్చ భూతాదౌ విశతే చ తదా మహాన్ |

మహాన్పుపద్యతేఽవ్యక్తం ప్రకృతిః పురుషే పరే || ౧,౨౨౪.౧౧||

శతవర్షం హరిః శేతే సృజత్యథ దినగమే |

అవ్యక్తాదిక్రమేణైవ వ్యక్తిభూతం చరాచరమ్ || ౧,౨౨౪.౧౨||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

నైమిత్తికప్రలయోనామ చతుర్వింశత్యధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౫

సూత ఉవాచ |

ఆధ్యాత్మికాదితాపాంస్త్రీజ్ఞాత్వ సంసారచక్రవిత్ |

ఉత్పన్నజ్ఞానవైరాగ్యః ప్రాప్నోత్యాత్మన్యైకం లయమ్ || ౧,౨౨౫.౧||

సంసారచక్రం వక్ష్యేఽహమాదాబుత్కాన్తికాలతః |

యద్వినా పురుషార్థో న లీనః స్యాత్పరమాత్మని || ౧,౨౨౫.౨||

ఊర్ధ్వవాసీ నరస్యక్వా దేహమన్యత్ప్రపద్యతే |

నీయతేద్వాదశాహేన యమస్య యమపూరుషైః || ౧,౨౨౫.౩||

తత్ర యద్వాన్ధనస్తోయం ప్రయచ్ఛన్తి తిలైః సహ |

యచ్ఛ పిణ్డం ప్రయచ్ఛన్తి యమలోకే తదశ్నుతే || ౧,౨౨౫.౪||

గతశ్చ నరకం పాపాత్స్వర్గం యాతి స్వపుణ్యతః |

పాపకృద్యాతి నరకం పుణ్యకృద్యాతి వై దివమ్ || ౧,౨౨౫.౫||

స్వర్గాచ్చ నరకాత్స్యక్తః స్త్రీణాం గర్భే భవత్యపి |

నాభిభూతఞ్చ తస్యైవ యాతి బీజద్వయం హి తత్ || ౧,౨౨౫.౬||

కలలం బుద్ధ్యుదమయం తతః శోణితమేవ చ |

పేశ్యాః పలనమోఽణ్డః స్యాదజ్కురం తత ఉచ్యతే || ౧,౨౨౫.౭||

ఉపాఙ్గాన్యజ్ఞలీనేత్రనాసాన్యశ్రవణాని చ |

ఆవహం యాతి చాజ్గేభ్యస్తత్పరస్తు నఖాదికమ్ || ౧,౨౨౫.౮||

త్వచో రోమాణి జాయస్తే కేశాశ్చైవ తతః పరమ్ |

నరశ్చాధోముఖః స్థిత్యా దశమే చ సః జాయతే || ౧,౨౨౫.౯||

తతస్తు వైష్ణవీ మాయా వృణోత్యత్యస్తమోహినీ ।
 బాలత్వం త్వథ కౌమారం యౌవనం వృద్ధతామపి ॥ ౧,౨౨౫.౧౦ ॥
 తతశ్చ మరణం తత్తద్ధర్మామాప్నోతి మానవః ।
 ఏవం సంసారచక్రేఽస్మిన్నాభ్యుత్యతే ఘటీయస్త్రవత్ ॥ ౧,౨౨౫.౧౧ ॥
 నరకాత్ప్రతిముక్తస్తు పాపయోనిషు జాయతే ।
 పతితాత్ప్రతిగృహ్యథ అధోయోనిం వ్రజేద్బుధః ॥ ౧,౨౨౫.౧౨ ॥
 నరకాత్ప్రతిముక్తస్తు కృమిర్భవతి యాచకః ।
 ఉపాధ్యాయవ్యలీకం తు కృత్వా శ్వా భవతి ద్విజ ॥ ౧,౨౨౫.౧౩ ॥
 తజ్ఞాయాం మనసా వాఙ్మంత్రద్భవ్యం వాప్యసంశయమ్ ।
 గర్దభోజాయతే జన్మర్మిత్రస్యైవాపమానకృత్ ॥ ౧,౨౨౫.౧౪ ॥
 పితరో పీడయిత్వా తు కచ్ఛపత్వశ్చ జాయతే ।
 భుర్తుః పిణ్డముపాశ్వస్తో వజ్జయిత్వా తమేవ యః ॥ ౧,౨౨౫.౧౫ ॥
 సోఽపి మోహసమాపన్నో జాయతే వానరో మృతః ।
 న్యాసాపహర్తా నరకాద్విముక్తో జాయతే కృమిః ॥ ౧,౨౨౫.౧౬ ॥
 అసూయకశ్చ నరకాన్ముక్తో భవతి రాక్షసః ।
 విశ్వాసహర్తా చ నరో మీనయోనౌ ప్రజాయతే ॥ ౧,౨౨౫.౧౭ ॥
 యవధాన్యాని సంహృత్య జాయతే మూషకో మృతః ।
 పరదారాభిమర్శాత్తు వృకో ఘోరోఽభిజాయతే ॥ ౧,౨౨౫.౧౮ ॥
 భ్రాతృభార్యాప్రసంగేన కోకిలో జాయతే నరః ।
 గుర్వాదిభార్యాగమనాచ్ఛకరో జాయతే నరః ॥ ౧,౨౨౫.౧౯ ॥
 యజ్ఞదానవివాహానాం విఘ్నకర్తా భవేత్కృమిః ।
 దేవతాపితృవిప్రాణామదత్త్వా యోఽన్నమశ్నుతే ॥ ౧,౨౨౫.౨౦ ॥
 ప్రముక్తో నరకాద్వాపి వాయసః సన్ప్రజాయతే ।
 జ్యేష్ఠభ్రాతృపమానాచ్ఛ క్రౌఞ్చయోనౌ ప్రజాయతే ॥ ౧,౨౨౫.౨౧ ॥
 శూద్రస్తు బ్రాహ్మణీం గత్వా కృమియోనౌ ప్రజాయతే ।
 తస్యామవత్యముత్పాద్య కాష్ఠాన్తః కటికో భవేత్ ॥ ౧,౨౨౫.౨౨ ॥
 కృతఘ్నుః కృమికః కీటః పతజ్ఞో వృశ్చికస్తథా ।

అశస్త్రం పురుషం హర్తా నరః సజ్జాయతే ఖరః ॥ ౧,౨౨౫.౨౩॥

కృమిః స్త్రీవధకర్తా చ బాలహస్తా చ జాయతే ।

భోజనశ్చోరయిత్వా తు మక్షికా జాయతే నరః ॥ ౧,౨౨౫.౨౪॥

హృత్వాఙ్మయశ్చైవ మార్జారస్త్రీలహృచ్చైవ మూషకః ।

ఘృతం హృత్వా చ నకులః కాకో మద్భురమామిషమ్ ॥ ౧,౨౨౫.౨౫॥

మధు హృత్వా నరో దంశ-పూపం హృత్వా పిపీలికః ।

అపో హృత్వా తు పాపాత్మా వాయసః సమ్ప్రజాయతే ॥ ౧,౨౨౫.౨౬॥

హృతే కాష్ఠే చ హారీతః కపోతో వా ప్రజాయతే ।

హృత్వా తు కాఞ్చనం భాణ్డం కృమియోనౌ ప్రజాయతే ॥ ౧,౨౨౫.౨౭॥

కార్పాసీకే హృతే క్రౌఞ్చో వహ్రీహర్తా బకస్తథా ।

మయూరో వర్ణకం హృత్వా శాకపత్రఞ్చ జాయతే ॥ ౧,౨౨౫.౨౮॥

జీవజ్ఞోవకతాం యాతి రక్తవస్త్రపహ్నన్నరః ।

ఘఘన్దరిః శుభాన్గన్ధాఞ్చశం హృత్వా శశో భవేత్ ॥ ౧,౨౨౫.౨౯॥

షణ్డాః కలాపహరణే కాష్ఠహృత్ప్రణకీటకః ।

పుష్పం హృత్వా దరిద్రస్తు పఙ్గుర్యాచకహ్నన్నరః ॥ ౧,౨౨౫.౩౦॥

శాకహర్తా చ హారీతస్తోయహర్తా చ చాతకః ।

గృహహ్నన్నరకాన్గత్వా రౌరవాదీన్సుదారుణాన్ ॥ ౧,౨౨౫.౩౧॥

తృణగుల్మలతావల్లిత్యగ్ధారీ తరుతాం వ్రజేత్ ।

ఏష ఏవ క్రమో దృష్టో గోసువర్ణాదిహారిణామ్ ॥ ౧,౨౨౫.౩౨॥

విద్యాపహారీ మూకః స్యాద్గత్వా చ నరకాన్పహన్ ।

అసమిద్ధే హతే చాగ్నౌ మన్దాగ్నిః ఖలు జాయతే ॥ ౧,౨౨౫.౩౩॥

పరనిన్దా కృతఘ్నత్వం పరసీమాభిఘాతనమ్ ।

నైఘ్నర్యం నిర్భ్రణత్వఞ్చ పరదారోపనేవనమ్ ॥ ౧,౨౨౫.౩౪॥

పరస్వహరణాశౌచం దేవతానాం చ కుత్సనమ్ ।

నికృత్య బన్ధనం నృణాం కార్పణ్యఞ్చ నృణాం వధః ।

ఉపలక్షణాద్విజాసీయాన్ముక్తానాం నరకాదను ॥ ౧,౨౨౫.౩౫॥

దయా భూతేషు సంవాదః పరలోకం ప్రతి క్రియా ।

సత్యం హితార్థముక్తిశ్చ వేదప్రామాణ్యదర్శనమ్ ॥ ౧,౨౨౫.౩౬॥

గురుదేవరీసిద్ధర్షినేవనం సాధుసంయమః ।
 సత్కీయాష్వసనం మైత్రీ స్వర్గస్య లక్షణం విదుః ।
 అష్టాంగయోగవిజ్ఞానాత్విప్రోత్పాత్యాత్మన్వికం ఫలమ్ ॥ ౧,౨౨౫.౩౭॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 కర్మవిపాకాదికథనం నామ పంచవింశత్యధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౬

సూత ఉవాచ వక్ష్యే సాంగం మహాయోగం భుక్తిముక్తికరం పరమ్ ।
 సర్వపాపప్రశమనం భక్త్యానుపరీతం శృణు ॥ ౧,౨౨౬.౧॥
 మమేతి మూలం దుఃఖస్య న మమేతి నివర్తనమ్ ।
 దత్తాత్రేయో హ్యలర్కాయ ఇమమాహ మహామతిః ॥ ౧,౨౨౬.౨॥
 అహమిత్యజ్కూరోత్పన్నో మమేతి స్కన్ధవాన్మహాన్ ।
 గృహక్షేత్రాణి శాఖాశ్చ యత్ర దారాభిపల్లవః ॥ ౧,౨౨౬.౩॥
 ధనధాన్యే మహాపత్రే పాపమూలోఽతిదుర్గమః ।
 విధివత్సుఖశాన్త్యర్థం జాతోఽజ్ఞానమహాతరుః ॥ ౧,౨౨౬.౪॥
 ఛిన్నో విద్యాకుఠారేణ తే గతా లయమీశ్వరే ।
 ప్రాప్య బ్రహ్మారసం పీతం నీరజస్కమకణ్ణకమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౫॥
 ప్రాప్నువన్తి పరాః ప్రాజ్ఞాః సుఖనిర్వృతిమేవ చ ।
 మూర్తేన్ద్రియలయం నూనం న త్వం రాజన్న చాప్యహమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౬॥
 న తన్మాత్రాదికం వాచా నైవాన్తః కరణం తథా ।
 కం వా పశ్యసి రాజేన్ద్ర ప్రధానమిదమావయోః ॥ ౧,౨౨౬.౭॥
 మృతః పరేఽహ్ని క్షేత్రజ్ఞః సంజాతోఽయం గుణాత్మకః ।
 ఏకత్వేఽపి పృథగ్భావస్తథా క్షేత్రాత్మనో నృప ॥ ౧,౨౨౬.౮॥
 జ్ఞానపూర్వవియోగోఽసౌ జ్ఞానే నష్టే చ యోగినః ।
 సౌ ముక్తిర్భ్రూహ్మణా వైక్య మనైక్యం ప్రాకృతైర్గుణైః ॥ ౧,౨౨౬.౯॥
 తద్గృహం యత్ర వసతి తదోభ్యజ్యం యేన జీవతి ।
 యన్ముక్తయే తదేవోక్తం జ్ఞానాజ్ఞానే న చాన్యథా ॥ ౧,౨౨౬.౧౦॥

ఉపభోగేన పుణ్యానా మపుణ్యానాం ఇచ్చ పార్థివ ।
 కర్తవ్యానాం ఇచ్చ నిత్యానాం క్షయస్త్యకరణాత్తథా ॥ ౧,౨౨౬.౧౧ ॥
 అహింసా సత్యమస్తేయం బ్రహ్మచర్యాపరిగ్రహా ।
 యమాః పశ్చాత్తథ నియమాః శౌచం ద్వివిధమిరితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౧౨ ॥
 సంతోషస్తపసా శాన్తిర్వాసుదేవార్చనం దమః ।
 ఆసన పద్మకాద్యుక్తం ప్రాణాయామో మరుజ్జయః ॥ ౧,౨౨౬.౧౩ ॥
 ప్రత్యేకం త్రివిధః సోఽపి పూరకుమ్భకరేచకైః ।
 లఘుర్వ్యో దశమాత్రస్తు ద్విగుణః స తు మధ్యమః ॥ ౧,౨౨౬.౧౪ ॥
 త్రిగుణాభిస్తు మాత్రాభిరుత్తమః స ఉదాహృతః ।
 జపధ్యానయుతౌ గరోభి విపరీతస్త్యర్భకః ॥ ౧,౨౨౬.౧౫ ॥
 ప్రథమే నజయేత్స్వప్నం మధ్యమేన చ వేపథుమ్ ।
 విపాకం హి తృతీయేన జాతాన్దోషాస్త్యనుక్రమాత్ ॥ ౧,౨౨౬.౧౬ ॥
 ఆసనస్థస్తుయుజ్జీత కృత్వా చ ప్రణవం హృదీ ।
 పార్ణిభ్యాం లింగవృషణౌ స్పర్శన్నకాగ్రమానసః ॥ ౧,౨౨౬.౧౭ ॥
 రజసా తమసో వృత్తిం సత్త్వేన రజసస్తథా ।
 నిరుధ్య నిశ్చలో భూత్వా స్థితో యుజ్జీత యోగవితీ ॥ ౧,౨౨౬.౧౮ ॥
 ఇన్ద్రియాణీన్ద్రియార్థేభ్యః ప్రాణాదీనమ్న ఏవ చ ।
 నిగృహ్య సమవాయేన ప్రత్యాహార ముపక్రమేత్ ॥ ౧,౨౨౬.౧౯ ॥
 ప్రాణాయామా దశాష్టా చ ధారణా సా విధీయతే ।
 ద్వే ధారణే స్మృతో యోగో యోగిభిస్తత్త్వదర్శిభిః ॥ ౧,౨౨౬.౨౦ ॥
 ప్రాజ్ఞాన్యాం హృదయే చాత్ర తృతీయా చ తథోరసి ।
 కణ్ఠే ముఖే నా సికాగ్రే నేత్రే భ్రూమధ్యమూర్ధసు ॥ ౧,౨౨౬.౨౧ ॥
 కింఞ్చిత్తస్మాత్పరస్మింశ్చ ధారణా దశధా స్మృతా ।
 దక్షిణా ధారణాః ప్రాప్య ప్రాప్నోత్యక్షరరూపతామ్ ॥ ౧,౨౨౬.౨౨ ॥
 యథాగ్నిరగ్నో సంక్షిప్తస్తథాత్మా పరమాత్మని ।
 బ్రహ్మరూపం మహాపుణ్యమోమిత్యేకాక్షరం జపేత్ ॥ ౧,౨౨౬.౨౩ ॥
 అకారశ్చ తథోకారో మకారశ్చాక్షరత్రయమ్ ।
 ఏతాస్త్రిస్తతో మాత్రాః సత్త్వరాజసతామసాః ॥ ౧,౨౨౬.౨౪ ॥

నిర్గుణా యోగిగమ్యాద్యార్థమాత్రా పరా స్థితా ।
 గాఢారీతి చ విజ్ఞేయా గాఢారస్వరసంశ్రయా ।
 ఇత్యేతదక్షరం బ్రహ్మ పరమోజ్కారసంజ్ఞితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౨౫॥
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిః స్థూలదేహవివర్జితమ్ ।
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిరజ్జరామరణవర్జితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౨౬॥
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిః పృథీవ్యా మలవర్జితమ్ ।
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిర్వాయాకాశవివర్జితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౨౭॥
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిః సూక్ష్మదేహవివర్జితమ్ ।
 అహం బ్రహ్మపరం జ్యోతిః స్థానాస్థానవివర్జితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౨౮॥
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిర్గర్భమాత్రవివర్జితమ్ ।
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిః శ్రోత్రత్వకృపివర్జితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౨౯॥
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిర్విహ్వస్త్రాణవివర్జితమ్ ।
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిః ప్రాణాపానవివర్జితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౩౦॥
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిర్వాస్యనోదానవివర్జితమ్ ।
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిరజ్ఞానపరివర్జితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౩౧॥
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిస్తురీయం పరమం పదమ్ ।
 దేహేంద్రియమనోబుద్ధిప్రాణాహజ్కారవర్జితమ్ ॥ ౧,౨౨౬.౩౨॥
 నిత్యశుద్ధబుద్ధముక్తమహామానందమద్యయమ్ ।
 అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిర్రానరూపో విముక్తయే ॥ ౧,౨౨౬.౩౩॥
 సూత ఉవాచ ।
 ఇత్యష్టాఙ్గో మయా యోగ ఉక్తః శౌనక ముక్తిదః ।
 నిత్యవైమిత్తికం గత్వా లయం ప్రాకృతబన్ధనాః ॥ ౧,౨౨౬.౩౪॥
 ఉత్పద్యవై హి సంసారే వైకం యాత్వా పరాత్మనామ్ ।
 విముచ్యతే విముక్తశ్చ జ్ఞానాదజ్ఞానమోహితః ॥ ౧,౨౨౬.౩౫॥
 తతో నం మ్రియతే దుఃఖీ న రోగీ న చ వన్ధవాన్ ।
 న పాపైర్యుజ్యతే యోగీ నరకే న విపచ్యతే ॥ ౧,౨౨౬.౩౬॥
 గర్భవాసే స నో దుఃఖీ స స్యాన్నారాయణోఽవ్యయః ।

భక్త్యా త్వనన్యయా లభోఽ భగవానుక్తిముక్తిదః ॥ ౧,౨౨౬.౩౭॥
 ధ్యానేన పూజయా జప్తైః సమ్యక్సత్తైర్యతవతైః ।
 యజ్ఞైర్దానైశ్చిత్తశుద్ధిస్తయా జ్ఞానఞ్చ లభ్యతే ॥ ౧,౨౨౬.౩౮॥
 ప్రణవాదికమస్తైశ్చ జప్తైరుక్తిం గతా ద్విజాః ।
 ఇన్ద్రోఽపి పరమం స్థానం గన్ధర్వాప్సరసో వరాః ॥ ౧,౨౨౬.౩౯॥
 ప్రాప్తా దేవాశ్చ దేవత్వం మునిత్వం మునయో గతాః ।
 గన్ధర్వత్వఞ్చ గన్ధర్వా రాజత్వఞ్చ నృపాదయః ॥ ౧,౨౨౬.౪౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 అష్టాఙ్గయోగకథనం నామ షడ్వింశత్యధికద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౭

సూత ఉవాచ ।

విష్ణుభక్తిం ప్రవక్ష్యామి యయా సర్వమవాప్యతే ।
 యథా భక్త్యా హరిస్తుష్యేత్తథా నాన్యేన కేనచిత్ ॥ ౧,౨౨౭.౧॥
 మహతః శ్రేయసో మూలం ప్రసవః పుణ్యసత్తతేః ।
 జీవితస్య ఫలం స్వాదు నియతం స్మరణం హరేః ॥ ౧,౨౨౭.౨॥
 తస్మాత్సేవా బుధైః ప్రోక్తా భక్తిసాధనభూయసీ ।
 తే భక్తా లోకనాథస్య నామకర్మాదికీర్తనే ॥ ౧,౨౨౭.౩॥
 ముఞ్చన్యత్రాణి సంహర్షాద్యే ప్రహృష్టనూరుహాః ।
 జగద్ధాతుర్మహేశస్య దివ్యాజ్ఞాచరణా వయమ్ ॥ ౧,౨౨౭.౪॥
 ఇహ నిత్యక్రియాః కుర్యుః స్నిగ్ధా యే వైష్ణవాస్తు తే ।
 బ్రహ్మాక్షరం న శ్చృణ్వైవై తయా భగవతేరితమ్ ॥ ౧,౨౨౭.౫॥
 ప్రణామపూర్వకం భక్త్యా యో వదేద్వైష్ణవో హి సః ।
 తద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజనం చానుమోదనమ్ ॥ ౧,౨౨౭.౬॥
 తత్కథాశ్రవణే ప్రీతిరశ్రునేత్రాఙ్గవిక్రియాః ।
 యేన సర్వాత్మనా విష్ణౌ భక్త్యా భావో నివేశితః ॥ ౧,౨౨౭.౭॥
 విప్రేభ్యశ్చ కృతాత్మత్వాన్మహాభాగవతో హి సః ।
 విశ్వోపకరణం నిత్యం తదర్థం సజ్వర్జనమ్ ।

స్వయమభ్యర్చనజ్ఞాచయ యో విష్ణుఞ్చోపజీవతి || ౧,౨౨౭.౮||

భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్మేచ్ఛోఽపి వర్తతే |

స విప్రేన్ద్రో మునిః శ్రీమాన్స యాతి పరమాం గతిమ్ || ౧,౨౨౭.౯||

తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూజ్యో యథా హరిః |

స్మృతః సంభాషితో వాపి పూజితో వా ద్విజోత్తమః |

పునాతి భగవద్భక్తశ్చక్షణాలోఽపి యదృచ్ఛయా || ౧,౨౨౭.౧౦||

దయాం కురు ప్రపన్నాయ తవాస్మీతి చ యో వదేత్ |

అభయం సర్వభూతేభ్యో దద్యాదేతద్వృతం హరేః || ౧,౨౨౭.౧౧||

మన్తజాపిసహస్రేభ్యః సర్వవేదాన్తపారగః |

సర్వవేదాన్తవిత్కోట్యాం విష్ణుభక్తో విశిష్యతే || ౧,౨౨౭.౧౨||

ఏకాన్తినః స్వవపుషా గచ్ఛన్తి పరమం పదమ్ |

ఏకాన్తేన సమో విష్ణుస్తస్మాదేషాం పరాయణః || ౧,౨౨౭.౧౩||

యస్మాదేకాన్తినః ప్రోక్తాస్తద్భాగవతచేతసః |

ప్రియాణామపి సర్వేషాం దేవదేవస్య సుప్రియః || ౧,౨౨౭.౧౪||

ఆపత్స్వపి సదా భస్య భక్తిరవ్యభిచారిణా |

యా ప్రీతిరథికా విష్ణోర్విషయేష్వనపాయినీ || ౧,౨౨౭.౧౫||

విష్ణుం సంస్మరతః సా మే హృదయానోపసర్పతి |

దృఢభక్తోఽపి వేదాదిసర్వశాస్త్రార్థపారగః || ౧,౨౨౭.౧౬||

యో న సర్వేశ్వరే భక్తస్తం విద్యాత్పురుషాధమమ్ |

నాధీతవేదశాస్త్రోఽపి న కృతోఽధ్వరసమ్భవః |

యో భక్తిం వహతే విష్ణౌ తేన సర్వం కృతం భవేత్ || ౧,౨౨౭.౧౭||

యజ్ఞానః క్రతుముఖ్యానాం వేదానాం పారగా ఆపి |

న తాం యాన్తి గతిం భక్తా యాం యాన్తి మునిసత్తమాః || ౧,౨౨౭.౧౮||

యః కశ్చిద్వైష్ణవో లోకే మిథ్యాచారోఽప్యనాశ్రమీ |

పునాతి సకలాంల్లోకాన్సహస్రాంశురివోదితః || ౧,౨౨౭.౧౯||

యే నృశంసా దురాత్మానః పాపాచరరతాస్తథా |

తేఽపి యాన్తి పరం స్థానం నారాయణపరాయణాః || ౧,౨౨౭.౨౦||

దృఢా జనార్దనే భక్తిర్యదైవావ్యభిచారిణీ |

తదా కియత్స్వర్గసుఖం సైవ నిర్వాణహేతుకా || ౧,౨౨౭.౨౧||

భ్రామ్యతాం తత్ర సంసారే నరాణాం కుర్మదుర్గమే |
హస్తావలమ్బనే హ్యేకం యేన తుష్యేజ్జనార్దనః |
న శ్శ్రోణోతి గుణాన్ద్వివ్యాన్దేవదేవస్య చక్రీణః |
స మరో బధిరో జ్ఞేయః సర్వధర్మబహిష్కృతః || ౧,౨౨౭.౨౨||

నామ్ని సంకీర్తితే విష్ణోర్యస్య పుంసో న జాయతే |
శరీరం పులకోద్భాసి తద్భవేత్కుణపోపమమ్ || ౧,౨౨౭.౨౩||

యస్మిన్భక్తిర్ద్విజశ్రేష్ఠ ముక్తిరప్యచిరాదభవేత్ |
నివిష్టమనసాం పుంసాం సర్వథా వృజినక్షయః || ౧,౨౨౭.౨౪||

స్వపురుషమభివీక్ష్య పాశహస్తం వదతి యమః కిల తస్య కర్ణమూలే |
పరిహర మధుసూదనప్రాపన్నస్పృభురహమన్యన్పణాం న వైష్ణవనామ్ ||
౧,౨౨౭.౨౫||

అపి చేత్సుదురాచారో భజతే మామనన్యభాక్ |
సాధురేవ స మన్తవ్యః సమ్యగవ్యవసితో హి సః || ౧,౨౨౭.౨౬||

క్షిప్రం భవతి ధర్మాత్మా శశ్వచ్ఛాన్తిం స గచ్ఛతి |
విప్రేన్ద్రి ప్రతిజాసిహి విష్ణుభక్తో న నశ్యతి || ౧,౨౨౭.౨౭||

ధర్మార్థకామః కిం తస్య ముక్తిస్తస్య కరే స్థితా |
సమన్తజగతాం మూలం యస్య భక్తిః స్థిరా హరౌ || ౧,౨౨౭.౨౮||

దైవీ హ్యేషా గుణమయీ హరేర్మాయా దురత్యయా |
తమేవ యే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తి తే || ౧,౨౨౭.౨౯||

కిం యజ్ఞారాధనే పుంసా శిష్యతే హరిమేధసామ్ |
భక్త్యైవారాధ్యతే విష్ణుర్నాన్యత్త్రోపకారకమ్ || ౧,౨౨౭.౩౦||

న దాన్దైర్విధైర్దత్తైః పుష్పైర్నైవానులేపనైః |
తోషమేతి మహాత్మాసౌ యథా భక్త్యా జనార్దనః || ౧,౨౨౭.౩౧||

సంసారవిషవృక్షస్య ద్వే ఫలే హ్యమృతోపమే |
కదాచిత్కేశవే భక్తిస్తద్భక్తైర్వా సమాగమః || ౧,౨౨౭.౩౨||

పత్రేషు పుష్పేషు ఫలేషు తోయేష్యకష్టలభ్యేషు సదైవ సత్సు |
భక్త్యైకలభ్యే పురుషే పురాణే ముక్త్యైకలాభే క్రియతే ప్రయత్నః || ౧,౨౨౭.౩౩||

ఆస్ఫోటయన్తి పితరః ప్రన్వత్యన్తి పితామాహాః ।

వైష్ణవోస్మత్కులే జాతః స నః సన్తారయిష్యతి ॥ ౧,౨౨౭.౩౪॥

అజ్ఞానినః సుఖరే సమధిక్షిపన్తో యత్పాపినోఽపి శిశుపాలసుయోధనాద్యాః ।

ముక్తిం గతాః స్మరణమాత్రవిధూతపాపాః కః సంశయః పరమభక్తిమతాం జనానామ్ ॥ ౧,౨౨౭.౩౫॥

శరమం తం ప్రపన్నా యే ధ్యానయోగవివర్జితాః ।

తేఽపి మృత్యుమతిక్రమ్య యాన్తి తద్వైష్ణవం పదమ్ ॥ ౧,౨౨౭.౩౬॥

భవోద్భవక్లేశశతైర్హతస్తథా పరిభ్రమన్నిన్ద్రియరస్థకైర్హయైః ।

నియమ్యతాం మాధవ ! మే మనోహయస్తవదజ్ఞీశఙ్కౌ దృఢభక్తిబన్ధనే ॥ ౧,౨౨౭.౩౭॥

విష్ణురేవ పరం బ్రహ్మ త్రిభేదమిహ పఠ్యతే ।

వేదసిద్ధాన్తమార్గేషు తన్న జానన్తి మోహితాః ॥ ౧,౨౨౭.౩౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

భగవద్భక్తివివరణం నామ సప్తవింశత్యధికద్వితీయశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౮

సూతౌవాచ ।

ముక్తిహేతుమనాద్యన్తమజమవ్యయమక్షయమ్ ।

యో నమేత్సర్వలోకస్య నమస్యో జాయతే నరః ॥ ౧,౨౨౮.౧॥

విష్ణుమానన్దమద్వైతం విజ్ఞానం సర్వగం ప్రభుమ్ ।

ప్రణమామి సదా భక్త్యా చేతసా హృదయాలయమ్ ॥ ౧,౨౨౮.౨॥

యోఽన్తస్త్విష్టన్నశేషస్య పశ్యతీశః శుభాశుభమ్ ।

తం సర్వసాక్షిణం విష్ణుం నమస్యే పరమేశ్వరమ్ ॥ ౧,౨౨౮.౩॥

శక్తేనాపి నమస్కారః ప్రయుక్తశ్చక్రపాణయే ।

సంసారతృణవర్గాణాముద్వేజనకరో హి సః ॥ ౧,౨౨౮.౪॥

కృష్ణే స్ఫురజ్జలధరోదరచారుకృష్ణే లోకాధికారపురుషే పరమప్రమేయే ।

ఏకో హి భావగుణమాత్రదృఢప్రణామః సద్యః శ్వపాకమపి సాధయితుం సశక్తః ॥

౧,౨౨౮.౫॥

ప్రణమ్య దణ్డబద్ధూమౌ నమస్కారేణ యోఽర్చయేత్ ।

స యాం గతిమవాప్నోతి న తాం క్రతుశతైరపి || ౧,౨౨౮.౬ ||
 దుర్గసంసారకాన్తారాకూపారేఽపి ప్రధావతామ్ |
 ఏకః కృష్ణే నమస్కారో ముక్త్యా తాన్తారయిష్యతి || ౧,౨౨౮.౭ ||
 ఆసీనో వా శయానో వాతిష్ఠన్వా యత్ర తత్ర వా |
 నమో నారాయణాయేతి మన్తైకశరణో భవేత్ || ౧,౨౨౮.౮ ||
 నారాయణేతి శబ్ధోఽస్తి వాగస్తి వశవర్తిసి |
 తథాపి నరకే మూఢాః పతన్తితి కిమద్భుతమ్ || ౧,౨౨౮.౯ ||
 చతుర్ముఖో వా యది కోటివక్త్రో భవేన్నరః కోఽపి విశుద్ధచేతాః |
 స వై గుణానామయుతైకదేశం వదేన్న వా దేవవరస్య విష్ణోః || ౧,౨౨౮.౧౦ ||
 వ్యాసాద్యా మునయః సర్వే స్తువన్తో మధుసూదనమ్ |
 మతిక్షయాన్నివర్తన్తే న గోవిన్దగుణక్షయాత్ || ౧,౨౨౮.౧౧ ||
 ఆవశేనాపి యన్నామ్ని కీర్తితే సర్వపాతకైః |
 పుమాన్విముచ్యతే సద్యః సింహత్రస్తో మృగా యథా |
 బద్ధః పరికరన్తేన మోక్షాయ గమనం ప్రతి || ౧,౨౨౮.౧౨ ||
 స్వప్నేఽపి నామ స్పృశతోఽపి పుంసః క్షయం కరోత్యక్షయపాపరాశిమ్ |
 ప్రత్యక్షతః కిం పునరత్ర పుంసా ప్రకీర్తితే నామ్ని జనార్దనస్య || ౧,౨౨౮.౧౩ ||
 నమః కృష్ణాచ్యుతానన్తవాసుదేవేత్యుదీరితమ్ |
 యైర్భావభావితైర్విప్రన తే యమపురం యయుః || ౧,౨౨౮.౧౪ ||
 క్షయో భవేద్యథా వహ్నేస్తమసో భాస్కరోదయే |
 తద్దైవ కలుషాఘస్య నామసంకీర్తనార్ధరేః || ౧,౨౨౮.౧౫ ||
 క్వ నాకపృష్ఠగమనం పునరాయాతి న క్షయమ్ |
 గచ్ఛతాం దూరమధ్వానం కృష్ణమూర్చితచేతసామ్ || ౧,౨౨౮.౧౬ ||
 పాథేయం పుణ్డరీకాక్షనామసంకీర్తనం హరేః |
 సంసారసర్పసందష్టవిషచేష్టైకభేషజమ్ |
 కృష్ణేతి వైష్ణవం శాన్తం జప్త్వా ముక్తో భవేన్నరః || ౧,౨౨౮.౧౭ ||
 ధ్యాయన్కృతే జపేన్మన్తేస్తేతాయాం ద్వాపరేఽర్చయన్ |
 యదాప్నోతి తదాప్నోతి తదాప్నోతి కలౌ సంస్కృత్యకేశవమ్ || ౧,౨౨౮.౧౮ ||

జిహ్వగ్రే వర్తతే యస్య హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ |

సంసారసాగరం తీర్త్వా స గచ్ఛేద్వైష్ణవం పదమ్ || ౧,౨౨౮.౧౯||

విజ్ఞాతదుష్కృతినహస్రసమావృతోఽపిశ్రేయః పరస్తు పరిశుద్ధిమ భీష్మమానః |

స్పష్టాస్తరే న హి పునశ్చ భవం స పశ్యేన్నారాయణస్తుతికథాపరమో మనుష్యః ||

౧,౨౨౮.౨౦||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

విష్ణుభక్తివివరణం నామాష్టావింశత్యుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨౯

సూత ఉవాచ |

అశేషలోకనాథస్య సారమారాధనం హరేః |

దద్యాతు పురుషనూక్షేణ యః పుష్పాణ్యప ఏవ చ || ౧,౨౨౯.౧||

అర్చితం స్యాజ్జగదిదం తేన సర్వం చరాచరమ్ |

యో న పూజయతే విష్ణుం తం విద్యాద్బ్రహ్మఘాతకమ్ || ౧,౨౨౯.౨||

యతః ప్రవృత్తిర్భూతానాం యేన సర్వమిదం తతమ్ |

తం యో న ధ్యాయతే విష్ణుం స విషాయాం క్రిమిర్భవేత్ || ౧,౨౨౯.౩||

నరకే పచ్యమానస్తు యమేన పరిభాషితః |

కిన్త్వయా నార్చితో దేవః కేశవః క్షేకనాశనః || ౧,౨౨౯.౪||

ఉదకేనాప్యభావేన ద్రవ్యాణామర్చితః ప్రభుః |

యో దదాతి స్వకం లోకం స త్వయా కిం న చార్చితః || ౧,౨౨౯.౫||

న తత్కరోతి సా మాతా న పితా నాపి బాన్ధవః |

యత్కరోతి హృషీకేశః సస్తుష్టః శ్రద్ధయార్చితః || ౧,౨౨౯.౬||

వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్ |

విష్ణురారాధ్యతే పన్థా నాన్యస్తత్తోషకారకః || ౧,౨౨౯.౭||

న దానైర్వివిధైర్దత్తైర్న పుష్పైర్నానులేపనైః |

తోషమేతి మహాత్మాసౌ యథా భక్త్యా జనార్దనః || ౧,౨౨౯.౮||

సముదైశ్వర్యమాహాత్మ్యైః సన్తత్యా న చ కర్మణా |

విముక్తైచ్చైకతా లభ్యా మూలమారాధనం హరేః || ౧,౨౨౯.౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
విష్ణుపూజానిరూపణం నామైకోనత్రిశదుత్తరద్విశతతమాఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౦

సూత ఉవాచ ।

ఆలోక్య సర్వశాస్త్రాణి విచార్య చ పునః పునః ।

ఇదమేకం సునిష్ఠున్నం ధ్యేయో నారాయణః సదా ॥ ౧,౨౩౦.౧॥

కిం తస్య దానైః కిన్తిరైః కిం తపోభిః కిమధ్వరైః ।

యో నిత్యం ధ్యాయతే దేవం నారాయణమనన్యధీః ॥ ౧,౨౩౦.౨॥

షష్టిస్తీర్థసహస్రాణి షష్టిస్తీర్థశతాని చ ।

నారాయణప్రణామస్య కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ ॥ ౧,౨౩౦.౩॥

ప్రయశ్చిత్తాన్యశేషాణి తపః కర్మాణి యాని వై ।

విధి తేషామశేషాణాం కృష్ణానుస్మరణం పరమ్ ॥ ౧,౨౩౦.౪॥

కృతపాపేఽనురక్తిశ్చ యస్య పుంసః ప్రజాయతే ।

ప్రాయశ్చిత్తస్తు తస్యైకం హరేః సంస్మరణం పరమ్ ॥ ౧,౨౩౦.౫॥

ముహూర్తమపి యో ధ్యాయేన్నారాయణమతస్త్రితః ।

సోఽపి స్వర్గతిమాప్నోతి కిం పునస్తత్పరాయణః ॥ ౧,౨౩౦.౬॥

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తేషు యోగస్థస్య చ యోగినః ।

యా కాచిన్మనసో వృత్తిః సా భవత్యమ్యతాశ్రయాత్ ॥ ౧,౨౩౦.౭॥

ఉత్తిష్టన్నిపతన్విష్ణుం ప్రలపన్వివిశంస్తథా ।

భుజ్జాఙ్గాగ్రవచ గోవిన్దం మాధవం యశ్చ సంస్మరేత్ ॥ ౧,౨౩౦.౮॥

స్వేన్వే కర్మణ్యభిరతః కుర్యాచ్చిత్తం జనార్దనే ।

ఏషా శాస్త్రానుసారోక్తిః కిమన్వైర్బహుభాషితైః ॥ ౧,౨౩౦.౯॥

ధ్యానమేవ పరో ధర్మో ధ్యానమేవ పరం తపః ।

ధ్యానమేవ పరం శౌచం తస్మాద్ధ్యానపరో భవేత్ ॥ ౧,౨౩౦.౧౦॥

నాస్తి విష్ణోః పరం ధ్యేయం తపో నానశనాత్పరమ్ ।

తస్మాత్ప్రధానమత్రోక్తం వాసుదేవస్య చిన్తనమ్ ॥ ౧,౨౩౦.౧౧॥

యద్దుర్లభం పరం ప్రాప్యం మనసో యన్న గోచరమ్ ।

తదప్యప్రార్థితం ధ్యాతో దదాతి మధుసూదనః ॥ ౧,౨౩౦.౧౨॥
 ప్రమాదాత్కుర్వతాం కర్మ ప్రచ్యవేతాధ్వరేషు యత్ ।
 స్మరణాదేవ తద్విష్ణోః సమ్పూర్ణం స్యాదితి శ్రుతిః ॥ ౧,౨౩౦.౧౩॥
 ధ్యానేన సదృశో నాస్తి శోధనం పాపకర్మణామ్ ।
 ఆగామిదేహహేతునాం దాహకో యోగపావకః ॥ ౧,౨౩౦.౧౪॥
 వినిష్పన్నసమాధిస్తు ముక్తిమత్త్రైవ జన్మని ।
 ప్రాప్నోతి యోగీ యోగాగ్నిదగ్ధకర్మా చ యోఽచిహత్ ॥ ౧,౨౩౦.౧౫॥
 యథాగ్నిరుద్యతశిఖః కక్షం దహతి వానిలః ।
 తథా చిత్తస్థితే విష్ణౌ యోగినా సర్వకిల్బిషమ్ ॥ ౧,౨౩౦.౧౬॥
 యథాగ్నియోగాత్కనకమమలం సమ్ప్రజాయతే ।
 సమ్ప్లష్టో వాసుదేవేన మనుష్యాణాం సదా మలః ॥ ౧,౨౩౦.౧౭॥
 గణ్గాస్నానసహస్రేషు పుష్కరస్నానకోటిషు ।
 యత్పాపం నిలయయాతి స్మృతే నశ్యతి తద్ధరౌ ॥ ౧,౨౩౦.౧౮॥
 ప్రాణాయామసహస్రైస్తు యత్పాపం నశ్యతి ధ్రువమ్ ।
 క్షణమాత్రేణ తత్పాపం హరేర్ధ్యానాత్ప్రణశ్యతి ॥ ౧,౨౩౦.౧౯॥
 కలిప్రభావాద్దుష్టోక్తిః పాషణ్డానాం తథోక్తయః ।
 న క్రామేన్మానసం తస్య యస్య చేతసి కేశవః ॥ ౧,౨౩౦.౨౦॥
 సా తిథిస్తదహోరాత్రం స యోగః స చ చన్ద్రమాః ।
 లగ్నం తదేవ విఖ్యాతం యత్ర సంస్మర్యతే హరిః ॥ ౧,౨౩౦.౨౧॥
 సా హానిస్తన్మహాచ్ఛిద్రం సా చార్థజడమూకతా ।
 చన్ముహూర్తం క్షణో వాపి వాసుదేవో న చిన్త్యతే ॥ ౧,౨౩౦.౨౨॥
 కలౌ కృత యుగం తస్య కలిస్తస్య కృతే యుగే ।
 హృది నో యస్య గోవిన్దో యస్య చేతసి నాచ్యుతః ॥ ౧,౨౩౦.౨౩॥
 యస్యోగ్రతస్తథా పృష్ఠే గచ్ఛతస్తిష్ఠతోఽపి వా ।
 గోవిన్దే నియతం చేతః కృతకృత్యః సదైవ సః ॥ ౧,౨౩౦.౨౪॥
 వాసుదేవే మనో యస్య జపహోమార్చనాదిషు ।
 తస్యాన్తరాయో మైత్రేయ వేవేన్ద్రత్వాదికం ఫలమ్ ॥ ౧,౨౩౦.౨౫॥

అసంత్యజ్య చ గార్హస్థయం స తప్తావ చ మహత్తపః |
 ఛినత్తి పౌరుషీం మాయాం కేశవార్చితమానసః || ౧,౨౩౦.౨౬ ||
 క్షమాం కుర్వన్తి క్రుద్ధేషు దయాం మూర్ఖేషు మానవాః |
 ముదఞ్చ ధర్మశీలేషు గోవిందే హృదయస్థితే || ౧,౨౩౦.౨౭ ||
 ధ్యాయేన్నారాయణం దేవం స్నానదానాదికర్మసు |
 ప్రాయశ్చితేషు సర్వేషు దుష్కృతేషు విశేషతః || ౧,౨౩౦.౨౮ ||
 లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాభవః |
 యేషామింద్రివరశ్యామో హృదయస్థో జనార్దనః || ౧,౨౩౦.౨౯ ||
 కీటపక్షిగణానాఞ్చ హరౌ సంన్యస్తచేతసామ్ |
 ఊర్ధ్వ హ్యేవ గతిశ్చాస్తి కిం పునర్జ్ఞానినాం నృణామ్ || ౧,౨౩౦.౩౦ ||
 వాసుదేవతరుచ్ఛాయా నాతిశితాతితాపదా |
 నరకద్వారశమనీ సా కిమర్థం న నేవ్యతే || ౧,౨౩౦.౩౧ ||
 న చ దుర్వాససః శాపో రాజ్యఞ్చాపి శచీపతేః |
 హస్తుం సమర్థం హి సఖే హృత్కృతే మధుసూదనే || ౧,౨౩౦.౩౨ ||
 వదతస్త్రిప్థతోఽన్యద్వా న్వేచ్ఛయా కర్మ కుర్వతః |
 నాపయాతి యదా చింతా సిద్ధాం మన్యేత ధారణామ్ || ౧,౨౩౦.౩౩ ||
 ధ్యేయః సదా సవితృమణ్డలమధ్యవర్తో నారాయణః సరసిజాసనసన్నివిష్టః |
 కేయూరవాన్మకరకుణ్డలవాన్కిరీటీ హారీ హిరణ్మయవపుర్పతశఙ్ఖచక్రః || ౧,౨౩౦.౩౪ ||
 న హి ధ్యానేన సదృశం పవిత్రమిహ విద్యతే |
 శ్వపచాన్నాని భుజ్జానో పాపీ నైవాత్ర లిప్యతే || ౧,౨౩౦.౩౫ ||
 సదా చిత్తం సమాసక్తం జన్తోర్విషయగోచరే |
 యది నారాయణేఽప్యేవం కో న ముచ్యేత బన్ధనాత్ || ౧,౨౩౦.౩౬ ||
 సూత ఉవాచ |
 విష్ణుభక్తిర్యస్య చిత్తే కం వా జీవో నమేత్సదా |
 స తారయతి చాత్మానం తదైవ దురితార్ణవాత్ || ౧,౨౩౦.౩౭ ||
 తజ్ఞానం యత్ర గోవిందః సా కథా యత్ర కాశవః |
 తత్కర్మ యత్తదర్థాయ కిమన్యైర్బహుభాషితైః || ౧,౨౩౦.౩౮ ||

సా జిహ్వాయా హారిం స్తౌతి తచ్చిత్తం యత్తదర్పితమ్ |
తావేవ కేవలౌ శ్లాఘ్యౌ యౌ తత్పుజాకరో కరో || ౧, ౨౩౦.౩౯ ||
ప్రణామమీశస్య శిరః ఫలం విదుస్తదర్చనం పాణిఫలం దివోకసః |
మనః ఫలం తద్గుణకర్మచిన్తనం వచస్తు గోవిన్దగుణస్తుతిః ఫలమ్ || ౧, ౨౩౦.౪౦ ||
మేరుమన్దరమాత్రోఽపి రాశిః పాపస్య కర్మణః |
కేశవస్మరణాదేవ తస్య సర్వం విసశ్యతి || ౧, ౨౩౦.౪౧ ||
యత్కించ్చిత్కురుతే కర్మ పురుషః సాధ్వసాధు వా |
సర్వం నారాయణే న్యస్య కుర్వన్నపి న లిమ్పతి || ౧, ౨౩౦.౪౨ ||
తృణాదిచతురాస్యాన్తం భూతగ్రామం చతుర్విధమ్ |
చరాచరం జగత్సర్వం ప్రసుప్తం మాయయా తవ || ౧, ౨౩౦.౪౩ ||
యస్మిన్న్యస్తమతిర్న యాతి నరకం స్వర్గోఽపి యచ్చిన్తనే విఘ్నా
యత్ర నవా విశేష్కథమపి బ్రాహ్మోఽపిలోకోఽల్పకః |
ముక్తిఞ్చోతసి సంస్థితో జడధియాం పుంసాం దదాత్యవ్యయః కిఞ్చిత్తం
యదయం ప్రయాతి విలయం తత్రాచ్యుతే కీర్తితే || ౧, ౨౩౦.౪౪ ||
అగ్నికార్యం జపః స్నానం విష్ణోర్ధ్యానఞ్చ పూజనమ్ |
గన్తుం దుఃఖోదధేః కుర్యుర్యే చ తత్ర నరన్తి తే || ౧, ౨౩౦.౪౫ ||
రాష్ట్రస్య శరణం రాజా పితరో బాలకస్య చ |
ధర్మశ్చ సర్వమర్త్యానాం సర్వస్య శరణం హరిః || ౧, ౨౩౦.౪౬ ||
యే నమన్తి జగద్యోనిం వాసుదేవం సనాతనమ్ |
న యేభ్యో విద్యతే తీర్థమధికం మునిసత్తమ్ || ౧, ౨౩౦.౪౭ ||
అనర్హతన్నపూజాఞ్చ కుర్యాత్స్వాధ్యాయమేవ చ |
తమేవోద్దిశ్య గోవిన్దం ధ్యాయన్నిత్యమతన్త్రితః || ౧, ౨౩౦.౪౮ ||
శూద్రం వా భగవద్భక్తం నిషాదం శ్వపచం తథా |
ద్విజజాతి సమమన్యో న యాతి నరకం నరః || ౧, ౨౩౦.౪౯ ||
ఆదరేణ సదా స్తౌతి ధనవన్తం ధనేచ్ఛయా |
తథా విశ్వస్య కర్తారం కో న ముచ్యేత బన్ధనాత్ || ౧, ౨౩౦.౫౦ ||
యథా ప్రాప్తవనో వహ్నిర్దహత్యార్థమపిన్దనమ్ |
తథావిధః స్థితో విష్ణుర్వ్యోగినాం సర్వకిల్విషమ్ || ౧, ౨౩౦.౫౧ ||

ఆదీప్తం పర్వతం యద్వన్నాశ్రయన్తి మృగాదయః |
 తద్వత్పాపని సర్వాణి యోగాభ్యాసరతం నరమ్ || ౧,౨౩౦.౫౨||

యస్య యావాంశ్చ విశ్వాసస్తస్య సిద్ధిస్తు తావతీ |
 ఏతవానేవ కృష్ణస్య ప్రభావః పరిమీయతే || ౧,౨౩౦.౫౩||

విద్వేషాదపి గోవిందం దమఘోషాత్మజః స్మరన్ |
 శిశుపాలో గతస్తత్త్వం కిం పునస్తత్పరాయణః || ౧,౨౩౦.౫౪||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 విష్ణుమహాత్మ్యవర్ణనం నామ త్రింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౧

సూత ఉవాచ |
 నారసింహస్తుతిం వక్ష్యే శివోక్తం శౌనకాధునా |
 పూర్వం మాతృగణాః సర్వే శక్కరం వాక్యమబ్రువన్ || ౧,౨౩౧.౧||

భగవన్పక్షయిష్యామః సదేవాసురమానుషమ్ |
 త్వత్ప్రసాదాజ్జగత్సర్వం తదనుజ్ఞాతుమర్హసి || ౧,౨౩౧.౨||

శక్కరౌవాచ |
 భవతీభిః ప్రజాః సర్వా రక్షణీయా న సంశయః |
 తస్మాడ్వోరతరప్రాయం మనః శీఘ్రం నివర్త్యతామ్ || ౧,౨౩౧.౩||

ఇత్యేవం శక్కరేణోక్తమనాదృత్య తు తద్వచః |
 భక్షయామాసురవ్యగ్రాస్త్రైలోక్యం సచరాచరమ్ || ౧,౨౩౧.౪||

త్రైలోక్యే భక్ష్యమాణే తు తదా మాతృగణేన వై |
 నృసింహరూపిణం దేవం ప్రదధ్యౌ భగవాఞ్ఛివః || ౧,౨౩౧.౫||

అనాదినిధనం దేవం సర్వభూతభవోద్భవమ్ |
 విద్యుజ్జిహ్వాం మహాదంష్ట్రం స్ఫురత్కేసరమాలినమ్ || ౧,౨౩౧.౬||

రత్నాఙ్గదం సముకుటం హేమకేసరభూషితమ్ |
 ఖోణీనూత్రేణ మహతా కాఞ్ఛనేన విరాజితమ్ || ౧,౨౩౧.౭||

నీలోత్పలదలశ్యామం రత్ననూపురభూషితమ్ |

తేజసాస్త్రాంతసకలబ్రహ్మణ్ణోదరమణ్ణపమ్ || ౧,౨౩౧.౮ ||

ఆవర్తసదృశాకారైః సంయుక్తం దేహరోమభిః |

సర్వపుష్పైర్వ్యోజితాఞ్చ ధారయంశ్చ మహాస్త్రజమ్ || ౧,౨౩౧.౯ ||

స ధ్యాతమాత్రో భగవాన్ప్రదదౌ తస్య దర్శనమ్ |

యాదృశేన రూపేణ ధ్యాతో రుద్రైస్తు భక్తితః || ౧,౨౩౧.౧౦ ||

తాదృశేనైవ రూపేణ దుర్నిరీక్ష్యేణ దైవతైః |

ప్రణీపత్య తు దేవేశం తదా తుష్టావ శక్కరః || ౧,౨౩౧.౧౧ ||

శక్కర ఉవాచ |

నమస్తేఽస్తు జగన్నాథ నరసింహవపుర్ధర |

దైత్యేశ్వరేస్యసంహారినఖశుక్తివిరాజిత || ౧,౨౩౧.౧౨ ||

సఖమణ్ణలసభిన్నహేమపిఙ్గలవిగ్రహా |

నమోఽస్తు పద్మనాభాయ శోభనాయ జగద్గురో |

కల్పాంతామ్భోదనిర్ఘోష సూర్యకోటిసమప్రభ || ౧,౨౩౧.౧౩ ||

సహస్రయమసంత్రాస సహస్రేస్యపరాక్రమ |

హసస్రధనదస్పిత సహస్రచరణాత్మక || ౧,౨౩౧.౧౪ ||

సహస్రచన్ద్రప్రతిమ ! సహస్రాంశుహరిక్రమ |

సహస్రరుద్రతేజస్క సహస్రబ్రహ్మసంస్తుత || ౧,౨౩౧.౧౫ ||

సహస్రరుద్రసంజప్త సహస్రాక్షనిరీక్షణ |

సహస్రజన్మమథన సహస్రభన్దనమోచన || ౧,౨౩౧.౧౬ ||

సహస్రవాయువేగాక్ష సహస్రాఙ్ఘకృపాకర |

స్తుత్వైవం దేవదేవేశం నృసింహవపుషం హరిమ్ |

విజ్ఞాపయామాస పునర్వినయావనతః శివః || ౧,౨౩౧.౧౭ ||

అన్ధకస్య వినాశాయ యా సృష్టా మాతరో మయా |

అనాదృత్య తు మద్వాక్యం భక్ష్యన్వదృభతాః ప్రజాః || ౧,౨౩౧.౧౮ ||

సృష్ట్యా తాశ్చ న శక్తోఽహం సంహర్తుమపరాజితః |

పూర్వం కృత్వా కథం తాసాం వినాశమభిరోచయే || ౧,౨౩౧.౧౯ ||

ఏవముక్తః స రుద్రేణ నరసింహవపుర్ధరిః |

సహస్రహేవీర్విహ్వగ్రాత్తదా వాగీశ్వరో హరిః || ౧,౨౩౧.౨౦ ||

తథా సురగణాన్సర్వాన్వైద్రాన్మాతృగణాన్విభుః |
 సంహృత్య జగతః శర్మ కృత్వా చాన్తర్దధే హరిః || ౧,౨౩౧.౨౧||
 నారసింహమిదం స్తోత్రం యః పఠేన్నియతేన్ద్రియః |
 మనోరథప్రదస్తస్య రుద్రస్యేవ న సంశయః || ౧,౨౩౧.౨౨||
 ధ్యాయేన్నుసింహం తరుణార్కనేత్రం సిదామ్బుజాతం జ్వలితాగ్నివత్కృమ్ |
 అనాదిమధ్యాన్తమజ పురాణం పరాపరేశం జగతాం నిధానమ్ || ౧,౨౩౧.౨౩||
 జపేదిదం సన్తతదుఃఖజాలం జహాతి నీహారమివాంశుమాలీ |
 సమాత్మవర్గస్య కరోతి మూర్తిం యదా తదా తిష్ఠతి తత్సమీపే || ౧,౨౩౧.౨౪||
 దేవేశ్వరస్యాపి నృసింహమూర్తేః పూజాం విధాతుం త్రిపురాన్తకారీ |
 ప్రసాద్య తం దేవవరం స లభ్యా అవ్యాజ్జగన్మాతృగణేశభ్య ఏవ చ || ౧,౨౩౧.౨౫||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 నృసింహస్తోత్రం నామైకత్రింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౨

సూత ఉవాచ |

కులామృతం ప్రవక్ష్యామి స్తోత్రం యత్తు హరోఽబ్రవీత్ |
 పృష్ఠః శ్రీనారదేనైవ నారదాయ తథా శ్శృణు || ౧,౨౩౨.౧||

నారద ఉవాచ |

యః సంకారే సదా ద్వన్తైః కామక్రోధైః శుభాశుభైః |
 శబ్దాదివిషయైర్బుద్ధః పీడ్యమానః స దుర్మతిః || ౧,౨౩౨.౨||

క్షణం విముచ్యతే జన్తుర్మృత్యుసంసారసాగరాత్ |

భగవత్కౌఞ్చితుమిచ్ఛామి త్వత్తో హి త్రిపురాన్తక || ౧,౨౩౨.౩||

తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా నారదస్య త్రిలోచనః |

ఉవాచ తమృషిం శముఖః ప్రసన్నవదనో హరః || ౧,౨౩౨.౪||

మహేశ్వర ఉవాచ |

జ్ఞానామృతం పరం గుహ్యం రహస్యమృషిసత్తమ |

వక్ష్యామి శ్శృణు దుఃఖఘ్నం భవబన్ధభయామహమ్ || ౧,౨౩౨.౫||

తృణాది చతురాస్యాన్తం భూతగ్రామం చతుర్విధమ్ |

చరాచరం జగత్సర్వం ప్రసుప్తం యస్య మాయయా ॥ ౧,౨౩౨.౬ ॥

తస్య విష్ణో ప్రీసాదేన యది కశ్చిత్ప్రబుధ్యతే ।

స నిస్తరతి సంసారం దేవానామపి దుస్తరమ్ ॥ ౧,౨౩౨.౭ ॥

భోగైశ్వర్యమదోన్మత్తస్తతత్త్వజ్ఞానపరాజ్ముఖః ।

పుత్రదారకుటుమ్బేషు మత్తాః సీదన్తిజన్తవః ॥ ౧,౨౩౨.౮ ॥

సర్వ ఏకార్ణవే మగ్నా జీర్ణా వనగజా ఇవ ।

యస్తాన్వననం నిబధ్నాతి దుర్ముతిః కోశకారవత్ ॥ ౧,౨౩౨.౯ ॥

తస్య ముక్తిం న పశ్యామి జన్మకోటిశతైరపి ।

తస్మాన్నారద సర్వేషాం దేవానాం దేవమవ్యయమ్ ।

ఆరాధయేత్సదా సమ్యగధ్యాయేద్విష్ణుం ముదాన్వితః ॥ ౧,౨౩౨.౧౦ ॥

యస్తు విశ్వమనాద్యన్తమజమాత్మని సంస్థితమ్ ।

సర్వజ్ఞమచలం విష్ణుం సదా ధ్యాయేత్సముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౨.౧౧ ॥

దేవం గర్భోచితం విష్ణుం సదా ధ్యాయన్విముచ్యతే ।

అశిరీరం విధాతారం సర్వజ్ఞానమనోరతిమ్ ।

అచలం సర్వగం విష్ణుం సదా ధ్యాయన్విముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౨.౧౨ ॥

నిర్వికల్పం నిరాభాసం నిష్ప్రపఞ్చం నిరామయమ్ ।

వాసుదేవం గురుం విష్ణుం సదా ధ్యాయన్విముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౨.౧౩ ॥

సర్వాత్మకఞ్చ వై యావదాత్మవైతన్యరూపకమ్ ।

శుభమేకాక్షరం విష్ణుం సదా ధ్యాయన్విముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౨.౧౪ ॥

వాక్యాతీతం త్రికాలజ్ఞం విశ్వేశం లోకసాక్షిణమ్ ।

సర్వస్మాదుత్తమం విష్ణుం సదా ధ్యాయన్విముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౨.౧౫ ॥

బ్రహ్మాదిదేవగన్ధర్వైర్మునిభిః సిద్ధచారణైః ।

యోగిభిః సేవితం విష్ణుం సదా ధ్యాయన్విముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౨.౧౬ ॥

సంసారబన్ధనాముక్తిమిచ్ఛంత్లోకో హ్యశేషతః ।

స్తుత్వైవం వరదం విష్ణుం సదా ధ్యాయన్విముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౨.౧౭ ॥

సంసారబన్ధనాతోఽపి ముక్తిమిచ్ఛన్నమాహితః ।

అనన్తమవ్యయం దేవం విష్ణుం విశ్వప్రతిష్ఠితమ్ ।

విశ్వేశ్వరమజం విష్ణుం సందా ధ్యాయన్విముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౨.౧౮ ॥

సూత ఉవాచ ।

నారదేన పురా పృష్ట ఏవం స వృషభధ్వజః ।

యేత్తేన తస్మై వ్యాఖ్యాతం తన్మయా కథితం తవ ॥ ౧,౨౩౨.౧౯॥

తమేవ సతతన్ధ్యాయన్నిర్వ్యయం బ్రహ్మ నిష్కలమ్ ।

అవాప్స్యసి ద్రువం తాత ! శాశ్వతం పదమవ్యయమ్ ॥ ౧,౨౩౨.౨౦॥

అశ్వమేధసహస్రాణి వాజపేయశతాని చ ।

క్షణమేకాగ్రచిత్తస్య కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ ॥ ౧,౨౩౨.౨౧॥

శ్రుత్వా సురఋషిర్విష్ణోః ప్రాధాన్యమిదమిశ్వరాత్ ।

స విష్ణుం సమ్యగారాధ్య సిద్ధః పదమవాప్తవాన్ ॥ ౧,౨౩౨.౨౨॥

యః పఠేచ్ఛృణుయాద్వా పి నిత్యమేవ స్తవోత్తమమ్ ।

కోటిజన్మకృతం పాపమపి తస్య ప్రణశ్యతి ॥ ౧,౨౩౨.౨౩॥

విష్ణోః స్తవమిదం దివ్యం మహాదేవేన కీర్తితమ్ ।

ప్రయత్నాద్యః పఠేన్నిత్య మమృతత్వం స గచ్ఛతి ॥ ౧,౨౩౨.౨౪॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే కులామృతస్తోత్రం నామ ద్వాత్రింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౩

సూత ఉవాచ ।

స్తోత్రం తత్సం ప్రవక్ష్యామి మార్కణ్డేయన భాషితమ్ ।

దామోదరం ప్రపన్నోఽస్మి కిన్నో మృత్యుః కరిష్యతి ॥ ౧,౨౩౩.౧॥

శక్తిచక్రధరం దేవం వ్యక్తరూపిణమవ్యయమ్ ।

అధోఽక్షజం ప్రపన్నోఽస్మి కిన్నో మృత్యుః కరిష్యతి ॥ ౧,౨౩౩.౨॥

వరాహం వామనం విష్ణుం నారసింహం జనార్దనమ్ ।

మాధవం చ ప్రపన్నోఽస్మి కిన్నో మృత్యుః కరిష్యతి ॥ ౧,౨౩౩.౩॥

పురుషం పుష్కరక్షేత్రబీజం పుణ్యం జగత్పతిమ్ ।

లోకనాథం ప్రపన్నోఽస్మి కిన్నో మృత్యుః కరిష్యతి ॥ ౧,౨౩౩.౪॥

సహస్రశిరసం దేవం వ్యక్తావ్యక్తం సనాతనమ్ ।

మహాయోగం ప్రపన్నోఽస్మి కిన్నో మృత్యుః కరిష్యతి ॥ ౧,౨౩౩.౫॥

భూతాత్మానం మహాత్మానం యజ్ఞయోనిమయోనిజమ్ |
 విశ్వరూపం ప్రపన్నోఽస్మి కిన్నో మూత్యుః కరిష్యతి || ౧,౨౩౩.౬ ||
 ఇత్యుదీరితమాకర్ణ్య స్తోత్రం తస్య మహాత్మనుః |
 అపయాతస్యతో మృత్యుర్విష్టుదూతైః ప్రపీడితః || ౧,౨౩౩.౭ ||
 ఇతి తేన జితో మృత్యుర్మార్కణ్డేయేన ధీమతా |
 ప్రసన్నే పుణ్డరీకాక్షే నృసింహే నాస్తిదుర్లభమ్ || ౧,౨౩౩.౮ ||
 మృత్యుస్వప్తకమిదం పుణ్యం మృత్యుప్రశమనం శుభమ్ |
 మార్కణ్డేయహితార్థాయ స్వయం విష్ణురువాచ హ || ౧,౨౩౩.౯ ||
 ఇదం యః పఠతే భక్త్యా త్రికాలం నియతం శుచిః |
 నాకాలే తస్య మృత్యుః స్యాన్నరస్యామ్యతచేతసః || ౧,౨౩౩.౧౦ ||
 హృత్పద్మమధ్యే పురుషం పురాణం నారాయణం శాశ్వతమప్రమేయమ్ |
 విచిన్త్య సూర్యాదతిరాజమానం మృత్యుం స యోగి జితవాంస్తథైవ || ౧,౨౩౩.౧౧ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే మార్కణ్డేయకృతం మృత్యుస్వప్తకస్తోత్రం
 నామ త్రయస్త్రింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౪

సూత ఉవాచ |
 వక్ష్యేఽహమచ్యుతస్తోత్రం శృణు శౌనక సర్వదమ్ |
 బ్రహ్మీ పృష్టో నారదాయ యథోవాచ తథా పరమ్ || ౧,౨౩౪.౧ ||
 నారద ఉవాచ |
 యథాక్షయోఽవ్యయో విష్ణుః స్తోతవ్యో వరదో మయా |
 ప్రత్యహం చార్చనాకాలే తథా త్వం వక్తుమర్హసి || ౧,౨౩౪.౨ ||
 తే ధన్యాస్తే సుజన్మానస్తే హి సర్వసుఖప్రదాః |
 సఫలం జీవితం తేషాం యే స్తువన్తి సదాచ్యుతమ్ || ౧,౨౩౪.౩ ||
 బ్రహ్మోవాచ |
 మునే స్తోత్రం ప్రవక్ష్యామిః వాసుదేవస్య ముక్తిదమ్ |
 శృణు యేన స్తుతః సమ్యక్పూజాకాలే ప్రసీదతి || ౧,౨౩౪.౪ ||
 ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ నమః సర్వాపహారిణే |

నమో విశుద్ధదేహాయ నమో జ్ఞానస్వరూపిణే || ౧,౨౩౪.౫||
 నమః సర్వసురేశాయ నమః శ్రీవత్సధారిణే |
 నమశ్చర్మాసిహస్తాయ నమః పఙ్కజమాలినే || ౧,౨౩౪.౬||
 నమో విశ్వప్రతిష్ఠాయ నమః పీతామృతాయ చ |
 నమో నృసింహరూపాయ వైకుంఠాయ నమోనమః || ౧,౨౩౪.౭||
 నమః పఙ్కజనాభాయ నమః క్షీరోదశాయినే |
 నమః సహస్రశీర్షాయ నమో నాగాఙ్గశాయినే || ౧,౨౩౪.౮||
 నమః పరశుహస్తాయ నమః క్షత్రాన్తకారిణే |
 నమః సత్యప్రతిజ్ఞాయ హ్యజితాయ నమోనమః || ౧,౨౩౪.౯||
 నమస్త్రై లోక్యనాథాయ నమశ్చక్రధారయ చ |
 నమః శివాయ సూక్ష్మాయ పురాణాయ నమోనమః || ౧,౨౩౪.౧౦||
 నమో వామనరూపాయ బలిరాజ్యాపహారిణే |
 నమో యజ్ఞవరాహాయ గోవిందాయ నమోనమః || ౧,౨౩౪.౧౧||
 నమస్తే పరమానంద నమస్తే పరమాక్షర |
 నమస్తే జ్ఞానసదాభవ నమస్తే జ్ఞానదాయక || ౧,౨౩౪.౧౨||
 నమస్తే పరమాద్వైత నమస్తే పురుషోత్తమ |
 నమస్తే విశ్వకృద్దేవ నమస్తే విశ్వభావన || ౧,౨౩౪.౧౩||
 నమస్తేఽస్తు విశ్వనాథ నమస్తే విశ్వకారణ |
 నమస్తే మధుదైత్యఘ్న నమస్తే రావణాన్తక || ౧,౨౩౪.౧౪||
 నమస్తే కంసకేశిఘ్న నమస్తే కైటభార్దన |
 నమస్తే శతపత్రాక్ష నమస్తే గరుడధ్వజ || ౧,౨౩౪.౧౫||
 నమస్తే కాలనేమిఘ్న నమస్తే గరుడాసన |
 నమస్తే దేవకీపుత్ర నమస్తే వృష్టిసందన || ౧,౨౩౪.౧౬||
 నమస్తే రుక్మిణీకాన్త నమస్తే దితిసందన |
 నమస్తే గోకులావాస నమస్తే గోకులప్రియ || ౧,౨౩౪.౧౭||
 జయ గోపవపుః కృష్ణ జయ గోపీజనప్రియ |
 జయ గోవర్ధనాధార జయ గోకులవర్ధన || ౧,౨౩౪.౧౮||

జయ రావణవీరఘ్న జయ చాణూరనాశన ।
 జయ వృష్ణికులోద్ధ్యోత జయ కాలీయమర్దన ॥ ౧,౨౩౪.౧౯॥
 జయ సత్య జగత్సాక్షిజ్ఞయ సర్వార్థసాధక ।
 జయ వేదాస్త్రవిద్వేద్య జయ సర్వద మాధవ ॥ ౧,౨౩౪.౨౦॥
 జయ స్వాశ్రయావ్యక్త జయ సర్వగ మాధవ ।
 జయ సూక్ష్మచిదాన్దన జయ చిత్తనిరంజన ॥ ౧,౨౩౪.౨౧॥
 జయస్తేఽస్తు నిరాలమృ జయ శాస్త్ర సనాతన ।
 జయ నాథ జగత్సుప్త (త్వాజ్య) జయ విష్ణో నమోఽస్తూతే ॥ ౧,౨౩౪.౨౨॥
 త్వం గురుస్త్యం హరే శిష్యస్త్యం దీక్షామస్త్రమణ్డలమ్ ।
 త్వం న్యాసముద్రాసమయాస్త్యం చ పుష్పాదిసాధనమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౨౩॥
 త్వమాధారస్త్యం హ్యానస్త్యం కూర్మస్త్యం ధరామ్బుజమ్ ।
 ధర్మజ్ఞానాదయస్త్యం హి వేదిమణ్డలశక్తయః ॥ ౧,౨౩౪.౨౪॥
 త్వం ప్రభో ఛలభృద్రామస్త్యం పునః స ఖరాస్తకః ।
 త్వం బ్రహ్మార్షిశ్చదేవస్త్యం విష్ణుః సత్యపరాక్రమః ॥ ౧,౨౩౪.౨౫॥
 త్వం నృసింహః పరానందో వరాహస్త్యం ధరాధరః ।
 త్వం సుపర్ణస్తథా చక్రం త్వం గదా శఙ్ఖ ఏవ చ ॥ ౧,౨౩౪.౨౬॥
 త్వం శ్రీః ప్రభో త్వం ముష్టిసత్యం త్వం మాలా దేవ శాశ్వతీ ।
 శ్రీవత్సః కౌస్తుభస్త్యం హి శార్ఙ్గీ త్వం చ తథేషుధిః ॥ ౧,౨౩౪.౨౭॥
 త్వం ఖడ్గచర్మణా సార్థం త్వం దిక్పాలాస్తథా ప్రభో ।
 త్వం వేధాస్త్యం విధాతా చ త్వం యమస్త్యం హుతాశనః ॥ ౧,౨౩౪.౨౮॥
 త్వం ధనేశస్త్యమీశానస్త్యమిన్ద్రస్త్యమపాంపతిః ।
 త్వం రక్షోఽధిపతిః సాధ్యస్త్యం వాయుస్త్యం నిశాకరః ॥ ౧,౨౩౪.౨౯॥
 ఆదిత్యా వసవో రుద్రా అశ్వినౌ త్వం మరుద్గణాః ।
 త్వం దైత్యా దానవా నాగాస్త్యం యజ్ఞ రాక్షసాః ఖగాః ॥ ౧,౨౩౪.౩౦॥
 గన్ధర్వాప్సరసః సిద్ధాః పితరస్త్యం మహామరాః ।
 భూతాని విషయస్త్యం హి త్వమవ్యక్తేన్ద్రియాణి చ ॥ ౧,౨౩౪.౩౧॥
 మనోబుద్ధిరహజ్కారః క్షేత్రజ్ఞస్త్యం హృదీశ్వరః ।

త్వం యజ్ఞస్తవం వషటూకరస్తవమోఙ్కారః సమిత్కుశాః ॥ ౧,౨౩౪.౩౨॥
 త్వం వేదీ త్వం హరే దీక్షా త్వం యూపస్తవం హుతాశనః ।
 త్వం పత్నీ త్వం పురోడాశస్తవం శాలాస్తుకృ త్వం స్తువః ॥ ౧,౨౩౪.౩౩॥
 గ్రావాణః సకలం త్వం హి సదస్యాస్తవం సదాక్షిణః ।
 త్వం సూర్వాదిస్తవం చ బ్రహ్మో ముసలోలూఖలే ధ్రువమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౩౪॥
 త్వం హోతా యజమానస్తవం త్వం ధాన్యం పశుయాజకః ।
 త్వమధ్వర్యుస్తవముద్ధాతా త్వం యజ్ఞః పురుషోత్తమః ॥ ౧,౨౩౪.౩౫॥
 దిక్పాలమహి వ్యోమ ద్యౌస్తవం నక్షత్రకారకః ।
 దేవతిర్యక్మనుష్యేషు జగదేతచ్ఛరాచరమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౩౬॥
 యత్కించద్దృశ్యతే దేవ బ్రహ్మాణ్డమఖిలం జగత్ ।
 తవ రూపమిదం సర్వం దృష్ట్యర్థం సమ్ప్రకాశితమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౩౭॥
 నాథయన్తే పరం బ్రహ్మ దైవేరపి దురాసదమ్ ।
 కస్తజ్ఞానాతి విమలం యోగగమ్యమతీన్ద్రియమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౩౮॥
 ఆక్షయం పురుషం నిత్యమవ్యక్తమజమవ్యయమ్ ।
 ప్రలయోత్పత్తిరహితం సర్వవ్యాపినమీశ్వరమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౩౯॥
 సర్వజ్ఞం నిర్గుణం శుద్ధమానన్దమజరం పరమ్ ।
 బోధరూపం ధ్రువం శాన్తం పూర్ణమద్వైతమక్షయమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౪౦॥
 అవతారేషు యా మూర్తిర్విదూరే దేవ దృశ్యతే ।
 పరం భావమజానన్తస్త్వాం భజన్తి దివోకసః ॥ ౧,౨౩౪.౪౧॥
 కథం త్వామీదృశం సూక్ష్మం శక్నోమి పురుషోత్తమ ।
 అరాధయితుమిశాన మనోగమ్యమగోచరమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౪౨॥
 ఇహ యన్మణ్డలే నాథ పూజ్యతే విధివత్క్రమైః ।
 పుష్పధూపాదిభిర్వ్రత తత్ర సర్వా విభూతయః ॥ ౧,౨౩౪.౪౩॥
 సంకర్షణాదిభేదేన తవ యత్పూజితా మయా ।
 క్షన్తుమర్హసి తత్సర్వం యత్కృతం న కృతం మయా ॥ ౧,౨౩౪.౪౪॥
 న శక్నోమి విభో సమ్యక్కర్తుం పూజాం యథోదితామ్ ।
 యత్కృతం జపహోమాది అసాధ్యం పురుషోత్తమ ॥ ౧,౨౩౪.౪౫॥

వినిష్పాదయతుం భక్త్యా అత స్త్రాస్వం క్షమయామ్యహమ్ ।
 దివా రాత్రౌ చ సన్ధ్యాయాం సర్వావస్థాసు చేష్టతః ॥ ౧,౨౩౪.౪౬॥
 అచలా తు హరే ! భక్తిస్తవాఙ్ఘ్రియుగలే మమ ।
 శరీరేణ తథా ప్రీతిర్న చ ధర్మాదికేషు చ ॥ ౧,౨౩౪.౪౭॥
 యథా త్వయి జగన్నాథ ప్రీతిరాత్మన్తికీ మమ ।
 కిం తేన న కృతం కర్మ స్వర్గమోక్షాదిసాధనమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౪౮॥
 యస్య విష్ణో దృఢా భక్తిః సర్వకామఫలప్రదే ।
 పూజాం కర్తుం తథా స్తోత్రం కః శక్నోతి తవాచ్యుత ॥ ౧,౨౩౪.౪౯॥
 స్తుతం తు పూజితం మేఽద్య తత్క్షమస్య నమోఽస్తు తే ।
 ఇతి చక్రధరస్తోత్రం మయా సమ్యగుదాహృతమ్ ।
 స్తాహి విష్ణుం మునే భక్త్యా యదీచ్ఛసి పరం పదమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౫౦॥
 స్తోత్రేణానేన యః స్తోతి పూజాకాలే జగద్గురుమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౫౧॥
 అచిరాల్లభతే మోక్షం చిత్వా సంసారబన్ధనమ్ ।
 అన్యోఽపి యో జపేద్భక్త్యా త్రిసన్ధ్యం నియతః శుచిః ॥ ౧,౨౩౪.౫౨॥
 ఇదం స్తోత్రం మునే సోఽపి సర్వకామమవాప్నుయాత్ ।
 పుత్రార్థి లభతే పుత్రాన్పద్ధో ముచ్యేత బన్ధనాత్ ॥ ౧,౨౩౪.౫౩॥
 రోగాద్విముచ్యతే రాగీ లభతే నిర్ధనో ధనమ్ ।
 విద్యార్థో లభతే విద్యాం భాగ్యం కీర్తిం చ విన్దతి ॥ ౧,౨౩౪.౫౪ ॥ యశః
 జాతి స్మరత్వం మేధావీ యద్యదిచ్ఛతి చేతసా ।
 స ధన్యః సర్వవిత్ప్రాణ్ఞః స సాధుః సర్వకర్మకృత్ ॥ ౧,౨౩౪.౫౫॥
 సత్యవాక్యశ్చుచిర్ఘాతా యః స్తోతి పురుషోత్తమమ్ ।
 ఆసంభాష్యా హి తే సర్వే సర్వధర్మబహిష్కృతాః ॥ ౧,౨౩౪.౫౬॥
 యేషాం ప్రవర్తనే నాస్తి హరిముద్దిశ్య సత్క్రియా ।
 న శుద్ధం విద్యతే తస్య మనో వాక్చ దురాత్మనః ॥ ౧,౨౩౪.౫౭॥
 యస్య సర్వార్థదే విష్ణో భక్తిర్నావ్యభిచారిణీ ।
 ఆరాధ్య విధివద్దేవం హరిం సర్వసుఖప్రదమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౫౮॥
 ప్రాప్నోతి పురుషః సమ్యగ్యద్యత్ప్రార్థయతే ఫలమ్ ।

కర్మ కామాదికం సర్వం శ్రద్ధధానః సురోత్తమః ।

అసురాదివపుః సిద్ధైరేయతే యస్య నాన్తరమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౫౯॥

సకలమునిభిరాద్యశ్చిన్త్యతే యో హి శుద్ధో

నిఖిలహృది నివిష్టో వేత్తి యః సర్వసాక్షీ ।

తమజమమృతమీశం వాసుదేవం నతోఽస్మి

భయమరణవిహీనం నిత్యమానందరూపమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౬౦॥

నిఖిలభువననాథం శాశ్వతం సుప్రసన్నం

త్వతివిమలవిశుద్ధం నిర్గుణం భావపుష్పైః ।

సుఖముదితసమస్తం పూజయామ్యాత్మభావం

విశతు హృదయపద్మే సర్వసాక్షీ చిదాత్మా ॥ ౧,౨౩౪.౬౧॥

ఏవం మయోక్తం పరమప్రభావమాద్యంతహీనస్య పరస్య విష్ణోః ।

తస్మాద్విచిన్త్యః పరమేశ్వరోఽసౌ విముక్తికామేన నరేణ సమ్యక్ ॥ ౧,౨౩౪.౬౨॥

బోధస్వరూపం పురుషం పురాణమాదిత్యవర్ణం విమలం విశుద్ధమ్ ।

సశ్చిన్త్య విష్ణుం పరమద్వితీయం కస్తత్ర యోగీ న లంయ ప్రయాతి ॥ ౧,౨౩౪.౬౩॥

ఇమం స్తవం యః సతతం మనుష్యః పఠేచ్ఛ తద్వత్ప్రయతః ప్రశాన్తః ।

స ధూతపాప్యా వితతప్రభావః ప్రయాతి లోకం వితతం మురారేః ॥ ౧,౨౩౪.౬౪॥

యః ప్రార్థయత్సర్థమశేషసౌఖ్యం ధర్మం చ కామం చ తథైవ మోక్షమ్ ।

స సర్వముత్సృజ్య పరం పురాణం ప్రయాతి విష్ణుం శరణం వరేణ్యమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౬౫॥

విభుం ప్రభుం విశ్వధరం విశుద్ధమశేషసంసారవిनाశహేతుమ్ ।

యో వాసుదేవం విమలం ప్రపన్నః స మోక్షమాప్నోతి విముక్తసంకమ్ ॥ ౧,౨౩౪.౬౬॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

ఽచ్యుతస్తోత్రం నామ చతుస్త్రింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౫

సూత ఉవాచ వేదాన్తసాంఖ్యసిద్ధాన్తబ్రహ్మజ్ఞానం వదామ్యహమ్ ।

అహం బ్రహ్మ పరం జ్యోతిర్విష్ణురిత్యేవ చిన్తయన్ ॥ ౧,౨౩౫.౧॥

సూర్యే హృద్వ్యోమిని వహ్నా చ జ్యోతిరేకం త్రిధా స్థితమ్ ।

యథా సర్పిః శీరస్థం గవాం న కురుతే బలమ్ ॥ ౧,౨౩౫.౨॥

నిర్గతం కర్మసంయుక్తం దత్తం తాసాం మహా బలమ్ |
 తథా విష్ణుః శరీరస్థో న కరోతి హితం నణామ్ || ౧, ౨౩౫.౩ ||
 వినారాధనయా దేవః సర్వగః పరమేశ్వరః |
 ఆరురుక్షుమతీనాం తు కర్మజ్ఞానముదాహృతమ్ || ౧, ౨౩౫.౪ ||
 ఆరూఢయోగవృక్షాణాం జ్ఞానం త్యాగం పరం మతమ్ |
 జ్ఞాతుమిచ్ఛతి శబ్దాదీనాగో ద్వేషోఽథ జాయతే || ౧, ౨౩౫.౫ ||
 లోభో మోహః క్రోధ ఏతైర్ముక్తః పాపం నరశ్చరేత్ |
 హస్తావుపస్థముదరం వాక్చతుర్థో చతుష్టయమ్ || ౧, ౨౩౫.౬ ||
 ఏతత్సుసంయతం యస్య స విప్రః కథ్యతే బుధైః (ధః) |
 పరవిత్తం న గృహ్లాతి న హింసాం కురుతే తథా || ౧, ౨౩౫.౭ ||
 నాక్షత్రీడారతో యస్తు హస్తా తస్య సుసంయతౌ |
 పరస్త్రీవర్జనరతస్తస్యోపస్థం సుసంయతమ్ || ౧, ౨౩౫.౮ ||
 అలోలుపమిదం భుక్త్యై జరరం తస్య సంయతమ్ |
 సత్యం హితం మితం బ్రూతే యస్మాద్వాక్తస్య సంయతా || ౧, ౨౩౫.౯ ||
 యస్య సంయతాన్యేతాని తస్య కిం తపసాధ్వరైః |
 ఐక్యం యద్బుద్ధిమనసోర్నియాణాం చ సర్వదా || ౧, ౨౩౫.౧౦ ||
 సబీజం వాపి నిరోప్బజం ధ్యానమేతత్ప్రకీర్తితమ్ |
 భ్రువోర్మధ్యే స్థితాం బుద్ధిం విషయేషు యునక్తి యః || ౧, ౨౩౫.౧౧ ||
 హన్ద్రియాణాముపరమే మనసి హ్యవ్యవస్థితే || ౧, ౨౩౫.౧౨ ||
 స్వప్నాన్నశ్యత్యసౌ జీవో బాహ్యనాభ్యన్తరానథ |
 జీవో జాగ్రదవస్థాయామేవమాహుర్విపాశ్చిత్తః || ౧, ౨౩౫.౧౩ ||
 హృద్ది స్థితః స తమసా మోహితో న స్మరత్యపి |
 యదా తస్య కుతో వేతి సుషుప్తిరితి కథ్యతే || ౧, ౨౩౫.౧౪ ||
 జాగ్రతో యస్య నో తన్ద్రా న మోహో న భ్రమస్తథా |
 ఉత్పద్యతే న జానాతి శబ్దార్థవిషయాన్వశీ || ౧, ౨౩౫.౧౫ ||
 ఇన్ద్రియాణి సమాహృత్య విషయేభ్యో మనస్తథా |
 బుద్ధ్యాహజ్కారమపి చ ప్రకృత్యా బుద్ధిమేవ చ || ౧, ౨౩౫.౧౬ ||

సంయమ్య ప్రకృతిం చాపి చిచ్ఛక్త్యా కేవలే స్థితః |
 పశ్యత్పాత్యాని చాత్మానమాత్మనాత్మప్రకాశకమ్ || ౧,౨౩౫.౧౭||
 చిద్రూపమమృతం శుద్ధం నిష్క్రియం వ్యాపకం శివమ్ |
 తురీయాయామవస్థాయామౌస్థితోఽసౌ న సంశయః || ౧,౨౩౫.౧౮||
 శబ్దాదయో గుణాః పంచ సత్త్వాద్యాశ్చ గుణాస్తయః |
 పుర్యష్టకస్య పద్మస్య పత్రాణ్యష్టౌ చ తాని హి || ౧,౨౩౫.౧౯||
 సామ్యవస్థా గుణకృతా ప్రకృతిస్తత్ర కరీకా |
 కరీకాయాం స్థితో దేవో దేహీ చిద్రూప ఏవ హి || ౧,౨౩౫.౨౦||
 పుర్యష్టకం పరిత్యజ్య ప్రకృతిఞ్చ గుణాత్మికామ్ |
 యదా యాతి తదా జీవో యాతి ముక్తిం న సంశయః || ౧,౨౩౫.౨౧||
 ప్రాణాయామో జప్తయైవ ప్రత్యాహారోఽథ ధారణా |
 ధ్యానం సమాధిరిత్యేతే షడ్యోగస్య ప్రసాధకాః || ౧,౨౩౫.౨౨||
 పాపక్షయే దేవతానాం ప్రీతిరిన్ద్రియసంయమః |
 జపధ్యానయుతో గరోభి విపరీతస్త్వగర్భకః || ౧,౨౩౫.౨౩||
 షట్రింశన్నాత్రకః శ్రేష్ఠశ్చతుర్వింశతిమాత్రకః |
 మధ్యో ద్వాదశమాత్రస్తు ఓజ్కారం సతతం జపేత్ || ౧,౨౩౫.౨౪||
 వాచకే ప్రణవే జ్ఞాతే వాచ్యం బ్రహ్మ ప్రసీదతి |
 (ఓంనమో విష్ణవే) | షష్ఠాక్షరశ్చ జప్తవ్యో గాయత్రీ ద్వాదశాక్షరీ || ౧,౨౩౫.౨౫||
 సర్వేషామిన్ద్రియాణాం తు ప్రవృత్తిర్విషయేషు చ |
 నివృత్తిర్మనసస్తస్యాః ప్రత్యాహారః ప్రకీర్తితః || ౧,౨౩౫.౨౬||
 ఇన్ద్రియాణీన్ద్రియార్థేభ్యః సమాహృత్య హితో హి సః |
 సహసా సహ బుద్ధ్యా చ ప్రత్యాహారేషు సంస్థితః || ౧,౨౩౫.౨౭||
 ప్రాణాయామైర్ద్వాదశభిర్యావత్కాలఃకృతో భవేత్ |
 యస్తావత్కాలపర్వంతం మనో బ్రహ్మణీ ధారయేత్ || ౧,౨౩౫.౨౮||
 తస్యైవ బ్రహ్మణా ప్రోక్తం ధ్యానం ద్వాదశ ధారణాః |
 తుష్యేత నియతో యుక్తః సమాధిః సోఽభీధీయతే || ౧,౨౩౫.౨౯*౧||
 ధ్యాయన్న చలతే యస్య మనోభిధ్యాయతో భృశమ్ || ౧,౨౩౫.౩౦||

ప్రాప్యోవధికృతం కాలం యావత్సా ధారణా స్మృతా ।
 ధ్యేయే సక్తం మనో యస్య ధ్యేయమేవానుపశ్యతి ॥ ౧,౨౩౫.౩౦ ॥
 నాన్యం పదార్థం జానాతి ధ్యానమేతత్ప్రకీర్తితమ్ ।
 ధ్యేయే మనో నిశ్చలతాం యాతి ధ్యేయం విచిన్తయన్ ॥ ౧,౨౩౫.౩౧ ॥
 యత్తద్ధ్యానం పరం ప్రోక్తం మునిభిర్ధ్యానచిన్తకైః ।
 ధ్యేయమేవ హి సర్వత్ర ధ్యాతా తన్మయతాం గతః ॥ ౧,౨౩౫.౩౨ ॥
 పశ్యతి ద్వైతరహితం సమాధిః సోఽభిధీయతే ।
 మనః సజ్కల్పరహితమిన్ద్రియార్థాన్న చిన్తయేత్ ॥ ౧,౨౩౫.౩౩ ॥
 యస్య బ్రహ్మణీ సంలీనం సమాధిస్థం తదోఽచ్యతే ।
 ధ్యానతః పరమాత్మానమాత్మస్థం యస్య యోగినః ॥ ౧,౨౩౫.౩౪ ॥
 మనస్తన్మయతాం యాతి సమాధిస్థః స కీర్తితః ।
 చిత్తస్య స్థిరతా భ్రాన్తిరైర్మనస్యం ప్రమాదతా ॥ ౧,౨౩౫.౩౫ ॥
 యోగినాం కథితా దోషా యోగవిఘ్నప్రవర్తకాః ।
 స్థిత్యర్థం మనసః సర్వం స్థూలరూపం విచిన్తయేత్ ॥ ౧,౨౩౫.౩౬ ॥
 తద్వృతం నిశ్చలీభూతం సూర్యస్థం స్థిరతాం వ్రజేత్ ।
 న వినా పరమాత్మానం కిञ్చిజ్జగతి విద్యతే ॥ ౧,౨౩౫.౩౭ ॥
 విశ్వరూపం తమేవైకమితి జ్ఞాత్వా విముఞ్చతి ।
 ఓఙ్కారం పరమం బ్రహ్మ ధ్యాయేదబ్జస్థితం విభుమ్ ॥ ౧,౨౩౫.౩౮ ॥
 క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞరహితం జపేన్మాత్రాత్రయాన్వితమ్ ।
 హృది సఞ్చిన్తయేత్పూర్వం ప్రధానం తస్య చోపరి ॥ ౧,౨౩౫.౩౯ ॥
 తమో రజస్తథా సత్త్వం మణ్డలత్రితయం క్రమాత్ ।
 కృష్ణరక్తసితం తస్మిన్పురుషం జీవసంజ్ఞితమ్ ॥ ౧,౨౩౫.౪౦ ॥
 తస్యోపరి గుణైశ్వర్యమష్టపత్రం సరోరుహమ్ ।
 జ్ఞానం తు కర్ణికా తత్ర విజ్ఞానం కేసరాః స్మృతాః ॥ ౧,౨౩౫.౪౧ ॥
 వైరాగ్యనాలం తత్కన్ధో వైష్ణవో ధర్మ ఉత్తమః ।
 కర్ణికాయాం స్థితం తత్ర జీవవన్నిశ్చలం విభు ॥ ౧,౨౩౫.౪౨ ॥
 ధ్యాయేదురసి సంయుక్తమోఙ్కారం ముక్తిసాధకమ్ ।

ధ్యాయన్యధి త్యజేత్ప్రాణాన్యాతి బ్రహ్మ స్వసన్నిధిమ్ || ౧,౨౩౫.౪౩||

హరిం సంస్థాప్య దేహాబ్జే ధ్యాయన్యో గీ చ భక్తిభాక్ |

ఆత్మానమాత్మనా కేచిత్పశ్యన్తి ధ్యానచక్షుషః || ౧,౨౩౫.౪౪||

సాంఖ్యబుద్ధ్యా తథైవాన్యే యోగేనాన్యే తు యోగినః |

బ్రహ్మప్రకాశకం జ్ఞానం భవబంధవిభేదనమ్ || ౧,౨౩౫.౪౫||

తత్రైకచిత్తతాయోగో ముక్తిదో నాత్ర సంశయః |

జితేన్ద్రియాత్మకరణో జ్ఞానదృష్టో హి యో భవేత్ || ౧,౨౩౫.౪౬||

స ముక్తః కథ్యతే యోగీ పరమాత్మన్యవస్థితః |

ఆసనస్థానవిధయో న యోగస్య ప్రసాధకాః || ౧,౨౩౫.౪౭||

విలంబుజనకాః సర్వే విస్తరాః పరికీర్తితాః |

శిశుపాలః సిద్ధిమాప స్మరణాభ్యాసగౌరవాత్ || ౧,౨౩౫.౪౮||

యోగాభ్యాసం ప్రకుర్వంతః పన్యన్త్యాత్మానమాత్మనా |

సర్వభూతేషు కారుణ్యం విద్వేషం విషయేషు చ || ౧,౨౩౫.౪౯||

గుప్తశిశ్రోదరాదిశ్చ కుర్వన్యోగీ విముచ్యతే |

ఇన్ద్రియైరిన్ద్రియాథాంస్తు న జానాతి నరో యదా || ౧,౨౩౫.౫౦||

కాష్టవదృష్ట్యాసంలీనో యోగీ ముక్తస్తదా భవేత్ |

సర్వవర్ణాః శ్రియః సర్వాః కృత్వా పాపాని భస్మసాత్ || ౧,౨౩౫.౫౧||

ధ్యానాగ్నినా చ మేధావీ లభతే పరమాం గతిమ్ |

మన్థనాద్దృశ్యతే హ్యగ్నిస్తద్వద్ధ్యానేన వై హరిః || ౧,౨౩౫.౫౨||

బ్రహ్మాత్మనోర్వదైకత్వం స యోగశోచ్ఛత్రమోత్తమః |

బాహ్యరూపైర్ను ముక్తిస్తు చాన్తస్థైః స్యాద్యమాదిభిః || ౧,౨౩౫.౫౩||

సాఙ్ఖ్యజ్ఞానేన యోగేన వేదాన్తశ్రవణేన చ |

ప్రత్యక్షతాత్మనో యా హి సా ముక్తిరభిధీయతే |

అనాత్మన్యాత్మరూపత్వమసతః సత్స్వరూపతా || ౧,౨౩౫.౫౪||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

బ్రహ్మవిజ్ఞానస్వరూపణం నామ పంచుత్త్రింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౬

శ్రీభగవానువాచ ।

ఆత్మజ్ఞానం ప్రవక్ష్యామి శృణు నారద తత్త్వతః ।

అద్వైతం సాక్ష్యమిత్యాహుర్యోగస్త్రైకచిత్తతా ॥ ౧,౨౩౬.౧॥

అద్వైతయోగసమ్పన్నాస్తే ముచ్యంతేఽతిబన్ధనాత్ ।

అతీతారబ్ధమాగామి కర్మ నశ్యతి బోధతః ॥ ౧,౨౩౬.౨॥

సద్వివారకుఠారేణ చ్చిన్నసంసారపాదపః ।

జ్ఞానవైరాగ్యతీర్థేన లభతే వైష్ణవం పదమ్ ॥ ౧,౨౩౬.౩॥

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తం చ మాయా త్రిపురముచ్యతే ।

అత్రైవాన్తర్గతం సర్వం శాశ్వతే నాద్వయే పదే ॥ ౧,౨౩౬.౪॥

నామరూపక్రియాహీనం సర్వం తత్పురమం పదమ్ ।

జగత్కృత్యేశ్వరోఽనంతం స్వయమత్ర ప్రవిష్టవాన్ ॥ ౧,౨౩౬.౫॥

వేదాహమేతం పురుషం చిద్రూపం తమసః పరమ్ ।

సోఽహమస్మీతి మోక్షాయ నాన్యః పథా విముక్తయే ॥ ౧,౨౩౬.౬॥

శ్రవణం మననం ధ్యానం జ్ఞానానాం చైవ సాధనమ్ ।

యజ్ఞదానతపస్త్రిధవేదైర్ముక్తిర్న లభ్యతే ॥ ౧,౨౩౬.౭॥

త్యాగేన కేనచిద్ధ్యానపూజాకర్మాదిభిర్యథా ।

ద్వివిధం వేదవచనం కురు కర్మ త్యజేతి చ ॥ ౧,౨౩౬.౮॥

యజ్ఞాదయో విముక్తానాం నిష్కామానాం విముక్తయే ।

అన్తః కరణశుద్ధ్యర్థమూచురేవాత్ర కేచన ॥ ౧,౨౩౬.౯॥

ఏకేన జన్మనా జ్ఞానస్మక్తిర్న ద్వైతభావినామ్ ।

యోగభ్రష్టాః కుయోగాశ్చ విప్రా యోగికుఠోద్భవాః ॥ ౧,౨౩౬.౧౦॥

కర్మణా బధ్యతే జన్తురానాన్ముక్తో భవాద్భవేత్ ।

ఆత్మజ్ఞానస్తావశ్రయేద్వై ఆజ్ఞానం యదతోఽన్యథా ॥ ౧,౨౩౬.౧౧॥

యదా సర్వే విముచ్యంతే కామా యేస్యహృది స్థితాః ।

తదామృతత్వమాప్నోతి జీవన్నేవ న సంశయః ॥ ౧,౨౩౬.౧౨॥

వ్యాపకత్వాత్కథం యాతి కో యాతి క్వ స యాతి చ ।

అనన్తత్వాన్నదేశోఽస్తి అమూర్తిత్వాద్గతిః కుతః ॥ ౧,౨౩౬.౧౩॥
 అద్యయత్వాన్న కోఽప్యస్తి బోధత్వాజ్జడతా కుతః ।
 ఏకోద్దిష్టం యదన్యస్య మతివార్గతిసంస్థితి (మ) ॥ ౧,౨౩౬.౧౪॥
 కథమాకాశకల్పస్య గతిరాగతిసంస్థితి ।
 జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తం చ మాయయా పరికల్పితమ్ ॥ ౧,౨౩౬.౧౫॥
 వస్తు తైజసకం ప్రాజ్ఞే యత్తు పుణ్యమఖణ్ణకమ్ ।
 యథా తే ప్రియాత్మా నః సర్వేషాం చ తథా ప్రియః ॥ ౧,౨౩౬.౧౬॥
 బోధమార్గే యథా చిత్తం సర్వేషాం చ తథా మతే ।
 సర్వదా సర్వభూతానాం సర్వస్య చ మహామునే ॥ ౧,౨౩౬.౧౭॥
 నాహమత్రాత్మవిజ్ఞానం తస్మాత్పూర్ణం నిరన్తరమ్ ।
 జాగ్రత్స్వప్నం తథా వృత్తం సౌషుప్తసుఖమేవ చ ॥ ౧,౨౩౬.౧౮॥
 స్మరణం విస్మృతార్థస్య నాస్తి చేత్కస్య జాయతే ।
 సత్యమస్తు తథా వాణి అశరీరం పరం తథా ॥ ౧,౨౩౬.౧౯॥
 నాస్తి చేతుఖదుఃఖానాం సర్వేషాం వేదనం కథమ్ ।
 సదా సర్వత్ర సర్వజ్ఞః సర్వస్య హృదయే న యేత్ ॥ ౧,౨౩౬.౨౦॥
 సాక్షిభూతః సమాశ్రిత్య కో జానాతి విచేష్టితమ్ ।
 సత్య జ్ఞానానన్త భిన్నం స్యాన్నసత్యం జ్ఞానతః పృథక్ ॥ ౧,౨౩౬.౨౧॥
 నానన్త్యాత్పృథగానన్తం నాప్యమానన్తతః పృథక్ ।
 త్వమేవ పరమం బ్రహ్మ సత్యజ్ఞానాదిలక్షణమ్ ॥ ౧,౨౩౬.౨౨॥
 అహం బ్రహ్మ పరం తత్త్వం జ్ఞాత్వా త్వఖిలవిదృవేత్ ।
 యథైకమృన్మయే జ్ఞాతే సర్వమేతచ్ఛరాచరమ్ ॥ ౧,౨౩౬.౨౩॥
 యథైకహేమమణినా సర్వం హేమమయం భవేత్ ।
 జ్ఞానం తథైవమీశేన జ్ఞానినాప్యఖిలం జగత్ ॥ ౧,౨౩౬.౨౪॥
 యథాన్ధకారదోషేణ రజ్జుః సమ్యజ్నదృశ్యతే ।
 యథా సమోహదోషేణ చాత్మా సమ్యజ్నదృశ్యతే ॥ ౧,౨౩౬.౨౫॥
 సర్పధారాదిభిరేభద్రైన్యథా వస్తుకల్పనమ్ ।
 వ్యోమాదినా సరూపాద్యైరన్యథాత్మా ప్రకల్ప్యతే ॥ ౧,౨౩౬.౨౬॥

ప్రత్యక్షమపి యద్ధ్యవ్యస్తర్ధర్ధమితి భాషతే ।
 వ్యోమాదినా సరూపాద్వైరన్యథా కల్పితైస్తథా ॥ ౧,౨౩౬.౨౭॥
 తథా హి రజ్జరురగః శుక్తిః కారజతం యథా ।
 మృగత్పష్టాపథాయామృష్టస్తప్తిం విష్టో తథా జగత్ ॥ ౧,౨౩౬.౨౮॥
 హాహిష్టోద్విజా కథి దోభోహమితిదృ ।
 గ్రహనాశాత్పున్ధ్యాయన్బ్రాహ్మణ్యం మన్యతే యథా ॥ ౧,౨౩౬.౨౯॥
 మాయావిష్టస్తథా జీవో దేహోహమితి మన్యతే ।
 మాయానాశాత్పునః స్వీయరూపం బ్రహ్మస్మి మన్యతే ॥ ౧,౨౩౬.౩౦॥
 గ్రహనాశాద్యథా మాన్యజనోక్త్రారమవేక్షతే ।
 స్వరూపదర్శనాచ్ఛాయం మాయా నాశన్తయా వినా ॥ ౧,౨౩౬.౩౧॥
 అనాదిత్వం సమం ద్వాభ్యాం స్వరూపం తద్విలక్షణమ్ ।
 ఏకః సత్యం తథా భాగీ విచారేణ పరం మృషా ॥ ౧,౨౩౬.౩౨॥
 అజోఽపి హి సకృత్ప్రేత్య సంభవామ్యాత్మమాయయా ।
 మాయేచ్ఛయా ద్విధా స స్యాత్పతిః పత్నీ సుఖం జగత్ ॥ ౧,౨౩౬.౩౩॥
 అష్టావింశతిభేదైస్తు త్రైగుణ్యం విద్యతే పృథక్ ।
 చతురశీతిర్లక్ష్యవై నరనార్యాకృతీని చ ॥ ౧,౨౩౬.౩౪॥
 ఏషువిశ్వం ప్రభవతి ఖణ్ణజం మాయయా యథా ।
 ఆదావన్తే చ సన్వేతే నామరూపక్రియాదయః ॥ ౧,౨౩౬.౩౫॥
 సత్తావకల్పనం కాలే న సన్తి పరమార్థతః ।
 యథా రథాదయః స్వప్నే సన్తో వైవ చ సత్యతః ॥ ౧,౨౩౬.౩౬॥
 తథా జాగ్రదవస్థాయాం భూతాని న తు సన్నిధౌ ।
 ద్వైరూప్యం మాయయా యాతి జాగ్రత్స్వప్నపదజ్ఞ (క్ష) యోః ॥ ౧,౨౩౬.౩౭॥
 ఏవమేతత్పరం బ్రహ్మ స్వప్నజాగ్రత్పదద్వయే ।
 సుషుప్తమచలం రూపమద్వయం పదముచ్యతే ॥ ౧,౨౩౬.౩౮॥
 మాయావిచారసిద్ధైవ విచారేణ విలీయతే ।
 ఆపాతరహితా సౌపి కల్పనా కాలవర్తినీ ॥ ౧,౨౩౬.౩౯॥
 ఏవం తస్యా (దాత్యా) త్మనాదిత్యం సిద్ధమేకస్య సత్యజా ।

సతోస్తీత్వం వసాతిత్వాదస్తీత్వాసత్యతాం తతః || ౧,౨౩౬.౪౦||

జ్ఞానం తతోప్యనస్తో నః పూర్ణోస్తః శుకమాత్మనా |

న నిత్యభావాజ్ఞాతోహమకృత్వాదమృతోస్మ్యహమ్ |

దీపవద్ధృదయే జ్యోతిరహం బ్రహ్మస్మి ముక్తయే || ౧,౨౩౬.౪౧||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

ఆత్మజ్ఞానస్వరూపవర్ణనం నామ షట్త్రింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౭

శ్రీబగవానువాచ |

గీతాసారం ప్రవక్ష్యామి అర్జునాయోదితం పురా |

అష్టాంగయోగయుక్తాత్మా సర్వవేదాస్తపారగః || ౧,౨౩౭.౧||

ఆత్మలాభః పరో నాన్య ఆత్మదేహాదివర్జితః |

హీనరూపాదిదేహాస్తః కరణత్వాదిలోచనః || ౧,౨౩౭.౨||

బిజ్ఞానరహితః ప్రాణః సుషుప్తౌ హి ప్రతీయతే |

నాహమాత్మా చ దుఃఖాదిసంసారాదిసమన్వయాత్ || ౧,౨౩౭.౩||

విధూమ ఇవ దీప్తార్చిరాదీప్త (దిత్య) ఇవ దీప్తిమాన్ |

వైద్యుతోఽగ్నిరివాకాశే హృత్సంజ్ఞే ఆత్మనాత్మని || ౧,౨౩౭.౪||

శ్రోత్రాదీని న పశ్యన్తి స్వంస్వమాత్మానమాత్మనా |

సర్వజ్ఞః సర్వదర్శో చ క్షేత్రజ్ఞస్తాని పశ్యన్తి || ౧,౨౩౭.౫||

యదా ప్రకాశతే హ్యత్మా పటే దీపో జ్వలన్నివ |

జ్ఞానముత్పద్యతే పుంసాం క్షయాత్వాపస్య కర్మణః || ౧,౨౩౭.౬||

యథాదర్శతలప్రఖ్యే పశ్యత్యాత్మానమాత్మని |

ఇన్ద్రియాణీన్ద్రియార్థాంశ్చ మహాభూతాని పఞ్చకమ్ || ౧,౨౩౭.౭||

మనోబుద్ధిరహజ్కారమవ్యక్తం పురుషం తథా |

ప్రసంఖ్యాయ పరంవ్యాప్తో విముక్తో బన్ధవైర్భవేత్ || ౧,౨౩౭.౮||

ఇన్ద్రియగ్రామమఖిలం మనసాభినివేశ్య చ |

మనశ్చైవాప్యహజ్కారే ప్రతిష్ఠాప్య చ పాణ్డవ || ౧,౨౩౭.౯||

అహం కారం తథా బుద్ధౌ బుద్ధిం చ ప్రకృతావపి |

ప్రకృతిం పురుషే స్థాప్య పురుషం బ్రహ్మణి న్యనేత్ ॥ ౧,౨౩౭.౧౦॥

అహం బహ్మ పరం జ్యోతిః ప్రసంఖ్యాయ విముచ్యతే ।

నవద్వారమిదం గేహం తిస్సణాం?పఞ్చసాక్షికమ్ ॥ ౧,౨౩౭.౧౧॥

క్షేత్రజ్ఞాధిష్ఠితం విద్వాన్యో వేద స వరః కవిః ।

అశ్వమేధసహస్రాణి వాజపేయశతాని చ ।

జ్ఞానయజ్ఞస్య సర్వాణి కలాం నార్హన్తి షోఢ్షీమ్ ॥ ౧,౨౩౭.౧౨॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే

శ్రీమద్భగవద్గీతాసారనిరూపణం నామ సప్తత్రింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౮

శ్రీభగవానువాచ ।

యమశ్చ నియమిపార్థ ఆసనం ప్రాణసంయమః ।

ప్రత్యాహారస్తథా ధ్యానం ధారణార్జున సత్తమీ ॥ ౧,౨౩౮.౧॥

సమాధిరితి చాష్టాఙ్గో యోగ ఉక్తో విముక్తయే ।

కర్మణా మనసా వాచా సర్వభూతేషు సర్వదా ॥ ౧,౨౩౮.౨॥

హింసావిరామకో ధర్మో హ్యహింసా పరమం సుఖమ్ ।

విధినా యా భవేద్ధింసా సా త్వహింసా ప్రకీర్తితా ॥ ౧,౨౩౮.౩॥

సత్యం బ్రూయాత్ప్రియం బ్రూయాన్న బ్రూయాత్సత్యమప్రియమ్ ।

ప్రియం చ నాన్పుతం బ్రూయాదేష ధర్మః సనాతనః ॥ ౧,౨౩౮.౪॥

యచ్ఛుద్ధవ్యాపహరణం చౌర్యాద్వాధ బలేన వా ।

స్తేయం తస్యానాచరణమస్తేయం ధర్మసాధనమ్ ॥ ౧,౨౩౮.౫॥

కర్మణా మనసా వాచా సర్వావస్థాసు సర్వదా ।

సర్వత్ర మైథునత్యాగం బ్రహ్మచర్యం ప్రవక్షతే ॥ ౧,౨౩౮.౬॥

ద్రవ్యాణామప్యనాదానమాపత్స్వపి తథేచ్ఛయా ।

అపరిగ్రహమిత్యాహుస్తం ప్రయత్నేన వర్జయేత్ ॥ ౧,౨౩౮.౭॥

ద్విధా శౌచం మృజ్జులాభ్యాం బాహ్య భావాదథాస్తరాత్ ।

యద్భుచ్చాలాభతస్తుష్టిః సంతోషః సుఖలక్షణమ్ ॥ ౧,౨౩౮.౮॥

మనసశ్చైన్ద్రియాణాం చ ఐకాగ్ర్యం పరమం తపః ।

శరీరశోషణం వాపి కృచ్ఛ్రవాన్ద్రాయణాదిభిః || ౧,౨౩౮.౯ ||
 వేదాన్తశతరుద్రీయప్రణవాదిజప బుధాః |
 సత్త్వశుద్ధికరం పుంసాం స్వాధ్యాయం పరిచక్షతే || ౧,౨౩౮.౧౦ ||
 స్తుతిస్మరణపూజాదివాఙ్మనః కాయకర్మభిః |
 అనిశ్చలా హరౌ భక్తిరేతదీశ్వరచిన్తనమ్ |
 ఆననం స్వస్తికం ప్రోక్తం పద్మమర్ధాసనం తథా || ౧,౨౩౮.౧౧ ||
 ప్రాణః స్వదేహజో వాయురాయామస్తన్నిరోధనమ్ |
 ఇన్ద్రియాణాం విచరతాం విషయేషు త్వసత్స్వివ || ౧,౨౩౮.౧౨ ||

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౯

బ్రహ్మోవాచ |
 బ్రహ్మగీతాం ప్రవక్ష్యామి యజ్ఞాత్వా ముచ్యతే భవాన్ |
 అహంబ్రహ్మస్మి వాక్యోత్థజ్ఞానాన్మోక్షో భవేన్నజామ్ || ౧,౨౩౯.౧ ||
 వాక్యజ్ఞానం భవేజ్ఞానాదహంబ్రహ్మ పదార్థయోః |
 పదద్వయార్థా ద్వివిధౌ వాచ్యౌ లక్ష్యౌ స్మృతౌ బుధైః || ౧,౨౩౯.౨ ||
 వాక్యవాచ్యశ్చ శబ్దో లక్ష్యః శుద్ధ్యః ప్రకీర్తితః |
 ప్రాణవిణ్ణాత్మకోః యంచేతసామతులం న యతు? || ౧,౨౩౯.౩ ||
 తథా వేదైరవాగ్రూపమహంశబ్దేన సేవ్యతే |
 ప్రత్యగ్రూపం త్వద్విత్తీయమహంశబ్దేన మన్యతే || ౧,౨౩౯.౪ ||
 అవ్యయానన్దచైతన్యం పరోక్షసహితం పరమ్ |
 ప్రాణవిణ్ణాత్మకో యోథ స ద్విత్తీయవిభాగకః || ౧,౨౩౯.౫ ||
 పారోక్ష్యేప్రేక్షణో హ్యత్ర భాగో లక్ష్యేత వాహమా |
 తథా బ్రహ్మపదేనైవ ప్రాణవిణ్ణాత్మకారణామ్ || ౧,౨౩౯.౬ ||
 నిష్ఠా పరోక్షతా చేతి పరిత్యాగేన వక్ష్యతే |
 అద్వయానన్దచైతన్యం ప్రత్యగ్బ్రహ్మపదేన తు || ౧,౨౩౯.౭ ||
 అద్వయానన్దచైతన్యం లక్షయిత్వా స్థితస్య చ |
 బ్రహ్మోహమస్మ్యహం బ్రహ్మ చాహంబ్రహ్మపదార్థయోః || ౧,౨౩౯.౮ ||
 అహంబ్రహ్మస్మివాక్యాచ్చ స్వనుభూతిఫలార్థకమ్ |

ఐక్యజ్ఞానం తు హి భవేద్వేదాన్తాద్ధూరతో ధ్రువమ్ || ౧,౨౩౯.౯ ||
 జ్ఞానాదజ్ఞానకార్యస్య నివృత్త్యా ముక్తిరైక్యతః || ౧,౨౩౯.౧౦ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశాఖ్యే ఆచారకాణ్డే
 బ్రహ్మగీతాసారవర్ణనం నామైకోనవత్వారింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩౯

శ్రీభగవానువాచ ।

సన్నపి బ్రహ్మ తస్మాత్థం మరుత్థాచ్చ తతోఽనలః || ౧,౨౩౯.౧ ||

అగ్నేరాపస్తతః పృథ్వీ ప్రపఞ్చాకృతినూతికా ।

తతః సప్తదశం లింగం పఞ్చకర్మేన్ద్రియాణి చ || ౧,౨౩౯.౨ ||

వాక్పాణిపాదం పాయుశ్చాప్యృపస్థమథ ధీన్ద్రియమ్ ।

శ్రోత్రం త్వక్చక్షుషీ జిహ్వో స్పృణం స్యాత్పఞ్చ వాయవః || ౧,౨౩౯.౩ ||

ప్రాణోపానః సమానశ్చ వ్యానస్తూదాన ఏవ చ ।

మనోన్దః కరణం ధీశ్చ స్యాన్మనః సంశయాత్మకమ్ || ౧,౨౩౯.౪ ||

బుద్ధిర్నిశ్చయరూపా తు ఏతత్సూక్ష్మస్వరూపకమ్ ।

హిరణ్యగర్భమాత్మీయనూత్రం తత్కార్యాలింగకమ్ || ౧,౨౩౯.౫ ||

పఞ్చీకృతాని భూతాని హ్యపఞ్చీకృతభూతతః ।

పఞ్చీకృతేభ్యో భూతేభ్యో బ్రహ్మాణ్డం సమజాయత || ౧,౨౩౯.౬ ||

లోకప్రసిద్ధం స్థూలాఖ్యం శరీరం చరణాదిమత్ ।

పఞ్చీకృతాని భూతాని తత్కార్యం తత్స్థమేవ చ || ౧,౨౩౯.౭ ||

సర్వం శరీరజాతం చ ప్రాణినాం స్థూలమీరితమ్ ।

త్రిధాహి పరమాత్మస్థం శరీరం ప్రోచ్యతే బుధైః || ౧,౨౩౯.౮ ||

దేహద్వయాభిగామీ చ త్వమథో జీవ ఏకతః ।

స్వభేదవాక్యాద్బ్రహ్మైవ ప్రవిష్టం దేహయోర్ద్వయోః || ౧,౨౩౯.౯ ||

జలార్కవద్వదరవజ్జీవః ప్రాణాదిధారణః ।

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తీనాం సాక్షీ జీవః స చ స్మృతః || ౧,౨౩౯.౧౦ ||

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యాశ్చైవ్యైర్వాస్యతిరిక్తశ్చ నిర్గుణః ।

నిర్ఘాతవయవోసంగో నిత్యశుద్ధస్వభావకః ॥ ౧,౨౩౯.౧౧॥

పరమాత్మైవ యజ్ఞగ్రత్స్వప్నాద్వైర్యస్త్రిధా మతః ।

అన్తః కరణరాశేచ్ఛైవాన్తః కరణఃస్థితః ॥ ౧,౨౩౯.౧౨॥

జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తీశ్చ పశ్యతో వికృతిః సదా ।

ఫలక్రియాకారకయోర్జాగ్రదాదీన్వదామ్యహమ్ ॥ ౧,౨౩౯.౧౩॥

ఇన్ద్రియైరథ విజ్ఞానం జాగ్రత్త్సానముదీరితమ్ ।

జాగ్రత్సంస్కారసంభూతప్రత్యయో విషయార్థినః ॥ ౧,౨౩౯.౧౪॥

స్వప్నం సుషుప్తిః కరణోపసంఘాతే ధియః (ప) స్థితః (తి) ।

బ్రహ్మణః కారణావస్థాయాం స్థితిః కాలకాత్మనా ॥ ౧,౨౩౯.౧౫॥

క్రమతోక్రమతో జీవో జాగ్రదాది స పశ్యతి ।

సమాధ్యాయంభకాలే తు పూర్వమేవావధారయేత్ ॥ ౧,౨౩౯.౧౬॥

ముముక్షావథ సంజాతే అన్తః కరణకేవలే ।

విలాపయేత్క్షేత్రజాతం తత్క్షేత్రం పరిశేషయేత్ ॥ ౧,౨౩౯.౧౭॥

పఞ్చీకృతేభ్యో భూతేభ్యో భాణ్డాది వ్యతిరిక్తకమ్ ।

యథా మృదో ఘటో భిన్నో నాస్తి తత్కార్యతస్తథా ॥ ౧,౨౩౯.౧౮॥

పఞ్చీకృతాని భూతాని అపఞ్చీకృతభూతతః ।

శంసంతి వ్యతిరేకేణ శిష్టాః సూక్ష్మశరీరకమ్ ॥ ౧,౨౩౯.౧౯॥

అపఞ్చీకృతభూతేభ్యో న లింగం వ్యతిరిక్తకమ్ ।

పుథ్వాధారం వినా నాస్తి వినా నాస్తి చ తేన సా ॥ ౧,౨౩౯.౨౦॥

తేజశ్చ వాయునా నాస్తి వాయుః ఖేన వినా న హి ।

యద్బ్రహ్మణా చ ఖం నాస్తి శుద్ధ బ్రహ్మ వినా చ ఖమ్ ॥ ౧,౨౩౯.౨౧॥

శుద్ధభావస్తదా జాగ్రత్స్వప్నాదీనామసంభవః ।

జీవత్వవర్జితః ప్రాప్తాత్మవైతన్యానురూపతః ॥ ౧,౨౩౯.౨౨॥

నిత్యం శుద్ధం బుద్ధముక్తం సత్యం బ్రహ్మాద్విత్తీయకమ్ ।

తత్త్వంపదాన్తై శిష్టా చ తత్కారో బ్రహ్మవాచకః ॥ ౧,౨౩౯.౨౩॥

ఉకారశ్చ అకారశ్చ మకారోయమృగద్వయః ।

బ్రహ్మహమస్మ్యహం బ్రహ్మజ్ఞానమజ్ఞానవర్ధనమ్ ॥ ౧,౨౩౯.౨౪॥

అయమాత్మా పరం జ్యోతిశ్చిన్నామానందరూపకః ।
 సత్యం జ్ఞానమనతం హి త్వమసీతి శ్రుతీరితమ్ ॥ ౧,౨౩౯.౨౫॥
 అహం బ్రహ్మస్మి నిర్లేపమహం బ్రహ్మస్మి సర్వగమ్ ।
 యోసావాదిత్యపురుషసోసావహమనాదిమత్ ।
 గీతాసారోఽర్జునాయోక్తో యేన బ్రహ్మణి వై లయః ॥ ౧,౨౩౯.౨౬॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ప్రథమాంశే ఆచారకాణ్డే
 బ్రహ్మగీతాసారో నామేకోనచత్వారింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౪౦

హరిరువాచ ।
 పురాణం గారుడం రుద్ర ప్రోక్తం సారం మయాతవ ।
 బ్రహ్మదీనాం శృణ్వతాం చ భుక్తిముక్తిప్రదాయకమ్ ॥ ౧,౨౪౦.౧॥
 విద్యాకీర్తిప్రభాలక్షీజయారోగ్యాదికారకమ్ ।
 యః పఠేచ్ఛృణోయార్దుద్ర సర్వవిత్స దివం వ్రజేత్ ॥ ౧,౨౪౦.౨॥
 బ్రహ్మోవాచ ।
 ఇతి వ్యాస మయా విష్ణోః పురాణం ముక్తిదం శ్రుతమ్ ।
 వ్యాస ఉవాచ ।
 శ్రుత్వైతద్గారుడం పుణ్యం బ్రహ్మస్మానిత్యువాచ హ ॥ ౧,౨౪౦.౩॥
 దక్షనారద ముఖ్యాదిన్బ్రహ్మ ధ్యాన్వరిం గతః ।
 మయాపి తుభ్యం సూతేన పురాణం కథితం పరమ్ ॥ ౧,౨౪౦.౪॥
 యచ్ఛుత్వా సర్వవిత్ప్రాప్తకామో బ్రహ్మ ఫలం భవేత్ ।
 విష్ణుః సారతమంప్రాహ గరుడం గారుడం తతః ॥ ౧,౨౪౦.౫॥
 మహాసారం ధర్మకామధనమోక్షాదిదాయకమ్ ।
 సూత ఉవాచ ।
 శౌనక ప్రవరం ప్రోక్తం పురాణం గారుడం తవ ॥ ౧,౨౪౦.౬॥
 యదబ్రవీత్పురా వ్యాసః సారం మాం గారుడేరితమ్ ।
 వ్యాసః శ్రుత్వా బ్రహ్మణశ్చ పురాణం గారుడం శుభమ్ ।
 దేవం ధ్యాయన్వేదమేకం చతుర్థా వ్యభజద్ధరిః ॥ ౧,౨౪౦.౭॥
 అష్టాదశపురాణాని తాని మాం ప్రాహ వై శుకః ।

ఇదం తు గారుడం శ్రేష్ఠం మయా తే శౌనకేరితమ్ || ౧, ౨౪౦.౮ ||

ముసీనాం శృణ్వతాం మధ్యే పృచ్ఛతః సర్వవాచకమ్ |

యః పఠేచ్ఛణ్ణయాద్వాపి శ్రావయేద్వా సమాహితః || ౧, ౨౪౦.౯ ||

సంలిఖేల్లేఖయేద్వాపి ధారయేత్సుస్తకే నను |

ధర్మార్థో ప్రాప్నుయాద్ధర్మార్థార్థో చార్థమాప్నుయాత్ || ౧, ౨౪౦.౧౦ ||

కామా నవాప్నుయాత్కామీ మోక్షార్థో మోక్షమాప్నుయాత్ |

యద్యదిచ్ఛతి తత్సర్వం గారుడశ్రవణాల్లభేత్ || ౧, ౨౪౦.౧౧ ||

బ్రాహ్మణో వేదపారస్య గన్తా స్యాన్నాత్త సంశయః |

క్షత్రియో క్షత్రియస్యాపి రక్షితా భవతీహ చ || ౧, ౨౪౦.౧౨ ||

నాన్యస్య శ్రవణం హి స్యాత్పురాణం వేదసమితమ్ |

వదేద్యది స మూఢాత్మా కీర్తిహానిమవాప్నుయాత్ || ౧, ౨౪౦.౧౩ ||

అన్యస్మై చ వదేద్విద్వాద్బ్రాహ్మణోన్తరితో య ది |

బ్రాహ్మణాన్తరితై సర్వైః శ్రోతవ్యం గారుడం త్విదమ || ౧, ౨౪౦.౧౪ ||

యథా విష్ణుస్తథా తార్క్ష్యస్తార్క్ష్యస్తోత్రాద్ధరిః స్తుతః |

గారుడం వసురాజశ్చ శ్రుత్వా సర్వమవాప హ || ౧, ౨౪౦.౧౫ ||

వరురువాచ |

నమస్యామి మహాబాహుం ఖగేద్ర హరివాహనమ్ |

విష్ణోర్ధ్వసంస్థానం విత్రాసితమహాసురమ్ || ౧, ౨౪౦.౧౬ ||

నమస్తే నాగదర్పఘ్న వినతానన్దవర్ధన |

సువక్షపాత నిద్ధభ దీనదైత్యనిరీక్షిత || ౧, ౨౪౦.౧౭ ||

పరస్పరస్య శాపేన సుప్రతీకవిభావనూ |

గజకచ్ఛపతాం ప్రాప్తౌ భ్రాతరౌచైవ సంయుతౌ || ౧, ౨౪౦.౧౮ ||

యదుచ్చితౌ యోజనాని జస్తద్ద్విగుణాయతః |

కూర్మస్త్రీయోజనోత్సౌధా శతయోజనవమడలః || ౧, ౨౪౦.౧౯ ||

న ఖాద్యౌ తౌ త్వయాసీచౌ చతుర్భుజౌ చ పక్షిప? |

పరస్పరకృతాచ్ఛాపదోషాచ్ఛ పరిమోచితౌ || ౧, ౨౪౦.౨౦ ||

నిషాదదేశస్వాదేన దేవం బ్రూస్మానిదితమ్? |

విషాదీశస్తతో ముక్తస్తత్రాపి బ్రాహ్మణస్త్యయా || ౧, ౨౪౦.౨౧ ||

వటారోహిణవృక్షస్య యోజనానాం శతాయుతా |
 శాఖా భిన్నా త్వయా యత్ర వాలఖిల్యాః సమాస్థితాః || ౧,౨౪౦.౨౨||
 త్వయా యత్నకృతా కృత్వానఖస్థా గజకచ్చపౌ |
 నభస్పపినిరాలంబే సర్వతః పరివారితౌ || ౧,౨౪౦.౨౩||
 త్వయా జితా రణే దేవాః సర్వే శక్రపురోగమాః |
 ఆహృతం తత్పురా సోమం వాహ్నిం నిర్వాప్య కాశ్యపే || ౧,౨౪౦.౨౪||
 నాగౌ దృష్టివిషౌ కృత్వా రజసా తు విచక్షుషౌ |
 తీక్ష్ణగ్రేణ న సా భక్ష్క్యైవిత్రవేతౌ మనోహతః? || ౧,౨౪౦.౨౫||
 ఆహృత్యాపి త్వయా సోమం సీతమేవ న భక్తితః |
 తేన విష్ణోర్ధ్వజస్థానం వాహనత్వం గతో హ్యసి || ౧,౨౪౦.౨౬||
 త్వయా నిః క్షిప్య దర్భేషు సోమం నాగాశ్చ వఞ్చితాః |
 జహార చామృతం పాత్రం శీఘ్రం వై బ్రహ్మసూదన || ౧,౨౪౦.౨౭||
 యత్ర జిహ్వోద్విధాభూతాః పన్నగానాం ద్విజోత్తమ |
 వినతా మోచితా దాస్యాత్కద్వా పూర్వజితా రణే || ౧,౨౪౦.౨౮||
 ఉచ్చైః శ్రవాః స కింవర్ణః శుక్ల ఇత్యేవ భాషతే |
 కృష్ణవర్ణమహం మన్యే పూర్వదృష్టమువాచ హ || ౧,౨౪౦.౨౯||
 త్వయా వజ్రపహారేణ పక్షముక్తం పురా స్వతః? |
 దధీవవజ్రశక్రాణాం మాతురర్థాయ నాన్యథా || ౧,౨౪౦.౩౦||
 తస్య పక్షస్య దేవేన్ద్రో యదాసీతం హి దృష్టవాన్ |
 తదా తవ సుపర్ణోతి నామ స్థానం జగత్త్రయే || ౧,౨౪౦.౩౧||
 ధ్యానమాత్రాద్విసశ్యేత్తు విషం స్థావరజగ్గమమ్ |
 పరేద్వా శ్చృణుయాద్యశ్చ భుక్తిం ముక్తిమవాప్నుయాత్ || ౧,౨౪౦.౩౨||
 సూత ఉవాచ |
 వసురాజో గారుడం వై శ్రుత్వా సర్వమవాప్తవాన్ |
 గరుడో భగవాన్విష్ణుధ్యాన్యన్సర్వవాప్తవాన్ || ౧,౨౪౦.౩౩||
 తదుక్తం గారుడం పుణ్యం పురాణం యః పఠేన్నరః |
 సర్వకామమవాప్యాథ ప్రాప్నోతి పరమాం గతిమ్ || ౧,౨౪౦.౩౪||

శ్లోకపాదం పఠిత్వా చ సర్వపాపక్షయో భవేత్ |
 యస్యేదం వర్తతే గేహ తస్య సర్వం భవేదిహ || ౧, ౨౪౦.౩౫||
 గారుడం యస్య హస్తే తు తస్య హస్తగతో నయః |
 యః పఠేచ్ఛుణుయాదేతద్భుక్తిం ముక్తిం సమాప్నుయాత్ || ౧, ౨౪౦.౩౬||
 ధర్మార్థకామమోక్షాంశ్చ ప్రాప్నుయాచ్ఛ్రవణాదితః |
 పుత్రార్థో లభతే పుత్రాన్కామార్థో కామమాప్నుయాత్ || ౧, ౨౪౦.౩౭||
 విద్యార్థో లభతే విద్యాం జయార్థో లభతే జయమ్ |
 బ్రహ్మహత్యాదినా పాపీ పాపశుద్ధిమవాప్నుయాత్ || ౧, ౨౪౦.౩౮||
 వన్యాపి లభతే పుత్రం కన్యా విన్దతి సత్పతిమ్ |
 క్షేమార్థో లభతే క్షేమం బోగార్థో బోగమాప్నుయాత్ || ౧, ౨౪౦.౩౯||
 మగ్గలార్థో మగ్గలాని గుణార్థో గుణమాప్నుయాత్ |
 కావ్యార్థో చ కవిత్వం చ సారార్థో సారమాప్నుయాత్ || ౧, ౨౪౦.౪౦||
 జ్ఞానార్థో లభతే జ్ఞానం సర్వసంసారమర్దనమ్ |
 ఇదం స్వస్త్వయనం ధన్యం గారుడం గరుడేరితమ్ || ౧, ౨౪౦.౪౧||
 నాకాలే మరణం తస్య శ్లోకమేకం తు యః పఠేత్ |
 శ్లోకార్థపఠనాదస్య దుష్టశత్రుక్షయో ధ్రువమ్ || ౧, ౨౪౦.౪౨||
 సూతాచ్ఛ్రుత్వా శౌనకస్తునౌమిషే మునిభిః క్రతౌ |
 ఆహం బ్రహ్మతి సంధ్యాయన్ముక్తోభూద్గరుడధ్వజాత్ || ౧, ౨౪౦.౪౩||

ఓం

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే పూర్వఖణ్డే ప్రథమాంశే ఆచారకాణ్డే
 గరుడపురాణమాహాత్మ్యం నామ చత్వారింశదుత్తరద్విశతతమోఽధ్యాయః
 శుభం భూయాత్ |

ఇతి శ్రీగారుడే ప్రథమాంశ ఆచారకాణ్డః సమాప్తః |

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్ ౨

శ్రీగణేశాయ నమః |
 తత్రాదిమే ద్వితీయాంశే ప్రేతకాణ్డో ధర్మకాణ్డనామారభ్యతే |

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ ।

నారాయణం నమస్కృత్య నరం వైవ నరోత్తమమ్ ।

దేవీం సరస్వతీం చైవ తతో జయముదీరయేత్ ॥ ౨,౧.మంగలాచరణమ్ ॥ ।

ధర్మన్మథబద్ధమూలో వేదస్కంధః పురాణశాఖాఢ్యః ।

కృతుకుసుమో మోక్షఫలో మధుసూదనపాదపో జయతి ॥ ౨,౧.౧॥

నైమిషేఽనిమిషక్షేత్రే శౌనకాద్యా మునీశ్వరాః ।

కర్మణామస్తరే సూతం స్వాసీనమిదమబ్రువన్ ॥ ౨,౧.౨॥

సూత జానాసి సకలం వస్తు వ్యాసప్రసాదతః ।

తేన నః సద్విహానానాం సద్దేహం భేత్తుమర్హసి ॥ ౨,౧.౩॥

యథా తృణజలౌకేతి న్యాయమా శ్రిత్య కఞ్చన ।

దేహినోఽన్యతనుప్రాప్తిం కేచిత్త్యేవం వదన్తి హి ॥ ౨,౧.౪॥

కేచిత్పునర్యాతనానాం యామీనాముపభోగతః ।

పశ్చాద్దేహోస్తరప్రాప్తిం వదన్తి కిము తత్రసత్ ॥ ౨,౧.౫॥

సూత ఉవాచ ।

సాధు పృష్టం మహాభాగాః శృణుధ్వం భవతాం పునః ।

సద్దేహో నోపపద్యేత లోకార్థం కిల పృచ్ఛతామ్ ॥ ౨,౧.౬॥

తదహం కృష్ణగరుడసంవాదద్వారకం ద్విజాః ।

అపాకరిష్యే సద్దేహం భవతాం భావితాత్మనామ్ ॥ ౨,౧.౭॥

నమః కృష్ణాయ మునయే య ఏనం సముపాశ్రితాః ।

అఞ్జస్తరన్తి సంసారసాగరం కునదీమివ ॥ ౨,౧.౮॥

ఏకదా వైనతేయస్య లోకానాం లోకనస్పృహా ।

బభూవ సోఽథ బభ్రామ తేషు నామ హరేర్గృణన్ ॥ ౨,౧.౯॥

స పాతాలం భువం స్వర్గం భ్రాన్తైవలబ్ధశమాశయః ।

లోకదుఃఖేనాతిదుఃఖీ పునర్వైకుణ్ఠమాగమత్ ॥ ౨,౧.౧౦॥

న రక్షో న తమశ్చైవ సత్త్వం తాభ్యాం చ మిశ్రితమ్ ।

యత్ర ప్రవర్తతే వైవ సత్త్వమేవ ప్రవర్తతే ॥ ౨,౧.౧౧॥

న యత్ర మాయా నాశశ్చ న చై రాగాదయో మలాః ।

శ్యామావదాతాః సురుచః శతపత్రవిలోచనాః ॥ ౨,౧.౧౨ ॥

సురాసురాఽర్చితా యత్ర గణా విష్ణోః సుపేశసః ।

పిశంజవస్త్రాభారణా మణియుజ్జిష్కభూషితాః ॥ ౨,౧.౧౩ ॥

చతుర్భుజాః కుణ్డలినో మౌలినో మాళినస్తథా ।

భ్రాజిష్ణుభిర్విమానానాం పఙ్కిభిర్యే మహాత్మనామ్ ॥ ౨,౧.౧౪ ॥

ద్యోతన్తే ద్యోతమానానాం ప్రమదానాం చ పఙ్కిభిః ।

శ్రీర్యత్ర నానావిభవైర్ధరైః పాదౌ ముదార్చతి ॥ ౨,౧.౧౫ ॥

హరిం గాయతి దోలాస్థం గీయమానాలిభిః స్వయమ్ ।

దదర్శ శ్రీహరిం తత్ర శ్రీపతిం సాత్వతాం పతిమ్ ॥ ౨,౧.౧౬ ॥

జగత్పతిం యజ్ఞపతిం పార్షదైః పరిషేవితమ్ ।

సునన్దనన్దప్రబలార్హణముఖైర్నిరన్తరమ్ ॥ ౨,౧.౧౭ ॥

భృత్యప్రసాదసుముఖమాయతారుణలోచనమ్ ।

కీరీటినం కుణ్డలినం శ్రియా వక్షసి లక్షితమ్ ॥ ౨,౧.౧౮ ॥

పీతాంశుకం చతుర్భుజం ప్రసన్నహసితాననమ్ ।

అభ్యర్థణాసనాసీనం తాభిః శక్తిభిరావృతమ్ ॥ ౨,౧.౧౯ ॥

ప్రధానపురుషాభ్యాం చ మహతా చాహమా తథా ।

ఏకాదశోన్ద్రియైశ్చైవ పఞ్చభూతైస్తథైవ చ ॥ ౨,౧.౨౦ ॥

స్వరూపేరమమాణం తమీశ్వరం వినతాసుతః ।

తద్దర్శనాహ్లాదయుతస్వాన్తో హృష్యత్తనూరుహః ॥ ౨,౧.౨౧ ॥

లోచనాభ్యామశ్రు ముఞ్చన్ప్రేమమగ్నో ననామ హా ।

నమాగతం నతం స్వీయ వాహనం విష్ణురబ్రవీత్ ।

భూమిః కా లఙ్ఘితా పక్షింస్త్యయేయస్తమనేహసమ్ ॥ ౨,౧.౨౨ ॥

గరుడ ఉవాచ ।

తవ ప్రసాదాద్వైకుణ్డ త్రైలోక్యం సచరాచరమ్ ॥ ౨,౧.౨౩ ॥

మయా విలోకితం సర్వం జగత్సావరజఙ్గమమ్ ।

భూర్లోకాత్సత్యపర్శన్తం పురం యామ్యం వినా ప్రభో ॥ ౨,౧.౨౪ ॥

భూర్లోకః సర్వలోకానాం ప్రచురః సర్వజన్తుషు ।

మానుష్యం సర్వభూతానాం భుక్తిముక్త్యాలయం శుభమ్ ॥ ౨,౧.౨౫ ॥

అతః సుకృతినాం లోకో న భూతో న భవిష్యతి || ౨,౧.౨౬ ||
 గాయన్తి దేవాః కిల గీతకాని ధన్యాస్తు యే భారతభూమిభాగే |
 స్వర్గాపవర్గస్య ఫలార్జునాయ భవన్తి భూయః పురుషాః సురత్వాత్ || ౨,౧.౨౭ ||
 ప్రేతః కౌక్షిప్యతే కస్మాత్పృథ్విరత్నం ముఖే కథమ్ |
 అధస్తాచ్ఛాలితా దర్భాః పాదౌ యామ్యాం వ్యవస్థితౌ || ౨,౧.౨౮ ||
 కిమర్థం పుత్రపౌత్రాశ్చ తస్య తిష్ఠన్తి చాగ్రతః |
 కిమర్థం దీయతే దానం గోదానమపి కేశవ || ౨,౧.౨౯ ||
 బన్ధమిత్రాణ్యమిత్రాశ్చ క్షమాపయన్తి తత్కథమ్ |
 తిలాలోహం హిరణ్యం చ కర్పాసం లవణం తథా || ౨,౧.౩౦ ||
 సప్తధాన్యం క్షితిర్గావో దీయన్తే కేనహేతునా |
 కథం హి మ్రియతే జన్తుర్మృతో వై కుత్ర గచ్ఛతి || ౨,౧.౩౧ ||
 అతివాహశరీరం చ కథం హి శ్రయతే తదా |
 శవం సృన్ధే వహేత్పుత్రో అగ్నిదాతా చ పౌత్రకః || ౨,౧.౩౨ ||
 ఆజ్యేనాభ్యజ్ఞానం కస్మాత్కృత ఏకాహుతిక్రియా |
 వసున్ధరా కిమర్థం చ కుతః స్త్రీశబ్దకీర్తనమ్ || ౨,౧.౩౩ ||
 యమసూక్తం కిమర్థం చ ఉదీచ్యో దిశమాహరేత్ |
 పాసీయమేకవస్త్రేణ సూర్యబిమ్బనిరీక్షణమ్ || ౨,౧.౩౪ ||
 యవసర్షపదూర్వాస్తు పాషాణే నిమ్బపత్రకమ్ |
 వస్త్రం సరశ్చ నారీ చ విదధ్యాదధరోత్తరమ్ || ౨,౧.౩౫ ||
 అన్నాద్యం గృహమాగత్య న భోక్తవ్యం జనైః సహ |
 నవకాంశ్చైవ పిణ్డాంశ్చ కిమర్థం దదతే సుతాః || ౨,౧.౩౬ ||
 కిమర్థం చత్వరే దుగ్ధం యాత్రే పక్వే చ మృన్మయే |
 కాష్ఠత్రయం గణాబద్ధం కృత్వా రాత్రౌ చతుష్పథే || ౨,౧.౩౭ ||
 నిశాయాం దీయతే దీపో యావదబ్దం దినేదిన |
 దాహోదకం కిమర్థం చ కిమర్థం చ జనైః సహ || ౨,౧.౩౮ ||
 భగవన్నాతి వాహశ్చ నవ పిణ్డాః ప్రదాపయేత్ |

కథం దేయం పితృభ్యశ్చ వాహస్యావాహనం కథమ్ || ౨,౧.౩౯ ||

ఇదక్షోత్క్రియతే దేవ కస్మాత్పిణ్ణం ప్రదాపయేత్ |

కిం తత్ప్రదీయతే తస్య పిణ్ణదానాద్యనన్తరమ్ || ౨,౧.౪౦ ||

అస్థిసంజ్ఞాయనం చైవ ఘటస్ఫోటం తథైవ చ |

ద్వితీయేహ్ని కుతః స్నానం చతుర్థే సాగ్నికే ద్విజే || ౨,౧.౪౧ ||

దశమే కిం మలస్నానం కార్యం సర్వజనైః సహ |

కస్మాత్తైలోద్వర్తనం చ స్కన్ధవాహగృహం నయేత్ || ౨,౧.౪౨ ||

తైలోద్వర్తనకం చాపి దధుః స్థూలజలాశయే |

దశమేహని యత్పిణ్ణం తద్దద్యా దామిషేణ తు || ౨,౧.౪౩ ||

పిణ్ణాక్షౌకాదశే కస్మాద్వప్తిషోత్సర్గాదిపూర్వకమ్ |

భాజనోపానహా చ్చత్రం వాసాంసి త్వఙ్గులీయకమ్ || ౨,౧.౪౪ ||

త్రయోదశేహ్ని దేయం స్యాత్పదదానం కిమర్థకమ్ |

శ్రాద్ధాని షోడశైతాని అబ్ధం యావత్కుతో ఘటః || ౨,౧.౪౫ ||

అన్నాద్యేనోదకేనైవ షష్ట్యాధికశతత్రయమ్ |

దినేదినే చ దాతవ్యం ఘటాన్నం ప్రేతతృప్తయే || ౨,౧.౪౬ ||

ప్రాప్తే కాలే వై మ్రియతే అనిత్యా మానవాః ప్రభో || ౨,౧.౪౭ ||

చిద్రం తు వైవ పశ్యామి కుతో జీవః స నిర్గతః |

కుతో గచ్ఛన్తి భూతాని పృథివ్యాపో మనస్తథా |

తేజో వదస్య మే నాథ వాయురాకాశమేవ చ || ౨,౧.౪౮ ||

కుతః కర్మేన్ద్రియాణీహ పఞ్చబుద్ధీన్ద్రియాణి చ |

వాయవశ్చైవ పశ్చైవేత్ కథం గచ్ఛన్తి చాత్యయమ్ || ౨,౧.౪౯ ||

లోభమోహాదయః పఞ్చ శరీరే చైవ తస్కరాః |

తృష్ణా కామో హ్యహాఙ్కారః కుతో యాన్తి జనార్దనా || ౨,౧.౫౦ ||

పుణ్యం వాప్యథవాపుణ్యం యత్కించోత్సృకృతం తథా |

నష్టే దేహే కుతో యాన్తి దానాని వివిధాని చ || ౨,౧.౫౧ ||

సపిణ్ణనం కిమర్థం చ పూర్ణే సంవత్సరేహి వా |

ప్రేతస్య మేలనం కేషాం కింవిధం తత్ర కారయేత్ || ౨,౧.౫౨ ||

మూర్ఖనాత్పననాద్వాపి విపత్తిర్యది జాయతే |
 యే దగ్ధా యే త్వదగ్ధాశ్చ పతితా యే నరా భువి || ౨,౧.౫౩||
 యాని చాన్యాని భూతాని తేషామస్తే భవేచ్ఛ కిమ్ |
 పాపినో యే దురాచారా యే చాన్యే గతబుద్ధయః || ౨,౧.౫౪||
 ఆత్మఘాతీ బ్రహ్మహా చ స్తేయీ విశ్వాసఘాతకః |
 కపిలాయాః పిబేచ్ఛూర్ద్రో యః పఠేదిదమక్షరమ్ || ౨,౧.౫౫||
 ధారయేద్బ్రహ్మసూత్రం వా కా గతిస్తస్య మాధవ |
 శూద్రస్య బ్రాహ్మణీ భార్యా సంగృహీతా యదా భవేత్ || ౨,౧.౫౬||
 భీతోఽహం పాపినస్తస్మాత్తన్నే వద జగత్ప్రభో |
 అన్యచ్ఛ శ్శృణు విశ్వాత్మన్మయా కౌతుకినా రయాత్ || ౨,౧.౫౭||
 లోకాంట్లోకయతా లోకే జగాహ విశ్వమణ్డలమ్ |
 తత్రాజని జనాన్ద్వష్టా దుఃఖేష్యేవ నిమజ్జతః || ౨,౧.౫౮||
 స్వాస్తే మే దుర్ధరా పీడా తత్ప్రీడాతో గరీయసీ |
 త్రిదివే దితిజాతేభ్యో భూమౌ మృత్యురుగాదిభిః || ౨,౧.౫౯||
 ఇష్టవస్తువియో గైశ్చ పాతాలే మామకం భయమ్ |
 ఏవం న నిర్భయం స్థానమన్యదీశ భవత్పదాత్ || ౨,౧.౬౦||
 అసత్యం స్వప్నమాయావత్కాలేన కవలీకృతమ్ |
 తత్రాపి భారతే వర్షే బహుదుఃఖస్య భాగినః || ౨,౧.౬౧||
 జనా దృష్టా మయా రాగద్వేషమోహాదివిప్లుతాః |
 కేచిదన్ధాః కేకరాజ్ఞాస్థలద్వాచస్తు పజ్గవః || ౨,౧.౬౨||
 ఖజ్జాః కాణాశ్చ బధిరా మూకాః కుష్ఠాశ్చ లోమశాః |
 నానారోగపరీతాశ్చ ఖపుష్పాచ్ఛాభిమానినః || ౨,౧.౬౩||
 తేషాం దోషస్య వైచిత్ర్యం మృత్యోర్గోచరతామపి |
 దృష్ట్వా ప్రసమనాః ప్రాప్తః కో మృత్యుశ్చిత్రతా కథమ్ || ౨,౧.౬౪||
 మృతిర్యస్య విధానేన మరణాదప్యనస్తరమ్ |
 విధినాబ్ధక్రియా యస్య న స దుర్గతిమాప్నుయాత్ || ౨,౧.౬౫||
 ఋషిభ్యస్తు మయా పూర్వమితి సామాన్యతః శ్రుతమ్ |
 జ్ఞానాయ తద్విశేషస్య పృచ్ఛామీదమితి ప్రభో || ౨,౧.౬౬||

మ్రుయమాణస్య కిం కృత్యం కిం దానం వాసవానుజ |
 వాహమృతోస్యరస్తరాలే కో విధిర్దహనస్య చ || ౨,౧.౬౭||

సద్యో విలమ్బతో వా కిం దేహమన్యం ప్రపద్యతే |
 సంయమన్యాం క్రమ్యమాణమావర్షం కా మృతిక్రియా || ౨,౧.౬౮||

ప్రాయశ్చిత్తం దుర్మతేః కిం పఞ్చకాదిమృతస్య చ |
 ప్రసాదం కురు మే మోహం ఛేత్తుమర్హస్యశేషతః || ౨,౧.౬౯||

సర్వమస్తేమయా పృష్టం బ్రూహి లోకహితాయ వై || ౨,౧.౭౦||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశాఖ్యే ధర్మకాణ్డే
 (ప్రేతఖణ్డే) శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ప్రశప్రపఞ్చో నామ ప్రథమాఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
 సాధు పృష్టం త్వయా భద్ర మానుషాణాం హితాయ వై |
 శృణుష్వావహితో భూత్వా సర్వమేవౌర్షదైహికమ్ || ౨,౨.౧||

సమ్యగ్విభేదరహితం శ్రుతిస్మృతిసముద్భృతమ్ |
 యన్న దృష్టం సురైః సేన్ద్రైర్వ్యోగిభిర్వ్యోగచిన్తకైః || ౨,౨.౨||

గుహ్యద్గుహ్యతరం తచ్చ నాఖ్యాతం కస్యచిత్కృచిత్ |
 భక్తస్త్వం హి మహాభాగ వైనతేయం బ్రవీమి తే || ౨,౨.౩||

అపుత్రస్య గతిర్నాస్తు స్వర్గో వైవ చ వైవ చ |
 యేన కేనాప్యపాయేన కార్యం జన్మ సుతస్య హి || ౨,౨.౪||

తారయేన్నరకాత్పుత్రో యది మోక్షో న విద్యతే |
 స్కన్ధః పుత్రేణ కర్తవ్యో హ్యగ్నిదాతా చ పాత్రకః || ౨,౨.౫||

తిలదర్భైశ్చ భూమ్యాం వై కుటీ ఋతుమతీ భవేత్ |
 పఞ్చ రత్నాని వక్త్రే తు యేన జీవః ప్రరోహతి || ౨,౨.౬||

యదా పుష్పం ప్రనష్టం హి క్వ తదా గర్భధారణమ్ |
 ఆదరాచ్చ తతో భూమౌ యేన గర్భం ప్రధార్యతే || ౨,౨.౭||

లేప్యా తు గోమయైర్భూమిస్తిలాన్తర్భాన్వినిః ఊపేత్ |

తస్యామేవాతురో ముక్తః సర్వం దహతి కిల్బిషమ్ || ౨,౨.౮ ||

దర్భతులీ నయేత్స్వర్గమాతురస్య న సంశయః |

దర్భాంస్తత్ర ఊపేద్వాథ తూలీగేన్దుకమధ్యతః || ౨,౨.౯ ||

సర్వత్ర వసుధాపూతా యత్ర లేపో న విద్యతే |

యత్ర లేపః స్థితస్తత్ర పునర్లేపేన శుభ్యతి || ౨,౨.౧౦ ||

యాతుధానాః పిశాచాశ్చ రాక్షసాః క్రూరకర్మిణః |

అలేపం హ్యోతురం ముక్తం విశన్యేతే వియోనయః || ౨,౨.౧౧ ||

నిత్యహోమస్తథా శ్రాద్ధం పాదశౌచం ద్విజే తథా |

మణ్డలేన వినా భూమ్యామాతురో ముచ్యతే న హి || ౨,౨.౧౨ ||

బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ శ్రీర్లుతాశస్తథైవ చ |

మణ్డలే చోపతిష్ఠన్తి తస్మాత్కూర్వీత మణ్డలమ్ || ౨,౨.౧౩ ||

అన్యథా ప్రియతే వాలో వృద్ధస్తార్క్వ్యయువాథవా |

యోన్యస్తరం న గచ్ఛేత్స క్రీడతే వాయునా సహ || ౨,౨.౧౪ ||

మిశ్రితం లోహితామిశ్రం తదేవం జన్మ జీయతే |

తస్యైవ వాయుభూతస్య న శ్రాద్ధం నోదకక్రియా || ౨,౨.౧౫ ||

మమ స్వేదనముద్భూతాస్తిలాస్తార్క్వ్య పవిత్రకాః |

అసురా దానవా దైత్యా విద్రవన్తి తిలైస్తథా || ౨,౨.౧౬ ||

తిలాః శ్వేతాస్తిలా కృష్ణాస్తిలా గోమూత్రసంన్నిభాః |

దహన్తు తే మే పాపాని శరీరేణ కృతాని వై || ౨,౨.౧౭ ||

ఏక ఏవ తిలో దత్తో హేమద్రోణతిలైః సమః |

తర్పణే దానహోమేషు దత్తో భవతి చాక్షయః || ౨,౨.౧౮ ||

దర్భా రోమసముద్భూతాస్తిలాః స్వేదేషు నాన్యథా |

దేవతా దానవాస్తుప్తాః శ్రాద్ధేన పితరస్తథా || ౨,౨.౧౯ ||

ప్రయోగవిధినా బ్రహ్మ విశ్వం చాప్యపజీవనామ్ |

అపసవ్యాదితో బ్రహ్మ పితరో దేవదేవతాః || ౨,౨.౨౦ ||

తేన తే పితరస్తుప్తా అపసవ్యే కృతే సతి |

దర్భమూలే స్థితో బ్రహ్మ మధ్యే దేవో జనార్దనః || ౨,౨.౨౧ ||

దర్భాగ్రే శక్కురం విద్యాత్తయో దేవాః కుశే స్పృతాః ।
 విప్రా మన్తాః కశా వహ్నిస్తులసీ చ ఖగేశ్వర ॥ ౨,౨.౨౨॥
 నైతే నిర్మాల్యతాం యాన్తి క్రియమాణాః పునః పునః ।
 తులసీ బ్రాహ్మణా గావో విష్ణురేకాదశీ ఖగ ॥ ౨,౨.౨౩॥
 పఞ్చ ప్రవహణాన్యే భవాభౌ మజ్జతాం నృణామ్ ।
 విష్ణురేకాదశీ గీతా తులసీ విప్రధేనవః ॥ ౨,౨.౨౪॥
 ఆసారే దుర్గసంసారే షట్పదీ ముక్తిదాయినీ ।
 తిలాః పవిత్రమతులం దర్భాశ్చాపి తులస్యథ ॥ ౨,౨.౨౫॥
 నివారయన్తి చైతాని దుర్గతిం యాన్తమాతురమ్ ।
 హస్తాభ్యాముద్ధరేద్దర్భాంస్తోయేన ప్రోక్షయేద్భువి ॥ ౨,౨.౨౬॥
 మృత్యుకాలే క్షిపేద్దర్భాన్కరయోరాతురస్య చ ।
 దర్భైస్తు క్షిప్యతే యోఽసౌ దర్భైస్తు పరివేష్టితః ॥ ౨,౨.౨౭॥
 విష్ణులోకే స వై యాతి మన్తహీనోఽపి మానవః ।
 తూలీం కృత్వా కృతౌ పాదౌ సంస్థితౌ క్షితిప్యష్టితః ॥ ౨,౨.౨౮॥
 ప్రాయాశ్చిత్తం విశుద్ధాగ్నౌ సంసారేఽసారసాగరే ।
 గోమయేనోపలిమేత్తు దర్భాన్తరణసంస్థితే ॥ ౨,౨.౨౯॥
 యనే దత్తేన దానేన సర్వం పాపం వ్యపోహతి ।
 లవణం తద్రసం దివ్యం సర్వకామప్రదం నృణామ్ ॥ ౨,౨.౩౦॥
 యస్మాదన్నరసాః సర్వే నోత్కటా లవణం వినా ।
 పితృణాం చ ప్రియం భవ్యం తస్మాత్స్వర్గప్రదం భవేత్ ॥ ౨,౨.౩౧॥
 విష్ణుదేహసముద్భూతో యతోఽయం లవణో రసః ।
 పితృలవణం దానం తేన శంసన్తి యోగినః ॥ ౨,౨.౩౨॥
 బ్రాహ్మణక్షత్రియవిశాం స్త్రీణాం శూద్రజనస్య చ ।
 ఆతురస్య యదా ప్రాణా న యాన్తి వసుధాతలే ॥ ౨,౨.౩౩॥
 లవణం తు తదా దేయం ద్వారస్యోద్వాటనం దివః ।
 అన్యచ్చ శృణు పక్షిన్ద్ర మృత్యో రూపం ప్రపఞ్చతః ॥ ౨,౨.౩౪॥
 యస్య కాలేన నో యాయాద్వియోగః ప్రాణదేహయోః ।
 ప్రాణీనశ్చ స్వసమయే మృత్యురత్యన్తవిస్మృతిః ॥ ౨,౨.౩౫॥

యథా వాయుర్జలధరాన్వికర్షతి యతస్తతః ।
 తద్వజ్జలదవత్తార్క్ష్య కాలస్యైవ వశానుగాః ॥ ౨,౨.౩౬ ॥
 సాత్త్వికా రాజసాశ్చైవ తామసా యే చ కేచన ।
 భావాః కాలాత్మకాః సర్వే ప్రవర్తన్తే హి జన్తుషు ॥ ౨,౨.౩౭ ॥
 ఆదిత్యశ్చంద్రమాః శముభరాపో వాయుః శతక్రతుః ।
 అగ్నిః ఖం పృథివీ మిత్ర ఓషధ్యో వసవస్తథా ॥ ౨,౨.౩౮ ॥
 సరితః సాగరాశ్చైవ భావాభావౌ చ సర్పహన్ ।
 సర్వే కాలేన సృజన్తే సంక్షిప్యన్తే యథా పునః ॥ ౨,౨.౩౯ ॥
 కాలేన సంహ్రాయన్తే చ నృనం మృత్యావుపస్థితే ।
 దైవయోగాత్తా వ్యాధిః కశ్చిదుత్పద్యతే ఖగ ॥ ౨,౨.౪౦ ॥
 వైకల్యమిన్ద్రియాణాం చ బలౌ జోరంహసాం భవేత్ ।
 యుగపద్వశ్చికోటిశూకదంశో భవేద్యది ॥ ౨,౨.౪౧ ॥
 తదానుమీయతే తేన పీడా మృత్యుభవా ఖగ ।
 తతః క్షణేన చైతన్యే వికలే జడతాం గతే ॥ ౨,౨.౪౨ ॥
 ప్రిచాల్యన్తే తతః ప్రాణా యామ్యైర్నికటవర్తిభిః ।
 బీభత్సం తు తదా రూపం ప్రాణైః కణ్ఠగత్తైర్భవేత్ ॥ ౨,౨.౪౩ ॥
 ఫేముద్గిరతే సోఽథ ముఖం లాలాకులం భవేత్ ।
 అజుష్ఠమాత్రపురుషో హాహా కుర్వంస్తతస్తనోః ॥ ౨,౨.౪౪ ॥
 తదైవ సీయతే ద్వితైర్యామ్యైర్వోక్షన్స్వకం గృహమ్ ।
 భూయ ఏవ హితే తాత మృత్యుకాలదశామిమామ్ ॥ ౨,౨.౪౫ ॥
 అష్యా ప్రకుపితః కాయే తీవ్రవాయుసమీరితః ।
 భినత్తి మర్మస్థానాని దీప్యమానో నిరిన్ధనః ॥ ౨,౨.౪౬ ॥
 ఉదానో నామ పవనస్తతశ్చోర్ధ్వం ప్రవర్తతే ।
 భక్తానామబుభుక్షాణామధోగతినిరోధకృత్ ॥ ౨,౨.౪౭ ॥
 యైర్నాన్మతాని చోక్తాని ప్రీతిభేదః కృతో న చ ।
 ఆస్తికః శ్రద్ధధానశ్చ స సుఖం మృత్యుమృచ్ఛతి ॥ ౨,౨.౪౮ ॥

యో న కామాన్న సంరంభాన్న ద్వేషాద్ధర్మముత్సృజేత్ |
 యథోక్తకారీ సౌమ్యశ్చ స సుఖం మృత్యుమృచ్ఛతి || ౨,౨.౪౯ ||
 మోహజ్ఞానప్రదాతారః ప్రాప్నువన్తి మహత్తమః |
 కూటసాక్షీ మృషావాదీ యే చ విశ్వాసఘాతకాః || ౨,౨.౫౦ ||
 తే మోహం మృత్యుమృచ్ఛన్తి తథా యే వేదనిన్దకాః |
 విభీషకాః పూతిగన్ధా యష్టిముద్గరపాణయః || ౨,౨.౫౧ ||
 ఆగచ్ఛన్తి దురాత్మానో యమస్య పురుషాస్తదా |
 ప్రాప్తే త్వీదృక్పథే ఘోరే జాయతే తస్య వేపథుః || ౨,౨.౫౨ ||
 క్రన్దత్యవిరతం సోఽపి పితృమాతృసుతాసపి |
 సాస్య వాగస్ఫుటా యత్యేనైకవర్ణా విభాసతే || ౨,౨.౫౩ ||
 దృష్టిర్వై భ్రామ్యతే త్రాసాచ్ఛాసాచ్ఛుష్యతి చాననమ్ |
 స తతో వేదనావిష్టస్తచ్ఛరీరం విముఞ్చతి || ౨,౨.౫౪ ||
 అస్పృశ్యం కుత్సనీయం చ తక్షణాదేవ జాయతే |
 ఉక్తం మృత్యోః స్వరూపం తు ప్రసక్గాదన్యదప్యథ || ౨,౨.౫౫ ||
 వైచిత్ర్యస్యోత్తరం ప్రత్రే ద్వితీయస్య వదామి తే |
 కర్మణాం ప్రాక్తనానాం తు తదసత్త్వేనం భదేతః || ౨,౨.౫౬ ||
 భవేద్భోగస్య వైచిత్ర్యం భ్రామ్యతాం ప్రాణినామిహ |
 దేవత్వమసురత్వం చ యక్షత్వాదిసుఖప్రదమ్ || ౨,౨.౫౭ ||
 మానుషత్వం పశుత్వం చ పక్షిత్వాద్యతిదుఃఖదమ్ |
 కర్మణాం తారతమ్యేన భవతీహ ఖగేశ్వర || ౨,౨.౫౮ ||
 ఆత్ర తే కీర్తయిష్యామి విపాకం కర్మణామహమ్ |
 వైచిత్ర్యస్య స్ఫుటత్వాయయైర్జ్ఞోవః సంసరత్యయమ్ || ౨,౨.౫౯ ||
 మహాపాతకజన్తోరాన్నరకాన్ప్రాప్య దారుణాన్ |
 కర్మక్షయాత్ప్రజాయన్తే మహాపాతకినః ఊతౌ || ౨,౨.౬౦ ||
 జాయన్తే లక్షణైర్వైస్తుతాని మే శృణు సత్తమ |
 మృగాశ్వసూకరోష్ఠాణాం బ్రహ్మహా యోనిమృచ్ఛతి || ౨,౨.౬౧ ||
 కృమికీటపతఙ్గత్వం స్వర్ణహారీ సమాప్పుయాత్ |

తృణగుల్మతాత్వం చ క్రమశో గురుతల్పగః ॥ ౨,౨.౬౨॥

బ్రహ్మహా క్షయరోగీ స్యాత్పురాపః శ్యావదస్తకః ।

హేమహారి తు కునఖీ దుశ్చర్మా గురుతల్పగః ॥ ౨,౨.౬౩॥

యో యేన సంవసత్సేషాం స తల్లిజ్జోఽభిజాయతే ।

సంవత్సరేణ పతతి పతితేన సహాచరన్ ॥ ౨,౨.౬౪॥

సంలాపస్పర్శనిః శ్వాససహయానాశనాసనాత్ ।

యాజనాధ్యాపనాద్యోనాత్పాపం సంక్రమతే నృణామ్ ॥ ౨,౨.౬౫॥

గత్వా దారాన్నరేషాఞ్చ బ్రహ్మస్వమపహృత్య చ ।

ఆరణ్యే నిర్జనే దేశే జాయతే బ్రహ్మరాక్షసః ॥ ౨,౨.౬౬॥

హీనజాతౌ ప్రజాయేత రత్నానామపహారకః ।

పత్రం చ శాఖినో హృత్వా గన్ధాంశుచ్ఛుచ్ఛన్దరీ పుమాన్ ॥ ౨,౨.౬౭॥

మూషకో ధాన్యహారి స్యాద్ధ్యానముష్ట్రః ఫలం కపిః ।

నిర్మూత్రభోజనాత్కాకో గృధ్రో హృత్వా హ్యుపస్కరమ్ ॥ ౨,౨.౬౮॥

మధుదంశః ఫలం గృధ్రో గాం గోధాగ్నిం బకస్తథా ।

స్యాచ్ఛేష్టతకుష్ఠీ స్త్రీవస్త్ర హ్యారుచీ రసహారకః ॥ ౨,౨.౬౯॥

కాంస్యహారి తు హంసః స్యాత్పరస్వస్య చ హారకః ।

అపస్మారి గురోర్హన్తా క్రూరకృద్వామనో భవేత్ ॥ ౨,౨.౭౦॥

ధర్మపత్నీం త్యజ్జుబ్ధవేధీ ప్రాణీ భవేత్షితౌ ।

దేవవిప్రస్వాపహారి పాణ్డురః పరమాంసభుక్ ॥ ౨,౨.౭౧॥

భక్ష్యాభక్ష్యో గణ్ణమాలీ మహారోగీ ప్రజాయతే ।

న్యాసాపహారి కాణః స్యాస్త్రీజీవః ఖజ్జుకో భవేత్ ॥ ౨,౨.౭౨॥

కౌమారదారత్యాగీ చ దుర్భగోఽథై కమిష్టభుక్ ।

వాతగుమ్మీ విప్రయోషిద్గామీ వా జమ్బుకో భవేత్ ॥ ౨,౨.౭౩॥

శయ్యాహారా క్షపణకః పతక్తో వస్త్రహారకః ।

మాత్సర్యాదపి జాత్యన్తో కపాలీ దీపహారకః ॥ ౨,౨.౭౪॥

కౌశికో మిత్రహన్తా చ క్షయా పిత్రాదనిన్దకః ।

స్థలద్వాగనృతవాదీ కూటసాక్షీ జలోదరీ ॥ ౨,౨.౭౫॥

మశకః సోఽథ చభిన్నోష్ఠో వివాహే విఘ్నకృద్భవేత్ |
 స్యాద్వాఘ వృషలః సోఽయం చత్వరే వై విఙ్మాత్రకృత్ || ౨,౨.౭౬ ||
 మూత్రకృచ్ఛి దూషకస్తు కన్యాయాః క్లిబతామియాత్ |
 ద్వీపీ స్యాద్వేదవిక్రేతా వరాహోఽయాజ్యయాజకః || ౨,౨.౭౭ ||
 యతస్తతోఽశ్రన్మారాఠో ఖద్యోతో వహదాహకః |
 కృమిః పర్యుషితాదః స్యాన్మత్సరీ భ్రమరో భవేత్ || ౨,౨.౭౮ ||
 అగ్న్యూత్సాదీ తు కుష్ఠీ స్యాదదత్తాఽదానతో వృషః |
 సర్పో గోహరకోఽన్నస్య హారకః స్యాదజిర్ణవాన్ || ౨,౨.౭౯ ||
 జలహారీ తు మత్స్యః స్యాత్క్షీరహారీ బలాకికా |
 అన్నం పర్యుషితం విప్రే ప్రదదత్కుబ్జతాం వ్రజేత్ || ౨,౨.౮౦ ||
 ఫలాని హరతే యస్తు సన్తతిర్మియతే ఖగ |
 అదత్త్వా భక్ష్యమశ్రాతి హ్యనపత్యో భవేన్నరః || ౨,౨.౮౧ ||
 ప్రవజ్యాగమనాద్రాజన్భవేన్మరుపిశాచకః |
 చాతకో జలహర్తా స్యాజ్జన్మాన్ధః పుంస్తకం హరన్ || ౨,౨.౮౨ ||
 ప్రతిశ్రుత్య ద్విజేభ్యోఽర్థమదదజ్జమ్బుకో భవేత్ |
 పరివాదాదిజాతీనాం లభతే కాచ్ఛపీం తనుమ్ || ౨,౨.౮౩ ||
 దుర్భగః ఫలవిక్రేతా వృకశ్చ వృషలీపతిః |
 మార్ఠారోఽగ్నిం పదా స్పృష్ట్యా రోగవాన్పరమాంసభుక్ || ౨,౨.౮౪ ||
 జలప్రస్తవణం యస్తు భిన్ద్యాన్మత్యో భవేన్నరః |
 హరేః కథాం న శ్శృణ్వన్తి యే న సాధుజన్స్తవమ్ || ౨,౨.౮౫ ||
 తాన్నరాన్కర్ణమూలోఽయం వ్యాఘ్నయాన్నేతరాజ్ఞానాన్ |
 పరస్యాననసంస్థం యో గ్రాసం హరి మన్దఢీః || ౨,౨.౮౬ ||
 దేవోపకరణాన్యేనం గణ్ణమాలినమీహతే |
 దమ్భేనాచరతే ధర్మం గజచర్మా భవేత్తు సః || ౨,౨.౮౭ ||
 శిరోఽర్దిప్రముఖా రోగా యాన్తి విశ్వాసఘాతకమ్ |
 లిజ్గపీడి శివస్వం చ శివనిర్మాల్యమేవ చ || ౨,౨.౮౮ ||
 స్త్రియోఽప్యనేన మార్గేణ హృత్వా దోషమవాప్నుయః |
 ఏతేషామేవ జన్తూనాం భార్యాత్వముపజాయతే || ౨,౨.౮౯ ||

భోగాస్తే నరకస్యైతత్సర్వమిత్యవధారయ |

ఖఘ ప్రదర్శ్యమేతత్తు మయోక్తం తే సమాసతః |

ద్రవ్యప్రకారా హి యథా తథైవ ప్రాణిజాతయః || ౨,౨.౯౦||

ఏవం విచిత్రైర్నిజకర్మభిర్నుణాం సుఖస్య దుఃఖస్య చ జన్మనామపి |

వైచిత్ర్యముక్తం శుభకర్మతః శుభం తథాశుభాచ్ఛుభమీరయన్తి || ౨,౨.౯౧||

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యత్పుష్టోఽహమిహ త్వయా || ౨,౨.౯౨||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ప్రతకా(ఖ)ణ్డే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ఔర్ధ్వదేహికవిధికర్మవిపాకయోర్వర్ణనం నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩

సూత ఉవాచ |

ఏవముత్సాహితః పక్షీ స్వరూపం నిరయస్య తు |

పప్రచ్ఛనరకాణ్యేవం శ్రుత్వా చోత్కూలితాన్తరః || ౨,౩.౧||

గరుడ ఉవాచ |

నరకాణాం స్వరూపం మే వద యేషు వికర్మిణః |

పాత్యస్తే దుఃఖభూయిష్ఠాస్తేషాం భేదాంశ్చ కీర్తయ || ౨,౩.౨||

శ్రీభగవానువాచ |

నరకాణాం సహస్రాణి వర్తన్తే హ్యరుణానుజ |

శక్యం విస్తరతో నైవ వక్తుం ప్రాధాన్యతో బ్రువే || ౨,౩.౩||

రౌరవం నామ నరకం ముఖ్యం తద్వైనిబోధ మే |

రౌరవే కూటసాక్షీ తు యాతి యశ్చాన్యతీ నరః || ౨,౩.౪||

యోజనానాం సహస్రే ద్వే రౌరవో హి ప్రమాణతః |

జానుమాత్రప్రమాణం తు తత్ర గర్తం సుదుస్తరమ్ || ౨,౩.౫||

తత్రాఙ్గారచయాఘేన కృతం తద్ధరణీసమమ్ |

తత్రాగ్నినా సుతీవ్రేణ తాపితాఙ్గారభూమినా || ౨,౩.౬||

తన్మధ్యే పాపకర్మాణం విముఞ్చన్తి యమానుగాః |

స దహ్యమానస్తీవ్రేణ వహ్నినా పరిధావతి || ౨,౩.౭||

పదేపదే చ పాదోఽన్య స్ఫుట్యతే శీర్యతే పునః ।
 అహోరాత్రేణోద్ధరణం పాదన్యాసేన గచ్ఛతి ॥ ౨,౩.౮॥
 ఏవం సహస్రం విస్తీర్ణం యోజనానాం విముచ్యతే ।
 తతోఽన్యత్పాపశుద్ధ్యర్థం తాదృజ్నిరయమృచ్ఛతి ॥ ౨,౩.౯॥
 రౌరవస్తే సమాఖ్యాతః ప్రథమో నరకో మయా ।
 మహారౌరవసంజ్ఞం తు శ్శృణుష్వ నరకం ఖగ ॥ ౨,౩.౧౦॥
 యోజనానాం సహస్రాణి సన్తి పంచ సమస్తతః ।
 తత్ర తామ్రమయీ భూమిరథస్తస్యా హుతాశనః ॥ ౨,౩.౧౧॥
 తయా తపన్త్యా సా సర్వా ప్రోద్యద్విద్యుత్సమప్రభా ।
 విభావ్యతే మహారౌద్రా పాపినాం దర్శనాదిషు ॥ ౨,౩.౧౨॥
 తస్యాం బద్ధకరాభ్యాం చ పద్భ్యాం చైవ యమానుగైః ।
 ముచ్యతే పాపకృన్మథ్యే లుణ్ణమానః స గచ్ఛతి ॥ ౨,౩.౧౩॥
 కౌతైర్భుకైర్వృకోలూకైర్మృశ్చకైర్వృశ్చికైస్తథా ।
 భిక్షమాణైస్తథా రౌద్రైర్గతో మార్గే వికృష్యతే ॥ ౨,౩.౧౪॥
 దహ్యమానో గతమతిర్భ్రాస్తస్తాతేతి చాకులః ।
 వదత్యసకృదుద్వగోషీ న శాన్తిమధిగచ్ఛతి ॥ ౨,౩.౧౫॥
 ఏవం తస్మాన్నరైరోక్షస్త్యతిక్రాన్తైరవాప్యతే ।
 వర్షాయుతాయుతైః పాపం యైః కృతం దుష్టబుద్ధిభిః ॥ ౨,౩.౧౬॥
 తథాన్యస్తు తతో నామ సోఽతిశితః స్వభావతః ।
 మహారౌరవవద్దీర్ఘస్తథాన్తమసా వృతః ॥ ౨,౩.౧౭॥
 శీతార్తాస్తత్ర బధ్యన్తే నరాస్తమసి దారుణే ।
 పరస్పరం సమాసాద్య పరిరభ్యాశ్రయన్తి తే ॥ ౨,౩.౧౮॥
 దన్తాస్తేషాం చ భిక్ష్యన్తే శీతార్తిపరికమ్పితాః ।
 క్షుత్పషాతిబలాః పక్షిన్నథ తత్రాప్యపదవాః ॥ ౨,౩.౧౯॥
 హిమఖణ్ణవహో వాయుభినత్త్యస్థీని దారుణః ।
 మజ్జాస్పగస్థిగలితమశ్రన్త్యత్ర క్షుధాన్వితాః ॥ ౨,౩.౨౦॥
 ఆలిక్ష్ణమానా భ్రామ్యన్తే పరస్పరసమాగమే ।
 ఏవం తత్రాపి సుమహోన్యైశ్చస్తమసి మానవైః ॥ ౨,౩.౨౧॥

ప్రాప్యతే శకునిశ్రేష్ఠ యో బహూకృతసంజ్ఞయః ।
 నికృన్తన ఇతి ఖ్యాతస్తతోఽన్యో నరకోత్తమః ॥ ౨,౩.౨౨॥
 కులాలచక్రాణి తత్ర భ్రామ్యన్త్యవిరతం ఖగ ।
 తేష్వాపాష్యే నికృష్యన్తే కాలనూత్రేణ మానవాః ॥ ౨,౩.౨౩॥
 యమానుమాఙ్గులిన్దేన ఆపాదతలమస్తకమ్ ।
 న చైషాం జీవితభ్రంశో జాయతే పక్షిసత్తమ ॥ ౨,౩.౨౪॥
 చిన్నాని తేషాం శతశః ఖణ్డాన్వైక్యం వ్రజన్తి హి ।
 ఏవం వర్షసహస్రాణి భ్రామ్యన్తే పాపకర్మిణః ॥ ౨,౩.౨౫॥
 తావద్యావదశేషం చ తత్ప్రాపం సంక్షయం గతమ్ ।
 అప్రాతష్టం చ నరకం శృణుష్వ గదతో మమ ॥ ౨,౩.౨౬॥
 తత్రస్థైర్నారైర్కైర్దుఃఖమసహ్యమనుభూయతే ।
 తాన్యేవ తత్ర చక్రాణి ఘటీయన్త్రాణి చాన్యతః ॥ ౨,౩.౨౭॥
 దుఃఖస్య హేతుభూతాని పాపకర్మకృతాం నృణామ్ ।
 చక్రేష్వారోపితాః కేచిద్భామ్యన్తే తత్ర మానవాః ॥ ౨,౩.౨౮॥
 యావద్వర్షసహస్రాణి న తేషాం స్థితిరన్తరా ।
 ఘటీయన్తేషు బద్వా యే బద్ధా తోయవటీ యథా ॥ ౨,౩.౨౯॥
 భ్రామ్యన్తే మానవా రక్తముద్గిరన్తః పునః పునః ।
 అన్తైర్ముఖవినిష్కాన్తైర్నైర్నేత్రైర్నావలమ్బిభైః ॥ ౨,౩.౩౦॥
 దుఃఖాని ప్రాప్నువన్తీహ యాన్యసహ్యాని జన్తుభిః ।
 ఆసిపత్రవనం నామ నరకం శృణు చాపరమ్ ॥ ౨,౩.౩౧॥
 యోజనానాం సహస్రం యో జ్వలత్యగ్న్యాశృతావనిః ।
 సప్తతీవ్రకరాఞ్చైర్జ్వలన్త తీవ్ర సుదారుణే ॥ ౨,౩.౩౨॥
 ప్రతపన్తి సదా తత్ర ప్రాణినో నరకౌకసః ।
 తన్మధ్యే చరణం శీతస్నిగ్ధపత్రం విభాష్యతే ॥ ౨,౩.౩౩॥
 పత్రాణి యత్ర ఖణ్డాని ఫలానాం పక్షిసత్తమ ।
 శ్వానశ్చ తత్ర సుబలాశ్చరన్త్యామిషభోజనాః ॥ ౨,౩.౩౪॥

మహావక్త్రా మహాదంష్ట్రా వ్యాపూ ఇవ మహాబలాః ।
 తతశ్చ వనమాలోక్య శిశిరచ్ఛాయమగ్రతః ॥ ౨,౩.౩౫॥
 ప్రయాన్తి ప్రాణినస్తత్ర క్షుత్తాపపరిపీడితాః ।
 మాతరాభ్యుతస్తాత ఇతి క్రందమానాః సుదుఃఖితాః ॥ ౨,౩.౩౬॥
 దహ్యమానాఙ్ఘ్రియుగలా ధరణీస్థిన వహ్నినా ।
 తేషాం గతానాం తత్రాపి అతి శీతిః సమీరణః ॥ ౨,౩.౩౭॥
 ప్రవాతి తేన పాత్యన్తే తేషాం ఖడ్గాస్తథోపరి ।
 చిన్నాః పతన్తి తే భూమా జ్వలత్పావకసంచయే ॥ ౨,౩.౩౮॥
 లేలిహ్యమానే చాన్యత్ర తప్తాశేషమహీతలే ।
 సారమేయాశ్చ తే శీఘ్రం శాతయన్తి శరీరతః ॥ ౨,౩.౩౯॥
 తేషాం ఖణ్డాన్యనేకాని రుదతామతిభీషణే ।
 ఆసిపత్రవనం తాత మయైతత్పరికీర్తితమ్ ॥ ౨,౩.౪౦॥
 అతః పరం భీమతరం తప్తకుంభం నిబోధ మే ।
 సమన్తతస్త్వకుమ్భా వహ్నిజ్వాలాసమన్వితాః ॥ ౨,౩.౪౧॥
 జ్వలదగ్నిచయాస్తప్తతైలాయశ్చుర్ణపూరితాః ।
 ఏషు దుష్కృతకర్మాణో యామ్యైః క్షిప్తా హ్యధోముఖాః ॥ ౨,౩.౪౨॥
 క్వాఢ్యన్తే విస్ఫుటద్ధాత్రా గలన్మజ్జాజలాన్వితాః ।
 స్ఫుటత్కపాలేనత్రాస్థిచ్ఛిద్యమానా విభీషణైః ॥ ౨,౩.౪౩॥
 గృధ్రైరుత్పాట్య ముచ్యన్తే పునస్తేషేష వేగితైః ।
 పునశ్చిమచిమాయన్తే తైలనైక్యం వ్రజన్తి చ ॥ ౨,౩.౪౪॥
 ద్రవీభూతైః శిరోగాత్రైః స్నాయుమాంసత్వగాస్థిభిః ।
 తతో యామ్యైర్మరైరాశు దర్వాన్యఘట్టనఘట్టితాః ॥ ౨,౩.౪౫॥
 కృతావర్తే మహాతైలే క్వాఢ్యన్తే పాపకర్మిణః ।
 ఏష తే విస్తరేణోక్తస్త్వకుమ్భా మయా ఖగ ॥ ౨,౩.౪౬॥
 ఆదిమో రారవః ప్రోక్తో మహారావకోఽపరః ।
 అతిశీతస్త్పతీయస్తు చతుర్థో హి నికృన్తనః ॥ ౨,౩.౪౭॥
 అప్రతిష్ఠః పంచమః స్యాదసిపత్రవనోఽపరః ।
 సప్తమస్తప్తకుమ్భస్తు సప్తైతే నరకా మతాః ॥ ౨,౩.౪౮॥

శ్రూయస్తేన్యాన్యపి తథా నరకాణి నరాధమాః ।
 కర్మణాం తారతమ్యేన తేషుతేషు పతన్తి హి ॥ ౨,౩.౪౯ ॥
 తథా హి నరకో రోధః శూకరస్తాల ఏవ చ ।
 తప్తకుమ్భో మహాజ్వాలః శబలోఽథ విమోహనః ॥ ౨,౩.౫౦ ॥
 క్రిమిశ్చ క్రిమభక్షశ్చ లాలాభక్షో విషజ్ఞానః ।
 అధః శిరాః పూయవహో రుధిరాన్ధశ్చ విద్రభుజః ॥ ౨,౩.౫౧ ॥
 తథా వైతరణీ సూ (మూ) మసిపత్రవనం తథా ।
 అగ్నిజ్వాలో మహాఘోరః సన్దంశో వాప్యభోజనః ॥ ౨,౩.౫౨ ॥
 తమశ్చ కాలనూత్రం చ లోహశ్చాప్యభిదస్తథా ।
 అప్రతిష్ఠోఽప్యవీచిశ్చ నరకా ఏవమాదయః ॥ ౨,౩.౫౩ ॥
 తామసా నరకాః సర్వే యమస్య విషయే స్థితాః ।
 యేషు దుష్కృతకర్మాణః పతన్తి హి పృథక్పృథక్ ॥ ౨,౩.౫౪ ॥
 భూమేరధస్తాత్తే సర్వే రౌరవాద్యాః ప్రకీర్తితాః ।
 రోఘా గోఘ్నా భ్రూణహా చ అగ్నిదాతా నరః పతేత్ ॥ ౨,౩.౫౫ ॥
 సూకరే బ్రహ్మహా మజ్జేత్సురాపః స్వర్ణతస్కరః ।
 తాలే పతేత్క్షత్రహంతా హత్వా వైశ్యం చ దుర్గతిః ॥ ౨,౩.౫౬ ॥
 బ్రహ్మహత్యాం చ యః కుర్యాద్యశ్చ స్యాద్దురుతల్పగః ।
 స్వస్మగామీ తప్తకుమ్భి తథా రాజభటోఽన్యతీ ॥ ౨,౩.౫౭ ॥
 తప్తలోహాశ్చ విక్రేతా తథా బన్ధనరక్షితా ।
 మాఢీస్విక్రయకర్తాం చ యస్తు భక్తం పరిత్యజేత్ ॥ ౨,౩.౫౮ ॥
 మహాజ్వాలీ దుహితరం స్నుషాం గచ్ఛతి యస్తు వై ।
 వేదో విక్రీయతే యైశ్చ వేదం దూషయతే తు యః ॥ ౨,౩.౫౯ ॥
 గురుం చైవావమన్యస్తే వాక్షరైస్తాడయన్తి చ ।
 అగమ్యాగామీ చ నరో నరకం శబలం వ్రజేత్ ॥ ౨,౩.౬౦ ॥
 విమోహే పతతే శూరే మర్యాదాం యో భినత్తి వై ।
 దురిష్టం కురుతే యస్తు కృమిభక్షం ప్రపద్యతే ॥ ౨,౩.౬౧ ॥
 దేవబ్రాహ్మణవిద్యేష్టా లాలాభక్షే పతత్యపి ।

కుణ్ణకర్తా కులాలశ్చ న్యాసహర్తా చికిత్సకః ॥ ౨,౩.౬౨॥

ఆరామేష్వగ్నిదాతా చ ఏతే యాన్తి విషణ్ణనే ।

అసత్పుత్తిగ్రహీ యస్తు తథైవాయాజ్యయాజకః ॥ ౨,౩.౬౩॥

న క్షత్త్రైర్జ్ఞోవతే యస్తు నరో గచ్ఛేదధోముఖమ్ ।

క్షీరం సురాం చ మాసం లాఙాం గన్ధం రసం తిలాన్ ॥ ౨,౩.౬౪॥

ఏవమాదీని విక్రీణస్థోరే పూయవహే పతేత్ ।

యః కుక్కుటాన్నిబద్ధాతి మార్జారానూకరాంశ్చ తాన్ ।

పక్షిణశ్చ మృగాంశ్చా గాన్సోఽప్యేవం నరకం వ్రజేత్ ॥ ౨,౩.౬౫॥

ఆజావికో మాహిషికస్తథా చక్రీ ధ్వజీ చ యః ।

రణ్ణోపజీవికో విప్రుః శాకునిర్గామయాజకః ॥ ౨,౩.౬౬॥

అగారదాహీ గరదః కుణ్ణాశీ సోమవిక్రయా ।

సురాపో మాంసభక్షీ చ తథా చ పశుఘాతకః ॥ ౨,౩.౬౭॥

రుధిరాన్ధే పతన్యేతే పతన్యేతే ఏవమాహుర్మనీషిణః ।

ఉపవిష్టన్యేకపక్ష్యాన్యం విషం సమ్భోజయన్తి యే ॥ ౨,౩.౬౮॥

పతన్తి నిరయే ఘోరే విడ్భుజే నాత్ర సంశయః ।

మధుగ్రాహో వైతరణీమాక్రోశీ మూత్రసంజ్ఞకే ॥ ౨,౩.౬౯॥

అసిపత్రవనేఽసౌచీ క్రోధనశ్చ ఏతేదపి ।

అగ్నిజ్వాలాం మృగవ్యాధో భోజ్యతే యత్ర వాయసైః ॥ ౨,౩.౭౦॥

ఇజ్ఞాయాం వ్రతలోపాచ్ఛ సన్దంశే నరకే పతేత్ ।

స్కన్దన్తే యది వా స్వప్నే యతినో బ్రహ్మచారిణః ॥ ౨,౩.౭౧॥

పుత్రైరధ్యాపితా యే చ పుత్రైరాజ్ఞాపితాశ్చ యే ।

తే సర్వే నరకం యాన్తి నిరయం చాప్యభోజనమ్ ॥ ౨,౩.౭౨॥

వర్ణాశ్రమవిరుద్ధాని క్రోధహర్షసమన్వితాః ।

కర్మాణి యే తు కుర్వన్తి సర్వే నిరయవాసినః ॥ ౨,౩.౭౩॥

ఉపరిష్టాత్ప్రితో ఘోర ఉష్ణాత్మా రౌరవో మహాన్ ।

సుదారుణః సుశీతాత్మా తస్యా ధస్తామసః స్మృతః ॥ ౨,౩.౭౪॥

ఏవమాదిక్రమేజైవ సర్వేఽధోఽధః పరిస్థితాః ।

దుఃఖోత్కర్షశ్చ సర్వేషు కర్మస్వపి నిమిత్తతః ॥ ౨,౩.౭౫॥

సుఖోత్కర్షశ్చ సర్వత్ర ధర్మస్యేహనిమిత్తతః ।

పశ్యన్తినరకాన్దేవా హ్యాథోవక్త్రాన్సుదారుణాన్ ॥ ౨,౩.౭౬॥

నారకాశ్చాపి తే దేవాన్సర్వాన్పశ్యన్తి ఊర్ధ్వగాన్ ।

ఏతాన్యాన్యాని శతశో నరకాణి వియద్గతే ॥ ౨,౩.౭౭॥

దినేదినే తు నరకే పచ్యతే దహ్యతేన్యతః ।

శీర్యతే భిద్యతేఽన్యత్ర చూర్యతే క్షిద్యతేన్యతః ॥ ౨,౩.౭౮॥

కృష్యతే దీప్యతేఽన్యత్ర తథా వాతహతోఽన్యతః ।

ఏకం దినం వర్షశతప్రమాణం నరకే భవేత్ ॥ ౨,౩.౭౯॥

తతః సర్వేషు నిస్తీర్ణః పాపీ తిర్యక్త్వమశ్నతే ।

కృమికిటపతజ్జేషు స్థావరైకశఫేషు చ ॥ ౨,౩.౮౦॥

గత్వా వనగజాఢ్యేషు గోష్యషు తదైవ చ ।

ఖరోఽశ్వోఽశ్వతరో గౌరః శరభశ్చమరీ తథా ॥ ౨,౩.౮౧॥

ఏతే చైకశపాః షట్సు శ్శృణు పఞ్చనఖానతః ।

అన్యాసు బహుపాపాసు దుఃఖదాసు చ యో నిషు ॥ ౨,౩.౮౨॥

మానుష్యం ప్రాప్యతే కుఙ్జో కుత్సితో వామనోఽపి వా ।

చణ్డాలపుక్కసాద్యాసు సరయోనిషు జాయతే ॥ ౨,౩.౮౩॥

ముహుర్గర్భే వసన్త్యేవ మ్రియన్తే చ ముహుర్ముహుః ।

అవశిష్టేన పాపేన పుణ్యేన చ సమన్వితః ॥ ౨,౩.౮౪॥

తతశ్చార్హిణీం యోనిం శూద్రవైశ్యన్మపాదికమ్ ।

విప్రదేవేన్ద్రతాం చాపి కదాచిదధిరోహతి ॥ ౨,౩.౮౫॥

ఏవం తు పాపకర్మాణో నిరయేషు పతన్త్యధః ।

యథా పుణ్యకృతో యాన్తి తన్మే నిగదతః శ్శృణు ॥ ౨,౩.౮౬॥

తే యమేన వినిర్దిష్టాం యోనిం పుణ్యగతిం నరాః ।

ప్రగీతగన్ధర్వగణా నృతోశ్చవసమాకులాః ॥ ౨,౩.౮౭॥

హారనూపురమాధుర్యైః శోభితాన్యమలాని తు ।

ప్రయాన్త్యాశు విమానాని దివ్యగన్ధస్రగుఙ్జ్వలాః ॥ ౨,౩.౮౮॥

తస్మాచ్ఛ ప్రచ్యుతా రాజ్ఞామన్యేషాం చ మహాత్మనామ్ |
 జాయంతే నీరుజాం గేహ స ద్వ్యత్తిపీరపాలకాః || ౨,౩.౮౯||
 భోగాన్సమ్ప్రాప్నువన్న్యగ్రాంస్తతో యాన్త్యార్ధ్యమన్యథా |
 అవరోహిణీం సమ్ప్రాప్య పూర్వవద్యన్తి మానవాః || ౨,౩.౯౦||
 జాతస్య మృత్యులోకే వై ప్రాణినో మరణం ధ్రువమ్ |
 పాపిష్ఠానామదోమార్గాజ్ఞివో నిష్కమతే ధ్రువమ్ || ౨,౩.౯౧||
 పృథివ్యాం లీయతే పృథీవీ ఆపశ్చైవ తథాప్సు చ |
 తేజస్తేజసి లీయతే సమీరే చ సమీరణః || ౨,౩.౯౨||
 ఆకాశే చ తథాకాశం సర్వవ్యాపి నిశాకరే |
 తత్ర కామస్తథా క్రోధః కాయే పశ్చోన్న్రియాణి చ || ౨,౩.౯౩||
 ఏతే తార్క్య సమాఖ్యాతా దేహే తిష్ఠన్తి తస్కరాః |
 కామః క్రోధో హ్యహజ్కారో మనస్తత్రైవ నాయకః || ౨,౩.౯౪||
 సంహారశ్చైవ కాలోఽసౌ పుణ్యపాపేన సంయుతః |
 పశ్చోన్న్రియసమాయుక్తః సకలైర్విబుధైః సహ || ౨,౩.౯౫||
 ప్రవిశేత్స నవే దేహే పృహే దరథే గుహీ యథా |
 శరీరే యే సమాసీనాః సర్వే వై సప్త ధాతవః || ౨,౩.౯౬||
 షాట్కొశికో హ్యాయం కాయః సర్వే వాతాశ్చ దేహినామ్ |
 మూత్రం పురీషం తద్యోగాద్యే చాన్యే వ్యాధయస్తథా || ౨,౩.౯౭||
 పిత్రం శ్లేష్మా తథా మజ్జా మాంసం వై మేద ఏవ చ |
 ఆస్థి శుక్రం తథా స్నాయుర్దేహేన సహ దహ్యతి || ౨,౩.౯౮||
 ఏష తే కథితస్తార్క్య వినాసః సర్వదేహినమ్ |
 కథయామి పునస్తేషాం శరీరం చ యథా భవేత్ || ౨,౩.౯౯||
 ఏకస్తమ్బంస్నాయుబద్ధం స్థూణాత్రయవిభూషణమ్ |
 ఇన్ద్రియైశ్చ సమాయుక్తం నవద్వారం శరీరకమ్ || ౨,౩.౧౦౦||
 ఏషయైశ్చ సమాక్రాంతం కామక్రోధసమాకులమ్ |
 రాగద్వేషసమాకీర్ణం తృష్ణాదుర్గమతస్కరమ్ || ౨,౩.౧౦౧||
 లోభజాలపరిచ్ఛిన్నం మోహవస్త్రేణ వేష్టితమ్ |

సుబద్ధం మాయయా చైతల్లోభేనాధిష్ఠితం పురమ్ || ౨,౩.౧౦౨||

ఏతద్గుణసమాకీర్ణం శరీరం సర్వదేహినామ్ |

ఆత్మానం యే న జానన్తి తే నరాః పశవః స్మృతాః || ౨,౩.౧౦౩||

ఏవమేవ సమాఖ్యాతం శరీరం తే చతుర్విధమ్ |

చతురశీతిలక్షాణి నిర్మితా యోనయః పురా || ౨,౩.౧౦౪||

ఉద్భిజ్జాః స్వేదజాశ్చైవ అణ్ణజాశ్చ జరాయుజాః |

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం నిరయస్య ప్రపంచాతః || ౨,౩.౧౦౫||

అథయామి క్రమప్రాప్తం ప్రస్తు వా వర్తతే స్పృహా || ౨,౩.౧౦౬||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ధర్మకాణ్డే ద్వితీయాంశే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే నరకతత్ప్రవేశనిర్గమనాదివర్ణనం నామ తృతీయోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

జ్ఞానతోఽజ్ఞానతో వాపియన్నరైః కలుషం కృతమ్ |

తస్య పాపస్య శుద్ధ్యర్థం విధేయా నిష్కృతిర్నరైః || ౨,౪.౧||

భస్మాదిస్నానదశకమాదౌ కుర్యాద్విచక్షణః |

యథాశక్తి షడబ్దాదిప్రత్యామ్నాయాచ్ఛరేదపి || ౨,౪.౨||

తదర్థం వా తదర్థం వా తదర్థార్థమథాపి వా |

యథాశక్త్యా తతః కుర్యాద్దశ దానాని వై శ్శృణు || ౨,౪.౩||

గోభూతిలహిరణ్యాజ్యవాసోధన్యగుడాస్తథా |

రజతం లవణం వైవ దానాని దశ వై విదుః || ౨,౪.౪||

ప్రాయశ్చిత్తే త్వాగతా యే తేభ్యో దద్యాన్నరో దశ |

తతో యమద్వారపథే పూయశోణితసంకులే || ౨,౪.౫||

నదీం వైతరణీం తర్తుం దద్యాద్వైతరణీం చ గామ్ |

కృష్ణస్త్రి సకృష్ణాక్షీ సా వై వైతరణీ స్మృతా || ౨,౪.౬||

తిలా లోహం హిరణ్యం చ కర్పాసం లవణం తథా |

సప్తధాన్యం క్షీతిర్గావ ఏకైకం పావనం స్మృతమ్ || ౨,౪.౭||

ఏతాన్యష్టౌ మహాదానాన్మృతమాయ ద్విజాతయే |

ఆతురేణ తు దేయాని పదరూపాణి మే శృణు ॥ ౨,౪.౮॥

ఛత్రో పానహవస్త్రాణి ముద్రికా చ కమణ్డలుః ।

ఆసనం భాజనం పదం చాష్టవిధం స్మృతమ్ ॥ ౨,౪.౯॥

తిలాపాత్రం సర్పిః పాత్రం శయ్యా సోపస్కరా తథా ।

ఏతత్సర్వం ప్రదాతవ్యం యదిష్టం చాత్మనోఽపి తత్ ॥ ౨,౪.౧౦॥

అశ్వో రథశ్చ మహీషీ వ్యజ్ఞానం వస్త్రమేవ చ ।

బ్రాహ్మణేభ్యః ప్రదాతవ్యం బ్రహ్మపూర్వమపి స్వయమ్ ॥ ౨,౪.౧౧॥

దానా న్యన్యాన్యపి ఖగ తర్పయేత్స్వియశక్తితః ।

ప్రాయాశ్చిత్తం కృతం యేన దశ దానాన్యపి క్షితౌ ॥ ౨,౪.౧౨॥

దానం గోర్దైతరణ్యాశ్చ దానాన్యష్టౌ తథాపి వా ।

తిలపాత్రం సర్పిః పాత్రం శయ్యాదానం తథైవ చ ॥ ౨,౪.౧౩॥

పదదానం చ విధివన్నాసౌ నిరయగర్భగః ।

స్వాతస్త్వేణాపి లవణదానమిచ్ఛన్తి సూరయః ॥ ౨,౪.౧౪॥

విష్ణుదేహాసముత్పన్నో యతోఽయం లవణో రసః ।

ఆతురస్య యదా ప్రాణా న యాన్తి వసుధాతలే ॥ ౨,౪.౧౫॥

లవణం చ తదా దేయం ద్వారస్యోద్వాటనం దివః ।

యానికాని చ దానాని స్వయం దత్తాని మానవైః ॥ ౨,౪.౧౬॥

తానితాని చ సర్వాణి ఉపతిష్ఠన్తి చాగ్రతః ।

ప్రాయశ్చిత్తం కృతం యేన సాంఘం ఖగ స వై పుమాన్ ॥ ౨,౪.౧౭॥

పాపాని భస్మసాత్కృత్వా స్వర్గలోకే మహీయతే ।

అమృతం తు గవాం క్షీరం యతః పతగసత్తమ్ ॥ ౨,౪.౧౮॥

తస్మాద్దదాతి యో ధేనుమమృతత్వం స గచ్ఛతి ।

దానాన్యష్టౌ తు దత్త్వా వై గన్ధర్వనిలయే వసేత్ ॥ ౨,౪.౧౯॥

ఆలయస్తత్ర రాద్రే హి దహ్యతే యేన మానవః ।

ఛత్రదానేన సుచ్ఛాయా జాయతే పథి తుష్టిదా ॥ ౨,౪.౨౦॥

అసిపత్రవనం ధారమతిక్రామతి వై సుఖమ్ ।

అశ్వా రూఢశ్చ వ్రజతి దదతే యద్యుపానహౌ ॥ ౨,౪.౨౧॥

భోజనాసనదానేన సుఖం మార్గే భునక్తి వై ।
 ప్రదేశే నిర్జలే దాతా సుఖీ స్వాద్వై కమణ్ణలోః ॥ ౨,౪.౨౨॥
 యమదూతా మహారౌద్రాః కరాలాః కృష్ణపిఙ్గలాః ।
 న పీడయన్తి దాక్షిణ్యాద్వస్త్రాభరణదానతః ॥ ౨,౪.౨౩॥
 తిలపాత్రం తు విప్రాయ దత్తం పత్రరథ ధ్రువమ్ ।
 నాశయేత్త్రివిధం షాపం వాఙ్మనః కాయసమ్భవమ్ ॥ ౨,౪.౨౪॥
 ఘృతపాత్రప్రదానే రుద్రలోకే వసేన్నరః ।
 సర్వోపస్కరసంయుక్తాం శయాం దత్వా ద్విజాతయే ॥ ౨,౪.౨౫॥
 నానాస్పరోభిరాకీర్ణం విమానమధిరోహతి ।
 షష్టివర్షసహస్రాణి క్రీడిత్వా శక్రమన్దిరే ॥ ౨,౪.౨౬॥
 ఇన్ద్రలోకాత్పరిభ్రష్ట ఇహ లోకే నృపో భవేత్ ।
 సర్వోపస్కరణోపేతం యువానం దోషవరితమ్ ॥ ౨,౪.౨౭॥
 యోఽశ్వం దదాతి విప్రాయ స్వర్గలోకే చ తిష్ఠతి ।
 యావన్తి రోమాణి హయే భవన్తి హి ఖగేశ్వర ॥ ౨,౪.౨౮॥
 తావతో రాజితాన్లోకానాప్పువన్తి హి పుష్కలాన్ ।
 చతుర్భిస్తురగైర్యుక్తం సర్వోపకరణైర్యుతమ్ ॥ ౨,౪.౨౯॥
 రథం ద్విజాతయే దత్వా రాజసూయఫలం లభ్యే ॥ ౨,౪.౩౦॥
 దుగ్ధాధికాం చ మహిషీం నవమేఘవర్ణాం సన్తుష్టతర్ణకవలీం జఘనాభిరామామ్ ।
 దత్వా సువర్ణతిలకాం ద్విజపుఙ్గవాయ లోకోదయం స జయతీతి కిమత్ర చిత్రమ్ ॥
 ౨,౪.౩౧॥
 తాలవృక్షస్య దానేన వాయునా వీజ్యతే పథి ।
 కాన్తియుక్కుభగః శ్రీమాన్భవత్యమ్భరదానతః ॥ ౨,౪.౩౨॥
 రసాన్నోపస్కరయుతం గృహం విప్రాయ యోఽర్పయేత్ ।
 న హీయతే తస్య వంశః స్వర్గం ప్రాప్నోత్యనుత్తమమ్ ॥ ౨,౪.౩౩॥
 భవత్యత్ర ఖగశ్రేష్ఠ ఫలగౌఖలాఘవమ్ ।
 శ్రద్ధాశ్రద్ధావిభేదేన దానగౌరవలాఘవాత్ ॥ ౨,౪.౩౪॥
 తతో యేనామ్బుదానాని కృతాన్యత్ర రసాస్తథా ।
 తదా ఖగ తథాహ్లాదమాపది ప్రతిపద్యతే ॥ ౨,౪.౩౫॥

అన్నాని యేన దత్తాని శ్రద్ధాపూతేన చేతసా ।
 సోఽపి తృప్తిమవాప్నోతి వినాప్యన్నేన వై తదా ॥ ౨,౪.౩౬॥
 ఆసన్నే మరణో కుర్యాత్సంన్యాసం చేద్విధానతః ।
 ఆవర్తేత పునర్నాసా బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ॥ ౨,౪.౩౭॥
 ఆసన్నమరణో మత్యశ్చేత్తీర్థం ప్రతినయితే ।
 తీర్థప్రాప్తౌ భవేన్ముక్తిర్మియతే యది మార్గగః ।
 పదేపదే క్రతుసమం భవేత్తస్య న సంశయః ॥ ౨,౪.౩౮॥
 గృహ్ణీయాచ్చేదనశనం వ్రతం విధివదాగతే ।
 మృత్యో న సోఽపి సంసారే భూయః పర్యటతి ద్విజ ॥ ౨,౪.౩౯॥
 కిం దానమితి తుర్యస్య ప్రశ్నస్యోత్తరమీరితమ్ ।
 దాహమృత్యోరస్తరే కిమితిప్రశ్నోత్తరం శ్శుణు ॥ ౨,౪.౪౦॥
 గతప్రాణం తతో జ్ఞాత్వా స్నాత్వా పుత్రాదిరాశు తమ్ ।
 శవం జలేన శుద్ధేన జ్వాలయేదవిచారయన్ ॥ ౨,౪.౪౧॥
 పరిధాప్యహతే వస్త్రే చన్దనైః ప్రోక్షయేత్తనుమ్ ।
 తతో మృతస్య స్థానే వై ఏకోద్దిష్టం సమాచరేత్ ॥ ౨,౪.౪౨॥
 ప్రయోగపూర్వం దాహస్య యోగ్యతాదిర్యథా భవేత్ ।
 ఆంసనం ప్రాక్షణ చ స్యాన్న స్యాదేతచ్ఛుష్టయమ్ ॥ ౨,౪.౪౩॥
 ఆవాహనార్చనం చైవ పాస్త్రాలమ్భావగాహనే ।
 భవేద్దానాన్నసంక్కుల్పః పిణ్డదానం సదా భవేత్ ॥ ౨,౪.౪౪॥
 పదార్థపఞ్చకం న స్యార్ధేఖా ప్రత్యవనేజనమ్ ।
 దద్యాదక్షయ్యముదకం న స్యాదేతత్త్రయం పునః ॥ ౨,౪.౪౫॥
 స్వధావాచనమాశీశ్చ తిలకం చ ఖగోత్తమ ।
 ఘటం దద్యాత్సమాషాన్నం దద్యాల్లోహస్య దక్షిణామ్ ॥ ౨,౪.౪౬॥
 పిణ్డస్య చాలనం ప్రోక్తం వైవ ప్రోక్తమిదం త్రికమ్ ।
 ప్రచ్ఛాదనవిసర్గౌ చ స్వస్తివాచనకం తథా ॥ ౨,౪.౪౭॥
 ఏషు షట్సు విధిః ప్రోక్తః శ్రాద్ధేషు మలినేషు తే ।
 షడేవ మరణస్థానే ద్వారి చాత్వరికే తథా ॥ ౨,౪.౪౮॥

విశ్రామే కాష్ఠచయనే తథా సञ్చయనే ఖగ |
 మృత్తిస్థానే శవో నామ భూమిస్తుష్యతి దేవతా || ౨,౪.౪౯ ||
 పాణో ద్వారి భవేత్తేన ప్రీతా స్యాద్వాస్తుదేవతా |
 చత్వరే ఖేవరస్తేన తుష్యేదభృతాదిదేవతా || ౨,౪.౫౦ ||
 విశ్రామే భూతసంజ్ఞోఽయం తుష్టస్తేన దిశో దశ |
 చితాయాం సాధక ఇతి సञ్చితౌ ప్రేత ఉచ్యతే || ౨,౪.౫౧ ||
 తిలదర్భఘృతేధాంసి గృహీత్వా తు సుతాదయః |
 గాథాం యమస్య సూక్తం వాప్యధీయానా వ్రజన్తి హి || ౨,౪.౫౨ ||
 అహరహరీయమానో గామశ్వం పురుషం వృషమ్ |
 వైవస్వతో న తృప్యేత సురయా త్వివ దుర్మతిః || ౨,౪.౫౩ ||
 ఇమాం గాథమపేతేతి సూక్తం వా పథి సమృతేత్ |
 దక్షిణస్యాం దిశ్యరణ్యం వ్రజేయుః సర్వబాన్ధవాః || ౨,౪.౫౪ ||
 పథి శ్రాద్ధద్వయం కుర్యాత్పూర్వోక్తవిధినా ఖగ |
 తతః శనైర్భూతలే వై దక్షిణాశిరసం శవమ్ || ౨,౪.౫౫ ||
 స్థాపయిత్వా చితాభూమౌ పూర్వోక్తం శ్రాద్ధమాచరేత్ |
 తృణకాష్ఠతిలాజ్వాది స్వయం నిన్యుః సుతాదయః || ౨,౪.౫౬ ||
 శూద్రాసీతైః కృతం కర్మ సర్వం భవతి నిష్ఫలమ్ |
 ప్రాచీనావీతినా భావ్యం దక్షిణాభిముకేన చ || ౨,౪.౫౭ ||
 వేదీ తత్ర ప్రకర్తవ్యా యథాశాస్త్రమథాణ్ణజ |
 ప్రతేవస్త్రం ద్విధా కృత్వార్ధేన తం ఛాదయేత్తతః || ౨,౪.౫౮ ||
 అర్ధం శ్మశానవాసార్ధం భూమావేవ వినిః క్షిపేత్ |
 తతః పూర్వోక్తవిధినా పిణ్ణం ప్రేతకరే న్యనేత్ || ౨,౪.౫౯ ||
 ఆజ్యేనాభ్యణ్ణానం కార్యం సర్వాజ్యేషు శవస్య చ |
 దాహమృత్యోరన్తరాలే విధిః పిణ్ణస్య తం శ్చృణు || ౨,౪.౬౦ ||
 పూర్వోక్తైః పఞ్చభిః పిణ్ణైః శవస్యాహుతియోగ్యతా |
 అన్యథా చోపఘాతాచ్చ రాక్షసాద్యా భవన్తి హి || ౨,౪.౬౧ ||

సమృజ్య చోపలిప్యాథ ఉల్లిఖ్యోద్ధృత్య వేదికామ్ |
 అభ్యుక్ష్యోపసమాధాయ వహ్నిం తత్ర విధానతః || ౨,౪.౬౨||
 పుష్పాక్షతైశ్చ సమూజ్య దేవం క్రవ్యాదసంజ్ఞకమ్ |
 శ్రౌతేన తు విధానేన హ్యోహితాగ్నిం దహేద్వధః || ౨,౪.౬౩||
 చణ్డాలాగ్నిం చితాగ్నిం చ పతితాగ్నిం పరిత్యజేత్ |
 త్వం భూతకృజ్జగద్యోనిస్త్వం లోకపరిపాలకః || ౨,౪.౬౪||
 ఉపసంహర తస్మాత్త్వమేనం స్వర్గం నయామృతమ్ |
 ఇతి క్రవ్యాదమభ్యర్చ్య శరీరాహుతిమాచరేత్ || ౨,౪.౬౫||
 అర్ధదగ్ధే తథా దేహే దద్యాదాజ్యోహుతిం తతః |
 అస్మాత్త్వమధిజాతోఽసి త్వదయం జాయతాం పునః || ౨,౪.౬౬||
 ఆసౌ స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహేత్యుక్త్వా తు నామతః |
 ఏవమాజ్యోహుతిం దత్త్వా తిలమిశ్రాం సమన్త్రకమ్ || ౨,౪.౬౭||
 రోదితవ్యం తతో గాఢమేవం తస్య సుఖం భవేత్ |
 దాహస్యానస్తరం తత్ర కృత్వా సచ్చాయనిక్రియామ్ || ౨,౪.౬౮||
 ప్రేతపిణ్డం ప్రదద్యాచ్చ దాహార్తిశమనం ఖగ |
 తతః ప్రదక్షిణం కృత్వా చితాప్రస్థానవీక్షకాః || ౨,౪.౬౯||
 కనిష్ఠపూర్వాః స్నానార్థం గచ్ఛేయుః సూక్తజాపకాః |
 తతో జాలసమీపే తు గత్వా ప్రక్షాల్య చాంశుకమ్ || ౨,౪.౭౦||
 పరిధాయ పునస్తచ్చ బ్రుయుస్తం పురుషం ప్రతి |
 ఉదకం తు కరిష్యామః సచైలం పురుషాస్తతః || ౨,౪.౭౧||
 కురుధ్యమిత్యేవ వదేచ్ఛతవర్షావరే మృతే |
 పుత్రాద్యా వృద్ధపూర్వాస్తే ఏకవస్త్రాః శిఖాం వినా || ౨,౪.౭౨||
 ప్రాచీనావీతినః సర్వే విశేయుర్మౌనినో జలమ్ |
 అపనః శోశుచదఘమనేన పితృదిజ్ముఖాః || ౨,౪.౭౩||
 జలావఘట్టనం చవ న కుర్యుః స్నానకారకాః |
 తతస్తటే సమాగత్య శిఖాం బద్ధ్వా ఋజున్కుశాన్ || ౨,౪.౭౪||
 దక్షిణాగ్రహస్తయోస్తు కృత్వాథ సతిలం జలమ్ |

ఆదాయాజ్ఞాలినా యామ్యాం దుఃఖీ పైతృకతీర్థతః ॥ ౨,౪.౭౫॥

ఏకవారం త్రివారం వా దశవారమథాపి వా ।

భూమావశ్మని వా సర్వే ఊపేయుర్వాగ్యతాః ఖగ ॥ ౨,౪.౭౬॥

తృప్యన్తు తృప్యతాం వాపి తర్పయామ్యుపతిష్ఠతామ్ ।

ప్రేతైతదముకగోత్రేత్సుక్షేప్షేవం సముచ్ఛరేత్ ॥ ౨,౪.౭౭॥

జలాజ్ఞాలౌ కృతే పశ్చాద్విధేయం దన్తధావనమ్ ।

త్యజన్తి గోత్రిణః సర్వే దినాని నవ కాశ్యప ॥ ౨,౪.౭౮॥

తత ఉత్తిరోదకాద్వై వస్త్రాణి పరిధాయ చ ।

స్నానవస్త్రం సకృత్పిడ్య విశేయుః శుచిభూతలే ॥ ౨,౪.౭౯॥

అశ్రుపాతం న కుర్వీత దత్త్వా దాహజలాజ్ఞాలిమ్ ।

శ్లేష్మాశ్రు బాన్ధవైర్ముక్తం ప్రేతో భుక్త్యై యతోఽవశః ॥ ౨,౪.౮౦॥

అతో న రోదితవ్యం హి క్రియాః కార్యాః స్వశక్తితః ।

తతస్తేహాపవిష్టేషు పురాణజ్ఞః సుకృత్స్వకః ॥ ౨,౪.౮౧॥

శోకాపనోదం కుర్వీత సంసారానిత్యతాం బ్రువన్ ।

మానుష్యే కదలీస్తన్భే అసారే సారమార్గణమ్ ॥ ౨,౪.౮౨॥

కరోతి యః స సమూఢో జలబుద్వద్ద్రసన్నిభే ।

పఞ్చాధా సంభృతః కాయో యది పఞ్చత్వమాగతః ॥ ౨,౪.౮౩॥

కర్మభిః స్వశరీరోత్తైస్తత్ర కా పరిదేవనా ।

గన్త్రి వసుమతీ నాశముదధిరైవతాని చ ॥ ౨,౪.౮౪॥

ఫేనప్రఖ్యః కథం నాశం మర్త్యలోకో న యాస్యతి ।

ఏవం సంశ్రావయేత్తత్ర మృదుశాద్వలసంస్థితాన్ ॥ ౨,౪.౮౫॥

తేఽయి సంశ్రుత్య గచ్ఛేయుర్గృహం బాలపురః సరాః ।

విదశ్యర్పిబపత్రాణి నియతా ద్వారి వేశ్మనః ॥ ౨,౪.౮౬॥

ఆచమ్య వహ్నిసలిలం గోమయం గౌరసర్షపాన్ ।

దూర్వాప్రవాలం వృషభమన్యదప్యథ మఙ్గలమ్ ॥ ౨,౪.౮౭॥

ప్రవిశేయుః సమాలభ్య కృత్వాశ్మని పదం శనైః ।

శ్రౌతేన తు విధానేన ఆహితాగ్నిం దేహద్వధః ॥ ౨,౪.౮౮॥

ఊనద్వివర్షం నిఖనేన్న కుర్యాదుదకం తతః |
 యోషిత్పతివ్రతా యా స్యాద్భర్తారం యానుగచ్ఛతి || ౨,౪.౮౯ ||
 ప్రయోగ పూర్వం భర్తారం నమస్కృత్యారుహేచ్ఛితిమ్ |
 చితిభ్రష్టా తు యా మోహాత్సా ప్రాజాపత్యమాచరేత్ || ౨,౪.౯౦ ||
 తిస్రః కోట్యోర్ధకోటీ య యాని లోమాని మానుషే |
 తావత్కాలం వసేత్స్వర్గే భర్తారం యానుగచ్ఛతి || ౨,౪.౯౧ ||
 వ్యాలగ్రాహీ యథా వ్యాలం బిలాదుద్ధరతే బలాత్ |
 తద్వదుద్ధృత్య సా నారీ తేనైవ సహ మోదతే || ౨,౪.౯౨ ||
 తత్ర సా భర్తృపరమా స్తూయమానాపురోగణైః |
 క్రీడతే పతినా సార్థం యావదిన్ద్రాశ్చతుర్దశ || ౨,౪.౯౩ ||
 బ్రహ్మఘ్నా వా కృఘ్నా వా మిత్రిఘ్నా వా భవేత్పతిః |
 పునాత్యవిధవా నారీ తమాదాయ మృతా తు యా || ౨,౪.౯౪ ||
 మృతే భర్తరి యా నారీ సమారోహేద్ధుతాశనమ్ |
 సారన్ధతీసమాచారా స్వర్గలోకే మహీయతే || ౨,౪.౯౫ ||
 యావచ్ఛాగ్నౌ మృతే పత్యై స్త్రీ నాత్మానం ప్రదాహయేత్ |
 తావన్న ముచ్యతే సా హి స్త్రీశరీరాత్కథంజ్ఞాన || ౨,౪.౯౬ ||
 మాతృకం పైతృకం వైవ యత్ర వైవ ప్రదీయతే |
 కులత్రయం పునాత్యేషా భర్తారం యానుగచ్ఛతి || ౨,౪.౯౭ ||
 ఆర్తారే ముదితే హృష్టా ప్రోషితే మలినా కృశా |
 మృతే మ్రియేత యా పత్యై సా స్త్రీజ్ఞేయా పతివ్రతా || ౨,౪.౯౮ ||
 పృథక్పితాం సమారుహ్య న ప్రియా గస్తుమర్షతి |
 క్షత్రియాద్యః సవర్ణాశ్చ ఆరోహేయురపిహ తాః || ౨,౪.౯౯ ||
 చాణ్డాలీమవధిం కృత్వా బ్రాహ్మణీతః సమో విధిః |
 అగర్భిణీనాం సర్వాసామబాలతాక్మే(కా)నామపి || ౨,౪.౧౦౦ ||
 దహనస్య విధిః ప్రోక్షః సామాన్యేన మయా ఖగ |
 విశేషమపి తస్యాస్య కఞ్చిత్కిం శ్రోతుమిచ్ఛతి || ౨,౪.౧౦౧ ||
 గరుడ ఉవాచ |

ప్రోషితే తు మృతే స్వామిన్యస్థ్వి నాశముపేయుషి ।

కథం దాహః ప్రకర్తవ్యస్తన్మే వద జగత్పతే ॥ ౨,౪.౧౦౨॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

ఆస్థీని చేన్న లభ్యన్తే ప్రోషితస్య నరస్య చ ।

తేషాం హి గతిస్థానం విధానం కథయామ్యహమ్ ॥ ౨,౪.౧౦౩॥

శృణు తార్క్య పరం గోప్యం పత్యుర్దుర్మరణేషు యత్ ।

లజ్జనైర్యే మృతా జీవాం దంష్ట్రీభిశ్చాభిఘాతితాః ॥ ౨,౪.౧౦౪॥

కణ్ఠగ్రహే విలగ్నానాం క్షీణానాం తుణ్ణఘాతినామ్ ।

విషాగ్నివృషవిప్రేభ్యో విఘాచ్యా చాత్మఘాతకాః ॥ ౨,౪.౧౦౫॥

పతనోద్భవనజలైర్మృతానాం శృణు సంస్థితమ్ ।

సర్పవ్యాఘ్రైః శృంగ్గిభిశ్చ ఉపసర్గోపలోదకైః ॥ ౨,౪.౧౦౬॥

బ్రాహ్మణైః శ్వాపదైశ్చైవ పతనైర్వృక్షవైద్యుతైః ।

నఖైర్లోహైర్గిరేః పాతైర్భిత్తిపాతైర్భృగోస్తథా ॥ ౨,౪.౧౦౭॥

కట్యాయామస్తరిక్షే చ చౌరచాణ్డాలతస్తథా ।

ఉదక్యాశునకీశూద్రరజకాదివిభూషితాః ॥ ౨,౪.౧౦౮॥

ఊర్ధ్వోవభిష్టాధరోచ్ఛిష్టోభయోచ్ఛిష్టాస్తు యే మృతాః ।

శస్త్రఘాతైర్మృతా యే చాస్యశ్వస్పృష్టాస్తథైవ చ ॥ ౨,౪.౧౦౯॥

తత్తు దుర్మరణం జ్ఞేయం యచ్చ జాతం విధైం వినా ।

తేన పాపేన నరకానుభవైస్వ ప్రేతత్వభాగినః ॥ ౨,౪.౧౧౦॥

న తేషాం కారయేద్దాహం సూతకం నోదకక్రియామ్ ।

న విధానం మృతాద్యం న కుర్యా దౌర్ధ్వదైహికమ్ ॥ ౨,౪.౧౧౧॥

న పిణ్డదానం కర్తవ్యం ప్రమాదాచ్ఛేత్కరోతి హి ।

నోపతిష్ఠతి తత్సర్వమస్తరిక్షే వినశ్యతి ॥ ౨,౪.౧౧౨॥

అతస్తస్య సుతైః పౌత్రైః నపిణ్డైః శుభమిచ్ఛుభిః ।

నారాయణబలిః కార్యో లోకగర్వాభియా ఖగ ॥ ౨,౪.౧౧౩॥

తథా తేషాం భవేచ్ఛాచం నాన్యథేత్యబ్రవీద్యమః ।

కృతే నారాయణబలావౌర్ధ్వదేహికయోగ్యతా ॥ ౨,౪.౧౧౪॥

తస్య సుధీకరం కర్మ తద్భవేన్న తదన్యథా ।
 నారాయణబలిం సమ్యక్థే సర్వం ప్రకృయేత్ ॥ ౨,౪.౧౦౫॥
 కృష్ణాగ్రే కారయేద్విప్రైర్యేన పూతో భవేన్నరః ।
 పూర్వస్తు తర్పణం కార్యం విప్రైః పౌరాణవైదికైః ॥ ౨,౪.౧౦౬॥
 సర్వాషధ్యక్షతైర్మిశ్రైర్విష్ణుముద్దిశ్య తర్పయేత్ ।
 కార్యం పురుషసూక్తేన మన్తైర్వా వైష్ణవైరపి ॥ ౨,౪.౧౦౭॥
 దక్షిణాభిముఖో భూత్వా ప్రేతం విష్ణుమితి స్మరన్ ।
 అనాదినిధనో దేవః శఙ్ఖచక్రగదాధరః ॥ ౨,౪.౧౦౮॥
 అక్షయః పుణ్డరీకాక్షః ప్రేతమోక్షప్రదో భవ ।
 తర్పణస్యావసానే స్యాద్విత్తరాగో విమత్సరః ॥ ౨,౪.౧౦౯॥
 జితేన్ద్రియమనా భూత్వా శుచిష్మాన్దర్మతత్పరః ।
 భక్త్యా తత్ర ప్రకురీత శ్రాధాన్యేకాదశైవ తు ॥ ౨,౪.౧౧౦॥
 సర్వకర్మవిధానే ఏకైకాగ్రే సమాహితః ।
 తోయప్రీహియవాన్దద్యాద్ధోధూమాంశ్చ ప్రియజ్ఞవః ॥ ౨,౪.౧౧౧॥
 హవిష్యాన్నం శుభం ముద్రాం ఛత్రోష్ఠీషే చ దాపయేత్ ।
 దాపయేత్సర్వసంస్యాని క్షీరం క్షౌద్రసమాన్వితమ్ ॥ ౨,౪.౧౧౨॥
 వస్త్రోపానహసంయుక్తం దద్యాదష్టవిధం పదమ్ ।
 ద్వయేత్సర్వపాపేభ్యో స కుర్యాత్పక్షివచ్ఛానమ్ ॥ ౨,౪.౧౧౩॥
 భూమౌ స్థితేషు పిణ్డేషు గన్ధపుష్పాక్షతాన్వితమ్ ।
 దాతవ్యం సర్వంవిప్రేభ్యో వేదశాస్త్రవిధానతః ॥ ౨,౪.౧౧౪॥
 శఙ్ఖే ఖడ్గేఽథ వా తామ్రే తర్పణఞ్చ పృథక్పృథక్ ।
 ధ్యానధారణసంయుక్తో జానుభ్యామవసీం గతః ॥ ౨,౪.౧౧౫॥
 ఋచా వై దాపయేదర్షమర్హోద్దిష్టం పృథక్పృథక్ ।
 బ్రహ్మో విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ యమః ప్రేతశ్చ పంచమః ॥ ౨,౪.౧౧౬॥
 పృథక్కుమ్భే తతః స్థాప్యాః పంచరత్నసమన్వితాః ।
 వస్త్రయజ్ఞోపవీతాని పృథక్పృథాః పదాని చ ॥ ౨,౪.౧౧౭॥
 పంచ శ్రాధాని కురీత దేవతానాం యథావిధి ।

జలధారాం తతః కుర్యాత్పిణ్డేపిణ్డే పృథక్పృథక్ ॥ ౨,౪.౧౨౮॥

శణ్డే వా తామ్రపాత్రే వా అలాభే మృన్మయే పి వా ।

తిలోదకం సమాదాయ సర్వోషధిమసన్వితమ్ ॥ ౨,౪.౧౨౯॥

తామ్రపాత్రం తిలైః పూర్ణం సహిరణ్యం సదక్షిణమ్ ।

దద్యాద్బ్రాహ్మణముఖ్యాయ పదదానం తథైచ ॥ ౨,౪.౧౩౦॥

యమోద్ధేశేతిలాంత్లాహం తతో దద్యాచ్చ దక్షిణామ్ ।

ఏవం ఏష్టబలిం దత్త్వా యథాశక్త్యా విధానతః ॥ ౨,౪.౧౩౧॥

సముద్ధరతి తక్షిప్తం నాత్ర కార్యా విచారణ నాగదంశాన్మృతో

యస్తు విశేషస్తస్తు మే శ్శృణు ॥ ౨,౪.౧౩౨॥

సువర్ణభారనిష్పన్నం నాగం కృత్వా తథైవ గామ్ ।

విప్రాయ దత్త్వా విధివత్పితృరాన్మణ్యమాప్పుయాత్ ॥ ౨,౪.౧౩౩॥

ఏవం సర్పబలిం దత్త్వా సర్పదోషాద్విముచ్యతే ।

పశ్చాత్పుత్తలకం కార్యం సర్వోషధిసమన్వితమ్ ॥ ౨,౪.౧౩౪॥

పలాశస్య చ వృన్తానాం విభాగం శ్శృణు కాశ్యప ।

కృష్ణాజినం సమాస్తీర్య కుశైశ్చ పురుషాకృతిమ్ ॥ ౨,౪.౧౩౫॥

శతత్రయేణ షష్ట్యా చ వృన్తైః ప్రోక్తోఽస్థినఞ్చయః ।

విన్యస్య తాని వృన్తాని అక్లోషేషు పృథక్పృథక్ ॥ ౨,౪.౧౩౬॥

చత్వారింశచ్ఛిరోభాగే గ్రీవాయాం దశ విన్యసేత్ ।

వింశత్యురః స్థలే దద్యాద్వింశతిజ్జాతరే తథా ॥ ౨,౪.౧౩౭॥

బాహుద్వయే శతం దద్యాత్కటిదేశే చ వింశతిమ్ ।

ఊరుద్వయే శతఞ్చాపి త్రింశజ్జఙ్గాద్వయే న్యసేత్ ॥ ౨,౪.౧౩౮॥

దద్యాచ్చతుష్టయం శిశ్నే షడ్దద్యాద్వృషాణద్వయే ।

దశ పాదాఙ్గలీభాగే ఏవమస్థీని విన్యసేత్ ॥ ౨,౪.౧౩౯॥

నారీకేలం శిరః స్థానేం తుమ్భం దద్యాచ్చ తాలుకే ।

పఞ్చరత్నం ముఖే దద్యాజ్జహ్వాయాం కదలీఫలమ్ ॥ ౨,౪.౧౪౦॥

అన్తేషు నాలికం తద్యాద్వాలుకాఙ్గాణే ఏవ చ ।

వసాయాం మృత్తికాం దద్యాద్ధరితాలమనః శిలాః ॥ ౨,౪.౧౪౧॥

పారదం రేతసః స్థానే పురీషే పితృలం తథా ।

మనః శిలా తథా గాత్రే తిలపక్వస్తు సస్తిషు ॥ ౨,౪.౧౪౨॥

యవపిష్ఠం యథా మాంసే మధు శోణితమేవ చ ।

కేశేషు చ జటాజుటం త్వచాయాఞ్చ మృగత్వచమ్ ॥ ౨,౪.౧౪౩॥

కర్ణయోస్తాలపత్రాఞ్చ స్తనయోశ్చైవ గుఞ్జికాః ।

నాసాయాం శతపత్రాఞ్చ కమలం నాభిమణ్డలే ॥ ౨,౪.౧౪౪॥

వృంతాకం వృషణద్వంద్వే లిఙ్గే స్యాద్ధృఙ్జానం శుభమ్ ।

ఘృతం నాభ్యాం ప్రదేయం స్యాత్కృ పీనే చ త్రపుస్పృతమ్ ॥ ౨,౪.౧౪౫॥

మౌక్తికం స్తనయోర్మూర్ధ్ని కుఙ్కుమేవ విలేపనమ్ ।

కర్పూరాగురుధూపైశ్చ శుభైర్మాత్రైః సుగస్తిభిః ॥ ౨,౪.౧౪౬॥

పరిధానం పట్టసూత్రంహృదయే చైవ విన్యసేత్ ।

ఋద్ధివృద్ధీ భుజౌ ద్వౌ చ చక్షుర్భాఞ్చ కపర్దకమ్ ॥ ౨,౪.౧౪౭॥

దస్త్రేషు దాడిమీబీజాన్యఙ్గలీషు చ చమృకమ్ ।

స్థిన్ధూరం నేత్రకోణే చ తామ్బూలాద్యుపహారకమ్ ॥ ౨,౪.౧౪౮॥

సర్వాషదియుతం ప్రేతం కృత్వా పూజాం యథోదితామ్ ।

సాగ్నికే చాపి విధినా యజ్ఞపాత్రం న్యస్యేత్కృమాత్ ॥ ౨,౪.౧౪౯॥

స్త్రియః పునస్తు మ శిర ఇమం మే వరుణేన చ ।

ప్రేతస్య పావనం కృత్వా శాలగ్రామశిలోదకైః ॥ ౨,౪.౧౫౦॥

విష్ణుముద్ధిశ్య దాతవ్యా సుశీలా గౌః పయస్వినీ ।

తిలా లౌహం హిరణ్యఞ్చ కర్పాసం లవణం తథా ॥ ౨,౪.౧౫౧॥

సప్తధాన్యం క్షితిర్గావ ఏకైకం పావనం స్మృతమ్ ।

తిలపాత్రం తతో దద్యాత్పదదానం తథైవ చ ॥ ౨,౪.౧౫౨॥

కర్తవ్యం వైష్ణవం శ్రాద్ధం ప్రేతముక్త్యర్థమాత్మనః ।

ప్రేతమోక్షం తతః కుర్యాద్ధృది విష్ణుం ప్రకల్ప్యచ ॥ ౨,౪.౧౫౩॥

ఏవం పుత్రలకం కృత్వా దాహయేద్విధిపూర్వకమ్ ।

తమచ్ఛుద్ధయే తు సంస్కర్తా పుత్రాదిర్నిష్కృతిం చరేత్ ॥ ౨,౪.౧౫౪॥

స్త్రీస్కృచ్ఛాచ్ఛన్ద్వాదశ చ తథా పఞ్చదశాపి చ ।

ప్రాయశ్చిత్తనిమిత్తానుసారేణ విప్రవత్స్పృతః ॥ ౨,౪.౧౫౫॥

ఆశక్తై గోహరణ్యాది ప్రత్యామ్నాయం చరేదపి ।
 ఆత్మనోఽనధికారిత్యై శుద్ధిమేవం చరేద్వృన్ధః ॥ ౨,౪.౧౫౬ ॥
 ఆశుద్ధేన తు యద్దత్తముద్దిశ్యాశుద్ధిమేవ చ ।
 నోపతిష్ఠతి తత్సర్వమస్తరిక్షే వినశ్యతి ॥ ౨,౪.౧౫౭ ॥
 శుద్ధిం సమాద్య కర్తవ్యం దహనాద్యోర్ధ్వదేహికమ్ ।
 అకృత్వా నిష్కృతిం యస్తు కురుతే దహనాదికమ్ ॥ ౨,౪.౧౫౮ ॥
 మతిపూర్వమమత్యా చ క్రమాత్తనిష్కృతిం శ్శృణు ।
 కృత్వాగ్నిముదకం స్నానం స్పర్శనం వహనం కథామ్ ॥ ౨,౪.౧౫౯ ॥
 రజ్జుచ్ఛేదాశ్రుపాతఞ్చ తప్తకృచ్ఛేణ శుధ్యతి ।
 ఏషామన్యతమం ప్రేతం యో వహేత్తు దేహత వా ॥ ౨,౪.౧౬౦ ॥
 కఠోదకక్రియాం కృత్వా కృచ్ఛ సాస్తపనం చరేత్ ।
 నిమిత్తే లఘుని స్వల్పం మహన్మహతి కల్పయేత్ ॥ ౨,౪.౧౬౧ ॥
 గరుడ ఉవాచ ।
 కృచ్ఛస్య తప్తకృచ్ఛస్య తథా సాస్తపనస్య చ ।
 లక్షణం బ్రూహి మే స్వామింస్త్రయాణామపి సువ్రత ॥ ౨,౪.౧౬౨ ॥
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 త్ర్యహం ప్రాతస్త్ర్యహం సాయం త్ర్యహమద్యాదయాచితమ్ ।
 ఉపవాసస్త్ర్యహాఞ్చైవ ఏష కృచ్ఛ ఉదాహృతః ॥ ౨,౪.౧౬౩ ॥
 తప్తక్షీరఘృతామ్బూనామేకైకం ప్రత్యహం పిబేత్ ।
 ఏకరాత్రోపవాసశ్చ తప్తకృచ్ఛ ఉదాహృతః ॥ ౨,౪.౧౬౪ ॥
 గోమూత్రం గోమయం క్షీరం దధి సర్పిః కుశోదకమ్ ।
 జిగ్ధ్వా పరేఽహ్నుస్యపవసేత్కృచ్ఛం సాస్తపనఞ్చరన్ ॥ ౨,౪.౧౬౫ ॥
 మయా తేఽయం సమాఖ్యాతో దుర్మృతస్య విధిః ఖగ ।
 తదా మృతం విజానీయాద్ధీపనిర్వాణమాగతః ॥ ౨,౪.౧౬౬ ॥
 అగ్నిదాహం తతః కుర్యాత్సూతకఞ్చ దినత్రయమ్ ।
 దశాహం గర్తపిణాడఞ్చ కర్తవ్యం ప్రేతపూర్వకమ్ ॥ ౨,౪.౧౬౭ ॥
 ఏవం విధిం తతః కుర్యాత్తతః ప్రేతశ్చ ముక్తిభాక్ ।

మృతభ్రాన్త్యా ప్రతికృతేః కృతే దాహే స వై యది || ౨,౪.౧౬౮ ||
 ఆయాతి తేన కర్తవ్యం మజ్జనం ఘృకుణ్ణకే |
 జాతకర్మాదిసంస్కారాః కర్తవ్యాః పునరేవ తు || ౨,౪.౧౬౯ ||
 ఊఢామేవ స్వకాం భార్యాముద్వహేద్విధివత్పుమాన్ |
 వర్షే పఞ్చదశే పక్షిన్వాదశే వా గతే సతి || ౨,౪.౧౭౦ ||
 అజ్ఞాతస్య ప్రోషితస్య కృత్వా ప్రతికృతిం దహేత్ |
 రజస్వలాసూతికయోర్విశేషం మరణే శ్శృణు || ౨,౪.౧౭౧ ||
 సూతికాయాం మృతాయాన్తు ఏవం కుర్వన్తి యాజ్ఞికాః |
 కుమ్భే సలిలమాదాయ పఞ్చగవ్యం తథైవ చ || ౨,౪.౧౭౨ ||
 పుణ్యాభిరభిమన్త్యాపో వాచా శుద్ధిం లభేత్తతః |
 శతసూర్పదకేనాదౌ స్నాపయిత్వా యథావిధి || ౨,౪.౧౭౩ ||
 తేనైవ స్నాపయిత్వా తు దాహం కుర్యాత్స్వగేశ్వర |
 పఞ్చాభిః స్నాపయిత్వా తు గవ్యైః ప్రేతాం రజస్వలామ్ || ౨,౪.౧౭౪ ||
 వస్త్రాన్తరాకృతిం కృత్వా దాహయేద్విధిపూర్వకమ్ |
 మృతస్య పఞ్చకే దాహవిధిం వచ్చి శ్శృణుష్య మే || ౨,౪.౧౭౫ ||
 ఆదౌ కృత్వా ధనిష్ఠార్థమేతన్నక్షత్రపఞ్చకమ్ |
 రేవత్స్వంతం సదా దూష్యమశుభం సర్వదా భవేత్ || ౨,౪.౧౭౬ ||
 దాహస్తత్ర న కర్తవ్యో విషాదః సర్వజన్తుషు |
 న జలం దీయతే తేషు అశుభం సర్వదా భవేత్ || ౨,౪.౧౭౭ ||
 పఞ్చాకానన్తరం సర్వం కార్యం కర్తవ్యమన్యథా |
 పుత్రాణాం గోత్రిణాం తస్య సన్తాపోఽప్యపజాయతే || ౨,౪.౧౭౮ ||
 గృహే హానిర్భవత్యేవ ఋక్షేష్యేషు మృతస్య చ |
 అథ వా ఋక్షమద్యే చ దాహన్తు విధిపూర్వకః || ౨,౪.౧౭౯ ||
 క్రియతే మానుషాణాన్తు స వా ఆహుతిపూర్వకః |
 విప్రోర్విధిరతః కార్యో మన్తైస్తు విధిపూర్వకమ్ || ౨,౪.౧౮౦ ||
 శవస్థానసమీపే తు క్షేప్తవ్యాః పుత్రలాప్తతః |
 దర్భకృష్టాన్తు చత్వార ఋక్షమన్తాభిమన్తితాః || ౨,౪.౧౮౧ ||

తతో దాహః ప్రకర్తవ్యస్తైశ్చ పుత్రలక్తైః సహ ।
 సూతకాస్తే తదా పుత్రైః కార్యం శాస్త్రకపౌష్టికమ్ ॥ ౨,౪.౧౮౨॥
 పఞ్చకేషు మృతో యోఽసౌ న సతిం లభతే నరః ।
 తిలాన్గాఞ్చ సువర్ణఞ్చ తముద్దిశ్య ఘృతం దదేత్ ॥ ౨,౪.౧౮౩॥
 విప్రాణాం దాపయేద్దానం సర్వవిఘ్నవినాశనమ్ ।
 భోజనోపాసహౌచ్ఛత్రం హేమముద్రా చ వాససీ ॥ ౨,౪.౧౮౪॥
 దక్షిణా దీయతే విప్రే పాతకస్య ప్రమోచనః ।
 మయాతేఽయం సమాఖ్యాతో విధిః పఞ్చహరః స్థితః ।
 సంయమిన్యాం యథాయానం యథావర్షం మృతక్రీయా ॥ ౨,౪.౧౮౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ప్రేతకల్పే శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే
 దహనవిధిక్యచ్ఛులక్షణదగ్ధాగమనరజస్వలామరణవిధిపఞ్చకమరణ-
 ప్రాయశ్చిత్తనిరూపణం నామ చతుర్థోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- X

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 ఏవం దద్వా నరం ప్రేతం స్నాత్వా కృత్వా తిలోదకమ్ ।
 అగ్రతః స్త్రీజనో గచ్ఛేద్వజ్రేయః పృష్ఠతో నరాః ॥ ౨,౫.౧॥
 ప్రాశయేన్నిమృపత్రాణి రుదంతో నామపూర్వకమ్ ।
 విధాతవ్యం చాచమనం పాషాణోపరి సంస్థితే ॥ ౨,౫.౨॥
 తే ప్రవిశ్య గృహం సర్వే సుతాద్యాశ్చ సపిణ్డకాః ।
 భవేయుర్దశరాత్రం వై యత ఆశౌచకం ఖగ ॥ ౨,౫.౩॥
 క్రీతలభాశనాః సర్వే స్వపేయస్తే పృథక్పృథక్ ।
 అక్షారలవణాన్నాః స్యుర్నిమజ్జేయుశ్చ తే త్ర్యహమ్ ॥ ౨,౫.౪॥
 అమాంసభోజనాశ్చాధః శయీరన్బ్రహ్మచారిణః ।
 పరస్పరం న సంస్పృష్టా దానాధ్యయనవర్జితాః ॥ ౨,౫.౫॥
 మలినాశ్చాధోముఖాశ్చ దీనా భోగవివర్జితాః ।
 అఙ్గసంవాహనం కేశమార్జనం వర్జయన్తి తే ॥ ౨,౫.౬॥
 మృన్మయే పత్రజే వాపి భుజ్జీరన్తే చ భాజనే ।

ఉవాసస్తు తే కుర్యురేకాహమథ వా త్ర్యహమ్ || ౨,౫.౭||

గరుడ ఉవాచ |

ఆశౌచిన ఇతి ప్రోక్తమాశౌచస్య చ వై ప్రభో |

లక్షణం కిం కియత్కాలం భావ్యం వా తద్యుత్తైర్నరైః || ౨,౫.౮||

శ్శక్యకృష్ణ ఉవాచ |

అపనోద్యన్విద్దం కాలాదిభిరాశు నిషేధకృత్ |

పిణ్డాధ్యయనదానాదేః పుణ్ణతోఽతిశయో హి తత్ || ౨,౫.౯||

దశాహం శావమాశౌచం సపిణ్డేషు విధీయతే |

జననేఽవేష్యవమేవ స్యాన్నిపుణం శుద్ధిమిచ్చతామ్ || ౨,౫.౧౦||

జన్మన్యేకోదకానాన్తుత్తిరాత్రాచ్ఛుద్ధిరిష్యతే |

శావస్య శేషాచ్ఛుద్ధ్యన్తి త్ర్యహోదుదకదాయినః || ౨,౫.౧౧||

ఆదన్తజననత్సద్య ఆ చౌలాన్నైశికి స్మృతా |

త్తిరాత్రమా వ్రతాదేశాద్దశరాత్రమతః పరమ్ || ౨,౫.౧౨||

ఆశౌచం తే సమాఖ్యాతం సంక్షేపాత్ప్రకృతం బ్రువే |

జలం త్రిదివమాకాశే స్థావ్యం క్షీరఞ్చ మృన్మయే || ౨,౫.౧౩||

అత్ర స్నాహి పిబాత్రేతి మన్తేణానేన కాశ్యప |

కాష్టత్రయే గుణైర్బుద్ధే ప్రీత్యై రాత్రౌ చతుష్పథే || ౨,౫.౧౪||

ప్రథమేఽహ్ని తృతీయే వా సప్తమే నవమే తథా |

అస్థినంచయనం కార్యం దినే తద్ధోత్రజైః సహ || ౨,౫.౧౫||

తదూర్ధ్వమఙ్గసంస్పర్శః సపిణ్డానాం విధీయతే |

యోగ్యాః సర్వక్రియాణాం చ సమానసఖిలాస్తథా || ౨,౫.౧౬||

ప్రేతపిణ్డం బహిర్ద్యాద్ధర్భమాత్రవివర్ణితమ్ |

ప్రాగుదీచ్యాం చరుం కృత్వా స్నాత్వా ప్రయతమానసః || ౨,౫.౧౭||

భూమావసంస్కృతానాం చ సంస్కృతానాం కుశేషు చ |

నవభిర్దివసైః పిణ్డాన్నవ దద్యాత్సమాహితః || ౨,౫.౧౮||

దశమం పిణ్డముత్సుజ్య రాత్రిశేషే శుచిర్భవేత్ |

అసగోత్రః సగోత్రో వా యది స్త్రీ యతి వా పుమాన్ || ౨,౫.౧౯||

ప్రథమేఽహని యో దద్యాత్స దశాహం సమాపయేత్ |

శాలినా సక్తుభిర్వాపి శాకైర్వాప్యథ నిర్వపేత్ || ౨,౫.౨౦||

ప్రథమేఽహని యద్ద్యవ్యం తదేవ స్యాద్దశాహికమ్ |
యావదాశౌచమేకైకస్యాజ్జాలేర్దానముచ్యతే || ౨,౫.౨౧||

యద్వా యస్మిన్దినే దానం తస్మిన్స్తద్దినసంఖ్యయా |
దశాహేఽజ్జాలయః పక్షిన్పశ్చాశ్చదన్తిమే || ౨,౫.౨౨||

ద్వివృద్ధ్యా వా భవేత్పక్షిన్పశ్చాలీనాం శతం పునః |
యదాహి త్ర్యహమాశౌచం తదా వాజ్జాలయో దశ || ౨,౫.౨౩||

త్రయోఽజ్జాలయ ఏవం తు ప్రథమేఽహనివై తదా |
చత్వారస్తు ద్వితీయేఽహ్ని తృతీయే సుస్వయస్తథా || ౨,౫.౨౪||

శతాజ్జాలి యదా పక్షిన్నాద్యే త్రింశత్తదాహని |
చత్వారింశద్ద్వితీయేఽహ్ని త్రింశదహ్ని తృతీయకే || ౨,౫.౨౫||

ఏవం జలస్యాజ్జాలయో విభాజ్యః పక్షయోర్ద్వయోః |
సర్వేషు పితృకార్యేషు పుత్రో ముక్యోఽధికారవాన్ || ౨,౫.౨౬||

పిణ్డప్రనేకస్తూష్టిశ్చ పుష్పధూపాదికం తథా |
దశమేఽహని సమ్ప్రాప్తే స్నానం గ్రామాద్యహిశ్చరేత్ || ౨,౫.౨౭||

తత్ర త్యాజ్యాని వాసాంసి కేశశ్మశ్రునఖాని చ |
విప్రః శుభ్యత్యపః స్పృష్ట్యా క్షత్రియో వాహనం తథా || ౨,౫.౨౮||

వైశ్యః ప్రతోదం రశ్మిన్వా శూద్రో యష్టిం కృతక్రియః |
మృతాదల్పవయోభిశ్చ సపిణ్డైః పరివాపనమ్ || ౨,౫.౨౯||

కార్యస్తు షోడశీ షడ్భిః పిణ్డైర్దశభిరైవ చ |
ప్రథమా మలినా హ్యేతైరాదశాహం మృతేర్భవేత్ || ౨,౫.౩౦||

దినాని దశ యాన్నిజ్ఞాన్కుర్వన్స్తత్ర సుతాదయః |
ప్రత్యహం తే విభజ్యన్తే చతుర్భాగైః ఖగోత్తమ || ౨,౫.౩౧||

భాగద్వయేన దేహః స్యాత్తృతీయేన యమానుగాః |
తృప్యన్తి హి చతుర్థేన స్వయమప్యపజివతి || ౨,౫.౩౨||

అహోరాత్రైస్తు నవభిర్దేహో నిష్పత్తిమాప్పుయాత్ |
శిరస్తాద్యేన పిణ్డేన ప్రేతస్య క్రియతే తథా || ౨,౫.౩౩||

ద్వితీయేన తు కర్ణాక్షినాసికం తు సమాసతః ।
 గలాంసభుజవక్షశ్చ తృతీయేన తథా క్రమాత్ ॥ ౨,౫.౩౪॥
 చతుర్థేన చ పిణ్డేన నాభిలింగగుదం తథా ।
 జానుజఙ్ఘం తథా పాదౌ పఞ్చమేన తు సర్వదా ॥ ౨,౫.౩౫॥
 సర్వమర్మాణి షష్ఠేన సప్తమేన తు నాడయః ।
 దస్తలోమాన్యష్టమేన వీర్యన్తు నవమేన చ ॥ ౨,౫.౩౬॥
 దశమేన తు పూర్ణత్వం తృప్తతా క్షుద్విపర్యయః ।
 మధ్యమాం షోడశీం వమ్మి వైనతేయ శ్శృణుష్య మే ॥ ౨,౫.౩౭॥
 విష్ణవాదివిష్ణుపర్యన్తాన్యేకాదశ తథా ఖగ ।
 శ్రాద్ధాని పఞ్చ దేవానామిత్యేషాం మధ్యషీడశీ ॥ ౨,౫.౩౮॥
 నిమిత్తం దుర్మతిం కృత్వా యది నారాయణో బలిః ।
 ఏకాదశాహే కర్తవ్యో వృషోత్సర్గోఽపి తత్ర వై ॥ ౨,౫.౩౯॥
 ఏకాదశాహే ప్రేతస్య యస్యాత్సృజ్యేత నో వృషః ।
 ప్రేతత్వం సుస్థిరం తస్య దత్తైః శ్రాద్ధశతైరపి ॥ ౨,౫.౪౦॥
 అకృత్వా యద్వృషోత్సర్గం కృతం వై పిణ్డపాతనమ్ ।
 నిష్ఫలం సకలం విద్యాత్ప్రమీతాయ న తద్భవేత్ ॥ ౨,౫.౪౧॥
 వృషోత్సర్గాదృతే నాన్యత్కీఞ్చదస్తి మహీతలే ।
 పుత్రః పత్న్యథ దౌహిత్రః పితా వా దుహితాథ వా ॥ ౨,౫.౪౨॥
 మృతాదనన్తరం తస్య ధ్రువం కార్యో వృషోత్సవః ।
 చతుర్వత్సతరీయుక్తో యస్యోత్సృజ్యేత వా వృషః ॥ ౨,౫.౪౩॥
 అలఙ్కృతో విధానేన ప్రేతత్వం తస్య నో భవేత్ ।
 ఏకాదశేఽహ్ని సమ్ప్రాప్తే వృషాలాభో భవేద్వది ॥ ౨,౫.౪౪॥
 దర్భైః పిష్టైస్తు సమ్నాద్య తం వృషం మోచయేద్వధః ।
 వృషోత్సర్జనవేలాయాం వృషాభావ (లాభ) కథఞ్చన ॥ ౨,౫.౪౫॥
 మృత్తికాభిస్తు దర్భైర్వా వృషం కృత్వా విమోచయేత్ ।
 యదిష్టం జీవతస్తస్య దద్యాదేకాదశేఽహని ॥ ౨,౫.౪౬॥
 మృతముద్ధిశ్య దాతవ్యం శయాధేన్వాదికం తథా ।
 విప్రాస్పహూనోభజయీత ప్రేతస్య క్షుద్విశాన్తయే ॥ ౨,౫.౪౭॥

తృతీయాం షోడశీం వచ్చి వైనతేయ శృణుష్య తామ్ |
 ద్వాదశ ప్రతిమాస్యాని ఆద్యం షాణ్మాసికం తథా || ౨,౫.౪౮||
 సపిణ్డీకరణం చైవ తృతీయా షోడశీ మతా |
 ద్వాదశాహే త్రిపక్షే చ షణ్మాసే మాసికేఽభి కే || ౨,౫.౪౯||
 తృతీయాం షోడశీమేనాం వదన్తి మతభేదతః |
 యస్యైతా ని న దత్తాని ప్రేతశ్రాద్ధాని షోడశ || ౨,౫.౫౦||
 పిశాచత్వం స్థిరం తస్య దత్తైః శ్రాద్ధశతైరపి |
 ఏకాదశే ద్వాదశే వా దినే ఆద్యం ప్రకీర్తితమ్ || ౨,౫.౫౧||
 మాసాదౌ ప్రతిమాసఞ్చ శుద్ధం మృతతిథౌ ఖగ |
 ఏకేనాహ్నో త్రిభిర్వాపి హీనేషు వినతాసుత || ౨,౫.౫౨||
 మాసషణ్మాసవర్షేషు త్రిపక్షేషు భవన్తి హి |
 శ్రాద్ధాన్యథన్యాత్నాపిణ్డ్యం పూర్ణే వర్షే తదర్థకే || ౨,౫.౫౩||
 త్రిపక్షేఽభ్యుదయే వాపి ద్వాదశాహేఽథ వా నృణామ్ |
 ఆనన్త్యాత్కులధర్మాణాం పుంసాఞ్చైవాయుషః క్షయాత్ || ౨,౫.౫౪||
 అస్థిరత్వాచ్చరీరస్య ద్వాదశాహే ప్రశస్యతే |
 సపిణ్డీకరణేష్యవం విధిం పక్షీన్ద్ర మే శృణు || ౨,౫.౫౫||
 ఏకోద్దిష్టవిధానేన కార్యం తదపి కాశ్యప |
 తిలగన్ధోద్దకైర్యుక్తం కుర్యాత్పాత్రవతుష్టయమ్ || ౨,౫.౫౬||
 పాత్రం ప్రేతస్య తత్రైకం పిత్ర్యం పాత్రత్రయం తథా |
 సేచయేత్పితృపాత్రేషు ప్రేతపాత్రం ఖగ త్రిషు || ౨,౫.౫౭||
 చతురో నిర్వపేత్పిణ్డాన్పూర్వస్తేషు సమాపయేత్ |
 తతః ప్రభృతి వై ప్రేతః పితృసామాన్యమశ్నుతే || ౨,౫.౫౮||
 తతః పితృత్వమాపన్నే తస్మిన్నేృతే ఖగేశ్వర |
 శ్రాద్ధధర్మైరశేషైస్తు తత్పూర్వానర్చయేత్పితృవాన్ || ౨,౫.౫౯||
 ఏకచిత్సారోహణే చ ఏకాహ్ని మరణే తథా |
 సాపిణ్డ్యన్తు స్త్రియా నాస్తి మృతే భర్తుః స్త్రియో భవేత్ || ౨,౫.౬౦||

పాకైక్యమథ కాలైక్యం కర్తైక్యం భవేత్తగ |
 శ్రాద్ధాదౌ సహ దాహే చ పతిపత్నీర్న సంశయః || ౨,౫.౬౧||
 భర్తుర్మృతతిథేరన్యతిథౌ చితిమథారుహేత్ |
 తామృతాహని తు సమ్ప్రాప్తే పృథక్పిణ్ణేన యోజయేత్ || ౨,౫.౬౨||
 ప్రత్యబ్ధం యుగపత్నీ సమాపయేత్ || ౨,౫.౬౩||
 యస్య సంవత్సరాదర్వాకృపిణ్ణీకరణం భవేత్ |
 మాసికఞ్చోదకుమ్భం దేయం తస్యాపి వత్సరమ్ || ౨,౫.౬౪||
 నవశ్రాద్ధం సపిణ్ణత్వం శ్రాద్ధాన్యపి చ షోడశ |
 ఏకేనైవ తు కార్యాణి సంవిభక్తధనేష్యపి || ౨,౫.౬౫||
 పితామహీభిః సాపిణ్ణ్యం తథా మాతామహైః సహ |
 ఉక్తం భర్త్రాపి సాపిణ్ణ్యం స్త్రియా వేషయభేదతః || ౨,౫.౬౬||
 నవశ్రాద్ధస్య తే కాలం వక్ష్యామి శ్శృణు కాశ్యప |
 మరణాహ్ని మృతిస్థానే శ్రాద్ధం పక్షిన్పుకల్పయేత్ || ౨,౫.౬౭||
 ద్విత్వీయం తతో మార్గే విశ్రామో యత్ర కారితః |
 తతః సంచయనస్థానే తృతీయం శ్రాద్ధముచ్యతే || ౨,౫.౬౮||
 పంచమే సప్తమే తద్వదష్టమే నవమే తథా |
 దశమైకాదశే వైవ నవ శ్రాద్ధాని వై ఖగ || ౨,౫.౬౯||
 శ్రాద్ధాని నవ వైతాని తృతీయా షోడశీ స్మృతా |
 ఏకోద్దిష్టవిధానేన కార్యాణి మనుజైస్తథా || ౨,౫.౭౦||
 ప్రథమేహ్ని తృతీయే వా పంచమే సప్తమే తథా |
 నవమైకాదశే వైవ నవశ్రాద్ధం ప్రకీర్తితమ్ || ౨,౫.౭౧||
 ఉచ్యన్తే షడిమాసీహ నవ స్యురపి యాగేతః |
 ఉక్తాని తే మయా తాని ఋషీణాం మతభేదతః || ౨,౫.౭౨||
 రూఢిపక్షో మమాభీష్టో యోగః కైశ్చిదిహేష్యతే |
 ఆద్యే ద్విత్వీయే దాతవ్యస్తథైవైకం పవిత్రకమ్ || ౨,౫.౭౩||
 ప్రేతాయ పిణ్ణో దాతవ్యో భుక్తవత్సు ద్విజాతిషు |
 ప్రశస్తత్రాభిరణ్యేతి యజమానద్విజన్మనా || ౨,౫.౭౪||

అక్షయ్యమముకన్యేతి వక్తవ్యం విరతౌ తథా ।
 ఏకోద్దిష్టం మే నిబోధ చేత్రమావత్సరం స్మృతమ్ ॥ ౨,౫.౭౫॥
 సపిణ్డీకరణాదూర్ధ్వం యాని శ్రాద్ధాని షోడశ ।
 ఏకోద్దిష్టవిధానేన చరేద్వా పార్వణాదృతే ॥ ౨,౫.౭౬॥
 ప్రత్యబ్ధం యో యథా కుర్యాత్తథా కుర్యాత్స తాన్యపి ।
 ఏకాదశే ద్వాదశేఽహ్ని ప్రేతో భుక్త్యై దినద్వయమ్ ॥ ౨,౫.౭౭॥
 యోషితః పురుషస్యాపి పిణ్డం ప్రేతేతి నిర్వపేత్ ।
 సాపిణ్డ్యే తు కృతే తస్య ప్రేతశబ్దో నివర్తతే ॥ ౨,౫.౭౮॥
 దీపదానం ప్రకర్తవ్యమావర్షస్తు గృహోద్భూహిః ।
 అన్నం దీపో జలం వస్త్రమన్యద్వాదీయతే చ యత్ ॥ ౨,౫.౭౯॥
 తృప్తిదం ప్రేతశబ్దేన సపిణ్డీకరణావధి ।
 అబ్ధకృత్యం మయోక్తవై సమాసాద్విసతాసుత ॥ ౨,౫.౮౦॥
 వైవస్వతగృహే యానం యథా తత్తు నిబోధమేః ।
 త్రయోదశేఽహ్ని శ్రవణాకర్మణోనస్తరస్తు సః ॥ ౨,౫.౮౧॥
 త్వగ్గృహీతాహివత్తార్ణ్య గృహీతో యమకింకరైః ।
 తస్మిన్మార్గే వ్రజత్యేకో గృహీత ఇవ మర్కటః ॥ ౨,౫.౮౨॥
 వాయుగ్రసారివద్రూపం దేహమన్యత్ప్రపద్యతే ।
 తత్పిణ్డజం పాతనార్థమన్యత్తు పితృసమ్భవమ్ ॥ ౨,౫.౮౩॥
 తత్ప్రమాణవయోఽవస్థాసంస్థానాం ప్రగ్భవో యథా ।
 షడశీతి సహస్రాణి యోజనానాం ప్రమాణతః ॥ ౨,౫.౮౪॥
 అధ్వాన్తరాలికో జ్ఞేయో యమమానుషలోకయోః ।
 సాధికార్థక్రోశయుతం యోజనానాం శతద్వయమ్ ॥ ౨,౫.౮౫॥
 చత్వారిం శత్రథా సప్త ప్రత్యహం యాతి తత్ర సః ।
 అష్టాచత్వారింశతా చ త్రైంశతా దివసైరితి ॥ ౨,౫.౮౬॥
 వైవస్వతపురం యాతి కృష్యమాణో యమానుగైః ।
 ఏవం క్రమేణ యాతభ్యే మార్గే పాపరతైస్తు యత్ ॥ ౨,౫.౮౭॥
 జాయతే సప్రపఞ్చం తచ్ఛృణు త్వమరుణానుజ ।

త్రయోదశదినే దత్తః పాశైర్బద్ధాస్తిదారుణైః ॥ ౨,౫.౮౮॥

యమస్యాఙ్కుశహస్తో వై భృకుటీకుటిలాననః ।
దణ్డప్రహారసమ్భ్రాంతైః కృష్యతే దక్షిణాం దిశమ్ ॥ ౨,౫.౮౯॥

కుశకణ్ణకవత్మీకశఙ్కుపాషాణకర్కశే ।
తథా ప్రదీప్తజ్వలనే క్వచిచ్ఛ్చభ్రశతోత్కటే ॥ ౨,౫.౯౦॥

ప్రదీప్తాదిత్యతప్తే చ దహ్యమానః సదంశకే ।
కృష్యతే యమదూతైశ్చ శివావన్నాదభీషణైః ॥ ౨,౫.౯౧॥

ప్రయాతిః దారుణే మార్గే పాపకర్మా యమాలయే ।
కలేవరే దహ్యమానే మహాస్తం క్షయమృచ్ఛతి ॥ ౨,౫.౯౨॥

భక్ష్యమాణే తథైవాజ్ఞే భిద్యమానే చ దారుణమ్ ।
భిద్యమానే చిరతరం జన్తుర్దుఃఖమవాప్నుతే ॥ ౨,౫.౯౩॥

స్వేన కర్మవి పాకేన దేహోస్తరగతోఽపి సన్ ।
పురాణే షోడశాముష్మన్మార్గే తాని చ మే శృణు ॥ ౨,౫.౯౪॥

యామ్యం సౌరిపురం నగేద్వభవనం గన్ధర్వశైలాగమా క్రౌఞ్చం
క్రూరపురం విచిత్రభవనం బహ్యపదం దుఃఖదమ్ ।
నానాక్రన్ధపురం సుతప్తభవనం రౌద్రం పయోవర్షణం శీతాఢ్యం
బహుభీతిషోడశపురాణ్యేతాన్యదృష్టని తే ॥ ౨,౫.౯౫॥

తత్ర యామ్య పురం గచ్ఛన్సుత్రపుత్రేతి చ బ్రువన్ ।
హాహేతి క్రన్ధతే నిత్యం స్వకృతం దుష్కృతం స్మరన్ ॥ ౨,౫.౯౬॥

అష్టాదశోదినే తార్క్ష్య తత్పుర ప్రాప్నుయాదసౌ ।
పుష్పభద్రా నదీ యత్ర న్యగ్రోధః ప్రియదర్శనః ॥ ౨,౫.౯౭॥

విశ్రామేచ్ఛాం కరోత్యత్ర కారయన్తి న తే భటాః ।
క్షితౌ దత్తం సుతైస్తస్య స్నేహోద్వా కృపయా తథా ॥ ౨,౫.౯౮॥

మాసికం పిణ్డమశ్నాతి తతః సౌరిపురం వ్రజేత్ ।
వ్రజన్నేవం ప్రలపతే ముద్గరాహతిపీడితః ॥ ౨,౫.౯౯॥

జలాశయో నైవ కృతో మయా తదా మనుష్యత్వప్యైః పశుపక్షిత్వప్తయ ।
గోత్వప్తిహేతోర్న చ గోచరః కృతః శరీర హే నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ॥ ౨,౫.౧౦౦॥

తత్ర నామ్నా తు రాజాసౌ జగ్గమః కామరూపధృక్ ।

భయాత్తద్దర్శనాజ్ఞాతాద్భుక్తే పిణ్డం న శక్కితః ॥ ౨,౫.౧౦౧॥

త్రిపక్షే జలసంయుక్తం ఊతౌ దత్తం తతో వ్రజేత్ ।

వ్రజన్నేవం ప్రలపతే ఖడ్గాఘాతప్రపీడితః ॥ ౨,౫.౧౦౨॥

న నిత్యదానం న గవాహ్నికం కృతం పుస్తం చ దత్తం న హి వేదశాస్త్రయోః ।

పురాణదృష్టో న హి సేవితోఽధ్వా శరీర హే నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ॥ ౨,౫.౧౦౩॥

నగేన్ద్రనగరం గత్వా భుక్త్వా చాన్నం తథావిధమ్ ।

మాసి ద్వితీయే యద్దత్తం బాన్ధవైస్తు తతో వ్రజేత్ ॥ ౨,౫.౧౦౪॥

వ్రజన్నేవం ప్రలపతే కృపాణత్సరుతాడితః ।

పరాధానమభూత్సర్వమమ మూర్ఖశిరోమణేః ॥ ౨,౫.౧౦౫॥

మహతా పుణ్యయోగేన మానుష్యం లబ్ధవానహమ్ ।

తృతీయే మాసి సమ్ప్రాప్తే గన్ధర్వనగరే శుభమ్ ॥ ౨,౫.౧౦౬॥

తృతీయమాసికం పిణ్డం తత్ర భుక్త్వా బ్రజత్స్యసౌ ।

వ్రజన్నేవం విలపతే తదగ్రేణాహతః పథి ॥ ౨,౫.౧౦౭॥

మయా న దత్తం న హుతం హుతాశనే తపో న తప్తం హిమశైలగహ్వరే ।

న సేవితం గాఙ్గమహో మహాజలం శరీర హే నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ॥ ౨,౫.౧౦౮॥

తుర్యే శైలాగమం మాసి ప్రాప్నుయాత్తత్ర వర్షణమ్ ।

తస్యోపరి భవేత్పక్షిన్నాషాణానాం నిరస్తరమ్ ॥ ౨,౫.౧౦౯॥

చతుర్థమాసికం శ్రాద్ధం భుక్త్వా తత్ర ప్రసర్పతి ।

స పతన్నేవ విలపన్నాషాణాద్యతిపీడితః ॥ ౨,౫.౧౧౦॥

న జ్ఞానమార్గో న చ యోగమార్గో న కర్మమార్గో న చ భక్తిమార్గః ।

న సాధుసంక్లాత్కిమపి శ్రుతం మయా శరీర హే నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ॥

౨,౫.౧౧౧॥

తతః క్రూరపుర మాసి పఞ్చమే యాతి కాశ్యప ।

భువి దత్తం పిణ్డజలం భుక్త్వా క్రూరపురం వ్రజేత్ ॥ ౨,౫.౧౧౨॥

వ్రజన్నేవం విలపతే పట్టిశైః పాతితః పథి ।

హో మాతర్హాపితర్భృతః సుతా హో హో మమ స్త్రియః ॥ ౨,౫.౧౧౩॥

యుష్మాభిర్నోపదిష్టోఽహమవస్థాం ప్రాప్త ఈదృశీమ్ ।

ఏవం లాలప్యమానం తే యమదూతా వదన్తిహి || ౨,౫.౧౧౪||

క్వ మాతా క్వ పితా మూఢ క్వ జాయా క్వ సుతః సుహృత్ |
స్వకర్మోపార్జితే భుక్ష్వం మూర్ఖ యాతాశ్చిరం పథి || ౨,౫.౧౧౫||

జానాసి శమ్బులమలం బలమధ్వగానాం నోఽశమ్బులః ప్రయతతే పరలోకగత్స్యే |
గస్తవ్యమస్తి తవ నిశ్చితమేవ తేన మార్గేణ యేన న భవేత్క్రయవిక్రయోఽపి ||
౨,౫.౧౧౬||

ఊనపాణ్మాసికే క్రౌఞ్చే భుక్త్వా పిణ్ణన్తు సోదకమ్ |
ఘటీమాత్రన్తు విశ్రమ్య విచిత్రనగరం వ్రజేత్ || ౨,౫.౧౧౭||

వ్రజన్నేవం విలపతే శూలార్గ్రేణ విదారితః || ౨,౫.౧౧౮||

కుత్ర యామి న హి గామి జీవితం హో మృతస్య మరణం పునర్న వై |
ఇథమేవ విలపన్ప్రయాత్యసౌ యాతనార్హధృతవిగ్రహః పతి || ౨,౫.౧౧౯||

విచిత్రనగరే తత్ర విచిత్రో నామ పారిథివః |
తత్ర షణ్మాసపిణ్ణేన తృప్తః సన్వృజతే పురః || ౨,౫.౧౨౦||

వ్రజన్నేవం విలపతే ప్రాసార్గ్రేణ ప్రపీడితః || ౨,౫.౧౨౧||

మాతా భ్రాతా పితా పుత్రః కోఽపి మే వర్తతే న వా |
యో మాముద్ధరతే పాపం పతన్తం దుఃఖసాగరే || ౨,౫.౧౨౨||

వ్రజతస్తత్ర మార్గే తు తత్ర వైతరణీ శుభా |
శతయోజనవిస్తీర్ణా పూయశోణితసంకులా || ౨,౫.౧౨౩||

ఆయాతి తత్ర దృశ్యన్తే నావికా ధీవరాదయః |
తే వదన్తి ప్రదత్తా గౌర్యది వైతరణీ త్వయా |
నావమేనాం సమారోహ సుకేనోత్తర వై నదీమ్ || ౨,౫.౧౨౪||

తత్ర యేన ప్రదత్తా గౌః స సుఖేనైవ తాం తరేత్ |
అదాయీ తత్ర ఘృష్యేత కరగ్రాహన్తు నావికైః || ౨,౫.౧౨౫||

ఉఖైః కాకైర్బుకోలూకైస్తీక్ష్ణతుణ్ణైర్వితుద్యతే |
మనుజానాం హితం దానమన్తే వైతరణీ ఖగ || ౨,౫.౧౨౬||

దత్తా పాపం దహేత్సర్వం మమ లోకన్తు సా నయేత్ |
మప్తమే మాసి సమ్ప్రాప్తే పురం బహ్వోపదం మృతః || ౨,౫.౧౨౭||

వ్రజేత్తు సోదకం భుక్త్వా పిణ్డం వై సప్తమాసికమ్ |
 వ్రజన్నేవం విలపతే పరిఘాహతిపీడితః || ౨,౫.౧౨౮||
 న దత్తం న హుతం తప్తం న స్నాతం న కృతం హితమ్ |
 యాదృశం చరితం కర్మ మూఢాత్మన్భుజ్జ్వ తాదృశమ్ || ౨,౫.౧౨౯||
 మాస్యష్టమే దుఃఖదే తు పరే భుక్త్వాఘ సోదకమ్ |
 పిణ్డం ప్రయాత్సయౌ తార్క్ష్య నానాక్రన్దపురం తతః || ౨,౫.౧౩౦||
 ప్రయాణే చ ప్రవదతే ముసలాఘాతపీడితః |
 క్వ జాయాపటులైశ్చాటుపటుభిర్వచనైర్మమ || ౨,౫.౧౩౧||
 భోజనం భల్లభల్లిభిర్ముసలైశ్చ క్వ మారణమ్ |
 నవమే మాసి దత్తం వై నానాక్రన్దపురే తతః || ౨,౫.౧౩౨||
 పిణ్డమశ్రాతి కరుణం నానాక్రన్దాన్కరోత్యపి |
 దశమే మాసి దత్తం వై సుతప్తభవనం తతః || ౨,౫.౧౩౩||
 సరన్నేవం విలపతే హలాహతిహతః పథి |
 క్వ సూనుపేశలకరైః పాదసంవాహనం మమ || ౨,౫.౧౩౪||
 క్వ దూతవజ్రప్రతిమకైర్మత్పదకర్షణమ్ |
 దశమే మాసి పిణ్డాది తత్ర భుక్త్వా ప్రసర్పతి || ౨,౫.౧౩౫||
 మాసే వైకాదశే పూర్ణే పురం రౌద్రం స గచ్ఛతి |
 గచ్ఛన్నేవ విలపతే యథా పృష్ఠే ప్రపీడితః || ౨,౫.౧౩౬||
 క్వాహం సతూలీశయనే పరివర్తనణే క్షణే |
 భటహస్తభ్రష్టయష్టికృష్టపృష్ఠః క్వ వా పునః || ౨,౫.౧౩౭||
 క్షితౌ దత్తఞ్చ పిణ్డాది భుక్త్వా తత్ర తతో వ్రజేత్ |
 పయోవర్షణమిత్యేతన్నామకం పురమణ్ణజ || ౨,౫.౧౩౮||
 వ్రజన్నేవం విలపతే కుఠారైర్మూర్ధ్ని తాడితః |
 క్వ భృత్యకోమలకర్షైర్ధన్తైలావసేచనమ్ || ౨,౫.౧౩౯||
 క్వ కీనాశానుగైః క్రోధాత్కుఠారైః శిరసి వ్యథా |
 ఊనాబ్ధికఞ్చ యచ్ఛాధం తత్ర భుక్త్యై సుదుఃఖితః || ౨,౫.౧౪౦||
 సమ్పూర్ణే తు తతో వర్షే శీతాఢ్యం నగరం వ్రజేత్ |
 గచ్ఛన్నేవం ఛురికయా చ్చిన్నజిహ్వాస్తు రోదితి || ౨,౫.౧౪౧||

ప్రియాలాపైః క్వ చ ససమధురత్వస్య వర్ణనమ్ |
 ఉక్తమాత్రేఽసిపత్రాదిజిహ్వోచ్ఛేదః క్వ వైవ హి || ౨,౫.౧౪౨||
 వార్షికం పిణ్డదానాది భుక్త్వా తత్ర ప్రసర్పతి |
 బహుభీతికరం తత్రత్పిణ్డజం దేవమాస్థితః || ౨,౫.౧౪౩||
 ప్రకాశయతి పాపానమాత్మానఞ్చ వినిన్దతి |
 యోషిదవ్యేవమేతస్మిన్మార్గే వై పరిదేవతి || ౨,౫.౧౪౪||
 తతో యామ్యం నాతిదూరే నగరం స హి గచ్ఛతి |
 చత్వారింశద్యోజనాని చతుర్యుక్తానివిస్తుతమ్ || ౨,౫.౧౪౫||
 త్రయోదశ ప్రతీహారాః శ్రవణా నామ తత్ర వై |
 శ్రవణాకర్మతస్తుష్యన్యథా క్రోధమాప్పుయః || ౨,౫.౧౪౬||
 తతస్తత్రాశు రక్తాక్షం భిన్నాఞ్జనచయోపమమ్ |
 మృత్యుకాలాంతకాదీనాం మధ్యే పశ్యతి వై యమమ్ || ౨,౫.౧౪౭||
 దంష్ట్రాకరాలవదనం భృకుటీదారుణాకృతిమ్ |
 విరూపైరోఘ్నణైర్వక్తైర్వృతం వ్యాధిశతైః ప్రభుమ్ || ౨,౫.౧౪౮||
 దణ్డాసక్తమహాబాహుం పాశహస్తం సుభైరవమ్ |
 తస్మిర్దిష్టాం తతో జన్తుర్గతిం యాతి శుభాశుభామ్ || ౨,౫.౧౪౯||
 పాపీ పాపాం గతిం యాతి యథా తే కథితం పురా |
 ఛత్రోపానహదాతారో యే చ వేశ్మప్రదాయకాః || ౨,౫.౧౫౦||
 యే తు పుణ్యకృతస్తత్ర తే పశ్యన్తి యమం తదా |
 సౌమ్యాకృతిం కుణ్డనినం మౌలిమన్తం ధృతశ్రియమ్ || ౨,౫.౧౫౧||
 ఏకాదశే ద్వాదశే హి షణ్మాసే ఆభిక్తే తథా |
 విప్రాస్పహూనోఽభిజయేత్తత్ర యన్మహతీ క్షుధా || ౨,౫.౧౫౨||
 జీవన్ముత్రకలత్రాదిప్రదిష్టమితరైః ఖగ |
 యో న సాధయతి స్వార్థమేవం పశ్చార్ధ్ధిఖిద్యతే || ౨,౫.౧౫౩||
 ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం సంయమిన్యాం యథాగతి |
 ప్రోక్తమావర్షకృత్యం తే కిమన్యచ్ఛృతుమిచ్ఛసి || ౨,౫.౧౫౪||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే వర్షకృత్యయమలోకమార్గయాతనాదినిరూపణం
నామ పంచమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬

గరుడ ఉవాచ ।

అపి సాధనయుక్తస్య తీర్థదానరతస్య చ ।

అకృతే తు వృషోత్సర్గే పరలోకగతిర్న హి ॥ ౨,౬.౧॥

తస్మాత్కృష్ణ వృషోత్సర్గః కర్తవ్య ఇతి మే శ్రుతమ్ ।

కిం ఫలం వృషయజ్ఞస్య పురా కేన కృతో హరే ॥ ౨,౬.౨॥

అనడ్వాస్కీదృశః ప్రోక్తః కస్మిన్కాలే విశేషతః ।

కో విధిస్తస్య నిర్దిష్టః సర్వం మే కృపయా వద ॥ ౨,౬.౩॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

ఇతిహాసం మహాపుణ్యం ప్రవక్ష్యామి ఖగేశ్వర ।

బ్రహ్మపుత్రేణ యతోప్రీక్షం రాజానం వీరవాహనమ్ ॥ ౨,౬.౪॥

విరాధనగరే రాజా వీరవాహననామకః ।

ధర్మాత్మా సత్యసన్దశ్చ వదాన్యో విప్రతుష్టికృత్ ॥ ౨,౬.౫॥

స కదాచిద్వనం వీరో మహాత్మాభేటకం గతః ।

కించోత్ప్రేష్టుమనాస్తార్క్ష్య వసిష్ఠస్యాశ్రమం యయౌ ॥ ౨,౬.౬॥

నమస్కృత్య మునిం తత్ర కృతాసనపరిగ్రహః ।

పశ్రయావనతో రాజా పప్రచ్ఛ ఋషిసంసది ॥ ౨,౬.౭॥

రాజోవాచ ।

మునే మయా కృతో ధర్మో యథాశక్తి ప్రయత్నతః ।

యమస్య శాసనం శ్రుత్వా బిభేషి నితరాం హృది ॥ ౨,౬.౮॥

యమఞ్చ యమదూతాంశ్చ నిరయాన్ఘోరదర్శనాన్ ।

న పశ్యామి మహాభాగ తథా వద దయానిధే ॥ ౨,౬.౯॥

వసిష్ఠ ఉవాచ ।

ధర్మా బహువిధా రాజన్వర్ణ్యస్తే శాస్త్రకోవిదైః ।

సూక్ష్మత్వాన్న విజానన్తి కర్మమార్గవిమోహితాః ॥ ౨,౬.౧౦॥

దానం తీర్థం తపో యజ్ఞాః సంన్యాసః పైతృకో మహాః ।
 ధర్మేషు గృహ్యమాణేషు వృషోత్సర్గో విశేషితః ॥ ౨,౬.౧౧॥
 ఏష్టవ్యా బహవః పుత్రా యద్యేకోఽపి గయాం వ్రజేత్ ।
 యజేత వాశ్వమేధేన నీలం వా వృషముత్సృజేత్ ॥ ౨,౬.౧౨॥
 బ్రహ్మహత్యాదిపాపాని జ్ఞానాజ్ఞానకృతాని చ ।
 నీలోద్వాహేన శుధ్యేత్తు సముద్రప్లవనేన వా ॥ ౨,౬.౧౩॥
 ఏకాదశాహే రాజేన్ద్ర యస్య నోత్సాజ్యతే వృషః ।
 ప్రేతత్వం నిశ్చలం తస్య కృతైః శ్రాద్ధైస్తు కిం భవేత్ ॥ ౨,౬.౧౪॥
 యథాకథంశ్చత్కర్తవ్యస్తీర్థే వా పత్రనేఽథ వా ।
 వృషయజ్ఞైః ప్రముచ్యతే నాన్యథా సాధనైః ఖగ ॥ ౨,౬.౧౫॥
 వృషభం పశ్చుకల్యాణం యువానం కృష్ణకంబలమ్ ।
 గోయాథమధ్యే నితరాం విచరన్తం విధానతః ॥ ౨,౬.౧౬॥
 చతస్సృభిర్వత్సకాభిర్ద్యాభ్యాజ్ఞైచ్చైవైకయా ఖగ ।
 వివాహ్యా మగ్గలద్రవ్యైర్మన్తవత్తం సముత్సృజేత్ ॥ ౨,౬.౧౭॥
 ఇహ రతీతి షడ్పగ్భిర్హేమం కుర్యాద్విభావసోః ।
 కార్తిక్యాం మాఘవైశాఖ్యాం సంక్రమే పాతపర్వసు ॥ ౨,౬.౧౮॥
 తీర్థే పిత్ర్యేష్యయాహే చ విశేషేణ ప్రశస్యతే ।
 లోహితో యస్తు వర్ణేన ముఖే పుచ్చే చ పాణ్డురః ॥ ౨,౬.౧౯॥
 పీతః ఖురవిషాణేషు స నీలో వృష ఉచ్యతే ।
 శ్వేతవర్ణో భవేద్విప్రో లోహితః క్షత్ర ఉచ్యతే ॥ ౨,౬.౨౦॥
 పీతవర్ణో భవేద్వైశ్యః శూద్రః కృష్ణః స్మృతో బుధైః ।
 యథావర్ణం సముద్దిష్టో వర్ణేషు బ్రాహ్మణాదిషు ॥ ౨,౬.౨౧॥
 అథ వా రక్తవర్ణస్తు సర్వేషామేవ శస్యతే ।
 పితా పితామహశ్చైవ తథైవ ప్రపితామహః ॥ ౨,౬.౨౨॥
 ఆశాసతే సుతం జాతం వృషోత్సర్గం కరిష్యతి ।
 ధర్మస్తవం వృషరూపేణ జగదానన్తదాయకః ॥ ౨,౬.౨౩॥
 అష్టమూర్తేరధిష్ఠానమతః శాన్తిం ప్రయచ్ఛ మే ।

గణ్ణాయమునయోః పేయమన్తర్వేడి తృణం చర ॥ ౨,౬.౨౪॥
 ధర్మరాజస్య పురతో వాచ్యం మే సుకృతం వృష ।
 దక్షిణానే త్రిశూలాఙ్కం వామోరౌ చక్రచిహ్నితమ్ ॥ ౨,౬.౨౫॥
 ఇతి సమ్పూర్ణ్య వృషభం గన్ధపుష్పాక్షతాదిభిః ।
 వృషం తత్సతరీయుక్తం పూజయిత్వా సముత్సృజేత్ ॥ ౨,౬.౨౬॥
 తస్మాద్రాజన్విధానేన వృషోత్సర్గం సమాచర ।
 బహుసాధనయుక్తస్య నాన్యథా సద్గతిస్తవ ॥ ౨,౬.౨౭॥
 ఆసీత్రేతాయుగే పూర్వం విదేహనగరే నృప ।
 బ్రాహ్మణో ధర్మవత్సేతి స్వకర్మనిరతః సుధీః ॥ ౨,౬.౨౮॥
 విష్ణుభక్తోఽతితేజస్వీ యథాలాభేన తుష్టికృత్ ।
 పితృపర్వణి సమ్ప్రాప్తే కుశార్యో కాననం యయౌ ॥ ౨,౬.౨౯॥
 ఆటన్నితస్తతస్తత్ర చిన్వన్కుశపలాశకమ్ ।
 సహసోపేత్య పురుషాశ్చాత్వారశ్చారుదర్శనాః ॥ ౨,౬.౩౦॥
 విభ్రాన్తమనసం గృహ్య ప్రత్యగ్గర్మగుర్విహాయసా ।
 బహువృక్షసమాకీర్ణం గిరిదుర్గభయానకమ్ ॥ ౨,౬.౩౧॥
 వనాద్వనాన్తరం నిన్యర్నదీనదసమాకులమ్ ।
 స తత్ర నగరం రాజన్దర్శ బహువిస్తరమ్ ॥ ౨,౬.౩౨॥
 గోపురద్వారరచితం సౌధప్రాసాదమణితమ్ ।
 చత్వరాపణపణ్యాదినరనారీసమాకులమ్ ॥ ౨,౬.౩౩॥
 తూర్యద్వన్ద్వాభినిర్ఘోషవీణాపటహనాదితమ్ ।
 కాంశ్చిత్క్షుధార్థితాన్దీనాన్మలినాన్విగతౌజసః ॥ ౨,౬.౩౪॥
 తతోఽతితుష్టాన్మలినాన్స్వస్త్రిణ్ణసమావృతాన్ ।
 అగ్రతో హృష్టపుష్టాంశ్చ స్వర్ణవస్త్రోపశోభితాన్ ॥ ౨,౬.౩౫॥
 తతోఽపి సురసంకాశాన్స దృష్ట్యా విస్మితోఽభవత్ ।
 కిం స్వప్న ఉత మాయా వై మదీయో మానసో భ్రమః ॥ ౨,౬.౩౬॥
 సన్నిహానం ద్విజం నిన్యః పురుషా రాజసన్నిధిమ్ ।
 సతద్దదర్శ విప్రస్తు స్వర్ణప్రాసాదమన్దిరే ॥ ౨,౬.౩౭॥

సింహాసనమహాదివ్యం ఛత్రచామరవీజితమ్ |
 తత్రోప విష్ణం రాజానం కిరీటకనకోజ్జ్వలమ్ || ౨,౬.౩౮||
 మహత్యా చ శ్రియా యుక్తం స్త్రాయమానం సువన్దిభిః |
 రాజాపి దృష్ట్యా తం విప్రం ప్రత్యుత్థాయ కృతాజ్ఞులిః || ౨,౬.౩౯||
 పూజయామాస విధివన్మధుపర్కాస నాదిభిః |
 సస్తుష్టమనసం దేవమస్తాషీత్పరయా ముదా || ౨,౬.౪౦||
 అద్య మే సఫలం జన్మ పావితఞ్చ కులం ప్రభో |
 విష్ణుభక్తస్య ధర్మస్య యత్తే దృగ్గోచరం గతః || ౨,౬.౪౧||
 నత్వా స్తుత్వా బహువిధమువాచానువసన్నుపః |
 యతః సమాగతో దేవః పునస్తత్రైవ నీయతామ్ || ౨,౬.౪౨||
 ఇతి శ్రుత్వా వచో రాజ్ఞః పప్రచ్ఛ ద్విజపుజువః |
 బ్రాహ్మణ ఉవాచ |
 కోఽయం దేశ- కుతో లోకా ఉత్తమా మధ్యమాధమాః || ౨,౬.౪౩||
 కేన పుణ్యేన తు భవాన్పారమేష్ట్యవిభూషితః |
 కిమర్థమహమానీతః పునస్తత్రైవ నీయతే || ౨,౬.౪౪||
 అపూర్వమివ పశ్యామి సర్వం స్వప్నగతో యథా |
 రాజోవాచ |
 స్వధర్మనిరతో యస్తు హరిభక్తిరతః సదా || ౨,౬.౪౫||
 విరక్త ఇన్ద్రియార్థేభ్యః స మే పూజ్యో న సంశయః |
 తీర్థయాత్రాపరో నిత్యం వృషోత్సర్గవిశేషవిత్ || ౨,౬.౪౬||
 సత్యదానపరో యస్తు స నమస్యో దివౌకసామ్ |
 దర్శనార్థమిహానీతః పూజార్హశ్చ పరస్తప || ౨,౬.౪౭||
 అనుగృహాణ మాం దేవ క్షమస్వ మమ సాహసమ్ |
 ఇత్యుక్త్వా దర్శయామాస మన్త్రిణాం సంజ్ఞయా భ్రువః || ౨,౬.౪౮||
 వదిష్యతి సమగ్రం తే స్వయం వక్తుం న సామృప్తమ్ |
 సామస్తః సర్వవేదజ్ఞో జ్ఞాత్వా హార్దం నృపస్య చ || ౨,౬.౪౯||
 విపశ్చిదువాచ |
 పూర్వజన్మని వైశ్యోఽయం విశ్వమృగ ఇతి శ్రుతః |

విరాధనగరే విప్ర ద్విజదేవవిభూషితే || ౨,౬.౫౦||

వైశ్యవృత్త్యా సదా జీవన్ముటుమ్పపరిపాలకః |

గవాం శుశ్రూషకో నిత్యం బ్రాహ్మణానాఞ్చ పూజకః || ౨,౬.౫౧||

పాత్రదానపరో నిత్యమాతిథేయాగ్నిసేవకః |

గార్హస్థ్యం విధివచ్చక్రే భార్యయా సత్యమేధయా || ౨,౬.౫౨||

స్మార్తేన లోకానజయచ్ఛౌతేన త హవిర్భుజః |

కదాచిద్భస్మభిః సాకం కృత్వా తీర్థాని భూరిశః || ౨,౬.౫౩||

యావదాయాతి సదనం దృష్టవాల్లోమశం పథి |

దణ్ణవత్ప్రణిపత్యాశు కృతాఞ్జలిపుటం స్థితమ్ || ౨,౬.౫౪||

పప్రచ్ఛ వినయోపేతం కరుణావారివారిధిః |

ఋషిరువాచ |

కుత ఆగమ్యతే సాధో బ్రాహ్మణైర్భస్మభిరుతః || ౨,౬.౫౫||

దృష్ట్వా త్వాం ధర్మనిలయం ప్రక్లిన్నం మానసం మమ |

విశ్వమ్భర ఉవాచ |

శీర్యమాణం శరీరం హి ఞ్జాత్వా మృత్యుం పురః స్థితమ్ || ౨,౬.౫౬||

భర్త్యయా ధర్మచారిణ్యా తీర్థయాత్రాం వినిర్గతః |

కృత్వా తీర్థాని విధివద్విశ్రాణ్య విపులం వసు || ౨,౬.౫౭||

యావద్భృజామ్యహం వేశ్మ భవాన్దృష్టిపథం గతః |

లోమశ ఉవాచ |

తీర్థాని సన్తి భూరీణి వర్షైస్మిన్ఫారతే శుభే || ౨,౬.౫౮||

యత్త్వయా హ్యుపచీర్ణాని తాని సర్వాణి మే వద |

వైశ్య ఉవాచ |

గణ్ఘో చ సూర్య తనయా మహాపుణ్యా సరస్వతీ || ౨,౬.౫౯||

దశాశ్వమేధైరయజద్యత్ర బ్రహ్మ సురేశ్వరః |

తీర్థరాజస్తతః కాశీ మహాదేవో దయానిధిః || ౨,౬.౬౦||

మృతానాం యత్ర జన్తానాం కర్ణే జపతి తారకమ్ |

పులహస్యాశ్రమం పుణ్యం ఫల్గుతీర్థఞ్చ గణ్ఘికీ || ౨,౬.౬౧||

చక్రతీర్థం నైమిషఞ్చ శివతీర్థమనన్తకమ్ |

గోప్రతారకనాగేశమయోధ్యాబిన్దుసంజ్ఞితమ్ || ౨,౬.౬౨||
 యత్రాస్త ముక్తిదః సాక్షాద్రామో రాజీవలోచనః |
 ఆగ్నేయం వాయుకౌబేరం కౌమారం భూరుహం పునః || ౨,౬.౬౩||
 సౌకరం మథురా యత్ర నిత్యం సన్నిహతో హరిః |
 పుష్కరం సత్యతీర్థం జ్వాలతీర్థం దినేశ్వరమ్ || ౨,౬.౬౪||
 ఇన్ద్రతీర్థం కురుక్షేత్రం యత్ర ప్రాచీ సరస్వతీ |
 తాపీ పయోష్ఠీ నిర్విన్యా మలయః కృష్ణవేణికా || ౨,౬.౬౫||
 గోదావరీ దణ్డకంబు తామ్రచూడం సదోదకమ్ |
 ద్యావాభూమిశ్వరం దృష్ట్వా శ్రీశైలః పర్యతేశ్వరః || ౨,౬.౬౬||
 అసంఖ్యలింగతీర్థాని యత్ర సన్ని సదా మునే |
 వేంకటాద్రౌ మహాతేజాః శ్రీరఙ్గాఖ్యః స్వయం హరిః || ౨,౬.౬౭||
 వేంకటే నామ తత్రైవ దేవీ మహిషమర్దిసి |
 చన్ద్రతీర్థం భద్రవటః కావేరీకుటిలాచలౌ || ౨,౬.౬౮||
 అవదోదా తామ్రపర్ణో త్రికృటః కోల్లకో గిరిః |
 వాసిష్ఠం బ్రహ్మతీర్థం జ్ఞానతీర్థం మహోదధిః || ౨,౬.౬౯||
 హృషీకేశం విరాజంబు విశాలం నీలపర్వతః |
 భీమకూటః శ్వేతగిరీ రుద్రతీర్థముమావనమ్ || ౨,౬.౭౦||
 అవాప గిరిజా దేవీ తపసా యత్ర శక్కురమ్ |
 వారుణం సూర్యతీర్థం హంసతీర్థం మహోదయమ్ || ౨,౬.౭౧||
 నిమజ్జ్య యత్ర కాకోలా రాజహంసత్వమాయయః |
 అసురో యత్ర దేవత్వమవాప స్నానమాత్రతః || ౨,౬.౭౨||
 విశ్వరూపం వన్దితీర్థం రత్నేశః కుహకావలః |
 సరనారాయణం దృష్ట్వా ముచ్యతే పాపకోటిభిః || ౨,౬.౭౩||
 సరస్వతీదృషద్వత్స్యో నర్మదా శర్మదా నృణామ్ |
 నీలకణ్ఠం మహాకాలం పుణ్యం చామరకణ్ఠకమ్ || ౨,౬.౭౪||
 చన్ద్రభాగా వేత్రవతీ వీరభద్రం గణేశ్వరమ్ |
 గోకర్ణం బిల్వతీర్థం కర్మకుణ్ఠం సతారకమ్ || ౨,౬.౭౫||

స్నానమాత్రేణ యత్రాశు ముచ్యతే కర్మబంధనాత్ |
 అన్యాన్యపి చ తీర్థాని కృతాని కృపయా తవ || ౨,౬.౭౬ ||
 ఉత్పద్యతే శుభా బుద్ధిః సాధూనాం యదనుగ్రహాః |
 ఏకతః సర్వతీర్థాని కరుణాః సాధవోఽన్యతః || ౨,౬.౭౭ ||
 అనుగ్రహాయ భూతానాం చరన్తి చరితవ్రతాః |
 త్వం గురుః సర్వర్థానాం విద్యయా వయసాధికః || ౨,౬.౭౮ ||
 ఆతః పృచ్ఛామ్యహం కింశ్చిదాధిభూతం చిరన్తనమ్ |
 కిం కుర్యాం కం ను పృచ్ఛేఽహం మనో మేఽతిచలం మునే || ౨,౬.౭౯ ||
 నిః స్పృహం బ్రహ్మవిషయే విషయేష్యతిలాలసమ్ |
 మనాగపి న సహతే విరహం తిమిరం బ్రువత్ || ౨,౬.౮౦ ||
 మోహితం వివిధైర్భావైః కర్మణాం క్షేత్రముత్తమమ్ |
 శాన్తిం యథా సమాయాతి సమృన్నమివ భూసుర || ౨,౬.౮౧ ||
 వివేకప్రవణం శుద్ధం యథా స్యాత్కృపయా వద |
 ఋషీరువాచ |
 మనస్తు ప్రబలం నిత్యం సవికారం స్వభావతః || ౨,౬.౮౨ ||
 వశం నయన్తి కరిణం ప్రమత్తమపి హస్తిపాః |
 తథాపి సాధుసంకల్పా సాధనైరప్యతస్త్రితః || ౨,౬.౮౩ ||
 తీవ్రేణ భక్తియోగేన విచారేణ వశం నయేత్ |
 ఇతిహాసం ప్రవక్ష్యామి తవ ప్రత్యయకారకమ్ || ౨,౬.౮౪ ||
 నారదోఽకథయన్మహ్యం స్వవృత్తగతజన్మనః |
 నారద ఉవాచ |
 కస్యచిద్ద్విజముఖ్యస్య దాసీపుత్రః పురా మునే || ౨,౬.౮౫ ||
 శిషితో బాలభావేఽపి పాఠితో నితరామహమ్ |
 తత్రాపి సంకల్పిర్జాతా మహతాం పుణ్యకర్మణామ్ || ౨,౬.౮౬ ||
 ప్రావృట్కాలే మమ గృహే స్థితానాం భాగ్యయోగతః |
 శుశ్రూషణానువృత్త్యా చ ప్రశ్రయేణ దమేన చ || ౨,౬.౮౭ ||
 సన్తోషం పరమం ప్రాప్య కృపయా త్విదమబ్రువన్ |
 మనీషా నిర్మలా యేన జాతా మమ శుభార్థినీ || ౨,౬.౮౮ ||

యయా విష్ణుమయం సర్వస్తున్యేవ దదృశివాన్ |

మునయ ఊచుః |

శృణు వత్స ప్రవక్ష్యామో హితాయ తవ బాలక || ౨,౬.౮౯ ||

యేన వై ధ్రియమాణేన ఇహాముత్ర సుఖం భవేత్ |

దేవతిర్యజ్మనుష్యాశ్చ సంసారే వివిధా జనాః || ౨,౬.౯౦ ||

నిబద్ధాః కర్మపత్యైస్తే భుజ్జాన్భోగాన్పుథగ్విధాన్ |

దేవత్వం యాతి సత్త్వేన రజసా చ మనుష్యతామ్ || ౨,౬.౯౧ ||

తిర్యక్త్వం తమసా జన్తుర్వాసనానుగతోఽబుధః |

మాతుర్లభ్యా పునర్జన్మ మ్రియతే చ పునః పునః || ౨,౬.౯౨ ||

ఏవం గత్వా హ్యసంఖ్యాతా యోసీస్తాః కర్మభూరపి |

మానుష్యం దుర్లభం లభ్యా కదాచిద్దైవయోగతః || ౨,౬.౯౩ ||

అనుగ్రహేణ మహతాం హరిం జ్ఞాత్వా విముచ్యతే |

రోగ్రహం మోహజాలమపారం భవసాగరమ్ || ౨,౬.౯౪ ||

న పశ్యామి తిత్థిరోరన్యద్రామస్మరణం వినా |

నవసీయం యథా దధ్నో జ్యోతిః కాష్ఠాదపి క్వచిత్ || ౨,౬.౯౫ ||

మన్థనైః సాధనైరేవం పరం జ్ఞాత్వా సుఖీ భవేత్ |

ఆత్మా నితోఽవ్యయః సత్యః సర్వగః సర్వభృన్మహాన్ || ౨,౬.౯౬ ||

అప్రమేయః స్వయంజ్ఞోతిరగ్రాహ్యో మనసాపి యః |

సచ్చిదానందరూపోఽసౌ సర్వప్రాణిహృది స్థితః || ౨,౬.౯౭ ||

వినశ్యత్స్వపి భావేషు న వినశ్యతి కర్ణచిత్ |

ఆకాశః సర్వభూతేషు స్థితస్త్రజోజలే తథా || ౨,౬.౯౮ ||

ఆత్మా సర్వత్ర నిర్లేపః పార్థివేషు యథానిలః |

భక్తానుకమ్పి భగవాన్సాధూనాం రక్షణాయ చ || ౨,౬.౯౯ ||

ఆవిర్భవతి లోకేషుగుణీవాజైః ప్రతీయతే |

ఏవంవివేకత్వయా యో బుద్ధ్యా సంశీలయేద్ధృది || ౨,౬.౧౦౦ ||

భక్తియోగేన సన్తుష్ట ఆత్మానం దర్శయేదజః |

తతః కృతార్థో భవతి సదా సర్వత్ర నిః స్పృహః || ౨,౬.౧౦౧ ||

అతోఽహంకారముత్సుజ్య సానుబంధే కలేవరే ।

చరేదసంగో లోకేషు స్వప్నప్రాయేషు నిర్మమః ॥ ౨,౬.౧౦౨॥

క్వ స్వప్నే నియతం ధైర్యమిన్ద్రజాలే క్వ సత్యతా ।

క్వ నిత్యతా శరణేఘే క్వ వా సత్యం కలేవరే ॥ ౨,౬.౧౦౩॥

అవిద్యాకర్మజనితం దృశ్యమానం చరా చరమ్ ।

జ్ఞాత్వాచారవశీ యోగీ తతః సిద్ధిమవాప్సుసి ॥ ౨,౬.౧౦౪॥

ఇత్యుక్త్వా తే గతాః సర్వే సాధవో దీనవత్సలాః ।

సోఽహం తదుక్తమార్గేణ తథైవాచరమన్వహమ్ ॥ ౨,౬.౧౦౫॥

తతోఽచిరేణాత్మనీదం దృష్టవానహమద్భుతమ్ ।

జ్యోతిర్మయం సదానన్దం శరచ్ఛితాంశునిర్మలమ్ ॥ ౨,౬.౧౦౬॥

నిషిచ్య సుఖసన్తోహైర్మాం కృత్వాధికసస్పృహమ్ ।

అన్తర్హితం మహాతేజో యథా సౌదామినీ దివి ॥ ౨,౬.౧౦౭॥

భక్త్యా తదేవ మనసి భావయన్నహమద్భుతమ్ ।

కాలే కలేవరం త్యక్త్వా గతవాన్హరిమవ్యయమ్ ॥ ౨,౬.౧౦౮॥

తస్యేచ్ఛయా పునర్భ్రహ్మన్ప్రహ్మాణో మేఽభవజ్జనిః ।

అనుగ్రహాద్భగవతస్త్రిషు లోకేషు నిః స్పృహః ॥ ౨,౬.౧౦౯॥

ఆపీడయన్ముహురోఽన్వణాం గాయమానశ్చరామ్యహమ్ ।

ఇత్యుక్త్వా మే స్వానుభవం యయౌ యాదృచ్ఛికో మునిః ॥ ౨,౬.౧౧౦॥

మమాపి పరమాశ్చర్యం సన్తోషశ్చ మహానభూత్ ।

అతస్తే సాధుసంకత్యా భక్త్యా చ పరమాత్మనః ॥ ౨,౬.౧౧౧॥

విశుద్ధం నిర్మలం శాన్తం మనో నిర్వృత్తిమేష్యతి ।

అనేకజన్మజనితం పాతకం సాధుసంగమే ॥ ౨,౬.౧౧౨॥

క్షిప్రం నశ్యతి ధర్మజ్ఞ జలानాం శరదో యథా ।

పైశ్య ఉవాచ ।

పీత్వా తే వాక్యపీయూషం స్వాన్తం మే శాన్తిమాగమత్ ॥ ౨,౬.౧౧౩॥

సర్వతీర్థఫలం మేఽధ్య సజ్ఞాతం తవ దర్శనాత్ ।

ఇతి శ్రుత్వా వచస్తస్య ప్రోవాచ ఋషిసత్తమః ॥ ౨,౬.౧౧౪॥

లోమశ ఉవాచ ।

హితాయ తవ రాజేన్య త్రివర్గఫలమిచ్చతః ।
 యత్త్వయా సుకృతం భూరివృషోత్సర్గం వినా కృతమ్ ॥ ౨,౬.౧౦౫॥
 మన్యేఽకిఞ్చత్కరం సర్వం నీహారసలిలం యథా ।
 వృషోత్సర్గసమం కిఞ్చిత్సాధనం న మహీతలే ॥ ౨,౬.౧౦౬॥
 అనాయాసేన గచ్ఛన్తి గతిం తే పుణ్యకర్మణామ్ ।
 వృషోత్సర్గః కృతో యేన అశ్వమేధస్య యాజకః ॥ ౨,౬.౧౦౭॥
 ఉభౌ సమా మయా దృష్టౌ దివ్యౌ తౌ శక్రసన్నిధౌ ।
 అతస్తస్య పుష్కరం గత్వా వృషోత్సర్గం విధాయ చ ॥ ౨,౬.౧౦౮॥
 తతో యాహి గృహం సాధో యేన సర్వం కృతం భవేత్ ।
 విపశ్చిదువాచ ।
 తతః స పునరాగత్య కార్తిక్యాం పుష్కరే వరే ॥ ౨,౬.౧౦౯॥
 వరాహరూపీ భగవాన్యత్రాస్తే యజ్ఞపూరకః ।
 చకార విధివత్సర్వం యుద్కమృషిసత్తమైః ॥ ౨,౬.౧౧౦॥
 గతాని బహుతీర్థాని తతో లోమశసంగతిః ।
 తతోఽధికతరం జాతం పుణ్యం నీలవివాహజమ్ ॥ ౨,౬.౧౧౧॥
 సభుక్త్వా విషయాన్దివ్యాన్విమానవరమాశ్రితః ।
 తేన రాజకులే జన్మ వీరసేనస్య ధర్మతః ॥ ౨,౬.౧౧౨॥
 వీరపఞ్చాననాఖ్యాతఞ్చతుర్వర్గైకసాధకమ్ ।
 ప్రకుర్వతో వృషోత్సర్గం తత్ర యే పరిచారకాః ॥ ౨,౬.౧౧౩॥
 దివ్యరూపాభవస్సృష్టౌ గోపుచ్ఛోదకశీకరైః ।
 సురూపాః పుష్టవపుషః పశ్యన్తో దూరసంస్థితాః ॥ ౨,౬.౧౧౪॥
 తతో దూరతరా యే చ దృశ్యన్తే మలినా జనాః ।
 దుర్భగా మలినా రూక్షాః కృశా విగతవాససః ॥ ౨,౬.౧౧౫॥
 వృషయజ్ఞమపశ్యన్తో యే చాసూయాం ప్రకుర్వతే ।
 సర్వం నివేదితం రాజ్ఞశ్చరితం పూర్వజన్మనః ॥ ౨,౬.౧౧౬॥
 ధర్మ్యం చివిత్రమాఖ్యానం శ్రుతం మే యత్పరాశరాత్ ।
 అతస్తస్యం స్వగృహం గచ్ఛ కృపాం కృత్వా మమోపరి ॥ ౨,౬.౧౧౭॥

శ్రుత్వా విపశ్చిద్వాక్యం స విస్మయం పరమం గతః |
గృహం జగమ విప్రోఽసౌ ప్రాపితో రాజసేవకైః || ౨,౬.౧౨౨ ||

వసిష్ఠ ఉవాచ |
తస్మాద్రాజన్వృషోత్సర్గం వరిష్ఠం సర్వకర్మణామ్ |
సమాచర విధానేన యది భీతో యమాదపి || ౨,౬.౧౨౯ ||

వృషోత్సర్గసమం కింశ్చిత్సాధనం నదివః పరమ్ |
మయా ధర్మరహస్యం తే కథితం రాజసత్తమ || ౨,౬.౧౩౦ ||

పతిపుత్రవతీ నారీ భర్తురగ్రే మృతా యది |
వృషోత్సర్గం న కురీష్వత గాం దద్యాచ్చ పయస్విః నీమ్ || ౨,౬.౧౩౧ ||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
శ్రుత్వా వాక్యం వసిష్ఠస్య రాజా మధుపురీం గతః |
చకార విధివత్సర్వం వృషోత్సర్గమహం ఖగ || ౨,౬.౧౩౨ ||

గృహం గత్వా స ఆత్మానం కృతకృత్యమమన్యత |
కాలేన నిధనం ప్రాప్తో నీతో వైవస్వతానుగైః || ౨,౬.౧౩౩ ||

స కాలనగరం హిత్వా గతో దూరతరం పథి |
శ్రాద్ధదేవపురం కుత్రేత్యేవం దూతానప్రచ్ఛత || ౨,౬.౧౩౪ ||

పాపినో యత్ర పాత్యన్తే యామ్యై పాపవిశుద్ధయే |
యత్ర దేవః స ధర్మాధర్మవిచేతనః || ౨,౬.౧౩౫ ||

గతం పాపపురం తత్తు న ద్రష్టవ్యం భవాద్భుతైః |
ఆగ్రే దృష్ట్వా ధర్మరాజమూచున్తే పరమాదరాత్ || ౨,౬.౧౩౬ ||

దివ్యరూపస్తదా దేవో దేవగన్ధర్వసన్యుతః |
ఆత్మానం దర్శయా మాస తస్య రాజ్ఞో మహాత్మనః || ౨,౬.౧౩౭ ||

ప్రణమ్య దణ్ణవద్రాజా కృతాఙ్గాలిః పురః స్థితః |
తుష్టావ బహుధా దేవం హర్షపురితమానసః || ౨,౬.౧౩౮ ||

ధర్మరాజోఽపి రాజానం ప్రశస్యేదమువాచ హ |
సీయతాం దేవతోకాయ యత్ర భోగాః సుపుష్కలాః || ౨,౬.౧౩౯ ||

తద్వీరవాహనః శ్రుత్వా పప్రచ్ఛసమవర్తినమ్ |
న జానే కేన పుణ్యేన స్వర్గం నయసి మాం విభో || ౨,౬.౧౪౦ ||

ధర్మరాజ ఉవాచ ।

త్వయా కృతాని పుణ్యాని దానం యజ్ఞాః సవిస్తరాః ।
మథురాయాం వృషోత్సర్గో వసిష్ఠవచనాత్కిల ॥ ౨,౬.౧౪౧॥

ధర్మః స్వలోపైపి నృపతే యది సమ్యగుపాసితః ।
ద్విజదేవప్రసాదేన స యాతి బహువిస్తరమ్ ॥ ౨,౬.౧౪౨॥

ఇత్యుక్త్వా యమునాబ్రాతా క్షణాదన్తర్ధిమాయయౌ ।
వీరబాహుర్ధివం గత్వా దేవైః సహ ముమోద హ ॥ ౨,౬.౧౪౩॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

మయా తే కథితం పక్షిన్స్వప్నయజ్ఞాః సువిస్తరః ।
ప్రాణీనాం కర్మనిర్ధారం శ్రుత్వా పాపైః ప్రముచ్యతే ॥ ౨,౬.౧౪౪॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్విదృ ధదృప్రేతకల్పే
శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే వృషోత్సర్గమాహాత్మ్యనిరూపణం నామ షష్ఠోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭

గరుడ ఉవాచ ।

శ్రుతం మే మహాదాఖ్యానం వృషోత్సర్గఫలం హరే ।
పునరన్యాం కథాం బ్రూహి యత్ర తే మహిమాద్భుతః ॥ ౨,౭.౧॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

అహం తే కథయామ్యద్య సంవాదం పరమాద్భుతమ్ ।
సన్తప్తకస్య చ ప్రేతైస్తద్రూపజ్ఞాపనాయ వై ॥ ౨,౭.౨॥

విప్రః సన్తప్తకః కశ్చిత్తపసాదగ్గకిల్బిషః ।
సంసారాసారతాం జ్ఞాత్వారణ్యషేషవ చచార హ ॥ ౨,౭.౩॥

వైఖానసమునివ్రాతైః ప్రాణీపాతకృతేక్షణః ।
స కదాచిత్తీర్థయాత్రాముద్దిశ్య స్మాటతిద్విజః ॥ ౨,౭.౪॥

ప్రత్యాకృష్టేన్ద్రియత్వాచ్చ బహిర్వృత్తినిరోధకః ।
సంస్కారమాత్రగమనో మార్గభ్రష్టో బభూవ హ ॥ ౨,౭.౫॥

చలన్నేవం స్నానకాలే మధ్యాహ్నేఽథాభిలాషుకః ।
జలస్యోన్మీల్య నయనే దిశః సర్వా న్యభీలయత్ ॥ ౨,౭.౬॥

స దదర్శ తదా గుత్తైర్వోరుదస్పృక్షశతైశ్చితమ్ |
 త్వక్సారైః శాఖిశాఖాభిః సంకులం గహనంవనమ్ || ౨,౭.౭||
 తత్ర తాలాస్తమాలాశ్చ ప్రియాలాః పనసాస్తథా |
 శ్రీపర్ణో శాలశాఖోటస్యన్దనాస్త్రిన్దకాస్తథా || ౨,౭.౮||
 సర్ణాన్దనాస్తూతకాశ్చ శ్లేష్మా తకభిభీతకా |
 పిచుమర్దశ్చిశ్చోణీ చ కర్కణూకర్ణికారకాః || ౨,౭.౯||
 ఏతే చాన్యే చ బహవో వృక్షాన్తేషు న దృశ్యతే |
 పక్షిణామపి వై పన్థా మనుష్యస్య కుతః పునః || ౨,౭.౧౦||
 తస్మిన్వనే మహాఘోరే సింహవ్యాఘ్రసమాకులే |
 తరక్షుగవయైర్మృక్షైర్మహిషైశ్చ నిషేవితే || ౨,౭.౧౧||
 కుఞ్జు రైరురుభిర్నాగైర్మర్కటైశ్చ తథామ్బుగ్రిః |
 శ్వాపదైశ్చ తథా చాన్యైః పిశాచై రాక్షసైర్వృతే || ౨,౭.౧౨||
 సన్తప్తకో ద్విజః కిఞ్చిద్భయసన్తస్తమానసః |
 కాన్తిశీకః సమభవథ్ యద్భవిష్యో యయౌ పునః || ౨,౭.౧౩||
 ర్ముఞ్కారేషు చ ఝిల్లీనాం ఘూకానాం ఘూత్కృతేష్యపి |
 దత్తకర్ణః కునీలాఙ్గశ్చచాల పదపఞ్చకమ్ || ౨,౭.౧౪||
 స తత్ర వటవృక్షగ్రే స్నాయువద్ధం శవం తథా |
 దదర్శ తద్భుజశ్చైవ పఞ్చ ప్రేతాన్సుదారుణామ్ || ౨,౭.౧౫||
 శిరాస్థిచర్మశేషాఙ్గాన్పుష్పలగ్నోద్దరాన్ఘగ |
 త్యక్తాన్నానికయా నేత్రకూపపాతభయాదివ || ౨,౭.౧౬||
 సూచీక్రకకవకవ్రాతఘాతపాతితకీకసాన్ |
 వసాక్తనవమస్తిష్కస్వాదనిత్యమహోత్సవాన్ || ౨,౭.౧౭||
 రణతోటిమహాదంష్ట్రానస్థిగ్రన్థ్యవఘట్టితాన్ |
 తాన్దృష్ట్వా త్రస్తహృదయో గతిమాకుఞ్చ్యు సంస్థితః || ౨,౭.౧౮||
 తే విలోక్యాగతం విప్రమటవీం జనవర్జితామ్ |
 అహం పూర్వమహం పూర్వం యామీత్యాక్వాప్రదుద్రువుః || ౨,౭.౧౯||
 తేషు ద్వాద్వావగృహ్ణీతామస్య హస్తావథాపరే |
 ద్వాద్వౌ పాదావగృహ్ణీతాం మూర్ధానం పఞ్చమోఽగ్రహీత్ || ౨,౭.౨౦||

స్వజాత్యుచితవాక్యేన స్ఫుటవర్ణవతాబ్రువన్ |

అహం జణామ్యహం భణామీతి కర్షణతత్పరాః || ౨,౭.౨౧||

సహసైవ సహైవాముం గృహాత్వా వ్యగమన్వియమ్ |

కియత్స్థితం బటౌ మాంసం క్రియన్నేతిన్యభాలయన్ || ౨,౭.౨౨||

తేఽపశ్యన్నిజదంష్ట్రాయః పాటితాస్తమిమం శవమ్ |

అవతీర్య తతో వ్యోమ్నో గృహీత్వా చరణైః || ౨,౭.౨౩||

స్వఖణ్ణితశరీరస్తు పునర్వ్యోమైవ చక్రముః |

స నీయమానమాత్మానం విలోక్య వియతి ద్విజః || ౨,౭.౨౪||

జగామ మనసా మాం స శరణం భయవిహ్వలః |

నమశ్చక్రే చక్రధరం చేతసా చిన్మయం సమమ్ || ౨,౭.౨౫||

వక్త్రం నక్త్రం చక్రపాతేన దూరే కృత్వా హృత్వా తస్య దుఃఖం ముకున్దః |

మాతక్లం యోఽమూముచన్నక్రవక్త్రాత్పాశంసోఽసౌ కర్మణాం మే లునాతు ||

౨,౭.౨౬||

రుద్ధాఙ్గుద్ధాన్భూపతీన్మాగధేన భీమేనైనం ఘాతయిత్వా మురారిః |

నిర్బద్ధాన్యో భర్గయజ్ఞాయ ముక్తశ్చక్రో మేఽసౌ కర్మపాశం లునాతు || ౨,౭.౨౭||

మనస్సైవేహ మామస్తాత్త్నాయమానోఽహముత్థితః |

అగచ్ఛం సహసా తత్ర యత్ర ప్రేతైః స నీయతే || ౨,౭.౨౮||

దృష్ట్వా తైర్స్నేయమానస్తు కౌతుకం మేఽభవత్థగ |

పప్రచ్ఛ న కియన్తం వై కాలం తాన్పుష్పతోఽన్వగామ్ || ౨,౭.౨౯||

మమ సన్నిధిమాత్రేణ ద్విజాతిం తఙ్ఘ్న సర్పహన్ |

తత్కాలం శివికాసుప్తభూపాలసుఖమావిశత్ || ౨,౭.౩౦||

మణిభద్రాస్తతో మేరుం గచ్ఛన్దృష్టో మయా పథి |

నికోచ్యాక్షి స్వపార్శ్వం స నీతో వై యక్షరాణ్యయా || ౨,౭.౩౧||

తమవోచం మహాయక్షం త్వం హి ప్రతిభటో భవ |

ప్రేతాన్నాశయ తద్భూయః శవఙ్ఘ్న హర తద్గతమ్ || ౨,౭.౩౨||

ఇత్యుక్తః స మహాఘోరం కృత్వా రోషం సుదుఃసహమ్ |

జగ్రాహ ప్రేతరూపం తత్ప్రేతానామపి దుఃఖదమ్ || ౨,౭.౩౩||

స వివృత్య స్వకౌ బాహూ సృక్కిణీ పరిలేలిహన్ |
 భేదయన్నురువతేన ప్రేతాన్స్తాన్సముఖో యయా || ౨,౭.౩౪||
 బాహుభ్యాం ద్వా ద్వా చ పద్భ్యాం మూర్ధ్నైకం చ సమాహరత్ |
 ప్రేతానథాపి సహసా జఘాన దృఢముష్ఠినా || ౨,౭.౩౫||
 తే వివర్ణముఖాః సర్వే తం ద్విజఞ్చ శవం తథా |
 ఏకైకం హస్తపాదైశ్చ గృహీత్వా యుద్ధమారభన్ || ౨,౭.౩౬||
 తే నఖైస్తలఘాతైశ్చ పాదఘాతైస్తథైవ చ |
 దంష్ట్రాఘాతైశ్చ సర్వే తమేకం ప్రేతం వ్యదారయన్ || ౨,౭.౩౭||
 తేషాం ప్రహారాన్విఫలాన్కృత్వా సమ్ప్రతి తానథ |
 జీవం న తు శవం తేషాం జప్తౌ ప్రాణమివాన్తకః || ౨,౭.౩౮||
 హృతమాత్రే శవే తే తు పారియాత్రే గిరౌ ద్విజమ్ |
 ముక్త్యాధమాత్రే ప్రముదితా ఏకం ప్రేతం సుదారుణాః || ౨,౭.౩౯||
 స వాయుగమనః ప్రేతః ప్రాప్తస్తైః క్షణమాత్రతః |
 అదృశ్యతాం యయా తేఽథ హతాశా విప్రమాగమన్ || ౨,౭.౪౦||
 ప్రారబ్ధమాత్రే విప్రస్య పాటనే తత్ర పర్వతే |
 మమ స్థానస్య విప్రస్య మహిమ్నైవ చ తత్క్షణే || ౨,౭.౪౧||
 సద్యః స్మృతిః సముత్పన్నా తేషాం పూర్వస్య జన్మనః |
 విప్రం ప్రదక్షిణీకృత్యద్విజర్షభమథాబ్రువన్ || ౨,౭.౪౨||
 అద్య నః క్షన్తుమర్హేఽసీత్యుక్త్యా తే సురదామ్భికాః |
 గిరేరివ పరావర్తం సముద్రస్యేవ శోషణమ్ || ౨,౭.౪౩||
 తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వాప్రచ్ఛక్తేయూయమిత్యథ |
 కిం మాయా కిము వా స్వప్న ఉతాహో చిత్తవిభ్రమః || ౨,౭.౪౪||
 ప్రేతా ఊచుః |
 ఆవేహి తత్త్వమేవైతత్ప్రేతా వై కర్మజా వయమ్ |
 బ్రాహ్మణ ఉవాచ |
 కింనామానః కిమాచారాః కథఞ్చేమాం దశాం గతాః || ౨,౭.౪౫||
 అవినీతాః కథం పూర్వం వినీతాః సామ్ప్రతం కథమ్ |
 ప్రేతా ఊచుః |

శృణు విప్రేన్ద్ర వక్ష్యామః ప్రశానామనుపూర్వశః ॥ ౨,౭.౪౬ ॥
 ఉత్తరాణి మహాయోగింస్త్వద్ధర్మనగతాంహసః ।
 అహం పర్యుషితో నామ్నా ఏష సూచీముఖః స్మృతః ॥ ౨,౭.౪౭ ॥
 తృతీయః శీఘ్రగస్తుర్యోరోధకో లేఖకః పరః ।
 బ్రాహ్మణ ఉవాచ ।
 ప్రేతానాం కర్మజాతానాం కుతో నామ నిరర్థకమ్ ॥ ౨,౭.౪౮ ॥
 నిరుక్తిమేషాం నామ్నాం వై ప్రేతా వదత మా చిరమ్ ।
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 ఏవముక్తాస్తు విప్రేణ పృథగుత్తరమబ్రువన్ ॥ ౨,౭.౪౯ ॥
 పర్యుషిత ఉవాచ ।
 కదాచిచ్చార్థకాలే వై మయా విప్రో నిమన్త్రితః ॥ ౨,౭.౫౦ ॥
 స చ కృత్వా విలమేప్పన వృద్ధో మద్గృహమాగతః ।
 అకృతశ్రాద్ధకర్మాహం తం పాకం భుక్తవాన్ష్విధా ॥ ౨,౭.౫౧ ॥
 అదదామన్నమాకృష్య విప్రే పర్యుషితం కియత్ ।
 తస్మాత్పాపాన్మృతః పాపో యోనిం వై కుత్సితాం గతః ॥ ౨,౭.౫౨ ॥
 యతః పర్యుషితం దత్తం తతః పర్యుషితః స్మృతః ।
 సూచీముఖ ఉవాచ ।
 కదాచిద్బ్రాహ్మణీ కాచిత్తిర్థం భద్రవటం యయౌ ॥ ౨,౭.౫౩ ॥
 పశ్చాద్దర్శసుతా వృద్ధా పుత్రమాత్మైకజీవితా ।
 అహం క్షత్రియదాయాదస్తస్యా రోధమకారిషమ్ ॥ ౨,౭.౫౪ ॥
 వనే తు విజనే తత్ర పాపాధ్వగగతిం గతః ।
 తస్యాః సవస్త్రం పాథేయం తత్సూనోర్వసనాని చ ॥ ౨,౭.౫౫ ॥
 గృహీతాని మయా విప్ర శిరస్యాపీడ్య ముష్టినా ।
 తృషార్చస్తత్రణం బాలః పాత్రసంస్థం జలంపిబన్ ॥ ౨,౭.౫౬ ॥
 తావన్మాతోదకే దేశే మయా హుక్కుత్స వారితః ।
 మయాథ సకలం పీతం జలం పాత్రాత్ప్రషావతా ॥ ౨,౭.౫౭ ॥
 బాలోఽపి భయస్త్వస్త్రః పిపాసుర్వ్యసురాపతత్ ।
 పుత్రశోకాన్మృతా మాతా కూపే ప్రాస్య నిజం వపుః ॥ ౨,౭.౫౮ ॥

ఏతస్మాత్పాతకాద్విప్ర ప్రేతత్వం ప్రాప్తవానహమ్ |
 సూచ్యగ్రప్రాయవివరముఖః పర్వతదేహవాన్ || ౨,౭.౫౯ ||
 యద్యపి ప్రాప్నుయాం భక్ష్యం భక్షితుస్తు న శక్యతే |
 మయా క్షుధానలేనాపి జ్వలతాస్యం నికోచితమ్ || ౨,౭.౬౦ ||
 అత ఆస్యే తు వివరం సూచ్యగ్రేణ సమమమ |
 ఏతస్మాత్కారణాద్విప్రే నామ్నా సూచీముఖోఽస్మ్యహమ్ || ౨,౭.౬౧ ||
 శీఘ్రగ ఉవాచ |
 పురాహం వైశ్యజాతీయః సాకం సఖ్యా చ కేనచిత్ |
 వాణిజ్యం కర్తుమగమం దేశమన్యం మహాధనః || ౨,౭.౬౨ ||
 మిత్రం చ మే బహుధనం తస్య లోభో మహాంస్తతః |
 జాతోఽప్యదృష్టవైముఖ్యాన్మే నష్టం మూలమప్యత || ౨,౭.౬౩ ||
 తతస్తస్మాత్తు నిష్కాంతావావాం నావాధ నిమ్నగామ్ |
 మార్గగాం తర్తుమారభౌ లోహితాయతి భాస్కరే || ౨,౭.౬౪ ||
 సఖా స చ మదుత్సజ్ఞే సుష్వాపాధ్వక్లమాకులః |
 అభూత్తదాతి పాపస్య క్రూరా మతిరతివ మే || ౨,౭.౬౫ ||
 తముత్సజ్గతం సూరే నష్టే పూరేఽక్షిపం తదా |
 కత్కృత్యం కుర్వతో నావి లోకైస్తు జ్ఞాతమేవ న || ౨,౭.౬౬ ||
 తస్య యద్యస్తు తత్సర్వం మణిముక్తాదికాఞ్చనమ్ |
 ఆదాయ శీగ్రగస్తస్మాద్దేశాత్స్వగృహమాగతః || ౨,౭.౬౭ ||
 తత్సర్వం స్వగృహే ముక్త్యా తస్య పత్న్యై న్యవేదయమ్ |
 దస్యుభిర్మే హతో భ్రాతా ధనమాచ్ఛిద్య వై పథి || ౨,౭.౬౮ ||
 ప్రజావతి ప్రద్రుతోఽహం మా రోదీత్యేవమబ్రవమ్ |
 శోకార్తా సాపి తత్కాలం మమత్వం గృహబన్ధుషు || ౨,౭.౬౯ ||
 త్యక్త్వా చాతి ప్రియాన్బ్రాణాఞ్చుహావాగ్నో యథావిధి |
 తతో నిష్కణ్ణకం తద్ధి వీక్ష్య హృష్టో గతో గృహమ్ || ౨,౭.౭౦ ||
 అభుజ్ఞాం సర్వమాగత్య యావజ్జీవం తు తద్ధనమ్ |
 మిత్రం పూరే హి నిః క్షిప్య యదహం శీఘ్రమాగతః || ౨,౭.౭౧ ||
 ఏతస్మాత్కారణాత్ప్రేతః శీఘ్రగోఽహం తు నామతః |

రోధక ఉవాచ ।

అహన్తు శూద్రజాతీయః పురాభూవం మునీశ్వర ॥ ౨,౭.౭౨॥

రాజప్రసాదాప్రమహాశతగ్రామాధికారవాన్ ।

వృద్ధో మే పితరావాస్తాం లఘురేకః సహోదరః ॥ ౨,౭.౭౩॥

శీఘ్రం స చ మయా భ్రాతా లుభ్యేనైకః పృథక్కృతః ।

ఆప్తవాన్పరమం దుఃఖం సోన్నవస్త్రవివర్జితః ॥ ౨,౭.౭౪॥

అదత్తాం పితరౌ చ్చన్నం కీఞ్చిత్కిఞ్చిత్తు తస్య చ ।

తస్మై పితృభ్యాం యద్దత్తమాప్తేభ్యస్తన్మయా శ్రుతమ్ ॥ ౨,౭.౭౫॥

తత్సర్వం తత్త్వతో జ్ఞాత్వా పిత్రో రోధమకారయమ్ ।

శూన్యమన్దిర ఏకస్మిన్పద్ధ్యా తు నిగడైర్దృఢైః ॥ ౨,౭.౭౬॥

తతస్తౌ జహతుః ప్రాణాన్దుఃఖితౌ విషవానతః ।

సోసౌ బాలోఽపి బభ్రామ పితృభ్యాం రహితో ద్విజ ॥ ౨,౭.౭౭॥

పురః పతనఖర్వాచ్ఛాన్వేటానపి మృతః క్షుధా ।

ఏతస్మాత్పాతకాద్విప్ర మృతః ప్రేతత్వమాగతః ॥ ౨,౭.౭౮॥

రుద్ధౌ తు పితరౌ యస్మాన్నామ్నాహం రోధకస్తతః ।

లేఖక ఉవాచ ।

అహం విప్ర పురాభూవమవన్త్యాం ద్విజలసత్తమః ॥ ౨,౭.౭౯॥

భద్రస్య రాజ్ఞో దేవానాం పూజనేఽధికృతో హ్యహమ్ ।

బహ్వస్యస్తు ప్రతిమాస్తత్ర బభూవుర్బహునామికాః ॥ ౨,౭.౮౦॥

హేమ్నుస్తదగ్గేషు బహు రత్నజాతం బభూవ హా ।

తాసాం మే కుర్వతః పూజాం పాపా మతిరజాయత ॥ ౨,౭.౮౧॥

అఖిలం తీక్ష్ణలోహేన తాసామఙ్గం విశీర్య చ ।

ఉల్లేఖనఞ్చ రత్నానాం నేత్రాదిభ్యః కృతం మయా ॥ ౨,౭.౮౨॥

తథాకృతాన్యథాఙ్గాని ప్రతిమానాం నిరీక్ష్య చ ।

నేత్రాణి చ విరత్నాని నృపశ్చుక్రోధ వహ్నివత్ ॥ ౨,౭.౮౩॥

ప్రతిజజ్ఞే నృపః పశ్చాదేష బ్రాహ్మణపుజవః ।

ఆభ్యో రత్నం సువర్ణఞ్చ హృతం యేన భవిష్యతి ॥ ౨,౭.౮౪॥

జ్ఞాతశ్చ స హి మే వధ్యో భవిష్యతి న సంశయః ।

అహం తత్సకలం జ్ఞాత్వా రాత్రావసిధరో గృహమ్ || ౨,౭.౮౫||

రాజ్ఞః ప్రవిశ్య రాజానం పశుమారమమారయమ్ |

గృహీత్వాథ మణీన్స్వర్ణం నిశీధేఽహం గతోఽన్యతః || ౨,౭.౮౬||

వ్యాప్రేణ మహాతారణ్యే నఖటక్యైర్విటజ్కీతః |

లేఖనాత్ప్రతిమాయా యన్మయా లోహేన కర్తృతమ్ || ౨,౭.౮౭||

ఏతస్మాత్పాతకాత్ప్రేతో లేఖకో నామతోఽస్మ్యహమ్ |

ఆసీన్నరకభోగాస్తే నః ప్రేతతప్తమిదం ద్విజ || ౨,౭.౮౮||

బ్రాహ్మణ ఉవాచ |

సంజ్ఞాస్తాదృశ్య ఆఖ్యాతా యథైతా భవతా దశాః |

వదంత్యాచారమాత్రం మే ప్రేతా ఆహారమప్యత || ౨,౭.౮౯||

ప్రేతా ఉఃమః |

వేదమార్గానుసరణం లజ్ఞా ధర్మో దమః క్షమా |

ధృతిర్జ్ఞానం వైవ యత్ర వయం తత్ర వసామహే || ౨,౭.౯౦||

తస్య పీడాం వపం కుర్మో వైవ శ్రాద్ధం న తర్పణమ్ |

యస్య గేహ తదజ్ఞాత్తు మాంసఞ్చ రుధిరం క్రమాత్ || ౨,౭.౯౧||

జిహ్వాశ్చ పిబామశ్చ ఉక్త ఆచార ఏష నః |

శృణు చాహారమస్మాకం సర్వలోకవిగర్హితమ్ || ౨,౭.౯౨||

దృష్టస్త్యయా చ కిఞ్చిద్వై బ్రూమోజ్ఞాతం త్వయానఘ |

వమనం విదూ దూషికా చ శ్లేషా మూత్రాశ్రుణీ తథా || ౨,౭.౯౩||

ఏతద్భక్ష్యఞ్చ పానఞ్చ మా పృచ్ఛాతః పరం ద్విజ |

లజ్ఞా నో జాయతే స్వామిన్నాహారం వదతాం స్వకమ్ || ౨,౭.౯౪||

అజ్ఞానాస్తామసా మన్దా కాన్తిశీకా వయం విభో |

అకస్మాజ్జన్మనాం విప్ర స్మృతిః ప్రాప్తా తు పౌర్వికీ || ౨,౭.౯౫||

వినీతత్వావినీతత్వే జానీమో వైవ నః ప్రభో |

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

ఏవం వదతు ప్రేతేషు తథా శ్రుతవతి ద్విజే || ౨,౭.౯౬||

అదర్శయమహం రూపం తదా తార్ష్యేదమేవ వై |

స తు దృష్ట్వా ద్విజశ్రేష్ఠో హృద్ధతం పురుషం పురః || ౨,౭.౯౭||

స్తోత్రైస్తుష్టావ పక్షీశ దణ్ణవత్పుణనామ మామ్ |

తేఽపి తేపుస్తతః ప్రేతా ఆశ్చర్శ్యోత్ఫుల్లచక్షుషః || ౨,౭.౯౮||

ప్రణయేన స్థలద్వాచః ఖగ నోచుః కిమప్యత |

రజసా గోరచితానాం తమసా మూఢచేతనామ్ |

కృపయా యః సముద్ధారం కురుషే వై నమోఽస్త తే || ౨,౭.౯౯||

ఏవం ద్విజాతౌ బ్రువతి ప్రభూ తప్రభైశ్చ ముఖ్యాంబరచారియుక్తైః |

తదా మదిచ్ఛాప్రభవైర్విమానైః షడ్భిః సమన్తాద్గురుచే గిరిః సః || ౨,౭.౧౦౦||

ఇత్థం విమానేన మదీయలోకం గతో ద్విజరసోఽప్యథ పఞ్చమిస్తైః |

ప్రేతా యయుః స్వర్గమగణ్యపుణ్యం సత్సంసర్గవశాత్సుపర్ణమ్ || ౨,౭.౧౦౧||

ప్రేతాః సంగవశేన నాకమవన్నస్తప్కో బ్రాహ్మణో విష్వక్సన ఇతి ప్రసిద్ధవిభవో నామ్నా గణే
మేఽభవత్ |

ఏతత్తే సకలం మయా నిగాదితం యశ్చైతదుత్కీర్తయేద్యశ్చేదం

శ్శృణుయాన్న సోఽపి పురుషః ప్రేతత్వమాప్నోతి హి || ౨,౭.౧౦౨||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ప్రేతకల్పే పఞ్చప్రేతోపాఖ్యానం నామ సప్తమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮

గరుడ ఉవాచ |

స్వామిన్కస్యాధికారోఽత్ర సర్వ ఏవోర్ధ్వదేహికే |

క్రియాః కతివిధాః ప్రోక్తా వదైతత్సర్వమేవ మే || ౨,౮.౧||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

పుత్రః పాత్రః ప్రపాత్రో వా తద్భాతా భ్రాతృసంతతిః |

సపిణ్డసంతతిర్వాపి క్రియార్థాః ఖగ జ్ఞాతయః || ౨,౮.౨||

తేషామభావే సర్వేషాం సమానోదకసంతతిః |

కులద్వయేఽపి చోచ్ఛిన్నే స్త్రీభిః కార్యాః క్రియాః ఖగ || ౨,౮.౩||

ఇచ్ఛయోచ్ఛిన్నబంధశ్చ కారయేదవసీపతిః |

పూర్వాః క్రియా మధ్యమాశ్చ తథా చైవోత్తరాః క్రియాః || ౨,౮.౪||

ప్రతిసంవత్సరం పక్షిన్నేకోద్దిష్టవిధానతః ।

శ్రాద్ధం తత్ర ప్రకర్తవ్యం ఫలం తస్య శృణుష్వ మే ॥ ౨,౮.౫॥

బ్రహ్మాన్దరుద్రనాసత్యసూర్యాగ్నివసుమారుతాన్ ।

విశ్వేదేవాన్నిత్య గణాన్వయాంసి మనుజాన్పశున్ ॥ ౨,౮.౬॥

సరీసృపాన్మాతృగణాన్యచ్చాన్యదూభతసంజ్ఞితమ్ ।

శ్రాద్ధం శ్రద్ధాన్వితః కుర్వన్ప్రిణయత్యఖిలం జగత్ ॥ ౨,౮.౭॥

తే తృప్తాస్తర్పయన్వేనం పుత్రదారధన్వస్తథా ।

అధికారః క్రియాభేదః సమాసాత్తే నిరూపితః ॥ ౨,౮.౮॥

గరుడ ఉవాచ ।

ఉక్తేష్యేకోఽపి చేన్న స్యాదధికారీ సురోత్తమ ।

కర్తవ్యం కిం తదా విష్టో పురుషేణ విజానతా ॥ ౨,౮.౯॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

అధికారో యదా నాస్తి యది నాస్తి చ నిశ్చయః ।

జీవితే సతి జీవాయ దద్యాచ్చార్ధంస్వయం నరః ॥ ౨,౮.౧౦॥

కృతోపవాసః సుస్నాతః కృష్ణాసక్లః సమాహితః ।

కర్తారమథ భోక్తారం విష్ణుం సర్వేశ్వరం యజేత్ ॥ ౨,౮.౧౧॥

సదక్షిణాశ్చ సతిలాస్తిస్త్రశ్చ జలధేనవః ।

నివేదయేత్పితృభ్యశ్చ స్వధేతి సుసమాహితః ॥ ౨,౮.౧౨॥

అగ్నయే కవ్యవాహనాయ స్వధా నమ ఇతి స్మరన్ ।

సోమాయత్వా పితృమతే స్వధా నమ ఇతి స్మరన్ ॥ ౨,౮.౧౩॥

దక్షిణేన తు దద్యాచ్చ తృతీయాం దక్షిణాయుతామ్ ।

యమాయాగ్గిరసే చాథ స్వధా నమ ఇతి స్మరన్ ॥ ౨,౮.౧౪॥

తయోర్మధ్యే తు నిః ఊప్య విప్రాన్సమన్త్య భో జయేత్ ।

ప్రథమాముత్తరే న్యస్య ద్వితీయాం దక్షిణే న్యసేత్ ॥ ౨,౮.౧౫॥

మధ్యే తృతీయాం విన్యస్య పశ్చాదావాహనాదికమ్ ।

ఆవాహనాదినా పూర్వం విశ్వేదేవాన్ప్రపూజ్యచ ॥ ౨,౮.౧౬॥

వసుభ్యస్త్యామహం విప్ర రుద్రేభ్యస్త్యామహం తతః ।

సూర్యేభ్యస్త్యామహం విప్ర భోజయామీతి తాన్వదేత్ ॥ ౨,౮.౧౭॥

ఆవాహనాదికం శేషం కుర్యాచ్చ పితృశేషవత్ |
 సామ్యాం ధేనుం తతో దద్యాద్వసూద్దేశం ద్విజాయ తు || ౨,౮.౧౮||
 ఆగ్నేయ్యాం చాథ రౌద్రాయ యామ్యాం సూర్యద్విజాయ తు |
 విశ్వేభ్యశ్చాథ దేవేభ్యస్త్రిలపాత్రం నివేదయేత్ || ౨,౮.౧౯||
 స్వస్తీత్యేవ తథాక్షయ్యం జలం దత్త్వాథ తాన్ద్విజాన్ |
 విసర్జయేత్స్మరన్విష్ణుం దేవమష్టాక్షరం విభుమ్ || ౨,౮.౨౦||
 తతః కామం కులేశానీం శివం నారాయణం స్మరేత్ |
 చతుర్దశ్యాం తతో గచ్ఛేద్భగవద్రాప్తాం సరిద్వరామ్ || ౨,౮.౨౧||
 వస్త్రాణి లోహఖణ్డాని జితం త ఇతి సంజపన్ |
 దక్షిణాభిముఖో వహ్నిం జ్వాలయేత్తత చ స్వయమ్ || ౨,౮.౨౨||
 పశ్చాతా కుశైర్బ్రాహ్మీం కృత్వా ప్రతికృతిం దహేత్ |
 హుత్వా శ్మాశానికం హోమం పూర్ణాహుత్యంతమేవ హి || ౨,౮.౨౩||
 నిరగ్రిమథ వా భూమిం యమం రుద్రశ్చ సంస్మరేత్ |
 హుత్వా ప్రాధానికే స్థానే పశ్చాదావాహయేచ్చ తమ్ || ౨,౮.౨౪||
 శ్రవయేచ్ఛాపరం వహ్నౌ ముద్గమిశ్రం చరుం తతః |
 తిలతణ్ణులమిశ్రశ్చ ద్వితీయం సపవిత్రకమ్ || ౨,౮.౨౫||
 ఓం పృథీవ్యై నమస్తుభ్యమితి చైకం నివేదయేత్ |
 ఓం యమాయ నమశ్చేతి ద్వితీయం తదనన్తరమ్ || ౨,౮.౨౬||
 ఓం నమశ్చాథ రుద్రాయ శ్మాశానపతయే నమః |
 తతో దీప్తే సమిధేఽగ్నౌ భూమౌ ప్రకృతిదారుణే || ౨,౮.౨౭||
 సప్తభ్యో యమసంజ్ఞేభ్యో దద్యాత్సప్త జలాఙ్ఘలీన్ |
 యమాయ ధర్మరాజాయ మృత్యవే చాన్తకాయ చ || ౨,౮.౨౮||
 వైవస్వతాయ కాలాయ సర్వప్రాణహరాయ చ |
 స్వధాకారనమస్కారప్రణవైః సహ సప్తధా || ౨,౮.౨౯||
 అముకాముకగౌత్రైతత్తుభ్యమస్తు తిలోదకమ్ |
 ప్రదద్యాద్దశ పిణ్డాంస్తు అర్ఘ్యపుష్పసమన్వితాన్ || ౨,౮.౩౦||
 ధూపో దీపో బలిర్గన్ధః సర్వేషామస్తు చాక్షయః |
 దశ పిణ్డాంస్తు దాన్దత్త్వా విష్ణోః సౌమ్యం ముఖం స్మరేత్ || ౨,౮.౩౧||

కుర్యాచ్చ మాసికం మాసి సపిణ్డీకరణం తతః ।

ఆశౌచాస్తే తతః కుర్యాదాత్మనో వా మరస్య తు ॥ ౨,౮.౩౨॥

కుర్యాదస్థిరతాం జ్ఞాత్వా శక్త్యైరోగ్యధనాయుషమ్ ।

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం జీవచ్ఛార్ధం మయా ఖగ ॥ ౨,౮.౩౩॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణ గరుడసంవాదే శ్రాద్ధకర్తృత్వశ్రాద్ధయోర్నిరూపణం నామాష్టమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯

గరుడ ఉవాచ ।

ఉక్తమాద్యాం క్రియాం యావన్నుపోఽపీతిత్వయానఘ ।

కస్యచిత్కేనచిద్రాజ్ఞా కిమాద్యా సా కృతా పురా ॥ ౨,౯.౧॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

సుపర్ణ శృణు వక్ష్యామి యథా రాజ్ఞా క్రియా కృతా ।

ఆసీత్కృతయుగే రాజా వాఙ్గో వై బభ్రువాహనః ॥ ౨,౯.౨॥

పృథివ్యాశ్చతురంతాయా గోష్టా పక్షీన్ద్ర ధర్మతః ।

చతుర్భాగాం భువం కృతాన్నం స భుక్త్యై వసుధాధిపః ॥ ౨,౯.౩॥

న పాపకృత్కశ్చిదాసీత్తస్మిన్మాజ్యం ప్రశాసతి ।

నాసీచ్ఛార్ధయం తార్క్ష్య న షుద్రభయమేవ హి ॥ ౨,౯.౪॥

నాసీద్వ్యాధిభయఞ్చాపి తస్మిన్జనపదేశ్వరే ।

స్వధర్మే రేమిరే చాసీత్తేజసా భాస్కరోపమః ॥ ౨,౯.౫॥

అక్షుభత్వేఽర్చలసమః సహిష్టుత్వే ధరాసమః ।

స కదాచిన్మహాబాహుః ప్రభూతబలవాహనః ॥ ౨,౯.౬॥

వనం జగామ గహనం హయానాఞ్చ శతైర్వృతః ।

సింహనాదైశ్చ యోధానాం శఙ్ఖదున్ధుభినిః స్వవైః ॥ ౨,౯.౭॥

ఆసీత్కిలకిలాశబ్దస్తస్మిన్గచ్ఛతీ పార్థివే ।

తత్రతత్ర చ విప్రేన్ద్రైః స్తూయమానః సమన్తతః ॥ ౨,౯.౮॥

నిర్యయౌ పరయా ప్రీత్యా వనం మృగజిఘాంసయా ।

స గచ్ఛన్దదృశే ధీమాన్నన్దనప్రతిమం వనమ్ || ౨,౯.౯||

బిల్వార్కఖదిరాకీర్ణం కపిత్థధ్వజసంయుతమ్ |
విషమైః పర్వతైశ్చైవ సర్వతశ్చ సమన్వితమ్ || ౨,౯.౧౦||

నిర్జలం నిర్మనుష్యశ్చ బహుయోజనమాయతమ్ |
మృగసింహైర్మహాఘోరైస్త్వైశ్చాపి వనేచరైః || ౨,౯.౧౧||

తద్వనం మనుజ వ్యాఘ్రః సభృత్యబలవాహనః |
లీలయా లోడయామాస సూదయన్వివిధాన్మృగాన్ || ౨,౯.౧౨||

మృగస్య కన్యచిత్కుక్షిం తతో వివ్యాధ భూమిపః |
రాజా మృగప్రసజ్జేన తమను ప్రావిశద్వనమ్ || ౨,౯.౧౩||

ఏకాకీ వై హృతబలః క్షుత్ప్రిపాసాసమన్వితః |
స వనస్సోన్మమాసాద్య మహచ్ఛారణ్యమాసదత్ || ౨,౯.౧౪||

తృషయా పరయావిష్టోఽన్విష్యజ్జలమితస్తతః |
స దూరాత్పూరచక్రాహ్వాం హంససారసనాదితైః || ౨,౯.౧౫||

సూచితం సర ఆగత్య సాశ్వ ఏవ వ్యగాహత |
పద్మానాశ్చ పరాగేణ ఉత్పలానాం రజేన చ || ౨,౯.౧౬||

సుగన్ధమమలం శీతం పీత్వామ్భో నిర్ణగామ హ |
మార్గశ్రమపరిశ్రాన్తస్తడాగతటమణ్డపమ్ || ౨,౯.౧౭||

న్యగ్రోధం వీక్ష్య తస్యాశు జటాస్వశ్వం బబన్ధ హ |
స తత్రాన్తరమాస్తీర్య ఖేటకానుపధాయ చ || ౨,౯.౧౮||

సూషాప వాయునా తత్ర సేవ్యామాతస్తదా క్షణమ్ |
క్షణం సుప్తే నృపే తత్ర ప్రేతో వై ప్రేతవాహనః || ౨,౯.౧౯||

కశ్చిదత్రాజగామాథ యుక్తః ప్రేతశతేన చ |
అస్థిచర్మశిరాశేషశరీరః పరివిభ్రమన్ || ౨,౯.౨౦||

భక్ష్యంపేయం మార్గమాణో న బధ్నాతి ధృతిం క్వచిత్ |
తమపూర్వం నృపో దృష్ట్వాకరోదస్త్రం శరాసనే || ౨,౯.౨౧||

దృష్ట్వా సోఽపి చిరం భూపం తస్థౌ స్థాణుపివగ్రతః |
తమవస్థితమాలోక్య రాజా ప్రాప్తకుతూహలః || ౨,౯.౨౨||

పప్రవృ తఞ్చ కోఽసీతి కుతో వా వికృతిం గతః ।

ప్రేత ఉవాచ ।

ప్రేతభావో మయా త్యక్తో గతిం ప్రాప్తోఽరమ్యహం పరామ్ ॥ ౨,౯.౨౩॥

త్యత్సంయోగాన్మహాబాహో నాస్తి ధన్యతరో మయా ।

బభ్రువాహన ఉవాచ ।

కిమేతద్దిపినే ఘోరే సర్వత్రాతిభయానకే ॥ ౨,౯.౨౪॥

దోధూయమానే వాతేన వాత్యారూపేణ కోణప ।

పతన్గ మశకాః క్షుద్రాః కవన్ధాశ్చ శిరాంసి చ ॥ ౨,౯.౨౫॥

మత్స్యః కూర్మాః కృకలాసా వృశ్చికా భ్రమరాహయః ।

అధోముఖోర్ధ్వపాదాస్తే క్రన్దమానాః సుదారుణమ్ ॥ ౨,౯.౨౬॥

ప్రవాన్తి వాయవో రూక్షా జ్వలన్తో విద్యుదగ్నయః ।

ఇతస్తతో భ్రమస్తీవ వాయునా తృణసన్తతిః ॥ ౨,౯.౨౭॥

దృశ్యన్తే వివిధా జీవా నాగాశ్చ శలభవ్రజాః ।

శ్రూయన్తే బహుధా రావా న దృశ్యన్తే క్వచిత్క్వచిత్ ॥ ౨,౯.౨౮॥

దృష్ట్వేదం వికృతం సర్వం వేపతే హృదయమమ ।

ప్రతే ఉవాచ ।

యేషాం వైవాగ్నిసంస్కారో న శ్రాద్ధం నోదకక్రియాః ॥ ౨,౯.౨౯॥

షట్పిణ్డా దశ గాత్రాణి సపిణ్డికరణం న హి ।

విశ్వాసఘాతినో యే చ సురాపాః స్వర్ణహారిణః ॥ ౨,౯.౩౦॥

మృతా దుర్మరణాద్యే చ యే చాసూయాపరా జనాః ।

ప్రాయశ్చిత్తవిహీనా యే అగమ్యాగమనే రతాః ॥ ౨,౯.౩౧॥

కర్మభిర్భ్రామ్యమాణాస్తే ప్రాణినః స్వకృతైరిహ ।

దుర్లభాహారపానీయా దృశ్యన్తే పీడితా భృశమ్ ॥ ౨,౯.౩౨॥

ఏతేషాం కృపయా రాజంస్త్యం కురుష్వోర్ధ్వదేహికమ్ ।

యేషాం న మాతా న పితా న పుత్రో న చ బాన్ధవాః ॥ ౨,౯.౩౩॥

తేషా రాజా స్వయం కుర్యాత్కర్మాణి తు యతో నృపః ।

ఆత్మనశ్చ శుభం కర్మ కర్తవ్యం పారలౌకికమ్ ॥ ౨,౯.౩౪॥

ఏముక్తః సర్వదుఃఖేభ్యో యేనాజ్ఞో దుర్గాతిం తరేత్ ।

భ్రాతరః కన్య కే పుత్రాస్త్రీయోఽపి స్వార్థకోవిదాః ॥ ౨,౯.౩౫॥

న కార్యస్తేషు విశ్రమ్భ స్వకృతం భుజ్యతేయతః ।

గృహేష్వర్థా నివర్తున్నే శ్మశానే వైవ బాన్ధవాః ॥ ౨,౯.౩౬॥

శరీరం కాష్ఠామాదత్తే పాపం పుణ్యం సహ వ్రజేత్ ।

తస్మాదాశు త్వయా సమ్యగాత్మనః శ్రేయ ఇచ్ఛతా ॥ ౨,౯.౩౭॥

ఆస్థిరేణ శరీరేణ కర్తవ్యశ్చార్థ్యదోహికమ్ ।

రాజోవాచ ।

కృశరూపః కరాలాక్షస్త్యం ప్రేత ఇవ లక్ష్మసే ॥ ౨,౯.౩౮॥

కథయన్వః మమ ప్రీత్యా ప్రేతరాజ యథాతథమ్ ।

తథా పృష్టః స వై రాజ్ఞా ఉవాచ సకలం స్వకమ్ ॥ ౨,౯.౩౯॥

ప్రేత ఉవాచ ।

కథయామి నృపశ్రేష్ఠ సర్వమేవాదితస్తవ ।

ప్రేతత్వే కారణం శ్రుత్వా దయాం కర్తుమిహార్హసి ॥ ౨,౯.౪౦॥

వైదిశం నామ నగరం సర్వసమ్పత్సుఖావహమ్ ।

నానాజనపదాకీర్ణం నానారత్నసమాకులమ్ ॥ ౨,౯.౪౧॥

నానాపుష్పవనాకీర్ణం నానాపుణ్యజనావృతమ్ ।

తత్రాహం న్యవసం భూప దేవార్చనరతః సదా ॥ ౨,౯.౪౨॥

వైశ్యజాతిః సుదేవోఽహం నామ్నా విదితమస్తు తే ।

హవ్యేన తర్పితా దేవాః కవ్యేన పితరో మయా ॥ ౨,౯.౪౩॥

వివిధైర్దానయోగైశ్చ విప్రాః సన్తర్పితా మయా ।

ఆహారశ్చ విహారశ్చ మయా వై సునివేశితః ॥ ౨,౯.౪౪॥

దీనానాథవిశిష్టేభ్యో మయా దత్తమనేకథా ।

తత్సర్వం నిష్ఫలం జాతం మమ దైవాదుపాగతమ్ ॥ ౨,౯.౪౫॥

న మేఽస్తి సన్తతిస్తాత న సుహృన్న చ బాన్ధవాః ।

న చ మిత్రం హితస్తాదృగ్యః కుర్యాదౌర్ధ్వదైహికమ్ ॥ ౨,౯.౪౬॥

ప్రేతత్వం సుస్థిరం తేన మమ జాతం నృపోత్తమ ।

ఏకాదశం త్రిపక్షశ్చ షాణ్మాసికమథాబ్ధికమ్ ॥ ౨,౯.౪౭॥

ప్రతిమాస్యాని చాన్యా ని హ్యేవం శ్రాద్ధాని షోడశ ।

యస్యైతాని న దీయన్తే ప్రేతశ్రాద్ధాని భూపతే || ౨,౯.౪౮||

ప్రేతస్వం సుస్థిరం తస్యః దక్షైః శ్రాద్ధశతైరపి |

ఏవం జ్ఞాత్వా మహారాజ ప్రేతత్వాదుద్ధరస్వ మామ్ || ౨,౯.౪౯||

వర్ణానాశ్చైవ సర్వేషాం రాజా బన్ధురీహోచ్యతే |

తస్మాం తారయ రాజేన్ద్ర మణిరత్నం దదామి తే || ౨,౯.౫౦||

యథా మమ శుభావాప్తిర్భవేన్నుపవరోత్తమ |

తథా కార్యం మహీపాల దయాం కృత్వా మయి ప్రభో || ౨,౯.౫౧||

సపిణ్డైర్వా సగోత్రైర్వా నిష్ఠురైర్న కృతో హిమే |

వృషోత్సర్గస్తతో దుష్టం ప్రేతత్వం ప్రాప్తవానహమ్ || ౨,౯.౫౨||

క్షుత్తుషావిష్టదేహశ్చ భక్ష్యం పానం న చాప్పుయామ్ |

అతో వికృతిరేషా వై కృశాత్వాదిరమాంసకా || ౨,౯.౫౩||

క్షుత్తుష్టస్యం మహాదుఃఖమనుభవామి పునః పునః |

అకల్యాణం హి ప్రేతత్వం వృషోత్సర్గం వినా కృతమ్ || ౨,౯.౫౪||

తస్మాద్రాజన్దయాసిన్ధో ప్రార్థయామి తవగ్రతః |

రాజోవాచ |

వర్తతే మత్కులే ప్రేత ఇతి జ్ఞేయం కథం నరైః || ౨,౯.౫౫||

తన్మమాచక్ష్య హి ప్రేత ప్రేతత్వాన్మృచ్యతే కథమ్ |

ప్రేత ఉవాచ |

లిజ్గేన పీడయా ప్రేతోఽనుమాతవ్యో నరైః సదా || ౨,౯.౫౬||

వక్ష్యామి పీడాస్తా రాజన్యా వై ప్రేతకృతా భువి |

ఋతుః స్యాదఫలః స్త్రీణాం యదా వంశో న వర్ధతే || ౨,౯.౫౭||

మియన్తే చాల్పవయసః సా పీడా పేతసమ్భవా |

అకస్మాద్స్వృత్తిహరణమప్రతిష్ఠా జనేషు వై || ౨,౯.౫౮||

అకస్మాద్గహదాహః స్యాత్సా పీడా ప్రేతసమ్భవా |

స్వగేహ కలహో నిత్యం స్యాచ్ఛ మిథ్యాభిశంసనప || ౨,౯.౫౯||

గజయజ్ఞాదిసమ్భూతిః సా పీడా ప్రేతసమ్భవా |

అపి స్వయం ధనం ముక్తం ప్రయత్నాదనవే పథి || ౨,౯.౬౦||

వైవ లభ్యేత నశ్యేతః సా పీడా ప్రేతసమవా ।
 సువృష్టా కృషినాశః స్యాద్వాణిజ్యాదృష్టినాశనమ్ ॥ ౨,౯.౬౦॥
 కలత్రం పతికూలం స్యాత్సా పీడా ప్రేతసమభవా ।
 ఏవంస్తు పీడయా రాజన్ప్రోతజ్ఞానం భవేన్నృణామ్ ॥ ౨,౯.౬౧॥
 వృషోత్సర్గో యది భవేత్ప్రోతత్వాన్మృచ్యతే తదా ।
 తస్మాన్నప త్వమప్యేవం వృషోత్సర్గం కురు ప్రభో ॥ ౨,౯.౬౩॥
 మాముద్దిశ్య నృపేఽప్యత్రాధికారోఽత్యనుకమ్పయా ।
 రాజుప్రో హతః కశ్చిన్మయైవాప్తస్తతో మయా ॥ ౨,౯.౬౪॥
 కురుష్య త్వం గృహీత్వా మే తద్ధనేన వృషోత్సవమ్ ।
 కార్తిక్యాం పౌర్ణమాస్యాం వాఽశ్వయుజ్మధ్యేఽథవా నృప ॥ ౨,౯.౬౫॥
 రేవతీయుక్తదివసే కృషీష్ఠా మే వృషోత్సవమ్ ।
 పుణ్యాన్విప్రాన్సమాహూయ వహ్నిం స్థాప్య విధానతః ॥ ౨,౯.౬౬॥
 మన్తైర్దేమస్తథా కార్యః షడ్భిర్నృప విధానతః ।
 బహూన్విప్రానోఽభిజయేథాస్తద్రత్నాప్తధనేన వై ।
 ఏవం కృతే మహీపాల మమ ముక్తిర్భవిష్యతి ॥ ౨,౯.౬౭॥
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 తథేతి ప్రతిజగ్రాహ మణిం రాజా తతః ఖగ ॥ ౨,౯.౬౮॥
 క్రియాధికారస్తస్యైవ యో ధనగ్రాహకో భవేత్ ।
 కుర్వతోస్తు తయోర్వారామేవం ప్రేతమహీక్షితోః ॥ ౨,౯.౬౯॥
 రుణత్కారస్తు ఘణ్ణానాం భేరిణాం భాఙ్కృత్తిస్తథా ।
 జాతస్తదా రాజసేనా చతురణ్ణా సమాపతత్ ॥ ౨,౯.౭౦॥
 తస్యామాగతమాత్రాయాం ప్రేతశ్చాదృశ్యతాం గతః ।
 తస్మాద్వనాద్వినిః సృత్య రాజాపి పురమాగమత్ ॥ ౨,౯.౭౧॥
 స కార్తిక్యాం పూర్ణిమాయాం ప్రేతముద్దిశ్య సంవ్యధాత్ ।
 వృషోత్సర్గం విధానేన తన్మణ్యాప్తధనేన చ ॥ ౨,౯.౭౨॥
 ప్రేతోఽప్యయం సపదిలబ్ధసువర్ణదేహః కర్మాన్త ఆగత ఇతి ప్రణనామ భూపమ్ ।
 దేవ త్వదీయమహిమాయమితి స్తువన్న యాతో దివం గరుడ భూపతినా కృతజ్ఞః ॥
 ౨,౯.౭౩॥

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యథా భూపతినాపి సః ।

ఉద్ధృతః ప్రేతభావాద్వై కిమన్యచ్ఛోతుమిచ్ఛసి ॥ ౨,౯.౭౪॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే రాజకృతవృషోత్సర్గక్రియాదినిరూపణం నామ నవమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦

గరుడ ఉవాచ ।

సపిణ్డీకరణ జాతే ఆబ్ధికే చ స్వకర్మభిః ।

దేవత్వం వా మనుష్యత్వం పక్షిత్వం వాప్నుయుర్నరాః ॥ ౨,౧౦.౧॥

తేషాం విభిన్నాహారాణాం శ్రాద్ధం వై తృప్తిదం కథమ్ ।

యదప్యన్యైర్ద్విజైర్భుక్తం హూయతే యది వానలే ॥ ౨,౧౦.౨॥

శుభాశుభాత్మకైః ప్రేతస్తద్ధత్తం భుజ్యతే కథమ్ ।

శ్రాద్ధస్యావశ్యకత్వస్తు ఆమావాస్యాదిషు శ్రుతమ్ ॥ ౨,౧౦.౩॥

శ్రీభగవానువాచ ।

ప్రేతానాం శ్ంణు పక్షీన్ద్ర యథా శ్రాద్ధస్తు తృప్తిదమ్ ।

దేవో యదపి జాతోఽయం మనుష్యః కర్మయోగతః ॥ ౨,౧౦.౪॥

తస్యాన్నమమృతం భూత్వా దేవత్వేఽప్యనుయాతి చ ।

గాన్ధవ్యే భోగరూపేణ పశుత్వే చ తృణం భవేత్ ॥ ౨,౧౦.౫॥

శ్రాద్ధం హి వాయురూపేణ నాగత్వేఽప్యనుగచ్ఛతి ।

ఫలం భవతి పక్షిత్వే రాక్షసేషు తథామిషమ్ ॥ ౨,౧౦.౬॥

దానవత్వే తథా మాంసం ప్రేతత్వేరుధిరం తథా ।

మనుష్యత్వేఽన్నపానాది బాల్యే భోగరసో భవేత్ ॥ ౨,౧౦.౭॥

గరుడ ఉవాచ ।

కథం కవ్యాని దత్తాని హవ్యాని చ జనైరిహ ।

గచ్ఛన్తి పితృలోకం వా ప్రాపకః కోఽత్ర గద్యతే ॥ ౨,౧౦.౮॥

మృతానామపి జన్తూనాం శ్రాద్ధమాప్యాయనం యది ।

నిర్వాణస్య ప్రదీపస్య తైలం సంవర్ధయేచ్ఛిఖామ్ ॥ ౨,౧౦.౯॥

మృతాశ్చ పురుషాః స్వామిన్స్వకర్మజనితాం గతిమ్ |
 గాహన్తః కే కథం స్వస్య సుతస్య శ్రేయ ఆప్పుయః || ౨,౧౦.౧౦||
 శ్రీభగవానువాచ |
 శ్రుతేః ప్రత్యక్షతస్థార్ఘ్య ప్రామాణ్యం బలవత్తరమ్ |
 శ్రుత్యా తుః బోధితార్థస్య పీయూషత్వాదిరూపతా || ౨,౧౦.౧౧||
 నామగోత్రం పితృణాం వై ప్రాపకం హవ్యకవ్యయోః |
 శ్రాద్ధస్య మన్త్రాస్తద్యత్తు ప్రాపకాశ్చైవ భక్తితః || ౨,౧౦.౧౨||
 ఆచేతనాని చైతాని ప్రాపయన్తి కథన్వీతి |
 సుపర్ణ నావగన్తవ్యం ప్రాపకం వచ్చి తేఽపరమ్ || ౨,౧౦.౧౩||
 అగ్నిష్యాత్తాదయస్తేషా మాధిపత్యే వ్యవస్థితాః |
 కాలే న్యాయాగతం పాత్రే విధినా ప్రతిపాదితమ్ || ౨,౧౦.౧౪||
 అన్నం నయన్తి తత్రైతే జన్తుర్యత్రావతిష్ఠతే |
 నామ గోత్రశ్చ మన్త్రాశ్చ దత్తమన్నం నయన్తి తే || ౨,౧౦.౧౫||
 అపి యోనిశతం ప్రాప్తాన్తాన్స్తృప్తిరుపతిష్ఠతి |
 తేషాం లోకాన్తరస్థానాం వివిధైర్నామగోత్రకైః || ౨,౧౦.౧౬||
 అపనవ్యం ఊతౌ దర్భే దత్తాః పిణ్డాస్త్రయస్తు వై |
 యాన్తి తాన్తర్పయన్త్యేవం ప్రేతస్థానస్థితాన్ప్రత్యాన్ || ౨,౧౦.౧౭||
 అప్రాప్తయాతనాస్థానాః శ్రేష్ఠా యే భువి పశ్చాధా |
 నానారూపాస్తు జాతా యే తిర్యగ్యోన్యాదిజాతిషు || ౨,౧౦.౧౮||
 యదాహారా భవన్త్యేతే పితరో యత్ర యోనిషు |
 తాసుతాసు తదాహారః శ్రాద్ధా అవతిష్ఠతి || ౨,౧౦.౧౯||
 యథా గోషు ప్రనష్టాసు వత్సో విన్దతి మాతరమ్ |
 తథాన్నం నయతే విప్ర జన్తుర్యత్రావతిష్ఠతే || ౨,౧౦.౨౦||
 పితరః శ్రాద్ధమోక్తారో విశ్వేర్దేవైః సదా సహా |
 ఏతే శ్రాద్ధం సదా భుక్త్వా పితృనన్తర్పయన్త్యతః || ౨,౧౦.౨౧||
 వసురుద్రాదితిసుతాః పితరః శ్రాద్ధదేవతాః |
 ప్రీణయాతే మనుష్యాణాం పితృజ్ఞాన్భుద్ధేషు తర్పితాః || ౨,౧౦.౨౨||

ఆత్మానం గుర్విణీ గర్భమపి ప్రీణాతి వై యథా ।
 దోహదేన తథా దేవాః శ్రాద్ధైః స్వాంశ్చ పితృన్నుణామ్ ॥ ౨,౧౦.౨౩॥
 హృష్యన్తి పితరః శ్రుత్వా శ్రాద్ధకాలముపస్థితమ్ ।
 అన్యోన్యం మనసా ధ్యాత్వా సమృతన్తి మనోజవమ్ ॥ ౨,౧౦.౨౪॥
 బ్రాహ్మణైః సహ చాశ్రన్తి పితరో హ్యన్తరిక్షగాః ।
 వాయుభూతాశ్చ తిష్ఠన్తి భుక్త్యా యాన్తి పరాం గతిమ్ ॥ ౨,౧౦.౨౫॥
 నిమన్త్రితాస్తు యే విప్రాః శ్రాద్ధపూర్వదినేః ఖగ ।
 ప్రవిశ్య పితరస్తేషు భుక్త్యా యాన్తి స్వమాలయమ్ ॥ ౨,౧౦.౨౬॥
 శ్రాద్ధకర్తా తు యద్యేకః శ్రాద్ధే విప్రో నిమన్త్రితః ।
 ఉదరస్థః పితా తస్య వామపార్శ్వే పితామహాః ॥ ౨,౧౦.౨౭॥
 ప్రపితామహో దక్షిణతః పృష్ఠతః పిణ్డభక్షకః ।
 శ్రాద్ధకాలే యమః ప్రేతాన్విత్వాంశ్చాపి యమాలయాత్ ॥ ౨,౧౦.౨౮॥
 విసర్జయతి మానుష్యే నిరయస్థాంశ్చ కాశ్యప ।
 క్షుధార్తాః కీర్తయన్తశ్చ దుష్కృతశ్చ స్వయంజ్యోతమ్ ॥ ౨,౧౦.౨౯॥
 కాఙ్గిణి పుత్రపౌత్రేభ్యః పాయసం మధుసంయుతమ్ ।
 తస్మాత్తాంస్తత్ర విధినా తర్పయేత్పాయసేన తు ॥ ౨,౧౦.౩౦॥
 గరుడ ఉవాచ ।
 స్వామిన్కేనాపి తే దృష్టా ఆగతాః పితరో ద్విజ ।
 లోకాదముష్మాదాగత్య భుజ్జ్వన్తో భువి మానద ॥ ౨,౧౦.౩౧॥
 శ్రీభగవానువాచ ।
 గరుత్మశ్చుణు వక్ష్యామి యథా దృష్టాస్తు సీతయా ।
 పితరో విప్రదేహే వై శ్వశురాద్యాస్త్రయః క్వచిత్ ॥ ౨,౧౦.౩౨॥
 గృహీత్వా పితరాజ్ఞాం వై రామో వనముపాగమత్ ।
 తతః పుష్కరయాత్రార్థం రామోఽయాత్ప్రీతయా సహ ॥ ౨,౧౦.౩౩॥
 తీర్థం చాపి సమాగత్య శ్రాద్ధం ప్రారబ్ధ వాంస్తు సః ।
 ఫలం పక్వన్తు జానక్యా సిద్ధం రామే నివేదితమ్ ॥ ౨,౧౦.౩౪॥
 స్నాతప్రియోక్తవాక్యాత్తు సుస్నాతా నమపాలయత్ ।
 నభోమధ్యగతే సూర్యే కాలే కుతుప ఆగతే ॥ ౨,౧౦.౩౫॥

ఆయాతా ఋషయః సర్వే యే రామేణ నిమన్తితాః ।
 తాన్మనీనాగతాన్దృష్ట్వా వైదేహీ జనకాత్మకా ॥ ౨,౧౦.౩౬ ॥
 రామాజ్ఞయాన్నమాదాయ పరివేష్టుముపాగతా ।
 అపాసర్పత్తతో దూరే విప్రమధ్యే తు సంస్థితా ॥ ౨,౧౦.౩౭ ॥
 గుల్మైరాచ్ఛాద్య చాత్మానం నిగూఢం సా స్థితా తదా ।
 ఏకాన్తే తు తదా సీతాం జ్ఞాత్వా రాఘవనన్దనః ॥ ౨,౧౦.౩౮ ॥
 విమృశ్య సుచిరం కాలమిదం కిమితి సత్వరమ్ ।
 కింఞ్చత్క్వచిద్గతా సాధీస్వ త్రపాయాః కారణేన హి ॥ ౨,౧౦.౩౯ ॥
 కిం వా న భోజయన్విప్రాస్సీ తామన్వేషయామ్యహమ్ ।
 విమృశన్నేవమేవం స స్వయం విప్రానభోజయత్ ॥ ౨,౧౦.౪౦ ॥
 గతేషు ద్విజముఖ్యేషు ప్రియాం రామోఽబ్రవీదిదమ్ ।
 కథం తలాసు లీనా త్వం మునీన్దృష్ట్వా సమాగతాన్ ॥ ౨,౧౦.౪౧ ॥
 తత్సర్వం మమ తన్వజ్ఞీ కారణం వద మా చిరమ్ ।
 ఏవముక్తా తదా భర్తా సీతా సాధోముఖీ స్థితా ।
 ముఞ్చన్తీ చాశ్రుసంఘాతం రాఘవం వాక్యమబ్రవీత్ ॥ ౨,౧౦.౪౨ ॥
 సీతోవాచ ।
 శృణు త్వం నాథ యద్దృష్టమాశ్చర్యమిహ యాదృశమ్ ॥ ౨,౧౦.౪౩ ॥
 పితా తవ మయా దృష్టో బ్రాహ్మణాగ్రే తు రాఘవః ।
 సర్వాభరణసంయుక్తోద్వౌ చాన్యౌ చ తథావిధౌ ॥ ౨,౧౦.౪౪ ॥
 దృష్ట్వా త్వత్పితరణ్చాహమపక్రాంతా తవాన్తికాత్ ।
 వల్కలాజినసంవీతా కథం రాజ్ఞః పురః ప్రభో ॥ ౨,౧౦.౪౫ ॥
 భవామి రిపువీరఘ్న సత్యమేతదుహృతమ్ ।
 స్వహస్తేన కథం దేయం రాజ్ఞే వా భోజనం మయా ॥ ౨,౧౦.౪౬ ॥
 దాసానామపి యే దాసా నోపభుజ్ఞాన్తి కర్తవీత్ ।
 తృణపాత్రే కథం తస్మై అన్నం దాతుం హి శక్రయామ్ ॥ ౨,౧౦.౪౭ ॥
 యాహం రాజ్ఞా పురా దృష్టా సర్వాభరణభూషితా ।
 సా స్వేదమలదిగ్ధాఙ్గీ కథం యాస్యామి భూపతిమ్ ।

అపకృష్టాస్మి తేనాహం త్రపయా రఘునన్దన ।

శ్రీభాగవానువాచ ॥ ౨,౧౦.౪౮ ॥

ఇతి శ్రుత్వా ప్రియావాక్యం రామో విస్మితమానసః ॥ ౨,౧౦.౪౯ ॥

ఆశ్చర్యమితి తజ్ఞాత్వా తదా స్వస్థానమాగమత్ ।

సీతయా పితరో దృష్టా యథా తత్తే నివేదితమ్ ॥ ౨,౧౦.౫౦ ॥

అపరం శ్రాద్ధమాహాత్మ్యం కింఞ్చిచ్ఛృణు సమాసతః ।

అమావస్యాదినే ప్రాప్తే గృహద్వారే సమాస్థితాః ॥ ౨,౧౦.౫౧ ॥

వాయుభూతాః ప్రవాఞ్శున్తి శ్రాద్ధం పితృగణా నృణామ్ ।

యావదస్తమయం భానోః క్షుత్పిపాసాసమాకులః ॥ ౨,౧౦.౫౨ ॥

తతశ్చాస్తం గతే సూర్యే నిరాశా దుఃఖసంయుతాః ।

నిః శ్వసన్తశ్చిరం యాన్తి గర్హయన్తస్తు వంశజమ్ ॥ ౨,౧౦.౫౩ ॥

తస్మాచ్ఛ్రాద్ధం ప్రయత్నేన అమాయాం కర్తుమర్హతి ।

యది శ్రాద్ధం ప్రకుర్వన్తి పుత్రాద్వాప్తస్య బాన్ధవాః ॥ ౨,౧౦.౫౪ ॥

ఉద్ధృతా యే గయాశ్రాద్ధే బ్రహ్మలోకఞ్చ తైః సహ ।

భజన్తే క్షుత్పిపాసా వా న తేషాం జాయతే క్వచిత్ ॥ ౨,౧౦.౫౫ ॥

తస్మాచ్ఛ్రాద్ధం ప్రయత్నేన సమ్యక్కుర్యాద్వివక్షణః ।

తస్మాచ్ఛ్రాద్ధం చరేద్భక్త్యా శాకైరపి యథావిధి ॥ ౨,౧౦.౫౬ ॥

కుర్వీత సమయే శ్రాద్ధం కులే కశ్చిన్న సీదతి ।

ఆయుః పుత్రాన్యశః స్వర్గం కీర్తిం పుష్టిం బలం శ్రియమ్ ॥ ౨,౧౦.౫౭ ॥

పశూన్నాన్రైవ్యం ధనం ధాన్యం ప్రాప్నుయాత్పితృపూజనాత్ ।

దేవకార్యాదపి సదా పితృకార్యం విశిష్యతే ॥ ౨,౧౦.౫౮ ॥

దేవతాభ్యః పితృగణాం హి పూర్వమాప్యాయనం శుభమ్ ।

యే యజన్తి పితృన్దేవాన్భూహ్మణాంశ్చ హుతాశనమ్ ॥ ౨,౧౦.౫౯ ॥

సర్వభూతాన్తరాత్మానం మామేవ హి యజన్తి తే ।

స్మార్తేన విధినా శ్రాద్ధం కృత్వా స్వవిభవోచితమ్ ॥ ౨,౧౦.౬౦ ॥

ఆబ్రాహ్మస్తవ్పపర్యన్తం జగత్ప్రీణాతి మానవః ।

అన్నప్రకీరణం యత్తు మనుష్యైః క్రియతే భువి ॥ ౨,౧౦.౬౧ ॥

తేన తుప్తిముపాయాన్తి యే పిశాచత్వమాగతాః ।
 యచ్ఛామ్బుః స్నానవస్త్రేభ్యో భూమా పతతి ఖేచర ॥ ౨,౧౦.౬౨॥
 తేన యే తరుతాం ప్రాప్తాస్తేషాం తృప్తిః ప్రజాయతే ।
 యాని గంధామ్బూని చైవ పతన్తి ధరణీతలే ॥ ౨,౧౦.౬౩॥
 తేన చాప్యాయనం తేషాం యే దేవత్వముపాగతాః ।
 యే చాపి స్వకులాద్బాహ్యః క్రియాయోగ్యా హ్యసంస్కృతాః ॥ ౨,౧౦.౬౪॥
 విపన్నాస్తే తు వికిరసమార్జనజలాశినః ।
 భుక్త్యా చాచమనం యచ్ఛ జలం యచ్ఛామ్నీ సేవితమ్ ॥ ౨,౧౦.౬౫॥
 బ్రాహ్మణానాం తథైవాన్యతేన తృప్తిం ప్రయాన్తి వై ।
 పిశాచత్వమనుప్రాప్తాః కృమికీటత్వమేవ యే ॥ ౨,౧౦.౬౬॥
 ఉద్భృతేష్వన్నపిణ్డేషు భువి యే చాన్నకాఙ్క్షిణః ।
 తైరేవాప్యాయనం తేషాం యే మనుష్యత్వమాగతాః ॥ ౨,౧౦.౬౭॥
 ఏవం వై క్రియమాణానాం తేషాం చైవ ద్విజన్మనామ్ ।
 కశ్చిజ్జలాన్నవిక్షేపః శుచిరుచ్ఛిష్ట ఏవ వా ॥ ౨,౧౦.౬౮॥
 తేనాన్నేన కులే తేషాం యే వై జాత్యన్తరం గతాః ।
 భవత్యాప్యాయనం తేషాం సమ్యక్తోధే కృతే సతి ॥ ౨,౧౦.౬౯॥
 అన్యాయోపార్జితైర్భ్యవైర్యచ్ఛార్ధం క్రియతే నరైః ।
 తకృప్యన్తి తేన చణ్డాలాః పుక్కసాద్యుపయోనిషు ॥ ౨,౧౦.౭౦॥
 ఏవం సమ్రాప్యతే పక్షిన్యద్ధత్తమిహ బాన్ధవైః ।
 శ్రాద్ధం కుర్వద్భిరన్నామ్వశాన్తైస్సృష్టిర్ని జాయతే ॥ ౨,౧౦.౭౧॥
 ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యన్మాం త్వం పరిపృచ్ఛసి ।
 సద్యో దేహాన్తరప్రాప్తిర్విలంబేనావనీతలే ॥ ౨,౧౦.౭౨॥
 పృష్టవానసి తత్తేఽహం ప్రవక్ష్యామి సమాసతః ।
 సద్యో విలమ్బితక్షౌచోవోభయథాపి కలేవరమ్ ॥ ౨,౧౦.౭౩॥
 యతో హి మర్త్యః ప్రాప్నోతి తద్విశేషఞ్చ మే శ్శృణు ।
 అధూమకజ్యోతిరివాఙ్మఘమాత్రః పుమాన్స్తతః ॥ ౨,౧౦.౭౪॥
 దేహమేకం సద్య ఏవ వాయవీయం ప్రపద్యతే ।

యథా నృణజలౌకా హి పశ్చత్పాదం తదోద్ధరేత్ || ౨,౧౦.౭౫||

స్థితిరగ్ర్యస్య పాదస్య యదా జాతా దృఢా భవేత్ |

ఏవం దేహీ పూర్వదేహం సముత్సృజతి తం యదా || ౨,౧౦.౭౬||

భోగార్థమగ్రే స్యాద్దేహో వాయవీయ ఉపస్థితః |

విషయగ్రాహకం యద్వస్త్రియమాణస్య చేన్ద్రియమ్ || ౨,౧౦.౭౭||

నిర్వాప్సారం తచ్చ దేహీ వాయునైవ స గచ్ఛతి |

శరీరం యదవాప్నోతి తచ్చాప్యుత్కృష్టమ్యతి స్వయమ్ || ౨,౧౦.౭౮||

గృహీత్వా స్వం వినిర్వాతి జీవో గర్భ ఈవాశయాత్ |

ఉత్క్రామంతం స్థితం వాపి భుజ్జానం వా గుణాన్వితమ్ || ౨,౧౦.౭౯||

విమూఢా నానుపశ్యన్తి పశ్యన్తి జ్ఞానచక్షుషః |

ఆతివాహికమిత్యేవం వాయవీయం వదన్తి హి || ౨,౧౦.౮౦||

ఏవం తు యాతుధానానాం తమేవ చ వదన్తి హి |

సుపర్ణ ఈదృశో దేహో నృణాం భవతి పిణ్డజః || ౨,౧౦.౮౧||

పుత్రాదిభిః కృతాశ్చేత్సుః పిణ్డా దశ దశాహికాః |

పిణ్డజేన తు దేహీన వాయుజ్జైకతాం వ్రజేత్ || ౨,౧౦.౮౨||

పిణ్డజో యది వైవ స్యాద్వాయుజోఽర్హతి యాతనామ్ |

దేహీనోఽస్మిన్యథా దేహీ కౌమారం యౌవనం జరా |

తథా దేహీస్తరప్రాప్తిః పక్షీన్ద్రేత్యవధారయ || ౨,౧౦.౮౩||

వాసాంసి జీర్ణాని యథా విహాయ నవాని గృహ్లాతి నరోపరాణి |

తథా శరీరాణి విహాయ జీర్ణాన్యన్యాని సంయాతి నవాని దేహీ || ౨,౧౦.౮౪||

నైనం ఛిన్దన్తి శస్త్రాణి నైనం దహతి పావకః |

న చైనం క్షేదయన్త్యాపో న శోషయతి మారుతః || ౨,౧౦.౮౫||

వాయవీయాం తనుం యాతి సద్య ఇత్యుక్తమేవ తే |

ప్రాప్తిర్విలంబతో యస్య తం దేహం ఖలు మే శృణు || ౨,౧౦.౮౬||

క్వచిద్విలంబతో దేహం పిణ్డజం స సమాప్నుయాత్ |

అథో గతో యామ్యులోకం స్వీయకర్మానుసారతః || ౨,౧౦.౮౭||

చిత్రగుప్తస్యవాక్యేన నిరయాణి భునక్తి సః |

యాతనాఃసమవాప్యాథ పశుపణ్యాదికీం తనుమ్ || ౨,౧౦.౮౮||

యా గృహ్లాతి నరః సా స్యాన్మోహేన మమతాస్పదమ్ |
శుభాశుభం కర్మఫలం భుక్త్వా ముచ్యతే మానవః || ౨,౧౦.౮౯||

గరుడ ఉవాచ |

తీర్త్వా దుఃఖభవామ్భోధిం భవంతం కథమాప్పుయాత్ |
బహుపాతకయుక్తోఽపి తద్వదస్వ దయానిధే || ౨,౧౦.౯౦||

భూయో దుఃఖస్య సంసర్గో నరస్య న భవేద్యథా |
బ్రూహి శుశ్రూషమాణస్య పృచ్ఛతో మే రమాపతే || ౨,౧౦.౯౧||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

స్వేస్వే కర్మణ్యభిరతః సంసిద్ధిం లభతే నరః |
స్వకర్మనిరతః సిద్ధిం యథా విన్దతి తచ్ఛృణు || ౨,౧౦.౯౨||

కర్మవిభ్రష్టకాలుష్యో వాసుదేవానుచిన్తయా |
బుద్ధ్యా విశుద్ధయా యుక్తో ధృత్యాత్మానం నియమ్య చ || ౨,౧౦.౯౩||

శబ్దాదీన్విషయాన్స్త్యక్త్వా రాగద్వేషౌ వ్యుదస్య చ |
విరక్తనేవీ లభ్యాశీ యతవాక్యాయమానసః || ౨,౧౦.౯౪||

ధ్యానయోగపరో నిత్యం వైరగ్యం సముపాశ్రితః |
అహంకారం బలం దర్పం కామం క్రోధం పరిగ్రహమ్ || ౨,౧౦.౯౫||

విముచ్య నిర్మమః శాన్తో బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే |
అతః పరం నృణాం కృత్యం నాస్తి కశ్యపనన్దన || ౨,౧౦.౯౬||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీదృధర్మదృప్రేతకల్పే
శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే శ్రాద్ధస్య తృప్తిదత్వాదినిరూపణం నామ దశమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧

గరుడ ఉవాచ |

మానుషత్వం లభేత్కస్మాన్మృత్యుమాప్నోతి తత్కథమ్ |
ప్రియతే కః సురశ్రేష్ఠ దేహమాశ్రిత్య కుత్రచిత్ || ౨,౧౧.౧||

ఇన్ద్రియాణి కుతో యాన్తి హ్యస్పృశ్యః స కథం భవేత్ |
క్వ కర్మాణి కృతానీహ కథం భుక్త్యై ప్రసర్పతి || ౨,౧౧.౨||

ప్రసాదం కురు మే మోహం చేత్తుమర్హస్యశేషతః ।
కాశ్యపోఽహం సురశ్రేష్ఠ వినతాగర్భ సంభవః ।
యమలోకం కథం యాన్తి విష్ణులోకం చ మానవాః ॥ ౨,౧౧.౩॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
పరస్య యోషితం హృత్వా బ్రహ్మస్వమపహృత్య చ ॥ ౨,౧౧.౪॥

అరణ్యే నిర్జనే దేశే జాయతే బ్రహ్మరాక్షసః ।
హీనజాతౌ ప్రజాయేత రత్నానామపహారకః ॥ ౨,౧౧.౫॥

యంయం కామమభిధ్యాయేత్స తల్లిజ్ఞోఽభిజాయతే ।
నైనం చిన్దన్తి శస్త్రాణి నైనం దహతి పావకః ॥ ౨,౧౧.౬॥

న చైనం క్షేదయన్త్యాపో న శోషయతి మారుతః ।
వాక్చక్షుర్నాసికా కర్ణౌ గుదం మూత్రస్య సంచరః ॥ ౨,౧౧.౭॥

అణ్ణజాదికజన్తూనాం చిద్రాణ్యేతాని సర్వశః ।
ఆనాభేర్మూర్ధపర్యన్తమూర్ధ్వచ్ఛిద్రాణి చాప్త వై ॥ ౨,౧౧.౮॥

సన్తః సుకృతినో మర్త్యా ఊర్ధ్వచ్ఛిద్రేణ యాన్తి వై ।
మృతాహే వార్షికం యావద్యథోక్తవిధినా ఖగ ॥ ౨,౧౧.౯॥

కుర్యాత్సర్వాణి కర్మాణి నిర్ధనోఽపి హి మానవః ।
దేహే యత్ర వసేజన్తుస్తత్ర భుక్త్యై శుభాశుభమ్ ॥ ౨,౧౧.౧౦॥

మనోవాక్కాయజాన్తోషాన్స్తథాం భుక్త్యై ఖగేశ్వర ।
మృతః స సుఖమాప్నోతి మాయాపాశైర్న బధ్యతే ।
పాశబద్ధో నరో యన్తు వికర్మనిరతో భవేత్ ॥ ౨,౧౧.౧౧॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
శ్రీకృష్ణగరుడసంవాహే ఊర్ధ్వాధోగతిజ్ఞాపకోత్కృమణద్వానిరూపణం నామైకాదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
ఏవం తే కథితస్తార్క్ష్య జీవితస్య వినర్ణయః ।
మానుషాణాం హితార్థాయ ప్రేతత్వవినివృత్తయే ॥ ౨,౧౨.౧॥
చతురశీతిలక్షాణి చతుర్భేదాశ్చ జన్తవః ।

అణ్ణజాః స్వేదజాశ్చైవ ఉద్భిజ్జాశ్చ జారాయుజాః ॥ ౨,౧౨.౨॥
 ఏకవింశతిలక్షాణి అణ్ణజాః పరికీర్తితాః ।
 స్వేదజాశ్చ తథా ప్రోక్తా ఉద్భిజ్జాశ్చ క్రమేణ తు ॥ ౨,౧౨.౩॥
 జరాయుజాస్తథా ప్రోక్తా మనుష్యాద్యాస్తథా పరే ।
 సర్వేషామేవ జన్తూనాం మానుషత్వం హి దుర్లభమ్ ॥ ౨,౧౨.౪॥
 పశ్చేన్ద్రియనిధానత్వం మహాపుణ్యైరవాప్యతే ।
 బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యాః శూద్రాస్తత్పరజాతయః ॥ ౨,౧౨.౫॥
 రజకశ్చర్మకారశ్చ నటో బురుడ ఏవ చ ।
 కైవర్తమేదభిల్లాశ్చ సప్తతే హ్యన్యజాః స్మృతాః ॥ ౨,౧౨.౬॥
 మ్లేచ్ఛతుమ్భవిభేదేన జాతిభేదాస్తస్నేకశః ।
 జన్తూనామేవ సర్వేషాం జాతిభేదాః సహస్రశః ॥ ౨,౧౨.౭॥
 జన్తూనామేవ సర్వేషాం భేదాశ్చైవ సహస్రశః ।
 ఆహారో మైథునం నిద్రా భయం క్రోధస్తథైవ చ ॥ ౨,౧౨.౮॥
 సర్వేషా మేవ జన్తూనాం వివేకో దుర్లభః పరః ।
 ఏకపాదాదిరూపేణ దేహభేదాస్తస్నేకశః ॥ ౨,౧౨.౯॥
 కృష్ణసారో మృగో యత్ర ధర్మదశః స ఉచ్యతే ।
 బ్రహ్మీద్యా దేవతాః సర్వాస్తత్ర తిష్ఠన్తి సర్వశః ॥ ౨,౧౨.౧౦॥
 భూతానాం ప్రాణినః శ్రేష్ఠాః ప్రాణినాం మతిజీవినః ।
 మతిమతు సరాః శ్రేష్ఠా నరేషు బ్రాహ్మణాః స్మృతాః ॥ ౨,౧౨.౧౧॥
 మానుష్యం యః సమాసాద్య స్వర్గమేక్షైకసాధకమ్ ।
 తయోర్న సాధయేదేకం తేనాత్మా వశ్చతో ధ్రువమ్ ॥ ౨,౧౨.౧౨॥
 ఇచ్ఛతి శతీ సహస్రం సహస్రీ లక్షమిహతే కర్తుమ్ ।
 లక్షాధిపతీ రాజ్యం రాజాపి సకలాం ధరాం లబ్ధుమ్ ॥ ౨,౧౨.౧౩॥
 చక్రధరోఽపి సురత్వం సురభావే సకలసురపతిర్భవితుమ్ ।
 సురపతిరూర్ధ్వగతిత్వం తథాపి ననివర్తతే తృష్ణా ॥ ౨,౧౨.౧౪॥
 తృష్ణయా చాభిభూతస్తు నరకం ప్రతిపద్యతే ।
 తృష్ణాముక్తాస్తు యే కేచిత్స్వర్గవాసం లభన్తి తే ॥ ౨,౧౨.౧౫॥

ఆత్మాధీనః పుమాంల్లోకే సుఖీ భవతి నిశ్చింతమ్ |
 శబ్దః స్పర్శశ్చ రూపం చ రసో గంధశ్చ తద్గుణాః || ౨,౧౨.౧౬ ||
 తథా చ విషయాధీనో దుఃఖీ భవతి నిశ్చింతమ్ || ౨,౧౨.౧౭ ||
 కురంగమత్యాజపతజ్జభృజ్జమీనా హతాః పఞ్చాభిరేవ పఞ్చ |
 ఏకః ప్రమాదీ స కథం న హన్యతే యః సేవతే పఞ్చాభిరేవ పఞ్చ || ౨,౧౨.౧౮ ||
 పితృమాతృమయో బాల్యే యౌవనే దయితామయః |
 పుత్రపౌత్రమయశ్చాస్తే మూఢో నాత్మమయః క్వచిత్ || ౨,౧౨.౧౯ ||
 లోహదారుమయైః పాశైః పుమాన్బద్ధో విముచ్యతే |
 పుత్రదారమయైః పాశైర్నైవ బద్ధో విముచ్యతే || ౨,౧౨.౨౦ ||
 ఏకః కరోతి పాపాని ఫలం భుక్త్యై మహాజనః |
 భోక్తారో విప్రయుజ్జన్తే కర్తా దోషేణ లిప్యతే || ౨,౧౨.౨౧ ||
 కోఽపి మృత్యుం న జయతి బాలో వృద్ధో యువాపి వా |
 సుఖదుఃఖాదికో వాపి పునరాయాతి యాతి చ || ౨,౧౨.౨౨ ||
 సర్వేషాం పశ్యతామేవ మృతః సర్వం పరిత్యజేత్ |
 ఏకః ప్రజాయతే జన్తురేక ఏవ ప్రలీయతే || ౨,౧౨.౨౩ ||
 ఏకోఽపి భుక్త్యై సుకృతమేక ఏవ చ దుష్కృతమ్ |
 మృతం శరీరముత్సృజ్య కాష్ఠలోష్ఠసమక్షితౌ || ౨,౧౨.౨౪ ||
 బాన్ధవా విముఖా యాన్తి ధర్మస్తమనుగచ్ఛతి |
 గృహేష్వర్థా నివర్తన్తే శ్మశానాన్మిత్రబాన్ధవాః || ౨,౧౨.౨౫ ||
 శరీరం వహ్నిరాదత్తే సుకృతం దుష్కృతం వ్రజేత్ |
 శరీరం వహ్నినా దగ్ధం పుణ్యం పాపం సహ స్థితమ్ || ౨,౧౨.౨౬ ||
 శుభం వా యది వా పాపం భుక్త్యై సర్వత్ర మానవః |
 యదనస్తమితే సూర్యే న దత్తం ధనమర్థినామ్ || ౨,౧౨.౨౭ ||
 న జానే తస్య తద్విత్తం ప్రాతః కస్య భవిష్యతి |
 రారటీతి ధనం తస్య కో మే భర్తా భవిష్యతి || ౨,౧౨.౨౮ ||
 న దత్తం ద్విజముఖ్యేభ్యః పరోపకృతయే తథా |
 పూర్వజన్మకృతాత్పుణ్యాద్యల్లభం బహు చాల్పకమ్ || ౨,౧౨.౨౯ ||

తదీదృశం పరిజ్ఞాయ ధర్మాధే దీయతే ధనమ్ |

ధనేన ధార్యతే ధర్మః శ్రద్ధాపూతేన చేతసా || ౨,౧౨.౩౦||

శ్రద్ధావిరహితో ధర్మో నేహాముత్ర చ తత్ఫలమ్ |

ధర్మాచ్చ జాయతే హ్యర్థో ధర్మాత్కామోఽపి జాయతే || ౨,౧౨.౩౧||

ధర్మ ఏవాపవర్గాయ తస్మాద్ధర్మం సమాచరేత్ |

శ్రద్ధయా సాధ్యతే ధర్మో బహుభిర్నార్థరాశిభిః || ౨,౧౨.౩౨||

అకించనా హి మునయః శ్రద్ధావంతో దివం గతాః |

అశ్రద్ధయా హుతం దత్తం తపస్తప్తం కృతం చ యత్ |

అసదిత్యుచ్యతే పక్షిన్ప్రత్య చేహ న తత్ఫలమ్ || ౨,౧౨.౩౩||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాద్యప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే మృతస్య ధర్మమాత్రానుయాయిత్యనిరూపణం నామ

ద్వాదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩

గరుడ ఉవాచ |

కర్మణా కేన దేవేశ ప్రేతత్వం నైవ జాయతే |

పుణివ్యాం సర్వజన్తానాం తద్బ్రూహి పరమేశ్వర || ౨,౧౩.౧||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

అథ వక్ష్యామి సంక్షేపాత్క్షయాహాదౌర్ధ్వదైహికమ్ |

కృహస్తేనైవ కర్తవ్యం మోక్షకామైస్తు మానవైః || ౨,౧౩.౨||

స్త్రీణామపి విశేషేణ పంచువ్వరాధికే శిశౌ |

వృషోత్సర్గాదికం కర్మ ప్రేతత్వవినివృత్తయే |

వృషోత్సర్గాదృతే నాన్యత్కించదస్తి మహీతలే || ౨,౧౩.౩||

జీవన్వాపి మృతో వాపి వృషోత్సర్గం కరోతి యః |

ప్రేతత్వం న భవేత్తస్య వినా దానమఖవ్రతైః || ౨,౧౩.౪||

గరుడ ఉవాచ |

కస్మిన్కాలే వృషోత్సర్గం జీవన్వాపి మృతోఽపి వా |

కుర్యాత్సురవరశ్రేష్ఠ బ్రూహి మే మధుసూదన || ౨,౧౩.౫||

కిం ఫలం తు భవేదన్తే కృతైః శ్రాద్ధైస్తు షోడశైః ॥ ౨,౧౩.౬ ॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

అకృత్వా తు వృషోత్సర్గం కురుతే పిణ్ణపాతనమ్ ।

నోవతిష్ఠతి తచ్చేయో దాతుః ప్రేతస్య నిష్ఫలమ్ ॥ ౨,౧౩.౭ ॥

ఏకాదశాహే ప్రేతస్య యస్య నోత్సృజ్యతే వృషః ।

ప్రేతత్వం సుస్థిరం తస్య దత్తైః శ్రాద్ధశతైరపి ॥ ౨,౧౩.౮ ॥

గరుడ ఉవాచ ।

స్పృధ్ధి ప్రాప్తమృత్యూనామగ్నిదాహాది న క్రియా ।

జలేన శ్శృణ్ణా వాపి శస్త్రాద్వైర్మియతే యది ॥ ౨,౧౩.౯ ॥

ఆసన్మృత్యుమృతానాం చ కథం శుద్ధిర్భవత్ప్రభో ।

ఏతన్మే సంశయం దేవ చేత్తుమర్హస్యశేషతః ॥ ౨,౧౩.౧౦ ॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

షష్ఠావైరాబ్రాహ్మణః శుద్ధ్యేద్యుగ్మే సార్ధే తు బాహుజః ।

సార్ధమాసేన వైశ్యస్తు శూద్రో మాసేన శుభ్యతి ॥ ౨,౧౩.౧౧ ॥

దత్త్వా దానాన్యశేషాణి సుతీర్థే మ్రియతే యది ।

బ్రహ్మచారీ శుచిర్భూత్వా న స యాతీహ దుర్గతిమ్ ॥ ౨,౧౩.౧౨ ॥

వృషోత్సర్గాదికం కృత్వా యతిధర్మం సమాచరేత్ ।

యతిత్వే మృత్యుమాప్నోతి స గచ్ఛేద్బ్రాహ్మశాఖ్యతమ్ ॥ ౨,౧౩.౧౩ ॥

వికర్మ కురుతే యస్తు శిష్టాచారవివర్జితః ।

వృషోత్సర్గాదికం కృత్వా న గచ్ఛేద్ద్యమశాసనమ్ ॥ ౨,౧౩.౧౪ ॥

పుత్రో వా సోదరో వాపి పౌత్రో బన్ధుజనస్తథా ।

గోత్రిణశ్చార్థభాగీ చ మృతే కుర్యాద్వృషోత్సవమ్ ॥ ౨,౧౩.౧౫ ॥

పుత్రాభావే తు పత్నీ స్యాద్దోహిత్రో దుహితాపి వా ।

పుత్రేషు విద్యమానేషు వృషం నాన్యేన కారయేత్ ॥ ౨,౧౩.౧౬ ॥

గరుడ ఉవాచ ।

పుత్రా యస్య న విద్యన్తే నరా నార్యః సురేశ్వర ।

ఏతన్మే సంశయం దేవ చేత్తుమర్హస్యశేషతః ॥ ౨,౧౩.౧౭ ॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

అపుత్రస్య గతిర్నాస్తి స్వర్గో వైవ చ వైవ చ |
 తస్మాక్తేనాప్యపాయేన పుత్రస్య జననం చరేత్ || ౨,౧౩.౧౮||
 యాని కాని చ దానాని స్వయం దత్తాని మానవైః |
 తానితాని చ సర్వాణి తూపతిష్ఠన్తి చాగ్రతః || ౨,౧౩.౧౯||
 వ్యజ్ఞానాని విచిత్రాణి భక్ష్యభోజ్యాని యాని చ |
 స్వహస్తేన ప్రదత్తాని దేహాన్తే చాక్షయం ఫలమ్ || ౨,౧౩.౨౦||
 గోభూహిరణ్యవాసాంసి భోజనాని పాదని చ |
 యత్రయత్ర వసేజ్జన్తుస్తత్రత్రోపతిష్ఠతి || ౨,౧౩.౨౧||
 యావత్స్వస్థం శరీరం హి తావద్ధర్మం సమాచరేత్ |
 అస్వస్థః ప్రేరితశ్చన్యైర్నాకిజ్ఞోత్కర్తుమర్హతి || ౨,౧౩.౨౨||
 జీవతోఽపి మృతస్యేహ న భూతం చౌర్ధ్వదైహికమ్ |
 వాయుభూతః క్షుధావిష్టో భ్రమతే చ దివానిశమ్ || ౨,౧౩.౨౩||
 కృమిః కీటః పతక్తో వా జాయతే మ్రియతే పునః |
 అసద్గర్భే భవేత్సోఽపి జాతః సద్యో వినశ్యతి || ౨,౧౩.౨౪||
 యావత్స్వస్థమిదం శరీరమరుజం యావజ్జరా దూరతో యావచ్ఛ్రీయశక్తిరప్రతిహతా
 యావత్క్షయో నాయుషః |
 ఆత్మశ్రేయసి తావదేవ విదుషా కార్యః ప్రయత్నో మహాన్సన్ధిషే భవనే
 తు కూపఖననం ప్రత్యుద్యమః కీదృశః || ౨,౧౩.౨౫||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే వృషోత్సర్గదానధర్మపుత్రాదిప్రశంసనం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪

గరుడ ఉవాచ |

ఆరేన మ్రియమాణేన యద్దత్తం తత్ఫలం వద |
 స్వస్థావస్థేన దత్తేన విధిహినేన వా విభో || ౨,౧౪.౧||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

ఏకా గౌః స్వస్థచిత్తస్య హ్యోతురస్య చ గోశతమ్ |
 సహస్రం మ్రియమాణస్య దత్తం విత్తవివర్జితమ్ || ౨,౧౪.౨||

మృతస్యైవ పునర్లక్షం విధిపూతం చ తత్సమమ్ |
 తీర్థపాత్రసమాయోగాదేకా గౌర్లక్షపుణ్యదా || ౨,౧౪.౩||
 పాత్రే దత్తే ఖగశ్రేష్ఠ అహన్యహాని వర్ధతే |
 దాతుర్దానమపాపాయ జ్ఞానినాం చ ప్రతిగ్రహః || ౨,౧౪.౪||
 విషశీతాపహో మస్త్రవహ్నిః కిం దోషభాజనమ్ |
 దాతవ్యం ప్రత్యహం పాత్రే నిమిత్తేషు విశేషతః || ౨,౧౪.౫||
 నాపాత్రే విదుషా కిఞ్చిదాత్మనః శ్రేయ ఇచ్ఛతా |
 అపాత్రే జాతు గౌర్ధత్తా దాతారం నరకం నయేత్ || ౨,౧౪.౬||
 కులైకవింశతియుతం గ్రహీతారం చ పాతయేత్ |
 దేహస్తరం పరిప్రాప్య స్వహస్తేన కృతం చ యత్ || ౨,౧౪.౭||
 ధనం భూమిగతం యద్వత్స్వహస్తేన నివేశితమ్ |
 తద్వత్పలమవాప్నోతి హ్యహం వచ్చి ఖగేశ్వర || ౨,౧౪.౮||
 అపుత్రోఽపి విశేషేణ క్రియాం వైవాన్ధ్యదౌహికీమ్ |
 ప్రకుర్యాన్మౌక్షకామశ్చ నిర్ధనశ్చ విశేషతః || ౨,౧౪.౯||
 స్వల్పేనాపి హి విత్తేన స్వయం హస్తేన యత్కృతమ్ |
 అక్షయం యాతి తత్సర్వం యథాజ్యం చ హుతాశనే || ౨,౧౪.౧౦||
 ఏకా చైకస్య దాతవ్యా శయ్యా కన్యా పయస్వినీ |
 సా విక్రీతా వా దహత్యాసప్తమం కులమ్ || ౨,౧౪.౧౧||
 తస్మాత్సర్వం ప్రకుర్వీత చఞ్చలే జీవితే సతి |
 గృహీతదానపాథేయః సుఖం యాతి మహాధ్వని || ౨,౧౪.౧౨||
 అన్యథా క్లిశ్యతే జన్తుః పాథేయరహితః పథి |
 ఏవం జ్ఞాత్వా ఖగశ్రేష్ఠ వృషయజ్ఞం సమాచరేత్ || ౨,౧౪.౧౩||
 అకృత్వా మ్రియతే యస్తు అపుత్రో నైవ ముక్తిభాక్ |
 అపుత్రోఽపి హి యః కుర్యాత్సుఖం యాతి మహాపథే || ౨,౧౪.౧౪||
 అగ్నిహోత్రాధిభిర్యజ్ఞైర్దానైశ్చ వివిధైరపి |
 న తాం గతిమవాప్నోతి వృషోత్సర్గేణ యా గతిః || ౨,౧౪.౧౫||
 యజ్ఞానాం చైవ సర్వేషాం వృషయజ్ఞస్తథోత్తమః |

తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన వృషయజ్ఞం సమాచరేత్ || ౨,౧౪.౧౬ ||

గరుడ ఉవాచ |

కథయస్వ ప్రసాదేన క్షయాహం చౌర్ధ్వైహికమ్ |

కస్మిన్కాలే తిథౌ కస్యాం విధినా కేన తద్భవేత్ || ౨,౧౪.౧౭ ||

కృత్వా కిం ఫలమాప్నోతి ఏతన్నే వద సామృతమ్ |

త్వత్ప్రసాదేన గోవిన్ద ముక్తే భవతి మానవః || ౨,౧౪.౧౮ ||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

కార్తికాదిషు మాసేషు యామ్యాయతగతే రవౌ |

శుక్లపక్షే తథా పక్షిన్ద్వాదశ్యాదితిథౌ శుభే || ౨,౧౪.౧౯ ||

శుభే లగ్నై ముహూర్తై వా శుచౌ దేశే సమాహితః |

బ్రాహ్మణం తు సమాహూయ విధిజ్ఞం శుభలక్షణమ్ || ౨,౧౪.౨౦ ||

జపహోమైస్తథా దానైః కుర్యాద్దహేస్య శోధనమ్ |

పుణ్యేఽభిజిత్సునక్షత్రే గ్రహాన్దేవాన్సమర్చయేత్ || ౨,౧౪.౨౧ ||

హోమం కుర్యాద్వృథాశక్తి మస్త్రైశ్చ వివిధైరపి |

గ్రహాణాం స్థాపనం కుర్యాత్పూర్వం చైవ ఖగేశ్వర || ౨,౧౪.౨౨ ||

మాతృకాణాం పూజనం కార్యం వసోర్ధారాం చ పాతయేత్ |

వహ్నిం సంస్థాప్య తత్రైవ పూర్ణం హోమం తు కారయేత్ || ౨,౧౪.౨౩ ||

శాలగ్రామం చ సంస్థాప్య వైష్ణవం శ్రాద్ధమాచరేత్ |

వృషం సమ్పూజ్య తత్రైవ వస్త్రాలఙ్కారభూషణైః || ౨,౧౪.౨౪ ||

చతస్రో వత్సతర్యశ్చ పూర్వం సమధివాసయేత్ |

ప్రదక్షిణం తతః కుర్యాద్ధోమాన్తే చ విసర్జనమ్ || ౨,౧౪.౨౫ ||

ఇమం మన్తం సముచ్చార్య ఉత్తరాభిముఖః స్థితః |

ధర్మ త్వం వృషరూపేణ బ్రహ్మణా నిర్మితః పురా || ౨,౧౪.౨౬ ||

తవోత్సర్గప్రభావాన్మాముద్ధరస్వభవార్ణావాత్ |

అభిషిచ్య శుభైర్మన్తైః పావనైర్విధిపూర్వకమ్ || ౨,౧౪.౨౭ ||

తనక్రీడన్తిమన్త్రేణ వృషోత్సర్గం తు కారయేత్ |

అభిషిచ్ఛేత్తతో సీలం రుద్రకుమ్భా దకేన తు || ౨,౧౪.౨౮ ||

నాభిమూలే సమాస్థాయ తదమ్బు మూర్ధని న్యసేత్ |
 అన్న (ఆత్మ) శ్రాద్ధం తతః కుర్యాద్దద్యాద్దానం ద్విజోత్తమే || ౨,౧౪.౨౯ ||
 ఉదకేవైవ గన్తవ్యం జలం తత్ర ప్రదాపయేత్ |
 యదిష్టం జీవతస్త్వాసీత్తచ్చ దద్యాత్స్వశక్తితః || ౨,౧౪.౩౦ ||
 న్యూనం సమ్పూర్ణతాం యాతి వృషోత్సర్గే కృతే సతి |
 సుతృష్టో దుస్తరే మార్గే మృతో యాతి న సంశయః || ౨,౧౪.౩౧ ||
 యమలోకం న పశ్యన్తి సదా దానరతా నరాః |
 యావన్న దీయతే జన్తోః శ్రాద్ధం చైకాదశాహికమ్ || ౨,౧౪.౩౨ ||
 స్వదత్తం పరదత్తం వా నేహాముత్రోపతిష్ఠతి |
 త్రయోదశా తథా సప్త పఞ్చ త్రీణీ క్రమేణ తు || ౨,౧౪.౩౩ ||
 పదదానాని కుర్వీత శ్రద్ధాభక్తిసమన్వితః |
 తిలపాత్రాణి కుర్వీత సప్త పఞ్చ యథాక్రమమ్ || ౨,౧౪.౩౪ ||
 బ్రాహ్మణానోఽభిజయేత్పశ్చాదేకాం గాం చ ప్రదాపయేత్ |
 వృషం హి శన్నోదేవీతి వేదోక్తవిధినా తతః || ౨,౧౪.౩౫ ||
 చతస్సృభిర్వత్సతరీభిః పరిణయనమాచరేత్ |
 వామే చక్రం ప్రదాతవ్యం త్రిశూలం దక్షిణే తథా || ౨,౧౪.౩౬ ||
 మూల్యం దద్యాద్వృషస్యాపి తం వృషం చ విసర్జయేత్ |
 ఏకోద్దిష్టవిధానేన స్వాహాకారేణ వృద్ధిమాన్ || ౨,౧౪.౩౭ ||
 కుర్యాదేకాదశాహం చ ద్వాదశాహం చ యత్నతః |
 సపిణ్డీకరణాదర్వాక్కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధాని షోడశ || ౨,౧౪.౩౮ ||
 బ్రాహ్మణానోఽభిజయిత్వా తు పదదానాని దాపయేత్ |
 కాపోసోపరి సంస్థాప్య తామ్రపాత్రే తథాచ్యుతమ్ || ౨,౧౪.౩౯ ||
 వస్త్రేణాచ్ఛాద్య తత్రస్థమర్థం దద్యాచ్ఛుభైః ఫలైః |
 నావమిక్షుమయీం కృత్వా పట్టసూత్రేణ వేష్టయేత్ || ౨,౧౪.౪౦ ||
 కాంస్యపాత్రే ఘృతం స్థాప్య వైతరణ్యా నిమిత్తతః |
 నావారోహణం కుర్యాత్పూజయేద్గరుడధ్వజమ్ || ౨,౧౪.౪౧ ||
 ఆత్మవిత్తానుసారేణ తచ్చ దానమనన్తకమ్ |

భవసాగరమగ్నానాం శోకతాపార్తిదుఃఖినామ్ || ౨,౧౪.౪౨||

ధర్మష్టవవిహీనానాం తారకో హి జనార్దనః |

తీలా లోహం హిరణ్యం చ కార్పాసం లవణం తథా || ౨,౧౪.౪౩||

సప్తధాన్యం ఊర్ధ్ధి హ్యేకైకం పావనం స్మృతమ్ |

తీలపాత్రాణి కుర్వీత శయాదానం చ దాపయేత్ || ౨,౧౪.౪౪||

దీనానాథవిశిష్టేభ్యో దద్యాచ్ఛక్త్యా చ దక్షిణామ్ |

ఏవం యః కురుతే తార్క్ష్య పుత్రవాసప్యపుత్రవాన్ || ౨,౧౪.౪౫||

స సిద్ధిం సమవాప్నోతి యథా తే బ్రహ్మచారిణః |

నిత్యం నైమిత్తికం కుర్యాద్యావజ్జీవతి మానవః || ౨,౧౪.౪౬||

యః కశ్చిత్క్రియతే ధర్మస్తత్ఫలం చాక్షయం భవేత్ |

తీర్థయాత్రావ్రతాదీనాం శ్రాద్ధం సంవత్సరస్య హి || ౨,౧౪.౪౭||

దేవతానాం గురూణాం చ మాతాపిత్రోస్తథైవ చ |

పుణ్యం దేయం ప్రయత్నేన ప్రత్యహం వర్ధతే ఖగ || ౨,౧౪.౪౮||

ఆస్మిన్యజ్ఞేః హియః కశ్చిద్భూరిదానం ప్రయచ్ఛతి |

తత్తస్య చాక్షయం సర్వం వేదికాయాం యథా కిల || ౨,౧౪.౪౯||

యథా పూజ్యతమా లోకే యతయో బ్రహ్మచారిణః |

తథైవ ప్రతిపూజ్యన్తే లోకే సర్వే చ నిత్యశః || ౨,౧౪.౫౦||

వరదోఽహం సదా తస్య చతుర్వక్త్రస్తథా హరః |

తే యాన్తి పరమాంల్లోకానితి సత్యం వచో మమ || ౨,౧౪.౫౧||

ఉత్సృష్టో వృషభో యత్ర పిబత్యపో జలాశయే |

శ్చృణ్వేణాలిఖతే వాపి భూమిం నిత్యం ప్రహర్షితః || ౨,౧౪.౫౨||

పితృణామన్నపానం చ ప్రకూతముపతిష్ఠతి |

పౌర్ణమాస్యామమాయాం వా తీలపాత్రాణి దాపయేత్ || ౨,౧౪.౫౩||

సంక్రాన్తీనాం సహస్రాణి సూర్యపర్వశతాని చ |

దత్త్వా యత్ఫలమాప్నోతి తద్వై నీలవిసర్జనే || ౨,౧౪.౫౪||

వత్సతర్కః ప్రదాతవ్యా బ్రాహ్మణేభ్యః పదాని చ |

తీలపాత్రాణి దేయాని శివభక్తద్విజేషు చ || ౨,౧౪.౫౫||

ఉమామహేశ్వరం చైకం పరిధాప్య ప్రిదాపయేత్ |

అతసీపుష్పసంకాశం పీతవాససమచ్యుతమ్ || ౨,౧౪.౫౬||

యే నమస్యన్తి గోవిందం న తేషాం విద్యతే భయమ్ |

ప్రేతత్వాన్మోక్షమిచ్చన్తో యే కరిష్యన్తి సత్క్రియామ్ || ౨,౧౪.౫౭||

యాస్యన్తి తే పరాంఘోకానితి సత్యం వచో మమ |

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం మయా చైవోర్షదైహికమ్ || ౨,౧౪.౫౮||

యచ్ఛ్రుత్వా సర్వపాపేభ్యో ముచ్యతే నాత్ర సంశయః |

శ్రుత్వా మహాత్యమతులం గరుడో హర్షమాగతః |

మానుషాణాం హితార్థాయ పునః ప్రపచ్ఛకేశవమ్ || ౨,౧౪.౫౯||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే గోదానవృషోత్సర్గదశదానభూరిదానాదినిరూపణం నామ
చతుర్దశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫

గరుడ ఉవాచ |

బగవన్పూహి మే సర్వం యమలోకస్య నిర్ణయమ్ |

జన్తోః ప్రయాణమారభ్య మాహాత్యం వర్త్యవిస్తరమ్ || ౨,౧౫.౧||

శ్రీభగవానువాచ |

శృణు తార్క్య ప్రవక్ష్యామి యమమార్గస్య నిర్ణయమ్ |

ప్రయాణకాని సర్వాణి నగరాణి చ షోడశ || ౨,౧౫.౨||

షాడశీతిసహస్రాణి యోజనానాం ప్రమాణతః |

యమలోకస్య చోర్ధ్వం వై అన్తరా మానుషస్య చ || ౨,౧౫.౩||

కుకృతం దుష్కృతం వాపి భుక్త్వా లోకే యథార్ణితమ్ |

కర్మయోగాద్యదా కశ్చిద్వాప్యధిరుత్పద్యతే ఖగ || ౨,౧౫.౪||

నిమిత్తమాత్రం సర్వేషాం కృతకర్మానుసారతః |

యస్య యో విహితో మృత్యుః స తం ధ్రువమవాప్నుయాత్ || ౨,౧౫.౫||

కర్మయోగాద్యదా దేహీ ముఞ్చత్యత్ర నిజం వపుః |

తదా భూమిగతం కుర్యాద్గోమయేనోపలిప్య చ || ౨,౧౫.౬||

తిలాన్దర్భాన్వికీర్యాథ ముఖే స్వర్ణం వినిః క్షిపేత్ |
 తులసీంసన్నిధౌ కృత్వా శాలగ్రామశిలాం తథా || ౨,౧౫.౭||
 సేతు (ఏవం) సామాదిసూక్తైస్తు మరణం ముక్తిదాయకమ్ |
 శలకాస్వర్ణవిక్షపైః ప్రతప్రాణిగృహేషుచ || ౨,౧౫.౮||
 ఏకా వక్త్రేతు దాతవ్యా పూణయుగ్మే తథా పునః |
 అక్షోశ్చ కర్ణయోశ్చైవ ద్వేద్వే దేయే యథాక్రమమ్ || ౨,౧౫.౯||
 అథ లిక్ష్ణే తథా చైకా త్వేకాం బ్రహ్మాణ్డకేషిపేత్ |
 కరయుగ్మే చ కణ్ఠే చ తులసీం చ ప్రదాపయేత్ || ౨,౧౫.౧౦||
 వస్త్రయుగ్మం చ దాతవ్యం కఙ్కుమైశ్చాక్షత్రైర్యజేత్ |
 పుష్పమాలాయుతం కుర్యాదన్యద్వారేణ సన్నయేత్ || ౨,౧౫.౧౧||
 పుత్రస్తు బాన్ధవైః సార్థం విప్రస్తు పురవాసిభిః |
 పితుః ప్రేతం స్వయం పుత్రః స్కన్ధమారోప్య బాన్ధవైః || ౨,౧౫.౧౨||
 గత్వా శ్మశానదేశే తు ప్రాఙ్ముఖశోఽత్తరాముఖమ్ |
 అదగ్ధపూర్వా యా భూమిశ్చితాం తత్రైవ కారయేత్ || ౨,౧౫.౧౩||
 శ్రీఖణ్డతులసీకాష్ఠసమితృప్తాలాశసంభృతామ్ |
 వికలేన్ద్రియసంక్లాతే చైతన్యే జడతాం గతే || ౨,౧౫.౧౪||
 ప్రచలన్తి తతః ప్రాణా యాప్యైర్నికటవర్తిభిః |
 ఏకీభూతం జగత్పశ్యేద్దైవీ దృష్టిః ప్రజాయతే || ౨,౧౫.౧౫||
 బీభత్సం దారుణం రూపం ప్రణైః కణ్ఠం సమాశ్రితైః |
 ఫేనముద్ధిరతే కోఽపి ముఖం లాలాకులం భవేత్ || ౨,౧౫.౧౬||
 దురాత్మానశ్చ తాడ్యన్తే కింకరైః పాశబన్ధనైః |
 సుఖేన కృతినస్తత్ర నీయన్తే నాకనాయకైః || ౨,౧౫.౧౭||
 దుఃఖేన పాపినో యాన్తి యమమార్గే చ దుర్గమే |
 యమశ్చతుర్భుజో భూత్వా శఙ్ఖచక్రగదాదిభృత్ || ౨,౧౫.౧౮||
 పుణ్యకర్మరతాన్సమ్యక్కుభాన్మిత్రవదాచరేత్ |
 ఆహూయ పాపినః సర్వాన్యమో దణ్డేన రజ్జయేత్ || ౨,౧౫.౧౯||
 ప్రలయామ్బుదనిర్ఘోషస్త్యజ్ఞానాద్రిసమప్రభః |

మహిషస్థో దురారాధోఽవిద్యుత్తేజః సమద్యుతిః ॥ ౨,౧౫.౨౦॥
 యోజనత్రయవిస్తారదేహో రాద్రోఽతిభీషణః ।
 లోహదణ్డధరో భీమః పాశపాణీర్దురాకృతిః ॥ ౨,౧౫.౨౧॥
 వక్రనేత్రోఽతిభయదో దర్శనం యాతి పాపినామ్ ।
 అఙ్గుష్ఠమాత్రః పురుషో హాహా కుర్వన్కలేవరాత్ ॥ ౨,౧౫.౨౨॥
 తదైవ నీయతే దూతైర్యామ్యైరోఽక్షన్స్వకం గృహమ్ ।
 నిర్విచేష్టం శరీరం తు ప్రాణైర్ముక్తం జగుప్సితమ్ ॥ ౨,౧౫.౨౩॥
 అస్పృశ్యం జాయతే తూర్ణం దుర్గంధం సర్వనిన్ధితమ్ ।
 త్రిధావస్థా హి దేహస్య కృమివిడ్మస్మసంజ్ఞితా ॥ ౨,౧౫.౨౪॥
 కో గర్వః క్రియతే తార్క్య క్షణవిధ్వంసిభిర్మరైః ।
 దానం విత్తాదృతా వాచః కీర్తిధర్మౌ తథాయుషః ॥ ౨,౧౫.౨౫॥
 పరోపకరణం కాయాదసతః సారముద్ధృతమ్ ।
 తస్యైవం నీయమానస్య దూతాః సన్తర్జయన్తి హి ॥ ౨,౧౫.౨౬॥
 దర్శయన్తో భయం తీవ్రం నరకాయ పునః పునః ।
 శీఘ్రం ప్రవల దుష్టాత్మన్గతోఽసిత్వం యమాలయే ॥ ౨,౧౫.౨౭॥
 కుంభీపాకాదినరకాన్స్తాన్వం నేష్యామశ్చ మా చిరమ్ ।
 ఏవం వాచస్తదా శ్శృణ్వన్బ్రహ్మనాం రుదీతం తథా ॥ ౨,౧౫.౨౮॥
 ఉచ్చైర్ద్వాహేతి విలపన్నీయతే యమకింకరైః ।
 స్థానే శ్రాద్ధం ప్రకుర్వీత తథా చేకాదశేఽహని ॥ ౨,౧౫.౨౯॥
 మృత్యోత్కాన్తిసమయాత్పట్టిణ్ణాన్కృమశో దదేత్ ।
 మృతస్థానే తథా ద్వారే చత్వరే తార్క్య కారణాత్ ॥ ౨,౧౫.౩౦॥
 విశ్రామే కాష్ఠచయనే తథా సశ్చయనే చ షట్ ।
 శ్శృణు తత్కారణం తార్క్య షట్పిణ్ణపరికల్పనే ॥ ౨,౧౫.౩౧॥
 మృతస్థానే శవో నామ తేన నామ్నా ప్రదీయతే ।
 తేన దత్తేన తృప్యన్తి గృహవాన్స్వధీదేవతాః ॥ ౨,౧౫.౩౨॥
 తేన భూమిర్భవేత్తుష్టాతదధిష్ఠాత్పదేవతా ।
 ద్వారే తు పిణ్ణం దేయం చ పాన్సమిత్యభిధాయ తు ॥ ౨,౧౫.౩౩॥

దత్తేన తేన ప్రీణన్ని ద్వారస్థా గృహదేవతాః ।
 చత్వరే ఖేవరో నామ తముద్దిశ్య ప్రదాపయేత్ ॥ ౨,౧౫.౩౪॥
 న చోపఘాతం కుర్వన్తి భూతాద్యా దేవయోనయః ।
 విశ్రామే భూతసంక్షోఽయం తేన తత్ర ప్రదాపయేత్ ॥ ౨,౧౫.౩౫॥
 పిశాచా రాక్షసా యజ్ఞా యే చాన్యే దిశి వాసినః ।
 తస్య హోతవ్యదేహస్యనైవాయోగ్యత్వకారకాః ॥ ౨,౧౫.౩౬॥
 చితాపిణ్ణప్రభృతితః ప్రేతత్వముపజాయతే ।
 చితాయాం సాధకం నామ వదన్యేకే ఖగేశ్వర ॥ ౨,౧౫.౩౭॥
 కేచిత్తం ప్రేతమేవాహుర్యథా కల్పవిదో బుధాః ।
 తదాది తత్రతత్రాపి ప్రేతనామ్నా ప్రదీయతే ॥ ౨,౧౫.౩౮॥
 ఇత్యేవం పఞ్చభిః పిణ్ణైః శవస్యాహుతియోగ్యతా ।
 అన్యథా చోపఘాతాయ పూరోవక్తాన్తే భవన్తి హి ॥ ౨,౧౫.౩౯॥
 ఉక్త్వామే ప్రథమం పిణ్ణం తథా చార్ధపయేపి చ ।
 చితాయాం తు తృతీయం స్వాత్త్రయః పిణ్ణాశ్చ కల్పితాః ॥ ౨,౧౫.౪౦॥
 విధాతా ప్రథమే పిణ్ణే ద్వితీయే గరుడధ్వజః ।
 తృతీయే యమదూతాశ్చ ప్రయోగః పరికీర్తితః ॥ ౨,౧౫.౪౧॥
 దత్తే తృతీయే పిణ్ణేఽస్మిన్దేహదోషైః ప్రముచ్యతే ।
 ఆధారభూతజీవశ్చబ్జులన్వైర్వాళయేచ్ఛితామ్ ॥ ౨,౧౫.౪౨॥
 సమృజ్య చోపలిప్యాథ ఉల్లిఖోద్ధృత్య వేదికామ్ ।
 అభ్యుక్ష్యోపసమాధాయ వహ్నిం తత్రః విధానతః ॥ ౨,౧౫.౪౩॥
 పుష్పాక్షత్రైశ్చ సమూజ్య దేవం క్రవ్యాదసంజ్ఞకమ్ ।
 త్వం భూతకృజ్జగద్యోనే త్వం లోకపరిపాలకః ॥ ౨,౧౫.౪౪॥
 ఉపసంహారకస్తస్మాదేనం స్వర్గం మృతం నయ ।
 ఇతి క్రవ్యాదమభ్యర్చ్య శరీరాహుతిమాచరేత్ ॥ ౨,౧౫.౪౫॥
 అర్ధదగ్ధే తథా దేహే దద్యాదాజ్ఞాహుతిం తతః ।
 లోమభ్యః స్వోతివాక్యేన కుర్యాద్ధోమం యథావిధి ॥ ౨,౧౫.౪౬॥
 చితామారోప్య తం ప్రేతం హునేదాజ్ఞాహుతిం తతః ।

యమాయ చాస్తకాయేతి మృత్యువే బ్రహ్మణే తథా ॥ ౨,౧౫.౪౭॥

జాతవేదోముకే దేయా ఏకా ప్రేతముఖే తథా ।

ఊర్ధ్వం తు జ్వాలయేద్వహ్నిం పూర్వభాగే చితాం పునః ॥ ౨,౧౫.౪౮॥

అస్మాత్త్వమధిజాతోఽసి త్వదయం జాయతాం పునః ।

అసౌ స్వర్గాయ లోకాయ స్వాహా జ్వలతి పావకః ॥ ౨,౧౫.౪౯॥

ఏవమాజ్యాహుతిం దత్త్వా తిలమిశ్రాం సమస్తకామ్ ।

తతో దాహః ప్రకర్తవ్యః పుత్రేణ కిల నిశ్చితమ్ ॥ ౨,౧౫.౫౦॥

రోదితవ్యం తతో గాఢమేవం తస్య సుఖం భవేత్ ।

దాహస్యానస్తరం తత్ర కృత్వా సజ్జాయనక్రియామ్ ॥ ౨,౧౫.౫౧॥

ప్రేతపిణ్డం ప్రదద్యాచ్చ దాహార్తిశమనం ఖగ ।

తావద్రూపాః ప్రతిక్షన్తే తం ప్రేతం బాన్ధవార్థినమ్ ॥ ౨,౧౫.౫౨॥

దాహస్యానస్తరం కార్యం పుత్రైః స్నానం సచైలకమ్ ।

తిలోదకం తతో దద్యాన్నామగోత్రేణ తిష్ఠతు ॥ ౨,౧౫.౫౩॥

తతో జనపదైః సర్వైర్దాతవ్యా కరతాలికా ।

విష్ణుర్విష్ణురితి బ్రూయాద్గుణైః ప్రేతముదీరయేత్ ॥ ౨,౧౫.౫౪॥

జనాః సర్వే సమాస్తస్య గృహమాగత్య సర్వశః ।

ద్వారస్య దక్షిణే భాగే గోమయం గౌరసర్షపాన్ ॥ ౨,౧౫.౫౫॥

నిధాయ వరుణం దేవమస్తర్థాయ స్వవేశ్మని ।

భక్షయేన్నిమ్బపత్రాణి ఘృతం ప్రాశ్య గృహం వ్రజేత్ ॥ ౨,౧౫.౫౬॥

కేచిద్ధగ్ధేన సింహున్తి చితాస్థానం ఖగేశ్వర ।

అశ్రుపాతం న కుర్వీత దద్యాదస్మై జలాంజులీన్ ॥ ౨,౧౫.౫౭॥

శ్లేష్మాశ్రు బాన్ధవైర్ముక్తం ప్రేతో భుజ్కే యతోఽవశః ।

అతో న రోదితవ్యం హి క్రియాః కార్యాః స్వశక్తితః ॥ ౨,౧౫.౫౮॥

దుగ్ధం చ మృన్మయే పాత్రే తోయం దద్యాద్దినత్రయమ్ ।

సూర్యే చాస్తం గతే తార్క్ష్య వలభ్యాం చత్వరేఽపి వా ॥ ౨,౧౫.౫౯॥

బద్ధః సమూఢహృదయో దేహమిచ్చన్కృతానుగః ।

శ్మశానం చత్వరం గేహం వీక్షన్యామ్యైః స నీయతే ॥ ౨,౧౫.౬౦॥

గర్తే పిణ్ణా దశాహం చ దాతవ్యాశ్చ దినేదినే ।
 జలాజ్ఞాళీః ప్రదాతవ్యాః ప్రేతముద్దిశ్య నిత్యశః ॥ ౨,౧౫.౬౧॥
 తావద్వృద్ధిశ్చ కర్తవ్యా యావత్పిణ్ణం దశాహికమ్ ।
 పుత్రేణ హి క్రియా కార్యా భార్యయా తదభావతః ॥ ౨,౧౫.౬౨॥
 తదభావే చ శిష్యేణ తదభావే సహోదరః ।
 శ్మశానే చాన్యతీర్థే వా జలం పిణ్ణం చ దాపయేత్ ॥ ౨,౧౫.౬౩॥
 ఓదనాని చ సక్తూంశ్చ శాకమూలఫలాదినా ।
 ప్రథమేఽహని యద్దద్యాత్తద్దద్యాదుత్తరేఽహని ॥ ౨,౧౫.౬౪॥
 దినాని దశ పిణ్ణాంశ్చ కుర్వన్త్యత్ర సుతాదయః ।
 ప్రత్యహం తే విభజ్యన్తే చతుర్భాగాః ఖగేశ్వర ॥ ౨,౧౫.౬౫॥
 భాగద్వయం తు దేహార్థం ప్రీతిదం భూతపఞ్చకే ।
 తృతీయం యమదూతానాం చతుర్థం చోపజివ్యతి ॥ ౨,౧౫.౬౬॥
 ఆహారాత్త్రైస్తు నవభిః ప్రేతో నిషృత్తిమాఘ్నయాత్ ।
 జస్తోర్నిషృన్నదేహస్య దశమే వలవత్క్షుధా ॥ ౨,౧౫.౬౭॥
 న విధిరైవ మన్తశ్చ న స్వధావాహనాశిషః ।
 నామ గోత్రం సముచ్ఛార్య యద్దత్తం తద్దశాహికమ్ ॥ ౨,౧౫.౬౮॥
 దగ్ధే దేహే పునర్దేహమేవముత్పద్యతే ఖగ ।
 ప్రథమేఽహని యః పిణ్ణస్తేన మూర్ధా ప్రజాయతే ॥ ౨,౧౫.౬౯॥
 గ్రీవా స్కన్ధౌ ద్వితీయే చ తృతీయే హృదయం భవేత్ ।
 చతుర్థేన భవేత్పృష్ఠం పఞ్చమే నాభిరేవ చ ॥ ౨,౧౫.౭౦॥
 షట్పత్రమే కటీ గుహ్యమృరూ చాప్యష్టమే తథా ।
 తాలూ పాదౌ చ నవమే దశమేఽహ్ని క్షుధా భవేత్ ॥ ౨,౧౫.౭౧॥
 దేహం ప్రాప్తః క్షుధావిష్టో గృహే ద్వారే చ తిష్ఠతి ।
 దశమేఽహని యః పిణ్ణస్తం దద్యాదామిషేణ తు ॥ ౨,౧౫.౭౨॥
 యతో దేహే సముత్పన్నే ప్రేతోఽతీవ క్షుధాన్వితః ।
 ఆతస్త్వామిషబాహ్యేన క్షుధా తస్య న నశ్యతి ॥ ౨,౧౫.౭౩॥
 ఏకాదశే ద్వాదశాహే ప్రేతో భుక్త్యై దినద్వయమ్ ।

యోషితః పురుషాస్యాపి ప్రేతశబ్దం సముచ్చరేత్ || ౨,౧౫.౭౪||
 దీపమన్నం జలం వస్త్రం యత్కింశ్చిద్వస్తు దీయతే |
 ప్రేతశబ్దేన తద్దేయం మృస్యానన్దదాయకమ్ || ౨,౧౫.౭౫||
 త్రయోదశేఽహ్ని స ప్రేతో నీయతే చ మహాపథే |
 పిణ్డజం దేహమాశ్రిత్య దివా నక్తం బుభుక్షితః || ౨,౧౫.౭౬||
 శీతోష్ణశబ్జుక్రవ్యాదవహ్నిమార్గస్తు పాపినామ్ |
 క్షుధా తృష్ణాత్మికా చైవ సవ్య సౌమ్యం కృతాత్మనామ్ || ౨,౧౫.౭౭||
 మార్గే వైతాని దుఃఖాని అసిపత్రవనాన్వితే |
 క్షత్విపాసార్ధితో నిత్యం యమదృతైః ప్రవీడితః || ౨,౧౫.౭౮||
 అహన్యహాని వై ప్రేతో యోజనానాం శతద్వయమ్ |
 చత్వారింశత్రథా సప్త అహోరాత్రేణ గచ్ఛతి || ౨,౧౫.౭౯||
 గృహీతో యమపాశైశ్చ హాహతి రుదితే తు సః |
 స్వగృహం తు పరిత్యజ్య యామ్యం పురమనువ్రజేత్ || ౨,౧౫.౮౦||
 క్రమేణ యాతి స ప్రేతః పురం యామ్యం శుభాశుభమ్ |
 అతీత్య తానితాన్యేవ మార్గే పురవరాణి చ || ౨,౧౫.౮౧||
 యామ్యం సౌరిపురం నగేన్ద్రభవనం గన్ధర్వశైలాగమా |
 క్రోశ్చం క్రూరపురం విచిత్రభవనం బహోపదం దుఃఖదమ్ || ౨,౧౫.౮౨||
 నానాక్రన్తపురం సుతప్రభవనం రౌద్రం పయోవర్షణం శీతాఢ్యం
 బహుధర్మభీతభవనం యామ్యం పురం చాగ్రతః || ౨,౧౫.౮౩||
 త్రయోదశేఽహ్ని స ప్రేతో గృహీతో యమకింకరైః |
 తస్మిన్మార్గే బ్రజత్యేకో గృహీత ఇవ మర్కటః || ౨,౧౫.౮౪||
 తథవ స వ్రజన్మార్గే పుత్రపుత్రేతి చ బ్రువన్ |
 హాహతి క్రన్తతే నిత్యం కీదృశం తు మయా కృతమ్ || ౨,౧౫.౮౫||
 మానుష్యం లభ్యతే కస్మాదితి బ్రూతే ప్రసర్పతి |
 మహతా పుణ్యయోగేన మానుష్యం జన్మ లభ్యతే || ౨,౧౫.౮౬||
 న తత్ప్రాప్య ప్రదత్తం హి యాచకేభ్యః స్వకం ధనమ్ |
 సరాధీనం తదభవదితి బ్రూతే (రౌతి) సగద్దదః || ౨,౧౫.౮౭||

కింకరైః పీడ్యతేఽత్యర్థం స్మరతే పూర్వదైహికమ్ || ౨,౧౫.౮౮||

సుఖస్య దుఃఖస్య న కోఽపి దాతా పరో దదాతీతి కుబుద్ధిరేషా |

పురా కృతం కర్మ నదైవ భుజ్యతే దేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ || ౨,౧౫.౮౯||

మయా న దత్తం న హుతం హుతాశనే తపో న తప్తం హిమశైలగహ్వరే |

న సేవితం గాఙ్గమహో మహాజలం దేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ || ౨,౧౫.౯౦||

న నిత్యదానం న గావాహ్నికం కృతం న వేదదానం న చ శాస్త్రపుస్తకమ్ |

పురా నదృష్టం న చ సేవితోఽధ్వా దేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ || ౨,౧౫.౯౧||

జలాశయో నైవ కృతో హి నిర్జలే మనుష్యహేతోః పశుపక్షిహేతవే |

గోతృప్తిహేతోర్న కృతం హి గోచరం దేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ || ౨,౧౫.౯౨||

మయా న భుక్తం పతిసంకృతాఖ్యం వహ్నిప్రవేశో న కృతో మృతే సతి |

తస్మిన్మృతే తద్వృతపాలనం వా దేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ || ౨,౧౫.౯౩||

మాసోపవాసైర్న విశోషితం వపుశ్చాన్వాయణైర్వా నియమైశ్చ సంహతైః |

నారీశరీరం బహుదుఃఖభాజనం లబ్ధం మయా పూర్వకృతైర్వికర్మభిః || ౨,౧౫.౯౪||

ఉక్తాని వాచ్యాని మయా నరాణామతః శృణుష్యావహితోఽపి పక్షిన్ |

స్త్రీణాం శరీరం ప్రతిలభ్య దేహీ బ్రవీతి కర్మాణి కృతాని పూర్వమ్ || ౨,౧౫.౯౫||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మదృప్తేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే యమలోకవిస్తారతన్మాహాత్యుతద్వాననిరూపణం నామ

పంచదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬

శ్రీభగవానువాచ |

ఏవం విలపతస్తస్య ప్రేతస్యైవం ఖగేశ్వర |

క్రందమానస్య నితరాం పీడితస్య చ కింకరైః || ౨,౧౬.౧||

సప్తదశ దినాన్యేకో వాయుమార్గే వికృష్యతే |

అష్టాదశే త్వహోరాత్రే పూర్వం యామ్యుపురం వ్రజేత్ || ౨,౧౬.౨||

తస్మిన్నురవరే రమ్యే ప్రేతానాం చ గణో మహాన్ |

పుష్పభద్రా నదీ తత్రన్యగ్రోధః ప్రియదర్శనః || ౨,౧౬.౩||

పురే స తత్ర విశ్రామం ప్రాప్యతే యమకింకరైః |

జాయాపుత్రాదికం సౌఖ్యం స్మరేత్తత్ర సుదుఃఖితః || ౨,౧౬.౪||

రుదతే కరుణైర్వాక్యై స్తుషార్తః శ్రమపీడితః |

స్వధనం స్వకలత్రాణి గృహం పుత్రాః సుఖాని చ || ౨,౧౬.౫||

భృత్యమిత్రాణి చాన్యచ్చ సర్వం శోచతి వై తదా |

క్షుధార్తస్య పురే తస్మిన్కింకరైస్తస్య చోచ్యతే || ౨,౧౬.౬||

కింకరా ఊచుః |

క్వ ధనం క్వ సుతా జాయా క్వ గృహం క్వ త్వమీదృశః |

స్వకర్మోపార్జితం భుక్ష్వి చిరం గచ్ఛ మహాపథే || ౨,౧౬.౭||

జానాసి శంబలవశం బలమధ్వగానాం నో శంబలః ప్రయతతే పరలోకస్థాన్ |

గస్తవ్యమస్తి తవ నిశ్చితమేవ తేన మార్గేణ యత్ర భవతః క్రయవిక్రయా న || ౨,౧౬.౮||

యమదూతోదితం వాక్యం పక్షిన్నైవం త్వయా శ్రుతమ్ |

ఏవముక్షస్తతః సర్వైర్లన్యమానః స ముద్గరైః || ౨,౧౬.౯||

అత్ర దత్తం సుతైః పాత్రే (త్రైః) స్నేహాద్వా కృపయాథ వా |

మాసికం పిణ్ణుమశ్రాతి తతః సౌరిపురం వ్రజేత్ || ౨,౧౬.౧౦||

తత్ర నామ్నా తు రాజా వై జగ్గమః కాలరూపధృక్ |

తం దృష్ట్వా భయభీతస్తు విశ్రామే కురుతే మతిమ్ || ౨,౧౬.౧౧||

ఉదకం చాన్నసంయుక్తం భుక్ష్యే తస్మిన్నురే గతః |

త్రైపక్షికే తు యద్దత్తం తత్పురం స వ్యతిక్రమేత్ || ౨,౧౬.౧౨||

నగేస్త్రినగరే రమ్యే ప్రేతో యాతి దివానిశమ్ |

గచ్ఛన్వనాని రౌద్రాణి దృష్ట్వా క్రన్తతి తత్ర సః || ౨,౧౬.౧౩||

భీషణైః క్లిశ్యమానస్తు రుదతే చ పునః పునః |

మాసద్వయావసానే తు తత్పురం సోఽతిగచ్ఛతి || ౨,౧౬.౧౪||

భుక్త్యా చాన్నం జలం పీత్వా యద్దత్తం వాన్తవైరిహ |

క్లిశ్యమానస్తతః పాశైర్సోయతే యమకింకరైః || ౨,౧౬.౧౫||

తృతీయే మాసి సమ్ప్రాప్తే గన్ధర్వనగరం శుభమ్ ।
 తృతీయం మాసికం భుక్త్వా తత్ర గచ్ఛత్యసౌ పురః ॥ ౨,౧౬.౧౬ ॥
 శైలాగమం చతుర్థే స మాసే ప్రాప్నోతి వై పురమ్ ।
 పాషాణాస్తత్ర వర్షన్తి ప్రేతస్యోపరి సంస్థితాః ॥ ౨,౧౬.౧౭ ॥
 చతుర్థమాసికే శ్రాద్ధం భుక్తే తత్ర సుఖీ భవేత్ ॥ ౨,౧౬.౧౮ ॥
 తతో యాతి పురం ప్రేతః నూరం మాసే తు పఞ్చమే ।
 ఇహ దత్తం సుతైర్భుక్త్యై ప్రేతో వై తత్పురే స్థితః ।
 షష్ఠే మాసి తతః ప్రేతో యాతి క్రౌఞ్చాబిధం పురమ్ ॥ ౨,౧౬.౧౯ ॥
 తత్ర దత్తేన పిణ్డేన శ్రాద్ధేనాప్యాయితః పురే ।
 ముహూర్తార్థం తు విశ్రమ్య కమ্পమానః సుదుఃఖితః ॥ ౨,౧౬.౨౦ ॥
 తత్పురం స వ్యతిక్రమ్య తర్జితో యమకింకరైః ।
 ప్రయాతి చిత్రనగరం విచిత్రో యత్ర పార్థివః ॥ ౨,౧౬.౨౧ ॥
 యమస్యైవానుజః సౌరిర్యత్ర రాజ్యం ప్రశాస్తి హి ।
 మాసైస్తు పఞ్చాభిః సార్ధైరూపషాణ్మాసికం భవేత్ ॥ ౨,౧౬.౨౨ ॥
 ఊనషాణ్మాసికం తత్ర భుక్త్యై యామ్యసమాహతః ।
 మార్గే పునః పునస్తస్య బుభుక్షౌ పీడయత్యలమ్ ॥ ౨,౧౬.౨౩ ॥
 సన్తిష్ఠతే మృతే కోఽపి మదీయః సుతబాన్ధవః ।
 సౌఖ్యం యో మే జనయతి పతతః శోకసాగరే ॥ ౨,౧౬.౨౪ ॥
 ఏవం మార్గే విలపతి వార్యమాణశ్చ కింకరైః ।
 ఆయాన్తి సముఖాస్తత్ర కైవర్తాస్తు సహస్రశః ॥ ౨,౧౬.౨౫ ॥
 వయం తే తర్తుకామాయ మహావైతరణీం నదీమ్ ।
 శతయోజనవిస్తీర్ణాం పూయశోణితసంకులామ్ ॥ ౨,౧౬.౨౬ ॥
 నానార్ఘ్యసమాకీర్ణాం నానాపక్షిగణైర్వృతామ్ ।
 వయం త్వాం తారయిష్యామః సుఖేనేతి వదన్తి తే ॥ ౨,౧౬.౨౭ ॥
 అన్తరం దేహి భో పాన్థ బహులా చేద్రుచిస్తవ ।
 తేన తత్ర ప్రదత్తా గౌస్తయా నావా ప్రసర్పతి ।
 మనుజానాం హితం దానమన్తే వైతరణీ స్మృతా ॥ ౨,౧౬.౨౮ ॥

పరాపాపం దహేత్సర్వం విష్ణులోకం చ సా నయేత్ |
 న దత్తా చేత్థగశ్రేష్ఠ తాం సమేత్య సమజ్జతి || ౨,౧౬.౨౯||
 స్వస్థావస్థే శరీరేఽత్ర వైతరణ్యా వ్రతం చరేత్ |
 దేయా చ విదుషే ధేనుస్తాం నదీం తర్తుమిచ్ఛతా || ౨,౧౬.౩౦||
 అవదన్మజ్జమానస్తు నిన్దత్యాత్మానమాత్మనా |
 పాథేయాద్ధం మయా కిఞ్చిన్న ప్రదత్తం ద్విజాయచ || ౨,౧౬.౩౧||
 న దత్తం న హుతం జప్తం న స్నాతం న కృతం స్తుతమ్ |
 యాదృశం కర్మ చరితం మూఢ భుజ్జ్వేతి తాదృశమ్ || ౨,౧౬.౩౨||
 తదైవ హృది సమూఢస్తాడితో భాషతే భట్టిః |
 వైతరణ్యాః పరతఠే భుజ్జ్వే దత్తం ఘటాదికమ్ || ౨,౧౬.౩౩||
 ఊనషాణ్మాసికశ్రాద్ధం భుక్త్వా గచ్ఛతి చాగ్రతః |
 తార్క్ష్య తత్ర విశేషణ భోజయీత ద్విజాఞ్చుభాన్ || ౨,౧౬.౩౪||
 చత్వారింశత్తథా సప్త యోజనాని శతద్వయమ్ |
 ప్రయాతి ప్రత్యహం తార్క్ష్య అహోరాత్రేణ కర్మితః || ౨,౧౬.౩౫||
 సప్తమే మాసి సమ్ప్రాప్తే పురం బహోపదం వ్రజేత్ |
 తత్ర భుక్త్వా ప్రదత్తం యచ్ఛాద్ధం సప్తమమాసికమ్ || ౨,౧౬.౩౬||
 అష్టమే మాసి సమ్ప్రాప్తే నానాక్రన్దపురం వ్రజేత్ |
 నానాక్రన్దగణాన్దృష్ట్వా క్రన్దమానాన్సుదారుణమ్ || ౨,౧౬.౩౭||
 స్వయం చ శూన్యహృదయః సమాక్రన్దతి దుఃఖితః |
 తన్మాసికం చ యచ్ఛాద్ధం భుక్త్వా తత్ర సుఖీ భవేత్ || ౨,౧౬.౩౮||
 విహాయ తత్పురం ప్రేతో యాతి తప్తపురం ప్రతి |
 సుతప్తనగరం ప్రాప్య నవమే మాసి సోఽశ్నుతే |
 ద్విజభోజ్యం పిణ్డదానం కృతం శ్రాద్ధం సుతేన యత్ || ౨,౧౬.౩౯||
 మాసి వై దశమే ప్రాప్తే రౌద్రం స్థానం స గచ్ఛతి |
 దశమే మాసి యద్దత్తం తద్భుక్త్వా చ ప్రయాతి సః || ౨,౧౬.౪౦||
 దశైకమాసికం భుక్త్వా పయోవర్షణమృచ్ఛతి |
 మేఘాన్తత్ర ప్రవర్షంతి ప్రేతానాం దుఃఖదాయకాః || ౨,౧౬.౪౧||

(తతః ప్రవలితో పోతో బహుర్ఘమత్పృషార్ధితః) ।
 ద్వాదశే మాసి యచ్ఛార్ధం తత్ర భుక్త్యై సుదుః శితః ॥ ౨,౧౬.౪౨॥
 కిఞ్చిన్నూన్యనే తతో వరే సార్ధే చైకాదశేఽథ వా ।
 యాతి శీతపురం తత్ర శీతం యత్రాతిదుఃఖదమ్ ॥ ౨,౧౬.౪౩॥
 శీతార్తః క్షుధితః సోఽథ వీక్షతే హి దిశో దశ ।
 తిష్ఠేత్తు బాన్ధవః కోఽపి యో మే దుఃఖం వ్యపోహతి ॥ ౨,౧౬.౪౪॥
 కిక్కరాస్తం వదన్వేవం క్వ తే పుణ్యం హి తాదృశమ్ ।
 శ్రుత్వా తేషాం తు తద్వాక్యం హా దైవ ఇతి భాషతే ॥ ౨,౧౬.౪౫॥
 దైవం హి పూర్వసుకృతం తన్మయా వైవ సఞ్చితమ్ ।
 ఏవం సఞ్చిన్య బహుశో ధైర్యమాలమ్బతే పునః ॥ ౨,౧౬.౪౬॥
 చత్వారింశద్వ్యోజనాని చతుర్యుక్తాని వై తతః ।
 ధర్మరాజపురం రమ్యం గన్ధర్వాప్సరాకులమ్ ॥ ౨,౧౬.౪౭॥
 చతురశీతిలక్షైశ్చ మూర్తామూర్తైరధిష్ఠితమ్ ।
 త్రయోదశ ప్రతీహారా ధర్మరాజపురే స్థితాః ॥ ౨,౧౬.౪౮॥
 శుభాశుభం తు యత్కర్మ తే విచార్య పునః పునః ।
 శ్రవణా బ్రహ్మణః పుత్రా మనుష్యాణాం చ చేష్ఠితమ్ ।
 కథయన్తి తదా లోకే పూజితాః పూజితాః స్వయమ్ ॥ ౨,౧౬.౪౯॥
 నరైస్తుష్టైశ్చ పుష్టైశ్చ యత్ప్రోక్షం చ కృతం చ యత్ ।
 సర్వమావేదయన్తి స్మ చిత్రగుప్తే యమే చ తత్ ॥ ౨,౧౬.౫౦॥
 దూరాచ్ఛ్రవణవిజ్ఞానా దూరాద్ధర్మనగోచరాః ।
 ఏవఞ్చోష్టాస్తు తే హ్యష్టా స్వర్భూపాతాలచారిణః ॥ ౨,౧౬.౫౧॥
 తేషాం పత్న్యస్తథై వోగ్రా శ్రవణ్యః పృథగాహ్వాయాః ।
 ఏవం తేషాం శక్తిరస్తి యర్వేయ మర్త్యాధికారిణః ॥ ౨,౧౬.౫౨॥
 వ్రతైర్దానైస్తవైర్యశ్చ పూజయేదిహ మానవః ।
 జాయన్తే తస్య తే సౌమ్యాః సుఖమృత్యుప్రదాయినః ॥ ౨,౧౬.౫౩॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ప్రేతయాత్రాదినిరూపణం నామ షోడశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమాహాపురాణమ్- ౧౭

గరుడ ఉవాచ ।

ఏకో మే సంశయో దేవ హృదయే సమృబాధతే ।

శ్రమణాః కస్య పుత్రాశ్చ కథం యమపురే స్థితాః ॥ ౨,౧౭.౧॥

మానుషైశ్చ కృతం కర్మ కస్మాజ్ఞానై తే ప్రభో ।

కథం శృణ్వన్తి తే సర్వే కస్మాజ్ఞానం సమాగతమ్ ॥ ౨,౧౭.౨॥

కుత్ర భుజ్ఞాన్తి దేవేశ క్రథయస్వ ప్రసాదతః ।

పక్షిరాజవచః శ్రుత్వా భగవాన్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ ౨,౧౭.౩॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

శృణుష్వ వచనం సత్యం సర్వేషాం సౌఖ్యదాయకమ్ ।

తదహం కథయిష్యామి శ్రవణానాం విచేష్టితమ్ ॥ ౨,౧౭.౪॥

ఏకీభూతం యదా సర్వం జగత్సావరజ్జగమమ్ ।

క్షీరోదసాగరే పూర్వం మయి సుప్తే జగత్పతౌ ॥ ౨,౧౭.౫॥

నాభిస్థోజస్తపన్తేపే వర్షాణి సుబహూన్యపి ।

ఏకీభూతం జగత్సృష్టం భూతగ్రామచతుర్విధమ్ ॥ ౨,౧౭.౬॥

బ్రహ్మణా నిర్మితం పూర్వం విష్ణునా పాలితం తదా ।

రుద్రః సంహారమూర్తిశ్చ నిర్మితో బ్రహ్మణా తతః ॥ ౨,౧౭.౭॥

వాయుః సర్వగతః సృష్టః సూర్యస్తేజోభివృద్ధిమాన్ ।

ధర్మరాజస్తతః సృష్టశ్చిత్తగుప్తేన సంయుత ॥ ౨,౧౭.౮॥

సృష్టైవతదాదికం సర్వం తపన్తేపే తు పద్మజః ।

గతాని బహువర్షాణి బ్రహ్మణో నాభిపక్వజే ॥ ౨,౧౭.౯॥

యోయో హి నిర్మితః పూర్వం తత్తత్కర్మ సమాచరేత్ ।

కస్మింశ్చిత్సమయే తత్ర బ్రహ్మ లోకసమన్వితః ॥ ౨,౧౭.౧౦॥

రుద్రో విష్ణుస్తథా ధర్మః శాసయన్తి వసున్ధరామ్ ।

న జానీమో వయం కింశ్చిల్లోకకృత్యమిహోచ్యతామ్ ॥ ౨,౧౭.౧౧॥

ఇతి చింతాపరాః సర్వే దేవా విమమృశుస్తదా ।

సంచిన్త్య బ్రహ్మణో మన్తం విబుధైః ప్రేరితస్తదా ॥ ౨,౧౭.౧౨॥

గృహీత్వా పుషపత్రాణి సోస్పృజద్వాదశాత్మజాన్ ।
 తేజోరాశిన్విశాలాక్షాన్బ్రహ్మణో వచనాత్తు తే ॥ ౨,౧౭.౧౩॥
 యోయం వదతి లోకేస్మిళ్ళుభం వా యది వాశుభమ్ ।
 ప్రాపయన్తి తతః శీఘ్రం బ్రహ్మణః కర్ణగోచరమ్ ॥ ౨,౧౭.౧౪॥
 దూరాచ్ఛ్చవణవిజ్ఞానం దూరాద్ధర్మనగోచరమ్ ।
 సర్వే శ్శృణ్వన్తి యత్పక్షింస్తేనైవ శ్రవణా మతాః ॥ ౨,౧౭.౧౫॥
 స్థిత్యా వైవ తథాకాశే జన్తూనాం చేష్టితం చ యత్ ।
 తజ్ఞాత్వా ధర్మరాజాగ్రే మృత్యుకాలే వదన్తి చ ॥ ౨,౧౭.౧౬॥
 ధర్మం చార్థం చ కామం చ మోక్షం చ కథయన్తి తే ।
 ఏకో హి ధర్మమార్గశ్చ ద్వితీయశ్చార్థమార్గకః ॥ ౨,౧౭.౧౭॥
 అపరః కామమార్గశ్చ మోక్షమార్గశ్చతుర్థకః ।
 ఉత్తమా ధమమార్గేణ వైనతేయ ప్రయాన్తి హి ॥ ౨,౧౭.౧౮॥
 అర్థదాతా విమానైస్తు అశ్వైః కామప్రదాయకః ।
 హంసయుక్తవిమానైశ్చ మోక్షాకాక్షీ విసర్పతి ॥ ౨,౧౭.౧౯॥
 ఇతరః పాదచారేణ త్వసిపత్రవనాని చ ।
 పాషాణైః కణ్ఠకైః క్లిష్టః పాశబద్ధోఽథ యాతి వై ॥ ౨,౧౭.౨౦॥
 యః కశ్చిన్నానుషే లోకే శ్రవణాన్పూజయేదిహ ।
 వర్ధన్యా జలపాత్రేమ పక్వాన్నపరిపూర్ణయా ॥ ౨,౧౭.౨౧॥
 శ్రవణాన్పూజయేత్తత్ర మయా సహ ఖగేశ్వర ।
 తస్యాహం తత్ప్రదాస్యామి యత్సురైరపి దుర్లభమ్ ॥ ౨,౧౭.౨౨॥
 సంభోజ్య బ్రాహ్మణాన్భక్త్యా త్వేకాదశ శుభాఙ్గుచీన్ ।
 ద్వాదశం సకలత్రం చ మమ ప్రీత్యై ప్రపూజయేత్ ॥ ౨,౧౭.౨౩॥
 దేవైః సర్వైశ్చ సమ్పూజ్య స్వర్గం యాన్తి సుఖేషుయా ।
 తైః పూజితైరహ తుష్టశ్చిత్రగుప్తేన ధర్మరాట్ ॥ ౨,౧౭.౨౪॥
 తైస్తుష్టైర్మత్పరం యాన్తి లోకా ధర్మపారాయణాః ।
 శ్రవణానాం చ మాహాత్మ్యముత్పత్తిం చేష్టితం శుభమ్ ॥ ౨,౧౭.౨౫॥
 శ్శృణోతి పక్షిశార్దూల స చ పాపైర్న లిప్యతే ।

ఇహ లోకే సుఖం భుక్త్వా స్వర్గలోకే మహీయతే || ౨,౧౭.౨౬ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతక్లమే
 శ్రవణమహాత్మ్యనిరూపణం నామ సప్తదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

శ్రవణానాం వచః శ్రుత్వా క్షణం ధ్యాత్వా పునస్తతః |
 యత్యతం తు మనుష్యైశ్చపుణ్యం పాపమహర్షిశమ్ || ౨,౧౮.౧ ||
 తత్సర్వం చ పరిజ్ఞాయ చిత్రగుప్తో నివేదయేత్ |
 చిత్రగుప్తస్తతః సర్వం కర్మ తస్మై వదత్యథ || ౨,౧౮.౨ ||
 వాచైవ యత్యతం కర్మ కృతం చైవ తు కాయకమ్ |
 మానసం చ తథా కర్మ కృతం భుక్త్యై శుభాశుభమ్ || ౨,౧౮.౩ ||
 ఏవం తే కథితస్తార్ఘ్య ప్రేతమార్గస్య నిర్ణయః |
 ఏశ్రాన్తి దాని సర్వాణి స్థానాని కథితాని తే || ౨,౧౮.౪ ||
 తముద్దిశ్య దదాత్యన్నం సుఖం యాతి మహాధ్వని |
 దివా రాత్రౌ తముద్దిశ్య స్థానే దీపప్రదో భవేత్ || ౨,౧౮.౫ ||
 అస్థకారే మహాఘోరే శ్వపూర్ణే లక్ష్యవర్జితే |
 దీప్తేఽధ్వని చ తే యాన్తి దీపో దత్తశ్చ యైర్నరైః || ౨,౧౮.౬ ||
 కార్తికే చ చతుర్దశ్యాం దీపదానం సుఖాయ వై |
 అథ వక్ష్యామి సంక్షేపాద్యమమార్గస్య నిష్కృతిమ్ || ౨,౧౮.౭ ||
 వృషోత్సర్గస్య పుణ్యేన పితృలోకం స గచ్ఛతి |
 ఏకాదశాహపిణ్డేన శుద్ధదేహో భవేత్తతః || ౨,౧౮.౮ ||
 ఉదకుమ్భప్రదానేన కింకరాస్తృప్తిమాప్పుయః || ౨,౧౮.౯ ||
 శయ్యాదానాద్విమానస్థో యాతి స్వర్గేషు మానవః |
 తదహ్ని దీయతే సర్వం ద్వాదశాహ విశేషతః || ౨,౧౮.౧౦ ||
 పదాని సర్వవస్తూని వరిష్ఠాని త్రయోదశే |
 యో దదాతి మృతస్యేహ జీవన్నప్యాత్మహేతవే || ౨,౧౮.౧౧ ||

తదాశ్రితో మహామార్గే వైనతేయ స గచ్ఛతి |
 ఏక ఏవాస్తి సర్వత్రే వ్యవహారః ఖగాధిప || ౨,౧౮.౧౨||
 ఉత్తమాధమమధ్యానాం తత్తదావర్జనం భవేత్ |
 యావద్భాగ్యం భవేద్యస్య తావన్నార్గేఽతిరివ్యతే || ౨,౧౮.౧౩||
 స్వయం స్వస్యేన యద్దత్తం తత్తత్రాధికరోతి తమ్ |
 మృతే యద్భాస్థవైర్దత్తం తదాశ్రిత్య సుఖీ భవేత్ || ౨,౧౮.౧౪||
 గరుడ ఉవాచ |
 కస్మాత్పదాని దేయాని కింవిధాని త్రయోదశ |
 దీయతే కస్య దేవేశ తద్వదస్వ యథాతథమ్ || ౨,౧౮.౧౫||
 శ్రీభగవానువాచ |
 ఛత్రోపానహవస్త్రాణి ముద్రికా చ కమణ్ణలుః |
 ఆసనం భాజనం చైవ పదం సప్తవిధం స్మృతమ్ || ౨,౧౮.౧౬||
 ఆతపస్తత్ర యో రౌద్రో దహ్యతే యేన మానవః |
 ఛత్రదానేన సుచ్ఛాయా జాయతే ప్రేతతుష్టిదా || ౨,౧౮.౧౭||
 ఆసిపత్రవనం ఘోరం సోఽతిక్రామతి వై ధ్రువమ్ |
 అశ్వారూఢాశ్చ గచ్ఛన్తి దదతే య ఉపానహౌ || ౨,౧౮.౧౮||
 ఆసనే స్వాగతే (భోజనే) చైవ దత్తం తస్మై ద్విజాయతే |
 సుఖేన భుక్త్యై స ప్రేతః పథి గచ్ఛన్తునైః శనైః || ౨,౧౮.౧౯||
 బహుధర్మసమాకీరే నిర్వాతే తోయవర్జితే |
 కమణ్ణలుప్రదానేన సుఖీ భవతి నిశ్చితమ్ || ౨,౧౮.౨౦||
 మృతోద్దేశేన యో దద్యాదుదపాత్రం తు తామ్రజమ్ |
 ప్రపాదానసహస్రస్య తత్ఫలం సోఽశ్నుతే ధ్రువమ్ || ౨,౧౮.౨౧||
 యమదూతా మహారౌద్రాః కరాలాః కృష్ణపిఙ్గలాః |
 న పీడయన్తి దాక్షిణ్యాద్యస్త్రాభారణదానతః || ౨,౧౮.౨౨||
 సాయుధా ధావమానాశ్చ న మార్గే దృష్టిగోచరాః |
 ప్రయాన్తి యమదూతాస్తే ముద్రికాయాః ప్రదానతః || ౨,౧౮.౨౩||
 భాజనాసనదానేన ఆమాన్నభోజనేన చ |
 ఆఙ్గయజ్ఞోపవీతాభ్యాం పదం సమ్పూర్ణతాం వ్రజేత్ || ౨,౧౮.౨౪||

ఏవం మార్గే గచ్ఛమానస్పషార్తః శ్రమపీడితః ।
మహిషీరథ (దుగ్ధ) దానాచ్ఛ సుఖీ భవతి నిశ్చితమ్ ॥ ౨,౧౮.౨౫॥

గరుడ ఉవాచ ।

మృతోద్ధేశేన యత్కిశ్చిద్దీయతే స్వగృహే విభో ।
స గచ్ఛతి మహామార్గే తద్దత్తం కేన గృహ్యతే ॥ ౨,౧౮.౨౬॥

శ్రీభగవానువాచ ।

గృహ్లాతి వరుణో దానం మమ హస్తే ప్రయచ్ఛతి ।
అహం చ భాస్కరే దేవే భాస్కరాత్సోఽశ్నుతే సుఖమ్ ॥ ౨,౧౮.౨౭॥

వికర్మణః ప్రభావేణ వంశచ్ఛేదే క్షితావిహా ।
సర్వే తే నరకం యాన్తి యావత్పాపస్య సంక్షయః ॥ ౨,౧౮.౨౮॥

కస్మింశ్చిత్సమయే పూర్ణే మహిషాసనసంస్థితః ।
నరకాస్వీక్ష్య ధర్మాత్మా నానాక్రందనమాకులాన్ ॥ ౨,౧౮.౨౯॥

చతురశీతిలక్షాణాం నరకాణాం స ఈశ్వరః ।
తేషాం మధ్యే శ్రేష్ఠతమా ఘోరా యా ఏకవింశతిః ॥ ౨,౧౮.౩౦॥

తామిన్ద్రం లోహశక్కుశ్చ మహారౌరవశాల్మలీ ।
రౌరవం కుడ్యలం కాలసూత్రకం పూతిమృతికా ॥ ౨,౧౮.౩౧॥

సంజ్ఞాతం లోహతోదం చ సవిషం సమ్ప్రతాపనమ్ ।
మహానరకకాలోలః సజీవనమహాపథః ॥ ౨,౧౮.౩౨॥

అవీచిరన్తతా మిన్ద్రః కుమ్భాపాకస్తథైవ చ ।
అనిపత్రవనం చైవ పతనశ్చైకవింశతిః ॥ ౨,౧౮.౩౩॥

యేషాం తు నరకే ఘోరే బహ్యభాని గతాని వై ।
సంతాతరైవ విద్యతే దూతత్వం తే తు (ప్రేత్య) యాన్తి హి ॥ ౨,౧౮.౩౪॥

యమేన ప్రేషితాస్తే వై మానుషస్య మృతస్య తు ।
దినేదినే ప్రగృహ్లాన్తి దత్తమన్నాద్యపానకమ్ ॥ ౨,౧౮.౩౫॥

ప్రేతస్యైవ విలుణన్తి మధ్యే మార్గే బుభుక్షితాః ।
మాసాన్తే భోజనం పిణ్ణమేకే యచ్ఛన్తి తత్ర వై ॥ ౨,౧౮.౩౬॥

తృప్తిం ప్రయాన్తి తే సర్వే ప్రత్యహం చైవ వత్సరమ్ ।
ఏవమాదికృతైః పుణ్యైః క్రమాత్సౌరిపురం వ్రజేత్ ॥ ౨,౧౮.౩౭॥

తతః సంవత్సరస్యాన్వే ప్రత్యాసన్నే యమాలయే ।
 బహుభీతకరే ప్రేతో హస్తమాత్రం సముత్స్పృజేత్ ॥ ౨,౧౮.౩౮॥
 దివస్సైర్దశభిర్జాతం తం దేహం దశపిణ్ణజమ్ ।
 జామదగ్న్వస్యేవ రామం దృష్ట్వా తేజః ప్రసర్పతి ॥ ౨,౧౮.౩౯॥
 కర్మజం దేహమాశ్రిత్య పూర్వదేహం సముత్స్పృజేత్ ।
 ఆఙ్గష్ఠమాత్రో వాయుశ్చ శమీపత్రంసమారుహేత్ ॥ ౨,౧౮.౪౦॥
 వ్రజంస్త్రిష్ఠన్నదైకేన యథైవైకేన గచ్ఛతి ।
 యథా తృణజలౌకేవ దేహీ కర్మానుగోఽవశః ॥ ౨,౧౮.౪౧॥
 వాసాంసి జిర్ణాని యథా విహాయ నవాని గృహ్లాతి నరోఽపరాణి ।
 తథా శరీరాణి విహాయ జిర్ణాన్యన్యాని సంయాతి నవాని దేహీ ॥ ౨,౧౮.౪౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే
 ధర్మధృప్తేతద్వశ్రీకృష్ణగరుడ సంవాదే
 వృషోత్సర్గనానాదానఫలయమలోకగమనకర్మజదేహప్రాప్తినిరూపణం
 నామాష్టాదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯

శ్రీభగవానువాచ ।

వాయుభూతః క్షధావిష్టః కర్మజం దేహమాశ్రితః ।
 తే దేహం స సమాసాద్య యమేన సహ గచ్ఛతి ॥ ౨,౧౯.౧॥
 చిత్తగుప్తపురం తత్ర యోజనానాం తు వింశతిః ।
 కాయస్థాస్తత్ర పశ్యన్తి పాపపుణ్యాని సర్వశః ॥ ౨,౧౯.౨॥
 మహాదానేషుదత్తేషు గతస్తత్ర సుఖీ భవేత్ ।
 యోజనానాం చతుర్వింశత్పురం వైవస్వతం శుభమ్ ॥ ౨,౧౯.౩॥
 లోహం లవణకార్పాసం తిలపాత్రం చ యైర్నరైః ।
 దత్తం తేనైవ తృప్యన్తి యమస్య పురచారిణః ॥ ౨,౧౯.౪॥
 గత్వా చ తత్ర తే సర్వే ప్రతీహారం వదన్తి హి ।
 ధర్మధ్వజప్రతీహారస్తత్ర తిష్ఠతి సర్వదా ॥ ౨,౧౯.౫॥
 సప్తధాన్యస్య దానేన ప్రేతో ధర్మధ్వజో భవేత్ ।

తత్ర గత్వా ప్రతీహారో బ్రూతే తస్య శుభాశుభమ్ || ౨,౧౯.౬ ||

ధర్మరాజస్య యద్రూపం సన్తః సుకృతినో జనాః |

పశ్యన్తి చ దురాత్మానో యమరూపం సుభీషణమ్ || ౨,౧౯.౭ ||

తం దృష్ట్వా భయభీతస్తు హోహేతి వదతే జనః |

కృతం దానం చ యైర్మర్త్యైస్తేషాం నాస్తి భయం క్వచిత్ || ౨,౧౯.౮ ||

ప్రాప్తం సుకృతినం దృష్ట్వా స్థానాచ్చ లతి సూర్యజః |

పష మే మణ్ణలం భిత్త్వా బ్రహ్మలోకం ప్రయాస్యతి || ౨,౧౯.౯ ||

దానేన సులభో ధర్మో యమమార్గః సుఖావహః |

పష మార్గో విశాలోఽత్ర న కేనాప్య నుగమ్యతే |

దానపుణ్యం వినా వత్స న గచ్ఛేద్ధర్మమన్దిరమ్ || ౨,౧౯.౧౦ ||

తస్మిన్మార్గే తు రౌద్రే వై భీషణా యమకిక్కిరాః |

పక్షైకస్య పురస్యార్గే తిష్ఠత్యేకసహస్రకమ్ || ౨,౧౯.౧౧ ||

పచన్తి పాపినం ప్రాప్య ఉదకే యాతనాకరాః |

గృహ్ణాన్తి మాసమాసాన్తే పాదశేషం తు తద్భవేత్ || ౨,౧౯.౧౨ ||

ఔర్ధ్వదైహికదానాని యైర్ను దత్తాని కాశ్యప |

మహాకష్టేన తే యాన్తి తస్మాద్దేయాని శక్తితః |

అదత్త్వా పశువద్యాన్తి గృహీతో వన్ధబన్ధనైః || ౨,౧౯.౧౩ ||

ఏవం కృతేన సమృశ్యేత్స నరః భూతకర్మణా |

దైవికీం పైతృకీం యోనిం మానుషీం వాథ నారకీమ్ || ౨,౧౯.౧౪ ||

ధర్మరాజస్య వచనాన్ముక్తిర్భవతి వా తతః |

మానుష్యం తత్త్వతః ప్రాప్య స పుత్రః పుత్రతాం వ్రజేత్ || ౨,౧౯.౧౫ ||

యథాయథా కృతం కర్మ తాన్తాం యోనిం వ్రజేన్నరః |

తత్తద్భవ చ భుజ్ఞానో విచరేత్సర్వలోకగః || ౨,౧౯.౧౬ ||

అశాశ్వతం పరిజ్ఞాయ సర్వలోకోత్తరం సుఖమ్ |

యదా భవతి మానుష్యం తదా ధర్మం సమాచరేత్ || ౨,౧౯.౧౭ ||

కృమయో భస్మ విష్టా వా దేహానాం ప్రకృతిః సదా |

అన్ధకూపే మహారౌద్రే దీపహస్తః పాతేత్తు వై || ౨,౧౯.౧౮ ||

మహాపుణ్యప్రభావేణ మానుష్యం జన్మ లభ్యతే |

యస్తత్ప్రాప్య చరేద్ధర్మం స గచ్ఛేత్పరమాం గతిమ్ || ౨,౧౯.౧౯ ||

అపి జానన్స్వధా ధర్మం దుఃఖమాయాతి యాతి చ || ౨,౧౯.౨౦ ||

జాతీశతేన లభతే కిల మానుషత్వం తత్రాపి దుర్లభతరం ఖగ భో ద్విజత్వమ్ |

యస్తత్ర పాలయతి లాలయతి వ్రతాని తస్యామృతం భవతి హస్తగతం ప్రసాదాత్ || ౨,౧౯.౨౧ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే యమమన్దిరప్రవేశతదాజ్ఞాలబ్ధమనుష్యాది

దేహాన్తరప్రాప్తినిరూపణం నామైకోనవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦

గరుడ ఉవాచ |

యే కేచిత్ప్రేతరూపేణ కుత్ర వాసం లభన్తి తే |

ప్రేతలోకాద్వినిర్ముక్తాః కథం కుత్ర వ్రజన్తి తే || ౨,౨౦.౧ ||

చతుర్యుక్తాశీతి లక్షైర్నరకైః పర్యుపాసితాః |

యమేన రక్షితాస్తత్ర భూతైశ్చైవ సహస్రశః || ౨,౨౦.౨ ||

ఏచరన్తి కథం లోకే నరకాచ్చ వినిర్గతాః |

గరుడోదీరితం శ్రుత్వా లక్ష్మీనాథోఽబ్రవీదిదమ్ || ౨,౨౦.౩ ||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

పక్షిరాజ శృణుష్వ త్వం యత్ర ప్రేతాశ్చరన్తి వై |

పరార్థదారగ్రహణాచ్చ (బ) లాద్ధ్యోహాన్నిశాచరాః || ౨,౨౦.౪ ||

తథైవ సర్వపాపిష్ఠః స్వాత్మజాన్వేషణే రతాః |

ఏచరన్త్యశరీరాస్తే క్షుప్తిపాసార్ధితా భృశమ్ || ౨,౨౦.౫ ||

బస్తిగృహవి నిర్ముక్తా యేభ్యో నశ్యన్తి జన్తవః |

తే వ్యవస్యన్తి చ ప్రేతా వధోపాయం చ బన్ధుషు || ౨,౨౦.౬ ||

పితృద్వదారాణి రున్ధన్తి తన్మార్గోచ్ఛేదకాస్తథా |

పితృభా గాన్విగృహ్ణాన్తి పాన్థేభ్యస్తస్కరా ఇవ || ౨,౨౦.౭ ||

స్వం వేశ్మ పునరాగత్య మిత్రస్థానే విశన్తి తే |

తత్ర స్థితా నిరీక్షన్తే రోగశోకాదిబన్ధనాః || ౨,౨౦.౮ ||

పీడయన్తి జ్వరీభూయ ఏకాన్తరమిషేణ తు ।
 తృతీయకజ్వరా భూత్వా శీతవతాదిపీడయా ॥ ౨,౨౦.౯॥
 అన్యాంశ్చ వివిధాన్రోగాఞ్చిరోఽర్చిం చ విషూచికామ్ ।
 చిన్తయన్తి సదా తేషాముచ్ఛిష్టాదిస్థలస్థితాః ॥ ౨,౨౦.౧౦॥
 ఆత్మజానాం ఛలాల్లోకా భూతసజ్జైశ్చ రక్షితాః ।
 పిబన్తి తే చ పానీయం భోజనోచ్ఛిష్టయోజితమ్ ॥ ౨,౨౦.౧౧॥
 ఏవం ప్రేతాః ప్రవర్తన్తే నానాదోషైర్వికర్మిణః ॥ ౨,౨౦.౧౨॥
 గరుడ ఉవాచ ।
 కథం కుర్వన్తి తే ప్రేతాః కేన రూపేణ కస్య కిమ్ ।
 జ్ఞాయతే కేన విధినా జల్పన్తి న వదన్తి వా ॥ ౨,౨౦.౧౩॥
 ఏనం చిన్ధి మనోమోహం మమ చేదిచ్ఛసి ప్రియమ్ ।
 కలికాలే హృషీకేశ ప్రేతత్వం జాయతే బహు ॥ ౨,౨౦.౧౪॥
 శ్రీవిష్ణురువాచ ।
 స్వకులం పీడయేత్పేతః పరచ్ఛిద్రేణ పీడయేత్ ।
 జీవన్స దృశ్యతే స్నేహీ మృతో దుష్టత్వమాప్పుయాత్ ॥ ౨,౨౦.౧౫॥
 రుద్రజాపీ ధర్మరతో దేవతాతిథిపూజకః ।
 సత్యవాక్ప్రియవాదీ చ న ప్రేతైః స హి పీడ్యతే ॥ ౨,౨౦.౧౬॥
 సర్వక్రియాపరిభ్రష్టో నాస్తికో ధర్మనిన్దకః ।
 ఆసత్యవాదనిరతో నరః ప్రేతైః స పీడ్యతే ।
 కలౌ ప్రేతత్వమాప్నోతి తార్ణ్యాశుద్ధక్రియాపరః ॥ ౨,౨౦.౧౭॥
 కృతాదౌ ద్వాపరాన్తే చ న ప్రేతో నైవ పీడనమ్ ।
 బహూనామేకజాతానామేకః సౌఖ్యం సమశ్నుతే ॥ ౨,౨౦.౧౮॥
 ఏకో దుష్కృతకర్మా చ ఏకః సన్తతిమాజ్ఞానః ।
 ఏకః సమీప్యత్యతే ప్రేతైరేకః సుతథనాన్వితః ॥ ౨,౨౦.౧౯॥
 ఏకస్య పుత్రనాశః స్యాదేకో దుహితృమాన్భవేత్ ।
 ఏరోధో బన్ధుభిః సార్థం ప్రేతదోషేణ కాశ్యప ॥ ౨,౨౦.౨౦॥
 సన్తతిర్దృశ్యతే నైవ సముత్పన్నా వినశ్యతి ।
 పశుద్రవ్యవినాశశ్చ సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౨౧॥

ప్రకృతేః పరివర్తః స్యాద్విద్వేషః సహ బన్ధభిః ।
 అకస్మాద్వ్యసనప్రాప్తిః సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౨౨॥
 నాస్తిక్యం వృత్తిలోపశ్చ మహాలోభస్తథైవ చ ।
 స్యాద్ధన్వకలహో నిత్యం సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౨౩॥
 పితృమాతృనిహంతా చ దేవబ్రాహ్మణనినకః ।
 ఇత్యాదోషమవాప్నోతి సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౨౪॥
 నిత్యకర్మవినిముక్తో జపహోమవివర్జితః ।
 పరద్రవ్యాణాం చ హర్తా సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౨౫॥
 సువృష్టౌ కృషినాశశ్చ వ్యవహారో వినశ్యతి ।
 లోకే కలహకారీ చ సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౨౬॥
 మార్గే జగ్గమ్యమానం తం పీడయేద్వాతమణ్డలీ ।
 ప్రేతపీడా తు సా జ్ఞేయా సత్యంసత్యం ఖగేశ్వర ॥ ౨,౨౦.౨౭॥
 హీనజాత్యా చ సమ్భన్ధో హీనకర్మ కరోతి యః ।
 అధర్మే రమతే నిత్యం సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౨౮॥
 వ్యసనైర్ద్రవ్యనాశః స్యాదుపక్రాంతం వినశ్యతి ।
 చౌరాగ్నిరాజభిర్దానిః సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౨౯॥
 మహారోగోపలబ్ధిశ్చ బాలకానాం చ పీడనమ్ ।
 జాయా సమ్పిడ్యతే యచ్చ సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౩౦॥
 శ్రుతిస్మృతిపురాణేషు ధర్మశాస్త్రసముద్భవే ।
 అభావో జాయతే ధర్మే సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౩౧॥
 దేవతీర్థద్విజానాం తు నిన్దాంయః కురుతే నరః ।
 ప్రత్యక్షం వా పరోక్షం వా సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౩౨॥
 స్వవృత్తిహరణం యచ్చ స్వప్రతిష్ఠాహతిస్తథా ।
 వంశచ్ఛేదః నదృశ్యేత ప్రేతదోషాద్వినాస్యథా ॥ ౨,౨౦.౩౩॥
 స్త్రీణాం గర్భవిनाశః స్యాన్న పుష్పం దృశ్యతే తథా ।
 బాలానాం మరణం యత్ర సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౩౪॥

భావశుద్ధ్యా న కురుతే శ్రాద్ధం సాంవత్సరాదికమ్ ।
 స్వయమేవ న కుర్వీత సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౩౫॥
 తీర్థే గత్వా పరాసక్తః స్వకృత్యం చ పరిత్యజేత్ ।
 ధర్మకార్యే న సమ్మత్తిః సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౩౬॥
 దమ్పతోః కలహశ్చైవ భోజనే కోపసంయుతః ।
 పరద్రోహ మత్త్యైవ సా పీడా ప్రేతసంభవా ॥ ౨,౨౦.౩౭॥
 పుష్పం యత్ర న దృశ్యేన ఫలం తథా ।
 విరహో భార్యయా యత్ర సా పీడా ప్రేతసగ్భవా ॥ ౨,౨౦.౩౮॥
 యేషాం వై జాయతే చిహ్నాం సదోచ్ఛాటపరం నృణామ్ ।
 స్వక్షేత్రే నిష్ఫలం తేజః సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౩౯॥
 స్వగోత్రఘాతకశ్చైవ హన్తి శత్రుమివాత్మజమ్ ।
 న ప్రీతిర్నాపి సౌఖ్యం చ సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౪౦॥
 పితృవాక్యం న కురుతే స్వపత్నీం చ న సేవతే ।
 సదా క్రూరమతిర్వ్యగ్రః సా పీడా ప్రేతసమ్భవా ॥ ౨,౨౦.౪౧॥
 వికర్మా జాయతే ప్రేతో హ్యవిధిక్రియయా తథా ।
 తత్కాలదుష్టసంసర్గాద్వృషోత్సర్గాదృతే తథా ॥ ౨,౨౦.౪౨॥
 దృష్టగృత్యువశాద్వాపి అదగ్ధవపుషస్తథా ।
 ప్రేతత్వం జాయతే తార్ష్య పీడ్యన్తే యేన జన్తవః ॥ ౨,౨౦.౪౩॥
 ఏవం జ్ఞాత్వా ఖగశ్చైష్ట ప్రేతముక్తిం సమాచరేత్ ।
 యో వై న మన్యతే ప్రేతాన్మృతః ప్రేతత్వమాప్పుయాత్ ॥ ౨,౨౦.౪౪॥
 ప్రేతదోషః కులే యస్య సుఖం తస్య న విద్యతే ।
 మతిః ప్రీతి రతిర్బుద్ధిర్లక్ష్మీః పఞ్చవిదాశనమ్ ॥ ౨,౨౦.౪౫॥
 తృతీయే పఞ్చమే పుంసి వంశచ్ఛేదో హి జాయతే ।
 దరిద్రో నిర్ధనశ్చైవ పాపకర్మా భవేభవే ॥ ౨,౨౦.౪౬॥
 యే కేచిత్ప్రేతరూపా వికృతముఖదృశో రౌద్రరూపాః కరాలా మన్యన్తే
 నైవ గోత్రం సుతదుహితృపితృవ్యాన్భ్రాతృజాయాం వధూం వా ।
 కృత్వా కామ్యం చ రూపం సుఖగతిరహితా భాషమాణా యథేష్టం హా
 కష్టం భోక్తుకామా విధివశవతితాః సంస్మరన్తి స్వపాకమ్ ॥ ౨,౨౦.౪౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రథకల్పే
శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ప్రేతావాసతద్బాధాప్రకారనిరూపణం నామ వింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧

గరుడ ఉవాచ ।

ముక్తిం యాన్తి కథం ప్రేతాస్తదహం ప్రష్ఠముత్సుకః ।

యన్ముక్తౌ చ మనుష్యాణాం న పీడా జాయతే పునః ॥ ౨,౨౧.౧॥

ఏత్రేశ్వ లక్షణైర్దేవ పీడోక్తా ప్రేతజా త్వయా ।

తేషాం కదా భవేన్ముక్తిః ప్రేతత్వం న కథం భవేత్ ॥ ౨,౨౧.౨॥

ప్రేతత్వే హి ప్రమాణం చ కతి వర్షాణి సంఖ్యయా ।

చిరం ప్రేతత్వమాపన్నః కథం ముక్తిమవాప్నుయాత్ ॥ ౨,౨౧.౩॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

ముక్తిం ప్రాయన్తి తే ప్రేతాస్తదహం కథయామి తే ।

యదైవ మనుజోఽవైతి మమ పీడా కృతా త్వియమ్ ॥ ౨,౨౧.౪॥

పుచ్చార్థం హితమన్విచ్ఛన్తై వజ్జే వినివదయేత్ ।

స్వప్నో దృష్టః శుభో వృక్షః ఫలితశూతచమృకః ॥ ౨,౨౧.౫॥

విప్రో వా వృషభో దేవో భ్రమతే తీర్థగో యది ।

ఏవం దృష్టో యదా స్వప్నో మృతః కోఽపిస్వగోత్రజః ॥ ౨,౨౧.౬॥

స్వప్నో సత్యం పరిజ్ఞాయ దృష్టం ప్రేతప్రభావతః ।

అద్భుతాని ప్రదృశ్యన్తే ప్రేతదోషాద్వినిశ్చితమ్ ॥ ౨,౨౧.౭॥

తీర్థస్నానే మతిర్యావచ్ఛిత్తం ధర్మపరాయణమ్ ।

ధర్మాపాయం ప్రకురుతే ప్రేతపీడా తదా వ్రజేత్ ॥ ౨,౨౧.౮॥

తదా తత్ర వినాశాయ చిత్తభంగం కరోతి సా ।

శ్రేయాంసి బహువిఘ్నాని సమ్భవన్తి పదేపదే ॥ ౨,౨౧.౯॥

ఆశ్రేయసి ప్రవృత్తి చ ప్రేరయన్తి పునః పునః ।

ఉచ్చాటనం చ క్రూరత్వం సర్వం ప్రేతకృతం ఖగ ॥ ౨,౨౧.౧౦॥

సర్వవిఘ్నాని సన్త్యజ్య ముక్త్యుపాయం కరోతి యః ।

తస్య కర్మఫలం సాధు ప్రేతవృత్తిశ్చ శాశ్వతీ || ౨,౨౧.౧౧||

స భవేత్తేన ముక్తస్తు దత్తం శ్రేయస్కరం పరమ్ |

స్వయం తృప్యతి భోః పక్షిన్యస్యోద్దేశేన దీయతే || ౨,౨౧.౧౨||

శృణు సత్యమిదం తార్జ్య యద్దదాతి భునక్తి సః |

ఆత్మానం శ్రేయసా యుజ్ఞ్యాత్ప్రేతస్తుప్తిం చిరం వ్రజేత్ || ౨,౨౧.౧౩||

తే తృప్తాః శుభమిచ్ఛన్తి నిజబన్ధుషు సర్వదా |

అజ్ఞాతయస్తు యే దుష్టాః పీడయన్తి స్వవంశజాన్ || ౨,౨౧.౧౪||

నివారయన్తి తృప్తాస్తే జాయమానానుకమ్పకాః |

పశ్యాత్తే ముక్తిమాయన్తి కాలే ప్రాప్తే స్వపుత్రతః |

సదా బన్ధుషు యచ్ఛన్తి వృద్ధిమృద్ధిం ఖగాధిప || ౨,౨౧.౧౫||

దర్శనాద్భాషణాద్యస్తు చేష్టాతః పీడనాద్గతిమ్ |

న ప్రాపయతి మూఢాత్మా ప్రేతశాపైః స లిప్యతే || ౨,౨౧.౧౬||

అపుత్రకోఽపశుశ్చైవ దరిద్రో వ్యాధితస్తథా |

వృత్తిహీనశ్చ హీనశ్చ భవేజ్జన్మనిజన్మని || ౨,౨౧.౧౭||

ఏవం బ్రువన్తి తే ప్రేతాః పునర్యాభ్యం సమాశ్రితాః |

తత్రస్థానాం భవేన్ముక్తిః స్వకాలే కర్మసంక్షయే || ౨,౨౧.౧౮||

గరుడ ఉవాచ |

నామ గోత్రం న దృశ్యేత ప్రతీతిరైవ జాయతే |

కేచిద్వదన్తి దైవజ్ఞాః పీడాం ప్రేతసముద్భవామ్ || ౨,౨౧.౧౯||

న స్వప్నుశ్చైష్టితం వైవ దర్శనం న కదాచన |

కిం కర్తవ్యం సురశ్రేష్ఠ తత్ర మే బ్రూహి నిశ్చితమ్ || ౨,౨౧.౨౦||

శ్రీభగవానువాచ |

సత్యం వాప్యన్మృతం వాపి వదన్తి ఊతిదేవతాః |

తదా సఞ్చిన్త్య హృదయే సత్యమేతద్ధివ్రజేరితమ్ || ౨,౨౧.౨౧||

భావభక్తిం పురస్కృత్య పితృభక్తిపరాయణః |

కృత్వా కృష్ణబలిం చైవ పురశ్చరణ పూర్వకమ్ || ౨,౨౧.౨౨||

జపహోమైస్తథా దానైః ప్రకుర్యాద్దేహసోధనమ్ |

కృతేన తేన విఘ్నాని వినశ్యన్తి ఖగేశ్వర || ౨,౨౧.౨౩||

భూతప్రేతపిశాచైర్వా స చేదన్వైః ప్రపిడ్యతే |
 పితృద్దేశేన వై కుర్యాన్నారాయణబలిం తదా |
 విముక్తః సర్వపిడాభ్య ఇతి సత్యం వచో మమ || ౨,౨౧.౨౪||
 పితృపీడా భవేద్యత్ర కృత్యైరన్వైర్న ముచ్యతే |
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన పితృభక్తిపరో భవేత్ || ౨,౨౧.౨౫||
 నవమే దశమే వర్షే పిషుద్దేశేన వై పుమాన్ |
 గాయత్రీమయుతం జప్త్వా దశాంశేన చ హోమయేత్ || ౨,౨౧.౨౬||
 కృత్వా కృష్ణబలిం పూర్వం వృషోత్సర్గాదికాః క్రియాః |
 సర్వోపద్రవహీనస్తు సర్వసౌఖ్యమవాప్నుయాత్ |
 ఉత్తమం లోకమాప్నోతి జ్ఞాతిప్రాధాన్యమేవ చ || ౨,౨౧.౨౭||
 పితృమా తృసమం లోకే నాస్త్యన్యదైవతం పరమ్ |
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన పూజయేత్పితరౌ సదా || ౨,౨౧.౨౮||
 హితానాముపదేష్టా హి ప్రత్యక్షం దైవతం పితా |
 అన్యా యా దేవతా లోకే న దేహప్రభవో హి తాః || ౨,౨౧.౨౯||
 శరీరమేవ జన్మానాం స్వర్గమోక్షైకసాధనమ్ |
 దేహో దత్తో హి యేనైవం కోఽన్యః పూజ్యతమస్తతః || ౨,౨౧.౩౦||
 ఇతి సశ్చిన్త్యహృదయే పక్షిన్యద్యత్ప్రయచ్ఛతి |
 తత్సర్వమాత్మనా భుక్త్యై దానం వేదవిదో విదుః || ౨,౨౧.౩౧||
 పున్నామనరకాద్యస్మాత్పితరం త్రాయతే సుతః |
 తస్మాత్పుత్ర ఇతి ప్రోక్త ఇహ చాపి పరత్ర చ || ౨,౨౧.౩౨||
 అపమృత్యుమృతౌ స్యాతాం పితరౌ కస్యచిత్తగ |
 వ్రతతీర్థావివాహాదిశ్రాద్ధం సంవత్సరం త్యజేత్ || ౨,౨౧.౩౩||
 స్వప్నాధ్యాయమిమం యస్తు ప్రేత లిఙ్గనిదర్శకమ్ |
 యః పఠేచ్ఛుణుయాద్వాపి ప్రేతచిహ్నం న పశ్యతి || ౨,౨౧.౩౪||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాద్యప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే స్వప్నాధ్యాయో నామైకవింశోఽధ్యాయః

గరుడ ఉవాచ ।

సమ్భవన్తి కథం ప్రేతాః కేన తేషాం గతిర్భవేత్ ।

కీదృక్ప్రేషాం భవేద్ద్రూపం భోజనం కిం భవేత్ప్రభో ॥ ౨,౨౨.౧॥

సుప్రీతాస్తే కథం ప్రేతాః క్వ తిష్ఠన్తి సురేశ్వర ।

ప్రసన్నః కృపయా దేవ ప్రశ్రమేనం వదస్వ మే ॥ ౨,౨౨.౨॥

శ్రీభగవానువాచ ।

పాపకర్మరతా యే వై పూర్వకర్మవశానుగాః ।

జాయన్తే తే మృతాః ప్రేతాస్తాఞ్చుణ్ణస్వ వదామ్యహమ్ ॥ ౨,౨౨.౩॥

వాపీకూపతడాగాంశ్చ ఆరామం సురమన్దిరమ్ ।

ప్రపాం సదృ సువృక్షాంశ్చ తథా భోజనశాలికాః ॥ ౨,౨౨.౪॥

పితృపైతామహం ధర్మం కిక్రీణాతి స పాపభాక్ ।

మృతః ప్రేతత్వమాప్నోతి యావదాభూతసమ్ప్రవమ్ ॥ ౨,౨౨.౫॥

గోచరం గ్రామసీమాం తడాగారామగహ్వరమ్ ।

కర్షయన్తి చ యే లోభాత్ప్రేతాస్తే వై భవన్తి హి ॥ ౨,౨౨.౬॥

చణ్డాలాదుదకాత్సర్వాద్బ్రాహ్మణాద్వైద్యతాగ్నితః ।

దంష్ఠ్రిభ్యశ్చ పశుభ్యశ్చ మరణం పాపకర్మిణామ్ ॥ ౨,౨౨.౭॥

ఉద్బన్ధనమృతా యే చ విషశస్త్రహతాశ్చ యే ।

ఆత్మోపఘాతినో యే చ విషూచ్యాదిహతాస్తథా ॥ ౨,౨౨.౮॥

మహారోగైర్మృతా యే చ పాపరోగైశ్చ దస్యుభిః ।

అసంస్కృతప్రమీతా యే విహితాచారవర్జితాః ॥ ౨,౨౨.౯॥

వృషోత్సర్గాదిలుప్తాశ్చలుప్తమాసికపిణ్డకాః ।

యస్యానయతి శూద్రోగ్నిం తృణకాష్ఠహపీంషి సః ॥ ౨,౨౨.౧౦॥

పతనాత్పర్వతానాం చ భిత్తిపాతేన యే మృతాః ।

రజస్వలాదిదోషైశ్చ న చ భూమౌ మతాశ్చ యే ॥ ౨,౨౨.౧౧॥

అన్తరిక్షే మృతా యే చ విష్ణుస్మరణవర్జితాః ।

సూతకైః శ్వాదిసమ్పర్కైః ప్రేతభావా ఇహ క్షితౌ ॥ ౨,౨౨.౧౨॥

ఏవమాదిభిరన్వైశ్చ కుమృత్యువశగాశ్చ యే ।

తే సర్వే ప్రేతయోనిస్థా విచరన్తి మరుస్థలే ॥ ౨,౨౨.౧౩॥

మాతరం భగిసిం భార్యాం స్నుషాం దుహితరం తథా ।
 అదృష్టదోషాం త్యజతి స ప్రేతో జాయతేద్రువమ్ ॥ ౨,౨౨.౧౪॥
 భ్రాతృద్రుగ్భ్రాహ్మహో గోఘ్నః సురాపో గురుతల్పగః ।
 హేమక్షోమహరస్తార్క్ష్య స వై ప్రేతత్వమాప్పుయాత్ ॥ ౨,౨౨.౧౫॥
 న్యాసాపహర్తా మిత్రద్రుక్పరదారరతస్తథా ।
 విశ్వాసఘాతీ క్రూరస్తు స ప్రేతో జాయతే ద్రువమ్ ॥ ౨,౨౨.౧౬॥
 కులమార్గాంశ్చ సన్త్యజ్య పరధర్మరతస్తథా ।
 విద్యావృత్తవిహీనశ్చ స ప్రేతో జాయతేద్రువమ్ ॥ ౨,౨౨.౧౭॥
 ఆత్మైవోదాహరస్తీమమితిహాసం పురాతనమ్ ।
 యుధిష్ఠిరస్య సంవాదం భీష్మేణ సహ సువ్రత ।
 తదహం కథయిష్యామి యచ్ఛుత్యావ సౌఖ్యమాప్పుయాత్ ॥ ౨,౨౨.౧౮॥
 యుధిష్ఠిర ఉవాచ ।
 కేన కర్మవిపాకేన ప్రేతత్వముపజాయతే ।
 కేన వా ముచ్యతే కస్మాత్తన్నే బ్రూహి పితామహా ।
 యచ్ఛుత్యావ స పునర్మోహమేవం యాస్యా మి సువ్రత ॥ ౨,౨౨.౧౯॥
 భీష్మ ఉవాచ ।
 యేనైవ జాయతే ప్రేతో యేనైవ స విముచ్యతే ।
 ప్రాప్నోతి నరకం ఘోరం దుస్తరం దైవతైరపి ॥ ౨,౨౨.౨౦॥
 సతతం శ్రవణాద్యస్య పుణ్యశ్రవణకీర్తనాత్ ।
 మానవా విప్రముచ్యన్తే ఆపన్నాః ప్రేతయోనిషు ॥ ౨,౨౨.౨౧॥
 శ్రూయతే హి పురా వత్స బ్రాహ్మణః శంసితవ్రతః ।
 నామ్నా సన్తప్తకః ఖ్యాత స్తపోఽర్థే వనమాశ్రితః ॥ ౨,౨౨.౨౨॥
 స్వాధ్యాయయుక్తో హోమేన యో (యా) గయుక్తో దయాన్వితః ।
 యజన్స సకలాన్యజ్ఞాన్యక్త్యా కాలం చ విక్షిపన్ ॥ ౨,౨౨.౨౩॥
 బ్రహ్మచర్యసమాయుక్తో యుక్తస్తపసి మార్దవే ।
 పరలోకభయోపేతః సత్యశౌచైశ్చ నిర్మలః ॥ ౨,౨౨.౨౪॥
 యుక్తోఽహి గురువాక్యేన యుక్తశ్చాతిథిపూజనే ।
 ఆత్మయోగే సదోద్యుక్తః సర్వద్యన్త్యవివరీతః ॥ ౨,౨౨.౨౫॥

యోగాభ్యాసే సదా యుక్తః సంసారవిజగీషయా ।
ఏవంవృత్తః సదాచారో మోక్షకాక్షీ జితేంద్రియః ॥ ౨,౨౨.౨౬ ॥
బహూన్యభ్దాని విజనే వనే తస్య గతాని వై ।
తస్య బుద్ధిస్తతో జాతా తీర్థానుగమనం ప్రతి ॥ ౨,౨౨.౨౭ ॥
పుణ్యైస్థీర్థజలైరేవ శోషయిష్యే కలేవరమ్ ।
స తీర్థేత్వరితం స్నాత్వా తపస్వీ భాస్కరోదయే ।
కృతజాప్యనమస్కారో హ్యధానం ప్రత్యపద్యత ॥ ౨,౨౨.౨౮ ॥
ఏకస్మిన్ద్రివసే విప్రో మార్గభ్రష్టో మహాతపాః ।
దదర్శాధ్వని గచ్ఛన్స పఞ్చ ప్రేతాన్సుదారుణాన్ ॥ ౨,౨౨.౨౯ ॥
అరణ్యే నిర్జనే దేశే సంకటే వృక్షవర్జితే ।
పక్షైచతాన్వికృతాకారాన్స్తప్తాస్తా వై ఘోరదర్శనాన్ ।
ఈషత్సన్త్రస్తహృదయోఽతిష్ఠదున్మీల్య లోచనే ॥ ౨,౨౨.౩౦ ॥
అవలమ్బ్య తతో ధైర్యం భయముత్సృజ్య దూరతః ।
పప్రచ్ఛ మధురాభాషీ కే యూయం వికృతాననాః ॥ ౨,౨౨.౩౧ ॥
కిఞ్చాశుభం కృతం కర్మ యేన ప్రాప్తాః స్థ వైకృతమ్ ।
కథం వా వైకతః కర్మ ప్రస్థితాః కుత్ర నిశ్చితమ్ ॥ ౨,౨౨.౩౨ ॥
ప్రేతరాజ ఉవాచ ।
స్వైః స్వైస్తు కర్మభిః ప్రాప్తం ప్రేతత్వం హి ద్విజోత్తమ ।
పరద్రోహరతాః సర్వే పాపమృత్యువశం గతాః ॥ ౨,౨౨.౩౩ ॥
క్షుత్పిపాసార్ధితా నిత్యం ప్రేతత్వం సముపాగతాః ।
హతవాక్యా హతశ్రీకా హత సంజ్ఞా విచేతసః ॥ ౨,౨౨.౩౪ ॥
న జానీమో దిశం తాత విదిశం చాతిదుఃఖితాః ।
క్వ ను గచ్ఛామహే మూఢాః పిశాచాః కర్మజా వయమ్ ॥ ౨,౨౨.౩౫ ॥
న మాతా న పితాస్మాకం ప్రేతత్వం కర్మభిః స్వకైః ।
ప్రాప్తాః స్మ సహసా జాతదుఃఖోద్వేగసమాకులమ్ ॥ ౨,౨౨.౩౬ ॥
దర్శనేన చ తే బ్రహ్మన్ముదితాప్యాయితా వయమ్ ।
ముహూర్తన్నిష్ఠ వక్ష్యామి వృత్తాన్తం సర్వమాదితః ॥ ౨,౨౨.౩౭ ॥
అహం పర్యుషితో నామ ఏష సూచీముఖస్తథా ।

శీఘ్రగో రోఘ (హ) కశ్చైవ పఞ్చమో లేఖకః స్మృతృతః ॥ ౨,౨౨.౩౮॥

ఏవం నామ్నా చ సర్వే వై సమాప్రాప్తాః ప్రేతతాం వయమ్ ।

బ్రాహ్మణ ఉవాచ ।

ప్రేతానాం కర్మజాతానాం కథం వై నామసమ్భవః ।

కిఞ్చిత్కారణముద్దిశ్య యేన బ్రూయాః స్వనామకాన్ ॥ ౨,౨౨.౩౯॥

ప్రేతరాజ ఉవాచ ।

మయా స్వాదు సదా భుక్తం దత్తం పర్యుషితం ద్విజ ॥ ౨,౨౨.౪౦॥

శీఘ్రం గచ్ఛతి విప్రేణ యాచితః క్షుధితేన వై ।

ఏతత్కారణముద్దిశ్య నామ పర్యుషితం మమ ॥ ౨,౨౨.౪౧॥

శీఘ్రం గచ్ఛతి విప్రేణ యాచితః క్షుధితేన వై ।

ఏతత్కారణముద్దిశ్య శీఘ్రగోఽయం ద్విజోత్తమ ॥ ౨,౨౨.౪౨॥

సూచితా బహవోఽనేన విప్రా అన్నాధికాఙ్గాయా ।

ఏతత్కారణముద్దిశ్య ఏష సూచిముఖః స్మృతః ॥ ౨,౨౨.౪౩॥

ఏకాకీ మిష్టమశ్రాతి పోష్యవర్గమృతే సదా ।

బ్రాహ్మణానామభావేన రోధ (హ) కస్తేన చోచ్యతే ॥ ౨,౨౨.౪౪॥

పురాయం మౌనమాస్థాయ యాచితో విలిఖేద్భువమ్ ।

తేన కర్మవిపాకేన లేఖకో నామ చోచ్యతే ॥ ౨,౨౨.౪౫॥

ప్రేతత్వం కర్మభావేన ప్రాప్తం నామాని చ ద్విజ ।

మేషాననో లేఖకోఽయం రోధ (హ) కః పర్వతాననః ॥ ౨,౨౨.౪౬॥

శీఘ్రగః పుశువక్తశ్చ సూచకః సూచివక్తవాన్ ।

దుఃఖితా నితరాం స్వమిన్నశ్య రూపవిపర్యయమ్ ॥ ౨,౨౨.౪౭॥

కృత్వా మాయామయం రూపం విచరామో మహీతలే ।

సర్వే చ వికృతాకారా లమ్బోష్ఠా వికృతాననాః ॥ ౨,౨౨.౪౮॥

బృహచ్ఛరీరిణో రౌద్రా జాతాః స్వేనైవ కర్మణా ।

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం ప్రేతత్వే కారణం మయా ॥ ౨,౨౨.౪౯॥

జ్ఞానినోఽపి వయం సర్వే జాతాః స్మృ తవ దర్శనాత్ ।

యత్ర తే శ్రవణే శ్రద్ధా తత్పుచ్ఛ కథయామి తే ॥ ౨,౨౨.౫౦॥

బ్రాహ్మణ ఉవాచ ।

యే జీవా భువి జీవన్తి సర్వేఽప్యాహారమూలకాః ।

యుష్మాకమపిచాహారం శ్రోతుమిచ్ఛామి తత్త్వతః ॥ ౨,౨౨.౫౧॥

ప్రేతా ఉచుః ।

యది తే శ్రవణే శ్రద్ధా ఆహారాణాం ద్విజోత్తమ ।

అస్మాకం తు మహీభాగ శ్శృణుత్వం సుసమాహితః ॥ ౨,౨౨.౫౨॥

బ్రాహ్మణ ఉవాచ ।

కథయన్తు మహాప్రేతా ఆహారం చ పృథక్పృథక్ ।

ఇత్యుక్తాం బ్రాహ్మణేనేమమూచుః ప్రేతాః పృథక్పృథక్ ॥ ౨,౨౨.౫౩॥

ప్రేతా ఉచుః ।

శ్శృణు చాహారమస్మాకం సర్వసత్త్వవిగర్హితమ్ ।

యచ్ఛుక్వా గర్హనే బ్రహ్మన్భాయోభూయశ్చ గర్హితమ్ ॥ ౨,౨౨.౫౪॥

శ్లేష్మమూత్రపురీషోత్థం శరీరాణాం మలైః సహ ।

ఉచ్ఛిష్టైశ్చైవ చాస్యైశ్చ ప్రేతానాం భోజనం భవేత్ ॥ ౨,౨౨.౫౫॥

గృహాణి చాప్యశౌచాని ప్రకీర్ణోపస్కరాణి చ ।

మలినాని ప్రసూతాని ప్రేతా భుంజ్వాన్తి తత్ర వై ॥ ౨,౨౨.౫౬॥

నాన్తి సత్యం గృహే యత్ర న శౌచం న చ సంయమః ।

పతితైర్ద్రస్యభిః సఙ్గః ప్రేతా భుంజ్వాన్తి తత్ర వై ॥ ౨,౨౨.౫౭॥

బలిమన్త్రవిహీనాని హోమహీనాని యాని చ ।

స్వాధ్యాయ వ్రతహీనాని ప్రేతా భుంజ్వాన్తి తత్ర వై ॥ ౨,౨౨.౫౮॥

న లజ్జా న చ మర్యాదా యదాత్ర స్త్రీజితో గృహీ ।

గురవో యత్ర పూజ్యా న ప్రేతా భుంజ్వాన్తి తత్ర వై ॥ ౨,౨౨.౫౯॥

యత్ర లోభస్తథా క్రోధో నిద్రా శోకో భయం మదః ।

ఆలస్యం కలహో నిత్యం ప్రేతా భుంజ్వాన్తి తత్ర వై ॥ ౨,౨౨.౬౦॥

భర్తుహీనా చ యా నారీ పరవీర్యం నిషేవతే ।

బీజం మూత్రసమాయుర్క్త ప్రేతా భుంజ్వాన్తి తత్తు వై ॥ ౨,౨౨.౬౧॥

లజ్జా మే జాయతే తాత వదతో భోజనం స్వకమ్ ।

యస్త్రిరజో యోనిగతం ప్రేతా భుంజ్వాన్తి తత్తు వై ॥ ౨,౨౨.౬౨॥

నిర్విణ్ణాః ప్రేతభావేన పృచ్ఛామి త్వాం దృఢవ్రత ।

యథా న భవితా ప్రేతస్తన్నే వద తపోధన ।

నిత్యం మృత్యుర్వరం జన్తోః ప్రేతత్వం మా భవేత్క్వచిత్ ॥ ౨,౨౨.౬౩॥

బ్రాహ్మణ ఉవాచ ।

ఉపవాసపరో నిత్యం కృచ్ఛృచాన్తాయణే రతః ।

వ్రతైశ్చ వివిధైః పూతో న ప్రేతో జాయతే నరః ॥ ౨,౨౨.౬౪॥

ఏకాదశ్యాం వ్రతం కుర్వజ్ఞాగరేణ సమన్వితమ్ ।

అపరైః సుకృతైః పూతో న ప్రేతో న ప్రేతో జాయతే నరః ॥ ౨,౨౨.౬౫॥

ఇష్టా వై వాశ్వమేధాదీన్ద్యాద్ధానాని యో నరః ।

ఆరామోద్యానవాప్యాదేః ప్రపాయాశ్చైవ కారకః ॥ ౨,౨౨.౬౬॥

కుమారీం బ్రాహ్మణానాం తు వివాహయతి శక్తితః ।

విద్యాదోఽభయదశ్చైవ న ప్రేతో జాయతే నరః ॥ ౨,౨౨.౬౭॥

శూద్రాన్నేన తు భుక్తేన జఠరస్థేన యో మృతః ।

దుర్మృత్యునా మృతో యశ్చ స ప్రేతో జాయతే నరః ॥ ౨,౨౨.౬౮॥

అయాజ్యయాజకశ్చైవ యాజ్ఞానాం చ వివర్ణకః ।

కారుభిశ్చ రతో నిత్యం స ప్రేతో జాయతే నరః ॥ ౨,౨౨.౬౯॥

కృత్వా మద్యపనమ్పర్కం మద్యపస్త్రీనిషేవణమ్ ।

అజ్ఞానాద్భక్షయన్మాంసం స ప్రేతో జాయతే నరః ॥ ౨,౨౨.౭౦॥

దేవద్రవ్యం చ బ్రహ్మస్వం గురుద్రవ్యం తథైవ చ ।

కన్యాం దదాతి శుక్లేన స ప్రేతో జాయతే నరః ॥ ౨,౨౨.౭౧॥

మాతరం భగినీం భార్యాం స్నుషాం దుహితరం తథాః ।

అదృష్టదోషాస్త్యజతి స ప్రేతో జాదృ ॥ ౨,౨౨.౭౨॥

న్యాసాపహర్తా మిత్రధృక్పరదారరతః సదా ।

విశ్వాసపూతీ కూటశ్చ స ప్రేదృ ॥ ౨,౨౨.౭౩॥

భ్రాతృధృగ్భ్రాహ్మహో గోఘ్నః సురాపో గురుతల్పగః ।

కులమార్గం పరిత్యజ్య హ్యన్యతోక్తౌ సదా రతః ।

హర్తా హేముశ్చ భూమేశ్చ స ప్రేదృ ॥ ౨,౨౨.౭౪॥

భీష్మ ఉవాచ ।

ఏవం బ్రవతి వై విప్రే ఆకాశే దున్దుభిస్వనః ।

అపతత్పుష్పవర్షం చ దేవర్ముక్తం ద్విజోపరి || ౨,౨౨.౨౫||

పఞ్చ దేవవిమానాని ప్రేతానామాగతాని వై |

స్వర్గం గతా విమానైస్తే దివ్యైః సమృచ్చభ్య తం మునిమ్ || ౨,౨౨.౨౬||

జ్ఞానం విప్రస్య సమ్భాషాత్పుణ్యసంకీర్తనేన చ |

ప్రేతాః పాపవినిర్ముక్తాః పరం పదమవాప్సుయః || ౨,౨౨.౨౭||

సూత ఉవాచ |

ఇదమాఖ్యానకం శ్రుత్వా కమ్పితోఽశ్వత్థపత్రవత్ |

మానుషాణాం హితార్థాయ గరుడః పృష్టవాన్పునః || ౨,౨౨.౨౮||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

భీష్మ యుధిష్ఠిరసంవాదే ప్రేతతోత్పత్తితన్ముక్తిపేఞ్చప్రేతోపాఖ్యాన

నిరూపణం నామ ద్వావింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩

గరుడ ఉవాచ |

కింకీం కుర్వన్తి వై ప్రేతాః పిశాచత్వేవ్యవస్థితాః |

వదన్తి వా కదాచిత్కిం తద్వదస్య సురేశ్వర || ౨,౨౩.౧||

శ్రీభగవానువాచ |

తేషాం స్వరూపం వక్ష్యామి చిహ్నం స్వప్నం యథాతథమ్ |

క్షుత్తిపాసార్దితాస్తే వై ప్రవిశేయుః స్వవేశ్మని || ౨,౨౩.౨||

ప్రతిష్ఠా వాయుదోహేషు శయానాంస్తు స్వవంశజాన్ |

తత్ర యచ్ఛన్తి లింజాని దర్శయన్తి ఖగేశ్వర || ౨,౨౩.౩||

స్వపుత్రస్వకలత్రాణి స్వబన్ధున్తత్ర గచ్ఛతి |

హయో గజో వృషో మర్త్యోదృశ్యతే వికృతాననః || ౨,౨౩.౪||

శయానం విపరీతం తు ఆత్మానం చ విపర్యయమ్ |

ఉత్థితః పశ్యతి యస్తు తద్విన్ద్యాత్ప్రేతనిర్మితమ్ || ౨,౨౩.౫||

స్వప్నే నరౌ హి నిగడైర్బధ్యతే బహుధా యది |

అన్నం చ యాచతే స్వప్నే కువేషః పూర్వజో మృతః || ౨,౨౩.౬||

స్వప్నే యో భుజ్యమానస్య గృహీత్వాన్నం పలాయతే |

ఆత్మనస్తు పరో వాపి తృషార్తస్తు జలం పిబేత్ || ౨,౨౩.౭||

వృషభారోహణం స్వప్నే వృషభైః సహ గచ్ఛతి |

ఉత్పత్య గగనం యాతి తీర్థే యాతి క్షుధాతురః || ౨,౨౩.౮||

స్వవాచా వదతే యస్తు గోవృషద్విజావాజిషు |

లిజ్ఞే గజే తథా దేవే భూతే ప్రేతే నిశాచరే || ౨,౨౩.౯||

స్వప్నమధ్యే తు పక్షీన్య ప్రేతలిజ్ఞాన్యనేకథా |

స్వకలత్రం స్వబన్ధం వా స్వసుతం స్వపతిం విభుమ్ |

విద్యమానం మృతం పశ్యేత్ప్రోతదోషేణ నిశ్చితమ్ || ౨,౨౩.౧౦||

యాచతే యః పరం స్వప్నే క్షుత్తుడ్భ్యాం చ పరిష్టుతః |

తీర్థే గత్వా దహేత్పిణ్డాన్ప్రోతదోషైర్న సంశయః || ౨,౨౩.౧౧||

నిర్లచ్చేద్వా గృహాద్వాపి స్వప్నే పుత్రస్తథా పశుః |

పితా భ్రాతా కలత్రం చ ప్రేతదోషైస్తు పశ్యతి || ౨,౨౩.౧౨||

చిహ్నాన్యేతాని పక్షీన్య ప్రాయశ్చిత్తం నివేదయేత్ |

కృత్వా స్నానం గృహే తీర్థే శ్రీవృక్షే తర్పణం జలైః || ౨,౨౩.౧౩||

కృష్ణధాన్యాని పూజాం చ ప్రదద్యాద్వేదపారగే |

హోమం కుర్యాద్యథాశక్తి సమూర్ణం వాచయేత్సుధీః || ౨,౨౩.౧౪||

ఏతద్ధి శ్రద్ధయా యస్తు ప్రేతలిజ్ఞనిదర్శనమ్ |

పఠతే శృణోతే వాపి ప్రేతచిహ్నం వినశ్యతి || ౨,౨౩.౧౫||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ప్రేతకృత్తదుక్తితచ్చిహ్నతద్విముక్త్యుపాయనిరూపణం

నామ త్రయోవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౪

గరుడ ఉవాచ |

నాకాలే మ్రియతే కశ్చిదితి వేదానుశాసనమ్ |

కస్మాన్మృత్యుమవాప్నోతి రాజా వా శ్రోత్రియోఽపి వా || ౨,౨౪.౧||

యదుక్తం బ్రాహ్మణా పూర్వమనృతం తద్ధి దృశ్యతే |

వేదైరుక్తం తు యద్వాక్యం శతం జీవతి మానుషే || ౨,౨౪.౨||

జీవన్తి మానుషే లోకే సర్వే వర్ణా ద్విజాతయః ।
 అన్యజామ్లెచ్ఛజాశ్చైవ ఖణ్ణే భారతసంజ్ఞకే ॥ ౨,౨౪.౩॥
 న దృశ్యతే కతౌ తచ్చ కస్మాద్దేవ సమాదిశ ।
 (ఆధానాన్మృత్యుమాప్నోతి బాలో వా స్థవిరో యుభా ॥ ౨,౨౪.౪॥
 సధనో నిర్ధనో వాపి సుకుమారః సురూపవాన్ ।
 అవిద్వాంశ్చైవ విద్వాంశ్చ బ్రాహ్మణస్త్వితరో జనః ॥ ౨,౨౪.౫॥
 తపోరతో యోగశీలో మహాజ్ఞానీ చ యో నరః ।
 సర్వజ్ఞానరతః శ్రీమాన్ధర్మాత్మాతులవిక్రమః ॥ ౨,౨౪.౬ ॥)
 సర్వమేతదశషేణ జాయతే వసుధాతలే ।
 కస్మాన్మృత్యుమవాప్నోతి రాజా వా శ్రోత్రియోఽపి వా ॥ ౨,౨౪.౭॥
 శ్రీభగవానువాచ ।
 సాధుసాధు మహాప్రాజ్ఞ యస్తస్య భక్తోఽసి మే ప్రియః ।
 శ్రూయతాం వచనం గుహ్యం నానాదేశవినాశనమ్ ॥ ౨,౨౪.౮॥
 విధాతృవిహితో మృత్యుః శీఘ్రమాదాయ గచ్ఛతి ।
 తతో వక్ష్యామి పక్షిన్య కాశ్యపేయ మహాద్యుతే ॥ ౨,౨౪.౯॥
 మానుషః శతజీవీతి పురా వేదేన భాషితమ్ ।
 వికర్మణః ప్రభావేణ శీఘ్రం చాపి వినశ్యతి ॥ ౨,౨౪.౧౦॥
 వేదానభ్యసనేనైవ కులాచారం న నేవతే ।
 ఆలస్యాత్కర్మణాం త్యాగో నిషిద్ధేఽప్యదరః సదా ॥ ౨,౨౪.౧౧॥
 యత్ర తత్ర గృహేఽశ్రాతి పరక్షేత్రరతస్తథా ।
 ఏతైరన్యైర్మహాదోషైరాయతే చాయుషః క్షయః ॥ ౨,౨౪.౧౨॥
 అశద్ధధానమశుచిం నాస్తికం త్యక్తమఙ్గలమ్ ।
 పరద్రోహానృతరం బ్రాహ్మణం యత (మ) మన్దిరమ్ ॥ ౨,౨౪.౧౩॥
 అరక్షితారం రాజానం నిత్యం ధర్మవివర్జితమ్ ।
 క్రూరం వ్యసనినం మూర్ఖం వేదవాదబహిష్కృతమ్ ।
 ప్రజాపీడనకర్తారం రాజానం యమశాసనమ్ ॥ ౨,౨౪.౧౪॥
 ప్రాపయన్తి వశం మృత్యోస్తతో యాతి చ యాతనామ్ ।
 స్వకర్మాణి పరిత్యజ్య ముఖ్యవృత్తాని యాని చ ॥ ౨,౨౪.౧౫॥

పరకర్మరతో నిత్యం యమలోకం స గచ్ఛతి ।
 శూద్రః కరోతిః యత్కించద్విజశుశ్రూషణం వినా ॥ ౨,౨౪.౧౬ ॥
 ఉత్తమాధమమధ్యే వా యమలోకే స పచ్యతే ।
 స్నానం దానం జపో హోమో స్వాధ్యాయో దపర్తాచ్ఛనమ్ ॥ ౨,౨౪.౧౭ ॥
 యస్మిన్లినే న సేవ్యస్తే స వృథా దివసో నృణామ్ ।
 అనిత్యమధ్రువం దేహమనాధారం రసోద్భవమ్ ॥ ౨,౨౪.౧౮ ॥
 అన్నోదకమయే దేహే గుణానేతాన్వదామ్యహమ్ ।
 యత్ప్రాతః సంస్కృతం సాయం నూనమన్నం వినశ్యతి ॥ ౨,౨౪.౧౯ ॥
 తదీయరససమ్పృష్టకాయే కా బత నిత్యతా ।
 గతం జ్ఞాత్వా తు పక్షిన్య వపురర్థం స్వకర్మభిః ॥ ౨,౨౪.౨౦ ॥
 నరః పాపవినాశాయ కుర్వీత పరమాషధమ్ ।
 దేహః కిమన్నదాతుః స్విన్నిషేక్తుర్మాతురేవ వా ॥ ౨,౨౪.౨౧ ॥
 ఉభయోర్వా ప్రభోర్వాపి బాలనోగ్నేః శునోఽపి వా ।
 కస్తత్ర పరమో యజ్ఞః కృమివిడ్భస్మసంజ్ఞకే ॥ ౨,౨౪.౨౨ ॥
 కర్తవ్యః పరమో యత్నః పాతకస్య వినాశనే ।
 అనేకభవసమ్భూతం పాతకం తు త్రిధా కృతమ్ ॥ ౨,౨౪.౨౩ ॥
 యదా ప్రాప్నోతి మానుష్యం తదా సర్వం తపత్యపి ।
 సర్వజన్మాని సంస్మృత్య విషాదీ కృతచేతనః ॥ ౨,౨౪.౨౪ ॥
 ఆవేక్ష్య గర్భవాసాంశ్చ కర్మజా గతయస్తథా ।
 మానుషోదరవాసీ చేత్తదా భవతి పాతకీ ॥ ౨,౨౪.౨౫ ॥
 అణ్ణజాదిషు భూతేషు యత్రయత్ర ప్రసర్పతి ।
 ఆధయో వ్యాధయః క్లేశా జరారూపవిపర్యయః ॥ ౨,౨౪.౨౬ ॥
 గర్భవాసాద్వినిర్ముక్తస్వజ్ఞానతిమిరావృతః ।
 న జానాతిః ఖగశ్రేష్ఠ బాలభావం సమాశ్రితః ॥ ౨,౨౪.౨౭ ॥
 యౌవనే తిమిరాన్ధశ్చ యః పశ్యతి స ముక్తిభాక్ ।
 ఆధానాన్మృత్యుమాప్నోతి బాలో వా స్థవిరో యువా ॥ ౨,౨౪.౨౮ ॥
 సధనో నిర్ధనశ్చైవ సుకుమారః కురూపవాన్ ।
 అవిద్వాంశ్చైవ విద్వాంశ్చ బ్రాహ్మణాస్త్వితరో జనః ॥ ౨,౨౪.౨౯ ॥

తపోరతో యోగశీలో మహాజ్ఞానీ చ యో నరః ।
 మహాదానరతః శ్రీమాన్ధర్మాత్మాతులవిక్రమః ।
 వినా మానుపదేహం తు సుఖం దుఃఖం న విన్దతి ॥ ౨,౨౪.౩౦ ॥
 ప్రాకృతైః కర్మపాశైస్తు మృత్యుమాప్నోతి మానవః ।
 ఆధానాత్పఞ్చ వర్షాణి స్వల్పపాపైర్విపచ్యతే ॥ ౨,౨౪.౩౧ ॥
 పఞ్చవర్షాధికో భూత్వా మహాపాపైర్విపచ్యతే ।
 యోనిం పూరయతే యస్మాన్మృతోఽప్యాయాతి యాతి చ ॥ ౨,౨౪.౩౨ ॥
 మృతో దానప్రభావేణ జీవన్మర్త్యశ్చిరం భువి ।
 సూత ఉవాచ ।
 ఇతి కృష్ణవచః శ్రుత్వా గరుడో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ ౨,౨౪.౩౩ ॥
 గరుడ ఉవాచ ।
 మృతే బాలే కథం కుర్యాత్పిణ్డదానాదికాః క్రియాః ।
 గర్భేషు చ విపన్నానామాచూడాకరణాచ్ఛిశోః ॥ ౨,౨౪.౩౪ ॥
 కథం కిం కేన దాతవ్యం మృతాన్తే కో విధిః స్మృతః ।
 గరుడోక్తమితి శ్రుత్వా విష్ణుర్వాక్యమథాబ్రవీత్ ॥ ౨,౨౪.౩౫ ॥
 శ్రీవిష్ణురువాచ ।
 యది గర్భో విపద్యతే స్త్రవతే వాపి యోషితః ।
 యావన్నాసం స్థితో గర్భస్తావద్దినమశౌచకమ్ ॥ ౨,౨౪.౩౬ ॥
 తస్య కిఞ్చిన్న కర్తవ్యమాత్మనః శ్రేయ ఇచ్ఛతా ।
 తతో జాతే విపన్నే తు ఆ చూడాకరణాచ్ఛిశోః ॥ ౨,౨౪.౩౭ ॥
 దుగ్ధం భోజ్యం తాశక్తి బాలానాం చ ప్రదీయతే ।
 ఆ చూడాత్పఞ్చవర్షే తు దేహదాహో విధీయతే ॥ ౨,౨౪.౩౮ ॥
 దుగ్ధం తస్య ప్రదేయం స్యాద్బాలానాం భోజనం శుభమ్ ।
 పఞ్చవర్షాధికే ప్రేతే స్వజాతివిహితాని చ ॥ ౨,౨౪.౩౯ ॥
 కుర్యాత్కర్మాణి సర్వాణి చోదకుమ్భాది పాయసమ్ ।
 దాతవ్యం తు ఖగశ్రేష్ఠ ఋణసమ్బంధకస్తు సః ॥ ౨,౨౪.౪౦ ॥
 జాతస్య హి ధ్రువో మృత్యుర్ధ్రువం జన్మ మృతస్య చ ।

కర్తవ్యం పక్షిశార్దూల పునర్దేహక్షయాయ వై || ౨,౨౪.౪౧||

తస్మై యద్రోచతే దేయమదత్త్వా నిర్ధనే కులే |

స్వల్పాయుర్నిర్ధనో భూత్వా రతిభక్తివివర్జితః || ౨,౨౪.౪౨||

పునర్జన్మాపున్నయాన్మర్త్యస్తస్మాద్దేయమృతే శిశోః |

పురాణే గీయతే గాథా సర్వథా ప్రతిభాతి మే || ౨,౨౪.౪౩||

మిష్టాన్నం భోజనం దేయం దానే శక్తిస్తు దుర్లభా |

భోజ్యే భోజనశక్తిశ్చ రతిశక్తిర్వరస్త్రియః || ౨,౨౪.౪౪||

విభవే దానశక్తిశ్చ నాల్పస్య తపసః ఫలమ్ |

దానాద్భోగానవాప్నోతి సౌఖ్యం తీర్థస్య సేవనాత్ |

సుభాషణాన్మృతో యస్తు స విద్వాన్ధర్మవిత్తమః || ౨,౨౪.౪౫||

అదత్తదానాచ్చ భవేద్ధరిద్రో దరిద్రభావాచ్చ కరోతిపాపమ్ |

పాపప్రభావాన్నరకం ప్రయాతి పునర్ధరిద్రః పునరేవ పాపీ || ౨,౨౪.౪౬||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశాఖ్యే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే౭ల్పాయుర్మరణమే తుబాలాన్వేష్ట్యోర్నిరూపణం నామ
చతుర్విశో౭ధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౫

శ్రీవిష్ణురువాచ |

ఆతః పరం ప్రవక్ష్యామి పురుషస్త్రి వినిర్ణయమ్ |

జీవన్వాపి మృతో వాపి పఞ్చవర్షాధికో౭పి వా || ౨,౨౫.౧||

పూర్ణే తు పఞ్చమే వర్షే పుమాంశ్చైవ ప్రతిష్ఠితః |

సర్వైస్త్రియాణి జానాతి రూపారూపవిపర్యయౌ || ౨,౨౫.౨||

పూర్వకర్మవిపాకేన ప్రాణినాం వధబన్ధనమ్ |

విప్రాదీనన్త్యజాన్సర్వాన్వాపం మారయతి ధ్రువమ్ || ౨,౨౫.౩||

గర్భే నష్టే క్రియా నాస్తి దుగ్ధం దేయం మృతే శిశౌ |

పరం చ పాయసం క్షీరం దద్యాద్వలవిపత్తితః || ౨,౨౫.౪||

ఏకాదశాహం ద్వాదశాహం వృషం వృషవిధిం వినా |

మహాదానవిహీనం చ కుమారే కృత్యమాదిశేత్ || ౨,౨౫.౫||

కుమారాణాం చైవ బాలానాం భోజనం వస్త్రవేష్టనమ్ ।
 బాలే వా తరుణే వృద్ధే ఘటో భవతి వై మృతే ॥ ౨,౨౫.౬॥
 భూమౌ వినిః ఊపేద్బాలం ద్విమాసోనం ద్వివార్షికమ్ ।
 తతః పరం ఖగశ్రేష్ఠ దేహదాహో విధోయతే ॥ ౨,౨౫.౭॥
 శిశురా దస్తజననాద్బాలః స్యాద్భ్యావదాశిఖమ్ ।
 కథ్యతే సర్వశాస్త్రేషు కుమారో మౌఙ్జీబన్ధనాత్ ॥ ౨,౨౫.౮॥
 శూద్రాదీనాం కథం కుర్యాత్సంశయో మౌఙ్జీవర్జనాత్ ।
 గర్భాచ్ఛ నవమం హిత్యా శిశురామాసషోడశమ్ ॥ ౨,౨౫.౯॥
 బాలశ్చాథ పరఙ్ఘోయ ఆమాససప్తవింశతి ।
 ఆ పఞ్చ వర్షాత్కౌమారః పౌగఙ్ఘో నవహాయనః ॥ ౨,౨౫.౧౦॥
 కిశోరః షోడశాబ్దః స్యాత్తతో యౌవనమాదిశేత్ ।
 మృతోఽపి పఞ్చమే వర్షే అవృతః సవృతోఽపి వా ॥ ౨,౨౫.౧౧॥
 పూర్వోక్తమేవ కర్తవ్యమీహతే దశపిండకమ్ ।
 స్వల్పకర్మప్రసక్తాచ్ఛ స్వల్పాద్విషయబన్ధనాత్ ॥ ౨,౨౫.౧౨॥
 స్వల్పాద్వపుషి వస్త్రాచ్ఛ క్రియాం స్వల్పామపీచ్ఛతి ।
 యావదుపచయో జన్తుర్యావద్విషయవేష్టితః ॥ ౨,౨౫.౧౩॥
 యద్యద్యసోపజివ్యం స్యాత్తత్తద్దేయమిహేచ్ఛతి ।
 బ్రహ్మబీజోద్భవాః పుత్రా దేవర్షోణాం చ వల్లభాః ॥ ౨,౨౫.౧౪॥
 యమేన యమదూతైశ్చ శాస్యన్తే నిశ్చితం ఖగ ।
 బాలో వృద్ధో యువా వాపి ఘటమిచ్ఛన్తి దేహినః ॥ ౨,౨౫.౧౫॥
 సుఖం దుఃఖం సదా వేత్తి దేహీ వై సర్వగస్త్యహా ।
 పరిత్యజ్య తదాత్మానం జీర్ణాం త్వచమివోరగః ॥ ౨,౨౫.౧౬॥
 అఙ్గుష్ఠమాత్రః పురుషో వాయుభృతః క్షుధాన్వితః ।
 తస్మాద్దేయాని దానాని మృతే బాలే సునిశ్చితమ్ ॥ ౨,౨౫.౧౭॥
 జన్మతః పఞ్చ వర్షాణి భుక్త్యై దత్తమసంస్కృతమ్ ।
 పఞ్చవర్షాధికే బాలే విపత్తిర్షది జాయతే ॥ ౨,౨౫.౧౮॥
 వృషోత్సర్గాదికం కర్మ సపిండీకరణం వినా ।

ద్వాదశే హని సమ్ప్రాప్తే కుర్యాచ్చార్ధాని షోడశ ॥ ౨,౨౫.౧౯ ॥

పాయసేన గుడేనాపి పిణ్డాన్ద్యాద్యథాక్రమమ్ ।

ఉదకుమ్భప్రదానం చ పద (ఉప) దానాని యాని చ ॥ ౨,౨౫.౨౦ ॥

భోజనాని ద్విజే దద్యాన్మహాదానాది శక్తితః ।

దీపదానాది యత్కించోచ్చత్పంచ్చార్ధాధికే సదా ॥ ౨,౨౫.౨౧ ॥

కర్తవ్యం చ ఖగశ్రేష్ఠ వ్రతాత్ప్రాకృతత్వప్తయే ।

యదా నక్రియతే సర్వం ముద్గలత్వం స గచ్ఛతి ॥ ౨,౨౫.౨౨ ॥

వ్రతాత్ప్రాజ్ఞేవ దేయం తు తతః పితృగణస్య చ ।

స్వాహాకారేణ వై కుర్యాదేకోద్దిష్టాని షోడశ ॥ ౨,౨౫.౨౩ ॥

ఋజుదర్భైస్త్రిలైః శుక్లైః ప్రాచీనాపీతి నిశ్చితమ్ ।

అపసవ్యం చ కర్తవ్యం కృతే యాన్తి పరాం గతిమ్ ॥ ౨,౨౫.౨౪ ॥

పునశ్చిరాయుషో భూత్వా జాయన్తే స్వకులే ధ్రువమ్ ।

సర్వసౌఖ్యప్రదః పుత్రః పిత్రోః ప్రీతివివర్ధనః ॥ ౨,౨౫.౨౫ ॥

ఆకాశమేకం హి యథా చన్ద్రాదిత్యౌ యథైకతః ।

ఘటాదిషు పృథక్సర్వం పశ్య రూపం చ తస్మిన్ ॥ ౨,౨౫.౨౬ ॥

ఆత్మా తథైవ సర్వేషు పుత్రైషు విచరేత్సదా ।

యా యస్య ప్రకృతిః పూర్వం శుక్రశోణితసంజమే ॥ ౨,౨౫.౨౭ ॥

సా (స) తేన భావయోగేన పుత్రాస్తత్కర్మకారిణః ।

పితృరూపం సమాదాయ కస్యచిజ్ఞాయతే సుతః ॥ ౨,౨౫.౨౮ ॥

పితృతః కోఽపి రూపాఢ్యో గుణజ్ఞో దానతత్పరః ।

సదృశః కోఽపి లోకేఽస్మిన్న భూతో న భవిష్యతి ॥ ౨,౨౫.౨౯ ॥

అన్దాదన్దో న భవతి మూకాన్మూకో న జాయతే ।

బధిరాదృష్ఠిరో వైవ విద్యావాన్విదుషో న హి ।

అనురూపా న దృశ్యన్తే మదీయం వచనం శృణు ॥ ౨,౨౫.౩౦ ॥

గరుడ ఉవాచ ।

ఔరసక్షేత్రజాద్యాశ్చ పుత్రా దశవిధాః స్మృతాః ।

సంగృహీతః సుతో యస్తు దాసీపుత్రశ్చ తేన కీమ్ ॥ ౨,౨౫.౩౧ ॥

కాఙ్కాం గతిమవాప్నోతి జాయో మృత్యువశం గతః ।
 భవేన్న దుహితా యస్య న దౌహిత్రో న వా సుతః ॥ ౨,౨౫.౩౨॥
 శ్రాద్ధం తస్య కథం కార్యం విధినా కేన తద్భవేత్ ।
 శ్రీభగవానువాచ ।
 ముఖం దృష్ట్వా తు పుత్రస్య ముచ్యతే పైతృకాదృణాత్ ॥ ౨,౨౫.౩౩॥
 పౌత్రస్య దర్శనాజ్జన్తుర్ముచ్యతే చః ఋణత్రయాత్ ।
 లోకానన్యం దివః ప్రాప్తిః పుత్రపౌత్ర ప్రపౌత్రకైః ॥ ౨,౨౫.౩౪॥
 అన్యక్షేత్రోద్భవాద్యా యే భుక్తిమాత్రప్రదాః సుతాః ।
 కుర్వీత పార్వణం శ్రాద్ధమారైసో విధివత్సుతః ॥ ౨,౨౫.౩౫॥
 కుర్వన్త్యనేశ్య సుతాః శ్రాద్ధమే కోద్దిష్టం న పార్వణమ్ ।
 బ్రాహ్మణాజన్తూన్నయతి సంగృహీతస్త్యథో నయేత్ ।
 శ్రాద్ధం సాంవత్సరం కుర్వన్జ్ఞాయతే నరకాయ వై ॥ ౨,౨౫.౩౬॥
 సర్వదానాని దేయాని హ్యన్న దానాదృతే ఖగ ।
 సంగృహీతః సుతః కుర్యాదేకోద్దిష్టం న పార్వణమ్ ॥ ౨,౨౫.౩౭॥
 ప్రత్యబ్ధం పితృమాతృభ్యాం శ్రాద్ధం దత్త్వా న లిప్యతే ।
 ఏకోద్దిష్టం పరిత్యజ్య పార్వణం కురుతే యది ॥ ౨,౨౫.౩౮॥
 ఆత్మానం చ పితృంశ్చైవ స నయేద్యమమన్దిరమ్ ।
 సంగృహీతస్తు యః కేవిద్దాసీపుత్రాదయశ్చ యే ॥ ౨,౨౫.౩౯॥
 తీర్థే కుర్యుః పితృశ్రాద్ధం దానం (మాసం) దద్యుర్దిజన్మనే ।
 సంగృహీతసుతో భూత్వా పాకం వా యః ప్రయచ్ఛతి ॥ ౨,౨౫.౪౦॥
 వృథా శ్రాద్ధం విజానీయాచ్ఛాద్రాన్నేన యథా ద్విజః ।
 న ప్రిణయతి తచ్చాద్ధం పితామహముఖాన్పితృనాన్ ।
 ఏవం జ్ఞాత్వా స్వగశ్రేష్ఠ హీనజాతీన్సుతాన్స్త్యజేత్ ॥ ౨,౨౫.౪౧॥
 (బ్రాహ్మణ్యాం బ్రాహ్మణాజ్ఞాతశ్చాణ్డాలాదధమః స్మృతః) ।
 యస్తు ప్రవజితాజ్ఞాతో బ్రాహ్మణ్యాం శూద్రతశ్చ యః ॥ ౨,౨౫.౪౨॥
 ద్వావేతో విధి చాణ్డాలౌ సగోత్రాద్యస్తు జాయతే ।
 స్వర్యాతివిహితాన్పుత్రః సముత్పాద్య ఖగేశ్వర ॥ ౨,౨౫.౪౩॥
 తైః సువృత్తైః సుఖం ప్రాప్యం కువృత్తైర్నరకం వ్రజేత్ ।

హీనజాతిసముద్భూతైః సువృతైః సుఖమేధతే || ౨,౨౫.౪౪||

కలికలుషవిముక్తః పూజితః సిద్ధసజ్జైరమరచమరమాలాపిజ్యమానోఽప్సరోభిః |

పితృశతమపి బంధుస్సుత్రపౌత్రప్రపౌత్రానపి నరకనిమగ్నానుద్ధరేదేక ఏవ || ౨,౨౫.౪౫||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ्डే ద్వితీయాంశే ధమకాణ्डే ప్రేతకల్పే
శ్రీకృష్ణగరుడసవాదే మృతబాలాన్వేష్టిభిన్నాభిన్నసుతకృతాన్వేష్టోర్వర్ణనం
నామ పంచవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమాహపురాణమ్- ౨౬

గరుడ ఉవాచ |

సత్యం బ్రూహి సురశ్రేష్ఠ కృపాం కృత్వా మయి ప్రభో |

మృతానాం చైవ జన్తూనాం కదా కుర్యాత్సపిణ్ణనమ్ || ౨,౨౬.౧||

సపిణ్ణత్వే కుతో యాన్తి అసపిణ్ణే కుతో గతిః |

కేనైవ సహపిణ్ణత్వం స్త్రీపుసోర్వక్తుమర్హసి || ౨,౨౬.౨||

స్త్రీపుమాంశౌ సహైకత్వం పాపుతః కథముత్తమమ్ |

జీవేద్భర్తరి నారీణాం సపిణ్ణీకరణం కుతః || ౨,౨౬.౩||

భర్తృలోకం కథం యాన్తి స్వర్గలోకం సురేశ్వర |

అగ్న్యోరోహే కథం శ్రాద్ధం వృషోత్సర్గః కథం భవేత్ || ౨,౨౬.౪||

ఘటదానం కథం కార్యం సపిణ్ణీకరణే కృతే |

కథయస్వ ప్రసాదేన హీతాయ జగతాం ప్రభో || ౨,౨౬.౫||

శ్రీభగవానువాచ |

యథావత్కథయిష్యామి సపిణ్ణీకరణం ఖగ |

వర్షం యావత్కగశ్రేష్ఠ యదాచరతి మానవః || ౨,౨౬.౬||

సపిణ్ణనే తతో వృత్రే పితృలోకం స గచ్ఛతి |

తస్మాత్సుత్రేణ కర్తవ్యం సపిణ్ణీకరణం పితుః || ౨,౨౬.౭||

సంవత్సరే తు సమూర్ధే కుర్యాత్పిణ్ణ ప్రవేశనమ్ |

పిణ్ణప్రవేశవిధనా తస్య నిత్యం మృతాహ్నికమ్ || ౨,౨౬.౮||

నిశ్చితం పక్షిశార్దూల వర్షాన్తే పిణ్ణమేలనమ్ |

సహపిణ్ణే కృతే ప్రేతస్తతో యాతి పరాం గతిమ్ |

తన్నామ సమృతిత్యజ్య తతః పితృగణో భవేత్ ॥ ౨,౨౬.౯ ॥
 త్రిపక్షే వాపి షణ్మాసే మేలయేత్ప్రపితామహైః ।
 జ్ఞాత్వా వృద్ధివివాహోది స్వగోత్రవిహితాని చ ॥ ౨,౨౬.౧౦ ॥
 వివాహం వైవ కురీవత మృతే చ గృహమేధిని ।
 భిక్షుర్భిక్షాం న గృహ్లాతి యావత్కుర్యాత్సపిణ్ణనమ్ ॥ ౨,౨౬.౧౧ ॥
 స్వగోత్రేఽప్యశుచిస్తావద్యావత్పిణ్ణం న మేలయేత్ ।
 మేలనాత్ప్రేతశబ్దస్తు నివర్తేత ఖగేశ్వర ॥ ౨,౨౬.౧౨ ॥
 ఆనన్త్యాత్కులధర్మాణాం పుంసాఞ్చైవాయుషః క్షయాత్ ।
 ఆస్థిరత్వాచ్ఛరీరస్య ద్వాదశాహః ప్రశస్యతే ॥ ౨,౨౬.౧౩ ॥
 నిరగ్నికః సాగ్నికో వా ద్వాదశాహే సపిణ్ణయేత్ ॥ ౨,౨౬.౧౪ ॥
 ద్వాదశాహే త్రిపక్షే వా షణ్మాసే వత్సరేఽపి వా ।
 సపిణ్ణీకరణం ప్రోక్తమృషిభిస్తత్త్వదర్శిభిః ॥ ౨,౨౬.౧౫ ॥
 సపుత్రస్య న కర్తవ్యమేకోద్దిష్టం కదాచన ।
 సపిణ్ణీకరణాదూర్ధ్వం యత్రయత్ర ప్రదీయతే ॥ ౨,౨౬.౧౬ ॥
 తత్రతత్ర త్రయం కార్యమన్యథా పితృఘాతకః ।
 త్రిభిః కుర్యాదశక్తశ్చ పార్వణం మునినోదితమ్ ॥ ౨,౨౬.౧౭ ॥
 తద్దినే తద్దినే కుర్యాత్పితామహముఖాన్యతః ।
 ఆజ్ఞానాద్దినమాసానాం తస్మాత్పార్వణమిష్యతే ॥ ౨,౨౬.౧౮ ॥
 అనుత్పన్నశరీరస్య న దాసం పితృభిః సహ ।
 ఏతైః షోడశభిః శ్రాద్ధైః ప్రేతో ముక్తస్తు జాయతే ॥ ౨,౨౬.౧౯ ॥
 అపుత్రస్య సపిణ్ణత్వం వైవ కుర్యాత్ప్రియోఽపి వా ।
 యావజ్జీవ చ సద్భత్ర్యా న కుర్యాత్సహపిణ్ణతామ్ ॥ ౨,౨౬.౨౦ ॥
 బ్రాహ్మోద్దిషు వివాహేషు యా వధూరిహ సంస్కృతా ।
 భర్తృగోత్రేణ కర్తవ్యాస్తస్యాః పిణ్ణోదకక్రియాః ॥ ౨,౨౬.౨౧ ॥
 ఆసురాదివివాహేషు యా వ్యూథా కన్యకా భవేత్ ।
 తస్యాస్తు పితృగోత్రేణ కుర్యాత్పిణ్ణోదకక్రియాః ॥ ౨,౨౬.౨౨ ॥
 పితుః పుత్రేణ కర్తవ్యం సపిణ్ణీకరణం సదా ।

పుత్రాభావే తు పత్నీ స్యాత్పత్న్యభావే సహోదరః || ౨,౨౬.౨౩||
 భ్రాతా వా భ్రాతృపుత్రో వా సపిణ్ణః శిష్య ఏవ వా |
 సపిణ్ణనక్రియాం కృత్వా కుర్యాన్నాస్తీముఖం తతః || ౨,౨౬.౨౪||
 జ్యేష్ఠస్యైవ కనిష్ఠేన భ్రాతృపుత్రేణ భార్యయా |
 సపిణ్ణీకరణం కార్యం పుత్రహీనే నరే ఖగ || ౨,౨౬.౨౫||
 భ్రాతృణామేకజాతానామేకశ్చేతుప్త్రవాన్భవేత్ |
 సర్వేతే తేన పుత్రేణ పుత్రిణో మనురబ్రవీత్ || ౨,౨౬.౨౬||
 సర్వేషాం పుత్రహీనానాం పత్నీ కుర్యాత్సపిణ్ణనమ్ |
 ఋత్విజా కారయేద్వాపి పురోహితమథాపి వా || ౨,౨౬.౨౭||
 కృతచూడోపనీతశ్చ పితుః శ్రాద్ధం సమాచరేత్ |
 ఉచ్చారయేత్స్వధాకారం న తు వేదాక్షరాణ్యసౌ || ౨,౨౬.౨౮||
 భర్తాదిభిస్త్రిభిః కార్యం సపిణ్ణీకరణం స్త్రియాః |
 పితృవ్యభ్రాతృపుత్రేణ సోదరేణ కనీయసా || ౨,౨౬.౨౯||
 ఆర్వాకృంవత్సరాత్సన్ధౌ పూర్ణే సంవత్సరేఽపి వా |
 యే సపిణ్ణీకృతాః ప్రేతాస్తేషాం న స్యాత్పుథక్కియా || ౨,౨౬.౩౦||
 సపిణ్ణనే కృతే వత్స పృథక్త్వం తు విగర్హితమ్ |
 యస్తు కుర్యాత్పుథక్కిణ్ణం పితృహా సోఽభిజాయతే || ౨,౨౬.౩౧||
 సపిణ్ణీకరణే వృత్రే పృథక్త్వం నోపపద్యతే |
 పృథక్కిణ్ణే కృతే పశ్చాత్పునః కుర్యాత్సపిణ్ణనమ్ || ౨,౨౬.౩౨||
 సపిణ్ణీకరణం కృత్వా ఏకోద్దిష్టం కరోతి యః |
 ఆత్మానం చ తథా ప్రేతం స నయేద్దమశాసనమ్ || ౨,౨౬.౩౩||
 వర్షం యావక్త్రీయా కార్యా నామగోత్రేణ ధీమతా |
 ఘటాది భోజనం నిత్యం పదదానాని యాని చ |
 సపిణ్ణీకరణే వృత్రే ఏకస్యైవ తు దాపయేత్ || ౨,౨౬.౩౪||
 అన్నం పానీయసహితం సంఖ్యాం కృత్వాబ్దికస్య చ |
 దాతవ్యం బ్రాహ్మణే పక్షిణ్ణాలపూర్ణఘటాదికమ్ || ౨,౨౬.౩౫||
 పిణ్ణాన్తే తస్య సకలా వర్షవృత్తిః స్వశక్తితః |

దివ్యదేహో విమానస్థః సుఖం యాతి యమాలయమ్ || ౨,౨౬.౩౬ ||

జీవమానే చ పితరీ న హి పుత్రే సపిణ్ణతా |

స్త్రీణాం సపిణ్ణనం నాస్తి తథా భర్తరీ జీవతి || ౨,౨౬.౩౭ ||

హుతాశం యా సమారూఢా చతుర్థేఽహ్ని పతివ్రతా |

తస్యా భర్తృదినే కార్యం వృషోత్సర్గాదికం చ యత్ || ౨,౨౬.౩౮ ||

పుత్రికా పతిగోత్రా స్యాదధస్తాత్పుత్రజన్మనః |

పుత్రోత్పత్తేః పరస్తాత్సా పితృగోత్రం వ్రజేత్సునః || ౨,౨౬.౩౯ ||

పతివత్స్యోః సదైకత్వం హుతాశం యాధిరోహతి |

పుత్రేణైవ పృథక్తాద్యం క్షయాఖ్యే తస్య వాసరే || ౨,౨౬.౪౦ ||

అపుత్రౌ చేన్మృతౌ స్యాతామేకచిత్వాం సమేఽహని |

పుథక్తౌద్ధాని కుర్వీత సాపిడ్యం పతినా సహ || ౨,౨౬.౪౧ ||

పుథకృపుథకృ పిణ్ణేన దమ్వతీ పతినా సహ |

న లిస్యతే మహాదోషైరేతత్సత్యం వచో మమ || ౨,౨౬.౪౨ ||

ఏకచిత్వాం సమారూఢౌ దమ్వతీ నిధనం గతౌ |

ఏకపాకం ప్రకుర్వీత పిణ్ణాన్దద్యాత్పుథకృపుథక్ || ౨,౨౬.౪౩ ||

ఏకాదశే వృషోత్సర్గం ప్రేతశ్రాద్ధాని షోడశ |

ఘటాదిపదదానాని మహాదానాని యాని చ |

వర్షం యావత్పుథకృక్యూర్వాత్ప్రేతస్తుప్తిం వ్రజేచ్ఛిరమ్ || ౨,౨౬.౪౪ ||

ఏకగోత్రే మృతానాం తు స్త్రీయా వా పురుషస్య వా |

స్థణీలం చైకతః కుర్యాద్ధోమం కుర్యాత్పుథకృపుథక్ || ౨,౨౬.౪౫ ||

ఏకాదశేఽహ్ని యచ్ఛాద్ధం పుథకీప్ణాశ్చ భోజనమ్ |

పాకైరేన పతిస్త్రీణామన్యేషాం చ విగర్హితమ్ || ౨,౨౬.౪౬ ||

ఏకేనైవ తు పాకేన శ్రాద్ధాని కురుతే సుతః |

ఏకం తు వికిరం కుర్యాత్పిణ్ణాన్దద్యద్భహూనపి |

తీర్థం చాపరపక్షే వా చన్ద్రసూర్యగ్రహేఽపి వా || ౨,౨౬.౪౭ ||

నారీ భర్తారమాసాద్య కుణపం దహతే యదా |

అగ్నిర్దహతి గాత్రాణి ఆత్మానం నైవ పీడయేత్ || ౨,౨౬.౪౮ ||

దహ్యతే ధ్యాయమానానాం ధాతునాం హి యథా మలమ్ |

తథా నారీ దహేద్దేహం పశుతాశే హ్యమృతోపమే || ౨,౨౬.౪౯ ||

దివ్యాదౌ దివ్యదేహస్తు శుద్ధో భవతి పూరుషః |

తప్తతైలేన లోహేన వహ్నినా నైవ దహ్యతే || ౨,౨౬.౫౦ ||

తథా సా పతిసంయుక్తా దహ్యతే న కదాచన |

అన్తరాత్మా మృతే తస్మిన్మృతోఽవ్యేకత్వమాగతః || ౨,౨౬.౫౧ ||

భర్తృసంగం పరిత్యజ్య అన్యత్ర మ్రియతే యది |

భర్తృలోకం న సా యాతి యావదాభూతసమ్ప్లవమ్ || ౨,౨౬.౫౨ ||

లక్ష్మీయుతాన్పరిత్యజ్య మాతరం పితరం తథా |

మృతం పతిమనువ్రజ్య సా చిరం సుఖమేధతే || ౨,౨౬.౫౩ ||

దివ్యవర్షప్రమాణేన తిన్ద్రః కోట్యోఽర్ధకోటయః |

తావత్కాలం వసేత్స్వర్గే నక్షత్రైః సహ సర్వదా || ౨,౨౬.౫౪ ||

తదన్వే చరతే లోకే కులే భవతి భోగినామ్ |

సా హి లబ్ధమహాప్రీతిర్భర్తృ సహ పతివ్రతా || ౨,౨౬.౫౫ ||

ఏవం న కురుతే నారీ ధర్మోథా పతిసంగమమ్ |

జన్మజన్మని దుఃఖార్తాదుఃశీలాప్రియవాదినీ || ౨,౨౬.౫౬ ||

వల్గలీ గృహసోధా వా గోధా వా ద్విముఖీ భవేత్ |

స్వభర్తారం పరిత్యజ్య పరపుంసోనువర్తినీ || ౨,౨౬.౫౭ ||

తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన స్వపతిం స్త్రీ నిషేవతే |

మనసా కర్మణా వాచా మృతం జీవన్తమేవ వా || ౨,౨౬.౫౮ ||

జీవమానే మృతే వాపి కిల్బిషం కురుతే తు యా |

స చ వైదవ్యమాప్నోతి జన్మజన్మని దుర్భగా || ౨,౨౬.౫౯ ||

యద్దేవేభ్యో యత్పితృభ్యః శ్రద్ధయైవ ప్రదీయతే |

తత్ఫలం భర్తృపూజాతః కుర్యాద్భర్తృర్చనం తతః || ౨,౨౬.౬౦ ||

ఏవం కృతే ఖగళైష్ఠ పితృలోకే చిరం వసేత్ |

యావదాదిత్యవన్యౌ చ తావద్దేవసమా దివి || ౨,౨౬.౬౧ ||

పునశ్చిరాయుషో భూత్వా జాయన్తే విపులే కులే |

పతివ్రతా యథా నారీ భర్తృదుఃఖం న విన్దతి || ౨,౨౬.౬౨ ||

సర్వమేతద్ధి కథితం మయా తవ ఖగేశ్వర ।

విశేషం కథయిష్యామి మృతస్యైవ సుఖప్రదమ్ ॥ ౨,౨౬.౬౩॥

ద్వాదశాహీ కృతం సర్వం వర్షం యావత్సపిణ్ణనమ్ ।

పునః కుర్యాత్సదా నిత్యం ఘటాన్నం ప్రతిమాసికమ్ ॥ ౨,౨౬.౬౪॥

కృతస్య కరణం నాస్తి ప్రేతకార్యాదృతే ఖగ ।

యః కరోతి నరః కశ్చిత్కృత్సూర్వం వినశ్యతి ॥ ౨,౨౬.౬౫॥

మృతస్యైవ పునః కుర్యాత్ప్రేతోక్షయ్యమవాప్నుయాత్ ।

ప్రతిమాసం ఘటా దేయా సోదనా జలపూరితాః ॥ ౨,౨౬.౬౬॥

ఆర్వాకృ వృద్ధేః కరణాచ్చ తార్ష్య సపిణ్ణనం యః కురుతే హి పుత్రః ।

తథాపి మాసం ప్రతిపిణ్ణమేకమన్నం చ కుమ్భం సజలం చ దద్యాత్ ॥ ౨,౨౬.౬౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డేద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే
ప్రేతకల్పే సపిణ్ణననిరూపణం నామ షడ్వింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౭

తార్ష్య ఉవాచ ।

కథం ప్రేతా వసన్వృత కీదృగ్రూపా భవన్తి తే ।

మహాప్రేతాః పిశాచాశ్చ కైఃకైః కర్మఫలైర్విభో ।

సర్వేషామనుకమూర్ధం బ్రూహి మే మధుసూదన ॥ ౨,౨౭.౧॥

ప్రేతత్వాన్ముచ్యతే యేన దానేన చ శుభే న చ ।

తన్నే కథయ దేవేశ మమ చేదిచ్చసి ప్రియమ్ ॥ ౨,౨౭.౨॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

సాధు పృష్టం త్వయా తార్ష్య మానుషాణాం హితాయ వై ।

శృణుఋవాచహితో భూత్వా యద్వచ్చి ప్రేతలక్షణమ్ ॥ ౨,౨౭.౩॥

గుహ్యార్థగుహ్యతరం హ్యేతన్నాఖ్యేయం యస్య కస్యచిత్ ।

భక్తస్త్వం హి మహాబాహో తేన తే కథయామ్యహమ్ ॥ ౨,౨౭.౪॥

పురా త్రేతాయుగే తాత రాజాసీద్బభ్రువాహనః ।

మహోదయపురే రమ్యే ధర్మనిష్ఠో మహాబలః ॥ ౨,౨౭.౫॥

యజ్వా దానపతిః శ్రీమాన్బ్రహ్మణ్యః సాధుసమతః ।

శీలాచారగుణోపేతో దయాదాక్షిణ్యసంయుతః ॥ ౨,౨౭.౬ ॥

ప్రజాః పాలయతే నిత్యం పుత్రానివ మహాబలః ।

క్షత్రధర్మరతో నిత్యం స దణ్ణ్యాన్దణ్యయన్సుపః ॥ ౨,౨౭.౭ ॥

స కదాచిన్మహాబాహుః ససైన్యోమృగయాం గతః ।

వనం వివేశ గహనం నానావృక్షసమన్వితమ్ ॥ ౨,౨౭.౮ ॥

శార్దూలశతసంజుష్టం నానాపక్షినినాదితమ్ ।

వనమధ్యే తదా రాజా మృగం దూరాదపశ్యత ॥ ౨,౨౭.౯ ॥

తేన విద్ధో మృగోఽతీవ బాణేన సుదృఢేన చ ।

బాణమాదాయ తం తస్య స వనేఽదర్శనం యయౌ ॥ ౨,౨౭.౧౦ ॥

కక్షే తచ్ఛోణితస్త్రావాత్స రాజానుజగామ తమ్ ।

తతో మృగప్రసక్తేన వనమన్యద్వివేశ సః ॥ ౨,౨౭.౧౧ ॥

క్షుత్తామకణ్ఠో నృపతిః శ్రమసంతాపమూర్ఛితః ।

జలస్థానం సమాసాద్య సాశ్వ ఏవావగాహత ॥ ౨,౨౭.౧౨ ॥

పిత్వా తదు దకం శీతం పద్మగన్ధాధివాసితమ్ ।

తత ఉత్తీర్య సలిలాద్యమలాదృభ్రువాహనః ॥ ౨,౨౭.౧౩ ॥

న్యగ్రోధవృక్షమాసాద్య శీతచ్ఛాయం మనోహరమ్ ।

మహావిటపినం హృద్యం పక్షినక్షాతనాదితమ్ ॥ ౨,౨౭.౧౪ ॥

వనస్య తస్య సర్వస్య కేతుభూతమివోచ్ఛ్రితమ్ ।

తం మహాతరుమాసాద్య నిషసాద మహీపతిః ॥ ౨,౨౭.౧౫ ॥

అథ ప్రేతం దదర్శాసౌ క్షుత్తుష్టావ్యాకులేన్ద్రియమ్ ।

ఉక్తచం మలినం కుబ్జం (రూక్షం) నిర్మాంసం భీమదర్శనమ్ ॥ ౨,౨౭.౧౬ ॥

స్నాయుబద్ధాస్థిచరణం ధావమానమితస్తతః ।

అన్యైశ్చ బహుభిః ప్రేతైః సమంతాత్పరివారితమ్ ॥ ౨,౨౭.౧౭ ॥

తం దృష్ట్వా వికృతం ఘోరం విస్మితో బభ్రువాహనః ।

ప్రేతోఽపి దృష్ట్వా తాం ఘోరామటపీమాగతం నృపమ్ ॥ ౨,౨౭.౧౮ ॥

తదా హృష్టమనా భూత్వా తస్యాన్తికముపాగతః ।

అబ్రవీత్స తదా తార్ష్య ప్రేతరాజో నృపం వచః ॥ ౨,౨౭.౧౯ ॥

ప్రేతభావో మయా త్యక్తః ప్రాప్తోఽస్మి పరమాం గతిమ్ |
 త్వత్సంయోగాన్మహాబాహూ నాస్తిధన్యతరో మమ || ౨,౨౭.౨౦||
 నృపతిరువాచ |
 కృష్ణవర్ణః కరాలాస్యస్తవం ప్రేత ఇవ లక్ష్యనే |
 కథయస్వ మమ ప్రీత్యా యథైవం చాసి తత్త్వతః || ౨,౨౭.౨౧||
 తథా పృష్టః స వై రాజ్ఞా ప్రోవాచ సకలం స్వకమ్ || ౨,౨౭.౨౨||
 ప్రేత ఉవాచ |
 కథయామి నృపశ్రేష్ఠ సర్వమేవాదితస్తవ |
 ప్రేతత్వే కారణం శ్రుత్వా దయాం కర్తుం మమార్హసి || ౨,౨౭.౨౩||
 వైదిశం నామ నగరం సర్వసమ్పత్సమన్వితమ్ |
 నానాజనపదాకీర్ణం నానారత్నసమాకులమ్ |
 నానాపుణ్యసమాయుక్తం నానావృక్షసమాకులమ్ || ౨,౨౭.౨౪||
 తత్రాహం న్యవసం భూయో దేవార్చనరతః సదా |
 వైశ్యే జాత్యా సుదేవోఽహం నామ్నా విదితమస్తు తే || ౨,౨౭.౨౫||
 హవ్యేన తర్పితా దేవాః కవ్యేన పితరస్తథా |
 వివిధైర్దానయోగైశ్చ విప్రాః సస్తర్పితా మయా || ౨,౨౭.౨౬||
 ఆవాహశ్చ వివాహశ్చ మయా వై సునివేశితాః |
 దీనానాథవిశిష్టేభ్యో మయా దత్తమనేకథా || ౨,౨౭.౨౭||
 తత్సర్వం విఫలం తాత మమ దైవాదుపాగతమ్ |
 యథా మే నిష్ఫలం జాతం సుకృతం తద్వదామి తే || ౨,౨౭.౨౮||
 న మేఽస్తి సస్తతిస్తాత న సుహృన్న చ బాన్ధవః |
 న చ మిత్రం హి మే తాదృగ్యః కుర్యాదౌర్ధ్వదైహికమ్ || ౨,౨౭.౨౯||
 ప్రేతత్వం సుస్థిరం తేన మమ జాతం నృపోత్తమ |
 ఏకాదశం త్రిపక్షం చ షాణ్మాసికమథాబ్ధికమ్ |
 ప్రతిమాస్యాని చాన్యాని ఏవం శ్రాద్ధాని షోడశ || ౨,౨౭.౩౦||
 యస్యైతాని న దీయన్తే ప్రేతశ్రాద్ధాని భూపతే |
 ప్రేతత్వం సుస్థిరం తస్య దత్తైః శ్రాద్ధశతైరపి || ౨,౨౭.౩౧||
 ఏవం జ్ఞాత్వా మహారాజ ప్రేతత్వాదుద్ధరస్వ మామ్ |

వర్ణానాం చాపి సర్వేషాం రాజా బన్ధురిహోవ్యతే || ౨,౨౭.౩౨||

తన్మాం తారయ రాజేన్ద్ర మణిరత్నం దదామి తే |

యథా మమ శుభావాప్తిర్భవేన్నృపవరోత్తమ || ౨,౨౭.౩౩||

తథా కార్యం మహాబాహో కృపా యది మయాష్యతే |

ఆత్మనశ్చ కురు ఊప్రం సర్వమేవార్ధేద్వైహికమ్ || ౨,౨౭.౩౪||

నృపతిరువాచ |

కథం ప్రేతా భవన్తీహ కృత్తైరప్యార్ధ్వదైహికైః |

పిశాచాశ్చ భవన్తీహ కర్మభిః కైశ్చ తద్వద || ౨,౨౭.౩౫||

ప్రేత ఉవాచ |

దేవద్రవ్యం చ బ్రహ్మస్వం స్త్రీబాలధనసశ్చయమ్ |

యే హరన్తి నృపశ్రేష్ఠ ప్రేతయోనిం వ్రజన్తి తే || ౨,౨౭.౩౬||

తాపసీం చ సగోత్రాం చ అగమ్యాం యే భజన్తి హి |

భవన్తి తే మహాప్రేతా అమ్బుజాని హరన్తి యే || ౨,౨౭.౩౭||

ప్రవాలవజ్రహర్తారో యే చ వస్త్రాపహారకాః |

తథా హిరణ్యహర్తారః సంయుగేఽసన్ముఖాగతాః || ౨,౨౭.౩౮||

కృతఘ్నా నాస్తికా రౌద్రాస్తథా సాహసికా నరాః |

పశ్చయజ్ఞవినిర్ముక్తా మహాదానరతాశ్చ యే || ౨,౨౭.౩౯||

స్వామిద్రోహకరా మిత్రబ్రాహ్మద్రోహకరాశ్చ యే |

తీర్థసాపకరా రాజజ్ఞాయన్తే ప్రేతయోనయః |

ఏవమాద్యా మహారాజ జాయన్తే ప్రేతయోనయః || ౨,౨౭.౪౦||

రాజోవాచ |

కథం ముక్తా భవన్తీహ ప్రేతత్వాత్త్వం చ తేఽపి చ |

కథం చాపి మయా కార్యమార్ధ్వదైహికమాత్మనః |

విధినా కేన తత్కార్యం సర్వమేతద్వదస్వ మే || ౨,౨౭.౪౧||

ప్రేత ఉవాచ |

శ్చుణు రాజేన్ద్ర సంక్షేపాద్విధిం నారాయణాత్మకమ్ |

సచ్ఛాస్త్రశ్రవణం విష్ణోః పూజా సజ్జనసంగతిః || ౨,౨౭.౪౨||

ప్రేతయోనివినాశాయ భవన్తీతి మయా శ్రుతమ్ |

అతో వక్ష్యామి తే విష్ణుపూజాం ప్రేతత్వనాశినీమ్ ॥ ౨,౨౭.౪౩॥
 సువర్ణద్వయమాహృత్య మూర్తిం భూప ప్రకల్పయేత్ |
 నారాయణస్య దేవస్య సర్వాభరణభూషితామ్ ॥ ౨,౨౭.౪౪॥
 పీతవస్త్రయుగాచ్ఛన్నాం చందనాగురుచర్చితామ్ |
 స్నాపయేద్వివిధైస్తోమైరధివాస్య యజేత్తతః ॥ ౨,౨౭.౪౫॥
 పూర్వే తు శ్రీధరం దేవం దక్షిణే మధుసూదనమ్ |
 పశ్చిమే వానమం దేవముత్తరే చ గదాధరమ్ ॥ ౨,౨౭.౪౬॥
 మధ్యే పితామహం పూజ్య తథా దేవం మహేశ్వరమ్ |
 పూజయేచ్ఛ విధానేన గన్ధపుష్పాదిభిః పృథక్ ॥ ౨,౨౭.౪౭॥
 తతః ప్రదక్షిణీకృత్య అగ్నౌ సన్తర్వ్య దేవతాః |
 ఘృతేన దధ్నా క్షీరేణ విశ్వాన్దేవాంస్తథా నృప ॥ ౨,౨౭.౪౮॥
 తతః స్నాతో వినీతాత్మా యజమానః సమాహితః |
 నారాయణాగ్రే విధివత్స్వక్రీయామార్ధ్వదైహికీమ్ ॥ ౨,౨౭.౪౯॥
 ఆరభేత వినీతాత్మా క్రోధలోభవివర్జితః |
 శ్రాద్ధాని కుర్యాత్సర్వాణి వృషస్యోత్సర్జనం తథా ॥ ౨,౨౭.౫౦॥
 త్రయోదశానాం విప్రాణాం వస్త్రచ్ఛత్రాణ్యుపాసహౌ |
 అఙ్గలీయకముక్తాని భాజనాసనభోజ్యవైః ॥ ౨,౨౭.౫౧॥
 సాన్నాశ్చ సోదకా దేయా ఘటాః ప్రేతహితాయ వై |
 శయ్యాదానమథో దత్త్వా ఘటం ప్రేతస్య నిర్వపేత్ ॥ ౨,౨౭.౫౨॥
 నారాయణేతి సన్నామ సమ్పుటస్థం సమర్చయేత్ |
 ఏవం కృత్వాథ విధివచ్చుభాశుభఫలం లభేత్ ॥ ౨,౨౭.౫౩॥
 రాజోవాచ |
 కథం ప్రేతఘటం కుర్యాద్ధద్యాత్కేన విధానతః |
 బ్రూహి సర్వాసుకమార్థం ఘటం ప్రేతవిముక్తిదమ్ ॥ ౨,౨౭.౫౪॥
 ప్రేత ఉవాచ |
 సాధు పృష్టం మహారాజ కథయామి నిబోధ తే |
 ప్రేతత్వం న భవేద్ద్యేన దానేన సుదృఢేన చ ॥ ౨,౨౭.౫౫॥
 దానం ప్రేతఘటం నామ సర్వాశుభవినాశనమ్ |

దుర్లభం సర్వలోకానాం దుర్గతిక్షయకారకమ్ || ౨,౨౭.౫౬ ||

సస్తప్తహాటకమయం తు ఘటం విధాయ బ్రహ్మోశకేశవయుతం సహ లోకపాలైః |
క్షీరాజ్యపూర్ణవివరం ప్రణిపత్య భక్త్యా విప్రాయ దేహి తవ దానశతైః కిమన్యైః ||
౨,౨౭.౫౭ ||

బ్రహ్మ మధ్యే తథా విష్ణుః శంకరః శంకరోఽవ్యయః |
ప్రాచ్యాదిషు చ తత్కణ్ఠే లోకపాలాన్కమేణ తు || ౨,౨౭.౫౮ ||

సమ్పూజ్య విధివద్రాజన్ధూపైః కుసుమచంద్రనైః |
తతో దుర్గాజ్యసహితం ఘటం దేయం హిరణ్మయమ్ || ౨,౨౭.౫౯ ||

సర్వదానాధికశ్చైతన్మహాపాతకనాశనమ్ |
కర్తవ్యం శ్రద్ధయా రాజన్ప్రేతత్వవినివృత్తయే || ౨,౨౭.౬౦ ||

శ్రీభాగవానువాచ |
ఏవం సంజల్నతస్తస్య ప్రేతేన నియతాత్మనః |
సేనాజగామానుపదం హస్త్యశ్వరథసంకులా || ౨,౨౭.౬౧ ||

తతో బలే సమాయాతే దత్త్వా రాజ్ఞే మహామణిమ్ |
నమస్కృత్య పునః ప్రార్థ్య ప్రేతోఽదర్శనమియివాన్ || ౨,౨౭.౬౨ ||

తస్మాద్వనాద్వినిష్క్రమ్య రాజాపి స్వపురం యయౌ |
స్వపురం స సమాసాద్య సర్వం తత్ప్రేతభాషితమ్ || ౨,౨౭.౬౩ ||

చకార విధివత్పక్షిన్నార్ధ్వదేహాదికం విధిమ్ |
తస్య పుణ్యప్రదానేన ప్రేతో ముక్తో దివం యయౌ || ౨,౨౭.౬౪ ||

శ్రాద్ధేన పరదత్తేన గతః ప్రేతోఽపి సద్గతిమ్ |
కిం పునః పుత్రదత్తేన పితా యాతీతి చాత్పుతమ్ || ౨,౨౭.౬౫ ||

ఇతిహాసమిమం పుణ్యం శృణోతి శ్రావయేచ్ఛ యః |
న తౌ ప్రేతత్వమాయాతః పాపాచారయుతావపి || ౨,౨౭.౬౬ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే
బ్రహ్మవాహనప్రేతసంవాదే ప్రేతత్వహేతుతన్నివృత్త్యపాయనిరూపణం నామ సప్తవింశోఽధ్యాయః

గరుడ ఉవాచ ।

సర్వేపామనుకమార్థం బ్రూహి మే మధుసూదన ।

ప్రేతత్వాన్ముచ్యతే యేన దానేన సుకృతేన వా ॥ ౨,౨౮.౧॥

శృక్పృష్ట ఉవాచ ।

శృణు దానం ప్రవక్ష్యామి సర్వాశు భవినాశనమ్ ।

సస్తప్తహాటకమయం ఘటకం విధాయ బ్రహ్మేశకేశవయుతం సహ లోకపాలైః ।

క్షీరాజ్యపూర్ణవివిరం ప్రణీపత్య భక్త్యా విప్రాయ దేహి తవ దానశత్రైః కిమన్యైః ॥

౨,౨౮.౨॥

గరుడ ఉవాచ ।

కిమేత్కథితం దేవ విస్తరేణ వదస్వ మే ।

ఆముష్మికీం క్రీయాం దేవ ఉత్కాన్తినమయాదను ॥ ౨,౨౮.౩॥

సంసారే సాధు మే నాథ బ్రూహి కృత్యం జనార్దన ।

యథా కార్యా సరైః సమ్యక్క్రియా చైవౌర్ధ్వదైహికీ ॥ ౨,౨౮.౪॥

కథం ప్రేతా మహాకాయా రౌద్రరూపా భయానకాః ।

కమ్భవన్తి సురశ్రేష్ఠ కర్మభిః కైః శుభాశుభైః ॥ ౨,౨౮.౫॥

పిశాచాః సమ్భవన్తిహ కన్యేదం కర్మణః ఫలమ్ ।

తన్నే కథయ దేవేశ అహమిచ్ఛామి వేదితుమ్ ॥ ౨,౨౮.౬॥

భూమ్యాం ప్రక్షిప్యతే కస్మాత్పృష్ఠాపరత్నం కుతో ముఖే ।

అథస్తాచ్చ తిలా దర్భాః పాదౌ యామ్యాం వ్యవస్థితాః ॥ ౨,౨౮.౭॥

కిమర్థం మణ్డలం భూమౌ గోమయేనోపలిప్యతే ।

కిమర్థం స్మర్యతే విష్ణుః విష్ణునూక్తాచ్చ పఠ్యతే ॥ ౨,౨౮.౮॥

కిమర్థం పుత్రపుత్రాశ్చ తస్య తిష్ఠన్తి చాగ్రతః ।

కిమర్థం దీపదానాశ్చ కిమర్థం విష్ణుపూజనమ్ ॥ ౨,౨౮.౯॥

కిమర్థమాతురో దానం దదాతి ద్విజపుంగవే ।

బన్ధాన్నిత్రాణ్యమిత్రాంశ్చ క్షమాపయతి తత్కథమ్ ॥ ౨,౨౮.౧౦॥

తిలా లోహం హిరణ్యం చ కార్పాసం లవణం తథా ।

సప్తధాన్యం క్షితిర్గవో దీయతే కేన హే తునా ॥ ౨,౨౮.౧౧॥

కథం చ మ్రియతే జన్తుర్మృతస్య చ కుతో గతిః ।

అతివాహశరీరం చ కథం విశ్రమతే తదా ॥ ౨,౨౮.౧౨॥
 శంవ స్కన్ధే వహేత్పుత్రో వహ్నిదాతా చ పౌత్రకః ।
 కిమర్థం దేవ దేవేశ ఆజ్యేనాభ్యజ్ఞానం కుతః ॥ ౨,౨౮.౧౩॥
 యమసూక్తం కిమర్థం చ ఉదీచీం దిశమాహరేత్ ।
 పాసీయమేకవస్త్రేణ సూర్యబిమ్బునిరీక్షణమ్ ॥ ౨,౨౮.౧౪॥
 యవసర్షపదూర్వాశ్చపాషాణే నిమ్బుచర్షణమ్ ।
 వస్త్రం నరశ్చ నారీ చ విదధ్యాదధరోత్తరమ్ ॥ ౨,౨౮.౧౫॥
 అన్నాద్యం గృహమాగత్య భోక్తవ్యం గోత్రిభిః సహ ।
 నవకాని చ పిణ్డాని కిమర్థం వితరేత్సుతః ॥ ౨,౨౮.౧౬॥
 కిమర్థం చత్వరే దుగ్ధం పాత్రే పక్ష్యే చ మృన్మయే ।
 కాష్ఠత్రయం గుణే బద్ధ్వా కృత్వా రాత్రౌ చతుష్పథే ॥ ౨,౨౮.౧౭॥
 నిశాయాం దీయతే దీపో యావదబ్దం దినేదినే ।
 దాహోదకం కిమర్థం చ సంవాదః స్వజనైః సహ ॥ ౨,౨౮.౧౮॥
 భగవన్నతివాహస్య నవపిణ్డైస్తు కిం భవేత్ ।
 కథం దేవపితృభ్యశ్చ వాహస్యావాహనం కథమ్ ।
 ఇదం చ క్రియతే దేవ కస్మాత్పిణ్డం ప్రదాపయేత్ ॥ ౨,౨౮.౧౯॥
 కిం తత్ప్రదీయతే తస్య పిణ్డదానాదనస్తరమ్ ।
 అస్థిసంఘాయనం వైవ శయాదానం కిమర్థకమ్ ॥ ౨,౨౮.౨౦॥
 ద్వితీయేఽహ్ని కుతః స్నానం చతుర్థే సాగ్నికే ద్విజే ।
 దశమే కిం మలస్నానం కార్యం సర్వజనైః సహ ॥ ౨,౨౮.౨౧॥
 కస్మాత్తైలోద్వర్తనం చ స్కన్ధవాహాన్మహం నయేత్ ।
 త్రైః సముద్వర్తనం చాపి దద్యుః స్థలజలాశ్రయే ॥ ౨,౨౮.౨౨॥
 దశమేఽహని యః పిణ్డైస్తం దద్యాదామిషేణ తు ।
 పిణ్డం వైకాదశే కస్మాద్వృషోత్సర్గః కథం భవేత్ ॥ ౨,౨౮.౨౩॥
 శ్రాద్ధాని షోడశైతాని అబ్ధం యావత్కుతో వద ।
 అన్నాదివోదకేనైవ షష్ట్యధికశతత్రయమ్ ॥ ౨,౨౮.౨౪॥
 దినేదినే చ దాతవ్యం ఘటాన్నం ప్రేతతృప్తయే ।

ప్రాప్తే కాలే చ మ్రియతే అనితోఽ మానవః ప్రభో || ౨,౨౮.౨౫||

చిద్రం తు నైవ పశ్యామి కుతో జీవః స నిర్గతః |

కుతో గచ్ఛన్తి భూతాని పృథివ్యాపో మనస్తథా || ౨,౨౮.౨౬||

తేజో వదస్వ మే నాథ వాయురాకాశమేవ చ |

వాయవశ్చైవ పశ్చైతే కథం గచ్ఛన్తి చాస్తయే || ౨,౨౮.౨౭||

లోభమోహోదయః పశ్చ శరీరే వైవ తస్కరాః |

తృష్ణా కామోఽప్యహఙ్కారః కుతో యాన్తి జనార్దన || ౨,౨౮.౨౮||

పుణ్యం వాప్యథ వాపుణ్యం యత్కించోత్సుకృతం తథా |

నష్టే దేహే కుతో యాన్తి దానాని వివిధాని చ || ౨,౨౮.౨౯||

సపిణ్డనం కిమర్థం చ పూర్ణే సంవత్సరేఽపి వా |

ప్రేతస్య మేలనం సార్థం వైః సమం తత్ర కో విధిః || ౨,౨౮.౩౦||

యే దగ్ధా యే త్వదగ్ధాశ్చ పతితా యే నరాభువి |

యాని చాన్యాని భూతాని తేషామన్తే భవేచ్ఛ కిమ్ || ౨,౨౮.౩౧||

పాపినో యే దురాచారా ముద్గలత్వం చ యే గతాః |

ఆత్మఘాతీ బ్రహ్మహా చ స్తేయీ విశ్వాసఘాతకః || ౨,౨౮.౩౨||

కపిలాం యః పిబేచ్ఛూద్రో యః పఠేద్వైదికాక్షరమ్ |

ధారయేద్వా బ్రహ్మసూత్రం కా గతిస్తస్య మాధవ || ౨,౨౮.౩౩||

విప్రస్య బ్రాహ్మణీ భార్యా సంగృహీ తా యదా భవేత్ |

తస్మాత్పాపాచ్ఛ భీతోఽహం తన్నే వద జగత్పతే |

సర్వమేతస్మయా పృష్టో వద లోకహితాయ వై || ౨,౨౮.౩౪||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే

ఔర్ధ్వదహికకర్మకాలక్రియమాణనానాదానాదిఫలప్రశ్ననిరూపణం నామాష్టావింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౯

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

సాధు పృష్టం త్వయా భద్ర మానుషాణాం హితాయ వై |

శృణుష్వావహితో భూత్వా సర్వమేవౌర్ధ్వదైహికమ్ || ౨,౨౯.౧||

కమ్యగ్విభేదరహితం శ్రుతిస్మృతిసముద్భృతమ్ |
 యన్న దృష్టం సురైః సేన్ద్రైరోగిభిరోగచిన్తకైః || ౨,౨౯.౨||
 గుహ్యోద్గుహ్యతరం వత్స నాఖ్యాతం కస్యచిత్కృచిత్ |
 భక్తస్త్వం హి మహాభాగ సర్వం తే కథయామ్యహమ్ || ౨,౨౯.3||
 అపుత్రస్య గతిర్నాస్తి స్వర్గో వైవ చ వైవ చ |
 యేన కేనాప్యపాయేన కార్యం జన్మ సుతస్య చ || ౨,౨౯.౪||
 తారయేన్నరకాత్పుత్రో యది మోక్షో న విద్యతే |
 దాహాః పుత్రేణ కర్తవ్యో దేయః పౌత్రేణ పావకః || ౨,౨౯.౫||
 తిలైర్దర్భైశ్చ భూమ్యాం వై కుటీ ధాతుమతి భవేత్ |
 పశ్చారత్నాని వక్త్రే తు యేన జీవః ప్రరోహతి || ౨,౨౯.౬||
 లిప్యాత్తు గోమయైర్భూమిం తిలాన్దర్భాంశ్చ నిః క్షిపేత్ |
 తస్యామేవాతురో ముక్తః సర్వం దహతి పాతకమ్ || ౨,౨౯.౭||
 దర్భమూలీనయేత్స్వర్గం సంస్థితం నాత్ర సంశయః |
 దర్భాంస్తత్ర హి యే భూమ్యాం తిలయుక్తాన సంశయః || ౨,౨౯.౮||
 సర్వత్ర వసుధా పూతా యత్ర లేపో న విద్యతే |
 యత్ర లేపః స్థితస్తత్ర పునర్లేపేన శుభ్యతి || ౨,౨౯.౯||
 యాతుధానాః పిశాచాశ్చ రాక్షసాః క్రూరకర్మిణః |
 అలిప్తే ఆతురం ముక్తం విశన్యేతే న సంశయః || ౨,౨౯.౧౦||
 నిత్యహోమం తథా శ్రాద్ధం విప్రాణాం పాదశోధనమ్ |
 మణ్డలేన వినా భూమ్యాం కుర్వన్యేతచ్చ నిష్ఫలమ్ || ౨,౨౯.౧౧||
 ఆతురో ముచ్యతే వైవ మణ్డలేన వినా భువి |
 బ్రహ్మీ రుద్రశ్చ విష్ణుశ్చ శ్రీర్హితాశన ఏవ చ |
 మణ్డలే చోపతిష్ఠన్తస్మాత్కుర్వీత మణ్డలమ్ || ౨,౨౯.౧౨||
 అన్యథా మ్రియతే యస్తు బాలో వృద్ధో యువాపి వా |
 యోన్యన్తరం స వై గచ్ఛేత్క్రిడతే వాయునా సహ || ౨,౨౯.౧౩||
 మిశ్రితం లోహతామ్రం తు తదైవ జన్మ జాయతే |
 తస్మైవం వాయుభూతస్య న శ్రాద్ధం నోదక క్రియా || ౨,౨౯.౧౪||

మమ స్వేదనముద్భూతాస్తిలాస్తార్జ్య పవిత్రకాః ।

అసురా దానవా దైత్యాస్తృప్యన్తి తిలదానతః ॥ ౨,౨౯.౧౫॥

తిలాః శ్వేతాస్తిలాః కృష్ణాస్తిలా గోమూత్రసన్నిభాః ।

తే మే దహన్తు పాషాని శరీరేణ కృతాని చ ॥ ౨,౨౯.౧౬॥

ఏక ఏవ తిలద్రోణో హేమద్రోణతిలైః సమః ।

తర్పణే దానహోమే చ దత్తో భవతి చాక్షయః ॥ ౨,౨౯.౧౭॥

దర్భా మల్లోమసమ్భూతాస్తిలాః స్వేదనముద్భవాః ।

తృప్తాః స్యుర్దేవతా దానైః శ్రాద్ధేన పితరస్తథా ।

ప్రయోగవిధినా బ్రహ్మ విశ్వజ్ఞాన్యస్యపజీవనాత్ ॥ ౨,౨౯.౧౮॥

సవ్యయజ్ఞోపవీతేన బ్రహ్మాద్యాస్తృప్తిమాన్సుయః ।

అపసవ్యేన తృప్యన్తి పితరో దివిదేవతాః ॥ ౨,౨౯.౧౯॥

అపసవ్యాదితో బ్రహ్మ దర్భమధ్యే తు కేశవః ।

దర్భాగ్రే శఙ్కరం విద్యాత్త్రయో దేవాః కుశే స్థితాః ॥ ౨,౨౯.౨౦॥

విప్రా మన్త్రాః కుశా వహ్నిస్తులసీ చ ఖగేశ్వర ।

నైతే నిర్మాల్యతాం యాన్తి క్రియమాణాః పునః పునః ॥ ౨,౨౯.౨౧॥

కుశాః పిణ్డేషు నిర్మాల్యాః బ్రాహ్మణాః ప్రేతభోజనే ।

మన్త్రాః శూద్రేషు పతితాశ్చితాయాశ్చ హుతాశనః ॥ ౨,౨౯.౨౨॥

తులసీ బ్రాహ్మణా గావో విష్ణురేకాదశీ ఖగ ।

పశ్చా ప్రవహణాన్యేవ భవాభౌ మజ్జతాం సతామ్ ॥ ౨,౨౯.౨౩॥

విష్ణురేకాదశీ గీతా తులసీవిప్రధేనవః ।

అపారే దుర్గసంకారే షట్పదీ ముక్తిదాయినీ ॥ ౨,౨౯.౨౪॥

తిలాః పవిత్రాస్త్రివిధా దర్భాశ్చ తులసీదాలమ్ ।

నివారయన్తి చైతాని దుర్గతిం యాన్తమాతురమ్ ॥ ౨,౨౯.౨౫॥

హస్తాభ్యాముద్భృతైర్దర్భైస్తోయేన ప్రోక్షయేద్భువమ్ ।

మృత్యుకాలే క్షిపేద్దర్భానాతురస్య కరద్యయే ॥ ౨,౨౯.౨౬॥

దర్భేషు క్షిప్యతే యోఽసౌ దభన్తు పరివేష్టితః ।

విష్ణులోకం స వై యాతి మన్తహీనోఽపి మానవః ॥ ౨,౨౯.౨౭॥

దర్భమూలీగతో భూమౌ దర్భపాణిన్తు యో మృతః ।

ప్రాయశ్చిత్తవిశుద్ధోఽసౌ సంసారేపారసాగరే || ౨,౨౯.౨౮||

గోమయేనోపలిప్తే తు దర్భస్యాస్తరణే స్థితః |

తత్ర దత్తేన దానేన సర్వం పాపం వ్యపోహతి || ౨,౨౯.౨౯||

లవణం తద్రసం దివ్యం సర్వకామప్రదం నృణామ్ |

యస్మాదన్నరసాః సర్వే నోక్మటా లవణం వినా || ౨,౨౯.౩౦||

పితృణాం చ ప్రియం భవ్యం తస్మాత్స్వర్గప్రదం భవేత్ |

విష్ణుదేహసముద్భూతో యతోఽయం లవణో రసః || ౨,౨౯.౩౧||

విశేషాలలవణం దానం తేన శంసన్తి యోగినః |

బ్రాహ్మణ క్షత్రియవిశాం స్త్రీణాం శూద్రజనస్య చ || ౨,౨౯.౩౨||

ఆతురాణాం యదా ప్రాణాః ప్రయాన్తి వసుధాతలే |

లవణం తు తదా దేయం ద్భారస్యోద్ధాటనం దివః || ౨,౨౯.౩౩||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ప్రేతకల్పే ధర్మకాణ్డే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ఔర్ధ్వదేహికకర్మణి

పుత్రదర్భతిలతులసీగోభూలేపతామ్రప్రాత్రదానా దీనామావశ్యకత్వనిరూపణం నామైకోనత్రిశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౦

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

శృణు తార్క్ష్య పరం గుహ్యం దానానాం దానముత్తమమ్ |

పరమం సర్వదానానాం పరం గోప్యం దివౌకసామ్ || ౨,౩౦.౧||

దేయమేకం మహాదానం కార్పాసం చోత్తమోత్తమమ్ |

యేన దత్తేన ప్రియన్తే భూర్భువః స్వరితి క్రమాత్ || ౨,౩౦.౨||

బ్రహ్మిద్యా దేవతాః సర్వాః కార్యాచ్చ ప్రీతిమాప్పుయుః |

దేయమేతన్మహాదానం ప్రేతోద్ధరణహేతవే || ౨,౩౦.౩||

చిరం వనేద్దుద్రతోకే తతో రాజా భవేదిహ |

రూపవాన్సుభగో వాగీ శ్రీమానతుల విక్రమః |

యమలోకం వినిర్జిత్య స్వర్గం తాక్ష్య స గచ్ఛతి || ౨,౩౦.౪||

గాం తిలాంశ్చ ఊతం హేమ యో దదాతి ద్విజన్మనే |

తస్య జన్మార్జిత్ర పాపం తక్షణాదేవనశ్యతి || ౨,౩౦.౫||

తిలా గావో మహాదానం మహాపాతకనాశనమ్ |
 తద్వయం దీయతే విప్రే నాన్యవర్ణే కదాచన || ౨,౩౦.౬ ||
 కల్పితం దీయతే దానం తిలా గావశ్చమేదినీ |
 అన్యేషు వైవ వర్ణేషు పోష్యవర్ణే కదాచన || ౨,౩౦.౭ ||
 పోష్యవర్ణే తథా స్త్రీషు దానం దేయమకల్పితమ్ |
 ఆతురే వోపరాగే చ ద్వయం దానం విశిష్యతే |
 ఆతురే దీయతే దానం తత్కాలే చోపతిష్ఠతి || ౨,౩౦.౮ ||
 జీవతస్తు పునర్దత్తముపతిష్ఠత్యసంస్కృతమ్ |
 సత్యంసత్యం పునః సత్యం యద్దత్తం వికలేన్ద్రియే || ౨,౩౦.౯ ||
 యచ్చాను మోదతే పుత్రస్తచ్చ దానమనన్తకమ్ |
 అతో దద్యాత్స పుత్రో వా యావజ్జీవత్ససౌ చిరమ్ |
 అతివాహస్తథా ప్రేతో భోగాంశ్చ లభతే యతః || ౨,౩౦.౧౦ ||
 అస్వస్థా తురకాలే తు దేహపాతే క్షితిస్థితే |
 దేహ తథాతివాహస్య పరతః ప్రీణనం భవేత్ || ౨,౩౦.౧౧ ||
 పఙ్గావన్దే చ కాణే చ హ్యార్థోన్మీలితలోచనే |
 తిలేషు దర్భాన్సంస్తీర్య దానముక్తం తదక్షయమ్ || ౨,౩౦.౧౨ ||
 తిలా లౌహం హిరణ్యఞ్చ కార్పాసం లవణం తథా |
 సప్తధాన్యం క్షితిర్గావ ఏకైకం పావనం స్మృతమ్ || ౨,౩౦.౧౩ ||
 లోహదానాద్యమస్తుష్యేద్ధర్మ రాజస్తిలార్పణాత్ |
 లవణే దీయమానే తు న భయం విద్యతే యమాత్ || ౨,౩౦.౧౪ ||
 కర్పాసస్య తు దానేన న భూతేభ్యో భయం భవేత్ |
 తారయన్తి నరం గావస్త్రివిధాశ్చైవ పాతకాత్ || ౨,౩౦.౧౫ ||
 హేమదానాత్సుఖం స్వర్గే భూమిదానాన్నుపో భవేత్ |
 హేమభూమిప్రదానాచ్చ న పీడా నరకే భవేత్ || ౨,౩౦.౧౬ ||
 సర్వేఽపి యమదూతాశ్చ యమరూపా విభీషణాః |
 సర్వే తే వరదా యాన్తి సప్తధాన్యేన ప్రీణితాః || ౨,౩౦.౧౭ ||
 విష్ణోః స్మరణమాత్రేణ ప్రాప్యతే పరమా గతిః |
 ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం మర్త్యైర్యా గతిరాప్యతే || ౨,౩౦.౧౮ ||

తస్మాత్పుత్రం ప్రశంసన్తి దదాతి పితురాజ్ఞయా ।
 భూమిష్ఠం పితరం దృష్ట్వా హ్యర్థోన్మీలితలోచనమ్ ॥ ౨,౩౦.౧౯ ॥
 తస్మిన్కాలే సుతో యస్తు సర్వదానాని దాపయేత్ ।
 గయాశ్రాద్ధాద్విశిష్యేత స పుత్రః కులనన్దనః ॥ ౨,౩౦.౨౦ ॥
 స్వస్థానాచ్ఛలితశ్చాసౌ వికలస్య పితుస్తదా ।
 పుత్రైర్యత్సేన కర్తవ్యా పితరం తారయన్తి తే ॥ ౨,౩౦.౨౧ ॥
 కిం దత్తైర్బహుభిర్దానైః పితురన్వేష్టిమాచరేత్ ।
 అశ్వమేధో మహాయజ్ఞః కలాం నార్హతి షోడశీమ్ ॥ ౨,౩౦.౨౨ ॥
 ధర్మాత్మా స ను పుత్రో వైదేవైరపి సుపూజ్యతే ।
 దాపయేద్యస్తు దానాని హ్యోతురం పితరం భువి ॥ ౨,౩౦.౨౩ ॥
 లోహదానఞ్చ దాతవ్యం భూమియుక్తేన పాణినా ।
 యమం భీమఞ్చ నాప్నోతి న గచ్ఛేత్తస్య వేశ్మిని ॥ ౨,౩౦.౨౪ ॥
 కుఠారో ముసలో దణ్ణః ఖడ్గశ్చ చ్చురికా తథా ।
 ఏతాని యమహస్తేషు దృశ్యాని పాపకర్మిణామ్ ॥ ౨,౩౦.౨౫ ॥
 తస్మాల్లోహస్య దానస్తు బ్రాహ్మణాయాతురో దదేత్ ।
 యమాయుధానాం సన్తుష్ట్యై దానమేతదుదాహృతమ్ ॥ ౨,౩౦.౨౬ ॥
 గర్భస్థాః శిశవో యే చ యువానః స్థవిరాస్తథా ।
 ఏభిర్దానవిశేషైస్తు నిర్దహాయుః స్వపాతకమ్ ॥ ౨,౩౦.౨౭ ॥
 ఛురిణః శ్యామశబలౌ షణ్ణామర్కా ఉదుమ్బరాః ।
 శబలా శ్యామదూతా యే లోహదానేన ప్రీణితాః ॥ ౨,౩౦.౨౮ ॥
 పుత్రాః పౌత్రాస్తథా బన్ధుః సగోత్రాః సుహృదస్తథా ।
 దదతే నాతురే దానం బ్రహ్మఘ్నైస్తు సమా హి తే ॥ ౨,౩౦.౨౯ ॥
 పఞ్చుత్వే భూమియుక్తస్య శ్చృణు తస్య చ యా గతిః ।
 అతివాహాః పునః ప్రేతోవర్షోర్ధ్వం సుకృతం లభేత్ ॥ ౨,౩౦.౩౦ ॥
 అగ్నిత్రయం త్రయో లోకాస్త్రయో వేదాస్త్రయోఽమరాః ।
 కాలత్రయం త్రిసన్ధ్యం చ త్రయో వర్ణాస్త్రీశక్తయః ॥ ౨,౩౦.౩౧ ॥

పాదాదూర్ధ్వం కటిం యావత్తావద్బ్రహ్మహ్యధితిష్ఠతి ।
 గ్రీవాం యావద్ధరిర్నాభేః శరీరే మనుజస్య చ ॥ ౨,౩౦.౩౨॥
 మస్తకే తిష్ఠతీశానో వ్యక్తావ్యక్తో మహేశ్వరః ।
 ఏకమూర్తేస్త్రయో భాగా బ్రహ్మో విష్ణుహేశ్వరాః ॥ ౨,౩౦.౩౩॥
 అహం ప్రాణః శరీరస్థో భూతగ్రామచతుష్టయే ।
 ధర్మాధర్మే మతిం దద్యాత్సుఖదుఃఖే కృతాకృతే ॥ ౨,౩౦.౩౪॥
 జన్తోర్వృద్ధిం సమాస్థాయ పూర్వమర్మాధివాసితామ్ ।
 అహమేవ తథా జీవాన్వేరయామి చ కర్మసు ।
 స్వర్గం చ నరకం మోక్షం ప్రయాన్తి ప్రాణినో ధ్రువమ్ ॥ ౨,౩౦.౩౫॥
 స్వర్గస్థం నరకస్థం వా శ్రాద్ధే వాప్యాయనం భవేత్ ।
 తస్మాచ్ఛార్ధాని కురీవత త్రివిధాని విచక్షణః ॥ ౨,౩౦.౩౬॥
 మత్స్యం కర్మం చ వారాహం నారసింహఞ్చ వామనమ్ ।
 రామం రామం చ కృష్ణం చ బుద్ధం చైవ సకల్కనమ్ ।
 ఏతాని దశ నామాని స్మర్తవ్యాని సదా బుధైః ॥ ౨,౩౦.౩౭॥
 స్వర్గం జీవాః సుఖం యాన్తి చ్యుతాః స్వర్గాచ్చ మానవాః ।
 లభ్యా సుఖం చ విత్తం చ దయాదాక్షిణ్యసంయుతాః ।
 పుత్రపౌత్రైర్ధనైరాధ్యా జీవేయుః శరదాం శతమ్ ॥ ౨,౩౦.౩౮॥
 ఆతురే చ దదేద్దానం విష్ణుపూజాఞ్చ కారయేత్ ।
 అష్టాక్షరం తథా మన్తం జపేద్వా ద్వాదశాక్షరమ్ ॥ ౨,౩౦.౩౯॥
 పూజయేచ్ఛుక్లప్తపవైశ్చ వైవేద్వైర్భృతపాచితైః ।
 తథా గన్తైశ్చ ధూపైశ్చ శ్రుతిస్మృతిమనూదితైః ॥ ౨,౩౦.౪౦॥
 విష్ణుర్మాతా పితా విష్ణుర్విష్ణుః స్వజనబాన్ధవాః ।
 యత్ర విష్ణుం న పశ్యామి తేన వాసేన కిం మమ ॥ ౨,౩౦.౪౧॥
 జలే విష్ణుః స్థలే విష్ణుర్విష్ణుః పర్వతమస్తకే ।
 జ్వాలామాలాకులే విష్ణుః సర్వం విష్ణుమయం జగత్ ॥ ౨,౩౦.౪౨॥
 వయమాపో వయం పృథ్వీ వయం దర్భా వయం తిలాః ।
 వయం గావో వయం రాజా వయం వాయుర్వయం ప్రజాః ॥ ౨,౩౦.౪౩॥

వయం హేమ వయం ధాన్యం వయం మధు వయం ఘృతమ్ |
 వయం విప్రా వయం దేవా వయం శమ్భుశ్చ భూర్భువః || ౨,౩౦.౪౪||
 అహం దాతా అహం గ్రాహీ అహం యజ్ఞా అహం క్రతుః |
 అహం హర్తా అహం ధర్మో అహం పృథ్వీ హ్యహం జలమ్ || ౨,౩౦.౪౫||
 ధర్మాధర్మే మతిం దద్యాం కర్మభిస్తు శుభాశుభైః |
 యత్కర్మ క్రియతే క్వాపి పూర్వజన్మార్జితం ఖగ || ౨,౩౦.౪౬||
 ధర్మే మతిమహం దద్యామధర్మేఽప్యహమేవ చ |
 యాతనాం కురుతే సోఽపి ధర్మే ముక్తిం దదామ్యహమ్ || ౨,౩౦.౪౭||
 మనుజానాం హితా తార్క్ష్య అస్తే వైతరణీ స్మృతా |
 తయావమత్య పాపాఘం విష్ణులోకం స గచ్ఛతి || ౨,౩౦.౪౮||
 బాలత్వే యచ్ఛ కౌమారే యచ్ఛ పరిణతౌ చ యత్ |
 సర్వావస్థాకృతం పాపం యచ్ఛ జన్మాంతరేష్యపి || ౨,౩౦.౪౯||
 యన్నిశాయాం తథా ప్రాతర్యన్మధ్యాహ్నపరాహ్నయోః |
 సన్ధ్యయోర్యత్కృతం కర్మ కర్మణా మనసా గిరా || ౨,౩౦.౫౦||
 దత్త్వా వరాం సకృదపి కపిలాం సర్వకామికామ్ |
 ఉద్ధరేదన్తకాలే స ఆత్మానం పాపసంఘ్నయాత్ || ౨,౩౦.౫౧||
 గావో మమాగ్రతః సన్తు పృష్ఠతః పార్శ్వతస్తథా |
 గావో మే హృదయే సన్తు గవాం మధ్యే వసామ్యహమ్ || ౨,౩౦.౫౨||
 యా లక్ష్మీః సర్వభూతానాం యా చ దేవే వ్యవస్థితా |
 ధేనురూపేణ సా దేవీ మమ పాపం వ్యపోహతు || ౨,౩౦.౫౩||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే నానాదాననిరూపణం నామ త్రింసోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౧

శ్రీవిష్ణురువాచ |

యే నరాః పాపసంయుక్తాస్తే గచ్ఛన్తి యమాలయమ్ |

న్యణాం మత్సాక్షికం దత్తమనన్తఫలదం భవేత్ || ౨,౩౧.౧||

యావద్దజః ప్రమాణాబ్దంస్వర్గే తిష్ఠతి భూమిదః |

అశ్వాపానాశ్చ తే యాన్తి దదతే యే హ్యపానహౌ ॥ ౨,౩౧.౨॥

ఆతపే శ్రమయోగేన న దహ్యన్తే చ కుత్రచిత్ ।

ఛత్తదానేన వై ప్రేతా విచరన్తి సుఖం పథి ॥ ౨,౩౧.౩॥

యముద్ధిశ్య దదాత్యన్నం తేన చాప్యాయితో భవేత్ ॥ ౨,౩౧.౪॥

అన్యకారే మహాఘోరే అమూర్తే లక్ష్యవర్జితే ।

ఉద్ధ్యోతేనైవ తే యాన్తి దీపదానేన మానవాః ॥ ౨,౩౧.౫॥

ఆశ్వినే కర్తవే వాపి మాఘే మృతతిథావపి ।

చతుర్దశ్యాన్చ దీయేత దీపదానం సుఖాయ వై ॥ ౨,౩౧.౬॥

ప్రత్యహాన్చ ప్రదాతవ్యం మార్గే సువిషమే నరైః ।

యావత్సంవత్సరం వాపి ప్రేతస్య సుఖలిప్సయా ॥ ౨,౩౧.౭॥

కులే ద్యోతతి శుద్ధాత్మా ప్రకాశత్వం స గచ్ఛతి ।

జ్యోతిర్మయోఽసౌ పూజ్యోఽసౌ దీపదానప్రదో నరః ॥ ౨,౩౧.౮॥

ప్రాఙ్ముఖోదఙ్ముఖం దీపం దేవాగారే ద్విజాతయే ।

కుర్యాద్వామ్యముఖం పిత్రే ఆదిభిః సఙ్కల్ప్య సుస్థిరమ్ ॥ ౨,౩౧.౯॥

సర్వోపహారయుక్తాని పదాన్యత్ర త్రయోదశ ।

యో దదాతి మృతస్యేహ జీవన్నప్యాత్మహేతవే ।

స గచ్ఛతి మహామార్గే మహాకష్టవివర్జితః ॥ ౨,౩౧.౧౦॥

ఆసనం భాజనం భోజ్యం దీయతే యద్ద్విజాయతే ।

సుఖే న భుజ్జమానస్తు దేన గచ్ఛత్యలం పథి ॥ ౨,౩౧.౧౧॥

కమణ్ణుప్రదానేన తృప్షితః పిబతే జలమ్ ॥ ౨,౩౧.౧౨॥

భాజనం వస్త్రదానాన్చ కుసుమాన్చాఙ్గలీయకమ్ ।

ఏకాదశా హే దాతవ్యం ప్రేతోద్ధరణహేతవే ॥ ౨,౩౧.౧౩॥

త్రయోదశ పదానీత్యం ప్రేతస్య శుభమిచ్ఛతా ।

దాతవ్యాని యథాశక్త్యా ప్రేతోఽసౌ ప్రీణితో భవేత్ ॥ ౨,౩౧.౧౪॥

భోజనా ని తిలాంజైవ ఉదకుమ్భాన్స్త్రయోదశ ।

ముద్రికాం వస్త్రయుగ్మాన్చ తయా యాతి పరాం గతిమ్ ॥ ౨,౩౧.౧౫॥

యోఽశ్వం నావం గజం వాపి బ్రాహ్మణే ప్రతిపాదయేత్ ।

స మహిమ్నోఽనుసారేణ తత్తత్సుఖముపాశ్చుతే || ౨,౩౧.౧౬ ||
 నానాలోకాన్విచరతి మహిషీఞ్చ దదాతి యః |
 యమపుత్రస్య యా మాతా మహిషీ సుగతిప్రదా || ౨,౩౧.౧౭ ||
 తామ్బూలం కుసుమం దేయం యామ్యూనాం హర్షవర్ధనమ్ |
 తేన సమ్ప్రీణితాః సర్వే తస్మిన్స్తేశం న కుర్వతే || ౨,౩౧.౧౮ ||
 గో-భూ-తిల-హిరణ్యాని దానాన్యాహుః స్వశక్తితః || ౨,౩౧.౧౯ ||
 మృతోద్ధేశేన యో యద్యాజ్జలపాత్రఞ్చ మృన్మయమ్ |
 ఉదపాత్రసహస్రస్య ఫలమాప్నోతి మానవః || ౨,౩౧.౨౦ ||
 యమదూతా మహారౌద్రాః కరాలాః కృష్ణపిఙ్గలాః |
 న భీషయన్తి తం యామ్యా వస్తదానే కృతే సతి || ౨,౩౧.౨౧ ||
 మార్గే హి గచ్ఛమానస్తు తృష్ణార్తుః శ్రమపీడితః |
 ఘటాన్నదానయోగేన సుఖీ భవతి నిశ్చితమ్ || ౨,౩౧.౨౨ ||
 శయ్యా దక్షిణయా యుక్తా ఆయుధామ్బురసంయుతా |
 హైమశ్రీపతినా యుక్తా దేయా విప్రాయ శర్మణే |
 తథా ప్రేతత్వముక్తోఽసౌ మోదతే సహ దైవతైః || ౨,౩౧.౨౩ ||
 పతతే కథితం తార్క్ష్య దానమన్వేష్టికర్మజమ్ |
 అధునా కథయిష్యేఽహమన్యదేహప్రవేశనమ్ || ౨,౩౧.౨౪ ||
 జాతస్య మృత్యులోకే వై ప్రాణినో మరణం ధ్రువమ్ |
 మృతిః కుర్యాత్స్వధర్మేణ యాస్యతశ్చ పరస్తప || ౨,౩౧.౨౫ ||
 పూర్వకాలే మృతానాఞ్చ ప్రాణినాఞ్చ ఖగేశ్వర |
 సూక్ష్మోభూత్వా త్వసౌ వాయుర్నిర్గచ్ఛత్యాస్యమణ్డలాత్ || ౨,౩౧.౨౬ ||
 నవద్వారై రోమభిశ్చ జనానాం తాలురస్థాకే |
 పాపిష్ఠానామపానేన జీవో నిష్క్రామతి ధ్రువమ్ || ౨,౩౧.౨౭ ||
 శరీరఞ్చ పతేత్పశ్చాన్నిర్గతే మరుతిశ్వరే |
 వాతాహతః పతేత్సేవ నిరాధారో యథా ధ్రుమః || ౨,౩౧.౨౮ ||
 పృథివ్యాం లీయతే పృథీవీ ఆపశ్చైవ తథాపు చ |
 తేజస్తేజసి లీయతే సమీరణః సమీరణే |

ఆకాశే చ తథా కాశః సర్వవ్యాపీ చ శక్యరే ॥ ౨,౩౧.౨౯ ॥

తత్ర కామస్తథా క్రోధః కామే పఞ్చేన్ద్రియాణి చ ।

ఏతే తార్క్య సమాఖ్యాతా దేహే తిష్ఠన్తి తస్కరాః ॥ ౨,౩౧.౩౦ ॥

కామః క్రోధో హ్యహజ్కారో మనస్తత్త్రివ నాయకః ।

సంహారకశ్చ కాలోఽయం పుణ్యపాపసమన్వితః ॥ ౨,౩౧.౩౧ ॥

జగతశ్చ స్వరూపన్తు నిర్మితం స్వేన కర్మణా ।

పునర్దేహాన్తరం యాతి సుకృత్తైర్దుష్కృత్తైర్నరః ॥ ౨,౩౧.౩౨ ॥

పఞ్చేన్ద్రియసమాయుక్తం సకలైర్విష్యైః సహ ।

ప్రవిశేత్స నవం దేహం గృహే దగ్ధే యథా గృహీ ॥ ౨,౩౧.౩౩ ॥

శరీరే యే సమాసీనా సమ్భవేత్సర్వధాతవః ।

షాటౌశికో హ్యాయం కాయో మాతా పిత్రోశ్చ ధాతవః ॥ ౨,౩౧.౩౪ ॥

సమ్భవేయుస్తథా తార్క్య సర్వే వాతాశ్చ దేహినామ్ ।

మూత్రం పురీషం తద్ద్యోగా యే చాన్యే వ్యాధయస్తథా ॥ ౨,౩౧.౩౫ ॥

అస్థి శుక్రం తథా స్నాయుః దేహేన సహ దహ్యతే ।

ఏష తే కథితస్తార్క్య వినాశః సర్వదేహినామ్ ॥ ౨,౩౧.౩౬ ॥

కథయామి పునస్తేషాం శరీరణ్చ యథా భవేత్ ।

ఏకస్తమ్భం స్నాయుబద్ధం స్థాణాద్వయసముద్భృతమ్ ॥ ౨,౩౧.౩౭ ॥

ఇన్ద్రియైశ్చ సమాయుక్తం నవద్వారం శరీరకమ్ ।

ఏషయైశ్చ సమాక్రాన్తం కామ-క్రోధసమాకులమ్ ॥ ౨,౩౧.౩౮ ॥

రాగ-ద్వేషసమాకీర్ణం తృష్ణాదుర్గసుదుస్తరమ్ ।

లోభజాలసమాయుక్తం పురం పురుషసంజ్ఞితమ్ ॥ ౨,౩౧.౩౯ ॥

ఏతద్గుణసమాయుక్తం శరీరం సర్వదేహినామ్ ।

తిష్ఠన్తి దేవతాః సర్వా భువనాని చతుర్దశ ॥ ౨,౩౧.౪౦ ॥

ఆత్మానం యే న జానన్తి తే నరాః పశవః స్మృతాః ।

ఏవమేతస్మయాఖ్యాతం శరీరం తే చతుర్విధమ్ ॥ ౨,౩౧.౪౧ ॥

చతురశీతిలక్షాణి నిర్మితా యోనయః పురా ।

ఉద్భిజ్జాః స్వేదజాశ్చైవ అణ్ణజాశ్చ జరాయుజాః ॥ ౨,౩౧.౪౨ ॥

ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యత్పుష్టోహం త్వయానఘ ॥ ౨,౩౧.౪౩॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ప్రేతకల్పే శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే
దానఘ లాన్యదేహప్రవేశాదినిరూపణం నామై కత్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౨

తార్ష్య ఉవాచ ।

కథముత్పద్యతే జన్తుర్భూతగ్రామే చతుర్విధే ।

త్వచా రక్తం తథా మాంసం మేదో మజ్జాస్థి జీవితమ్ ॥ ౨,౩౨.౧॥

పాదౌ పాణీ తథా గుహ్యం జిహ్వ-కేశ-నఖాః శిరః ।

సన్నిమార్గాశ్చ బహుశో రేఖా నైకవిధాస్తథా ॥ ౨,౩౨.౨॥

కామః క్రోధో భయం లజ్జా మనో హర్షః సుఖాసుఖమ్ ।

చిత్రితం ఛిద్రితఞ్చాపి నానాజాలేన వేష్టితమ్ ॥ ౨,౩౨.౩॥

ఇన్ద్రజాలమిదం మన్యే సంసారేఽసారసాగరే ।

కర్తా కోఽత్ర హృషీకేశ సంసారే దుఃఖసంకులే ॥ ౨,౩౨.౪॥

శ్రీవిష్ణురువాచ ।

కథయామి పరం గోప్యం కోశస్యాస్య వినిర్ణయమ్ ।

యస్య విజ్ఞానమాత్రేణ సర్వజ్ఞత్వం ప్రజ్యతే ॥ ౨,౩౨.౫॥

సాధు పృష్టం త్వయా లోకే సదయం జీవకారణమ్ ।

వైసతేయ శ్శృణుష్య త్వమేకాగ్రకృతమానసః ॥ ౨,౩౨.౬॥

ఋతుకాలే చ నారీణాం వర్జ్యం దినచతుష్టయమ్ ।

యతస్తస్మిన్ప్రొహ్మాహత్యాం పురా వృత్రసముత్థితామ్ ॥ ౨,౩౨.౭॥

బ్రహ్మీ శక్రాత్సముత్తార్ష్య చతుర్థాంశేన దత్తవాన్ ।

తావన్నాలోక్యతే వక్త్రం పాపం యావద్వపుః స్థితమ్ ॥ ౨,౩౨.౮॥

ప్రథమేఽహని చాణ్డాలీ ద్వితీయే బ్రహ్మఘాతినీ ।

తృతీయే రజకీ జ్ఞేయా చతుర్థేఽహని శుధ్యతి ॥ ౨,౩౨.౯॥

సప్తాహాత్పితృదేవానాం భవేద్ద్యోగ్యా కృతార్చనే ।

సప్తాహమధ్యే యో గర్భస్తత్సమ్భూతిర్మూర్తిలిప్లుచా ॥ ౨,౩౨.౧౦॥

నిషకసమయే పిత్రోర్యాదృక్చిత్తవికల్పనా ।

తాదృగ్గర్భనముత్పత్తిర్ణాయతే నాత్ర సంశయః ॥ ౨,౩౨.౧౧॥

యుగ్మాసు పుత్రా జాయన్తే స్త్రియోఽయుగ్మాసు రాత్రిమి ।

పూర్వసప్తమముత్సృజ్య తస్మాద్యుగ్మాసు సంవిశేత్ ॥ ౨,౩౨.౧౨॥

షోడశర్తుర్నిశాః స్త్రీణాం సామాన్యాత్సముదాహృతః ।

యా చతుర్దశమీ రాత్రిర్గర్భస్తిష్ఠతి తత్ర చేత్ ॥ ౨,౩౨.౧౩॥

గుణభాగ్యనిధిః పుత్రస్తత్ర జాయేత ధార్మికః ।

సా నిశా తత్ర సామాన్యైర్ను లభ్యేత ఖగాధిప ॥ ౨,౩౨.౧౪॥

ప్రాయశః సమృద్ధవత్యత్ర గర్భస్త్వష్టాహమధ్యతః ।

పంచమేఽహని నారీణాం కార్యం మాధుర్యభోజనమ్ ॥ ౨,౩౨.౧౫॥

కటుషారణ్చ తీక్ష్ణణ్చ త్యాజ్యముష్ణణ్చ దూరతః ।

తత్క్షేత్రమోషధీవత్రం బీజణ్చాప్యమృతాయితమ్ ॥ ౨,౩౨.౧౬॥

తస్మిన్నుప్త్యా నరః స్వామీ సమ్యక్ఫలమవాప్నుయాత్ ।

తస్యాశ్చైవాతపో వర్జ్య శీతలం కేవలం చరేత్ ॥ ౨,౩౨.౧౭॥

తామూలపుష్పశ్రీఖణ్డైః సంయుక్తః శుచివస్త్రభృత్ ।

ధర్మమాదాయ మనసి సుతల్పం సంవిశేత్పుమాన్ ॥ ౨,౩౨.౧౮॥

నిషేకసమయే యాదృజ్నూరచిత్తవికల్పనా ।

తాదృక్స్వభావసమ్భూతిర్జన్తుర్విశతి కుక్షిగః ॥ ౨,౩౨.౧౯॥

శుక్రసోణితసంయోగే పిణ్డోత్పత్తిః ప్రజాయతే ।

వర్ధతే జరరే జన్తుస్తారాపతిరివామ్బరే ॥ ౨,౩౨.౨౦॥

చైతన్యం బీజరూపం హి శుక్రే నిత్యం వ్యవస్థితమ్ ।

కామశ్చిత్తణ్చ శుక్రణ్చ యదా హ్యేకత్వమాప్పుయః ॥ ౨,౩౨.౨౧॥

తదా ద్రావమవాప్నోతి యోషాగర్భాశయే నరః ।

రక్తాధిక్యే భవేన్నారీ శుక్రాధిక్యే భవేత్పుమాన్ ॥ ౨,౩౨.౨౨॥

శుక్రసోణితయో సామ్యే గర్భాః షణ్డత్వమాప్పుయః ।

అహోరాత్రేణ కలిలం బుద్వదం పంచాభిధీవైః ॥ ౨,౩౨.౨౩॥

చతుర్దశే భవేన్మాంసం మిశ్రధాతుసమన్వితమ్ ।

ఘనం మాంసణ్చ వింశాహ గర్భస్థో వర్ధతే క్రమాత్ ॥ ౨,౩౨.౨౪॥

పంచువింశతిమే చాహ్ని బలం పుష్టిశ్చ జాయతే |
 తథా మాసే తు సమ్పూర్ణే పంచతత్త్వం నిధారయేత్ || ౨,౩౨.౨౫||
 మాసద్వయే తు సజ్జాతే త్వచా మేదశ్చ జాయతే |
 మజ్జాస్థిని త్రిభిర్భాస్యైః కేశాఙ్గుల్యశ్చతుర్థకే || ౨,౩౨.౨౬||
 కర్ణౌ చ నాసికే వక్షో జాయేరన్మాసి పంచమే |
 కణ్ఠరస్థోదరం షష్ఠే గుహ్యోదిర్మాసి సప్తమే || ౨,౩౨.౨౭||
 అఙ్గుప్రత్యఙ్గుసమ్పూర్ణో గర్భో మూసైరథాష్టభిః |
 అష్టమే చలతే జీవో ధాత్రిగర్భే పునః పునః |
 నవమేమాసి సమ్ప్రాప్తే గర్భస్థాజౌ దృఢం భవేత్ || ౨,౩౨.౨౮||
 చికిత్సా జాయతే తస్య గర్భవాసపరిక్షయే |
 నారీ వాథ నరో వాథ నపుంస్త్యం వాభిజాయతే || ౨,౩౨.౨౯||
 శక్తిత్రయం విశాలాక్షం షాటౌశికసమాయుతమ్ |
 పఞ్చోన్మియసమోపేతం దశనాడివిభూషితమ్ || ౨,౩౨.౩౦||
 దశప్రాణగుణోపేతం యో జానాతి స యోగవిత్ |
 మజ్జాస్థిశుక్రమాంసాని రోమ రక్తం బలం తథా || ౨,౩౨.౩౧||
 షాటౌశికమిదం పిణ్డం స్యాఙ్జన్తోః పాఞ్చభౌతికమ్ |
 నవమే దశమే మాసి జాయతే పాఞ్చభౌతికః || ౨,౩౨.౩౨||
 సూతివౌతైః సమాకృష్టః పీడయా విహ్వలీకృతః |
 పుష్టో నాడ్యాః సుషుష్టాయా యోషిద్గర్భస్థితస్త్వరన్ || ౨,౩౨.౩౩||
 క్షితిర్వారి హవిరోభక్తా పవనాకాశమేవ చ |
 ఏభిర్భూతైః పీడితస్తు నిబద్ధః స్నాయుబన్ధనైః || ౨,౩౨.౩౪||
 మూలభూతా ఇమే ప్రోక్తాః సప్త నాడ్యన్తరే స్థితాః |
 త్వచాస్థినాడ్యో రోమాణి మాంసజ్ఞైవౌవౌత్ర పంచమమ్ || ౨,౩౨.౩౫||
 పతే పంచు గుణాః ప్రోక్తా మయా భూమేః ఖగేశ్వర |
 యథా పంచు గుణాశ్చాపస్తథా తచ్చృణు కాశ్యప || ౨,౩౨.౩౬||
 లాలా మూత్రం తథా శుక్రం మజ్జార రక్తఞ్చ పంచమమ్ |
 ఆపః పంచుగుణాః ప్రోక్తా జ్ఞాతవ్యాస్తే ప్రయత్నతః || ౨,౩౨.౩౭||
 క్షుధా తృషా తథా నిద్రా ఆలస్యం కాన్తిరేవ చ |

తేజః పంచగుణం ప్రోక్తం తార్క్ష్య సర్వత్రయోగిభిః ॥ ౨,౩౨.౩౮ ॥
 రాగద్వేషౌ తథా లజ్జా భయం మోహస్తథైవ చ ।
 ఇత్యేతత్కఠితం తార్క్ష్య వాయుజం గుణపంచకమ్ ॥ ౨,౩౨.౩౯ ॥
 ఆకుఞ్చనం ధావనఞ్చ లజ్ఘనఞ్చ ప్రసారణమ్ ।
 నిరోధః పంచమః ప్రోక్తో వాయోః పంచ గుణాః స్మృతాః ॥ ౨,౩౨.౪౦ ॥
 ఘోషశ్చిన్తా చ గామ్భీర్యం శ్రవణం సత్యసంక్రమః ।
 ఆకాశస్య గుణాః పంచ జ్ఞాత వ్యాస్తార్క్ష్య యత్నతః ॥ ౨,౩౨.౪౧ ॥
 శ్రోత్రం త్వక్చక్షుషీ జిహ్వో నాసా బుద్ధీన్ద్రియాణి చ ।
 పాణీ పాదౌ గుదం ప్రాకృ గుహ్యం కర్మేన్ద్రియాణి చ ॥ ౨,౩౨.౪౨ ॥
 ఇడాచ పిఙ్గలా చైవ సుషుమ్నా చ తృతీయాకా ।
 గాఢారీ గజజిహ్వో చ పూషా చైవ యసా తథా ॥ ౨,౩౨.౪౩ ॥
 అలమ్బుశా కుహూశ్చైవ శఙ్ఖినీ దశమీ స్మృతా ।
 పిఙ్గా మధ్యే స్థితా హ్యేతాః ప్రధానా దశ నాడయః ॥ ౨,౩౨.౪౪ ॥
 ప్రాణాపానౌ సమానశ్చ ఉదానో వ్యాన ఏవ చ ।
 నాగః కూర్మశ్చ కృకరో దేవదత్తో ధనజ్ఞాయః ॥ ౨,౩౨.౪౫ ॥
 ఇత్యేతే వాయవః ప్రోక్తా దశ దేహేషు సుస్థితాః ।
 కేవలం భుక్తమన్నఞ్చ పుష్టిదం సర్వదేహినామ్ ॥ ౨,౩౨.౪౬ ॥
 నయతే ప్రాణదో వాయుః శరీరే సర్వసస్థిషు ।
 ఆహారో భుక్తమాత్రస్తు వాయునా క్రియతే ద్విధా ॥ ౨,౩౨.౪౭ ॥
 స ప్రవిశ్య గుహే సమ్యక్ప్రథగన్నం పృథగ్జలమ్ ।
 ఊర్ధ్వమగ్నేర్జలం కృత్వా తదన్నఞ్చ జిహ్వోపరి ॥ ౨,౩౨.౪౮ ॥
 అగ్నేశ్చాచధః స్వయం ప్రాణస్తమగ్నిఞ్చ ధమేచ్ఛనైః ।
 వాయునా ధమ్యమానోఽగ్నిః పృథక్కిట్టం పృథగ్రసమ్ ॥ ౨,౩౨.౪౯ ॥
 మల్లైర్వాదశభిః కిట్టం భిన్నం దేహాత్పృథగ్భవేత్ ।
 కర్ణాక్షినాసికా జిహ్వో దన్తనాభివపుర్గుదమ్ ॥ ౨,౩౨.౫౦ ॥
 నఖా మలాశ్రయా హ్యేతే విణ్ముత్రఞ్చోత్సనస్తకమ్ ।
 శుక్రశోణితసంయోగాదేతత్కాఢ్కౌశికం స్మృతమ్ ॥ ౨,౩౨.౫౧ ॥

రోమాం కోట్యస్తథా తిస్తోఽప్యర్థకోటి సమన్వితాః ।
 ద్వాత్రింశద్దశనాః ప్రోక్తాః సామాన్యాద్వివతాసుత ॥ ౨,౩౨.౫౨॥
 సప్త లక్షాణి కేశాః స్యుర్నఖాః ప్రోక్తాస్తు వింశతిః ।
 మాంసం పలసహస్రైకం సామాన్యాద్దేహసంస్థితమ్ ॥ ౨,౩౨.౫౩॥
 రక్తం పలశతం తార్ణ్యం బుద్ధమేవ పురాతనైః ।
 పలాని దశ మేదశ్చ త్వచా చైవ తు తత్సమా ॥ ౨,౩౨.౫౪॥
 పలద్వాదశకం మజ్జా మహోరక్తం పలత్రయమ్ ।
 శుక్రం ద్వికుడవం జ్ఞేయం శోణితం కుడవం స్మృతమ్ ॥ ౨,౩౨.౫౫॥
 శ్లేష్మాణశ్చ షడూర్ధ్వశ్చ విణ్మూత్రం తత్ప్రమాణతః ।
 ఆస్థ్నాం హి హ్యధికం ప్రోక్తం షష్ఠ్యత్తరశతత్రయాత్ ॥ ౨,౩౨.౫౬॥
 ఏవం పిణ్డః సమాఖ్యాతో వైభవం సమ్ప్రచక్ష్మహే ।
 సుఖం దుఃఖం భయం క్షేమం కర్మజైవ హి ప్రాప్యతే ॥ ౨,౩౨.౫౭॥
 అధోముఖం చోర్ధ్వపాదం గర్భాద్వాయుః ప్రకర్షతి ।
 తలే తు కరయోర్స్యస్య వర్ధతే జానుపార్శ్వయోః ॥ ౨,౩౨.౫౮॥
 అఙ్గుష్ఠా చోపరి న్యస్తా జాన్వారేథ కరాఙ్గులీ ।
 జానుపృష్ఠే తథా నేత్రే జానుమధ్యే చ నాసికా ॥ ౨,౩౨.౫౯॥
 ఏవం వృద్ధిం క్రమాద్యాతి జన్తుః స్త్రీగర్భసంస్థితః ।
 కారీన్యమస్థీన్యాయాన్తి భుక్తపీతేన జీవతి ॥ ౨,౩౨.౬౦॥
 నాడీ వాప్యాయనీ నామ నాభ్యాం తత్ర నిబధ్యతే ।
 స్త్రీణాం తథాస్త్రసషిరే స నిబద్ధః ప్రజాయతే ॥ ౨,౩౨.౬౧॥
 క్రామన్తి భుక్తపీతాని స్త్రీణాం గర్భోదరే తథా ।
 తైరాప్యాయితదేహోఽసౌ జన్తుర్వృద్ధిముపైతి చ ॥ ౨,౩౨.౬౨॥
 స్మృత్యస్తత్ర ప్రయాన్త్యస్య బహ్వస్యః సంసారభూతయః ।
 తతో నిర్వేదమాయాతి పీడ్యమాన ఇతస్తతః ॥ ౨,౩౨.౬౩॥
 పునర్నైవం కరిష్యామి భుక్తమాత్ర ఇహోదరాత్ ।
 తథాతథా యతిష్యామి గర్భం నాప్నోమ్యహం యథా ॥ ౨,౩౨.౬౪॥
 ఇతి సఞ్చన్నయజ్ఞోవో స్మృత్వా జన్మశతాని వై ।

యాని పూర్వానుభూతాని దేవభూతాత్మజాని వై || ౨,౩౨.౬౫||

తతః కాలక్రమాజ్జన్తుః పరివర్త్యత్వధోముఖః |

నవమే దశమే వాపి మాసి సంజాయతే తతః || ౨,౩౨.౬౬||

నిష్క్రమ్యమాణో వాతేన ప్రాజాపత్యేన పీడ్యతే |

నిష్క్రమతే చ విలపంస్తదా దుఃఖనిపీడితః || ౨,౩౨.౬౭||

నిష్క్రామంశోచదరాన్మూర్ఛామసహ్యం ప్రతిపద్యతే |

ప్రాప్నోతి చేతనాం చాసౌ వాయుస్పర్శసుఖాన్వితః || ౨,౩౨.౬౮||

తతస్తం వైష్ణవీ మాయా సమాస్కన్ధతి మోహిని |

తయా విమోహితాత్మాసౌ జ్ఞానభ్రంశమవాప్నుతే || ౨,౩౨.౬౯||

భ్రష్టజ్ఞానం బాలభావే తతో జన్తుః ప్రపద్యతే |

తతః కౌమారకావస్థాం యౌవనం వృద్ధతామపి || ౨,౩౨.౭౦||

పునశ్చ తద్వన్మరణం జన్మ ప్రాప్నోతి మానవః |

తతః సంసారచక్రేఽస్మిన్భ్రామ్యతే ఘటయన్త్రవత్ || ౨,౩౨.౭౧||

కదాచిత్స్వర్గమాప్నోతి కదాచిన్నిరయం నరః |

స్వర్గం చ నిరయం చైవ స్వకర్మఫలమశ్నుతే || ౨,౩౨.౭౨||

కదాచిద్భుక్తకర్మా చ భువం స్వల్పేన గచ్ఛతి |

స్వర్లోకే నరకే చైవ భుక్తప్రాయే ద్విజోత్తమాః || ౨,౩౨.౭౩||

నరకేషు మహద్దుఃఖమేతద్యత్స్వర్గవాసినః |

దృశ్యతే నాత్ర మోదన్తే పాత్యమానాస్తు నారకైః || ౨,౩౨.౭౪||

స్వర్గేఽపి దుఃఖమతులం యదారోహణకాలతః |

ప్రభృత్యహం పతిష్యామీత్యేతన్మనసి వర్తతే || ౨,౩౨.౭౫||

నార కాంచైవ సమేష్ట్య మహద్దుఃఖమవాప్యతే |

ఏవం గతిమహం గన్తేత్యహర్నిశమనిర్వృతః || ౨,౩౨.౭౬||

గర్భవాసే మహద్దుఃఖం జాయమానస్య యోనిజిమ్ |

జాతస్య బాలభావేఽపి వృద్ధత్యే దుఃఖమేవ చ || ౨,౩౨.౭౭||

కామేర్ష్యాక్రోధసమ్బన్ధాద్యౌవనేఽపి చ దుఃసహమ్ |

దుఃస్వప్నం యా వృద్ధతా చ మరణే దుఃఖముత్కటమ్ || ౨,౩౨.౭౮||

కృష్యమాణశ్చ యామ్యైః స నరకేఽపి చ యాత్యధః |
 పునశ్చ గరాభజ్జన్మ స్యాన్మరణం దుష్కరం తథా || ౨,౩౨.౭౯ ||
 ఏవం సంసారచక్రేఽస్మిజ్జన్మవో ఘటయన్తవత్ |
 భ్రామ్యన్వే ప్రాక్షనైర్బధైర్బద్ధా విధ్యన్తి చాసకృత్ || ౨,౩౨.౮౦ ||
 నాస్తి పక్షిన్సుఖం కింఞ్చిత్క్షేత్రే దుఃఖశతాకులే |
 వినతాసుత మోక్షాయ యతితవ్యం తతో నరైః || ౨,౩౨.౮౧ ||
 ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం యథా గర్భస్య సంస్థితిః |
 కథయామి క్రమప్రశం పృష్టం వా వర్తతే స్పృహా || ౨,౩౨.౮౨ ||
 గరుడ ఉవాచ |
 మధ్యే కృతమహాప్రశ్నద్యయస్యాప్తం మయోత్తరమ్ |
 ప్రశ్నస్యాపి తృతీయస్య ఉత్తరం చ విధీయతామ్ || ౨,౩౨.౮౩ ||
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
 మ్రియమాణస్య కిం కృత్యమితి త్వం పృష్టవానసి |
 శ్శృణు తత్రోత్తరం తూక్తం కథయామి సమాసతః || ౨,౩౨.౮౪ ||
 ఆనన్నమరణం జ్ఞాత్వా పురుషం స్నాపయేత్తతః |
 గోమూత్రగోమయసుమృత్తీర్థోదకకుశోదకైః || ౨,౩౨.౮౫ ||
 వాససీ పరిధార్యాథ ధౌతే తు శుచి నీ శుభే |
 దర్భాణ్యాదౌ సమాస్తీర్య దక్షిణాగ్రాన్వికీర్య చ || ౨,౩౨.౮౬ ||
 తిలాన్గోమయలిప్తాయాం భూమౌ తత్ర నివేశయేత్ || ౨,౩౨.౮౭ ||
 ప్రాగుదక్షిరసం వాపి ముఖే స్వర్ణం వినిః క్షేపేత్ |
 శాలగ్రామశిలా తత్ర తులసీ చ ఖగేశ్వర || ౨,౩౨.౮౮ ||
 విధేయా సన్నిధౌ సర్పిర్దీపం ప్రజ్ఞావలయేత్పునః |
 నమో భగవతే వాసుదేవాయేతి జపస్తథా || ౨,౩౨.౮౯ ||
 ఆదౌ తు ప్రణవం కృత్వా పూజాదానే తతః స్మృతే |
 సమభ్యర్చ్య హృషీకేశం పుష్పధూపాదిభిస్తతః || ౨,౩౨.౯౦ ||
 ప్రణిపాతైః స్తవైః పుణ్యైర్ధ్యా నయోగేన పూజయేత్ |
 దత్త్వా దానం చ విప్రేభ్యో దీనానాథేభ్య ఏవ చ || ౨,౩౨.౯౧ ||

పుత్రే మిత్రే కలత్రే చ క్షేత్రధాన్యధనాదిషు ।
 నివర్తయేన్మమత్వం చ విష్ణోః పాదౌ హృది స్మరన్ ॥ ౨,౩౨.౯౨॥
 ఉచ్చైః పురుషసూక్తం చ యది శ్రేష్ఠాపదస్తదా ।
 పుత్రాధ్యాః ప్రపరేయుస్తే మ్రియమాణే నిజే జనే ॥ ౨,౩౨.౯౩॥
 ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం కృత్యం మృత్యావుపస్థితే ।
 ఫలమప్యస్య కృతస్నుస్య సమాసాత్తే వదామ్యహమ్ ॥ ౨,౩౨.౯౪॥
 స్నానేన శుచితాప్రాప్తిరపావిత్స్యహృతిస్తతః ।
 తతో విష్ణోః స్మృతిస్తస్య జ్ఞానాత్సర్వఫలప్రదా ॥ ౨,౩౨.౯౫॥
 దర్భతులీ నయేత్స్వర్గమాతురం తు న సంశయః ।
 త్తిల్లైర్దైచ్చిశ్చ నిః క్షిప్తైః స్నానం క్రతుమయం భవేత్ ॥ ౨,౩౨.౯౬॥
 బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ శ్రీర్షుతాశస్తధైవ చ ।
 మణ్డలే చోపతిష్ఠన్తి తస్మాత్కుర్వీత మణ్డలమ్ ॥ ౨,౩౨.౯౭॥
 ప్రాగుదగ్వా కృతేనేహ శిరసా లోకముత్తమమ్ ।
 ప్రజతే యది పాపస్యాల్పత్వం పుంసో భవేత్తగ ॥ ౨,౩౨.౯౮॥
 పఞ్చారత్నే ముఖే ముక్తే జివే జ్ఞానం ప్రరోహతి ।
 తులసీ బ్రాహ్మణా గావో విష్ణురేకాదశీ ఖగ ॥ ౨,౩౨.౯౯॥
 పఞ్చ ప్రవహణాన్యేవ భవాద్ధౌ మజ్జతాం నృణామ్ ।
 విష్ణురేకాదశీ గీతా తులసీ విప్రధేనవః ॥ ౨,౩౨.౧౦౦॥
 అసారే దుర్గసంసారే షట్పదీ భక్తిదాయినీ ।
 నమో భగవతే వాసుదేవాయేతి జపన్నరః ॥ ౨,౩౨.౧౦౧॥
 ఓఙ్కారపూర్వం సాయుజ్యం ప్రాప్నుయాన్నాత్మ సంశయః ।
 పూజయాపి చ మల్లోకప్రాప్తిరారాద్ధివం వ్రజేత్ ॥ ౨,౩౨.౧౦౨॥
 బన్ధాభావే మమత్వేతు జ్ఞానం పురుషసూక్తతః ।
 యస్యయస్యాధికత్వం తు సాధనేష్యేషు కాశ్యప ॥ ౨,౩౨.౧౦౩॥
 తత్తత్ఫలస్యాప్యాధిక్యం భవతీత్యవధారయ ।
 దాతవ్యాని యథాశక్త్యా ప్రీతోఽసౌ సర్వదా భవేత్ ॥ ౨,౩౨.౧౦౪॥
 ఏతత్తే సర్వమాఖ్యాతం స్నానాదిషు ఫలం మయా ।

బ్రహ్మణ్ణే యే గుణాః సన్ని శరీరే తే వ్యవస్థితాః ॥ ౨,౩౨.౧౦౫॥
 పాతాలభూధరా లోకాస్తథాన్యే ద్వీపసాగరాః ।
 ఆదిత్యాదిగ్రహాః సర్వే పిణ్ణమధ్యే వ్యవస్థితాః ॥ ౨,౩౨.౧౦౬॥
 పాదాధస్తు తలం జ్ఞేయం పాదోర్ధ్వం వితలం తథా ।
 జానుభ్యాం సుతలం విద్ధి సక్తిదేశే మహాతలమ్ ॥ ౨,౩౨.౧౦౭॥
 తథా తలాతలఞ్చోరౌ గుహ్యాదేశే రసాతలమ్ ।
 పాతాలం కటిసంస్థస్తు పాదాదౌ లక్షయేదుబ్ధః ॥ ౨,౩౨.౧౦౮॥
 భూర్లోకం నాభిమధ్యే తు భువర్లోకం తదూర్ధ్వతః ।
 స్వర్గలోకం హృదయే విద్యాత్కణ్ణదేశే మహస్తథా ॥ ౨,౩౨.౧౦౯॥
 జనలోకం వక్త్రదేశే తపోలోకం లలాటకే ।
 సత్యలోకం మహారస్థే భువనాని చతుర్దశ ॥ ౨,౩౨.౧౧౦॥
 త్రికోణే సంస్థితో మేరురథః కోణే చ మందరః ।
 దక్షిణే చేవ కైలాసో వామభాగే హిమాచలః ॥ ౨,౩౨.౧౧౧॥
 నిషధశ్చోర్ధ్వభాగే చ దక్షిణే గన్ధమాదనః ।
 మలయో (రమణో) వామరేఖాయాం సప్తైతే కులపర్వతాః ॥ ౨,౩౨.౧౧౨॥
 ఆస్థిస్థానే స్థితో జమ్బూః శాకో మజ్జాసు సంస్థితః ।
 కుశద్వీపః స్థితో మాంసే క్రౌఞ్చద్వీపః శిరాస్థితః ॥ ౨,౩౨.౧౧౩॥
 త్వచాయాం శాల్యలిద్వాపో ప్లక్షః రోష్ణాం చ సఞ్చయే ।
 సఖస్థః పుష్కరద్వీపః సాగరాస్తదనన్తరమ్ ॥ ౨,౩౨.౧౧౪॥
 షారోదశ్చ తథా మూత్రే షారే క్షీరోదసాగరః ।
 సురోదధిశ్చ శ్లేష్మస్థః మజ్జాయాం ఘృతసాగరః ॥ ౨,౩౨.౧౧౫॥
 రసోదధిం రసే విద్యాచ్ఛోణితే దధిసగరమ్ ।
 స్వాదులం లమ్బికాస్థానే గర్భోదం శుక్రసంస్థితమ్ ॥ ౨,౩౨.౧౧౬॥
 నాదచక్రే స్థితః సూర్యో బిన్దుచక్రే చ చన్ద్రమాః ।
 లోచనస్థః కుజో జ్ఞేయో హృదయే చ బుధః స్మృతః ॥ ౨,౩౨.౧౧౭॥
 విష్ణుస్థానే గురుం విద్యాచ్ఛుక్రే శుక్రో వ్యవస్థితః ।
 నాభిస్థానే స్థితో మన్దో ముఖే రాహుః స్థితః సదా ॥ ౨,౩౨.౧౧౮॥

పాయు (ద) స్థానే స్థితః కేతుః శరీరే గ్రహమణ్డలమ్ |
 విభక్తజ్ఞు సమాఖ్యాతమాపాదతలమస్తకమ్ || ౨,౩౨.౧౧౯||
 ఉత్పన్నా యే హి సంసారే మ్రియన్తే తే న సంశయః |
 బుభుక్షా చ తృషా రౌద్రా దాహోద్భూతా చ మూర్ఛనా || ౨,౩౨.౧౨౦||
 యత్ర పీడాస్త్విమా రౌద్రాస్తా వై వృశ్చికదంశజాః |
 వినాశః పూర్ణకాలే చ జాయతే సర్వదేహినామ్ || ౨,౩౨.౧౨౧||
 ఆగ్రే ఆగ్రే హి ధావన్తి యమలోకగతస్యవై |
 తప్తవాలుకమధ్యేన ప్రజ్వలద్యహ్నిమధ్యతః || ౨,౩౨.౧౨౨||
 కేశగ్రాహైః సమాక్రాంతా నీయన్తే యమకింకరైః |
 పాపిష్ఠాస్త్యధమాస్తార్క్య దయాధర్మవివిర్జితాః || ౨,౩౨.౧౨౩||
 యమలోకే వసన్త్యేతే కుట్యాం జన్మ న విద్యతే |
 ఏవం సజ్ఞాయతే తార్క్య మర్త్యే జన్తుః స్వకర్మభిః || ౨,౩౨.౧౨౪||
 ఉత్పన్నా యే హి సంసారే మ్రియన్తే తే న సంశయః |
 ఆయుః కర్మ చ విత్తజ్ఞు విద్యా నిధనమేవ చ || ౨,౩౨.౧౨౫||
 పక్షౌతాని హి సృజన్తే గర్భస్థస్యైవ దేహినః |
 కర్మణా జాయతే జన్తుః కర్మణైవ ప్రలీయతే || ౨,౩౨.౧౨౬||
 సుఖం దుఃఖం భయం క్షేమం కర్మణైవాభిపద్యతే |
 అథోముఖం చోర్ధ్వపాదం గర్భాద్వాయుః ప్రకర్షతి || ౨,౩౨.౧౨౭||
 జన్మతో వైష్ణవీ మాయా సమోహయతి సత్పరమ్ |
 స్వకర్మకృతసమృద్ధో జన్తుర్జన్మ ప్రపద్యతే || ౨,౩౨.౧౨౮||
 సుకృతాదుత్తమో భోగభోగ్యవాన్సుకులే భవేత్ |
 యథాయథా దుష్కృతం తత్కులే హీనే ప్రజాయతే || ౨,౩౨.౧౨౯||
 దరిద్రో వ్యాధితో మూర్ఛః పాపకృద్దుఃఖభాజనమ్ |
 అతః పరం కిమర్థం తే కథయామి ఖగేశ్వర || ౨,౩౨.౧౩౦||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీదృ ధర్మదృప్రేతదృశ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే
 జన్మాత్పత్తితద్గధాత్వాదివిభాగభువనాదివిభాగవర్ణనం నామ ద్వాత్రింశోఽధ్యాయః

గరుడ ఉవాచ ।

ఉత్పత్తిలక్షణం జన్తోః కథితం మయి పుత్రకే ।

యమలోకః కీయాన్మాత్రస్త్రోక్యే సచరాచరే ।

విస్తరం తస్య మే బ్రూహి అధ్వా చైవ కీయాన్స్మృతః ॥ ౨,౩౩.౧॥

కైశ్చ పాపైః కృతైర్దేవ కేన వా శుభకర్మణా ।

గచ్ఛన్తి మానవాస్త్ర కథయస్య విశేషతః ॥ ౨,౩౩.౨॥

శ్రీభగవానువాచ ।

షటశీతినహస్రాణి యోజనానాం ప్రమాణతః ।

యమలోకస్య చాధ్వానమస్తరా మానుషస్య చ ॥ ౨,౩౩.౩॥

ధ్మాతతాన్రుమివాతప్తో జ్వలద్ధుర్గో మహాపథః ।

తత్ర గచ్ఛన్తి పాపిష్ఠా మానవా మూఢచేతసః ॥ ౨,౩౩.౪॥

కణ్ణికాశ్చ సుతీక్ష్ణా వై వివిధా ఘోరదర్శనాః ।

తైస్తువాలుక్షీతిర్వాస్తా హుతాశశ్చ తథోల్బణః ॥ ౨,౩౩.౫॥

వృక్షచ్ఛాయా న తత్రాస్తి యత్ర విశ్రమతే నరః ।

గృహీతః కాలపాశైశ్చ కృతైః కర్మభిరుల్బణైః ॥ ౨,౩౩.౬॥

తస్మిన్మార్గే న చాన్నాద్యం యేన ప్రాణాన్పుషోషయేత్ ।

న జలం దృశ్యతే తత్ర తృషా యేన విలీయతే ॥ ౨,౩౩.౭॥

క్షుధయా పీడితో యాతి తృష్ణయా చ మహాపథే ।

శీతేన కమ্পతే క్వాపి యమమార్గేఽతిదుర్గమే ॥ ౨,౩౩.౮॥

యద్యస్య యాదృశం పాపం స పన్థాస్తస్య తాదృశః ।

సుదీనాః కృపణా మూఢా దుఃఖైర్వాస్తాస్తరన్తి తమ్ ॥ ౨,౩౩.౯॥

రుదన్తి దారుణం కేచిత్కేచిద్దోహం వదన్తి చ ।

ఆత్మకర్మకృతైర్దేషైః పచ్యమానా ముహుర్ముహుః ॥ ౨,౩౩.౧౦॥

ఈదృగ్విధః స వై పన్థా విజ్ఞేయో దారుణః ఖగ ।

విత్పృష్ఠా యే నరా లోకే సుఖం తస్మిన్స్విజన్తి తే ॥ ౨,౩౩.౧౧॥

యానియాని చ దానాని దత్తాని భువి మానవైః ।

తానితాన్యపతిష్ఠన్తి యమలోకే పురః పథి ॥ ౨,౩౩.౧౨॥

పాపినో నోపతిష్ఠన్తి దాహశ్రాద్ధజలాఙ్ఘలి ।

భ్రమన్తి వాయుభూతాస్తే యే క్షుద్రాః పాపకర్మిణః ॥ ౨,౩౩.౧౩ ॥
 ఈదృశం వర్త్య తద్రోద్రం కఫితం తవ సువ్రత ।
 పునశ్చ కథయిష్యామి యమమార్గస్య యా స్థితిః ॥ ౨,౩౩.౧౪ ॥
 యామ్యనైరృతయోర్మధ్యే పురం వైవస్వతస్య తు ।
 సర్వం వజ్రమయం దివ్యమభేద్యం తత్పురాసురైః ॥ ౨,౩౩.౧౫ ॥
 చతురశ్రం చతుర్ధ్వారం సప్తప్రాకారతోరణమ్ ।
 స్వయం తిష్ఠతి వై యస్యాం యమో దూతైః సమన్వితః ॥ ౨,౩౩.౧౬ ॥
 యోజనానాం సహస్రం వై ప్రమాణేన తదుచ్యతే ।
 సర్వరత్నమయం దివ్యం విద్యుజ్జ్వాలార్కతైజసమ్ ॥ ౨,౩౩.౧౭ ॥
 తద్గహం ధర్మరాజస్య విస్తీర్ణం కాఞ్చనప్రభమ్ ।
 యోజనానాం పఞ్చశతప్రమాణేన సముచ్ఛితమ్ ॥ ౨,౩౩.౧౮ ॥
 వృతం స్తమ్భసహస్రైస్తు వైదూర్యమణిమణ్ణితమ్ ।
 ముక్తాజాలగవాక్షం చ పతాకాశతభూషితమ్ ॥ ౨,౩౩.౧౯ ॥
 ఘణ్ణాశతనినాదాఢ్యం తోరణానాం శతైర్వృతమ్ ।
 ఏవమాదిభిరన్యైశ్చ భూషణైర్భూషితం సదా ॥ ౨,౩౩.౨౦ ॥
 తత్రస్థో భగవాన్ధర్మ ఆసనే తు సమే శుభే ।
 దశయో జనవిస్తీర్ణే నీలజీమూతసన్నిభే ॥ ౨,౩౩.౨౧ ॥
 ధర్మజ్ఞో ధర్మశీలశ్చ ధర్మయుక్తో హితో యమః ।
 భయదః పాపయుక్తానాం ధార్మికాణాం సుఖప్రదః ॥ ౨,౩౩.౨౨ ॥
 మన్దమారు తసంయోగైరుత్సవైర్వివిధైస్తథా ।
 వ్యాఖ్యానైర్వివిధైర్మృక్తః శఙ్ఖవాదిత్రనిః స్వనైః ॥ ౨,౩౩.౨౩ ॥
 పురమధ్యప్రవేశే తు చిత్రగుప్తస్య వై గృహమ్ ।
 పఞ్చవింశతినంఖ్యానాం యోజనానాం సువిస్తరమ్ ॥ ౨,౩౩.౨౪ ॥
 దశోచ్ఛ్రితం మహాదివ్యం లోహప్రాకారవోష్ఠితమ్ ।
 ప్రతోలీశతసంచారం పతతాకాశతశోభితమ్ ॥ ౨,౩౩.౨౫ ॥
 దీపికాశతసక్కిర్ణం గీతధ్వనిసమాకులమ్ ।
 విచిత్రచిత్రకుశలైశ్చిత్రగుప్తస్య వై గృహమ్ ॥ ౨,౩౩.౨౬ ॥

మణిముక్తామయే దివ్యే ఆసనే పరమాద్భుతే ।
 తత్రస్థో గణయత్యాముర్మానుషేష్యితరేషు చ ॥ ౨,౩౩.౨౭॥
 న ముహ్యతి కదాచిత్స సుకృతే దుష్కృతేఽపి వా ।
 యద్యేనోపార్జితం యావత్తావద్ద్యై వేత్తి తస్య తత్ ॥ ౨,౩౩.౨౮॥
 దశాష్టదోషరహితం కృత కర్మ లిఖత్యసౌ ।
 చిత్రగుప్తాలయాతాచ్యాం జ్వరస్యాస్తి మహాగృహమ్ ॥ ౨,౩౩.౨౯॥
 దక్షిణే చాపి శూలస్య లతావిస్ఫోటకస్య చ ।
 పశ్చిమే కాల పాశస్య అజ్జిర్ణస్యారుచేస్తథా ॥ ౨,౩౩.౩౦॥
 మధ్యపీఠోత్తరే జ్ఞేయో తథా చాన్యా విషచికా ।
 ఐశన్యాం వై శిరోఽర్చిశ్చ ఆగ్నేయ్యాఞ్చైవ మృకతా ॥ ౨,౩౩.౩౧॥
 అతిసారశ్చ వైరృత్యాం వాయవ్యాం దాహసంజ్ఞకః ।
 ఏభిః పరివృతో నిత్యం చిత్రగుప్తః స తిష్ఠతి ॥ ౨,౩౩.౩౨॥
 యత్కర్మ కురుతే కశ్చిత్తత్సర్వం విలఖత్యసౌ ।
 ధర్మరాజగృహద్వారీ దూతాస్తార్ఘ్య తథా నిశి ।
 తిష్ఠన్తి పాపకర్మాణః పచ్యమానా నరాధమాః ॥ ౨,౩౩.౩౩॥
 యమదూతైర్మహాపాశైర్వన్యమానాశ్చ ముద్గరైః ।
 వధ్యన్తే వివిధైః పాపైః పూర్వకర్మకృత్తైర్నరాః ॥ ౨,౩౩.౩౪॥
 నానాప్రహారణాగ్రైశ్చ నానాయన్తైస్తథా పరే ।
 చిద్యన్తే పాపకర్మాణః క్రకచైః కాష్ఠవద్ద్విధా ॥ ౨,౩౩.౩౫॥
 అన్యే జ్వలద్భిరఙ్గారైర్వేష్టితాః పరితో భృశమ్ ।
 పూర్వకర్మవిపాకేన ధ్మాయన్తే లోహపిణ్డవత్ ॥ ౨,౩౩.౩౬॥
 ఊప్వాన్యే చ ధరాప్యష్టే కుఠారేణావకర్మితాః ।
 క్రస్థమానాశ్చ దృశ్యన్తే పూర్వకర్మవిపాకతః ॥ ౨,౩౩.౩౭॥
 కేచిద్గుడమయైః పాకైస్సైలపాకైస్తథా పరే ।
 పీడ్యన్తే యమదూతైశ్చ పాపిషాః సుభృశం నరాః ॥ ౨,౩౩.౩౮॥
 క్షణాహ్ని ప్రార్థయన్త్యన్యే దేహిదేహీతి కోటిశః ।
 యమలోకే మయా దృష్టా మమస్వం భక్షితం త్వయా ॥ ౨,౩౩.౩౯॥

ఇత్యేవం బహుశస్తార్ష్య నరకాః పాపినాం స్మృతాః ।

కర్మభిర్బహుభిః ప్రోక్తైః సర్వశాస్త్రేషు భాషితైః ।

దానోపకారం వక్ష్యామి యథా తత్ర సుఖం భవేత్ ॥ ౨,౩౩.౪౦॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ्डే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ्डే ప్రతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే యమలోకవిస్తృతిదృవర్ణనం నామ త్రయస్త్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౪

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

శృణు తార్ష్య యథాన్యాయం ధర్మాధర్మస్య లక్షణమ్ ।

సుకృతం దుష్కృతం నృణామగ్రే ధావతి ధావతామ్ ॥ ౨,౩౪.౧॥

కృతే తపః ప్రశంసన్తి త్రేతాయాం జ్ఞానసాధనమ్ ।

ద్వాపరే యజ్ఞదానే చ దానమేకం కలౌ యుగే ॥ ౨,౩౪.౨॥

గృహస్థానాం స్మృతో ధర్మ ఉత్తమానాం విచక్షణైః ।

ఇష్టాపూర్తే స్వశక్త్యా హి కుర్వతాం నాస్తి పాతకమ్ ॥ ౨,౩౪.౩॥

వృక్షస్తు రోపితో యేన ఖనికూపజలాశయాః ।

యమమార్గే సుఖం తస్య వ్రజతో నితరాం భవేత్ ॥ ౨,౩౪.౪॥

అగ్నితాపప్రదాతారే యైః శీతపీడితే ద్విజే ।

తప్యమానాః సుఖం యాన్తి సర్వ కామైః ప్రపూరితాః ॥ ౨,౩౪.౫॥

సువర్ణమణిముక్తాది వస్త్రాణ్యాభరణాని చ ।

తేన సర్వమిదం దత్తం యేన దత్తా వసున్ధరా ॥ ౨,౩౪.౬॥

యానియాని చ భూతాని దత్తాని భువి మానవైః ।

యమలోకపథే తాని తిష్ఠన్యేషాం సమీపతః ॥ ౨,౩౪.౭॥

వ్యజ్ఞానాని విచిత్రాణి భక్ష్యభోజ్యాని యాని చ ।

దదాతి విధినా పుత్ర ప్రేతే తదు పతిష్ఠతి ॥ ౨,౩౪.౮॥

ఆత్మా వై పుత్రనామాస్తి పుత్రస్త్రాతా యమాలయే ।

తారయేత్పితరం ఘోరాత్తేన పుత్రః ప్రవక్ష్యతే ॥ ౨,౩౪.౯॥

అతో దేయఞ్చ పుత్రేణ శ్రాద్ధమాజీ వితావధి ।

అతివాహస్తదా ప్రేతో భోగాన్వై లభతే హి సః ॥ ౨,౩౪.౧౦॥

దహ్యమానస్య ప్రేతస్య స్వజనైర్యో జలాంజ్ఞులిః ।
 దీయతే ప్రేతరూపోఽసౌ ప్రీతో యాతి యమాలయే ॥ ౨,౩౪.౧౧॥
 అపక్వే మృన్మయే పాత్రే దుగ్ధం దత్తం దినత్రయమ్ ।
 కాష్ఠత్రయం గుణైర్బద్ధ్వా పీత్వై రాత్రౌ చతుష్పథే ॥ ౨,౩౪.౧౨॥
 ప్రథమేఽహ్ని ద్వితీయే చ తృతీయే చ తథా ఖగ ।
 ఆకాశస్థం పిబేద్దుగ్ధం ప్రేతో వాయువపుర్ధరః ॥ ౨,౩౪.౧౩॥
 చతుర్థే సంచయః కార్యః చతుర్థేవాపి సాగ్నికే ।
 అస్థిసంచయనం కార్యం దద్యాదాపాంజ్ఞులిం తతః ॥ ౨,౩౪.౧౪॥
 న పూర్వాహ్నే న మధ్యాహ్నే నాపరాహ్నే న సన్ధిషు ।
 యాతే ప్రథమయామే తు దద్యాదాపజలాంజ్ఞుంలీన్ ॥ ౨,౩౪.౧౫॥
 పుత్రైః దత్తే తే సర్వే గోత్రిణో హితబాన్ధవాః ।
 స్వజాత్యైః పరజాత్యైశ్చ దేయో నద్యాం జలాంజ్ఞులిః ॥ ౨,౩౪.౧౬॥
 గస్తవ్యం నైవ విప్రేణ దాతుం శీఘ్రం జలాంజ్ఞులిమ్ ।
 నివృత్తాశ్చ యదా నార్యో లోకాచారః సదాభవేత్ ॥ ౨,౩౪.౧౭॥
 పంచుత్వశ్చ గతే శూద్రే యః కాష్ఠం నయతే చితామ్ ।
 అనువ్రజేద్యదా విప్రస్త్రిరాత్రమశుచిర్భవేత్ ॥ ౨,౩౪.౧౮॥
 త్రిరాత్రే చ తతః పూర్ణే నదీం గచ్ఛేత్సముద్రగామ్ ।
 ప్రాణాయామశతం కృత్వా ఘృతం ప్రాశ్య విశుధ్యతి ॥ ౨,౩౪.౧౯॥
 శూద్రో గచ్ఛతి సర్వత్ర వైశ్యస్త్రిషు ద్వయోః పరః ।
 గచ్ఛతి స్వీయవర్ణేషు దాతుం ప్రేతే జలాంజ్ఞులిమ్ ॥ ౨,౩౪.౨౦॥
 దత్తే జలాంజ్ఞులౌ పశ్చాద్విదధ్యాద్దస్తథావనమ్ ।
 త్యజన్తి గోత్రిణః సర్వే దినాని నవ కాశ్యప ॥ ౨,౩౪.౨౧॥
 జలాంజ్ఞులిం తథా దాతుం గచ్ఛన్తి ద్వీజసత్తమాః ।
 యత్ర స్థానే మృతో యస్తు అధ్వన్యపి గృహేఽపి వా ।
 విశ్లేషస్తు తతః స్థానాన్న క్వచిద్విహితో బుధైః ॥ ౨,౩౪.౨౨॥
 స్త్రీజనశ్చాగ్రతో గచ్ఛేత్పుష్కతో నవసంచయః ।
 ఆచమనం విధాతవ్యం పాషాణోపరి సంస్థితైః ॥ ౨,౩౪.౨౩॥

యవాంశ్చ సర్వపాస్తూర్వాః పూర్ణపాత్రే విలోకయేత్ |
 ప్రాశయేన్నిమృపత్రాణి స్నేహస్నానం సమాచరేత్ || ౨,౩౪.౨౪||
 గోత్తిభిర్న చ కర్తవ్యం గృహాన్నాచ్చ న భోజయేత్ |
 భుజ్జీత మృన్మయే పాత్రే ఉత్తానాచ్చ వివర్జయేత్ || ౨,౩౪.౨౫||
 మృతకస్య గుణా గ్రాహ్యో యమగాథాం సముద్ధరేత్ |
 శుభాశుభే చ ధ్యాతవ్యే పూర్వకర్మోపసంఘ్నతే || ౨,౩౪.౨౬||
 లభ్యేనైవ చ దేహేన భుజ్జ్యే సుకృతదుష్కృతే |
 వాయురూపో భ్రమత్యేవ వాయురూర్ధ్వం స గచ్ఛతి || ౨,౩౪.౨౭||
 దశాహకర్మక్రియయా కుటీ నిషాద్యతే ధ్రువమ్ |
 నవకైః షోడశశ్రాద్ధైః ప్రయాతి హి కుటీం నరః || ౨,౩౪.౨౮||
 తిలైర్దర్భైశ్చ భూమ్నాం వై కుటీ ధాతుమయా భవేత్ |
 పఞ్చ రత్నాని వక్త్రే తు యేన జీవః ప్రరోహతి || ౨,౩౪.౨౯||
 యదా పుష్పం ప్రనష్టం హి తదా గర్భం న ధారయేత్ |
 ఆదరాచ్చ తతో భూమౌ తిలదర్భాన్వినిః క్షిపేత్ || ౨,౩౪.౩౦||
 పశుత్వే స్థావరత్వే చ యత్ర క్వాపి స జాయతే |
 తత్రైవ జన్తురుత్పన్నః శ్రాద్ధం తతోపతిష్ఠతి || ౨,౩౪.౩౧||
 ధన్వినా లక్ష్మముద్దిశ్య ముక్తో బాణస్తదాపున్యాత్ |
 యథా శ్రాద్ధం యముద్దిశ్య కృతం తస్యోపతిష్ఠతి || ౨,౩౪.౩౨||
 యావన్నోత్పాదితో దేహస్తావచ్ఛార్దైర్న ప్రీణనమ్ |
 క్షుధావిభ్రమమాపన్నో దశాహేన చ తర్పితః || ౨,౩౪.౩౩||
 పిణ్డదానం న యస్యాభూదాకాశే భ్రమతే తు సః |
 దినత్రయం వసంస్తోయే అగ్నావపి దినత్రయమ్ |
 ఆకాశే వసతే శ్రీణి దినమేకన్తు వాసకే || ౨,౩౪.౩౪||
 దగ్ధే దేహే చ వహ్నా చ జలేనైవ తు తర్పితః |
 స్నేహస్నానం జలేనైవ పూపకైః కృతైర్ధృహే || ౨,౩౪.౩౫||
 ప్రథమేఽహ్ని తృతీయే చ పఞ్చమే సప్తమేఽపి వా |
 నవమైకాదశే చైవ శ్రాద్ధం నవకముచ్యతే || ౨,౩౪.౩౬||

గృహద్వారే శ్మశానే వా తీర్థే దేవాలయేఽపి వా ।
 యత్రాద్యో దీయతే పిణ్ణస్తత్ర సర్వాన్సమాపయేత్ ॥ ౨,౩౪.౩౭॥
 ఏకాదశాహే యచ్చార్ధం తత్సామాన్యముదాహృతమ్ ।
 చతుర్ణామేకవర్ణానాం శుద్ధ్యర్థం స్నానముచ్యతే ॥ ౨,౩౪.౩౮॥
 కృత్వా చైకాదశాహంశ్చ పునః స్నాత్వా శుచిర్భవేత్ ।
 దద్యాద్విప్రాయ యః శయాం యథోక్తం ప్రేతమోక్షదామ్ ॥ ౨,౩౪.౩౯॥
 న భవేత్శుదా స గోత్రో పరోఽపి విధిమాచరేత్ ।
 భార్యా వా పురుషః కశ్చిత్తుష్టశ్చ కురుతే స్త్రియః ॥ ౨,౩౪.౪౦॥
 ప్రథమేఽహని యః పిణ్ణో దీయతే విధిపూర్వకమ్ ।
 అన్నాద్యేన చ తేనైవ సర్వశ్రాధాని కారయేత్ ॥ ౨,౩౪.౪౧॥
 అమస్త్రం కారయేచ్చార్ధం దశాహం నామగోత్రతః ।
 శ్రాధం కృతన్తు యైర్వస్త్రైస్తాని త్యక్త్వా గృహం విశేత్ ॥ ౨,౩౪.౪౨॥
 అసగోత్రః సగోత్రో వా యది స్త్రీ యది వా పుమాన్ ।
 ప్రథమేఽహని యః కుర్యాత్స దశాహం సమాపయేత్ ॥ ౨,౩౪.౪౩॥
 జీవస్య దశభిః పిణ్ణైర్దేహో నిష్పాద్యతే ధ్రువమ్ ।
 వృద్ధిశ్చ దశభిర్మాసైర్గర్భస్థస్య యథా భవేత్ ॥ ౨,౩౪.౪౪॥
 ఆశౌచం యావదేతస్య తావత్పిణ్ణోదకక్రియా ।
 చతుర్ణామపి వర్ణానామేష ఏవ విధిః స్మృతః ॥ ౨,౩౪.౪౫॥
 యత్ర త్రిరాత్రమాశౌచం తత్రాదౌ త్రిన్స్పదాపయేత్ ।
 చతురస్తు ద్వితీయేఽహ్ని తృతీయే త్రింశ్చదైవ చ ॥ ౨,౩౪.౪౬॥
 పృథక్తరావయోర్దద్వాదేకాహం క్షీరముబ్బు చ ।
 ఏకోద్దిష్టన్తు వై శ్రాధం చతుర్థేఽహని కారయేత్ ॥ ౨,౩౪.౪౭॥
 ప్రథమేఽహని యః పిణ్ణస్తేన మూర్ధా ప్రజాయతే ।
 చక్షుః శ్రోత్రంశ్చ నాసా చ ద్వితీయేఽహ్ని ప్రజాయతే ॥ ౨,౩౪.౪౮॥
 గణ్ణౌ వక్త్రం తథా గ్రీవా తృతీయేఽహని జాయతే ।
 హృదయం కుక్షిరుదరం చతుర్థే తద్వదేవ హి ॥ ౨,౩౪.౪౯॥
 కటిపృష్ఠం గుదఞ్చాపి పఞ్చమేఽహని జాయతే ।

పష్టే ఊరూ చ విజ్ఞేయే సప్తమే గుల్ఫసమ్భవః ॥ ౨,౩౪.౫౦॥

అష్టమే దివసే ప్రాప్తే జజ్ఞే చ భవతోఽణ్ణజ ।

పాదౌ చ నవమే జ్ఞేయౌ దశమే బలవత్క్షుధా ॥ ౨,౩౪.౫౧॥

ఏకాదశాహే యః పిణ్ణస్తం దద్యాదామిషేణ తు ।

సిద్ధాన్నం తస్య దాతవ్యం కృశరాః పూపకాః పయః ।

ప్రక్షాల్య విప్రచరణావర్ష్యం ధూపఞ్చ దీపక్రమ్ ॥ ౨,౩౪.౫౨॥

ద్వాదశ ప్రతిమాస్యాని శ్రాద్ధావ్యైకాదశే తథా ।

త్రిపక్షఞ్చాపి షణ్మాసే ద్వే శ్రాద్ధాని చ షోడశ ॥ ౨,౩౪.౫౩॥

ప్రతి మాసం ప్రదాతవ్యం మృతాహే యా తిథిర్భవేత్ ।

స మాసః ప్రథమో జ్ఞేయ ఇతి వేదవిదో విదుః ॥ ౨,౩౪.౫౪॥

శవహస్తే చ యచ్ఛార్దం మృతిస్థానే ద్విజాసనే ।

తదేవ ప్రథమం శ్రాద్ధం తత్స్యాదేకాదశేఽహని ॥ ౨,౩౪.౫౫॥

సా తిథిర్మాసికే శ్రాద్ధే మృతో యస్మిన్మినే నరః ।

రిక్తయోశ్చ త్రిపక్షే చ సా తిథిర్నాద్రియేత వై ॥ ౨,౩౪.౫౬॥

పౌర్ణమాస్యాం మృతో యోఽసౌ చతుర్థీ తస్య చోనకా ।

చతుర్థ్యాస్తు మృతో యస్తు నవమీ తస్య చోనకా ॥ ౨,౩౪.౫౭॥

నవమ్యాఞ్చ మృతో యశ్చ రిక్తా తస్య చతుర్దశీ ।

ఏతా రిక్తాశ్చ విజ్ఞేయా అన్వేష్టా కుశలేన చ ॥ ౨,౩౪.౫౮॥

ఏకాదశాహే యచ్ఛార్దం నవకం తత్ప్రకీర్తితమ్ ।

చతుష్పథే త్యజేదన్నం పునః స్నానం సమాచరేత్ ॥ ౨,౩౪.౫౯॥

ఏకాదశాహాదారభ్య ఘటస్యాన్నం జలాన్వితమ్ ।

దినేదినే చ దాతవ్యమబ్దం యావద్ద్విజోత్తమే ॥ ౨,౩౪.౬౦॥

మానుషస్య శరీరే తు విద్యతే హ్యస్థిసంఞ్చయః ।

తత్సంఖ్యః సర్వదేహేషు షష్ట్యధికశతత్రయమ్ ॥ ౨,౩౪.౬౧॥

ఉదకుమ్భేన పుష్టాని తాన్యస్థిని భవన్తి హి ।

ఏతస్మాద్దీయతే కుమ్భః ప్రీతిః ప్రేతస్య జాయతే ॥ ౨,౩౪.౬౨॥

యస్మిన్మినే మృతో జస్తురటవ్యాం విషమేఽపి వా ।

యదా తదా భవేద్దాహః సూతకం మృతవాసరాత్ || ౨,౩౪.౬౩||

తిలపాత్రం తథాన్నాద్యం గన్ధధపాదికఞ్చ యత్ |

ఏకాదశాహే దాతవ్యం తేన శూద్ధో ద్విజో భవేత్ || ౨,౩౪.౬౪||

క్షత్రియో ద్వాదశాహే తు వైశ్యః పఞ్చదశే తథా |

శుద్ధిః శూద్రస్య మాసేన మృతకే జాతసూతకే || ౨,౩౪.౬౫||

మాసత్రయే త్రిరాత్రం స్యాత్క్షణ్మాసేన తు పక్షిణీ |

అహః సంవత్సరాదర్బాస్కూర్ణే దత్త్వోదకం శుచిః |

అనైనైవా నుసారేణ శుద్ధిః స్యాత్సార్వవర్ణికీ || ౨,౩౪.౬౬||

ఏకాదశాహప్రభృతి పురతః ప్రతివత్సరమ్ |

విశ్వేదేవాంస్తు సమ్పూజ్య పిణ్డమేకఞ్చ నిర్వపేత్ || ౨,౩౪.౬౭||

యథా తారాగణాః సర్వే చ్ఛాద్యన్తే రవిరశ్మిభిః |

ఏవం ప్రచ్ఛాద్యతే సర్వం న ప్రేతో భవతి క్వచిత్ || ౨,౩౪.౬౮||

శయ్యాదానం ప్రశంసన్తి సర్వదైవ ద్విజోత్తమాః |

అనిత్యం జీవనం యుమాత్పశ్చాత్కౌ ను ప్రదాస్యతి || ౨,౩౪.౬౯||

తావద్వస్థుః పితా తావద్యావజ్జీవతి మానవః |

మృతే మృత ఇతి జ్ఞాత్వా క్షణాత్స్నేహో నివర్తతే || ౨,౩౪.౭౦||

ఆత్మైవ హ్యోత్మనో బన్ధురేవం జ్ఞాత్వా ముహుర్ముహుః |

జీవన్మపీతి సఞ్చిన్త్య స్వీయం హితమనుస్తమరేత్ || ౨,౩౪.౭౧||

మృతానాం కః సుతో దద్యాద్ద్విజేశయాం సతూలికామ్ |

ఏవం జానన్నిదం సర్వం స్వహస్తేనైవ దాపయేత్ || ౨,౩౪.౭౨||

తస్మాచ్ఛయాం సమాసాద్య సారదారుమరో దృఢామ్ |

దన్తాదిరుచిరాం రమ్యాం హేమపట్టై రలఙ్కృతామ్ |

తస్యాం సంస్థాప్య హైమఞ్చ హరిం లఙ్కృత్య సమన్వితమ్ || ౨,౩౪.౭౩||

ఘృతపూర్ణఞ్చ కలశం పరికల్పయేత్ |

విజ్ఞేయో గరుడ ప్రీత్యై స నిద్రాకలశో బుధైః || ౨,౩౪.౭౪||

తామ్బూలకుఙ్కమణ్డోదకర్పూరాగురుచన్దనమ్ |

దీపికోపానహచ్ఛత్రచామరాసనభాజనమ్ || ౨,౩౪.౭౫||

పార్శ్వపు స్థాపయేచ్ఛక్త్యా సప్తధాన్యాని చైవహి ।
 శయనస్థస్య భవతి యచ్ఛాన్యదుపకారకమ్ ॥ ౨,౩౪.౭౬॥
 భృక్ష్ణారకరకాదర్శం పఞ్చవర్ణం వితానకమ్ ।
 శయ్యామేవంవిధాం కృత్వా బ్రాహ్మణాయ నివేదయేత్ ॥ ౨,౩౪.౭౭॥
 సపత్నీకాయ సమ్పూజ్య స్వర్లోకసుఖదాయినీమ్ ।
 వస్త్రైః సుశోభనైః పూజ్య వైలకం పరిధాపయేత్ ॥ ౨,౩౪.౭౮॥
 కర్ణకణ్ఠాఙ్గులీబాహుభూషణైశ్చిత్రభూషణైః ।
 గృహోపకరణైర్ముక్తం గృహం ధేన్వా సమన్వితమ్ ॥ ౨,౩౪.౭౯॥
 తతోఽర్హః సమ్ప్రదాతవ్యః పఞ్చరత్నఫలాక్షతైః ॥ ౨,౩౪.౮౦॥
 యథా న కృష్ణశయనం శూన్యం సాగరకన్యయా ।
 శయ్యా మమాప్యశూన్యాస్తు తథా జన్మనిజన్మని ॥ ౨,౩౪.౮౧॥
 దత్త్వైవం తల్పమమలం క్షమాప్య చ విసర్జయేత్ ।
 తథా చైవాదశాహే తు విధిరేష ప్రకీర్తితః ॥ ౨,౩౪.౮౨॥
 దదాతి యో హి ధర్మార్థే బాన్ధవో బాన్ధవే మృతే ।
 విశేషమత్ర పక్షే తు కథ్యమానం మయా శృణు ॥ ౨,౩౪.౮౩॥
 ఉపయుక్తఞ్చ తస్యాసీత్యత్కిఞ్చిత్స్వగృహే పురా ।
 తస్య యద్ధాత్రసం లగ్నం వస్త్రం భాజనవాహనమ్ ।
 యదభీష్టఞ్చ తస్యాసీత్తత్సర్వం పరికల్పయేత్ ॥ ౨,౩౪.౮౪॥
 స్థాపయేత్పురుషం హైమం శయ్యోపరి శుభం బుధః ।
 పూజయిత్వా ప్రదాతవ్యా మృతశయ్యా యథోదీతా ॥ ౨,౩౪.౮౫॥
 పురస్తరగృహే సర్వం సూర్యపుత్రాలయే తథా ।
 ఉపత్సిష్ఠేత్సుఖం జన్తోః శయ్యాదానప్రభావతః ॥ ౨,౩౪.౮౬॥
 పీడయన్తి న తం యామ్యాః పురుషా భీషణాననాః ।
 న ఘర్షేణ న శితేన బాధ్యతే న నరః క్వచిత్ ॥ ౨,౩౪.౮౭॥
 శయ్యాదానప్రభావేణ ప్రేతో ముచ్యతే బన్ధనాత్ ।
 ఆపిః పాపసమాయుక్తః స్వర్గలోకం స గచ్ఛతి ॥ ౨,౩౪.౮౮॥
 విమానవరమారూఢః నేవ్యమానోఽప్పరోగణైః ।

ఆభూతసమ్ప్లవం యావత్తిష్టేత్వాతకవర్జితః ॥ ౨,౩౪.౮౯ ॥

నవకం షోడశశ్రాద్ధం శయ్యా సాంవత్సరం తథా ।

భర్తుర్యా కురుతే నారీ తస్యాః శ్రేయో హ్యనన్తకమ్ ॥ ౨,౩౪.౯౦ ॥

ఉపకారాయ సా భర్తుర్జీవన్తి న మృతా తథా ।

ఉధరేజ్జీవమానా సా సతీ సత్యవతీ ప్రియమ్ ॥ ౨,౩౪.౯౧ ॥

స్త్రీయా దధ్యన్నశయనే హేమకుంజ్కుమమజ్జనమ్ ।

వస్త్రభూషా తథా శయ్యా సర్వమేతద్ధి దాపయేత్ ॥ ౨,౩౪.౯౨ ॥

ఉపకారకరం స్త్రీణాం యదభివోదిహ కింఞ్చన ।

భూషణం గాత్రలగ్నఞ్చ వస్తు భోగ్యాదికఞ్చ యత్ ॥ ౨,౩౪.౯౩ ॥

తత్సర్వం మేలయిత్వా తు స్వేస్వే స్థానే నియోజయేత్ ।

పూజయేల్లోకపాలాంశ్చ గ్రహాన్దేవీం వినాయకమ్ ॥ ౨,౩౪.౯౪ ॥

తతః శుక్లామ్బరధరో గృహీతకుసుమాజ్జాలిః ।

ఇమముచ్చారయేన్మన్త్రం విప్రస్య పురతో బుధః ॥ ౨,౩౪.౯౫ ॥

ప్రేతస్య ప్రతిమా హ్యేషా సర్వోపకరణైర్ముతా ।

సర్వరత్నసమాయుక్తా తవ విప్రనివేదితా ॥ ౨,౩౪.౯౬ ॥

ఆత్మా శముఖః శివా గౌరీ శక్రః సురగణైః సహ ।

తస్మాచ్ఛయాప్రదానేన వైష ఆత్మా ప్రసీదతు ॥ ౨,౩౪.౯౭ ॥

ఆచార్యాయ ప్రదాతవ్యా బ్రాహ్మణాయ కుటుమ్పినే ।

గృహీతే బ్రాహ్మణస్తత్ర కోఽదాదితి చ కీర్తయేత్ ॥ ౨,౩౪.౯౮ ॥

తతః ప్రదక్షిణీకృత్య ప్రణిపత్య విసర్జయేత్ ।

విధినానేన వై పక్షిణానమేకస్య దాపయేత్ ॥ ౨,౩౪.౯౯ ॥

బహుభ్యో న ప్రదేయాని గౌర్ధ్రహం శయనం స్త్రీయః ।

విభక్తదక్షిణా హ్యేతే దాతారం పాతయన్తి హి ॥ ౨,౩౪.౧౦౦ ॥

ఏవం యో వితరేత్తార్ష్య శ్చౌణు తస్య చ యత్ఫలమ్ ।

సాగ్రం వర్షశతం దివ్యం స్వర్గలోకే మహీయతే ॥ ౨,౩౪.౧౦౧ ॥

యత్పుణ్యన్తు వ్యతీపాతే కార్తిక్యామయనద్వయే ।

ద్వారకాయాన్తు యత్పుణ్యం చన్ద్రసూర్యగ్రహే తథా ॥ ౨,౩౪.౧౦౨ ॥

ప్రయాగే వైమిషే యచ్ఛ కురుక్షేత్రే తర్థాబుదే ।
 గణ్ణాయాం యమునాయాఞ్చ సిన్ధుసాగరసంగమే ॥ ౨,౩౪.౧౦౩॥
 తేషు యద్దీయతే దానం తస్మాదప్యధికన్త్విదమ్ ।
 ఏతచ్ఛయాప్రదానస్య నాప్నోతి షోడశీం కలామ్ ॥ ౨,౩౪.౧౦౪॥
 యత్రాసౌ జాయతే ప్రాణీ భుక్త్యై తత్రైవ తత్ఫలమ్ ।
 కర్మక్షయే ఊతౌ యాతి మానుషః శుభదర్శనః ॥ ౨,౩౪.౧౦౫॥
 మహాధనీ చ ధర్మజ్ఞః సర్వశాస్త్రవిశారదః ।
 పునః స యాతి వైకుంఠం మృతోఽసౌ నరపుంజవః ॥ ౨,౩౪.౧౦౬॥
 దివ్యం విమానమారుహ్య ఆప్సరోభిః సమావృతః ।
 అహోఽసౌ హవ్యకవ్యేషు పితృభిః సహ మోదతే ॥ ౨,౩౪.౧౦౭॥
 అష్టకాసు కృతం శ్రాద్ధమమావాస్యాదినే తథా ।
 మఘాసు పితృపర్వాణి యానియాని చ తేషు చ ॥ ౨,౩౪.౧౦౮॥
 శృణు తార్క్య యథాన్యాయం ప్రేతత్వే పితరో యది ।
 నోపతిష్ఠన్తి శ్రాద్ధాని సపిణ్డీకరణం వినా ॥ ౨,౩౪.౧౦౯॥
 సపిణ్డీకరణం కార్యం పూర్ణే వర్షే న సంశయః ।
 ఆద్యన్తు శవశుద్ధ్యర్థం కృత్వా చైవాక్ష షోడశీమ్ ॥ ౨,౩౪.౧౧౦॥
 పితృపాక్ష్యై విశుద్ధ్యం శతార్ధేన? తు యోజయేత్ ।
 వృద్ధిం ప్రాప్యార్గ్రతః కుర్యాత్పూర్ణస్య స్వచ్ఛయైవ హి ॥ ౨,౩౪.౧౧౧॥
 సామృతం సాగ్నికే కార్యం ద్వాదశాహే సపిణ్డనమ్ ।
 న చాసౌ కురుతే యావత్ప్రేత ఏవ స వహ్నిమాన్ ।
 ద్వాదశాహే తతః కార్యం సాగ్నికేన సపిణ్డనమ్ ॥ ౨,౩౪.౧౧౨॥
 అస్తిపోక్షే గయాశ్రాద్ధం శ్రాద్ధజ్ఞాపరపక్షికమ్ ।
 అబ్ధమధ్యే న కుర్వీత సపిణ్డీకరణం వినా ॥ ౨,౩౪.౧౧౩॥
 సపత్నోస్య యది బహ్వః స్యురేకా పుత్రవతీ భవేత్ ।
 సర్వాస్త్రాః పుత్రవత్యః స్యున్తేనైకేనాత్మజేన హి ॥ ౨,౩౪.౧౧౪॥
 నాసపిణ్డోగ్నిమాన్పుత్రః పితృయజ్ఞం సమాచరేత్ ।
 సమాచారాద్భవేత్వాపీ పితృహా చాపి జాయతే ॥ ౨,౩౪.౧౧౫॥

మృతే భర్తరి యా నారీ ప్రాణాంచైవ పరిత్యజేత్ |
 భర్త్రై హి సమం తస్యాః ప్రకుర్వీత సపిణ్ణనమ్ || ౨,౩౪.౧౧౬ ||
 అస్థానికాపి యా వ్యూఢా వైశ్యా వా క్షత్రియాపి వా |
 యాః పతోన్యై వై పితుః కశ్చిత్కుర్యాత్పుత్రః సపిణ్ణనమ్ || ౨,౩౪.౧౧౭ ||
 విప్రేణైవ యదా శూద్రా పరిణీతా ప్రమాదతః |
 ఏకోద్దిష్టస్తు తచ్చార్థ సా తు తేనైవ యుజ్యతే || ౨,౩౪.౧౧౮ ||
 అన్యే తు దశ యే పుత్రా జాతా వర్ణ చతుష్టయే |
 తే తాసుతాసు యోక్త్వయాః సపిణ్ణీకరణే సదా || ౨,౩౪.౧౧౯ ||
 అన్వష్టకాసు యచ్చార్థ యచ్చార్థం వృద్ధిహేతుకమ్ |
 పితుః పృథక్పృథావ్యం స్త్రీయాః పిణ్ణం సపిణ్ణనే || ౨,౩౪.౧౨౦ ||
 పితామహ్యో సమం మాతుః పితుః సహపితామహైః |
 సపిణ్ణీకరణం కార్యమితి తార్క్ష్య మతం మమ || ౨,౩౪.౧౨౧ ||
 అపుత్రాయాం మృతాయాం తు పతిః కుర్యాత్సపిణ్ణనమ్ |
 మాత్రాదితిస్పృఖిః సార్థమేవం ధర్మేణ యోజయేత్ || ౨,౩౪.౧౨౨ ||
 పుత్రో నాస్తి న భర్తా చ స్త్రీణాం తార్క్ష్య సపిణ్ణనమ్ |
 కారయేద్వృద్ధిసమయే భ్రాతృదాయాదదేవరైః || ౨,౩౪.౧౨౩ ||
 పతిపుత్రవిహీనానాం గోత్రీ నాస్తి న దేవరః |
 ఏకోద్దిష్టేన దాతవ్యం పరేణ సహ భ్రాతృభిః || ౨,౩౪.౧౨౪ ||
 అజ్ఞానాద్విఘ్నతో వాపి న కృతఞ్చోత్సపిణ్ణనమ్ |
 నవకం షోడశశ్రాద్ధమాబ్ధికం కారయేత్తతః || ౨,౩౪.౧౨౫ ||
 అదాహే న చ కర్తవ్యం సదాహే కారయేద్బుధః |
 దర్భపుత్రలకం కృత్వా వహ్నినా దాహయేచ్ఛవమ్ || ౨,౩౪.౧౨౬ ||
 పితుః పుత్రేణ కర్తవ్యం న కుర్వీత్ పితా సుతే |
 అతిస్నేహాన్న కర్తవ్యం సపిణ్ణీకరణం సతే || ౨,౩౪.౧౨౭ ||
 బహవోఽపి యదా పుత్రా విధిమేకః సమాచరేత్ |
 నవశ్రాద్ధం సపిణ్ణత్వం శ్రాద్ధాన్యన్యాని షోడశ || ౨,౩౪.౧౨౮ ||
 ఏకేనైవ తు కార్యాంశి అవిభక్తధనేష్వపి |

అన్వేషిం కురుతే హ్యేకో మునిభైః సముదాహృతమ్ || ౨,౩౪.౧౨౯ ||

విభక్తైశ్చ పృథక్కార్యా క్రియా సాంవత్సరాదికా |

ఏకైకేన చ కర్తవ్యా పుత్రేణ చ స్వయంస్వయమ్ || ౨,౩౪.౧౩౦ ||

యస్యైతాని న దత్తాని ప్రేతశ్రాద్ధాని షోడశ |

పిశాచత్వంస్థిరం తస్య కృతైః శ్రాద్ధశతైరపి || ౨,౩౪.౧౩౧ ||

భ్రాతా వా భ్రాతృపుత్రో వా సపిణ్డః శిష్య ఏవ వా |

సపిణ్డీకరణం కుర్యాత్పుత్రహీనే ఖగేశ్వర || ౨,౩౪.౧౩౨ ||

సర్వేషాం పుత్రహీనానాం పత్రీ కుర్యాత్సపిణ్డనమ్ |

ఋత్విజం కరాయేద్వాధ పురోహితమథాపి వా || ౨,౩౪.౧౩౩ ||

మృతే పితర్యబ్ధమధ్యే హ్యుపరాగో యదా భవేత్ |

పార్వణం న సుతైః కార్యం శ్రాద్ధం నాస్తిముఖం న చ || ౨,౩౪.౧౩౪ ||

తీర్థశ్రాద్ధం గయాశ్రాద్ధం శ్రాద్ధమన్యచ్చ పైతృకమ్ |

అబ్ధమధ్యే న కుర్వీత మహాగురువిపత్తిషు || ౨,౩౪.౧౩౫ ||

యమకే చ గజచ్ఛాయామన్వాదిషు యుగాదిషు |

పితృపిణ్డో న దాతవ్యః సపిణ్డీకరణం వినా || ౨,౩౪.౧౩౬ ||

యజ్ఞపురుషస్య యద్ధానం దేవాదీనాఞ్చ యత్తథా |

అపూర్ణైఃస్యబ్ధమధ్యేపి కర్తవ్యమితి కే చ న || ౨,౩౪.౧౩౭ ||

పితృభ్యోఽపి హి యద్దత్తమర్హపిణ్డవివర్జితమ్ |

కర్తవ్యం తచ్చ వై సర్వమేష ఏవ విధిః స్మృతః || ౨,౩౪.౧౩౮ ||

దేవానాం పితరో దేవా పితృణామృషయస్తథా |

ఋషీణాం పితరో దేవాః పితా జయతి తేన వై || ౨,౩౪.౧౩౯ ||

పితృదేవమనుష్యాణాం యజ్ఞనథో విభుర్భవేత్ |

యజ్ఞనాథస్య యద్దత్తం తద్దత్తం సర్వదేహినామ్ || ౨,౩౪.౧౪౦ ||

మృతే పితర్యబ్ధమధ్యే యః శ్రాద్ధం కారయేత్సుతః |

సప్తజన్మకృతా ధర్మాభీయతే నాత్ర సంశయః || ౨,౩౪.౧౪౧ ||

ప్రేతీభూతాస్తు పితరో లుప్తపిణ్డోదకక్రియాః |

భ్రమన్తి వాయునా సర్వే క్షుత్ప్రడాభ్యం పరిపీడితాః || ౨,౩౪.౧౪౨ ||

పితరి ప్రేతతాపన్నే లుప్యతే వైతృకీ క్రియా ।
 అథ మాతుర్విపత్తిః స్యాత్పితృకార్యం న లుప్యతే ॥ ౨,౩౪.౧౪౩॥

మృతా మాతా పితా తిష్ఠేజ్జీవన్తి చ పితామహీ ।
 సపిణ్డనస్తు కర్తవ్యం పితామహ్యో సహౌవ తు ॥ ౨,౩౪.౧౪౪॥

సత్యంసత్యం పునః సత్యం శ్రూయతాం వచనం మమ ।
 న పిణ్డో మిలితో యేషాం మృతానాస్తు నృణాం భువి ॥ ౨,౩౪.౧౪౫॥

ఉపతిష్ఠేన్న వే తేషాం పుత్రైర్దత్తమనేకథా ।
 హస్తకారస్తదుద్దేశే శ్రాద్ధం నైవ జలాజ్ఞులిః ॥ ౨,౩౪.౧౪౬॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ఔర్ధ్వదేహికాదినీరూపణం నామ చతుస్త్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౫

తర్ష్య ఉవాచ ।
 అపరం మమ సన్దేహం కథయస్వ జనార్దన ।
 పురుషస్య చ కస్యాపి మతా పఞ్చత్వమాగతా ॥ ౨,౩౫.౧॥

పితామహీ జీవతి చ తథా చ ప్రపితామహీ ।
 వృద్ధప్రపితామహీ తద్వన్మాతృసక్తః పితా తథా ॥ ౨,౩౫.౨॥

ప్రమాతామహశ్చ తథా వృద్ధప్రమాతామహస్తథా ।
 కేస సా మేల్యతే మాతా ఏతత్కథయ మే ప్రభో ॥ ౨,౩౫.౩॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 పునరుక్తం ప్రవక్ష్యామి సపిణ్డీకరణం ఖగ ।
 ఉమా లక్ష్మీశ్చ సావిత్రిత్యతాభిర్మేలయేద్భువమ్ ॥ ౨,౩౫.౪॥

త్రయః పిణ్డభుజో జ్ఞేయాస్త్యజాకాశ్చ త్రయః స్పృతాః ।
 త్రయః పిణ్డానులేపాశ్చ దశమః పఞ్చైసంన్నిధః ॥ ౨,౩౫.౫॥

ఇత్యేతే పురుషాః ఖ్యాతాః పితృమాతృకులేషు చ ।
 తారయేద్యజమానస్తు దశ పూర్వాన్దశావరాన్ ॥ ౨,౩౫.౬॥

సపిణ్డః స భవేదాదౌ సపిణ్డీకరణే కృతే ।
 అన్యస్తు త్యాజకో జ్ఞేయో యో వృద్ధప్రపితామహః ॥ ౨,౩౫.౭॥

అన్నిమస్త్యాజకో జ్ఞేయో లేపకః ప్రథమో భవేత్ |
 లేపకస్త్యన్తిమో యస్తు స భవేత్పజ్జీసన్నిధః || ౨,౩౫.౮||
 యజమానో భవేదేకో దశ పృర్వై దశావరే |
 ఇత్యేత పితరో జ్ఞేయా ఏకవింశతి సంఖ్యకాః || ౨,౩౫.౯||
 విధినా కురుతే యస్తు సంసారే శ్రాద్ధముత్తమమ్ |
 జాయతే౭త్ర న సన్దేహాః శృణు తస్యాపి యత్ఫలమ్ || ౨,౩౫.౧౦||
 పితా దదాతి పుత్రావ్యై విచ్ఛిన్నసంతతిః ఖగ |
 హోమదాతా భవేత్సో౭పి యస్తస్య ప్రపితామహాః || ౨,౩౫.౧౧||
 కృతే శ్రాద్ధే గుణా హ్యేతే పితృణాం తపేణే స్మృతాః |
 దద్యాద్విపులమన్నాద్యం వృద్ధస్తు ప్రపితామహాః || ౨,౩౫.౧౨||
 యస్య పుంసశ్చ మర్త్యే వై విచ్ఛిన్నా సంతతిః ఖగ |
 స వసేన్నరకే ఘోరే పజ్కే మగ్నః కరీ యథా || ౨,౩౫.౧౩||
 యోన్యస్తరేషు జాయతే యత్ర వృక్షసరీసృపాః |
 న సంతతిం వినా సో౭త్ర ముచ్యతే నరకాద్ధృవమ్ || ౨,౩౫.౧౪||
 ఆచార్యస్తస్య శిష్యో వా యో దూరే౭పి హి గాత్రేజః |
 నారాయణబలిం కుర్వాత్తస్యాద్దేశేన భక్తితః || ౨,౩౫.౧౫||
 విశుద్ధః సర్వపాపేభ్యో ముక్తః స నరకాద్ధృవమ్ |
 నివసేన్నాకలోకే చ నాత్ర కార్యా విచారణా || ౨,౩౫.౧౬||
 ఆదౌ కృత్వా ధనిష్ఠాఞ్చ ఏతన్నక్షత్రపఞ్చకమ్ |
 రేవత్యంతం సదా దూష్యమశుభం సర్వదా భవేత్ || ౨,౩౫.౧౭||
 దాహా (బలి) స్తత్ర న కర్తవ్యో విప్రదిసర్వజాతిషు |
 దీయతే న జలం తత్ర అశుభం జాయతే ధ్రువమ్ |
 లోకయాత్రా న కర్తవ్యా దుఃఖార్తః స్వజనో యది || ౨,౩౫.౧౮||
 పఞ్చకానన్తరం తస్య కర్తవ్యం సర్వమన్యథా |
 పుత్రాణాం గోత్రీణాం తస్య సంతాపో౭ప్యపజాయతే || ౨,౩౫.౧౯||
 గృహే హానిర్భవేత్తస్య ఋషేష్యేషు మృతశ్చ యః |
 అథవా ఋషమధ్యే౭పి దాహస్తస్య విధీయతే || ౨,౩౫.౨౦||
 క్రియతే మానుషాణాస్తు సద్య ఆహుతికారణాత్ |

సద్యాహుతికరం పుణ్యం తీర్థే తద్దాహ ఉత్తమః ॥ ౨,౩౫.౨౧ ॥

విప్రైర్నియమతః కార్యః సమస్తో విధిపూర్వకః ।

శవస్య చ సమీపే తు ఊష్యంతే పుత్రలాస్తతః ॥ ౨,౩౫.౨౨ ॥

దర్భమయాశ్చ చత్వారో విప్రా మస్త్రాభిమస్త్రితాః ।

తతో దాహః ప్రకర్తవ్యః తైశ్చ పుత్రలక్తైః సహ ॥ ౨,౩౫.౨౩ ॥

సూతకాన్తే తతః పుత్రః కుర్యాచ్ఛాన్తికముత్తమమ్ ॥ ౨,౩౫.౨౪ ॥

పఞ్చకేషు మృతో యోఽసౌ న గతిం లభతే నరః ।

తిలాన్గాశ్చ సువర్ణం చ తముద్దిశ్య ఘృతం దదేత్ ॥ ౨,౩౫.౨౫ ॥

విప్రాణాం దీయతే దానం సర్వోపద్రవనాశనమ్ ।

సూతకాన్తే చ సత్పత్నైః స ప్రేతో లభతే గతిమ్ ॥ ౨,౩౫.౨౬ ॥

భాజనోపానహౌ చ్చత్రం హేమముద్రాచ వాససీ ।

దక్షిణా దీయతే విప్ర సర్వపాతకమోచసీ ॥ ౨,౩౫.౨౭ ॥

బాలవృద్ధాతురాణాశ్చ మృతానాం పఞ్చకేషు హి ।

విధానం యో న కుర్వీత విఘ్నస్తస్య ప్రజాయతే ॥ ౨,౩౫.౨౮ ॥

అష్టాదశైవ వస్తూని ప్రేతశ్రాద్ధే వివర్జయేత్ ।

ఆశిషో ద్విగుణాన్దరాభాన్పుణవాన్వైకపిణ్డతామ్ ॥ ౨,౩౫.౨౯ ॥

అగ్నోకరణముచ్ఛిష్టం శ్రాద్ధం వై వైశ్వదైవికమ్ ।

వికిరం చ స్వధాకారం పితృశబ్దం న చోచ్ఛరేత్ ॥ ౨,౩౫.౩౦ ॥

అనుశబ్దం న కుర్వీత నావాహనమథోల్ముకమ్ ।

ఆసీమాన్తం న కుర్వీత ప్రదక్షిణవిసర్జనమ్ ॥ ౨,౩౫.౩౧ ॥

న కుర్యాత్తిలహోమఞ్చ ద్విజః పూర్ణాహుతిం తథా ।

న కుర్యాద్వైశ్వదేవం చేత్కర్తా గచ్ఛత్యథోగతిమ్ ॥ ౨,౩౫.౩౨ ॥

మలినశ్రాద్ధసంజ్ఞానం పూర్వషోడశకం తథా ।

స్థానే ద్వారే చార్థమార్గే చితాయాం శవహస్తకే ॥ ౨,౩౫.౩౩ ॥

శ్మశానవాసిభూతేభ్యః పఞ్చమం ప్రతివేశ్యకమ్ ।

షష్ఠం సఞ్చయనే ప్రోక్తం దశ పిణ్డా దశాహికాః ।

శ్రాద్ధషోడశకఞ్చైతత్ప్రథమం పరికీర్తితమ్ ॥ ౨,౩౫.౩౪ ॥

అన్యచ్చ షోడశం మధ్యే ద్వితీయం తార్క్ష్య మే శ్చుణు ।
కర్తవ్యాసీహ విధినా శ్రాద్ధాన్యేకాదవైవ తు ॥ ౨,౩౫.౩౫॥

బ్రహ్మవిష్ణుశివాద్యం తథాన్యచ్చార్ధపంచకమ్ ।
ఏవం షోడశకం ప్రాహురేతత్తత్త్వవిదో జనాః ॥ ౨,౩౫.౩౬॥

ద్వాదశ ప్రతిమాస్యాని శ్రాద్ధమేకాదశే తథా ।
త్రిపక్షసంభవజ్ఞైవ ద్వే రిక్తే ఖగ షోడశ ॥ ౨,౩౫.౩౭॥

ఆద్యం శవవిశుద్ధ్యర్థం కృత్వాన్యచ్చ త్రిషోడశమ్ ।
పితృపాక్ష్యైవిశుద్ధ్యర్థం శతాద్దైన తు యోజయేత్ ॥ ౨,౩౫.౩౮॥

శతార్దేన విహీనో యో మిలితః పక్ష్యైభాజ్ను హి ।
చత్వారింశత్తైవాష్టశ్రాద్ధం ప్రేతత్వనాశనమ్ ॥ ౨,౩౫.౩౯॥

సకృదూనశతార్దేన సమభవేత్పక్ష్యైసన్నిధిః ।
మేలసీయః శతార్దేన సన్నిః శ్రాద్దేన తత్త్వతః ॥ ౨,౩౫.౪౦॥

(అథ శవావిధిః) ।

శవస్య శిబికాయాం కరచరణబంధనం తత్ర కర్తవ్యమ్ ।
ఏవం చేన్న విధానం విధీయతే తత్ప్రశాచపరిభవనమ్ ॥ ౨,౩౫.౪౧॥

సంజాయతే రజన్యాంశ్చ శవనిర్గమనే రాష్ట్రం భయశూన్యమ్ ।
శవం న ముఞ్చోత ముచ్యతే చేత్తుఃస్పర్శాద్ధుర్గతిర్భవేత్ ॥ ౨,౩౫.౪౨॥

గ్రామమధ్యే స్థితే ప్రేతే శ్రుతే భుక్త్యై యదృచ్ఛయా ।
తదన్నం మాంసవజ్జేయం తత్తోయం రుధిరోపమమ్ ॥ ౨,౩౫.౪౩॥

తామ్బూలం దన్తకాష్ఠాంశ్చ భోజనం ఋతుసేవనమ్ ।
గ్రామమధ్యే స్థితే ప్రేతే వర్షయేత్ప్రిణ్ణపాతనమ్ ॥ ౨,౩౫.౪౨ ॥ ౩౫.౪౪

స్నానం దానం జపో హోమస్తర్పణం సురపూజనమ్ ।
గ్రామమధ్యే స్థితే ప్రేతే శుద్ధ్యర్థం జ్ఞాతిధర్మతః ॥ ౨,౩౫.౪౩ ॥ ౩౫.౪౫

జ్ఞాతిసంబంధినామేవం వ్యవహారః ఖగేశ్వర ।
విలుప్య జ్ఞాతిధర్మం ప్రేతపాపేన లిప్యతే ॥ ౨,౩౫.౪౪ ॥ ౩౫.౪౬

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయ ధర్మప్రేతకల్పే
శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే సపిణ్డనశవవిధ్యోర్నిరూపణం నామ పంచత్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- 3౬

తార్ష్యావచ ।

కస్మాదనశనం పుణ్యమక్షయ్యగతిదాయకమ్ ।

స్వగృహస్తు పరిత్యజ్య తీర్థే వై మ్రియతే యది ॥ ౨,౩౬.౧॥

అప్రాప్య తీర్థం మ్రియతే గృహే వా మృత్యు మాగతః ।

బూత్వా కుటీచరో యస్తు స కాం గతిమవాప్నుయాత్ ॥ ౨,౩౬.౨॥

సంన్యాసం కురుతే యస్తు తీర్థే వాపి గృహేఽపి వా ।

కథం తస్య ప్రకర్తవ్యమప్రాప్తనిధనేఽపి వా ॥ ౨,౩౬.౩॥

నియమే చేత్కృతే దేవ చిత్తభక్తో హి జాయతే ।

కేన తస్య భవేత్సిద్ధిః కృతేనాప్యకృతేన వా ॥ ౨,౩౬.౪॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

కృత్వా నిరశనం యో వై మృత్యుమాప్నోతి కోఽపి చేత్ ।

మానుషీం తనుముత్సృజ్య మమ తుల్యో విరాజతే ॥ ౨,౩౬.౫॥

యావన్త్యహాని జీవేత్ప్యతే నిరశనే కృతే ।

క్రతుభిస్తాని తుల్యాని సమగ్రవదక్షిణైః ॥ ౨,౩౬.౬॥

తీర్థే గృహే వా సంన్యాసం నీత్వా చేన్మ్రియతే యది ।

ప్రత్యహం లభతే సోఽపి పూర్వోక్తం ద్విగుణం ఫలమ్ ॥ ౨,౩౬.౭॥

మహారోగోపపత్తౌ చ గృహీతేఽనశనే కృతే ।

పునర్న జాయతే రోగో దేవవద్ధి విరాజతే ॥ ౨,౩౬.౮॥

య ఆతురః సన్సన్న్యాసం గృహ్లాతి యది మానవః ।

పునర్న జాయతే భూమా సంసారే దుఃఖసాగరే ॥ ౨,౩౬.౯॥

అహన్యహాని దాతవ్యం బ్రాహ్మణానాం శ్చ భోజనమ్ ।

తిలపాత్రం యథాశక్తి దీపదానం సురార్చనమ్ ॥ ౨,౩౬.౧౦॥

ఏవం వృత్తస్య దహ్యాన్తే పాపాన్యచ్చావచాని చ ।

మృతో ముక్తిమవాప్నోతి యథా సర్వే మహర్షయః ॥ ౨,౩౬.౧౧॥

తస్మాదనశనం నృణాం వైకుణ్ఠపదదాయకమ్ ।

తస్మాత్స్వస్థే చోత్తరే వా సాధయేన్మోక్షలక్షణమ్ ॥ ౨,౩౬.౧౨॥

పుత్రద్రవ్యాది సన్వయజ్య తీర్థం వ్రజతి యో నరః ।
 బ్రహ్మోద్వా దేవతాస్తస్య భవేయుస్తుష్టిపుష్టిదాః ॥ ౨,౩౬.౧౩॥
 యస్తీర్థసముఖో భూత్వా వ్రతే హ్యనశనే కృతే ।
 చేన్ద్రియేతాస్తరాతేఽపి ఋషీణాం మణ్డలే వసేత్ ॥ ౨,౩౬.౧౪॥
 వ్రతం నిరశన కృత్వా స్వగృహేఽపి మృతో యది ।
 స్వకులాని పరిత్యజ్య ఏకాకీ విచరేద్దివి ॥ ౨,౩౬.౧౫॥
 అన్నజ్ఞౌచవ తథా తోయం పరిత్యజ్య నరో యది ।
 పీతమత్పాదతోయశ్చ న పునర్జాయతే క్షితౌ ॥ ౨,౩౬.౧౬॥
 కృత్వాసీనస్తత్తీర్థగతం రక్షన్తి వనదేవతాః ।
 యమదూతా విశేషేణ న యామ్యాస్తస్య పార్శ్వగః ॥ ౨,౩౬.౧౭॥
 తీర్థసేవీ నరో యస్తు సర్వకిల్బిషవర్జితః ।
 తత్ర మ్రియతే దహ్యత తత్తీర్థఫలభాగ్భవేత్ ॥ ౨,౩౬.౧౮॥
 సేవితేఽపి సదా తథి హ్యన్యత్ర మ్రియతే యది ।
 శుభే దేశే కులే ధీమాన్స భవేద్వేదవిద్విజః ॥ ౨,౩౬.౧౯॥
 కృత్వా నిరశనం తార్క్ష్య పునరీవతి మానవః ।
 బ్రాహ్మణాన్స సమాహూయ సర్వస్వం యత్పరిత్యజేత్ ॥ ౨,౩౬.౨౦॥
 చాన్త్రాయణం చరేత్కృత్స్నమనుజ్ఞాతశ్చ తైర్ద్విజైః ।
 అన్యతం న వదేత్పశ్చాద్ధర్మమేవ సమాచరేత్ ॥ ౨,౩౬.౨౧॥
 తీర్థే గత్వా చ యః కోఽపి పునరాయాతి వై గృహమ్ ।
 అనుజ్ఞాతః స వై విప్రైః ప్రాయశ్చిత్తమథాచరేత్ ॥ ౨,౩౬.౨౨॥
 దత్త్వా వా స్వర్ణదానాని గో-మహి-గజ-వాజినః ।
 తీర్థం యది లభేద్యస్తు మృత్యుకాలే స భాగ్యవాన్ ॥ ౨,౩౬.౨౩॥
 గృహోత్పృచలితస్తీర్థం మరణే సముపస్థితే ।
 పదేపదే తు గోదానం యది హింసా న జాయతే ॥ ౨,౩౬.౨౪॥
 గృహే తు యత్కృతం పాపం తీర్థస్నానేన శుభ్యతి ।
 కురుతే తత్ర పాపఞ్చేద్వజ్రలేపసమం హి తత్ ॥ ౨,౩౬.౨౫॥
 క్లిష్యేత్స నాత్ర సన్దేహో యావచ్ఛ్రాగ్కర్మాతారకమ్ ।

తత్ర దత్తాని దానాని జాయన్తే చాక్షయాణి వై || ౨,౩౬.౨౬ ||

ఆతురే సతి దాతవ్యం నిర్ధనైరపి మానవైః |

గావస్తీలా హిరణ్యఞ్చ సప్తధాన్యం విశేషతః || ౨,౩౬.౨౭ ||

దానవస్తం నరం దృష్ట్వా హృష్టాః సర్వే దివౌకసః |

ఋషిభిః సహ ధర్మణ చిత్రగుప్తేన సర్వదా || ౨,౩౬.౨౮ ||

ఆత్మాయత్తం ధనం యావత్తావద్విస్త్రై సమర్పయేత్ |

పరాధీనం మృతే సర్వం కృపయా కః ప్రదాస్యతి || ౨,౩౬.౨౯ ||

పితృద్దేశేన యః పుత్రైర్ధనం విప్రకరేఽర్పితమ్ |

ఆత్మానం సధనం తేన చక్రే పుత్రప్రపాతకైః || ౨,౩౬.౩౦ ||

పితుః శతగుణం దత్తం సహస్రం మాతురుచ్యతే |

భగిన్యా శతసాహస్రం సోదర్యే దత్తమక్షయమ్ || ౨,౩౬.౩౧ ||

యది లోభాన్న యచ్ఛన్తి ప్రమాదాన్మోహతోఽపి వా |

మృతాః శోచన్తి తే సర్వే కదర్యాః పాపినస్త్వీతి || ౨,౩౬.౩౨ ||

అతిక్లేశేన లబ్ధస్య ప్రకృత్యా చఞ్చులస్య చ |

గతిరేకైవ విత్తస్య దానమన్యా విపత్తయః || ౨,౩౬.౩౩ ||

మృత్యుః శరీగోష్టారం వసురక్షం వసున్ధరా |

దుశ్చారిణీవ హసతి స్వపతిం పుత్రవత్సలమ్ || ౨,౩౬.౩౪ ||

ఉదాసే ధార్మికః సౌమ్యః ప్రాప్యౌపి విపులం ధనమ్ |

తృణవన్మన్యతే తార్క్ష్య ఆత్మానం విత్తమప్యథ || ౨,౩౬.౩౫ ||

న చైవోపద్రవాస్తస్య మోహజాలో న చైవ హి |

మృత్యుకాలే న చ భయం యమదూతసముద్భవమ్ || ౨,౩౬.౩౬ ||

సమాః సహస్రాణి చ సప్త వై జలే దశైకమగ్నౌ పవనే చ షోడశ |

మహాహవే పష్టిరశీతిర్గోగృహే అనాశకే కాశ్యప చాక్షయా గతిః || ౨,౩౬.౩౭ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదేఽనశనమృత గతినిరూపణం నామ షట్టింశోఽధ్యాయః

తార్ష్య ఉవాచ ।

ఉదకుమ్భప్రదానం మే కథయస్వ యథాతథమ్ ।

విధినా కేన కర్తవ్యా కృతిరేషా జనార్దన ॥ ౨,౩౭.౧॥

కింలక్షణాః కేన పూర్ణాః కస్య దేయా జనార్దన ।

కస్మిన్కాలే ప్రదాతవ్యా ప్రేతతృప్తిప్రసాధకాః ॥ ౨,౩౭.౨॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

సత్యం పునః ప్రవక్ష్యామి ఉదకుమ్భప్రదానకమ్ ।

ప్రేతోద్దేశేన దాతవ్యా అన్నపానీయసంయుతాః ।

విశేషేణ మహాపక్షిన్ప్రేతముక్తిప్రదాయకాః ॥ ౨,౩౭.౩॥

ద్వాదశాహే చ పణ్మాసే త్రైపక్షే వాపి వత్సరే ।

ఉదకుమ్భాః ప్రదాతవ్యా మార్గే తస్య సుఖాయ వై ॥ ౨,౩౭.౪॥

అహన్యహని దాతవ్యా ఉదకుమ్భాస్త్రిలైర్యుతాః ।

సులీప్తే భూమిభాగే తు పక్కాన్నజలపూరితాః ॥ ౨,౩౭.౫॥

ప్రేతస్య తత్ర దాతవ్యం భాజనఞ్చ యదృచ్ఛయా ।

సుప్రీతస్తేన దత్తేన ప్రేతో యామ్యైః స గచ్ఛతి ॥ ౨,౩౭.౬॥

ద్వాదశాహే విశేషేణ ఉదకమ్భాన్ప్రదాపయేత్ ।

విధినా తత్ర సక్కుల్పయ ఘటాన్ద్వాదశసంఖ్యకాన్ ॥ ౨,౩౭.౭॥

ఏకాషి బర్ధనీ తత్ర పక్కాన్నఫలపూరితా ।

విష్ణుముద్దిశ్య దాతవ్యా సంకల్ప్య బ్రాహ్మణే శుభే ॥ ౨,౩౭.౮॥

ఏకో వై ధర్మరాజాయ తేన తుష్టేన ముక్తిభాక్ ।

చిత్రగుప్తాయ చైకం తు గతస్తత్ర సుఖీ భవేత్ ॥ ౨,౩౭.౯॥

షోడశాద్యాః ప్రదాతవ్యా మాషాన్నజలపూరితాః ॥ ౨,౩౭.౧౦॥

ఉక్తాన్త్రిశ్చార్ధమారభ్య శ్రాద్ధషోడశోడశకస్య తు ।

షోడశబ్రాహ్మణానాస్తు ఏకైకం వినివదయేత్ ॥ ౨,౩౭.౧౧॥

ఏకాదశాహాత్ప్రభృతి దేయో నిత్యం దృఢాహ్వాయః ।

పక్కాన్నజలపూర్ణో హి యావత్సంవత్సరం దినమ్ ॥ ౨,౩౭.౧౨॥

జలపాత్రాణి వృద్ధాని దత్తానిఘటకాని చ ।

ఏకా వై వర్ధనీ తత్ర తస్యాం పాత్రస్తు వంశజమ్ ॥ ౨,౩౭.౧౩॥

వస్త్రేణాచ్ఛాదయేత్తాస్తు పూజయిత్వా సుగంధిభిః |
 బ్రాహ్మణేభ్యో విశేషేణ జలపూర్ణాని దాపయేత్ || ౨,౩౭.౧౪||
 ఆహస్యహని సజ్కుల్ప్య విధిపూర్వం ఖగేశ్వర |
 బ్రాహ్మణాయ కులీనాయ వేదవృత్తయతాయ చ || ౨,౩౭.౧౫||
 విద్యావృత్తవతే దేయం మూర్ధే తన్న కదాచన |
 సమర్థో వేదవృత్తాఢ్యస్తారణే తరణేఽపి చ || ౨,౩౭.౧౬||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ద్వితీయాంశే ప్రేతకల్పే ధర్మకాణ్డే
 సోదకుమ్భశ్రాద్ధనిరూపణం నామ సప్తత్రింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౮

తార్క్ష్య ఉవాచ |
 దానతీర్థార్థితం మోక్షం స్వర్గఞ్చ వద మే ప్రభో |
 కేన మోక్షమవాప్నోతి కేన స్వర్గే వసేచ్ఛిరమ్ || ౨,౩౮.౧||
 కేన గచ్ఛతి తేజస్తు స్వర్గోకాతసృత్యలోకతః |
 మానుష్యం కేన లభతే నరకేశు నిమజ్జతి || ౨,౩౮.౨||
 ఏతన్మే వదనిశ్చిత్స్య భక్తానాం మోక్షదాయక |
 బ్రూహి కస్మిన్మృతే స్వర్గే పునర్జన్మ న విద్యతే || ౨,౩౮.౩||
 శ్రీవిష్ణురువాచ |
 మానుష్యం భారతే వర్షే త్రయోదశసు జాతిషు || ౨,౩౮.౪||
 తత్ప్రాప్య మ్రియతే క్షేత్రే పునర్జన్మ న విద్యతే |
 ఆయోధ్యా మథురా మాయా కాశీ కాఞ్చీ అవన్తికా || ౨,౩౮.౫||
 పురీ ద్వారవతీ జ్ఞేయా సప్తైతా మోక్షదాయికాః |
 సన్న్యస్తమితి యో బ్రుయాత్ప్రాణైః కణ్ఠగత్తైరపి || ౨,౩౮.౬||
 మృతో విష్ణుపురం యాతి న పునర్జాయతే క్షితౌ |
 సకృదుచ్ఛరితం యేన హరిరిత్యక్షరద్వయమ్ || ౨,౩౮.౭||
 బద్ధః పరికరస్తేన మోక్షాయ గమనం ప్రతి |
 కృష్ణకృష్ణేతి కృష్ణేతి యో మాం స్మరతి నిత్యశః || ౨,౩౮.౮||

జల భిత్వా యథా పద్మం నరకాదుద్ధరామ్యహమ్ ।
 శాలగ్రామజిలా యత్ర యత్ర ద్వాదశతీ శిలా ॥ ౨,౩౮.౯॥
 ఉభయోః సజ్జమో యత్ర ముక్తిస్తత్ర న సంశయః ।
 శాలగ్రామశిలా యత్ర పాపదోషక్షయావహా ॥ ౨,౩౮.౧౦॥
 తత్సన్నిధానమరణాన్ముక్తిర్జ్ఞాంతోః సునిశ్చతా ।
 రోపణాత్పాలనాత్సేకాధ్యానస్పర్శనకీర్తనాత్ ।
 తులసీ దహతే పాపం నృణాం జన్మార్జితం ఖగ ॥ ౨,౩౮.౧౧॥
 జ్ఞానహృదే సత్యజలే రాగద్వేషమలాపహా ।
 యః స్నాతో మానసే తీర్థే న స లిప్యేత పాతకైః ॥ ౨,౩౮.౧౨॥
 న కాష్ఠే విద్యతే దేవో న శిలాయాం కదాచన ।
 భావే హి విద్యతే దేవస్తస్మాద్భావం సమాచరేత్ ॥ ౨,౩౮.౧౩॥
 ప్రాతః ప్రాతః ప్రపశ్యన్తి నర్మదాం మత్స్యఘాతినః ।
 న తే శివపురీం యాన్తి చిత్తవృత్తిర్గరీయసీ ॥ ౨,౩౮.౧౪॥
 యాదృక్పితృప్రతీతిః స్యాత్తాదృక్కర్మఫలం నృణామ్ ।
 పరలోకగతిస్తాదృక నూచీనూత్రవిచారవత్ ॥ ౨,౩౮.౧౫॥
 బ్రాహ్మణార్థే గవార్థే చ స్త్రీణాం బలవధేషు చ ।
 ప్రాణత్యాగపరో యస్తు స వై మోక్షమవాప్నుయాత్ ॥ ౨,౩౮.౧౬॥
 అనాశకే మృతో యస్తు స వై మోక్షమవాప్నుయాత్ ।
 అనాశకే మృతో యస్తు స ముక్తః సర్వబంధనైః ॥ ౨,౩౮.౧౭॥
 దత్త్వా దానాని విప్రేభ్యస్తతో మోక్షమవాప్నుయాత్ ।
 ఏతే వై మోక్షమార్గాశ్చ స్వర్గమార్గాస్తథైవ చ ॥ ౨,౩౮.౧౮॥
 గోగ్రహే దేశవిధ్వంసే మరణం రణతీర్థయోః ।
 ఉత్తమాధమమధ్యస్య బాధ్యమానస్య దేహినః ।
 ఆత్మానం తత్ర సన్త్యజ్య స్వర్గవాసం లభేచ్ఛిరమ్ ॥ ౨,౩౮.౧౯॥
 జీవితం మరణజ్ఞైవ ద్వయం శిక్షేత పణ్డితః ।
 జీవితం దానభోగాభ్యాం మరణం రణతీర్థయోః ॥ ౨,౩౮.౨౦॥
 హరిక్షేత్రే కురుక్షేత్రే భృగుక్షేత్రే తథైవ చ ।
 ప్రభాసే శ్రీస్థలే వైవ అర్బుదే చ త్రిపుష్కరే ॥ ౨,౩౮.౨౧॥

భూతేశ్వరే మృతో యస్తు స్వర్గే వసతి మానవః ।
 బ్రహ్మణో దివసం యావత్తతః పతతి భూతలే ॥ ౨,౩౮.౨౨॥
 వర్షవృత్తిస్తు యో దద్యాద్బ్రాహ్మణే దోషవర్జితే ।
 సర్వం కలం స ముద్ధృత్య స్వర్గలోకే మహీయతే ॥ ౨,౩౮.౨౩॥
 కన్యాం వివాహయేద్యస్తు బ్రాహ్మణం వేదపారగమ్ ।
 ఇన్ద్రలోకే వసేత్సౌఽపి స్వకులైః పరివేష్టితః ॥ ౨,౩౮.౨౪॥
 మహాదానాని దత్వా చ నరస్తత్ఫలమాముయాత్ ॥ ౨,౩౮.౨౫॥
 వాపీ కూపతడాగానామారామసురసదృనామ్ ।
 జీర్ణోద్ధారం ప్రకుర్వాణః పూర్వకర్తుః ఫలం లభేత్ ।
 జీర్ణోద్ధారేణ వా తేషాం తత్పుణ్యం ద్విగుణం భవేత్ ॥ ౨,౩౮.౨౬॥
 శీతవా తాతపహరమపి పర్ణకుటీరకమ్ ।
 కృత్వా విప్రాయ విదుషే ప్రదదాతి కుటుమ్బినే ॥ ౨,౩౮.౨౭॥
 తిస్రః కోట్యోర్ధకోటీ చ నరః స్వర్గే మహీయతే ॥ ౨,౩౮.౨౮॥
 యా స్త్రీ సవర్ణా సంశుభా మృతం పతిమనువ్రజేత్ ।
 సా మృతా స్వర్గమాప్నోతి వర్షాణాం రోమసంఖ్యతా ॥ ౨,౩౮.౨౯॥
 పుత్రపౌత్రాదికం త్యక్త్వా స్వపతిం యానుగచ్ఛతి ।
 స్వర్గం లభేతాం తౌ చోభౌ దివ్యస్త్రీభిరలఙ్కృతౌ ॥ ౨,౩౮.౩౦॥
 కృత్వా పాపాన్యనేకాని భర్తృద్రోహమతిః సదా ।
 ప్రజాలయతి సర్వాణి యా స్వం పతిమనువ్రజేత్ ॥ ౨,౩౮.౩౧॥
 మహాపాపసమాచారో భర్తా చేద్దుష్కృతీ భవేత్ ।
 తస్యాప్యనువ్రతా నారీ నారాయేత్సర్వకిల్బిషమ్ ॥ ౨,౩౮.౩౨॥
 గ్రాసమాత్రం నియమతో నిత్యదానం కరోతి యః ।
 చతుశ్చామరసంయుక్తవిమానేనాధిగచ్ఛతి ॥ ౨,౩౮.౩౩॥
 యత్కృతం హి మనుష్యేణ పాపమామరణాన్తికమ్ ।
 తత్సర్వం నాశమాయాతి వర్షవృత్తిప్రదానతః ॥ ౨,౩౮.౩౪॥
 భూతం భవ్యం బవిష్యణ్చ పాపం జన్మత్రయార్జితమ్ ।
 పక్షాలయతి తత్సర్వం విప్రకన్యోపనాయనాత్ ॥ ౨,౩౮.౩౫॥

దశకూపసమా వాపి దశవాపీసమం సరః ।
 సరో భిర్దశభిస్తుల్యా యా ప్రపా నిర్జలే వనే ॥ ౨,౩౮.౩౬ ॥
 యా వాపీ నిర్జలే దేశే యద్ధానం నిర్ధనే ద్విజే ।
 ప్రాణీనాం యో దయాం ధత్తే స భవేన్నాకనాయకః ॥ ౨,౩౮.౩౭ ॥
 ఏవమాదిభిరన్వైశ్చ సుకృతైః స్వర్గభాగభవేత్ ।
 స తత్సర్వం ఫలం ప్రాప్య ప్రతిష్ఠాం పరమాం లభేత్ ॥ ౨,౩౮.౩౮ ॥
 ఫల్గు కార్యం పరిత్యజ్య సతతం ధర్మవాన్భవేత్ ।
 దానం దమో దయా చేతి సారమేతత్త్రయం భువి ॥ ౨,౩౮.౩౯ ॥
 దానం సాధోర్ధరిద్రస్య శూన్యలింగస్య పూజనమ్ ।
 ఆనాధప్రేతసంస్కారః కోటియజ్ఞఫలప్రదః ॥ ౨,౩౮.౪౦ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ఉత్తమలోకగత్యాగతిమోక్షమానుష్యహేతునిరూపణం
 నామాష్టాత్రింశత్తమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౩౯

తార్క్య ఉవాచ ।

సూతకానాం విధిం బ్రూహి దయాం కృత్వా మయిప్రభో ।
 వివేకాయ హి చిత్తస్య మానవానాం హితాయ చ ॥ ౨,౩౯.౧ ॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

మృతే జన్మనీ పక్షీన్య సూతకం స్యాచ్ఛతుర్విధమ్ ।
 చతుర్ణామపి వర్ణానాం సామాన్యతే వివర్జితమ్ ॥ ౨,౩౯.౨ ॥

ఉభయత్ర దశాహుని కులస్యాన్నం వివర్జయేత్ ।
 దానం ప్రతిగ్రహో హోమః స్వాధ్యాయశ్చ నివర్తతే ॥ ౨,౩౯.౩ ॥

దేశం కాలం తథాత్మానం ద్రవ్యం ద్రవ్యప్రయాజనమ్ ।
 ఉపపత్తింవృవస్థాన్చ జ్ఞాత్వాం కర్మ సమాచరేత్ ॥ ౨,౩౯.౪ ॥

గుహావహ్నిప్రవేసే చ దేశాన్తరమృతేషు చ ।
 స్నానం సచేలం కర్తవ్యం సద్యః శౌచం విధీయతే ॥ ౨,౩౯.౫ ॥

ఆమగర్భాశ్చ యే జీవా యే చ గర్భాద్వినిః సృతాః ।

న తేషామగ్నిసంస్కారో నాశౌచం నోదకక్రియా ॥ ౨,౩౯.౬ ॥

శిల్పినః కారవో వైద్యా దాసీదాసాస్తథైవ చ ।

రాజానః శ్రోతియాశ్చైవ సద్యః శౌచాః ప్రకీర్తితాః ॥ ౨,౩౯.౭ ॥

సత్రీ చ (వ్రతీ) మస్త్రపూతశ్చ ఆహితాగ్నిర్నృపస్తథా ।

ఏతేషాం సూతకం నాస్తి యస్య చేచ్ఛన్తి పార్థివాః ॥ ౨,౩౯.౮ ॥

ప్రసవే చ సపిణ్డానాం న కుర్యాత్సంకరం ద్విజః ।

దశాహాచ్ఛుధ్యతే మాతా అవగాహ్య పితా శుచిః ॥ ౨,౩౯.౯ ॥

వివాహోత్సవయజ్ఞేషు అన్తరా మృతసూతకే ।

పూర్వసంకల్పితం విత్తం భోజ్యం తన్మనురబ్రవీత్ ॥ ౨,౩౯.౧౦ ॥

సర్వేషామేవమాశౌచం మాతాపిత్రోస్తు సూతకమ్ ।

సూకతం మాతురేవస్యాదుపస్పృశ్య పితా శుచిః ॥ ౨,౩౯.౧౧ ॥

అన్తర్దశాహా స్యాతాఞ్శ్చత్సనర్మరణజన్మనీ ।

తావత్స్యాదశుచిర్విప్రో యావత్తత్స్యాదనిర్దశమ్ ॥ ౨,౩౯.౧౨ ॥

ఉదితే నియమే దానే ఆర్తే విప్రే నివేదయేత్ ।

తథైవ ఋషిభిః ప్రోక్తం యథాకాలం న దుష్యతి ॥ ౨,౩౯.౧౩ ॥

మృన్మయేన తు పాత్రేణ తిలైర్మిశ్రజలైః సహ ।

మృత్తికయా తథాస్తే చ నరః స్నాత్వా శుచిర్భవేత్ ॥ ౨,౩౯.౧౪ ॥

దానం పరిషదే దద్యాత్సువర్ణం గోవృషం ద్విజే ।

క్షత్రియో ద్విగుణం చైవ వైశ్యస్తు త్రిగుణం తథా ॥ ౨,౩౯.౧౫ ॥

చతుర్గుణస్తు శూద్రేణ దాతవ్యం బ్రాహ్మణే ధనమ్ ।

ఏవ మనుక్రమేణైవ చాతుర్వర్ణ్యం విశుధ్యతి ॥ ౨,౩౯.౧౬ ॥

సప్తాష్టమాన్తరై శీరే గృహ్యసంస్కారవర్జితే ।

అహస్తు సూతకం తస్య త్వబ్ధానాం సంఖ్యయా స్మృతమ్ ॥ ౨,౩౯.౧౭ ॥

బ్రాహ్మణార్థే విపన్నా యే నారీణాం గోగ్రహేషు చ ।

అహవేషు విపన్నానామేకరాత్రమశౌచకమ్ ॥ ౨,౩౯.౧౮ ॥

న తేషామశుభం కిఞ్చిద్విప్రాణాం శుభకర్మణి ।

అనాభప్రేతసంస్కారం యే కుర్వన్తు నరోత్తమః ॥ ౨,౩౯.౧౯ ॥

న తేషామశుభజ్ఞిచ్ఛద్వివ్రేణ సహకారిణా ।
 జలావగాహనాత్తేషాం సద్యః శుద్ధిరుదాహృతా ॥ ౨,౩౯.౨౦॥
 వినివృత్తా యదా శూద్రా ఉదకాన్తముపస్థితాః ।
 తదావిప్రేణద్రష్టవ్యా ఇతి వేదవిదోవిదుః ॥ ౨,౩౯.౨౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీదృ ధదృప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే సూతకకాలాదినిరూపణం నామై కోనచత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౦

తార్ష్య ఉవాచ ।

భగవన్నాబ్జహ్మణాః కేచిదపమృత్యువశం గతాః ।
 కథం తేషాం భవేన్నార్గః కిం స్థానం కా గతిర్భవేత్ ॥ ౨,౪౦.౧॥

కిచ్ఛ యుక్తం భవేత్తేషాం విధానం వాపి కీదృశమ్ ।
 తదహం శ్రోతుమిచ్ఛామి బ్రూహి మే మధుసూదన ॥ ౨,౪౦.౨॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

ప్రేతీభూతాద్విజాతీనాం సమూభతే మృత్యువైకృతే ।
 తేషాం మార్గగతిస్థానం విధానం కథయామ్యహమ్ ॥ ౨,౪౦.౩॥

శృణు తార్ష్య పరం గోప్యం జాతే దుర్మరణే సతి ।
 లజ్ఘనైర్యే మృతా విప్రా దంష్ఠ్రిభిశ్చాభిఘాతితాః ॥ ౨,౪౦.౪॥

కణ్ఠగ్రాహ విమగ్నానాం క్షీణానాం తుణ్ణఘాతినామ్ ।
 విషాగ్నివృషవిప్రేభ్యో విషూచ్యా చాత్మఘాతకాః ॥ ౨,౪౦.౫॥

పతనోద్వన్దనజలైర్మృతానాం శృణు సంస్థితమ్ ।
 యాన్తి తే నరకేఘోరే యే చ మ్లేచ్ఛాదిభిర్హతాః ॥ ౨,౪౦.౬॥

శ్వశృగాలాదిసంస్పృష్టా అదగ్ధాః కృమిసంజ్కులాః ।
 ఉల్లజ్జితా మృతా యే చ మహారోగైశ్చ పీడితాః ॥ ౨,౪౦.౭॥

అభినస్తాస్తథావ్యక్తా యే చ పాపాన్నపోషితాః ।
 చణ్డాలాదుదకాత్పర్వాదాబ్జహ్మణాద్వైద్యుతాగ్నితః ॥ ౨,౪౦.౮॥

దష్ఠ్రిభ్యశ్చ పశుభ్యశ్చ వృక్షాదిపతనాన్మృతాః ।
 ఉదక్యామూతకీశూద్రారజకీసక్లదూషితాః ॥ ౨,౪౦.౯॥

తేన పాపేన నరకాన్ముక్తాః ప్రేతత్వభాగినః ।
 న తేషాం కారయేద్దాహం సూతకం నోదకక్రియామ్ ॥ ౨,౪౦.౧౦॥
 న విధానం మృతాద్యం చ న కుర్యాదౌర్ధ్వదైహికమ్ ।
 తేషాం తార్క్ష్య ప్రకుర్వీత నారాయణబలిక్రియామ్ ॥ ౨,౪౦.౧౧॥
 సర్వలోకహితార్థాయ శ్శృణు పాపభయాపహామ్ ।
 షణ్మాసం బ్రాహ్మణే దాహస్త్రిమాసం క్షత్రియే మతః ॥ ౨,౪౦.౧౨॥
 సార్థ మాసం తు వైశ్యస్య సద్యః శూద్రే విధీయతే ।
 గణ్గాయాం యమునాయాశ్చ వైమిషే పుష్కరేఽథ చ ॥ ౨,౪౦.౧౩॥
 తడాగే జలూపూర్ణే వా హ్రాదే వా విమలోదకే ।
 వాప్యం కూపే గవాం గోష్ఠే గృహే వా ప్రతిమాలయే ॥ ౨,౪౦.౧౪॥
 కృష్ణాగ్రే కారయేద్విప్ర బలిం నారాయణాహ్వాయమ్ ।
 ప్రేతాయ తర్పణం కార్యం మన్తైః పౌరాణవైదికైః ॥ ౨,౪౦.౧౫॥
 సర్వాషధ్యక్షతైర్మిత్రైర్విష్ణుముద్దిశ్య తర్పయేత్ ।
 కార్యం పురుషసూక్తేన మన్తైర్వా వైష్ణవైరపి ॥ ౨,౪౦.౧౬॥
 దక్షిణాభిముఖో భూత్వా ప్రేతం విష్ణురితి స్మరేత్ ।
 అనాదినిధనో దేవః శఙ్ఖచక్రగదాధరః ॥ ౨,౪౦.౧౭॥
 అవ్యయః పుణ్డరీకాక్షః ప్రేతమోక్షప్రదో భవేత్ ।
 తర్పణస్యావసానే చ వీతరాగో విమత్సరః ॥ ౨,౪౦.౧౮॥
 జితేన్ద్రియమనా భూత్వా శుచిస్మార్థర్మతత్పరః ।
 దానధర్మరతః శాన్తః ప్రణమ్య వాగ్యతః శుచిః ॥ ౨,౪౦.౧౯॥
 యజమానో భవేత్తత్ర శుచిర్వస్థసమన్వితః ।
 భక్త్యా తత్ర ప్రకుర్వీత శ్రాద్ధత్యేకాదశైవ తు ॥ ౨,౪౦.౨౦॥
 సర్వకర్మవిపాకేన ఏకైకాగ్రే సమాహితః ।
 తోయవ్రీహియవాన్షష్ఠ్యా గోధూమాంశ్చ ప్రియఙ్గుకాన్ ॥ ౨,౪౦.౨౧॥
 హవిష్యాన్నం శుభం ముద్రాం ఛత్రోష్ఠిషే చ చలేకమ్ ।
 దాపయేత్సర్వసస్యాని క్షీరక్షౌద్రయుతాని చ ॥ ౨,౪౦.౨౨॥
 వస్త్రోపానహసంయుక్తం దద్యాదష్టవిధం పదమ్ ।

దాపయేత్సర్వవిప్రేభ్యో న కుర్యాత్పక్షి-బన్ధనమ్ ॥ ౨,౪౦.౨౩॥
 భూమా స్థితేషు పిణ్డేషు గన్ధపుష్పాక్షతాన్వితమ్ ।
 శక్ష్మపాత్రే తథా తామ్రే తర్పణఞ్చ పృథక్పృథక్ ॥ ౨,౪౦.౨౪॥
 ధ్యానధారణసంయుక్తో జానుభ్యామవనిం గతః ।
 దాతవ్యం సర్వవిప్రేభ్యో వేదశాస్త్రవిధానతః ॥ ౨,౪౦.౨౫॥
 ఋచా వై దాపయేదర్ఘ్యమేకోద్దిష్టే పృథక్పృథక్ ।
 ఆపోదేవీర్మధుమతీరాదిపీఠే ప్రకల్పితమ్ ॥ ౨,౪౦.౨౬॥
 ఉపయామగృహీతోఽసి ద్వితీయేఽర్ఘం నివేదయేత్ ।
 యేనాపావకచక్షుషా తృతీయే చ కసల్పితమ్ ॥ ౨,౪౦.౨౭॥
 యే దేవాసశ్చతుర్థే తు సముద్రం గచ్ఛ పఞ్చమే ।
 అగ్నిర్ఞ్శోతి స్తథా షష్ఠే హిరణ్యగర్భః సప్తమే ॥ ౨,౪౦.౨౮॥
 యమాయ త్వాష్టమే జ్ఞేయం యజ్జగన్నవమే తథా ।
 తశమే యాః ఫలినీతి పిణ్డే చైకాదశే తతః ॥ ౨,౪౦.౨౯॥
 భద్రం కర్ణభిరితి చ కుర్యాత్పిణ్డవిసర్జనమ్ ।
 కృత్వైకాదశదేవత్యం శ్రాద్ధం కుర్యాత్పరేఽహని ॥ ౨,౪౦.౩౦॥
 విప్రానావాహయేత్పఞ్చ చతుర్వేదవిశారదాన్ ।
 విద్యాశీలగుణోపేతాన్స్వ కీయాఞ్చలసత్తమాన్ ।
 అభ్యజ్ఞాన్సప్రశస్తాంశ్చ న త్వర్జ్యాన్కదాచన ॥ ౨,౪౦.౩౧॥
 విష్ణుః స్వర్ణమయః కార్యో రుదస్తామ్రమయస్తథా ।
 బ్రహ్మో రూప్యమయస్తద్వద్యమో లోహమయో భవేత్ ॥ ౨,౪౦.౩౨॥
 సీసకం తు భవేత్ప్రేతం త్వథ వా దర్భకం తథా ।
 శన్నోదేపీతి మన్త్రేణ గోవిన్దం పశ్చిమే న్యసేత్ ॥ ౨,౪౦.౩౩॥
 అగ్న ఆయాహీతి రుద్రముత్తరత్త్రైవ విన్యసేత్ ।
 అగ్నిమీఘపీతి మన్త్రేణ పూర్వేణైవ ప్రజాపతిమ్ ॥ ౨,౪౦.౩౪॥
 ఇషేత్సోర్జోతి మన్త్రేణ దక్షిణే స్థాపయేద్యమమ్ ।
 మధ్యే మణ్డలకం కృత్వా స్థాప్యో దర్భమయో నరః ॥ ౨,౪౦.౩౫॥
 బ్రహ్మో విష్ణుస్తథా రుద్రో యమః ప్రేతశ్చ పఞ్చమః ।

పుథక్కుమ్భే తతః స్థాప్యాః పంచరత్నసమన్వితాః ॥ ౨,౪౦.౩౬ ॥

వస్త్రయజ్ఞోపవీతాని పుథక్కుద్రాపరాణి చ ।

జపం కర్యాత్పుథక్తత్ర బ్రహ్మదౌ దేవతాసు చ ॥ ౨,౪౦.౩౭ ॥

పంచ శ్రాద్ధాని కురీష్వత దేవతానాం యథావిధి ।

జలధారాం తతో దద్యత్ప్రేషీతే పుథక్కుపుథక్ ॥ ౨,౪౦.౩౮ ॥

శఙ్ఖే వా తామ్రపాత్రే వా అలాభే మృన్మయేఽపి వా ।

తిలోదకం సమాదాయ సర్వోషధిసమన్వితమ్ ॥ ౨,౪౦.౩౯ ॥

ఆసనోపాసహౌ చ్చత్రం ముద్రికా చ కమణ్డలుః ।

భాజనం భాజనాధారం వస్త్రాణ్యుష్ణవిధం పదమ్ ॥ ౨,౪౦.౪౦ ॥

తామ్రపాత్రం తిలైః పూర్ణం సహిరణ్యం సదక్షిణమ్ ।

దద్యాద్బ్రాహ్మణముఖ్యాయ విధియుక్తం ఖగేశ్వర ॥ ౨,౪౦.౪౧ ॥

ఋగ్వేదపారగే దద్యాజ్ఞాతసన్యాం వసున్దరామ్ ।

యజుర్వేదమయే విప్రే గాఙ్చ దద్యాత్పయస్వినీమ్ ॥ ౨,౪౦.౪౨ ॥

సామగాయ శివోద్దేశాత్ప్రదద్యాత్కలధౌతకమ్ ।

యమోద్దేశాత్త్రిలాంఠ్లోహం తతో దద్యాచ్చ దక్షిణామ్ ॥ ౨,౪౦.౪౩ ॥

పశ్చాత్పుత్తలకం కార్యం సర్వోషధిసమన్వితమ్ ।

పలాశస్య చ వృన్తానాం విభాగం శ్చృణు కాశ్యప ॥ ౨,౪౦.౪౪ ॥

కృష్ణాజనం సమాస్తీర్య కుశైశ్చ పురుషాకృతిమ్ ।

శతత్రయేణ షష్ట్యా చ వృన్తైః ప్రోక్తోఽస్థిసఙ్చయః ॥ ౨,౪౦.౪౫ ॥

విన్యస్య తాని వృన్తాని అఙ్గేష్వేషు పుథక్కుపుథక్ ।

చత్వారింశచ్ఛిరోదేశే గ్రీవాయాం దశ విన్యసేత్ ॥ ౨,౪౦.౪౬ ॥

వింశత్యురః స్థలే దద్యాద్వింశతిం జఠరేఽపి చ ।

బాహుయుగ్మే శతం దద్యాత్కటి దేశే చ వింశతిమ్ ॥ ౨,౪౦.౪౭ ॥

ఊరుద్వయే శతఙ్గాపి త్రింశజ్జఙ్గాద్వయే న్యసేత్ ।

దద్యాచ్చతుష్టయం శిశ్నే షడ్దద్యాద్వృషణద్వయే ।

దశ పాదాఙ్గలీభాగే ఏవమస్థీని విన్యసేత్ ॥ ౨,౪౦.౪౮ ॥

నారికేలం శిరః స్థానే తుమ్భం దద్యాచ్చ తాలుకే ।

పంచరత్నం ముఖే దద్యాజ్జహ్వయాం కదలీఫలమ్ || ౨,౪౦.౪౯||

అస్త్రేషు నాలకం దద్యాద్బాలకం ప్రాణ ఏవ చ |

వసాయాం మేదకం దద్యాద్ధోమూత్రేణ తు మూత్రకమ్ || ౨,౪౦.౫౦||

గన్ధకం ధాతవో దేయో హరితాలం మనః శిలా |

రేతః స్థానే పారదఞ్చ పురీషే పిత్తలం తథా || ౨,౪౦.౫౧||

మనః శిలాం తథా గాత్రే తిలకల్కఞ్చ సన్ధిషు |

యవపిష్టం తథా మాంసే మధు వై క్షౌద్రమేవ చ || ౨,౪౦.౫౨||

కేశేషు వై వటజటాత్వచి దద్యాన్మృగత్వచమ్ |

కర్ణయోస్తాలపత్త్రఞ్చ స్తనయోశ్చైవ గుఞ్జీకాః || ౨,౪౦.౫౩||

నాసాయాం శతపత్రం చ కమలం నాభిమణ్డలే |

వృంతాకం వృషణద్వన్ద్యే లిఙ్గే స్వాద్ధృఙ్జనం శుభమ్ || ౨,౪౦.౫౪||

ఘృతం నాభ్యాం ప్రదేయం స్వాత్కృపీనే చ త్రపు స్పృతమ్ |

మౌక్తికం స్తనయోర్మూర్ధ్ని కుఙ్కుమేన విలేపనమ్ || ౨,౪౦.౫౫||

కర్పూరాగురుధూపైశ్చ శుభైర్మాత్రైః సుగన్ధిభిః |

పరిధానం పట్టసూత్రం హృదయే రుక్మకం న్యసేత్ || ౨,౪౦.౫౬||

ఋద్ధివృద్ధీ భుజౌ ద్వా చ చక్షుషోశ్చ కపర్దకౌ |

సిందూరం నేత్రకోణే చ తామ్బూలాద్యుపహారకైః || ౨,౪౦.౫౭||

సర్వాషధియుతం ప్రేతం కృత్వా పూజా యథోదితా |

సాగ్నికే (కైశ్చ) చాపి విధినా యజ్ఞపాత్రం న్యసేత్క్రమాత్ || ౨,౪౦.౫౮||

శిరోమే శ్రీరితి ఋచా పునన్తు వరుణేతి చ |

ప్రేతస్య పావనం కృత్వా శాలిశాలశిలోదకైః || ౨,౪౦.౫౯||

విష్ణుముద్దిశ్య దాతవ్యా సుశిలాగౌః పయస్వినీ || ౨,౪౦.౬౦||

(తిలా లోహం హిరణ్యం చ కార్పాసం లవణం తథా |

సప్తధాన్యం క్షితిర్గౌవ ఏకైకం పానం సమృతమ్ || ౨,౪౦.౬౧||

తిలపాత్రం తతో దత్త్వా పదదానం తథైవ చ || ౨,౪౦.౬౧*||

మహాదానాని దేయాని తిలపాత్రం తథేతి చ |

తతో వైతరణీ దేయా సర్వాభరణభూషితా || ౨,౪౦.౬౨||

కర్తవ్యం వైష్ణవం శ్రాద్ధం ప్రేతముక్త్యర్థ మాతృవాన్ ।
 ప్రేతమోక్షం తతః కుర్యాద్ధృది విష్ణుం ప్రకల్ప్య చ ॥ ౨,౪౦.౬౩॥
 ఓం విష్ణురితి సంస్మృత్య ప్రేతం తన్మృత్యుమేవ చ ।
 అగ్నిదాహం తతః కుర్యాత్సూతకన్తు దినత్రయమ్ ॥ ౨,౪౦.౬౪॥
 దశాహకర్త్రా పిణ్డాశ్చ కర్తవ్యాః ప్రేతభుక్తయే ।
 సర్వం వర్షవిధిం కుర్యాదేవం ప్రేతశ్చ ముక్తిభాక్ ॥ ౨,౪౦.౬౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే౭పమృత్యో సుఖదుఃఖలాభాలాభనిరూపణం
 నామ చత్వారింశత్తమో౭ధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౧

శ్రీవిష్ణురువాచ ।
 వృషోత్సర్గం ప్రకుర్వీత విధిపూర్వం ఖగేశ్వర ।
 కార్తికాదిషు మాసేషు పార్థమాస్యాం శుభే దినే ॥ ౨,౪౧.౧॥
 వివాహోత్సర్జనం శ్రాద్ధం నాస్థిముఖముపక్రమేత్ ।
 కుర్యాద్భువశ్చ సంస్కారానగ్నిస్థాపనమేవ చ ॥ ౨,౪౧.౨॥
 వాప్యాం కూపే గవాం గోష్ఠే స్థాప్య్యాగ్నిం విధివత్తతః ।
 వివాహవిధినా సర్వం కుర్యాద్బ్రాహ్మణవాచనమ్ ॥ ౨,౪౧.౩॥
 పాత్రాసాదనం శ్రవణముపయమనకుశాదికమ్ ।
 పుర్యుక్షణాన్తే హోమం చ కర్యా ద్వై బ్రాహ్మణేన తు ॥ ౨,౪౧.౪॥
 ఆఘారావాఙ్మఖాగౌ చ చక్షుషీ చ ప్రదా పయేత్ ।
 ప్రథమే౭హరితి మస్త్రేణ హోతవ్యాశ్చ షడాహుతిః (తయః) ॥ ౨,౪౧.౫॥
 ఆఘారావాఙ్మఖాగౌ తు పాయసేనాఙ్గదేవతాః ।
 అగ్నయే రుద్రాయ శర్వాయ పశుపతయే ఉగ్రాయ శివాయ ।
 భవాయ మహాదేవాయేశానాయ యమాయ చ ॥ ౨,౪౧.౬॥
 పిష్టకేన సకృద్ధోమం పూషాగా ఇతి మస్త్రతః ।
 ఉభయోః సిష్టికూర్ధోమశ్చరుణా పాయసేన చ ॥ ౨,౪౧.౭॥
 ప్రథమం వ్యాహృతిహోమః ప్రాయశ్చిత్తం ప్రజాపతిః ।

సంప్రవప్రాశనం కుర్యాత్ప్రణీతాపరిమోక్షణమ్ ॥ ౨,౪౧.౮॥

పవిత్రప్రతిపత్తిశ్చ బ్రాహ్మణే దక్షిణా తతః ।

షడఙ్గురుద్రజాప్యేన ప్రోతో మోక్షమవాప్నుయాత్ ॥ ౨,౪౧.౯॥

ఏకవర్ణం వృషశ్చైచ సకృద్వత్సతరీం ఖగ ।

స్నాపయిత్వా తతః కుర్యాత్సర్వాలఙ్కారభూషితమ్ ॥ ౨,౪౧.౧౦॥

ప్రతిష్ఠాప్య చ తద్యుగ్మం ప్రేతో మోక్షమవాప్నుయాత్ ।

పుచ్చేచ తర్పణం కార్యముచ్చితే మస్త్రపూర్వకమ్ ।

బ్రాహ్మణాన్భిజయేత్పశ్చార్దక్షిణాభిశ్చ తోషయేత్ ॥ ౨,౪౧.౧౧॥

తతః శ్రాద్ధం సముద్దిష్టమేకోద్దిష్టం యథావిధి ।

జలమన్నం తథా దేయం ప్రేతోద్ధరణహేతవే ॥ ౨,౪౧.౧౨॥

ద్వాదశాహే తతః కుర్యాన్మాసేమాసే పృథకృథక్ ।

ఏవం విధిః సమాయుక్తః ప్రేతమోక్షే కరోతి హి ॥ ౨,౪౧.౧౩॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే వృషోత్సర్గనిరూపణం నామై కవత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౨

శ్రీవిష్ణురువాచ ।

యథా ధేనుసహస్రేషు వత్సో విన్దతి మాతరమ్ ।

తథా పూర్వకృతం కర్మ కర్తారమనుగచ్ఛతి ॥ ౨,౪౨.౧॥

ఆదిత్యో వరుణో విష్ణుర్బ్రహ్మ సోమో హుతాశనః ।

శూలపాణిశ్చ భగవానభినన్దతి భూమిదమ్ ॥ ౨,౪౨.౨॥

నాస్తి భమిసమం దానం నాస్తి భమిసమో నిధిః ।

నాస్తి సత్యసమో ధర్మో నాన్యతాత్పాతకం పరమ్ ॥ ౨,౪౨.౩॥

అగ్నేరపత్యం ప్రథమం సువర్ణం భూర్వైష్ణవీ సూర్యసుతాశ్చ గావః ।

లోకత్రయం తేన భవేత్ప్రదత్తం యః కాఞ్చనం గాం చ మహిం చ దద్యాత్ ॥ ౨,౪౨.౪॥

శ్రీణ్యాహురతిదానాని గావః పృథ్వీ సరస్వతీ ।

నరకాదుద్ధరన్త్యేతే జపపూజనహోమతః ॥ ౨,౪౨.౫॥

కృత్వా బహూని పాపాని రౌద్రాణి విపులాని చ ।

అపి గోచర్మమాత్రేణ భూమిదానేన శుభ్యతి || ౨,౪౨.౬ ||

హరస్తమపి లోభేన నిరుద్ధ్యేనం నివారయేత్ |

స యాతి నరకే ఘోరే యస్తం న పరిరక్షతి || ౨,౪౨.౭ ||

అకర్తవ్యం న కర్తవ్యం ప్రాణైః కణ్ణగత్తైరపి |

కర్తవ్యమేవ కర్తవ్యమితి ధర్మవిదో విదుః || ౨,౪౨.౮ ||

ఆకారప్రవర్తనే పాపం గోసహస్రవధైఃసమమ్ |

వృత్తిచ్ఛేదే తథా వృత్తేః కరణం లక్షధేనుకమ్ || ౨,౪౨.౯ ||

వరమేకాప్యపహృతా న తు దత్తం గవాం శతమ్ |

ఏకాం హృత్వా శతం దత్త్వా న తేన సమతా భవేత్ || ౨,౪౨.౧౦ ||

స్వయమేవ తు యో దత్త్వా స్వయమేవ ప్రబాధతే |

స పాపీ నరకం యాతి యావదాభూతసమ్ప్రవమ్ || ౨,౪౨.౧౧ ||

న చాశ్వమేధేన తథా విధివద్దక్షిణావతా |

అవృత్తికర్మితే దీనే బ్రాహ్మణే గక్షితే యథా || ౨,౪౨.౧౨ ||

న తద్భవతి వేదేషు యజ్ఞే సుబహుదక్షిణే |

యత్పుణ్యం దుర్బలై తస్మై బ్రాహ్మణే పరిరక్షితే || ౨,౪౨.౧౩ ||

బ్రహ్మస్వైశ్చనుపుష్టాని వాహనాని బలాని చ |

యుద్ధకాలే విశీర్యన్తే సైకతాః సేతవో యథా || ౨,౪౨.౧౪ ||

స్వదత్తాం పరదత్తాం వా యో హరేచ్ఛ వసుస్థరామ్ |

పష్టివర్షసహస్రాణి విషాయాం జాయతే కృమిః || ౨,౪౨.౧౫ ||

బ్రహ్మస్వం ప్రణయాదుస్థక్తం దహత్యాసప్తమం కులమ్ |

తదేవ చౌర్యరూపేణ దహత్యాచన్ద్రతారకమ్ || ౨,౪౨.౧౬ ||

లోహచూర్ణాశ్మచూర్ణాని కదాచిజ్జరయేత్పుమాన్ |

బ్రహ్మస్వన్త్రిషు లోకేషు కః పుమాన్జ్ఞారయిష్యతి || ౨,౪౨.౧౭ ||

దేవద్రవ్యవినాశేన బ్రహ్మస్వహరణేన చ |

కులాన్యకులతాం యాన్తి బ్రాహ్మణాతిక్రమేణ చ || ౨,౪౨.౧౮ ||

బ్రాహ్మణాతి క్రమో నాస్తి విస్తే విద్యావివర్జితే |

జ్వలన్తమగ్నిముత్స్పృజ్య న హి భస్మని హూయతే || ౨,౪౨.౧౯ ||

సంక్రాంతౌ యాని దానాని హవ్యకవ్యాని యాని చ ।
 సప్తకల్పక్షయం యావద్దదాత్యర్కః పునః పునః ॥ ౨,౪౨.౨౦॥
 ప్రతిగ్రహాధ్యాపనయాజనేషు ప్రతిగ్రహం స్వేష్టతమం వదన్తి ।
 ప్రతిగ్రహాచ్ఛుద్ధ్యతి జాప్యహోమం న యాజనం కర్మ పునన్తి వేదాః ॥ ౨,౪౨.౨౧॥
 సదా జాపీ సదా హోమీ పరపాకవివర్జితః ।
 రత్నపూర్ణామపి మహీం ప్రతిగృహ్ణాన్న లిప్యతే ॥ ౨,౪౨.౨౨॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే భూదానాదినిరూపణం నామ ద్విచత్వారింశతమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౩

శ్రీవిష్ణురువాచ ।
 జలాగ్నిబంధనభ్రష్టా ప్రవ్రజ్యానాశకమ్యతాః ।
 ఐంద్రాభ్యాం విశుద్ధ్యన్తి దత్త్వా ధేనుం తథా వృషమ్ ॥ ౨,౪౩.౧॥
 ఊనద్వాదశవర్షస్య చతుర్వర్షాధికస్య చ ।
 ప్రాయశ్చిత్తం చరేన్మాతా పితా వాన్యోఽపి బాన్ధవః ॥ ౨,౪౩.౨॥
 ఆతో బాలనరస్యాపి నాపరాధో న పాతకమ్ ।
 రాజదణ్డో న తస్యాస్తి ప్రాయశ్చిత్తం న విద్యతే ॥ ౨,౪౩.౩॥
 రక్షస్య దర్శనే దష్టే ఆతురా స్త్రీ భవేద్యది ।
 చతుర్థేఽహ్ని పదాదీంశ్చ త్యక్త్వా స్నాత్వా విశుద్ధ్యతి ॥ ౨,౪౩.౪॥
 ఆతురే స్నాన ఉత్పన్నే దశకృత్వో హ్యనాతురః ।
 స్నాత్వాస్నాత్వాస్పృశేదేనం తతః శుద్ధ్యేత్స ఆతురః ॥ ౨,౪౩.౫॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే శుద్ధినిరూపణం నామ త్రిచత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౪

శ్రీవిష్ణురువాచ ।
 స్వేచ్ఛయా తార్క్య మరణం శ్చృణ్ణీదంష్ఠ్రిసరీస్పః ।
 చాణ్డాలాద్యాత్మఘాతైశ్చ విషాద్యైస్తాడనైస్తథా ॥ ౨,౪౪.౧॥

జలాగ్నిపాతవత్తైశ్చ నిరాహారాదిభిస్తథా ।
 యేషామేవ భవేన్స్పృత్యుః ప్రోక్తాస్తే పాపకర్మిణః ॥ ౨,౪౪.౨॥
 పాషడ్యనాశ్రమాశ్చైవ మహాపాతకినస్తథా ।
 స్త్రీయశ్చ వ్యభిచారిణ్య ఆరూఢపతితాస్తథా ॥ ౨,౪౪.౩॥
 న తేషాం స్యాన్నవ శ్రాద్ధం న సంస్కారః సపిణ్డనమ్ ।
 శ్రాద్ధాని షోడశోక్తాని న భవన్తి చ తాన్యపి ॥ ౨,౪౪.౪॥
 వేతనం యత్క్షిపేదపు గృహ్యోగ్నిశ్చ చతుష్పథే ।
 పాత్రాణినిర్దహేదగ్నో సాగ్నికే పాపకర్మణి ॥ ౨,౪౪.౫॥
 పూర్ణే సంవత్సరే తేషామితం కార్యం దయాలుభిః ।
 ఏకాదశీం సమాసాద్య శుక్లపక్షే చ కాశ్యప ॥ ౨,౪౪.౬॥
 విష్ణుం యమం చ సమూజ్య గన్ధపుష్పాక్షతాదిభిః ।
 దశ పిణ్డాన్పుతాక్తాంశ్చ దర్భేషు మధుసంయుతాన్ ॥ ౨,౪౪.౭॥
 యజ్ఞోపవీతి సతిలాన్ధ్యాయన్విష్ణుం యమం తథా ।
 దక్షిణాభిముఖస్తాష్టమేకైకం నిర్వపేత్పుతాన్ ॥ ౨,౪౪.౮॥
 ఉద్ధృత్య మిశ్రితాన్పశ్చాత్తీర్థేభ్యః సు వినిః క్షిపేత్ ।
 క్షిపన్సంకీర్తయేన్నామ గోత్రం చ మృతకస్య చ ॥ ౨,౪౪.౯॥
 పునరప్యర్చయేద్విష్ణుం యమం కుసుమచంద్రయైః ।
 ధూపదీపైః సనైవేద్వైర్భక్ష్యభోజ్యసమన్వితైః ॥ ౨,౪౪.౧౦॥
 తస్మిన్నుపవసేదహ్ని విప్రాంశ్చైవ నిమన్త్రయేత్ ।
 కులవిద్యాతపోయుక్తాన్నాధుశీలసమన్వితాన్ ॥ ౨,౪౪.౧౧॥
 నవ సప్తాథవా పంచ స్వసామర్థ్యానుసారతః ।
 అపరేహని మధ్యాహ్నే యమం విష్ణుం తథార్చయేత్ ॥ ౨,౪౪.౧౨॥
 ఉదఙ్ముఖాంస్తథా విప్రాంస్తాన్సమ్యగుపవేశయేత్ ।
 ఆవాహనార్ఘ్నానాదౌ విష్ణుం యమసమన్వితమ్ ॥ ౨,౪౪.౧౩॥
 యజ్ఞోపవీతి కుర్వీత ప్రేతనామ ప్రకీర్తయేత్ ।
 ప్రేతం యమం చ విష్ణుం చ స్మరన్యార్ధం సమాపయేత్ ॥ ౨,౪౪.౧౪॥
 అన్యేభ్యశ్చాపి సర్వేభ్యః పిణ్డదానార్థముద్ధరేత్ ।

పుథగ్వా దశ పిణ్డాంశ్చ పఞ్చ దద్యాత్కమేణ తు || ౨,౪౪.౧౫||

ప్రథమం విష్ణవే దద్యాద్బ్రహ్మణే చ శివాయ చ |

సభృత్యాయ శివాయాథ ప్రేతాయాపి చ పఞ్చమమ్ || ౨,౪౪.౧౬||

నామ గోత్రం స్మరేత్తస్య విష్ణుశబ్దం ప్రకీర్తయేత్ |

నమస్కారశిరస్కస్తు పఞ్చమం పిణ్డముద్ధరేత్ || ౨,౪౪.౧౭||

గోభూమిపిణ్డదానాద్వైః శక్త్యా ప్రేతం స్మరంశ్చ తమ్ |

తీలైస్తిలాంస్తు విప్రాణాం దర్భయుక్తేషు పాణిషు || ౨,౪౪.౧౮||

దద్యాదన్నం ద్విజానాం చ తామ్బూలం దక్షిణాం తథా |

ఏవం శిష్టతమం విప్రం హరిణ్యేన ప్రపూజయేత్ || ౨,౪౪.౧౯||

నామ గోత్రం స్మరన్దద్యాద్విష్ణుప్రీతోస్త్వితి బ్రువన్ |

అనువ్రజ్య ద్విజాన్పశ్చాత్త్యక్తామ్భో దక్షిణాముఖః || ౨,౪౪.౨౦||

కీర్తయన్నామగోత్రే తు భువి ప్రీతోస్త్వితి క్షిపేత్ |

మిత్రబన్ధజనైః సార్థం శేషం భుజ్జీత వాగ్యతః |

ప్రతిసంవత్సరాది స్యాదేకోద్దిష్టవిధానతః || ౨,౪౪.౨౧||

ఏవం కృతే గమిష్యన్తి స్వర్లోకం పాపకర్మిణః |

సపిణ్డీకరణాదౌ తు కృతే వైవాప్పువన్తితే || ౨,౪౪.౨౨||

అథ కశ్చిత్ప్రమాదేన మ్రియతే హ్యుదకాదిభిః |

సంసారప్రముఖస్తస్య సర్వం కుర్యాద్యథావిధి || ౨,౪౪.౨౩||

ప్రమాదాదిచ్ఛయా మర్త్యో న గచ్ఛేత్సర్వసముఖః |

పక్షయోరుభయోర్నాగం పఞ్చమీషు ప్రపూజయేత్ || ౨,౪౪.౨౪||

కుర్యాత్పిష్టమయీం లేఖాం నాగానామాకృతిం భువి |

ఆర్చయేత్తాం సితైః పుష్పైః సుగన్ధైశ్చన్దనేనచ || ౨,౪౪.౨౫||

ప్రదద్యాద్ధూపదీపస్తు తణ్డలాంశ్చ సితాన్విపేత్ |

ఆమపిష్టం తథైవాన్నం క్షీరఞ్చ వినివేదయేత్ || ౨,౪౪.౨౬||

ఉపస్థాయ వదేదేవం ముఞ్చన్ముద్రాంశుకాని చ |

మధురం తద్దినేఽశ్రీయార్దేవశ్రాద్ధం సమాపయేత్ || ౨,౪౪.౨౭||

సౌవర్ణం శక్తితో నాగం తతో దద్యాద్ద్విజోత్తమే |

ధేనుం దత్వా తతో బ్రూయాత్ప్రియతాం నాగరాడితి || ౨,౪౪.౨౮ ||

యథావిభవ్యం కురీవత కర్మాణ్యన్యాని పూర్వవత్ |

స్వశాఖోక్తవిధానేన ఇత్థం కుర్యాద్యథాతథమ్ |

ప్రేతాన్మౌచయేత్తాంస్తు స్వర్గమార్గం నయేత్చ || ౨,౪౪.౨౯ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశాఖ్యే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే దుర్మరణే కార్యాకార్యక్రియాదినిరూపణం నామ చతుశ్చత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౫

శ్రీవిష్ణురువాచ |

ప్రత్యబ్ధం శ్రాద్ధమేవం తే కథయామి ఖగేశ్వర |

ప్రత్యబ్ధం పార్వణేనైవ కుర్యాతాం క్షేత్రజోరసౌ || ౨,౪౫.౧ ||

విధినాచేతరైరేవమేకోద్దిష్టం న పార్వణమ్ || ౨,౪౫.౨ ||

అనగ్నోశ్చ సుతౌ స్యాతామనగ్ని క్షేత్రజోరసౌ |

ఏకోద్దిష్టం న కుర్యాతాం ప్రత్యబ్ధం తౌ తు పార్వణమ్ || ౨,౪౫.౩ ||

యదా త్వన్యతరః సాగ్నిః పుత్రో వాప్యథవా పితా |

ప్రత్యబ్ధం పార్వణం తత్ర కుర్యాతాం క్షేత్రజౌరసౌ || ౨,౪౫.౪ ||

అనగ్నియః సాగ్నయో వా పుత్రా వా పితరోఽపి వా |

ఏకోద్దిష్టం సుతైః కార్యం క్షయాహ ఇతి కేచన || ౨,౪౫.౫ ||

దర్శకాలే క్షయో యస్య ప్రేతపక్షేఽథ వా పునః |

ప్రత్యబ్ధం పార్వణం కార్యం తస్య సర్వైః సుతైరపి || ౨,౪౫.౬ ||

ఏకోద్దిష్టమపుత్రాణాం పుంసాం స్యాద్యోపితామపి |

ఏకోద్దిష్టే కుశా గ్రాహ్యః సమూలా యజ్ఞకర్మణి |

బహిర్లూనాః సకృల్లనాః శ్రాద్ధం వృద్ధిమృతే సదా || ౨,౪౫.౭ ||

కర్తవ్యే పార్వణే శ్రాద్ధే ఆశౌచం యది జాయతే |

ఆశౌచావగమే కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధం హి తదనంతరమ్ || ౨,౪౫.౮ ||

ఏకోద్దిష్టే తు సమ్ప్రాప్తే యది విఘ్నః ప్రజాయతే |

మాసేన్యస్మిన్నిథౌ తస్యాం కుర్యాచ్ఛ్రాద్ధం తదైవ హి || ౨,౪౫.౯ ||

తూష్ణిం శ్రాద్ధాంతు శూద్రస్య భార్యాయాస్తత్సుతస్య చ |

కన్యాయాశ్చ ద్విజాతీనామనుపేతద్విజస్య చ ॥ ౨,౪౫.౧౦॥

ఏకకాలే గతా సూనాం బహూనామథ వా ద్వయోః ।

తస్మైణ శ్రపణం కుర్యాచ్చార్ధం కుర్యాత్పుథకప్పుథక్ ॥ ౨,౪౫.౧౧॥

దద్యాత్పూర్వం మృతస్యాదౌ ద్వితీయస్య తతః పునః ।

తృతీయస్య తతః కుర్యాత్సంనిపాతే త్వయం విధిః (క్రమః) ॥ ౨,౪౫.౧౨॥

ప్రత్యబ్ధమేవం యః కుర్యాద్యథాతథమతస్మిత్తః ।

తారయిత్వా పితౄన్సర్వాస్వాప్నోతి పరమాం గతిమ్ ॥ ౨,౪౫.౧౩॥

న జ్ఞాయతే మృతాహశ్చేత్ప్రస్థానదినమేవ చ ।

మాసశ్చేత్సాస్య త్పరిజ్ఞాతస్తద్దర్శే స్యాన్మృతాహికమ్ ॥ ౨,౪౫.౧౪॥

యదా మాసో న విజ్ఞాతో విజ్ఞాతం దినమేవ చ ।

తదా మార్గశిరే మాసి మాఘే వా తద్దినం భవేత్ ॥ ౨,౪౫.౧౫॥

దినమాసావవిజ్ఞాతో మరణస్య యదా పునః ।

ప్రస్థానదినమాసౌ తు గ్రాహ్యౌ శ్రాద్ధే మయోదితౌ ॥ ౨,౪౫.౧౬॥

ప్రస్థానస్యాపి న జ్ఞాతో దినమాసౌ యదా పునః ।

మృతవార్తాశ్రుతో గ్రాహ్యౌ పూర్వప్రోక్తక్రమేణ తు ॥ ౨,౪౫.౧౭॥

ప్రవాసమన్తరేణాపి స్యాతాం తౌ విస్మృతో యదా ।

తదాసీమపి తౌ గ్రాహ్యౌ పూర్వవత్తు మృతాహికే ॥ ౨,౪౫.౧౮॥

గృహస్థే ప్రోషితే యచ్చ కశ్చిత్తు మ్రియతే గృహే ।

ఆసౌచాపగమే యత్ర ప్రారభే శ్రాద్ధకర్మణి ॥ ౨,౪౫.౧౯॥

ప్రత్యాగతశ్చేజ్ఞానాతి తత్ర వృత్తం గృహీ తథా ।

ఆశౌచం గృహిణస్తేషాం న ద్రవ్యాదేస్తదా భవేత్ ॥ ౨,౪౫.౨౦॥

పుత్రాదినా యదారబ్ధం శ్రాద్ధం తత్త్వేన వాఖిలమ్ ।

సమాపసీయం తత్రాపి శ్రాద్ధం గృహీతు దూరతః ॥ ౨,౪౫.౨౧॥

దాత్రా బోక్త్రా చ న జ్ఞాతం సూతకం మృతకం తథా ।

ఉభయోరపి తద్దోషం నారోపయతి కర్హిచిత్ ॥ ౨,౪౫.౨౨॥

యదా త్వన్యతరజ్ఞాతం సూతకం మృతకం తథా ।

భోక్తురేవ తదా దోషో నాన్యో దాతా ప్రదుష్యతి ॥ ౨,౪౫.౨౩॥

ఇత్సుక్షేన ప్రకారేణ యః కుర్యాన్మృతవాసరమ్ |
 అవిజ్ఞాతమృతాహస్య సతతం తారయత్యసౌ || ౨,౪౫.౨౪||
 నిత్యశ్రాద్ధేఽథ గన్ధాద్వైద్విజానభ్యర్చ్య భక్తితః |
 సర్వాన్విత్పగణాన్సమ్యక్సహైవోద్దిశ్య యోజయేత్ || ౨,౪౫.౨౫||
 ఆవాహనం స్వధాకారో పిణ్డాగ్నోకరణాదికమ్ |
 బ్రహ్మచర్యాదినియమా విశ్వదేవాస్తథైవ చ || ౨,౪౫.౨౬||
 నిత్యశ్రాద్ధే త్యజేదేతానోభిజ్యమన్నం ప్రకల్పయేత్ |
 దత్త్వా తు దక్షిణాం శక్త్యా నమస్కారైర్విసర్జయేత్ || ౨,౪౫.౨౭||
 దేవానుద్దిశ్య విశ్వాదీన్యద్ధద్వాద్విజభోజనమ్ |
 తన్నిత్యశ్రాద్ధవత్కార్యం దేవశ్రాద్ధం తదుచ్యతే || ౨,౪౫.౨౮||
 మాతృశ్రాద్ధస్తు పూర్వేణ కర్మాదౌ పైతృకం తథా |
 ఉత్తరేఽహని వృద్ధౌ స్యాన్మాతామహగణస్య తు || ౨,౪౫.౨౯||
 శ్రాద్ధత్రయం ప్రకుర్వీత వైశ్వదేవస్తుతాన్త్రికమ్ || ౨,౪౫.౩౦||
 మాతృభ్యః కల్పయేత్పూర్వం పితృభ్యస్తదనన్తరమ్ |
 మాతామహేభ్యశ్చ తథా దద్యాదిత్యం క్రమేణ తు || ౨,౪౫.౩౧||
 మాతృశ్రాద్ధే తు విప్రాణామభావే సుకులోద్గతాః |
 పతిపుత్రాన్వితాః సాధోవ్యో యోషితోఽష్టౌ చ భావయేత్ || ౨,౪౫.౩౨||
 ఇష్టాపూర్తాదికే శ్రాద్ధం కుర్యాదాభ్యుదయం తథా |
 ఉత్పాతాదినిమిత్తేషు నిత్య శ్రాద్ధవదేవ తు || ౨,౪౫.౩౩||
 నిత్యం దైవఞ్చ వృద్ధిఞ్చ కామ్యం నైమిత్తికం తథా |
 శ్రాద్ధాన్యక్ష్ప్రకారేణ కుర్వన్సిద్ధిమవాప్నుయాత్ |
 ఇతి తే కథితం తార్ఖ్య కిమన్యత్పరిపృచ్ఛసి || ౨,౪౫.౩౪||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ప్రత్యాభికాదిశ్రాద్ధనిరూపణం నామ పంచచత్వారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౬

తార్ఖ్య ఉవాచ |

సుకృతస్య ప్రభావేణ స్వర్గో నానావిధో నణామ్ |
 భోగాః సౌఖ్యాతి రూపఞ్చ బలం బుద్ధైః పరాక్రమః || ౨,౪౬.౧||
 సత్యం పుణ్యవతాం దేవ జాయతేఽత్ర పరత్ర చ |
 సత్యంసత్యం పునః సత్యం వేదవాక్యం న చాన్యథా || ౨,౪౬.౨||
 ధర్మో జయతి నాధర్మః సత్యం జయాతే నాన్యతమ్ |
 క్షమా జయతి న క్రోధో విష్ణుర్జయతి నాసురః || ౨,౪౬.౩||
 తద్వత్సత్యం మయా జ్ఞాతం సుకృతాచ్ఛోభనం భవేత్ |
 యతోత్కృష్టతమం పుణ్యం తథోత్కృష్టతరోనరః || ౨,౪౬.౪||
 ఏవస్తు శ్రోతుమిచ్ఛామి జాయంతే పాపినో యథా |
 యేన కర్మవిపాకేన యథా నియమభాగ్భవేత్ || ౨,౪౬.౫||
 యాంయాం యోనిమవాప్నోతి యథారూపశ్చ జాయతే |
 తన్నే వద సురశ్రేష్ఠ సమాసేనాపి కాఙ్క్షితమ్ || ౨,౪౬.౬||
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
 శుభాశుభఫలైస్తార్క్ష్య భుక్తభోగా నరాస్త్విహ |
 జాయంతే లక్షణైర్వైస్తుతాని మే శ్శృణు కాశ్యప || ౨,౪౬.౭||
 గురురాత్మవతాం శాస్తా రాజా శాస్తా దురాత్మనామ్ |
 ఇహ ప్రచ్ఛన్నపాపానాం శాస్తా వైవస్వతో యమః || ౨,౪౬.౮||
 ప్రాయశ్చిత్తేష్యచీరేషు యమలోకా హ్యనేకథా |
 యాతనాభిర్విముక్తా యే యాన్తి తే జీవసన్తతిమ్ || ౨,౪౬.౯||
 గత్వా మానుషభావే తు పాపచిహ్నా భవన్తి తే |
 తాన్యహం తవ చిహ్నాని కథయిష్యే ఖగోత్తమ || ౨,౪౬.౧౦||
 సోఢ్వా వై యాతనాః సర్వా గత్వా వైవస్వతక్షయమ్ |
 నిస్తీర్ణయాతనాస్తే తు లోకమాయాన్తి చిహ్నితాః || ౨,౪౬.౧౧||
 గర్గదోఽనతవాదీ స్యాన్మాకశ్చైవ గవాన్పుతే |
 బ్రహ్మహా జాయతే కుష్ఠీ శ్యావదన్తశ్చ మద్యపః || ౨,౪౬.౧౨||
 కునఖీ స్వర్ణహరణాద్ధుశ్చర్మా గురుతల్పగః |
 సంయోగీ హీనయోనిః స్యాద్ధర్మిరోఽదత్తదానతః || ౨,౪౬.౧౩||
 అయాజ్యయాజకో యాతి గ్రాహమసూకరతాం ద్విజః |

ఖరో వై బహుయాజీ స్యాత్కాకో నిర్మస్తభోజనాత్ || ౨,౪౬.౧౪||

అపరీక్షితభోక్తారో వ్యాపూః స్యుర్నిర్జనే వనే |

బహుతర్జుకో మార్జరః ఖద్యోతః కక్షదాహకః || ౨,౪౬.౧౫||

పాత్రే విద్యాప్రదాతా యో బలీవర్ధో భవేత్తనః |

అన్నం పర్యుషితం విప్రే ప్రదదత్కుక్కరో భవేత్ || ౨,౪౬.౧౬||

మాత్యుర్యాదపి జాత్యన్ధో జన్మాన్ధః పుస్తకం హరన్ |

ఫలాన్యాహరతోఽపత్యం మ్రియతే నాత్ర సంశయః || ౨,౪౬.౧౭||

మృతో వానరతాం యాతి తన్ముఖో గణ్ణవాన్భవేత్ |

అదత్త్వా భక్ష్యమశ్రాతి అనపత్యో భవేత్తు సః || ౨,౪౬.౧౮||

హరన్వస్త్రం భవేద్గోధా గరదః పవనాశనః |

ప్రవజ్ఞాగమనాద్రాజన్భవేన్మరుపిశాచకః || ౨,౪౬.౧౯||

చాతకో జలహర్తా స్యాద్ధాన్యహర్తా చ మూషికః |

అప్రాప్తయోవనాం సేవన్భవేత్సర్ప ఇతి శ్రుతిః || ౨,౪౬.౨౦||

గురుదారాభిలాషి చ కృకలాసో భవేద్ధ్రువమ్ |

జలప్రప్రవణం యస్తు భిన్ద్యాన్మతోస్య భవేన్నరః || ౨,౪౬.౨౧||

అవిక్రేయక్రయాచైవ బకో గృధ్రో భవేన్నరః |

అయోనిగో వృకో హి స్యాదులూకః క్రయవచ్ఛినాత్ || ౨,౪౬.౨౨||

మృతస్యైకాదశాహే తు భుజ్ఞానశ్చాభిజాయతే |

ప్రతిశ్రుత్య ద్విజేభ్యోఽర్థమదదజ్జమ్బుకో భవేత్ || ౨,౪౬.౨౩||

రాజ్ఞరిం గత్వా భవేద్దంష్ట్రీ తస్కరో విజ్వరాహకః |

శారివా ఫలవిక్రేతా వృషశ్చ వృషలీపతిః || ౨,౪౬.౨౪||

మార్జరోఽగ్నిం పదా స్పృష్ట్యా రోగవాన్పరమాంసభుక్ |

ఉదక్కాగమనాత్క్షణో దుర్గన్ధశ్చ సుగన్ధహృత్ || ౨,౪౬.౨౫||

యద్వా తద్వాపి పారక్యం స్వల్పం వా హరతే బహు |

హృత్వా వై యోనిమాప్నోతి తిరశ్చాం నాత్ర సంశయః || ౨,౪౬.౨౬||

ఏవమాదీని చిహ్నాని అన్యాన్యపి ఖగేశ్వర |

స్వకర్మవితతాన్యేవ? దృశ్యన్తే యైస్తు మానవైః || ౨,౪౬.౨౭||

ఏవం దుష్కృతకర్మా హి భుక్త్వా చ నరకాన్కమాత్ |
 జాయతే కర్మశేషేణ ఉక్తాస్వేతాసు యోనిషు || ౨,౪౬.౨౮ ||
 తతో జన్మశతం మర్త్యై సర్వజన్మషు కాశ్యప |
 జాయతే నాత్ర సన్దేహః సమీభూతే శుభాశుభే || ౨,౪౬.౨౯ ||
 స్త్రీపుంసయో ప్రసక్తేన నిరుద్ధే శుక్రసోణితే |
 సముపేతః పంచభూతైర్జాయతే పాంచభౌతికః || ౨,౪౬.౩౦ ||
 ఇన్ద్రియాణి మనః ప్రాణా జ్ఞానమాయుః సుఖం ధృతిః |
 ధారణా ప్రేరణం దుఃఖం మిథ్యాహజ్కార ఏవ చ || ౨,౪౬.౩౧ ||
 ప్రయతాకృతివర్ణస్తు రాగద్వేషౌ భవాభవౌ |
 తస్యేదమాత్మనః సర్వమనాదేరాదిమిచ్ఛతః || ౨,౪౬.౩౨ ||
 స్వకర్మ బద్ధస్య తదా గర్భవృద్ధిర్భవేదితి |
 పురా యథా మయా ప్రోక్తం తవ జన్తోర్హి లక్షణమ్ || ౨,౪౬.౩౩ ||
 ఏవం ప్రవర్తితం చక్రం భూతగ్రామే చతుర్విధే |
 సముత్పత్తిర్వివాశశ్చ జాయతే తార్ణ్య దేహినామ్ || ౨,౪౬.౩౪ ||
 స్వధర్మేణైవోర్వ్యగతిరధర్మేణాప్యధోగతిః |
 జాయతే సర్వవర్ణానాం స్వధర్మచలనాత్థగ || ౨,౪౬.౩౫ ||
 దేవత్వే మానుషత్వే చ దానభోగాదికాః క్రియాః |
 యా దృశ్యన్తే వైనతేయ తత్సర్వం కర్మజం ఫలమ్ || ౨,౪౬.౩౬ ||
 అకర్మవిహితే ఘోరే కామక్రోధార్జితేఽశుభే |
 పతేద్వై నరకే భూయో తస్యోత్తారో న విద్యతే || ౨,౪౬.౩౭ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 జీవస్య శుభాశుభగతినిరూపణం నామ షట్చత్వారింశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౭

గరుడ ఉవాచ |

భగవన్దేవదేవేశ కృపయా పరయా వద |

దానం దానస్య మాహాత్మ్యం వైతరణ్యాః ప్రమాణకమ్ || ౨,౪౭.౧ ||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

యా సా వైతరణీ నామ యమమార్గే మహాసరిత్ |
 అగాధా దుస్తరా పాపైర్బృష్టమాత్రా భయావహా || ౨,౪౭.౨||
 పూయశోణితతోయాధ్యా మాంసకర్దమసకుంలా |
 పాపినజ్ఞాగతాన్దృష్ట్యా నానాభయసమావృతా || ౨,౪౭.౩||
 క్వాభ్యతే సత్వరం తోయం పాత్రమధ్యే ఘృతం యథా |
 క్రీమిభిః సజ్కులం పూయం వజ్రతుణ్డైః సమావృతమ్ || ౨,౪౭.౪||
 శిశుమారైశ్చ మకరైర్వజ్రకర్తరికాయుతైః |
 అన్యైశ్చ జలజీవైశ్చ హింసకైర్మాంసభేదిభిః || ౨,౪౭.౫||
 ఉద్యాన్తి ద్వాదశాదిత్యాః ప్రలయాన్తే తథా హి తే |
 తపన్తి తత్ర వై మర్త్యాః క్రన్ద మానాస్తు పాపినః || ౨,౪౭.౬||
 హా భ్రాతః పుత్ర తాతేతి ప్రలపన్తి ముహుర్ముహుః |
 విచరన్తి నిమజ్జన్తి గ్లానిం గచ్ఛన్తి జన్తవః || ౨,౪౭.౭||
 చతుర్విధైః ప్రాణిగణైర్బృష్టా వ్యాప్తా మహానదీ |
 తరన్తి గోప్రదానేన త్వన్యథా చ పతన్తి తే || ౨,౪౭.౮||
 మాం నరా యేఽవమన్యన్తే చాచార్యం గురుమేవ చ |
 వృద్ధానన్యాంశ్చాపి మూఢాన్తేషాం వాసస్తు తత్ర వై || ౨,౪౭.౯||
 పతివ్రతాం సాధుశీలామూఢాం ధర్మేషు నిశ్చలామ్ |
 పరిత్యజన్తి యే మూఢాన్తేషాం వాసస్తు సన్తతమ్ || ౨,౪౭.౧౦||
 విశ్వాసప్రతిపన్నానాం స్వామిత్రతపస్వినామ్ |
 స్త్రీబాలవికలాదీనాం వధం కృత్వా పతన్తి హి |
 పచ్ఛన్తే తత్ర మధ్యే తు క్రన్దమానాస్తు పాపినః || ౨,౪౭.౧౧||
 శాన్తం బుభుక్షితం విప్రంయో విఘ్నాయోపసర్పతి |
 క్రీమిభిర్భక్ష్యతే తత్ర యావదాభూతసప్లువమ్ || ౨,౪౭.౧౨||
 బ్రాహ్మణాయ ప్రతీశ్రుత్య యమార్గం న దదాతి తమ్ |
 ఆహూయ నాస్తి యో బ్రూయాత్తస్య వాసస్తు తత్ర వై || ౨,౪౭.౧౩||
 అగ్నిదో గరదశ్చైవ కూటసాక్షీ చ మద్యపః |
 యజ్జవిధ్వంసకశ్చైవ రాజ్ఞిగామీ చ పైశునః || ౨,౪౭.౧౪||
 కథాభజకర్తవైవ స్వయన్దత్తా పహారకః |

క్షేత్రనేతువిభేదీ చ పరదారప్రధర్షకః ॥ ౨,౪౭.౧౫॥

బ్రాహ్మణో రసవిక్రేతా తథా యో వృషలీపతిః ।

గోధనస్య తృషార్తస్య వాప్యా భేదం కరోతి యః ॥ ౨,౪౭.౧౬॥

కన్యావిదూషకశ్చైవ దానం దత్త్వానుతాపకః ।

శూబద్రస్తు కపిలాపాయీ బ్రాహ్మణో మాంసభోజనః ॥ ౨,౪౭.౧౭॥

ఏతే వసన్తి సతతం మా విచారం కృథాః క్వచిత్ ।

కృపణో నాస్తికః క్షుద్రః స తస్యాం నివనేత్థగ ॥ ౨,౪౭.౧౮॥

సదామర్షో సదా క్రోధీ నిజవాక్యప్రమాణకృత్ ।

పరోక్త్యుచ్చేదకో నిత్యం వైతరణ్యా వసేచ్చిరమ్ ॥ ౨,౪౭.౧౯॥

యస్త్యహజ్కారవాన్వాపీ స్వవికత్తనకారకః ।

కృతమ్నా గర్భసన్తాపీ వైతరణ్యాం స మజ్జతి ॥ ౨,౪౭.౨౦॥

కదాపి భాగ్యయోగేన తరణేచ్ఛా భవేద్యది ।

సానుకూలా భవేద్యేన తదాకర్ణయ కాశ్యప ॥ ౨,౪౭.౨౧॥

ఆయనే విషువే పుణ్యే వ్యతీపాతే దినోదయే ।

చన్ద్రసూర్యోపరాగే వా సంక్రాన్తౌ దర్శవాసరే ॥ ౨,౪౭.౨౨॥

అన్యేషు పుణ్యకాలేషు దీయతే దానముత్తమమ్ ।

యదా తదా భవేద్వాపి శ్రాద్ధా దానం ప్రతి ధ్రువమ్ ॥ ౨,౪౭.౨౩॥

తదైబ దానకాలః స్యాద్యతః సమ్పత్తిరస్థిరా ।

అనిత్యాని శరీరాణి విభవో వైవ శాశ్వతః ॥ ౨,౪౭.౨౪॥

నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః కర్తవ్యో ధర్మసంగహః ।

కృష్ణాం వా పాటలాం వాపి కుర్యాద్వైతరణీం శుభామ్ ॥ ౨,౪౭.౨౫॥

స్వర్ణశక్లిం రౌప్యఖురాం కాంస్యపాత్రోపదోహనీమ్ ।

కృష్ణవస్త్రయుగాచ్ఛన్నాం సప్తధాన్యసమన్వితామ్ ॥ ౨,౪౭.౨౬॥

కారాసద్రోణశిఖరే ఆసీనం తామ్రభాజనే ।

యమం హైమం ప్రకుర్వీత లోహదణ్డసమన్వితమ్ ।

ఇక్షుదణ్డమయం బద్ధ్వా ప్లవం సుదృఢబన్ధనైః ॥ ౨,౪౭.౨౭॥

ఉడుపోపరి తాం ధేనుం సూర్యదేహసముద్భవామ్ ।

కృత్వా ప్రకల్పయేద్విప్రశ్చతోపానహసంయుతమ్ ॥ ౨,౪౭.౨౮॥

అజ్గులీయకవాసాంసి బ్రాహ్మణాయ నివేదయేత్ |
 ఇమముచ్చారయేన్మన్తం సంగృహ్య సజలాన్కుశాన్ || ౨,౪౭.౨౯||
 యమద్వారే మహాఘారే శ్రుత్వా వైతరణీం తదీమ్ |
 తర్తుకామో దదామ్యేనాం తుభ్యం వైతరణీం నమః || ౨,౪౭.౩౦||
 గావో మే అగ్రతః సన్తు గావో మే సన్తు పార్శ్వతః |
 గావో మే హృదయే సన్తు గవాం మధ్యే వసామ్యహమ్ || ౨,౪౭.౩౧||
 విష్ణురూప ద్విజశ్రేష్ఠ మాముద్ధర మహీసుర |
 సదక్షిణా మయా దత్తా తుభ్యం వైతరణీ నమః || ౨,౪౭.౩౨||
 ధర్మరాజింశ్చ సర్వేశం వైతరణ్యాఖ్యధేనుకామ్ |
 సర్వం ప్రదక్షిణీకృత్య బ్రాహ్మణాయ నివేదయేత్ || ౨,౪౭.౩౩||
 పువ్చం సంగృహ్య ధేన్వాశ్చ అగ్రే కృత్వా తు వై ప్లిజమ్ |
 ధనుకే త్వం ప్రతీక్షస్వ యమద్వారే మహాభయే || ౨,౪౭.౩౪||
 ఉత్తారణాయ దేవేశి వైతరణ్యే నమోఽస్తు తే |
 అనువ్రజేత్తు గచ్ఛన్తం సర్వం తస్య గృహం నయేత్ || ౨,౪౭.౩౫||
 ఏవం కృతే వైనతేయ సా సరిత్సుతరా భవేత్ |
 సర్వాన్మామానవాప్నోతి యో దద్యాద్భువి మానవః || ౨,౪౭.౩౬||
 సుకృతస్య ప్రభావేణ సుఖిణ్చోహ పరత్ర చ |
 స్వస్థే సహస్రగుణితమాతురే శతసమితమ్ || ౨,౪౭.౩౭||
 మృతస్యైవ తు యద్దానం పరోక్షే తత్సమం స్మృతమ్ |
 స్వహస్తేన తతో దేయం మృతే కః కస్య దాస్యతీ || ౨,౪౭.౩౮||
 దానధర్మవిహీనానాం కృపణైర్ణివేతక్షిత్రైః |
 అస్థిరేణ శరీరేణ స్థిరం కర్మ సమాచరేత్ || ౨,౪౭.౩౯||
 అవశ్యమేవ యాస్యన్తి ప్రాణాః ప్రాఘుణి (ఘూర్ణి) కా ఇవ || ౨,౪౭.౪౦||
 ఇతిదముక్తం తవ పక్షిరాజ విడమ్బనం జన్తుగణస్య సర్వమ్ |
 ప్రేతస్య మోక్షాయ తదౌద్ధ్వనైహికం హితాయ లోకస్య చరేచ్ఛుభాయ తు || ౨,౪౭.౪౧||
 సూత ఉవాచ |
 ఏవం విప్రాః సమాద్దిష్టో విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా |

గరుడ ప్రేతచరితం శ్రుత్వా సస్తుష్టిమాగతః ॥ ౨,౪౭.౪౨॥

వ్రతతీర్థాదికం సర్వం పునః పప్రచ్ఛ కేశవమ్ ।

ధ్యాత్వా మనసి సర్వేశం సర్వకారణకారణమ్ ॥ ౨,౪౭.౪౩॥

ఋషయః సర్వమేవైతజ్జన్తూనాం ప్రభవాదికమ్ ।

మరణం జన్మ చ తథా ప్రేతత్వఞ్చార్షదైహికమ్ ॥ ౨,౪౭.౪౪॥

మయా ప్రోక్తం వై ముక్త్యై నిదానం వైవ సర్వశః ।

లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాజయః ।

యేషామింద్రివరశ్యామో హృదయస్థో జనార్దనః ॥ ౨,౪౭.౪౫॥

ధర్మో జయతి నాధర్మః సత్యం జయతి నాన్యతమ్ ।

క్షమా జయతి న క్రోధో విష్ణుర్జయతి నాసురాః ॥ ౨,౪౭.౪౬॥

విష్ణుర్మాతా పితా విష్ణుర్విష్ణుః స్వజనబాన్ధవాః ।

యేషామేవ స్థిరా బుద్ధిర్న తేషాం దుర్గతిర్భవేత్ ॥ ౨,౪౭.౪౭॥

మగ్గలం భగవాన్విష్ణుర్ముగ్గలం గరుడధ్వజః ।

మగ్గలం పుణ్డరీకాక్షో మగ్గలాయతనం హరిః ॥ ౨,౪౭.౪౮॥

హరిర్భాగీరథీ విప్రా విప్రా భాగీరథీ హరిః ।

భాగీరథీ హరిర్విప్రాః సారమేతజ్జగత్త్రయే ॥ ౨,౪౭.౪౯॥

ఇతి సూతముఖోద్గీర్ణాం సర్వశాస్త్రార్థమణ్డీతామ్ ।

వైష్ణవిం వాక్సుధాం పీత్వా ఋషయస్తుష్టిమాయయుః ॥ ౨,౪౭.౫౦॥

ప్రశశంసుస్తథాన్యోన్యం సూతం సర్వార్థదర్శినమ్ ।

ప్రసార్షమతులం ప్రాపుర్మునయః శౌనకాదయః ॥ ౨,౪౭.౫౧॥

అపవిత్రః పవిత్రో వా సర్వావస్థాం గతోఽపి వా ।

యః స్మరేత్పుణ్డరీకాక్షం స బాహ్యభ్యన్తరం శుచిః ॥ ౨,౪౭.౫౨॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీద్య ధర్మకాద్యప్రేతద్యశ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే
కర్మవిపాకాదినిరూపణం నామ సప్తవత్సారింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౮

తార్ష్య ఉవాచ ।

యే మర్త్యలోకే నివసన్తి మానవాస్తే సర్వజాతౌ నిధనం ప్రయాన్తి ।

కాలే స్వకీయే నిజపుణ్యసంఖ్యయా వదన్తి లాక కథస్వ తన్నే ॥ ౨,౪౮.౧॥

గచ్ఛన్తి మార్గేణ సుదుస్తరేణ విధాత్పునిష్పాదితవర్త్యని స్థితాః ।

కేనైవ పుణ్యేన ముదం ప్రయాన్తి తిష్ఠన్తి కేనైవ కులం బలం వయః ॥ ౨,౪౮.౨॥

సూత ఉవాచ ।

శ్రుత్వాథ దేవో గరుడం త్వవోచత్స్పృత్వా వపుః కర్మభయం శ్చ రూపమ్ ।

సృష్టా ధరా యేన చరాచరం జగత్స యేన శస్తా విహితో యమో విభుః ॥ ౨,౪౮.౩॥

శ్రీభగవానువాచ ।

ధర్మార్థకామం చిరమోక్షసంఖ్యాయమన్యం ద్వితీయం యమమార్గగామినామ్ ।

ప్రవిశ్యచాక్లుప్తసమే స తత్ర వై తం ప్రాప్య దేహం స్వమన్దిరమ్? ॥ ౨,౪౮.౪॥

గృహీతపాశో రుదతే పునః పునర్దేశే సుపుణ్యే ద్విజ దేహసంస్థితః ।

దేవేన్ద్రపూజా పితృదేవతృప్తిదం మోహాన్న చేష్టం న చ పుత్రసంతతిః ॥ ౨,౪౮.౫॥

న మేఽన్తి బన్ధుర్యమమార్గగామినో మయా న కృత్యం ద్విజదేహలిప్సయా ।

సమ్ప్రప్య ఏవత్సమతీవ దుర్లభం నాధీతవాన్వేదపురాణసంహితాః ।

ప్రాప్తం సురత్నం కరసంస్థితం గతం దేహన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ॥

౨,౪౮.౬॥

యః క్షత్రియో బాహుబలేన సంయుగే లలాటదేశాద్రుధిరం ముఖే పశౌ ।

తతోమపానం హి కృతం మహామఖే జీవన్మృతః సోఽపి హి యాతి ముక్తిక్ ॥

౨,౪౮.౭॥

స్థానాన్యనేకాని కృతాని తాని పీతాన్యనేకాన్యపి గర్హితాని ।

శస్త్రం గృహీత్వా సమరే రిపూణాం యః సముఖం యాతి స ముక్తపాపః ॥ ౨,౪౮.౮॥

క్షత్రాన్వయో వాపి విశోన్వయో వా శూద్రాన్వయో వాపి హి నీచవర్ణః ।

సంగ్రామదేవద్విజబాలఘాతి స్త్రీవృద్ధహా దీనతపస్విహంతా ॥ ౨,౪౮.౯॥

ఉపద్రుతేష్యేషు పరాజ్ముఖో యః స్యుస్తస్య దేవాః సకలాః పరాజ్ముఖాః ।

తిలోదకం నైవ పిబన్తి పూర్వే హుతం న గృహ్లాతి హుతాశనోఽపి తత్ ॥ ౨,౪౮.౧౦॥

దేవషాద్భయాద్వా సమరే సమాగతే శస్త్రం గృహీత్వా పరసైన్యసముఖః ।

న యాతి పక్షీన్య మృశ్చ పశ్చాత్పాత్రం బలం తస్య గతం తథైవ ।

ద్విజాయ దత్త్వా కనకం మహీమిమాం భూయః స పశ్చాద్భవతీహ లోకే ॥

౨,౪౮.౧౧॥

దానం ప్రదత్తం గ్రహణే ద్విజేన్ద్రే స్నానం కృతం తేన సదా సుతీర్థే ।
 గత్వా గయాయాం పితృపిణ్డదానం కృతం సదా యో మ్రియతే తు యుద్ధే ॥
 ౨,౪౮.౧౨॥

యః క్షాత్రదేహన్తు విహాయ శోచతే రణాఙ్గణే స్వామివధే చ గోగ్రహే ।
 స్త్రీబాలఘాతే పథి సార్థహేతవే మయా స్వకోశం న హతం న పాతితమ్ ॥ ౨,౪౮.౧౩॥

వైశ్యః స్వకర్మాణి విశోచతే తదా గృహీతపాశో న మయాపి సఞ్చితమ్ ।
 సత్యం న చోక్తం క్రయ విక్రయేణ మోహోద్విమూఢేన కుటుమ్భహేతవే ॥ ౨,౪౮.౧౪॥

శూద్రం వపుః ప్రాప్య యశస్కరం సదా దానం ద్విజేభ్యోః న కృతం ద్విజార్చనమ్ ।
 వృద్ధద్యత్తద్వడ్డ ధద్ధదృద్ధదృద్ధద్ధద్ధ
 జలశయో నైవ కృతో ధరాతలే అసంస్కృతో విప్రవరో న సంస్కృతః ॥ ౨,౪౮.౧౫॥

త్యక్త్వా స్వకర్మాణి మదేన సుస్థితం మయా సుతీర్థే స్వవపుర్న చోఙ్గితమ్ ।
 ధర్మోర్జితో నైవ న దేవపూజనం కృతం మయా చైవ విముక్తహేతవే ॥ ౨,౪౮.౧౬॥

దేహం సమాసాద్య తథైవ పిణ్డజం వర్ణాంస్తథైవాన్యజమ్లేచ్ఛసంఙ్గితాన్ ।
 మరున్మయం దేహమిమే విశన్తి నైవేహమానాః పథి ధర్మసంకులే ॥ ౨,౪౮.౧౭॥

పరస్పరం ధర్మకృత్తం స్వకీయం సమాద్య లక్ష్యం పథి సఞ్చరన్త్వమ్ ।
 పక్షిన్ద్ర వాక్యాని శృణుష్య తాని మనోరమాణి ప్రవదన్తి యాని ॥ ౨,౪౮.౧౮॥

సారా హి లోకేషు భవేత్త్రిలోకీ ద్వీపేషు సర్వేషు చ జమ్బుకాఖ్యమ్ ।
 దేశేషు సర్వేష్యపి దేవదేశః జీవేషు సర్వేషు మనుష్య ఏవ ॥ ౨,౪౮.౧౯॥

వర్ణాశ్చ చత్వార ఇహ ప్రశస్తాః వర్ణేషు ధర్మిష్ఠనరాః ప్రశస్తాః ।
 ధర్మేణ సౌఖ్యం సముపైతి సర్వం జ్ఞానం సమాప్నోతి మహాపథే స్థితః ॥ ౨,౪౮.౨౦॥

దేహం పరిత్యజ్య యదా గతాయుః పక్షిన్ద్రితోఽహం కృమికీటసంస్థితః ।
 సరీస్పృషోఽహం మశకో వినిర్మితశ్చతుష్పదోఽహం వనసూకరోఽహమ్ ॥
 ౨,౪౮.౨౧॥

సర్వం విజానాతి హి గర్భసంస్థితో జాతశ్చ సద్యస్తదిదఞ్చ విస్మరేత్ ।
 యచ్చిన్వితం గర్భసమాగతేన వై బాలో యువా వృద్ధవయా బభూవ ॥ ౨,౪౮.౨౨॥

మోహోద్విన్వాప్తం యది గర్భచిన్వితం స్మృతం పునర్మృత్యుగతే చదేహే ।
 తస్మిన్ప్రసప్తే హృది చిన్వితం గతం స్మృతం పునర్గర్భగతే చ దేహే ॥ ౨,౪౮.౨౩॥

తస్మిన్ప్రసప్తే హృది చిన్వితం పునర్మయా స్వకోశే పరవఞ్చనం కృతమ్ ।

ద్యూతైశ్చలేనాపి చ చౌర్యవృత్త్యా ధర్మం వ్యతిక్రమ్య శరీరరక్షణే || ౨,౪౮.౨౪||

కృచ్ఛేణ లక్ష్మీః సముపార్జితా స్వయం మయా న భుక్తం మనసేప్పితం ధనమ్ |
తామ్బూలమన్నం మధురం సగోరసం దత్వాగ్నిదేవతాభిబంధవర్గే || ౨,౪౮.౨౫||

సోమగ్రహ సూర్యసమాగమేపి వా న నేవితం తీర్థవరిష్ఠముత్తమమ్ |
కోశం స్వకీయం మలమూత్రపూరితం దేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ||
౨,౪౮.౨౬||

మయా న దృష్టా న నతా న పూజితా త్రైవిక్రమీ మూర్తిరిహ స్థితా భువి |
ప్రభాసనాథో న చ భక్తిసంస్తుతో దేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ||
౨,౪౮.౨౭||

గత్వా వరిష్ఠే భువి తీర్థసన్నిధౌ ధనం న దత్తం విదుషాం కరే మయా |
అష్టత్య దేహం విధినా ద్విజే గురౌ దిహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ||
౨,౪౮.౨౮||

న మాతృపూజా న చ విష్ణుశక్కరో గణేశచణడ్యౌ న చ భాస్కరోఽపి వా |
యజ్ఞోపచారైర్బలియుక్తచన్దనైరేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ ||
౨,౪౮.౨౯||

లభ్థా మయా మానవదేవతోపమా మోహాద్గతా సర్వమిదం శ్చ పార్థివ |
గతిం న వీక్షేత న వై విమూఢధీరేహిన్క్వచిన్నిస్తర యత్త్వయా కృతమ్ || ౨,౪౮.౩౦||

ఏతాని పక్షిన్మనసా విచిన్త్య వాక్యాని ధర్మార్థయశస్కరాణి |
ముక్తిం సమాయాన్తి మనుష్యలోకే వనన్తి యే ధర్మరతాః సుదేశే || ౨,౪౮.౩౧||

ఇతి బ్రువాణైర్యమధూతవర్తైర్విహన్యతే కాలమయైశ్చ ముద్గరైః |
హో దైవ హో దైవ ఇతి స్మరన్వై ధనం న దత్తం స్వయమర్జితం యత్ || ౨,౪౮.౩౨||

న భూమిదానం న చ గోప్రదానం న వారిదానం న చ వస్త్రదానమ్ |
ఫలం సతామ్బూలవిలేపనం వా త్వయా న దత్తం భువి శోచసే కథమ్ || ౨,౪౮.౩౩||

పితా మృతస్తే పి తామహః సా యయా ధృతో వాప్యదరే స్వకీయే |
మృతోఽప్యసౌ బంధుజనః సమస్తో దృష్టం త్వయా సర్వమిదం గతాయః || ౨,౪౮.౩౪||

కోశం త్వదీయం జ్వలితం శ్చ వహ్నినా పుత్రైర్గృహీతో ధనధాన్య సచ్ఛాయః |
సుభాషితం ధర్మచయం కృతం శ్చ యత్తదేవ గచ్ఛేత్తవ పృష్ఠసంస్థమ్ || ౨,౪౮.౩౫||

న దృశ్యతే కోఽపి మృతః సమాగతో రాజా యతిర్వా ద్విజపుంజవోఽపి వా ।
 యో వై మృతః సాహసికః స మర్త్యకో నాశం యోఽపి ధరాతలే స్థితః ॥ ౨,౪౮.౩౬ ॥
 ఏవం గణాస్తే బ్రువతే సకిన్నరా ధైర్యం సమాలమ్భ్య విపాదపూరితః ।
 శ్రుత్వా గణానాం వచనం మహాదుభృతం బ్రవీతి పక్షీన్య మనుష్యతాం గతః ॥ ౨,౪౮.౩౭ ॥
 దానప్రభావేణ విమానసంస్థితో ధర్మః పితా మాతృదయానురూపిణీ ।
 వాణీ కలత్రం మధురార్థభాషిణీ స్నానం సుతీర్థే చ సుబంధవర్గః ॥ ౨,౪౮.౩౮ ॥
 కర్పూరితం యత్సుకృతం సమస్తం స్వర్గస్తదా స్వాత్తవ కింకరోపమః ।
 యో ధర్మవాన్ప్రాప్స్యతి సోఽతిసౌఖ్యం పాపీ సమస్తం వివిధఞ్చ దుఃఖమ్ ॥
 ౨,౪౮.౩౯ ॥
 యో ధర్మశీలో జితమానరోషో విద్యావినీతో న పరోపతాపీ ।
 స్వదారతుష్టః పరదారదూరఃస వై నరో నో భువి వన్దనీయః ॥ ౨,౪౮.౪౦ ॥
 మిష్టాన్నదాతా చరితాగ్నిహోత్రో వేదాన్తవిచ్ఛన్యసహస్రజీవీ ।
 మాసోపవాసీ చ పతివ్రతా చషడ్వివలోకే మమ వన్దనీయాః ॥ ౨,౪౮.౪౧ ॥
 ఏవం సమాచారయుతో నరోఽపి వాపీం సకూపాం సజలం తడాగమ్ ।
 ప్రపాశుభం హృద్భృహదేవమన్దిరం కృతం నరేణైవ స ధర్మాత్తమః ॥ ౨,౪౮.౪౨ ॥
 వర్షాశనం వేదవిదే చ దత్తం కన్యావివాహస్తప్తణమోచనం ద్విజే ।
 భూమిః సుకృష్టాపి తృషార్షిహేతోస్తదేవమేతం సుకృతతృప్తమస్తమ్ ॥ ౨,౪౮.౪౩ ॥
 అధ్యాయమేనం సుకృతస్య సారం శృణోతి గాయత్యపి భావశుద్ధ్యా ।
 స వై కుతీనః స చ ధర్మయుక్తో విశ్వాలయం యాతి పరం స నూనమ్ ॥ ౨,౪౮.౪౪ ॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే
 శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే
 మనుష్యస్య సుఖదుఃఖప్రాపకధర్మాధర్మనిరూపణం నామాష్టచత్వారింశత్తమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪౯

గరుడ ఉవాచ ।

శ్రుతా మయా దయాసిన్ధో హ్యజ్ఞానాజ్ఞివసంస్మృతిః ।

అధునా శ్రోతుమిచ్ఛామి మోక్షోపాయం సనాతనమ్ ॥ ౨,౪౯.౧ ॥

భగవనేవదేవేశ శరణాగతవత్సల ।

అసారే ఘోరసంసారే సర్వదుఃఖమలీమసే || ౨,౪౯.౨||

నానావిధశరీరస్థా అనంతా జీవరాశయః |

జాయంతే చ మ్రియంతే చ తేషామంతో న విద్యతే || ౨,౪౯.౩||

సదా దుఃఖాతురా ఏవ న సఖీ విద్యతే క్కచిత్ |

కేనోపాయేన మోక్షేశ ముచ్యంతే వద మే ప్రభో || ౨,౪౯.౪||

శ్రీభగవానుభావ |

శృణు తార్క్ష్య ప్రవక్ష్యామి యన్మాం త్వం పరిపృచ్ఛసి |

యస్య శ్రవణమాత్రేణ సంసారాన్ముచ్యతే నరః || ౨,౪౯.౫||

అస్తి దేవః పరబ్రహ్మస్వరూపో నిష్కలః శివః |

సర్వజ్ఞః సర్వకర్తా చ సర్వేశో నిర్మలోఽద్యయః || ౨,౪౯.౬||

స్వయంజ్ఞోఽతిరనాద్యంతో నిర్వికారః పరాత్పరః |

నిర్గుణః సచ్చిదానందస్తదంశా జీవసంజ్ఞకాః || ౨,౪౯.౭||

అనాద్యవిద్యోపహతా యథాగ్నో విస్ఫులికకాః |

దేహాద్యుపాధిసమ్భిన్నాస్తే కర్మభిరనాదిభిః || ౨,౪౯.౮||

సుఖదుఃఖప్రదైః పుణ్యపారూపైర్నియన్త్రితాః |

తత్తజ్ఞాతియుతం దేహమాయురోఽగ్భిగ్భా కర్మజమ్ || ౨,౪౯.౯||

ప్రతిజన్మ ప్రపద్యంతే తేషామపి పరం పునః |

ససూక్ష్మలింగశరీరమామోక్షాదక్షరం ఖగ || ౨,౪౯.౧౦||

స్థావరాః కృమయశ్చాజాః పక్షిణః పశవో నగః |

ధార్మికాస్త్రీదశాస్త్రద్వనోఽక్షిణశ్చ యథాక్రమమ్ || ౨,౪౯.౧౧||

చతుర్విధశరీరాణి ధృత్వా ముక్త్యా సహస్రశః |

సుకృతాన్మా నవో భూత్వా జ్ఞానీ చేన్మోక్షమాప్నుయాత్ || ౨,౪౯.౧౨||

చతురశీతిలక్షేషు శరీరేషు శరీరిణామ్ |

న మానుషం వినాన్యత్ర తత్త్యజ్ఞానస్తు లభ్యతే || ౨,౪౯.౧౩||

అత్ర జన్మసహస్రాణాం సహస్రైరపి కోటిభిః |

కదాచిల్లభతే జన్తుర్మానుష్యం పుణ్యసంఘయాత్ || ౨,౪౯.౧౪||

సోపానభూతం మోక్షస్య మానుష్యం ప్రాప్య దుర్లభమ్ |

యస్తార యతి నాత్మానం తస్మాత్పాపతరోఽత్ర కః || ౨,౪౯.౧౫||

నరః ప్రాప్యేతరజ్జన్మ లభ్యా వేన్ద్రియసౌష్ఠవమ్ |

న వేత్త్యాత్మహితం యస్తు స భవేద్భ్రహ్మఘాతకః || ౨,౪౯.౧౬||

వినా దేహన కస్యాపి పురుషార్థో న విద్యతే |

తస్మాద్దేహం ధనం రక్షేత్పుణ్యకర్మాణి సాధయేత్ || ౨,౪౯.౧౭||

రక్షేచ్ఛసర్వదాత్మానమాత్మా సర్వస్య భాజనమ్ |

రక్షణే యత్నమాత్మిష్టేజ్జీవనభద్రాణి పశ్యతి || ౨,౪౯.౧౮||

పునర్గ్రామః పునః క్షేత్ర పునర్విత్తం పునర్గృహమ్ |

పునః శుభాశుభం కర్మ న శరీరం పునః పునః || ౨,౪౯.౧౯||

శరీరరక్షణోపాయాః క్రీ యన్తే సర్వదా బుధైః |

నేచ్ఛన్తి చ పునస్త్యాగమపి కుష్ఠాదిరోగిణః || ౨,౪౯.౨౦||

తద్గోపితం స్యాద్ధర్మార్థం ధర్మో జ్ఞానార్థమేవ చ |

జ్ఞానం తు ధ్యానయోగార్థమచిరాత్ప్రవిముచ్యతే || ౨,౪౯.౨౧||

ఆత్మైవ యది నాత్మానమహితేభ్యో నివారయేత్ |

కోఽన్యో హితకరస్తస్మాదాత్మానం సుఖయిష్యతి || ౨,౪౯.౨౨||

ఇహైవ నరకవ్యాధేశ్చికిత్సాం న కరోతి యః |

గత్వా నిరౌషధం దేశం వ్యాధిఘ్నః కిం కరిష్యతి || ౨,౪౯.౨౩||

వ్యాప్రీవాస్తే జరా చాయుర్యాతి భిన్నఘటాముప్పవత్ |

నిఘ్నన్తి రిపువద్రోగాస్తస్మాచ్ఛ్రేయః సమభ్యసేత్ || ౨,౪౯.౨౪||

యావన్నాశ్రయతే దుఃఖం యావన్నాయాన్తి చాపదః |

యావన్నేన్ద్రియవైకల్యం తావచ్ఛ్రేయః సమభ్యసేత్ || ౨,౪౯.౨౫||

యావత్తిష్ఠతి దేహోఽయం తావత్తత్త్వం సమభ్యసేత్ |

సస్తిప్తకోశభవనే కూపం ఖనతి దుర్మతిః || ౨,౪౯.౨౬||

కాలో న జ్ఞాయతే నానాకార్యైః సంసారసమ్భవైః |

సుఖం దుఃఖం జనో హన్త న వేత్తి హితమాత్మనః || ౨,౪౯.౨౭||

జాతానారాన్మృతానాపద్భ్రష్టాన్మృష్ట్యా చ దుఃఖితాన్ |

లోకో మోహసురాం పీత్వా న బిభేతి కదాచన || ౨,౪౯.౨౮||

సముదః స్వప్నసంకాశా యావనం కుసుమోపమమ్ |
 తడిచుపలమాయుష్యం కస్య స్యాజ్జానతో ధృతిః || ౨,౪౯.౨౯||
 శతం జీవితమత్యల్పం నిద్రాలస్యైస్తదర్థకమ్ |
 బాల్యరోగజరాదుఃఖైరల్పం తదపి నిష్ఫలమ్ || ౨,౪౯.౩౦||
 ప్రారబ్ధవ్యే నిరుద్యోగీ జాగర్తవ్యే ప్రసుప్తకః |
 విశ్వస్తశ్చ భయస్థానే హా నరః కో న హన్యతే || ౨,౪౯.౩౧||
 తోయఫేనసమే దేహే జీవేనాక్రమ్య సంస్థితే |
 అనిత్యాప్రయసవాసే కథ తిష్ఠతి నిర్భయః || ౨,౪౯.౩౨||
 అహితే హితసంజ్ఞః స్యాదధ్రువే ధ్రువసంజ్ఞకః |
 అనర్థే చార్థవిజ్ఞానః స్వమర్థం యో న వేత్తి సః || ౨,౪౯.౩౩||
 పశ్యన్నపి ప్రస్థలతి శృణ్వన్నపి న బుధ్యతి |
 పఠన్నపి న జానాతి దేవమాయావిమోహితః || ౨,౪౯.౩౪||
 తన్ని మజ్జజ్జగదిదం గమ్భీరే కాలసాగరే |
 మృత్యురోగజరాగ్రాహైర్న కశ్చిదపి బుధ్యతే || ౨,౪౯.౩౫||
 ప్రతిక్షణభయం కాలః క్షీయమాణో న లక్ష్యతే |
 ఆమకుంభ ఇవాంభః స్తో విశిర్ణో న విభావ్యతే || ౨,౪౯.౩౬||
 యుజ్యతే వేష్టనం వాయోరాకాశస్య చ ఖణ్ణనమ్ |
 గ్రథనఞ్చ తరణ్ణాణామాస్థా నాయుషి యుజ్యతే || ౨,౪౯.౩౭||
 పృథివీ దహ్యతే యేన మేరుశ్చాపి విశిర్యతే |
 శుష్యతే సాగరజలం శరీరస్య చ కా కథా || ౨,౪౯.౩౮||
 అపత్యం మే కలత్రం మే ధనం మే బాన్ధవాశ్చ మే |
 జల్పస్తమితి మర్త్యాజం హన్తి కాలవృకో బలాత్ || ౨,౪౯.౩౯||
 ఇదం కృతమిదం కార్యమిదమన్యత్కృతాకృతమ్ |
 ఏవమిహాసమాయుక్తం కృతాంతః కురుతే వశమ్ || ౨,౪౯.౪౦||
 శ్వః కార్యమద్య కుర్వీత పూర్వాహ్నా చాపరాహ్నికమ్ |
 న హి మృత్యుః ప్రతీక్షేత కృతం వాప్యథ వాకృతమ్ || ౨,౪౯.౪౧||
 జరాదర్శితవస్థానం ప్రచణ్ణవ్యాధిసైనికమ్ |

అధిష్ఠితో మృత్యుశత్రుం త్రాతారం కిం న పశ్యతి ॥ ౨,౪౯.౪౨॥

తృష్ణాసూచివినిర్భిన్నం సిక్తం విషయసర్పిషా ।

రాగద్వేషానలే పక్షం మృత్యురశ్రాతి మానవమ్ ॥ ౨,౪౯.౪౩॥

బాలాంశ్చ యౌవనస్థాంశ్చ వృద్ధాన గర్భగతానపి ।

సర్వానావిశతే మృత్యురేవమూఘమిదం జగత్ ॥ ౨,౪౯.౪౪॥

స్వదేహమపి జీవోఽయం ముక్త్యా యాతి యమాలయమ్ ।

స్త్రీమాతృపితృపుత్రాదినమృన్దః కేన హేతునా ॥ ౨,౪౯.౪౫॥

దుఃఖమూలం హి సంసారః స యస్యాస్తి స దుఃఖితః ।

తస్య త్యాగః కృతో యేన స సుఖీ నాపరః క్వచిత్ ॥ ౨,౪౯.౪౬॥

ప్రభవం సర్వదుఃఖానామాలయం సకలాపదామ్ ।

ఆశ్రయం సర్వపాపానాం సంసారం వర్జయేత్క్షణాత్ ॥ ౨,౪౯.౪౭॥

లోహదారుమయైః పాశైః పుమాన్బద్ధో విముచ్యతే ।

పుత్రదారమయైః పాశైర్ముచ్యతే న కదాచన ॥ ౨,౪౯.౪౮॥

యావతః కురుతే జన్తుః సమ్బన్ధాన్తనసః ప్రియాన్ ।

తావన్తోఽస్య నిఖన్యన్తే హృదయే శోకశక్చువః ॥ ౨,౪౯.౪౯॥

వజ్ఞ్పితాశేషవిత్తైస్సైర్నిత్యం లోకో వినాశితః ।

హా హన్త విషయాహారైర్దేహస్థోన్ద్రియతస్కరైః ॥ ౨,౪౯.౫౦॥

మాంసలుబ్ధో యథా మత్స్యో లోహశక్చుం న పశ్యతి ।

సుఖలుబ్ధస్తథా దేహీ యమవాధాం న పశ్యతి ॥ ౨,౪౯.౫౧॥

హితాహితం న జానన్తో నిత్యమున్మార్గగామినః ।

కుక్షిపూరణనిష్ఠా యే తే నరా నారకాః ఖగ ॥ ౨,౪౯.౫౨॥

నిద్రాభీమైఘనాహారాః సర్వేషాం ప్రాణీనాం సమాః ।

జ్ఞానవాన్మానవః ప్రోక్తో జ్ఞానహీనః పశుః స్పృతః ॥ ౨,౪౯.౫౩॥

ప్రభాతే మలమూత్రాభ్యాం క్షుత్ప్రత్యాభ్యాం మధ్యగే రవౌ ।

రాత్రౌ మదననిద్రాభ్యాం బాధ్యన్తే మూఢమానవాః ॥ ౨,౪౯.౫౪॥

స్వదేహాధనదారాదినిరతాః సర్వజన్తవః ।

జాయన్తే చ మ్రియన్తే చ హా హన్తాజ్ఞానమోహితాః ॥ ౨,౪౯.౫౫॥

తస్మాత్సంకః సదా త్యాజ్యః సచేత్త్యక్తుం న శక్యతే |
 మహద్భిః సహ కర్తవ్యః సన్తః సంగస్య భేషజమ్ || ౨,౪౯.౫౬ ||
 సత్సంకశ్చ వివేకశ్చ నిర్మలం నయనద్వయమ్ |
 యస్య నాస్తి నరః సోఽన్తః కథం న స్యాదమార్గగః || ౨,౪౯.౫౭ ||
 స్వస్వవర్ణాశ్రమాచారనిరతాః సర్వమానవాః |
 న జానన్తి పరం ధర్మం వృథా నశ్యన్తి దామ్భికాః || ౨,౪౯.౫౮ ||
 కిమాయాసపరాః కేచిద్వృతచర్యాదిసంయుతాః |
 అజ్ఞానసంవృతాత్మానః సఞ్చరన్తి ప్రచారకాః || ౨,౪౯.౫౯ ||
 నామమాత్రేణ సన్తుష్టాః కర్మకాణ్డరతా నరాః |
 మన్త్రోచ్ఛారణహోమాద్యైర్భ్రామితాః క్రతువిన్తరైః || ౨,౪౯.౬౦ ||
 ఏకభుక్తోపవాసాద్యైర్మియమైః కాయశోషణైః |
 మూఢాః పరోక్షమిచ్ఛన్తి మమ మాయావిమోహితాః || ౨,౪౯.౬౧ ||
 దేహదణ్డనమాత్రేణ కా ముక్తిరవివేకినామ్ |
 వల్మీకతాడనాదేవ మృతః కిన్ను మహోరగః || ౨,౪౯.౬౨ ||
 జటాభారాజినైర్మూక్తా దామ్భికా వేషధారిణః |
 భ్రమన్తి జ్ఞానివల్లోకే భ్రామయన్తి జనానపి || ౨,౪౯.౬౩ ||
 సంసారజసుఖాసక్తం బ్రహ్మజ్ఞోఽస్మీతివాదినమ్ |
 కర్మబ్రహ్మోభయభ్రష్టం తం త్యజేదన్త్యజం యథా || ౨,౪౯.౬౪ ||
 గృహారణ్యసమా లోకే గతవ్రీడా దిగమ్పరాః |
 చరన్తి గర్భధాద్యాశ్చ విరక్తాస్తే భవన్తి కిమ్ || ౨,౪౯.౬౫ ||
 మృద్భస్మోద్ధూలనాదేవ ముక్తాః స్యుర్యది మానవాః |
 మృద్భస్మవ్రాసీ నిత్యం శ్వా స కిం ముక్తో భవిష్యతి || ౨,౪౯.౬౬ ||
 తృణవర్షోదకాహారాః సతతం వనవాసినః |
 జమ్బూకాఖమృగాద్యాశ్చ తాపసాస్తే భవన్తి కిమ్ || ౨,౪౯.౬౭ ||
 ఆజన్మమరణాన్తఞ్చ గఙ్గాదితటిసీస్థితాః |
 మణ్డూకమత్స్యప్రముఖా యోగినస్తే భవన్తి కిమ్ || ౨,౪౯.౬౮ ||
 పారావతాః శిలాహారాః కదాచిదపి చాతకాః |
 న పిబన్తి మహీతోయం వ్రతినస్తే భవన్తి కిమ్ || ౨,౪౯.౬౯ ||

తస్మాన్నిత్యాదికం కర్మ లోకరజ్జునకారకమ్ ।
 మోక్షస్య కారణం సాక్షాత్త్వజ్ఞాన ఖగేశ్వర ॥ ౨,౪౯.౭౦॥
 షర్ణ్యనమహాకూపే పతితాః పశవః ఖగ ।
 పరమార్థం న జానన్తి పశుపాశనియన్త్రితాః ॥ ౨,౪౯.౭౧॥
 వేదశాస్త్రార్థవైరేరైరుహ్యమానా ఇతస్తతః ।
 షడూర్మినిగ్రహగ్రస్తాస్తిష్ఠన్తి హి కుతార్కికాః ॥ ౨,౪౯.౭౨॥
 వేదాగమపురాణజ్ఞః పరమార్థం న వేత్తి యః ।
 విడమ్బకస్య తస్యైవ తత్సర్వం కాకభాషితమ్ ॥ ౨,౪౯.౭౩॥
 ఇదం జ్ఞానమిదం జ్ఞేయమితి చిన్తాసమాకులాః ।
 పఠన్త్యహర్నిశం శాస్త్రం పఠతత్త్వపరాజ్ముఖాః ॥ ౨,౪౯.౭౪॥
 వాక్యచ్ఛన్దోనిబన్ధేన కావ్యాలక్ష్కారశోభితాః ।
 చిన్తయా దుఃఖితా మూఢాస్తిష్ఠన్తి వ్యాకులేన్ద్రియాః ॥ ౨,౪౯.౭౫॥
 అన్యథా పఠమం తత్త్వం జనాః క్లిశ్యన్తి చాన్యథా ।
 అన్యథా శాస్త్రసద్భావో వ్యాఖ్యానం కుర్వన్తి చాన్యథా ॥ ౨,౪౯.౭౬॥
 కథయన్త్యవన్మనీభావం స్వయం నానుభవన్తి చ ।
 అహాక్ష్కారస్తాః కేచిదుపదేశాదివార్జితాః ॥ ౨,౪౯.౭౭॥
 పఠన్తి వేదశాస్త్రాణి బోధయన్తి పఠస్పరమ్ ।
 న జానన్తి పఠం తత్త్వం దర్శిం పాకరసం యథా ॥ ౨,౪౯.౭౮॥
 శిరో వహతి పుష్పాణి గన్ధం జానాతి నాసికా ।
 పఠన్తి వేదశాస్త్రాణి దుర్లభో భావబోధకః ॥ ౨,౪౯.౭౯॥
 తత్త్వమాత్మస్మమజ్ఞాత్వా మూఢః శాస్త్రేషు ముహ్యతి ।
 గోపః కషాగతే చ్ఛాగే కూపం పశ్యతి దుర్మతిః ॥ ౨,౪౯.౮౦॥
 సంసారమోహనాశాయ శాబ్దబోధో న హి క్షమః ।
 న నివర్తేత తిమిరం కదాచిద్దీపవార్తయా ॥ ౨,౪౯.౮౧॥
 ప్రజ్ఞాహీనస్య పఠనం యథాన్ధస్య చ దర్పణమ్ ।
 అతః ప్రజ్ఞావతాం శాస్త్రం తత్త్వజ్ఞానస్య లక్షణమ్ ॥ ౨,౪౯.౮౨॥

ఇదం జ్ఞానమిదం జ్ఞేయం సర్వస్తు శ్రోతుమిచ్ఛతి |
 దివ్యవర్షసహస్రాచ్చ శాస్త్రాస్తం వైవ గచ్ఛతి || ౨,౪౯.౦౩||
 అనేకాని చ శాస్త్రాణి స్వల్పాయుర్విష్నుకోటయః |
 తస్మాత్పారం విజానీయాత్క్షీరం హంస ఇవామృసి || ౨,౪౯.౦౪||
 అభ్యస్య వేదశాస్త్రాణి తత్త్వం జ్ఞాత్వాథ బుద్ధిమాన్ |
 పలాలమివ ధాన్యార్థీ సర్వశాస్త్రాణి సన్యజేత్ || ౨,౪౯.౦౫||
 యథామృతేన తృప్తస్య నాహారేణ ప్రయోజనమ్ |
 తత్త్వజ్ఞస్య తథా తార్క్య న శాస్త్రేణ ప్రయోజనమ్ || ౨,౪౯.౦౬||
 న వేదాధ్యయనాన్ముక్తిర్న శాస్త్రపఠనాదపి |
 జ్ఞానాదేవ హి కైవల్యం నాన్యథా వినతాత్మజః || ౨,౪౯.౦౭||
 నాశ్రమః కారణం ముక్తేర్ధర్మనాని న కారణమ్ |
 తదైవ సర్వకర్మాణి జ్ఞానమేవ హి కారణమ్ || ౨,౪౯.౦౮||
 ముక్తిదా గురువాగేకా విద్యాః సర్వా విడమ్బికాః |
 శాస్త్రభారసహస్రేషు హ్యేకం సజ్జీవనం పఠమ్ || ౨,౪౯.౦౯||
 అద్వైతం హి శివం ప్రోక్తం క్రియయాపరివర్జితమ్ |
 గురువక్త్రేణ లభ్యేత నాథీతాగమకోటిభిః || ౨,౪౯.౧౦||
 ఆగమోక్తం వివేకోత్థం ద్విధా జ్ఞానం ప్రచక్షతే |
 శబ్దప్రహ్లాగమమయం పఠం బ్రహ్మ వివేకజమ్ || ౨,౪౯.౧౧||
 అద్వైతం కేచిదిచ్ఛన్తి ద్వైతమిచ్ఛన్తి చాపరే |
 సమం తత్త్వం న జానన్తి ద్వైతాద్వైతవివర్జితమ్ || ౨,౪౯.౧౨||
 ద్వే పదే బన్ధమోక్షాయ నమమేతి మమేతి చ |
 మమేతి బధ్యతే జన్తుర్నమమేతి ప్రముచ్యతే || ౨,౪౯.౧౩||
 తత్కర్మ యన్న బన్ధాయ సా విద్యా యా విముక్తిదా |
 ఆయాసాయాపఠం కర్మ విద్యాన్యా శిల్పనైపుణమ్ || ౨,౪౯.౧౪||
 యావత్కర్మాణి దీప్యన్తే యావత్సంసారవాసనా |
 యావద్విన్దియచాపల్యం తావత్తత్త్వకథా కుతః || ౨,౪౯.౧౫||
 యావద్దేహాభిమానశ్చ మమతా యావదేవ హి |
 యావత్ప్రయత్నవేగోఽస్తి యావత్సంకల్పకల్పనా || ౨,౪౯.౧౬||

యావన్నో మనసః సైర్యం న యావచ్ఛాస్త్రచింతనమ్ |
 యావన్న గురుకారుణ్యం తావత్త్వకథా కుతః || ౨,౪౯.౯౭||
 తావత్ప్రో వ్రతం తీర్థం జపహోమార్చనాదికమ్ |
 వేదశాస్త్రాగమకథా యావత్త్వం న వినతి || ౨,౪౯.౯౮||
 తస్మాత్సర్వప్రయత్నేన సర్వావస్థాసు సర్వదా |
 తత్త్వనిష్ఠో భవేత్తార్ణ్య యదీచ్ఛేన్మోక్షమాత్రనః || ౨,౪౯.౯౯||
 ధర్మజ్ఞానప్రసూనస్య స్వర్గమోక్షఫలస్య చ |
 తావత్ప్రయాదిసన్తప్తశ్చాయాం మోక్షతరోః శ్రయేత్ || ౨,౪౯.౧౦౦||
 తస్మాజ్ఞానేనాత్మతత్త్వం విజ్ఞేయం శ్రీగురోర్ముఖాత్ |
 సుఖేన ముచ్యతే జన్తురోరసంసారబన్ధనాత్ || ౨,౪౯.౧౦౧||
 తత్త్వజ్ఞస్యాన్విమం కృత్యం శ్శృణు వక్ష్యామి తేఽధునా |
 యేన మోక్షమవాప్నోతి బ్రహ్మ నిర్వాణసంజ్ఞకమ్ || ౨,౪౯.౧౦౨||
 అన్తకాలే తు పురుష ఆగతే గతసాధ్వసః |
 ఛిన్ద్యాదసంగశస్త్రేణ స్పృహో దేహేఽను యా చ తమ్ || ౨,౪౯.౧౦౩||
 గృహోత్పవ్రాజితో ధీరః పుణ్యతీర్థజలాప్లుతః |
 శుచౌ వివిక్త ఆసీనో విధివత్కల్పితాసనే || ౨,౪౯.౧౦౪||
 అభ్యసేన్మనసా శుద్ధం త్రివృద్భ్రుహ్మోక్షరం పరమ్ |
 మనో యష్షేజ్జితశ్వాసో బ్రహ్మ బీజమవిస్మరన్ || ౨,౪౯.౧౦౫||
 నియచ్ఛేద్విషయేభ్యోఽఽఞాన్మనసా బుద్ధి సారథిః |
 మనః కర్మభిరాక్షిప్తం శుభార్థే ధారయేద్ధియా || ౨,౪౯.౧౦౬||
 ఆహం బ్రహ్మ పరం ధామ బ్రహ్మోహం పరమం పదమ్ |
 ఏవం సమీక్ష్య చాత్మానమాత్మన్యాధాయ నిష్కలే || ౨,౪౯.౧౦౭||
 ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ వ్యాహరన్మామనుస్మరన్ |
 యః ప్రయాతి త్యజన్దేహం స యాతి పరమాం గతిమ్ || ౨,౪౯.౧౦౮||
 న యత్ర దామ్భికా యాన్తి జ్ఞానవైరాగ్యవర్జితాః |
 సుధియస్తాం గతిం యాన్తి తానహం కథయామి తే || ౨,౪౯.౧౦౯||

నిర్మానమోహో జితసంగదోషో అధ్యాత్మనిత్యా వినివృత్తకామాః ।
 ద్వస్వైర్విముక్తాః సుఖదుఃఖసంజ్ఞైర్లబ్ధస్త్యమూఢాః పదమవ్యయం తత్ ॥ ౨,౪౯.౧౦౦ ॥
 జ్ఞానప్రాదే సత్యజలే రాగద్వేషమలాపహే ।
 యః స్నాతి మానసే తీర్థే స వై మోక్షమవాప్నుయాత్ ॥ ౨,౪౯.౧౦౧ ॥
 ప్రాథవైరాగ్యమాస్థాయ భజతే మామనన్యభాక్ ।
 పూర్ణదృష్టిః ప్రసన్నాత్మా స వై మోక్షమవాప్నుయాత్ ॥ ౨,౪౯.౧౦౨ ॥
 త్యక్త్వా గృహం చ యస్తీర్థే నివసేన్మరణోత్సుకః ।
 ముక్తిక్షేత్రేషు మ్రియతే స వై మోక్షమవాప్నుయాత్ ॥ ౨,౪౯.౧౦౩ ॥
 అయోధ్యా మథురా మాయా కాశీ కాఞ్చీ అవన్తిక ।
 పురీ ద్వారవతీ జ్ఞేయాః సప్తైతా మోక్షదాయికాః ॥ ౨,౪౯.౧౦౪ ॥
 ఇతి తే కథితం తార్క్య మోక్షధర్మం సనాతనమ్ ।
 జ్ఞానవైరాగ్యసహితం శ్రుత్వా మోక్షమవాప్నుయాత్ ॥ ౨,౪౯.౧౦౫ ॥
 మోక్షం గచ్ఛన్తి తత్త్వజ్ఞా ధార్మికాః స్వర్గతిం నరాః ।
 పాపినో దుర్గతిం యాన్తి సంసరన్తి ఖగాదయః ॥ ౨,౪౯.౧౦౬ ॥
 సూత ఉవాచ ।
 స్వప్రశోత్తరరాధాన్తమేవం భగవతో ముఖాత్ ।
 శ్రుత్వా హృష్టతనుస్తార్క్ష్యో ననామ జగదీశ్వరమ్ ॥ ౨,౪౯.౧౦౭ ॥
 సన్దేహో మే మహాన్నష్టో భవద్వాక్యవిరోచనాత్ ।
 ఇత్యుక్త్వా విష్ణుమామస్త్వ స గతః కశ్యపాశ్రమమ్ ॥ ౨,౪౯.౧౦౮ ॥
 సద్యో దేహాన్తరం యాతి యథా యాతి విలమ్బతః ।
 అనయోరుభయోశ్చైవ స విరోధస్తథైవ వః ॥ ౨,౪౯.౧౦౯ ॥
 సర్వమాఖ్యాతవాన్స్తాత శ్రుతో భగవతో యథా ।
 మారీచోఽపి ముదం లేభే శ్రుత్వా వాక్యం రమాపతేః ॥ ౨,౪౯.౧౧౦ ॥
 అపాకృతస్తు సన్దేహో బ్రాహ్మణా భవతాం మయా ।
 ఉక్తం సుపర్ణసంజ్ఞన్తు పురాణం పరమాద్భుతమ్ ॥ ౨,౪౯.౧౧౧ ॥
 ఇదమాప హరేస్తార్క్ష్యస్తార్క్ష్యాదాప తతో భృగుః ।
 భృగోర్వసిష్ఠః సమ్ప్రాప వామదేవస్తతః పునః ॥ ౨,౪౯.౧౧౨ ॥

పరాశరమునిః ప్రాప తస్మాద్వ్యాసస్తతో హ్యహమ్ ।
 మయా తు భవతాం ప్రోక్తం పరం గుహ్యం హరేరిదమ్ ॥ ౨,౪౯.౧౨౩॥
 య ఇదం శృణుయాన్మర్త్యో యో వాప్యభిదధాతి చ ।
 ఇషాముత్ర చ లోకే స సర్వత్ర సుఖమాప్నుయాత్ ॥ ౨,౪౯.౧౨౪॥
 వ్రజతః సంయమన్యాం యద్దుఃఖమత్ర నిరూపితమ్ ।
 అస్య శ్రవణతః పుణ్యం తన్ముక్తో జాయతే తతః ॥ ౨,౪౯.౧౨౫॥
 ఆత్మోక్తకర్మపాకాదిశ్రవణాచ్చ నృణామిహ ।
 వైరాగ్యమావహేద్యస్మాత్తస్మాచ్ఛోతవ్యమేవ చ ॥ ౨,౪౯.౧౨౬॥
 భజత జితహృషీకాః కృష్ణమేనం మునీశం సమజని బత యస్మాద్ధీః సుధాసారధారా ।
 పృషతమపి యదీయం వర్ణరూపం నిపీయ శ్రుతిపుటచులుకేన ప్రాప్నుయాదాత్మనైక్యమ్ ॥
 ౨,౪౯.౧౨౭॥
 వ్యాస ఉవాచ ।
 ఇతి సూతముఖోద్గీర్ణాంసర్వశాస్త్రార్థమణ్ణితామ్ ।
 వైష్ణవీం వాక్సుధాం పీత్వా ఋషయస్తృష్టిమాయయుః ॥ ౨,౪౯.౧౨౮॥
 ప్రశశంసుస్తథాన్యోన్యం సూతం సర్వార్థదర్శినమ్ ।
 ప్రహర్షమతులం ప్రాపుర్మునయః శౌనకాదయః ॥ ౨,౪౯.౧౨౯॥
 ఇతి హరివచనాని సూతవాచా ఖగపతిసంశయభేదకాని యాని ।
 స మునిరపి నిశమ్య శౌనకేన్ద్రో బహుతరమానయతి స్య చాత్మని స్వమ్ ॥
 ౨,౪౯.౧౩౦॥
 అపూజయంస్తే మునయస్తదానీముదాఖాగ్నిర్భుహురేవ సూతమ్ ।
 ధన్యోఽసి సూత త్వమిహేత్సుధైరయన్వ్యసర్ణయంస్తం చ నివర్తితేఽధ్వరే ॥
 ౨,౪౯.౧౩౧॥
 పురాణం గారుడం పుణ్యం పవిత్రం పాపనాశనమ్ ॥
 శృణ్వతాం కామనాపూరం శ్రోతవ్యం సర్వధైవ హి ॥ ౨,౪౯.౧౩౨॥
 శ్రుత్వా దానాని దేయాని వాచకాయాఖిలాని చ ।
 పూర్వోక్తశయనాదీని నాన్యథా సఫలం భవేత్ ॥ ౨,౪౯.౧౩౩॥
 పురాణం పూజయేత్పూర్వం వాచకం తదనస్తరమ్ ।
 వస్త్రాలంకారగోదానైర్లక్షణాభిశ్చ సాదరమ్ ॥ ౨,౪౯.౧౩౪॥

అన్నదానైర్వేమదానైర్భమిదానైశ్చ భూరిభిః ।
 పూజయేద్వావకం భక్త్యా బహుపుణ్యఫలాప్తయే ॥ ౨,౪౯.౧౩౫॥
 యశ్చేదం శృణుయాన్మర్త్యో యథాపి పరికీర్తయేత్ ।
 విహాయ యాతనాం ఘోరాం ధూతపాపో దివం వ్రజేత్ ॥ ౨,౪౯.౧౩౬॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ద్వివీణీయాంశే
 ధర్మకాణ్డే ప్రేతకల్పే మోక్షోపాయనిరూపణం నామైకోనపఞ్చాశతమోఽధ్యాయః
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ద్వివీణీయో ధర్మకాణ్డః సమాప్తః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్ ౩

శ్రీగణేశాయ నమః ।
 శ్రీలక్ష్మీనృసింహాయ నమః ।
 శ్రీదత్తాత్రేయాయ నమః ।
 శ్రీవేదవ్యాసాయ నమః ।
 శ్రీహయగ్రీవాయ నమః ।
 అథ గారుడే బ్రహ్మకాణ్డస్తృతీయ ఆరభ్యతే ।
 ఓం మల్లనామశనిర్ముఖాం నరవరః స్త్రీణాం స్మరో మూర్తిమాన్లోపానాం
 స్వజనోఽసతాం ఊతిభృతాం శాస్త్రా స్వపిత్రోః శిశుః ।
 మృత్యురోఽభజపతేర్విధాతృవిహిత స్తత్త్వం పరం యోగీనాం వృష్టినాం
 చ పతిః సదైవ శుశుభే రణ్ణేఽచ్యుతః సాగ్రజః ॥ ౩,౧.౧॥
 నమో నారాయణాయేతి తస్మై వై మూలరూపిణే ।
 నమస్కృత్య ప్రవక్ష్యామి నారాయణకథామిమామ్ ॥ ౩,౧.౨॥
 శౌనకాద్యా మహాత్మానో హ్యుషయో బ్రహ్మవాదినః ।
 వైమిషాఖ్యే మహాపుణ్యే తపస్తేపుర్మహాత్తరమ్ ॥ ౩,౧.౩॥
 జితేన్ద్రియా జితాహారాః సంతః సత్యపరాయణాః ।
 యజన్తః పరయా భక్త్యా విష్ణుమాద్యం జగద్గురుమ్ ॥ ౩,౧.౪॥
 గృణన్తః పరమం బ్రహ్మ జగచ్ఛక్తుర్మహౌజసః ।
 సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞాస్తేపుర్నైమిష కాననే ॥ ౩,౧.౫॥
 యజ్ఞైర్యజ్ఞపతిం కేచిజ్ఞానైర్ణానాత్మకం పరమ్ ।

కేచిత్పరమయా భక్త్యా నారాయణమపూజయన్ || 3,౧.౬ ||

ఏకదా తు మహాత్మానః సమాజం చక్రురుత్తమాః |

ధర్మార్థకామమోక్షాణాముపాయం జ్ఞాతుమిచ్ఛవః || 3,౧.౭ ||

షడ్వింశతిసహస్రాణి ముసీనామూర్ధ్వరేతసామ్ |

తేషాం శిష్యప్రశిష్యాణాం సంఖ్యా వక్తుం న శక్యతే || 3,౧.౮ ||

మునయో భావితాత్మానో మిలితాస్తే మహోజసః |

లోకానుగ్రహాకర్తారో వీతరాగా విమత్సరాః || 3,౧.౯ ||

కథం హరౌ మనుష్యాణాం భక్తిరవ్యభిచారిణీ |

కేన సిద్ధ్యేత్తు సకలం కర్మ త్రివిధమాత్మనః || 3,౧.౧౦ ||

ఇత్యేవం ప్రస్తుమాత్మానముద్యతాన్ప్రేక్ష్య శౌనకః |

సాంజ లిర్వాక్యమాహ స్మ వినయావనతః సుధీః || 3,౧.౧౧ ||

శౌనక ఉవాచ |

ఆస్తే సిద్ధాశ్రమే పుణ్యే సూతః పౌరాణికోత్తమః |

స ఏతదఖిలం వేత్తి వ్యాసశిష్యో యతీశ్వరః || 3,౧.౧౨ ||

తస్మాత్తమేవ పృచ్ఛామ ఇత్యేవం శౌనకో మునిః |

అథ తే ఋషయో జగ్ముః పుణ్యం సిద్ధాశ్రమం తతః || 3,౧.౧౩ ||

పప్రచ్ఛస్తే సుఖాసీనం వైమిషారణ్యవాసినః |

ఋషయ ఉఃచుః |

వయం త్వతిథయః ప్రాప్తాస్తాస్త్వితిథేయోఽసి సువ్రత || 3,౧.౧౪ ||

స్నానదానోపచారేణ పూజయిత్వా యథావిధి |

కేన విష్ణుః ప్రసన్నః స్యాత్స కథం పూజ్యతే నరైః || 3,౧.౧౫ ||

ముక్తిసాధనభూతం చ బ్రూహి తత్త్వవినిర్ణయమ్ |

సూత ఉవాచ |

శృణుధ్వమృష్యః సర్వే హరిం తత్త్వవినిర్ణయమ్ || 3,౧.౧౬ ||

నత్వా విష్ణుం శ్రియం వాయుం భారతీం శేషసంజ్ఞకమ్ |

ద్వైపాయనం గురుం కృష్ణం ప్రవక్ష్యామి యథామతి || 3,౧.౧౭ ||

నాస్తి నారాయణసమం న భూతం న భవిష్యతి |

ఏతేన సత్యవాక్యేన సర్వార్థాన్సాధయామ్యహమ్ || 3,౧.౧౮ ||

శౌనక ఉవాచ ।

కిమర్థం నమనం విష్ణోర్గ్రాన్థాదౌ మునిసత్తమ ।

కర్తవ్యం బ్రూహి మే బ్రహ్మన్కృపయా మమ సువ్రత ॥ 3,౧.౧౯॥

తతః శ్రియం తతో వాయుం భారతీం చ తతః పరమ్ ।

అన్తే వ్యాసం కిమర్థం చ త్వం నమస్కృతవానసి ।

సూతసూత మహాభాగ బ్రూహి కారణమత్ర చ ॥ 3,౧.౨౦॥

సూత ఉవాచ ।

ఆదౌ వన్యః సర్వవేదైకవేద్యో వేదే శాస్త్రే నేతిహాసే పురాణే ।

సత్తాం ప్రాయో విష్ణురేవైక ఏవ ప్రకాశతేఽతో నమ్య ఏకో హరిర్హి ॥ 3,౧.౨౧॥

సర్వత్ర ముఖ్యస్త్యధికోన్యతోఽపి స ఏవ నమ్యో న చ శక్కరాద్యాః ।

సమన్తి యేఽవినయాచ్ఛుక్కరం తు వినాయకం చణ్డికాం రేణుకాం చ ॥ 3,౧.౨౨॥

తథా సూర్యం ఖైరవం మాతారశ్వ తథా వాణీం గిరిజాం వై శ్రియం చ ।

సర్వేపి తే వైష్ణవా వైవ లోకే న తద్భక్తా వేతి చార్యా వదన్తి ॥ 3,౧.౨౩॥

న పార్థిక్యాన్నమనం కార్యమేవ ప్రీణన్తి నైతా దేవతాః పూజనేన ।

పూజాం గృహీత్వా దేవతాఞ్చైవ సర్వాః కిఞ్చిద్దత్వా ఫలదానేన తాంశ్చ ॥ 3,౧.౨౪॥

సంతర్ప్య తుష్టైః స్వమనోను సారాత్తైః కారితాం కామ్యపూజాం తథైవ ।

నివేదయిత్వా పరదేవతాయాం విష్ణౌ హరౌ శ్రీపురుషాదివన్ద్యే ॥ 3,౧.౨౫॥

ఇహాపరత్రాపి సుఖేతరాణి దాస్యన్తి పశ్చాదధరం వై తమశ్చ ।

అతో హ్యేతే నైవ పూజ్యా న నమ్యా మోక్షేచ్ఛుభిరాబ్ధిహ్మాణాద్వైర్విజేన్య ॥ 3,౧.౨౬॥

తథైవ సర్వాశ్రమిభిశ్చ నిత్యం మహావిపత్తావపి విప్రవర్యాః ।

శ్రీకామ్య యా యే తు భజన్తి నిత్యం శ్రీబ్రహ్మరుద్రేద్రయమాదిదేవాన్ ॥ 3,౧.౨౭॥

ఇహావ భుజ్ఞాన్తి మహాచ్ఛ దుఃఖం మహాపదః కుష్టభగన్దరాదీన్ ।

సమన్తి యేఽవైష్ణవాన్బ్రాహ్మరుద్రవాయు ప్రతీకాన్వైవ తే విష్ణుభక్తాః ॥ 3,౧.౨౮॥

అభిప్రాయం తస్యత్ర వక్ష్యే మునీన్ద్రాః పరం గోప్యం హృది ధార్యం హి తద్ధి ।

వాయోః ప్రతీకం పూజ్యమేవేహ విప్రా న బ్రహ్మరుద్రాదిప్రతీకమేవ ॥ 3,౧.౨౯॥

పూజాకాలే దేవదేవస్య విష్ణోర్వాయోః ప్రతీకం యోగ్యభాగే నిధాయ ।

అన్తర్గతం తస్య వాయోర్హరిం చ లక్ష్మీపతిం పూజయిత్వా హి సమ్యక్ ॥ 3,౧.౩౦॥

పశ్చాద్వాయోః సుప్రతీకం చ సమ్యక్పిర్మాల్యశేషేణ హరేః సమర్చయేత్ ।

పుథక్చ స్రగూపవిలేపనాదిపూజాం ప్రకుర్వన్తి చ యే విమూఢః ॥ 3,౧.3౧॥

తేషాం దుఃఖమిహ లోకే పరత్ర భవిష్యతే నాత్ర విచార్యమస్తి ।

ప్రాయశ్చిత్తం సస్తి విప్రాః కథంశ్చిత్తుర్వన్తు స్మరణం నామ విష్ణోః ॥ 3,౧.3౨॥

పాషణ్డుర్రాదికసం ప్రతిష్ఠితాన్తరేర్వాయోః శక్కురస్య ప్రతీకాన్ ।

నమన్తి యే ఫలబుద్ధ్యా విభూఢాన్తేషాం ఫలం శాశ్వతం దుఃఖమేవ ॥ 3,౧.33॥

వాయోః ప్రతీకం యది విప్రవర్ష్యైః ప్రతిష్ఠితం చేన్నమనం హి కార్యమ్ ।

నైవేద్యశేషేణ హరేశ్చ విష్ణోః పూజా కృతా చేన్న హి దోషలేశః ॥ 3,౧.3౪॥

గుర్వర్థి ముఖ్యో హనుమజ్జనిర్మహాన్రామాఙ్గీభక్తో హనుమాన్సదైవ ।

ఏవం విదిత్వా పరమం హరిం చ పుత్రం పునర్ముఖ్యదేవస్య వాయోః ॥ 3,౧.3౫॥

నమస్కారో నాన్యథా విప్రవర్యా ఆధీయతాం హృది సర్వై రహస్యమమ్ ।

యే వైష్ణవా వైష్ణ వదాసభృత్యాః సర్వేపి తే సర్వదా విష్ణుమేవ ॥ 3,౧.3౬ ।

నమన్తి యే వై ప్రతిపాదయన్తి తదైవ పుణ్యాని చ సాత్త్వికాని ।

నమన్తి యే వాసుదేవం హరిం చ సమ్యక్స్వశక్త్యా ప్రతిపాదయన్తి ॥ 3,౧.3౭॥

ప్రవృత్తిమార్గేణ న పూజయన్తి హ్యపత్కాలే పరదైవం తదన్యమ్ ।

తే వైష్ణవా వైష్ణవదాసభృత్యా ఆన్యే చ సర్వేఽవైష్ణవమాత్రకాః స్మృతాః ॥ 3,౧.3౮॥

ఉపక్రమైరుపసంహారస్య లిక్ష్ణ్వరీం గురుం హ్యన్తరేజైవ యాన్తి ।

తానేవాహుః సత్పురాణాని విప్రాః కలౌ యుగే నాభ్యసూయన్తి సర్వే ॥ 3,౧.3౯॥

యతో హితాన్యే ప్రతిపాదయన్తి ప్రవృత్తిధర్మాన్స్వస్యవర్ణానురూపాన్ ।

అతో హ్యసూయన్తి సదా విమూఢాః కలౌ హి విప్రాః ప్రచురా హి తేపి ॥ 3,౧.౪౦॥

న చాస్తి విష్ణోః సదృశం చ దైవతం న చాస్తి వాయోః సదృశో గురుశ్చ ।

న చాస్తి తీర్థం సదృశం విష్ణుపద్యాః న విష్ణుభక్తేన సమోస్తి భక్తః ॥ 3,౧.౪౧॥

అన్యాని విష్ణోః ప్రతిపాదకాని సర్వాణి తే సాత్త్వికానీతి చాహుః ।

శ్రావ్యాణి తాన్యేవ మనుష్యలోకే శ్రావ్యాణి నాన్యాని చ దుఃఖదాని ॥ 3,౧.౪౨॥

కలౌ యుగే సర్వ పురాణమధ్యే శ్రీణ్యేవ ముఖ్యాని హరిప్రియాణి ।

ముఖ్యం పురాణం హి కలౌ నృణాం చ శ్రేయస్కరం భాగవతం పురాణమ్ ॥ 3,౧.౪3॥

పూర్వం హి స్పృష్టిః ప్రతిపాద్యతే త్ర యతో హ్యతో భాగవతం పరం స్మృతమ్ ।

యస్మిన్పురాణే కథయన్తి స్పృష్టిం హ్యదౌ విష్ణోర్బ్రహ్మరుద్రాదికానామ్ ॥ 3,౧.౪౪॥

నానార్థమేవం కథయన్తి విప్ర సీచోచ్చరూపం జ్ఞానమాహుర్మహాన్తః |
 తేనైవ సిద్ధం ప్రవదన్తి సర్వం హ్యతః పరం భాగవతం పురాణమ్ || 3,౧.౪౫||
 తతః పరం విష్ణుపురాణమాహుస్తతః పరం గారుడసంజ్ఞకం చ |
 శ్రీణ్యేవ ముఖ్యా ని కలౌ నృణాం తు తథా విశేషో గారుడే కిఞ్చిదస్తి || 3,౧.౪౬||
 శృణుధ్వం వై తం విశేషం చ విప్రాస్త్యంశైర్యుక్తం గారుడాఖ్యం పురాణమ్ |
 ఆద్యాంశం వై కర్మకాణ్డం వదన్తి ద్వితీయాంశం ధర్మకాణ్డం తమాహుః || 3,౧.౪౭||
 తృతీయాంశం బ్రహ్మకాణ్డం వదన్తి తేషాం మధ్యే త్వన్తిమోయం వరిష్ఠః |
 తృతీయాంశశ్రవణాత్పుణ్యమాహుస్తుల్యం పుణ్యం భాగవతస్య విప్రాః || 3,౧.౪౮||
 తృతీయాంశే పఠితే వేదతుల్యం ఫలం భవేన్నాత్ర విచార్యమస్తి |
 తృతీయాంశశ్రవణాదేవ విప్రాః ఫలం ప్రోక్తం పఠతోఽప్యర్థమేవమ్ || 3,౧.౪౯||
 తృతీయాంశశ్రవణాదర్థతశ్చ పుణ్యం చాహుః పఠతో వై దశాంశమ్ |
 తతో వరం మత్స్యపురాణమాహుస్తతో వరం కూర్మపూరాణమాహుః || 3,౧.౫౦||
 తథైవ వై వాయుపురాణమాహుస్త్రీణ్యేవ చాహుః సాత్త్వికాసీతి లోకే |
 తత్రాపి కిఞ్చిద్వేదితవ్యం భవేచ్ఛ పురాణషట్కే సత్త్వరూపే మునీన్ద్రాః || 3,౧.౫౧||
 సత్త్వాధమే మాత్స్యకౌర్మే తథాహుర్వాయు చాహుః సాత్త్వికం మధ్యమం చ |
 విష్ణోః పురాణం భాగవతం పురాణం సత్త్వోత్తమం గారుడం చాహురార్యాః || 3,౧.౫౨||
 స్కాన్తం పాద్యం వామనం వై వరాహం తథాగ్రేయం భవిష్యం పర్వస్మశ్చౌ |
 ఏతాన్యాహు రాజసాసీతి విప్రాస్తత్త్రైకదేశః సాత్త్వికస్తామసశ్చ || 3,౧.౫౩||
 రజః ప్రాచుర్యాద్రాజసాసీతి చ హుః శ్రావ్యాణి నైతాని ముముక్షుభిః సదా |
 తేషాం మధ్యే సాత్త్వికాంశాశ్చ సంతి తేషాం శ్రుతేర్గారుడీయం ఫలం చ || 3,౧.౫౪||
 బ్రహ్మీణ్డలైక్యే బ్రహ్మవైవర్తకం వై మార్కండేయం బ్రాహ్మమాదిత్యకం చ |
 ఏతాన్యా హుస్తామసాసీతి విప్రాస్తత్త్రైకదేశః సాత్త్వికో రాజసశ్చ || 3,౧.౫౫||
 శ్రావ్యాణి నైతాని మనుష్యలోకే తత్త్రేచ్ఛుభిస్తామసాసీత్యతో హి |
 తేషు స్థితాః సాత్త్వికాంశా మునీన్ద్రాన్వైషాం శ్రుతిర్గారుడైకాఙ్ఘ్రితుల్యా || 3,౧.౫౬||
 అల్పాన్యపపురాణాని వదన్త్యష్టాదశాని చ |
 విష్ణుధర్మోత్తరం చైవ తన్త్రం భాగవతం తథా || 3,౧.౫౭||
 తత్త్వసారం నారసింహం వాయుప్రోక్తం తథైవ చ |

తథా హంసపురాణం చ షడేతాని మునీశ్వరాః ॥ 3,౧.౫౮॥

సాత్త్వికాన్యేవ జానీధ్వం ప్రాయశో నాత్ర సంశయః ।

ఏతేషాం శ్రవణాదేవ గారుడార్ధఫలం శ్రుతమ్ ॥ 3,౧.౫౯॥

భవిష్యోత్తరనామానం బృహన్నారదమేవ చ ।

యమనారదసంవాదం లఘునారదమేవ చ ॥ 3,౧.౬౦॥

వినాయకపురాణం చ బృహద్బ్రహ్మణ్ణమేవ చ ।

ఏతాని రాజసాన్యాహుః శ్రవణాద్భుక్తరుత్తమా ॥ 3,౧.౬౧॥

గారుడాత్పాదతుల్యం చ ఫలం చాహుర్మనీషిణః ।

పురాణం భాగవతం శైవం నన్దిప్రోక్తం తథైవ చ ॥ 3,౧.౬౨॥

పాశుపత్యం రైణుకం చ ఛైరవం చ తథైవ చ ।

ఏతాని తామసాన్యాహుర్హరితత్త్వార్థవేదినః ॥ 3,౧.౬౩॥

ఏతేషాం శ్రవణాద్విప్రాగారుడాఙ్గ్యర్థేవ చ ।

సర్వేష్వపి పురాణేషు శ్రేష్ఠం భాగవతం స్మృతమ్ ॥ 3,౧.౬౪॥

వేదైస్తుల్య సమ పాలే శ్రవణే చ తదర్ధకమ్ ।

అర్ధతః శ్రవణే చాస్య పుణ్యం దశగుణం స్మృతమ్ ॥ 3,౧.౬౫॥

వక్తుః స్యాద్విగుణం పుణ్యం వ్యాఖ్యాతుశ్చ తథాధికమ్ ।

అనన్తవేదైఃసామ్యమాహుర్మహాన్తః భారాన్మహత్త్వాద్భారతస్యాపి విప్రాః ॥ 3,౧.౬౬॥

వేదోభ్యోస్య త్వర్ధతశ్చాధికత్వం వదన్తి బై విష్ణురహస్యవేదినః ॥ 3,౧.౬౭॥

తత్ర శ్రేష్ఠాం గీతికామాహురార్యాస్తథైవ విష్ణోర్నామసాహస్రక చ ।

తయోస్తత్ర శ్రవణాద్భారతస్య దశాధికం ఫలమాహుర్మహాన్తః ॥ 3,౧.౬౮॥

దైత్యాః సర్వ విప్రకులేషు భూత్వా కృతే యుగే భారతే షట్పహస్యామ్ ।

నిష్కాస్య కాంశ్చిన్నవనిర్మితానాం నివేశనం తత్ర కుర్వన్తి నిత్యమ్ ॥ 3,౧.౬౯॥

మత్స్యా హరిం భగవాన్వ్యాసరూపీ చక్రే తదా భాగవతం పురాణమ్ ।

తథా సమాఖ్యాయ చ వైష్ణవం తత్తతః పరం గారుడాఖ్యం స చక్రే ॥ 3,౧.౭౦॥

అతో హి గారుడం ముఖ్యం పురాణం శాస్త్రసమతమ్ ।

గారుడేన సమం నాస్తి విష్ణుధర్మప్రదర్శనే ॥ 3,౧.౭౧॥

యథా సురాణాం ప్రవరో జనార్దనో యథాయుధానాం ప్రవరః సుదర్శనమ్ ।

యథాశ్వమేధః ప్రవరః క్రతూనాం ఛిన్నేషు భక్తేషు తథైవ రుద్రః || 3,౧.౭౨||

నదీషు గణ్ణా జలజేషు పద్మమచ్చిన్నభక్తేషు తథైవ వాయుః |

తథా పురాణేషు చ గారుడం చ ముఖ్యం తదాహుర్వరితత్త్వదర్శనే || 3,౧.౭౩||

గారుడాఖ్యపురాణే తు ప్రతిపాద్యో హరిః స్మృతః |

అతో హరిర్నమస్కార్యో గమ్యో యోగ్యో హరిః స్మృతః || 3,౧.౭౪||

భాగ్యాత్మకత్వాచ్చిదేవ్యా నమనం నదను స్మృతమ్ |

పరో నరోత్తమో వా స సాధకేశోఽపి చ స్మృతః || 3,౧.౭౫||

అతో నమ్యో వాయురపి పురాణాదౌ ద్విజోత్తమాః |

భారతీ వాక్యరూపత్వాన్నమ్యా వాయోరనన్తరమ్ || 3,౧.౭౬||

ఉపసాధకో నరః ప్రోక్తో యతోత్తదనన్తరమ్ |

నమ్య ఇత్యచ్యతే సద్భిస్తారతమ్యేన సర్వదా || 3,౧.౭౭||

అతో వ్యాసం నమస్కుర్యాద్ధృన్ధకర్తృత్వహేతుతః |

శౌనక ఉవాచ |

వ్యాసస్య నమనం హ్యన్తే కథం కార్యం మహాత్మనః || 3,౧.౭౮||

అన్తే చ వన్దనే తస్య కారణం బ్రూహి సువ్రత |

సూత ఉవాచ |

విష్ణోరనన్తరం వ్యాసనమనం ముఖ్యమేవ హి || 3,౧.౭౯||

హరిరేవ యతో వ్యాసో వాచ్యచక్రస్వరూపకః |

వ్యాసో నైవ సమత్వేన ప్రోక్తో భగవతో హరేః || 3,౧.౮౦||

తత్రాపి కారణం వక్ష్యే సాదరేణ మునీశ్వరాః |

వ్యాసస్తు కశ్చన ఋషిః పురాణే తామనే స్మృతః || 3,౧.౮౧||

ఇతి జ్ఞానా వలంబేన దైత్యా దైత్యానుగైః సమాః |

ప్రవిశన్తి హ్యసన్ధతమ ఇతి త్వన్తే నమస్కృతః || 3,౧.౮౨||

యదిదం పరమం గోప్యం హృది ధార్యం న సంశయః |

పరాణాం నమ్యమేవోక్తం ప్రతిపాద్యం యతోత్ర హి || 3,౧.౮౩||

సమాసవ్యాసభావాద్ధి పరాణాం తత్ప్రతీయతే |

వాస్తవం తం న జానీయురుపజీవ్యో యతో హరిః || 3,౧.౮౪||

హరిరవ్యసనస్తేవక ఏవ వ్యాసస్తు హరివత్స్పృతః ।
 ఉపజీవ్యతదీశత్వే తయోరేవ న సంశయః ॥ 3,౧.౮౫॥
 ఈశకోటిప్రవిష్టత్వాచ్చియః స్వామిత్యమీరితమ్ ।
 త్రయాణాముపజీవ్యత్వాత్సేవ్యత్వాత్స్వామితా స్మృతాః ॥ 3,౧.౮౬॥
 వాయ్వాదీనాం త్రయాణాం చ సేవ్యత్వాత్సేవ్యతా స్మృతా ।
 భూభారహరణే విష్ణోః ప్రధానాం హి మారుతిః ॥ 3,౧.౮౭॥
 వాక్యరూపా భారతీ తు ద్వితీయాం హి సా స్మృతా ।
 తృతీయాం హరేః శేషో న నమ్యాః సామ్యతో హరేః ॥ 3,౧.౮౮॥
 ప్రతిపాద్యా ముఖ్యతయా నమ్యా ఏవ సమీరితాః ।
 అవాస్తరాశ్చ వాయ్వాద్యా న నమ్యాస్తేన తే స్మృతాః ॥ 3,౧.౮౯॥
 భీష్మద్రోణాదినామాని భీమాదిష్వేవ ముఖ్యతః ।
 వాచకాని యతో నిత్యం తన్నమ్యాస్తే మునీశ్వరాః ॥ 3,౧.౯౦॥
 పరాణామేవ నమ్యత్వం ప్రతిపాద్యత్వమేవ హి ।
 ఏతత్సర్వం మయాఖ్యాతం కిమన్యచోఽతుమిచ్ఛథ ॥ 3,౧.౯౧॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే సూతశౌనకసంవాదే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 సాత్త్వికాదిపురాణవిభాగనమ్యానమ్యదేవవిభాగాదివిషయనిరూపణం నామ ప్రథమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨

శ్రీశౌనక ఉవాచ ।

కథం ససర్జ భగవాన్స్తత్తత్త్వాభిమానినః ।
 సృష్టిక్రమం న జానామి దేవానాం హ్యన్తరం మునే ॥ 3,౨.౧॥
 శౌనకేనైవ ముక్తస్తు సూతో వచనమబ్రవీత్ ।
 శూత ఉవాచ ।
 సమ్యగ్వ్యవసితా బుద్ధిస్తవ బ్రహ్మర్షిసత్తమ ॥ 3,౨.౨॥
 ఏవమేవ కృతః ప్రశ్నో హరౌ తు గరుడేన వై ।
 యదుక్తవాన్తరిస్తస్మై తద్వజ్ఞ్యామి తవానఘ ।
 గరుడ ఉవాచ ।
 సృష్టిం వ్రూహి మహాభాగ సచ్ఛిదానన్దవిగ్రహ ॥ 3,౨.3॥

సృష్టౌ జ్ఞాతే తవోత్కర్షో జ్ఞాతప్రాయో భవిష్యతి ।

బ్రహ్మాదీనాం తారతమ్యజ్ఞానం మమ భవిష్యతి ॥ 3,౨.౪॥

మోక్షోపాయమ్యుః స వోక్త మితతరత్తస్య సాధనమ్ ।

గరుడేనైవ ముక్తస్తు కృష్ణో వచనమబ్రవీత్ ॥ 3,౨.౫॥

శృకృష్ణ ఉవాచ మూలరూపే హ్యుతో జ్ఞేయో విష్ణుత్వాద్విష్ణురవ్యయః ॥ 3,౨.౬॥

అవతారమిదం ప్రోక్తం పూర్ణత్వాదేవ సువ్రత ।

అనేకో హ్యేకతాం ప్రాప్య సంశేతే ప్రలయాయ వై ॥ 3,౨.౭॥

తత్రాపి చ విశేషోస్తి జ్ఞాతవ్యం తత్త్వమేవ సః ॥ 3,౨.౮॥

భేదేన దర్శనాద్వాపి భేదాభేదేన దర్శనాత్ ।

విష్ణోర్గుణానాం రూపాణాం తదగ్గణానాం సుఖాదినామ్ ।

తత్ప్రేవ దశనాద్వాపి క్షిప్రమేవ తమో వ్రజేత్ ॥ 3,౨.౯॥

పురుషాస్తరమారభ్య కల్పితా యే ద్విజోత్తమ ।

హరిరూపాస్తు తే జ్ఞేయా ఏకీభూతా హి తేన తే ॥ 3,౨.౧౦॥

ప్రలేయ సమనుప్రాప్తే జీవాః స యాన్తి మామకాః ।

విరాజ్యపే హరేః సంతి తదా తే చ హ్యనేకథా ॥ 3,౨.౧౧॥

ఏకీభావం ప్రాప్నువన్తి మూలేన ప్రలయే ద్విజ ।

బింబేన తు స్వయం విష్ణురేకీభావం వ్రజేద్యది ॥ 3,౨.౧౨॥

ప్రతిబింబః కథం జీవో భవేన్నారాయణస్య చ ।

తదధీనస్తత్సదృశో హరేర్జీవో న సంశయః ॥ 3,౨.౧౩॥

ప్రతిబింబస్య శబ్దార్థో హ్యయమేవముదాహృతః ।

తస్మాచ్ఛ చ బింబరూపాణామేకీభావం న చిన్తయేత్ ॥ 3,౨.౧౪॥

కృష్ణరామాదివచ్చైవ త్వేకీ భావో వివక్షితః ।

బింబానాం మూలరూపస్య భేదో నాత్ర వివక్షితః ॥ 3,౨.౧౫॥

తత్రాపి చ విశేషోస్తి జ్ఞాతవ్యస్తత్త్వమిచ్ఛుభిః ।

ఏకాంశేన తు బింబైస్తు చైకీభావం వ్రజన్తి తే ॥ 3,౨.౧౬॥

ఏకాంశేన తు జీవత్వే సంస్థితా నాత్ర సంశయః ।

బింబమూలం న జానన్తి తే జనా హ్యసురాః స్మృతాః ॥ 3,౨.౧౭॥

ఏక ఏవ హరిః పూర్వం హ్యవిద్యావశతః స్వయమ్ |
 అనేకో భవతి హ్యారాదాదర్శప్రతిర్బిబవత్ || 3,౨.౧౮||
 ఏవం వదన్తి యే మూఢా నైపి యాన్త్యధరం తమః |
 ఉపాధిర్ద్వివిధః ప్రోక్తః స్వరూపో బాహ్య ఏవ చ || 3,౨.౧౯||
 బాహ్యోపాధిర్లయే యాతి ముక్తావన్యస్య సంశ్చితిః |
 సర్వోపాధి వినాశే హి ప్రతిబింబః కథం భవేత్ || 3,౨.౨౦||
 చిద్రూపాఞ్శో హ్యుపాధిస్తు మోక్షే యేప్యధికారిణః |
 దుఃఖరూపో హ్యుపాధిస్తు తమసో యేధికారిణః || 3,౨.౨౧||
 మిశ్రరూపో హ్యుపాధిస్తు నిత్యసంసారిణాం మతః |
 బాహ్యోపాధిర్లిజ్గదేహః సర్వేషాం నాత్ర సంశయః || 3,౨.౨౨||
 దైత్యాః దుఃఖాయతే యస్మాత్తస్మాదుఃఖీ హరిః స్వయమ్ |
 తత్తద్దుఃఖస్వరూపత్వాద్దైత్యానాం బింబరూపకః || 3,౨.౨౩||
 దైత్యస్థితానాం బింబానాం మూలరూపస్య వై ప్రభోః |
 పరస్పరం తథా భేదం హ్యన్తరం వా న చిన్తయేత్ || 3,౨.౨౪||
 శ్రీభూదుర్గాదిరూపాణాం తథా సీతాదిరూపిణామ్ |
 అన్యోన్యం నాణుమాత్రం చ భేదో బాహ్యన్తరేపి చ || 3,౨.౨౫||
 చిన్తనీయః కథమపి జ్ఞాత్వా యాన్త్యధరం తమః |
 ప్రతిబింబస్థితో బింబః స్త్రీరూపో హ్యస్తి సర్వదా || 3,౨.౨౬||
 ప్రలయే సమనుప్రాప్తే లక్ష్మ్యా సహ ఖగోత్తమ |
 ఏకీభావం నాప్పువన్తి వింబేన సహ సంస్థితాః || 3,౨.౨౭||
 బింబస్థితానాం రూపాణాం లక్ష్మ్యాశ్చ వినతాసుత |
 భేదస్తు నాణుమాత్రం చ శక్యనీయః కథంశ్చన || 3,౨.౨౮||
 యదా హి శేతే ప్రలయార్ణవే విభురీవాంశ్చ సర్వానుదరే నివేశ్య |
 ముక్తాంశ్చ బ్రహ్మాన్యమరుద్గణాదీన్ప్రాత్యవ్యముక్తీంశ్చ సుతా? చ సంస్థితాన్ ||
 3,౨.౨౯||
 ప్రాప్తాన్తకూపాదిసమస్తజీవాంస్తథైవ ప్రాప్తవ్యకలీనథాపరాన్ |
 తథైవ నిత్యం సృతిసంస్థితాజ్ఞానానచేతనాన్పక్షరూపాదిజీవాన్ || 3,౨.౩౦||

ఏవం జనాజ్ఞాతరే సంనిధాయ సమ్యక్కూశేతే హ్యంభసి వై స కల్పే ।
 లక్ష్మీస్తు సా సర్వవేదాత్మికా చ భక్త్యా హరౌ నిత్యసంవర్ధితాపి ॥ 3,౨.3౧॥
 అత్యాదరం దర్శయతీవ సా తు ఈడే విష్ణుం భక్తిసంవర్ధితాపి ।
 చేష్టాదిరూపేణ తదా న కిఞ్చిదాసీద్విన్నా విష్ణుమథ శ్రియం చ ॥ 3,౨.3౨॥
 పర్యజ్కరూపేణ వభూవ దేవీ వాసస్వరూపేణ రమా విరేజే ।
 సర్వం రమా సైవ తదైవ చాసీత్సైకా దేవీ బహురూపా బభాషే ॥ 3,౨.33॥
 త్వముత్కృష్టః సర్వదేవోత్తమత్వాన్న త్వత్సమః కశ్చిదేవాధికో వా ।
 త్వం బ్రహ్మ ఏకో న చతుర్ముఖశ్చ నాహం రుద్రో న బృహస్పతిశ్చ ॥ 3,౨.3౪॥
 విష్ణావేవ బ్రహ్మశబ్ధో హి ముఖ్యో హ్యన్యేష్యముఖ్యో బ్రహ్మరుద్రాదికేషు ।
 అనస్తగుణపూర్ణత్వాద్బ్రహ్మాతి హారిరుచ్యతే ॥ 3,౨.3౫॥
 గుణాదిపూర్ణతాభావాన్నాన్యే బ్రహ్మాత్వ్యదాహృతాః ।
 దేశానన్త్యం గుణతః కాలతో వా నాస్త్యానన్త్యం క్వాపి దేశే చ కాలే ॥ 3,౨.3౬॥
 యదా నన్త్యం కిము వక్తవ్యమత్ర గుణానన్త్యం నాస్తి బ్రహ్మాదికేషు ।
 యద్యష్యహం దేశతః కాలతశ్చ సమస్తదా వాసుదేవేన సార్థమ్ ॥ 3,౨.3౭॥
 తథాపి మే గుణతో నాన్త్యనన్తం తతో ధర్మా గుణతోనస్తతశ్చ ।
 సంతి శ్రుతావవిరుద్ధాశ్చ దేవే చిన్త్యా హ్యచిన్త్యా బహుధా తే హ్యనన్తాః ॥ 3,౨.3౮॥
 అతో గుణాన్స్తవ దేవస్య విష్ణో స్తోతుం సదా స్మౌ న హరేః కదాపి ।
 నాహం న కేశౌ న చ గీర్న రుద్రో న దక్షకన్యా న చ మేనకాసుతా ॥ 3,౨.3౯॥
 న వై బిడౌజా న చ వా పులోమజా న చేధ్మవాహో న యమో న చాన్యః ।
 న నారదో నాపి భృగుర్వసిష్ఠో న విఘ్నోపో నాపి బల్యాదయశ్చ ॥ 3,౨.౪౦॥
 న వై విరాటో నాపి భీమః శనిశ్చ న పుష్కరో న కశేరుస్థభవ ।
 న కిన్నరాః పితరో నైవ దేవా గంధర్వముఖ్యా నాపి వా తుష్యసంజ్ఞాః ॥ 3,౨.౪౧॥
 న వై క్షితీశా న చ మానుషాశ్చ విష్ణోర్న జానన్తి కిమత్ర చాన్యే ।
 మత్తోధమః కోచిగుణేన బ్రహ్మ సమో హి తస్య బ్రహ్మణో మాతరిశ్వ ॥ 3,౨.౪౨॥
 తౌ వై విరాగే హరిభక్తిభావే ధృతిస్తితిప్రాణబలేషుయోగే ।
 బుద్ధౌ సమానౌ సంస్మృతౌ మోక్షకాలే పరస్పరాధారసమన్వితౌ చ ॥ 3,౨.౪3॥
 అన్నాభిమానం బ్రహ్మ చాహుర్మురారిం జీవాభిమానం వాయుమాహుర్మహాన్తః ।
 న శక్తోసౌ బ్రహ్మాదేవో వివస్తుం వాయుం వినా సంస్మృతావేవ నిత్యమ్ ॥ 3,౨.౪౪॥

న తం వినా మాతరిశ్వా చ వస్తుమన్యోన్యమాప్తిః కాలతో న్యూనతా చ |
 యదా మహాత్తత్త్వని యామకోభూద్బ్రహ్మణ్ణాస్తస్థూలస్పష్టౌ మహాత్మా || 3, ౨. ౪౫ ||
 తదా వాయుర్నాశకద్వై మహాత్మా బాహ్యే స్పష్టౌ కాలభేదేన చాస్తి |
 సరస్వతీ భారతీ బ్రహ్మణస్తు సంవత్సరానస్తరం సంబభూవ || 3, ౨. ౪౬ ||
 యదా దశాబ్దాః సమతీతా మహాత్మా తదా వాయుః సమభూల్లోకపూజ్యః |
 కిఞ్చిన్నూన్యనత్వం స్థూలస్పష్టౌ మహాత్మవైతావతా వానయోః సౌమ్యహానిః ||
 3, ౨. ౪౭ ||
 సరస్వతీ వత్సరాత్సంబభూవ హ్యనస్తరం బ్రహ్మణో జన్మకాలాత్ |
 గిరః సకాశాత్కాలతో న్యూనతాస్తి వాయోస్తదా హ్యధమత్వేష క్షతిః కా || 3, ౨. ౪౮ ||
 వాయోరనస్తరం వాణీ హ్యభూత్సంవత్సరాత్పరమ్ |
 యావత్పశ్చాజ్జనిస్తావత్పూర్వదేహక్షయో భవేత్ || 3, ౨. ౪౯ ||
 శేషస్త్విన్ద్రో రుద్ర ఏతే త్రయశ్చ సమా హ్యేతే జ్ఞానబలాదికేష్వపి తథాపి
 తేషాం కాలతో న్యూనతాస్తి కాలోఽపి తేషాం ద్వివ్యేసహస్రవర్షమ్ || 3, ౨. ౫౦ ||
 అనస్తరుద్రో బ్రహ్మవాయూ యథా వా తథా జ్ఞేయో వైవ హానిః స్వరూపే |
 స్థూలస్య స్పష్టౌ బాహ్యస్పష్టౌ మహాత్మన్కాలాన్యూన్యనత్వం స మయా వైవ చిన్త్యః ||
 3, ౨. ౫౧ ||
 తేషాం సకాశాద్వారుణీ పార్వతీ చ సౌపర్ణీనామ్ని తిస్త్ర ఏతా మహాత్మన్ |
 దశాబ్దేభ్యోనస్తరం సంబభూవుః సరస్వతీ భారతీవచ్చ బోధ్యా || 3, ౨. ౫౨ ||
 ఇన్ద్రో వరో రుద్రభార్యాదికేభ్య ఏవం జ్ఞానం సర్వదా దేహ్యమన్దమ్ |
 ఏవం జ్ఞానం యస్య భవేచ్చ లోకే స వై జ్ఞానీ వేదవేద్యః స ఏవ || 3, ౨. ౫౩ ||
 న వై జ్ఞానీత్యన్తరం యో న వేద స వేదవాదీ న చ వేదపాఠకః || 3, ౨. ౫౪ ||
 వేదాక్షరాణి యావన్తి పఠితాని ద్విజాతిభిః |
 తావన్తి హరినామాని ప్రియాణి చ హరేఃసదా || 3, ౨. ౫౫ ||
 మమ స్వామీ హరిర్నిత్యం దాసోహం సర్వదా హరేః |
 బ్రహ్మీద్యా దేవతాః సర్వా గురవో మే యథాక్రమమ్ || 3, ౨. ౫౬ ||
 ఏతేషాం చ హరిః స్వామీ వేదే సర్వత్ర గీయతే |
 ఏవం జానంస్తు యో వేదాన్వమృతేత్స ద్విజోత్తమః || 3, ౨. ౫౭ ||

స వేదపాఠకో జ్ఞేయస్తదన్యే వేదవాదినః ।

వేదభారభరాక్రాంతః స వై బ్రాహ్మణగర్గభః ॥ 3,౨.౫౮॥

జ్ఞానాభిమానీ వేదమానీ ఉభౌ తు పరస్పరం హ్యూచతుః సర్వదైవ ।

జలం వేదో యత్ర వాసో మురారేరాచార్యాణాం సంగదోషాద్విజానామ్ ॥ 3,౨.౫౯॥

మహాపరాధాః సంతి లోకే మహాత్మన్సహస్రశః శతశః కోటిశశ్చ ।

హరిశ్చ తానమతే సర్వదైవ నామత్రయస్మరణాద్వై కుపాలుః ॥ 3,౨.౬౦॥

సర్వాపరాధాద్రహితం దానమానైర్మూక్తం సదా తారతమ్యాచ్చ హీనమ్ ।

దృష్టాపరాధం తస్య విష్ణుర్మహాత్మా హాహాకారం కురుతే క్రోధబుద్ధ్యా ॥ 3,౨.౬౧॥

ఉత్తిష్ట గోవింద సువేదవేద్య సోవ్యాత్కృతాఖ్యో మయి సమ్యక్ప్రసీద ।

భో కేశవోత్తిష్ట సుఖస్వరూప సృష్టా వ్యయే వర్తయితుం సమర్థః ॥ 3,౨.౬౨॥

సృష్ట్యా బ్రహ్మణం ప్రేరయేత్సాంజ్యసృష్టౌ సృష్ట్యా రుద్రం ప్రేరయేత్సంహృతౌ చ ।

ప్రాప్తవ్యయోగాన్బ్రహ్మశేషాదిదేవాన్దృష్ట్యా దృష్ట్యా దేహి మోక్షం చ సమ్యక్ ॥

3,౨.౬౩॥

హరే మురారే స్వాపహీనాద్య తిష్ఠ కల్పా దికానస్తరజ్ఞాన (రం బుద్ధి) (జాన) హీనాత్ ।

సమ్యగ్సృష్ట్యా కర్మదృష్ట్యా మహాత్మల్లంబం తమో దాహి దుఃఖస్వరూపమ్ ॥

3,౨.౬౪॥

దైత్యాదికాన్దుఃఖమతీన్ల యస్మాత్తమస్యనేసర్వదా చిత్స్వరూపీ ।

తస్మాదాపచర్దుఃస్వరూపీ హరిన్త్వం దుఃఖస్వరూపాత్త్వం చ దుఃఖీ హరే త్వమ్ ॥

3,౨.౬౫॥

ఉత్తిష్ట నారాయణ వాసుదేవ హ్యుత్తిష్ట కృష్ణాచ్యుత మాధవేతి ।

ఉత్తిష్ట వైకుణ్ఠ దయార్ద్రామూర్తే ఉత్తిష్ట లక్ష్మీశ నమోనమస్తే ॥ 3,౨.౬౬॥

ఉత్తిష్ట మధ్యేశ సరస్వతీశ ఉత్తిష్ట రుద్రేశ తథాంబికేశ ।

ఉత్తిష్ట చన్ద్రేశ తథా శచీశ విప్రేశ భక్తేశ గవేశ నిత్యమ్ ॥ 3,౨.౬౭॥

శాస్త్రప్రియోత్తిష్ట ఋచి ప్రియస్త్వం యజః ప్రియోత్తిష్ట నిదానమూర్తే ।

సామప్రియస్త్వం చ తథా మురారే అభర్వవేదప్రియ సర్వదా త్వమ్ ॥ 3,౨.౬౮॥

గద్యప్రియస్త్వం చ పురాణమూర్తే స్తుతిప్రియోత్తిష్ట విచిత్రమూర్తే ।

సుగాయనస్థితకరస్త్వమేవ హ్యుత్తిష్ట శీఘ్రం కమలా పతిస్త్వమ్ ॥ 3,౨.౬౯॥

ఏవం స్తుతో విష్ణురజః పురాణో హ్యుత్తిష్టరావానుత్థితో నిత్యబద్ధః ॥ 3,౨.౭౦॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే కృష్ణగరుడసంవాదే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాదిదేవతాతారమ్యనిరూపణం నామ ద్వితీయోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- 3

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

బభూవేచ్ఛా మమ దేవస్య విష్ణోః స్రష్టుం సృజ్యాన్మోక్షయోగ్యాంశ్చ మోక్షుమ్ ।

ఇచ్ఛాశక్తిః సర్వదైవాస్త్ర విష్ణోస్తథాపి తద్వాస్యహరణం చ లౌకికమ్ ॥ 3,3.౧॥

తదా హరిర్జగృహే లౌకికం చ తమః పానం తేన రూపేణ చక్రే ।

తద్రూపమాహుః ప్రాకృతం వై తదజ్ఞా హ్యన్తం తమః ప్రవిశన్త్యేవ సర్వే ॥ 3,3.౨॥

అవతారా మహావిష్ణోః సర్వే పూర్ణాః ప్రకీర్తితాః ।

పూర్ణం చ తత్పరం రూపం పూర్ణాత్పూర్ణాః సముద్గతాః ॥ 3,3.3॥

పరావరత్వం తేషాం తు వ్యక్తిమాత్రవిశేషతః ।

న దేశకాలసామర్థ్యాత్పారావర్యం కథంశ్చన ॥ 3,3.౪॥

పూర్వరూపం చ పూర్ణం చ పూర్ణం పదవితారగమ్? ।

రూపం తదాత్మన్యాదాయ పూర్ణమేవావశిష్యతే ॥ 3,3.౫॥

లౌకికవ్యవహారోయం భూభారక్షపణాదికః ।

తస్య దృష్టి వినా నాన్యో లయః కృష్ణాదినా క్వచిత్ ॥ 3,3.౬॥

తత్త్వే పీడా న కర్తవ్యా తయా దుఃఖాని విస్తతి ।

అత్యంతపీడనాత్తస్య రోగస్తస్య న సంశయః ॥ 3,3.౭॥

జ్ఞాతవ్యాంశే తు పీడా తు కర్తవ్యా గురుణా సహ ।

తమన్తేవాసినం చాహుః స ఏవ చు గురుః స్మృతః ॥ 3,3.౮॥

యే కుర్వన్తి హరేస్తత్త్వవిచారం తు పరస్పరమ్ ।

తావేవ గురుశిష్యా తు వినతానన్దసంయుత ॥ 3,3.౯॥

గురుణాపి సమం హాస్యం కర్తవ్యం కుటిలం వినా ।

హర్షామర్షయుతః శిష్యో గురుః కౌటిల్యసంయుతః ॥ 3,3.౧౦॥

ఉభౌ తౌ నిరయం యాతో యావదాచన్యతారకమ్ ।

సాక్షాద్ధరిః పురుషః పిఙ్గలాక్షః స్వమాయాయాం గుణమయ్యాం మహాత్మా ।

స్వపౌరుషేణైవ సుమఙ్గలేన అధాత్తు వీర్యం భగవాన్స్విర్యవాంశ్చ ॥ 3,3.౧౧॥

గరుడ ఉవాచ ।

వీర్యస్వరూపం బ్రూహి మే వాసుదేవ వీర్యే త్వదీయే సంశయో మే విభాతి ।
కిం వీర్యమీశస్య స్వరూపభూతం కిం వా విభిన్నం వద సాధు వేత్సి ॥ 3.3.౧౨॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

యద్వీర్యమాధత్త హరిః స్వయం ప్రభుర్మాయాభిధాయాం వినతాతనూజ ।
తద్వీర్యమాపుర్నుహరేః స్వరూపం విపశ్చితో నిశ్చితతత్త్వదర్శినః ॥ 3.3.౧౩॥

భిన్నం తదాహుః ప్రాకృతమేవ చాహుః స్వనాభిపద్మాదికవచ్చ బోధ్యమ్ ।
నైతావతా జ్ఞానరూపస్య విష్ణోర్న వీర్యహానిరితి చింతనీయమ్ ॥ 3.3.౧౪॥

వీర్యస్వరూపీ భగవాన్వా సుదేవః సర్వత్ర దేశేపి చ సర్వకాలే ।
సర్వార్థవాన్యది న స్యాత్థగేన్ద్ర తర్హీశ్వరః పురుషో వైవ స స్యాత్ ॥ 3.3.౧౫॥

అచిన్త్యవీర్యైశ్చిన్త్యవీర్యైర్ద్విరూపః స్త్రీరూపమేకం పురుషం తథా పరమ్ ।
ఉభే రూపే వీర్యవతీ ఖగేన్ద్ర తయోరభేదశ్చిన్తనీయో హి సమ్యక్సూ ॥ 3.3.౧౬॥

స్త్రీరూపవాన్యది న స్యాత్థగేన్ద్రస్త్రీణాం కథం ప్రతిబింబత్వమేవ ॥ 3.3.౧౭॥

స్త్రీరూపమస్మాద్భ్రుహ్మజం (ద్వాన్తవం) చిన్తనీయం స్వరూపమేతన్నాన్యథా చిన్తనీయమ్ ।
స్త్రీరూపవనైవ విచిన్తనీయం నపుంసకం త్పస్య జన్యం హి విద్ధి ॥ 3.3.౧౮॥

నపుంసకం నవైవ స్వరూపభూతమతో హరౌ నాస్తి విచిన్తనీయమ్ ।
స్త్రీబింబభూతే హరిరూపే ఖగేన్ద్ర శ్రీరూపమస్తీతి విచిన్తనీయమ్ ॥ 3.3.౧౯॥

గరుడ ఉవాచ ।

స్త్రీయా స్త్రీయశ్చ సంయోగం వ్యర్థమహర్మనీషిణః ।
స్త్రీరూపభూతే వింబే తు స్త్రీరూపాః సన్తి సర్వదా ॥ 3.3.౨౦॥

స్థితౌ తత్ర నిమిత్తం చ బ్రూహి కృష్ణ మమ ప్రభో ॥ 3.3.౨౧॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

స్త్రీబింబభూతస్త్రీరూపే లక్ష్మీర్న స్యాత్థగేశ్వర ।
నిత్యావియోగినీ దేవీ కథం స్యాత్పరమాత్మనః ॥ 3.3.౨౨॥

హరేరనన్తరూపాణాం స్త్రీరూపాణాం ఖగేశ్వర ।
అనన్తానన్తరూపేణ నిత్యం శుశ్రూషణే రతా ॥ 3.3.౨౩॥

అతో లక్ష్మ్యో వియోగస్తు శక్కునీయః కథన్చన ।
నారాయణో నామ హరిః స్వతన్త్రః శ్రియా వినా నాస్తి కదాపి తార్హ్య ।

హరేర్ముకుందస్య పదారవిందే శుశ్రూషమాణా పరమాదరేణ || 3,3.౨౪||

హరిం వినా శ్రీరపి దేశకాలే నాస్తీతి మోక్షేచ్ఛుభిరేవ వేద్యమ్ |

యస్యామధాద్విర్యమనుక్షణం చ సా మామికా చేన్ద్రజాలా త్మికేతి || 3,3.౨౫||

వదన్తి యే అసురా మూఢరూపా అధమతః ప్రవిశన్త్యేవ సర్వే |

మాయా నామ ప్రకృతిన్వేమాహుః సుసూక్ష్మరూపా న తు చేన్ద్రజాలికా || 3,3.౨౬||

తస్యాభిమానః శ్రీరితి వేదితవ్యో వీర్యాధానం తత్ర తేషాం చ మేలః |

కార్యోన్ముఖం మేలనం చాపలరార్యా ఇతో రూపం నాపలరాయ్యాశ్చ విష్టోః || 3,3.౨౭||

సానాది నిత్యా సత్యరూపా చ విష్టోర్మిథ్యా రూపా సా కథం స్యాత్థగేన్ద్ర |

సత్యా తనుః ప్రకృతేస్తన్ని గూఢా సత్యత్వమాహుర్వ్యవహారార్థరూపమ్ || 3,3.౨౮||

వ్యవహారరూపా సత్యతా చేత్ప్రకృత్యాస్తదా కథం స్యాద్ద్యదనాదిభూతా |

అనాదినిత్యా యది న స్యాత్థగేన్ద్ర సుశూక్ష్మరూపేణ న కారణం స్యాత్ || 3,3.౨౯||

సూక్ష్మేణ రూపేణ చ కారణం స్యాత్త్వోప్రపఞ్చస్య చ కారణం వద |

అవిద్యాయా వశతో విష్ణురేవ నానారూపైర్దృశ్యతే విష్ణురేవ || 3,3.౩౦||

శాస్త్రజ్ఞానాన్నాశమేతి హ్యవిద్యా న సంశయో హరిణా చైక్యమేతి |

ఏవం బ్రూషే యది వాదత్థగేన్ద్ర వక్ష్యేహం తే తత్ర యుక్తిం శ్శృణు త్వమ్ || 3,3.౩౧||

సర్వజ్ఞరూపస్య హి మే మురారేః కథం హరేర్ఘటతే హ్యజ్ఞతా చ |

సూర్యే యథా తమో నాస్తి తథా నారాయణే హరౌ |

అజ్ఞానం నాస్తి పక్షీద్ర కథం తత్త్వం బ్రవీష్యహో || 3,3.౩౨||

అతో నాహం బ్రాహ్మణస్త్యాదికాలాదుపాధిసంబంధవశాదజ్ఞతాచేత్ |

సర్వజ్ఞోసౌ కుత్ర పక్షీన్ద్ర విష్ణురల్పజ్ఞజీవో జ్ఞానశూన్యశ్చ కుత్ర || 3,3.౩౩||

విరుద్ధయోశ్చానయోః సర్వదైవ కథం చైక్యం సంవాదిష్యన్తి వేదాః |

దేశే కాలే సర్వదా ద్దుఃఖహీనో జగత్కర్తా పూర్ణశక్తిః సదైవ || 3,3.౩౪||

జీవః సదా స్వల్పకర్తాస్తి పూర్ణః సంసారరూపే దుఃఖరూపే చ నిత్యమ్ |

విరుద్ధయోశ్చానయోరైక్యమాహురీశస్య మాయావశతో మాయినశ్చ || 3,3.౩౫||

యే వైష్ణవా వైష్ణవదాసవశ్యాన్వేషాం ద్రోహం సర్వదా సంపరేద్యః |

హరిప్రీతిన్తేన భవేన్న నిత్యమానన్దవృద్ధిన్తేన భవేన్న ముక్తౌ || 3,3.౩౬||

మాయా సదా మాయిభృత్యస్తథాపి భేదజ్ఞానాన్నిన్యతే కార్యతే చ |
 తేనాపి తేషాం దుఃఖవృద్ధిర్భవేచ్చ హ్యధం తమః పునరావృత్తిహీనమ్ || 3,3.32||
 ఖగేన్ద్రాతః ప్రకృతిః సూక్ష్మరూపా సా నిత్యా సా సత్యభూతా సదైవ |
 ఏవం స్వయం కాలవాయ్వాదికానాం పరా (రమా)ణవః సత్యరూపాశ్చ సన్తి ||
 3,3.3౩||
 పరా (మాణూ)నాం లక్షణం వేదితవ్యం జ్ఞానేచ్ఛుభిర్నాన్యథా వేదితవ్యమ్ |
 పదార్థానాం పార్థివానాం ఖగేన్ద్ర విశేషాణాం చరమాఖ్యో విశేషః || 3,3.3౪||
 స ఏవః స్యాత్పరమాణుర్ద్విజేన్ద్ర యోన్తోవి (వ) శేషోవయవశ్చ స స్మృతః || 3,3.౪౦||
 గరుడ ఉవాచ |
 హే కృష్ణ హే మాధవ సాత్త్వతాం పతే పదార్థానాం చరమాంశః పరాణు || 3,3.౪౧||
 ఇతి ప్రోక్తం తత్ర మే సంశయోస్తి యోన్తోవి విశేషః స తు నాంశయుక్తః |
 యో హ్యంశయుక్తో న తు సోంత్యో విశేష ఏవం మమాభాతి వచస్తు తథ్యమ్ || 3,3.౪౨||
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
 య ఏవ లోకే సంస్థితా మానుషాస్తు విశేషాణాం దర్శనే శక్తియుక్తాః |
 తథాపి తే యస్య చాంశిత్వమేవ విశేషం వై నైవ ద్రష్టుం సమర్థాః || 3,3.౪3||
 తమేవాహుశ్చరమాంశం విశేషం యే చైవమాహుర్మునయస్తేన చాన్యే |
 యే కాణాదా గౌతమాద్యాః ఖగేన్ద్ర నిరంశకం పరమాణుం వదన్తి || 3,3.౪౪||
 అనన్తాః సన్యతత్యేపి తాంశ్చ నిరంశినో భ్రాన్తిదృష్ట్యా వదన్తి |
 తస్మాత్పరా (రమా) ణోః పరమాణుత్వమస్తి తదంశానాం వినతాగర్భజాత || 3,3.౪౫||
 పరా (రమా) ణూనామేకదేశే ఖగేన్ద్ర తన్నో సన్తి ప్రాణీనాం రాశయశ్చ |
 ప్రత్యేకశ సన్తి రూపా హరేశ్చ హ్యతశ్చ తత్పరమాణోరణీయః || 3,3.౪౬||
 యో వా త్వణీయాన్పరమస్య విష్టోః స ఏవ రూపో మహతో మహీయాన్ |
 తేషామన్యోస్యం న విశేషోస్తి కశ్చిదచిన్త్యరూపే చ విచిన్తనీయః || 3,3.౪౭||
 కాలకోటివిహీనత్వం కాలానన్త్యం విదుర్బుధాః |
 దేశకోటివిహీనత్వం దేశానన్త్యం విదుర్బుధాః || 3,3.౪౮||
 గుణానామప్రమేయత్వే గుణానన్త్యం విదుర్బుధాః |
 ఆనన్త్యం త్రివిధం నిత్యం హరేర్నాన్యస్య కస్యచిత్ || 3,3.౪౯||
 తస్య సర్వస్వరూపేషు చానన్త్యం తు త్రిలక్షణమ్ |

తథాపి దేశతస్తస్య పరిచ్ఛేదోఽపి యుజ్యతే || 3,3.౫౦||

పరిచ్ఛేదస్తథా వ్యాప్తేరేకరూపేపి యుజ్యతే |

తస్యాచిన్త్యాదుభితైశ్వర్యం వ్యవహారార్థమేవ చ || 3,3.౫౧||

గుణతః కాలతశ్చైవ పరిచ్ఛేదో న కుత్రచిత్ |

వ్యాప్తత్వం దేశతో హ్యస్తి సర్వభూతేషు యద్యాపి || 3,3.౫౨||

న చ భేదః క్వచిత్తస్య హ్యణుమాత్రేపి యుజ్యతే |

తథాపి విద్యతేణుత్వం తస్మాద్దైశ్వర్యయోగతః || 3,3.౫౩||

తస్మాద్విద్యవతారార్థం వ్యాప్తత్వం చాపి భణ్యతే |

యత్తస్య వ్యాపకం రూపం పరం నారాయణం విదుః || 3,3.౫౪||

అతశ్చ పరమాణూనాం పార్థివాఽనన్యవాదినామ్ |

భేదః పరస్పరం జ్ఞేయస్తథేశస్య మహాత్మనః || 3,3.౫౫||

జడేశయోర్జ్ఞానానాం చ జీవానాం చ పరస్పరమ్ |

తథైవ జడజీవానాం నిత్యం భేదో జడేశయోః || 3,3.౫౬||

పశ్చ భేదా ఇమే నిత్యం సర్వావస్థాసు సర్వశః |

ఏతాదృశ్యాం తు మాయాయాం వీర్యమాధత్త వీర్యవాన్ || 3,3.౫౭||

పురుషాఖ్యో హరిస్తస్మాత్త్రిగుణానసృజత్ప్రభుః || 3,3.౫౮||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

భగవద్వీర్యస్వరూపతదాధానద్వారకగుణత్రయ సృష్టిజడేశభేదాదినిరూపణం నామ

తృతీయోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౪

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

యథా ససర్జ భగవాన్స్త్రీనుణాన్పుకృతేస్తదా |

లక్ష్మీస్త్రీరూపా సంభూతా శ్రీరూఢ్ధర్మోతి సంజ్ఞితా || 3,౪.౧||

సత్త్వాభిమానినీ శ్రీస్తు భూర్దేవీ రజమానినీ |

తమోభిమానినీ దుర్గా హ్యేవమాహుర్మనీషిణః || 3,౪.౨||

అన్తరం న విజానీయాద్రూపాణాం చ పరస్పరమ్ |

గుణానాం చైవ సంబన్ధాద్ధుర్గాదీనాం ఖగేశ్వర || 3,౪.౩||

అన్తరం యే విజానన్తి తే యాన్త్యన్తమః పరమ్ |
 పురుషన్తు త్రిరూపోభూద్విష్ణుర్బ్రహ్మ భవేతిసః || 3,౪.౪||
 సత్వేన లోకాన్వర్థయితుం విష్ణుః సాక్షాద్ధరిః స్వయమ్ |
 సృష్టిం కర్తుం చ రజసా బ్రహ్మణి ప్రావిశద్ధరిః || 3,౪.౫||
 ఆద్యో బ్రహ్మ స విజ్ఞేయో న తు సాక్షాద్ధరిః స్వయమ్ |
 తమసాపి సమాన్వన్తుం రుద్రే చ ప్రావిశద్ధరిః || 3,౪.౬||
 రుద్రే స్థితో రుద్రసంజ్ఞో న రుద్రస్తు హరిః స్వయమ్ |
 విష్ణురేవ హరిః సాక్షాత్తావుభౌన హరీ స్మృతో || 3,౪.౭||
 ఆవిష్టరూపౌ విజ్ఞేయౌ బ్రహ్మరుద్రాభిధాయకౌ |
 ఏవం జ్ఞాత్వా మోక్షమేతి నాన్యథా తు కథన్చన || 3,౪.౮||
 విష్ణుబ్రహ్మాదిరూపాణామైక్యం జానన్తి యే ద్విజాః |
 తే యాన్తి నరకం ఘోరం పునరావృత్తివర్జితమ్ || 3,౪.౯||
 గుణత్రయం ప్రవిష్టన్తు పురుషో హరిరవ్యయః |
 కార్యోన్ముఖం యథా భూయాత్క్షోభయామాస వై తథా || 3,౪.౧౦||
 జాతక్షోభాద్భగవతో మహానాసీద్గుణత్రయాత్ |
 గుణత్రయే విద్యమానాద్భాగాదేవ న సంశయః || 3,౪.౧౧||
 మహతో బ్రహ్మవాయూ చ జజ్ఞాతే ఖాభిమానినౌ |
 తస్య సంవత్సరాత్పశ్చాద్యమలౌ సంబభూవతుః || 3,౪.౧౨||
 రజః ప్రధానం యత్తత్వం మహత్తత్వమితిరితమ్ |
 సర్గం త్విమం విజానీయాద్గుణవైషమ్యనామకమ్ || 3,౪.౧౩||
 గరుడ ఉవాచ |
 మహత్తత్వస్వరూపస్య జ్ఞానార్థం దేవకీసుత |
 త్వయోక్తా గుణవైషమ్యనామికా సృష్టిరుత్తమా || 3,౪.౧౪||
 గుణవైషమ్యశర్ధార్థం మమ బ్రూహి మహాప్రభో |
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
 గుణవైషమ్యశర్ధార్థజ్ఞాపనాయ ఖగేశ్వర || 3,౪.౧౫||
 అపిక్షితం చ తత్రాదౌ గుణసామ్యం న సంశయః |
 సమ్యగ్జాపయితుం తత్ర ఖాదౌ తావత్స్వగేశ్వర || 3,౪.౧౬||

రాశిభూతం గుణానాం తు దర్శయిష్యే స్థితిం చ వై ।
 రాశీభూతస్య తనమః సకాశాద్వివతాసుత ॥ 3,౪.౧౭॥
 రాశీభూతం రజో జ్ఞేయన్ద్విగుణం తత్తు నాన్యథా ।
 రాశీభూతస్య రజసః సకాశాద్వివతాసుత ॥ 3,౪.౧౮॥
 రాశీభూతం తథా సత్త్వం ద్విగుణం సముదాహృతమ్ ।
 మూలప్రకృతిజా హ్యేతే న మూలా ప్రకృతిః స్మృతా ॥ 3,౪.౧౯॥
 యతః ప్రకృతిరూపాణాం పరిచ్ఛేదో న విద్యతే ।
 అతః ప్రకృతిజా జ్ఞేయా న మూలాస్తే ఖగేశ్వర ॥ 3,౪.౨౦॥
 ఏవం తవ గుణానాఞ్చ పరిమాణం ఖగేశ్వర ।
 ఉక్తం స్వరూపం తేషాం తు తవ సమ్యక్ఖగేశ్వర ॥ 3,౪.౨౧॥
 తత్ర రాశిత్రయే సత్త్వం కేవలం సముదాహృతమ్ ।
 రజస్తమోభ్యాం గరుడ హ్యవిమిశ్రం హ్యతస్తు తత్ ॥ 3,౪.౨౨॥
 కేవలం సత్త్వమిత్సుక్తం న తు శ్రేష్ఠత్వతః ప్రభో ।
 సృష్టికాలే కేవలం స్యాత్ప్రళయే మిశ్రితం భవేత్ ॥ 3,౪.౨౩॥
 సర్వదాప్యవిమిశ్రం చ సత్త్వరాశిం ఖగేశ్వర ।
 సర్వదాపి విమిశ్రం చ సత్త్వరాశిం ద్విజోత్తమ ॥ 3,౪.౨౪॥
 యే విజానన్తి తే సర్వే విశన్తి హ్యధరం తమః ।
 రజస్తమోగుణౌ వీన్ద్ర ఇతరాభ్యాం విమిశ్రితౌ ॥ 3,౪.౨౫॥
 సృష్టౌ ప్రలయకాలేపి మిశ్రావేవ ఖగేశ్వర ।
 రాశిభూతేపి రజసి రజోభాగాచ్ఛతాధికమ్ ॥ 3,౪.౨౬॥
 సత్త్వం చ మిశ్రితం జ్ఞేయం నాన్యథా పక్షిసత్త్వమ్ ।
 రజసః శతభాగానాం మధ్యే తు వినతాసుత ॥ 3,౪.౨౭॥
 య ఏకో భాగ ఉద్దిష్టస్తావత్పరిమితం తమః ।
 రాశిభూతేపి రజసి మిశ్రితం పరికీర్తితమ్ ॥ 3,౪.౨౮॥
 రజోరాశిస్థితిస్తేవం తాత వ్యాప్తం తమోగుణైః ।
 రాశిభూతేపి తమసి సత్త్వం చ వినతాసుత ॥ 3,౪.౨౯॥
 తమః సకాశాద్గరుడ దశభాగాధికేన చ ।
 మిశ్రితం భవతీత్యేవం జ్ఞాతవ్యం నాత్ర సంశయః ॥ 3,౪.౩౦॥

తమసో దశభాగానాం మధ్యే తు వినతాసుత |
 య ఏకో భాగ ఉద్దిష్టస్తావత్పరిమితం రజః || 3,౪.3౧||
 రాశిభూతేపి తమసి మిశ్రితం భవతి ధ్రువమ్ |
 తమోరాశిస్థితిస్తేవం జ్ఞాతవ్యా పక్షిసత్తమ || 3,౪.3౨||
 గరుడ ఉవాచ |
 రశిభూతేపి రజసి రాశిభూతే తమస్యపి |
 సత్త్వాంశా హ్యధికాః సంతీత్యేవముక్తం మయానఘ || 3,౪.33||
 తత్ర మే సంశయో హ్యస్తి శ్శృణు త్వం సాత్త్వతాం పతే |
 యద్రాశ్యాం యద్రా శిభాగా హ్యధికాః సంతి యావతా || 3,౪.3౪||
 తావతా వ్యవహారః స్యాత్క్లిరనీరమివ ప్రభో |
 శ్రుత్వా స గరుడేనోక్తం భగవాన్పురుషోత్తమః || 3,౪.3౫||
 ఉవాచ పర మప్రీత్యా సంస్తువన్గరుడం హరిః |
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
 రజోరాశ్యా తమోరాశ్యా సత్త్వరాశ్యధికా సదా || 3,౪.3౬||
 మిశ్రితం చాపి పక్షీన్ద్ర న సత్తవమితి కీర్త్యతే |
 రజోరాశిస్తమోరాశిరిత్యేవం విబుధా విదుః || 3,౪.3౭||
 విషం తు చరుదుగ్ధస్థం విషమిత్యుచ్యతే యథా |
 ఏవం మయోక్తా గరుడ గుణానాం నిజసంస్థితిః || 3,౪.3౮||
 సామ్యవస్థాం గుణానాం చ శ్శృణ్వదాసీం ఖగేశ్వర |
 రాశీకృతాచ్చ రజసః జన్యం యచ్చ కగేశ్వర || 3,౪.3౯||
 మహత్త్వే ప్రవిష్టం చ యద్రజః పరికీర్తితమ్ |
 ప్రలయే సమనుప్రాప్తే మహత్త్వే స్థితం రజః || 3,౪.౪౦||
 ద్వాదశాంశేన తు హ్యధ్ధా విభక్తం భవతిం ప్రభో |
 రాశిభూతే హి సత్త్వే తు దశభాగేన మిశ్రితమ్ || 3,౪.౪౧||
 సమ్యక్భవతి పక్షీన్ద్ర తద్దైకాంశేన చాణ్ణజ |
 తమోరాశ్యా మిశ్రితం చ భవత్యేవ న సంశయః || 3,౪.౪౨||
 అన్యేవైకేన భాగేన రజోరాశ్యా ఖగేశ్వర |

మిశ్రితం భవతీత్యేవం జ్ఞాతవ్యం నాన్యథా క్వచిత్ || 3,౪.౪3||

గుణత్రయేపి భగవాన్మహత్తత్త్వస్య చాణ్డజ |

ఏవం లయన్తు జ్ఞాతవ్యో హృది తత్త్వార్థవోదిభిః || 3,౪.౪౪||

ఏవం గుణత్రయాణాం చ మిశ్రితత్త్వాత్థగేశ్వర |

గుణసామ్యమితి ప్రాహురేవం జానీహి వై ఖగ || 3,౪.౪౫||

అన్యథా యే విజానన్తి తే యాన్తి హ్యధరం తమః |

గరుడ ఉవాచ |

రాశీకృతగుణానాం చ త్రయాణాం పరమేశ్వర || 3,౪.౪౬||

విశాలానాం పరం బ్రహ్మాన్పులయే గుణసామ్యతా |

కథం బ్రూహి మహాభాగ ఏతత్తత్త్వం సమాసతః || 3,౪.౪౭||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

రాశీభూతగుణానాం తు త్రయణామపి సత్తమ |

తదా విమిశ్రితత్యేన హ్యవస్థానం విదుర్బుధాః || 3,౪.౪౮||

ఇదానీం గుణవైషమ్యం శ్శృణు సమ్యజ్మమ ప్రియ |

సృష్టికాలే తు సమ్ప్రాప్తే యత్పూర్వం ప్రలయే ఖగ || 3,౪.౪౯||

దశభాగైశ్చ సత్త్వే తు మిశ్రితం యద్ర జన్తథా |

తమస్యవ్యేకభాగేన ప్రవిష్టం యత్తు తద్రజః || 3,౪.౫0||

రజస్యవ్యేకభాగేన ప్రవిష్టం యచ్ఛ తద్రజః |

ఏవం ద్వాదశభాగైశ్చ ప్రవిష్టం సర్వశో రజః || 3,౪.౫1||

సత్త్వస్తైర్దశభాగైశ్చ తథైకేన రజోశినా |

ఏవమేకాదశైర్భాగైస్తమస్థాంశేన వై విజ || 3,౪.౫2||

మిశ్రితం భవతి హ్యధ్ధా మహత్తత్త్వం తదా స్మృతమ్ |

ఏతదన్యో విశేషశ్చ మన్తధ్యో వినతాసుత || 3,౪.౫3||

ఏకాంశస్తామసో జ్ఞేయో మహత్తత్త్వే న సంశయః |

ఏవం త్రయోదశైర్భాగైర్మిశ్రితం తచ్ఛ సత్తమ || 3,౪.౫4||

ఏవమేతద్విజానీయాన్నాన్యథా తు కథణ్చన |

గరుడ ఉవాచ |

చతుర్ముఖాచ్ఛృతం పూర్వం భగవన్నాత్త్వతాం పతే || 3,౪.౫5||

చతుర్భాగాత్సముత్పన్నం మహత్తత్త్వమితి ప్రభో ।
 తత్ప్రైకాంశస్తమః ప్రోక్తః త్రిభాగో రజ ఏవ చ ॥ 3,౪.౫౬ ॥
 తదాహుర్బ్రహ్మణో రూపం గుణవైషమ్యనామకమ్ ।
 చతుర్భాగాత్మకం ప్రోక్తం మహత్తత్త్వం శ్రుతం మయా ॥ 3,౪.౫౭ ॥
 త్రయోదశాంతైః సంభూతమితి ప్రోక్తం త్వయానఘ ।
 తదేతత్సంశయం ఛిన్ది కృపాలో భక్తవత్సల ॥ 3,౪.౫౮ ॥
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 బ్రహ్మోక్తమ్య మయోక్తస్య వివాదో నాస్తి సర్వథా ।
 మూలసత్త్వే మిశ్రితం చ దశభాగేన యద్రజః ॥ 3,౪.౫౯ ॥
 తత్సర్వం చ మిలిత్వైవ త్వేకో భాగస్తు కీర్తితః ।
 మూలే రజసి యచ్ఛక్తో రజోభాగః ఖగేశ్వర ॥ 3,౪.౬౦ ॥
 భాగే ద్వితీయే విజ్ఞేయస్తద్రజో నాత్ర సంశయః ।
 మూలే తమసి యచ్ఛక్తో రజోభాగస్తథైవ చ ॥ 3,౪.౬౧ ॥
 తృతీయభాగో విజ్ఞేయో నాత్ర కార్యా విచారణా ।
 తథా మూలే చ తమసి హ్యేకో భాగస్తమః స్మృతః ॥ 3,౪.౬౨ ॥
 ఏవం త్రిభాగో రజసః ఏకాంశస్తమసః స్మృతః ।
 తదాహుర్బ్రహ్మణో దేహం గుణవైషమ్యనామకమ్ ॥ 3,౪.౬౩ ॥
 గరుడ ఉవాచ ।
 మహత్తత్త్వస్య చత్వారో భాగాస్తేషు రజస్త్రయః ।
 తమసస్త్వేక ఏవేతి త్వయోక్తం గరుడధ్వజ ॥ 3,౪.౬౪ ॥
 రజోభాగాత్మకో దేహోః బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః ।
 ఇతి ప్రతీయతే బ్రహ్మాన్వచనాత్తవ మాధవ ॥ 3,౪.౬౫ ॥
 శుద్ధసత్త్వాత్మకో దేహో బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః ।
 ఏవం హి శ్రూయతే కృష్ణ సంశయో మేత్ర బాధతే ॥ 3,౪.౬౬ ॥
 తమేవం సంశయం ఛిన్ది యద్ధి తచ్చోతుమర్హతి ।
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 త్రిభాగభూతే రజసి తథా ద్వాదశధాపి చ ॥ 3,౪.౬౭ ॥
 రజసోపేక్షయా సత్త్వం దశాంశాధికమేవ చ ।

ప్రవిష్టమస్తీతి ఖగ జ్ఞాతవ్యం తచ్చణు ద్విజ ॥ 3,౪.౬౮ ॥

తమసోపేక్షయా సత్త్వం దశాంశాధికమేవ వై ।

ప్రవిష్టమస్తీతి ఖగ వక్తవ్యం నాత్ర సంశయః ॥ 3,౪.౬౯ ॥

తమసోపేక్షయా తత్ర తమ ఏకాదశం స్మృతమ్ ।

ఏకాంశస్తు రజో జ్ఞేయమేవమాహుర్మనీషిణః ।

ఏవం చ మిలితాన్భాగాన్వక్ష్యే శ్చణు మహామతే ॥ 3,౪.౭౦ ॥

మహత్తత్త్వసముత్పత్తా ఉపాదానం ఖగేశ్వర ।

త్రయోదశాంశా విజ్ఞేయా ద్వాదశాశం రజః స్మృతమ్ ॥ 3,౪.౭౧ ॥

ఏకాంశస్తమసో జ్ఞేయస్తత్ర భాగాఞ్చుణు ద్విజా ।

ఆదౌ తు ద్వాదశాంశేషు భాగాన్వక్ష్యామి తచ్చుణు ॥ 3,౪.౭౨ ॥

ఏకాంశస్తమసో జ్ఞేయస్తద్దశాం శాధికం రజః ।

తచ్చతాంశాధికం సత్త్వమేవమాహుర్మనీషిణః ॥ 3,౪.౭౩ ॥

ఏకాంశతమసి హ్యేవం విభాగాఞ్చుణు సత్తమ ।

ఏకాంశస్తు రజో జ్ఞేయస్తమో హ్యేకా దశాధికమ్ ॥ 3,౪.౭౪ ॥

తమోభాగాస్తు విజ్ఞేయాస్తద్దశాంశాధికః స్మృతః ।

సత్త్వభాగ ఇతి జ్ఞేయో మహత్తత్త్వే ఖగేశ్వర ॥ 3,౪.౭౫ ॥

సత్త్వాంశో బహులో యస్మాచ్ఛుద్ధసత్త్వం చతుర్ముఖః ।

ఉత్పత్తిర్మహతశోచైకా ఏవం చ వినతాసుత ॥ 3,౪.౭౬ ॥

తజ్ఞానాన్మోక్షమాప్నోతి నాన్యథా తు కథఞ్చన ॥ 3,౪.౭౭ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే కృష్ణ గరుడసంవాదే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే గుణవైషమ్యభేదబ్రహ్మదేహస్వరూపగుణసౌమ్యనిరూపణం నామ చతుర్థోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- x

ఏతాదృశే మహత్తత్త్వే లక్ష్మ్యో సహ హరిః స్వయమ్ ।

ప్రవివేశ మహాభాగ ఙ్గోభయామాస వై హరిః ॥ 3,౫.౧ ॥

అహస్తత్త్వమభూత్తస్మాజ్ఞానద్రవ్యక్రియాత్మకమ్ ।

అహఙ్కారసముత్పత్తావేకాంశస్తమసి స్మృతః ॥ 3,౫.౨ ॥

తద్దశాంశాధికరజస్తద్దశాంశాధికం ప్రభో ।
 సత్త్వమితు్యచ్యతే సద్భిర్వైతదాత్మా త్వహం స్మృతమ్ ॥ 3,౫.3॥
 అహన్తత్త్వాభిమానీ తు ఆదౌ శేషో బభూవహా ।
 సహస్రాబ్దాచ్చ పశ్చాత్తౌ జాతౌ ఖగహరౌ ద్విజ ॥ 3,౫.౪॥
 అహన్తత్త్వే ఖగ హ్యేషు ప్రవిష్టో హరిరవ్యయః ।
 క్షోభయామాస భగవల్లక్ష్మ్యో సహ హరిః స్వయమ్ ॥ 3,౫.౫॥
 వైకారికస్తామసశ్చ తైజసశ్చేత్యహం త్రిధా ।
 త్రిధా బభూవ రుద్రోఽపి యతస్మైషాం నియామకః ॥ 3,౫.౬॥
 వైకారికస్థితో రుద్రో వైకారిక ఇతి స్మృతః ।
 తామసే తు స్థితో రుద్రస్తామసో హ్యభిధీయతే ॥ 3,౫.౭॥
 తైజసే తు స్థితో రుద్రో లోకే వై తైజసః స్మృతః ।
 తైజసే తు హ్యహన్తత్త్వే లక్ష్మ్యో సహ హరిః స్వయమ్ ॥ 3,౫.౮॥
 విశిత్వా క్షోభయామాస తదాసౌ దశధా త్వభూత్ ।
 శ్రోత్రం చక్షుః స్పర్శనం చ రసనం ఘ్రాణమేవ చ ॥ 3,౫.౯॥
 వాక్పాణిపాదం పాయుశ్చ ఉపస్థేతి దశ స్మృతాః ।
 వైకారికే హ్యహన్తత్త్వే ప్రవిశ్య క్షోభయద్ధరిః ॥ 3,౫.౧౦॥
 మహత్తత్త్వాదిమా అదావిన్ద్రియాణాం చ దేవతాః ।
 ఏకాదశవిధా ఆసన్క్రమేణ తు ఖగేశ్వర ॥ 3,౫.౧౧॥
 మనోభిమాని నీ హ్యేదౌ వారుణీ త్వభవత్తదా ।
 అనన్తరం చ సౌపర్ణి గౌరోజాపి తద్దైవ చ ॥ 3,౫.౧౨॥
 శేషాదనన్తరాస్తాసాం దశవర్షాదనంరమ్ ।
 ఉత్పత్తిరితి విజ్ఞేయం క్రమేణ తు ఖగేశ్వర ॥ 3,౫.౧3॥
 మనోభిమానినావన్యావిన్ద్రకామౌ ప్రజజ్ఞతుః ।
 తార్క్య హ్యనన్తరౌ జ్ఞేయౌ ముక్తౌ సంసార ఏవ చ ॥ 3,౫.౧౪॥
 తతస్త్వగొత్మా హ్యభవత్సోహం కారిక ఈరితః ।
 తతః పాణ్యాత్మకాశ్చైవ జజ్ఞిరే పక్షినత్తమ్ ॥ 3,౫.౧౫॥
 శచీ రతిశ్చానిరుద్ధస్తథా స్వాయంభువో మనుః ।

బృహస్పతిస్తథా దక్ష ఏతే పాణ్యాత్మకాః స్మృతాః ॥ 3,౫.౧౬ ॥

దక్షస్యానస్తరం జజ్ఞే ప్రవాహో నామ చాణ్డజ ।

స ఏవోక్తశ్చాపింవాహో యాపయత్యాత్మచోదితః ॥ 3,౫.౧౭ ॥

హస్తాదనస్తరం జ్ఞేయో న తు శచ్యాదివత్స్మృతః ।

తతోభవన్మహాభాగ చక్షురిద్రియమాత్మనః ॥ 3,౫.౧౮ ॥

స్వాయంభువమనోర్భార్యా శతరూపా యమస్తథా ।

చన్ద్రసూర్యా తు చత్వారశ్చక్షురిన్ద్రియమానినః ॥ 3,౫.౧౯ ॥

చన్ద్రః శ్రోత్రాభిమానీతి తథా జ్ఞేయః ఖగేశ్వర ।

జిహ్వాన్ద్రియాత్మా వరుణః సూర్యస్యానస్తరోభవత్ ॥ 3,౫.౨౦ ॥

వాగిన్ద్రియాభిమానిన్యో హ్యభవన్వరుణాదను ।

దక్షపత్నీ ప్రసూతిశ్చ భృగురగ్నిస్తర్థవ వ ॥ 3,౫.౨౧ ॥

తత్ర వైతే మహాత్మానో వాగిన్ద్రియనియామకాః ।

యే క్రవ్యాదాదయశోక్తాస్తేనస్తత్త్వనియామకాః ॥ 3,౫.౨౨ ॥

సామ్యత్వాచ్చ తథైవోక్తిర్న తు తత్త్వాభిమానితః ।

ఉపస్థమానినో వీన్ద్ర బభూవుస్తదనస్తరమ్ ॥ 3,౫.౨౩ ॥

విశ్వామిత్రో వసిష్ఠోత్తిర్మరీచిః పులహః క్రతుః ।

పులస్తోఃకీరసశ్చైవ తథా వైవస్వతో మనుః ॥ 3,౫.౨౪ ॥

మన్వాదయోనస్తసంఖ్యా ఉపస్థాత్మాన ఈరితాః ।

పాయోశ్చ మానినో వీన్ద్ర జజ్ఞిరే తదనస్తరమ్ ॥ 3,౫.౨౫ ॥

సూర్యేషు ద్వాదశస్వేకో మిత్రస్తారా గురోః ప్రియా ।

కోణాధిపో నిర్పతిశ్చ ప్రవహప్రియా ॥ 3,౫.౨౬ ॥

చత్వార ఏతే పక్షీన్ద్ర వాయుతత్త్వాభిమానినః ।

పూణాభిమానినః సర్వే జజ్ఞిరే ద్విజసత్తమ ॥ 3,౫.౨౭ ॥

విష్వవసేనో వాయుపుత్రౌ హ్యశ్వినౌ గణపస్తథా ।

విత్తపః సప్త వసవ ఉక్తో హ్యగ్నిస్తథాష్టమః ॥ 3,౫.౨౮ ॥

సత్యానాం శృణు నామాని ద్రోణః ప్రాణో ధ్రువస్తథా ।

అర్కే దోషస్తథా వస్కుః సప్తమస్తు విభావనుః ॥ 3,౫.౨౯ ॥

దశరుద్రాస్తథా జ్ఞేయా మూలరుద్రో భవః స్మృతః |
 దశ రుద్రస్య నామాని శృణుష్య ద్విజసత్తమ || 3,౫.30||
 రైవణేయస్తథా భీమో వామదేవో వృషాకపిః |
 ఆజైకపాదహిరుద్వధోస్య బహురూపో మహానితి || 3,౫.3౧||
 దశ రుద్రా ఇతి ప్రోక్తాః షడాదిత్యాఞ్చుషు ద్విజ |
 ఉరుక్రమస్తథా శక్రో వివస్వాన్వరుణస్తథా || 3,౫.3౨||
 పర్జన్యోతిబాహురేత ఉక్తాః పూర్వం ద్విజోత్తమ |
 పర్జన్యవ్యతిరిక్తాస్తు పఞ్చైవోక్తా న సంశయః || 3,౫.33||
 గంజాసమస్తు పర్జన్య ఇతి చోక్తః ఖగేశ్వర |
 సవితా హ్యార్యమా ధాతా పూషా త్వష్టా తథా భగః || 3,౫.3౪||
 చత్వారింశత్తథా సప్త మహతః పరికీర్తితాః |
 ద్వాపుక్తావతి విజ్ఞేయో ప్రవహోతివహస్తథా || 3,౫.3౫||
 తథా దశవిధా జ్ఞేయా విశ్వేదేవాః ఖగేశ్వర |
 శృణు నామాని తేషాం తు పురూరవార్ద్రవసంజ్ఞకౌ || 3,౫.3౬||
 ధూరిలోచనసంజ్ఞా ద్వౌ క్రతుదక్షేతిసంజ్ఞకౌ |
 ద్వౌ సత్యవసుసంజ్ఞా చ కామకాలకసంజ్ఞకౌ || 3,౫.3౭||
 ఏవం దశవిధా జ్ఞేయా విశ్వేదేవాః ప్రకీర్తితాః |
 తథా ఋభుగణశ్చోక్తస్తథా చ పితరస్త్రియః || 3,౫.3౮||
 ద్యావా పృథివ్యౌ విజ్ఞేయా ఏతే చ షడశీతయః |
 దేవాః ప్రజజ్ఞిరే సర్వే నాసికద్రియమానినః || 3,౫.3౯||
 ఆకాశస్యాభిమానీ తు గణపః సుదాహృతః |
 ఉభయత్రాభి మానీతి జ్ఞేయం తత్త్వార్థవేదిభిః || 3,౫.౪౦||
 విష్వక్సేనం వినా సర్వే జయాద్యా విష్ణుపార్షదాః |
 అభవన్సమహీనాశ్చ విష్వక్సేనాదనన్తరమ్ || 3,౫.౪౧||
 ఏతేపి నాసికాయాశ్చ అవాన్తరనియామకాః |
 అతస్తే తత్త్వమానిభ్యో హ్యవరాస్తే ప్రకీర్తితాః || 3,౫.౪౨||
 స్పర్కతత్త్వాభిమానీ తు అపానశ్చేత్యుదాహృతః |
 రూపాభిమానీ సంజజ్ఞే వ్యానో నామ మహాన్ప్రభో || 3,౫.౪3||

రసాత్మక ఉదానశ్చ సమానో గన్ధనామకః ।
 అపాం నాథాశ్చ చత్వారో మరుతః పరికీర్తితాః ॥ 3,౫.౪౪॥
 జయాద్యనన్తరాన్వక్ష్యే సముత్పన్నాన్భగేశ్వర ।
 ప్రధానాగ్రే ప్రథమజః పావకః సముదాహృతః ॥ 3,౫.౪౫॥
 భృగోర్మహారేః పుత్రశ్చ చ్యవనః సముదాహృతః ।
 బృహస్పతేశ్చ పుత్రస్తు ఉతథ్యః పరికీర్తితః ॥ 3,౫.౪౬॥
 రైవతశ్చాక్షుషశ్చైవ తథా స్వారోచిషః స్మృతః ।
 ఉత్తమో బ్రహ్మసావర్ణీ రుద్రసావర్ణిరేవ చ ॥ 3,౫.౪౭॥
 దేవసావర్ణిసావర్ణిర్ద్యౌసావర్ణిరేవ చ ।
 తదైవ దక్షసావర్ణిర్ధర్మభావర్ణిరేవ చ ॥ 3,౫.౪౮॥
 ఏకాదశవిధా హ్యేవం మనవః పరికీర్తితాః ।
 పితృణాం సప్తకం చైవేత్యాద్యాః సంజజ్ఞరే ఖగ ॥ 3,౫.౪౯॥
 తదనన్తరముత్పన్నాస్తేభ్యో నీచాః శృణు ద్విజ ।
 వరుణస్య పత్నీ గణ్ఠా పర్జన్యాభ్యో విభావసుః ॥ 3,౫.౫౦॥
 యమభార్యా శ్యామలా తు హ్యనిరుద్ధప్రియా విరాట్ ।
 బ్రహ్మణ్ణమానినీ సైవ హ్యుషానామ్నా సుశబ్దితా ॥ 3,౫.౫౧॥
 రోహిణీ చన్ద్రభార్యోక్తా సూర్యభార్యా తు సంజ్ఞకా ।
 ఏతా గణ్ఠాదిషటూసంఖ్యా జజ్ఞరే వినతాసుత ॥ 3,౫.౫౨॥
 గణ్ఠాద్యనన్తరం జజ్ఞే స్వాహా వై మన్తదేవతా ।
 స్వాహానామాగ్నిభార్యోక్తా గణ్ఠాదిభ్యోధమా శ్రుతా ॥ 3,౫.౫౩॥
 స్వాహానన్తరజో జ్ఞేయో జ్ఞానాత్మా బుధనామకః ।
 బుధస్తు చన్ద్రపుత్రో యః స్వాహాయా అధమః స్మృతః ॥ 3,౫.౫౪॥
 ఉషా నామ తథా జజ్ఞే బుధస్యానన్తరం ఖగ ।
 ఉషానామా భిమానీ తు హ్యశ్విభార్యా ప్రకీర్తితా ॥ 3,౫.౫౫॥
 బుధాధమా సా విజ్ఞేయా నాత్ర కార్యా విచారణా ।
 తతః శనైశ్చరో జ్ఞే పృథివ్యాత్మేతి విశ్రుతః ॥ 3,౫.౫౬॥

ఉషాధమస్తు విజ్ఞేయస్తతో జజ్ఞేథ పుష్కరః ।

కర్మాభిమానీ విజ్ఞేయః శనైశ్చర ఇతీరితః ॥ 3,౫.౫౭॥

తత్త్వాభిమానినో దేవానేవం సృష్ట్యా హరిః స్వయమ్ ।

ప్రవేక స దేవేశస్తత్త్వేషు రమయా సహా ॥ 3,౫.౫౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

తత్త్వాభిమాని దేవతోత్పత్తితత్తారతమ్యనిరూపణం నామ పంచమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౬

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

తత్రతత్ర స్థితాస్తత్త్వే తత్రత్రత్త్వాభిమానినః ।

స్వేస్వ హ్యాయతనే స్వాజ్ఞే తదర్థం చ ఖగేశ్వర ॥ 3,౬.౧॥

హరిం నారాయణం సమ్యక్స్మృతుం సముపచక్రీరే ।

చిన్త్యాచిన్త్యగుణే విష్ణౌ విరుద్ధాః సంతి సద్గుణాః ॥ 3,౬.౨॥

పైకేశోహ్యసన్తాస్తే తద్గుణానాం స్తుతౌ మమ ।

క్వ శక్తిరితి బుద్ధ్యా సా ప్రీడయావనతాబ్రవీత్ ॥ 3,౬.3॥

శ్రీరువాచ ।

సతాస్మి తే నాథ పదారవిన్దం న వేద చాన్యచ్ఛరణాదృతే తవ ।

త్వయాశ్వరే సంతి గుణాః శ్రుతాస్తు తథాశ్రుతాః సంతి చ దేవదేవ ॥ 3,౬.౪॥

సమ్యక్స్పృష్టం స్వాయతనం చ దత్వా గోవిన్ద దామోదర మాం చ పాహి ।

స్తుత్యా మదీయశ్చ సుఖకపూర్ణః ప్రియో జనో నాస్తి తథా త్వదన్యః ॥ 3,౬.౫॥

బ్రహ్మోవాచ ।

లక్ష్మీపతే సర్వజగన్నివాస త్వం జ్ఞానసింధుః క్వ చ విశ్వమూర్తే ।

అహం క్వ చాజ్ఞస్తవ వై శక్తిరస్తి హ్యజ్ఞోహం వై హ్యల్పశక్తిర్మమాస్తి ॥ 3,౬.౬॥

లక్ష్మ్యశ్చైవ జ్ఞానవైరాగ్యభక్తి హ్యత్యల్పమద్ధా మయి సర్వదైవ ।

తవ ప్రసాదాదస్తి జగన్నివాస తత్ర స్వామిత్వం నాస్తి విష్ణో సదైవ ॥ 3,౬.౭॥

న దేహి త్వం సర్వదా మే మురారే అహమమత్వం ప్రాప్యమేతావదేవ ।

గమ్యజ్ఞానం యోగ్యగుణే రమేశ ప్రమాదో వా నాస్తి నాస్త్యద్య నిత్య ॥ 3,౬.౮॥

తన్నే హృషీకాణి పతన్త్యసత్పథే పదారవిన్దే తు పతన్తు సర్వదా ।

లక్ష్యా హ్యాహం కోటిగుణేన హినః స్తోతుం సామర్థ్యం నాస్తి మే సుప్రసీద || 3,౬.౯ ||
 ఇతి స్తవం విష్ణుగుణాన్విధాతా తార్కస్థితః ప్రాజ్ఞాశిస్తస్య చాగ్రే |
 తదా వాయుర్దేవదేవో మహాత్మా దృష్ట్వా విష్ణు భక్తిసంపర్థితాత్మా || 3,౬.౧౦ ||
 స్సహోత్థరావః స్థలితాక్షరస్తం ముఞ్చన్కణాన్ప్రాజ్ఞాలిరాబభాషే |
 వాయురువాచ |
 ఏతే హి దేవాస్తవ భృత్యభూతాః పదారవిన్దం పరమం సుదుర్లభమ్ || 3,౬.౧౧ ||
 చతుర్విధాన్పురుషార్థానమేశ సమూర్థయే తచ్చ సదాపి దేవ |
 దృష్ట్వా హరేః సైవ మాయైవ తావత్సుకారణం కిఞ్చిదన్యన్న చాస్తి || 3,౬.౧౨ ||
 అతో నాహం ప్రదయోఽపి భూమన్భవత్పదాంభోజనిషవణోత్సుకః |
 లోకస్య కృష్ణాద్విముఖస్య కర్మతా అపుణ్యశీలస్య సుదుఃఖితస్య || 3,౬.౧౩ ||
 అనుగ్రహార్థం చ తవావతారో నాన్యశ్చ కిఞ్చిత్పురుషార్థస్తవేశ |
 గోభూసురాణాం చ మహీరుహాణాం తథా సురాణాం ప్రవరావతారైః || 3,౬.౧౪ ||
 క్షేమోపకారాణి చ వాసుదేవ క్రీడన్విధత్తే న చ కిఞ్చిదన్యత్ |
 మనో న తృప్యత్యపి శంసతాం నః సుకర్మమాలేశ్చురితామృతాని || 3,౬.౧౫ ||
 అచ్చిన్నభక్తస్య హి మే ముకున్ద సదా భక్తిం దేహి పాదారవిన్దే |
 సదా తదేవాస్తు న కిఞ్చిదన్యద్యత్ర త్వమాసీః పురుషే దేవదేవ || 3,౬.౧౬ ||
 అహం చ తత్రాస్మి తవ ప్రసాదాద్యత్రాస్యహం తత్ర భవాన్మహాప్రభో |
 వ్యంసిర్మమేయం చ శరీరమధ్యే చతుర్ముఖశ్చైవ న చైతతదన్యైః || 3,౬.౧౭ ||
 మదీయనిద్రా తవ వన్దనం ప్రభో మదీయయామాచరణం ప్రదక్షిణమ్ |
 మదీయవ్యాఖ్యాహరణం స్తుతిః స్యాదేవం విదిత్వా చ సమర్పయామి || 3,౬.౧౮ ||
 మద్బృద్ధియోగ్యం చ పదార్థజాతం దృష్ట్వా హరేః ప్రతిమా ఏవ తచ్చ |
 ఇత్థం మత్స్వాహం సర్వదా దేవదేవ తత్రస్థితాన్వరిరూపాన్ఫణిష్యే || 3,౬.౧౯ ||
 యచ్చన్దనం యత్తు పుష్పం చ ధూపం వస్త్రం చ యద్భక్ష్యభోజ్యాదికం చ |
 ఏతత్సర్వం విష్ణుప్రీత్యర్థమేవేత్యేతద్వ్యతం సర్వదా వై కరిష్యే || 3,౬.౨౦ ||
 అవైష్ణవాన్దాషయిష్యే సదాహం సద్వైష్ణవాన్పా (ల్లాం) లయిష్యే మురారే |
 విష్ణుద్రుహో ఛేదయిష్యే చ జిహ్వం తచ్చృణ్వితాం పూరయిష్యే త్రపూల్కాః ||
 3,౬.౨౧ ||

ఏతాద్భుతీ శక్తిర్మమాస్తి దేవ తవ ప్రసాదాద్భు లినోఽపి విష్ణోః ।
 అథాపి నాహం స్తవనే సమర్థః లక్ష్మ్యా హ్యహం కోటిగుణైర్విహీనః ॥ 3,౬.౨౨॥
 ఏతత్సోత్రం హ్యార్థయేచ్చైవ యా నః తత్ర ప్రీతిర్హ్యక్షయా మే సదా స్యాత్ ।
 స్తోత్రం హ్యేతత్పారయన్తీహ లోకే తే వైష్ణవాస్తే చ హరిప్రియాశ్చ ॥ 3,౬.౨౩॥
 కుర్వన్తి యే పఠనం నిత్యమేవ సమర్పయిష్యతి సదా హరౌ చ ।
 తేషాం హరిః ప్రీయతే కేశవోలం హరౌ ప్రసన్నే కిమలభ్యమస్తి ॥ 3,౬.౨౪॥
 ఏవం స్తుత్వా వలదేవో మహాత్మా తూష్టిం స్థితః ప్రాజ్ఞులిరగ్రతో హరేః ।
 సరస్వత్యువాచ ।
 కో వా రసజ్ఞో భగవన్మురారే హరే గుణస్తవనాత్కిర్తనాద్వా ॥ 3,౬.౨౫॥
 అలంబుద్ధిం ప్రాప్నుయాద్దేవదేవ బ్రహ్మాదిభిః సర్వదా స్తుతాయమాన ।
 యః కర్ణనాడిం పురుషస్య యాతో భవప్రదాం దేహరతిం ఛినత్తి ॥ 3,౬.౨౬॥
 న కేవలం దేహరతిం ఛినత్త్యసద్గుహక్షేత్రభార్యాసుతేషు నిత్యమ్ ।
 పశ్వాదిరూపేషు ధనాదికేషు అనర్హ్యరత్నేషు ప్రియం ఛినత్తి ॥ 3,౬.౨౭॥
 అనం తవేదప్రతిపాదితోఽపి లక్ష్మీర్న వై వేద తవ స్వరూపమ్ ।
 చతుర్ముఖో వైవ వేద న వాయురసౌ న వేత్తితి కిమత్ర చిత్రమ్ ॥ 3,౬.౨౮॥
 ఏతాద్భుతస్య స్తవనే క్వాస్తి శక్తిర్మమ ప్రభో బ్రహ్మవాయోః సకాశాత్ ।
 శతైర్గుణైః సర్వదా న్యూనతాస్తి అతో హరే దయయా మాం చ పాహి ॥ 3,౬.౨౯॥
 ఏవం స్తుత్వా హరిం సా తు తూష్టిమాస ఖగశ్వర ।
 భారతీ తు తదా స్తోతుం హరిం సముపచక్రమే ॥ 3,౬.౩౦॥
 భారత్యువాచ ।
 బ్రహ్మేశ లక్ష్మీశ హరే మురారే గుణాంస్తవ శ్రద్ధధానస్య నిత్యమ్ ।
 తథా స్తువన్తోస్య వివర్ధమానాం మతిం చ నిత్యం విషయేష్వసత్సు ॥ 3,౬.౩౧॥
 కుర్వన్తి వైరాగ్యమముత్ర లోకే తతః పరం భక్తిదృఢాం తథైవ ।
 తతః పరం చైవ హరేః ప్రసన్నతాం కుర్వన్తి నిత్యం తవ దేవదేవ ॥ 3,౬.౩౨॥
 తేనాపరోక్షం చ భవేచ్చ తస్య అతో గుణానాం స్తవనే చ మే రతిః ।
 సా తు ప్రజాతా పురుషస్య నిత్యం సంసారదుఃఖం తు తదాచ్ఛినత్తి ॥ 3,౬.౩౩॥
 విచ్ఛిన్నదుఃఖస్య తదాధికారిణ ఆనన్దరూపాఖ్యుఫలం దదాతి ।
 హారేర్గుణానస్తువతాం చ పాపం తేషాం హి పుణ్యం చ తథా క్షిణోతి ॥ 3,౬.౩౪॥

ఏవం విదిత్వా పరమో గురుర్మమ వాయుర్దయాలుర్మమ వల్లభశ్చ |
 హరేర్గుణాన్వర్వగుణప్రసారాన్మమైవ యోగ్యాన్ముఖముఖ్యభూతాన్ || 3,౬.3౫||
 ఉద్ధృత్య పుణ్యేభ్య ఇవార్తబంధుః శివశ్చ నో ద్రుహ్యతి పుణ్యకీర్తిమ్ |
 తవ ప్రసాదాచ్చ శ్రియః ప్రసాదాద్వాయోః ప్రసాదాచ్చ మమాన్తి నిత్యమ్ || 3,౬.3౬||
 యద్యత్కరోత్యేవ సదైవ వాయుస్తత్కరోత్యేవ సదైవ నిత్యమ్ |
 వాయోర్విరోధం న కరోతి దేవః స తద్విరోధం చ కరోతి నిత్యమ్ || 3,౬.3౭||
 హరేర్విరోధం న కరోతి వాయుర్వాయోర్విరోధం న కరోతి విష్ణుః |
 వాయోః ప్రసాదాన్మమనాస్తి కింఞ్చిదతానభావశ్చ తవ ప్రసాదాత్ || 3,౬.3౮||
 యథైవ మూలం చ తథావతారే దుఃఖాదికం నాస్తి సమీరణస్య |
 వాయుస్తథాన్యే చ ఉభౌ ముకున్దస్తథావతారేషు న దుఃఖరూపౌ || 3,౬.3౯||
 అశక్తవద్ధృశ్యతే వాయుదేవః యుగానుసారాంట్లోకధర్మాంస్తు రక్షన్ |
 నరావతారే తత్ర దేవే మురారే హ్యశక్తతా నేతి విచం తనీయమ్ || 3,౬.౪౦||
 అవతారరూపే యమదుఃఖాదికం చ న చిన్తనీయం జ్ఞానిభిర్దేవదేవ |
 అహం కదాచిత్సుఖనాశప్రదేశే దైత్యాంస్తథా మారయితుం గతోఽస్మి || 3,౬.౪౧||
 నైతావతా మమ వాయోశ్చ నిత్యం దుఃఖాతనం నైవ సంచిన్తనీయమ్ |
 ఏతాదృశోహం స్తవనేను కాస్తి శక్తిర్గుణానాం మధుసూదన ప్రభో |
 వాయోః సకాశాచ్చ గుణేన హీనా సంసారరూపే ముక్తరూపే చ దేవ || 3,౬.౪౨||
 ఏవం స్తుత్వా భారతీ తు తూష్టిమాస ఖగేశ్వర |
 తదనన్తరజః శేషః ప్రాణ్ణులిః ప్రాహ కేశవమ్ || 3,౬.౪3||
 శేష ఉవాచ |
 నాహం చ జానే తవ పాదమూలం రుద్రో న వేత్తి గరుడో న వేద |
 అహం వాణ్యాః శతగుణాంశహీనో దత్త్వా హ్యాయతనం పాహి మాం వాసుదేవ ||
 3,౬.౪౪||
 ఏవం స్తుత్వా సశేషస్తు తూష్టిమాస ఖగేశ్వర |
 తదనన్తరజో వీశః స్తోతుం సముపచక్రమే || 3,౬.౪౫||
 గరుడ ఉవాచ |
 తవ పదోః స్తుతిం కిం కరోమ్యహం మమ పదాంబుజే హ్యర్పితం మనః |
 కథమహం ముఖే పక్షియోనిజః కథమేవజ్ఞుణా నీడితుం క్షమః || 3,౬.౪౬||

ఏవం స్తుత్వా తు గరుడస్తూష్టిమాస నయాన్వితః ।

తదనన్తరజో రుద్రస్తోతుం సముపచక్రమే ॥ 3,౬.౪౭॥

రుద్ర ఉవాచ ।

యా వై తవేశ భగవన్న విదామ భూమన్భక్తిర్మమాస్తు శివపాదసరోజమూలే ।

ఛన్నాపి సా నను సదా న మమాస్తి దేవ తేనాద్రుహం తవ విరుద్ధమతః కరోమి ॥

3,౬.౪౮॥

సర్వాన్న బుద్ధిసహితస్య హరే మురారే కా శక్తిరస్తి వచనే మమ మూఢబుద్ధేః ।

వాణ్యా సదా శతగుణేన విహీనమేనం మాం పాహి చేశ మమ చాయతనం చ దత్త్వా ॥

3,౬.౪౯॥

ఏవం స్తుత్వా స రుద్రస్తు తూష్టిమాస ద్విజోత్తమః ।

శేషానన్తరజా దేవీ వారుణీ వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 3,౬.౫౦॥

వారుణ్యువాచ ।

లక్ష్మీపతే బ్రహ్మపతే మనోః పతేగిరః పతే రుద్రపతే నృణాం పతే ।

గుణాన్తవ స్తోతుమహం సమర్థా న పార్వతీ నాపి సుపర్ణపత్ని ॥ 3,౬.౫౧॥

శేషాదహం దశగుణైర్విహీనా మాం పాహి నిత్యం జగతామధీశ ॥ 3,౬.౫౨॥

ఏవం స్తుత్వా వారుణీ తు తూష్టిమాస ఖగేశ్వర ।

తదనన్తరజా బ్రాహ్మీ సౌపర్ణీ హ్యుపచక్రమే ॥ 3,౬.౫౩॥

సౌపర్ణ్యువాచ ।

స్తోతుం గుణాన్తవ హరే జగదీ శవాచా శ్రోతుం హరే తవ కథాం శ్రవణే న శక్తిః ।

యన్తత్త్వనుం సృరతి దేవ తవ స్వరూపం కో వై ను వేద భువి తం భగవత్పదార్థమ్ ॥

3,౬.౫౪॥

అతో గుణస్తవనే నాస్తి శక్తిర్విన్ద్యాహదం దశగుణైరవరా చ నిత్యమ్ ॥ 3,౬.౫౫॥

ఏవం స్తుత్వా తు సౌపర్ణీ తూష్టిమాస ఖగేశ్వర ।

రుద్రానన్తరజా స్తోతుం గిరిజా తూపచక్రమే ॥ 3,౬.౫౬॥

పార్వత్యువాచ గోవిన్ద నారాయణ వాసుదేవ త్వయా హి మే కిఞ్చిదపి ప్రయోజనమ్ ।

నాన్త్యేవ స్వామిన్న చ నామ వాచా సౌభాగ్యరూపః సర్వదా ఏక ఏవ ॥ 3,౬.౫౭॥

నారాయణేతి తవ నామ చ ఏకమేవ వైరాగ్యభక్తివిభవే పరమం సమర్థమ్ ।

అసంఖ్యబ్రహ్మాదికహత్యనాశానే గుర్వజ్ఞనాకోటివినాశనే చ ॥ 3,౬.౫౮॥

నామాధికారిణీ చాహం గుణానాం చ మహాప్రభో ।

స్తవనే నాస్తి మే శక్తీ రుద్రాద్ధశగుణైరహమ్ ॥ 3,౬.౫౯॥

అవరా చ సదాస్మ్యేవ నాత్ర కార్యా విచారణా ।

ఏవం స్తుత్వా సా గిరిజా స్తుష్టిమాస ఖగేశ్వర ॥ 3,౬.౬౦॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

తత్త్వాభిమానితత్తద్దేవతాకృతవిష్ణుస్తుతితత్తద్దేవతాతారతమ్యనిరూపణం నామ షష్ఠోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౭

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

పార్వత్యానన్తరోత్పన్న ఇన్ద్రో వచనమబ్రవీత్ ।

ఇన్ద్ర ఉవాచ ।

తవ స్వరూపం హృది సంవిజానన్సముత్సుకః స్వాత్మవనే యస్తు మూఢః ।

అజానతః స్తవనం దేవదేవ తదేవాహుర్హైలనం చక్రపాణే ॥ 3,౭.౧॥

తథాపి తద్వై తవ నామ పూర్వం భవేత్తదా పుణ్యకరం భవేదితి ।

రుద్రాది కానాం స్తవనే నాస్తి శక్తిస్తదా వక్తవ్యం మమ నాస్తీతి కిం వా ॥ 3,౭.౨॥

గుణాంశతో దశభి రుద్రతో వై సదా న్యూనో మత్సమః కామదేవః ।

జ్ఞానే బలే సమతా సర్వదాస్తి తథాః కామః కిం చ దూతః సదైవ ॥ 3,౭.3॥

ఏవం స్తుత్వా దేవదేవో హరిం చ తూష్టిం స్థితః ప్రాజ్ఞాలిర్నమ్రభూర్ధా ।

తదనన్తరజో బ్రహ్మో అహఙ్కారిక ఊచివాన్ ॥ 3,౭.౪॥

అహఙ్కారిక ఉవాచ ।

నమస్తే గణపూర్ణాయ నమస్తే జ్ఞానమూర్తయే ।

నమోఽజ్ఞానవిదూరాయ బ్రహ్మణేనం తమూర్తయే ॥ 3,౭.౫॥

ఇన్ద్రాదహం దశగుణైః సర్వదా న్యూన ఉక్తో న జని త్వాం సర్వదా హ్యప్రమేయ ।

తథాపి మాం పాహి జగద్గురో త్వం దత్త్వా దివ్యం హ్యాయతనం చ విష్ణో ॥ 3,౭.౬॥

అహఙ్కారిక ఏవం తు స్తుత్వా తూష్టింబభూవ హ ।

తదనన్తరజా స్తోతుం శచీ వచనమబ్రవీత్ ॥ 3,౭.౭॥

శచ్యువాచ ।

సంచిన్తయామి అనిశం తవ పాదపద్మం వజ్రాఙ్కశధ్వజసరోరుహాలాఙ్చనాధ్యమ్ ।

వాగీశ్వరైరపి సదా మనసాపి ధర్తుం నో శక్యమీశ తవ పాదరజః స్మరామి ॥ 3,౭.౮॥

ఆహజ్కారికప్రాణాచ్చ గుణైశ్చ దశభిః సదా ।
 న్యూనభూతాం చ మాం పాహి కృపాలో భక్తవత్సల ॥ 3,2.౯ ॥

ఏవం స్తుత్వా శచీ దేవీ తూష్టిం భగవతీ హ్యభూత్ ।
 తదనన్తరజా స్తోతుం రతిః సముపచక్రమే ॥ 3,2.౧౦ ॥

రతిరువాచ ।
 సంచిన్తయామి నృహరేర్వదనారవిన్దం భృత్యానుకంపితథియా హి గృహీతమూర్తిమ్ ।
 యచ్ఛినికేతమజరుద్దరమాదీకైశ్చ సంలాలితం కుటిలజ్కున్తలవృన్దజుష్టమ్ ॥ 3,2.౧౧ ॥
 ఏతాదృశం తవ ముఖం నువితుం న శక్తిః శచ్యా సమాపి భగవన్సరిపాహి నిత్యమ్ ।
 కృత్వా స్తుతిం రతిరియం పరమాదరేణ తూష్టిం స్థితా భగవతశ్చ సమీప ఏవ ॥
 3,2.౧౨ ॥

రత్యనన్తరజో దక్షః స్తోతుం సముపచక్రమే ॥ 3,2.౧౩ ॥

దక్ష ఉవాచ ।
 సంచిన్తయే భగవతశ్చరణోదతీర్థం భక్త్యా హ్యజేన పరిషిక్తమజాదివన్ద్యమ్ ।
 యచ్ఛాచనిః సృతమజప్రవరావతారం గణ్గాఖ్యతీర్థమభవత్సరితాం వరిష్ఠమ్ ॥ 3,2.౧౪ ॥
 రుద్రోఽపి తేనవ విధృతేన జటాకలాపపూతేన పాదరజసా హ్యశివః శివోభూత్ ।
 ఏతాదృశం తే చరణం కరుణేశ విష్ణో స్తోతుం శక్తిర్మమ నాస్తి కృపావతార ।
 రత్యా సమః శ్రుతిగతో న గతోఽస్మి మోక్షమేతాదృశం చ పరిపాహి నిదానమూర్తే ॥
 3,2.౧౫ ॥

ఏవం స్తుత్వా స దక్షస్తు తూష్టి మేవ బభూవ హ ।
 తదనన్తరజః స్తోతుం బృహస్పతిరుపాక్రమీత్ ॥ 3,2.౧౬ ॥

బృహస్పతిరువాచ ।
 సంచిన్తయామి సతతం తవ చాననాబ్జం త్వం దేహి దుష్టవిషయేషు విరక్తిమీశ ॥ 3,2.౧౭ ॥
 ఏతేషు శక్తిర్వ్యధి వై స జీవో కర్తా చ భోక్తా చ సదా చ దాతా ।
 యోషాం చ పుత్రసుహృదౌ చ పశూంశ్చ సర్వమేవం వినశ్యతి యతో హి తదాశు ఛిన్ది ॥
 3,2.౧౮ ॥

సంసారచక్రభ్రమణేనైవ దేవ సంసారదుఃఖమనుభూయేహాగతోఽస్మి ।
 శక్తిర్న చాస్తి నవనే మమ దేవదేవ సత్యా సమం చ సతతం పరిపాహి నిత్యమ్ ॥ 3,2.౧౯ ॥

ఏవం శ్రుత్వా చ పరమం తూష్ణిమేవ స్థితో మునిః ।
తదనన్తరజస్తోతుం హ్యనిరుద్ధోపచక్రమే ॥ 3,2.౨౦॥

అనిరుద్ధ ఉవాచ ।

ఏవం హరోస్తవ కథాం రసికాం విహాయ స్త్రీణాం భగే చ వదనే పరిముహ్య నిత్యమ్ ।
విష్ణాస్త్రపూరితబిలే రసికో హి నిత్యం స్థాయీ చ సూకరవదేవ విమూఢబుద్ధిః ॥ 3,2.౨౧॥
మజ్జాస్థిపిత్తకఫరఫలాదిపూర్ణే చర్మాన్తవేష్టితముఖే పతితం హ పీతమ్ ।
ఆస్వాదనే మమ చ పాపగతేర్మూరారే మాయాబలం తవ విభో పరమం నిమిత్తమ్ ॥
3,2.౨౨॥

సంసారచక్రే భ్రమతశ్చ నిత్యం సుదుఃఖరూపే సుఖలేశవరిణే ।
మలం వమన్తం నవభిశ్చ ద్వారైః శరీరమారుహ్య సుమూఢబుద్ధిః ॥ 3,2.౨3॥

నమామి నిత్యం తవ తత్కథామృతం విహాయదేవ శ్రుతిమూలనాశనమ్ ।
కుటుంబపోషం చ సదా చ కుర్వన్దానాద్యకుర్వన్నివసన్సృహే చ ॥ 3,2.౨౪॥

దూరే చ సంసారమలం త్విదం కురు దేహి హ్యదో దివ్యకథామృతం సదా ।
ఏతాదృశోహం తవ సద్గుణోఘం స్తోతుం సమర్థో నాస్మి శచీసమశ్చ ॥ 3,2.౨౫॥

ఏవం స్తుత్వానిరుద్ధస్తు తూష్ణిమాస ఖగేశ్వర ।
తదనన్తరజః స్తోత్రం మనః స్వాయంభువోబ్రవీత్ ॥ 3,2.౨౬॥

స్వాయంభువ ఉవాచ ।

స్తోతుం హ్యనుప్రవిశతోఽపి న గర్భదుఃఖం తస్మాదహం పరమపూజ్యపదం గతస్తే ॥
3,2.౨౭॥

మనోర్భార్యా మానవీ చ యమః సంయమినీపతిః ।
దిశాభిమానీ చన్ద్రస్తు సూర్యశ్చక్షుర్నియామకః ।
పరస్పరసమా హ్యేతే ముక్త్యా సంసారమేవ చ ॥ 3,2.౨౮॥

ప్రవాహద్విగుణోనశ్చేత్యేవం జానీహి చాణ్డజ ।
సూర్యానన్తరజః స్తోతుం వరుణః సమ్ప్రచక్రమే ॥ 3,2.౨౯॥

వరుణ ఉవాచ ।

త్వద్విచ్ఛయా రచితే దేహగేహే పుత్రే కలత్రేపి ధనే ద్రవ్యజాతౌ ।
మమాహమిత్యల్పధియా చ మూఢా సంసారదుఃఖే వినిమజ్జన్తి సర్వే ॥ 3,2.3౦॥
అతో హరే తాదృశీం మే కుబుద్ధిం వినాశ్య మే దేహి తే పాదదాస్యమ్ ।

అహం మనోః పాదపాదార్థభూతగుణేన హీనః సర్వదా వై మురారే || 3,2.30||

ఏవం స్తుత్వా తు వరుణః ప్రాజ్ఞులిః సముపస్థితః |

వరుణానస్తరోత్పన్నో నారదో హ్యస్తువధ్ధరిమ్ || 3,2.31||

నారద ఉవాచ |

యన్నామధేయశ్రవణానుకీర్తనాత్స్వాద్యన్యతత్త్వం మమ నాస్తి విష్టో |

పునీహ్యతశ్చైవ పరోవరాయాన్యజ్ఞహ్వగ్రే వర్తతే నామ తస్య || 3,2.33||

యజ్ఞహ్వగ్రే హరినామైవ నాస్తి స బ్రాహ్మణో వైవ స ఏవ గోఖరః |

అహం న జానే చ తవ స్వరూపం న్యూనో హ్యహం వరుణాత్సర్వదైవ || 3,2.34||

ఏవం స్తుత్వా నారదో వై ఖగేన్ద్రగస్తూష్టిమభూద్దేవదేవస్య చాగ్రే |

యో నారదానస్తరం సంబభూవ భృగుర్మహాత్మా స్తోతుముపప్రచక్రమే || 3,2.35||

భృగురువాచ |

కిమాసనం తే గరుడాసనాయ కిం భూషణం కౌస్తుభభూషణాయ |

లక్ష్మీకలత్రాయ కిమస్తి దేయం వాగీశ కిం తే వచనీయమస్తి |

అతో న జానే తవ సద్గుణాంశ్చ హ్యహం సదా వరుణా త్పాదహీనః || 3,2.36||

ఏవం స్తుత్వా హరిం దేవం భృగుస్తూష్టిం బభూవ హ |

తదనస్తరణో హ్యగ్నిరస్తావీత్పురుషోత్తమమ్ || 3,2.37||

అగ్నిరువాచ |

యత్యేజసాహం సుసమిద్ధతేజా హవ్యం వహామ్యధ్వరే ఆజ్యసిక్తమ్ || 3,2.38||

యత్యేజసాహం జలరే సమ్ప్రవిశ్య పచన్నన్నం సర్వదా పూర్ణశక్తిః |

అతో న జానే తవ సద్గుణాంశ్చ భృగోరహం సర్వదైవం సమోఽస్మి || 3,2.39||

తదనస్తరణా స్తోతుం ప్రసూతిరుపచక్రమే || 3,2.40||

ప్రసూతిరువాచ |

యన్నామార్థవిచారణేపిమునయో ముహ్యతి వై సర్వదా త్వద్భీతా అపి దేవతా

హ్యవిరతం స్త్రీభిః సహైవ స్థితాః |

మాన్ధాత్పద్రువనారదాశ్చ భృగవో వైవస్వతాద్యాఖిలాః ప్రేష్టూ వై

ప్రణమామ్యహం హితకృతే తస్మై నమో విష్ణవే || 3,2.41||

అతో న జానే తవ సద్గుణాన్నదా ఏవం విధా కా మమ శక్తిరస్తి |

స్తుత్వా హ్యేవం ప్రసూతిస్తు తూష్టిమాసీత్థగేశ్వర || 3,2.42||

అగ్నిర్వాగాత్మకో బ్రహ్మపుత్రో భృగు ఋషిస్తథా ।

తద్భార్యో వై ప్రసూతిస్తు త్రయ ఏతే సమాః స్మృతాః ॥ 3,2.౪౩॥

వరుణాత్పాదహీనాశ్చ ప్రవహోద్విగుణాధమాః ।

దక్షాచృతావరా జ్ఞేయా మిత్రాత్తు ద్విగుణాధికాః ॥ 3,2.౪౪॥

ప్రసూత్యనన్తరం జాతో వసిష్ఠో బ్రహ్మనన్దనః ।

విసయావనతో భూత్వా స్తోతుం సముపచక్రమే ॥ 3,2.౪౫॥

వసిష్ఠ ఉవాచ ।

నమోఽస్తు తస్మై పురుషాయ వేధనే నమోనమోఽసద్వృజినచ్చిదే నమః ।

నమోనమో స్వాఙ్గభవాయ నిత్యం నతోఽస్మి హేనాథ తవాఙ్ఘ్రివఙ్కజమ్ ॥ 3,2.౪౬॥

మాం పాహి నిత్యం భగవన్వాసుదేవ హ్యగ్నేరహం సర్వదా న్యూన ఏవ ।

మిత్రాదహం సర్వదా కిఞ్చిదూనః స్తుత్వా దేవ సోభవత్తత్ర తూష్ణీమ్ ॥ 3,2.౪౭॥

యో వసిష్ఠానన్తరజో మరీచిర్బ్రహ్మనన్దనః ।

హరిస్తుష్టావ పరయా భక్త్యా నారాయణం గురుమ్ ॥ 3,2.౪౮॥

మరీచిరువాచ ।

దేవేన చాహం హతధీర్భవనప్రసక్తౌత్పర్వాశుభోపగమనాద్విముఖేద్రియశ్చ ।

కుర్వే చ నిత్యం సుఖలేశలవాదినా త్వద్ధరం మనస్త్యశుభకర్మ సమాచరీష్యే ॥ 3,2.౪౯॥

ఏతాద్వృశోహం భగవాననన్తః సదా వసిష్ఠస్య సమాన ఏవ ॥ 3,2.౫౦॥

ఏవం స్తుత్వా మరీచిస్తు తూష్ణీమాస తదా ఖగ ।

తదతన్తరజోహ్యత్తిరస్తావీత్పాఙ్ఘ్రిర్హరిమ్ ॥ 3,2.౫౧॥

ఆవిర్భవజ్జగత్ప్రభవాయావతీర్ణం తద్రక్షణార్థమనవద్యఙ్ఘ్న తథావ్యయాయ ।

తత్త్వార్థమూలమవికారి తవ స్వరూపం హ్యనన్దసారమత ఏవ వికారశూన్యమ్ ॥

3,2.౫౨॥

త్రైగుణ్యశూన్యమఖిలేషు చ సంవిభక్తం తత్ర ప్రవిశ్య భగవన్న హి పశ్యతీవ ।

అతో మరారేన్దవ సద్గుణాంశ్చ స్తోతుం న శక్రోమి మరీచేతుల్యః ॥ 3,2.౫౩॥

ఏవం స్తుత్వా హ్యత్తిరపి తూష్ణీమాస తదా ఖగ ।

తదనన్తరజః స్తోతుమఙ్గరా వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 3,2.౫౪॥

అఙ్గరా ఉవాచ ।

ద్రష్టుం న శక్రోమి తవ స్వరూపం హ్యనన్దబాహూదరమస్తకం చ ।

అనన్తసాహస్రకీటజుష్టం మహార్హనానాభరణైశ్చ శోభితమ్ |

ఏతాదృశం రూపమనన్తపారం స్తోతుం హ్యశక్తస్తు సమోఽస్మి చాత్రేః || 3,౭.౫౫||

ఏవం స్తుత్వా హ్యఙ్గిరాశ్చ తూష్టిమాస ఖగేశ్వర |

తదనన్తరజః స్తోతుం పులస్త్యో వాక్యమవ్రవీత్ || 3,౭.౫౬||

పులస్త్య ఉవాచ |

యో వా హరిస్తు భగవాన్స (స్వ) ఉపాసకానాం సందర్శయేద్భువనమఙ్గలమఙ్గలం చ |

(లశ్చ) యస్మై నమో భగవతే పురుషాయ తుభ్యం యో వావితా నిరయభాగగమప్రసక్తే ||

3,౭.౫౭||

ఏతాదృశాంస్తవ గుణాన్నవితుం న శక్తం మాం పాహి భగవన్నదృశో హ్యఙ్గిరసా చ ||

3,౭.౫౮||

ఏవం స్తుత్వా పులస్త్యోఽపి స్తూష్టిమేవ వభూవ హ |

తదనన్తరజః స్తోతుం పులహో వాక్యమబ్రవీత్ || 3,౭.౫౯||

పులహ ఉవాచ |

నిష్కామరూపరిహితస్య సమర్పితం చ స్నానావరోత్తమపయః ఫలపుష్పభోజ్యమ్ |

ఆరాధనం భగవతస్తవ సత్కీయాశ్చ వ్యర్థం భవేదితి వదన్తి మహానుభావాః || 3,౭.౬౦||

తస్మై సదా భగవతే ప్రణమామి నిత్యం నిష్కామయా తవ సమర్పణమాత్రవృద్ధ్యా |

వైకుణ్ఠనాథ భగవన్సవనే న శక్తిః సోహం పులసత్యసదృశోఽస్మి న సంశయోత్ర ||

3,౭.౬౧||

ఏవం స్తుత్వా తు పులహస్తూష్టిమాస తదా ఖగ |

తదనన్తరజః స్తోతుం క్రతుః సముపచక్రమే || 3,౭.౬౨||

క్రతురువాచ |

ప్రాణప్రయాణసమయే భగవంస్తవైవ నామాని సంసృతిజదుఃఖవినాశకాని |

యేనైకజన్మశమలం సహసైవ హిత్యా సంయాతి ముక్తిమమలాం తమహం ప్రపద్యే ||

3,౭.౬౩||

యే భక్త్యా వివశా విష్ణో నామమాత్రైకదజల్పకాః |

తేపి ముక్తిం ప్రయాన్త్యాశు కిముత ధ్యాయినః సదా || 3,౭.౬౪||

ఏవం స్తుత్వా క్రతురపి తూష్టిమాస ఖగేశ్వర |

తదనన్తరజః స్తోతుం మనుర్వైవస్వతోబ్రవీత్ || 3,౭.౬౫||

వైవలస్వత ఉవాచ ।

సోహం హి కర్మకరణే నిరతః సదైవ స్త్రీణాం భోగే చ నిరతశ్చ గుదే ప్రమత్తః ।
జహ్యన్ప్రియే చ నిరతస్తవ దర్శనే చ సమ్యగ్విరాగసహితః పరమో దరేణ ॥ 3,2.౯౬ ॥
మాంసాస్థిమజ్జరుధిరైః సహితే చ దేహా భక్తిం సదైవ భగవన్నపి తస్కరే చ ।
గుర్వగ్నిబాడబగవాదిషు సత్సు దుఃఖాత్సమ్యగ్విరక్తిముపయామి సహస్య నిత్యమ్ ॥
3,2.౯౭ ॥

లోకానువాదశ్రవణే పరమా చ శక్తిర్నారాయణస్య నమనే న చ మేస్త్రి శక్తిః ।
లోకానుయానకరణే పరమా చ శక్తిః క్షేత్రాదిమార్గమనే పరమా హ్యశక్తిః ॥ 3,2.౯౮ ॥
వైశ్వాదికేషు ధనికేషు పరా చ శక్తిః సద్భ్రాహ్మణేష్వపి న శక్తిరహో మురారే ॥ 3,2.౯౯ ॥

వైవస్వతమనుర్దేవం స్తుత్వా తూష్టిం బభూవ హా ।
తదనన్తరజః స్తోత్రం విశ్వామిత్రోపచక్రమే ॥ 3,2.౧౦ ॥

విశ్వామిత్ర ఉవాచ ।

న ధ్యాతే చరణాంబుజే భగవతో సంధ్యాపి నానుష్ఠితా జ్ఞానద్వారకపాటపాటనపటుర్ధర్మోపినోపార్జిత
।

అన్తర్వ్యాఘమలాభిఘాతకరణే పట్వీ శ్రుతా తే కథా నో దేవ శ్రవణేన
పాహి భగవన్మామత్రితుల్యం సదా ॥ 3,2.౧౧ ॥

విశ్వామిత్రఋషిస్తేవం స్తుత్వా తూష్టిం బభూవ హా ।
భృగునారదజ్ఞాంశ్చ విహాయ బ్రహ్మపుత్రకాః ॥ 3,2.౧౨ ॥

సప్తసంఖ్యా వసిష్ఠాద్యా విశ్వామిత్రస్తథైవ చ ।
వైవస్వతమనుస్తేవే పరస్పరసమాః స్మృతాః ॥ 3,2.౧౩ ॥

వహ్నోరప్యవరా నిత్యం కింశ్చిన్నిత్రాద్గుణాధికాః ।
తదనన్తజస్తోత్రం వక్ష్యే శ్శృణు ఖగేశ్వర ॥ 3,2.౧౪ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
కృష్ణగరుడసంవాదే దేవాదిస్తుతితత్తత్తారతమ్యనిరూపణం నామ సప్తమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౮

క్రతోరనన్తరం జాతో మిత్రో (శ్రో) నామ ఖగేశ్వర ।
నారాయణం జగద్యోనిం స్తోత్రం సముపచక్రమే ॥ 3,౮.౧ ॥

మిత్ర ఉవాచ ।

నతోస్యజ్జన్వచ్ఛరణారవిన్దం భవచ్ఛిదం స్వస్వయనం భవచ్ఛిదే ।
వేద స్వయం భగవాన్వాసుదేవో నాహం నాగ్నిర్న త్రిదేవా మునీన్దాః ॥ 3,౮.౨॥

అథాపరే భాగవతప్రధానా యదా న జానీయురథాపరే కుతః ।
మాం పాహి నిత్యం పరతోప్యధీశ విశ్వామిత్రాన్మూన్మూన ఏవేతి నిత్యమ్ ।
అహం పర్జన్యార్దిగుణ ఏవ నిత్యమతో మమ స్తవనే నాస్తి శక్తిః ॥ 3,౮.3॥

ఏవం స్తుత్వా హరిం మిత్రస్తూష్టిమాస తదా ఖగ ।
తదనన్తరజా తారా స్తోతుం సముపచక్రమే ॥ 3,౮.౪॥

తారోవాచ

అనన్యేన తు భావేన భక్తిం కుర్వన్తి యే దృఢామ్ ।
త్వత్కృతే త్వక్తకర్మాణస్త్యక్తస్వజనబాన్ధవాః ॥ 3,౮.౫॥

త్వదాశ్రయాం కథాం శ్రుత్వా (దృష్ట్వా) శృణ్వన్తి కథయన్తి చ ।
తథైతే సాధవో విష్ణో సర్వసంగవివర్జితాః ॥ 3,౮.౬॥

తస్మధ్యే పతితాం పాహి సదా మిత్రసమాం ప్రభో ।
తారానన్తరజః ప్రాహ నిర్మతిశ్చ ఖగేశ్వర ॥ 3,౮.౭॥

నిర్మతిరువాచ ।

యోగేన త్వయ్యర్పితయా చ భక్త్యా సంయాన్తి లోకాః పరమాం గతిం చ ।
ఆసేవయా సర్వగుణాధికానాం జ్ఞానేన వైరాగ్యయుతేనదవే ॥ 3,౮.౮॥

చిత్తస్య నిగ్రహణైవ విష్ణోర్యాన్తి పరం పదమ్ ।
అతో మాం పాహి దయయా సదా తారాసమం ప్రభో ।
తదనన్తరజా స్తోతుం ప్రావహీ తం ప్రచక్రమే ॥ 3,౮.౯॥

ప్రవాహ్యువాచ ।

సుతాః ప్రసంగేన భవన్తి వీర్యాత్తవ ప్రసాదాత్పరమాః సమృదశ్చ ।
యా హ్యుత్తమశ్లోకరసాయనాః కథాస్తత్యేవనాదాస్త్వపవర్గవర్తూని ॥ 3,౮.౧౦॥

భక్తిర్భవేత్సర్వదా దేవదేవ సదాప్యహం నిర్మతేః సామ్యమేవ ।
సహార్భాష్యకోమిత్రః క్షయీతారః ప్రకీర్తితాః ॥ 3,౮.౧౧॥

కోణాధిపో నిర్మతిశ్చ ప్రావహీ ప్రవహప్రియా ।
చత్వార ఏతే పర్జన్యత్త్రిగుణాః పరికీర్తితాః ॥ 3,౮.౧౨॥

తదనన్తరజాన్వక్ష్యే తాఞ్చుణు త్వం ఖగేశ్వర ।
 ప్రవాహభార్యానన్తరజో విష్వక్సేనోఢపార్షదః ।
 వాయుపుత్రో మహాభాగః హరిం స్తోతుం ప్రచక్రమే ॥ 3,౮.౧౩॥

విష్వక్సేన ఉవాచ ।
 భగవాన్మోక్షదః కృష్ణః పూర్ణానన్దో సదాయది ।
 యది స్యాత్పరమా భక్తిర్వ్య పరోక్షత్వసాధనా ॥ 3,౮.౧౪॥

తథా స్వగురుమారభ్య బ్రహ్మన్వేషు చ సాధుషు ।
 తద్యోగ్యతానుసారేణ భక్తిర్నిష్కపటా యది ॥ 3,౮.౧౫॥

తులస్యాదిషు జీవేషు యది స్యాత్ప్రీతిరణ్ణజ ।
 సంస్కృతిశ్చ తదా నాశి భూయాదేవ న సంశయః ॥ 3,౮.౧౬॥

ఏవం స్తుత్వా మహాభాగో విష్వక్సే నో మహాప్రభో ।
 తూష్టిం బభూవ గరుడ ప్రాణ్ణలిర్నమ్రకన్ధరః ।
 మిత్రాదహం న్యూన ఏవ నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ 3,౮.౧౭॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 కృష్ణగరుడసంవాదే విష్ణుస్తుతిర్దేవతారమ్యాది అష్టమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౯

శ్రీగరుడ ఉవాచ ।
 అజానజస్వరూపం చ బ్రూహి కృష్ణ మహామతే ।
 తదన్యాంశ్చ క్రమేణేవ వక్తుం కృష్ణ త్వమర్హసి ॥ 3,౯.౧॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 అజానాఖ్యా దేవతాస్తు తత్తద్దేవకులే భవాః ।
 అజానదేవతాస్తా హి తేభ్యోగ్యాః కర్మదేవతాః ॥ 3,౯.౨॥

విరాధశ్చారుదేష్టశ్చ తథా చిత్రరథస్తథా ।
 ధృతరాష్ట్రః కిశోరశ్చ హలూహలూర్వాహస్తధైవ చ ॥ 3,౯.3॥

విద్యాధరశ్చోగ్రసేనో విశ్వావసుపరావనూ ।
 చిత్రసేనశ్చ గోపాలో బలః పఞ్చదశ స్మృతాః ॥ 3,౯.౪॥

ఏవమాద్యశ్చ గన్ధర్వాః శతసంఖ్యాః ఖగేశ్వర ।

అజానజసమా జ్ఞేయా ముక్తౌ సంసార ఏవ చ || 3,౯.౫||

అజ్ఞానజాస్తు మే దేవాః కర్మజేభ్యః శతావరాః |
ఘృతాచీ మేనకా రంభా ఉర్వశీ చ తిలోత్తమా || 3,౯.౬ ||

సుకేతుః శబరీ చైవ మజ్జుఘోషా చ పిఙ్గలా |
ఇత్యాదికం యక్షరత్నం సహ సమ్పరికీర్తితమ్ || 3,౯.౭||

అజానజసమా హ్యేతే కర్మజేభ్యః శతావరాః |
విశ్వామిత్రో వసిష్ఠశ్చ నారదశ్చ్యవనస్తథా || 3,౯.౮||

ఉతథ్యశ్చ మునిశ్చైతాన్యాజపిత్యా ఖగేశ్వర |
ఋషయశ్చ మహాత్మానో హ్యజానజసమాః స్మృతాః || 3,౯.౯||

శతర్చిః కశ్యపో జ్ఞేయో మధ్యమశ్చ పరాశరః |
పావమాన్యః ప్రగాఢశ్చ క్షుద్ద్రసూక్తశ్చ దేవలః || 3,౯.౧౦||

గృత్సమదో హ్యసురిశ్చ భరద్వాజోఢ ముద్గలః |
ఉద్దాలకో హ్యృశ్శుః శఙ్ఖః సత్యవ్రతస్తథా || 3,౯.౧౧||

సుయజ్జుశ్చైవ బాభ్రవ్యో మాణ్డూకశ్చైవ బాష్కలః |
ధర్మాచార్యస్తథాగస్త్యో దాల్భ్యో దార్ధ్యచ్యుతస్తథా || 3,౯.౧౨||

కవషో హరితః కణ్వో విరూపో ముసలస్తథా |
విష్ణువృద్ధశ్చ ఆత్రేయః శ్రీవత్సో వత్సలేత్యపి || 3,౯.౧౩||

భార్గవశ్చాప్సవనశ్చ మాణ్డూకేయస్తథైవ |
మణ్డూకశ్చైవ జాబచలిః వీతిహవ్యస్తథైవ చ || 3,౯.౧౪||

గృత్సమదః శౌనకశ్చ ఇత్యాద్యా ఋషయః స్మృతాః |
ఏతేషాం శ్రవణాదేవ హరిః ప్రీణాతి సర్వదా || 3,౯.౧౫||

బ్రువే ద్వ్యష్టసహస్రం చ శృణు తార్ష్య మమ స్త్రియః |
అగ్నిపుత్రాస్తు యద్వ్యష్టసహస్రశ్చ మమ స్త్రియః |
అజానజసమా హ్యేతా (తే) నాత్ర కార్యా విచారణా || 3,౯.౧౬||

త్వష్టః పుత్రీ కశేరూశ్చ తాసాం మధ్యే గుణాధికా |
తదనన్తరజాన్వక్ష్యే శృణు సమ్యక్గేశ్వర || 3,౯.౧౭||

అజానేభ్యస్తు పితరః సప్తభ్యోన్యే శతావరాః |
తథాధికా హి పితర ఇతి వేదవిదాం మతమ్ || 3,౯.౧౮||

తదనన్తరాజాన్వక్ష్యే శ్ంబు త్వం ద్విజసత్తమ |
 అష్టాభ్యో దేవగన్ధర్వా అష్టోత్తరశతం వినా || 3,౯.౧౯||
 తేభ్యః శతగుణానన్దా దేవప్రేష్యాస్తు ముఖ్యతః |
 స్వముకేనేవ దేవైశ్చ ఆజ్ఞాప్యః సర్వదా గణాః || 3,౯.౨౦||
 ఆఖ్యాతా దేవగన్ధర్వాస్తేభ్యస్తే చ శతావరాః |
 తేభ్యస్తు క్షీతిపా జ్ఞేయా అవరాశ్చ శతైర్గుణైః || 3,౯.౨౧||
 తేభ్యః శతగుణాజ్ఞేయా మానుషేషూత్తమా గణాః |
 ఏవం ప్రాసంగికానుక్త్యా ప్రకృతం హ్యానుసరామ్యహమ్ |
 ఏవం బ్రహ్మాదయో దేవా లక్ష్మ్యాద్యా అపి సర్వశః || 3,౯.౨౨||
 స్తుత్వా తూష్టిం స్థితాః సర్వే ప్రాజ్ఞాతీకృత్య భో ద్విజ || 3,౯.౨౩||
 ఇతి స్తుతశ్చ దేవేశో భగవాన్స్థారీరవ్యయః |
 తేషామాయతనం దాతుం మనసా సమచిన్తయత్ || 3,౯.౨౪||
 ఇదం పవిత్రమారోగ్యం పుణ్యం పాపప్రణాశనమ్ |
 హరిప్రసాదజనకం స్వరూపసుఖసాధనమ్ || 3,౯.౨౫||
 ఇదం తు స్తవనం విప్రా న పఠన్తీహ మానవాః |
 న శ్ంబుణ్వన్తి చ యే నిత్యం తే సర్వే చైవ మాయినః || 3,౯.౨౬||
 నస్మరన్తోన్తరం నిత్యం యే భుజ్జాన్తి నరాధమాః |
 తైర్బుక్తా సతతం విష్ణా సదా క్రిమిశతైర్మృతా || 3,౯.౨౭||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 దేవకృతవిష్ణుస్తుతిదేవతాతారతమ్యనిరూపణం నామ నవమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౦

గరుడ ఉవాచ |

దేవైరేవం స్తుతో విష్ణుర్భగవాన్సాత్త్వతాం పతిః |
 కీదృశం హ్యశ్రయం దత్త్వైషాం వివేశ మహాప్రభుః || 3,౧౦.౧||
 ఏతద్వేదితుమిచ్ఛామి కృష్ణకృష్ణ మహాప్రభో |
 సమ్యగ్బూహి దయాలో త్వం యది మచ్ఛోత్రమర్హతి || 3,౧౦.౨||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

తేషు తత్త్వేషు భగవాన్స వివేశ మహాప్రభుః ।

క్షోభయామాస భగవాన్సంబన్ధవిధురో హరిః ॥ 3,౧౦.౩॥

అదౌ ససర్జ భగవాన్పుహ్మాణ్డం కన కాత్మకమ్ ।

పఞ్చాశతోక్తిటివిస్తీర్ణం యోజనానాం సమస్తతః ॥ 3,౧౦.౪॥

తదూర్ధ్వమణ్యవయవస్తావాన్కనకరూపకః ।

వర్తతే తత ఊర్ధ్వం తు పఞ్చాశతోక్తిభూతలమ్ ॥ 3,౧౦.౫॥

ఏవం కోటిశతం తస్యావయవః పరికీర్తితః ।

తతశ్చ సప్తావరణైః సమతాత్పరిధీకృతమ్ ॥ 3,౧౦.౬॥

కబ్ధావరణం హ్యేద్యం కోట్యా దశసహస్రకమ్ ।

ద్వితీయా వరణం జ్ఞేయం పావకస్య మహాత్మనః ॥ 3,౧౦.౭॥

అపాం దశగుణైర్యుక్తం సమంతాత్పరిధీ (భీ) కృతమ్ ।

తృతీయావరణం జ్ఞేయం హరస్యైవ మహాత్మనః ॥ 3,౧౦.౮॥

దశాధికం పావకాచ్చ సమంతాత్పరివారితమ్ ।

చతుర్థావరణం జ్ఞేయం నభసోఽపి మహాప్రభో ॥ 3,౧౦.౯॥

హరాద్దశగుణైరేవం సమంతాత్పరివారితమ్ ।

పఞ్చమావరణం జ్ఞేయమహఙ్కారాఖ్యమేవచ ॥ 3,౧౦.౧౦॥

వ్యోమ్నో దశగుణైరేవం సమంతాత్పరివారి తమ్ ।

షష్ఠమావరణం ప్రోక్తం మహత్తత్త్వం ఖగేశ్వర ॥ 3,౧౦.౧౧॥

అహఙ్కారాద్దశగుణం సమంతాత్పరివారితమ్ ।

సప్తమావరణం ప్రోక్తం త్రిగుణావరణం ప్రభో ॥ 3,౧౦.౧౨॥

మహత్తత్త్వాద్దశగుణైరధికం పరికీర్తితమ్ ।

మహత్తత్త్వానన్తరం చ తమో హ్యవరణం స్మృతమ్ ॥ 3,౧౦.౧౩॥

మహత్తత్త్వాత్పఞ్చగుణైరధికం పరికీర్తితమ్ ।

తస్మాచ్చ ద్విగుణం జ్ఞేయంరజో హ్యవరణం స్మృతమ్ ॥ 3,౧౦.౧౪॥

తతశ్చ ద్విగుణం జ్ఞేయం సత్త్వావరణముత్తమమ్ ।

త్రయ్యైవం మిలిత్వా తు ఏకావరణమీరితమ్ ॥ 3,౧౦.౧౫॥

అవ్యాకృతాఖ్యమాకాశం తదనన్తరమీరితమ్ ।

మర్యాదారహితశ్చైవం తత్రాస్తే హరిరవ్యయః ॥ 3,౧౦.౧౬ ॥

అష్టమావరణం వ్యోమోర్నం తరా విరజా నదీ ।

పచ్చయోజనవిస్తీర్ణా సమంతాత్పరీధీకృతా ॥ 3,౧౦.౧౭ ॥

ఆస్తి పుణ్యతమా జ్ఞేయా లోకసంసారనాశినీ ।

ఏవం చతుర్ముఖేనైవ తదా హృష్యం తి చాణ్డజ ॥ 3,౧౦.౧౮ ॥

తే సర్వే విరజానద్యాం సమ్యక్స్నుత్వా విసర్జ్య చ ।

లింగదేహం తతః పశ్చాన్మోక్షం విన్దంతి తే హరేః ॥ 3,౧౦.౧౯ ॥

అపరోక్షదృశామేవం బ్రహ్మణా సహ గామినామ్ ।

విరజాతరణం విద్ధి నాన్యేషాం వినతాసుత ॥ 3,౧౦.౨౦ ॥

అపరోక్షదృశాం బ్రహ్మన్వాసాదీనాం ఖగేశ్వర ।

విరజాతరణం నాస్తి భోక్తవ్యత్వాచ్చ కర్మణః ॥ 3,౧౦.౨౧ ॥

విరిశ్చేనైవ సాకం తు కల్పేస్మిన్నధికారిణామ్ ।

తేషాం తు నియమేనైవ సర్వప్రారబ్ధసంక్షయః ॥ 3,౧౦.౨౨ ॥

భవత్యేవం న సందేహో నాన్యేషాం సర్వసంక్షయః ।

అతస్తు విరజాతరణం తేషామేవ భవేత్పటో ॥ 3,౧౦.౨౩ ॥

విరజాతరణం నాస్తి తేషాం త (తయోస్తుత్సంగినాం తథా ।

సర్వాంబ్ధక్షయో నాస్తి యతస్తేషాం ఖగాధిప ॥ 3,౧౦.౨౪ ॥

అతశ్చ సర్వథా నాస్తి విరజాతరణం ప్రభో ।

ప్రలయే విరజానద్యా లయో నాస్తి ఖగేశ్వర ॥ 3,౧౦.౨౫ ॥

లక్ష్మ్యాత్మికా తు సా జ్ఞేయా లింగదేహవిదారిణీ ।

బ్రహ్మత్వయోగ్యా ఋజువో నామ దేవాః ప్రకీర్తితాః ॥ 3,౧౦.౨౬ ॥

తేపి ప్రత్యేకశః సంతి హ్యానంతాశ్చ పృథగ్గణాః ।

పృథక్పృథక్చ తైః సాకం మోక్షయోగ్యాః ఖగేశ్వర ॥ 3,౧౦.౨౭ ॥

జీవాః సంతి హ్యానేకే చ ప్రతికల్పే సృజంతి తే ।

ద్వాత్రింశల్లక్షణైః సమ్యగ్యుక్తా వాయుత్వయోగ్యకాః ॥ 3,౧౦.౨౯ ॥ ౧౦.౨౮

అష్టావింశల్లక్షణైశ్చ గిరీశపదయోగినః ।

చతుర్వింశతిమారభ్యాషోడశాచ్చ సురాః స్మృతాః ॥ 3,౧౦.౨౯ ॥

అష్టకా ఋషయః ప్రోక్తాస్తదూనాశ్చక్రవర్తినః ।

శతజన్మ సమారభ్య బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః || 3,౧౦.3౦||

అపరోక్షమితి ప్రోక్తం తథా హ్యీరభసంక్షయః |

ఏకేన శతకల్పేన వాయుత్వం యాతి భో ద్విజ || 3,౧౦.3౧||

శతజన్మని బ్రహ్మత్వం యాతి పశ్చాద్ధరేః పదమ్ |

చత్వారింశద్బ్రహ్మకల్పం సమారభ్య ఖగేశ్వర || 3,౧౦.3౨||

రుద్రస్యాప్యాపరోక్ష్యం స్వాత్తథా ప్రారబ్ధసంక్షయః |

ఏకచత్వారింశకల్పే శేషత్వం యాతి సువ్రత || 3,౧౦.33||

బ్రహ్మణా సహ మోక్షం చ యాతి సమ్యక్చ చాన్యథా |

కల్పవింశతిమారభ్య బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః || 3,౧౦.3౪||

ఇన్ద్రస్యాప్యాపరోక్ష్యం స్వాత్తథా ప్రారబ్ధసంక్షయః |

బ్రహ్మణైవ సహాయాతి హరిం నారాయణం పరమ్ || 3,౧౦.3౫||

గరుడ ఉవాచ |

పశ్చాత్తీతిబ్రహ్మకల్పం సమారభ్య మహాప్రభో |

రుద్రస్యాప్యాపరోక్ష్యం స్వాత్తథా ప్రారబ్ధసంక్షయః || 3,౧౦.3౬||

ఇతి శ్రుతం మయా బ్రహ్మన్బ్రహ్మణోక్తం హరేః ప్రియాత్ |

ఇత్థం త్వయోక్తం శ్రీకృష్ణ సంశయోబాధతే మమ || 3,౧౦.3౭||

అతో మే సంశయం భిన్ధి యథా న స్వాత్తథా పునః |

ఇతి తద్వచనం శ్రుత్వా కృష్ణో వచనమబ్రవీత్ || 3,౧౦.3౮||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

బ్రహ్మోక్తస్య మయోక్తస్య వివాదో నాస్తి సర్వథా |

సందేహస్త్యజ్ఞద్భ్రష్టినాం జ్ఞానినాం నాస్తి సర్వథా || 3,౧౦.3౯||

అశీతిహ్యష్టకా ప్రోక్తా అష్టపఞ్చ ఖగేశ్వర |

చత్వారింశద్బ్రహ్మకల్ప ఏవం ప్రాహ చతుర్ముఖః || 3,౧౦.౪౦||

తత్త్వానాం బహుగోప్యత్వాత్తథోక్తం బ్రహ్మణా పురా |

అభిప్రాయస్వేవమేవ జ్ఞాతవ్యో నాత్ర సంశయః || 3,౧౦.౪౧||

పశ్చాత్తీతిబ్రహ్మకల్పం యే విజానన్తి భో ద్విజ |

తేన్దం తమః ప్రవిశన్తి సత్యంసత్యం మయోదితమ్ || 3,౧౦.౪౨||

విరజానస్తరం విప్రం తథా వ్యాకృతమంబరమ్ |
 అనస్తపారం తదపి లక్ష్మీస్తస్యాభిమానినీ || 3,౧౦.౪౩||
 సంఖ్యానుగణనం నామ యస్య నాస్తి మహాప్రభో |
 న దానం జాతిప్రోక్షం సర్వదా నాస్తి సంశయః || 3,౧౦.౪౪||
 అణ్ణాభిమానీ బ్రహ్మ తు విరాడాఖ్యో హ్యభూత్తదా |
 ఏవం మతం స నిర్మాయ భగవాన్స్తరిభ్యయః || 3,౧౦.౪౫||
 విశేషాత్తత్ర గరుడ దేవైస్తత్త్వాభిమానిభిః |
 అథశోచ్యర్షం తదాక్రమ్య హరిస్తిష్ఠతి సర్వదా || 3,౧౦.౪౬||
 ఏవం ప్రాకృతసర్గోక్తిర్వైకృతం శృణు పక్షిరాట్ || 3,౧౦.౪౭||
 గరుడ ఉవాచ |
 సృష్టిరుక్తా త్వయా పూర్వం శ్రుతా సమ్యజ్మయా హరే || 3,౧౦.౪౮||
 కిం నామ ప్రాకృతం జ్ఞేయం తథా కిం వైకృతం ప్రభో |
 ఏతద్విస్తీర్య మే బ్రూహి శ్రోతుం కౌతూహలం హి మే || 3,౧౦.౪౯||
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
 అవ్యక్తాద్యాః పృథీవ్యన్తా అణ్ణాచ్చ బహిరుదృభవాః |
 తే సర్వే ప్రాకృతాః ప్రోక్తాస్తేషాం జ్ఞానాద్విమచ్యతే || 3,౧౦.౫౦||
 బ్రహ్మాడం వికృతం జ్ఞేయం బ్రహ్మణ్ణాస్తః ఖగేశ్వర |
 యా సృష్టిరుచ్యతే సద్భిః నైవోక్తా వికృతేతి చ || 3,౧౦.౫౧||
 సృష్టిశ్చ ప్రలయశ్చైవ సంసారో భక్తిరేవ చ |
 దేవతా ఋషిముఖ్యాశ్చ లోకా భూరాదయస్తథా || 3,౧౦.౫౨||
 అనాద్యనస్తకాలీనాః సర్వదైకప్రకారకాః |
 జగత్ప్రవాహాః సత్యోఽయం వైవ మిథ్యా కథింశ్చన || 3,౧౦.౫౩||
 యత్త్యేతదన్యథా బ్రూయః సర్వహన్తార ఏవ తే |
 జగత్ప్రవాహాః సత్యోఽయం హరినేవేతిసాథా || 3,౧౦.౫౪||
 సత్యం సత్యం పునః సత్యముద్ధత్య భుజముత్యతే |
 వేదాచ్ఛ్రం పరం నాస్తి న దేవః కేశవాత్పరః || 3,౧౦.౫౫||
 సర్వోత్కృష్టం కేశవం చ విహాయాన్యముపాసతే |
 తేషామన్ధం తమో జ్ఞేయం పితృణాం గరుణామపి || 3,౧౦.౫౬||

ఇదానీం శృణు పక్షిన్త్ర వైకృతం సర్గముత్తమమ్ |
సమ్యగ్జానాతి యో లోకే స యాతి పరమం పదమ్ || 3,౧౦.౫౭||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే
ప్రేతకల్పే బ్రహ్మాణ్డాదివైకృతైకదేశప్రాకృతసృష్టినిరూపణం నామ దశమోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౧

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

పురుషాఖ్యో హరిః సాక్షాద్భగవాన్పురుషోత్తమః |

శిశ్యేత్వణ్డోదక విష్ణుర్ఘ్నాణాం సాహస్రవత్సరమ్ |

లక్ష్మీశోఽచిదకరూపేణ శయ్యారూపేణ భోణ్డజా || 3,౧౧.౧||

విద్యా తరణ్డరూపేణ వాయురూపేణ భోణ్డజ || 3,౧౧.౨||

తమోరూపేణ సైవాసీ న్నాన్యదాసీత్కథఞ్చన |

అసీద్గర్భోదకే చైవ నాన్యదాసీత్కథఞ్చన || 3,౧౧.3||

లక్ష్మీస్తుష్టావ చ హరిం గర్భోదే పక్షిన్త్రమ |

లక్ష్మీధరాభ్యాం రూపాభ్యాం ప్రకృతిర్హరిణా తథా || 3,౧౧.౪||

శేత శ్రుతిస్వరూపేణ స్తౌతి గర్భోదకే హరిమ్ |

నారాయణ నమస్తేఽస్తు శృణు విజ్ఞాపనం మమ || 3,౧౧.౫||

అజాం జహి మహాభాగ యోగ్యానాం ముక్తిమావహా |

అజా తు ప్రకృతిః ప్రోక్తా చాపరా ప్రకృతిః పరా || 3,౧౧.౬||

శతతోవరా తు బ్రహ్మాణీ బ్రహ్మపత్ని వరాననా |

ఉమా శచ్యవరా తస్యా అవరాః సమ్ప్రకీర్తితాః || 3,౧౧.౭||

ఏతాసాం హననం వైవ ప్రార్థయామః సదా హరే |

అస్తి ప్రతిన్మషు బ్రహ్మ ప్రకృతీ ద్వే వ్యవస్థితే || 3,౧౧.౮||

ఏకా తు నిత్యసంసారా త్వజశబ్దాభిధాయికా |

ద్వితీయా తు తమోఽపోహ్యో అజశబ్దాభిధాయికా || 3,౧౧.౯||

అత ఏవ త్వజే జ్యేష్ఠే ఇతి లోకే ప్రకీర్తితే |

సుఖదుఃఖప్రదా చైవ అపరా దుఃఖదైవ తు || 3,౧౧.౧౦||

మోక్షాధికారిణామేవ జ్ఞానైశ్వర్యాదయో గణాః ।
 తేషామాచ్ఛాదికా హోకా తమోజ్ఞా సా ప్రకీర్తితా ॥ 3,౧౧.౧౧॥
 జీవం ప్రతి మహావిష్ణుం పాహ్యోచ్ఛాదయతి ప్రభో ।
 సా పరా ప్రకృతిరేయా పరమాచ్ఛాదికా స్మృతా ॥ 3,౧౧.౧౨॥
 ఏవం సా పరమా దుష్టా హోకా తమోజ్ఞా తు ప్రకీర్తితా ।
 జీవవర్ధేషేవ ఖగ బ్రహ్మాదేర్నాస్తి సా క్వచిత్ ॥ 3,౧౧.౧౩॥
 పిశాచవత్సముద్దిష్టా జీవస్యేత్యధికారిణః ।
 ప్రేరికా తు తయోర్దేవ్యో స్తవహమాద్యా సుఖాత్మికా ॥ 3,౧౧.౧౪॥
 తత్ర విష్ణో మహాభాగ సగుణాచ్ఛాదకో హితః ।
 పరమాచ్ఛాదికాం దుష్టాం వ్యాముచ్చైవ మహాప్రభో ॥ 3,౧౧.౧౫॥
 మోక్షం దేహి మహాదేవ త్వద్భక్తానాం మహాప్రభో ।
 పరమాచ్ఛాదికా హ్యస్మాన్నిత్య సంసారిణో యతః ॥ 3,౧౧.౧౬॥
 అత ఏవ చ నిత్యత్వాత్సాత్తదపసారణమ్ ।
 కురు దేవ మహాభాగ ఇతి విజ్ఞాయతాం మమ ॥ 3,౧౧.౧౭॥
 ఏవం స్తుతో హరిః కృష్ణో సుప్రబుద్ధోఽపి సర్పదా ।
 ఉద్వృద్ధవన్మహా విష్ణురభూదజ్జుపరీక్షయా ॥ 3,౧౧.౧౮॥
 తస్య నాభేరభూత్పద్మం సౌవర్ణం భువనాశ్రయమ్ ।
 తత్ప్రాకృతం చ విజ్ఞేయం భూదేవీ త్వభిమానినీ ॥ 3,౧౧.౧౯॥
 అనన్తసూర్యవచ్చైవ ప్రకాశకరమిరితమ్ ।
 చిదానన్తమయో విష్ణుస్తస్మాద్భిన్నో న సంశయః ॥ 3,౧౧.౨౦॥
 విష్ణోః స్వరూపభూతం చ యే విజానన్తి తే నరాః ।
 తే యాన్తి హ్యధరం లోకం తథా తత్సంగిసంగినః ॥ 3,౧౧.౨౧॥
 కీరీటాదికవచ్చైవ జ్ఞాతవ్యం చ ఖగేశ్వర ।
 కీరీటాద్యా అపి హరేర్ద్విధా సంతి న సంశయః ॥ 3,౧౧.౨౨॥
 స్వరూపా హ్యస్వరూపాశ్చ స్వస్వరూపని దర్శనే ।
 గృహీతా ఇతి విజ్ఞేయా న స్వరూపాః ఖగేశ్వర ॥ 3,౧౧.౨౩॥
 భౌంధ్రం హ్యస్పృజత్తత్ర సర్వలోకవిధాయకమ్ ।
 ప్రలయే ముక్తిహినశ్చ సుప్త ఇత్యుచ్యతే బుధః ॥ 3,౧౧.౨౪॥

తస్య సమివస్త్రివం చ న జ్ఞాతవ్యా ఖగేశ్వర ।
 ప్రలయోఽపి మహాభాగ బ్రహ్మవాయోర్వ చాస్తి హి ॥ 3,౧౧.౨౫॥
 వృత్తిరూపం పరం జ్ఞానం పాద్యార్ష్యం నాత్ర సంశయః ।
 ఇన్ద్రియాణాముపరతిః సుప్తిరిత్యుచ్యతే బుధైః ॥ 3,౧౧.౨౬॥
 బ్రహ్మవాయోశ్చ పాసగ్ని వాస్తవం స్యాత్ఖగేశ్వర ।
 కథం తర్హి తయోర్షరే హ్యవిలత్యత్వముచ్యతే ॥ 3,౧౧.౨౭॥
 తస్మాత్తద్వాస్తవం నాస్తి బ్రహ్మవాయోః ఖగేశ్వర ।
 స్వప్నావస్థాయాః సదృశీ హ్యవస్థా సుప్తిసంజ్ఞకా ॥ 3,౧౧.౨౮॥
 బ్రహ్మణ్యముఖ్యయా వృత్త్యా హ్యస్తీత్యేవం నిబోధ మే ।
 ఆతో న వాస్తవమిదమగ్గీకార్యం ఖగేశ్వర ॥ 3,౧౧.౨౯॥
 వాస్తవం యే విజానన్తి తేషాం నిత్యం ధనం తపః ।
 శ్రీగరుడ ఉవాచ ।
 సుప్తిస్త్వజ్ఞానకార్యత్వాత్సుప్తిర్నాస్తిత్యదీరితా ॥ 3,౧౧.౩౦॥
 యదా హి కారణం చాస్తి తదా కార్యమితి ప్రభో ।
 ఇత్యభిప్రాయగర్భేణ త్వం సమాధాస్య తే యది ॥ 3,౧౧.౩౧॥
 తర్హి తస్య మహాభాగ కథం బ్రూహి భయాదికమ్ ।
 భయాదికం హ్యస్తు నామ కా వాస్మాకం క్షతిర్భవేత్ ॥ 3,౧౧.౩౨॥
 ఏవముక్తస్తు గోవిన్దోబ్రవీత్తతాపి కారణమ్ ।
 భయం త్వజ్ఞానకార్యం స్యాత్కార్యకారణమత్ర హి ॥ 3,౧౧.౩౩॥
 ప్రీయతే మత్వా బ్రహ్మ తస్మాత్సుప్తిశ్చ తత్ర హి ।
 అజ్ఞాదికం యది బ్రహ్మ తస్య న స్యాత్కథంచన ॥ 3,౧౧.౩౪॥
 కథం సుఖీ ప్రదృశ్యేత న కథంచ్చిత్కరిష్యతి ।
 కథం వా ముక్తిపర్యంతం జ్ఞానవ్యక్తిర్వదస్వ మే ॥ 3,౧౧.౩౫॥
 యద్యజ్ఞానం తస్య సత్యం న స్యాత్తర్హి మహాప్రభో ।
 అత్యాదరాత్కథం బ్రహ్మచ్ఛ్రవణం కురుతే వద ॥ 3,౧౧.౩౬॥
 ఇతి తస్య వచః శ్రుత్వా కృష్ణో వచనమబ్రవీత్ ।
 భయం చ వాస్తవం తస్య న జానీహి మహామతే ॥ 3,౧౧.౩౭॥

దృశ్యతే మద్భయం తస్య హరిప్రీత్యర్థమేవ చ ।

భయాకామవతీవానమువాస్తవమీరితమ్ ॥ 3,౧౧.3౮॥

ప్రాప్తప్రాబ్ధలేశస్త తస్య నాస్తి ఖగేశ్వర ।

దుఃఖాజ్ఞానాదికం కిచ్చిత్కథం తస్మిన్నభవిష్యతి ॥ 3,౧౧.3౯॥

విష్టోరాజ్ఞానుసారేణ భయాయానుకరోత్యసౌ ।

తేన ప్రీణాతి చ హరిస్తస్య నాస్త్యత్ర సంశయః ॥ 3,౧౧.౪౦॥

శ్చణోతి సతతం బ్రహ్మ న చిన్త్యాత్తావతాజ్ఞతా ।

కదాచిద్దృశ్యతే బ్రహ్మ దుఃఖీ న చ ఖగేశ్వర ॥ 3,౧౧.౪౧॥

యద్బ్రహ్మ చ న జానీయాద్ధరిప్రీత్యర్థమేవ చ ।

దుఃఖివద్దృశ్యతే బ్రహ్మ ఆజ్ఞానాం మోహనాయ చ ॥ 3,౧౧.౪౨॥

యోగ్యతామనతిక్రమ్య యావజ్ఞానం చ తిష్ఠతి ।

బ్రహ్మణస్తావదేవాస్తి నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ 3,౧౧.౪౩॥

జ్ఞానస్య వ్యక్తతా నామ విద్యమానస్య చాదరాత్ ।

జ్ఞానస్యాసాదనం బైవ జ్ఞానవ్యక్తిరితి స్మృతా ॥ 3,౧౧.౪౪॥

అతో జ్ఞానాదికం నాస్తి బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః ।

పద్మాద్ధిరణ్మ యాజ్ఞాతో బ్రహ్మ తు చతురాననః ॥ 3,౧౧.౪౫॥

సర్వదాఽలోచనాయుక్తస్తేన స్వాలోచనం కృతమ్ ।

ఆజ్ఞానాం మోహనార్థాయ హరిప్రీత్యర్థమేవ చ ॥ 3,౧౧.౪౬॥

సంకల్పోఽపి తథైవాస్తి న హ్యజ్ఞానాత్కృతస్తథా ।

కో వా మాం స్పష్టవానత్ర ఇతి హ్యోలోచ్య స ప్రభుః ॥ 3,౧౧.౪౭॥

తం విచారయితుం బ్రహ్మ పద్మనాడిం వివేశ హ ॥ 3,౧౧.౪౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే

శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదేఽజ్ఞానహేతునిరూపణం నామైకాదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౨

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

నాడిం సమావిశ్య మహానుభావః శ్రీవిష్ణుభక్తో త్వథ పుష్కరస్థః ।

విచారయామాస గురుం స్వమూలం నారాయణం నిర్గుణమద్వితీయమ్ ॥ 3,౧౨.౧॥

ఏతావతా హరిభక్తస్య తస్యాప్యచ్ఛిన్నభక్తస్య చతుర్ముఖస్య |
 ఏచారకాలే చ వివ్రునీయో హ్యజ్ఞానలేశస్తు ఖగేశ్వరేశ్వర || 3,౧౨.౨||
 యథాస్తి విష్ణోర్మునః సజ్కల్ప ఏవ తథైవ సోఽపి ప్రకరోతి నిత్యమ్ |
 ఆలోచనే తస్య సదాస్తి భూమన్స్వయోగ్యతామనతిక్రమ్య చైవ || 3,౧౨.3||
 హరేః స్వరూపే చ తథా ప్రపఞ్చుః స్వస్మిన్స్వరూపే చ ఖగస్తి జ్ఞానమ్ |
 యథాపి నిత్యం పరిచారవారి చ అజ్ఞాతవద్దృశ్యతే విష్ణునా చ || 3,౧౨.౪||
 హరేః ప్రీత్యర్థం కురుతే సౌ కదాచ్ఛిత్రతాపి కశ్చిద్విశేషోఽస్తి వీన్ద్ర |
 శృణుష్వ సమ్యక్సిగృహీతచిత్తో యథా ప్రోవాచ స విజానాతి దేవః || 3,౧౨.౫||
 సదా త్వదోషం ప్రవిశేషేశ్చ ముక్తవేదాస్తథా వా పవిజానన్తి నిత్యమ్ |
 తస్య స్వరూపం న తథా హరిం చ స్వయోగ్యతామనతిక్రమ్య వేధాః || 3,౧౨.౬||
 హరేః స్వరూపం న విజానాతి సర్వం స్వయో గ్యరూపం సర్వదా వేత్తి విష్ణోః |
 తత్రాజ్ఞానం నాస్తి కిఞ్చిద్విజేన్ద్ర యావత్స్వరూపం చ తథైవ లక్ష్మ్యోః || 3,౧౨.౭||
 వేధా న జానాతి కుతస్తదన్యే తయోః స్వరూపంన విజానాతి సర్వమ్ |
 తథాపి వేదానేకదేశేన వేద జానాతి లక్ష్మీర్లరీరూపం చ యావత్ || 3,౧౨.౮||
 తావన్న జానాతి విధిః ఖగేన్ద్ర జ్ఞానే విధాతుశ్చ స్వయోగ్యభూతే |
 అతో విరిఞ్చస్య న చిన్తనీయో హ్యజ్ఞానలేశః క్వాపి దేశే చ కాలే || 3,౧౨.౯||
 నాడీం సమావిశ్య తదా విరిఞ్చో న వేద నారాయణమేకవచ్చ |
 తదా శృణోత్రం కమలాసనం ప్రభుస్తపస్తప ద్వ్యక్షరం సాదరేణ || 3,౧౨.౧౦||
 అభిప్రాయం తస్య సమ్యగ్విదిత్వా తపః కురు త్వం హరితుష్ట్యర్థమేవ |
 తపోఽకరోద్ధరిపాదైక నిష్ఠో హరేః ప్రీత్యర్థం దివ్యసహస్రవర్షమ్ || 3,౧౨.౧౧||
 తతో హరిః ప్రాదురాసీత్థగేన్ద్ర వరం దాతుం భక్తవరస్య దివ్యమ్ |
 సదా విష్ణుం దేవదేవో దదర్శ చతుర్భుజం తం జలజాయతాక్షమ్ || 3,౧౨.౧౨||
 శ్రీవత్సలక్ష్మం గలశోభితాస్తుభం సమృశ్యన్తం సుప్రసన్నార్ద్రదృష్ట్యా |
 దృష్ట్వా హరిం బ్రహ్మ నారాయణం చ పురః స్థితం భక్తవశ్యం దయాలుమ్ ||
 3,౧౨.౧౩||
 సమర్చయామాస మహావిభూత్యా భక్త్యా హరేః పాదతీర్థం దధార |
 అస్త్రాన్మహాభాగవతప్రధానో హరిం గురుం భక్తివివర్ధితాత్మా || 3,౧౨.౧౪||

బ్రహ్మోవాచ ।

రమేశ లోకేశ జగన్నివాస తవ స్వరూపం న విజానాతి దేవీ ।

తవ ప్రసాదాత్సువిజానాతి దేవీ గుణాన్వేదోక్తాన్సర్వదా వీన్ద్ర సర్వాన్ ॥ 3,౧౨.౧౫॥

తథాపి సా న విజానాతి దేవీ సాకల్యేనాశేషితః సద్గుణాంశ్చ ।

యద్యప్యనుక్తం పఞ్చభిర్నాస్తి వేదైస్తథాపి దేవేఽత్ర విశేష ఆస్తే ॥ 3,౧౨.౧౬॥

తత్త్యేచ్ఛవః ప్రవిజానన్తి నిత్యం వేదే సూక్తాన్కాన్యప్యనుక్తాంశ్చ సర్వాన్ ।

ఆదౌ జానన్త్యత్ర వేదా మురారే ఋగాదయః సుష్ఠ చత్వార ఏవ ॥ 3,౧౨.౧౭॥

వేదా హ్యేతే వేదయన్తీతి దేవ తథా పురాణం భారతం పఞ్చరాత్రమ్ ।

క్రమాదితో వివిన్ద్య సా విష్ణుగుణాన్స్వయోగ్యాన్సదా విజానాతి రమాపి దేవీ ॥

3,౧౨.౧౮॥

విశేషతో హ్యుక్తగుణా నృగాదిషు స్వయోగ్యభూతాన్సంవిజానాతి దేవీ ।

సామాన్యతః ప్రవిజానాతి దేవీ హరేర్గుణాన్న విశేషాచ్ఛ నిత్యమ్ ॥ 3,౧౨.౧౯॥

అహం విజానామి రమాప్ర సాదాత్తవ ప్రసాదాచ్ఛ గుణాన్సదైవ ।

స్వయోగ్యభూతాఞ్చుత్తిపూక్తాన్గుణాంశ్చ కాంశ్చిద్విజానాతి హరేర్ను కశ్చిత్ ॥

3,౧౨.౨౦॥

తవ ప్రసాదాచ్ఛ మమ ప్రసాదాత్కాలాన్తరే తాంశ్చ జానాతి శేషః ।

దుష్కర్మలేశాన్న తిరోహితాన్గుణాన్యానేవ పూర్వం విదితాన్స్వయోగ్యాన్ ॥

3,౧౨.౨౧॥

తానేవ జ్ఞాత్వా పునరేవ శేషస్తిరో హితాంలబ్ధగుణస్తతః స్మృతః ।

సదా స్వయోగ్యాంశ్చ హరేర్గుణాంశ్చ ఉమాపతిశ్చాపి తవ ప్రసాదాత్ ॥ 3,౧౨.౨౨॥

యదా విజానాతి హరే మురారే అప్రాప్తలభ్యేతి తదోచ్ఛతే హరః ।

మమాపి లోకం చ యదా మురారే తదా విజానాతి తవ స్వరూపమ్ ॥ 3,౧౨.౨౩॥

గోవిన్ద నిత్యావ్యయ చిత్సుపూర్ణ తవ ప్రసాదాన్నాస్తి శతేషు తన్మమయేయే

హి దేవాశ్చ శరీరధారిణస్తే జ్ఞానహీనా విషయేషు నిష్ఠాః ॥ 3,౧౨.౨౪॥

యేయే దేవా విషయేషు నిష్ఠాస్తేతే దేవా బహిరర్థభావాః ।

యేయే దేవా బహిరర్థభావా మోక్షా దన్యే ప్రలపంతః సదైవ ॥ 3,౧౨.౨౫॥

తవ స్వరూపే చ జగత్స్వరూపే తవాసమానం నాస్తి విష్ణో సదైవ ।

యతస్తవ ప్రాకృతో నాస్తి దేహో యతో జ్ఞానం నాస్తి నాస్త్వే వ నిత్యమ్ || 3,౧౨.౨౬ ||
 పూర్ణానందజ్ఞానదేహోఽపి నిత్యం సదా శరీరీ భాష్యతే భక్తీమద్భిః |
 యతస్తవ ప్రాకృతో నాస్తి దేహో హ్యతోఽపి నిత్యమశరీరీతి చ స్మృతః || 3,౧౨.౨౭ ||
 సతోఽహం సర్వదాస్మిత్కారీరేఽహమమేత్యభిమానేన శూన్యః |
 అత్తోఽప్యహం త్వశరీరీ సదైవ తథైవ నిత్యం బహిరర్థైశ్చ శూన్యః || 3,౧౨.౨౮ ||
 స్వభోగభార్యాసత్యలోకాదిభోగః స్వయోగ్యభోగో వస్త్రమాల్యాదిభోగః |
 ఏతే హి సర్వే బహిరర్థసంజ్ఞకాః నైసర్గకామాః సర్వదా మే హి విష్టో || 3,౧౨.౨౯ ||
 తథాప్యహం కామహీనో హి నిత్యం రుద్రాదయః కామవన్తో యతోతః |
 శరీరిణస్తే బహిరర్థభావా అజ్ఞానవన్తోఽపి చ సంస్మృతాః ఖగ || 3,౧౨.౩౦ ||
 స్వదారభోగే కేవలం ప్రీతిమేవం హరేరేవం సర్వదాహం కరోతి |
 స్త్రుమ్బస్త్రాదీన్ధారియ్యే సదైవ విష్టోః ప్రీత్యర్థం నైవ గాత్రార్థమేవ || 3,౧౨.౩౧ ||
 నిత్యానందాదన్యకామో న మేస్తి అతః సదా బహిరర్థైశ్చ శూన్యః |
 మమాపి భార్యా బహిరర్థశూన్యా అమూఢభావా మూఢవతీవ దృశ్యతే || 3,౧౨.౩౨ ||
 అమూఢభూతా జ్ఞానినాం సర్వదైవ తథాజ్ఞానాం జ్ఞానహీనేతి భృతి |
 యావజ్ఞానం చాస్తి మే వాస్తుదేవ తావజ్ఞానం వాసుదేవస్య చాస్తి || 3,౧౨.౩౩ ||
 యావజ్ఞానం వాసుదేవస్య చాస్తి తావజ్ఞానం జ్ఞానవతామృజానామ్ |
 క్రమేణైవాజ్ఞానినాం వాన్మజానామన్పష్టరూపో జ్ఞానగతో విశేషః || 3,౧౨.౩౪ ||
 సౌరిప్రకాశే చ యథైవ దర్శనం తథా మమ జ్ఞానగతో విశేషః |
 దీవప్రకాశే చ యథైవ దర్శనం తథా జ్ఞానం వాసుదేవస్య చాస్తి || 3,౧౨.౩౫ ||
 అన్పష్టపరూపా న్యూనతా హ్యస్తి వాయౌ తథా జ్ఞానం నైవ సంచింతనీయమ్ |
 ఏతాదృశీ జ్ఞానశక్తిర్మురారేర్వాయాదీనాం మోక్షపర్వవస్తుప్తి || 3,౧౨.౩౬ ||
 జ్ఞానం త్వృజానాం మోక్షకాలే పిపచ్చువాయూదీనాం ప్రలయేనాద్రాదీర్ష |
 వాయోర్మమ ప్రలయే సృష్టికాలే తథా గాయత్ర్యా నాస్తి నాస్త్వేవ మోహః || 3,౧౨.౩౭ ||
 గాయత్రీవద్భారత్యా దేవదేవ జ్ఞాతవ్యమేవం హరితత్త్వవేదిభిః |
 మమాజ్ఞానం దృశ్యతే యత్ర కుత్ర దైత్యాదీనాం మోహనార్థ సదైవ || 3,౧౨.౩౮ ||
 తేన ప్రీతిరేవదేవస్య విష్టర్భవిష్యతీత్యేవ వినిశ్చితాత్మా |
 ప్రశ్రాదికం త్వజ్జవత్సర్వదైవం కరష్యేహం మోహనాయాధమానామ్ || 3,౧౨.౩౯ ||

సూర్యోదయే నాస్తి యథా తమశ్చ తథాజ్ఞానం నాస్తినాస్త్వేవ దేవ ।
 కరోమ్యహం శ్రవణం సర్వదైవ హరిప్రీత్యర్థం నిశ్చితార్థం సతాం హి ॥ ౩,౧౨.౪౦॥
 శతజన్మగతానాం త్వన్మజ్జానాం పూర్వమేవ తు ।
 అపరోక్షాభావ ఏవ హ్యజ్ఞానం సముదీరితమ్ ॥ ౩,౧౨.౪౧॥
 అపరోక్షానస్తరం తు నాస్త్వజ్ఞానం న సంశయః ।
 శతజన్మసు దేవేశ అపరోక్షేణ సర్వదా ॥ ౩,౧౨.౪౨॥
 పూర్ణజ్ఞానం మమాస్త్వేవ నాత్ర కార్యా విచారణా ।
 శతజన్మసు పూర్వం తు పరోక్షేణ మమ ప్రభో ॥ ౩,౧౨.౪౩॥
 పూర్ణం జ్ఞానం సదాప్యస్తీత్యేవమాహుర్మహర్షయః ।
 సంజ్ఞాజన్మగతాయాశ్చ సరస్వత్యా మహాప్రభో ॥ ౩,౧౨.౪౪॥
 నాజ్ఞానం చిన్తనీయం హి బ్రహ్మయోశ్చ దేవ హి ।
 అత్ర కశ్చిద్విశేషోస్తి జ్ఞాతవ్యస్తత్వమిచ్ఛుభిః ॥ ౩,౧౨.౪౫॥
 అవతారేషు భారత్యాః కదాచిజ్ఞానపూర్వకమ్ ।
 సర్వదా జ్ఞానరూపా సా సర్వదుఃఖవివర్జితా ॥ ౩,౧౨.౪౬॥
 దైత్యానాం మోహనార్థాయ అంశే దుఃఖీవ దృశ్యతే ।
 తస్యా దుఃఖాదికం కింఞ్చిన్నాస్తి నాస్త్వేవ సర్వథా ॥ ౩,౧౨.౪౭॥
 అపరోక్షతిరోభావ ఈషత్కాలే ప్రదృశ్యతే ।
 తావన్మాత్రేణ వాజ్ఞానం తస్యాం నైవాహితం చ యత్ ॥ ౩,౧౨.౪౮॥
 మూలరూపే తు నాస్త్వేవ భారత్యా జ్ఞానవిస్మృతిః ।
 భారత్యాస్తు యథా నాస్తి సరస్వత్యాస్తు కిం పునః ॥ ౩,౧౨.౪౯॥
 అంశావతరణం నాస్తి సరస్వత్యాః కదాచన ।
 అంశావతరణం నాస్తి మమాపి మధుసూదన ॥ ౩,౧౨.౫౦॥
 తథైవ జ్ఞానమస్త్వేవ హరేర్నారాయణస్య చ ।
 వాయోరంశావతారోస్తి యథా మూలే తథైవ చ ॥ ౩,౧౨.౫౧॥
 బలజ్ఞానా దికం సర్వం చిన్తనీయం న సంశయః ।
 తథాపి వాయౌ దృశ్యన్తే బలజ్ఞానాదివ్యక్తయః ॥ ౩,౧౨.౫౨॥
 అవతారేషు వాయోస్తు సమ్యక్క్షక్త్యాత్మనాస్తి హి ।

అపరోక్షతిరోభావౌ నాంశావతరణేష్వపి || 3,౧౨.౫3||

బలజ్ఞానాదికం యావన్నూలరూపే ప్రదృశ్యతే |

శ్రేతాయుగస్వరూపే చ న దర్శయతి తాదృశమ్ || 3,౧౨.౫౪||

శ్రేతాయుగస్వరూపే చ యాదృక్పాదర్శయత్ప్రభో |

ద్వాపరస్థే స్వరూపే తత్తద్దర్శయతి తాదృశమ్ |

శ్రేతాయుగస్వరూపే చ యాదృక్పాదర్శయత్ప్రభో || 3,౧౨.౫౫||

ద్వాపరస్థే వాయురూపే యాదృగ్వా దర్శయత్ప్రభుః |

వాయుః కలియుగే రూపే తద్దర్శయతి తాదృశమ్ || 3,౧౨.౫౬||

తథా దర్శయతే వాయురైత్యానాం మోహనాయ చ |

అవతారేషు వాయోశ్చ అన్తరం యే విదుః ప్రభో || 3,౧౨.౫౭||

తేఽథం తమః ప్రవిశన్తే తే దైత్యా న చ తే సురాః |

వాయావప్యన్తరం నాస్తి హరితత్త్వవినిర్ణయే || 3,౧౨.౫౮||

నిన్దాం కుర్వన్తి యే విష్ణోర్విహ్వళేదం కరోమ్యహమ్ |

తదర్థమేవ వాయోశ్చ అవతారః సదా భువి || 3,౧౨.౫౯||

గుణపూర్ణస్య విష్ణోస్తు నిర్గుణత్వవిచిన్తనమ్ |

జాతానన్దాదిపూర్ణాఙ్గ్యం సోహమిత్యాదిచిన్తనమ్ || 3,౧౨.౬౦||

చిదానన్దాత్మకే దేహే ఉత్పత్త్యాదివిచిన్తనమ్ |

అచ్ఛేద్యాభేద్యగాత్రేషుచ్ఛేదభేదాదిచిన్తనమ్ || 3,౧౨.౬౧||

దేవ్యా నిత్యావియోగిన్యా వియోగాదివిచిన్తనమ్ |

క్లేశశోకాదిశూన్యస్య హరేః క్లేశాదిచిన్తనమ్ || 3,౧౨.౬౨||

వ్యాసరామాదిరూపేష్వనృషివిప్రత్వచిన్తనమ్ |

కృష్ణరామాదిరూపేషు అన్తరస్య విచిన్తనమ్ || 3,౧౨.౬౩||

రామకృష్ణాదిరూపేషు అన్తరస్య విచిన్తనమ్ |

రామకృష్ణాదిరూపేషు పరాజయవిచిన్తనమ్ || 3,౧౨.౬౪||

సన్తానార్థం తు కృష్ణే న శివపూజాదిచిన్తనమ్ |

రామేణ దుఃఖయుక్తేన లిఙ్గస్య స్థాపనం కృతమ్ || 3,౧౨.౬౫||

పఞ్చాధాతుమయే కృష్ణే హరిరూపవిచిన్తనమ్ |

స్వయం వ్యక్తస్థలే చాపి చిదా నందత్వకల్పనమ్ ॥ 3,౧౨.౬౬ ॥
 పితృమాతృద్విజాతీనాం హరిరూపత్వచిన్తనమ్ ।
 అస్వత్వేణ రుద్రేణ హరేరైక్యదిచిన్తనమ్ ॥ 3,౧౨.౬౭ ॥
 విష్ణోః సూర్యేణ సాకం చ అభేదా దివిచిన్తనమ్ ।
 సర్వోత్తమః సూర్య ఏవ విష్ణ్వాద్యాస్తస్య కింకరాః ॥ 3,౧౨.౬౮ ॥
 ఇత్యాదిచిన్తనం దోషో హరినిన్దేతి చోచ్యతే ।
 అస్వయం వ్యక్తిలిక్లేషు అశ్వత్థతులసీషు చ ॥ 3,౧౨.౬౯ ॥
 శాలగ్రామం విహాయైవ నమనం యే ప్రకుర్వతే ।
 తే సర్వే హరినిన్దాయామవికారిణ ఏవ హి ॥ 3,౧౨.౭౦ ॥
 మోక్షాధికారిణో యే తు అజ్ఞానాత్పరమేశ్వరమ్ ।
 పార్థక్యనయనం యేషు కుర్వన్తి యర్హి వా ప్రభో ॥ 3,౧౨.౭౧ ॥
 తర్హి తేషాం హి కాలేషు దుఃఖం యాతి న సంశయః ।
 అతః ప్రార్థక్యనయనం యే కుర్వన్త్యేషు సర్వదా ॥ 3,౧౨.౭౨ ॥
 తే సర్వే త్వబుధా జ్ఞేయా నాత్ర కార్యా విచారణా ।
 అస్వయంవ్యక్తలిక్లేషు నమనం యే ప్రకుర్వతే ॥ 3,౧౨.౭౩ ॥
 తే సర్వే హ్యసురా జ్ఞేయా నాన్యథా తు కథన్చన ।
 విహాయ శూన్యమశ్వత్థం నమనం యే ప్రకుర్వతే ॥ 3,౧౨.౭౪ ॥
 ద్విమాసహీనాం తులసీమప్రసూతాం చ గాం నవామ్ ।
 తే సర్వే హ్యసురా జ్ఞేయా నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ 3,౧౨.౭౫ ॥
 గుల్మాద్యాశ్చ మనుష్యాన్తాస్తే జ్ఞేయా బ్రహ్మబాహవః ।
 అస్మచ్ఛతాయుః పర్వస్తమేక ఏవ కలిః స్మృతః ॥ 3,౧౨.౭౬ ॥
 కలౌ సంతి కల్పమానం కలేరస్తే సంతి చ ।
 తస్మిన్దేని బ్రహ్మరూపే గచ్ఛన్తి చ తమోన్తికమ్ ॥ 3,౧౨.౭౭ ॥
 తత్ర స్థిత్యా లోకమార్గం ప్రతీక్షన్తే న సంశయః ।
 సాధకైర్విష్ణుకార్యాణాం వాయుదాసైః ప్రపీడితాః ॥ 3,౧౨.౭౮ ॥
 శతవర్షానన్తరం చ సర్వేషాం కలినా సహ ।
 వాయోర్గదాప్రహారేణ లింగభక్తో భవిష్యతి ॥ 3,౧౨.౭౯ ॥

తమోన్ధం ప్రవిశన్యేతే తారతమ్యేన సర్వశః ।
 తమస్యనేపి సంసారే నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ 3,౧౨.౮౦॥
 సర్వేషాముత్తమాస్తే యః కలిరేవ న సంశయః ।
 దూషకో విష్ణుభక్తానాం తత్సమో నాస్తి సర్వదా ॥ 3,౧౨.౮౧॥
 సంసారే వాన్దతమసి సర్వత్ర హరిదూషకః ।
 మిథ్యాదానే జ్ఞానబుద్ధిర్దుఃఖే చ సుఖబుద్ధిమాన్ ॥ 3,౧౨.౮౨॥
 తస్మాత్కల్పితమో లోకే శివభక్తో న కుత్రచిత్ ।
 దుర్యోధనః స ఏవోక్తో దుఃఖానన్త్యస్వరూపవాన్ ॥ 3,౧౨.౮౩॥
 తస్మాచ్ఛతగుణాంశేన కలిభార్యా తు సర్వదా ।
 అలక్ష్మీరితి విఖ్యాతా సా లోకే మన్ధరా స్మృతా ॥ 3,౧౨.౮౪॥
 తస్మాద్దశగుణాంశోనో విప్రచిత్తిస్తు సర్వదా ।
 జరాసంధః స ఏవోక్తః కాలనేమిస్తతః పరమ్ ॥ 3,౧౨.౮౫॥
 తస్మాచ్ఛతగుణాంశోనః స తు కంసేతి విశ్రుతః ।
 తస్మాత్పృష్ఠాచుగ్ధైర్హిన్వో మధుక్రైటభసంజ్ఞకౌ ॥ 3,౧౨.౮౬॥
 తావేవ హంసహిడంబకౌ జ్ఞేయౌ తౌ చ జనార్దన ।
 విప్రచిత్తిసమో జ్ఞేయో భౌమో వై భూతలే స్మృతః ॥ 3,౧౨.౮౭॥
 తస్మాద్దష్ట గుణైరుచ్యో హరిణ్యకశిషుః స్మృతః ।
 తస్మాచ్ఛ త్రిగుణైర్హిన్వో హిరణ్యాక్షో మహాసురః ॥ 3,౧౨.౮౮॥
 మణిమాంస్తత్సమో జ్ఞేయః కింఞ్చిదూనో బకః స్మృతః ।
 తస్మాద్వింశద్గుణైర్హిన్వస్తారకాఖ్యో మహాసురః ॥ 3,౧౨.౮౯॥
 తస్మాత్క్షణ్ణతో హీనః శంబరో లోకకణ్ణకః ।
 శంబరస్య సమో జ్ఞేయః శాల్వో దైత్యేషు చాధమః ॥ 3,౧౨.౯౦॥
 శంబరాత్తు ద్విగుణతో హిడింబో న్యూన ఉచ్యతే ।
 బాణస్తతోఽధమో జ్ఞేయః స తు కీచకనామతః ॥ 3,౧౨.౯౧॥
 ద్వాపారఖ్యో మహాహాసోబాణాసురసమః స్మృతః ।
 తస్మాద్దశగుణైర్హిన్వో నముచిదైత్యసత్తమః ॥ 3,౧౨.౯౨॥
 నముచేస్తుసమో జ్ఞేయౌ పాక ఇల్వల ఇత్యుభౌ ।

తస్మాచ్ఛతుర్గుణైర్హిన్ వాతాపిర్దానవాధమః ॥ 3,౧౨.౯౩॥
 తస్మాత్సార్ధగుణైర్హిన్ ధేనుకో నామ దైత్యరాట్ ।
 ధేనుకాదర్ధగుణతః కేశీ దైత్యస్తు చావరః ॥ 3,౧౨.౯౪॥
 కేశీదైత్యసమో జ్ఞేయస్తుణావర్తో మహాసురః ।
 తస్మాద్దశగుణైర్హిన్ హంసో నామరమాపతే ॥ 3,౧౨.౯౫॥
 త్రిరికస్తు సమో జ్ఞేయస్తత్సమః పౌరుకస్మృతః ।
 వేతః స ఏవ విజ్ఞేయః పూర్వజన్మని సత్తమ ॥ 3,౧౨.౯౬॥
 తస్మాదేకగుణైర్హిన్ కుంభాణ్ణకకుపర్ణకౌ ।
 దుఃశాసనస్తు విజ్ఞేయో జరాసంధసమః ప్రభో ॥ 3,౧౨.౯౭॥
 కనేన తుల్యో విజ్ఞేయో వికర్ణో దైత్యసత్తమః ।
 కుంభకర్ణాచ్ఛతగుణైర్హిన్ క్రధ్యేతి విశ్రుతః ॥ 3,౧౨.౯౮॥
 తస్మాచ్ఛతగుణైర్హిన్ శతధన్వా మహాసురః ।
 సమానస్తస్య విజ్ఞేయః కర్మారైర్దైత్యసత్తమః ॥ 3,౧౨.౯౯॥
 కాలకేయస్తు విజ్ఞేయః సదా వేనసమో మతః ।
 అధమానాం తు దైత్యానాముత్తమైః సామ్యముచ్యతే ॥ 3,౧౨.౧౦౦॥
 తత్రావేశాచ్ఛ విజ్ఞేయం దేవానాం నాత్ర సంశయః ।
 తస్మాచ్ఛతగుణైర్హిన్ శిశుత్తమానసురో మహాన్ ॥ 3,౧౨.౧౦౧॥
 తచ్ఛరీరాభిమానీ తు తస్మాచ్ఛతగుణైర్వరః ।
 తస్మాచ్ఛతగుణైర్హిన్ హస్తమానసురో మహాన్ ॥ 3,౧౨.౧౦౨॥
 తస్మాచ్ఛతగుణైర్హిన్ పాదమానసురో మహాన్ ।
 నేత్రేన్ద్రియాభిమానీ తు తస్మాచ్ఛతగుణో వరః ॥ 3,౧౨.౧౦౩॥
 చక్షురిన్ద్రియమానీ తు తస్మాచ్ఛతగుణో వరః ।
 తస్మాచ్ఛతగుణైర్హిన్ స్పర్శమానసురో మహాన్ ॥ 3,౧౨.౧౦౪॥
 తస్మాచ్ఛతగుణైర్హిన్ శ్చణ్ణమానసురో మహాన్ ।
 తస్మాచ్ఛతగుణైర్హిన్ శిశ్రమానసురో మహాన్ ॥ 3,౧౨.౧౦౫॥
 తస్మాచ్ఛతగుణైర్హిన్ కర్మమానసురః స్మృతః ।
 కల్పద్వైః ప్రేరితాః సర్వే రుద్రాద్యా అధికారిణః ॥ 3,౧౨.౧౦౬॥

కదాచిత్సువిరుద్ధం చ కుర్వన్తి తవ సత్తమ ।
 కదాప్యహం చ వాయుశ్చ విరుద్ధం నాచరేవ భోః ॥ 3,౧౨.౧౦౭॥
 మూలేష్వంశావతారేషు రుద్రాదీనా మహాప్రభో ।
 బుద్ధిర్విసశ్యతే యస్మాత్తస్మాచ్ఛిచ్ఛానా హి తేఽఖిలాః ॥ 3,౧౨.౧౦౮॥
 మహీపతే చ మద్బుద్ధిస్తస్మాదచ్ఛిన్నసంజ్ఞకః ।
 ఏతాదృశోప్యహం దేవ న చ శక్తిస్తు నస్తవే ॥ 3,౧౨.౧౦౯॥
 మహ్యమచ్ఛిన్నభక్తాయ దయాం కురు మహాప్రభో ।
 ఇతి స్తుత్వా హరిం బ్రహ్మ స్థితః ప్రాణ్ణా లిరగ్రతః ॥ 3,౧౨.౧౧౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ద్వితీయాంశే ధర్మకాణ్డే శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే
 బ్రహ్మస్తుతివర్ణనం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౩

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

ఇతి స్తుతః స భగవాన్స్వపూత్రేణ దయానిధిః ।
 మేధగంభీరయా వాచా ప్రోవాచ మధుసూదనః ॥ 3,౧౩.౧॥
 సృజ బ్రహ్మన్నిమాన్దేవాన్మత్ప్రసాదాత్కృమేణ చ ।
 యథా వై ప్రాక్షణేతద్వత్సృజ సర్వం మహాప్రభో ॥ 3,౧౩.౨॥
 నాస్తి ప్రయోజనం తేన తవ మత్ప్రీతయే సృజ ।
 ఏవముక్తస్తు హరిణా బ్రహ్మ స్తుత్వా హరిం పరమ్ ॥ 3,౧౩.౩॥
 సృష్టిం కర్తుం మనో దధే ప్రీణయన్నేవ మాధవమ్ ।
 మహాత్త్వాత్మకో బ్రహ్మ వాయుం జీవభిమానినమ్ ॥ 3,౧౩.౪॥
 ఆదౌ ససర్జ గరుడ పురుషాత్మా స ఏవ చ ।
 తతో దక్షిణహస్తాత్త బ్రహ్మణీం భారస్తీ తథా ॥ 3,౧౩.౬ ॥ ౧౩.౫
 అసృజత్తే మహాభాగే అవ్యక్తస్య నియామికే ।
 వామహస్తాత్సత్యపుత్రో మహాత్త్వాత్మకోఽనలః ॥ 3,౧౩.౬॥
 బ్రహ్మణో దక్షిణార్ధస్థాదహఙ్కారాత్మకో హరః ।
 ఆదౌ శేషస్తతో జ్ఞే గరుడతదనన్తరమ్ ॥ 3,౧౩.౭॥
 తదనన్తరణో రుద్రః స ఏవం సృష్టవాన్ప్రభుః ।

స్వోత్పత్త్యనంతరం బ్రహ్మ దశవర్షాన్మహాప్రభుః ॥ 3,౧3.౮॥

వాయుముత్పాద్రయామాస వత్సరానంతరే ప్రభుః ।

గాయత్రీం జనయామాస వాయోరుత్పత్త్యనంతరమ్ ॥ 3,౧3.౯॥

సంవత్సరానంతరే తు భారతీమసృజత్ప్రభుః ।

భారత్యనంతరం శేం దివ్యసాహస్రవత్సరాత్ ॥ 3,౧3.౧౦॥

అనంతరం సంబభూవ గరుడస్తు తతః పరమ్ ।

దివ్యసాహస్రవర్షాత్తు తథా రుద్రఞ్చ సృష్టవాన్ ॥ 3,౧3.౧౧॥

శేషస్యానంతరం దేవీం వారుణీం చ మహాప్రభుః ।

దశవర్షానంతరం తు హ్యసృజత్కమలాసనః ॥ 3,౧3.౧౨॥

గరుడానంతరం దేవీం సౌపర్ణీమసృజత్ప్రభుః ।

దశవర్షానంతరం చ పార్వతీం చ తథైవ సః ॥ 3,౧3.౧3॥

పార్వత్యనంతరం చన్ద్రం మనస్తత్త్వనియామకమ్ ।

దశవర్షానంతరం తు వాసవం హ్యసృజత్తతః ॥ 3,౧3.౧౪॥

అభిమానీ దక్షిణస్య బాహోశ్చ పరమేష్ఠినః ।

దశవర్షానంతరం తు శచీ తామసృజత్ప్రభుః ॥ 3,౧3.౧౫॥

ఞ్చన్ద్రస్యానంతరం కామం త్రిశద్వర్షాదనంతరమ్ ।

అసృజద్వమబాహోశ్చమనస్తత్త్వాభిమానినమ్ ॥ 3,౧3.౧౬॥

తదనంతరజాం దేవీం దశవర్షాదనంతరమ్ ।

రతిం స జనయామాస కామభార్యాం మహాప్రభుః ॥ 3,౧3.౧౭॥

కామస్యాప్యభిమానీ తు స ఏవ పరికీర్తితః ।

బ్రహ్మోహఙ్కారికం ప్రాణం కార్యోత్పత్తేరనంతరమ్ ॥ 3,౧3.౧౮॥

దశవర్షానంతరం తు నిర్మమే నాసిక తతః ।

తస్య భార్యాం నాసికస్యః పఞ్చవర్షాదనంతరమ్ ॥ 3,౧3.౧౯॥

నిర్మమే నాసికాం వామాం బ్రహ్మో లోకపితామహః ।

అహఙ్కారాదను బ్రహ్మో సజ్ఞానం చ బృహస్పతిమ్ ॥ 3,౧3.౨౦॥

నిర్మమే చ వర్షయుగ్మపఞ్చవర్షాదనంతరమ్ ।

పఞ్చవర్షానంతరం తు తారాం భార్యాం వినిర్మమే ॥ 3,౧3.౨౧॥

గురోరనస్తరం బ్రహ్మ పఞ్చవింశాదనస్తరమ్ |
 స్వాయంభువం మనుం చైవ నిర్మమే మనసా విభుః || 3,౧3.౨౨||
 పఞ్చవర్షానస్తరం తు శతరూపాం వినిర్మమే |
 శతరూపానస్తరం తు వింశద్వర్షదినాస్తరమ్ || 3,౧3.౨3||
 దక్షః శిష్యాత్మకో జ్ఞజ్ఞే దక్షిణాఙ్గప్రతః ప్రభోః |
 పఞ్చవర్షానస్తరం తు వామాఙ్గష్టాచ్చతుర్ముఖః || 3,౧3.౨౪||
 ప్రసూతిమస్పృజదబ్రహ్మో సృష్ట్యర్థం పరమాదరాత్ |
 దక్షస్యానస్తరం బ్రహ్మ పఞ్చవింశాదనస్తరమ్ || 3,౧3.౨౫||
 నిర్మమే హ్యనిరుద్ధం చ మధ్యమాఙ్గలిపర్వతః |
 పఞ్చవర్షానస్తరం తు ససర్జ భగవానజః || 3,౧3.౨౬||
 విరాజసంజ్ఞకాం భార్యాం మధ్యమాఙ్గలిపర్వతః |
 అనిరుద్ధానస్తర తు శతవర్షాదనస్తరమ్ || 3,౧3.౨౭||
 నిర్మమే ప్రవహం వాయుం కనిష్ఠాఙ్గలిపర్వతః |
 దశవర్షానస్తరం తు ప్రవాహీం నిర్మమే ప్రభుః || 3,౧3.౨౮||
 కనిష్ఠాఙ్గలిపర్వాచ్చ వామదేవం న సంశయః |
 ప్రవహానస్తరం తబ్రహ్మో శతవర్షాదనస్తరమ్ || 3,౧3.౨౯||
 యమం వినిర్మమే పృష్ఠాదష్టవర్షాదనస్తరమ్ |
 తద్భార్యాం శామలాం దేవీం తస్మాదేవ మహాప్రభుః || 3,౧3.30||
 యమస్యానస్తరం చన్ద్రం త్రింశద్వర్షాదనస్తరమ్ |
 అస్పృజద్దక్షిణాచ్ఛ్రాచ్ఛ్రాచ్ఛ్రాత్తత్త్వనియామకమ్ || 3,౧3.3౧||
 నవవర్షానస్తరం తు రోహిణీసమృజత్ప్రభుః |
 వామశ్రోత్రాచ్చ గరుడం వామశ్రోత్రాభిమానినమ్ || 3,౧3.3౨||
 చన్ద్రస్యానస్తరం సూర్యం వింశద్వర్షాదనస్తరమ్ |
 సమ్యగ్నినిర్మమే బ్రహ్మో దక్షిణాక్షశ్చ దేవతామ్ || 3,౧3.33||
 వామాక్షో నిర్మమే సంజ్ఞాం షడ్వర్షానస్తరం ప్రభుః |
 సూర్యస్యానస్తరం బ్రహ్మో శతవర్షాదనస్తరమ్ || 3,౧3.3౪||
 రసనేన్ద్రియాచ్చ వరుణం నిర్మమే తస్య మానినమ్ |
 వింశద్వర్షానస్తరం తు తస్మాదేవేద్రీయాత్ప్రభుః || 3,౧3.3౫||

గణ్ణో వినిర్మమే బ్రహ్మ రసనేన్ద్రియదేవతామ్ ।
 వరుణస్యానస్తరం తు దశవర్షాదనస్తరమ్ ॥ 3,౧3.3౬ ॥
 ఉత్సంగాన్నిర్మమే బ్రహ్మ నారదం భగవత్ప్రియమ్ ।
 నారదస్యానస్తరం తు షష్టివర్షాదనస్తరమ్ ॥ 3,౧3.3౭ ॥
 అగ్నిం వినిర్మమే బ్రహ్మత్స్వగీన్ద్రియతః ప్రభుః ।
 ఆతో వాగభిమాసీ సం పంచువర్షాదనస్తరమ్ ॥ 3,౧3.3౮ ॥
 స్వాహాం వినిర్మమే బ్రహ్మ తామాహుర్మన్త్రదేవతామ్ ।
 అగ్నేరనస్తరం వీన్ద్ర భృగుం బ్రహ్మర్షిసత్తమమ్ ॥ 3,౧3.3౯ ॥
 దశవర్షానస్తరం తు భ్రువోర్మధ్యాద్వినిర్మమే ।
 సంవత్సరానస్తరం తు భృగుభార్యాం వినిర్మమే ॥ 3,౧3.౪౦ ॥
 భృగోరనస్తరం బ్రహ్మ శతవర్షాదనస్తరమ్ ।
 కశ్యపశ్చానయామాస మనసా చ స్వయం ప్రభుః ॥ 3,౧3.౪౧ ॥
 సంవత్సరానస్తరం తు అదితిం నిర్మమే ప్రభుః ।
 కశ్యపానస్తరం చాత్రిం దశవర్షాదనస్తరమ్ ॥ 3,౧3.౪౨ ॥
 ఆత్రేరనస్తరం బ్రహ్మ దశవర్షాదనస్తరమ్ ।
 అజీజనద్భరద్వాజం వసిష్ఠ తదనతరమ్ ॥ 3,౧3.౪3 ॥
 దశవర్షానస్తరం తు తేషాం భార్యాః క్రమేణ తు ।
 సంవత్సరానస్తరేణ అస్సృజత్కమలాసనః ॥ 3,౧3.౪౪ ॥
 వసిష్ఠస్యానస్తరం తు గౌతమం హ్యస్సృజత్ప్రభుః ।
 దశవర్షానస్తరేణ జమదగ్నిం తతోఽస్సృజత్ ॥ 3,౧3.౪౫ ॥
 దశవర్షానస్తరేణ మనుర్వైవస్వతోఽభవత్ ।
 మనోరనస్తరం జణ్ణే శతవర్షాదనస్తరమ్ ॥ 3,౧3.౪౬ ॥
 విష్వక్సేనో మహాభాగో వాయుపుత్రో మహాబలః ।
 తస్మాచ్ఛతుర్దశే వర్షే గణపో హ్యభవద్విభోః ॥ 3,౧3.౪౭ ॥
 తదనస్తరణో వీన్ద్ర అష్టవర్షాదనస్తరమ్ ।
 ధనపో హ్యభవత్తత్ర తద్భార్యా వత్సరే పరే ॥ 3,౧3.౪౮ ॥
 విష్వక్సేనానస్తరం తు దశవర్షాదనస్తరమ్ ।

జయాదీనభ గవద్భక్తాన్సుష్టవాన్కమలాసనః || 3,౧3.౪౯ ||

జయాద్యానస్తరం బ్రహ్మ వల్లాద్యాః కర్మదేవతాః |

శతవర్షానస్తరం తు సృష్టవాఞ్చివవాహనమ్ || 3,౧3.౫౦ ||

కర్మదేవానస్తరం తు త్రింశద్వర్షాదనస్తరమ్ |

పర్జన్యమసృజ్విహ్మ మస్త్రయస్త్రాభిమానినమ్ || 3,౧3.౫౧ ||

పర్జన్యానస్తరం బ్రహ్మ దశవర్షాదనస్తరమ్ |

పుష్కరం జనయామాస కర్మతత్త్వాభిమానినమ్ || 3,౧3.౫౨ ||

ఏవం వినిర్మమే బ్రహ్మ మత్పుసాదాత్థగేశ్వర |

ఏవం జ్ఞాత్వా మోక్షమేతి నాన్యథా తు కథఞ్చన || 3,౧3.౫3 ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే శ్రీకృష్ణగరుడసంవాదే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే దేవోత్పత్తినిరూపణం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౪

శ్రీగరుడ ఉవాచ |

అవతారాన్తరే బ్రూహి తథా లక్ష్మ్యా దివోకసామ్ |

గుణానామస్తర బ్రూహి శిష్యస్య మమ సవ్రత || 3,౧౪.౧ ||

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

యో మూలరూపీ భగవాననన్తో బ్రహ్మోదిభిః పుర్ణగుణః స్వతన్త్రః |

పురాతనః పూర్ణతనుర్మదాత్మా న తాదృశాః సంతి కదాపి వీద్ర || 3,౧౪.౨ ||

పాదశ్చ పూర్ణః పాదతలం చ పూర్ణం నఖాశ్చ పూర్ణాః కటికణ్ఠౌ చ పూర్ణౌ |

ఊరూ చ పూర్ణే ఉదరం చ పూర్ణం లభ్యాపి పూర్ణాఞ్చగృహే తథాప్యః || 3,౧౪.3 ||

స్కన్ధః సుపూర్ణాః సకలాశ్చ బాహవః పూర్ణాః కేశాః శ్మశ్రుదంతాశ్చ పూర్ణాః |

లోమాని పూర్ణాని తథైవ రోమకూపాశ్చ పూర్ణాస్తు తథైవ శిశ్రుః || 3,౧౪.౪ ||

అణ్ణశ్చ పూర్ణో హ్యణ్ణరోమాణి కణ్ణశ్చక్షుశ్చ శ్రోత్రే సర్వ ఏతే చ పూర్ణాః |

కిం వర్ణయే మూలరూపం హరోశ్చ యావద్వలం పూర్ణం సమగ్రదేహే || 3,౧౪.౫ ||

తావద్బ్రులం హ్యేకరోమాదికేషు సంతిత్విమే హి యతః స ఏవ పూర్ణః |

స ఏవ తు సర్వస్య కర్తా స ఏవ హర్థా స తు సారాంశభోక్తా || 3,౧౪.౬ ||

అసారాంశం వైవ భోక్తా హరిస్తు సారాన్వక్ష్యే శ్శృణు పక్షీన్య సమ్యక్ |

ద్రాక్షేక్షుసారం నారకేలస్య సారం చూతస్య సారం పనసస్యాపి సారమ్ || 3,౧౪.౭||
 నారఙ్గసారం క్రముకస్యాపి సారం ఖర్జూరసారం కదలీఫలస్య |
 నారాయణో బీజరూపస్య సారం గృహ్లాతి నిత్యం భక్తవరో దయాలుః || 3,౧౪.౮||
 తామ్బూలసారం ఖదిరస్య సారం పుష్యస్య సారం చన్దనస్యాపి సారమ్ |
 గోధూమసారం యవానాం చ సారం మాషస్య సారం హరేణోశ్చ సారమ్ || 3,౧౪.౯||
 శుద్ధం తథా వ్రీహీనీవారసారం శ్యామాకసారం శుద్ధధాన్యస్య సారమ్ || 3,౧౪.౧౦||
 నిషిద్ధాన్సర్వశాకస్య సారాన్స్తథా నిషిద్ధాల్లాంవణస్యాపి సారాన్ |
 గృహ్లాతి విష్ణుః పరమాదరేణ అన్నస్య సారం భక్త్యభోజ్యస్య సారమ్ || 3,౧౪.౧౧||
 సూపస్య సారం పరమాన్నస్య సారం దుగ్ధస్య సారం దధితక్రస్య సారమ్ |
 పుత్రస్య సారం రామతస్యాపి సారం గృహ్లాతి విష్ణుః సర్షపస్యాపి సారమ్ ||
 3,౧౪.౧౨||
 మరీచసారం జీరకస్యాపి సారం తథా హవిర్భృతపక్వస్య సారమ్ |
 తైలేషు పక్వస్య చ భరితస్య గుడస్య సారం నవనీతస్య సారమ్ || 3,౧౪.౧౩||
 లవఙ్గసారం శర్కరాయాశ్చ సారమిత్యాదిసారాన్వాసుదేవస్తు భుక్తే |
 లక్ష్మీపతిః సర్వజగన్నివా స్తస్యాజ్ఞయా వాసుదేవోఽపి నిత్యమ్ || 3,౧౪.౧౪||
 తచ్ఛేషసారానపి చావనీశో మహాత్మనోశాఙ్ఘృణు శిష్యవర్య |
 ఏవం విమూఢా వాసుదేవస్య భక్తాః కిం వక్తవ్యం విష్ణుభక్తా హి లోకే || 3,౧౪.౧౫||
 కల్యాణాస్తే సారభోక్తార ఏవ నైషాం భవేత్తేన దుఃఖాభివృద్ధిః |
 భుజ్జన్తి యే వైశ్వదేవం విహాయ దుష్టాన్స్తాన్వై భుక్తిచిన్తాంశ్చ విధి || 3,౧౪.౧౬||
 వక్ష్యే విశేషం వైశ్వదేవే ఖగేన్ద్ర గోప్యం నో వదాన్యత్ర విద్వాన్ |
 సూర్యాదీనాం యే చ దానే చ దద్యుర్వినా వాయోరన్తరస్థం హరిం చ || 3,౧౪.౧౭||
 తే వై సదా సారభోక్తార ఏవ జ్ఞేయాస్త్యతో విష్ణురేకో మహాత్మా |
 సారాంశభోక్తా న తు సర్వస్య భోక్తా భునక్తి సర్వం త్వవిరుద్ధశక్తిః || 3,౧౪.౧౮||
 వక్ష్యే హ సారాన్సునరన్యాన్భగేన్ద్ర శృణుష్వ గుహ్యం పరమాదరేణ |
 ద్రాక్షాదయః సర్వ ఏవ త్వసారాః కాలాదిదుష్టా భావదుష్టాః పదార్థాః || 3,౧౪.౧౯||
 అతిపక్వానన్తరం తు తథా దినచతుష్టయే |
 అసారాః కలుషా జ్ఞేయాస్తథా జంబూఫలం స్మృతమ్ || 3,౧౪.౨౦||

మాసస్యానస్తరం వీన్ద్ర త్వసారం పనసం స్మృతమ్ |
 షణ్మాసానస్తరం వీన్ద్ర ఖర్జూరం తిక్తవత్స్పృతమ్ || 3,౧౪.౨౧||
 ఆర్ద్రం పూతం నారీకేలం స్ఫోటనానస్తరం ప్రభో |
 అహోరాత్రానస్తరం తు అసారం పరికీర్తితమ్ || 3,౧౪.౨౨||
 శుష్కభూతం నారీకేలం ఖజూరం తు యథా తథా |
 పక్షస్యానస్తరం చూతమసారం పరికీర్తితమ్ || 3,౧౪.౨౩||
 వర్షస్యానస్తరం వీన్ద్ర పూగీఫలముదాహృతమ్ |
 ఘటికానస్తరం వీన్ద్ర తాంబూలం పరికీర్తితమ్ || 3,౧౪.౨౪||
 యామస్యానస్తరం చాన్నం సూపాన్నం పాయసం తథా |
 భక్ష్యం చ క్వథితం వీన్ద్ర అసారం పరికీర్తితమ్ || 3,౧౪.౨౫||
 త్రిపక్షానస్తరం వీన్ద్ర తైలపక్వం తథా స్మృతమ్ |
 చతుర్యమానస్తరం చ త్వసారం ఘృతపక్వకమ్ || 3,౧౪.౨౬||
 త్రియామానస్తరం శాకా నిః సారాః పరికీర్తితాః |
 జంబీరం శృంగబేరే ధాత్రీ కర్పూరం చ చూతకమ్ || 3,౧౪.౨౭||
 వత్సరానస్తరం వీన్ద్ర నిః సారం పరికీర్తితమ్ |
 పర్పటః పక్షమాత్రేణ నిః సారః పరికీర్తితః || 3,౧౪.౨౮||
 తులసీ సర్వదా సారా ఏకాదశ్యామపి ద్విజ |
 ఆర్ద్రా వాప్యథవా శుష్కా సార్ద్రా సారవతీ స్మృతా || 3,౧౪.౨౯||
 ఏకాదశ్యాం తు తులసీ సారా గ్రాహ్యో మనీషిభిః |
 త్వచా నాసేంద్రియేణాపి న తు జిహ్వేన్ద్రియేణ చ || 3,౧౪.౩౦||
 ఏకాదశ్యాం హరేరన్నం నిః సారం పరికీర్తితమ్ |
 ఏకాదశ్యాం హరేస్తీర్థం మనుష్యాణాం ఖగేశ్వర || 3,౧౪.౩౧||
 ఏకవారే చ సారం స్వాద్ధ్వివారే చ తతోధికమ్ |
 ఏకాదశ్యాం మహాభాగ తీర్థం గన్ధాదిమిశ్రితమ్ || 3,౧౪.౩౨||
 అసారమితి సమ్ప్రోక్తం తథా స్వాదూదమిశ్రితమ్ |
 ఏకాదశ్యాం హరేః సారం క్షీరం సర్పిర్మధూదకమ్ || 3,౧౪.౩౩||
 నిః సారం మనుజేన్ద్రాణామితి వేదవిదాం మతమ్ |
 ఆషాఢమాసే గరుడ శాకో నిః సార ఉచ్యతే || 3,౧౪.౩౪||

మాసి భాద్రపదే వీన్ద్ర హ్యసారం దధి చోవ్యతే ।
 క్షీరం తు హ్యశ్వినే మాసే నిః సారం పరికీర్తితమ్ ॥ 3,౧౪.3౫॥
 ఊర్ధ్వపుణ్ణగదాహీనా నార్యసారేతి గీయతే ।
 హరిభక్తివిహీనా యే హ్యసురాః పరికీర్తితాః ॥ 3,౧౪.3౬॥
 హరినామవిహీనం తు ముఖం నిః సారముచ్యతే ।
 హరినైవేద్యహీనస్తు పాకో నిః సార ఉచ్యతే ॥ 3,౧౪.3౭॥
 త్రిదినైశ్చాతసీపుష్పం నిః సారం పరికీర్తితమ్ ।
 ప్రహరం మల్లికా సారం జాతీ తు ప్రహరార్ధకమ్ ॥ 3,౧౪.3౮॥
 త్రియామం శతపత్రం స్యాత్కరవీరమహర్నిశమ్ ।
 ఘటికావధి సారం స్యాత్పారిజాతం ఖగేశ్వర ॥ 3,౧౪.3౯॥
 త్రివర్షం కేసరం ఫల్ల సారమిత్యుచ్యతే బుధైః ।
 కస్తూరీ దశవర్షం తు కర్పూరం వర్షమాత్రకమ్ ॥ 3,౧౪.౪౦॥
 ససారమితి సమ్ప్రోక్తం చన్దనం సర్వదా స్మృతమ్ ।
 శుద్ధన్నిః సారభూతాంశ్చ వక్ష్యే శ్ంబు ఖగేశ్వర ॥ 3,౧౪.౪౧॥
 తుషా మేధ్యా ఆరనాలం పుణ్యకం భిః సటా తథా ।
 ఉపోద్వ్యజీ అలాబూశ్చ బృహత్కేశాతకీ తథా ॥ 3,౧౪.౪౨॥
 వృంతాకం చుక్రశాకశ్చ బిల్వమౌదుంవరం తథా ।
 పలాణ్ణుర్లశునం వృన్తం కలఞ్జం చ తథా ద్విజా ॥ 3,౧౪.౪3॥
 ఏతత్సర్వత్ర కాలే చ నిః సారమితి కీర్తితమ్ ।
 ఏకాదశ్యాం వైశ్వదేవం శ్రాద్ధం తర్పణమేవ చ ॥ 3,౧౪.౪౪॥
 మన్త్రేణ ప్రేతదహనమసారం పరికీర్తితమ్ ।
 హవిర్నారాయణో దేవో ఏతాంశ్చ హ్యశుభాన్ర సాన్ ॥ 3,౧౪.౪౫॥
 న గృహ్లాతి న గృహ్లాతి న గృహ్లాతి హరిః స్వయమ్ ।
 తథాపి సర్వం జానాతి జీవానాం పాపకర్మణామ్ ॥ 3,౧౪.౪౬॥
 ఆస్వాదనం కారయతి స్వయం నాస్వాదతే హరిః ।
 అసారభోజనం చైవ జీవానాం కర్మజం ఫలమ్ ॥ 3,౧౪.౪౭॥
 అముఖ్యభోజనో జీవాః కున్త్యాద్యా ముఖ్యభోజనః ।

శుభాని చ పిబేద్విష్ణురశుభం నో పిబేద్విభుః ॥ 3,౧౪.౪౮॥

కో వదేత్తస్య చేష్టాం తు పూర్ణానన్దో హరిః స్వయమ్ ।

న తేన సదృశః కోఽపి దేశే కాలే చ విద్యతే ।

తస్యావతారాన్వక్ష్యహం శృణు పక్షీన్ద్రసత్తమ ॥ 3,౧౪.౪౯॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

వైశ్వదేవార్థకసారాసారవస్తువివేకో నామ చతుర్దశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౫

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

అథావతా రాన్పురుషాఖ్యో హరిశ్చ గతో ధ్యానం కర్తుమీశో మహాత్మా ।

ప్రాదుర్బభూవాఖిలసద్గుణార్ణవః స ఏవ విష్ణుః స చ బీజభూతః ॥ 3,౧౫.౧॥

యో బీజభూతః పురుషాఖ్య విష్ణుః స ఏవాభూద్వాసుదేవో మహాత్మా ।

సృష్టిం కర్తుం పురుషాఖ్యస్య వాయోర్మాయాఖ్యాయాం మూలరూపో యథాఽస ॥

3,౧౫.౨॥

యో వాసుదేవస్తు స ఏవ జాతః సంకర్షణాఖ్యో ఖిలసద్గుణాత్మా ।

సృష్టిం కర్తుం సూత్రభూతస్య వాయోర్జ్జయాఖ్యాయాం పూర్ణసంవిత్పురాత్మా ॥ 3,౧౫.3॥

స ఏవం సంకర్షణనామధేయః ప్రద్యుమ్ననామా చ స ఏవ విశ్రుతః ।

సరస్వతీభారతీసర్జనార్థం స ఏవ దేవ్యా మూలరూపో బభూవ ॥ 3,౧౫.౪॥

సృష్ట్యా యుక్తం షోడశభిః కలాభిర్మహత్తత్త్వం సూక్ష్మరూపం స ఏవ ।

సాహజ్కారం క్రీడయామాస దేవః శృణు త్వం వై షోడశాఖ్యాః కలాశ్చ ॥ 3,౧౫.౫॥

భూతాని కర్మేన్ద్రియపంచుకాని జ్ఞానేన్ద్రియాణీహ తథా మనశ్చ ।

తతో భభూవ హ్యనిరుద్ధసంజ్ఞకో జీవాంశ్చ సంగృహ్య సుపూర్ణశక్తిః ॥ 3,౧౫.౬॥

సోయం విరిణ్ఞ్వాదిసమస్తదేవాన్స్థూలేన దేహేన ససర్జ నాథః ।

తథా స విష్ణుః పురుషాభిధస్తు సనత్కుమారత్వమవాప వీన్ద్ర ॥ 3,౧౫.౭॥

అనన్యసాధ్యం బ్రహ్మచర్యం చ కర్తుం దశేన్ద్రియాణాం శోషణార్థం సదైవ ।

సనన్దనాదౌ పఠితః కుమారస్తస్మాన్నానోఽన్య నాత్ర విచార్యమస్తి ॥ 3,౧౫.౮॥

స ఏవ విష్ణుః సూకరత్వం హ్యవాప ఙ్గోపణీముద్ధర్తుం దైత్యవపుర్నూపాస్తుమ్ ।

హిరణ్యాక్షం సజ్జనానాం ఖగేన్ద్ర తథా భూమేః స్థాపనార్థం చ దేవః ॥ 3,౧౫.౯॥

తతో హరిర్మద్విదాసత్వమాపాన్మషేర్భార్యాయాం యామిన్యాం యో మహాత్మా ।
తత్రావతారే పచ్చరాత్రం సమగ్రముపాదేష్టుం నాప దానం స్వతన్త్రః ॥ 3,౧౫.౧౦॥

స ఏవ విష్ణుః సమభూద్భృదర్యాం నారాయణాఖ్యః శమలాపహశ్చ ।
తపస్తప్తం శిక్షయితుం త్వప్షీణాం తిరస్కర్తుం హ్యపృరసాం సహస్రమ్ ॥ 3,౧౫.౧౧॥

తతో హరిః కపిలత్వం హ్యవాప్య తిరోహితాన్కాలబలేన తత్త్వాన్ ।
చతుర్విశతిం సంశయం చోద్ధరిష్యన్నుపాదిశచ్చాసురయే మహాత్మా ॥ 3,౧౫.౧౨॥

స ఏవ దతః సమభూద్రమేశోనసూయాయామత్రిరూపః పరాత్మా ।
ఆన్వీక్షికిం నామ సుతర్కవిద్యామలర్కనామ్నే ప్రదదాత్తాం మహాత్మా ॥ 3,౧౫.౧౩॥

స ఏవ వంశేప్యభవద్రవేశ్చ ఆకూత్యాం యః సచ్చిదానన్దరూపః ।
స్వాయంభువం యత్తు మన్వన్తరం చ దేవైః సాకం పాలయామాస వీన్ద్ర ॥ 3,౧౫.౧౪॥

స ఏవ విష్ణుః స ఉరుక్రమోభూదాగ్నీధ్రపుత్ర్యాం మేరుదేవ్యాం చ నాభేః ।
విద్యారతానాం మానినాం సర్వదైవమత్యాశ్చర్యం దర్శయితుం చ వీన్ద్ర ॥ 3,౧౫.౧౫॥

తతో హరిర్జగృహే కూర్మరూపం సురాసురాణాముదధిం విమథ్నతామ్ ।
పృష్ఠే ధర్తుం మన్దరం పర్వతం చ బ్రహ్మణ్ణం వా ధర్తుమీశో మహాత్మా ॥ 3,౧౫.౧౬॥

తతో హరిః ప్రాదురభూన్మహాత్మా ధన్వన్తరిర్నామ హరిన్మణీద్యుతిః ।
అపథ్యదోషాన్సరిహర్తుమేవ హస్తే గృహీత్వా పూర్ణకుభం సుధాభిః ॥ 3,౧౫.౧౭॥

తతో హరిర్జగృహే శ్రీవపుశ్చ యన్మోహినీతి ప్రవదన్తి లోకే ।
ఉద్వృత్తానాం దితిజానాం మహాత్మా సమ్యక్తేషాం వజ్రచ్చయితుం హరిర్బలమ్ ॥
3,౧౫.౧౮॥

తతో హరిః ప్రాదురభూన్మహాత్మా నృసింహనామా భగవాననన్తః ।
దైత్యో హిరణ్యకశిపుశ్చ తథోరుదేశే సంస్థాపితః కరజైర్దారితశ్చ ॥ 3,౧౫.౧౯॥

తతో హరిర్భగవాన్వామనోభూదదిత్యాం వై కశ్యపాద్ధవదేవః ।
ఇన్ద్రాయేదం దాతుకామః ఖగేన్ద్ర తదర్థం వై పావితం సోవితం చ ॥ 3,౧౫.౨౦॥

తతో హరిర్జమదగ్నః సుతోభూల్లోకే సర్వే పర్కరామం వదన్తి ।
బ్రహ్మద్విషాం క్షత్రియాణాం చ వీన్ద్ర భూమిం నిః క్షత్రాం కర్తుకామో మహేశః ॥
3,౧౫.౨౧॥

తతోభవద్వాస్యసరూపీ స విష్ణుశ్చతుర్వారం రాఘవాస్యాపి పూర్ణః ।
పరాశరాత్పత్యవత్యాం బభూవ పైలాదిభిర్వేదభాగాంశ్చ కర్తుమ్ ॥ 3,౧౫.౨౨॥

తతో హరీ రఘువంశేవతీర్ణః కౌసల్యాయాం రాఘవః సూర్యవంశే ।
 సముద్రాదోర్విగ్రహం కర్తవీశో హం తుం భూమ్యాం రావణాదీంశ్చ వీన్ద్ర ॥ 3,౧౫.౨౩॥
 తతో హరిర్వ్యాసరూపీ బభూవ అష్టావింశే ద్వపరే జ్ఞానరూపీ ।
 పరాశరాత్సత్యవత్యాం మహాత్మా స్వయం వేదాన్సంవిభక్తుం చ దేవః ॥ 3,౧౫.౨౪॥
 తతో హరిః కృష్ణరూపీ బభూవ దేవక్యాం వై వసుదేవాత్స విష్ణుః ।
 కంసాదీన్వై నితరాం హన్తుకామః సమ్యక్పాతుం పాణ్డవాంశ్చాపి వీన్ద్ర ॥ 3,౧౫.౨౫॥
 తతః కలౌ సమ్ప్రవృత్తే హరిస్తు సమోహనార్థం చాసురాణాం ఖగేన్ద్ర ।
 నామ్నా బుద్ధో కీకటేషు ప్రజాతో వేదప్రమాణం నిరాకర్తుమేవ ॥ 3,౧౫.౨౬॥
 తతో హరిః కల్కిసంజ్ఞశ్చ వీన్ద్ర ఉత్పత్యతే యుగయోర్మధ్యసంధౌ ।
 దస్యప్రాయానూభమిపావైస్వి నిహన్తుం నామ్నా హరిర్విష్ణుగుప్తస్య గేహే ॥ 3,౧౫.౨౭॥
 కేశవాద్యాశ్చతుర్వింశతిర్వై సంకర్షణాదయః ।
 విశ్వాదయ సహస్రం చ పరాద్యా అమితాః స్మృతాః ॥ 3,౧౫.౨౮॥
 అవతారా హ్యసంఖ్యాతా విష్ణోర్నారాయణస్య చ ।
 స్వయం నారాయణాస్తే తే నాణుమాత్రం విభిద్యతే ॥ 3,౧౫.౨౯॥
 బలతోరూపతశ్చాపి గుణతశ్చ కథంజ్ఞున ।
 అనన్తోనన్తగుణతః పూర్ణో విష్ణుర్న చాన్యథా ॥ 3,౧౫.౩౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 విష్ణోరవతారనిరూపణం నామ పంచదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౬

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

మహాలక్ష్మ్యః స్వరూపం చ అవతారాన్భగేశ్వర ।

శృణు సమ్యక్సహాభాగ తజ్ఞానస్య వినిర్ణయమ్ ॥ 3,౧౬.౧॥

ఈశాదన్యస్య జగతో హ్యోత్మో లోచన ఏవ తు ।

విషయాకురుతే తత్సాక్షాన్సం లక్ష్మ్యః ప్రకీర్తితమ్ ॥ 3,౧౬.౨॥

నిత్యావియోగినీ దేవీ హరిపాదైకసంశ్రయా ।

నిత్యముక్తా నిత్యబుద్ధా మహాలక్ష్మీః ప్రకీర్తితా ॥ 3,౧౬.౩॥

మూలస్య చ హరేర్భార్య లక్ష్మీః సమ్ప్రకీర్తితా ।

పుంసో హిభార్యా ప్రకృతిః ప్రకృతేశ్చా భిమానినీ || 3,౧౬.౪||
 సృష్టిం కర్తుం గుణాన్వీన్య పురుషేణ సహ ప్రభో |
 తమః పానం తథా కర్తుం ప్రకృత్యాఖ్యా తదాభవత్ || 3,౧౬.౫||
 వాసుదేవస్య భార్యా తు మాయా నామ్నీ ప్రకీర్తితా |
 సంకర్షణస్య భార్యా తు జయేతి పరికీర్తితా || 3,౧౬.౬||
 అనిరుద్ధస్య భార్యా తు శాన్తా నామ్నీతి కీర్తితా |
 కృతిః ప్రద్యుమ్నభార్యాపిం సృష్టిం కర్తుం బభూవహా || 3,౧౬.౭||
 విష్ణుపత్నీ కీర్తితా చ శ్రీదేవీ సత్త్వమానినీ |
 తమాభిమానినీ దుర్గా కన్యకేతి ప్రకీర్తితా || 3,౧౬.౮||
 కృష్ణావతారే కన్యేవ నన్దపుత్రానుజా హి సా |
 రజోభిమానిభూదేవీ భార్యా సా సూకరస్య చ || 3,౧౬.౯||
 వేదాభిమానినీ వీన్య అన్నపూర్ణా ప్రకీర్తితా |
 నారాయణస్య భార్యా తు లక్ష్మీరూపా త్వజా స్మృతా || 3,౧౬.౧౦||
 యజ్ఞాఖ్యస్య హరేర్భార్యా దక్షిణా సమ్ప్రకీర్తితా || 3,౧౬.౧౧||
 జయన్తీ వృషభస్యైవ పత్నీ సమ్పరికీర్తితా |
 విదేహపుత్రీ సీతా తు రామభార్యా ప్రకీర్తితా || 3,౧౬.౧౨||
 రుక్మిణీసత్యభామా చ భార్యే కృష్ణస్య కీర్తితే |
 ఇత్యాదికా హ్యనన్తాశ్చాప్యవతారాః పృథగ్విధాః || 3,౧౬.౧౩||
 రమాయాః సంతి విప్రేన్య భేదహీనాః పరస్పరమ్ |
 అనన్తానన్తగుణకాద్విష్ణోర్నూనాః ప్రకీర్తితాః || 3,౧౬.౧౪||
 అథ బ్రహ్మ చ వాయుశ్చ శ్రియః కోటిగుణాధమా |
 వక్ష్యే చ బ్రహ్మణో రూపం శృణు పక్షీన్యసత్తమ || 3,౧౬.౧౫||
 వాసుదేవాత్సముత్పన్నో మాయాయాం చ ఖగేశ్వర |
 స ఏవ పురుషోనామ విరిచ్ఛ ఇతి కీర్తితః || 3,౧౬.౧౬||
 అనిరుద్ధాత్తు శాన్తాయాం మహత్త్వత్సనుస్త్యభూత్ |
 తదా మహాన్విరిచ్ఛేతి సంజ్ఞామాప ఖగేశ్వర || 3,౧౬.౧౭||
 రజసాత్ర సముత్పన్నో మాయాయాం వాసుదేవతః |

విధిసంక్షో విరిశ్చుః స జ్ఞాతవ్యః పక్షీసత్తమ ॥ 3,౧౬.౧౮ ॥

బ్రహ్మాణ్డాస్త్రః పద్మనాభో యో జాతః కమలాసనః ।

స చర్తుముఖసంజ్ఞాం చాప్యవాప ఖగసత్తమ ॥ 3,౧౬.౧౯ ॥

ఏవం చత్వారిరూపాణి బ్రహ్మణః కీర్తితాని చ ।

వాయోర్నామాని వక్ష్యేహం శృణు పక్షీన్యసత్తమ ॥ 3,౧౬.౨౦ ॥

సంకర్షణాచ్చ గరుడ జయాయాం యో వభూవ హ ।

స వాయుః ప్రథమో జ్ఞేయో ప్రధాన ఇతి కీర్తితః ॥ 3,౧౬.౨౧ ॥

లోకచేష్టాప్రదత్వాత్స సూత్రనామ్నాపి కీర్తితః ।

బదరీస్సస్య విష్ణోశ్చ ధైర్యేణ స్తవనాయ సః ॥ 3,౧౬.౨౨ ॥

ధృతిరూపం యయౌ వాయుస్తస్మాద్ధృతిరితి స్మృతః ।

యోగ్యానాం హరిభక్తానాం ధృతిరూపేణ సంస్థితః ॥ 3,౧౬.౨౩ ॥

యతో హృది స్థితో వాయుస్తతో వై ధృతిసంజ్ఞకః ।

సర్వేషాం చ దృది స్థిత్యా స్మరతే సర్వదా హరిమ్ ॥ 3,౧౬.౨౪ ॥

అతో వాయుఃస్థితిర్నామ బభూవ ఖగసత్తమ ।

అథవా వాయురేవైకః శ్వేతద్వీపగతం హరిమ్ ॥ 3,౧౬.౨౫ ॥

సదా స్మరతి వై వీన్య అతోసౌ స్మృతిసంజ్ఞకః ।

సర్వేషాం చ హృదిస్థిత్యా జ్ఞాతో విష్ణోరుదీరణాత్ ॥ 3,౧౬.౨౬ ॥

అతో మే ముక్తినామాభూద్వాయురేవ స సంశయః ।

జ్ఞానద్వారేణ భక్తానాం ముక్తిదో మదనుజ్ఞయా ॥ 3,౧౬.౨౭ ॥

యతో సౌ వాయురేవైకో ముక్తినామా భూవహ ।

విష్ణౌ భక్తిం వర్ణ్యతి భక్తానాం హృది సంస్థితః ॥ 3,౧౬.౨౮ ॥

అతోసౌ విష్ణుభక్తశ్చ కీర్తితో నాత్ర సంశయః ।

ఏషోసౌ సర్వజీవానాం చిత్తసంజ్ఞానమేవ చ ॥ 3,౧౬.౨౯ ॥

చిత్తరూపో యతో వాయురతశ్చిత్తమితి స్మృతః ।

ప్రభుః ప్రభూణాం గరుడ సోదరాణాం చ సర్వశః ॥ 3,౧౬.౩౦ ॥

అతస్తు వాయురేవైకో మహాప్రభురితి స్మృతః ।

సర్వేషాం చ హృహి స్థిత్యా బలం పశ్యతి సత్తమ ॥ 3,౧౬.౩౧ ॥

అతో బలమితి హ్యోఖ్యామవాప వినతాసుత |
 సర్వేషాం చ హృది స్థిత్యా పుత్రపౌత్రాదీకైర్జనైః || 3,౧౬.3౨||
 యాజనం కురుతే నిత్యమతోసౌ యష్టుసంజ్ఞకః |
 అనన్తకల్పమారభ్య వాయుపర్వన్తమేవ చ || 3,౧౬.33||
 వక్రత్వం నాస్తి యోగస్య ఋజుర్వ్యోగ్య ఇతి స్మృతః |
 యోగస్య వక్రతా నామ కామ్యతా హరిపూజనే |
 ఈశరుద్రాదికానాం చ కామ్యేన హరిపూజనమ్ || 3,౧౬.3౪||
 కస్యచిత్త్వథ పక్షీన్ద్ర హ్యతన్త్యన్పజవః స్మృతాః || 3,౧౬.3౫||
 ఋష్యాదీనాం చ మధ్యేపి కామ్యేన హరిపూజనమ్ |
 అతో న ఋజువో జ్ఞేయా మనుష్యాణాం చ కా కథా || 3,౧౬.3౬||
 యావత్కామ్యసపర్యాం వై న జహాతి నరోత్తమః |
 తథా ఋష్యాదయశ్చైవ మోక్షస్య పరిపన్థినీమ్ || 3,౧౬.3౭||
 అనాదికాలమారభ్య కర్మజన్యా చ వాసనా |
 మోక్షాధికారిణః సర్వే కుర్వతే కస్య పూజనమ్ || 3,౧౬.3౮||
 సప్తప్రాయం చ తత్సర్వం గురోః సంజ్ఞానబోధకాత్ |
 ప్రాప్యయోగం సమాచర్య అన్తే మోక్షమవాప్నుయాత్ || 3,౧౬.3౯||
 కామ్యేన పూజనం విష్టోరైశ్వర్యం ప్రదదాతి చ |
 జ్ఞానం చ విపరీతం స్వాత్మైన యాత్యధరం తమః || 3,౧౬.౪౦||
 తదేవ విపరీతం చేజ్ఞానాయ పరికీర్తితమ్ |
 శిలాయాం విష్ణుబుద్ధిస్తు విష్ణుబుద్ధిర్ద్విజే తథా || 3,౧౬.౪౧||
 సలిలే తీర్థబుద్ధిస్తు రోణుకాయాం తథైవ చ |
 శివే సూర్యే పణ్డుఖే చ విష్ణుబుద్ధిః ఖగేశ్వర || 3,౧౬.౪౨||
 ఇత్యాద్యమఖిలం జ్ఞానం విపరీతమితి స్మృతమ్ |
 శిలాద్యేషు చ సర్వేషు ఐక్యేనవ విచిన్తనమ్ || 3,౧౬.౪3||
 విష్ణుబుద్ధిరితి ప్రోక్తం న తు తత్రస్వేదనమ్ |
 అనాద్యనన్తకాలేపి కామ్యేన హరిపూజనమ్ || 3,౧౬.౪౪||
 యతో నాస్తి తతో వాయుర్పజుర్వ్యోగ్యః ప్రకీర్తితః |

అన్యేషాం సర్వదా నాస్తి అతో న ఋజవః స్మృతాః ॥ 3,౧౬.౪౫॥

హరిం దర్శయతే వాపి అపరోక్షేణ సర్వదా ।

మోక్షాధికారిణాం కాలే అతః ప్రజ్ఞేతి కథ్యతే ॥ 3,౧౬.౪౬॥

పరోక్షేణాపి సర్వేషాం హరిం దర్శయతే సదా ।

అతో వాయుః సదా వీన్ద్ర జ్ఞానమిత్యేవ కీర్తితః ॥ 3,౧౬.౪౭॥

హితాహితోపదేష్టుత్వాద్భక్తానాం హృదయే స్థితః ।

తతశ్చ గురుసంజ్ఞాం చాప్యవాప స చ మారుతః ॥ 3,౧౬.౪౮॥

యోగీనాం హృదయే స్థిత్యా సధ్యాయతి హరిం పరమ్ ।

పార్థక్యేనాపి తం ధ్యాయన్మహాధ్యతేతి స స్మృతః ॥ 3,౧౬.౪౯॥

యద్యోగ్యతానుసారేణ విజానాతి పరం హరిమ్ ।

రుద్రాదౌ విద్యమానాంశ్చ గుణాజ్ఞానాతి సర్వదా ॥ 3,౧౬.౫౦॥

అతో వై విజ్ఞానామాసౌ ప్రోక్తో హి ఖగసత్తమ ।

కామ్యానాం కర్మణాం త్యాగాద్విరాగ ఇతి స స్మృతః ॥ 3,౧౬.౫౧॥

అథవాయోగీనాం నిత్యం హృది స్థిత్యా స మారుతః ।

వైరాగ్యం సంజనయతి విరాగ ఇతి స స్మృతః ॥ 3,౧౬.౫౨॥

దేవానాం పుణ్యపాపాభ్యాం సుఖమేవోత్తరోత్తరమ్ ।

తత్సుఖం తూత్తరేషాం చ వాయుపర్శన్తమేవ చ ॥ 3,౧౬.౫౩॥

దేవానాం చ ఋషీణాం చ ఉత్తమానాం నృణాం తథా ।

సుఖాంశం జనయేద్వాయుర్యతోతః సుఖసంజ్ఞకః ॥ 3,౧౬.౫౪॥

భునక్తి సర్వదా వీద్రం తత్ర ముఖ్యస్తు మారుతః ।

దుఃఖశోకాదికం కిచ్ఛిద్దేవానాం భవతి ప్రభో ॥ 3,౧౬.౫౫॥

తచ్ఛాసురావేశవశాదిత్యవేహి న సంశయః ।

తజ్జీవస్య భవేత్కిచ్ఛిద్దైత్యానాం క్రమశో భవేత్ ॥ 3,౧౬.౫౬॥

యతః కలిశ్చాధికః స్యాదతో దుఃఖీతి స స్మృతః ।

దైత్యానాం పుణ్యపాపాభ్యాం దుఃఖ మేవోత్తరోత్తరమ్ ॥ 3,౧౬.౫౭॥

తద్దుఃఖముత్తరేషాం చ కలిపర్శన్తమేవ చ ।

భునక్తి సర్వదా వీన్ద్ర తతః కలిరితి స్మృతః ॥ 3,౧౬.౫౮॥

సుఖహర్షాదికం కిం చిద్దైత్యానాం భవతి ప్రభో |
 దేవావేశో భవేత్తస్య నాత్ర కార్యా విచారణా || 3,౧౬.౫౯ ||
 దేవానాం నిరయో నాస్తి దైత్యానాం వినతాసుత |
 సుఖస్వరూపం తన్నాస్తి విషయోత్థమపి ద్విజ || 3,౧౬.౬౦ ||
 విషయోత్థం కిచ్చదపి దేవావేశాదుదీరితమ్ |
 తమో నాస్త్వేవ దేవానాం దుఃఖం నాస్తి స్వరూపతః || 3,౧౬.౬౧ ||
 విషయోత్థం మహాదుఃఖం దేవానాం నాస్తి సర్వదా |
 దుఃఖశోకాదికం కిం చిదసురావేశతో భవేత్ || 3,౧౬.౬౨ ||
 అతః కలిః సదా దుఃఖీ సుఖీ వాయుస్తు సర్వదా |
 మనుష్యాణా మృషీణాం చ సుఖం దుఃఖం ఖగేశ్వర || 3,౧౬.౬౩ ||
 భవేత్తత్పుణ్యిపాపాభ్యాం పుణ్యభోగీ చ మారుతః |
 కష్టభక్తః కలిలయో నాత్ర కార్యా విచారణా || 3,౧౬.౬౪ ||
 ప్రాణాదిసుఖపర్యంతా అంశా ఏకోనవింశతిః |
 ప్రవిష్టాః సంతి లోకేషు పృథక్సంతి ఖగేశ్వర || 3,౧౬.౬౫ ||
 మారుతరేవతారాంశ్చ శృణు పక్షిన్ద్రసత్తమ |
 చతుర్దశసు చన్ద్రేషు ద్వితీయాయో విరోచనః || 3,౧౬.౬౬ ||
 స వాయురితి సమ్ప్రోక్త ఇన్ద్రాదీనాం ఖగేశ్వర |
 హరితత్త్రేషు సర్వేషు స విష్వగ్యావ్యతేక్షణః || 3,౧౬.౬౭ ||
 అతో రోచననామాసౌ మరుదంశః ప్రకీర్తితః రామావతారే హనుమాన్రామకార్యార్థసాధకః |
 స ఏవ భీమనేనస్తు జాతో భూమ్యాం మహాబలః || 3,౧౬.౬౮ ||
 కృష్ణావతారే విజ్ఞేయో మరుదంశః ప్రకీర్తితః || 3,౧౬.౬౯ ||
 మణిమాన్నామ దైత్యస్తు సంరాఖ్యో భవిష్యతి |
 సర్వేషాం సంకరం యస్తు కరిష్యతి న సంశయః || 3,౧౬.౭౦ ||
 తేన సంకరనామాసౌ భవిష్యతి ఖగేశ్వర |
 ధర్మాన్భాగవతాన్సర్వాన్వినాశయతి సర్వథా || 3,౧౬.౭౧ ||
 తదా భూమౌ వాసుదేవో భవిష్యతి న సంశయః |
 యజ్ఞార్ఘైః సదృశో యస్య నాస్తి లోకే చతుర్దశే || 3,౧౬.౭౨ ||

అతః స ప్రజ్ఞయా పూర్ణో భవిష్యతి న సంశయః |
 అవతారాస్త్రయో వాయోర్మతం భాగవతాభిధమ్ || 3,౧౬.౭3||
 స్థాపనం దుష్టదమనం ద్వయమేవ ప్రయోజనమ్ |
 నాన్యత్ప్రయోజనం వాయోస్తథా వైరోచనాత్యకే || 3,౧౬.౭౪||
 అవతారత్రయే వీన్ద్ర దుఃఖం గర్భాదిసంభవమ్ |
 నాస్తి నాస్త్యేవ వాయోస్తు తథా వైరోచనాదికే || 3,౧౬.౭౫||
 శుక్రశోణితసంబన్ధో హ్యవతారచతుష్టయే |
 నాస్తి నాస్త్యేవ పక్షీన్ద్ర యతో నాస్త్యశుభం తతః || 3,౧౬.౭౬||
 పూర్వం గర్భం సమాశోష్య సమయే ప్రభవస్య చ |
 ప్రాదుర్భవతి దేవేశీ హ్యవతారచతుష్టయే || 3,౧౬.౭౭||
 త్రయోవింశతిరూపాణాం వాయోశ్చైవ ఖగేశ్వర |
 రూపైర్పృజస్వరూపైశ్చ బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః || 3,౧౬.౭౮||
 సత్యమేవ న సందేహో నిత్యానన్దసుఖాదిషు |
 ఏవమేవ విజానీయాన్నాన్యథా తు కథంశ్చన || 3,౧౬.౭౯||
 ఏతస్య శ్రవణాదేవ మోక్షం యాన్తి న సంశయః |
 తదనన్తరజాన్వక్ష్యే శ్శృణు పక్షీన్ద్రసత్తమ || 3,౧౬.౮౦||
 కృతౌ ప్రద్యుమ్నతశ్చైవ సముత్పన్నే ఖగేశ్వర |
 స్త్రియౌ ద్వే యమలే చైవ తయోర్మధ్యే తు యద్యికా || 3,౧౬.౮౧||
 వాణీతిసంజ్ఞకాం వీన్ద్ర బ్రహ్మణీసంజ్ఞకాం విదుః |
 పురుషాఖ్యవిరించస్య భార్యా సావత్రికా మతా |
 చతుర్ముఖస్య భార్యా తు కీర్తితా సా సరస్వతీ || 3,౧౬.౮౨||
 ఏవం త్రిరూపం విజ్ఞేయం వాణ్యాశ్చ ఖగసత్తమ |
 వక్ష్యేఽవతారాన్భరత్యాః సమాహితమనాః శ్శృణు || 3,౧౬.౮3||
 సర్వవేదాభిమానిత్వాత్సర్వవేదాత్మికా స్మృతా |
 మహాధ్యాతుశ్చ వాయోస్తు భార్యాసా పరికీర్తితా || 3,౧౬.౮౪||
 జ్ఞానరూపస్య వాయోస్తు భార్యా సా పరికీర్తితా |
 సదా సుఖస్వరూపత్వాద్భారతీ తు సుఖాత్మికా || 3,౧౬.౮౫||

సుఖస్వరూప వాయోస్తు భార్యా సా పరికీర్తితా ।
 గురుస్తు వాయురేవోక్తస్తస్మిన్నభక్తియుతా సతీ ॥ 3,౧౬.౮౬ ॥
 తతస్తు భారతీ నిత్యా గురుభక్తిరితి స్మృతా ।
 మహాగుర్ధ్వి వాయోశ్చ భార్యా వై పరికీర్తితా ॥ 3,౧౬.౮౭ ॥
 హరౌ స్నేహాయుతత్వాచ్చ హరిప్రీతిరితి స్మృతా ।
 ధృతిరూపస్య వాయోశ్చ భార్యా సా పరికీర్తితా ॥ 3,౧౬.౮౮ ॥
 సర్వమన్త్రాభిమానిత్వాత్సర్వమన్త్రాత్మికా స్మృతా ।
 మహాప్రభోశ్చ వాయోశ్చ భార్యా వై సా ప్రకీర్తితా ॥ 3,౧౬.౮౯ ॥
 భుజ్యన్తే సర్వభోగాస్తు విష్ణుప్రీత్యర్థమేవచ ।
 ఆతస్తు భారతీ జ్ఞేయా భుజినామ్నా ప్రకీర్తితా ॥ 3,౧౬.౯౦ ॥
 చిత్రరూపస్య వాయోస్తు భార్యా సా పరికీర్తితా ।
 రోచనేన్ద్రస్య భార్యా చ శ్రద్ధాఖ్యా పరికీర్తితా ॥ 3,౧౬.౯౧ ॥
 హనుమాంశ్చ తదా జజ్ఞే త్రేతాయాం పక్షిసత్తమ ।
 తదా శివాఖ్యవిప్రాచ్చ జజ్ఞే సా భారతీ స్మృతా ॥ 3,౧౬.౯౨ ॥
 న కేవలం భారతీ సాశచ్యద్వైశ్చైవ సంయుతా ।
 తస్మిన్నంజనితాః సర్వాః ప్రాపుర్యోగం స్వభర్తృభిః ॥ 3,౧౬.౯౩ ॥
 అన్యగేతి చ విజ్ఞేయా కన్యా తన్మతిసంజ్ఞకా ।
 త్రేతాన్తే నైవ పక్షీన్ద్ర శచ్యద్వైశ్చైవ సంయుతా ॥ 3,౧౬.౯౪ ॥
 దమయన్త్యనలాజ్ఞాతా ఇన్ద్రనేనేతి చోచ్యతే ।
 నలం నన్దయతే యస్మాత్తస్మాచ్చ నలనన్దినీ ॥ 3,౧౬.౯౫ ॥
 తత్ర స్వభర్తృసంయోగం నైవ చాప ఖగేశ్వర ।
 తత్రాన్యగాత్వం విజ్ఞేయం పురుషస్థేన వాయునా ॥ 3,౧౬.౯౬ ॥
 కింఞ్చిత్కాలం తథా స్థిత్యా కన్యైవ మృతి మాప సా ।
 శచ్యాదిసంయుతా నైవ ద్రుపదస్య మహాత్మనః ॥ 3,౧౬.౯౭ ॥
 వేదిమధ్యాత్సముదూభతా భీమసేనార్థమేవ చ ।
 తత్రాన్యగాత్వం నాస్త్యైవ యోగశ్చ సహ భర్తృభిః ॥ 3,౧౬.౯౮ ॥
 కేవలా భారతీ జ్ఞేయా కాశిరాజస్య కన్యకా ।

కాలీ నామ్నా తు సా జ్ఞేయా భీమనేనప్రియా సదా || 3,౧౬.౯౯ ||
 వాచ్యాదిభిః సంయుతైవద్రౌపదీ ద్రుపదాత్మజా |
 దేహం త్వక్వావిశిష్టైవ కారణీగ్రామసంజ్ఞకై || 3,౧౬.౧౦౦ ||
 సంకరస్య గృహే వీన్ద్య భవిష్యతి కతా యుగే |
 వాయోస్తుతీయరూపార్థం సా కన్యైవ మృతిం గతా || 3,౧౬.౧౦౧ ||
 ఇత్యాద్యా వాయుభార్యాశ్చ బ్రహ్మభార్యాశ్చ సతమ |
 స్వభర్తృభ్యాం చ పక్షీన్ద్య గుణైశ్చైవ శతాధమాః || 3,౧౬.౧౦౨ ||
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 మహాలక్ష్మ్యవతారాదినిరూపణం నామ షోడశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౭

గరుడ ఉవాచ |
 చతుర్జన్మసు వై కృష్ణ శచ్యాద్యైః సహ భారతీ |
 ఏకదేహా విశిష్టైవ భువి జాతేతి చోక్తవాన్ || 3,౧౭.౧ ||
 కారణం బ్రూహి మే బ్రహ్మన్సిష్యాయ తవ సువ్రత |
 గరుడనైవముక్తస్తమువాచ మధుసూదనః || 3,౧౭.౨ ||
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |
 విశిష్టదేహసం ప్రాప్తౌ భారత్యాః పక్షీసత్తమ |
 వక్ష్యామి కారణం వీన్ద్య సావధానమనాః శృణు || 3,౧౭.3 ||
 పురా కృతయుగే వీన్ద్య రుద్రభార్యా చ పార్యతీ |
 ఇన్ద్యభార్యా శచీ దేవీ యమ భార్యాచ శామలా || 3,౧౭.౪ ||
 ఆశ్విభార్యా ఉషా దేవీ భర్తృభిః సహితా ఖగ |
 బ్రహ్మలోకం యయుస్తత్ర బ్రహ్మాణం దదృశుస్తదా || 3,౧౭.౫ ||
 హావం భావం విలాసం చ దర్శయామాసురజ్ఞసా |
 దృష్ట్వా తా ఉద్ధతా బ్రహ్మ శశాప ఖగసత్తమ || 3,౧౭.౬ ||
 ఉద్ధతాశ్చ యతో యూయం మానుషీం యోనిమాప్స్యథ |
 తత్ర స్వభర్తృసంయోగమవాప్స్యథ ఖగేశ్వర || 3,౧౭.౭ ||
 ఏవం శప్తాస్తు తాః సర్వా ఆజగ్ముర్మేరుపర్వతమ్ |

తత్రోపవిష్టం బ్రహ్మణం వజ్రయామాసురజ్ఞాసా ॥ 3,౧౭.౮ ॥

తూష్ణిమేవ స్థితే వీన్ద్ర వజ్రాయన్ద్యః స్థితాః పునః ।

తతస్తూష్ణిం స్థితం వీన్ద్ర వజ్రయామాసురజ్ఞాసా ॥ 3,౧౭.౯ ॥

త్రివారానన్తరం బ్రహ్మ శప్తవాన్తా మహాప్రభుః ।

త్రివారం వజ్రానం యస్మాదేకవారం చ దర్శనమ్ ॥ 3,౧౭.౧౦ ॥

కిం చాశ్రుత్వాతః పశ్చాచ్ఛతుర్జన్మసు భూతలే ।

ఏకదేహాన్మానుషత్వం భవిష్యతి న సంశయః ॥ 3,౧౭.౧౧ ॥

ద్వితీయే జన్మని తథా అన్యగాత్వమవాప్స్యథ ।

తృతీయే జన్మని తథా భర్తృసంయోగ మాప్స్యథ ॥ 3,౧౭.౧౨ ॥

జన్మన్యాద్యే చతుర్థే చ నాన్యగాత్వమవాప్స్యథ ।

తథా స్వభర్తృసంయోగం నావాప్స్యథ చ సర్వశః ॥ 3,౧౭.౧౩ ॥

ఏవం శప్తాస్తు తాః సర్వా బ్రహ్మణా పక్షినత్తమ ।

తదా విచారయామాసుర్మిత్వా మేరుమూర్ధని ॥ 3,౧౭.౧౪ ॥

బ్రహ్మశాస్త్రస్వనిర్వాయ ఉపాయైః శతశోఽపి చ ।

సీచైః సమాగమో నిన్ద్యస్తథైవ చ విపత్తిదః ॥ 3,౧౭.౧౫ ॥

ఉత్తమేన చ సంగేన దైవేనాప్యర్థదో భవేత్ ।

దేవానాముత్తమో వాయుస్తదర్థం సంగమాచరేత్ ॥ 3,౧౭.౧౬ ॥

విచార్వైవముమాద్యా భారత్యాః సేవాం తు చక్రీరే ।

సహస్రవత్సరాన్తే సా భారతీ తోషితాబ్రవీత్ ॥ 3,౧౭.౧౭ ॥

మత్సేవాం చ కిమర్థం వై హ్యచరిష్యన్తి సువ్రతాః ।

తస్యాం రక్తాశ్చ తా దేవ్యస్త్యబ్రువన్స్వచిక్రీర్షితమ్ ॥ 3,౧౭.౧౮ ॥

పురా వయం తు శప్తాః స్మ బ్రహ్మణా క్రోధరూపిణా ।

ఏకదేహాన్మానుషత్వమవాప్స్యథ వరాఙ్గానాః ॥ 3,౧౭.౧౯ ॥

చతుర్థజన్మన్యప్యేవం ద్వితీయే జన్మని ప్రభో ।

సమాప్స్యథాన్యగాత్వం చేత్యేవం శప్తా హ భామిని ॥ 3,౧౭.౨౦ ॥

అస్మాకం వాయునా దేవేనాన్యగాత్వం న దోషభాక్ ।

అతస్త్యయైకదేహత్వమిచ్ఛామో దేవి జన్మసు ॥ 3,౧౭.౨౧ ॥

హత్యుక్తా తాభిరథ చ తథైత్యుక్తాస్వ ద్విజోత్తమ |
 సా పార్వత్యాదిభిరుక్తా భారతీత్యభవద్భువి || 3,౧౭.౨౨||
 శివనామ్నో ద్విజుస్యైవ గృహే సా తు కుమారికా |
 కర్మైక్యార్థం తపశ్చక్రేః విష్ణోశ్చ శివసంజ్ఞనః || 3,౧౭.౨3||
 తపసా తోషితా విష్ణుః శివ సంజ్ఞో మహాప్రభుః |
 వరం ప్రాదాత్ప్రతీయేస్మిన్కృష్ణజన్మని భో స్త్రియః || 3,౧౭.౨౪||
 సమ్యక్త్వభర్తుసంయోగో భవిష్యతి వినా భవమ్ |
 యతోనయా చ పార్వత్యా ప్రేరితా ఏవ సర్వశః || 3,౧౭.౨౫||
 విలాసం దర్శయామాస బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః |
 అతః సా పారాత్వీ శ్రేష్ఠా బ్రహ్మదేహే న సంశయః || 3,౧౭.౨౬||
 కృష్ణదేహేపి తస్యాస్తు న భవిష్యతి సంగమః |
 అన్యగాత్వం ద్వితీయేస్మిన్భవిష్యతి న సంశయః || 3,౧౭.౨౭||
 రుద్రాన్తః స్థో హరిశ్చైవ వహం దత్త్వా స్త్రియాం ప్రభుః |
 అన్తర్ధానం యయౌ శ్రీమాన్స్వలోకం గతవానభూత్ || 3,౧౭.౨౮||
 విసృజ్య తాశ్చ తం దేహం బభూవుర్నలకన్యకాః |
 ఇన్ద్రనేనేతి సంజ్ఞాం చ లభ్యా తాశ్చ తపోవనమ్ || 3,౧౭.౨౯||
 యయుస్తత్ర చరన్త్యస్తా దదృశుర్ముద్గలం త్వృషిమ్ |
 తస్య దర్శనమాశ్రేణ బభూవుః కామమోహితాః || 3,౧౭.౩౦||
 ముద్గలస్యాభిమానం హి నాశయిత్వా చ మారుతః |
 రమయామాస తత్రస్థా భారత్యాదివరాజ్ఞనాః || 3,౧౭.౩౧||
 తద్దేహేన విసృష్టా సా బభూవ ద్రౌపదీతి చ |
 యస్మాత్సా ద్రుపదాజ్ఞాతా తస్మాత్సా ద్రౌపదీ స్మృతా || 3,౧౭.౩౨||
 వేదిమధ్యాత్మముద్భూతా తస్మాత్సాయోనిజా స్మృతా |
 కృష్ణవర్ణా యతస్తస్మాత్సా కృష్ణా భూతలే స్మృతా || 3,౧౭.౩3||
 కృష్ణాదేహాపి భారత్యా అభిమానః సదా స్మృతః |
 శచ్యాదేరభిమానస్తు తస్మిన్దేహే కదాచన || 3,౧౭.౩౪||
 యస్యాః స్వభర్తుసంయోగకాలే చ ఖగసత్తమ |
 అభిమానస్తదేవ స్యాత్తస్యా ఏవ న చాన్యథా || 3,౧౭.౩౫||

ఏతాసాం రమణే కాలే ఉమాయాః పక్షిసత్తమ |
 అభిమానశ్చ నాస్త్యేవ స్వాప ఏవ రతాః సదా || 3,౧౭.3౬ ||
 పార్థస్య రమణే కాలే ద్రౌపద్యాశ్చ కలేవరే |
 భారత్యాశ్చ తథా శచ్యా అభిమానద్వయం స్మృతమ్ || 3,౧౭.3౭ ||
 ఉమాదేః శ్యామ లాదేశ్చ అభిమానక్షతిస్తదా |
 సర్వాసాం స్వాప ఏవ స్యాన్నాత్ర కార్యా విచారణా || 3,౧౭.3౮ ||
 అర్జునం వీరరూపేణ ప్రవిష్టో వాయురేవ చ |
 భారతీం రమతే నిత్యం శామలాం చ యుధిష్ఠిరః || 3,౧౭.3౯ ||
 సుందరేణ చ రూపేణ ప్రవిష్టో నకులే మరుత్ |
 రమతే భారతీం నిత్యం నకులశ్చాప్యషాం ఖగ || 3,౧౭.౪౦ ||
 సీతిరూపేణ చావిష్టో సహదేవే చ మారుతః |
 ద్రౌపదీం రమతే నిత్యం సహదేవోత్పయుషాం ఖగ || 3,౧౭.౪౧ ||
 శచ్యాద్యా ద్రౌపదీదేహీ నాపుః సంగం చ మారుతః |
 తాసామతోన్యగామిత్వం కృష్ణాదేహీ న చిన్తయేత్ || 3,౧౭.౪౨ ||
 ధర్మాదిదేహాసంగం చ భారత్యా వైవ చిన్తయేత్ |
 మనుజస్య చ దేహస్య తాసాం సంగం చిన్తయేత్ || 3,౧౭.౪౩ ||
 అపరోక్షవతీనాం తు తాసాం లేపో న సర్వథా |
 అథవా ముద్గలస్యేవ రతికాలే ఖగేశ్వర || 3,౧౭.౪౪ ||
 రమణం చక్రరేవం తా అతో దోషో న విద్యతే |
 ఏకస్మిన్ద్వినే వీన్ద్ర ధర్మో వాయుశ్చ తాపుభౌ || 3,౧౭.౪౫ ||
 రమణం చక్రతుః సమ్యక్కృష్ణాదేహీఽపి మానద |
 తథాప్యన్యాగామిత్వం చిన్తనీయం న సంశయః || 3,౧౭.౪౬ ||
 సురాణాం సురభోగ్యాశ్చ భోగం జానన్తి దేవతాః |
 న జానన్త్యేవ మర్త్యాంస్తు తేషు దేహేషు తే పునః || 3,౧౭.౪౭ ||
 నీరక్షీరవికం చ హంసో వేత్తి న చాపరః |
 ఆతః స్వభర్తృసంయోగం కృష్ణాదేహీన చిన్తయేత్కృష్ణాదేహీన్యాగామిత్వం
 వైవ చిన్తయం ఖగేశ్వర || 3,౧౭.౪౮ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
భారత్యా విశిష్టదేహ సమ్ప్రప్త్యై కారణనిరూపణం నామ సప్తదశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౮

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

అథానన్తరజాన్వష్యే శ్శృణు పక్షీన్ద్రసత్తమ ।

శ్శృణు తాన్సావధానేన శ్రుత్వా తానవధారయ ॥ ౩,౧౮.౧॥

పురుషాఖ్యవిరిచ్ఛానుజాతః శేషో మహాబలః ।

హరే రమాయాశ్చ యస్య స్వస్మిన్నిద్రాం ప్రకుర్వతః ॥ ౩,౧౮.౨॥

శయనార్థమభూదేష తేన కృత్యం హరేర్న తు ।

సర్వదా హరిదాసోహం సర్వదా హరిపూజకః ॥ ౩,౧౮.౩॥

హరే సదా నమామి త్వాం బహు జన్మని జన్మని ।

ఏవం బుద్ధా తు గరుడో హ్యభూచ్చ శయనం హరేః ॥ ౩,౧౮.౪॥

సూత్రనామ్నస్తథా వాయోః సదాయం వినతాసుత ।

కాలనామా చ గరుడో వాహనార్థం హరేరభూత్ ॥ ౩,౧౮.౫॥

తతో మహత్తత్త్వతనోర్విరిచ్ఛాత్తు ఖగేశ్వర ।

అహం కారాత్మకో రుద్రః సమభూత్సోవితుం హరిమ్ ॥ ౩,౧౮.౬॥

త్రయ ఏతే మహాభాగ పరస్పరసమాః స్మృతాః ।

గాయత్రీభారతీభ్యాం తే త్రయః శతగుణా వరాః ॥ ౩,౧౮.౭॥

శేషః స ఏవ విజ్ఞేయో భక్తో నారాయణస్య చ ।

విష్ణోర్వాయోరనన్తస్య త్రిభిరంశైర్యుతః సదా ॥ ౩,౧౮.౮॥

సుమిత్రాంశో దశరథాజ్ఞాతో యో లక్ష్మణః ఖగ ।

సోఽపి శేషస్తు విజ్ఞేయో వాయునన్తాంశసంయుతః ॥ ౩,౧౮.౯॥

రామస్య నేవాం కర్తుం సా సీతా భూమ్యాం ఖగాధిప ।

బలభద్రస్తు రోహిణ్యాం వసుదేవాదభూత్తగ ॥ ౩,౧౮.౧౦॥

సోయమేప తు విజ్ఞేయస్త్యంశద్వయసమన్వితః ।

ఆవిష్టః శుక్లకృష్ణే హరిణా రోహిణీసుతః ॥ ౩,౧౮.౧౧॥

త్రయ ఏతే మాహాభాగావతారాః ఫణినః స్మృతాః ।

న వీన్ద్రాస్యావతారోస్తి భూమ్యాం చాజ్ఞా తథా హరేః ॥ 3,౧౮.౧౨ ॥

రుద్రావతారాన్వక్ష్యేహం తాఞ్చుణు త్వం సమాహితః ।

యోహంకూరాత్మకో రుద్రః స ఏవాభూత్థగేశ్వర ॥ 3,౧౮.౧౩ ॥

సదాశివ ఇతి త్వాఖ్యామవాప స వినాశకః ।

తమోభిమానీ స జ్ఞేయస్త్యశివత్వాత్సదాశివః ॥ 3,౧౮.౧౪ ॥

కపాలమాలామశివాం సదా ధారయతే యతః ।

అతః సదాశైవో జ్ఞేయో న చ భాగవతః శివః ॥ 3,౧౮.౧౫ ॥

గజాజినం చాపవిత్రం యతో ధారయతే హరః ।

లోకానమగ్గలాన్సర్వాన్ద్రతే చ సదా హరః ॥ 3,౧౮.౧౬ ॥

హర్యాజ్ఞయా సదా లోకాన్విపయాసక్తచేతసః ।

విముఖాన్కురుతే యస్మాద్విష్టోస్తస్మాత్సదాశివః ॥ 3,౧౮.౧౭ ॥

కదాచిదసురావేశాద్విరుద్ధం కురుతే హరః ।

అతః సదాశివో జ్ఞేయో న చ భాగవతః శివః ॥ 3,౧౮.౧౮ ॥

సోయం శ్మశానవసతిం కర్తుమైచ్ఛద్యతో హరః ।

అతః సదాశివో జ్ఞేయో న చ భాగవతః శివః ॥ 3,౧౮.౧౯ ॥

దశవర్షం తపః కర్తుం వివేశ లవణాంభసి ।

అతో రుద్రస్తపః సంజ్ఞామవాప చ ఖగోత్తమ ॥ 3,౧౮.౨౦ ॥

వ్యాసపుత్రః శుకః ప్రోక్తో వాయోరావేశసంయుతః ।

రుద్రావతారో విజ్ఞేయో జ్ఞానార్థమభవద్భువి ॥ 3,౧౮.౨౧ ॥

అత్రిపత్స్యనుసూయాయాం జజ్ఞే రుద్రో మహాతపాః ।

దుర్వాసాస్తు స విజ్ఞేయో మానభగ్గయ భూభృతామ్ ॥ 3,౧౮.౨౨ ॥

ద్రోణాజ్ఞాతో ద్రోణీసంజ్ఞో రుద్ర ఏవ ప్రకీర్తితః ।

ప్రారబ్ధం భోక్తుకామోసౌ పరపక్షప్రకాశకః ॥ 3,౧౮.౨౩ ॥

ఈశానకోణే సంస్థితో యస్తు రుద్రో హ్యవాప వై వామదేవేతి సంజ్ఞామ్ ।

స్వవామభాగే సంస్థితం చైవ వాయుస్తం యోగ్యభక్తం సేవతే సర్వదైవ ॥ 3,౧౮.౨౪ ॥

అతో రుద్రో వామదేవేతి సంజ్ఞా మవాప శిష్టత్వమథోత్తమత్వమ్ ।

కాలాత్మకత్వం చ బలాత్మకత్వమవాప రుద్రో న తు సుందరత్వతః ॥ 3,౧౮.౨౫ ॥

సదా రుద్రో త్రిపురస్థాంశ్చ దైత్యాన్విష్ణుదుహో హన్తు కామో మహాత్మా ।
అఘోరరూపం ధృపవాన్రుద్ర ఏవ తతస్త్వఘోరేతి స ఆప సంజ్ఞామ్ ॥ 3,౧౮.౨౬ ॥

సేవాం కర్తుం త్విచ్ఛతో దైత్యసంఘాన్కింశ్చిత్కాలం తపసా క్లిశ్యమానాన్ ।
వరాన్దాతుం సద్య ఏవాభిజాతః సద్యోజాతేత్యేవ సంజ్ఞామవాప ॥ 3,౧౮.౨౭ ॥

ఉరోః పుత్రస్తు ఔర్వశ్చ రుద్ర ఏవ ప్రకీర్తితః ।
ఇత్యకృష్టవాచిత్యాద్రుస్తురోదనవాచకః ॥ 3,౧౮.౨౮ ॥

ఉరూ రుద్రో హ్యతః ప్రోక్షస్తతుప్తశ్చౌర్వసంజ్ఞకః ।
రుద్రముర్వరితం కర్తుమార్యోభూద్రుద్ర ఏవ సః ॥ 3,౧౮.౨౯ ॥

గరుడ ఉవాచ ।
రోదనం కురుతే కస్మాదురుసంజ్ఞో హరే హరః ।
రుదముర్వరితం కస్మాత్కురుతే ఔర్వాకారకః ॥ 3,౧౮.౩౦ ॥

ఏతద్విస్తార్య మేబ్రూహి పౌత్రాయ తవ సువ్రత ।
ఇత్యుక్తస్సేన స హరిరువాచ కరుణానిధిః ॥ 3,౧౮.౩౧ ॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
దృష్ట్వా స్వబింబం సుగుణైస్తు పూర్ణం సంకర్షణాఖ్యం నతపాదపద్మే ।
శ్రీబ్రహ్మశేషైర్విష్ణుకామైస్తథాన్వైర్భారత్యా వై స్వస్తి వైశాచిపి నిత్యమ్ ॥ 3,౧౮.౩౨ ॥

దృష్ట్వా హరిం పులకాఙ్గస్తు రుద్రః సభాషపచక్షా రుద్ధకణ్ణశ్చ హృష్టః ।
అనాద్యనస్తబ్రహ్మకల్పేషు వైవ కృతం యయా స్మరణం సర్వదైవ ॥ 3,౧౮.౩౩ ॥

పాదారవిన్దే సునఖైర్విభూషితే దృష్టే మయా కేన పుణ్యేన దేవ ।
దృష్ట్వాదృష్ట్వా పాదపద్మం మురారేః పునః పునా రుద్ధకణ్ణో బభూవ ॥ 3,౧౮.౩౪ ॥

రురోద రుద్రో భయకంపితాఙ్గః కథం పునర్దర్శనం మే ప్రభోః స్యాత్ ।
ముకున్ద నారాయణ విశ్వమూర్తే వాగ్నియేణ వ్రవనం మే కథం స్యాత్ ॥ 3,౧౮.౩౫ ॥

మద్దర్శనం సర్వదా పాపయుక్తం తథా మద్వాక్సర్వదా పాపయుక్తా ।
మద్దర్శనం సర్వదా స్త్రీషు సక్తమభూచ్ఛ తే దర్శనం మే హ్యసక్తమ్ ॥ 3,౧౮.౩౬ ॥

ఆనక్తతా పుత్రదారాదికానాం సమ్యక్క్షిప్తవనే నాస్తి విష్టోః ।
విష్టస్తుతౌ నావకాశోస్తి వాచో దృష్టోహం త్వం కేన పుణ్యేన దేవ ॥ 3,౧౮.౩౭ ॥

అనన్తకర్ణేశ సుచన్ద్రసంజ్ఞ శ్రోత్రేణ నిత్యం న కథా శ్రుతా తే ।
శ్రుతా మయా బహుధా లోకవార్తా దృష్టో మయా త్వం కేన పుణ్యేన దేవ ॥ 3,౧౮.౩౮ ॥

దృష్ట్యాదృష్ట్యా పాదపీఠం హరేశ్చ పునః పునా రుద్ధక్కులో బభూవ |
 రురోద రుద్రో భయకంపితాఙ్గుః కథం పునః శ్రవణం స్యాత్కథాయాః || 3,౧౮.3౯ ||
 త్వమీశ వైకుణ్ఠ సువాయుసంజ్ఞస్త్వదర్పితం గన్ధపుష్పాదికం చ |
 సదా న లిప్తం చ భుజైర్విలిప్తం తన్మాత్రవిష్టాదిమకర్దమామ్బుభిః || 3,౧౮.౪౦ ||
 స్త్రీణాం కుచోదైశ్చ కచోదకైశ్చకక్షోదకైర్గాత్రజలైర్ముకున్ద |
 అనర్పితైర్వస్త్రగన్ధాదీకైశ్చ దృష్టో మయా కేన పుణ్యేన దేవ || 3,౧౮.౪౧ ||
 స్పృష్ట్యాస్పృష్ట్యా హరినిర్మాల్యగన్ధం పునః పునా రుద్ధకణ్ఠో బభూవ |
 రురోద రుద్రో భయకంపితాఙ్గుః కథం పునః స్పర్శనం స్యాత్సదా మే || 3,౧౮.౪౨ ||
 నృసింహ నాసాస్థిత నాసికేశ మన్నాసయా క్వాపి సుపద్మసౌరభమ్ |
 నాఘ్రాతమిత్థం పునరాఘ్రాతమేవ హ్యనర్పితం గన్ధపుష్పాదికం చ || 3,౧౮.౪౩ ||
 సునాసికం సుప్థదన్తం మురారే దృష్టం ముఖం కేన పుణ్యేన దేవ |
 పూత్వా పూత్వా విష్ణునిర్మాల్యగన్ధం పునః పునా రుద్ధకణ్ఠో బభూవ || 3,౧౮.౪౪ ||
 రురోద రుద్రో భయకంపితాఙ్గో జిఘ్రామి నిర్మాల్యమిదం కథం తే |
 జిహ్వస్థితో జిహ్వ సంజ్ఞో మురారే జిహ్వస్థియేణాపి తథార్పితం చ || 3,౧౮.౪౫ ||
 వైవేద్యశేషం తులసీవిమిశ్రితం విశేషతః పాదజలేన సిక్తమ్ |
 యో స్నాతి నిత్యం పురతో మురారేః ప్రాప్నోతి యజ్ఞాయుతకోటిపుణ్యమ్ || 3,౧౮.౪౬ ||
 ఏతాదృశం తవ వైవేద్యశేషం న భుక్తం వై సర్వదాదిత్యరూపమ్ |
 అనర్పితం తవ దేవస్య విష్ణోర్భుక్తం మయా బహువారం ముకున్ద || 3,౧౮.౪౭ ||
 పాదారవిన్దే నార్పితం భక్త్యభోజ్యం దృష్టో మయా కేన పుణ్యేన దేవ |
 భుక్త్వాభుక్త్వా హరినైరవేద్యజాతం సుఖం త్వదీయం రమయా లాలితం చ || 3,౧౮.౪౮ ||
 ద్యుభాస్రయం తవ మూర్ధానమాహుః కిరీటయుక్తం కుటిలైః కున్తలైశ్చ |
 అనేకజన్మార్జితపుణ్యసంచయైర్దృష్టం మయా సజ్జనసంగమాచ్ఛ || 3,౧౮.౪౯ ||
 అనేకజన్మార్జితపాపసంచయైరదర్శనం యాస్యతి దేవదేవ |
 ఏవం సుభక్త్యా చ రురోద రుద్రో దృష్ట్యా హరిం సుర్వగుణైః సమ్పూర్ణమ్ || 3,౧౮.౫౦ ||
 పాదారవిన్దం తవ విశ్వమూర్తే యోగీశ్వరైర్వృదయే సంగృహీతమ్ |
 దృష్టం మయా దయయా వాసుదేవ ద్రక్ష్యే కథం పునరిత్థం రురోద || 3,౧౮.౫౧ ||

దృష్టం మయా త్వరివలే భవినాశిశక్ష్ణచక్రాదికైస్త్రిజగతాపి చ దేవ పూర్ణమ్ ।
 ఏతాదృశం త్వదుదరం చ కథం రమేశ ద్రక్ష్యే పునః పునరహం త్వితి సంరురోద ॥
 3,౧౮.౫౨॥

ఆనందపూర్ణ నఖపూర్ణ సుకేశపూర్ణ లోమాదిపూర్ణ గుణపూర్ణ సుఘోణపూర్ణ ।
 వక్షః స్థలం తవ విభోస్తు విశాలభూతం సదూభణం విమలకౌస్తుభశోభి లక్ష్మ్యా ॥
 3,౧౮.౫3॥

సుకోమలం శ్రీతులస్యాస్తదైవ సుపుష్పితం చంద్రవైశ్చరితం చ ।
 ఏతాదృశం తవ వక్షః స్థలం చ దృష్టం మయా తవ కారుణ్యదృష్ట్యా ॥ 3,౧౮.౫౪॥
 పునః పునర్దర్శనం మే కథం స్యాదేవం రుద్రః స చ భక్త్యా రురోద ।
 ఆతస్తూర్నూర్నామ సమాప్య రుద్రస్తత్పుత్రోభూద్ధౌర్వసంజ్ఞః స ఏవ ॥ 3,౧౮.౫౫॥
 యస్మాద్రుదం చోర్వరితం వై చకార తస్మాత్స రుద్రస్త్రైర్వసంజ్ఞో బభూవ ।
 ఔర్వస్తు లోకాన్మోక్షయోగ్యాంశ్చ దృష్ట్వా హ్యత్యంతం వై విషయేష్యేవ నిష్ఠాన్ ॥
 3,౧౮.౫౬॥

స్తూదైవ చౌర్వో విష్ణుపాదారవిదం స్మృత్వాస్మృత్వా రుద్ధకణ్ఠో బభూవ ।
 తే పాపిష్ఠాః పాపరూపాన్భజన్తో దినేదినే దుర్విషయాన్కదిన్వియైః ॥ 3,౧౮.౫౭॥
 కదా బైతాన్స్తేయబుద్ధ్యా విముఞ్చో న జానేహం చేతి సమ్యగ్రురోద ।
 ఏతే హి మూర్ఖా విషయానర్థలభ్యై కుర్వన్తి యత్నం పరమాదరేణ ॥ 3,౧౮.౫౮॥
 కదిన్వియార్థం హి ధనాదికం చ త్యజన్తి చ సర్వే విషయేషు నిష్ఠాః ।
 త్వన్మాయయా మోహితాన్నష్టబుద్ధీన్కదా బైతాన్ముఞ్చానే విశ్వమూర్తే ॥ 3,౧౮.౫౯॥

స్మృత్వాస్మృత్వా వాసుదేవస్య మాయాం రురోద చౌర్వో భయకంపితాఙ్గః ।
 ఆతీవ కష్టేన చ లోకవృత్త్యా శ్రితా దైన్యం స్వీయకార్యం విహాయ ॥ 3,౧౮.౬౦॥
 ఆతీవ దైన్యేన ధనాదికం చ సమాప్య సర్వేఽపి సుపాపశీలాః ।
 కష్టారితం ద్రవ్యధనాదికం చ త్యజన్తి సర్వే పశవో వ్యర్థమేవ ॥ 3,౧౮.౬౧॥
 సత్పాత్రభూతే విష్ణుబుద్ధ్యా కదాపి త్యజన్తి నైతే మాయయా వై మురారేః ।
 ఏషామాయుర్వ్యర్థమాహుర్మహాన్తః కథం నష్టా ఇతి సమ్యగ్రురోద ॥ 3,౧౮.౬౨॥
 ఏషామాయుర్వ్యర్థమేవం గతం చ ఏషాం దృష్ట్వా యౌవనం తు ధ్రువం చ ।
 స్కన్ధస్థమృత్యుర్హవతే కృష్ణ విష్ణో తం వై న జానన్తి విమూఢచేతసః ॥ 3,౧౮.౬3॥

గృహం మదీయం శతవర్షం చ జీవేత్పుత్రా మదీయా శవతవర్షం తథైవ ।
 అహం చ జీవే శతవర్షం సుఖేన మదీయభార్యాపి సులక్షణాఽస్తే ॥ 3,౧౮.౬౪॥
 గావశ్చ మే సంతి సదుగ్ధపూర్ణా మిత్రాణి మే సంతి ముదా హి యుక్తాః ।
 దాస్యే సుతం వారణార్థం తు వద్వై పుత్రీం వివాహార్థమహం దదామి ॥ 3,౧౮.౬౫॥
 దాస్యే చాహం సత్సు పుత్రీం ధనం వా దాస్యే చాహం ధనికేష్వేవ నిత్యమ్ ।
 అదృష్టశూన్యాన్భగవాన్వాసుదేవో దృష్టాదృష్టా హసతే సర్వదైవ ॥ 3,౧౮.౬౬॥
 నాహం కరిష్యే శ్రవణం కథాయా మదాభిగ్యనా శశ్చ భవిష్యతీతి ।
 నాహం హరిం పూజయిష్యే సదైవ పుత్రాదినాశశ్చ భవిష్యతీతి ॥ 3,౧౮.౬౭॥
 కాలేకాలే దిష్టనామా హరిస్తు ఫలప్రదో వాసుదేవోఽఖిలస్య ।
 ఏతాదృశాన్మూర్ఖజనాంశ్చ దృష్ట్యా రురోద చోర్వో వాసుదేవైకనిష్ఠః ॥ 3,౧౮.౬౮॥
 అతస్త్వైర్వో రుద్రరూపీ ఖగేన్ద్ర జానీహి నిత్యం కృష్ణసుశిక్షితార్థః ।
 యదా సతీ దక్షపుత్రీ ఖగేన్ద్ర దక్షాధ్వరే స్వశరీరం విసృజ్య ॥ 3,౧౮.౬౯॥
 జజ్ఞే పునర్మేనకాయాం హిమాద్రేస్తదా రుద్రస్త్వైర్వసంజ్ఞా మవాప ।
 ఊర్ధ్వరేతా భవేత్సుక్త్యాఽఊర్ధ్వరేతా బభూవ హ ॥ 3,౧౮.౭౦॥
 పాణిగ్రాహం రుద్రదేవో మహాత్మా యదా హిమాద్రేః కన్యకాయాశ్చకార ।
 తస్యాం పరం లంపటః సంబభూవ అతో రుద్రః పరసంజ్ఞామవాప ॥ 3,౧౮.౭౧॥
 సదాశివాద్యా దశ రుద్రభ్రాతరః సౌమిత్రేయో హౌహిణేయస్త్రయశ్చ ।
 సమా ఏతే మోక్షకాలే సృతో చ శతైర్గుణైర్మూన్యనభూతాశ్చ తాభ్యామ్ ॥ 3,౧౮.౭౨॥
 గరుడ ఉవాచ ।
 ఆనన్దనిర్ణయం బ్రూహి కృష్ణ పూర్ణదయానిఘే ।
 నిర్ణేతుం జ్ఞానినాం యద్వజ్ఞాపనార్థం తథా మమ ॥ 3,౧౮.౭౩॥
 బ్రూహి శిష్యాయ దయయా ఉద్ధర్తుం మాం చ సర్వదా ।
 పూర్ణకామస్య తే కృష్ణ కా స్పృహో విద్యతే ప్రభో ॥ 3,౧౮.౭౪॥
 ఏవముక్తో హృషీకేశః పక్షీశేన మహాత్మనా ।
 ఉవాచ కృపయా కృష్ణః ప్రసన్నః కమలేక్షణః ॥ 3,౧౮.౭౫॥
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

గాయత్ర్యాశ్చ శతానన్ద ఏకానన్దస్తు వేధసః ఏతాదృశః శతానన్దో బ్రహ్మణః పరికీర్తితః ॥
3,౧౮.౭౬॥

శేషాదేశ్చ శతానన్దః సరస్వత్యాః ఖగోత్తమ ।
ఏకానన్దస్తు విజ్ఞేయో భారత్యా వినతాసుత ॥ 3,౧౮.౭౭॥

ఏవం తు నిర్ణయో జ్ఞేయ ఆనన్దస్య సదా ఖగ ।
ఏవముక్తం మయా సర్వం కీమన్యచ్ఛోతుమిచ్ఛసి ॥ 3,౧౮.౭౮॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
రుద్రరోదనహేత్వాననన్తానన్దతారతమ్యనిరూపణం నామాష్టాదశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౧౯

గరుడ ఉవాచ ।

త్వయోక్తం కృష్ణ గోవిన్ద రుద్రాచ్ఛతగుణాదపి ।
బ్రహ్మణీ భారతీ చోభే అధికే దేవసత్తమ ॥ 3,౧౯.౧॥

మయా శ్రుతం విరిఞ్చోన ఉమాపర్యన్తమేవ చ ।
అనన్తాన్తైర్విహీనత్వం విరిఞ్చోక్తం సురాధిప ॥ 3,౧౯.౨॥

సహస్రాన్తైర్విహీనత్వం త్వయోక్తం కృష్ణ మాధవ ।
సర్వేషాం చైవ పూర్వేషామవేక్ష్యైవ హరే విభో ॥ 3,౧౯.3॥

జ్ఞానానన్దబలాదీనాం వాయుపర్యన్తమేవ చ ।
సహస్రాన్తైర్విహీనత్వం జ్ఞానాదీనాం మహేశ్వర ॥ 3,౧౯.౪॥

నిర్ణయం బ్రుహి గోవిన్ద సర్వజ్ఞోఽసి న సంశయః ।
గరుడేనైవముక్తస్తు వాసుదేవోబ్రవీధ్యువమ్ ॥ 3,౧౯.౫॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

ఆనన్తాన్తైర్విహీనత్వమవేక్ష్యైవ ఖగాధిప ।
ఉత్తరేషాముత్తరేషాం యోగాదేవమితి స్ఫుటమ్ ॥ 3,౧౯.౬॥

పరిమాణే శతగుణే ఆనన్దే స్ఫుటతావశాత్ ।
అనన్తగుణవత్త్వం చ బ్రహ్మణా సముదీరితమ్ ॥ 3,౧౯.౭॥

సహస్రగుణితత్వం చ వాయునా సముదీరితమ్ ।
యథానన్దే తథా జ్ఞానే విష్ణౌ భక్తౌ బలాధికే ॥ 3,౧౯.౮॥

సర్వే గుణైః శతగుణాః క్రమేణోక్తా ను తేఽఖిలాః ।

భారత్యాశ్చ శతం జ్ఞానం సుఖం భక్తిబలాధికే ॥ 3,౧౯.౯॥

ఏవం జ్ఞానం సువిజ్ఞేయం మారుతేస్తు బలాదికమ్ ।

ఏవం జ్ఞానం శతం జ్ఞేయం మారుతే నాత్ర సంశయః ॥ 3,౧౯.౧౦॥

భారత్యాశ్చ శతం జ్ఞానం బలం చ సముదాహృతమ్ ।

ఏవమేవ చ వాయోశ్చ జ్ఞానం చైవమితి స్ఫుటమ్ ॥ 3,౧౯.౧౧॥

యథా దీపాచ్ఛతగుణా అగ్నిజ్వాలా న దీపవత్ ।

స్ఫుటీభవేద్యధైవాగ్నిర్బహులోఽపి న సూర్యవత్ ॥ 3,౧౯.౧౨॥

యథైవ సూర్యాద్ద్విగుణశ్చన్ద్రో వైవ స్ఫుటీభవేత్ ।

ఆనన్దతారతమ్యం చ యథోక్తం తు మయా తవ ॥ 3,౧౯.౧౩॥

తథైవ జానీహి ఖగ నాన్యథా తు కథంశ్చన ।

అహం విజానామి మయి స్థితాన్గుణాన్సర్వైర్విశేషైశ్చ ఖగేన్ద్ర సంయుతాన్ ॥
3,౧౯.౧౪॥

సుసూక్ష్మరూపాంశ్చ సదా ఖగేన్ద్ర మయాప్యదృష్టో నాస్తి నాస్త్వైవ కశ్చిత్ ॥
3,౧౯.౧౫॥

సర్వావతారేష్వపి విద్యమానం హరిం విజానాతి రమాపి దేవీ ॥ 3,౧౯.౧౬॥

హరేర్గుణాన్సర్వవిశేషసంయుతానఖణ్డరూపాన్నా విజానాతి దేవీ ।

సుసూక్ష్మరూపాన్నా విజానాతి దేవీ బ్రహ్మాదిభ్యో మత్ప్రసాదాధికం చ ॥ 3,౧౯.౧౭॥

స్వాత్మస్వరూపం ప్రవిజానాతి దేవీ సుసూక్ష్మరూపం సువిశేషైశ్చ యుక్తమ్ ।

స్వాన్యం ప్రపశ్చం ప్రవిజానాతి లక్ష్మీస్తథాప్యశేషైః సువిశేషైశ్చ యుక్తమ్ ॥ 3,౧౯.౧౮॥

బ్రహ్మోపి పశ్యేత్సర్వగం వాసుదేవం వాయ్వాదిభ్యో హ్యధికాన్సద్గుణాంశ్చ ।

శ్రోత్రం న జానాతి హరేర్గుణాంశ్చ సుసూక్ష్మరూపాంశ్చ విశేషసంయుతాన్ ॥
3,౧౯.౧౯॥

స్పష్టస్వరూపేణ యథా విదుః సురా ముక్త్యా బ్రహ్మణం న తథా తేప్యముక్తాః ।

స్వాత్మానమన్యచ్చ సదా విశేషద్యుక్తం విజానాతి విధిశ్చ మారుతః ॥ 3,౧౯.౨౦॥

వాణీ విజానాతి హరేర్గుణాంశ్చ స్వయంభువో నైవ తావద్విశేషాన్ ।

త్రైగుణ్యరూపాత్పరతః సదైవ పశ్యేద్విష్ణుం కృష్ణరూపం ఖగేన్ద్ర ॥ 3,౧౯.౨౧॥

శేషో రుద్రో వీన్ద్ర ఏతైశ్చ సర్వే తమో మాత్రే ప్రవిజానన్తి సంస్థమ్ ।

వాణీదృష్టాన్సవిశేషాన్సజాన్స్తే జానన్తి నో సత్యమేవోక్తమజ్ఞ || 3,౧౯.౨౨||
 ఉమా సుపర్ణా వారుణీ చేతి తిస్రః సహైవ తః ప్రవిజానన్తి సుస్థమ్ |
 హరేర్యిశేషానరుద్ర దృష్టాన్భగేన్ద్ర జానన్తి నైతాః క్వాపి దేశే చ కాలే || 3,౧౯.౨౩||
 ఇన్ద్రాదయః ప్రవిజానన్తి వీన్ద్ర అహజ్కారే వ్యాప్తరూపం హరిం చ |
 దక్షాద్యా వై బుద్ధితత్వే స్థితం తం జానన్తి తే సోమసూర్యాదయశ్చ || 3,౧౯.౨౪||
 విష్ణుం హరిం భూతతత్వే స్థితం చ యే చాన్యే చ ప్రవిజానన్తి నిత్యమ్ |
 అన్యే చ పశ్యన్తి యిథా స్వయోగ్యమణ్డాన్తరస్థం హరిరూపం ఖగేన్ద్ర || 3,౧౯.౨౫||
 కేచిత్ప్రపశ్యన్తి హరేశ్చ రూపం త్వదీయహృత్స్థం హృది కేచిత్సదైవ |
 ఏవంప్రకారం ప్రవిజానీహి వీన్ద్ర హ్యాథో శృణు త్వమమ భార్యాః షడేతాః ||
 3,౧౯.౨౬ ||
 రుక్మిణ్యాద్యాః షణ్ణుహిషోః మమశ్రీర్నిలా చ యా మమ భార్యా ఖగేన్ద్ర |
 సర్గే పూర్వస్మిన్ద్యవహాస్య పుత్రీ తాస్తా భజే సద్య ఏవా విశేషాత్ || 3,౧౯.౨౭||
 కన్యైవ సా కృష్ణపత్నీ చ కామాన్స్తాన్స్తాన్భజేన్మనసా చిన్తితాంశ్చ |
 ఆతివ యత్నం కవ్యవాహం ఖగేన్ద్ర పితృష్యేకః సర్వదా వై చకార || 3,౧౯.౨౮||
 తదైవ సా నైవ భర్తారమాప యతస్తు సా కృష్ణనిష్ఠైకచిత్తా || 3,౧౯.౨౯||
 తద్దాబ్రవీత్కవ్యవాహశ్చ పుత్రరిం పతిం కిమర్థం నేచ్ఛసి మూఢబుద్ధే |
 తద్దాబ్రవీత్కవ్యవాహం చ పుత్రీ హరిం వినా సర్వగుణోపపన్నే |
 జన్మన్యస్మిన్భర్తృతా నాస్తి దేవ యతో భర్తా హరిరవైక ఏవ || 3,౧౯.౩౦||
 యతో లోకే సుస్త్రియః సర్వ ఏవ సందా జ్ఞేయా విధవాస్తే హి నిత్యమ్ |
 అనాది నిత్యం భువనైకసారం సుసుందరం మోక్షదం కామదం చ || 3,౧౯.౩౧||
 ఏతాదృశం న విజానన్తి యాస్తు సర్వాస్తా వై విధవాః సర్వదైవ |
 నిమిత్తభూతం భర్తృరూపం చ జీవం దైవోపేతం హరిభక్త్యా విహీనమ్ || 3,౧౯.౩౨||
 సుకశ్మలం నవరన్త్రైః స్త్రవన్తం దుర్గన్ధయుక్తం సర్వదా కుత్సితం చ |
 ఏతాః దృశే భర్తృజీవే ను తాత ప్రయోజనం నాస్తి కృష్ణం విహాయ || 3,౧౯.౩౩||
 దేవస్త్రియో నిజభర్తృన్విహాయ తత్ర స్థితం ప్రీణయన్త్యేవ నిత్యమ్ |
 అతశ్చ తాః సధవాః సర్వదైవ లోకైర్వన్ద్యా నాత్ర విచార్యమస్తి || 3,౧౯.౩౪||
 భర్తాస్తే హరిభక్తా యది స్మరసాం స్త్రీణాం జన్మసాఫల్యమేవ |

అనేకజన్మార్జితపుణ్యసంచయైస్తద్భర్తారో హరిభక్తా భవేయుః ॥ 3,౧౯.3౫॥

యద్భర్తారో హరిభక్తా న సంతి తాభిస్త్యాజ్యం స్వీయగాత్రం భృశం హి ।

స్వభర్తృతం కృష్ణరూపం హరిం చ స్మృత్వా సమ్యగ్యది గాత్రం త్యజేయుః ॥

3,౧౯.3౬॥

తదా వైవ హ్యోత్మహత్యాదిదోషాః స్త్రీణామేవం నిర్ణయోయం హి శాస్త్రే ।

యద్భర్తారో న విజానన్తి విష్ణుం తాసాం సంగో వైవ కార్యః కదాపి ॥ 3,౧౯.3౭॥

అనేక జన్మార్జితపుణ్యసంచయాత్తద్భర్తారో విష్ణుభక్తా భవేయుః ।

కలౌ యుగే దుర్లభా విష్ణుభక్తా హరేభక్తిర్దుర్లభా సర్వదైవ ॥ 3,౧౯.3౮॥

హరేః కథా దుర్లభా మర్త్యలోకే హరేర్దీక్షా దుర్లభా దుర్లభా చ ।

హరేస్తత్వే నిర్ణయో దుర్లభో హి హరేర్దాసైః సంగమో దుర్లభశ్చ ॥ 3,౧౯.3౯॥

ప్రదక్షిణం దుర్లభం వై మురారేర్నమస్కారో దుర్లభో వై కలౌ చ ।

తద్భక్తానాం పాలనం దుర్లభం చ సద్వైష్ణవానాం దుర్లభం హ్యన్నదానమ్ ॥ 3,౧౯.౪౦॥

తస్మైక్తపూజా దుర్లభా వై మురారేర్నామగ్రహో దుర్లభశ్చైవ విష్ణోః ।

సువైష్ణవానాం పుజనం దుర్లభం హి సద్వైష్ణవానాం భాషణం దుర్లభం చ ॥ 3,౧౯.౪౧॥

శాలగ్రామస్పర్శనం దుర్లభం చ సద్వైష్ణవానాం దర్శనం దుర్లభం హి ।

గోస్పర్శనం దుర్లభం మర్త్యలోకే సద్గాయనం దుర్లభం సద్గురుఞ్చ ॥ 3,౧౯.౪౨॥

సద్భార్యాః సత్పుత్రా కుర్లభా హి శేషాచలస్థస్య హరేశ్చ దర్శనమ్ ।

సుదుర్లభం రక్తనాథస్య తీరే కావేర్యా వై దర్శనం విష్ణుపద్యాః ॥ 3,౧౯.౪3॥

కాఞ్చిక్షేత్రే వరదరాజస్య నేవా సుదుర్లభా దర్శనం చైవ లోకే ।

సుదుర్లభం దర్శనం రామనేతోః సుదుర్లభా మధ్యశాస్త్రే చ శక్తిః ॥ 3,౧౯.౪౪॥

భీమాతీరే సంస్థితస్యాపి విష్ణోః సుదుర్లభం దర్శనం చాపలార్యాః ।

రేవాతీరే సంస్థితస్యాపి విష్ణోర్గయాక్షేత్రే విష్ణుపాదస్య చైవ ॥ 3,౧౯.౪౫॥

తథా బద్రో సంస్థిత స్యాపి విష్ణోః సుదుర్లభం మర్త్యలోకే స్థితానామ్ ।

శేషాచలే శ్రీనివాసాశ్రమే చ తపస్వినో దుర్లభా మర్త్యలోకే ॥ 3,౧౯.౪౬॥

ప్రయాగాఖ్యే మాధవస్యాపి నిత్యం సుదర్శనం దుర్లభం వై నృణాం హి ॥ 3,౧౯.౪౭॥

అతో నేచ్ఛామి భర్తారం కృష్ణాదన్యం కదాచన ।

ఏవముక్త్వా సా పితరం యయౌ శేషాచలం ప్రతి ॥ 3,౧౯.౪౮॥

కపిలాఖ్యమహాతీర్థే ఆరురోహ మహాగిరిమ్ |
 తత్రస్థం శ్రీనివాసం చ దృష్ట్వా నత్వా మహాసతీ || 3,౧౯.౪౯||
 త్రిదినం సముపోష్యాథ గత్వా పాపవినాశనమ్ |
 తత్రస్నాత్వా వివాహార్థమేకాంతం ప్రయయావథ || 3,౧౯.౫౦||
 తస్యా ఉత్తరదిగ్భాగే క్రోశయుగ్మే మహాతలే |
 గర్భభూతే చ ఏకాన్తే చచార తప ఉత్తమమ్ || 3,౧౯.౫౧||
 ధ్యాత్వా నారాయణం దేవం తత్రాసీచ్ఛ కుమారికా |
 దివ్యవర్షసహస్రాన్తే స్తోతుం సముపచక్రమే || 3,౧౯.౫౨||
 కుమార్యువాచ |
 త్వమేవ మాతా చ పితా త్వమేవ భర్తా చ సఖాత్వమేవ |
 త్వమేవ పుత్రశ్చ గురుర్గరియాన్మిత్రం స్వసా త్వం మమ వల్లభశ్చ || 3,౧౯.౫3||
 అనాద్యనన్దేష్యపి జన్మసు ప్రభో విచార్యమాణా న విజానేష్యహం చ |
 ఏతై హి సర్వే చ నిమిత్తమాత్రతః పిత్రాదయస్త్యం హ్యనిమిత్తమాత్రతః || 3,౧౯.౫౪||
 అతో మురారేశ్చ తవైవ భార్యా భూయాసమిత్యేవ తదా వ్రతం మే |
 దుఃసంగమాత్రాదినమాగమం న సంసిద్ధిరిత్యేవ వదాన్యమూర్తే || 3,౧౯.౫౫||
 త్వద్దూషకాణాం తవ దాసవర్య విదూషకాణాం దర్శనం ఛిన్ధి దేవ |
 గురుద్రుహం దర్శనం ఛిన్ధి విష్ణో భక్తద్రుహం మిత్రతాం ఛిన్ధి కృష్ణ || 3,౧౯.౫౬||
 తవ ధ్రుగ్భిర్భూషణం ఛిన్ధి దేవ త్వం సంగమం దేహి పదారవిన్దే |
 శ్రీశైలవాసాయ నమోనమస్తే నమోనమః శ్రీనివాసాయ తుభ్యమ్ || 3,౧౯.౫౭||
 స్వామిన్పరావర రమేశ నిదానమూర్తే కాలో మహానపి గతశ్చ నిదర్శనస్తే |
 అనన్తజన్మార్జితసాధనైశ్చ త్వద్దర్శనం స్యాచ్ఛ చతుర్భుజస్య || 3,౧౯.౫౮||
 కథం మమ స్యాత్తవ దర్శనం ప్రభో సర్వైశ్చ దోషైశ్చ సుసంగతాయాః |
 దాస్యాస్పదాయాస్తవ దాసదాస్యాః ప్రసీద దేవేశ జగన్నివాస || 3,౧౯.౫౯||
 ఏవం స్తుతస్తథా విష్ణుః శ్రీనివాసో దయానిధిః |
 ప్రాదురాసీద్వరదరాట్ఫక్త్యా తస్యా జనార్దనః || 3,౧౯.౬౦||
 వరం వరయ భద్రం తే వరదోహమిహాగతః |
 హరిణోదీరితం వాక్యం శ్రుత్వా ప్రాహ స్మితాననా || 3,౧౯.౬౧||
 ఉవాచ పరయా భక్త్యా శ్రీనివాసం జగత్ప్రభుమ్ |

అహం హి భార్యా భూయాసం తవ మాధవ సుందర || 3,౧౯.౬౨||

ఇతి తస్యా వచః శ్రుత్వా శ్రీనివాసోఽబ్రవీదవచః |

శ్రీభగవానువాచ |

అహం కుమారి సుభగే కృష్ణజన్మని భూతలే || 3,౧౯.౬3||

భవామి తవ భర్తాహం నాత్ర కార్యా విచారణా |

ఏవముక్తా సుతా కన్యా పురణ్యరాశిం హరిం పరమ్ || 3,౧౯.౬౪||

ఉవాచ పరమప్రీతా హర్షగర్భదయా గిరా |

కన్యోవాచ |

కృష్ణజన్మన్యహం పత్ని భూయాసం ప్రథమేహని || 3,౧౯.౬౫||

సంస్కారాత్ప్రథమం చాహమం గనాభ్యః సమావృణే |

ఓమిత్సుక్తః పునర్వాక్యమువాచ మధుసూదనః || 3,౧౯.౬౬||

శ్రీభగవానువాచ |

కుమార్యా విధృతత్వాచ్చ మత్ప్రిదానాచ్చ భామిని |

తేషాం మనోభీష్టసిద్ధిర్భవిష్యతి న సంశయః || 3,౧౯.౬౭||

ఇతి తస్యై వరం దత్త్వా తత్రైవాన్తరథీయత |

దేహం తత్రైవ సంత్యజ్య కుమారీ వైవ పుత్రికా || 3,౧౯.౬౮||

కుంభ కస్య గృహే జాతా సీలా నామ్నా తు సా స్మృతా |

కుంభకస్త మహాభాగ నన్దశోభస్య శాలకః || 3,౧౯.౬౯||

కల్పవాహః స విజ్ఞేయః పితృణాం ప్రథమః స్మృతః |

తస్య గత్వా గృహమహం వృషభాచలవాసినః |

శివస్య వరతచ్చైవ త్వజ్జేయః ఖగనత్తమ || 3,౧౯.౭౦||

దితిజాన్వినిహత్యైవ సీలా ప్రాప్తా ఖగేశ్వర |

తతో నాగ్నిజితో రాజ్ఞో గృహే జాతా కుమారికా || 3,౧౯.౭౧||

నాగ్నిజితక్యవాహోభూత్కన్యా సీలాహ్వయాభవత్ |

తస్యః స్వయంవరే చాహం గోవృషాన్సప్తసంఖ్యకాన్ || 3,౧౯.౭౨||

శివస్య వరతచ్చైవాప్యవధ్యాన్దేవమానుషైః |

బద్ధ్వా వృషాన్సృపాజ్ఞోత్వా ప్రాప్తా సీలా మహాఖగ || 3,౧౯.౭3||

కుంభకస్య సుతా సీలా దేహస్థాః ప్రావిశన్భృశమ్ |

ఏకావయవతో యస్మాత్తస్మాత్తత్త్రివ సావిశత్ || 3,౧౯.౭౪||

భూమౌ ద్విధా సమ్ప్రజాతా కుమార్యేవ న సంశయః |

భద్రాజన్మ ప్రవక్ష్యామి శృణు పక్షిన్ద్రసత్తమ || 3,౧౯.౭౫||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

నీలావివాహనిర్ణయో నామైకోనవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౦

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

యా పూర్వసర్గే నలసంజ్ఞస్య వీన్ద్రా పుత్రీ భూత్వా విష్ణుపత్నీ సకామా |

ప్రదక్షిణం భ్రమణం వై చకార గుణేన భద్రా భద్రసంజ్ఞా బభూవ || 3,౨౦.౧||

కన్యాభావే సంస్థితాం భద్రసంజ్ఞాం పితా నలస్త్యబ్రవీత్తాం స పశ్యన్ |

భద్రే కిమర్థం గాత్రపీఠాం కరోషి ఫలం హి తన్నన్దినీ మే వదస్వ || 3,౨౦.౨||

భద్రోవాచ |

శృణుత్వం మే తాత నమస్క్రియాదేః ఫలం వక్తుం కా సమర్థా భవేచ్ఛ || 3,౨౦.3||

తథాప్యహం తవ వక్ష్యామి తాత యథాశక్త్యా శృణు సమ్యగ్భితాయ |

సదా హరిమర్మ నాథో దయాలురహం హరేస్తవ దాసానుదాసీ |

మాం పాహి విష్ణోస్తవ వందే పదే ఇత్యుక్త్వా ప్రణామం చాకరోద్దణ్డరూపమ్ || 3,౨౦.౪||

హరేః ప్రణామం త్వితి కర్తవ్యశూన్యం వ్యర్థం తమాహుర్జ్ఞానినస్తచ్చృణు త్వమ్ |

రమేశ మధ్యేశ సరస్వతీశేత్యేవం వదన్ప్రణమేద్విష్ణుదేవమ్ || 3,౨౦.౫||

యథా ప్రసన్నో వన్దనాద్దేవదేవ స్తథా న తుష్టః పూజనాత్కర్మతశ్చ |

యథా నామస్మరణాద్వన్దనాద్వా పాపాన్నియచ్ఛేతు తథా న చాన్వైః || 3,౨౦.౬ ||

దేహం తు యే పోషయన్త్యేవ తాత హరేః ప్రణామైః శూన్యభూతం చ పుష్టమ్ |

తదేవమాహుర్వ్యర్థమేవేతి తాత తతోషకాణాం నరకే దుఃఖమాహుః || 3,౨౦.౭||

యమోఽపి తం తత్ర ఉలూఖలే తు నిధాయ పిష్టం సుఖలైః కరోతి |

యో వా పరం న కరోత్యేవ తాత ప్రదక్షిణం దేవదేవస్య విష్ణోః || 3,౨౦.౮||

తస్యైవ పాదౌ తలయన్త్రే నిధాయ యమశ్చ నిత్యం ప్రకరోతి పిష్టమ్ |

ఏషాం జిహ్వో హరికృష్ణ్ణతి నామ న వక్తీ నిత్యం వ్యర్థభూతాం వదన్తి || 3,౨౦.౯||

తేషాం జిహ్వో యమలోకే యమస్తు నిష్కాన్య పిష్టం ప్రకరోతి నిత్యమ్ |

కాశీనివాసేన చ కిం ప్రయోజనం కిం వా ప్రయాగే మరణేన తాత || 3,౨౦.౧౦||

కిం వారణాగ్రే మరణేన సౌఖ్యం కిం వా మఖాదేః సమనుష్ఠితేన |

సమస్తతీర్థోష్వటనేన కిం కిమధీతశాస్త్రేణ సుతీక్ష్ణబుద్ధ్యా || 3,౨౦.౧౧||

యేషాం జిహ్వగ్రే హరినామైవ నాస్తి యేషాం గాత్రైర్నమనం నాపి విష్ణోః |

యేషాం పద్భ్యాం నాస్తి హరేః ప్రదక్షిణం తేషాం సర్వం వ్యర్థమాహుర్మహాన్తః || 3,౨౦.౧౨||

హర్యర్పణాద్రిహితం నామ కస్మాత్ప్రదక్షిణం నమనం చాహురర్ష్యమ్ |

అతో విష్ణోర్నమనం కార్యమేవ హరేర్నామస్మరణం తాత కార్యమ్ || 3,౨౦.౧౩||

జన్మ హ్యేతద్దుర్లభం నశ్వరం తు యథా జలస్థం తత్తథైవ |

నో విస్వాసం కురు గాత్రే త్వదీయే జీవేష్వపి స్వః పరశ్చేతి తాత || 3,౨౦.౧౪||

సద్యః కృతం నమనం న త్వదీయం సద్యః కృతం స్మరణం న త్వదీయమ్ |

కదా ప్రాప్స్యే మరణం తన్న జానే న విశ్వాసం కురు గాత్రే మహాత్మన్ || 3,౨౦.౧౫||

ఏతచ్ఛుత్యా నలో వీన్ద్ర పుత్రీవాక్యం సునిర్మలమ్ |

నమస్కారం చ కృతవాన్యథాశక్త్యా ప్రదక్షిణమ్ || 3,౨౦.౧౬||

సాపి ప్రదక్షిణం చక్రే నమస్కారం సదా హరేః |

ఏవం బహుదినం కృత్వా ధ్యాత్వా నారాయణం పరమ్ || 3,౨౦.౧౭||

కలేవరం చ తత్యాజ మరణే హరిచిన్తయా |

మత్ప్రతుర్వసుదేవస్య భగిన్యా ఉదరే ఖగ || 3,౨౦.౧౮||

కైకేయాతి చ నామ్నా సా త్వభవద్భద్రసంజ్ఞకా |

యస్మాద్భద్రగుణైర్మయైకా భద్రా సా భద్రనామికా || 3,౨౦.౧౯||

తస్యాత్మజైశ్చ కైకేయైః పంచభిః ఖగసత్తమ |

ప్రత్యాహృతామిమాం భద్రాం ప్రాప్తవాన్భగసత్తమ || 3,౨౦.౨౦||

వక్ష్యేహం మిత్రవిన్దాయాః పాణిగ్రహణకారణమ్ |

సావధానమనా భూత్వా శృణు పక్షిన్ద్ర సత్తమ || 3,౨౦.౨౧||

మిత్రవిన్దోవాచ |

యాన్పూర్వసర్గేష్యవృణోన్నికామతో హ్యగ్నిషోమాన్నామికా మిత్రవిన్దా |

మిత్రం హరిం ప్రాప్తుకామా సదైక తత్రోపాయం చిన్తయామాసదేవీ || 3,౨౦.౨౨||

హరిప్రాప్తౌ సాధనాః సంతి తేషు ముఖ్యం కచిచ్ఛిన్తయామాస దేవీ |

తేషాం మధ్యే శ్రవణం శ్రేష్ఠమాహుః పురాణానాం సాత్త్వికానాం సదాపి || 3,౨౦.౨౩||

విష్ణోరుత్కర్షో వర్తతే యత్ర వాయోస్తథోత్కర్షః సజ్జనానాం పురాణే |

శ్రాద్ధం సదా విష్ణుబుద్ధ్యా సదైవ నాన్యచ్ఛాప్యం సాధనం తత్ర చైవ || 3,౨౦.౨౪||

యస్మిన్దినే శ్రవణం నాస్తి విష్ణోస్తేషాం జన్మ వ్యర్థమాహుః కథాయామ్ |

స్నాన జపః పఞ్చాయజ్ఞం వ్రతం చ ఇష్టాపూర్తే కృచ్ఛ్యచాన్తో చ దత్తమ్ || 3,౨౦.౨౫||

సర్వం వ్యర్థం వైష్ణవానాం చ దీక్షా కథాం వినా సమ్యగనుస్థితాం వై |

యైర్న శ్రుతం భాగవతం పురాణం ససమ్ప్రదాయైర్గురుభిః సంయుతైశ్చ ||

3,౨౦.౨౬ ||

యైర్న శ్రుతం భాగవతం పురాణం యైర్న శ్రుతం బ్రహ్మకాణ్డం పురాణమ్ |

తేషాం జన్మ వ్యర్థమాహుర్మమహాన్తస్తస్మాచ్ఛాప్య్యా హరివార్తా సదైవ || 3,౨౦.౨౭||

న యత్ర గోవిన్దకథామహానదీ న యత్ర నారాయణపాదసంశ్రయః |

న యత్ర విష్ణోః సతతం వచోస్తి న సంవనోత్తక్షణమాత్రం కథఞ్చిత్ || 3,౨౦.౨౮||

యస్మిన్గామే భాగవతం న శాస్త్రం న వర్తతే భాగవతా రసజ్ఞాః |

యస్మిన్గ్రామే నాస్తి గీతార్థసారః యస్మిన్గామే నామ సహస్రకం వా || 3,౨౦.౨౯||

తయో రసజ్ఞా యత్ర న సన్తి తత్ర న సంవనోత్తక్షణమాత్రం కథఞ్చిత్ |

యస్మిన్దినే దివ్యకథా చ విష్ణోర్న వాస్తి జన్తోస్తస్య చాయుర్వృధైవ || 3,౨౦.౩౦||

గర్భే గతే నాత్ర విచార్యమస్తి తన్మన్యతే దుర్లభం మర్త్యలోకే |

కర్ణం కల్పైర్నూషితం సుందరం చ న సుందరం చాహురార్యా రసజ్ఞాః || 3,౨౦.౩౧||

విష్ణోః కథాఖ్యాభరణైశ్చ యుక్తం తదేవ కర్ణం సుందరం చాహురార్యాః |

తస్మాత్సదా భాగవతార్థసారం శృణ్వన్తి యే సతతం వాచయన్తి || 3,౨౦.౩౨||

తేషాం జన్మ స్వస్థమాహుర్మహాన్తో మహత్ఫలం చాస్తి తదైవ తేషామ్ |

సోష్ణిషకఞ్చుకయుతాశ్చ హరేః కథాం వై శృణ్వన్తి యేపి చ పఠన్తి సదైవ మర్త్యాః ||

3,౨౦.౩౩||

సర్వేపి తే పూజనియా హి లోకే న వై శిశ్రే చోదరే చైవ సక్తాః |

యే దాక్షిణ్యాదర్థలోభాద్వదన్తి సదా పురాణం భగవత్తత్త్వసారమ్ || 3,౨౦.౩౪||

ప్రచ్ఛాదయన్తే తత్త్వగోప్యాని యే తు తేషాం గతిః సూర్యసూనుః సదైవ |

యే ధర్మకాణ్డే కర్మకాణ్డే సదైవ ఉత్పాదయన్తే సురుచిం తత్ర నిత్యమ్ || 3,౨౦.౩౫||

మౌల్యేన యే కథయేయుః పురాణం తేషాం గతిః సూర్య సునః సదైవ |
 మౌల్యేన యే భాగవతం పురాణం శృణ్వన్తి వై హరిశాస్త్రార్థతత్త్వమ్ || 3, ౨౦. 3౬ ||
 మౌల్యేన వేదాధ్యయనం ప్రకుర్వతే తేషాం గతిః సూర్యసూనుః సదైవ |
 యదృచ్ఛయా ప్రాప్తధనేన యే తు సంతుష్టాస్తే హ్యత్ర యోగాః సదైవ || 3, ౨౦. 3౭ ||
 ధనార్జనే యే త్వతితృష్టాభియుక్తాస్తేషాం న వై భాగవతేధికారః |
 మత్వా లోకే హరిరేవతి నిత్యమన్తర్యామీ నాస్తి తదన్య ఈశః || 3, ౨౦. 3౮ ||
 ఏవం సదా యే ప్రవిచిన్తయన్తి యోగక్షేమం బిభృయాద్విష్ణురేషామ్ |
 సద్వైష్ణవనామశుభం నాస్తి నాస్తి ప్రదృశ్యతే సంశయజ్ఞానరూపాత్ || 3, ౨౦. 3౯ ||
 కర్మానుసారేణ హరిర్దదాతి ఫలం శుభానామశుభస్య చైవ |
 అతస్తదర్థం వైవ యత్నం చ కుర్యాద్ధనార్థం వై హరితత్త్వే చ కుర్యాత్ || 3, ౨౦. ౪౦ ||
 అతః స్నాత్వా దివ్యమన్త్రం జపిత్యా విసర్జయిత్వా విష్ణునిర్మాల్యగన్ధమ్ |
 శుచిర్భూత్వా భాగవతం పురాణం సంశ్రావయేత్సర్వవేత్తాపి నిత్యమ్ || 3, ౨౦. ౪౧ ||
 కర్మానుసారేణ ధనార్జనం చ వేదార్జనం శాస్త్రసమార్జనం చ |
 భవిష్యతి శ్రవణం చాపి విష్ణోరత్యాదరాచ్ఛ్రవణం దుర్ఘటం చ || 3, ౨౦. ౪౨ ||
 అత్యాదరాద్భాగవతస్య సారమాస్వాదయేద్దుర్ఘటం మర్త్యలోకే |
 ఆస్వాద్య తద్భాగవతం పురాణమానన్దబాహ్నేర్యుక్తతా దుర్ఘటా చ || 3, ౨౦. ౪౩ ||
 శ్రుత్వా తత్త్వా నాం నిర్ణయం ధారణం చ సుదుర్ఘటం చాహురార్యాః సమస్తమ్ |
 శ్రుత్వా తత్త్వానాం ధారణానన్తరం చ కామక్రథోర్జారణం దుర్ఘటం చ || 3, ౨౦. ౪౪ ||
 శ్రుత్వా తత్త్వానాం ధారణానం తరం త తథా యోగే దుర్ఘటం సంగతం చ || 3, ౨౦. ౪౫ ||
 శ్రుత్వా తత్త్వానాం ధారణానన్తరం చ కామక్రథోర్జారణం దుర్ఘటం చ |
 ఏతే దోషా జ్ఞానపూతానపీహ కుర్వన్తి సందేహాయుతాన్సదైవ || 3, ౨౦. ౪౬ ||
 అతో హ్యహం శ్రవణం సత్కథాయాః సదా కరిష్యే నాత్ర విచార్యమస్తి |
 తేనాప్యహం హరినామాభివాఞ్చా నిశ్చిత్త్య చిత్తం శ్రవణే వై చకార |
 ఆదేహమేవం శ్రవణం చ కృత్వా త్యక్త్వా దేహం భూతలే సమ్ప్రజాతా || 3, ౨౦. ౪౭ ||
 నివన్తుం వసుదేవస్య భగిన్యా ఉదరే ఖగ |
 సుమిత్రా సంజ్ఞకాయాం చ జాతా వై మిత్రవిన్దికా || 3, ౨౦. ౪౮ ||
 శ్రవణేన హరిం మిత్రం ప్రాప్తా సా మిత్రవిన్దికా |

అతః సా మిత్రవిన్దేతి సంజ్ఞయా సంబభూవ హ || 3,౨౦.౪౯ ||

స్వయంవరే మిత్రవిన్దా రాజ్ఞాం మధ్యే తు భామినీ |

మమానే వ్యసృజన్మాలాం తాం గృహీత్వా ఖగేశ్వర |

విధూయ నృపతీస్సర్వాస్సురీం ప్రాప్తాః ఖగేశ్వర || 3,౨౦.౫౦ || || ౫౧ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

భద్రాకృతభగవత్పృతిత్వప్రాపకతపశ్చర్యాదినిరూపణం నామ వింశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౧

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ |

కాలిన్ద్యా అపి చోత్పత్తిం ప్రవక్ష్యామి ఖగేశ్వర |

వివస్వాన్నామ సూర్యోభతస్య పుత్రీ వ్యజాయత || 3,౨౧.౧ ||

కాలిన్దీసంజ్ఞకా వీన్ద్ర యమునా యానుజా స్మృతా |

కృష్ణపత్నీత్వకామేన చచార తప ఉత్తమమ్ || 3,౨౧.౨ ||

తప ఆలోచనం ప్రోక్తం తత్త్వానాం చ వినిర్ణయః |

పూర్వార్షితానాం పాపానామనుతాపస్తపః స్మృతమ్ || 3,౨౧.3 ||

ప్రాయో నామ తపః ప్రోక్తం చిత్తనిగ్రహ ఉచ్యతే |

ప్రాయశ్చిత్తమితి ప్రోక్తం న తు క్షౌరం ఖగేశ్వర || 3,౨౧.౪ ||

అనుతాపయుతం భూతం తచ్ఛణు త్వం ఖగేశ్వర |

పూర్వం న జప్తం దివ్యమన్తం ముకున్ద తప్తం సదా క్లేశదావానలేన || 3,౨౧.౫ ||

న వై స్మృతం హరినామామృతం చ సదా స్మృతం హరిదోషాదికం చ |

న తు స్మృతం హరితత్త్వామృతం చ సమ్యక్ష్మృతం లోలవారాదికం చ || 3,౨౧.౬ ||

న పూజితం హరిపాదారవిన్దం సుపూజితాః పుత్రమిత్రాదికాశ్చ |

న వన్దితం హరిపాదారవిన్దం సువన్దితో మిత్రపాదః సుఘోరః || 3,౨౧.౭ ||

న దృష్టం వై ధూపధూమైరుపేతం హరేర్వక్త్రం కున్దలైః సంవృతం చ |

పుత్రాదికం లాలితం వై ముకున్ద న లాలితం తప వక్త్రం మురారే || 3,౨౧.౮ ||

సులాలితం భూషణైః పుత్రమిత్రం న లాలితం సర్వపాపాపహారి |

న భుక్తం వై హరినైరవేద్యశేషం మిత్రాలయే షడ్రసాన్నం చ భుక్తమ్ || 3,౨౧.౯ ||

సుపుష్పగన్ధా నార్పితా తే మురారే సమర్పితాః పుత్రమిత్రాదికేభ్యః |

సస్తప్తోహం పుత్రమిత్రాదికేషు కదా ద్రక్ష్యే తవ వక్త్రం ముకున్ద ॥ 3,౨౧.౧౦॥
 అవైష్ణవానైః శిగుశాకాదికైశ్చ హ్యనర్పితానైశ్చ తథాప్యసంస్కృతైః ।
 తథాప్యభక్ష్యై రసనా చ దగ్ధా కదా ద్రక్ష్యే తవ వక్త్రం ముకున్ద ॥ 3,౨౧.౧౧॥
 అష్టాక్షరీపూజయా దివ్యతీర్థైరిష్టాః పురా బ్రామితైః శఙ్ఖతీర్థైః ।
 న పావితం మచ్ఛరీరం మురారే కదా ద్రక్ష్యే తవ వక్త్రం ముకున్ద ॥ 3,౨౧.౧౨॥
 అనర్పితైర్గన్ధపుష్పాదికైశ్చ అనర్పితైర్భూషణైర్వస్త్రజాతైః ।
 అవైష్ణవానాం దిగ్ధగన్ధాదిదోష్టైర్గాత్రం దగ్ధం కదా హ్యుద్ధరిష్యే ముకున్ద ॥ 3,౨౧.౧౩॥
 దగ్ధౌ చ పాదౌ మమ వాసుదేవ న గచ్ఛన్తౌ క్షేత్రపథం హరేశ్చ ।
 నేత్రే చ దగ్ధే మమ సర్వదాపి నాలోకితం తవ దేవ ప్రతీకమ్ ॥ 3,౨౧.౧౪॥
 దగ్ధౌ చ హస్తౌ మమ వాసుదేవ న పూజితం తవ విష్ణోః ప్రతీకమ్ ।
 మయా కృతం పాపజాతం మురారే కదా ద్రక్ష్యే తవ వక్త్రం ముకున్ద ॥ 3,౨౧.౧౫॥
 మదీయదోషాన్గణయన్న పూర్ణ దయాం కురు త్వం సుద్ధదాస్యాన్ముకున్ద ।
 యావన్తి లోమాని మదీయగాత్రే సంతి ప్రభో సర్వదోర్షరిష్యదూర ॥ 3,౨౧.౧౬॥
 తావన్తి పాపాని మదీయగాత్రే కదా ద్రక్ష్యే తవ వక్త్రం ముకున్ద ।
 అనస్తదేహే పతిపుత్రైర్గృహైశ్చ మిత్రైర్గనైః పశుభృత్యాదికైశ్చ ॥ 3,౨౧.౧౭॥
 సుఖం నాప్తం హ్యపుమాత్రం ముకున్ద సేవా ముక్తా తవ దేవస్య విష్ణోః ।
 ఇతః పరం పుత్రమిత్రాదికం చ యాస్యే నాహం తవ దాసీ భవామి ॥ 3,౨౧.౧౮॥
 యేయే బ్రూయుః పుత్రమిత్రాదికైశ్చ సమ్యక్సుఖం జాయతే మర్త్యలోకే ।
 తేషామాస్యే మూత్రవిష్టాదికం చ సమ్యక్సదా పతితం చేతి జానే ॥ 3,౨౧.౧౯॥
 మిత్రాదీనాం యత్కృతం ద్రవ్యజాతం వృథా గతం మలరూపం చ జాతమ్ ।
 సద్వైష్ణవానాం యత్కృతం ద్రవ్యజాతం హరిప్రాప్తేః కారణం స్యాత్సదైవ ॥ 3,౨౧.౨౦॥
 ఏతాదృశం తత్తు జాతం ముకున్ద అలం హ్యలం తేన దుఃఖం చ భుక్తమ్ ।
 సంగం దత్తాత్సజ్జనానాం సదా త్వం వినా చ త్వం దుర్జనానాం చ సంగాత్ ॥
 3,౨౧.౨౧॥
 సంగైః సదా దుర్జనానాం మురారే గాత్రం దగ్ధం న విరాగేణ యుక్తమ్ ।
 ఏతాదృశాహం కాం గాతిం వా ముకున్ద యాస్యే న జానే దయయా మాం చ పాహి ॥
 3,౨౧.౨౨॥

ఏతాదృశో హ్యనుతాపః ఖగేన్ద్ర ప్రాయశ్చిత్తం న చ క్షౌరాదికం చ ।
 భానోః కన్యా హ్యనుతాపం చ కృత్వా విచారయామాస హరేః సుతత్త్వమ్ ॥
 3,౨౧.౨3॥

సర్వోత్తమో హరిరేకః సదైవ యతః పూర్ణః సర్వగుణైస్తతశ్చ ।
 సృష్టౌ యస్మాజ్జయతే విశ్వజాతమతో హరిః సర్వగుణైశ్చ పూర్ణః ॥ 3,౨౧.౨౪॥

యో దేవానామాద్య ఆకార ఏవ యతో బ్రహ్మాద్యా వైవ పూర్ణాః సమస్తాః ।
 లక్ష్మీప్రసాదాచ్చిరపుణ్యేన జాతో యథాయోగ్యం పూర్ణగుణో విరిఞ్చుః ॥ 3,౨౧.౨౫॥

న లక్ష్మీవద్గుణపూర్ణో విరిఞ్శో న విష్ణువద్గుణపూర్ణా రమాపి ।
 న వాయువద్భారతీ చాపి పూర్ణా న శేషవద్వారుణీ చాపి పూర్ణా ॥ 3,౨౧.౨౬॥

న వై రుద్రవత్పావ్రవృత్తి పూర్ణరూపా హ్యన్యేష్యేవం నైవ పూర్ణాః సదైవ ।
 ఆలోచనామేవమేషా హి కృత్వా తపశ్చక్రే యమునాయాశ్చ తీరే ॥ 3,౨౧.౨౭॥

తదాచాహం యమునాయాశ్చ తీరం పార్థేన సాకం మృగయాం గతః ఖగ ।
 దృష్ట్వా చ తాం తత్ర తపశ్చరన్తిం తదాబ్రువం మత్సఖాయం చ పార్థమ్ ॥ 3,౨౧.౨౮॥

హే పార్థ శీఘ్రం వ్రజ కన్యాసమీపం త్వం పృచ్ఛ కస్మాదత్ర తపః కరోషి ।
 ఏవం ప్రోక్షస్తత్సమీపం న గత్వా పృష్ట్వా చైతత్కారణం శీఘ్రమేవ ॥ 3,౨౧.౨౯॥

ఆగత్య మామవదత్ఫాల్గునోయం సర్వం వృత్తాన్తం త్వసౌ మత్సమీపే ।
 తతస్తస్యహం సుముహూర్తే చ తస్యాః పాణిగ్రహం కృతవాన్స్తత్ర సమ్యక్ ॥ 3,౨౧.3౦॥

తస్యాశ్చ తాపాత్సంతతం మద్విచారాత్ప్రసన్నోహం సతతం సుప్రసన్నః ।
 పూర్ణానందే రమమాణాస్య నిత్యం తయా చ మే కిం సుఖంస్యాత్తగేన్ద్ర ॥ 3,౨౧.3౧॥

మయా వివాహోనుగ్రహార్థం హి తస్యా అఙ్గీకృతో న తు సౌఖ్యాయ వీన్ద్ర ।
 తథా వక్ష్యే లక్ష్మణాయాశ్చ రూపం పాణిగ్రాహే కారణం చాపి వీన్ద్రా ॥ 3,౨౧.3౨॥

శృణుష్వ తత్ర వక్ష్యామి గోప్యం సచ్చిష్యకే నాస్తి గోప్యం గురోశ్చ ॥ 3,౨౧.33॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 భగవతః కాలిన్ద్యా వివాహే హేతునిరూపణం నామైకవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౨

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 యా లక్ష్మణా పూర్వసర్గే ఖగేన్ద్ర పుత్రీ హ్యభూద్వహ్నివేదస్య వేత్తుః ।

సులక్షణైః సంయుతత్వాద్యతః సా సులక్ష్మణేతి ప్రథితా ఖగేన్ద్రా ॥ 3,౨౨.౧॥

యథా లక్ష్మీర్లక్షణైః సా సుపూర్ణా యథా హరిర్లక్షణైర్వై సుపూర్ణః ।

యథా వాయుర్లక్షణైః పూర్ణ ఏవ యథా గాయత్రీ లక్షణైః సా సుపూర్ణా ॥ 3,౨౨.౨॥

యథా రుద్రాద్యా లక్షణైర్వై ప్రపూర్ణా రుద్రాదిల్లక్ష్మణా చైవ పూర్ణా ।

గుణేనైవం ధర్మతః కింఞ్చిదేవ తథానుసంధానాద్వియతే నామ చాపి ॥ 3,౨౨.3॥

తస్మా దాహుర్లక్ష్మణేత్యేవ సర్వే తల్లక్షణం శృణు చాదౌ ఖగేన్ద్రా ।

నారాయణే పూర్ణగుణే రమేశే ద్వాత్రింశత్సంఖ్యాని సులక్షణాని ॥ 3,౨౨.౪॥

సంత్యేవ పక్షిన్ద్రా వదామ్యను క్రమాన్మత్తః శ్రుత్వా మోక్షమాప్నోతి నిత్యమ్ ।

యః సప్తపాదః షణ్ణవత్యజ్ఞుల్లోక్గశ్చతుర్వస్తః పురుషస్తీక్ష్ణదస్తః ॥ 3,౨౨.౫॥

య ఏతత్సర్వం మిలితం చైకమేవ హరేర్విష్ణోర్లక్షణం చాహురార్యాః ।

ముఖం స్త్రిగ్ధం వర్చులం పుష్టిరూపం ద్వితీయం తల్లక్షణం చాహురార్యాః ॥ 3,౨౨.౬॥

హనుర్యస్యానున్నతం చాస్తి వీన్ద్ర తల్లక్షణం ప్రాహురార్యాస్తృతీయమ్ ।

యద్దన్తా వై తీక్ష్ణసూక్ష్మాశ్చ సంతి తల్లక్షణం చాహురార్యాశ్చతుర్థమ్ ॥ 3,౨౨.౭॥

యస్యాధరే రక్తిమా త్వస్తి వీన్ద్ర తల్లక్షణం పంచమం చాహురార్యాః ।

యస్య హస్తా అతిరక్తాః ఖగేన్ద్ర తల్లక్షణం ప్రాహురార్యాశ్చ పఞ్చమ్ ॥ 3,౨౨.౮॥

యస్మిన్నఖాః సంతి రక్తాః సుశోభాస్తల్లక్షణం సప్తమం చాహురార్యాః ।

యస్మిన్కపోలే రక్తిమా త్వస్తి వీన్ద్ర తల్లక్షణం హ్యష్టమం ప్రాహురార్యా ॥ 3,౨౨.౯॥

యస్మిన్కరే శఙ్ఖచక్రాదిరేఖా వర్తన్తే తన్నవమం ప్రాహురార్యాః ।

యస్యో దరం తస్తురూపం సుపుష్టం వలిత్రయైరజ్జీతం సుందరం చ ॥ 3,౨౨.౧౦॥

తల్లక్షణం దశమం ప్రాహురార్యా ఏకాదశం నిమ్ననాభిం తదాహుః ।

ఊరుద్వయం యస్య చ మాంసలం వై తల్లక్షణం ద్వాదశం ప్రాహురార్యాః ॥

3,౨౨.౧౧॥

కట్టిర్దీర్ఘా పృథులాస్తి యస్య త్రయోదశం లక్ష్మ తదాహురార్యాః ।

యస్యాస్తి ముష్కే సుపరిష్ఠితో వై చతుర్దశం లక్ష్మ తదాహురార్యాః ॥ 3,౨౨.౧౨॥

సమున్నతం శిశ్రుమథో హి లక్ష్మ యస్యాస్తి తత్పంచదశం వదన్తి ।

సుతామ్రకం పాదతలం ఖగేన్ద్ర తల్లక్షణం షోడశం ప్రాహురార్యాః ॥ 3,౨౨.౧3॥

నిమ్నా చ గుల్ఫా సప్తదశం తదాహుర్గ్రీ వారూపం ప్రాహురష్టాదశం చ ।

ఏకోనవింశం త్వక్షిపద్మం సురక్తం ప్రాహుర్బాహుం జాను వింశం తథైవ ॥ 3,౨౨.౧౪॥

విస్తీర్ణోరజైకవింశం తదాహుః సింహస్కన్ధం దువ్యత్తరం వింశమాహుః |
 త్రయోవింశం సూక్ష్మామాస్యం తదాహుశ్చతుర్వింశం సుప్రసన్నే చ దృష్టి || 3, ౨౨.౧౫ ||

పూస్వం లిక్లం మార్దవం చాపి వీన్ద్ర తల్లక్షణం పఞ్చవింశం వదన్తి |
 సమా చ పాదా కటిజాను చోరూ షడ్వింశమాహుశ్చ సమే చ జజ్ఞే || 3, ౨౨.౧౬ ||

సమానహస్తా సమకర్ణౌ మిలిత్వా ద్వాత్రింశత్కం లక్షణం ప్రాహురార్యాః |
 ద్వాత్రింశత్కం లక్షణం వై ముకుందే ద్వాత్రింశత్కం లక్షణం వై రమాయామ్ ||
 3, ౨౨.౧౭ ||

ద్వాత్రింశత్కం లక్షణం బ్రహ్మణోఽపి తద్భారత్యాః ప్రవదన్యేవ సత్యమ్ |
 తథా చ శంకా సమమేవ చక్రిణోత్యేవం సదామా కురు నిర్ణయం బ్రువే || 3, ౨౨.౧౮ ||

ఏకస్య వై లక్షణస్యాపి విష్టోర్లక్ష్మీరన్తం నైవ సమ్యక్ప్రపేదే |
 అతోనన్వైర్లక్షణైః సంయుతం చ హరిం చాహుర్లక్షణజ్ఞాః సదైవ || 3, ౨౨.౧౯ ||

జానాతి లక్ష్మీర్లక్షణం వాయురూపే స్వాపేక్షయా హ్యతిరిక్తం ఖగేన్ద్ర |
 స్వలక్షణాపేక్షయా భారతీ తు శతైర్గుణైరధికా వేదసోఽపి || 3, ౨౨.౨౦ ||

ఖగేన్ద్ర తస్మాల్లక్షణే సామ్యచిత్తం విశ్వాదీనాం సర్వదా మా కురుష్య |
 అష్టావింశతిం ప్రాహూ రుద్రాదికానాం భ్రూనేత్రయోర్లక్షణేనైవ హీనాః || 3, ౨౨.౨౧ ||

అలక్షణం మన్యతే యద్ధి తస్య దుర్లక్షణం నైవ తచ్చిన్తనీయమ్ |
 అష్టావింశతిం లక్షణం వై హరస్య న భారతీవచ్చిన్తనీయం ఖగేన్ద్ర || 3, ౨౨.౨౨ ||

అతో హరః క్రోధరూపీ సదైవ తయోరభావాత్సత్యముక్తం తథైతత్ |
 అతో ద్వయం నాస్తి రుద్రే ఖగేన్ద్ర శిశోదరే కిఞ్చదాధిక్యమస్తి || 3, ౨౨.౨౩ ||

సప్రాధికైర్విశతిలక్షణైస్తు సమాయుతాః స్వస్త్రియో లక్ష్మణాద్యాః |
 షడ్వింశత్యా లక్షణైశ్చాపి యుక్తా వారుణ్యాద్యా పఞ్చవింశైశ్చ చన్ద్రః ||
 3, ౨౨.౨౪ ||

అర్థశ్చతుర్వింశతిభిశ్చైవ యుక్తో నాసావాయోర్ద్యుధికా వింశతిశ్చ
 లక్షణైశ్చైకవింశత్యా శచి యుక్తా న సంశయః || 3, ౨౨.౨౫ ||

ప్రవాహో వింశకైర్ద్యుక్తా యమ ఏకోనవింశకైః |
 పాశ్యష్టాదశభిర్ద్యుక్తో దశసప్తయుతోఽనలః || 3, ౨౨.౨౬ ||

వైవస్వతః షోడశభిమిత్రః పఞ్చదశైర్ద్యుతః |

చతుర్వింశైస్తు ధనపః పావకస్తు త్రయోదశైః ॥ 3, ౨౨. ౨౭ ॥

గణ్ణా ద్వాదశభిర్యుక్తా బుధ ఏకాదశైర్యుతః ।

శనిస్తు దశసంఖ్యాకైః పుష్కరో నవభిర్యుతః ॥ 3, ౨౨. ౨౮ ॥

అథ షోడశసాహస్రం భార్యారతు మమ వల్లభాః ।

అష్టభిశ్చైవ సంయుక్తాః సప్తభిః పితరస్తథా ॥ 3, ౨౨. ౨౯ ॥

షడ్భిశ్చ దేవగన్ధర్వాః పంచుభిస్తదనన్తరాః ।

చతుర్భైః క్షితిపాః ప్రోక్తాస్త్రీభిరనేయే చ సంయుతాః ॥ 3, ౨౨. 30 ॥

ఉదరే కిణ్చదాధిక్యే హ్రస్వే పాదే చ కర్ణయోః ।

శిఖాధిక్యం వినా విప్ర భార్యాయాం చ శివస్య చ ॥ 3, ౨౨. 3౧ ॥

లక్ష్మణాయాం పంచు దోషాః శిరోగుల్ఫాదికం వినా ।

నాభ్యాధిక్యే సహైవాష్ట్రా దోషాః సంత్యతివాహికే ॥ 3, ౨౨. 3౨ ॥

జుష్టాధిక్యే సహైవాష్ట్రా దోషాః శచ్యాః సదా స్మృతాః ।

ఏవమేవ హి దోషాశ్చాప్యూహనీయాః ఖగేశ్వర ॥ 3, ౨౨. 33 ॥

దుర్లక్షణైః సదా వీన్య సంత్రుతైస్తత్త్వవిదృష్టవేత్ ।

మహోదరో లంబనాభిరీషామాత్రోగ్రదంష్ట్రకః ॥ 3, ౨౨. 3౪ ॥

అన్ధకూపగభీరాక్షో లంబకర్ణౌష్ఠనాసికః ।

లంబగుల్ఫో వక్రపాదః కునఖీ శ్యావదన్తకః ॥ 3, ౨౨. 3౫ ॥

దీర్ఘజుష్టో దీర్ఘశిశ్నేవ్వికాణ్ణశ్చైకనాసికః ।

రక్తశ్మశ్రూ రక్తరోమా వక్రాస్యః సమ్ప్రకీర్తితః ॥ 3, ౨౨. 3౬ ॥

దగ్ధపర్వ తసంకాశో రక్తపుష్టః కలిః స్మృతః ।

అలోమాంసోఽలోమశిరా రక్తగణ్ణకపోలకః ॥ 3, ౨౨. 3౭ ॥

లలాటే పాణ్ణుతా నిత్యం వామస్కన్ధే కరే ఖగ ।

క్రూరదృష్టిర్దృష్టిపాదస్తథా వై ఘర్షరస్వరః ॥ 3, ౨౨. 3౮ ॥

అత్యాశీ చాతిపానశ్చ స్తనౌ శుష్కఫలోపమా ।

ఊరో నవాజ్ఞాకారోమః తథా పృష్ఠే చ మస్తకే ॥ 3, ౨౨. 3౯ ॥

లలాటే త్రీణి దీర్ఘే తు సమే ద్వా సమ్ప్రకీర్తితౌ ।

సర్పాకారస్తు యో మత్స్యస్తస్య శిశ్రేప్రకీర్తితః ॥ 3, ౨౨. ౪౦ ॥

పాదత్రాణోపమో మతోన్యో రసనాగ్రే ప్రకీర్తితః ।
 శిశ్రాకారశ్చ యో మతోన్యో గుదే తస్య ప్రశస్యతే ॥ 3,౨౨.౪౧॥
 వృశ్చికాకారమత్యస్తృ పదోస్తస్య ప్రశస్యతే ।
 శ్వాకారశ్చాపి మతోన్యో వై ముఖే తస్య ప్రకీర్తితః ॥ 3,౨౨.౪౨॥
 హస్తే తు బహురేఖాః స్యుర్లోమ నాసాపుటే స్మృతమ్ ।
 అతిదీర్ఘం తు చాఙ్గుష్ఠం కనిష్ఠం చాతిదీర్ఘకమ్ ॥ 3,౨౨.౪౩॥
 దుర్లక్షణం త్వే వమాది కలావస్తి హ్యనేకశః ।
 సులక్షణాన్యనేకాని మయి సంతి ఖగేశ్వర ॥ 3,౨౨.౪౪॥
 ద్వాత్రింశల్లక్షణం విష్టోర్బృహ్మద్యాపేక్షయైవ తత్ ।
 సహాభిప్రాయ గర్భేణ బ్రహ్మణోక్తం తవ ప్రభో ॥ 3,౨౨.౪౫॥
 బ్రహ్మోక్తస్య మయోక్తస్య విరోధో నాస్తి సత్తమ ।
 మయోక్తస్యైవ స వ్యాసః కంబుగ్రీవః ప్రదర్శ్యతే ॥ 3,౨౨.౪౬॥
 రక్తాధరం రక్త తాలు చైకీకృత్య మయోదితమ్ ।
 ఆతో విరోధో నాస్త్యేవ తథా జ్ఞానాత్ప్రతీయతే ॥ 3,౨౨.౪౭॥
 సప్రాధికైర్వింశతిలక్షణైస్తు సమాయుతా యాః స్త్రియో లక్ష్మణాద్యాః ॥ 3,౨౨.౪౮॥
 భగే నేత్రే చ హస్తే చ స్తనే కుక్షౌ తథైవ చ ।
 భారత్యపేక్షయా పఞ్చభిర్భూయానా త్వస్తి లక్షణైః ॥ 3,౨౨.౪౯॥
 న రుద్రవన్న చాన్యాని లక్షణాని ఖగేశ్వర ।
 షడ్వింశత్యా లక్షణైశ్చాపి యుక్తా వారుణ్యాః షడ్లక్షణైశ్చైవ హీనా ॥ 3,౨౨.౫౦॥
 కర్ణే కుక్షౌ నాసికాకేశపాశే గుల్ఫే భగే కిఞ్చిదాధిక్యమస్తి ।
 ఇన్ద్రో యుక్తః పఞ్చవింశత్యా ఖగేన్ద్ర సదా హీనో లక్షణైః సప్తసంఖ్యైః ॥ 3,౨౨.౫౧॥
 హస్తే పాదే ఉదరే కర్ణయోశ్చ శిశ్రే గుల్ఫే త్వధరోష్ఠేధికం చ ।
 చతుర్వింశత్యా లక్షణైశ్చాపి యుక్తో నాస్తిక్యవాయుస్తద్వదేవాష్టభిశ్చ ॥ 3,౨౨.౫౨॥
 నాభ్యాం గుల్ఫే హనురర్ఘ్యోశ్చ స్కన్ధే ద్విజే నేత్రే త్వధరోష్ఠేధికం చ ।
 త్రయోవింశత్యా లక్షణైశ్చాపి యుక్తా శచీ తథా నవదోష్టైశ్చ యుక్తా ॥ 3,౨౨.౫౩॥
 భగే కేశే హ్యధరోష్ఠే చ కర్ణే జఙ్ఘే గణ్ఠే వక్షసి గుల్ఫయోశ్చ ।
 తథోత్తరోష్ఠే కిఞ్చిదాధిక్యమస్తి ఏవం విజానీహి ఖగేన్ద్రసత్తమ ॥ 3,౨౨.౫౪॥

ద్వావింశత్యా లక్షణైః సంయుతస్తు దశభిర్దేషైః ప్రవహో నామ వాయుః ।
 తథాఙ్గాష్టే కిఞ్చిదాధిక్యమస్తి వింశత్యేకాదశభిర్దేషతోర్కః ॥ 3, ౨౨.౫౫ ॥
 తద్వింశత్యా లక్షణైః సంయుతస్తు తదా దోషేర్ద్వాదశభిశ్చ యుక్తః ।
 ఏకోనవింశత్యా లక్షణైశ్చాపి యుక్తస్త్రయోదశభిస్తదభావైర్యతోగ్నిః ॥ 3, ౨౨.౫౬ ॥
 అష్టాదశభిర్లక్షణైః సంయుతస్తు వైవస్వతస్తదభావైశ్చతుర్దశభిః ।
 మిత్రస్తు సప్తదశభిర్లక్షణైః సంయుతః ఖగ ॥ 3, ౨౨.౫౭ ॥
 సదోషైః పంచుదశభిః సంయుక్తో నాత్ర సంశయః ।
 తైశ్చ షోడశభిర్యుక్తో ధనపో నాత్ర సంశయః ॥ 3, ౨౨.౫౮ ॥
 తదభావైః షోడశభిః సంయుక్తః సమ్ప్రకీర్తితః ।
 తైః పంచుదశభిశ్చైవ యుక్తోగ్రేజ్యష్టపుత్రకః ॥ 3, ౨౨.౫౯ ॥
 తైః సప్తదశభిర్దేషైః సంయుక్తో నాత్ర సంశయః ।
 తైశ్చతుర్దశభిశ్చైవ గఙ్గా సమ్ప్రకీర్తితా ॥ 3, ౨౨.౬౦ ॥
 తథాష్టాదశభిర్దేషైః సంయుతా నాత్ర సంశయః ।
 తైస్త్రయోదశభిశ్చైవ సంయుతో బుధ ఏవ తు ॥ 3, ౨౨.౬౧ ॥
 దోషైరేకోనవింశత్యా సంయుతో నాత్ర సంశయః ।
 శనిర్వింశతిదోషేణ యుతో ద్వాదశలక్షణైః ॥ 3, ౨౨.౬౨ ॥
 లక్షణైశ్చైకాదశభిః పుష్కరః పరికీర్తితః ।
 ఏకవింశతిసంఖ్యాకైరసద్భావైః ప్రకీర్తితః ॥ 3, ౨౨.౬౩ ॥
 దశభిర్లక్షణైర్యుక్తాః పితరో యే చిరాః ఖగ ।
 త్రయోవింశతిదోషైశ్చ సంయుతా నాత్ర సంశయః ॥ 3, ౨౨.౬౪ ॥
 అష్టభిర్లక్షణైర్యుక్తా దేవగన్ధర్వసత్తమాః ।
 దోషైశ్చతుర్వింశతిభిః సంయుక్తాః పరికీర్తితాః ॥ 3, ౨౨.౬౫ ॥
 సప్తలక్షణసంయుక్తా గన్ధర్వా మానుషాతమకాః ।
 యైస్తు పంచువింశతిభిర్దేషైః సంయుక్తాః ప్రకీర్తితాః ॥ 3, ౨౨.౬౬ ॥
 షడ్గుణైః ఊతిపా యుక్తా షడ్వింశత్యా చ దోషతః ।
 తదన్యే పంచుభిర్యుక్తాశ్చతుర్భిః కేచిదేవ చ ॥ 3, ౨౨.౬౭ ॥
 త్రిభిః కేచ్ఛిత్రతో హీనా న సంతి ఖగసత్తమ ।
 యస్మిన్నరే ఊతివే వా ఖగేన్ద్ర ఆధిక్యం యద్ధృశ్యతే లక్షణస్య ॥ 3, ౨౨.౬౮ ॥

న తే నరా నైవ తే వై ఊతీశాః సర్వే నైవ హ్యుత్తమాః సర్వదైవ |
యే దేవా యే చ దైత్యాశ్చ సర్వేష్యవం ఖగాధిప || 3,౨౨.౬౯||

లక్షణాలక్షణైశ్చైవ క్రమేణోక్తా న సంశయః |
లక్షణైః సప్తవింశత్యాలక్షణైః సంయుతాః ఖగ || 3,౨౨.౭౦||

అతః సలక్షణా జ్ఞేయా ద్వాత్రింశల్లక్షణైర్న హి |
పితుర్గృహే వర్ధమానా సదాపి స్వకుటుంబం శ్రేష్ఠయితుం ఖగేన్ద్ర || 3,౨౨.౭౧||

ఉవాచ సా పితరం దీయమానమన్నాదికం త్రమిత్రాదికేషు |
సదాపి యే త్వనుసంధానేన యుక్తా అన్తర్గతే తత్రతత్ర స్థితే చ || 3,౨౨.౭౨||

అజ్ఞాతత్వే చాన్నపానాదికం చ దత్తం సంతో వ్యర్థమేవం వదన్తి |
హరిం వక్ష్యే తత్రతత్ర స్థితం చం తం వై శ్శృణు త్వాదరేణాద్య నిత్యమ్ || 3,౨౨.౭౩||

బాలో హరిర్బాలరూపేణ కృష్ణః క్షీరాదికం నవనీతం ఘృతం చ |
గృహ్లాతి నిత్యం భూషణం వస్త్రజాతమేవం దద్యాత్సర్వదా విష్ణుతుష్ట్యై || 3,౨౨.౭౪||

మిత్రైర్వారిః కేశవాఖ్యో ముకున్దో భుక్త్యై దత్తం త్వన్నప్రానాదికం చ |
పూర్వం దద్యాత్సర్వదా వై గృహ్లాస్థో ధన్యో భవేదన్యథా వ్యర్థమేవ || 3,౨౨.౭౫||

గృహ్లాతి నిత్యం మాధవాఖ్యో హరిశ్చేత్యేవం జ్ఞాత్వా దేయమన్నాదికం చ |
ఏవం జ్ఞాత్వా దీయమానేన నిత్యం ప్రీణాతి విష్ణుర్నాన్యథా వ్యర్థమేవ || 3,౨౨.౭౬||

గృహే నిత్యం వాసుదేవో హరిస్తు ప్రీణాతి నిత్యం తత్ర తిష్ఠన్సుపర్ణ |
ఏవం జ్ఞాత్వా స్వగృహం సర్వదైవ అలఙ్కర్యాద్ధాతురూపైః సదైవ || 3,౨౨.౭౭||

గోవిందాఖ్యస్తిష్ఠతి వష్టవానాం పుత్రైర్మతస్తిష్ఠతి వాసుదేవః |
మిత్రే ముకున్దః శాలకే చానిరూద్ధో నారాయణో ద్విజవర్షే సదాస్తి || 3,౨౨.౭౮||

గోష్ఠే చ నిత్యం విష్ణురూపీ హరిస్తు అశ్వే సదా తిష్ఠతి వామనాఖ్యః |
సంకర్షణః శూద్రవర్ణే సదాస్తి వైశ్వే ప్రద్యుమ్నస్తిష్ఠతి సర్వదైవ || 3,౨౨.౭౯||

జనార్దనః క్షత్రజాతౌ సదాస్తి దాశేషు నిత్యం మహిదాసో హరిస్తు |
మహ్యం నిత్యం తిష్ఠతి సర్వదైవ హ్యుపేన్ద్ర్యాఖ్యో హరిరేకః సుపర్ణ || 3,౨౨.౮౦||

గజే సదా తిష్ఠతి చక్రపాణిః సదాన్తరే తిష్ఠతి విశ్వరూపః |
నిత్యం శుని తిష్ఠతి భూతభావనః పిపిలకాయామపి సర్వదైవ || 3,౨౨.౮౧||

త్రివిక్రమో హరిరూప్యస్తరిక్షే సర్వజాతావనస్తరూపీ హరిశ్చ ।

హరేర్న వరోస్తి న గోత్రమస్తి న జాతిరీశే సర్వరూపే విచిత్రే ॥ 3, ౨౨.౧౨ ॥

ఏవం జ్ఞాత్వా సర్వదా లక్ష్మణా తు హరిం సదా ప్రీణయామాస దేవీ ।

సపర్వయా వై క్రియమాణయా హరిః పతిర్మమస్య దీతి చింతయానా ॥ 3, ౨౨.౧౩ ॥

తత్యాజ దేహం విష్ణుపతిత్వకామా మద్రేషు వై వీన్ద్ర పుత్రీ ప్రజాతా ।

స్వయంవరే లక్ష్మణాయా ఆహం చ భిత్త్వా లక్ష్యం భూపతీన్ద్రావయిత్వా ॥ 3, ౨౨.౧౪ ॥

పాణిగ్రహం లక్ష్మణాయాశ్చ కృత్వా గత్వా పురీం రమయామాస దేవీ ।

తథైవాహం జాంబవత్యా వివాహం మత్పత్నీత్వే కారణం త్వాం బ్రవీమి ॥ 3, ౨౨.౧౫ ॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

లక్ష్మణావివాహహేతునిరూపణం నామ ద్వావింశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౩

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

సోమస్య పుత్రీ పూర్వసర్గే బభూవ భార్యా మదీయా జామ్బవతీ మమ ప్రియా ।

తాసాం మధ్యే హ్యధికా వీన్ద్ర కింశ్చిద్బ్రద్రాదిభ్యః పఞ్చగుణైర్విహీనా ॥ 3, ౨౩.౧ ॥

యదావేశో బలవాన్స్యద్రమాయాం తదానామస ప్రియతే కేశవోలమ్ ।

యదావేశాద్ధ్రాసముపైతి కాలే తదా తాసాం సామ్యమాహుర్మహాన్తః ॥ 3, ౨౩.౨ ॥

లక్ష్మ్యావేశః కింశ్చిదస్త్యేవ నిత్యమతస్తాభ్యః కింశ్చిదాధిక్యమస్తి ॥ 3, ౨౩.౩ ॥

గరుడ ఉవాచ ।

తాసాం మధ్యే జామ్బవన్తీ తు కృష్ణ ఆరాధనం కీదృశం సా చకార ।

తన్మే బ్రూహి కృపయా విశ్వమూర్తే ఆధిక్యే వై కారణం తాభ్య ఏవ ॥ 3, ౨౩.౪ ॥

గరుడేనైవముక్తస్తు భగవాన్దేవకీసుతః ।

మేఘగంభీరయా వాచా ఉవాచ వినతాసుతమ్ ॥ 3, ౨౩.౫ ॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

యా పూర్వసర్గే సోమపుత్రీ బభూవ పితుర్గృహే వర్తమానాపి సాధ్వీ ।

జన్మ స్వకీయం సార్థకం వై చకార పిత్రా సాకం విష్ణుశుశ్రూషణే న చ ॥ 3, ౨౩.౬ ॥

శుశ్రావ నిత్యం సత్పురాణాని చైవం చక్రే సదా విష్ణుపాదప్రణామమ్ ।

చక్రే సదా తారకస్యాపి విష్ణోః ప్రదక్షిణం స్మరణం కుర్వతీ సా || 3,౨3.౭||
 పిత్రా సాకం సా తు కన్యా ఖగేన్ద్ర వైరాగ్యయుక్తా శ్రవణాత్సంబభూవ |
 కేశం చ మిత్రం ద్విరదాదికం చ అనర్ఘ్యరత్నాని గృహాదికం చ || 3,౨3.౮||
 సర్వం హ్యేతన్నశ్వరం చైవ మేనే మమాధీనం హరిణా వై కృతం చ |
 యేనైవ దత్తం పుత్రమిత్రాదికం చ తేనా హృతం వేదనాం నైవ చక్రే || 3,౨3.౯||
 అద్వైవ విష్ణుః పరమో దయాలుః దయాం మయి కృతవాంస్తే న సుష్ఠు |
 పిత్రా సాకం కన్యకా సా తు వీన్ద్ర సదాత్మని హ్యమలే హసుదేవే || 3,౨3.౧౦||
 ఏకాన్తత్వం సుష్ఠు భక్త్యా గతా సా యదృచ్ఛయా సోపపన్నేన దేవీ |
 అకల్పయన్త్యాత్మనో వీన్ద్ర వృత్తిం చకార యత్సావధిరాధం ప్రథైవ || 3,౨3.౧౧||
 సా వై విత్తం విష్ణుపాదారవిన్దే దుఃఖార్ణవాత్తరాకే సంచకార |
 వాగ్నిద్రియం ఖగ సమ్యక్చకార హరేర్గుణానాం వర్ణనే వా సధైవ || 3,౨3.౧౨||
 హస్తా చ విష్ణోర్గృహసమార్జనాదౌ చకార దేవీ గాత్రమలాపహారమ్ |
 శ్రోత్రం చ చక్రే హరిసత్కథోదయే మోక్షాదిమార్గే హ్యమృతోపమే చ || 3,౨3.౧౩||
 నేత్రం చ చక్రే ప్రతిమాదిదర్శనే అనాదికాలీనమలాపహరిణీ |
 సద్వైష్ణవనాం స్పర్శనే చైవ సంగే నిర్మాల్యగన్ధానువిలేపనే త్వక్ || 3,౨3.౧౪||
 పూర్ణేద్రియం సా హరిపాదసారే చకార సంసారవిముక్తిదే చ |
 జిహ్వేన్ద్రియం హరినైవేద్యశేషే శ్రీమత్తులస్యాదివిమిశ్రితే చ || 3,౨3.౧౫||
 పాదౌ హరేః క్షేత్రపథానుసర్పణే శిరో హృషీకేశపదాభివన్దనే |
 కామం హృదాస్యే తు హరిదాస్యకామ్యా తథోత్తమశ్లోకజనాశ్చరన్తి || 3,౨3.౧౬||
 నిష్కామరూపే చ మతిం చకార వాగ్నిద్రియం స్తవనం స్వీచకార |
 ఏవం సదా కార్యసమూహమాత్మనా సమర్పయిత్వా పరమేశపాదయోః || 3,౨3.౧౭||
 తీర్థాటనార్థం తు జగమ పిత్రా సాకం హరేః ప్రీణనాద్యర్థమేవ |
 ఆరాధయిత్వా బ్రాహ్మణాన్విష్ణుభక్తానాదౌ గృహే వస్త్రసంభూషణాద్వైః || 3,౨3.౧౮||
 పశ్చాత్కల్పం కారయామాస దేవీ విష్ణోరగ్రే తీర్థయాత్రార్థమేవ |
 యావత్కాలం తీర్థయాత్రా ముకున్ద తావత్కాలం తూర్వరేతా భవామి || 3,౨3.౧౯||
 యావత్కాలం తీర్థయాత్రాం కరిష్యే తావద్దత్తాద్వైష్ణవనాం చ సంగమ్ |
 హరేః కథాశ్రవణం స్యాన్ముకున్ద నావైష్ణవనాం సంగినామజ్ఞసంగమ్ || 3,౨3.౨౦||

సుహృజ్జనైః పుత్రమిత్రాదికైశ్చ దీర్ఘాటనం వైవ కుర్యాం ముకున్ద ।
కుర్వన్తి యే కామ్యయా తీర్థయాత్రాం తేషాం సంగం కురు దూరే ముకున్ద ॥
3, ౨3. ౨౧ ॥

శాలగ్రామం యే విహాయైవ యాత్రాం కుర్వన్తి తేషాం కిం ఫలం ప్రాపూరార్యాః ।
యదా తీర్థానాం దర్శనం స్యాత్తదైవ శాలగ్రామం పురతః స్థాపయిత్వా ॥ 3, ౨3. ౨౨ ॥

తీర్థాటనం పాదవైరైః కృతం చేత్సూర్ణం ఫలం ప్రాపూరార్యాః ఖగేన్ద్ర ।
పాదత్రాణం పాదరక్షాం చ కృత్వా తీర్థాటనం పాదహీనం తదాహుః ॥ 3, ౨3. ౨3 ॥

యో వాహనే తురగే చోపవిష్టస్తీర్థాటనం కురుతే చార్ధహీనమ్ ।
వృషాదీనాం వాహనే పాదమాహుః పరాన్నానాం భోజనే వ్యర్థమాహుః ॥ 3, ౨3. ౨౪ ॥

మహాత్మనాం వేదవిదాం యతీనాం పరాన్నానాం భోజనే నైవ దోషః ।
సంకల్పయిత్వా పరమాదరేణ జగమ సా తీర్థయాత్రార్థమేవ ॥ 3, ౨3. ౨౫ ॥

ఆదౌ స్నాత్వా హరినిర్మాత్యగన్ధం విసర్జయిత్వా శ్రవణం వై చకార ।
పిత్రా సాకం భోజనం చాపి కృత్వా అగ్రే దినే క్రోశమేకం జగమ ॥ 3, ౨3. ౨౬ ॥

తత్ర ద్విజాన్పూజయిత్వాన్నపాన రాత్రౌ తత్త్వం శ్రావయామాస దేవీ ।
ఏవం యాత్రాం యే ప్రకుర్వన్తి నిత్యం తేషాం యాత్రాం సఫలాం ప్రాపూరార్యాః ॥
3, ౨3. ౨౭ ॥

వినా దయాం తీర్థయాత్రా ఖగేన్ద్రవ్యర్థేత్యేవం వీన్ద్ర చాహుర్మహాన్తః ।
దివా రాత్రౌ యే న శ్శృణ్వన్తి దివ్యాం హరేః కథాం తీర్థమార్గే ఖగేన్ద్ర ॥ 3, ౨3. ౨౮ ॥

వ్యర్థంవ్యర్థం తస్య చాహుర్గతం వై అశ్వాదీనాం వాహనానాం చ విద్ధి ।
అశ్వాదీనామపరాధం వదస్య గజ్జాదీనాం దర్శనాత్పాపనాశః ॥ 3, ౨3. ౨౯ ॥

క్షేత్రస్థవిష్ణోర్ధర్మానాత్పాపనాశో మార్జారస్యాప్యపరాధం వదస్య ।
క్షేత్రస్థవిష్ణోః పూజనాత్పాపనాశః పూజావతామపరాధం వదస్య ॥ 3, ౨3. 3౦ ॥

జవాదీనాం కుర్వతాం పాపనాశో విష్ణోర్ధ్యానాత్సద్య ఏవాధనాశః ।
అనుసంధానాద్రహితం సర్వమేవ కృతం వ్యర్థమేవేతి చాహుః ॥ 3, ౨3. 3౧ ॥

అతో హరేః పాపవినాశినీం కథాం శ్రుత్వా విష్ణోర్భక్తిమాన్యాత్సగన్ద్ర ।
దృష్ట్వాదృష్ట్వా హరిపాదాఙ్కీతం చ స్మృత్వాస్మృత్వా భక్తిమాన్యత్త్గేన్ద్ర ॥
3, ౨3. 3౨ ॥

పిత్రా సాకం కన్యకా సాపి వీన్ద్ర శేషాచలస్థం శ్రీనివాసం చ ద్రష్టుమ్ |
 జగము సా మార్గమధ్యే హరిం చ సా చిన్తయామాస రమాపతిం చ || 3,౨3.33||
 కదా ద్రక్ష్యే శ్రీనివాసస్య వక్షః శ్రీవత్సరత్నైర్భూషితం విస్తృతం చ |
 కదా ద్రక్ష్యే శ్రీనివాసస్య తున్దం వలిత్రయేణాఙ్కితం సుందరం చ || 3,౨3.3౪||
 కదా ద్రక్ష్యే శ్రీనివాసస్య కణ్ఠం మహర్లోకస్యాశ్రయం కంబుతుల్యమ్ |
 కదా ద్రక్ష్యే శ్రీనివాసస్య నాభిం సదాన్తరిక్షస్యాశ్రయం వై సుపూర్ణమ్ || 3,౨3.3౫||
 కదా ద్రక్ష్యే వదనం వై మురారేర్జనలోకస్యాశ్రయం సర్వదైవ || 3,౨3.3౬||
 శిరః కదా శ్రీనివాసస్య ద్రక్ష్యే సత్యస్య లోకస్యాశ్రయం సర్వదైవ |
 కటిం కదా శ్రీనివాసస్య ద్రక్ష్యే భూర్లోకస్యాశ్రయం సర్వదైవ || 3,౨3.3౭||
 కదా ద్రక్ష్యే శ్రీనివాసస్య చోరు తలాతలస్యాశ్రయం సర్వదైవ |
 కదా ద్రక్ష్యే శ్రీనివాసస్య జాను సుకోమలం సుతలస్యాశ్రయం చ || 3,౨3.3౮||
 కదా ద్రక్ష్యే శ్రీనివాసస్య జఙ్ఘే రసాతలస్యాశ్రయేః సర్వదైవ |
 కదా ద్రక్ష్యే పాదతలం హరేశ్చ పాతాలలోకస్యాశ్రయం సర్వదైవ || 3,౨3.3౯||
 ఇత్థం మార్గే చిన్తయన్తీ చ దేవీ శేషాచలే శేషదేవం దదర్శ |
 ఫణ్ణైః సహస్రైః సువిరాజమానం నానాద్రుమైర్వానరైర్వానరీభిః || 3,౨3.౪౦||
 అనన్త జన్మార్జితపుణ్యసంచయాన్మయాద్య దృష్టః పరమాచలో హి |
 తద్దర్శనాద్వాష్పకలాకులేక్షణా సద్యః సముత్థాయ ననామ మూర్ధ్నా || 3,౨3.౪౧||
 ముఖం చ దృష్ట్వా నమనం చ కార్యం పృష్ఠాదిభాగే నమనం న కార్యమ్ |
 సాపి ద్విషట్కం నమనం చ చక్రే శాలగ్రామం స్థాపయిత్వా పురోఽస్య || 3,౨3.౪౨||
 ఇత్థం కార్యం వైష్ణవైః పర్వతస్య త్వం వైష్ణవైర్విపరీతం చ కార్యమ్ |
 మధ్యాన్తఃస్థః పర్వతాగ్రేస్తి నిత్యం రమాబ్రహ్మద్యైః పూజితః శ్రీనివాసః || 3,౨3.౪3||
 సుసత్తమం పరమం శ్రీనివాసం ద్రక్ష్యేఽథాహం హ్యోరురుక్షేఽచలఞ్చ |
 ఇత్యేవముక్త్వా కపిలాఖ్యతీర్థే స్థానం చక్రే సా స్యపిత్రా సహావ || 3,౨3.౪౪||
 ఆత్మైవాస్తే శ్రీనివాసో హరిస్తు ద్రవ్యేణ రూపేణ న చాన్యథేతి |
 ఆదోన్నాత్వా ముణ్ణనం తత్ర కృత్వా తీర్థశ్రాద్ధం కారయిత్వా సుతీర్థే || 3,౨3.౪౫||
 గోభూహిరణ్యాదిసమస్తదానం దత్త్వా శైలం చారురోహథ సాధ్యీ |
 శాలగ్రామం స్థాపయిత్వా స చాగ్రే పునః ప్రణామం సాపి చక్రే సుభక్త్వా || 3,౨3.౪౬||

సోపానానాం శతపర్వస్తమేవమారుహ్య సా హ్యుపవిష్టా తు తత్ర ।
 శుశ్రావ సా భాగవతం పురాణం శుశ్రావ వైవేక్యటాద్రేః ప్రశంసామ్ ॥ 3,౨౩.౪౭॥
 జైగీషవ్యాద్గురుపాదాత్సుభక్త్యా సుశ్రావ తత్త్వం వేక్యటాద్రేశ్చ సర్వమ్ ॥ 3,౨౩.౪౮॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 వేక్యటేశగిరియాత్రాక్రమనిరూపణం నామ త్రయోవింశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౪

జైగీషవ్య ఉవాచ ।

కన్యే శృణు త్వం వేక్యటాఖ్యాచలస్య స్మేరాననాం పుణ్యమాంరోహణేఽస్య ।

శ్రీగీతాయాః పఠనం చైవ కుర్వన్నాంరోహణం కురుతే సర్వతోకః ॥ 3,౨౪.౧॥

పదేపదే శ్రీనివాసశ్చ దేవస్త్వలం హ్యలం ప్రీయతే భక్తవర్గః ।

తం ప్రీణయన్మోక్షమాయాన్తి సర్వే హరౌ తుష్టే కిమలభ్యం చ కన్యే ॥ 3,౨౪.౨॥

సోపానదేశే యః పురాణం శృణోతి తదా కృతా సర్వతీర్థాదియాత్రా ।

తదా దివా ప్రస్తువన్తిహ మార్గే నదా హరిం శ్రీనివాసం గురుం చ ॥ 3,౨౪.౩॥

సోపానానాం మహిమానం చ శ్రుత్వా శాలగ్రామం స్థాపయిత్వా చ తత్ర ।

నమస్కృత్వా పునరేవాపి సా తు సోపానాని త్వారురోహాథ సాధీష్ ॥ 3,౨౪.౪॥

సోపానానాం వీన్ద్య చారోహణేన త్వవైష్ణవానాం హరితోషో న చైవ ।

తేనైవ తేషాం సాధనం భూయ ఏవ తమస్యనే పాతయితుం ఖగేన్ద్ర ॥ 3,౨౪.౫॥

స్థలేస్థలే ఏవమేవాపి కార్యం జైగీషవ్యం పునరేవాహ దేవీ ।

కన్యోవాచ ।

జైగీషవ్యః శ్రీనివాసో హరిస్తు బ్రహ్మాదీనాం దృశ్యతే శ్రీనివాసః ॥ 3,౨౪.౬॥

జైగీషవ్య కృపయా త్వం వదస్య జైగీషవ్యో హ్యేవముక్తో హరిం తు ।

ఉవాచ కన్యాం సోమపుత్రీం సతీం చ బ్రహ్మాదీనాం దృశ్యతే శ్రీనివాసః ॥ 3,౨౪.౭॥

అనన్తరూపోధికకాన్తకాన్తిమాన్త్రుద్రాదీనాం దృశ్యతే వేక్యటేశః ।

ససూర్యలజ్ఘాధికకాన్తకాన్తితో రుద్రాదీనాం దృశ్యతే శ్రీనివాసః ॥ 3,౨౪.౮॥

సహస్రసూర్యాధికకాన్తికాన్తః సవిద్యుత్త్వాన్మానుషాణాం రమేశః ।

ఋష్యాదీనాం దృశ్యతే చన్ద్రవచ్చ సన్మానుషాణామపరోక్షో హరిస్తు ॥ 3,౨౪.౯॥

నక్షత్రవద్దృశ్యతే శ్రీనివాసః సదా ఋషీణామపరోక్షో హరిస్తు ।

స సూర్యవద్దృశ్యతే శ్రీనివాసః సంసారిణాం వేఙ్కటేశః ఖగేన్ద్ర || 3,౨౪.౧౦ ||
 సందోహవద్దృశ్యతే వై ప్రకాశో మిథ్యావతాం దృశ్యతే శ్రీనివాసః |
 పాషాణవన్నిల్యరూపప్రకాశః శిలామాత్రే దృష్యతే వై కలౌ చ || 3,౨౪.౧౧ ||
 నృణాం సర్వేషాం శ్రీనివాసో హరిస్తు కలౌ స్వరూపం శ్రీనివాసస్య దేవీ |
 న మానుషాః ప్రవిజానన్తి సర్వే యతః కలౌ తామసా రాజసాన్తు || 3,౨౪.౧౨ ||
 తత్సంగినః సాత్త్వికాః కేచిదేవ హ్యతో భక్తా దుర్లభా వై కలౌ చ |
 యే దృశ్యన్తే భక్తవత్తే న భక్తాః శిశోదరయోర్భరణే చైవ సక్తాః || 3,౨౪.౧౩ ||
 కుర్వన్తి యాత్రాం చ తదర్థమేవ భక్తిజ్ఞానం దుర్లభం వై కలౌ చ |
 భక్తా యే వై న విరక్తాః సదైవ తేషాం హరేర్దర్శనం దుర్లభం చ || 3,౨౪.౧౪ ||
 భక్తస్వరూపం తవ వక్ష్యే ఖగేన్ద్ర యో జ్ఞానపూర్ణః పరమే స్నిగ్ధ ఏవ |
 న చ ద్వేషైర్భస్మరో భక్తియుక్తస్త్వవ ద్వేషాఞ్చుణు వక్ష్యే చ సమ్యక్ || 3,౨౪.౧౫ ||
 జీవాభిదా హరిణాప్రాకృతేన స్వతన్త్రేణ హ్యస్వతన్త్రస్య నిత్యమ్ |
 జ్ఞానానస్తైః పరిపూర్ణే హరౌ చ గుణైరపూర్ణో హరిరిత్యేవ చిన్తా || 3,౨౪.౧౬ ||
 శ్రీబ్రహ్మారుద్రాదిదివోకసాం సదా తథా ద్విజానాం సమానాయాశ్చ చిన్తా |
 విష్ణోః సకాశాద్బ్రహ్మారుద్రాదికానాం సదాధిక్యాలోచనం ద్వేష ఏవ || 3,౨౪.౧౭ ||
 విష్ణోర్భద్రే హస్తపాదాదికానాం భేదజ్ఞానం ద్వేషమాహుర్మహాన్తః |
 అవతారాణా ఛేదభేదాదికం చ తథోచ్యతే మరణస్యాపి చిన్తా || 3,౨౪.౧౮ ||
 తద్భక్తానాం ద్వేషణం చాహురార్యాస్తద్వాక్యానాం దూషణం ద్వేష ఏవ |
 నచ ద్వేషైః సంయుతా యే చ లోకే కన్యే దృశ్యన్తే న తు భక్తాః కదాచిత్ || 3,౨౪.౧౯ ||
 కన్యోవాచ |
 జైగీషవ్య బ్రూహి మే కే చ భక్తా భక్తిం కథం దర్శయామాసురేతే |
 తేషాం హరిః శ్రీనివాసో మహాత్మా త్రాతా సదా భక్తవర్గే దయాలుః || 3,౨౪.౨౦ ||
 జైగీషవ్యన్వేవముక్తో మహాత్మా ఉవాచ కన్యాం సంస్కరస్థుక్తవర్యః |
 జైగీషవ్య ఉవాచ |
 ప్రహాదాద్యా శ్రీనివాసస్య భక్తాః కృత్వా నృసింహో చోత్తమాం భక్తిమేవ || 3,౨౪.౨౧ ||
 అవచ సామ్రాజ్యమనుత్తమం చ జ్ఞానం నృసింహాత్సమవాచ పశ్చాత్ |
 పరాశరః శ్రీనివాసస్య భక్తో భక్తిం కృత్వా వ్యాసరూపం హరిం చ || 3,౨౪.౨౨ ||

స్తుత్వా తేన జ్ఞానతత్త్వం హ్యవాప్య జగము మోక్షం భక్తిసంవర్ధితాత్మా ।
 యో నారదః శ్రీనివాసస్య భక్తో భక్తిం కృత్వా గర్భవాసే హరౌ చ ॥ 3,౨౪.౨3॥
 తయా భక్త్యా బ్రహ్మపుత్రత్వమాప జ్ఞానప్రాప్త్యా తేన ముక్తిం జగము ।
 యో హ్యంబరీషః శ్రీనివాసస్య భక్తః కృత్వా భక్తిం పరదేవ హరౌ చ ॥ 3,౨౪.౨౪॥
 జప్త్వా జ్ఞానం ప్రాప్య దుర్వాసకశ్చాప్యవాప మోక్షం తేన సంవర్ధితాత్మా ।
 ముచుకున్దో వై శ్రీనివాసస్య భక్తో వైరాగ్యతో భక్తిదార్థ్యం చ కృత్వా ॥ 3,౨౪.౨౫॥
 తత్త్వజ్ఞానం ప్రాప్య విష్ణోర్మహాత్మా హ్యవాప మోక్షం తేన సంవర్ధితాత్మా ।
 స పుణ్డరీకః శ్రీనివాసస్య భక్తః పిత్రాదిష్టో విష్ణుభక్తిం చ కృత్వా ॥ 3,౨౪.౨౬॥
 హరిప్రాసాదాజ్ఞానమనుత్తమం చాప్యవాప మోక్షం భక్తిసంవర్ధితాత్మా ।
 బ్రహ్మ చ వాయుశ్చ సరస్వతీ చ జ్ఞాతవ్యాః సర్వే ఋజుయోగినశ్చ ॥ 3,౨౪.౨౭॥
 అచ్చిన్నభక్తశ్చ సదా మురారేర్న కామ్యరక్తాః శుద్ధరూపా హి తే చ ।
 గిరీశనాగేశఖగేశసంజ్ఞా దేవాః శుక్రారౌ గురువన్ద్యేన్దుసూర్యాః ॥ 3,౨౪.౨౮॥
 జలేశోగ్నిర్మనుధర్మా కుబేరః విఘ్నేశనాసత్యమరుద్గణాశ్చ ।
 పర్జన్యమిత్రాదయ ఏవ సర్వే సదా హ్యేతే శ్రీనివాసస్య భక్తాః ॥ 3,౨౪.౨౯॥
 విశ్వామిత్రో భృగురౌర్వశ్చ కుతోస్ మరీచిరత్రిః పులహః క్రతుశ్చ ।
 శక్తిర్వసిష్ఠో సౌతమియో పులస్త్యో భారద్వాజః శ్రీనివాసస్య భక్తాః ॥ 3,౨౪.౩౦॥
 మాన్దాతా నహుషోంబరీషసగరౌ రాజా పృథురైహయో ఇశ్వాకుర్భరతో యయాతిసుతతౌ
 ధర్మో వికుక్షిస్తథా ।
 ఉత్తానశ్చ బిభీషణో దశరథో హ్యేతే మహాజ్ఞానినః శ్రీమద్వేంకటనాయకస్య
 చ గురోర్భక్తాః సదా సంస్మృతాః ॥ 3,౨౪.౩౧॥
 భాగీరథీ సముద్రశ్చ యమునా చ సరస్వతీ ।
 గోదావరీ నర్మదా చ కృష్ణా భీమరథీ తథా ॥ 3,౨౪.౩౨॥
 సరయాఫుల్లకావేరీగణ్డకీ కపిలా స్తథా ।
 ఇత్యేతాశ్చ హరేర్భక్తాః సంతి చాత్రైవ భామిని ॥ 3,౨౪.౩౩॥
 అభిప్రాయం తత్ర వక్ష్యే శ్ంబు కన్యే మయా సతి ।
 యత్ర ప్రవర్తతే మార్గే కథా విష్ణోర్మహాత్మనః ॥ 3,౨౪.౩౪॥
 వర్తన్తే వైష్ణవా యత్ర హరితత్వార్థబోధకాః ।

తత్త్రివ భక్తాః సర్వేపి సంతి విష్ణోస్తథైవ చ || 3,౨౪.3౫||

యే దేవయాత్రాం పరమాత్మచింతయా కుర్వన్తి తే హరిభక్తాశ్చ నాన్యే |

యతో హరా పరమే వైష్ణవానాం సర్వం నిష్ఠామేతి కృత్యం ఖగేన్ద్ర || 3,౨౪.3౬||

శేషాచలం సమాసాద్య హ్యన్నవస్త్రాదిభూషణమ్ |

యో న దద్యాదభక్తః స తతః కో ను పరః పశుః || 3,౨౪.3౭||

భక్తా హరేః శ్రీనివాసాచలే చ గణ్గాదిరూపేణ చ తత్రతత్ర |

తిష్ఠన్తి సేవార్థమురుక్రమస్య తేషాం పూజా నైవ కార్యా చ దేవి || 3,౨౪.3౮||

అభిప్రాయం తత్ర వక్ష్యే శ్శృణు త్వం తత్ర స్థలే వస్త్రగంధాదిధూపైః |

పురాణోక్తా అపి భేదేన పూజ్యా దృష్ట్వా చ తాన్వన్దయేత్ప్రాజ్ఞ ఏవ || 3,౨౪.3౯||

సద్బ్రాహ్మణాన్వన్దయేత్ప్రాదమూలే హస్తా చ ద్వా సముపతీకృత్య దేవి |

సాష్టాంగురుపం వన్దనం బైవ విష్ణోః కుర్యాత్తథా గురవే విష్ణుబుద్ధ్యా || 3,౨౪.౪౦||

గణ్గాదీనాం వన్దనం కార్యమేవ సాష్టాంగం వై తులసీనాం తథైవ |

అశ్వత్థానాం నమనం కార్యమేవ గవాదీనాం నమనం మానసేన || 3,౨౪.౪౧||

పూజా సదా దేవదేవస్య విష్ణోః కార్యా భక్త్యా వైష్ణవైరేవ నాన్యైః |

యే నామకా జ్ఞానవన్తః సుభక్తాః సదైవం కార్యా విష్ణుపూజా చ కన్యే || 3,౨౪.౪౨||

యే నామకా జ్ఞానవన్తః సుభక్తాః సదైవం కార్యా విష్ణుపూజా చ కన్యే |

యేనామకా విష్ణుభక్తాః సదైవ పూజా విష్ణోర్నైవ కార్యాత్ర దేవి || 3,౨౪.౪౩||

మోహద్యో వై పూజయేద్దేవదేవం మహాధర్మాద్యాతి చాన్ధం తమో వై |

బ్రహ్మాదినామాని హర్హేర్హి దేవీం విష్ణోః స్వనామాని దదౌ దివౌకసామ్ || 3,౨౪.౪౪||

నాదాద్ధీరః కేశవాదీని కన్యే స్వకం పురం ప్రవిహాయైవ రాజా |

ఏవం మయోక్తం కన్యకే సర్వమేతదేతత్పురం సమ్యగారోహణీయమ్ || 3,౨౪.౪౫||

గోవిన్ద నారాయణ మాధవేతి యూయం మయా సర్వమారాధితవ్యమ్ |

సర్వే మిలిత్వా పునరేవం ఖగేన్ద్ర సమారుహన్వైఙ్కటాద్రిం గృణన్తః || 3,౨౪.౪౬||

హరేర్నామాన్యత్ర పూర్వం గృణన్తస్త్వాస్వాదయన్తః శ్రీనివాసస్య నామ |

ద్రష్టుం సర్వే శ్రీనివాసం తథైవ కుర్వన్తస్తే తలశబ్దం నదన్తః || 3,౨౪.౪౭||

ఇతి కృష్ణవచః శ్రుత్వా తార్క్ష్యః కృష్ణమువాచహ కథమాస్వాదనం చక్రరేతద్విస్తీర్యమే వద

|

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

భో శ్రీనివాస తవ నామైవ చైతన్నామ స్వామీ నను నామైవ స్వామీ ।

యాం బ్రహ్మాద్యా ఆశ్రయస్తీతి యస్మాత్తస్మాద్రమా శ్రీరితి నామ చాప ॥ 3, ౨౪. ౪౮ ॥

రమాశ్రయత్వాన్నితరాం సర్వదా చేత్యతో హరిః శ్రీనివాసాభిధానః ।

భో శ్రీనివాసేతి తు సర్తయన్తో రోమాఞ్చమాత్రాస్తలశబ్దకారిణః ॥ 3, ౨౪. ౪౯ ॥

అద్వైవ పశ్యామ హరేస్తవాస్యం కదా వయం కృత కృత్యా భవామః ।

భోః కేశవద్వైవ పదారవిన్దం సందర్శయిత్వా సుదయాం కురుష్య ॥ 3, ౨౪. ౫౦ ॥

బ్రహ్మాణమాహుశ్చ పురాణమాహుః కశబ్దవాచ్యం సర్వలోకేశమాహుః ।

ఈశం చార్థం రుద్రమిత్యేవ చాహుస్తత్ప్రకం సృష్టిసంహారకార్యే ॥ 3, ౨౪. ౫౧ ॥

అతో హరిః కేశవనామధేయో భోః కేశవేతి చ సర్తయన్తః ।

ఆనన్దవాపీం సంస్తవన్తోభి జగ్ముర్నారాయణేతి ప్రవదన్తో హి జగ్ముః ॥ 3, ౨౪. ౫౨ ॥

అతో దోషాన్దవిరుద్ధా గుణాశ్చ నారాశ్చ తేషామాశ్రయత్వాన్మురారిః ।

నారాయణేతి ప్రవదన్తిహ లోకే నారానుబంధాత్సర్వముక్తాః ఖగేన్ద్ర ॥ 3, ౨౪. ౫౩ ॥

నారాః ప్రోక్తా ఆశ్రయత్వావ్చ తేషామతోఽపి నారాయణ ఏవ వీన్ద్ర ।

ముక్తాశ్చ యే తు ప్రవదంను జగ్మురణ్ణోదకం యస్య కటాక్షమాత్రాత్ ॥ 3, ౨౪. ౫౪ ॥

యదుత్పన్నం తేన నారాః ఖగేన్ద్ర తేషాం సదాప్యాశ్రయత్వావ్చ వీన్ద్ర ।

నారాయణేతి ప్రవదన్తిహ లోకే హ్యనన్తబ్రహ్మాణ్ణవిసర్జకత్వాత్ ॥ 3, ౨౪. ౫౫ ॥

ఏవం నన్పతుః పరిశంసయన్తో గోవిన్ద నాన్యో హి న చైవ దర్శనమ్ ।

గోశబ్దవాచ్యాస్తు సమస్తవాచో గోభిశ్చ సర్వైః ప్రతిపాద్యతే యతః ॥ 3, ౨౪. ౫౬ ॥

అతో హి గోవిన్ద ఇతి స్మృతః సదా భో వేదవేద్యేతి తథా న నన్పతుః ।

ఆనన్దబాష్పైశ్చ సమన్వితా హి హరే మురారే తవ దర్శనం హి ॥ 3, ౨౪. ౫౭ ॥

దేహి ప్రభో వై తవదాసదాసాశ్చతుర్దశే భువనే సర్వదాపి ।

యతస్త్యమేవం వసతితి వాసుశ్చాత్త్రైవ నిత్యం క్రీడతే సర్వదైవ ॥ 3, ౨౪. ౫౮ ॥

యతో దేవేత్యేవమాహుర్మహాన్తస్త్యతో హరిం వాసుదేవేతి చాహుః ।

భో వాసుదేవేతి నన్పతుః సర్వదైవ భో మాధవేతి నన్పతుశ్చైవ సర్వే ॥ 3, ౨౪. ౫౯ ॥

లక్ష్మీపతే చేతి వదన్తి సర్వే ధనీతి శబ్దః స్వాభివాచీ యతో హి ।

అతోప్యార్యా మాధవేతి బ్రువన్తి లక్ష్మీపతే పాహి తథైవ భక్తాన్ ॥ 3, ౨౪. ౬౦ ॥

తే వై బ్రువన్తో నన్పతుశ్చ జగ్ముర్విష్ణో సదాస్మాన్పరిపాహి నిత్యమ్ ।

సర్వత్ర యస్మాద్విత్తోఽసి తస్మాద్విత్వాదినామాని గృణన్త ఏవ |
 జగ్ముశ్చ సర్వే దదృశుశ్చ తీర్థం భక్త్యోపేతాః శ్రీనివాసం సృరన్తః || 3,౨౪.౬౧||
 కన్యోవాచ |
 కిం నామకం తీర్థమిదం మునీన్ద్ర కిం కార్యమత్ర ప్రవదాస్మాన్కృతీత |
 కస్మై ప్రసన్నో భగవాఞ్ఛ్రీనివాసస్త్యస్మిన్సుతీర్థం వద విస్తరేణ || 3,౨౪.౬౨||
 జైగీషవ్య ఉవాచ |
 కన్యే శృణు త్వం హ్యభవతుబుద్ధిమాన్ప్రోదసంజ్ఞో హరిభక్తవర్యః |
 నిష్కామబుద్ధ్యా తు యదా జగామ శేషాచలస్థం శ్రీనివాసం చ ద్రఘ్ణమ్ || 3,౨౪.౬౩||
 అస్మింస్థలే దైత్యకుమారకాన్వృతి హరేశ్చ తత్త్వం పరిపృష్టవాన్వృభుః |
 నృసింహరూపం శ్రీనివాసం భజన్వ సుదుర్లభం మానుషం జన్మ కన్యే || 3,౨౪.౬౪||
 తత్రాపి విష్ణోర్నృహరే సుతత్త్వం సుదుర్లభం సుష్ఠు యాత్రా తథైవ |
 యస్యాం యాత్రాయాం యత్ర కుత్రాపి దేశే హరేః కథా వర్తతే దైత్యవర్యాః ||
 3,౨౪.౬౫||
 తత్ర స్థలే హరిరాస్తే సదైవ యతో వ్యాప్తః సర్వతో వై నృసింహః |
 ఏతచ్ఛ్రుత్వా దైత్యకుమారకాస్తే ప్రహ్లాదమూచుర్భక్తవర్యం హరేశ్చ || 3,౨౪.౬౬||
 వ్యాప్తో హరిశ్చేత్కథమత్ర వై సఖే న దృశ్యతే జలరూపీ నృసింహః |
 స ఏవముక్తో దానవానాం సుతైశ్చ తుష్టావ విష్ణుం పరమాదరేణ || 3,౨౪.౬౭||
 తవ స్వరూపం మమ దర్శయస్వ స్వయోగ్యరూపం దానవానాం సుతానామ్ |
 ఇతి స్తుతః శ్రీనివాసో హరిస్తు తస్మిన్నన్తర్లలరూపం సమాయాత్ || 3,౨౪.౬౮||
 అస్మిన్నానం యే ప్రకుర్వన్తి తీర్థే తేషాం జ్ఞానం పరమం దృఢం స్యాత్ |
 అత్ర స్నానే మానుషాణాం చ తాత బుద్ధిర్న హి స్యాత్కలికాలే విశేషాత్ || 3,౨౪.౬౯||
 దత్త్వాం వరం దైత్యవరాయ విష్ణురన్తర్లధే జలపూరే సుకుణ్డే |
 అద్యాప్యాస్తే జలమధ్యే నృసింహః ప్రహ్లాదోఽపి దైత్యకుమారకైః సహ || 3,౨౪.౭౦||
 తస్మిన్సుతీర్థే పరితస్తత్రతత్ర జయేతి శబ్దః శ్రూయతే చాపరాహ్నా |
 ఇదం తీర్థం నారసింహాభిధం చ కన్యేస్నానం హ్యత్ర కార్యం మనుష్యైః || 3,౨౪.౭౧||
 స్నానం కృత్వా తత్ర తీర్థే చ సమ్యగ్ధీపం దత్త్వా ద్విజవర్యాయ ముఖ్యమ్ |
 ద్రఘ్ణం పునః శ్రీనివాసం ప్రజగ్ముర్లోవిన్దగోవిన్ద ఇతి బ్రువన్తః || 3,౨౪.౭౨||

ముఖ్యప్రాణాధిపితం స్థానమాప్య అపావిశత్తత్ర దేవీ హ్యువాచ ।

జైగీషవ్యః శ్రీనివాసస్య విష్ణోః కథం కార్యం దర్శనం తద్వదస్య ॥ 3,౨౪.౨౩॥

జైగీషవ్యః ప్రాహ సంహృష్టచిత్తో బ్రవీమి తన్త్రం శృణు కన్యకే త్వమ్ ।

శ్రుత్వా మత్తః కురు సర్వం మయోక్తమాద్యం ద్వారం శ్రీనివాసస్య దృష్ట్వా ॥ 3,౨౪.౨౪॥

అపరాధసహస్రాణి క్రియన్తే హర్షిణం మయా ।

తాని సర్వాణి మే దేవ క్షమస్య పురుషోత్తమ ॥ 3,౨౪.౨౫॥

మానసాన్వాచిచాన్దోషాన్కాయీ కానపి సర్వశః ।

వైష్ణవద్వేషహేతున్నే భస్మసాత్కురు మాధవ ॥ 3,౨౪.౨౬॥

ఆద్యద్వారం శ్రీనివాసస్య దేవి సమ్యక్స్మరేద్విజయం వై జయం చ ।

దక్షాధ్వరే శ్రీనివాసస్య దేవి చణ్డం ప్రచణ్డం సంస్మరేత్సమ్యగేవ ॥ 3,౨౪.౨౭॥

పాశ్చాత్యభాగే శ్రీనివాసస్య దేవి నన్దం సునన్దం సంస్మరేదేవ భక్త్యా ।

సవ్యద్వారే శ్రీనివాసస్య కన్యే స్మరేత్కుముదాక్షం కుముదన్తమేవ ॥ 3,౨౪.౨౮॥

యజ్ఞైవ దేహం ప్రవిశేద్భక్తిపూర్వం కదా ద్రక్ష్యే సాదరేణైవ దేవి ।

ప్రదక్షిణద్వారశకం చ కృత్వా పదే పదే సంస్మరేచ్ఛ్రీనివాసమ్ ॥ 3,౨౪.౨౯॥

శ్రీస్వామిత్థిరే సమ్యగాచమ్య నత్వా స్నాత్వా నత్వా భూవరాహం చ దేవి ।

అయుద్వారం ప్రవిశేద్భక్తిపూర్వం గోవిన్దగోవిన్ద ఇతిబ్రువన్త్యై ॥ 3,౨౪.౩౦॥

పశ్చాద్ధరేర్నమనం కార్యమేవ సాష్టాంగరూపం ప్రవిశేదేవగేహమ్ ।

పునర్విశేద్వారతః సంస్థితః స పీఠస్థదేవాన్మానసా చిన్తయీత ॥ 3,౨౪.౩౧॥

మధ్యే పీఠం శ్రీనివాసం చ దేవీ నారాయణం ప్రణమేత్పూర్ణమేవ ।

దేవస్య సవ్యే పీఠభాగాద్యహిశ్చ నమస్కార్యం గురుదేవాయ చైవ ॥ 3,౨౪.౩౨॥

పీఠస్యాగ్రాచ్ఛాప్యధస్తాత్ప్రదేశే ఆగ్నేయకోణే ప్రణమేద్వై ఖగీన్ద్ర ।

వైరృత్యభాగే వ్యాసదేవాయ దేవి నమస్కార్యో వైష్ణవః సర్వదాపి ॥ 3,౨౪.౩౩॥

వాయవ్యకోణే భక్తిపూర్వం సుదుర్గాం నమస్కూర్యాద్భక్తిసంవర్ధితాత్మా ।

పీఠస్యోర్ధ్వం హ్యగ్నికోణేషు దేవీ ధర్మాధిభూతాయ నమో యమాయ ॥ 3,౨౪.౩౪॥

పీఠస్యోర్ధ్వం వైరృతస్యోర్ధ్వకోణే జ్ఞానాధిపం ప్రణమేద్వాయుదేవమ్ ।

పీఠస్యోర్ధ్వం వాయుకోణే చ సుభ్రూర్వైరాగ్యానామధిపం చైవ రుద్రమ్ ॥ 3,౨౪.౩౫॥

పీఠస్యోర్ధ్వం తీవ్రకోణే చ దేవి ఐశ్వర్యాణామధిపం చేన్ద్రదేవమ్ |
 పీఠస్య పూర్వే ప్రణమేన్నైర్పుత్రం చ అర్యాష్టానామధిపం చాత్ర దేవి || 3,౨౪.౮౬ ||
 దేవస్య పీఠస్య చ దక్షిణే చ దుర్గాం నమేదుగ్రరూపాభిధాం చ |
 పీఠస్య కన్యే ప్రణమేత్పశ్చిమే వై ఆరోగ్యాణా మధిపం కామదేవమ్ || 3,౨౪.౮౭ ||
 దేవస్య పీఠస్యోత్తరే రుద్రదేవమనైశ్వర్యాణామధిపం సంస్మరేచ్ఛ |
 పీఠస్య మధ్యే ప్రణమేద్వై వరాహం సదా కన్యే పరమం పూరుషాఖ్యమ్ || 3,౨౪.౮౮ ||
 తస్యోపరిష్ఠాచ్ఛక్తిసంజ్ఞాం చ లక్ష్మీమాధారరూపాం ప్రణమేచ్ఛైవ నిత్యమ్ |
 తస్యోపరిష్ఠాద్వాయుకూర్మౌ నమేచ్ఛ తస్యోపరిష్ఠాచ్ఛేషకూర్మౌ నమేచ్ఛ || 3,౨౪.౮౯ ||
 తస్యోపరిష్ఠాదభిమానిసీం భువో భూదేవతాం ప్రణమేచ్ఛైవ సుభ్రూః |
 తస్యోపరిష్ఠాద్వరుణం సంస్మరేచ్ఛ క్షీరోదధేరధిపం చైవ దేవమ్ || 3,౨౪.౯౦ ||
 తస్యోపరిష్ఠాత్ప్రణమేచ్ఛైవ లక్ష్మీం శ్వేతదీప్తపాఖ్యం కన్యకే పూజయేచ్ఛ |
 తస్యోపరిష్ఠాత్ప్రణమేచ్ఛైవ లక్ష్మీం మహాదివ్యాం మణ్డపసంజ్ఞకాం చ || 3,౨౪.౯౧ ||
 పీఠస్య మధ్యే యమసంజ్ఞాం చ లక్ష్మీం సమర్చయేద్యమమధ్యే చ దేవీమ్ |
 యమస్య దేవస్య చ దక్షిణే చ సూర్యం నమేద్దీపరూపం చ భద్రే || 3,౨౪.౯౨ ||
 యమస్య దేవస్య చ వామభాగే శ్రియం నమేద్దీపరూపాం చ దేవీమ్ |
 యమస్య దేవస్య తు చాగ్రభాగే హుతాశనం దీపరూపం నమేచ్ఛ || 3,౨౪.౯౩ ||
 దేవస్యోగ్రే భూమినామ్నీం నమేచ్ఛ తత్త్వాభిమానాం సంస్మరేచ్ఛైవ నిత్యమ్ |
 పర్యజ్కరూపం శ్రీనివాసస్య విష్ణోస్తమోభిమానాం సన్నమేచ్ఛైవ దుర్గామ్ || 3,౨౪.౯౪ ||
 పూర్వాదిగం పీఠసోపానరూపమాత్మానమేకం ప్రణమేచ్ఛ దేవి |
 దక్షస్థదిప్పీఠసోపానరూపం జ్ఞానాత్మకం ప్రణమేచ్ఛైవ కన్యే || 3,౨౪.౯౫ ||
 పద్మస్య పూర్వస్థదలే చ దేవి స్త్రీరూపాఖ్యం విమలాఖ్యామిమాం చ |
 బ్రహ్మాదిదేవాన్ప్రణమేచ్ఛ దేవి ఆగ్నేయకోణస్థదలే శృణుత్వమ్ || 3,౨౪.౯౬ ||
 ఉత్తర్షానామ్నీం పరమాం చ దేవీం నమేద్ద్రమాం బ్రహ్మవాయూ చ శేషమ్ |
 దక్షస్థపద్మస్య దలాష్టకే చ నారాయణాకారశేషాదికానామ్ || 3,౨౪.౯౭ ||
 స్త్రీరూపేభ్యో నమనం కార్యమేవ కన్యే మయా పశ్చిమస్థ దలే చ |
 గోపాఖ్యనారాయణబ్రహ్మవాయువిప్రాదికానాం శేషరుద్రాదికానామ్ || 3,౨౪.౯౮ ||

స్త్రీరూపేభ్యో నమనం కార్యమేవ ఈశాన కోణస్థదలేషు చైవ ।

ఈశాననారాయణమావిరించువాయుర్వియచ్చేషసురాదికానామ్ ॥ 3,౨౪.౯౯ ॥

స్త్రీరూపేభ్యో నమనం కార్యమేవ తథైవ పద్మస్య చ మధ్యభాగే ।

అనుగ్రహాఖ్యా విష్ణులక్ష్మీశ్చ దేవీ వాయుర్వియచ్చేషరుద్రాదికానామ్ ॥ 3,౨౪.౧౦౦ ॥

స్త్రీరూపాణాం నమనం కార్యమేవ సుయోగపీఠస్య స్వరూప భూతమ్ ।

సదా నమేచ్ఛిమదనస్తసంజ్ఞమేవం న మేచ్ఛినివాసం చ దేవమ్ ॥ 3,౨౪.౧౦౧ ॥

శ్రీనివాసస్య వామే తు లక్ష్మీం చ ప్రణమేద్వధః ।

శ్రీనివాసస్య సవ్యే తు ధరాయై ప్రణమేచ్ఛుభే ॥ 3,౨౪.౧౦౨ ॥

పీఠాద్వహిః పూర్వభాగే కృపోల్కం ప్రణమేచ్ఛుభమ్ ।

మహోల్కం దక్షిణే చైవ వీరోల్కం పశ్చిమే నమేత్ ॥ 3,౨౪.౧౦౩ ॥

ఉత్తరే చ నమః కుర్యాద్యుల్కాయ చ మహాత్మనే ।

చతుర్వపి చ కోణేషు సహస్రోల్కం నమేత్సుధీః ॥ 3,౨౪.౧౦౪ ॥

పూర్వే తు వాసుదేవాయ నమస్కుర్యాచ్చ దక్షిణే ।

సంకర్షణాయ దేవాయ ప్రద్యుమ్నాయ చ పశ్చిమే ॥ 3,౨౪.౧౦౫ ॥

ఉత్తరే హ్యనిరుద్ధ్యా నమస్కుర్యాదతస్త్రితః ।

ఆగ్నేయే చ నమస్కుర్యాత్కన్యే మాయాం సదా శుభే ॥ 3,౨౪.౧౦౬ ॥

జయాయై చ నమస్కుర్యాన్నైర్వృత్యే చాపి వాయవే ।

కృత్యే చైవ నమస్కుర్యాదీశాన్యే శాన్తిసంజ్ఞకామ్ ॥ 3,౨౪.౧౦౭ ॥

కేశవాయ నమః పూర్వే తథా నారాయణాయ చ ।

మాధవాయ నమస్కుర్యాన్నైర్వృత్యే చాపి వాయవే ॥ 3,౨౪.౧౦౮ ॥

ఆగ్నేయే కన్యకే నిత్యం భక్త్యా తు ప్రయతః శుభే ।

గోవిందాయ నమస్కుర్యాద్దక్షిణే విష్ణవే తథా ॥ 3,౨౪.౧౦౯ ॥

మధుసూదనాయ భోః కన్యే నమస్కుర్యాత్తు వైర్వృతౌ ।

పశ్చిమే త్రివిక్రమాయ వామనాయ తథైవ చ ॥ 3,౨౪.౧౧౦ ॥

విష్ణవే శ్రీధరాయాథ నమస్కుర్యాచ్చ భామితి ।

ఉత్తరే తు మహాకన్యే హృషీకేశాయ వై నమః ॥ 3,౨౪.౧౧౧ ॥

తథా వై పద్మనాభాయ నమస్కుర్యాదతస్త్రితః ।

దామోదరాయ చైశాన్యే నమస్కుర్యాచ్చ భామిని || 3,౨౪.౧౧౨||
 చతుర్థావరణే పూర్వే మహాకూర్మాయ వై నమః |
 వరాహాయ నమస్కుర్యాదాగ్నేయే కన్యకే శుభే || 3,౨౪.౧౧౩||
 దక్షిణే నారసింహాయ వామనాయ నమోనమః |
 భార్గవాయ నమస్కుర్యాన్నైర్వృత్యే శుద్ధచేతసా || 3,౨౪.౧౧౪||
 పశ్చిమే మాధవాయాథ తథా కృష్ణాయ వై నమః |
 బుద్ధాయ చ నమస్కుర్యాద్వాయవ్యే కన్యకే శుభే || 3,౨౪.౧౧౫||
 ఉత్తరే హ్యుల్కరూపాయ అనంతాయ నమోఽస్తు తే |
 ఈశాన్యే విశ్వరూపాయ నమస్కుర్యాదతన్ద్రితః || 3,౨౪.౧౧౬||
 ఆగ్నేయే వారుణీం చైవ గాయత్రీం చైవ నైర్వృతే |
 వాయవ్యే భారతీం చైవ ఈశాన్యే గిరిజాం నమేత్ || 3,౨౪.౧౧౭||
 గిరిజాం వామభాగే తు సౌపర్ణై చైవ సంనమేత్ |
 ప్రాగిన్ద్రాయ నమస్కుర్యాత్సాయుధాయ తథైవ చ || 3,౨౪.౧౧౮||
 స పరిగ్రహాయ శ్రీవిష్ణోః పార్షదాయ నమోనమః |
 ఆగ్నేయేత్యగ్నేయే తుభ్యం సాయుధాయేతి పూర్వవత్ || 3,౨౪.౧౧౯||
 దక్షిణే తు యమాయైవ నైర్వృత్యాం నిర్వృతిం యజేత్ |
 పశ్చిమే వరుణాయైవ వాయవ్యే వాయవే నమః || 3,౨౪.౧౨౦||
 ఉత్తరే చ కుబేరాయ ఈశాన్యే చ శివాయ చ |
 ఈశానశక్రయోర్మధ్యే బ్రహ్మణే సాయుధాయ చ || 3,౨౪.౧౨౧||
 నిర్వృత్యప్యతిమధ్యే తు శేషాయ చ నమోనమః |
 ఏవం కృత్వా నమస్కారం ప్రణమేచ్ఛ పునః పునః || 3,౨౪.౧౨౨||
 ఇత్యేతత్సర్వమాఖ్యాతం విధిపూర్వం తు దర్శనమ్ |
 ఇతః పరస్తు గన్తవ్యం దర్శనార్థం రమాపతే || 3,౨౪.౧౨౩||
 ఏవముక్త్యా తు సా దేవీ తైః సార్థం తు యయౌ ముదా |
 యదుక్తః శ్రీనివాసస్య దర్శనస్య విధిః ఖగ |
 కన్యచిన్వైవ వక్తవ్యో గోప్యత్వాచ్చ కదాచన || 3,౨౪.౧౨౪||
 సమాగమో దుర్ఘట ఏవ వీన్ద్ర సతాం చ సత్తత్త్వవిబోధకానామ్ |

అనేకజన్మార్జితపుణ్యసంచయాదభూద్గురోః సంగమ ఏవ తస్య || 3,౨౪.౧౨౫||

పయో వికారం చ నిజం జహాతి శేషస్య శేషం నలినస్య షక్యజమ్ |

భావం చలం పక్యజనాభయోగాత్సత్సంగయోగాదశుభాని న స్యుః || 3,౨౪.౧౨౬ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

శ్రీవేంకటేశగిర్యాలోహణక్రమతద్భక్తతత్పర్వతనామాదినిరూపణం నామ చతుర్విశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౫

సా ద్వారదేశే శ్రీనివాసస్య దేవీ స్వామిపుష్కరిణీం దదృశే కైశ్చ సార్థమ్ |

స్వామిన్వరే శ్రీనివాసేతి సా తం బ్రహ్మాదీనాం తారకం సమప్రుదధౌః || 3,౨౫.౧||

దేవైః సార్థం పాలనార్థం చ విష్ణురన్వేష నిత్యం పుష్కరిణ్యాం జలేషు |

అతః స్వామిపుష్కరిణీతి చాహుస్తత్ర స్నానం కన్యకాన్యాశ్చ చక్రః || 3,౨౫.౨||

శుచిర్భూత్వా శ్రీనివాసం చ దేవాస్తుప్తుం వివిశుః శుద్ధభక్త్యా ఖగేన్ద్ర |

యథోపదిష్టం గురుణా తథైవ చక్రే కన్యాశ్చ సర్వం ఖగేన్ద్ర || 3,౨౫.౩||

తదా హరిం దర్శయామాస తస్యై స్వకం రూపం సుప్రతీకే సుపూర్ణమ్ |

సా కన్యకా శ్రీనివాసస్య రూపం దదర్శ భక్త్యా స్వమనోభిరామమ్ || 3,౨౫.౪||

సువర్ణచిత్రం వసనం వసానం సోష్ఠిషకం కణ్చుకం సందధానమ్ || 3,౨౫.౫||

మృగోత్థమదగనేన సురభీకృతదిజ్ముఖమ్ |

పుణ్డరీకవిశాలాక్షం కంబుగ్రీవం మహాభుజమ్ || 3,౨౫.౬||

హేమయజ్ఞోపవీతాఙ్గం సాక్షాత్కన్దర్పసన్నిభమ్ |

జగన్మోహనస్నైన్ద్ర్యం కోమలాఙ్గం మనోహరమ్ || 3,౨౫.౭||

దృష్ట్వా చ కన్యా ముముదే రోమాశ్చీతసుగాత్రకా || 3,౨౫.౮||

తద్దర్శనాహ్లాదపరిప్లుతాశయా ప్రేమాథ రోమాశ్రుకులాలకులేక్షణా |

ననర్త దేవీ పురతస్తస్య విష్ణోః సా ధ్వస్తదోషా పరమాదరేణ |

ఆనన్ద మాం పాహి సుఖం చ దత్త్వా ముకున్దా మాం పాహి విముక్తిదానాత్ || 3,౨౫.౯||

మాం పాహి నిత్యం హ్యరవిన్దనేత్ర ప్రసన్నదృష్ట్యా కరుణాసుధార్ద్ర |

గోవిన్ద గోవిన్ద సుదుఃఖితాం మాం జ్ఞానాదిదానేన హి పాహి నిత్యమ్ || 3,౨౫.౧౦||

జనార్దన త్వం హి సుదుష్టసంగాన్కామాదిరూపాన్సతతం వర్జయత్వా |

హరే హరే మాం సతతం పాహి దైత్యాన్సమాహృత్య ప్రబలాన్విఘ్నరూపాన్ ॥
3,౨౫.౧౧॥

రమేశ మాం పాహి చతుర్ముఖేశ విశ్వేశ మాం పాహి సరస్వతీశ |
రమేశ మాం పాహి నిదానమూర్తే వృన్దారవృన్దైర్వన్దితపాదపద్మ ॥ 3,౨౫.౧౨॥

ఏవం తు నత్వా పరమాదరేణ తుష్టావ విష్ణుం పరమం పురాణమ్ |
లక్ష్మ్యో నదా యేఽవిదితా గుణాశ్చ అసంఖ్యాతాః సంతి విష్ణో చ వీశ ॥ 3,౨౫.౧౩॥

తేషాం సకాశాదతిబాహుల్యసంఖ్యా గుణా హరౌ తేఽవిదితా వై రమాయాః |
అతో హరే స్తవనే క్వాస్తి శక్తిస్తథాపి యత్నం స్తవనే తే కరిష్యే ॥ 3,౨౫.౧౪॥

తవ ప్రసాదాచ్ఛ రమాప్రసాదాద్విధిప్రసాదాత్ఫారతీశప్రసాదాత్ |
రుద్రప్రసాదాత్సవనం తే కరిష్యే తథాపి విష్ణో మయి శాన్తిం కురుష్య ॥ 3,౨౫.౧౫॥

యది ప్రసన్నోఽసి మయి త్వమీశ త్వత్పాదమూలే దేహి భక్తిం సదైవ |
త్వద్దర్శనార్దేవ శుభాశుభం చ నష్టం మదీయం హ్యశుభం చ నిత్యమ్ ॥ 3,౨౫.౧౬॥

త్వన్మాయయా నష్టమిమం చ లోకం మదేన మత్తం బధిరం చాన్ధభూతమ్ |
ఐశ్వర్యయోగేన చ యో హి మూకో జాతః సదా దీనాగుర్వాదికేషు ॥ 3,౨౫.౧౭॥

మా దేహి ఐశ్వర్యమనుత్తమం త్వత్పాదారవిన్దస్య విరుద్ధభూతమ్ |
త్వం దేవ మే దేహి సతాం చ సంగం తవ స్వరూపప్రతిపాదకానామ్ ॥ 3,౨౫.౧౮॥

పుత్రాదీనమైహికం వాసుదేవ దగ్ధ్వా చ మే దేహి పాదారవిన్దే |
సద్వ్యష్టవే క్రియమాణం చ కోపం దగ్ధ్వా చ మే దేహి పాదరవిన్దే ॥ 3,౨౫.౧౯॥

ద్రవ్యాదికే క్రియమాణం చ లోభం దగ్ధ్వా వై మే దేహి పాదాబ్జమూలే |
పుత్రాదికే క్రియమాణం చ మోహం దగ్ధ్వా చ మే దేహి పాదాబ్జమూలే ॥ 3,౨౫.౨౦॥

విద్యాం పుత్రం ద్రవ్యజాతం మదం చ దగ్ధ్వా చ మే దేహి పాదాబ్జమూలే |
సద్వైష్ణవసహమానస్వరూపం దగ్ధ్వా మాత్సర్యం పాహి మాం వేఙ్కటేశ ॥
3,౨౫.౨౧॥

మన్తం చ మే దేహి నిదానమూర్తే యేనైవ మే స్యాత్తవ సంగశ్చ భూయః |
నాన్యం వృణే తవ పాదాబ్జసంగాత్తదేవ మే దేహి మమ ప్రసన్నః ॥ 3,౨౫.౨౨॥

ఇతీరితః శ్రీనివాసః ప్రసన్న ఉవాచ దేవో హ్యమృతస్తవం చ |
ఆత్మైవ కన్యే ప్రజపస్య మన్తం సుగోప్యరూపం పరమాదరేణ ॥ 3,౨౫.౨౩॥

వజ్ర్యామి మన్తం పరమాదరేణ శృణ్వద్య భక్త్యా పరమాదరేణ ।
 అన్తః స్థమన్త్యం హ్యోద్యసంయుక్తమేవ సబిన్ధ తద్వత్సర్పకాద్యేన యుక్తమ్ ॥
 3,౨౫.౨౪॥

ఏకారయుక్తం ప్రథమాన్తః స్థయుక్తం సమత్రికోణే చోష్మణా సంయుతం చ ।
 తకారసక్తం స్వర్కమన్తః స్థయుక్తమాద్యన్త ఓంకారసమన్వితం చ ॥ 3,౨౫.౨౫॥
 అనేన మన్త్రేణ తవేప్పితం చ భవేద్ధి కన్యే నాన్త్ర విచార్యమస్తి ।
 ఏవం స ఉక్త్వా శ్రీనివాసో హరిన్తు ప్రతీకవద్దర్శయామాస రూపమ్ ॥ 3,౨౫.౨౬॥
 నత్వా తు సా శ్రీనివాసం చ దేవీ ఉవాస హ స్వామిసరః సమీపే ।
 తస్మిన్మినే బ్రాహ్మణాదీంశ్చ సర్వాన్సంతర్పయామాస చ షడ్రసాన్వైః ॥ 3,౨౫.౨౭॥

సాయజ్ఞౌలే శ్రీనివాసస్య దృష్ట్వా ఉత్సాహరూపైః శ్రీనివాసప్రతీకైః ।
 సాకం భక్త్యా సమృణమ్యాథ దేవీ ప్రదక్షిణం శ్రీనివాసస్య సుష్ఠు ॥ 3,౨౫.౨౮॥
 ననర్త దేవీ సుప్రతీకస్య చాగ్రే లజ్ఞాం త్యక్త్వా జయ దేవేతి చోక్త్వా ।
 ఆన్మత్తకాలే చ హరేశ్చ వక్త్రం దృష్ట్వా చ దృష్ట్వా తు పరం ననర్త ॥ 3,౨౫.౨౯॥
 మమాద్య గాత్రం పావితం శ్రీనివాస మమాద్య నేత్రం సంఫలం సంబభూవ ।
 మమాద్య పాదౌ సార్థకౌ బైవ జాతౌ ప్రదక్షిణం శ్రీనివాసేశ కృత్వా ॥ 3,౨౫.౩౦॥

హస్తౌ చ మే సార్థకావద్య జాతౌ అగ్రే కృత్వా హస్తశబ్దం మురారేః ।
 ఏవం వదస్తీ ప్రీణయస్తీ చ దేవం జగమసా స్తోత్రవచః కదమ్బైః ॥ 3,౨౫.౩౧॥
 దేవాస్తదా దున్దంభయో వినేదిరే తన్మన్తకే పుష్పవృష్టిం చ చక్రుః ।
 తస్మిన్కాలే ఉభయోః పార్శ్వయోశ్చ నృత్యం చక్రుర్దేవతావరనార్యః ॥ 3,౨౫.౩౨॥
 తథైవ తాస్తలశబ్దం చ కృత్వా తదా సర్వా నమనం చాపి చక్రుః ।
 ఆనన్దశైలే సర్వదా త్విత్థమేవ సా సర్వదా నర్తయస్తీ చ వీన్య ॥ 3,౨౫.౩౩॥

ఆనన్దమగ్నా సాపి దేవీ జగమ స్వమాశ్రమం జైగిషవ్యేణ సార్ధమ్ ।
 యాత్రామేవం యే న కుర్వన్తి వీన్య తేషాం చ సర్వం నిషృలం చాఘురార్యాః ॥
 3,౨౫.౩౪॥

గత్వాశ్రమం జైగిషవ్యేణ సార్ధం గురుం త్వపృచ్ఛదేవ్కృతేశస్య మన్తమ్ ।
 మన్తస్యార్థం బ్రూహి మే జైగిషవ్య మన్త్రావృత్తిం కుర్వతాం వై ఫలాయ ॥ 3,౨౫.౩౫॥
 జైగిష్య్య ఉవాచ ।

శృణుష్య భద్రే వేంకటే శస్య నామ్నస్త్యర్థం శ్రుత్వా హృదయే సంనిధత్స్వ ॥
3, ౨౫.3౬ ॥

వితి హ్యుత్తమవాచీ స్యాద్యేతి జ్ఞానముదాహృతమ్ ।
కకారః సుఖవాచీ స్యాట్టేతి చిత్తముదాహృతమ్ ॥ 3, ౨౫.3౭ ॥

ఈశత్వమాత్మవాచి స్యాదేవం జ్ఞేయం తు కన్యకే ।
పూర్ణజ్ఞానం సుఖం విత్తం వ్యాప్తత్వాద్య్యజ్కటాభిధః ॥ 3, ౨౫.3౮ ॥

వ్య (వే) మిన్ద్రియాదికం ప్రోక్తం వ్యక్తభూతం హరౌ యతః ।
కటశ్చ సముదాయార్థో వ్యం (వేం) కటశ్చేన్ద్రియాఘకః ॥ 3, ౨౫.3౯ ॥

స్వస్మిన్ప్రయతే యస్మాత్తస్మాద్య్యజ్కటనామకః ।
విషయే ప్రేషయేన్నిత్యమతో వ్యజ్కటనామకః ॥ 3, ౨౫.౪౦ ॥

విశిష్టజ్ఞానరూపత్వాద్య్యేతి ముక్తాః సదా స్మృతాః ।
ముక్తానాం చ సమూహస్తు వ్యజ్కటేతి ప్రకీర్తితః ॥ 3, ౨౫.౪౧ ॥

సదా ముక్తసమూహానామీశత్వాద్య్యజ్కటాభిధః ।
లింగదేహమతో జీవో వ్యజ్కటేతి సమూహృతః ॥ 3, ౨౫.౪౨ ॥

లింగానాం చైవ స్వామిత్వాద్య్యజ్కటేశేతి సంజ్ఞితః ।
దైత్యానాం చ సమూహాస్తు జ్ఞానాదివిధురా యతః ।
అతో దైత్యసమూహస్తు వ్యజ్కటేతి ప్రకీర్తితః ॥ 3, ౨౫.౪3 ॥

తేషాం సంహరణే ఈశస్త్వతో వ్యజ్కటనామకః ।
ఆనన్దస్య విరుద్ధత్వాత్కామక్రోధాదయో గుణాః ॥ 3, ౨౫.౪౪ ॥

వ్యజ్కటా ఇతి సమ్ప్రోక్తాస్తేషాం నాశయితా ప్రభుః ।
అతస్తు వ్యజ్కటేశాఖ్య ఏవం జ్ఞాత్వా జపం కురు ॥ 3, ౨౫.౪౫ ॥

ఏవం వ్యజ్కటామాహాత్మ్యం శ్రుత్వా దేవీ ఖగేశ్వర ।
నిద్రాం చకార తత్త్రివ రాత్రౌ పిత్రా సహైవ చ ।
బ్రాహ్మే ముహూర్తే చోత్థయి హృది సస్మార కన్యకా ॥ 3, ౨౫.౪౬ ॥

(వ్యజ్కటేశస్య ప్రాతః స్తుతిః) ।
శ్రీవ్యజ్కటేశశ్చ నృసింహమూర్తిః శ్రీవరదరాజశ్చ వరాహమూర్తిః ।
శ్రీరఙ్గశాయీ చ అనన్తశాయీ కుర్వన్తు సర్వే మమ సుప్రభాతమ్ ॥ 3, ౨౫.౪౭ ॥
శ్రీకృష్ణమూర్తిశ్చ గదాధరశ్చ శ్రీవిష్ణుపాదస్తు ప్రయాగవాసః ।

నారాయణః శ్రీబదరీనివాసః కుర్వన్తు సర్వే మమ సుప్రభాతమ్ || 3, ౨౫.౪౮ ||

దామోదరో వై త్రిజగన్నివాసః శ్రీపాణ్డరజ్గళ్య నృసింహదేవః |

శ్రీరామదేవశ్చ ఆమోఘవాసః కుదృ || 3, ౨౫.౪౯ ||

శ్రీధర్మపుత్రశ్చ నృసింహమూర్తిః శ్రీపిప్పలస్థశ్చ ముహల్లవాసః |

కోలానృసింహః శూర్పకారస్థ సింహః కుర్వన్తుదృ || 3, ౨౫.౫౦ ||

చతుర్ముఖశ్చార్చునరస్వతీ చ స్వభారతీ శర్వసుపర్ణశేషాః |

అమామహేంద్రశ్చ శచీముఖాస్తాః కుర్వన్తు దృ || 3, ౨౫.౫౧ ||

ద్వారావతీ కాశికావన్దికా చ ప్రయాగకాశ్చౌఘో మఘరాపురీ చ |

మాయావతీ హస్తీమతీ పురీ చ కుర్వన్తు స దృ || 3, ౨౫.౫౨ ||

భాగీరథీ చైవ సరస్వతీ చ గోదావరీ సింధుకృష్ణ చ వేణీ |

కలిన్దకన్యా యమునా చ నర్మదా కుర్వ దృ || 3, ౨౫.౫౩ ||

విత్స్తికావేరిసతుజ్గభద్రాః సువజ్జరా భీమరథీ విపాశా |

సుతామ్రపర్ణీ చ పినాకీనీ చ కు దృ || 3, ౨౫.౫౪ ||

స్వామిపుష్కరిణీ చైవ సువర్ణముఖరీ తథా |

శ్రీపాణ్డవీ తౌబరుశ్చ కపిలా పాపనాశినీ || 3, ౨౫.౫౫ ||

గురుర్వసిష్ఠః క్రతురజ్గిరాశ్చ మనుః పులస్త్యః పులహశ్చ గౌతమః |

రైభ్యో మరీచిశ్చ్యవనశ్చ దక్షః కుర్వన్తు సర్వే మమ సుప్రభాతమ్ || 3, ౨౫.౫౬ ||

సప్తార్ణవాః సప్త కులాచలాశ్చ ద్వీపాశ్చ సప్తోపవనాని సప్త |

భూరాదికాని భువనాని సప్త కుర్వన్తు స దృ || 3, ౨౫.౫౭ ||

మాన్ధాత్రా నహుషోంబరీషసగరౌ రాజా నతో ధర్మరాట్పుష్టాః

క్రతురాడ్విభీషణగయౌ వ్యాసో హనూమానపి |

అశ్వత్థామ కృపావుమా ద్రుపదజా శ్రీజానకీ తారకా మన్తోదర్శఖిలాః

ప్రభాతసుమహం కుర్వన్తు నిత్యం హరే || 3, ౨౫.౫౮ ||

అశ్వత్థస్య వనాని కిం చ తులసీధాత్రీవనాని ప్రభో పున్నాగస్య

వనాని చంపకవనాన్యన్యాని పుష్పాణి చ |

మందారస్య వనాని యాని చ హరేః సౌగంధికాన్యప్యహో నిత్యం తాని

దిశన్తు మత్పుముదితం శ్రీవేంకటేశ ప్రభో || 3, ౨౫.౫౯ ||

ఏవం స్మృత్వా శ్రీనివాసస్య దేవీ కృత్వా శౌచం జైగిషవ్యేణ సాకమ్ |

స్నాతుం యయా పుష్కరిణీం హరేశ్చ స్నానం సమ్యక్తత్ర చకార దేశే ।
 సమ్యగప్రాప్త్యా వ్యజ్కరేతశస్య మన్తమువాచ సా జైగిషవ్యం గురుం చ ॥ 3,౨౫.౬౦॥
 ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 దేవీ కృతవేజ్కరేతదర్శనతత్త్వత్వ్యాదివర్ణనం నామ పంచువింశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౬

కన్యోవాచ ।

శ్రీనివాసః కిమర్థం వై ఆగతోత్ర వదస్వ మే ।

శేషాచలోఽపి కుత్రా భూత్కదాయాతశ్చ పాపహా ।

స్వామిపుష్కరిణీ చాత్ర కిమర్థం హ్యగతా వద ॥ 3,౨౬.౧॥

జైగిషవ్య ఉవాచ శృణు భద్రే మహాభాగే వ్యజ్కరేతస్య చాగమమ్ ।

ఆవయోర్దేవి పాపాని విషమం యాన్తి భామిని ॥ 3,౨౬.౨॥

ఆసీత్పురా హిరణ్యాక్షః కాశ్యపో దీతినన్దనః ।

సనకాదేశ్చ వాగ్గణ్ణాద్వియద్వాద్యరపాలకః ॥ 3,౨౬.3॥

బభూవ దైత్యయోనౌ చ దేవానాం కణ్ణకో బలీ ।

సంజీవో విజయః ప్రోక్తో హరిభక్తో మహాప్రభుః ॥ 3,౨౬.౪॥

హరిణ్యాక్షః స్వయం దైత్యో హరిభక్తవిదూషకః ।

ఏతాదృశో హిరణ్యాక్షస్తప్తప్తం సముద్యతః ॥ 3,౨౬.౫॥

తదా మాతా దితిర్దేవీ హిరణ్యాక్షమువాచ సా ।

దితిరువాచ ।

వత్సలస్త్యం మహాభాగమా తపస్వాష్టహాయనః ॥ 3,౨౬.౬॥

త్వం మా దదస్వ దుఃఖం మే పాలయిష్యతి కోవిదః ।

క్షణమాత్రం న జీవామి త్వాం వినా జీవనం న హి ॥ 3,౨౬.౭॥

మా తప త్వం మహాభాగ మమ జీవనహేతవే ।

ఏవముక్తస్తు మాత్రా స విజయోవశతోబ్రవీత్ ॥ 3,౨౬.౮॥

హిరణ్యాక్షో మాతరం ప్రాహ జాలం హిత్యా విష్ణోర్భజనేఽలం కురుష్య ।

మయిన్నేహం పుత్రహేతోర్విరూఢం సుఖదుఃఖే చేహ లోకే పరత్ర ॥ 3,౨౬.౯॥

యావత్స్నేహం మయి మాతః కరోషి తావత్క్లేశం శాశ్వతం యాస్యసి త్వమ్ ।

మాతశ్చ తే మయి పుత్రత్వబుద్ధిస్త్యయ్యప్యేషా మాతృబుద్ధిర్మమాపి || 3,౨౬.౧౦||
 తాతే పూజ్యే పితృబుద్ధిర్మమాస్తి తస్మింస్తుతే భర్తృబుద్ధిర్హి మిథ్యా |
 నిర్మాతి యస్మాద్ధరివేవ సర్వం సమ్యక్పాతా నియతోఽసౌ మురారిః || 3,౨౬.౧౧||
 అతో హి మాతా హరివేవ సర్వదా త్వన్యాసాం వై మాతృతా చోపచారాత్ |
 నిర్మాతృత్వం యది ముఖ్యం త్వయి స్యాద్దోఽణాదీనాం జననీ కా వదస్య ||
 3,౨౬.౧౨||

మాతృత్వం వై యది ముఖ్యం త్వయి స్యాద్ధాత్రాదీనాం జననీ కా వదస్య |
 యతః సదా యాతి జగత్తతో హరిః సదా పితా విష్ణురజః పురాణః || 3,౨౬.౧౩||
 సదా పితా ముఖ్యపితా యది స్యాద్ధర్మస్థబాలే పాలకః కో వదస్య |
 మాతాపిత్రోః పాలకత్వం యది స్యాత్కూర్మాదీనాం పాలకౌ కౌ వదస్య || 3,౨౬.౧౪||
 మాతాపిత్రోః పాలకత్వం యది స్యాత్కృపాదీనాం రక్షకౌ కౌ వదస్య |
 పున్నామకాన్నారకాద్దేహా భజాన్తస్మాత్ప్రతాపుత్రవిష్ణుః పురాణః || 3,౨౬.౧౫||

న తారకోహం నరకాచ్చ సుఖూర్న వై భర్తా నాపి పిత్రాదయశ్చ |
 న వై మాతా నానుజాదిశ్చ సర్వః సర్వత్రాతా విష్ణురతో న చాన్యః || 3,౨౬.౧౬||
 మాయాం మదీయాం జ్ఞానశస్త్రేణ చ్చిత్వా భక్త్యా హరేః స్మరణం త్వం కురుష్వ |
 యద్భక్తిరూపూర్వం స్మరణం నామ విష్ణోస్తత్సర్వథా పాపహరం చ మాతః ||
 3,౨౬.౧౭||

యో వా భక్త్యా స్మరణం నామ విష్ణోః కరోత్యసౌ పాపహరో భవిష్యతి |
 అయం దేహో దుర్లభః కర్మభూమౌ తత్రాపి మధ్యే భజనం విష్ణుమూర్తేః || 3,౨౬.౧౮||
 ఆయుర్గతం వ్యర్థమేవ త్వదీయం శీఘ్రం భజేః శ్రీనివాసస్య పాదమ్ |
 ఉపదిశ్యేవం మాతరం పుత్రవర్యో దైత్యావేశాతోఽభవద్వై తపస్వీ || 3,౨౬.౧౯||

చతుర్ముఖం ప్రీణయిత్వైవ భక్త్యా హ్యవధ్యత్వం ప్రాప తస్మాన్మహాత్మా |
 తతో భూమిం కరవద్వేష్టయిత్వా నిన్యే తదా దైత్యవర్యో మహాత్మా || 3,౨౬.౨౦||
 శ్రీమృష్టదేశే ప్రాదురాసీద్ధరిస్తు వారాహవిష్ణుస్త్యజనః పురాణః |

భిత్వాచాద్ధిం వివిశే తం మహాత్మా రసాతలే సంస్థితం భూతలం చ || 3,౨౬.౨౧||
 స్వదంష్ట్రాగ్రే స్థాపయిత్వాఽజగామ తదాగమాదాగతో దైత్యవర్యః |
 తం కర్ణమూలే తాడయిత్వా జహూన ప్రసాదయామాస చ పూర్వవద్భువమ్ ||
 3,౨౬.౨౨||

సుదిగ్గజాన్ధాపయిత్వా చ విష్ణుః శ్రీముష్టే వై సంస్థితః శ్రీవరాహః ।
 తదా హరిశ్చింతయామాస విష్ణుర్భక్త్యా మదీయం మానుషం దేహమద్య ॥ 3, ౨౬. ౨౩ ॥
 ఆరాధయిష్యన్తి చ మాం క్వ ఏతే తేషాం దయాం కుత్ర వాహం కరిష్యే ।
 ఏవం హరిశ్చింతయిత్వా సుకన్యే వైకుణ్ఠలోకాదచలం శేష సంజ్ఞమ్ ।
 వీన్ద్రస్కన్తే స్థాపయిత్వా స్వయం చ సమాగతోభూద్భూతలం భూతలేశః ॥
 3, ౨౬. ౨౪ ॥

సువర్ణముఖరీతీరమారభ్య గరుడధ్వజః ।
 శ్రీకృష్ణవేణీపర్యంతం స్థాపయా మాస తం గిరిమ్ ॥ 3, ౨౬. ౨౫ ॥
 గిరేః పుచ్చే తు శ్రీశైలం మధ్యమేఽహోబలం స్మృతమ్ ।
 ముఖం చ శ్రీనివాసస్య క్షేత్రం చ సముదాహృతమ్ ॥ 3, ౨౬. ౨౬ ॥
 అల్పేన తపసాభీష్టం సిధ్యత్యస్మిన్నహోబలే ।
 గగ్గడిసర్వతీర్థాని పుణ్యాని హ్యత్ర సంతి వై ॥ 3, ౨౬. ౨౭ ॥
 య ఏనం సేవతే నిత్యం శ్రద్ధాభక్తిసమన్వితః ।
 జ్ఞానార్థీ జ్ఞానమాప్నోతి ద్రవ్యార్థీ ద్రవ్యమాప్రయాత్ ॥ 3, ౨౬. ౨౮ ॥
 పుత్రార్థీ పుత్రమాప్నోతి నృపో రాజ్యం చ విన్దతి ।
 యంయం కామయతే మర్త్యస్తన్తమాప్నోతి సర్వథా ॥ 3, ౨౬. ౨౯ ॥
 చిన్తితం సాధ్యతే యస్మాత్తస్మాచ్ఛిన్తామణిం విదుః ।
 పుష్కరిణ్యాశ్చ బాహుల్యాద్గిరావస్మిన్నరః సు చ ।
 పుష్కరాద్రిరితి ప్రాచురేవం తత్త్వార్థవేదినః ॥ 3, ౨౬. ౩౦ ॥
 శాతకుంభస్వరూపత్వాత్కనకాద్రిం చ తం విదుః ।
 వైకుణ్ఠాదాగతేనైవ వైకుణ్ఠాద్రిరితి స్మృతః ॥ 3, ౨౬. ౩౧ ॥
 అమృతైశ్వర్యసంయుక్తో వ్యజ్కుటాద్రిరితి స్మృతః ।
 వ్యజ్కుటేశస్య శైలస్య మాహాత్మ్యం యావదస్తి హి ॥ 3, ౨౬. ౩౨ ॥
 తావద్వక్తుం సమగ్రేణ న సమర్థశ్చతుర్ముఖః ।
 వ్యజ్కుటాద్రౌ పరాం భక్తిం యే కుర్వన్తి దినేదినే ।
 పద్గర్జ్జఙ్ఘల ఏవ స్యాదచక్షుః పద్మలోచనః ॥ 3, ౨౬. ౩౩ ॥
 మూకో వాగ్మీ భవేదేవ బధిరః శ్రావకో భవేత్ ।

వన్ధ్యా స్యాద్భుచుపుత్రా చ నిర్ధనః సధనో భవేత్ || 3,౨౬.3౪||
 ఏతత్సర్వం గిరౌ భక్తిమాత్రేణైవ భవేద్ధ్రువమ్ |
 తత్త్వతో వ్యక్కుటాద్రేస్తు స్వరూపం వేత్తి కో భువి || 3,౨౬.3౫||
 యస్మాదస్య గిరేః పుణ్యం మాహాత్మ్యం వేత్తి యః పుమాన్ |
 మాయాపీ పరమానందం త్యక్త్వా వైకుణ్ఠముత్తమమ్ |
 స్వామిపుష్కరిణీతీరే రమయా సహమోదతే || 3,౨౬.3౬||
 కల్యాణాద్భుతగాత్రాయ కామితార్థప్రాయినే |
 శ్రీమదవ్యక్కుటనాథాయ శ్రీనివాసాయ తే నమః || 3,౨౬.3౭||
 శ్రీస్వామిపుష్కరిణ్యాశ్చ మాహాత్మ్యం శృణు కన్యకే |
 స్వామిపుష్కరిణీమధ్యే శ్రీనివాసోస్తి సర్వదా || 3,౨౬.3౮||
 స్నానం కుర్వన్తి యే తత్ర తేషాం ముక్తిః కరే స్థితా |
 తిస్తః కోట్యోర్ధకోటిశ్చ తీర్థాని భువనత్రయే |
 తాని సర్వాణి తత్రైవ సంతి తీర్థే హరేః సదా || 3,౨౬.3౯||
 తత్తీర్థం శ్రీనివాసాఖ్యం సర్వదేవనమస్కృతమ్ |
 తదేవ శ్రీనివాసస్య మన్దిరం పరికీర్తితమ్ || 3,౨౬.౪౦||
 తద్ధర్మనాదేవ కన్యే యాన్తి పాపాని భస్మసాత్ |
 ఏకైకస్నానమాత్రేణ సత్సంగో భవతి ధ్రువమ్ || 3,౨౬.౪౧||
 సత్సంగాజ్ఞానమాసాద్య జ్ఞానానోక్షం చ విన్దతి |
 అధికారిణాం భవేదేవం విపరీతమయోగినామ్ || 3,౨౬.౪౨||
 తీర్థానాం స్నానమాత్రేణ మోక్షం యాన్తితి యే విదుః |
 తే సర్వే అసురా జ్ఞేయాన్తే యాన్తి హ్యధమాం గతిమ్ || 3,౨౬.౪3||
 శ్రీనివాసస్య తీర్థస్మిన్వాయుకోణే చ కన్యకే |
 ఆన్తే వాయుః సదా విష్ణోః పూజాం కర్తుమనుత్తమామ్ || 3,౨౬.౪౪||
 వాయుతీర్థం చ తతోప్రకృం హస్తద్వాదశకాన్తరమ్ |
 హస్తషట్కప్రమాణం చ పశ్చిమే సముదాహృతమ్ |
 ఉత్తరే హస్తషట్కం తు వాయుతీర్థముదాహృతమ్ || 3,౨౬.౪౫||
 యే వేష్టవా వైష్ణవదాసవర్యాః స్నానం సుర్నుస్తత్ర పూర్వం సుకన్యే |

మధ్యాన్నస్థాః శ్రీనివాసస్తు నిత్యమత్ర స్నానాత్ప్రియతాం మే దయాలుః || 3,౨౬.౪౬ ||
 యే మధ్యతీర్థే స్నాతుమిచ్ఛన్తి దేవి రుద్రాదయో వాయుభక్తా మహాన్తః |
 సదా స్నానం తత్ర కుర్వన్తి దేవి ప్రాతః కాలే చోదయాత్పూర్వమేవ || 3,౨౬.౪౭ ||
 యే వాయుతీర్థే విస్సృజన్తి దేహజం మలం మూత్రం వమనం శ్లేష్మకం చ |
 యేఽపానశుద్ధిం లిఙ్గశుద్ధిం చ కన్యే కుర్వన్తి తే హ్యసురా రాక్షసాశ్చ || 3,౨౬.౪౮ ||
 శృణ్వన్తి యే భాగవతం పురాణం కిం వర్ణయే తస్య పుణ్యం తు దేవి |
 యే కృష్ణమన్త్రం తు జపన్తి దేవి హ్యష్టాక్షరం మన్తవరం సుగోప్యమ్ || 3,౨౬.౪౯ ||
 తేషాం హరిః ప్రీయతే కేశవోలం మధ్యాన్నస్థో నాత్ర విచార్యమన్తి |
 ఏవం దానం తత్ర కుర్వన్తి యే వై ద్విజాగ్ర్యాణాం వైష్ణవానాం విదాం చ || 3,౨౬.౫౦ ||
 తేషాం పుణ్యం నైవ జానన్తి దేవా జానాత్యేవం శ్రీనివాసో హరిస్తు |
 శాలగ్రామం వాయుతీర్థే దదన్తే తేషాం పుణ్యం వేత్తి స వ్యఙ్కటేశః || 3,౨౬.౫౧ ||
 సుదుర్లభో వాయుతీర్థేఽభిషేకో నిష్కామబుద్ధ్యా వైష్ణవానాం చ దేవి |
 తత్రాపి తీర్థే లభ్యతే భాగ్యయోగాద్భాగవతస్య శ్రవణం విష్ణుదాసైః || 3,౨౬.౫౨ ||
 తదైవ తీర్థే దుర్లభం తత్ర దేవి శాలగ్రామస్య ద్విజవర్యే చ దానమ్ |
 జంబూఫలాకారసునీలవర్ణం ముఖద్వయం చక్రచతుష్టయాన్వితమ్ || 3,౨౬.౫౩ ||
 సుకేసరైః సంయుతం స్వర్ణచిహ్నాధ్వజాం కుశైర్వజ్రచిహ్నైర్నైవైశ్చ |
 జానార్దనీం మూర్తిమాహుర్మహాన్తో దానం తస్యా దుర్లభం తత్ర తీర్థే || 3,౨౬.౫౪ ||
 అత్యుత్తమం మూర్తిదానం తు భద్రే సుదుర్లభం పరమం నాత్ర లోభః |
 సుదుర్లభం బహుదోగ్యాశ్చ గృష్టేర్దానం తథా వస్తరత్నాదికానామ్ || 3,౨౬.౫౫ ||
 అత్యుత్తమం ద్రవ్యదానం చ దేవి స్వాపేక్షితం దానమాహుర్మహాన్తః |
 స్వస్యానేపేక్షం ఫలదానం చ వస్త్రాదానం తస్య వ్యర్థమాహుర్మహాన్తః || 3,౨౬.౫౬ ||
 అత్యుత్తమం గృష్టిదానం చ పుణ్యం నైవాప్యతే దుగ్ధదోహాశ్చ గావః |
 అత్యుత్తమే వస్త్రదానే సుబద్ధిః సుదుర్ఘటా పరమా వై జనానామ్ || 3,౨౬.౫౭ ||
 అత్యుత్తమం భాగవతస్య పుస్తకం సుదుర్ఘటం వాయుతీర్థం చ కన్యే |
 అత్యుత్తమం ద్రవ్యదానం చ దేవి సుదుర్ఘటం వాయుతీర్థం నృణాం హి |
 సుదుర్లభో వైష్ణవైస్తత్వవిద్భిర్దార్యిచారో వాయుతీర్థే చ కన్యే || 3,౨౬.౫౮ ||
 శ్రీనివాసస్య తీర్థస్య ఉత్తరస్యాం దిశి స్థితమ్ |

చన్ద్రతీర్థ మితి ప్రోక్తం తత్రాస్తే చన్ద్రమాః సదా ॥ 3,౨౬.౫౯॥
 శ్రీనివాసస్య పూజాం చ తత్ర స్థిత్యా కరోత్యయమ్ ।
 తత్ర స్నానం ప్రకుర్వన్తి పుణ్యదేశే చ కన్యకే ॥ 3,౨౬.౬౦॥
 గురుతల్పాదిపాపేభ్యో ముచ్యన్తే నాత్ర సంశయః ।
 తత్ర స్నాత్వా పూర్వభాగే శాలగ్రామం దదాతి యః ॥ 3,౨౬.౬౧॥
 జ్ఞానద్వారా మోక్షమేతి నాత్ర కార్యా విచారణా ।
 దధివామనమూర్తేశ్చ దానం తత్ర సుదుర్లభమ్ ॥ 3,౨౬.౬౨॥
 బదరీఫలమాత్రం తు వతులం నీలవర్ణకమ్ ।
 ప్రసన్నవదనం సూక్ష్మం సుస్నిగ్ధం కన్యకే శుభే ॥ 3,౨౬.౬౩॥
 చక్రద్వయసమాయుక్తం గౌపూరైః పఞ్చభిర్యుతమ్ ।
 చాపబాణసమాయుక్తమనతం కుణ్డలాకృతిమ్ ॥ 3,౨౬.౬౪॥
 వనమాల సుఖయుతం మూర్ధ్నాసాహస్రసంయుతమ్ ।
 రౌప్యబిన్దసమాయుక్తం సవ్యే భద్రార్థమాత్రకమ్ ॥ 3,౨౬.౬౫॥
 చన్ద్రేణ సహితం దేవి దధివామనముచ్యతే ।
 ఏతాదృశం కలౌ నృణాం దుర్లభం బహుభాగ్యదమ్ ।
 లక్ష్మీనారాయణసమాం తాం మూర్తిం విద్ధి భామిని ॥ 3,౨౬.౬౬॥
 సుదుర్లభం తస్య మూర్తేశ్చ దానం తచ్చన్ద్రతీర్థే శ్రవణం దుర్ఘటం చ ।
 సమ్యక్స్వరూపం దధివామనస్య సుదుర్ఘటం శ్రవణం వైష్ణవాచ్చ ॥ 3,౨౬.౬౭॥
 తత్ర స్నాత్వా వామనస్య స్వరూపశ్రవణాద్విదుర్ధానఫలం సమం చ ।
 దశహస్తప్రమాణం తు చన్ద్రతీర్థముదాహృతమ్ ॥ 3,౨౬.౬౮॥
 మధ్యాహ్నే దుర్లభం స్నానం నృణాం తత్ర సుమగ్లే ।
 తత్ర స్థిత్యా ధన్యనరః సదా భజతి వై హరిమ్ ॥ 3,౨౬.౬౯॥
 వరాహమూర్తిదానం తు శాలగ్రామస్య దుర్లభమ్ ।
 జంబూఫలప్రమాణం తు ఏతద్వై కుక్కుటాణ్డవత్ ॥ 3,౨౬.౭౦॥
 వదనం వలయాకారం ప్రమాణం చణకాదివత్ ।
 దేవస్య వామభాగే చ మధ్యదేశం విహాయ చ ॥ 3,౨౬.౭౧॥
 చక్రద్వయసమాయుక్తమూర్తదేశే చ భామిని ।

సువర్ణబిందునా యుక్తం భూవరాహాఖ్యముచ్యతే || 3,౨౬.౨౨||

పూజాం కృత్వా భూవరాహస్య మర్తేర్దానం దత్త్వా శ్రవణం చాపి కృత్వా |
తత్ర స్థితం భూవరాహం చ దృష్ట్వా స వై నరః కృతకృత్యో హి లోకే || 3,౨౬.౨౩||

తత్ర స్నాత్వా భూవరాహస్య మర్తేః శృణోతి యో లక్షణం సమ్యగేవ |
స తేన పుణ్యం సముపైతి దేవి స ముక్తిభాజ్ఞాత్ర విచార్యమస్తి || 3,౨౬.౨౪||

ఈశానకోణే శ్రీనివాసస్య దేవి రౌద్రం తీర్థం పరమం పావనం చ |
తత్ర స్థిత్యా రుద్రదేవో మహాత్మా పూజాం కరోతి శ్రీనివాసస్య నిత్యమ్ || 3,౨౬.౨౫||

హస్తాష్టకం తత్ప్రమాణం వదన్తి తత్ర స్నానం వైష్ణవైః కార్యమేవ |
తత్ర స్నాత్వా ప్రయతో వై మురారేః కథాం దివ్యాం శృణుయాదాదరేణ |
స్నానం పానం తత్ర దానం చ కుర్యాల్లక్ష్మీనృసింహప్రీయతే దేవి నిత్యమ్ || 3,౨౬.౨౬||

బదరీఫలమాత్రం చ వర్తులం బిందుసంయుతమ్ || 3,౨౬.౨౭||

దేవస్య వామభాగే తు చక్రద్వయసమన్వితమ్ |
సువర్ణరేఖాసంయుక్తం కింశుధ్రక్తసమన్వితమ్ || 3,౨౬.౨౮||

వైశ్యవర్ణం సవదనం పద్మరేఖాదిచిహ్నితమ్ |
లక్ష్మీనృసింహం తం విద్ధి భుక్తిముక్తిప్రదాయకమ్ || 3,౨౬.౨౯||

ఏతా దృశం గణ్డికాయాః శిలాయా మూర్తేర్దానం దుర్లుటం విద్ధి వీన్ద్ర |
తత్ర స్నాత్వా శ్రీనృసింహస్వరూపం లక్ష్మీపతేః శృణుయాద్భక్తియుక్తః ||
3,౨౬.౩౦||

మూర్తేర్దానాత్ఫలమాప్నోతి దేవి సత్యంసత్యం నాత్ర విచార్యమస్తి || 3,౨౬.౩౧||

ఈశానశక్రయోర్మధ్యే బ్రహ్మతీర్థముదాహృతమ్ |
దుర్లభం మానుషాణాం తు స్నానం సర్వార్థసాధకమ్ || 3,౨౬.౩౨||

శాలగ్రామస్య దానం తు దుర్లభం తత్ర వై నృణామ్ |
లక్ష్మీనారాయణస్యైవ మూర్తేర్దానం సుదుర్లభమ్ || 3,౨౬.౩౩||

స్థలమౌదుంబరసమం తత్ప్రమాణముదాహృతమ్ |
ఛత్రాకారం వర్తులం చ ప్రసన్నవదనం శుభమ్ || 3,౨౬.౩౪||

చణకప్రదేశమాత్రం చ వదనం సముదాహృతమ్ |
సవ్యే దక్షిణపార్శ్వే చ సమయోః పుష్కలాన్వితమ్ || 3,౨౬.౩౫||

గోయూభవత్సవర్ణం చ చతుశ్చక్రసమన్వితమ్ |
 గోఖురైశ్చ సమాయుక్తం సువర్ణకిణసంయుతమ్ || 3,౨౬.౦౬ ||
 వనమాలాభిసంయుక్తం వజ్రపుష్పైశ్చ సంయుతమ్ |
 ఏతాదృశీం దరేర్మూర్తి లక్ష్మీనారాయణం విదుః || 3,౨౬.౦౭ ||
 కలౌ నృణాం తస్య లాభో దుర్లభః సంస్మృతో భువి |
 దానం చ సుతరాం దేవి దర్లభం కిం వదామి తే || 3,౨౬.౦౮ ||
 బ్రహ్మతీర్థే చ సంస్నాయ శ్రోతవ్యా వై హరేః కథా |
 గణ్డికాయాః శిలాయాశ్చ లక్ష్మీనారాయణస్య తు || 3,౨౬.౦౯ ||
 లక్షణం యో విజానాతి తదా తత్సదృశం ఫలమ్ |
 ప్రాప్నోత్యేవ న సందేహో నాత్ర కార్యా విచారణా || 3,౨౬.౧౦ ||
 శ్రీనివాసస్య తీర్థస్య పూర్వే స్వాదిన్ద్రతీర్థకమ్ |
 శ్రీనివాసస్య పూజాం తు కర్తుమాస్తే శచీపతిః || 3,౨౬.౧౧ ||
 శాలగ్రామశిలాదానం కర్తవ్యం శ్రోత్రియాయవై |
 శాలగ్రామశిలాదానం హత్యాకోటివినాశనమ్ || 3,౨౬.౧౨ ||
 తస్మిన్స్తీర్థే తు యో దేవి సీతారామశిలాభిధామ్ |
 దదాతి భూతలే భద్రే భూపతేః సదృశో భవేత్ || 3,౨౬.౧౩ ||
 సీతారామశిలా దేవి ద్వివిధా సమ్ప్రకీర్తితా |
 పఞ్చాచక్రయుతా కాచిత్తట్రచక్రేణ చ సంయుతా || 3,౨౬.౧౪ ||
 తత్రాపి షట్చక్రయుతా హ్యుత్తమా సమ్ప్రకీర్తితా |
 పఞ్చాచక్రయుతాయాశ్చ ఫలం ద్విగుణమీరితమ్ || 3,౨౬.౧౫ ||
 కుక్కుటాణ్డప్రమాణం చ సుసిగ్ధం నీలవర్ణకమ్ |
 వదనత్రయసంయుక్తం సట్కుక్రైః కేసరైర్యుతమ్ || 3,౨౬.౧౬ ||
 స్వర్ణరేఖాసమాయుక్తం ధ్వజవజ్రాఙ్కుశైర్యుతమ్ |
 ఏతాదృశం తు వై భద్రే సీతారామాభిధం స్మృతమ్ || 3,౨౬.౧౭ ||
 వదనేవన్దనే దేవి సీతారామస్య కోశకమ్ |
 దుర్లభం తు కలౌ నృణాం స్వసామ్రాజ్యప్రదం శుభమ్ || 3,౨౬.౧౮ ||
 ఇన్ద్రతీర్థే మహాదేవి సీతారామ భిధాశిలా |

యా తద్దానం దుర్లభం తన్నాల్పస్య తపసః ఫలమ్ || 3,౨౬.౯౯ ||

దానస్య శక్త్యభావే తు శ్రోతవ్యం లక్షణం హరేః |

శాలగ్రామ శిలాదానాద్యత్ఫలం తత్ఫలం లభేత్ || 3,౨౬.౧౦౦ ||

ఆగ్నేయకోణే శ్రీనివాసస్య దేవి తీర్థం త్వాస్తే వహ్నిసంజ్ఞం సుశస్తమ్ |

స వహ్నిదేవః శ్రీనివాసస్య పూజాం కర్తుం హ్యస్తే సర్వదా తీర్థమధ్యే || 3,౨౬.౧౦౧ ||

యో వా తీర్థే వహ్నిసంజ్ఞే చ దేవి భక్త్యా స్నానం కురుతేఽజం స్మరన్తి |

జ్ఞానద్వారా మోక్షమాప్నోతి దేవి తత్ర స్నానం దుర్లభం వై నృణాం చ || 3,౨౬.౧౦౨ ||

జ్ఞాత్వా స్నానం దుష్కరం తీర్థరాజే భక్తిస్తస్మిన్దుర్లభా వైవ దేవి |

శాలగ్రామే తచ్చిలాయాశ్చ దానం సుదుర్లభం వాసుదేవాభిధాయాః || 3,౨౬.౧౦౩ ||

హ్రస్వం తథా వర్తులం నీలవర్ణం సూక్ష్మం ముఖం ముఖచక్రం సుశుద్ధమ్ |

సువేణుయుక్తం వాసుదేవాభిధేయం దానం కలౌ దుర్లభం తస్య భద్రే || 3,౨౬.౧౦౪ ||

దానే తస్యాః శక్త్య భావే చ దేవి స్నాత్వా తీర్థే వాసుదేవాభిధస్య |

సమ్యక్రావ్యం లక్షణం వై శిలాయాస్తయోస్తుల్యం ఫలమాహుర్మహాన్తః || 3,౨౬.౧౦౫ ||

దక్షిణే శ్రీనివాసస్య యమతీర్థం చ సంస్మృతమ్ |

తత్రాస్తే యమరాజస్తు పూజాం కర్తుం హరేః సదా || 3,౨౬.౧౦౬ ||

తత్ర స్నానం చ దానం చాప్యక్షయం పరమం స్మృతమ్ |

శాలగ్రామశిలాదానం కార్యం తత్ర మహామునే || 3,౨౬.౧౦౭ ||

పట్టాభిరామసంజ్ఞాయాః శిలాయా దానమిష్యతే |

తచ్ఛూతఫలవత్క్మాలం వదనత్రయసంయుతమ్ || 3,౨౬.౧౦౮ ||

శిరశ్చక్రేణ రహితం సప్తచక్రైః సమన్వితమ్ |

నీలవర్ణం స్వర్ణరేఖం గోశురైః సమన్వితమ్ || 3,౨౬.౧౦౯ ||

పట్టవర్ధనరామం తు దుర్లభం బహుభాగ్యదమ్ |

పట్టవర్ధనరామం తు యో దదాతి చ తత్ర వై |

పట్టాభిషిక్తో భవతి నాత్ర కార్యా విచారణా || 3,౨౬.౧౧౦ ||

శ్రీనివాసస్య వైర్పత్యే వైర్పతం తీర్థముత్తమమ్ |

ఆస్తే హి నిర్పతిస్తత్ర పూజాం కుర్తుం చ సర్వదా || 3,౨౬.౧౧౧ ||

తత్ర స్నానం ప్రకర్తవ్యం పునర్జన్మ న విద్యతే |

శాలగ్రామశిలాయాశ్చః పురుషోత్తమసంజ్ఞికామ్ || 3,౨౬.౧౧౨||

మూర్తిం దదాతి యో మర్త్యః స యాతి పరమాం గతిమ్ |

ఔదుంబరఫలాకారం ప్రసన్నవదనం శుభమ్ || 3,౨౬.౧౧౩||

చక్రద్వ్యసమాయుక్తం శిరశ్చక్రసమన్వితమ్ |

సువర్ణబిన్ద్రుసంయుక్తం వజ్రాఙ్కశసమాన్వితమ్ || 3,౨౬.౧౧౪||

తస్మాద్విదానం దుర్లభం తత్ర దేవః ప్రీణాతి యస్మాచ్ఛ్రీనివాసో మహాత్మా |

యదా దానం దుర్లభం స్యాచ్చ దేవి తదా శ్రోతవ్యం లక్షణం తస్య మూర్తేః ||

3,౨౬.౧౧౫||

పాశ్చిమైర్వతయోర్మధ్యే శేషతీర్థం పరం స్మృతమ్ |

తత్ర స్నాత్వా శేషమూర్తిం ప్రదదాతి ద్విజాతయే || 3,౨౬.౧౧౬||

స యాతి పరమం లోకం పునరావృత్తివర్జితమ్ |

ఔదుంబరఫలాకారం కుణ్డలాకృతిమేవ చ || 3,౨౬.౧౧౭||

శేషవద్వదనం తస్య తస్మింశ్చక్రద్వయం స్మృతమ్ |

ఫలం తమేకచక్రేణ సంయుతం వల్మికాన్వితమ్ || 3,౨౬.౧౧౮||

కిఞ్చిద్వర్ణసమాయుక్తం శేషమూర్తి మతిస్ఫుటమ్ |

సుప్తా ప్రబుద్ధా ద్వివిధా శేషమూర్తిరుదాహృతా || 3,౨౬.౧౧౯||

ఫణోన్నతా ప్రబుద్ధా స్యాత్సప్తలక్షఫణాన్వితా |

తత్రాపి దుర్లభా సుప్తా మహాభాగ్యకరీస్మృతా || 3,౨౬.౧౨౦||

ఇహ లోకే పరత్రాపి మోక్షదా నాత్ర సంశయః |

నవచక్రాదుపక్రమ్య వింశత్యన్తం చ యత్ర సః || 3,౨౬.౧౨౧||

అనన్త ఇతి విజ్ఞేయో హ్యనన్తఫలదాయకః |

విశ్వంభరః స విజ్ఞేయో వింశత్యూర్ధ్వం వరాననే || 3,౨౬.౧౨౨||

తత్రాపి కేసరైశ్చైక్రర్లక్షణైశ్చ సమన్వితమ్ |

కలౌ తు దుర్లభం నశాం తద్దానం చాతిదుర్లభమ్ || 3,౨౬.౧౨౩||

స్నానం కృత్వా శేషతీర్థే విశుద్ధేవైవ చేతసా |

ఏతేషాం లక్షణం శ్రుత్వా ప్రయాతి పరమాం గతిమ్ || 3,౨౬.౧౨౪||

తతః పరం మహాభాగే వారుణం తీర్థముత్తమమ్ |

తత్రాస్తే వరుణో దేవః పూజాం కర్తుం హరేః సదా || 3, ౨౬.౧౨౫ ||

తత్ర స్నానం ప్రకర్తవ్యం దాతవ్యం దానముత్తమమ్ |

శిశుమారం చ మత్స్యం చ త్రివిక్రమమథాపి వా |

దాతవ్యం భూతికామేన తీర్థేస్మిన్విరవర్ణిని || 3, ౨౬.౧౨౬ ||

జంబూఫలసమాకారా పుచ్ఛే సూక్ష్మా సబిన్దుకా |

చక్రత్రయా చ వదనే పుచ్ఛోపరి సచక్రకా || 3, ౨౬.౧౨౭ ||

శ్రీవత్సబిన్దుమాలాధ్యా మత్స్యమూర్తిరుదాహృతా |

పుచ్ఛాదధశ్చక్రయుతం శిశుమారముదాహృతమ్ || 3, ౨౬.౧౨౮ ||

వక్రవక్రయుతశ్చేత్సాస్యత్త్రివిక్రమ ఉదాహృతః |

ఏతేషాం లక్షణం శ్రుత్వా వారుణే తీర్థ ఉత్తమే || 3, ౨౬.౧౨౯ ||

ఏతద్దానఫలం ప్రాప్య మోదతే విష్ణుమన్దిరే |

పూర్వోక్తా మూర్తయో యస్మిన్స్థహే తిష్ఠన్తి భామిని |

భాగీరథీ తీర్థవరా సంనిధతే న సంశయః || 3, ౨౬.౧౩౦ ||

స్వామి పుష్కరిణీస్నానం దుర్లుటం తు కలౌ నృణామ్ |

తత్ర స్థితానాం తీర్థానాం స్నానం చాప్యతిదుర్లుటమ్ || 3, ౨౬.౧౩౧ ||

శాలగ్రామశిలాదానం దుర్లుటం చ తథా స్మృతామ్ |

స్వామిపుష్కరిణీతీరే కన్యాదానం సుదుర్లుటమ్ || 3, ౨౬.౧౩౨ ||

దుర్లుటం కపిలాదానం భక్ష్యదానం సుదుర్లుటమ్ |

స్వామిపుష్కరిణీతీర్థే తీర్థేష్యన్యేషు భామిని || 3, ౨౬.౧౩౩ ||

స్నానం కురు యథాన్యా యం శయాదానం తథా కురు |

జైగీషవ్యేన మునినా త్వేవముక్తా చ కన్యకా || 3, ౨౬.౧౩౪ ||

స్వామిపుష్కరిణీస్నానం సా చకార ధృతవ్రతా |

తీర్థేష్యేతేషు సుస్నాతా దానం చక్రే సుభామినీ || 3, ౨౬.౧౩౫ ||

ఉవాస తత్ర సా దవీ త్రిః సప్తకన్దినాని చ |

స్వామిపుష్కరిణీతీరమహిమానం శృణోతి యః |

స యాతి పరమాం భక్తిం శ్రీనివాసే జగన్మయే || 3, ౨౬.౧౩౬ ||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

వ్యఙ్కటగిరిమాహాత్యే స్యామిపుష్కరిణ్యాదితీర్థతత్రత్యదేవతదీయశాలగ్రామలక్షణ

తద్దానాదివర్ణనం నామ షడ్వింశోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౭

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

సా గతా స్నాతుకామాథ నన్దాం పాపనివారిణీమ్ ।

పప్రచ్చ తం గురుం విప్రం వినయావనతా సుధీః ॥ ౩,౨౭.౧॥

కిన్నామేయం నదీ విప్ర కిం కార్యం చాత్ర మే వద ।

జైగీషవ్యస్త్యైవముక్తో వాక్యమేతదువాచ హా ॥ ౩,౨౭.౨॥

జైగీషవ్య ఉవాచ ।

శృణు భద్రే ప్రవక్ష్యామి మాహాత్మ్యం పాపనాశనమ్ ।

ఇయం నదీ మహాభాగే సదా పాపవినాశినీ ॥ ౩,౨౭.౩॥

బ్రహ్మహత్యాదిపాపౌఘా యత్ర స్నానేన నశ్యతి ।

ప్రత్యక్షం దృశ్యతే హ్యత్ర స్నానం కర్తుం సముద్యతైః ॥ ౩,౨౭.౪॥

జలం చాశుభ్రరూపేణ పాపైశ్చ పరిదృశ్యతే ।

యావచ్చుభ్రోదకం దేవి తావత్సనానం చ కారయేత్ ॥ ౩,౨౭.౫॥

యావచ్చుభ్రోదకం నైవ తావత్పాపం న నశ్యతి ।

శుద్ధోదకే సమాయాతే పాపం నష్టమితి ధ్రువమ్ ॥ ౩,౨౭.౬॥

కలావిత్థం విశాలాక్షి మహిమా దృశ్యతే భువి ।

అత్ర స్నానం ప్రకర్తవ్యం దాతవ్యం దాన ముత్తమమ్ ।

తతశ్చ జ్ఞానమాసాద్య వివిష్టులోకం స గచ్ఛతి ॥ ౩,౨౭.౭॥

గురుస్త్రిగమనాచ్ఛన్ద్ర అహల్యాయాం గతో హరిః ।

సురాపానాచ్ఛ శుక్రస్తు సువర్ణహరణాద్భువిః ॥ ౩,౨౭.౮॥

బ్రహ్మహత్యాయాశ్చ రుద్రో నాగో దత్తాపహారకః ।

సూతస్య హననాద్రామో నిర్ముక్తో హ్యత్ర భామిని ॥ ౩,౨౭.౯॥

నానేన సదృశం తీర్థం న భూతం న భవిష్యతి ।

స్నానం కురు మహాభాగే తేన సిద్ధిం హ్యవాప్స్యసి ॥ ౩,౨౭.౧౦॥

జైగీషవ్యేణ మునినా పిత్రా సహ చ కన్యకా ।

స్నానం చకార విధివదుదతిష్ఠచ్చ భామిని ॥ ౩,౨౭.౧౧॥

యావచ్చ పౌరుషం సూక్తం తావత్కాలం హి తిష్ఠతి |
 పశ్చాజ్జప్త్యా మహామన్తం వేంకటేశాభిధం పరమ్ || 3,౨౭.౧౨||
 ద్విజాతీస్త్రిణయిత్యా సా వస్త్రద్రవ్యాదిభూషణైః |
 తస్మాచ్చ ప్రయయా దేవీ కమారీతీర్థముత్తమమ్ || 3,౨౭.౧౩||
 కుమారీమహిమానం చ శ్రుత్వా స్నానం చకార సా |
 పునరావృత్య సా దేవీ హ్యన్తరా విరజానదీమ్ || 3,౨౭.౧౪||
 దృష్ట్వా పప్రచ్చ సా దేవీ జైగీషవ్యం గురుం ప్రభుమ్ |
 కిం సంజ్ఞకేయం విప్రేస్య కిం కార్యం హ్యత్ర మే వద || 3,౨౭.౧౫||
 జైగీషవ్యః పృష్ట ఏవ మువాచ కరుణానిధిః |
 ఇయం భాగీరథీ కన్యే ఆయాతి హ్యన్తరేణ తు || 3,౨౭.౧౬||
 అతః సా ప్రోచ్యతే హ్యన్తర్గణ్ఠేతి పరమర్షిభిః |
 కన్యే త్వస్యాస్తు సలిలం శ్రీనివాసప్రియం సదా || 3,౨౭.౧౭||
 అత్ర స్నానం యః కరోతి స యాతి పరమాం గతిమ్ |
 స్నానం చకార సా కన్యా జలే పరమపావనే || 3,౨౭.౧౮||
 దానాదికం తథా జ్ఞాత్వా జజాప పరమం మనుమ్ |
 శ్రీనివాససమీపం తు పునరాగత్య భామినీ || 3,౨౭.౧౯||
 అఙ్గప్రదక్షిణం చక్రే భక్త్యా వేంకటనాయకమ్ |
 బ్రాహ్మణాదీస్త్రిణయిత్యా వస్త్రగన్ధాదిభూషణైః || 3,౨౭.౨౦||
 పునః పరదినే ప్రాతః స్వామిపుష్కరిణీజలే |
 స్నానం కృత్వా మహాభాగా యయా తుంబురుసంజ్ఞకామ్ || 3,౨౭.౨౧||
 పప్రచ్చ తం గురుం దేవీ నాథం కిన్నామికా త్వయమ్ |
 జైగీషవ్య ఉవాచ |
 ఇయం తుంబురుకాభిజ్ఞా నారీ వై వరవర్ణినీ || 3,౨౭.౨౨||
 పురా తుం బురుణా సాకం నారదస్తపసి స్థితః |
 అత్ర ప్రాదురభూద్విష్ణుర్నారదస్య హితాయ చ || 3,౨౭.౨౩||
 స్నానం యః కురుతే హ్యత్ర స యాతి పరమాం గతిమ్ |
 అత్ర స్నానం మనుష్యాణాం సర్వేషాం దుర్లభం కలౌ || 3,౨౭.౨౪||
 అత్ర స్నానం మనుష్యాణాం నాల్పస్య తపసః ఫలమ్ |

తత్ర స్నాత్వా చ పీత్వా చ దత్త్వా దానాన్యకేశః ॥ 3, ౨౭. ౨౫ ॥
 పునరాగత్య సా దేవీ శ్రీనివాసం ననామ హా ।
 తస్మిన్ద్వినే బ్రాహ్మణాంశ్చ తర్పయామాస భమిని ॥ 3, ౨౭. ౨౬ ॥
 స్వామిపుష్కరిణీం ప్రాప్య దీపాన్ప్రాజ్వాలయత్సతీ ।
 సోపానేషు మహాభాగా దీపావలిభిరజ్ఞాసా ।
 ప్రీణయామాస దేవేశం శ్రీనివాసం జగద్గురుమ్ ॥ 3, ౨౭. ౨౭ ॥
 పునః పరదినే ప్రాప్తే శక్రతీర్థమనుత్తమమ్ ।
 కపిలాఖ్యోర్ధ్వదేశే తు తత్తీర్థం పావనం స్మృతమ్ ॥ 3, ౨౭. ౨౮ ॥
 తత్ర స్నాత్వా మహాభాగా తదూర్ధ్వం స్నాపయేత్స్వయమ్ ।
 విష్వసేనసరస్తత్ర సర్వపాపవినాశనమ్ ॥ 3, ౨౭. ౨౯ ॥
 తత ఊర్ధ్వం మహాభాగా యయౌ తత్ర దదర్శ సా ।
 పఞ్చాయుధానాం తీర్థాని తేషు స్నానం చకార సా ॥ 3, ౨౭. 30 ॥
 తదూర్ధ్వం చాగ్నికుణ్డం స్యాద్ధురారోహం తతోగ్రతః ।
 తస్యోపరి బ్రహ్మతీర్థం బ్రహ్మహత్యావిమోచనమ్ ॥ 3, ౨౭. 3౧ ॥
 సప్తర్షీణాం తదూర్ధ్వం తు పుణ్యతీర్థం చ సత్ఫలమ్ ।
 దశాధికఫలం తేషా తీర్థానాముత్తరోత్తరమ్ ॥ 3, ౨౭. 3౨ ॥
 ఏతేషాం చైవ మాహాత్యుం కో వా వక్తుమిహోర్హతి ।
 ఋషిత్థిరేషు సా కన్యా చచార తప ఉత్తమమ్ ॥ 3, ౨౭. 33 ॥
 మమావతారపర్యంతం చరిత్వా తప ఉత్తమమ్ ।
 యోగధారణ యా దేహం త్యక్త్వా జాంబవతో గృహే ॥ 3, ౨౭. 3౪ ॥
 జాతా జాంబవతీ నామ వవృధే తస్య వేశ్మని ।
 తస్యాః పితా జాంబవాన్స సమాదాత్కన్యకాం తదా ।
 రుక్మాః అనం తరా సైషా మమ భార్యా ఖగేశ్వర ॥ 3, ౨౭. 3౫ ॥
 ఇదం హి పరమాఖ్యానం వేఙ్కటాద్రేర్మహాగిరేః ।
 కో వా వర్ణయితుం శక్తో మదన్యః పురుషో భువి ॥ 3, ౨౭. 3౬ ॥
 వేఙ్కటేశస్య వైవేద్యం సదా లక్ష్మీః కరోతి వై ।
 బ్రహ్మ పూజయతే నిత్యమేవం శాస్త్రస్య నిర్ణయః ॥ 3, ౨౭. 3౭ ॥

నైవేద్యభక్షిణాం పుంసాముపహాసం న కారయేత్ |
 స్వస్య ప్రాశస్త్యభావే తు నైవేద్యాది గుడాదికమ్ |
 గ్రాహ్యమేవ న సందేహో అన్యథా నారకీ భవేత్ || 3,౨౭.3౮||

శ్రీనివాసాత్పరో దేవో న భూతో న భవిష్యతి |
 స్వయం చ పాచయిత్వాత్వం ఘృతపక్వాదికం తథా |
 శ్రీనివాసస్య నైవేద్యం దత్త్వా భోజనమాచరేత్ || 3,౨౭.3౯||

ఇదం తు పరమం గోప్యం తవోక్తం చ ఖగేశ్వర |
 న కన్యాపి చ వక్తవ్యం గోప్యత్వాత్థగసత్తమ |
 ఇతః పరం ప్రవక్ష్యామి తారతమ్యం శృణు ప్రభో || 3,౨౭.౪౦||

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్త దృ తృ దృ బ్రహ్మ దృ
 కన్యాకృతనానాతీర్థయాత్రాదినిరూపణం నామ సప్తవింశోఽధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౮

యా పూర్వసర్గే దక్షపుత్రీ సతీ తు రుద్రస్య పత్ని దక్షయజ్ఞే స్వదేహమ్ |
 విసృజ్య సా మేనకాయాం చ జజ్ఞే ధరాధరాద్దేమవతో వై సకాశాత్ || 3,౨౮.౧||

సా పార్వతా రుద్రపత్ని ఖగేన్ద్రా యా శేషపత్ని వారుణీ నామ పూర్వా |
 సైవాగతా బలభద్రేణ రన్తుం ద్విరూపమాస్థాయ మహాపతివ్రతా || 3,౨౮.౨||

శ్రీరిత్యాఖ్యా ఇన్దిరావేశయుక్తా తస్యా ద్వితీయా ప్రతిమా మేఘరూపా |
 శేషణ రూపేణ యదా హి వీన్ద్ర తపశ్చచార విష్ణునా సార్థమేవ || 3,౨౮.3||

తదైవ దేవీ వారుణీ శేషపత్ని తపశ్చ క్రే ఇన్దిరాప్రీతయే చ |
 తదా ప్రీతా ఇన్దిరా సుప్రసన్నా ఉవాచ తాం వారుణీం శేషపత్నిమ్ || 3,౨౮.౪||

యదా రామో వైష్ణవాంశేన యుక్తః సమృత్స్యతే భూతతే రౌహిణేయః |
 మయ్యావేశాత్సంయుతా త్వం తు భద్రే శ్రీరిత్యాఖ్యా వలభద్రస్య రన్తుమ్ || 3,౨౮.౫||

సమృత్స్యనే నాత్ర విచార్యమస్తీతుక్వా సా వై ప్రయయా విష్ణులోకే |
 శ్రీలక్ష్మ్యంశాచీచ్ఛ్రితీడాం సమాఖ్యాం లభ్యా లోకే శేషపత్ని బభూవ || 3,౨౮.౬||

యదాహీశో విపులాముద్ధరేచ్ఛ తదా రామః శ్రీభిదాసంగమే చ |
 కరోతి తోషత్సర్వదా వై రమాయాస్తస్యాప్యావేశో వ్యంప్రీతమోనసంగమ్ || 3,౨౮.౭||
 యా రేవతీ రైవతస్యైవ పుత్రీ సా వారుణీ బలభద్రస్య పత్ని |

సౌపర్ణనామ్ని బలపత్ని ఖగేన్ద్ర యాస్తాస్త్రిసః షడ్విష్ణోశ్చ స్త్రీభ్యః ।
ద్విగుణాధమా రుద్రశేషాదికేభ్యో దశాధమా త్వం విజానీహి పాత్ర ॥ 3,౨౮.౮॥

గరుడ ఉవాచ ।

రామేణ రన్తుం సర్వదా వారుణీ తు పుత్రీత్వమాపే రేవతస్యైవ సుభ్రూః ।
ఏవం త్రిరూపా వారుణీ శేషపత్ని ద్విరూపభూతా పార్వతీ రుద్రపత్ని ॥ 3,౨౮.౯॥

నీచాయా జాంబవత్యాశ్చ శేషసామ్యం చ కుత్రచిత్ ।
శ్రూయతే చ మయా కృష్ణ నిమిత్తం బ్రూహి మే ప్రభో ॥ 3,౨౮.౧౦॥

ఉమాయాశ్చ తథా రుద్రః సదా బహుగుణాధికః ।
ఏవం త్వయోక్తం భగవన్నిశ్చయార్థం మమ ప్రభో ॥ 3,౨౮.౧౧॥

రేవతీ శ్రీయుతా శ్రీశ్చ శేషరూపా చ వారుణీ ।
సౌపర్ణి పార్వతీ చైవ తిస్రః శేషాశతో వరాః ॥ 3,౨౮.౧౨॥

ఇత్యపి శ్రూయతే కృష్ణ కుత్రచిన్మధుసూదన ।
నిమిత్తం బ్రూహి మే కృష్ణ తవశిష్యాయ సువ్రత ॥ 3,౨౮.౧౩॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

విజ్ఞాయ జాంబవత్యాశ్చ తదన్యేషాం ఖగాధిప ।
ఉత్తమానాం చ సామ్యం తు ఉత్తమావేశతో భవేత్ ॥ 3,౨౮.౧౪॥

అవరాణాం గుణస్యాపి హ్యుత్తమానామధీనతా ।
అస్తీతి ద్యోతనాయైవ శతాంశాధికముచ్యతే ॥ 3,౨౮.౧౫॥

యథా మయోచ్యతే వీన్ద్ర తథా జానీహి నాన్యథా ।
తదనన్తరజాన్వక్ష్యే శ్శృణు కాశ్యపజోత్తమ ॥ 3,౨౮.౧౬॥

చతుర్దశసు చేన్ద్రేషు సప్తమో యః పురన్దరః ।
వృత్రాదీనాం శరీరం తు పురమిత్యుచ్యతే బుధైః ॥ 3,౨౮.౧౭॥

తం దారయతి వజ్రేణ యస్మాత్తస్మాత్పురన్దరః ।
చతుర్దశసు చేన్ద్రేషు మన్తద్యుమ్నస్తు షష్ఠకః ॥ 3,౨౮.౧౮॥

మన్త్రానష్ట మహావీన్ద్ర దేవో ద్యోతయతే యతః ।
మన్తద్యుమ్నస్తతో లోకే ఉభావస్యేక ఏవ తు ॥ 3,౨౮.౧౯॥

మన్తద్యుమ్నావతారోభూత్కున్తిపుత్రోర్జునో భువి ।
విష్ణోర్వాయోరనన్తస్య చేన్ద్రస్య ఖగసత్తమ ॥ 3,౨౮.౨౦॥

పార్థశ్చతుర్భిః సంయుక్త ఇన్ద్ర ఏవ ప్రకీర్తితః ।
 చతుర్థేపి చ వాయోశ్చ విశేషోస్త్రి సదార్జున ॥ 3,౨౮.౨౧॥
 వాలిర్నామా వానరస్తు పురన్దర ఇతి స్మృతః ।
 చస్థవంశే సముత్పన్నో గాధిరాజో విచక్షణః ॥ 3,౨౮.౨౨॥
 మన్తద్యుమ్నావతారః స విశ్వామిత్రపితా స్మృతః ।
 వేదోక్తమన్తా గాః ప్రోక్తా ధియా సంధారయేద్యతః ॥ 3,౨౮.౨౩॥
 ఆతో గాధిరితి ప్రోక్తస్తదర్థం భూతలే హ్యభూత్ ।
 ఇక్ష్వాకుపుత్రో వీన్ద్ర వికుక్షిరితి విశ్రుతః ॥ 3,౨౮.౨౪॥
 స ఏవేన్ద్రావతారో భూధరిసేవార్థమేవ చ ।
 విశేషేణ హరిం కుక్షౌ విజ్ఞానాచ్చ హరిః సదా ॥ 3,౨౮.౨౫॥
 ఆతో వికుక్షినామాసౌ భూలోకే విశ్రుతః సదా ।
 రామపుత్రః కుశః ప్రోక్త ఇన్ద్ర ఏవ ప్రకీర్తితః ॥ 3,౨౮.౨౬॥
 వాల్మీకిఋషిణా యస్మాత్కృతేనైవ వినిర్మితః ।
 ఆతః కుశ ఇతి ప్రోక్తో జానకీనన్దనః ప్రభుః ॥ 3,౨౮.౨౭॥
 ఇన్ద్రద్యుమ్నుః పురేద్రస్తు గాధీ వాలీ తథార్జునః ।
 వికుక్షిః కుశ ఏవైతే సప్త చేన్ద్రాః ప్రకీర్తితాః ॥ 3,౨౮.౨౮॥
 యః కృష్ణపుత్రః ప్రద్యుమ్నుః కామ ఏవ ప్రకీర్తితః ।
 ప్రకృష్టప్రకాశరూపత్వాత్ప్రద్యుమ్ను ఇతి నామవాన్ ॥ 3,౨౮.౨౯॥
 యా రామభ్రాతా భరతః కామ ఏవాభవద్భువి ।
 రామాజ్ఞాం భరతే యస్మాత్తస్మాద్భరతనామకః ॥ 3,౨౮.౩౦॥
 చక్రాభిమాని కామస్తు సుదర్శన ఇతి స్మృతః ।
 బ్రహ్మైవ కృష్ణపుత్రస్తు సాంబో జామ్బవతీసుతః ॥ 3,౨౮.౩౧॥
 కామావతారో విజ్ఞేయః సందేహో నాత్ర విద్యతే ।
 యో రుద్రపుత్రః స్కన్దస్తు కామ ఏవ ప్రకీర్తితః ॥ 3,౨౮.౩౨॥
 రిపూనాస్కం దతే నిత్యమతః స్కన్ద ఇతి స్మృతః ।
 యో వా సనత్కుమారస్తు బ్రహ్మపుత్రః ఖగాధిప ।
 కామావతారో విజ్ఞేయో నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ 3,౨౮.౩౩॥

సుదర్శనశ్చ పరమః ప్రద్యుమ్నః సాంబ ఏవ చ |
 ససత్కుమారః సాంబశ్చషడేతే కామరూపకాః || 3,౨౮.3౪||
 తతశ్చ ఇన్ద్రకామావప్యమాదిభ్యో దశావరో |
 తయోర్మధ్యే తు గరుడ కామ ఇన్ద్రాధమః స్మృతః || 3,౨౮.3౫||
 ప్రాణస్త్యహజ్కార ఏవ అహజ్కారకసంజ్ఞకః |
 గరుత్మదంశో విజ్ఞేయః కామేన్ద్రాభ్యాం దశాధమః || 3,౨౮.3౬||
 తదనన్తరజాన్వక్ష్యే శ్శృణు వీన్ద్ర సమాహితః |
 శ్రవణాన్మోక్షమాప్నోతి మహాపాపాద్విముచ్యతే || 3,౨౮.3౭||
 కామపుత్రోనిరుద్ధోఽపి హరేరస్యః ప్రకీర్తితః |
 స ఏవాభూద్ధరేః నేవాం కర్తుం రామానుజో భువి || 3,౨౮.3౮||
 శత్రుస్ను ఇతి విఖ్యాతః శత్రూన్సూదయతే యతః |
 అనిరుద్ధః కృష్ణపుత్రో ప్రద్యుమ్నాద్వోఽజనిష్ఠ హ || 3,౨౮.3౯||
 సంకర్షణాదిరూపైస్తు త్రిభిరావిష్ట ఏవ సః |
 ఏవం ద్విరూపో విజ్ఞేయో హ్యనిరుద్ధో మహామతిః || 3,౨౮.౪౦||
 కామభార్యా రతిర్యా తు ద్విరూపా సమ్ప్రకీర్తితా |
 రుగ్మపుత్రీ రుగ్మవతీ కామభార్యా ప్రకీర్తితా || 3,౨౮.౪౧||
 అతిప్రకాశయుక్తత్వాత్తస్మాద్రుగ్మవతీ స్మృతా |
 దుర్యోధనస్య యా పుత్రీ లక్షణా సా రతిః స్మృతా || 3,౨౮.౪౨||
 కాష్ఠా సాంబస్య భార్యా సా లక్షణం సంయునక్త్యతః |
 లక్షణాభిధయాభూమౌ దుష్ట వీర్యోద్భవా హ్యపి || 3,౨౮.౪3||
 ఏవం ద్విరూపా విజ్ఞేయా కామభార్యా రతిః స్మృతా |
 స్వాయంభువో బ్రహ్మపుత్రో మనుస్తాద్వో గురౌ సమః |
 రాజధర్మేణ విష్ణోశ్చ జాతః ప్రీణయితుం హరేః || 3,౨౮.౪౪||
 బృహస్పతిర్దేవాగురుర్మహాత్మా తస్యావతారాస్త్రయ ఆస్థగేన్ద్ర |
 రామావతారే భరతాఖ్యో బభూవ హ్యంభోజజావేశయుతో బృహస్పతిః || 3,౨౮.౪౫||
 దేవావతారాన్వానరాన్స్తారయిత్వా శ్రీరామదివ్యాఽచరితాన్యవాదీత్ |
 అతో హ్యసౌ నారనామా బభూవ హ్యఙ్గత్వమాప్తుం రామదేవస్య భూమ్నామ్ ||
 3,౨౮.౪౬||

కృష్ణావతారే ద్రోణనామా బభూవ అంభోజజావేశయుతో బృహస్పతిః ।
 యస్మాద్ద్రోణాత్సంభభూవ గురుశ్చ తస్మాదసౌ ద్రోణసంజ్ఞో బభూవ ॥ 3,౨౮.౪౭॥
 భూభారభూతాద్యుద్ధృతౌ హ్యుజ్జభూతో విష్ణోః సేవాం కర్తుమేవాస భూమౌ ।
 బృహస్పతిః పవనావేశపుక్తా స ఉద్ధవశ్చేత్యమిధానమాప ॥ 3,౨౮.౪౮॥
 యస్మాదుత్కృష్టో హరిరత్ర సమ్యగతో హ్యసౌ బుధవన్నామ చాప ।
 సఖా హ్యభూత్కృష్ణదేవస్య నిత్యం మహామతిః సర్వలోకేషు పుజ్యః ॥ 3,౨౮.౪౯॥
 దక్షిణాంశ్చష్టజో దక్షో బ్రహ్మపుత్రో మహామతిః ।
 కన్యాం సృష్ట్యా హరేః ప్రీణన్నాస భూమా ప్రజాపతిః ।
 పుత్రానుదపాదయద్దక్షస్త్యతో దక్ష ఇతి స్మృతః ॥ 3,౨౮.౫౦॥
 శచీం భర్యాం దేవరాజస్య విద్ధి తస్యా హ్యవతారం శ్శృణు సమ్యక్ష్ణగేన్ద్ర ।
 రామావతారే నామ తారా బభూవ సా వాలిపత్ని శచీసజకా చ ॥ 3,౨౮.౫౧॥
 రామాన్మృతే వాలిసంజ్ఞే పతౌ హి సుగ్రీవసంగం సా చకారాథ తారా ।
 అతో నాగాత్సర్పలోకం చ తారా క్వ వా యాయాదన్తరిక్షే న పాపా ॥ 3,౨౮.౫౨॥
 కృష్ణావతారే సైవ తారా చ వీన్ద్ర బభూవ భూమౌ విజయస్య పత్ని ।
 పిశేజ్గదేతి హ్యభిధా స్యాచ్చ తస్యాః సామీప్యమస్యాస్త్యజుంసవేవ చాసీత్ ॥ 3,౨౮.౫౩॥
 ఉత్పాదయిత్వా బభ్రువాహం చ పుత్రం తస్యాం త్యక్త్వా హ్యర్జునో వై మహాత్మా ।
 అతశ్చోభే వారచిత్రాణ్దే చ శచీరూపే నాత్ర వివార్యమస్తి ॥ 3,౨౮.౫౪॥
 పులోమజా మన్తద్యుమ్నస్య భార్యా యా కాశికా గాధిరాజస్య భార్యా ।
 ఏకుక్షిభార్యా సుమతిశ్చేతి సంజ్ఞా కుశస్య పత్ని కాన్తిమతీతి సంజ్ఞా ॥ 3,౨౮.౫౫॥
 ఏతా హి సప్త హ్యవరాశ్చ శవ్యా జాసీహి వై నాస్తి విచారణాత్ర ।
 శచీ రతిశ్చానిరుద్ధో మనుర్దక్షో బృహస్పతిః ।
 షడన్యోస్యసమాః ప్రోక్తా అహంకారాద్దశాధమాః ॥ 3,౨౮.౫౬॥
 అథ యః ప్రవహో వాయుర్ముఖ్యవాయోః సుతో బలీ ।
 స వాయుషు మహానద్య స వై కోణాధిపస్తథా ॥ 3,౨౮.౫౭॥
 నాసికాసు స ఏవోక్తో భౌతికస్తుల్య ఏవ చ ।
 అతివాహః స ఏవోక్తః యతో గమ్యో ముముక్షుభిః ॥ 3,౨౮.౫౮॥
 దక్షాదిభ్యః పంచగుణాదధమః సమ్ప్రీకీర్తితః ।
 గరుడ ఉవాచ ।

ప్రవహశ్చేతి సంజ్ఞాం స కిమర్థం ప్రాప తద్వద ॥ 3,౨౮.౫౯॥

అర్థః కశ్చాస్తి తన్నామ్నః ప్రతీతస్తం వదస్వ మే ।

గరుడేనైవముక్తస్తు భగవాన్దేవకీసుతః ।

ఉవాచ పరమప్రీతః సంస్తాయ గరుడం హరిః ॥ 3,౨౮.౬౦॥

కృష్ణ ఉవాచ ।

ప్రహర్షేణ హరేస్తుల్యాన్సర్వదా వహతే యతః ।

అతః ప్రవహనామాసౌ కీర్తితః పక్షిసత్తమ ॥ 3,౨౮.౬౧॥

సర్వోత్తమో విష్ణురేవాస్తి నామ్నా బ్రహ్మాదయస్తదధీనాః సదాపి ।

మయోక్తమేతత్తు సత్యం న మిథ్యా గృహ్లామి హస్తేనోరగం కోపయుక్తమ్ ॥

3,౨౮.౬౨॥

సర్వం ను సత్యం యది మిథ్యా భవేత్తు తదా త్వసౌ మాం దశతుహ్యహీన్ద్రః ।

ఏవం బ్రువన్నరగం కోపయుక్తం సమగ్రహీన్నాదశతోఽప్యరజ్ఞః ॥ 3,౨౮.౬౩॥

ఏతస్య సంధారణాదేవ వీన్ద్ర స వాయుపుత్రః ప్రవహేత్కాప సంజ్ఞామ్ ।

యో వా లోకే విష్ణుమూర్తిం విహాయ దైత్యస్వరూపా రేణుకాద్యాః కుదేవాః ॥

3,౨౮.౬౪॥

తేషాం తథా మత్పితౄణాం చ పూజా వ్యర్థా సత్యం సత్యమేతద్బ్రువీమి ।

ఏతత్సర్వం యది మిథ్యా భవేత్తు తదా త్వసౌ మాం దశతు హ్యహీన్ద్రః ॥ 3,౨౮.౬౫॥

పిత్ర్యం నయామి ప్రవిహాయైవ యే తు పితృద్దేశాత్కేవలం యః కరోతి ।

స పాపాత్మా నరకాన్వై ప్రయాతీత్యేతద్వాక్యం సత్యమేతద్బ్రువీమి ॥ 3,౨౮.౬౬॥

న శ్రీః స్వతన్త్రా నాపి విధిః స్వతన్తో న వాయుదేవో నాపి శివః స్వతన్త్రః ।

తదన్యే నో గౌరిపులోమ జాద్యాః కిం వక్తవ్యం నాత్ర లోకే స్వతన్త్రః ॥ 3,౨౮.౬౭॥

బ్రవీమి సత్యం పురుషో విష్ణురేవ సత్యం సత్య భుజముద్భృత్య సత్యమ్ ।

ఏతత్సర్వం యది మిథ్యా భవేత్తు తదా త్వసౌ మాం దశతు హ్యహీన్ద్ర ॥ 3,౨౮.౬౮॥

జీవశ్చ సత్యః పరమాత్మా చ సత్యస్తయోర్భేదః సత్యే ఏ తత్సదాపి ।

జడశ్చసత్యో జీవజడయోశ్చ భేదో భేదః సత్యః కిం చ జడైశ్చయోర్భేదా ॥

3,౨౮.౬౯॥

భేదః సత్యః సర్వజీవేషు నిత్యం సత్యా జడానాం చ భేదా సదాపి ।

ఏతత్సర్వం యది మిథ్యా భవేత్తు తదా త్వసౌ దశతు మాం హ్యహీన్ద్రః ॥ 3,౨౮.౭౦॥

ఏవం బ్రువన్నురగం కోపయుక్తం సమగ్రహీన్నాదశతోఽప్యరజ్ఞః ।
 ఏతస్య సంధారణాదేవవీధ్రే సా వాయుపుత్రః ప్రవహేత్యాప సంజ్ఞామ్ ॥ 3,౨౮.౨౧॥
 ద్వయం స్వరూపం ప్రవిదిత్యైవ పూర్వం త్వం స్వీకురుష్వ ద్వయమేవ నిత్యమ్ ।
 స్నానాదికం చ ప్రకరోతి నిత్యం పాపీ స ఆత్మా వైవ మోక్షం ప్రయాతి ॥ 3,౨౮.౨౨॥
 తస్మాద్ద్వయం ప్రవిచార్యైవ నిత్యం సుఖీ భవేన్నాత్ర విచార్యమస్తి ।
 ఏతత్సర్వం యది మిథ్యా భవేత్తు తదా త్వసౌ మాం దశతు హ్యహీన్యః ॥ 3,౨౮.౨౩॥
 గరుడ ఉవాచ ।
 కిం తద్ద్వయం దేవదేవేశ కిం వా తత్కారణం కీదృశం మే వదస్య ।
 ద్వయోస్త్యాగం కీదృశం మే వదస్య త్యాగాత్సుఖం కీదృశం మే వదస్య ॥ 3,౨౮.౨౪॥
 శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 ద్వయం చాహుస్త్యిన్ద్రియే ద్వే బలిష్ఠే దేహే హ్యస్మిణ్శ్చోత్తనేత్రే సుసృష్టే ।
 అవాన్తరే శ్రోత్రనేత్రే ఖగేన్ద్రి ద్వయం చాహుస్తత్స్వరూపం చ వక్ష్యే ॥ 3,౨౮.౨౫॥
 శ్రోత్రస్వభావో లోక వార్తాశ్రుతో చ హ్యతీవ మోదస్త్యాదరాస్వాదనేన ।
 హరేర్వారాశ్రవణే దుఃఖజాలం శ్రోత్రస్వభావో జడతా దమశ్చ ॥ 3,౨౮.౨౬॥
 నేత్రస్వభావో దర్శనే స్త్రీనరాణాం హ్యత్యాదరాన్నాస్తి నిద్రాదికం చ ।
 హరేర్భక్తానాం దర్శనే దుఃఖరూపో విష్ణోః పూజాదర్శనే దుఃఖజాలమ్ ॥ 3,౨౮.౨౭॥
 తయోః స్వరూపం ప్రవిదిత్యైవ పూర్వం పునః పునః స్వీకరోత్యేవ మూఢః ।
 శిశ్రం మోర్ఖ్యాఞ్చైవ కుత్రాపి యోనౌ ప్రవేశయేత్సర్వదా హ్యీదరేణ ॥ 3,౨౮.౨౮॥
 భయం చ లజ్జా వైవ చాన్తే వధూనాం తథా నృణాం వనితానాం యతీనామ్ ।
 స్వసారం తే హ్యవిదిత్వా దినేపి సువామ యజ్ఞేన స్వాభావశ్చ వీన్ద్ర ॥ 3,౨౮.౨౯॥
 రసాస్వభావో భక్షణే సర్వదాపి హ్యనర్పితస్యాన్నభక్ష్యస్య విష్ణోః ।
 తథో పహారస్య చ తత్స్వభావః అభక్ష్యాణాం భక్షణే తత్స్వభావః ॥ 3,౨౮.౩౦॥
 అలేహ్యాలేహస్య చ తత్స్వభావః పాతుం త్వపేయస్య చ తత్స్వభావః ।
 ద్వయోః స్వరూపం చ విహాయ మూఢః పునః పునః స్వీకరోత్యేవ నిత్యమ్ ॥
 3,౨౮.౩౧॥
 తస్య స్నానం వ్యర్థమాహుశ్చ యస్మాత్తస్మాత్త్యాజ్యం న ద్వయోః కార్యమేవ ।
 అభిప్రాయం హ్యేతమేవం ఖగేన్ద్రి జాసీహి త్వం ప్రహప్యైవ నిత్యమ్ ॥ 3,౨౮.౩౨॥
 భార్యాద్వయం హ్యవిదిత్వా స్వరూపం స్వీకృత్య చైకాం ప్రవిహాయైవ చైకామ్ ।

స్నానాదికం కురుతే మూఢబూధ్ధిః వ్యర్థం చాపచరోక్షభోగౌ చ వైవ ।
పతత్సర్వం యది మిథ్యా భవేత్తు తదా త్వసౌ మాం దశతు హ్యహీన్యః ॥ 3,౨౮.౮౩॥

గరుడ ఉవాచ ।

భార్యాద్వయం కిం వద త్వం మమాపి తయోః స్వరూపం కిం వద త్వం మురారే ।
తయోర్మధ్యే గ్రాహ్యభార్యాం వద త్వమగ్రాహ్యభార్యాం చాపి సమ్యగ్వద త్వమ్ ॥
3,౨౮.౮౪॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।

బుద్ధిః పత్నీ సా ద్విరూపా ఖగేన్ద్ర దుష్టా చైకా త్వపరా సుష్టరూపా ।
తయోర్మధ్యే దుష్టరూపా కనిష్ఠా జ్యేష్ఠా తు యా సుష్టబుద్ధిస్వరూపా ॥ 3,౨౮.౮౫॥
కనిష్ఠయా నష్టతాం యాతి జీవః సుతిష్ఠన్త్యా యాతి యోగ్యాం ప్రతిష్ఠామ్ ।
కనిష్ఠాయాః శృణు వక్ష్యే స్వరూపం శ్రుత్వా తస్యాస్యాగబుద్ధిం కురుష్య ॥
3,౨౮.౮౬॥

జీవం యం వై ప్రేరయన్తీ కనిష్ఠా కామ్యం ధర్మం కురుతే సర్వదాపి ।
క్వ బ్రాహ్మణాః క్వ చ విష్ణుర్మహాత్మా క్వ వై కథా క్వ చ యజ్ఞాః క్వగావః ॥
3,౨౮.౮౭॥

క్వ చాశ్వత్థః క్వ చ స్నానం క్వ శౌచమేతత్సర్వం నామ నాశం కరోతి ।
మూఢం పతిం రేణుకాం పూజయస్వ మాయాదేవ్యా దీపదానం కురుష్య ॥
3,౨౮.౮౮॥

సుభైరవాదీన్భజ మూఢ త్వమన్ధ హోరీద్రచూర్ణన్ధారయేః సర్వదాపి ।
జ్యేష్ఠాష్టమ్యాం జ్యేష్ఠదేవీం భజస్వ భక్త్యా సూత్రం గలబన్ధం కురుష్య ॥ 3,౨౮.౮౯॥

మరిగన్ధాష్టమ్యాం మరిగన్ధం భజస్వ తథా సూత్రం స్వగలే ధారయస్వ ।
దీపస్తంభం సుదినే పూజయస్వ తత్సూత్రమేవ స్వగలే ధారయస్వ ॥ 3,౨౮.౯౦॥

మహాలక్ష్మీం చాద్యలక్ష్మీం చ సమ్యక్పూజాం కురు త్వం హి భక్త్యాథ జీవ ।
లక్ష్మీసూత్రం స్వాగలే ధారయస్వ మహాలక్ష్మీవాన్భవసీతుస్త్వరత్ర ॥ 3,౨౮.౯౧॥

విహాయ మౌజ్జీదీవనే భాగ్యకామః సుగుగ్గులాన్ధారయన్వాతిభక్త్యా ।
సువాసినీః పూజయస్వాశు భక్త్యా గన్తైః పుష్పైర్ధూపదీపైః ప్రతోష్య ॥ 3,౨౮.౯౨॥

వరార్చిక్యం కాంస్యపాత్రే నిధాయ కుర్వార్చిక్యం దేవతాదేవతానామ్ ।
పిచుమన్దపత్రాణి వితత్య భూమౌ నమస్వ త్వం క్షమ్యతాం చేతి చోక్త్యా ॥ 3,౨౮.౯౩॥

మహాదేవీం పూజయస్వాద్య భక్త్యా సద్వైష్ణవనాం మా దదస్వాప్యథాన్నమ్ |
 సద్వైష్ణవనాం యది వాన్నం దదాసి భాగ్యం చ తే పశ్యతో నాశమేతి || 3,౨౮.౯౪||
 స్వవామహస్తే వేణుపాత్రే నిధాయ దీపం ధృత్వా సవ్యహస్తే పతే త్వమ్ |
 ఉత్తిష్ఠ భోః పశ్చుగృహేషు భిక్షాం కురుష్వ సమ్యక్ప్రవిహాయైవ లజ్జామ్ ||
 3,౨౮.౯౫||

ఆదౌ గృహే షడ్రసాన్నం చ కుత్వా జగద్గోప్యం భోజనం త్వం కురుష్వ |
 తచ్ఛేషాన్నం భోజయిత్వా పతే త్వం తాసాం చ రే శరణం త్వం కురుష్వ ||
 3,౨౮.౯౬||

తాసం హస్తం పుస్తకే స్తాపయిత్వా త్రాహిత్యేవం తన్ముఖైర్వాచయస్వ |
 త్వం ఖడ్గదేవం పూజయస్వాద్యభర్తస్తత్యేవకాన్పూజయస్వాద్య సమ్యక్ ||
 3,౨౮.౯౭||

తైః సార్థం త్వం శ్వానశబ్దం కురుష్వ హరిద్రాచూర్ణంసర్వదా త్వం దధస్వ |
 కురుష్వ త్వం భీమసేనస్య పూజాం పశ్చామ్మతైః షోడశభిశ్చోచ్చవచారైః || 3,౨౮.౯౮||

తత్కృపీనం రౌప్యజం కారయిత్వా సమర్పయిత్వా దీపమాలాం కురుష్వ |
 తద్ధాసవర్యానోభజయస్వాద్య భక్త్యా గర్జస్వ త్వం భీమభీమేతి సుప్తమ్ || 3,౨౮.౯౯||

తద్ధాసవర్యానోదయస్వ స్వవస్త్రైర్మద్వైర్మాంసద్రవ్యజాలేన నిత్యమ్ |
 మహాదేవం పూజయస్వాద్య సమ్యగ్గృహోరుద్రైరతిరుద్రైశ్చ సమ్యక్ || 3,౨౮.౧౦౦||

హరేత్యుక్తైః జగ్గమాన్పూజయస్వతైవాగమే నిపుణాఞ్శూద్రజాతాన్ |
 శాకంభరీం వివిసః సర్వశాకాన్పూపాచయిత్వా చ గృహే గృహే చ || 3,౨౮.౧౦౧||

దదస్వ భక్త్యా పరమాదరేణ స్వలజ్జృత్య ప్రాస్తువంస్తద్గుణాంశ్చ |
 కులాదేవం పూజయస్వాద్య భక్త్యా త్వం దృగ్భ్యాం వై తద్దినే శంభుబుద్ధ్యా ||
 3,౨౮.౧౦౨||

తద్భక్తవర్యాన్పూజయస్వాద్య సమ్యక్తత్పాదమూలే వన్దనం త్వం కురుష్వ |
 సుపశ్చుమ్యాం మృన్మయీం శేషమూర్తిం పూజాం కురుష్వ క్షీరలాజాదికైశ్చ ||
 3,౨౮.౧౦౩||

సనాగపాశం హి గలే చ బద్ధ్యా తచ్ఛేషాన్నం భోజయేరోఘః పునస్త్యమ్ |
 దినే చతుర్థే భోజ యస్వాద్య భక్త్యా నైవేద్యాన్నం భోజయస్వాద్య సుప్తమ్ ||
 3,౨౮.౧౦౪||

ఇత్యాదికం ప్రేరయత్వా పతిం సా జీవేన నష్టం ప్రికరోత్యేవ నిత్యమ్ |
 తస్యాః సంగాజ్జీవరూపః పతిస్త్యాం సమ్యగ్దష్టామిహలోకే పరత్ర || 3,౨౮.౧౦౫||
 తస్యాః సంగం సువిదూరం విసృజ్యచేష్టాః సమగ్రం కురు సర్వదా త్వమ్ |
 సుబుద్ధిరూపా త్వీరయన్తీ జగాద భజస్య విష్ణుం పరమాదరేణ || 3,౨౮.౧౦౬||
 హరిం వినాన్యం న భజస్య నిత్యం సా రేణుకా త్వాం తు న పాలయిష్యతి |
 అదృష్టనామా హరిరివే హి నిత్యం ఫలప్రదో యది న స్యాత్కగేన్ద్ర || 3,౨౮.౧౦౭||
 జగుప్సితాం శ్రుత్యనుక్తాం చ దేవీం పతిద్రుహాం సర్వదా సేవయత్వా |
 తస్యాః ప్రసాదాత్కృష్ణభగన్దరాద్యైర్బుక్తాః దుఃఖం సంయమిసీం ప్రయాహి ||
 3,౨౮.౧౦౮||
 తదా కుదవీ కుత్ర గతా వదస్యమే హ్యతః పతే త్వం న భజస్య దేవీమ్ |
 పతే భజ త్వం బ్రాహ్మణాన్వైష్ణవంశ్చ సంసారదుఃఖాత్తారస్సుష్టురూపాన్ ||
 3,౨౮.౧౦౯||
 సేవాదికం ప్రవీహాయైవ స్వచ్ఛం మాయాదేవ్యా భజనాత్కం వదస్య |
 జ్యేష్ఠాష్టమ్యాం జ్యేష్ఠదేవీం హ్యలక్ష్మీం లక్ష్మీతి బుద్ధ్యా పూజయిత్వా చ సమ్యక్ ||
 3,౨౮.౧౧౦||
 తస్యాః సూత్రం గలబద్ధం చ కృత్వా నానాదుఃఖం హ్యనుభూయాః పతే త్వమ్ |
 యదా పతే యమదూతైశ్చ పాశైర్బుద్ధ్యా చ సమ్యక్తాడ్యమానైః కశాభిః ||
 3,౨౮.౧౧౧||
 తదా హ్యలక్ష్మీః కుత్ర పలాయతేఽసావతో మూలం విష్ణుపాదం భజస్య |
 పతే భజ త్వం సర్వదా వాయుతత్త్వం న చాశ్రయేస్త్యం సూక్ష్మస్కన్ధం చ మూఢ ||
 3,౨౮.౧౧౨||
 తద్వత్తం త్వం నవనీతం చ భక్త్యా తదుచ్ఛిష్టం భక్షయిత్వా పతే హి |
 తస్యాశ్చ సూత్రం గలబద్ధం చ కృత్వా ఇహోవ దుఃఖాన్యనుభూయాః పతే త్వమ్ ||
 3,౨౮.౧౧౩||
 యదా పతే యమదూతైశ్చ పాశైర్బుద్ధ్యా చ సమ్యక్తాడ్యమానః కశాభిః |
 తదా స్కన్ధః కుత్ర పలాయతేఽసావతో మూలం విష్ణుపాదం భజస్య || 3,౨౮.౧౧౪||
 దీపస్తంభం దాపయిత్వా పతే త్వం సూత్రం చ బద్ధ్యా స్వగలే చ భక్త్యా |
 తదా బద్ధ్యా యమదూతైశ్చ పాశైర్దీపస్తంభైస్తాడ్యమానస్తు సమ్యక్ || 3,౨౮.౧౧౫||

దీపస్తంభః కుత్ర పలాయితోభూదతో మూలం విష్ణుపాదం భజస్వ |
 లక్ష్మీదినే పూజయిత్వా చ లక్ష్మీం సూత్రం తస్యాః స్వగలే ధారయ త్వమ్ ||
 3,౨౮.౧౧౬ ||

యదా పతే యమదూతైశ్చ పాశైర్బధ్వా సమ్యక్తాడ్యమానః కశాభిః |
 తదా లక్ష్మీః కుత్ర పలాయతే౭సావతో మూలం విష్ణుపాదం భజస్వ || 3,౨౮.౧౧౭ ||

వివాహమైజ్ఞోదీవనే మూఢబుద్ధే జగుసితాన్ధారయిత్వా సుభక్త్యా |
 వరారాత్రికం కాంస్యపాత్రే నిధాయ కృత్వాత్రిక్యం ఉదౌదైతి శబ్దమ్ || 3,౨౮.౧౧౮ ||

తథైవ దష్ట్యా పిచుమన్దస్య పత్రం సునర్తయిత్వా పరమాదరేణ |
 యదా తదా యమదూతైశ్చ పాశైర్బధ్వాబధ్వా తాడ్యమానశ్చ సమ్యక్ ||
 3,౨౮.౧౧౯ ||

తవ స్వామిన్కులదేవో మహాత్మన్పలాయితః కుత్ర మే తద్వదస్వ |
 స్వదేహానాం పూజయిత్వా చ సమ్యక్కణ్ణాభరణైర్విధురాణాం చ కేఙ్ఞైః ||
 3,౨౮.౧౨౦ ||

సంతిష్ఠమానే యమదూతా బలిష్ఠా సంతాడ్యమానే ముసలైర్భిన్దిపాత్రైః |
 యదా తదా కుత్ర పలాయితా సా కేఙ్ఞైర్విహీనా లంబకర్ణం చ కృత్వా || 3,౨౮.౧౨౧ ||

స్వవామహస్తే వేణుపాత్రం నిధాయ దీపం ధృత్వా సవ్యహస్తే చ మూఢః |
 గృహేగృహే భైక్షచర్యాం చ కృత్వా సంతిష్ఠమానే స్వగృహం చైవ దేవీ ||
 3,౨౮.౧౨౨ ||

యదా తదా యమదూతైశ్చ మూఢ దీపైః సహస్రైర్దహ్యామానశ్చ సమ్యక్ |
 నిర్నాసికా రేణుకా మూఢబుద్ధే పలాయితా కుత్ర సా మే వదస్వ || 3,౨౮.౧౨౩ ||

సదా మూఢం ఖడ్గదేవం చ భక్త్యా తం భక్తవత్పూజయిత్వా చ సమ్యక్ |
 త్రైః సార్థం త్వం శ్వానవర్ధర్జయిత్వా సంతిష్ఠమానే స్వగృహే చైవ నిత్యమ్ ||
 3,౨౮.౧౨౪ ||

యదా తదా యమదూతైశ్చ సమ్యక్సంతాడ్యమానస్తత్ర శబ్దం ప్రకుర్వన్ |
 సంతిష్ఠమానే భక్తవర్యం విహాయ తదా దేవః కుత్ర పలాయితోభూత్ || 3,౨౮.౧౨౫ ||

స పార్థక్యాద్భీమనేనప్రతీకం పఞ్చామృతైః పూజయిత్వా చ సమ్యక్ |
 సువ్యజ్ఞానే చాన్నకౌపినమేవ దత్త్వా మూఢస్తిష్ఠమానే స్వగృహే || 3,౨౮.౧౨౬ ||

యదా తదా యమదూతైశ్చ సమ్యక్సంతాడ్యమానే యమమార్గే చ మూఢః |

భీమః స వై కుత్ర పలాయితోభూతో మూలం విష్ణుపాదం భజస్వ ॥ 3,౨౮.౧౨౭॥

మహాదేవం పూజయిత్వా చ సమ్యఖరేత్యుక్త్వా స్వగృహే విద్యమానే ।

యదా గృహం దహ్యతే వహ్నినా తు తదా హరః కుత్ర పలాయితోభూత్ ॥

3,౨౮.౧౨౮॥

శాకం భరీదివసే సర్వమేవ శాకంభరీ సా చ దేవీ మహాత్మన్ ।

పలాయితా కుత్ర మే త్వం వదస్వ కులాలదేవం పూజయిత్వా చ భక్త్వా ॥

3,౨౮.౧౨౯॥

కార్పాసం వై తేన దత్తం గృహీత్వా సంతిష్ఠమానే యమదూతైశ్చ సమ్యక్ ।

సంహస్యమానస్తీక్షణధారైః కుఠారైః కులాలదేవం చ సుదంష్ట్రనేత్రమ్ ।

విహాయ వై కుత్ర పలాయితోభూన్న జ్ఞాయతేఽన్వేషణాచ్ఛాపి కేన ॥ 3,౨౮.౧౩౦॥

యదా పఞ్చమ్యాం మృన్మయీం శేషమూర్తిం సమ్పూజ్య భక్త్వా విద్యమానే స్వగృహే ।

తదా బద్ధ్వా యమదూతాశ్చ సమ్యక్సంహస్యమానే నాగపాశైశ్చబద్ధ్వా ॥

3,౨౮.౧౩౧॥

స్వభక్తవర్యం ప్రవిహాయ నాగః పలాయితః కుత్ర వై సంవద త్వమ్ ।

దూర్వాఙ్కరైర్మోదకైః పూజయిత్వా వినాయకం పఞ్చఖాద్వైస్తథైవ ॥ 3,౨౮.౧౩౨॥

సంతిష్ఠమానే యమదూతైశ్చ సమ్యక్సంతాడ్యమానే తప్తదణ్డైశ్చ మూఢ ।

దస్తం విహాయైవ చ విఘ్నరాజః పలాయితః కుత్ర మే తం వదత్వమ్ ॥ 3,౨౮.౧౩౩॥

వివాహకాలే పిష్టదేవీం సుభక్త్వా సమ్పూజయిత్వా విద్యమానో గృహే స్వే ।

యదా తదా యమదూతైశ్చ బద్ధ్వా సమ్పీడ్యమానో యమమార్గే స మూఢః ॥

3,౨౮.౧౩౪॥

విష్టాదేవీ పీడ్యమానం చ భక్తం విహాయ సా కుత్ర పలాయితాభూత్ ।

వివాహకాలే రజకస్య గృహం గత్వా సమ్యక్పార్థయిత్వా చ మూఢః ॥ 3,౨౮.౧౩౫॥

యస్తంభసూత్రం కలశే పరీత్య పూజాం కృత్వా విద్యమానో గృహే స్వే ।

యదా తదా యమదూతైశ్చ సమ్యక్తం స్తంభసూత్రం తస్య ముఖే నిధాయ ॥

3,౨౮.౧౩౬॥

సంతాడ్యమానే సంతభసూత్రస్థదేవీ పలాయితా కుత్ర మే సంవదస్వ ।

వివాహకాలే పూజయిత్వా చ సమ్యక్చణ్డాలదేవీం భక్తవశ్యాం చ తస్యాః ॥

3,౨౮.౧౩౭॥

తద్భక్తవర్త్యైః శూర్పమధ్యే చ తీరే సంసేవయిత్వా విద్యమానో గృహేన్వే ।
 యదా తదా యమదూతైశ్చ బద్ధ్వా సంతాడ్యమానో యమమార్గే మహాద్భిః ॥
 3,౨౮.౧౩౮॥

చూలేదవీ క్వ పలాయితాభూత్సుమూఢబుద్ధే విష్ణుపాదం భజస్వ ।
 జ్వరాదిభిః పీడ్యమానే స్వపుత్రే గృహే స్థితం బ్రహ్మాదేవం చ సమ్యక్ ॥ 3,౨౮.౧౩౯॥

ధూర్వైర్ధీపైర్భక్ష్యభోజ్యైశ్చ పుష్పైః పూజాం కృత్వా విద్యమానశ్చ గేహే ।
 యదా తదా యమదూతైశ్చ బద్ధ్వా సంతాడ్యమానే వేణుపాశాదిభిశ్చ ॥ 3,౨౮.౧౪౦॥

స బ్రహ్మాదేవః క్వ పలాయితోభూత్సుమూఢబుద్ధే విష్ణుపాదం భజస్వ ।
 సంతానార్థం బృహతీం పూజయిత్వా గలేన బద్ధ్వా బృహతీం వై ఫలం చ ॥ 3,౨౮.౧౪౧॥

సంతిష్ఠమానే యమదూతైశ్చ బద్ధ్వా సంతాడ్యమానే బృహతీకణ్ఠకైశ్చ ।
 తదా దేవీ బృహతీ మూఢబుద్ధే పలాయితా కుత్ర మే తద్వద త్వమ్ ॥ 3,౨౮.౧౪౨॥

భజస్వ మూఢ పరదైవతం చ నారాయణం తారకం సర్వదుఃఖాత్ ।
 సుక్షుద్రదేవేషు మతిం చ మా కురు న చ శృణు త్వం ఫలవాక్యం తథైవ ॥
 3,౨౮.౧౪౩॥

సుక్షుద్రదేవాస్థిన్దిపాలే నిధాయ విసర్జయిత్వా దూరదేశే మహాత్మన్ ।
 సంధార్య త్వం స్వకులచారధర్మం సమాతనే నరకం హేతుభూతమ్ ॥ 3,౨౮.౧౪౪॥

పునీహి గాత్రం సర్వదా మూఢబుద్ధే మన్త్రాష్టకైర్జన్మతీర్థే పవిత్రే ।
 హృది స్థితామారైర్వ్యముద్రాం విహాయ కృత్వాభూషాం విష్ణుముద్రాభిరగ్ర్యామ్ ॥
 3,౨౮.౧౪౫॥

సదా మూఢో హరివారాం భజస్వ హ్యాయుర్గతం వ్యర్థమేవం కుబుద్ధ్యా ।
 సద్వైష్ణవనానాం సంగమో దుర్లభశ్చ క్షుబ్ధం జ్ఞానం తారతమ్యస్వరూపమ్ ॥
 3,౨౮.౧౪౬॥

హరిం గురుం హ్యనుస్మత్యైవ సత్యం గతిం స్వకీయాం తేన జానీహి మూఢ ।
 దగ్ధ్వా దుష్టాం బుద్ధిమేవం చ మూఢ సుబుద్ధిరూపం మా భజస్వైవ నిత్యమ్ ॥
 3,౨౮.౧౪౭॥

మయా సార్థం సద్గురుం ప్రాప్య సమ్యగైవరాగ్యపూర్వం తత్త్వమాత్రం విదిత్వా ।
 తేనైవ మోక్షం ప్రాప్నుమో నార్జువైర్వత్తార్యా విష్ణోః సమ్ప్రసాదాచ్ఛ లక్ష్మ్యః ॥
 3,౨౮.౧౪౮॥

ఇత్యాశయం మనసా సన్నిధాయ తథా చోక్తం భక్తవర్యో మదీయః ।
 ఆతో భక్తః ప్రవహత్యేవ సంజ్ఞామవాప వీన్ద్ర ప్రకృతం తం శృణు త్వమ్ ॥
 3,౨౮.౧౪౯॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే
 తారతమ్యనిరూపణద్వారా విష్ణోరేవోపాస్యత్వమిత్యర్థనిరూపణం నామాష్టావింశతమోధ్యాయః

శ్రీగరుడమహాపురాణమ్- ౨౯
 ప్రవహానస్తరాస్వక్ష్యే శృణు పక్షీన్ద్రసత్తమ ।
 యో ధర్మో బ్రహ్మణః పుత్రో హ్యదిసృష్టౌ త్వగుద్భవః ॥ 3,౨౯.౧॥
 సజ్జనాన్సౌమ్యరూపేణ ధారణాద్ధర్మనామకః ।
 స ఏవ సూర్యపుత్రో భూద్యమసంజ్ఞామవాప సః ।
 పాపినాం శిక్షకత్వాత్స యమ ఇత్యుచ్యతే బుధైః ॥ 3,౨౯.౨॥

శ్రీకృష్ణ ఉవాచ ।
 ప్రహ్లాదానస్తరం గక్ష్ణా భార్యా వై వరుణస్య చ ।
 ప్రహ్లాదాదధమా జ్ఞేయా మహిమ్నా వరుణాధికా ॥ 3,౨౯.3॥
 స్వరూపాదధమా జ్ఞేయా నాత్ర కార్యా విచారణా ।
 జ్ఞానస్వరూపదం విష్ణుం యమో జానాతి సర్వదా ॥ 3,౨౯.౪॥
 ఆతో గజ్జేతి సా జ్ఞేయా సర్వదా లోకపావనీ ।
 భక్త్యా విష్ణుపదీత్యేవ కీర్తితా నాత్ర సంశయః ॥ 3,౨౯.౫॥

యా పూర్వకాలే యజ్జలిక్కుస్య విష్ణోః సాజ్ఞాధరేర్విక్రమతః ఖగేన్ద్ర ।
 వామస్య పాదస్య నఖాగ్రతశ్చ నిర్భిద్య చోర్ధ్వణ్ణకటాహఖణ్డమ్ ॥ 3,౨౯.౬॥
 తదుదరమతివేగాత్సమ్ప్రవిశ్యావహన్తిం జగదఘతతిహన్తుః పాదకింజల్కశుద్ధామ్ ।
 నిఖిలమలనిహన్తిం దర్శనాత్సమ్పర్కనాచ్చ సకృదవగహనాద్వా భక్తిదాం విష్ణుపాదే ।
 శశికరవరగౌరాం మీననేత్రాం సుపూజ్యాం స్మరతి హరిపదోత్థాం మోక్షమేతి క్రమేణ ॥
 3,౨౯.౭॥

ఇన్ద్రోఽపి వాయుకరమర్దితవాయుకూటబిన్దుం చ ప్రాశ్య శిరసి హ్యసహిష్టుమానః ।
 భాగీరథీ హరిపదాఙ్కమితి స్మ నిత్యం జానన్మహాపరమభాగవతప్రధానః ।
 భక్త్యా చ ఖిన్నహృదయః పరమాదరేణ ధృత్వా స్వమూర్ధ్ని పరమో హ్యశివః
 శివోఽభూత్ ॥ 3,౨౯.౮॥

భాగీరథ్యాశ్చ చత్వారి రూపాణ్యాసన్భగేశ్వర ।
 మహాభిషగనేన్ద్రస్య భార్యా తు హ్యభిషేచనీ ॥ 3,౨౯.౯॥
 ద్వితీయేనైవ రూపేణ గజ్ఞా భార్యా చ శన్వనోః ।
 సుషేణా వై సుషేణస్య భార్యా సా వానరీ స్మృతా ॥ 3,౨౯.౧౦॥
 మణ్ణూకభార్యా గజ్ఞా తు వైవ మణ్ణూకీనీ స్మృతా ।
 ఏవం చత్వారి రూపాణీ గజ్ఞాయా ఇతి కీర్తితమమ్ ॥ 3,౨౯.౧౧॥
 ఆదిత్యావైవ గజ్ఞాతః పర్జన్యః సముదాహృతః ।
 ప్రవర్షతి సువైరాగ్యం హ్యతః పర్జన్యనామకమ్ ॥ 3,౨౯.౧౨॥
 శరంవరాయ పశ్చుజన్యాచ్చ పశ్చు హిత్యా జగ్ధ్వా గర్వకం షట్కృమేణ ।
 స్వబాణస్య స్వహృది సంస్థితస్య భజేత్సదా వైవ భక్తిం విషం చ ॥ 3,౨౯.౧౩॥
 లింగం పుష్టం వైవ కార్యం సదైవ లింగం పుష్టం కార్యమేవం సదాపి ।
 యోనౌ సక్తిర్నైవ కార్యా సదాపి యోనౌ ముక్తేనసంగతో యాతి ముక్తిమ్ ॥
 3,౨౯.౧౪॥
 వైరాగ్యమేవం ప్రకారోత్యేవ నిత్యమతః పర్జన్యస్తన్వకః పక్షివర్య ।
 ఏతావతా శరభాఖ్యో మహాత్మా స చాన్తరో స తు పర్జన్య ఏవ ॥ 3,౨౯.౧౫॥
 శశ్వత్కేశా యస్య గాత్రే ఖగేన్ద్ర ప్రభాస్యన్తే శరభాఖ్యో పయోతః ।
 యమస్య భార్యా శ్యామలా యా ఖగేన్ద్ర యస్మాత్సదా కలిభార్యాపియా చ ॥
 3,౨౯.౧౬॥
 మత్స్వా సమ్యక్మానసం యా కరోతి హ్యతశ్చ సా శ్యామలాసంజ్ఞకాభూత్ ।
 మలం వక్ష్యే హరిభక్తేర్విరోధీ సుతోహపాత్రే సన్నిధానం చ తస్య ॥ 3,౨౯.౧౭॥
 తద్వైష్ణవైస్యాజ్యమేవం సదైవ వస్త్రం దగ్ధం సన్ధిజం చైవ జన్యమ్ ॥ 3,౨౯.౧౮॥
 చికిత్సితం పరదుఃఖం ఖగేన్ద్ర దరేర్భక్తేస్యాజ్యమేవం సదైవ ॥ 3,౨౯.౧౯॥
 నోచ్ఛాశ్చ తే హరిభక్తేర్విహీనాస్తేషాం సంగో వైవ కార్యః సదాపి ।
 పురాణసమృర్కవిసర్జనం చ పురాణతాలం చ పురాణవస్త్రమ్ ॥ 3,౨౯.౧౯॥
 సుజీర్ణకస్థాజనమేఖలం చ యజ్ఞోపవీతం చ కలిప్రియం చ ।
 ప్రియం గృహం చోర్ధవితా నకం చ సమిత్కుశైః పూరితం కుత్సితం చ ॥ 3,౨౯.౨౦॥

సర్వం చేత్కలిభార్యాప్రియం చ నైవ ప్రియం శార్కపాణేః కదాచిత్ |
కాన్యే సువక్యం యావనాలస్య చాన్నం తుషః పిణ్యాకం తుమ్భుబిల్వే పలాణ్డుః ||
3,౨౯.౨౧||

దీర్ఘం తక్రం స్వాదుహీనం కడూష్టణమేతే సర్వే కలిభార్యాప్రియాశ్చ |
సుదుర్ముఖం నిన్దనం చార్యజానాం సతోవమత్యాత్మజానాం ప్రసహ్య || 3,౨౯.౨౨||

సుపీడనం సర్వదా భర్తృవర్గే గృహస్థితప్రిహివస్త్రాదిచౌర్యాత్ |
ప్రకీర్ణభూతాన్మూర్ఖజాన్సందధానం కరైర్యుతం దేవకలిప్రియం చ || 3,౨౯.౨౩||

ఇత్యాది సర్వం కలిభార్యాప్రియశ్చ సునిర్మలం ప్రికరోత్యేవ సర్వమ్ |
అతశ్చ సా శ్యామలేతి స్వసంజ్ఞామవాప సా దేవకీ సంబభూవ || 3,౨౯.౨౪||

యుధిష్ఠిరైవైవ బభూవ పత్నీసంభావితా తత్ర చ దేవకీ సా |
చన్ద్రస్య భార్యా రోహిణీ వై తదీయమశ్విన్యాదిభ్యోఽహ్యధికా సర్వదైవ || 3,౨౯.౨౫||

రోహిణీ ధృత్వా రోహతి యోగ్యస్థానం తస్మాచ్ఛ సా రోహిణీతి ప్రసిద్ధా |
ఆదిత్యభార్యా నామ సంజ్ఞా ఖగేన్ద్ర జ్ఞేయా సా నారాయణస్య స్వరూపా ||
3,౨౯.౨౬||

సంజానాతీత్యేవ సంజ్ఞామవాప సంజ్ఞేతి లోకే సూర్య భార్యా ఖగేన్ద్ర |
బ్రహ్మణ్డస్య హ్యభిమానీ తు దేవో విరాడితి హ్యభిధామాప తేన || 3,౨౯.౨౭||

గణ్గదిషట్కం సమమేవ నిత్యం పరస్పరం నోత్తమం నాధమం చ |
ప్రధానాగ్నోః పావికాన్యైవ గణ్గా సదా శుభా నాత్ర విచార్యమస్తి || 3,౨౯.౨౮||

ఆసాం జ్ఞానత్పుణ్యమాప్నోతి నిత్యం సదా హరిః ప్రీయతే కేశవోలమ్ |
గణ్గదిభ్యో హ్యవరాహ్యాగ్నిజాయా స్వాహాసంజ్ఞాధిగుణా నైవ హీనా || 3,౨౯.౨౯||

స్వాహాకారో మన్తరూపాభిమానీ స్వాహేతి సంజ్ఞామాప సదైవ వీన్ద్ర |
అగ్నేర్భార్యాతో బుద్ధిమాన్సంబభూవ బ్రహ్మోభిమానీ చన్ద్రపుత్రో బుధశ్చ || 3,౨౯.౩౦||

బుద్ధ్యాహరద్వై రాష్ట్రజాతం చ సర్వం ధృతం త్వతో బుధసంజ్ఞామవాప |
ఏవం చాభూదభిమన్యర్మహాత్మా సుభద్రాయా జఠరో హ్యర్జునాచ్ఛ || 3,౨౯.౩౧||

కృష్ణస్య చన్ద్రస్య యమస్య చాంజైః స సంయుతస్త్యశ్వినోర్వై హరస్య |
స్వాహాధమశ్చన్ద్రపుత్రో బుధస్తు పాదారవిన్దే విష్ణుదేవస్య భక్తః || 3,౨౯.౩౨||

నామాత్మికా త్వశ్వినభార్యా ఉషా నామ ప్రకీర్తితా |
బుధాధమా సా విజ్ఞేయా స్వాహా దశగుణాధమా || 3,౨౯.౩౩||

నకులస్య భార్యా మాగధస్యైవ పుత్రీ శల్యాత్మజా సహదేవస్య భార్యా ।
ఉభే హ్యేతే అశ్వినభార్యా హ్యుషాపి ఉపాసతే షడ్గుణం విష్ణుమాద్యమ్ ॥
అతోఽప్యూషాసంజ్ఞకా సా ఖగేన్ద్ర అనన్తరాఙ్చుఞ్చువ వక్ష్యే మహాత్మన్ ॥ 3,౨౯.౩౪॥

తతః శక్తిః పృథివ్యాత్మా శనైశ్చరతి సర్వదా ।
అతః శనైశ్చరో నామ ఉపాయాశ్చ దశాధమాః ॥ 3,౨౯.౩౫॥

కర్మాత్మా పుష్కరో జ్ఞేయః శనరథ యమో మతః ।
నయాభిమాసీ పురుషః కింఞ్చన్నమ్నో దశావరః ॥ 3,౨౯.౩౬॥

హరిప్రీతికరో నిత్యం పుష్కరే క్రీడతే యతః ।
అతస్తు పుష్కలో నామ లోకే స పరికీర్తితః ॥ 3,౨౯.౩౭॥

హరి ప్రీతికరాన్ధర్మాన్వక్ష్యే శ్చుఞ్చు ఖగాధిప ।
ప్రాతః కాలే సముత్థాయ స్మరేన్నారాయణం హరిమ్ ॥ 3,౨౯.౩౮॥

తులసీవన్దనం కుర్యాచ్ఛ్రీవిష్ణుం సంస్మరేత్థగ ।
విఙ్ముత్తోత్పర్గకాలే చ హ్యూపానాత్మకకేశవమ్ ॥ 3,౨౯.౩౯॥

త్రివిక్రమం శౌచకాలే గజ్ఞాపానకరం హరిమ్ ।
దన్తధావనకాలే తు చన్ద్రాన్తర్యామిణం హరిమ్ ॥ 3,౨౯.౪౦॥

ముఖప్రణాలనే కాలే మాధవం సంస్మరేత్థగ ।
గవాం కణ్డూయనే చైవ స్మరేద్ధోవర్ధనం హరిమ్ ॥ 3,౨౯.౪౧॥

సదా గోదోహనే కాలే స్మరేద్ధోపాలవల్లభమ్ ।
అనన్తపుణ్యారీతజన్మకర్మణాం సుపక్వకాలే చ ఖగేన్ద్రసత్తమ ॥ 3,౨౯.౪౨॥

స్పర్శే గవాం చైవ సదా నృణాం వై భవత్యతో నాత్ర విచార్యమస్తి ।
యస్మిన్స్పృహే నాస్తి సదోత్తమా చ గౌర్యజ్ఞణే శ్రీతులసీ చ నాస్తి ॥ 3,౨౯.౪౩॥

యస్మిన్స్పృహే దేవమహోత్సవశ్చ యస్మిన్స్పృహే శ్రవణం నాస్తి విష్ణోః ।
తత్సంసర్గాద్యాతి దుఃఖాదికం చ తస్య స్పర్శో వైవ కార్యః కదాపి ॥ 3,౨౯.౪౪॥

గోస్పర్శనవిహీనస్య గోదోహనమజానతః ।
గోపోషణవిహీనస్య ప్రాహుర్జన్మ నిరర్థకమ్ ॥ 3,౨౯.౪౫॥

గోగ్రాసమప్రదాతుశ్చ గోపుష్టిం చాప్యకుర్వతః ।
గతిర్నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ గ్రామచాణ్డాలవత్స్మృతః ॥ 3,౨౯.౪౬॥

వత్స్యస్య స్తనపానే చ బాలకృష్ణం తు సంస్మరేత్ |
 దధినిర్మన్థనే వైవ మన్థాధారం స్మరేద్ధరిమ్ || 3, ౨౯.౪౭||
 మృత్తికాన్నాన కాలే తు వరాహం సంస్మరేద్ధరిమ్ |
 పుణ్ణాణాం ధారణే వైవ కేశవాదీంశ్చ ద్వాదశ || 3, ౨౯.౪౮||
 ముద్రాణాం ధారణే వైవ శఙ్ఖచక్రగదాధరమ్ |
 పద్మం నారాయణీం ముద్రాం క్రుద్ధోల్కాదీంశ్చ సంస్మరేత్ || 3, ౨౯.౪౯||
 శ్రీరామసంస్మృతిం వైవ సంధ్యాకాలే ఖగోత్తమ |
 అచ్యుతానస్తగోవిన్దాఞ్చార్ధకాలే చ సంస్మరేత్ || 3, ౨౯.౫౦||
 ప్రాణాదికపఞ్చహోమేచానిరూద్ధాదీంశ్చ సంస్మరేత్ |
 అన్నాద్యర్పణకాలే తు వాసుదేవం చ సంస్మరేత్ || 3, ౨౯.౫౧||
 అపోశనస్య కాలే తు వాయోరన్తర్గతం హరిమ్ |
 బ్రహ్మధారణకాలే తు ఉపేన్ద్రం సంస్మరేద్ధరిమ్ || 3, ౨౯.౫౨||
 యజ్ఞోపవీతస్య చ ధారణే తు నారాయణం వామనాఖ్యం స్మరేత్తు |
 ఆర్తిక్యకాలే చ తథైవ విష్ణోః సమ్యక్స్మరేత్పర్శురామాఖ్యవిష్ణుమ్ || 3, ౨౯.౫౩||
 అపోశనేవైశ్వదేవస్య కాలే తదన్యహోమాదిషు భస్మధారణే |
 స్మరేత్తు భక్త్యా పరమాదరేణ నారాయణం జామదగ్న్వాఖ్యరామమ్ || 3, ౨౯.౫౪||
 త్రివారతీర్థగ్రహణస్య కాలే కృష్ణం రామం వ్యాసదేవం క్రమేణ |
 శఙ్ఖోదకస్యాద్ధరణే వైవ కాలే ముకున్దరూపం సంస్మరేత్సర్వదైవ || 3, ౨౯.౫౫||
 గ్రాసేగ్రాసే స్మరణం వైవ కార్యం గోవిన్దసంజ్ఞస్య విశుద్ధమన్మమ్ |
 షక్రైకభక్త్యగ్రహణస్య కాలే సమ్యక్స్మరేదచ్యుతం వై ఖగేన్ద్ర || 3, ౨౯.౫౬||
 శాకాదీనాం భక్షణే వైవ కాలే ధన్వన్తరిం స్మరేచ్ఛైవ నిత్యమ్ |
 తథా పరాన్నస్య చ భోగకాలే స్మరేచ్ఛ సమ్యక్పాణ్డరఙ్గం చ విష్ణుమ్ || 3, ౨౯.౫౭||
 హైయజ్ఞవీనస్య చ భక్షణే వై సమ్యక్స్మరేత్తాణ్డవాఖ్యం చ కృష్ణమ్ |
 దధ్యన్నభక్షే పరమం పురాణం గోపాలకృష్ణం సంస్మరేచ్ఛైవ నిత్యమ్ || 3, ౨౯.౫౮||
 దుగ్ధాన్నభోగే చ తథైవ కాలే సమ్యక్స్మరేచ్ఛ్చినివాసం హరిం చ |
 సుతైలసర్పిః షు విపక్వభక్షసంభోజనే సంస్మరేద్వ్యజ్కృతేశమ్ || 3, ౨౯.౫౯||

ద్రాక్షాసుజమ్బూకదలీరసాలనారిజ్జదాడిమ్బుఫలాని చారు ।

సృరేత్తు రమ్భాత్తమనారికేలధాత్రీసుభోగే ఖలు బాలకృష్ణమ్ ॥ 3,౨౯.౬౦॥

సుపానకస్యైవ చ పానకాలే సమ్యక్స్మరేన్నారసింహాఖ్యవిష్ణుమ్ ।

గణ్ణామృతస్యైవ చ పానకాలే గణ్ణాతాతం సంస్మరేద్విష్ణుమేవ ॥ 3,౨౯.౬౧॥

ప్రయాణకాలే సంస్మరేత్తార్జ్వలవాహం నారాయణం నిర్గుణం విశ్వమూర్తిమ్ ।

పుత్రాదీనాం చుంబనే వైవ కాలే సువేణుహస్తం సంస్మరేత్కృష్ణమేవ ॥ 3,౨౯.౬౨॥

సుఖిణ్ణకాలే స్వస్త్రియ్యైవ నిత్యం గోఽపి కుచద్వన్ద్యవిలాసిసం హరిమ్ ।

తాంబూలకాలే సంస్మరేచ్చైవ నిత్యం ప్రద్యుమ్నాఖ్యం వాసుదేవం హరిం చ ॥ 3,౨౯.౬౩॥

శయ్యాకాలే సంస్మరేచ్చైవ నిత్యం సంకర్షణాఖ్యం విష్ణురూపం హరిం చ ।

నిద్రాకాలే సంస్మరేత్పద్మనామం కథాకాలే వ్యాసరూపం హరిం చ ॥ 3,౨౯.౬౪॥

సుగానకాలే సంస్మరేద్వేణుగీతం హరిం హరిం ప్రవదేత్సర్వదైవ ।

శ్రీమత్తులస్యాశ్చేధనే వైవ కాలే శ్రీరామరామేతి చ సంస్మరేత్తు ॥ 3,౨౯.౬౫॥

పుష్పాదీనాం ఛేదనే వైవ కాలే సమ్యక్ స్మరేదేత్కపిలాఖ్యం హరిం చ ।

ప్రక్షణేగారుడాన్తర్గతం చ హరిం స్మరేత్సర్వదా వై ఖగేన్ద్ర ॥ 3,౨౯.౬౬॥

ప్రణమకాలే దేవదేవస్య విష్ణోః శేషాన్తస్థం సంస్మరేచ్చైవ విష్ణుమ్ ।

సునీతికాలే సంస్మరేన్నారసింహం నారాయణం సంసమరేత్సర్వదాపి ॥ 3,౨౯.౬౭॥

పూర్తిర్యదా క్రియతే కర్మణాం చ సమ్యక్స్మరేద్వాసుదేవం హరిం చ ।

ఏవం కృతాని కర్మాణి హరిప్రీతికరాణి చ ॥ 3,౨౯.౬౮॥

సమ్యక్ప్రకృతుర్వన్నే తాని పుష్కరో హరివల్లభః ॥ 3,౨౯.౬౯॥

ఏతస్మాదేవ పక్షీశ కర్మ యతస్సముదాహృతమ్పుష్కరాఖ్యానమతులం శ్చోణోతి
శ్రద్ధయాన్వితః ।

హరిప్రీతికరే ధర్మే ప్రీతియుక్తో భవేత్సదా ॥ 3,౨౯.౭౦॥

ఇతి శ్రీగారుడే మహాపురాణే ఉత్తరఖణ్డే తృతీయాంశే బ్రహ్మకాణ్డే

కృష్ణగరుడసంవాదే తత్త్వరహస్యం నామైకోనత్రింశోధ్యాయః

సమాప్తమిదం గరుడమహాపురాణమ్ ।

ఇతి శ్రీగరుడమహాపురాణం సమాప్తమ్ ।

Edited from sansknet.org as provided on GRETIL site.

---

garuDapurANa

pdf was typeset on February 2, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

